

LIBRARY OF CONGRESS.

UNITED STATES OF AMERICA.

CHAP. _____

PA 4494

SHELF _____

X H3
1853

9-404

LIBRARY OF CONGRESS.

UNITED STATES OF AMERICA.

CHAP. _____

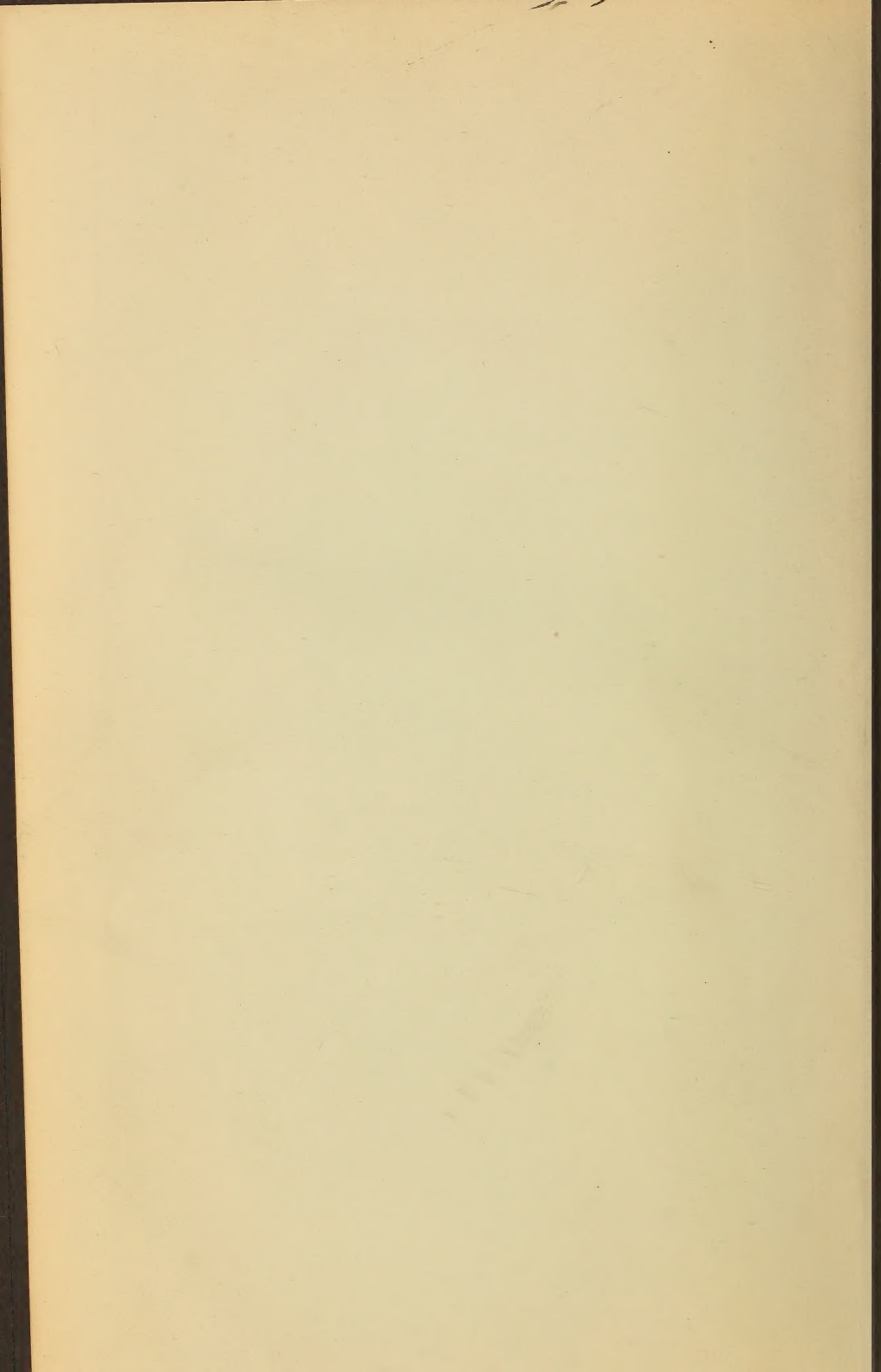
PA 4494

SHELF _____

X H3

9-404

1853

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

✓
XENOPHONTIS

HISTORIA GRÆCA,

EX RECENSIONE ET CUM ANNOTATIONIBUS

LUDOVICI DINDORFII.

EDITIO SECUNDA AUCTIONIOR ET EMENDATIO.

OXONII:

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

M.DCCC.LIII.

PA 4494
H3
1853

a. 2922

Recensio act. 21/30

PRÆFATIO

EDITIONIS SECUNDÆ.

XENOPHONTIS Historiam qui primus Venetiis a. 1503 edidit Aldus Manutius, quum codicem expressisset omnium qui exstant vitiosissimum, insequuti autem Aldum editores Euphrosynus Boninus apud Philippum Juntam a. 1516 et Sebastianus Castalio apud Isingrinium Basileensem circa a. 1550 nihil egissent nisi ut pauca quædam et levia Aldinæ vitia tollerent, interdum etiam nova inferrent^a, primus a. 1561 iterumque 1581 Henricus Stephanus initium fecit libri mendosissime editi ad meliorum exemplarium fidem exigendi. Quibus quamvis magna cum diligentia magnoque cum fructu uteretur, tamen quum neque adhiberet constanter et multo minus sequeretur, sed collectum ex iis apparatus sæpe in marginibus utriusque editionis annotationibusque conderet potius quam ad emendandam orationem Græcam conferret, multis quidem illam locis fecit meliorem, sed multis etiam magnisque reliquit vitiis contaminatam. Post quem hoc demum ineunte seculo eundem suscepit laborem J. B. Gailius, quum novam institueret Xenophontis scriptorum editionem, septem absolutam voluminibus Parisiis a. 1797—1808. Qui iisdem quibus Stephanus aliisque usus libris scriptis licet plurimum contulerit et ad augendum criticum apparatus et ad fontes ejus qui jam exstabat aperiendos, tamen quantum ipse abfuerit ab ea qua opus est his in rebus cura et fide nemo fere ignorat.

^a Velut 4, 6, 7, *στράτευμα* pro *στρατόπεδον*, et alia alibi minoris momenti, velut 6, 3, 11, *ἐπ' ἐκείνης* pro *ἐπ' ἐκείνους*: unde repetitum utrumque

in marginibus Stephani, non animadvertentis Juntinæ in Historia Græca nullam esse auctoritatem.

Itaque novam ego facturum recensionem operis multis modis depravati curavi ut codicum optimorum aut nondum aut parum diligenter exploratorum accuratas nanciscerer collationes, iisque ut perspiceretur quantum esset præsidii in scriptis exemplaribus ad restituendam Xenophontis orationem effeci. Quorum librorum hic est index.

A. Parisinus 1793, ita dictus a me exemplo Gailii, qui ipse totum contulit, ordine primus, pretio infimus, quippe adeo similis Aldinæ ut hujus ego editionis vix mentionem facturum fuisset, nisi optimorum librorum H. et I. ad eam institutæ seculo 16. collationes jussissent. Est chartaceus seculi 16, olim $\frac{1988}{3465}$, formæ quam duodecimam dicimus, pulchre scriptus littera mirabiliter minuta. Inscríbitor: Ξεν. ἐλληνικῶν βιβλίον πρῶτον, δεύτερον etc. Subscriptum: Ξεν. ἱστοριῶν ἐλληνικῶν τέλος.

B. Parisinus 1738, olim Colberteus 4392, deinde Regius $\frac{3949}{3349}$, formæ quam dicimus quartæ minoris, bombycinus, ineunte fortasse seculo 14. accurate nigerrimo scriptus atramento. Inscríbitor: Ξεν. ἐλληνικῶν α' — ἐλληνικῶν δεύτερον — ἐλλ. Γ' etc. Desinit 7, 1, 38, pagina aversa vacua relicta. Inspexerat jam Stephanus, totum contulerat Gailius, ut ipse ait vol. 7, part. 2, p. 90, tam diligenter, "*que désormais il ne pourra plus intéresser que les amis de la paléographie.*" Accuratiorem collationem ego habui.

C. Parisinus 2080, olim $\frac{221}{2052}$, chartaceus seculi 15. ineuntis potius quam quod Sevinus apud Gailium loco sub B. citato p. 91. putavit 14. aut quod Catalogus perhibet 16, sine inscriptione librorum aut subscriptione, quæ rubricatori relictae sunt. Contulit Gailius.

D. Parisinus 1642, olim Regius $\frac{2536}{2236}$, chartaceus formæ quartæ majoris, seculo 15. nitide et eleganter, sed multo minus quam B. diligenter scriptus, quem pluribus descripserunt Schneiderus præf. ad Platonis Civitatem vol. 1, p. xxxii, et Gailius loco cit. p. 91. Inscríbitor: Ξεν. ἐλληνικῶν πρῶτον (sed in rubra paginarum singularum inscriptione semper ἱστοριῶν α'—β' etc.)—ἐλληνικῶν ἱστοριῶν δευτέρα—Ξεν. ἐλληνικῶν ἱστοριῶν λόγος τρίτος—eodemque modo τέταρτος—πέμπτος—ἕκτος—, sed ἱστοριῶν ἐλληνικῶν ἐβδόμη. Subscriptum: ξενοφῶντος—ἐλ-

ληνικῆς ἱστορίας ἐβδόμης τέλος:† Contulerat Gailius, multo diligentiore collationem ego exhibui.

E. Parisinus 1739, olim $\frac{1}{3} \frac{7}{0} \frac{6}{4} \frac{9}{9}$, iudice Gailio ibid. p. 92, manu non eadem scriptus, chartaceus seculi 15. exeuntis vel 16. ineuntis, formæ quartæ. Inscribitur: Ξεν. ἑλληνικῶν βιβλί-
πρώτης:—(sic) colore rubro, tum Ἀ^{ov}—ἑλληνικῶν βιβλίον β^{ov}—
Γ^{ov} etc. usque ad ζ^{ov}, finiturque: μελλήσει:—ἀμήν. Contulit Gailius.

F. “Ex libris Perizonii n. 6.” secundum Valekenarium, qui totum “*Warmondia in feriis æstivis 1774*” contulit cum Stephani editione secunda a. 1581. in Bibliotheca Leidensi servata, ascriptisque initio collationis: “Codex est recens, sed accurate scriptus a libri possessore, quod liquet ex nota subjecta.” Sed quam optimis est annumerandus, tamen ex valde depravato esse descriptum librarii arguit querela, quam ad finem libri primi exhibuimus, ubi Olbium se vocat sociumque laboris nuncupat Aristidem, librum autem Athenis scriptum testatur.

G. Venetus Marcianus 364, membranaceus seculi 15, formæ quam dicimus in folio minori, apud Zanettum Græcæ D. Marci Bibliothecæ p. 169, qui etiam specimen varietatis scripturæ ad libri primi initium exhibuit p. 173-4, ab me suis locis insertæ. Incipit Xenophontis Historia folio 320, inscripta ξενοφώντος ἑλληνικῶν πρώτων, desinit folio 381. verso, cui post ἴσως ἄλλω μελήσει:— subscriptum: τέλος εἴληφεν ἡ βίβλος αὕτη ὀρισμῶ μὲν καὶ προστάξει τοῦ παναγιωτάτου μου κυρίου κ' β' (i. e. κυρίου Βησσαρίωνος, ut exhibuit Zanettus p. 174.) καρδηνάλεωσ τῆς ἀγίας ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας καὶ πατριάρχου κωνσταντινοπόλεωσ χειρὶ δὲ γραφεῖσα ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ προουσιαδηνοῦ (male Zanettus Ἰωάννου Πλουσιαδηνοῦ) παρ' αὐτοῦ ἀναχθέντος εἰς ἄρχοντα τῶν ἐκκλησιῶν ἐν τῇ περιουσίμῳ τῆς κρήτισσ νήσῳ. περιέχει δὲ ἡ βίβλος αὕτη βιβλία κδ' τῶν σοφῶν τούτων ἀνδρῶν· ἐννέα μὲν ἠροδότου. θουκυδίδου δ' ὀκτώ καὶ ξενοφώντος ἑπτὰ. ἔτει ἀπὸ χριστοῦ ἁ^{ov}ξθ^{ov} N^{os} Γ' (ἰνδικτιῶνος τρίτης). Huic libro, quem ad Thucydidis libros 4-6. contulit Arnoldus descripsitque præfat. vol. 2, p. 3 ed. tertiæ, simillimus est ejusdem bibliothecæ n. 365, apud Zanettum p. 174. et Arnoldum p. 5, chartaceus seculi 15. ejusdem formæ, ex quo descriptus videtur n. 364, eadem complexus trium historicorum opera. Specimen utriusque ad librum quintum nuper demum acceptum infra posui.

ξενοφώντος ἑλληνικῶν πέμπτον.

- 5, 1, 1. ed. Weisk. ἐπολεμείτο ὁ πόλεμος ξυνδόξαν] ὁ πόλεμος
ἐπολεμείτο συνδόξαν 364. et 365.
3. ἐν δὲ τούτῳ] ἐκ δὲ τούτου
4. ἀξιόλογον] ἀξιόπιστον
5. τῶν Ἀθηναίων] Ἀθηναίων
Ἀθηναῖοι] ἃ 365.
6. ἐν τῇ Ῥόδῳ] ἐν Ῥόδῳ
τοῦτο om.
καὶ τὰς] τὰς
ξὺν ταῖς δώδεκα] σὺν ταῖς δέκα
10. Δειμαινέτου] Δημαινέτου
13. ἐπὶ ταύτῃ servant
14. ὅταν ὑμῶν ἐγὼ ἄρχω, εὐχομαι] ἐγὼ ὅταν ὑμῶν ἄρχω, εὐχο-
μαί τε
τά τε] τὰ τ'
θαυμάσετε μὲν ἴσως] θαυμάσατε μὲν ἴσως
ἀνέφκται] ἀνεφέξεται
16. ᾧ] ἔφη, ᾧ
εὐδαίμων εἶναι δοκεῖ] δοκεῖ εὐδαίμων εἶναι
τὰ ἀγαθὰ] τὰγαθὰ
ἥδέως μὲν ξυμπ.] ἥδέως ξυμπ.
17. εἴνεκα] ἔνεκα
18. ταῦτα] ταῦτ'
δέοι] δέη
προπαράσχετε] προπαράσχεσθε
ἐθέλοι] ἐθέλη
19. προσκοιμιζόμενος] προσκομιζόμενος. (Idem libro 1, 1, 35.
σχῆσοι—Ῥαμφίον] sic: σχῆσοι καὶ ὅθεν ὁ κατὰ θάλ.
σῦτος φοιτᾷ. κράτιστόν τε (εἶναι supra versum manu
recentiori) καὶ κλέαρχον τὸν ῤαμφίον (ρ ab secunda
manu). Folio 300 verso post μελήσει:—subscriptum:
τέλος τῶν ξενοφώντος ἑλληνικῶν:—eodemque imo
κρυπτογραφικῶς hæc: ετιελωνεθακατηνητριταοκνητησυνδοταμ
ινο εν ετει 5^ω 3^ω μδ^ω ^N/_N | δ ᾠ. (sic fere, si recte lectum,
hoc est τελειωθεν κατὰ τὴν.....εν ετει 6944 [mundi,
sive P. C. 1436], indictione 4.)

H. a P. Victorio collatus ad marginem Aldinæ in Bibliotheca regia Monacensi servatæ, sed ut integra interdum capita omittat

collatio. Inscribitur *Ξενοφώντος παραλειπόμενα ἑλληνικῶν*. Subscriptum: *τέλος τῶν ξενοφώντος παραλειπομένων*.

I. Codex ignotus, de quo Valckenarius in eodem Stephanianæ exemplari, de quo dixi ad F., sic: "Quæ in Ed. Ald. Hist. n. 923. (Catal. p. 226 f.) Biblioth. Leid. adest ad Hellenica collatio in hanc fuit a me (L. C. Valckenær) transcripta." Interdum solus consentit cum margine Stephani.

K. Liber quem Valekenarius ad marginem Stephanianæ, de qua dixi in F., notavit littera C., addiditque "significare varias lectiones in margine ed. Basil. e cod. Leidensi," hoc est editione Basileensi Bibliothecæ Leidensis ex legato Perizonii F^o. n. 28, cujus in margine varietates ad Historiam Græcam notatæ sunt manu incognita ex libro incognito, minime Leidensi quopiam: quam varietatem ipse Valekenarius transtulit in marginem alius Basileensis exempli (Perizon. n. 85), ascripsitque initio: "Ex libro in Legato Perizonii n. 28. descripta collatio." Unde intelligitur ejusdem in margine Stephanianæ verba "e cod. Leidensi" significare exemplum illud n. 28.

L. Coislinianus $\frac{2}{1} \frac{1}{1} \frac{7}{1}$, olim 88, aliquoties memoratus a Gailio, et pluribus descriptus loco sub B. citato p. 92 s. De quo Montefalconius Bibl. Coisl. p. 430 annotavit folio 240 manu recentiori quam Thucydidem (quem contulit Gailius) sequi *Ξενοφώντος ἑλληνικῶν πρῶτον*, in quibus multi sint hiatus, septimum librum vero maxima sui parte mutilum esse, quippe desinentem in verba (7, 1, 21) *Διονυσίου ἱππεῖς, ὅσοι περ ἦσαν οὗτοι διεσκευασμένοι* (sic), *ἄλλος ἄλλη παρα—*; ceterum quanquam sit bombycinus seculi 14, specimina ex eo nulla se proferre, quia longe præstantiores eo sint ceteri.

M. et N. Florentinorum Bibliothecæ Medicæ plut. 69, n. 12 et 15, (apud Bandinium vol. 2, p. 635 et 638) specimen ad lib. 3, cap. 3. In utroque codice libri primi marginibus scholia quædam appicta, quæ nulla fere sunt in ora reliquorum, velut in n. 15 ad 1, 7, 8: *Ἀπατούρια] ἑορτὴ ἦν οὕτως ὀνομαζομένη ἔτελειτο δὲ κατὰ τὸν μαιμακτηριῶνα, ἦγουν τὸν νοέμβριον* in n. 12 ad 1, 1, 5: *Ἀνταγαγόμενοι] ἦγουν ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐκπλεύσαντες* quod ostendit certe librarium sensisse opus esse aoristo *ἀνταγαγόμενοι* ad 1, 1, 12: *Ἦδη αὐτοῦ μέλλοντος] ἀορίστως καὶ διαστακτικῶς κείται*

τὸ ὡς, οἶον ὡς ἀποκτενῶν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ εἰς, οἶον εἰς χιλίους·
ad 1, 2, 4: Καὶ ἀνδράποδα] ἀνδραποδίζω τὸ αἰχμαλωτίζω, καὶ ἀν-
δραποδιστῆς παρὰ τὸ ἀποδίδοσθαι ἄνδρα ἤγουν πωλεῖν, ὁ τοὺς ἐλευ-
θέρους καταδουλούμενος.

O. Nescio quis liber quem semel iterumque memorans Valeke-
narius ad Stephanianam, de qua supra dixi, notavit littera M.

V. Venetus Marcianus 368, apud Zanettum p. 175, seculi
14. forma quarta majori, charta crassiori bombycinæ pro-
xima. Textum versibus 32. quaque pagina integra a folio 1
recto ad 112 versum una manus scripsit, versibus 37. altera
manus tenuioribus litteris. Ab folio 113 usque ad finem nulli
quos Itali vocant *richiami*, Angli *catch-words*. Ultimo sub-
scriptum: Τέλος τῶν ἑπτὰ τμημάτων τῆς τοῦ ξηνοφώντος ἐλληνικῆς
ἱστορίας. Rubro colore appicti sunt operum tituli, libri numerus
capiti chartarum recto appositus; litteræ initiales hac illac,
nullo partitionum ordine servato, profusæ. Foliorum numerus
seculo superiori additus. Hic codex, cetera optimis simillimus,
tot tamen habet singularia et sibi peculiarια, ut quum ipse liber
sit correctionibus alienæ manus (v. annot. ad 6, 1, 1, et ad 5, 4, 43,
ubi manu prima ascriptum *σημείωσαι τούτο τὸ χωρίον ἐσφαλμένον*),
ex alio transcriptus videatur exemplari, non solum parum accu-
rate exarato, ut multæ arguunt leviores varietates, sed etiam
audacem sæpe correctorem experto, qui multa ad arbitrium
suum conformaret, maxime ubi lacunæ aut alia graviora vitia
ingenium ejus excitarent. Quamobrem ego, etiam ubi supple-
menta aliæque peculiarια ei varietates emendatoris captum su-
perare viderentur, velut 1, 1, 35; 3, 2, 27; 5, 1, 13, 18, cavend-
um mihi putavi ne inferrem quæ non constaret unde essent
petita et propter ipsam libri naturam fierent suspecta. Primo
enim horum locorum quod ceteris est in libris: Ἅγις δὲ ἐκ τῆς
Δεκελείας ἰδὼν πλοῖα πολλὰ σίτου εἰς Πειραιᾶ καταθέοντα, οὐδὲν
ἄφελος ἔφη εἶναι τοὺς μετ' αὐτοῦ πολλὴν ἤδη χρόνον Ἄθηναίους εἶργειν
τῆς γῆς, εἰ μὴ τις σχήσοι καὶ ὄθεν ὁ κατὰ θάλατταν σίτος φοιτᾷ·
κράτιστόν τε εἶναι καὶ Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίον πρόξενον ὄντα Βυζαν-
τίων πέμψαι εἰς Καλχηδόνα τε καὶ Βυζάντιον. δόξαντος δὲ τούτου,
πληρωθεισῶν νεῶν—πεντεκαίδεκα στρατιωτῶν μάλλον ἢ ταχειῶν
ᾤχετο. καὶ αὐτοῦ τῶν νεῶν τρεῖς ἀπόλλυνται κ.τ.λ., etsi particula
inter εἶναι et Κλέαρχον sine ratione interposita vitium latere
prodit, Veneti tamen libri supplementum post φοιτᾷ pergenteris :

Ἐν δὲ Λακεδαιμόνιοι καλὸν ἔδοξε τοῖς τέλεσι Κράτιστόν τε τὸν Ἀριστομένους καὶ Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου κ. τ. λ., rursus aliam movet difficultatem, duplici qui sequitur singulari ᾤχετο et αὐτοῦ non congruente jam cum duplici nomine Cratisti et Clearchi. Quodsi uterque singularis ceteris tantum in libris legeretur, qui altero nomine carent, facile quis illis ab correctore illatum crederet potius quam Veneto nomen prius. Nunc quum idem singularis bis sit in hoc, grammatici fraude nomen prius illatum esse in Venetum eo est probabilius quo minorem veri speciem cetera ejus habent similia supplementa. Veluti quum 5, 1, 13: Ἐκ δὲ τούτου οἱ [Λακεδαιμόνιοι] Τελευταίαν αὐ ἐπὶ ταύτῃ [ἐκπέμπουσιν ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς] ναύαρχον. ὡς [δὲ εἶδον αὐτὸν] ἤκουτα οἱ ναῦται, ὑπερήσθησαν. [ὁ δ'] αὐτοὺς συγκαλέσας εἶπε τοιάδε, lacunas ex libris melioribus in varietate scripturæ annotatas et hic uncinis indicatas ita explevit: Ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι εἰδότες καὶ πρότερον ὄντα ἄριστον Τελευταίαν καὶ αὐ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει ἀρμόδιον ἐκπέμπουσι ναύαρχον, ὡς ἠγησόμενοι τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναυτικοῦ. τούτου ἰδόντες ἤκουτα πάντες οἱ ναῦται ὑπερήσθησαν. ὁ δ' αὐτοὺς ἀσπασάμενος καὶ συγκαλέσας εἶπε τοιάδε, ibidemque paullo ante: Οὐδὲ γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ ἤθελ[ον οἱ ναῦται] καίπερ ἀναγκάζοντι ἐμβάλλειν, sic: ἤθελον ὑπακούειν, καίπερ ἂν. ἐμβάλλειν, quod verbum etiam Stephanus inserebat, sed Schneiderus recte repudiavit. Tum 3, 2, 27: Δηουμένης δὲ τῆς χώρας, καὶ οὔσης τῆς στρατιᾶς περὶ Κυλλήνην, βουλόμενοι οἱ περὶ Ξενίαν τὸν (libri omnes τὸ) λεγόμενον μεδίμνῳ ἀπομετρήσασθαι τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς ἀργύριον δι' αὐτῶν (τὴν πόλιν vel, ut Leonclavius, τοὺς Ἥλείους addebat Schneiderus) προσχωρήσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκπεσόντες ἐξ οἰκίας ξίφη ἔχοντες σφαγὰς ποιῶσι, quod est in Veneto λεγόμενον μεδίμνῳ ἀπομετρήσασθαι τὰργύριον πολλῶν πᾶσα ἐνεπλήσθη ἡ στρατιά. συσπειραθέντες δὲ τινες τῶν Ἥλείων καὶ περὶ τινα συνελθόντες οἰκίαν, ἐκπεσόντες τε ἐξ αὐτῆς, primum defectu et ipsum laborat inter τὰργύριον et πολλῶν, deinde non intelligitur neque quid exercitus hic agat neque cur τινὲς τῶν Ἥλείων, qui quamvis περὶ τινα συνελθόντες οἰκίαν nihilominus ἐξ αὐτῆς erumpunt, distinguantur a Xenia, quem Agidis et Lacedæmoniorum hospitem Pausanias cædis facit auctorem verbis in annotatione appositis. Porro quod 5, 3, 18: Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντεξήει αὐτῷ, τότε τῆς Ὀλυθίας εἶ τι ὑπόλοιπον ἦν ἐδῆον καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν ἐφθειρα τὸν σῆτον. Τορώνην δὲ καὶ προσβαλὼν εἶλε κατὰ κράτος, Venetus præbet solus Τορώνην δὲ καὶ Θέρμην προσβαλὼν εἶλε κ. τ. λ., conjecturam esse non percipientis vim particulæ καὶ tanto credibilis quod eadem offensus

Leonclavius inutilem fecit conjecturam ob id ipsum ab me memoratam καὶ *Τορώνην* δέ. Quocum mire consentit in alia nihilo veriori conjectura 4, 8, 4: "Ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἔχον εἰ τῇ ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, οὐδὲν ἄρα ἔτι ἐσμὲν, inserens, ut ille, post ἔχον particulam ὅτι, quum deberet ὡς, ut 6, 1, 14: Καὶ νομίζω οὕτως ἔχειν, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς εἰ μὲν πέμψετε ἐκεῖσε δύναμιν—*ικανὴν*, ἀποστήσονται αὐτοῦ αἱ πόλεις, ὅτι autem hic non magis Græcum videatur quam post *τοσοῦτον* aut similia vocabula positum apud recentissimos, de quo dixi ad *Thes. Stephani* vol. 5, p. 2329 D. Idem cum *Moro* 1, 1, 30 in verbis: Ἰδίᾳ δὲ οἱ πρὸς Ἐρμοκράτην προσομιλοῦντες μάλιστα ἐπόθησαν τὴν τε ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν καὶ κοινότητα, desiderante pron. αὐτοῦ convenit additque post *κοινότητα*: et 5, 2, 7: Καὶ ἔπεμπον μὲν αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ καθ' ἕνα, ἀλλὰ κατὰ κώμην ἕκαστον ξεναγόν, scribente καθ' ἕν, utrumque cum specie quadam, sed ut appareat non difficile fuisse etiam sine libris excogitare, quo de genere est etiam *ἰέναι* 7, 1, 28, jam ab Stephano suppletum. Ejusdem autem modi esse ceteras ejus singulares scripturas quum facile per se quisque deprehensurus sit, hoc unum addidisse sufficiat, similia etiam in *Agésilao*, quem et ipsum complectitur codex, correctoris inveniri vestigia, velut 2, 23: Συνεστηκότων ἥδη Βοιωτῶν τε πάντων καὶ Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων, στρατεύει σὺν μόνῃ, πολλῶν νομιζόντων οὐδ' ἂν ἐξελεθεῖν Λακεδαιμονίους πολλοῦ χρόνου ἐκ τῆς αὐτῶν, quæ *Victorius* ex libro scripto ita redintegavit: σὺν μόνῃ τῇ Λακεδαιμονίῳν δυνάμει, *Venetus* autem liber sic: σὺν μόνῃ τῇ πόλει, quod ita certe *Xenophon* scribere non potuit. Itaque etsi minuta, ut 1, 1, 37, τε etiam ab Stephano *Byz.* servatum, non spernenda duxi, tamen non tantum tali libro tribuendum putavi, ut quantumvis suspectam vel apud *Xenophontem* formam ἐσχατώτατος 2, 3, 49, solius ejus auctoritate cum usitata permutarem.

Y. Exemplar ed. Stephani prioris cum varietatibus nonnullis ignotæ originis, jam meliori plerumque auctoritate confirmatis. Usurpavit *Gailius*, et descripsit vol. 7, part. 2, p. 104.

De editione *Aldina* quum jam initio et sub littera A. dixerim ex libro ductam esse vitiosissimo, hic addendum est, ulterius interdum esse depravatam a correctore, qui de suo haud dubie intulit προηγούμενον pro προηγούμενος 1, 1, 27, et *πέλσειαν* 4, 8, 12, in nullo inventa libro scripto, pariterque οὔτω 3, 5, 24. addidit propter οὔτως paullo ante in ὄντως depravatam in libris deterio-

ribus. Nec tyothetarum desunt peccata, ab me fere omissa, ut multa librariorum in libris negligentius scriptis, tanquam inutilia et molesta. Editoris fortasse potius quam librarii sunt etiam inscriptiones mediis libris 5, 6 et 7. interpositæ ante orationes, Δημηγορία Τελευτίου, Δημηγορία Κλειγένους, Λόγοι Λεωντιάδου, Δημηγορία Πολυδάμαντος, Καλλίου, Αὐτοκλέους, Καλλιστράτου, Κλειτέλους, Πατροκλέους, Προκλέους Φλιασίου, Θηβαίων πρὸς τὴν πόλιν, Ἀπολογία ἐνὸς τῶν ἀποκτεινάντων τὸν Εὐφρονα. Bilibaldus autem Pirekhemerus, cujus interpretationem Latinam cum præfatione Thomæ Venatorii d. d. xi. cal. Maji 1532, sæpius repetierunt Basileenses typographi, siquando discedit ab Aldina, utrum librum meliorem sequutus sit an sua sponte ab ea deflexerit non constat.

His igitur instructo librorum copiis, quarum quas ego primus exhibui, insigni debeo humanitati virorum clarissimorum Francisci de Furia et Josephi Valentinelli, tum Fr. Dübneri, denique C. G. Cobeti, N. B. Kappeyne van de Coppello, et J. Geelii, exiguo jam mihi usui fuit quam Stephanus proposuerat varietatis scripturæ farraginem, neque notis librorum distinctam neque ad fontes unde hausta esset relata: nihil enim de libris quibus usus esset prodidit præter hoc unum in præfatione ad Annotationes p. 2. ed. prioris “σε Ἑλληνικοῖς a Christophoro Longolio cum optimo exemplari collatis adjutum alicubi esse.”

Quæ autem ad Historiam Xenophonteam, jam antiquitus graviter sæpe corruptam et interpolatam, ut ostendunt annotationes ad 1, 2, 1; 3, 2, 30; 4, 4, 16; 6, 3, 3; 6, 4, 3 et aliæ, aut emendandam aut explicandam quum ab antiquioribus editoribus et interpretibus inde ab Stephano et Leonclavio, Brodæo, Fr. Porto, tum ab recentioribus, inde a Moro et Schneidero, Wytttenbachio ad Eclogas historicas, Dobræo in Adversariorum voluminis primi parte priori, aliisque utilia allata essent, ea ego aut meis aut ipsorum verbis, passim tamen compendifactis et correctis, exhibui. Auxi autem fere iis tantum rebus quæ ad orationem Xenophontis emendandam et intelligendam pertinerent, quum principum hujus ætatis historicorum aliorumque antiquitatis Græcæ interpretum libros sua sponte consulturi sint qui plura quam hujus editionis ferebat consilium de illorum temporum historia resciscere amplioemque in ejus studio operam collocare velint. Ad quam recte cognoscendam quum non sufficiant Xenophontis narrationes, sed haud raro ex aliis scriptoribus explicandæ sint

et supplendæ, præsertim ubi partium studio ductus videatur, jam Schneiderus multo quidem plura quam ante eum Morus hoc de genere contulerat longisque aliorum scriptorum excerptis illustraverat, sed ipse quoque alia aut prætermisit aut brevius attigit quam qui peculiaribus scriptis temporum illorum aut hominum civitatumque res persequuti sunt. Idem quum priori editioni suæ Dodwelli addidisset chronologiam, omisisset autem in altera, sed sæpe de rationibus ejus disputasset, nostræ vero hujus secundæ, pariter ac prioris, editionis marginibus ascripta sit notatio annorum A. Chr. ex Clintoni Fastis Hellenicis repetita, in universum dixisse sufficit, rationes ejus ab ipso esse petendas et cum Schneideri recentiorumque historicorum de incerto sæpe rerum ordine disputationibus conjungendas. Chronologiam enim a Xenophonte anni tantum tempestatibus, et ne his quidem constanter, descriptam, ego non attigi nisi ubi triplex alia apparet in codicibus, Olympiadum, archontum et ephorum, denique annorum belli Peloponnesiaci, per libros duo priores inserta. Prætuli autem sententiam eorum qui præter duas priores etiam tertiam non utcunque defendendam aut corrigendam, sed chronologi esse putassent, etiam hoc se prodentis, quod modo posuit, ubi locum interponendi facile inveniret, ut 1, 3, 1; 1, 6, 1; 2, 1, 7; 2, 3, 9, modo omisit, ubi non: sicut Thucydidis quoque historiæ mirabilis de anno belli vigesimo primo mox exituro notatio^b subscripta est in libris omnibus præter unum, in quo librarius fortasse sponte sua omisit, tanquam nimis absanam. Sed tamen ut rationes certe cognosci possent eorum qui aut servanda duxissent quæ alii tollenda aut delenda quæ alii retinenda, partim in annotationibus partim infra post Excerpta ex Letronnii Vita Xenophontis exhibui quæ ad quæstionem diu multumque agitatam pertinerent.

Sublata autem triplici hac chronologia quum tollatur primaria discriminis illius nota quo Xenophontis historia ita in partes duas dividitur ut non tam unus sit liber quam duo in unum conjuncti, id ipsum autem invito Xenophonte factum opinatus sit Niebuhrius, paucis de ejus sententia dicendum est. Cujus argumenta quæ ipsius verbis apposui in annotatione ad libri tertii initium quum aut in conjectura posita sint aut ad sensum potius quendam redeant quam certo possint demonstrari, quo de genere disputarunt C. H. Volekmar. Commentat. de Xen. Hellenicis,

^b Ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμῶν τελευτήσῃ, ἐν καὶ εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται.

Gottingæ 1837, et Spiller. Quæstion. de Xen. Hist. Gr. Vratislav. 1843, ne cetera quidem, quæ loco illic citato addidit vir summus, tantum facere momenti quantum ipse putavit facile potest ostendi. Primum enim quod Marcellinum in Vita Thucydidis scribentem: Τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐξ ἑτῶν πράγματα ἀναπληροῖ ὁ τε Θεόπομπος καὶ ὁ Ξενοφῶν, οἷς συνάπτει τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, Historiam Xenophontis credit in duos distinguere libros, jam in iis quæ Anglice versa sunt in Museo philol. Cantabrigiensi vol. 2, p. 243, dixi in duas potius partes illum distinguere unum eundemque librum, ut Dionysius Epist. ad Pompejum c. 4, vol. 6, p. 778, 4: Τὰς ὑποθέσεις τῶν ἱστοριῶν ἐξελέξατο καλὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς, τὴν τε Κύρου παιδείαν καὶ τὴν Ἀνάβασιν—καὶ τρίτην ἔτι τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἣν κατέλιπεν ἀτελεῖ Ἰουκνυδίδης: ἐν ἧ καταλούνται τε οἱ τριάκοντα καὶ τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων, ἃ Λακεδαιμόνιοι καθέειλον, αὐτοῖς ἀνίστανται. Deinde quod Niebuhrius eodem retulit editionis Aldinæ inscriptionem Paralipomena (non, ut ipse verbis Fabricii non recte lectis scripsit ipseque Aldus in Epistola ad Guidum Feretrium scribit, Paralipomena Thucydidis,) ne hujus quidem, quamvis etiam in libro Victorii repertæ, ibid. p. 242 dixi ullam esse auctoritatem, quippe recentissima haud dubie ætate natæ (v. Tychsen. Comment. de Quinto Smyrn. p. xxxvi.) et cum Veteris Testamenti Paralipomenis comparandæ.^c Quæ denique de librorum divisione et numero scripsit Niebuhrius, ea omnia tolluntur docta de hoc argumento disputatione, quam in Musei Classici vol. 2, p. 1—44 instituit G. C. Lewis: *The Hellenics of Xenophon, and their division into books*. Quæ quum tota sit legenda, pauca quæ præ ceteris huc pertinent apposuisse satis habeo: p. 3: “Setting aside the

^c Librarii quomodo inscriptionem variarint dixi supra ad codices singulos. Nec minor fuit primorum editorum licentia. Velut Aldus etsi libros singulos inscripsit Ξενοφῶντος Ἑλληνικῶν πρῶτον etc., repetiitque in fine singulorum, ultimo tamen subscripsit: Ξενοφῶντος ἱστοριῶν Ἑλληνικῶν τέλος. Juntinus autem editor, in ceteris Aldum sequutus, in titulo tamen posuit: Τοῦ αὐτοῦ περὶ Ἑλληνικῶν. βιβλία ζ'. Quam ipsam inscriptionem in ora paginarum repetiit Basileensis Isingrinii, quamvis libris singulis Aldinam præfixisset, addito βιβλίον ante numeros singulorum. Grammatici inde ab Athenæo aut Ἑλληνικά citant aut

Ἑλληνικῶν πρῶτον etc., libris interdum in notis numerorum peccantibus. Apud Harpocrationem v. Ἀναγκαῖον quod est Ἑλληνικάς et apud Suidam v. Ἀνακονιώσασθαι, ταῖς Ἑλληνικάς, ei comparandum Καλλισθένης ἐν ταῖς Ἑλληνικάς apud Athen. 10, p. 452 A, ab Schweighæusero correctum. Addito substantivo Theo Progymn. vol. 1, p. 167, 7 ed. Walz.: Ἀντιπαραβάλλειν Θεοπόμπου τὰς Ἑλληνικάς ἱστορίας πρὸς τὰς Ξενοφῶντος, ut apud Diodorum 15, 76: Ξενοφῶν ὁ τὰς ἱστορίας συγγραψάμενος (qui ib. 89 dicit τὴν τῶν Ἑλληνικῶν σύνταξιν,) et alio Menander vol. 9, p. 224, 2 ed. Walz.: Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς βιβλίοις.

argument founded on the title of *Paralipomena*, as unsupported by sufficient testimony, I propose to examine whether the arguments derived from the character of the Hellenics, and the division and number of its books, are sufficient to establish the view taken by Niebuhr.

“ In the first place it may be remarked that Niebuhr’s arguments with respect to the different periods at which the earlier and later books of the Hellenics were composed, do not prove that the work was not considered by the author as one. Even if the first two books were written soon after the return of the Ten Thousand, and the later books were completed forty years afterwards, it does not follow that Xenophon considered them as belonging to different works. The ancient writers appear to have often kept their works under revision during a large part of their life. This was probably the case with the history of Herodotus ; and Niebuhr himself particularly remarks the same fact with respect to the *History of Plants*, by Theophrastus (*Hist. of Rome* vol. 1. note 30.)

“ It is to be observed, with respect to the Greeks of the fourth century before Christ, that the publication of a book was a far less marked and precise event than it has become since the invention of printing, or than it even became at a later date in Greece. When Plato, or Xenophon, or Aristotle, had composed a work, probably he read it, or portions of it, to some of his friends or disciples ; perhaps, too, a few persons caused copies to be made ; but the publicity was so limited that the author naturally continued to revise it so long as his interest in the subject remained alive.”

P. 37. “ It seems probable that the want of a division into books would first occur to writers who undertook to narrate a long series of events, extending over many generations, and sometimes including several nations. It happens however, unfortunately, that all the voluminous works of the historians who lived between the times of Xenophon and Polybius have been lost, and are known to us merely by the quotations of other writers.”

P. 43. “ It may be observed, that it is doubtful whether the early Greek writers prefixed any titles to their works. At least, the diversity in the titles by which their works are cited both by the other writers and themselves, not to mention the variations in the manuscripts which have come down to our times, renders

this uncertain. Probably, the histories of Thucydides and Herodotus were written continuously without any division of words, and still less of paragraphs, or chapters, or books, and also without any superscription, just in the manner in which the Athenian decrees were engraved upon stone.—If it should be admitted that the practice of dividing literary compositions into books was not introduced in Greece until after the age of Alexander, all arguments respecting the form of the Hellenics of Xenophon, and the relations of its several parts, which are founded on the actual number of its books, must fall to the ground. Even if it should be thought that the period of the introduction of this practice cannot be fixed with any near approach to accuracy, it must be admitted that the extant writings of a date anterior to the Alexandrine age exhibit no traces of a division into books by the authors themselves, and consequently that all reasonings assuming the authenticity of these divisions, rest upon an insecure foundation.”

Scribendam Lipsiæ.

Αλδος ὁ ῥωμαῖος Γουίδω τῷ φερετριῷ οὐρβινέω
ἡγεμόνι, εὖ πράττειν^d.

Ω παῖ πατρός αγαθοῦ, παρ' Ιουλίῳ πολυδεύκουσ ἐγράφη πρὸς κόμμοδον παῖδ' ἔτι ὄντα, περιόντος ἔτι μάρκου τοῦ πατρός, ὃς τά τε ἄλλα, καλὸς, καγαθὸς ἦν ἀνὴρ, καὶ φιλόσοφος. ἀτὰρ διατὶ, οὐ καὶ ὦ παῖ αγαθὲ, ἔγραφεν ὁ πολυδεύκης; ἢ ὅτι ἐν παισὶ γίνωναι τὴν αγαθότητα οὐ δυνάμεθα, κωλόντων οἶμαι, τριῶν τουτωνῶ, ἡλικίας φημί, καὶ φόβου, καὶ διδασκάλου. καὶ μὴν εἰπέρ τις ἄλλος παῖς αγαθὸς ἐγένετό ποτε, ἦν κόμμοδος οὗτος, μὴ μόνον πατρός γε ζῶντος, ἀλλὰ καὶ τεθνηκότος, ἐν τῇ ἀρχῇ δὲ μόνον τῆς βασιλείας, ὅποτε πᾶσιν ἐδόκει λίαν ἄξιος εἶναι, καὶ πατρός, καὶ τῆς τῶν πραγμάτων διαδοχῆς. καὶ γὰρ οὐ πολλοῦ χρόνου παρεληλυθότος, ἐς τοσοῦτον ἦκε κακίας, ὥστε τῶν τε τότε ἀνδρῶν, καὶ τῶν πάλαι ἀπάντων, καθὰ ἰστόρηται ἠρωδιανῶ, γενέσθαι κάκιστος. ἐπειδὴ τῇ ἐξουσίᾳ πάντες, καὶ ταῦτα τρυφῶντες, εἰώθαμεν χείρονές τε γενέσθαι, καὶ ἀτεχνῶς ὑπερβάλλειν τῇ μοχθηρίᾳ. ἀλλ' ἔγωγε πρὸς σὲ οὕτως ἂν γράψαιμι, ὦ αγαθὲ υἱὲ πατρός αγαθοῦ. ἐπεὶ οὐ μόνον πατρῷόν ἐστὶ σοι κτῆμα βασιλεία τε, καὶ σοφία, ἀλλὰ καὶ ἡ αγαθότης, οἷς πᾶσι κεκόσμηται καὶ παῖς, καὶ νεανίας, καὶ νέος, καὶ νῦν ἐς ἀνδρας τελῶν. ἀληθὲς ἄρα τὸ τῆς τραγωδίας ἐκεῖνο, “δευνὸς χαρακτήρ, κάπῖσημος ἐν βροτοῖς, ἐσθλῶν γενέσθαι, καὶ πῖ μείζων ἔρχεται τῆς εὐγενείας τοῦνομα τοῖσιν ἀξίοις.” οὐκοῦν ἐξέστω αὖθις εἰπεῖν. ὦ αγαθὲ υἱὲ πατρός αγαθοῦ. “αἶ γὰρ ζεῦ τε πάτερ, καὶ ἀθηναίη, καὶ ἄπολλον, τοιοῦτοι δέκα μοι βασιλεῖς, καὶ κοίρανοι εἶεν.” ὅτι ἐν τοῖς χαλεπωτάτοις τουτοισὶ χρόνοις, καλῶς ἂν εἶχε τὰ καθ' ἡμᾶς ὑπὸ βασιλέων φιλοσοφούντων κατὰ τὸν θεῖον πλάτωνα διοικουμένων τῶν πόλεων, ὅστις ἐρωτηθεῖς ποτε πῶς ἂν ἄριστα διοικοῖντο αἱ πόλεις, εἶπεν, ἔαν οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν, ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι. σὺ τοίνυν τοιοῦτος ὦν, ἐπιθυμῆς ἄλλον μὲν οὐδενός, τοῦ ποιῆσαι δὲ τι τοῦς τε ἀνθρώπους, καὶ τὰς πόλεις αγαθόν. τοῦτο δ' ἀντικρυς εἰδότες οἱ λαοὶ σου, δις σε βία τῶν πολεμίων τῆς ἀρχῆς ἐξωθούμενον, δις ἀπαξάπαντες ὁμοφωοῦντές τε, καὶ ἀγαλλόμενοι, οὐκ ἀκινδύνως ἐς τὴν σὴν ἐπεσπάσαντο βασιλείαν. ἰδοὺ δὴ τι καλόν τε, καὶ ὠφέλιμον, φιλόσοφον εἶναι, καὶ βασιλέα τὸν αὐτόν. ἀλλὰ μικρὸν τοῦτ' ἂν εἴη, εἰ μὴ ἄλλ' ἄτ' ἔχοι πολὺ μείζω πορίσαι ἡμῖν αγαθά. τουτέστιν, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρίβω, ἀνδρείαν ἐν πᾶσι μεγίστην. φερέτωσαν

^d Epistola hæc præmissa editioni Museum philol. Cantabr. vol. 2, p. Aldinæ a. 1503, hodie perraræ (v. 242.) Quare hic repetendam duxi.

οἱ τε καιροὶ, καὶ αἱ τύχαι ὡς ἂν βούλονται ἄνω, καὶ κάτω τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ αὐτὰ νῦν μὲν οὕτως ἐχέτω, νῦν δ' ἐτέρως, οὐ φροντὶς ἱπποκλειδῆ. οὐδὲν δῆπου ἑαυτοῦ δυστυχοῦντος, διοίσεται εὐτυχῶν ἀνὴρ φιλόσοφος. τοιοῦτους μὲν τινες τῶν παλαιῶν γενομένων, καὶ ἀκηκόαμεν παρὰ σοφῶν, καὶ ἀνέγνωμεν αὐτοὶ ἐν ἱστορίαις. σὲ δὲ εἶδομεν ἐν ἑκατέρᾳ τῇ τύχῃ θαυμαστόν. καὶ γὰρ ἐν τῇ εὐδαιμονίᾳ, πρὸς τῷ δίκαιος εἶναι, καὶ αἰεὶ ὁμοιοτρόπως ἀγαθός, καὶ πρᾶος εἶ, καὶ φιλάνθρωπος, καὶ δὴ τὰ πάντα χαριέστατος. ἀλλ' ὅποταν τὰ παρὰ τῆς τύχης οὐ συναυτᾶ σοι κατὰ τὸ πρόπον, καὶ κατὰ τὴν ἀξίαν τὴν σὴν, τοιοῦτος ὦν τυγχάνεις, ὥστε δοκεῖν οὐδὲν ὄλως πάσχειν κακόν. ἴνα δὲ μὴ πόρρωθεν ἀνιχνεύωμεν παραδείγματα, ἐπίδειξω αὐτὸς σαφέστατα τὴν σὴν ἀνδρείαν τε, καὶ φρόνησιν. ἠκούσαμεν γὰρ οἷα μὲν ἔπαθες, τοὺς ἐχθροὺς σου φεύγων, καὶ τὴν δουλείαν, καὶ ὡς τέλος, ἔσωσέ σε ὁ θεός. ὅπως δ' ἐνεκαρτέρησας τύχης ἀνεχόμενος ἐναντιούσης, ἐσμὲν καὶ ἡμεῖς μάρτυρες σὺν ἄλλοις ὅτι πλείστοις τοῦτ' αὐτὸ ἐωρακότες ἐνετήρισι, καὶ τεθναυμάκοτες, ὃ δὴ τῆς ἱερᾶς δῶρόν ἐστι φιλοσοφίας· ταῦτα μὲν οὖν λογιζόμενος περὶ σοῦ, ἠθέλησα μικρ' ἄλλα χαρίζεσθαί σοι. τοῦτο δὲ ποιεῖν ἂν μοι ἐδόκουν, εἰ πρὸς σὲ πέμποιμι τὴν Ξενοφῶντος ἑλληνικὴν ἱστορίαν, ἅτινα λέγεται παραλειπόμενα τῆς Θουκυδίδου ξυγγραφῆς, ἄρτι δὴ παρ' ἡμῖν ἐντετυπωμένην, διὰ τὸ πάμπαν εἶναι χαριέσσαν, καὶ αὐτὸν τὸν συνθέοντα, οὕτω λόγιον, οὕτω τοῦ ἀπτικῶ πνέοντα θύμου, ὥστε ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἑλλήνων, καλεῖσθαι μέλισσαν ἀπτικήν· ἔτι δὲ καὶ τῷ εἰκέναι σοι τά τ' ἄλλα, καὶ τὴν ἡγεμονείαν. ἡγεμῶν γὰρ ἦν ὁ ξενοφῶν, τυγχάνεις δὲ ὦν καὶ αὐτός. ἐκεῖνος καὶ σοφὸς ἦν τὴν παιδείαν, καὶ τοὺς τρόπους κόσμιος, γέγονας καὶ αὐτὸς θαυμαστὸς τὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ περὶ τῆς σῆς ἀρετῆς, νυνὶ ταῦτα. ἐτυπώθη δ' ὁμοῦ ἠρωδιανὸς περὶ τῆς μετὰ μάρκον βασιλείας, καὶ πλήθονος τὰ παραλειπόμενα, καὶ σχόλια τινὰ πάνυ ἀναγκαῖα ἐς θουκυδίδην, ὦν χωρὶς, μικροῦ δεῖν ἀξύνετος ὁ συγγραφεύς. ταῦτα δὴ οὖν σοι ἐδωρησάμην, ἀρεστὰ, καὶ κεχαρισμένα ποιεῖσθαί σοι νομίζω, καὶ ὅπως εἶη παρὰ σοὶ μνημεῖον, ἧς ἔχων αἰεὶ διατετέλεκα πρὸς τέ σε, καὶ τὴν σὴν βασιλείαν εὐνοίας. ἔρρωσο. Ἐνετήρισιν ἀνθεστηριῶνος τετάρτῃ ἐπὶ δέκα, α. φ. γ.

Marsham, eumque secutus Dodwell et Corsini annos Olympicos, annis reliquis belli Peloponnesiaci naturalibus, non item belli Bœotici, Corinthiaci, additos, ab aliena manu esse demonstrarunt. Atque eodem plane argumento aliena etiam nominum archontum atque ephorum annis belli Peloponnesiaci reliquis additorum auctoritas convincitur. Hoc igitur extra omnem dubitationem positum esse censeo, notas temporum omnes, præter istas Thucydideas seu naturales, quas hodie in prioribus Xenophontis libris duobus appositas conspiciamus, diversum a Xenophonte et plane ignotum habere auctorem, de cuius fide postea paucis videbimus, etsi in eo vel refellendo vel confirmando non adeo nunc elaborandum esse puto.

Ante omnia examinabimus locum Diodori Siculi xiii, c. 42. ubi de hac Xenophontis historia ex Thucydidea apta et connexe ita tradit sub anno 2. Olympiadis 92. Rebus, inquit, hucusqua narratis Thucydides opus suum conclusit, quo annorum duorum et viginti historiam complexus est. Ab eodem autem inde tempore, in quo substiterat Thucydides, exersi Xenophon et Theopompus res gestas Græcorum perscripserunt; hic quidem annorum septemdecim spatium libris duodecim complexus in pugna navali ad Cnidum substitit; ille vero annorum quadraginta et octo historiam ad mortem Epaminondæ usque deduxit. Hæc Diodorus, qui pugnam navalem ad Cnidum annotavit sub anno 2. Olympiadis 96. mortem autem Epaminondæ sub anno 2. Olympiadis 104. In qua ratione numerus annorum Xenophonteorum 48. ad Olympicos relatus, si a tertio anno Olympiadis 92. cœperis numerare, bene constat; annorum vero Theopompicorum 17. numerus, si ab eodem 3. anno Olymp. 92. exordiaris, et annum 2. Olymp. 96. quo victoria Cononi ad Cnidum contigit ex ratione Diodori, comprehenderis, uno minor, annorum scilicet sexdecim efficitur. Igitur numerum continuare oportet ad annum 3. Olympiadis 96. quo ineunte Cononi victoriam contigisse demonstravit Dodwell. Atque ita ipse Diodorus errorem suum in annotando victoriæ Cononis navalis anno Olympico manifestavit, ut præclare admonuit idem Dodwell.

Eosdem annos Olympicos ad historiam Thucydidis transtulit Diodorus, quam in loco antea laudato viginti et duorum annorum spatium complecti ait, cum tamen ipse Thucydides 8, 109. annos ne quidem 21. integros se absolvisse, scilicet naturales, affirmet. Ne vero numeros in Diodori loco altero 12, 37. et a Dionysio Halicarnassensi repetitos a librariis corruptos fuisse suspicemur

cum Dodwello, recte admonuit eruditissimus Wesselingius ab anno Pythodori archontis, a quo historiam belli Peloponnesiaci exorsus est Thucydides, ad annum Theopompi, quo conclusit opus immortale, effici annos viginti et duos, scilicet Olympicos, qui naturales Thucydidis et Xenophontis annos fere medios dividunt. Quare bene a Dodwello constitutas annorum Xenophonteorum rationes cum Olympicis comparatorum transtuli etiam ex Annalibus ejus in marginem paginarum, ita ut Olympicorum annorum duæ dimidiatæ partes ad unum naturalem Xenophontem hac formula Olymp. $92 \frac{1}{2} \frac{2}{3} \frac{3}{4}$, Olymp. $93 \frac{1}{4}$ annotarentur.

In rerum ipsarum narratione per annos quadraginta octo dispensanda enituit ingenium et diligentia Dodwelli, cujus Annales Xenophonteos vel ideo huic nostræ editioni addendos censuimus, ut lector diligens rationes annorum Olympicorum in margine paginarum appositorum cognoscere et ponderare, atque ita Xenophontis narrationem cum reliquorum scriptorum libris et fragmentis comparare, et si quæ forte nondum satis apto et concinno ordine digesta sunt loca, ipse rectius ordinare aut rationes Dodwelli novis argumentis temporum confirmare posset.

In reliquis belli Peloponnesiaci annis numerandis et per Olympicos annos digerendis valde hucusque laborarunt viri docti, quorum opiniones conciliare inter se conatus est postremus Historiæ Græcæ Editor *S. Fr. Nath. Morus*.

Scilicet in libri 2. cap. 3, sectione 9. post dirutos Athenarum longos muros hæc adduntur: Hæc universa Lysander Lacedæmoniis tradidit sub ætatis finem, qua post 28. annum sextumque mensem bello Peloponnesiaco finis est impositus. Deinde enumerat Ephoros horum 28 cum dimidio annorum eponymos 29 Hunc igitur numerum annorum 28 cum dimidio cum viri docti ad rationes annorum naturalium, quas cum Thucydide secutus est Xenophon, accommodare vellent, discrepantiam insignem repererunt, eamque variis modis tollere sategerunt. Verum recte admonuit atque operose docuit Morus, eum numerum annorum 28 cum dimidio esse Olympicorum, non naturalium. Initium enim belli Peloponnesiaci, consentientibus Chronologis omnibus, incidit in annum 1. Olymp. 87; muris autem Athenarum longis dirutis, postea triginta virorum imperium institutum sub finem ætatis, hoc est, initio Olympiadis 94. seu anno 1. Olympici enim anni ab æstate seu mense Hecatombæone Attico incipiunt, quo Archontes et reliqui magistratus reipublicæ administrationem auspicabantur. Atque ita anni Olympici ab Olympiadis 87. anno

1. deducti ad Olympiadis 94. annum 1. efficiuntur anni 29. a quibus si postremum dimidiatum detraxeris, relinquuntur anni 28½. Qua quidem in ratione mihi hoc unum displicet, quod menses sex numerantur præter 28 annos; in computatione enim annorum Olympicorum menses numerari non solent; nec eorum in annis Thucydideis 21. non integris tamen, et naturalibus, cum Olympicis 22. comparandis, rationem habuit Diodorus.

Verba igitur illa, quibus numerum annorum belli Peloponnesiaci subduxit auctor, satis multa, (ab initio enim sectionis 9. ad initium sectionis 11. procurrun) ab interpolatore interserta esse, necesse est ut statuamus. Si enim ille annos Olympicos, ut videtur, numeravit, statim hoc ipso indicio arguere licet alienum rationis hujus auctorem. Ea enim si uti voluisset Xenophon, debebat eandem et reliquis historiæ suæ annis accommodare; quod tamen is minime fecit. De annis vero naturalibus si numerum 28. annorum cum dimidio intelligi voluit, tum vero repugnat auctoritati Thucydidis 5, 26. qui bello Peloponnesiaco assignaverat annos tantum septem et viginti.

Cum hoc interpolationis auctore consentit is, qui orationi Xenophontæ inseruit, et quibusdam belli Peloponnesiaci annis naturalibus, non omnibus, quod mirum merito lectori accidit, numeros apposuit. Ita enim capitis 3. libri 1. initio annotavit, exiisse jam bello Peloponnesiaco annos integros duos et viginti et tertium incipere. Iterum initio capitis 6. adscripsit, annos belli istius jam effluxisse quatuor et viginti. Denique in libri 2. cap. 1, sect. 7. annotavit annos tum belli Peloponnesiaci jam exiisse quinque et viginti, et sextum agi. Atque ita ad imperium triginta tyrannorum institutum decurrunt anni Thucydidei septem et viginti.

Gravior nunc accedit quæstio de ratione ea, quam secutus est, quisquis ille fuerit, qui duobus in locis Olympiadum notam apposuit. Scilicet initio capitis 2. libri 1. adscripsit Olympiadem 93. atque iterum libri 2. cap. 3. Olympiadem 94. non posito quidem ipso numero, sed editis tantum victorum Olympicorum nominibus. Quod si has Olympiadum notas cum annis naturalibus, quales et quot numeravit Xenophon in istis locis, comparaveris, initium Olympiadis 93. incidet in annum 22. belli Peloponnesiaci exeuntem, Olympiadis autem 94. in annum belli 27., cum deberet in annum 26. exeuntem convenire. Itaque hæc Olympiadum cum annis Xenophonteis comparatio sibi ipsa adversatur nec refutatione copiosa indiget.

Alium igitur et diversum auctorem habere videtur illa gemina Olympiadum numeratio, qui fortasse scriptorem hodie nobis ignotum secutus, ubi res easdem narrari sub anno primo Olympiadis 93. et 94. viderat, eorum annorum numeros Xenophonti ineptissime inseruit. Fuisse vero variis modis aberratum in annis belli Peloponnesiaci et conversionis rerum et reipublicæ Atheniensium sub imperio triginta tyrannorum computandis, vel inde patet, quod Diodorus imperium horum tyrannorum male ad finem usque Olympiadis 94. prorogavit.

Superest maxima in ipsa Xenophontis oratione et historia difficultas si non explicanda, quod fieri vix potest, tamen annotanda. Scilicet anni Thucydidei 21. reliquias absolvit statim ab initio historiæ Xenophon, et pugnam navalem cum Dorieo et Mindaro factam ab Atheniensibus accidisse ait sub initium hiemis. Abhinc narratio decurrit ad finem capitis, nulla novi anni naturalis interposita nota, quæ demum initio capitis 2. apposita conspicitur. Tam multa autem narrantur facta fuisse in hoc capite, ut nullo modo anni naturalis reliquæ, nec ipsa adeo hiems subsecuta ea capere potuisse videantur. Præterea, comparata Diodori narratione aliisque rerum argumentis, docuit primus Palmerius Exercitt. ad Gr. Auctores p. 60. et post eum Dodwellus, duorum annorum res gestas in hoc unum caput collatas, nec satis clare annorum differentiam a Xenophonte fuisse oratione distinctam. Atque ad hanc rationem, ut scilicet capitis primi res gestæ a sectione inde 11. anno belli Peloponnesiaci non 21. sed 22. tribuantur, accommodare volebat Palmerius numerum annorum 28. cum dimidio, quem interpolator ad 2. cap. 3. sect. 9. assignat bello Peloponnesiaco. Quam si rationem amplecti velis, relinquitur tamen numerus Olympiadum appositarum geminarum, et annorum belli Peloponnesiaci tribus in locis singulatim appositus plane falsus, quem nulla ratione nec cum Palmerii Dodwellique, nec cum vulgari annorum belli Peloponnesiaci supputatione, qua uno anno major aut minor numerus efficitur, conciliare licet; deinde etiam alium credere oportet interpolatorem geminas Olympiadas, alium annos belli Peloponnesiaci tribus in locis apposuisse et adnumerasse. Equidem Dodwelli rationes secutus annos duos primo capiti apposui. Reperi enim deinceps etiam Xenophontem non satis ubique annos diversos nota veris, ætatis hiemisve distinxisse, sed una continuaque narratione veluti confudisse, quos deinde Dodwelli ingenium separatos explanavit.

Post Historiam Græcam demum Anabasin scriptam fuisse Cyri probabilis est virorum doctorum opinio, cujus argumenta breviter exposui in annotatione ad libri 3. cap. 1, sect. 2. ubi Themistogenem Syracusium expeditionem Cyri narrasse ait, lectoresque ad ejus librum ablegat, nulla sui operis facta mentione.

Subsistere Historiam Græcam in morte Epaminondæ, hoc est Olympiadis 104. anno 2. jam supra admonui. Præterea tamen Xenophon sequentis etiam Olympiadis annos aliquot narratione libri 6. cap. 4. præcepit. Obiter enim ibi Alexandri Pheræorum tyranni cædem refert, quæ Olympiadis 105. anno 4. contigit. Ex quo loco recte arguit Wesselingius ad Diodorum t. 2. p. 62. falsum esse, quod velut ex Stesiclide Atheniense tradit Diogenes Laertius 2, 56. Xenophontem anno Olympiadis 105. primo diem suum obiisse. Huic tamen opinioni adhæsisse etiam videtur Diodorus 15, 76. ubi Xenophontem ait in summa senectute (ἐσχατόγηρος ὦν) condidisse Historiam Græcam; meminisse enim adhuc mortis Epaminondæ, quæ paulo post (μετ' ὀλίγον χρόνον) contigerit. Hæc ille sub anno 3. Olympiadis 103. Xenophontem valde senem et Corinthi quidem obiisse ex Demetrio Magnesio refert Diogenes; annos 90. vitæ illius assignavit Lucianus in Macrobiis cap. 21, t. 3, p. 223. Videamus nunc, si quæ forte ipse Xenophon scriptis suis ætatis suæ vestigia impresserit, ex quibus constituere de senectute et morte ejus certius aliquid possimus. Igitur in Anabasi 3, 1, 25. juventutem suam prodidit ipse in oratione, ubi est: οὐδὲν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἠγοῦμαι ἐρύκειν ἀπ' ἐμαντοῦ τὰ κακά. Ex quibus arguere licet, Xenophontem tum nondum virilem ætatem attigisse, nec ἀκμαῖον dici potuisse. Hinc Phalinus adolescentem eum appellat 2, 1, 13. ἀλλὰ φιλοσόφῳ μὲν ξοικας, ὃ νεανίσκῳ. Ex his igitur locis primus Interpres Anabaseos elegantissimus, Gallus Eques *de la Luzerne*, in Versione p. 560—563. post eum alter ejusdem Anabaseos Interpres doctissimus, *Larcher*, t. 1. Præfat. p. 29. docere conati sunt falsam esse notitiam ex Stesiclide excerptam a Diogene de anno mortis, atque item alteram ab eodem Diogene 2, 22, 23. traditam, et a Strabone 9, p. 403. repetitam, ubi Socrates Xenophontem post pugnam ad Delium, postquam ex equo decidisset, in humeros sublatus portasse et servasse dicitur. Pugna ad Delium accidit anno 1. Olympiadis 89^c. A quo usque ad annum 4.

^c Quid? quod ipse Xenophon in Calliæ, quo Autolyçi victoria celebrata. Convivii initio adfuisse se ait convivio batur. Quam victoriam et convivii

Olympiadis 105, quo cædem Alexandri Pheræi ipse Xenophon commemoravit, excurrunt anni omnino 68. Ad summam igitur annorum 90, quibus vitam Xenophontis inclusit Lucianus, desunt anni 22, qui efficere debent ætatem illam, quam habuit, cum pugnae ad Delium interesset ^d.

Scilicet ex lege a Demosthene commemorata adolescentibus a vicesimo demum anno licebat in bella peregre exire, ab octavo et decimo usque ad vicesimum περιπολεῖν lege cogebantur, quod est genus custodiæ publicæ militaris. Sumere licebit hanc primam Xenophontis fuisse expeditionem peregrinam, post exactum ætatis vicesimum annum susceptam. Supputantes nunc annos ab hoc ætatis vicesimo et Olympico 89, 1. usque ad Olymp. 94. annum 4, quo susceptam esse Cyri expeditionem posuit Diodorus eumque secuti reliqui Chronologi, aut annum 3, ad quem expeditionem referendam esse affirmat Larcher, reperimus, ab anno ætatis vicesimo excurrisse ad annum 4. Olymp. 94. annos ætatis 44, ad annum vero 3. Olymp. 94. annos 43. Quæritur nunc, num in istam ætatem conveniat adolescentis nomen, quo Phalinus Xenophontem appellat in Anabaseos loco laudato? Peropportune ibi annotavit Zeunius noster, Agesilaum dici regnum adeptum esse ἔτι νέον ὄντα in Agesilao Xenophontis 1, 6, annos vero tres et quadraginta natum a Plutarcho in Agesil. c. 40; similiter quadragenarium *adolescentem* dici a Cornelio Nepote in Attico c. 8. Vides igitur in hoc argumento, a voce adolescentis ducto, nihil plane esse præsidii relictum ad impugnandam Diogenis et Strabonis fidem de pugna ad Delium, ut recte admonuit ad Anabasin Zeunius. Sed is ultra verum evagatus statuit in altero Anabaseos loco 3, 1, 25. verba: οὐδὲν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἡγοῦμαι ἐρύκειν ἀπ' ἑμᾶντοῦ τὰ κακὰ, ita esse interpretanda: *nolo detrectare usus ætatis jam minus vegetæ excusatione, sed arbitror satis mihi virium superesse ad mala a me propulsanda*; Phalinum igitur

tempus Olympiadis 89. anno 4. assignat Athenæus 5, p. 218. Sed is inepte calumniatur Xenophontem, quasi tum vel nondum natus vel admodum puer fuerit.

^d Post Cyri expeditionem et mortem ex Asia rediit in Græciam: incertum tamen an Athenas attigerit. Brevi ante mortem Socratis hujus cum Critobulo sermonem narrat; mortem autem Cyri memorat in Œ-

conomico 4, 18. Socrates mortuus est Olympiadis 95. anno 1. Cyrus 94, 3. secundum Larcherum: post duos annos rediit ex Asia Xenophon, ergo ineunte Olymp. 95, 1. ante mortem Socratis, cujus iudicio an interfuerit dubitari potest, quoniam in Apologiæ c. 2, si genuina est, antestatur Hermogenis narrationem, quasi ipse morienti non adfuerit.

tur, cum Xenophontem adolescentem appellaret, contempsisse potius eum, veluti petulantem, quam ætatem jam provectam respexisse, putabat vir doctus. Sed is non animadvertit verba ejusdem libri cap. 1, sect. 13, ubi Xenophon in somnio ipse de se ait: *ποῖαν ἡλικίαν ἐμαντῶ ἐλθεῖν ἀναμένω; οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι πρεσβύτερος ἔσομαι, ἐὰν τήμερον προδῶ ἐμαντὸν τοῖς πολεμίοις.* Alter est locus lib. 3, c. 2, 37, ubi Xenophon ait: *ὀπισθοφυλακῶμεν δ' ἡμεῖς οἱ νεώτατοι, ἐγὼ τε καὶ Τιμασίων.* Quæ quidem loca uti ætatem minime provectam sed virilem arguunt, ita in eam vocabulum *νεανίσκου* seu adolescentis ex usu Græci sermonis optime convenit; nihil igitur causæ est, cur fidem Diogenis et Strabonis suspectam habeamus de prælio ad Delium facto; per ætatem enim potuisse illi adesse Xenophontem satis declaratum est^e.

Explicata hac temporum disputatione, judicium meum de ipsa Xenophontis historia ponam. Expressit igitur omnem ingenii sui venustatem, animi simplicitatem, honestatis amorem et pietatem in deos verbis tam puris et elegantibus, ut imaginem animi, ingenii morumque ejus verissimam exstare in Historia Græca affirmare liceat^f. A Socratis familiaritate traxisse videtur illam, quam nimis sæpe prodidit, in Lacedæmoniorum leges disciplinamque publicam propensionem, quam exsiliis etiam causam discipulo fuisse referunt. Hinc factum est ut consilia et res regum Lacedæmoniorum multo accuratius et minutius enarraret quam reliquorum Græciæ populorum, adeo ut amores ducum Laconicorum sæpiuscule immisceret, et Cleonymi quidem longa, quanquam suavissima, oratione (libro 5, cap. 4, sect. 25—34.) enarraret; parcus laudum in Athenienses et reliquos Græcos, præter Iphicratem et Sicyonios, Lacedæmoniorum socios fidelissimos. Epaminondam nominavit demum, ubi nomen ejus tacere non licebat, elogio brevissimo in morte ejus defunctus, nec satis luculento pro egregiis magni viri virtutibus. Multa præterea nimis breviter et abrupte, non satis ubique temporum differentia locorumque natura et rerum statu annotatis, oratione pura et nuda narravit, quæ proxime a Julii Cæsaris simplicitate abesse mihi videtur.

^e At vero, si librum de redivisibus post Olympiadem 105. scriptum statuimus, et si vera Luciani narratio de annis vitæ Xenophontis, tum longe major existit difficultas.

^f [Multum ab hoc judicio discrepat

quum ipsius Schneideri judicium in plurimis ad posteriores maxime libros annotationibus, tum Niebuhrii et in comment. ad 3, 1, 2 citata et in ejus Scholis historicis part. 2, vol. 2, Berol. 1848, p. 43, ubi Historiam

De fide ejus in rebus Græciæ narrandis judicium satis certum ubique ferre hodie non licet, quoniam tot historicorum libris, qui eorundem temporum historiam persecuti fuerant, caremus. Quidquid tamen fragmentorum magno librorum inprimis grammaticorum oceano innatantium expiscari potui, diligenter ubique apposui et cum narratione Xenophontea comparavi; sæpius tamen omne de diversitate, si qua esset, judicium lectori intelligenti permisi. Quod si hic brevem horum scriptorum indiculum posuero, non ingratorum lectoribus meis operam daturum me esse spero.

Cratippi librorum argumentum posuit Plutarchus de gloria Atheniensium p. 345 E, e quo loco apparet Cratippum Thucydidis historiam continuasse ad imperium maris Atheniensibus a Conone restitutum. Eundem nominat in vita Andocidæ p. 834 D. Dionysius autem Halicarnassensis de Thucydide p. 817. ed. Reiskii Cratippum Thucydidi æqualem facit: 'Ὅς καὶ Κράτιππος, ὁ συνακμάσας αὐτῷ καὶ τὰ παραλειφθέντα ὑπ' αὐτοῦ συναγαγὼν, γέγραφεν, οὐ μόνον ταῖς πράξεσιν αὐτὰς ἐμποδῶν γεγενησθαι λέγων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀκούουσιν ὀχληρὰς εἶναι (τὰς ῥητορίας). Conf. Fabricii Biblioth. Gr. I, p. 869.

Xenophontis "nullius esse pretii, nulla cura aut fide prorsus ex tempore fusam" judicat. Thirlwallus autem *Histor.* vol. 5, p. 204. ed. a. 1849: "We part from Xenophon with regret, because we have no better guide, as Ephorus or Theopompus would have been, to supply his place, but with little gratitude, notwithstanding his valuable services: because we see that, if he had chosen, he might have spared us much of the difficulty and obscurity that have perplexed us while we have been travelling in his company. Wolf (in his lectures edited by Guertler 2, p. 95) observes of the *Hellenica*: 'I have always believed, that it was not a fully developed work, but a summary sketch; hence its great dryness.' This would be an excuse for every defect but the want of honesty." Et Grotius *Histor.* vol. 10, p. 315: "The partiality towards Sparta, visible even from the beginning of Xenophon's history, becomes more and more ex-

aggerated throughout the two latter books, wherein he recounts her misfortunes; it is moreover intensified by spite against the Thebans and Epaminondas as her conquerors. But there is hardly any instance of this feeling, so glaring or so discreditable, as the case now before us. In describing the expedition of Epaminondas into Peloponnesus in the winter of 370—369 B. C., he totally omits the foundation both of Messenê and of Megalopolis; though in the after part of his history, he alludes (briefly) both to one and to the other as facts accomplished. He represents the Thebans to have come into Arcadia with their magnificent army, for the simple purpose of repelling Agesilaus and the Spartans, and to have been desirous of returning to Bœotia, as soon as it was ascertained that the latter had already returned to Sparta (6, 5, 23). Nor does he once mention the name of Epaminondas as general of the The-

Theopompus vero Chius, historiam rerum Græcarum ab eodem principio cum Xenophonte exorsus, ad pugnam navalem Cononis ad Cnidum Olympiadis 96. anno 2. deduxit, auctore Diodoro 13, 42. et 14, 84. ubi libros duodecim numerat, etsi Suidas eumque secuta Eudocia Violeti p. 230. numerum tantum undecimum ponit. Librum duodecimum intercidisse dixerat jam olim Menophanes; contra Photius patriarcha in Bibl. Codic. 176. librum illum se legisse affirmat. At enim vero quæcunque inde refert, omnia pertinent ad tempora pugna navali ad Cnidum facta posteriora; ut recte monuit Wesselingius ad Diodorum t. 1, p. 573. qui Photium deceptum a falso libri titulo esse suspicari videtur. Tempora enim illa post pugnam navalem ad Cnidum non Theopompum, sed Callisthenem persecutum esse narratione putabat; in qua tamen opinione virum doctissimum falsum esse puto. Reperta enim indicia pauca locorum Theopompi, quæ ad tempora pugna navali ad Cnidum posteriora, veluti Epaminondæ in Spartam expeditionem, pertinent, apposui ad singula Xenophontis capita, quibuscum comparari debent. Aliud sed levius argumentum posuit

bans in the expedition, any more than he mentions him at Leuctra. Considering the momentous and striking character of the facts, and the eminence of the Theban general by whom they were achieved—such silence on the part of an historian, who professes to recount the events of the time, is an inexcusable dereliction of his duty to state the *whole truth*. It is plain that Messênê and Megalopolis wounded to the quick the philo-Spartan sentiment of Xenophon. They stood as permanent evidences of the degradation of Sparta, even after the hostile armies had withdrawn from Laconia. He prefers to ignore them altogether. Yet he can find space to recount, with disproportionate prolixity, the two applications of the Spartans to Athens for aid, with the favourable reception which they obtained—also the exploits of the Phliasiens in their devoted attachment to Sparta." Quibuscum conf. p. 251, 370. Letronnii

simile iudicium post Schneideri præfationem exhibuimus. Prior his omnibus Palmerius Exercit. p. 75: "Hos Hellenicorum libros non videtur cum multa cura exarasse Xenophon, et forte fuerant tantum materies et veluti embryon maturioris fœtus, cuius abortum fecit auctor et non potuit ultimam manum operi suo imponere; in his enim multa perverso ordine narrantur: ecce enim hoc loco (7, 2, 18) Pellenen Phlasiis amicam facit, at 13, 14, 16 iis inimicam facit quam maxime, nec mentionem fecit de Pellenæorum cum Laconibus et Phlasiis pace et fœdere. At ecce id declarat infra 7, 4, 17, et ait ἤδη γὰρ πάλιν προσεκεχώρηκεσαν οἱ Πελληνεῖς εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν, et sic ὕστερον πρότερον rerum narrationes complectitur, quod et pluries alibi notavi, et 7, 4, 21: Ἐλθὼν ἐδήον καὶ τῆς Ἀρκαδίας ὄσα ἐδύνατο καὶ τῆς Σκιρίτιδος. Ergo Sciritæ ad Arcadas defecerant. Id vero oblitus est dicere."]

Heyne in *Commentatione de fontibus Diodori in Comment. Gœtting. t. 7, p. 111.* Scilicet post pugnam navalem Cononis narrationem Theopompus transtulit ad res Philippi Macedonis, cujus rerum gestarum historiæ inseruit res Græcorum. Ita Polybius 8, 13. de Theopompo: "Ὅς γε ἐπιβαλόμενος γράφειν τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις, ἀφ' ὧν Θουκυδίδης ἀπέλιπε, καὶ συνεγγίσας τοῖς Λευκτρικοῖς καιροῖς καὶ τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν Ἑλληνικῶν ἔργων, τὴν μὲν Ἑλλάδα μεταξὺ καὶ τὰς ταύτης ἐπιβολὰς ἀπέρριψε, μεταλαβὼν δὲ τὴν ὑπόθεσιν τὰς Φιλίππου πράξεις προὔθετο γράφειν· καίτοι γε πολλῶ δίκαιότερον ἦν καὶ σεμνότερον τῆ περὶ τῆς Ἑλλάδος ὑποθέσει τὰ πεπραγμένα Φιλίππου συμπεριλαβεῖν ἢ περὶ ἐν τῇ Φιλίππου τὰ τῆς Ἑλλάδος. Scholiastes Aristophanis ad *Acharnenses* v. 6. (quæ fabula data est Olympiadis 88. anno 3.) e Theopompo narrat Cleonem a populo quinquaginta talentis multatum.

Callisthenes, Aristotelis auditor, suum de rebus Græcorum opus a pace Antalcidæ, hoc est Olympiadis 98. anno 2. exorsus, et tricennale tempus libris decem complexus, deduxerat ad templum Delphicum a Philomelo Phocensi captum atque expilatum, auctore Diodoro 14, 117. et 16, 15. Hujus fragmentum unum atque alterum cum narratione Xenophontea comparavi. De pugna ad Tegyram suspicor fuisse locum in tertio apud Stephanum Byz. in *Τέγυρα*.

Anaximenes Lampsacenus, Diogenis Cynici auditor, æqualis Alexandro, historiam Græcam (τὴν πρώτην Ἑλληνικὴν inscriptam) a deorum ortu et generis humani primordiis exorsus, descendit usque ad pugnam Mantiniam et Epaminondæ mortem, res Græcorum et Barbarorum fere omnes libris duodecim complexus, auctore Diodoro 15, 89.

Ephorum Cumæum, Isocratis discipulum, exordium scribendi fecisse ab Heraclidarum reditu in Peloponnesum, auctor Diodorus 4, 1, qui 5, 1. Ephorum ait res passim in Græcia a diversis populis gestas (τὰς κοινὰς πράξεις) non solum oratione eleganti, sed ordine etiam lucido perscripsisse, et certum rerum genus per singulos libros distribuisse. Hinc Polybius ait solum Ephorum historiam universalem, quam dicunt, scribere aggressum esse. Ex libro septimo et decimo causam mortis Alcibiadis repetitam posuit Diodorus 14, 11. et Athenæus 13, p. 574. Conclussisse obsidione Perinthi Olympiad. 109. anno 4. historiam affirmat Diodorus 16, 76. Sæpissime quidem hujus testimonio usi reperiuntur antiquitatum Atticarum interpretes, sed pauca reperi

fragmenta, quæ cum Xenophontea narratione comparare possem. Ex Ephoro pugnam Leuctricam memorat Plutarchus de Garrulitate p. 514 C.

Duris Samius, ejus frater Lynceus Theophrasti discipulus fuit, teste Athenæo 8, p. 337. historiæ Græcæ exordium duxit post Leuctricam Lacedæmoniorum cladem ab anno 3. Olymp. 102. auctore Diodoro 15, 60. sed puto eum respexisse potius Macedonicam ejus historiam quam Græcam, aut errasse. Nam res ab Alcibiade, ejus genus ipse jactabat, et Lysandro gestas in Asia narrasse copiose Durin, discimus ex Plutarcho, qui, in plurimis licet fidem Xenophontis secutus, multa tamen ex Samio scriptore, etiam nominato, supplevit, ex cujus testimonio vitia et lacunas duorum Xenophontis locorum agnovi. Ejus de Theopompo judicium et suum de Duride posuit Photius in Codice 176, p. 394.

Atque hi sunt illi scriptores Græci antiquissimi, quos in hac historiæ Græcæ parte nominatos præcipue sequi videtur Diodorus, cujus libri soli supersunt hodie. ex variis auctoribus excerpti, nec raro a Xenophontea narratione longissime abeuntes, quorum de fide incertissimum est atque inconstans judicium, cum narrationis auctorem ut plurimum ignoremus. Hos igitur diligentissime excerpti et comparavi cum historia Xenophontis, veluti totidem veterum historicorum Xenophonti supparium fragmenta, de quorum auctoritate forte aliquando certius constabit.

Subjungam pauca, unde de hac nostra Historiæ Græcæ recensione lectores judicare poterunt. Librarius is, cui operam suam in edendo hoc Xenoph. libro addixerat Zeunius, ejus post mortem me. Lipsiæ forte versantem, in successionem ejus provinciæ vocavit, non invitum. Præcipue enim Xenophontem ex Atticis scriptoribus lectitaveram, quia mira ejus cum simplicitas, tum venustas, cum Socratica philosophandi ratione conjuncta, a prima juventute me magnopere delectaverat. Tradidit mihi librarius simul initia commentariorum, quos in Historiam Græcam paraverat Zeunius, et quos perire nolebat, si quid forte inde laudis et honoris memoriæ viri docti accedere posset. Obsecutus igitur honesto librarii honesti consilio, primo loco posui observationes Zeunii, quæ ad libri secundi cap. 1, sect. 25. pertinent, iisque addidi, quæ ipse lectoribus Historiæ Xenophontææ utilia fore existimabam. Nec difficile erit lectoribus judicium, quantum mea interpretandi ratio sæpenumero a Zeu-

niana discrepet §; utinam omnes interpretis perfecti numeros implere mihi licuisset! Sed defuere librorum scriptorum auxilia. Interim librorum editorum atque editionum antiquarum copias omnes contraxi, iisque usus multorum locorum sententiam lectionemque expediui.—Nec præterii Fr. Porti Commentarios editos 1586. neque filii ejus, Æmili Porti, annotationes, quas equidem ex editione Leonclavii Parisiensi 1625. excerpſi. Multas Fr. Porti emendationes et conjecturas non nominati tamen in margine posuit Leonclavius, aliquot etiam ingenio suo tribuerat, quas deinde patris memoriæ vindicavit filius Æm. Portus. Welsianam non nominarem, etsi tanti quibusdam visam, ut typis repeterent, nisi laudandum in ea putarem egregium consilium, quo H. Dodwelli Chronologiam Xenophonteam præfixit Editor, quam ubique lector diligens comparare debet, nisi a temporum ordine aberrare velit, aut hunc præclarum Xenophontis librum quasi fabulam aliquam romanensem legendum delectationis causa sibi sumserit. Annorum notas inde excerptas ipsi etiam orationi Xenophontis apposui, quas secutus lector facile singula Annalium loca reperiet, ubi res quæque pertractatur a Dodwello: plures tamen in annotatione correxī. Denique ab Heynio meo accepi libellos duos emendationum in Hellenica scriptarum a Jo. Henr. Just. Kœppen, alterum anno 1787. tertium 1788. Hildesie editum. Primum enim ipse non tractavi, sed ex nunciis litterariis Gœttingensibus conjecturas, commemoratas ibi, excerpſi, verum tamen non omnes; quam quidem regulam etiam in duobus reliquis libellis secutus sum, ubi conatus viri docti approbare equidem nulla ratione poteram. Multæ vero earum emendationum, quas posui, lectoribus ingenium viri docti atque eruditionem commendabunt facile ipsæ absque meo præconio.

Lectorum erit judicium, num quid ipse adjumenti illis attulerim ad rectius interpretandam judicandamque Græcam Xenophontis Historiam, an intra voluntatem conatus mei substiterint. Fateor me nunquam cogitasse de paranda Historiæ hujus editione, etsi inter legendum multas in marginem libri mei conges-

§ [Annotationes Zeunianas Schneiderus in altera editione ita cum suis permiscuit ut nominis sui notam, quam suis in priori aliquoties addiderat, ubique deleret: ut nescias utrum Zeunio, ut in hac editione fac-

tum, an ipsi tribuendæ sint quibus usque ad initium libri 2. neutrius nomen ascripserat in ed. priori. Sed p. 62, col. 1. 7 pro ZEUN. scrib. SCHN. et del. p. 61, col. 2, 3. SCHN. cum uncis ib. et col. 1, ult.]

seram undique annotationes; sed facile me a librario ex medio studii historiæ naturalis curriculo revocari ad dilectum mihi semper Xenophontem passus sum; concepi enim simul spem aliquam posse aliquando a me retractari Opuscula scriptoris nostri Œconomica, Venatoria et reliqua, quæ cum scientia rerum naturalium tam arete connexa hærent, ut non mirum sit ea hucusque ab Interpretibus tam male fuisse tractata. Scrib. Francofurti ad Viadrum mense Majo exeunte anno 1790. Iterum recensebam Wratislaviæ per æstatem anni 1820. adjutus editione Weiskii et Schæferi atque usus varietate scripturæ e libris scriptis Parisiensibus a Gallo Gailio annotata.

EXCERPTA

EX LETRONNII VITA XENOPHONTIS.

(*Biographie universelle* vol. 51. p. 390. seqq.)

LES Helléniques font suite à l'histoire de Thucydide. Cet ouvrage comprend un intervalle de quarante-huit ans, qui se termine à la bataille de Mantinée, la troisième année de la 104e Olympiade ; ce qui n'empêche pas que l'auteur n'y intercale la mention de l'assassinat d'Alexandre, tyran de Phères, qui eut lieu la 4e [2e] année de la 105e. Xenophon, comme Thucydide, divise le temps en *saisons* ; si l'on trouve en quelques endroits l'indication d'Olympiades, d'archontes et d'éphores, ce sont des interpolations évidents, comme l'ont prouvé Marsham, Dodwell et Schneider^a. Les Helléniques sont un ouvrage de beaucoup inférieur à l'Anabase. Les événements y sont présentés avec ordre ; la narration en est rapide, mais presque partout^b sèche, dénuée de couleur et de développement, rarement mêlée, comme dans Thucydide, de ces réflexions qui éclairent sur les causes et les conséquences des événements, de ces vues profondes qui annoncent dans l'historien la faculté de généraliser les faits, talent que Thucydide possédait à un si haut degré. D'ailleurs Xenophon, tout entier à ses affections, et uniquement occupé de reproduire ses impressions propres, met souvent une disproportion choquante entre l'importance des événements et l'étendue de la place qu'il leur consacre^c. C'est ainsi que la paix d'Antalcidas,

^a Ad Hellen., 1, 2, 1.—Cf. Ideler, *Handbuch der math. und techn. Chronol.*, 1, p. 372.

^b Il faut excepter l'épisode de la condamnation des généraux qui a-

vaient combattu aux Arginuses ; il est touchant et dramatique.

^c Frid. Creuzer, *die historische Kunst*, p. 294, ff.

événement qui changea les rapports essentiels de la confédération hellénique, est racontée avec une brièveté excessive. Il en est de même de quelques-unes des batailles les plus décisives, comme celles de Leuctres, des Arginuses et d'Ægos Potamos, quoique celle-ci ait eu la plus grande influence sur la destinée d'Athènes. Enfin on en peut dire autant des actions des généraux les plus renommés de son temps, tels qu'Épaminondas, Pélopidas, Alcibiade, Conon, Iphicrate, Timothée. On a dit, pour excuser l'historien, que son ouvrage était moins une histoire que des *Mémoires*. Cette excuse est peu valable. Par là on expliquerait bien la sécheresse et la nudité de son récit, mais non ce défaut choquant entre l'étendue de la narration et l'importance des faits. D'ailleurs les anciens auteurs, entre autres Diodore et Polybe, citent cet ouvrage comme une véritable histoire, comme une continuation de Thucydide ; et en effet, il est bien peu probable que l'auteur, continuant l'ouvrage de cet historien, ait eu l'intention de faire autre chose qu'une histoire, comme son prédécesseur. Dira-t-on qu'il n'a pas eu le temps de l'achever ? Cette supposition n'est pas non plus admissible, quand on songe que l'auteur a travaillé à cet ouvrage pendant son exil à Scillonte et après son établissement à Corinthe, et n'a cessé de l'avoir sous les yeux presque jusqu'à sa mort.—Lucien, parlant de Xénophon comme historien, l'appelle par excellence, *δικαίος συγγραφεύς*^d. Cette épithète *δικαίος* donne ici l'idée d'une sincérité de caractère et d'une rectitude de jugement dont le résultat, chez l'historien, doit être l'impartialité. Xénophon mérite cet éloge dans l'Anabase, que Lucien paraît en cet endroit avoir spécialement en vue. Tout ce qu'on pourrait trouver, c'est qu'en deux circonstances il ne s'est pas tenu assez en garde contre ses affections. Ainsi, dans ses portraits de Cyrus le jeune et de Cléarque, il ne les montre que du beau côté, et ne met aucune ombre au tableau, tandis qu'il résulte clairement de son propre ouvrage qu'on peut reprocher à Cyrus une ambition excessive, de la dissimulation et de l'ingratitude ; à Cléarque de l'orgueil, de l'égoïsme et de la dureté^e. Du reste, rien n'égale le ton de candeur qui règne dans cet écrit, où l'auteur, presque toujours en scène, dès le troisième livre, ne laisse pas un instant naître l'idée qu'il a pu altérer le moindre fait à son avantage. Il faut convenir qu'en lisant les Helléniques, on se sent à-peu-près obligé de faire beaucoup de restrictions à l'éloge de Lucien. On y voit

^d De Conscr. Hist. § 39.

^e Manso, Sparta, 3, 1 th. p. 7.

percer, plus qu'en aucune autre de ses ouvrages, cette *Laconomie* qu'il avait manifestée par sa conduite. Selon l'observation du savant auteur de l'article Socrate (42, 545,) Xénophon, de même que son condisciple Platon, hérita des opinions anti-démocratiques de son maître. De là, un penchant marqué pour les institutions et les hommes de Sparte, penchant que développèrent encore l'étroite amitié qui l'unit à Agésilas et son admiration profonde pour les vertus rigides de ce grand homme. Cette disposition égara plus d'une fois son jugement, et lui fit taire, sinon altérer, la vérité à l'avantage des Lacédémoniens et en général des objets de ses affections particulières; les exemples assez nombreux que les Helléniques présentent^f mettent le fait hors de doute, et forcent au moins d'avouer qu'il avait quelque difficulté à se défendre d'une certaine illusion sur les défauts ou les torts de ses amis; ce qui fait certainement l'éloge de son cœur, mais ce qui ne prouve ni une grande supériorité de raison, ni une grande force de caractère. Ajoutons que son attachement presque sans bornes à la religion populaire, sa confiance explicite aux songes et à tous les genres de pronostics qui sont un trait caractéristique si remarquable dans un disciple de Socrate, limitent sa vue, et rétrécissent pour lui le champ de l'observation historique. Au lieu de réfléchir profondément, comme Thucydide, à l'enchaînement des causes et des effets, il a recours à l'intervention immédiate des Dieux, et trouve ainsi, sans aucune peine, une solution commode, que son prédécesseur aurait laborieusement cherchée dans les passions, les talents, les défauts ou les qualités des hommes. Quant à son style, les anciens en vantent unanimement la grâce et la douceur. Cicéron^g le trouve *plus doux que le miel (melle dulcior;)* on dirait que les *Muses elles-mêmes ont parlé par sa bouche*^h. Selon Quintilien, *les Grâces semblent avoir pétri son langage*ⁱ, *et la persuasion s'être assise sur ses lèvres*^k. On le surnomma en conséquence l'*Abeille attique*. Ces éloges des anciens, dans leur forme hyperbolique, attestent le cas qu'ils faisaient de son style. Denys d'Halicarnasse lui accorde *toute la douceur possible*; mais il prétend qu'il n'a pas toute la *beauté* désirable^l. Si le critique entend par là

^f Manso, Sparta, 3, zw. th., p. 1-14.

^g Orat., § 9.

^h Id., § 19.

ⁱ Inst. Orat., 10, 1, 81.

^k Id. Ib., ce qu'on avait dit de Périclès, et ce qui le fut de bien d' au-

tres ensuite (Cf. Boisson., in Eunap., 229, 287.)

^l Ἡδέως μὲν, ὡς ἐνι μάλιστα, οὐ μὴν καλῶς γε, ἐφ' ὅσον ἔδει, De comp. verb. p. 115 éd. Schæf.

que ce style n'a ni la profondeur ni le nerf de celui de Thucydide, dans les ouvrages historiques, ni l'élévation, la variété et l'entraînement de celui de Platon, dans les ouvrages philosophiques, il a pleinement raison ; car ce qui distingue ce style, c'est une clarté parfaite, une grande simplicité, la grâce et l'abandon ; c'est-à-dire, les qualités mêmes du caractère de l'auteur. Xénophon, en effet, de quelque côté qu'on le considère, ne présente aucune faculté transcendante ; une réunion très-rare de facultés diverses, à un degré ordinaire, et dans un parfait équilibre entre elles, voilà son caractère distinctif. Il n'a été doué ni de la puissance de réflexion, ni de cette activité intérieure qui entraînait Platon à s'élever sans cesse aux spéculations les plus sublimes, ni de cet esprit d'observation qui révélait à Thucydide les causes les plus secrètes des événements, et lui faisait pénétrer les intentions les plus cachées des principaux acteurs du grand événement dont il avait entrepris l'histoire. Ce qu'il a possédé, par-dessus tout, c'est le talent d'exposer et de narrer. Aussi, quoique Xénophon ait écrit sur l'histoire et la philosophie, si l'on disait qu'il ne fut, à proprement parler, ni historien ni philosophe, ce paradoxe pourrait bien n'être pas très-loin de la vérité.

Ce n'est point un penseur profond qui prend de loin et de haut le parti d'approfondir, comme Platon, les grandes questions de la morale et de la philosophie, ou de reproduire, comme Thucydide, le tableau complet d'une époque historique : c'est un homme essentiellement pratique, mêlé aux hommes et aux choses de son temps ; et qui, lorsque l'occasion l'y conduit, se met à *raconter* les événements dont il a été témoin, et les impressions qu'il a reçues, ou *rédige* les observations qu'il a faites sur les chevaux, la chasse, l'agriculture, l'éducation, le gouvernement, les finances. Tous ses ouvrages ont plus ou moins ce caractère. C'est ce qui a fait croire aux anciens eux-mêmes qu'il a dû reproduire, avec plus de fidélité que Platon, les opinions de son maître ; et cela est très-probablement vrai, en ce sens, qu'il n'y ajoute rien ; mais en donne-t-il une idée complète ? On peut en douter : du moins, le Socrate de Xénophon ne nous représente qu'imparfaitement l'homme qui a eu une si grande influence sur l'esprit de ses contemporains ; et il serait possible que Platon, dans la partie dramatique du Phédon, dans le Criton et l'Apologie surtout, nous donnât, de cette grande figure de l'antiquité, un portrait plus ressemblant, quoique peint avec plus de largeur et de liberté.—Quant à ses

ouvrages historiques ils ne sont pas non plus le résultat d'un plan formé long-temps d'avance : il ne prend pas, comme Thucydide, la résolution de consacrer vingt années de sa vie à recueillir les matériaux d'une histoire, à interroger tous ceux qui en ont eu connaissance, à voyager exprès sur le théâtre des événements pour en bien connaître les détails et pour en mieux pénétrer les causes. Ces ouvrages sont amenés, en quelque sorte, par des circonstances fortuites. Ainsi, acteur principal dans la merveilleuse retraite des Grecs, il éprouve, à son retour, le besoin de raconter un événement dont personne ne devait connaître mieux que lui les détails, et n'était plus intéressé à présenter une narration complète, puisqu'elle devait être un tableau de ses talents stratégiques. Appelé par la confiance de Thucydide ou de ses héritiers à faire connaître l'ouvrage incomplet de cet historien, il est naturellement amené à l'idée de continuer cet ouvrage jusqu'à la fin de la guerre du Péloponnèse, c'est-à-dire jusqu'au point où Thucydide voulait pousser son histoire, partie qu'il rédigea sans doute en premier lieu, comme nous l'avons déjà dit ; puis il ajouta successivement dans sa retraite à Scillonte et à Corinthe le reste de l'histoire de son temps, jusqu'à la bataille de Mantinée.

C. F. F. HAACKII

DISSERTATIO CHRONOLOGICA

DE POSTREMIS BELLI PELOPONNESIACI ANNIS SECUNDUM
XENOPHONTIS HELLENICORUM LIBRUM PRIMUM
RECTE DIGERENDIS ^a.

3 **R**ES Græcorum bello Peloponnesiaco gestas usque ad unum et vicesimum annum eleganter et mira arte composuit Thucydides, veterum Historicorum princeps. Idem haud dubie opus susceptum absolvisset, nisi morte sive matura, ut nobis quidem videtur, sive violenta, ut aliis, præreptus fuisset. Successit in vicem ejus præter alios Xenophon, qui res maxime memorabiles ad illud bellum pertinentes, atque ab ipso Thucydide, ut videtur, in commentariis (*ὑπομνήματι*) adumbratas, aut ipse leviter concinnavit, aut commentarios illos, quales ab auctoris familia acceperat, paucis adjectis vel mutatis, in fronte Historiæ Græcæ collocavit. Quam nostram de hoc opere opinionem neque possumus hoc loco longius persequi, nec cogimur instituti nostri ratione. Nam sive Thucydides, sive Xenophon res illas collegerit, quas legimus Hellenicorum libro 1. et 2. usque ad capitis 3. sectionem 10, Thucydideam certe diligentiam et rationem temporum digerendorum et accurate indicandorum non possumus non agnoscere.

Quo magis fuerit mirandum, doctissimos viros, Palmerium in Exercitatt. ad Græc. Auct. p. 60. Dodwellum in Annalibus
4 Xenophonteis, Schneiderum et Weiskium, litteratissimos ele-

^a Prodiit Stendaliæ a. 1822.

gantissimosque Xenophontis interpretes, cum ceteris omnibus, qui nuper de hac parte historiae Græcæ scripserunt, uno ore, præeunte Dodwello, affirmare temporum notationem statim ab initio primi libri a scriptore esse neglectam. Nam I, I, IO, ubi Alcibiades Sardibus Clazomenas fugisse narratur, unius et vicesimi anni finem esse statuendum; quæ deinceps sequantur inde a §. II, ad sequentem i. e. alterum et vicesimum annum pertinere.

Huic rationi obstare ipsi vident omnes annorum belli Peloponnesiaci numeros, Xenophontis operi adscriptos; quæ ex difficultate sic se expediunt, ut etiam has temporum notas, una cum illis Olympiadum notationibus, ab interpolatore profectas esse contendant. Quod quam temere admittant, postea videbimus. Nunc primum id agimus, ut demonstramus pluribus iisque gravissimis temporum notis, a viris doctis minime pensatis, illam Dodwelli rationem conciliari non posse, eamque quodammodo per se ipsam convinci.

I. Post prælium ad Rhœtium commissum Septembri exeunte (H. G. I, I, 2 sqq.), Thrasyllus Atheniensis victoriæ nuntius Athenas mittitur cum eo, ut recentem exercitum navesque inde adducat. Is cum per hiemem Athenis versaretur, atque Agidem inde a Decelia urbem ipsam tentantem propulisset, a populo obtinuit ut peditum delectum ipse haberet, et præterea *centum* equites et *quinquaginta* triremes acciperet (§. 34). Cum his Samum profectus est, si Xenophonti credimus, proxima æstate (cap. 2, §. 1.); sin Dodwello, non per unam hiemem, sed per octodecim menses Athenis commoratus fuit Thrasyllus, quod 5 minime credibile est. Neque enim tantis cum copiis Athenienses eum emisissent, ut tam longo tempore ad apparatus opus fuerit, neque in hunc imperatorem alieno animo erant (cf. cap. 1, 34.), ut de eo detraxisse viderentur; neque omnino ante magnam illam Cyzicenam victoriam videntur fuisse remissiores.

II. Coryphasium (Pylus apud Diod. 13, 64 extr.) Lacedæmoniis redditur, Diodoro auctore, Ol. 92, 4, postquam *quindecim* per annos in Atheniensium potestate fuisset. Capta autem Pylus ab Atheniensibus Ol. 88, 4, a. Chr. 425. mense Julio aut Augusto, Belli Pel. anno 7, ut memoriæ prodidit Thucydides 4, 38. et ex eo Diodorus ipse 12, 61 sqq. Sunt autem a quarto anno Ol. 88. usque ad quartum Ol. 92. non *quindecim*, sed

sedecim anni integri, præsertim cum ex calculis chronologicis constet incunte anno Olympiaco captam Pylum, medio reditam esse. Ergo Diodorus etiam hic errat, sibi que ipse occlamat; rem autem perspicuum est eo anno factam esse, quo eam annotavit Xenophon (1, 2, 18.) B. P. anno 22. exeunte, Ol. 92, 3. a. Chr. 409. init.

III. Cyrus Atheniensium legatos cum Pharnabazo ad regem tendentes retinuisse traditur et Pharnabazo persuasisse ut neque ad regem pergere neque domum redire eos sineret. Itaque legatos per *triennium* a Pharnabazo vanis promissis apud ipsum fuisse retentos, donec exacto illo tempore, permittente Cyro, in Mysiam deducerentur; inde ad reliquum Atheniensium exercitum navigasse. Ita Xenophon 1, 4, 5—7. Ex Dodwelli ratione, qui ex uno semestri nobis fecit tria, i. e. unum et dimidium annum, legati a Cyro retenti fuerint B. P. anno 25. usque ad 28. Sed anno 28. non amplius erant in Hellesponto naves, 6 ne dicam classes Atheniensium, cum jam anno 27. mense, ut videtur, Novembri apud Ægos potamos pugnatum esset. Sequitur Cyrum anni B. P. 24. initio Pharnabazo obviam venisse, quemadmodum rem clare demonstrat Xenophontea ratio.

Hæc sunt potissimum, quæ Dodwelli rationes coarguant. Is enim maxime a Diodoro duci se passus est, qui non solum in rebus narrandis parum est diligens, ut comparatio ejus cum Thucydide, ex quo plurima hausit, demonstrat, sed etiam in temporum notationibus, quas ad Timæi et Polybii exemplum historiæ adjunxit, sæpe erravit. Maxime autem in hac extrema Belli Pelop. parte ab eo esse erratum videtur, vel potius ab iis, quos ipse secutus est. Nam finem imperii triginta Tyrannorum a Diodoro sub finem Olympiadis 94. narrari, cum fuerit Ol. 94, 1, etiam Schneiderus notavit in Præf. ad Hellen. p. 8.

Nec tamen erant plane nullæ causæ, cur viri summi Xenophontis auctoritatem deserendam esse putarent. Scilicet istam si prorsus integram existimes, belli Pelop. efficiuntur anni non 27, sed tantum 26; quod Thucydidis auctoritati (5, 26.) repugnat. Quare necesse est temporis vel exacti anni notationem semel certe a Scriptore omissam esse. Jam quærimus solis et lunæ defectiones, quæ certissima temporum documenta sunt. Et solis quidem defectio narrata 2, 3, 4. pertinet ad 3 Sept. 404 a. Chr., non multo post Triginta Athenis institutos; lunæ autem

defectio memoratur 1, 6, 1, quam calculi astronomici tribuunt diei 15 Aprilis anni ante Chr. 407, belli Pelop. 25. His bene congruunt Dodwelli rationes, et corruptus videtur locus Hell. 2, 1, 7, ubi *πέντε καὶ ἑκοσι* annos belli esse præterlapsos scriptum 7 est, cum haud dubie præterierint *ἕξ καὶ ἑκοσι*. Sed Dodwellus cum temporis notationem jam libri 1, cap. 1, §. 10. desideraret, ibique annum belli 21. ad finem deductum opinaretur, trium sequentium annorum rationes plane perturbavit, ut supra vidimus. Ergo alibi quærendum videtur omissæ temporis notæ vestigium. Quod nos quidem ibi deprehendisse nobis videmur, ubi de Alcibiadis et Lysandri rebus gestis traditur 1, 5, 1—15. Ab eo enim tempore, quo Lysander primum cum imperio in Asiam missus est, quod de more factum ab initio anni Lacedæmoniorum, quod incidit in Octobrem nostrum, Xenophon a *naturalium* annorum distinctione paulatim delapsus est ad temporum descriptionem *civili* Lacedæmoniorum anno congruentem. Tametsi enim, Thueydidis exemplo et more, naturalis anni, i. e. hiemis, finem memorare non negligit, tamen narrationem incipit a novo Spartanorum navarcho, veluti Callieratida et deinde Lysandro, tamquam per æstatem præcedentem nulla res narratione digna evenisset, vel potius illæ, quas accidisse priore anni naturalis parte credibile est, ad præcedentem annum pertinerent, quo non poterit referre nisi is, qui civilis anni Lacedæmoniorum sequitur rationem.

Ita quæ apud Xenophontem 1, 5. usque ad cap. 6, 2. leguntur, complectuntur ea quidem res gestas *unius* integri anni Spartanorum, duorum autem naturalium annorum dimidias partes, quibus temporis nota, numerum belli annorum indicans, non erat *subjicienda* (quod prorsus alieno loco fiebat) sed *interjicienda*. Nam inde a cap. 4. §. 2. usque ad cap. 6. §. 1. extr. octodecim menses ideoque integer annus et sex menses naturalis 8 anni, a vere incipientis, elapsi erant. Jam propter illam duorum annorum confusionem, deficiente temporis nota, ubi par erat eam apponere, videtur nobis factum ut 2, 1, 7. pro *ἕξ* perperam scriberetur *πέντε*, sive is scriptoris error fuerit, alieno loco notam apponentis, sive, quod cuipiam verisimilius videatur, indocti correctoris, cui scriptor aliter non constare sibi ipse videretur^b.

^b [Eadem S. Petiti conjectura fuit 1642, cujus de priorum belli annorum numeris apud Xenophontem

Restat ut ipsam nostram rationem per singula probemus demonstrando, eam, si minus aliis scriptoribus, veluti Diodoro, tamen sibi ipsam constare. Jam in eo a Schneidero Præf. p. 9. maxime dissentimus, quod ille primo capite libri primi tam multa dicit narrari facta, “ut nullo modo anni naturalis reliquiæ, nec ipsa adeo *hiems* (?) subsecuta ea capere potuisse videntur.” Primum enim non adeo pusillæ eæ erant reliquiæ, quippe quæ a medio Julio anni a. Chr. 411 usque ad Aprilem sequentis 410 pertingerent, ergo tantum non integrum annum naturalem, cui tres, ad summum quatuor, menses deessent, conficerent. Deinde multitudo rerum narratarum per se minime impedit quominus eas factas uno eodemque tempore putemus. Possunt enim diversis locis eodem tempore fieri quæ scriptor singula, ut quæque gesta sunt, deinceps persequitur et suo quæque loco exponit. Ejusmodi autem sunt eæ res multæ, quæ Thucydideo anno uno et vicesimo a scriptore afferuntur. Quibus ut idoneum tempus non defuisse doceamus, age jam res singulas recenseamus.

Defecerat Thucydides in prælio ad Cynossema commisso et Tissaphernis itinere Ephesum suscepto enarrando, quæ, ut diximus, ad Julium nostrum pertinent. Statim post hæc (*μετὰ ταῦτα, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον*) navali prælio congregiuntur Thymochares Atheniensis, modo Athenis advectus, et Lacedæmonius Hegesandrides. Hoc prælium cum Dodwello Augusto mense accidisse putamus, et quæ deinde narratur pugna apud Rhœteum commissa, eam cum eodem Dodwello Septembri exeunti tribuimus (*ἀρχομένου χειμῶνος*). Hæc omnia liquent; itaque tota hiems ceteris rebus distribuenda relinquitur. Sunt autem perpaucae, quæ ita acciderint, ut alii alia successerit. Nam inde a §. 27. narrantur res diversis locis per extremam hiemis partem gestæ omnes, quas infra enumerabimus. Ut illuc redeamus, post pugnam apud Rhœteum (*μετὰ*

item corrigendis opiniones omittere licet. Consentit cum utroque B. G. Weiskius in censura libelli Haackiani, Diar. Lips. litterar. a. 1827 Novemb. n. 302, p. 2416, vigesimi tamen quinti anni circumacti notationem ibid. p. 2415, ab Xenophonte omissam opinatus, non, ut Haackius, 1, 6, 12, sed 2, 1, 1 demum incipere ratus

annum vigesimum sextum, præliumque ad Arginusas, de quo Xenophon 1, 6, 27 seqq., conferens, non, ut ille secundum Diodorum 13, 80—97, et Athenæum 5, p. 218 A, in archontis Calliæ annum sive belli vigesimum sextum, sed cum scholiasta Aristoph. Ran. v. 33, in annum Antigenis sive vigesimum quintum, miro iudicio.]

δὲ ταῦτα) Tissaphernes ex Ionia venit in Hellespontum. Ibi Alcibiades, qui in ipso pugnae discrimine Samo advenerat et victoriam suis pararat, illum convenit ornatque muneribus hospiti dari solitis. Tissaphernes autem Alcibiadem comprehendi et Sardes abduci jubet, unde ille diebus *triginta* post celeritate equorum elapsus Clazomenas pervenit. Hæc omnia absolvi potuisse mensibus Octobri et Novembri, patet.—Clazomenis Alcibiades cum Cardiam in Chersoneso sitam venisset, paucis diebus post Atheniensibus auctor est magnæ illius victoriæ Cyzicenaë, quæ si Diodoro 13, 49. credimus, accidit ἡδὴ τοῦ χειμῶνος λήγοντος, quod testimonium maxime movit viros doctos ut pugnam Cyzicenam ad annum sequentem ablegarent. Nobis autem Diodorus Februarium significare videtur, Romano loquendi more, quo usque ad hunc mensem exeuntem mare clausum vocabatur (vid. interpr. ad Horat. Od. 1, 4). Ita nobilissima illa pugna ad Cyzicum commissa optime quadrat in Februarium nostrum medium vel exeuntem, anni ante Christ. nat. 410, qui annus respondet Ol. 92, 2.

Quæ deinceps narrantur, ea facile capit idem belli annus 21. 10 Ad Cyzicum *viginti* commoratus dies, Alcibiades Proconnesum abit, inde Perinthum, a qua receptus, et Selybriam, a qua pecunia auctus est. Dein in Chalcedonia Chrysopolin muniunt Athenienses, ibique præsidio relicto in Hellespontum navigant. Quæ omnia propter locorum illorum viciniam quadraginta, ad summum quinquaginta, diebus perfici potuisse neminem putamus negaturum. Tot autem dies restant anno 21, si ab duodevicesimo Februarii die usque ad Aprilis circiter septimum numeramus.

Dehinc enarrantur, quæ post pugnam Cyzicenam, vel omnino per hiemem a Peloponnesiis gesta sunt, et aliis diversis locis acciderunt. Syracusanis prætoribus exsilium a suis decretum denuntiatur. Peloponnesii inde ab ea clade, quam ad Cyzicum perpassi erant, Pharnabazi auxilio circa Antandrum in ædificandis navibus operantur, quod etiam sequenti anno faciunt. Thaso Lacedæmonii, seditione coorta, ejiciuntur. Hæc omnia scriptor enarrat, præmisso ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ §. 27. aut κατὰ τὸν καιρὸν τούτου §. 32. Similiter περὶ τούτους τοὺς χρόνους §. 33. Agis Decelia prope Athenas exercitum admovet, sed a Thrasylo, qui tum ad naves parandas Athenis commorabatur, repellitur. Quo facto Clearchum cum Megarensium et aliorum sociorum

quindecim navibus in Hellespontum mittit, haud dubie sub finem hiemis, vel non multo ante.

At hic nova dubitatio oritur. Diodorus enim 13, 51. auctor est Clearchum illum jam in pugna Cyzicena in Peloponnesiorum exercitu fuisse. Quod si verum sit, Agidis excursionem modo memoratam et Clearchi missionem in Hellespontum non in exeuntem, sed in mediam hiemem incidisse necesse fuerit. Sed
 11 ne hoc quidem nostræ rationi adversatur. Nam illud *περὶ τοὺς τοὺς χρόνους* facile ad mediam hiemem vel Januarium mensem detorqueas, ita ut medio Febuario Byzantium et Cyzicum pervenire potuerit Clearchus. Sed licet in hoc non moremur, sed potius Diodoro morem geramus, tamen in universum hujus scriptoris testimonio, ubi locupletis testis auctoritati contrarium est, parum fidei nos tribuere ingenue fatemur. Nam sæpissime turbator est rerum ab aliis accurate expositarum, ut et in annotationibus ad Thucydidem passim monuimus, et hic nonnullis exemplis non ex longinquo petitis demonstrabimus. Sic 13, 41. sub Ol. 92, 2. (*περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν*) de Alcibiadis reditu ad exercitum Atheniensium Sami stationem habentem refert, ibique ea complectitur, quæ diversis temporibus facta esse, gravissimus auctor docet Thucydides 8, 81. 97. 108. Is enim primo Samum venisse Alcibiadem demonstrat Ol. 92, 1. (8, 81.), nempe anno pugnam ad Sestum vel Cynossema præcedente, non post illam pugnam, ut scribit Diodorus; et paullo post populi Atheniensis decreto revocatum esse (cap. 97). Iterum a Cauno cum tredecim navibus eodem advectus, gloriose nuntiat Phœnissas naves se abegisse, et Tissaphernem etiam magis quam antea Atheniensibus conciliasse (Thuc. 8, 108). Diodorus, qui negligentius Thucydidem legerat, rem ita narrat, ut quæ prius facta fuisse et constet, et per se consentaneum sit, ea tradat tamquam ex iis consecuta, quæ Thucydides ad posteriorem demum annum exponit. Præterea, ut etiam magis dormitantem agnoscas, quæ Thucydides de Tissapherne, ea ad Pharnabazum transtulit Diodorus l. c., qui Pharnabazus alii provinciæ præerat, et Tissapherni parum erat amicus (Xenoph.
 12 H. G. 3, 2, 13). Ejusdem socordiae exemplum deprehendimus apud Diod. 13, 42, ubi quæ de Pharnabazo tradit, ea omnia ad Tissaphernem pertinere Thucydides docet 8, 108. 109. Ac ne leviter errasse illum putes, in eundem errorem incidit etiam 13, 46. extr.

Quæ cum ita sint, Diodori auctoritas nos movere non potest ut aliis scriptoribus, sicubi ab eo dissentiunt vel in rebus ipsis vel in temporum notationibus, fidem abrogemus. Contra omnino id videtur tenendum, cum per totam historiam Diodorus Olympiacos annos sequatur, et proinde annum non a vere, uti Thucydides eumque secutus Xenophon, sed a media ætate auspicetur, non posse multas a reliquis scriptoribus differentias non intercedere. Jam cum Thucydidem in Olympiadis 92. anni *secundi* initio defecisse constet, Diodorus hoc transfert ad annum *tertium* illius Olympiadis ineuntem. Proinde per omnes reliquos annos uno anno differt a Xenophonte.—At vero quæ a Xenophonte I, I, 37. de rebus Siculis breviter memorantur, a Diodoro partim ad Olympiadis 92. annum tertium, partim ad quartum referuntur, cum ex illa ratione omnia ad tertium annum ei referenda fuisse videantur, quæ Xenophon secundo anno tribuit. Sed hoc discrimen leve est. Pertinet enim ad solam Selinuntis et Himeræ a Carthaginensibus captarum mentionem. Cum vero Siculorum res majore quam cetera fide memoriæ prodidisse putandus sit Diodorus, hac quidem in parte ejus auctoritatem rejicere temerarium esset^c. Nam potuit illarum urbium occupationem, tametsi paullo serius et quidem prima subsequentis anni parte factam, Xenophon, cum breviter Sicularum rerum, ad ipsius propositum minus pertinentium, mentionem injicere vellet, cum ceteris, quæ proximo anno in Sicilia evenerant, statim conjungere.

Ut omnium, de quibus huc usque disputavimus, faciliorem lectoribus conspectum præbeamus, tabulam chronologicam rerum belli Peloponnesiaci, a Xenophonte memoratarum, huic dissertationi subjicimus.

^c [Conf. cum his Brückneri de Diodori auctoritate in rebus Siculis opinionem p. 13, 14.]

<i>Res gestæ.</i>	<i>A N N I</i>		
	<i>B. P.</i>	<i>A. Chr.</i>	<i>Olymp.</i>
Tissaphernes Ephesum proficiscitur Thuc. 8, 109.	21 4 m.	411 Jul. med.	92, 2. A.
Μετὰ ταῦτα, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον navale prælium inter Thymocharem et Hege-sandridam Xen. 1, 1, 1.	21 5 m.	411 Aug.	92, 2. A.
Pugna apud Rhœtium (ἀρχομένου χειμῶνος). Thrasylos nuntius victoriæ Athenas mit-titur §. 2.	21 6 m.	411 Sept. exeunte.	92, 2. A.
Tissaphernes redit ex Ionia in Hellespontum §. 9, ubi Alcibiades, qui Samo (Thuc. 8, 108.) ad Rhœtium subsidio advolarat, eum convenit, et ab eo comprehensus <i>triginta diebus</i> §. 10. Sardibus coercetur custodia. Ex qua elapsus Clazomenas evadit.	21 8 m.	411 Nov. med. vel exeunte.	92, 2. A.
Alcibiades Clazomenis devectus Cardiam, inde Sestum pergit §. 11. quo etiam Theramenes et Thrasybulus, qui pecunias in Macedonia et Thaso coegerant, con-veniunt. Quo facto Proconnesum na-vigant cuncti, et <i>postridie</i> statim apud Cyzicum magna clade Peloponnesios affi-ciunt.	21 10 vel 11 m.	410 Jan. vel Febr.	92, 2. B.
Ad Cyzicum <i>viginti dies</i> §. 20. commora-tus Alcibiades, Proconnesum proficiscitur, inde Perinthum et Selybriam. Tum in Chalcedonia Chrysopolin communit.	21 12 m.	410 Mart. in.	92, 2. B.
14 <i>Interim</i> Syracusanis prætoribus exsilium a suis decretum nunciatur Xen. §. 27.— In Thaso Lacedæmonii per seditionem ejiciuntur.—Peloponnesii circa Antan-drum naves ædificant.—Agis Decelia ex-ercitum prope Athenas adducit et, Thra-sylo obviam eunte, reducit.—Clearchus in Hellespontum mittitur.	21 11 et 12.	410 Febr. Mart.	92, 2. B.
Ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν §. 37.	21 12 m.	410 Mart. fin.	92, 2. B.

	<i>Res gestæ.</i>	<i>A N N I</i>		
		<i>B. P.</i>	<i>A. Chr.</i>	<i>Olymp.</i>
	Τῶ δ' ἄλλω ἔτει ἀρχομένου τοῦ θέρους Samum proficiscitur Thrasyulus cum navibus ipsi decretis 1, 2, 1.	22 3 m.	410 Jun.	92, 2. B.
	Thrasyulus Lydiam devastat ἀκμάζοντος τοῦ σίτου §. 4.	22 4 m.	410 Jul.	92, 3. A.
	Thrasyulus Ephesum tendit ἐβδόμη καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ἐσβολὴν §. 7. unde propellitur ad naves. Quo facto Notium se recipit, inde Lesbum et Sestum ad reliquum exercitum. Tum congregatus exercitus Lampsacum transit, instante hieme.	22 6 m.	410 Sept. fin.	92, 3. A.
	Lampsacus munitur §. 15, Abydus oppugnatur, ubi proelium cum Pharnabazi equitibus. — Aliæ in continentem factæ per hiemem illam excursiones. — Coryphasium (Pylus) receptum a Lacedæmoniis.	22 12 m.	409 Mart.	92, 3. B. —
	Finis anni §. 19.			
	Τοῦ δ' ἐπιόντος ἔτους, ἔαρος ἀρχομένου 1, 3, 1. totus Atheniensium exercitus navigat Proconnesum, inde Chalcedonem, quam circumvallant, et cæso in pugna Hippocrate, Pharnabazus promittit tributum Chalcedoniorum, et legatos Atheniensium ad regem se ducturum. Hæc satis cunctanter gesta, quia Alcibiades pactis non interfuerat, qui interim Byzantium oppugnabat, quod proditione et dolo captum.	23 1 m.	409 Aprili.	92, 3. B.
15		7 m.	Oct.	92, 4. A.
	Pharnabazus per hiemem Gordii commoratur, postquam <i>Lacedæmoniorum</i> quidem legatos duxerat per suam provinciam Xen. 1, 4, 1.	23 7-12 m.	409 Oct.— 408 Mart.	92, 4. A. B.
	Ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος §. 2. etiam Atheniensium legati cum Pharnabazo ad regem pergunt, et redeuntibus Lacedæmoniorum legatis obviam facti audiunt illos	24 1 m.	408 Aprili.	92, 4. B.

<i>Res gestæ.</i>	A N N I		
	<i>B. P.</i>	<i>A. Chr.</i>	<i>Olymp.</i>
ab rege omnia, quæ cuperent, impetrasse. Et una cum illis Cyrus proficiscitur, cui satrapia regionis maritimæ delata erat. Atheniensium legati, Cyri jussu, per triennium a Pharnabazo retinentur vanis promissis.			
Alcibiades, exsul a populo dux creatus, tandem cum Thrasybulo et Conone in patriam redit caute §. 10.	24 3 m.	408 Jun.	92, 4. B.
Μετὰ τὸν κατάπλουον τρίτῳ μηνὶ ἀνήχθη ἐπὶ Ἀνδρον—καὶ αὐτοῦ μείνας ὀλίγας ἡμέρας ἔπλευσεν εἰς Σάμον. Circa idem tempus Lysander navarchus Rhodum venerat 1, 5, 1; inde cum navibus receptis Co et Miletum, inde Ephesum, ubi manebat, dum Cyrum advenisse Sardes rescisceret.	6 m. 7 m. 9 m.	Sept. Oct. Dec.	93, 1. A. 93, 1. A. —
Lysander ad Cyrum profectus §. 2, et apud eum aliquamdiu commoratus, Ephesum redit et otiose agit. Deinde absente Alcibiade Athenienses ad Notium clade afficit, redeunti vero Alcibiadi caute cedit, Lacedæmonii Delphinium in Chio et paullo post Eionem capiunt.	24 10-12 m.	407 Jan.— Mart.	93, 1. B.
(Quæ hic narrantur, in sequentem annum nobis decurrere videntur, ita ut Scriptor propter perpetuitatem rerum anni delapsi notam suo loco addere neglexerit. Ideoque nolim decernere utrum pugna navalis ad Notium commissa belli Pelop. anno 24 exeunte, an 25 ineunte fuerit. Lysandri autem cunctatio et Alcibiadis remissior agendi ratio, postquam civibus reconciliatus erat (vid. Plutarch. Alcib. 35, 36.), certe patiuntur ut sic annum lucremur eum, qui ex Thucydidis et ceterorum scriptorum ratione deest Xenophonti. Et proximi anni res primo loco narratæ ad Octobrem pertinent.)			

<i>Res gestæ.</i>	<i>A N N I</i>		
	<i>B. P.</i>	<i>A. Chr.</i>	<i>Olymp.</i>
Athenienses decem novos duces creant Xen. §. 16, inter hos Cononem, qui Andro Samum navigat, ibique rapinas colligit (per æstatem Anni B. P. 25.).			
Τῶ δ' ἐπιόντι ἔτει 1, 6, 1. Callicratidas mittitur in Lysandri locum. Is non solum cum Lysandro et exercitu suo, sed etiam cum Cyro similtates habet non paucis diebus componendas. Dein Milesios movet ad pecuniam conferendam. Tum Mileto Lesbum movet, et Methymnam vi capit, Cononem vero victum Mitylenæ obsidet usque ad pugnam apud Arginusas, qua interfectus est. Sed ea pugna accidit belli Pel. an. 26.	25 7 m.	407 Oct.	93, 2. A.
Atheniensium duces præter Cononem in jus vocantur et damnantur tandem ἐν Ἀπαρτουρίοις 1, 7, 8.	26 4 m.	406 Jul.	93, 8. A.
Ἐπεὶ δὲ χειμῶν ἐγένετο 2, 1, 1. Eteonici calidum consilium adversus seditiosos milites. Chiorum precibus concedunt Lacedæmonii, ut Lysander Aracum navarchum tamquam epistoleus et tamen classis præfectus comitetur.	26 7 m.	406 Oct.	93, 3. A.
Ephesum venit Lysander Xen. §. 10, naves reparat, Cyrum sæpius convenit.—Interim Athenienses, Samo profecti, regis provincias vastant, et adversus Chium et Ephesum navigant. Tum Lysander in Hellespontum abit, Lampsacum oppugnat et vi capit §. 19, dum Athenienses sequuntur et ad Ægospotamos castra ponunt in littore, ubi quinto die post a Lysandro tota classe exuuntur §. 27.	7 m.	Oct.	—
Dehinc Lysander Byzantium et Chalcedonem facili negotio recipit 2, 2, 1, Athenienses omnes ex illo tractu Athenas libere discedere patitur vel adeo jubet,	27 1-6 m.	405 April.— Sept.	93, 3. B.— 93, 4. A.
	27 8 m.	405 Nov.	93, 4. A.

	<i>Res gestæ.</i>	A N N I		
		<i>B. P.</i>	<i>A. Chr.</i>	<i>Olymp.</i>
	Lampsaci naves reficit; tum Lesbum petit, ibique res ordinat; dein Agidi nuntium mittit de adventu suo §. 7. Interim Lacedæmonii duce Pausania Agidi succurrunt ad Athenarum obsidionem.— Lysander Æginam delatus §. 9, insulam Æginetis reddit; item Melios et alios restituit. Tum Salaminem devastat et centum quinquaginta navibus Piræeum claudit §. 10. Inde Athenienses a terra marique obsessi, fameque laborantes, legatos ad Agidem mittunt §. 11, mox etiam Lacedæmonem, qui nihil agunt. Dehinc Theramenes missus ad Lysandrum, <i>tres menses</i> §. 16. et amplius apud eum commoratus, redit infecta re, et cum decem aliis Spartam legatur. Tum pace composita, Lysander Piræeum intrat, longi muri destruuntur.	27 10 m.	404 Jan. in.	93, 4. B.
18	Triginta viri Athenis instituti 2, 3, 1.—Lysander Samo capta redit Spartam, sub finem æstatis.	28 1 m. 1 m. post medium.	404 Aprili. post medium Aprilem.	93, 4. B. —
		28 4 m. 6 m.	404 Jul. Sept.	94, 1. A. —

AUGUSTI BRUECKNERI

DISSERTATIO

DE NOTATIONIBUS ANNORUM IN HISTORIA GRÆCA
XENOPHONTIS SUSPECTIS^a.

3 QUUM multa adhuc reperiantur in historia Græca Xenophontis, quæ vel corruptionis vel interpolationis nomine suspecta sint, tum celebrata inprimis ea quæstio est, quam annorum, quæ sunt in duobus prioribus libris, notationes moverunt. Quam a Marshamo^b primum excitatam mox ita pertractavit Henr. Dodwellus^c, ut in ejiciendis et Olympiadum, quæ insertæ passim leguntur, et archontum atque ephororum notis, qui post eum ad rem illam animum applicarent, fere omnes adsentientes haberet^d. Codicum enim manu scriptorum, ut qui tot præterea in hoc opere premantur vitiis ac corruptelis, tam dubia est auctoritas ut non multum sane ad vindicandos illos locos, qui integri in iis leguntur, faciant, historica autem, quibus im-
4 pugnatur illæ notationes, tam gravia argumenta sunt, ut aut falsa Xenophon quæ sciret esse, tradidisse miramque in se inconstantiam admisisse, denique et sibi pluribus in locis et sæculi consuetudini repugnasse censendus, aut locis illis liberandus sit.

Sed latius etiam res ea patere nec solas illas Olympiadum et magistratuum notas, sed eos quoque locos complecti videtur qui annis præter illas discernendis inserviunt. Tam arcta enim

[^a Prodiit Suidnicii a. 1838.]

^b Laudat Dodwell. chron. canon. secul. 16, p. 459.

^c Primum in prælectione, quam ipse in libro de cyclis laudavit, Camdeniana inaugurali, deinde de cyclis vet. Græc. et Rom. diss. 8, p. 340—361.

^d Commemorasse sufficet: Morum (Examen quorundam locorum hist. Gr. Xenophontis, editioni ejus præfixum), Schneiderum (Præf. editionis et in adnot. passim), Clintonum (F. H. vol. 2, p. 274, not. ⁿ. ed. sec.) et Idelerum (*Handbuch der Chronol.* 1, p. 272, not. 2.)

his cum illis necessitudo intercedit ut trahi jam hac de caussa in suspicionem possint. De qua re quæ animadvertisse mihi visus sum, jam ita sum explicaturus, ut a Dodwelli quidem illa disputatione proficiscar, sed retractem simul, quæ minus ille commode exposuisse videatur, diligentiori autem eos locos examini subiciam quos aliena præter Olympiadum et magistratum notationes opera consarcinatos habeam.

Historicæ Græcorum artis primordia si Cambysis Persarum regis non tempora excedunt^e, logographorum autem, qui dicuntur, opera, non multum illa quidem ab epicis carminibus in pedestrem sermonem redactis diversa, fabulas primum magis quam historias complectebantur, principes illos in historica arte triumviros Herodotum, Thucydidem et Xenophontem primos quoque fuisse fere apparet, quos rerum Græci suarum auctores haberent. Temporum igitur computandorum studium quum ab acriore demum rerum ipsarum perinvestigatione proficisci posset, etiam illud vix potuit animos advertere, quum mythica adhuc et fabulosa historiæ ratio esset. Rerum enim quo magis hæc fidem et veritatem consecrabatur, eo etiam temporum adjiciendorum necessitas adaucta est. Chronologiæ autem quanta ab initio vel ambiguitas vel simplicitas fuerit, ipsæ docent Herodoti historiæ, ut qui non habeat nisi ætates hominum regnorumque a certo quodam sui temporis anno computatorum spatia, quibus ad constituenda tempora utatur. Quid quod Thucydides quoque, quo nemo diligentius versatus est in rebus chronologicis, tam longe tamen adhuc aberat a certa quadam, quam vocant, æra, ad quam amplior quæque revocanda est temporum computatio, ut in numerandis belli annis æstate quaque et hieme discernenda fere acquiesceret?

Æræ cujusdam inveniendæ primam haud dubie viam monstrabant magistratum nomina, Athenis archontum, Spartæ ephorum. Qui quum eponymi simul essent, quibus decretorum potissimum publicorum anni designarentur, quid magis fuisse historicis in promptu videtur, quam ut arriperent et ipsi hanc rationem et in usum suum converterent? Et sane tum Herodotus usus est^f Calliadæ archontis nomine, ut eversarum a Persis Athenarum annum notaret, tum pluribus in locis Thucy-

^e Dodwell, Apparatus ad Annal. Thucyd. p. 3.

^f 8, 51, ubi quattuor mensibus postquam Hellespontum cum copiis

transire cœperit, in Atticam Xerxes venisse dicitur Καλλιάδew ἀρχοντος Ἀθηναίοισι. Sed hic unus locus est.

dides nomina et archontum et ephorum, denique Argivæ etiam Junonis sacerdotis retulit. Integros vero jam tum magistratuum Fastos extitisse, quales de archontibus postea conficisse Demetrius Phalereus dicitur, vix est cur statuamus. Ex Herodoto enim et Thucydide^g colligi hoc nequit. Qui quum eo tantum magistratuum nominibus consilio utantur, ut singularum quarundam rerum tempora accuratius constituent^h, de perpetuis plane non opus est illorum magistratuum fastis cogitemus. Eo quoque locoⁱ, ubi defendere rationem suam annorum belli numerandorum Thucydides videtur contra eam qua magistratuum numerentur nomina, de spatio nonnisi temporis dicit, quod ab initio belli usque ad inducias quinquennales elapsum sit, in quo ne quis de decem istis annis, quos præterisse statuit, dubitaret, admonitos voluit lectores ut ne magistratuum nominibus, qui diversis admodum anni temporibus susciperentur, in errores se abduci paterentur.

E scriptoribus illius ætatis nonnisi duo sunt, quibus intentior ad tempora constituenda cura tribui possit, Hellanicus Lesbicus et Pherecydes Leriensis, uterque propter descriptiones de Attica antiquitate editas^j. Horum de posteriore quid statuendum sit, quum taceant veteres, in medio relinquendum est; de priore ad Thucydidis^k provocare licet auctoritatem, qui quum reprehendisset illum, quod rerum post Medica gestarum minus diligenter tempora observasset, ipse tamen, quamquam accuratius sibi in hoc genere versatus esse videbatur, certam quandam temporum hujus periodi computationem non attulit, dubitationum, quas pentecontaetia ista apud posteros excitatura esset, parum curiosus. In quo genere si vetustiores illi historici majorem ponere diligentiam voluissent, quid causæ fuisset cur e veteribus, quibus omnes illi deperditorum jam operum thesauri adhuc paterent, de Græcorum chronologiæ etiam recentioribus v. c. Themistoclis temporibus obscuritate tantopere conquesti essent^l?

Similis fuit Olympiadum ratio. Quæ quum et certis usque intervallis redirent et victorum nominibus posteritatis memoriæ

^g 2, 2. 5, 19. 25.

^h Ineuntis belli et pacis Niciæ, quæ dicitur, l. l. mentio fit, adjectis etiam mensium notis.

ⁱ 5, 20.

^j Dahlmann, *Forschungen* 2, p. 128.

^k I, 97. τούτων δὲ ὅσπερ καὶ ἤψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ Ἑλλάνικος βραχέως τε καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη.

^l Plutarch. Themistocle. 27. Clinton. F. H. vol. 2, p. iii.

servarentur, harum quoque auctoribus rerum in promptu fuisse usus videtur. Justa autem quum chronologia non prius inde confici posset quam constituto quodam, a quo proficiscerentur 6 illæ, termino magistratuum simul et victorum Olympicorum perpetuo quodam ordine comparatio instituta esset, difficilius hoc atque ærumnosius fuisse opus videtur quam cui antiquiores illi historici pares essent. Olympiades igitur quod passim ab iis, adjunctis simul victorum nominibus, memoratæ sunt, factum esse non alias videtur nisi ubi ratio rerum inprimis tempora jubebat respici. Ac jure illud a Dodwello notatum est, Olympiadum ubi a Thucydide^m mentio injecta fuerit, neque numerari eas neque stadionicas memorari, qui eponymi facti sint vulgaris illius sed serioris Olympiadum computationis, sed pancratiæ victores, quorum insignius videretur certamen esse. Jam quum scriptoris constet gravissimiⁿ auctoritate quis Olympiadum illam primum cum archontum Atticorum, sacerdotum Junonis Argivarum, ephorum et regum Lacedæmoniorum annis comparisonem instituerit, stadionicis, quorum nomen longissime recurreret^o index, in eponymorum locum adsumptis, apud scriptores eos, qui ante Timæum fuerunt, quæ numeros indicant anno-rum Olympiades, ea ipsa de caussa suspectas habeamus necesse est P.

Patet fortasse his præmissis quid de Olympiadum illis et magistratuum, quæ sunt apud Xenophontem, notis universe jam statuendum sit. Quæ si ita usurpatæ essent ut singulis tantum iisque memoratu inprimis dignis rebus ad tempora sua revocandis inservirent, offensionis fortasse minus objicerent, ad annos autem ipsos quod adhibitæ sunt distinguendos et numerandos, a sæculi jam exploratum videtur consuetudine alienum fuisse. Sed ne recte quidem constitutæ sunt, duobus certe in locis^q, neque ita sibi constitit auctor ut, quas semel posuisset, eas ubique poneret^r. Adsentimur autem in eo quoque Dod-

^m 3, 8. 5. 49.

ⁿ Polyb. 12, 12.

^o Pausan. 5, 8, 3. Præter Timæum sane etiam Hippiaë Eleo Olympiadum aliqua tribuitur descriptio (Plutarch. Numa c. 1. ὧν (sc. Ὀλυμπιονικῶν) τὴν ἀναγραφὴν ὄψέ φασιν Ἰππίαν ἐκδοῦναι τὸν Ἡλείου, ἀπ' οὐδενὸς ὀρμώμενον ἀναγκαίου πρὸς πίστιν), sed incertum videtur num Socrati qui fuit

æqualis, intelligendus sit.

^p Fuisse hoc ipsum constat, quod moveret Marshamum ut in suspicionem vocaret Olympiadum apud Xenophontem et magistratuum notas.

^q Hell. 1, 2, 1, et 1, 3, 1. Vid. Dodwell. de cycl. p. 346 et 347.

^r Omisit enim 1, 1, 11. 1, 4, 1, 1, 5, 1. Cf. ad h. l. Schneiderum in adnot. et præf. p. 8.

wello^s quod exemplum scriptor Thucydidis secutus in temporibus acquieverit annorum distinguendis, dum ne ita putemus Xenophontem se ei adstrinxisse ut eadem prorsus qua ille diligentia et æstiva et hiberna tempora notaret^t. Intentius ejusmodi studium alienum erat a simplicitate Xenophontis, 7 etiamsi hoc agebat ut Thucydidis continuaret historiam, nimirumque illi Dodwellus tribuisse videtur, qui lacunas propterea in Xenophontis contextu, ubi notæ illæ desiderarentur, statueret. Hoc quoque recte censeamus Dodwellum disputasse, quod non unius sed duorum interpolatorum manus in eo agnovit, quod qui 1, 3, 1. et 1, 6, 1. anni belli numerantur, non additi essent ab eo qui Olympiadum et magistratum notas adjecisset^u.

^s De cycl. diss. 8, 19, p. 341.

^t In qua re quam accurate Thucydides versatus sit, ipsi, quibus tempora annorum commemorat, loci facile docent. 2, 1. *γέγραπται δὲ ἐξῆς, ὡς ἕκαστα ἐγίνετο κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα*. Initium belli quam diligenter constituerit vid. 2, 2. Præterea: 2, 47, 70, 71, 103. 3, 1, 25, 28, 116. 4, 1, 51, 52, 116, 117, 135. 5, 1, 20, 39, 40, 51, 52, 56, 57, 81, 82, 83, 84. 6, 7, 93, 94. 7, 18, 19, 8, 6, 60, 61, ut eos locos taceam, in quibus singularum quarundam rerum, quæ media vel æstate vel hieme acciderunt, tempora designantur.— Apud Xenophontem non desunt quidem temporum notæ statim a limine operis. Finitæ autem æstatis, quam Thucydides tam studiose usque notare solet, nulla notatio nisi in vocibus *ἀρχομένου χειμῶνος*. Jam omissa plane vel exeuntis anni belli 21 vel ineuntis 22 notatio est, ad quem quæ pertinent expeditiones, inde a 1, 1, 11 narrari, recte statuere Dodwellus videtur. Non minus deest exitus æstatis anni 22 et initium hiemis. Ac si hieme neque naves Piræum ingredi poterant, neque ab Agide rege mitti, qui comæatum intercluderent Atheniensium in Hellesponto (1, 1, 35, 36), hieme illa plane non traditur, quid gestum sit. 1, 2, 1 extr. enim legimus: *ἀρχομένου τοῦ θέρους*. Tum sane ita porro distinguuntur tempora: 1, 2, 14 *καὶ χειμῶν ἐπήει* (cf. 1, 2, 15,

17), 1, 3, 1 *ἐπεὶ δ' ὁ χειμῶν ἔλθῃ, ἔαρος ἀρχομένου*, 1, 4, 1 *τὸν χειμῶνα*, 1, 4, 2 *ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος*. Post narrationem autem de redivit Alcibiadis (1, 4, 12) rursus destituti sumus exeuntis æstatis et ineuntis hiemis notatione. Neque tamen negari potest, quæ traduntur usque ad cap. 5 extr., fieri potuisse, ut ante hiemis initium gererentur. Hiemis igitur mentio etiam hoc loco prorsus neglecta est; Callicratidas enim sequente demum æstate imperium suscipere potuit (1, 6, 1 *οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Λυσάνδρῳ παρέληλυθότες ἤδη τοῦ χρόνου ἐπεμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρατίδαν*). Neque ejus anni duplex tempus distinguitur, quamquam 2, 1, 1 verba leguntur *ἕως μὲν θέρος ἦν* etc. Lysander autem altera vice non potuit ante proximam æstatem dux navalis cum Araco mitti (2, 1, 7). Et per hoc ipsum imperii Lysandri spatium iterum prorsus deest quæque æstivi et hiberni temporis distinctio. Quamvis igitur in multis alioquin temporum a Xenophonte ratio habita sit (Hell. 1, 1, 10, 20. 1, 2, 7. 1, 3, 4. [cf. Thucyd. 3, 1]. 1, 4, 12, 20, 22. 1, 5, 1. 1, 6, 20. 2, 2, 16, 17), plura tamen incuriæ cujusdam in hoc genere exempla obvenerunt, quam ut par sit Xenophon in eo Thucydidis vel de lacunis continuo cum Dodwello apud illum ex iis concludi possit.

^u Dodwell. de cycl. 8, p. 347

Neque enim idem esse potuit, qui quum annum notasset adhibita Olympiadum et magistratuum computatione belli vicesimum quintum, hunc tamen simul alterum et vicesimum diceret (1, 3, 1), et qui notas indicasset anni sexti et vicesimi, annos tamen belli quattuor et viginti præterisse contenderet.

In eandem vero suspicionem eos quoque trahere locos licet quibus præter illas Olympiadum magistratuumque notas annorum vel initia vel exitus insigniuntur. Intellego eos locos quibus hæc 8 fere verba leguntur : *καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν—τῷ δ' ἐπιόντι* etc. Qui quum nusquam reperiantur, nisi ubi Olympiades quoque, archontes et ephori memorantur, eandem quam illa, si genuina essent, auctori inconstantiam objicerent. Nulla enim ejusmodi nec exeuntis anni nec ineuntis notatio est Hell. 1, 1, 11 et 1, 4, 1, quamquam hic quoque exspectabamus ista *καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ* et *τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει* etc. Quod igitur annorum discernendorum studium Olympiades admiscuit et magistratuum nomina, idem reliqua etiam illa ut adjungerentur fecisse videtur.

Sed ipsi inspiciendi loci videntur. Annus belli secundus et vicesimus, cujus post missas Byzantium ab Agide naves exitus fuisse dicitur (c. 1 extr.), his præterea verbis notatur : *καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνοι, Ἀννίβα ἡγουμένου, στρατεύσαντες ἐπὶ Σικελίαν δέκα μυριάσι στρατιᾶς, αἰρούσων ἐν τρισὶ μῆσὶ δύο πόλεις Ἑλληνίδας, Σελινοῦντα καὶ Ἰμέραν*, quæ quidem continuo hæc sequuntur : *Τῷ δὲ ἄλλῳ ἔτει, ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς τρίτη καὶ ἐνενηκοστὴ* etc. De rebus autem Siculis neque in duobus prioribus neque in reliquis quinque libris præter ducum Syracusanorum, qui in navalibus fuerunt Lacedæmoniorum copiis, mentionem et illud postea a Dionysio præstitum Lacedæmoniiis auxilium explicatur, nisi his ipsis locis, quos suspectos de interpolatione habemus. Alienæ enim illæ a scriptoris consilio fuerunt. Unde annum tantum ut designarent accuratius, posita illa verba et eundem cum sequentibus Olympiadis et magistratuum notis finem habere videntur. Mirabili igitur casu accidit ut quem in his auctoris errorem animadvertimus, eundem in illis deprehendamus. Annus is belli si cum Olympicis comparatur, in Olymp. 92 $\frac{2}{3}$ incidit. Jam quum Diodorus (13, 44,) majore, quum ex Ephoro sua et Timæo hauserit (13, 54, 60,) in his rebus fide dignus, Hannibalem Carthaginensium ducem per æstatem tradat et hiemem Olymp. 92, 3 bellum paravisse, vere autem copias in Siciliam traduxisse, tres

Ejusdem fortasse interpolatoris fuerunt verba : *ἐτῶν ἤδη τῷ πολέμῳ* πέντε καὶ εἴκοσι παρεληλυθότων 2, 1, 7.

illi menses quum adnumerantur, aut annus, qualis a Xenophonte alienus est, Olympicus statuatur, aut in sequentem annum illa et obsidio et expugnatio Selinuntis et Himeræ transferatur necesse est. Diodorus certe bellum illud Hannibalis Ol. 92, 4 posuit, unde partem certe ejus aliquam ad eum annum pertinere apparet, etiamsi jam ante hiemem ineuntem Carthaginem Hannibal rediit (Diod. 13, 62^u.) Quo minus autem, si Xenophontis hæc verba essent, cum Diodoro conciliari possent, eo facilius eorum explicatio est, si eidem tribuantur qui mox sequentem ut designaret annum, Olymp. 93, 1 Xenophonti infersit. Hic enim quum de superiore anno quæ Xenophon narravisset, Olymp. 92, 4 perperam adsignaret, non dubitavit etiam Hannibalis illam expeditionem in eum annum recipere^x. Locus igitur non dubito quin ita constituendus sit ut verba ἐκεῖθεν δὲ ἐς Βυζάντιον ἐσώθησαν statim excipiant: Καὶ Ἀθηναῖοι μὲν Θορικὸν ἐτείχισαν, Θρασύλος δὲ etc. Quæ temporis nota hoc loco requiritur, in verbis ἀρχομένου τοῦ θέρους (1, 2, 1) continetur.

Ad sequentem annum notandum quæ præter magistratum nomina et belli annos traduntur, ex iis sane afferri non possunt quibus similis evincatur auctoris error, quum nec Medi quo anno in ditionem reversi sint Darii, neque templum Phocææ illud Minervæ quando de cælo tactum consumtumque igne fuerit (1, 2, 19. 1, 3, 1,) quod sciam, aliunde constet. Non desunt tamen in ipsis verbis in quibus jure offendas ac manum interpolatoris agnoscas. Rerum enim anno belli 24 gestarum narratio incipit a verbis ἐπεὶ δ' ὁ χειμὼν ἔληγεν, ἔαρος ἀρχομένου. Auctor igitur cur hæc verba præmisit: τοῦ δ' ἐπιόντος ἔτους ὁ ἐν Φωκαίᾳ νεὼς τῆς Ἀθηνῶν ἐνεπρήσθη, πρηστήρος ἐμπεσόντος? Num propterea quod rem tam memorabilem ducebat ut omittere eam nollet, neque tamen haberet quo aptiore eam loco referret? An quod annum, quem significaturus erat, accurate inprimis inde se designaturum esse sperabat? Sed quomodo tam memorabilis res ea videri poterat, quæ ad unam tantum aliquam civitatem eamque dudum de pristina sua opulentia dejectam et ad id delubrum pertineret, quod extitisse fortasse nesciremus, nisi id combustum

^u Verba illa pro Xenophonteis habens, Dodwellus sic ea cum Diodoro conciliare tentavit, ut de suscepta tantum apud Xenophontem expeditione sermonem esse contenderet. "Sed σπαρεία, quæ vox est Xenophontis, tam de apparatu potuit quam de rebus

gestis intelligi" de cycl. p. 346. Sed captæ diserte ab interpolatore urbes istæ hoc anno dicuntur.

^x De verbis sequi. cap. 2, 1 ἢ προστεθείσα ξυνωρίς ἐνίκα Εὐαγόρου Ἠλείου operæ pretium est conferre Pausan. 5, 8, 3.

esse hic nos locus doceret? Majore cum jure incensi Athenis Minervæ Poliadis templi mentio facta est cap. 6 ineunte, sed hic quoque locus non una de caussa insititius esse videtur. Unde grammaticum non temere statuamus aliquem horum verborum auctorem esse, qui quum rem illam alicubi notatam invenisset, Xenophonti eam suo obtrudere non dubitaverit, quam ad annum inservire certius constituendum crederet. Sic autem statuisse ejusmodi hominem non incredibile est, etiamsi statuisse hoc minus Xenophontem censeamus. Unde hunc quoque locum, verbis expunctis spuriiis, ita puto legendum esse ut quæ sunt 1, 2, 18, continuo sequantur verba: ἐπεὶ δ' ὁ χειμῶν ἔληγεν, ἔαρος ἀρχομένου, οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλευσαν etc.

Hell. 1, 5, 21 annus belli quintus et vicesimus sic concluditur: καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι ἐς Σικελίαν στρατεύσαντες ἑξοκοὶ καὶ ἑκατὸν τριήρεσι καὶ πεζῆς στρατιᾶς δώδεκα μυριάσιν εἶλον Ἀκράγαντα λιμῶ, μάχη μὲν ἠττηθέντες, προσκαθεζόμενοι δὲ ἑπτὰ μῆνας. His quoque error subest. Diodoro enim teste (13, 79, 80,) qui Agrigenti copiose obsidionem narravit, inchoata hæc IO non absoluta est^y vere eo quo annus ille Xenophonteus concluditur. Rursus igitur aut annum statuamus Olympicum necesse est, quamquam ne sic quidem omnis difficultas tollitur, aut erroris auctorem damnemus, qui dubito num recte imputetur Xenophonti. Conjecturam si facere licet, quemadmodum evenerit ut qui annum belli 26 recte significasset, in rerum tamen iterum peccaret notatione, quærenda caussa in mala rerum Græcarum et Sicularum commissione videtur. Interpolator enim quum novum annum Xenophontem exordiri e verbis τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χρόνου et iis quæ antecedunt illa conclusisset, Olympiadis hinc nonagesimæ tertiæ anni tertii magistratus posuit. Jam vero quæ in sequentibus a Xenophonte de suscepto a Calliocratida imperio, de Conone fugato et de Mytilene obsessa tradita essent, in fontibus, quibus ad tempora uteretur constituenda (iisdem fortasse, e quibus Diodorus hausit) ad annum antecedentem relata videbat (Ol. 93, 2.) V. Diodor. 13, 79. Unde fieri potuit ut quum obsidionem Agrigenti cum illis rebus quas Olymp. 93, 2 adhuc positas inveniebat, non cum qua debebat pugna ad Argi-

^y Diod. 13, 91: Ἀμίλκας δὲ ὀκτῶ μῆνας πολιορκήσας τὴν πόλιν καὶ μικρὸν πρὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς κυριεύσας αὐτῆς etc. Inchoata igitur obsidio est non ante finitum belli Peloponnes. an-

num 25. Ad annum vero tertium Olympiadis nonagesimæ tertiæ (Callia archonte) refert Diod. 13, 80, qui annus belli est 26 (406 a. Chr.)

nusas insulas commissa (Olymp. 93, 3) conferret, Agrigentum quoque Olymp. 93, 2 obsessum atque expugnatum diceret.

Anni belli 26, quem 1, 6, 1 ingreditur Xenophon, notationi tum lunæ defectus, qui vespertino tempore inciderit, tum combusti Athenis Minervæ templi mentio adjecta est. Quod quidem quum *παλαιὸς νεὼς* dicatur, non Parthenon sed Minervæ illud Poliadis delubrum, cui Erechtheo etiam nomen fuit, intelligendum est. Hoc vero constat conflagrasse paullo ante pugnam Salaminiam, quum Athenas Persæ cepissent (Herodot. 8. 53, 54,) neque, quum tardius opus procederet, restitutum ante Ol. 93. Colligitur enim ex inscriptione, archonte Diocle Olymp. 92, 4 incisa (O. Müller, Minerv. Pol. p. 47. Boeckh., Corp. inscr. tom. 1, p. 264,) opus tum eo tantum perductum fuisse ut parietibus et plerisque columnis collocatis totum tamen tectum adhuc abesset, neque scalpata essent quæ scalpenda, et impolita fere quæ polienda fuissent, quæ quidem omnia duobus vix tribusve annis absolvi potuerint. Olympiadis igitur tertiæ et nonagesimæ anno tertio quum aut imperfectum adhuc templum esset aut modo absolutum, non appellari potuisse videtur *παλαιὸς νεὼς*. Unde et ipse hic locus erroris convinci atque grammatico potius cuidam quam Xenophonti tribuendus, caussa autem erroris in combusto Minervæ archonte Callia sive Calliada (Ol. 75, 1) templo quærenda esse videtur, ut quod ad Calliam, qui prætor fuit Olymp. 75, 1, pertineret, ad Calliam, qui fuit Ol. 93, 3, referretur².

II Deinde verba *ᾧ ἡ σελήνη ἐξέλιπεν ἐσπέρας* rem quidem continere videntur non fictam, quippe quam vere accidisse testantur harum rerum periti³, neque absonum est a consuetudine historicorum

² Ita O. Müllerus (Min. Pol. p. 19, 20,) cui tamen refragatus est Boeckhius (Corp. inscr. tom. 1, p. 264,) non quo verba illa negaret interpolatori cuidam tribuenda esse, sed quod vera non fictitia tradi iis existimavit. "Non opere enim sed origine delubrum illud dici τὸν παλαιὸν νεῶν, ut a novicio Parthenone distingueretur, templiquelicet flammis prope assumti semper permansisse veterem imaginem, ut nova quoque ædes eadem, quæ prisca, habita fuerit. Rudera adeo ejus, donec illud instauraretur, veterem religionem retinuisse locum significare Herodoti 7, 55 ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθῆος τοῦ γηγενέος λεγομένου

εἶναι νεῶς. Neque absumptum igne dici sed correptum." Nunquam autem, puto, mentione dignam rem auctor habuisset, nisi plane combusta ædes fuisset. Dictum vero ut sit templum vetustum, quo distingueretur a Parthenone, quod recentius erat, taceri tamen vix poterat deletum id esse, quum restitutum nondum esset; hac enim sola ratione *παλαιὸς νεὼς* dici potuisse videtur.

³ a Dodwell. de cycl. p. 351. "Annum hunc certum facit eclipsis illa lunæ, quæ satis opportune contigit pro mente Xenophontis, etiam *ἐσπέρας*. Talem enim agnoscit Müllerus (Tab. p. 174.) April. 15, hor. 25, 36"

ad ejusmodi res respicere (Thucyd. 4, 52 : τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθύς τοῦ τε ἡλίου ἐκλιπές τι ἐγένετο περι νομηνιαύ και τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἰσταμένου ἔσεισεν,) sed miro tamen modo nonnisi vespertino tempore illa lunæ accidisse defectio dicitur. Alia res est apud Thucydidem, qui solis quam dicit defectionem ad certum simul anni tempus retulit, alia etiam apud Xenophontem Hell. 4, 3, 10 ("Ουτος δ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐμβολῇ, ὁ ἡλιος μηνουειδῆς ἔδοξε φανῆναι) et 2, 3, 4 (κατὰ δὲ τούτον τὸν καιρὸν περι ἡλίου ἐκλειψιν Λυκόφρων) etc., quamquam hic quoque locus dubitare licet num Xenophontem auctorem habeat^b. Unde ejectis supposititiis legenda illa esse putaverim : ἄλλοτε ἄλλη ἀποβαίνων τῆς τῶν πολεμίων χώρας. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἡδὴ τοῦ χρόνου, ἐπεμφαν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρατίδαν.

Anni belli septimi et vicesimi (arch. Alexia Olymp. 93, 4) notationem (2, 1, 10) antecedunt tum verba (2, 1, 7) τὰς μέντοι ναῦς παρέδοσαν Λυσάνδρῳ, ἐτῶν ἡδὴ τῷ πολέμῳ πέντε και ἕκκοσι παρεληλυθότων, quæ supra jam spuria notavimus, tum 2, 1, 8 et 9 : Τούτῳ δὲ τῷ ἐνιαυτῷ και Κῦρος ἀπέκτεινεν Αὐτοβοισάκην και Μιτραῖον, νείεις ὄντας τῆς Δαρειαίου ἀδελφῆς, τῆς τοῦ Ξέρξου, τοῦ Δαρείου πατρὸς, ὅτι αὐτῷ ἀπαντῶντες οὐ διέωσαν διὰ τῆς κόρης τὰς χεῖρας· ὁ ποιοῦσι βασιλεῖ μόνῳ· ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον ἢ χεῖρὸς,
 12 ἐν ἣ τὴν χεῖρα ἔχων οὐδὲν ἂν δύναιτο ποιῆσαι. Ἰεραμένης μὲν οὖν και ἡ γυνὴ ἔλεγον πρὸς Δαρειαίου, δεινὸν εἶναι, εἰ περιόψεται τὴν λίαν ὕβριν τούτου· ὁ δὲ αὐτὸν μεταπέμπεται ὡς ἀρρωστών, πέμφτας ἀγγέλους. Manifesto hæc repugnant iis quæ mox §. 13. leguntur. Quum enim §. 9. Darius dicatur Cyrum (anno belli 26 Olymp. $\frac{2}{3}$) morbi ad se specie vocasse, Cyrus anno sequente (Ol. 93 $\frac{3}{4}$), quum Lysander jam advenisset, non solum præsto erat^c in provincia sua (§. 11. ἐλθὼν δὲ παρὰ Κῦρον χρήματα ἤτει· ὁ δὲ αὐτῷ εἶπεν ὅτι τὰ μὲν παρὰ βασιλέως ἀνηλωμένα εἶη, και ἔτι πλείω πολλῶ,

49" post mediam noctem superiorem, anno periodi Julianæ 4308. Nec aliter Usserius. Petavius (Doctr. temp. lib. 10, c. 28) e tabulis suis Parisinis Aprilis diei tribuit 16, et quidem anno Olymp. 93, 2. Tabulæ nostræ Munych. 1 ab April. die 2 cœpisse docent. Sic plenilunium Munychionis (cujus ultimus erat exemptilis) diei 15 vel 14 convenerit. Estque rursus exemplum, quam accurate cyclus Metonicus cum cœlo consenserit." Cf. præterea de eclipsibus lunæ et solis apud Xenophontem Dodwell. de cycl. p. 37.

^b Rerum enim turbare nexum et, quum sol defecisset dicatur mense Septembri, Agis autem cum Lysandro paullo ante, vel Munychione vel Thargelione mense constituto triginta virorum imperio, reliquisset Atticam ferantur, temporum non satis computatio quadrare videtur.

^c Dum in imperio est Callicratidas, Cyrus in provincia usque sua fuisse videtur. Ille enim non solum hic eum adit, sed post etiam inde ab eo pecunia adjutus est. Hell. 1, 6, 6. 18.

δεικνύων ὅσα ἕκαστος τῶν ναυάρχων ἔχει· ὅμως δ' ἔδωκε), sed de patris etiam nihildum jussu comperisse videtur. Non ante enim quam Lysander ad naves profectus trierarchos instituisset nautisque mercedem solvisset, Cyrus eum ad se invitat (§. 13. Κύρος δ' ἐπὶ τούτοις μετεπέμψατο Λύσανδρον, ἐπεὶ αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς ἦκεν ἄγγελος λέγων ὅτι ἄρρωστῶν ἐκείνον καλοῖη, ὃν ἐν Θαμνηρίοις τῆς Μηδίας, ἐγγὺς Καδουσίω, ἐφ' οὗς ἐστράτευσεν ἀφεστῶτας). Congruit his etiam Diodorus (13, 104.), Cyri iter et ipse ad Alexiæ archontis annum (Olymp. 93, 4.) referens^d. Unde nisi de duplici Cyri vel invitatione vel itinere cogitandum est, quod parum credibile videtur, vix potuit, qui illa scripsit, hæc quoque scribere. In Anab. 1, 1, 1, quoque rem ita Xenophon tradit ut Cyrum perhibeat ad moriturum patrem (ἐπεὶ δὲ ἡσθένει Δαρεῖος καὶ ὑπόπτει τελευτήν τοῦ βίου) arcessitum neque ante ejus mortem in provinciam suam reversum esse (cf. Anab. 1, 1, 3. et Plutarch. Lys. c. 9). Hieramenes etsi haud injuria pro patre Autobœsacis et Mitræi habetur, hoc tamen operæ pretium erat monere, præsertim quum non alias ejus apud Xenophontem mentio fiat^e; unde lacinix locum non dissimilem duxerim, scriptori cuidam, cujus accuratior aliqua de his rebus narratio fuerat, dereptæ. Quid quod Darii nomen, si non corruptum, certe ita scriptum est ut nusquam apud Xenophontem legitur. In nomine sane Xerxis non fuisse videtur cur Morus et Zenius hærerent; Darius enim Nothus filius erat Xerxis II., qui post Artaxerxem I. regnaverat (Manetho ap. Syncell. p. 75, D. Clinton. p. 315, ed. sec.) Mirabilis vero vocis κόρη usus videtur. Nam explicatur quidem sequentibus verbis, sed ea ratione quæ grammatico cuidam quam Xenophonti convenientior sit. In Cyropædia enim (8, 3, 10, 13.) et Anabasi (5, 8.) res aliter traditur. Hic enim de candybus sermo est, quibus implicitas manus tenuerint, neque κορῶν mentio fit, sed χειρῶν, etsi eadem hæc fortasse fuerunt quæ κόραι. Hæc autem omnia si
 13 recte disputata sunt, verba (2, 1, 7.) οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν τὸν Λύσανδρον ὡς ἐπιστολέα, ναύαρχον δὲ Ἄρακον· οὐ γὰρ νόμος αὐτοῖς δις τὸν αὐτὸν ναυαρχεῖν continuo excipere videntur hæc (2, 1, 10.): Λύσανδρος δὲ ἀφικόμενος ἐς Ἐφεσον etc.

^d Wesselingius: "Caussam itineris, quod Cyrus ingressus est, exponit Xenophon Hell. 2, sed in superiorem annum id conferens." Dissensus igitur, quem statuit inter utrumque scriptorem, nullus est, modo

interpolatorem a Xenophonte recte distinguamus.

^e Neque e Thucyd. 8, 58, quem locum Schneiderus attulit, aliquid lucis affunditur huic narrationi.

Finis anni septimi et vicesimi, qui 2, 2, 24. ponitur, quum ad Athenas captas referatur, hæ autem sexto decimo die Munychionis mensis (Ol. 93, 4.) a Plutarcho expugnatae (Lys. 15.) tradantur, suo sane loco positus est. Primum enim belli annum Thucydides (2, 2.) ab hoc ipso mense exeunte exorsus est (Πυθοδώρου ἐτι δύο μῆνας ἄρχοντος Ἀθηναίους). Argumento præterea est imperii triginta virorum spatium, quod quum per octo menses decurrisset (2, 4, 21.) atque hiberno tempore ad finem accessisset feratur (2, 4, 3.), sublatum esse credibilius est Posideone^f, quam quod Dodwello visum est Anthesterione mense (Olymp. 94, 1, 403 a. Chr.). Jam medio hoc anno Dionysius dicitur (2, 2, 24.) tyrannus exstitisse (τυραννήσαι), devictis ante prælio a Syracusanis Carthaginensibus, qui tamen Agrigentum frumenti inopia ceperint, relicta a Siculis urbe.

Primum autem demonstrari potest in hoc quoque peccatum esse contra temporum ordinem. Refert enim Diodorus^g ad Olymp. 93, 3, non solum Agrigentum captum (nam quod 13, 109. Olymp. 93, 4. traditur Himileo æstate ineunte urbem delevisse, primum intelligendum est de reliquiarum urbis jam superiore anno expugnatae penitioris excidio, deinde vulgari apud Diodorum errore non ad ipsum pertinet Olympiadis nonagesimæ tertiæ annum quartum, sed ad tertium annum exeuntem), sed etiam novas illas res, quas moliens Dionysius apud Syracusanos tyrannidem affectabat, et ipsum tyrannidis ejus initium. Himileo enim Carthaginensis quum æstate anni 405 a. Chr. n. jam ante initium, ut modo diximus, anni quarti Olymp. 93, ad quem Diodorus retulit, Gelam invaderet, exspectabat ut Dionysius cum exercitu in auxilium civibus veniret (13, 108.), qui mox (c. 109.) tyrannus dicitur Syracusarum. Itaque non tantum annus, quo Dionysius apud Xenophontem tyrannidem invasisset fertur, falsus est, sed etiam quod adjicitur μεσοῦντι. Quum enim per hiemem demum, quæ captam Agrigentinarum urbem secuta est, imperium Dionysius occupaverit, medio hoc non potuit anno eo factum esse, cujus a veris cujusque initio exordium statuitur. Verum vix esset si Olympicus annus intelligeretur, de hoc autem si cogitasset auctor, novum interpolationis argumentum accederet.

^f Clinton. F. H. vol. 2, p. 273. ed. sec.

^g Diodoro quod in his rebus ita credimus, facimus non sane Græca-

rum rerum, quæ est apud eum, computatione adducti, sed quia ipsa rerum ratio docere videtur in Siculorum historia diligentius eum versatum

14 Deinde *τυραννείν* quum eo tantum sensu h. l. accipi possit ut “tyrannidem occupare” significet, dubi taretamen recte possit num Xenophon ita et diligentior quisque auctor scripsisset. Denique miro modo adjectum est *μάχη μὲν πρότερον ἡττηθέντων ὑπὸ Συρακουσίων Καρχηδονίων, σπάνει δὲ σίτου ἐλόντων Ἀκράγαντα, ἐκλιπόντων δὲ Σικελιωτῶν τὴν πόλιν*, quæ verba quum significant “Dionysium tyrannum factum esse Syracusarum, quum Agrigentum a Carthaginiensibus, licet devictis per Syracusanos, captum fuerit” sensus tamen eorum tum demum recte intelligitur, quum e Diodoro cognoscimus rerum, in quibus Syracusani post expeditionem illam Carthaginiensium versati fuerint, angustias inprimis fuisse, quod Dionysium regnum affectantem juvaret. Hoc enim tam obscure significatum est apud Xenophontem, ut verba ista quid sibi velint vix intelligas. Accedit quod aperte repugnant chronologicæ rationes, quum comparamus Hell. I, 5, 21, ubi capta Agrigentorum civitas ad Olymp. 93, 2. refertur, hic autem, et recte quidem, cum tyrannide a Dionysio occupata, quam auctor perperam Olymp. 93, 4 pro Olymp. 93, 3. adsignavit, sic conjungitur, ut integros duos annos vix statui poterit interfuisse^h.

Sequentia (2, 3, 1. *ἐν ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς—καλοῦσιν*), quod Dодwellus (de cycl. p. 359.) monet, editos jam a Demetrio Phalereo fastos archonticos sapere, “cum jam versati fuerint in privatorum manibus, qui archontes pro arbitrio admiserint vel repudiarent, non autem coævum aliquem scriptorem, qui ex ipsis hausserit archivis, “quamquam minus fortasse recte monuit, quum fastorum vix posset serioribus auctoribus ejiciendi Pythodori nominis caussa esse, quæ tam justa fuisset Atheniensibus triginta virorum imperio infestissimis, eum tamen verba illa produnt auctorem, qui ita jam constitutos archontum fastos teneret ut

esse. [V. Haack. supra p. xlv. et conf. de locis 1, 5, 21; 2, 2, 24. Grot. Hist. 10, p. 619.]

^h Eodem vitio laborant eodemque nomine suspecta sunt, quæ Hell. 2, 3, 5. de Dionysio traduntur, qui quum victus a Carthaginiensibus dicatur Olymp. 93, 4, hic non esse potest nisi annus 405 a. Chr. pro rerum a Diodoro expositarum ordine. Indidem autem apparet tum Gelam et Camarinam, pace videlicet a Dionysio cum Carthaginiensibus facta, amissas esse, tum Leontinos (Geloos

et Camarinæos, qui in civitatem recepti erant Syracusarum) et equites Syracusanos urbe excessisse. Cf. Diodor. 13, 113. Sed in his quoque sermonis desideramus diligentiam, quum Leontini dicantur Geloï et Camarinæi, qui tum demum ita vocari recte poterant, quum Syracusis Leontinos secessissent, equites autem missi esse tradantur a Dionysio Ætnam, quum e Diodori narratione refugium in ea civitate a crudelitate tyranni quæsisvisse ferantur.

referendas res omnes ad eos esse censeret. Concidunt igitur hæ quoque notæ cum reliquis. His autem damnatis, fieri non potest quin verba τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει—ἐγένετο ἡ ὀλιγαρχία ὧδε, quæ intacta reliquit Dodwellus, sed quæ nisi adjunctis illis sensum vix habent, et ipsa proscribamus. De muris igitur Athenarum eversis quæ traduntur (2, 2, 33.), ea secuta statim videntur
 15 verba: Ἐδοξε δὲ τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι. Quo tempore enim creati triginta viri fuerint satis declarabant verba (2, 3, 11): οἱ δὲ τριάκοντα ἡρέθησαν μὲν, ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθηρέθη.

Sed restat adhuc memorabilis locus (2, 3, 9—10.), in quo reversi a Samo subacta Lysandri postquam mentio facta est, annorum belli, qui octo et viginti cum sex mensibus numerantur, ex ephorum nominibus computatio instituta est. Ac nomina quidem ephorum vera esse ex iis intelligitur qui a Thucydide passim memorati sunt (Thucyd. 2, 2, 5, 19, 25, 8, 58.), qui si magistratum inibant auctumno ineunte¹, Eudicum, qui postremus vocatur, non incredibile est jam ephorum fuisse, quum Lysander τελευτῶντος τοῦ θέρους Spartam reverteretur. Manifesto autem auctor errore liberari non potest, quod sex menses et octo et viginti annos attribuit bello, quod si computatur ab illo Thebanorum in Plataenses impetu, quem Thucydides duobus mensibus ante finitum Pythodori archontis magistratum posuit, usque ad captas Athenas (Munych. 16.), ne pleni quidem septem et viginti anni conficiuntur; sin adnumerantur sex menses, quos Lysander et constituendo triginta virorum imperio et expeditioni in Samios susceptæ insumserit, apud Xenophontem tamen non exspectaveris octo sed septem annos notatos. Corrigere autem, qui hodie reperitur in contextu Xenophontis, numerum audacius fuerit. Neque error ille aliter explicari possit, quam perversa annorum ex ephorum nominibus numerandorum ratione, quam si admisisset Xenophon, in eandem incidisset fraudem, a qua tantopere Thucydides (5, 20.) dehortatus erat. Quid quod historiam Thucydidis ipse Xenophon primum in

¹ Neque accuratius ineuntis ephorum magistratus tempus ap. Thucyd. 5, 36. constituitur: Τοῦ δ' ἐπιγυρομένου χειμῶνος (ἔτυχον γὰρ ἔφοροι ἔτεροι καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο, ἄρχοντες ἦδη, καὶ τινες αὐτῶν καὶ ἐναντίοι σπονδαῖς). Dodwellus (de cycl. 8, p. 320.) tamen inde concludit

“cœpisse et ephorum magistratum et annum Lacedæmoniorum civilem ab æquinoctio autumnali, vel ab illo potius civili novilunio, quod pro cycli lege æquinoctium illud proxime sequi censeretur.” Adsentientem habet Idelerum, Chronol. 1, p. 362.

lucem emisisse fertur, ille autem septem tantum et viginti annos diserte bello tribuerat? (5, 26: ἔτη δὲ ἐς τοῦτο (sc. μέχρι οὐ τὴν τε ἀρχὴν κατέπανσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλαβον) τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. Cf. etiam sequentia ejusd. cap.). Studio autem, quod constat Xenophonti erga Lacedæmonios fuisse, abuteretur, qui propterea crederet eum chronologicis etiam eorum rationibus se adstrinxisse^k. Interpolatoris igitur
 16 quæ tam multis in locis grassata est, opera hic quoque impigisse videtur Xenophonti de quibus nunquam ille cogitasset. Neque ille sane quum undetriginta ephoros numeraret, ita lapsus est ut undetriginta etiam annos statueret, sed quum initium muneris ephororum non accurate teneret et ad verum fortasse tempus referret, factum esse videtur ut ad eum quem indicavit annorum numerum deveniret.

^k Unde Clintonum quoque recte statuisse negamus, qui quum Dodwello in reliquis temporum notis rejiciendis adsentiretur, de illo ei ephororum Spartanorum indice refragatus est. "Nam Xenophon," dicit, "bellum ex Lacedæmoniorum computatione circumscibit, quod quum Athenienses urbe capta terminatum statuerent, Lacedæmonii circiter sex mensibus post i. e. auctumno 404 a. Chr., quo quidem tempore Lysander Samo subacta Lacedæmonem revertit, finitum esse sumserunt. Consilio

suo accommodate Xenophon ephorum nomina, secundum quos Lacedæmonii annos suos notaverunt, proposuit." Quid quod ex indice adeo illo promissis dicit, quæ interpolator singulis annis ephorum nomina adsignavit? Nihil secius autem annorum, per quos gestum sit bellum, spatium justo esse longius intelligit illamque propterea sex mensium et octo et viginti annorum notam corruptam vult. F. H. vol. 2, p. 274 not. ed. sec.

S U M M A R I A

B. WEISKII.

LIB. I.

- Cap. 1. **POST** infelicem in Hellesponto pugnam Athenienses iisdem in locis, cum Alcibiades venisset subsidio, prospera fortuna utuntur. Tissaphernes in Hellespontum profectus Alcibiadem comprehensum in custodiam conjicit: unde ille noctu elapsus petit Clazomenas. Thrasyllus Athenas navigat ad novas copias et naves petendas. Cum Lacedæmonii Athenienses denuo petere vellent, his auxilio venit Alcibiades, quo duce pugna ad Cyzicum feliciter pugnata est, in qua cecidit Mindarus. Inde cum Athenienses a Cyzico, Perintho, Selybria pecunias coegissent, munita Chrysopoli portorium instituerunt. Afflictis Lacedæmoniorum rebus succurrit Pharnabazus. Interim prætoribus Syracusanorum domi abrogatum imperium: in Thaso ejecti qui rebus Lacedæmoniorum studerent: Athenis autem Agis admovet exercitum, quem minus armis quam minis Athenienses repellunt. Eodem anno Carthaginienses magno exercitu aggressi duas urbes Græcas ceperunt. Thrasyllus cum classe Samum petit. Inde in Asia nonnulla feliciter gerit, sed Ephesum aggressus a Tissapherne et Syracusanis defensam afficitur magna clade. Rursus ad Lesbum navibus quattuor Syracusanorum captis navigavit Sestum, ubi erant reliquæ Atheniensium copiæ. Hinc universus exercitus Lampsacum se contulit ad hiberna, in quibus Alcibiade duce adversus Abydum expeditione suscepta Pharnabazum vincunt, et aliis locis Persarum terras vastant. Athenienses Chalcedonem, quæ ad Lacedæmonios defecerat, oppugnant. Eam infeliciter defendere conatur Hippocrates Lacedæmoniorum harmosta. Quare cum hic in pugna occidisset, Athenienses cum Chalcedoniis et Pharnabazo, qui his auxilio venerat, pacem ineunt. Mox eodem modo Byzantium oppugnant a Lacedæmoniis occupatam: quæ cum capi non potuisset, a Byzantiis ipsis et Lacedæmoniis quibusdam absente Clearcho harmosta in manus Atheniensium, quos clam noctu intromiserant, truditur.
- Cap. 4. Redeuntes e Perside Lacedæmoniorum legati cum omnia quæ voluissent a rege se obtinuisse dicerent, Athenienses quoque se istuc deduci cupiebant: sed diu a Pharnabazo et Cyro lusi tertio demum anno ad suum exercitum reducti sunt. Alcibiades cum animos civium a se non alienos videret, seque audisset imperatorem esse creatum, Athenas demigravit ibique summum copiarum Atheniensium imperium demandatum accepit. Hinc profectus est
- Cap. 5. Andrum et Samum. Lacedæmonii interim Persarum opibus adjuti ad bellum Lysandro duce se instruebant, classe ad Ephesum subducta. Jam cum

- Alciadias Notium profectus a navibus discessisset, Antiochi temeritate Athenienses infelici pugna quindecim naves amiserunt. Id cum Alcibiadis culpæ domi tribuerent, in ejus locum suffectus est Conon. Lysandro successor missus Callicratidas. Simultas inter utrumque. A Cyro cum huic non statim pecunia numeraretur, e Mileto et Chio accepit unde stipendia suis daret. Hinc statim Methymnam expugnavit et inde Cononem ad Mytilenen obsedit. Quod cum perlatum esset Athenas, magnam classem Athenienses ei miserunt subsidio. Cum hac reliquisque Atheniensium copiis Callicratidas congressus ad Arginusas ipse in mari periit: naves autem ejus aut demersæ aut captæ. Eteonicus tamen callide cum reliquis elapsus est. Sed quia prætores Atheniensium suos qui perierant in pugna e mari non sustulerant, capitibus omnes sunt damnati, frustra que eos defendit Euryptolemus. Interim Eteonicus in Chio penuria laborabat, ita ut ejus milites conspiratione facta Chium diripere vellent. Sed eos prudenter cohibuit et accepta a Chiis pecunia iis solvit stipendium. Sed tamen Chii reliquique Lacedæmoniorum socii alium imperatorem, et Lysandrum quidem, petierunt. Lacedæmonii autem iis miserunt Aracum Lysandro adjuncto legato.

LIB. II.

- Cap. 1. Lysander a Cyro pecunia instructus exercitui stipendium solvit, et expugnatis Cedreis Cariæ civitate Atheniensium socia, navigat Rhodum. Athenienses autem Chium et Ephesum transmittunt et se parant ad pugnam navalem. Tum Lysander Hellespontum petit et Lampsacum expugnatam militibus diripiendam dedit. Athenienses item illos persecuti ad Hellespontum contendunt, et ad Ægospotamos spreto Alcibiadis, qui prope habitabat, consilio, cum Lysandro infelicissima pugna configunt, imparati ab illo oppressi. Conon cum novem navibus Cyprum ad Euagoram fugit: reliqua
- Cap. 2. omnia capta. Athenienses omnes sunt necati. Paralus navis cum nuncium de calamitate pertulisset Athenas, cives omnia parant, ut certam obsidionem tolerarent. Mox a Pausania Lacedæmoniorum rege et Lysandro terra marique diu obsessis, cum multi fame morerentur, pax convenit his legibus ut naves nonnisi duodecim haberent, exsules revocarent, diruerent muros longos
- Cap. 3. et Lacedæmoniis omne imperium traderent. Imperio Athenarum triginta viris tradito Lysander Samum expugnat et magna e toto bello pecunia ditatus Spartam redit. Triginta viri cum leges conscribere deberent, magistratibus novis constitutis et præsidio harmostaque a Lacedæmoniis expetito pro lubitu optimum quemque ad mortem ducebant. Critias princeps triginta virorum, cum e collegis Theramenem maxime haberet adversarium, lenius quippe sentientem, ne huic populus se applicaret, re cum reliquis composita, tria millia civium legit qui summam rempublicam defenderent: reliquos arma tradere jubent. Hinc Theramenem in senatu Critias prodicionis accusat. Egredie se defendit ille adeo ut senatus eum absolvere velle videretur. Sed calumnia usus Critias et armatis hominibus hominem ad supplicium abstrahi
- Cap. 4. jubet. Tum Thrasybulus Thebis, quo multi Atheniensium exsules se contulerant, cum paucis profectus Phylen castellum occupat, et crescente suorum numero mox tyrannorum copias ad oppugnationem Phyles profectas vincit. Hi, ut haberent perfrugium, Eleusina occupant, incolis nefaria fraude circumventis. Jam Thrasybulus noctu Piræeum occupat, et mox in Muny-

chia fundit adversarios: qua in pugna cecidit Critias. Tandem populus abrogato triginta virorum imperio decemviros creat. Cum in Piræo exsules se magis magisque confirmarent, rursus Lysander accitu maxime triginta virorum cum fratre nauarcho venit, ut exsules terra marique obsessos ad deditionem compellerent. Quæ res cum ex sententia succedere videretur, Pausanias invidens Lysandro, nomine quidem subsidio ei venit, sed re ipsa Thrasybulo. Itaque post levia cum ipso prælia clam ad utriusque factionis Athenienses misit, eosque permovit ut Lacedæmoniorum arbitrio se suaque ad restituendam concordiam permetterent. Lacedæmonii ergo miserunt quindecim legatos, qui cum Pausania res Atheniensium his conditionibus composuerunt, ut hi inter se pacem haberent et ad sua quisque negotia præter magistratus redirent; si qui eorum qui fuissent in urbe, tutum sibi in ea locum non putarent, iis potestas esset Eleusina migrandi. Paulo post cum hi ex Eleusine bellum moverent, eorum ducibus circumventis Athenienses lege ἀμνηστίας discordias omnes sustulerunt.

LIB. III.

Cap. 1. Cyro auxilia Lacedæmoniorum petenti adversus Artaxerxem fratrem Samius nauarchus tutum ad Ciliciam præstat iter. Græcis Asiaticis contra Tissaphernem auxilio mittunt Lacedæmonii Thibronem, cui Athenienses adjungunt equites, quos in bello perire cupiebant. Sic mediocriter instructus Ionias civitates utcunque tuetur. Jam Græcis Cyri nuper sociis cum Thibrone conjunctis hic audacior factus etiam in campo cum Tissapherne congregiebatur. Ceterum plures civitates sponte se ei adjungebant; imbecilliores quasdam vi expugnabat. In oppugnanda Larisa quæ dicitur Ægyptia cum frustra hæeret, jussus est ab ephoris cum exercitu transire in Cariam. Thibroni succedit Dercylidas, imperator callidissimus, qui cum Tissapherne se conjungit, et sic unum tantum habet hostem Pharnabazum. Mania Zenis hyparchi uxor mortuo marito impetrat a Pharnabazo ut satriapiam mariti servaret, et egregie omnes res suas gesserat. Sed eam interfecit Midias filix maritus ejusque ditionem invasit. Ad quem ulciscendum cum se pararet Pharnabazus, venit Dercylidas et complures urbes in deditionem accepit. Cebrenem vero cum oppugnare vellet, cives invito urbis præfecto ei se tradunt. Hinc adversus Midiam profectus Scepsin et Gergitha urbes ejus insigniores astu occupavit, et magnis quas Mania collegerat pecuniis ditatus Midix paterna bona concessit, milites ejus sibi addixit mercenarios.

Cap. 2. Hinc Pharnabazus cum eo facit inducias; ipse per hiemem Bithynorum Thracum regionem vastat. Vere redeunte ad Dercylidam venerunt domo legati, qui imperium ei prorogarent militumque laudarent virtutem et integritatem. Dercylidas cum ex iisdem audisset legatos e Chersoneso petiisse a Lacedæmoniis ut muro Thraces a Chersoneso arcerent, rursus cum Pharnabazo pactus inducias istuc est profectus, et muri opere strenue perfecto rediit in Asiam et Atarnea a Chiorum exsulis occupatam vi expugnavit eamque ita armavit ut in eam, quoties istuc veniret, commode posset divertere. Inde abiit Ephesum. Legati a Græcis Asiaticis Lacedæmonios docent Tissaphernem ita posse cogi ut sibi libertatem redderet, si Caria, ubi ejus esset domicilium, infestaretur. Jubent ergo ephori Dercylidam istuc transire. Venerat tum in eandem Cariam cum Tissapherne Pharnabazus: quos

cum Dercylidas accepisset Mæandrum rursus transiisse, transiit et ipse. Instruxerant Persæ exercitum, ut Lacedæmonios, quos securos et dispalatos insequi putabant, imparatos opprimerent. Sed Dercylidas cum propius accessisset, re cognita confestum suos ad pugnam instruxit. Sed Tissaphernes metu Græcorum misit qui illum ad colloquium invitarent. Deinde pax servata his conditionibus ut rex civitatibus Græcis libertatem daret, Lacedæmonii harmostas ex iisdem revocarent et e regis ditione abirent. Domi interim propter antiquas injurias Lacedæmonii bellum intulerunt Eleis. Sed Agis rex jam in hosticum ingressus terræ motu, quasi dei monitu, absteritus exercitum dimisit. Rursus insequenti anno idem Eleos petiit, eorumque regionem misere vastavit. Redeunte æstate Elei pacem petentes obtinuerunt iniquis conditionibus. Mors Agidis et contentio Agesilai cum Leotychide; cui ille ut justior regni successor prælatus est. Agesilaus cum fere annum obtinuisset imperium, periculosa existit adversus Spartanos conspiratio Cinadonis, qui se non inter principes Spartanorum haberi ægre ferebat. Sed ephori in auctores callide comprehensos animadverterunt atque ita depulerunt periculum. Cum nunciatum esset Lacedæmone magnam in Phœnice ornari classem, ad expeditionem in Asiam se paravit Agesilaus, adjuncto Lysandro. Cum autem Agamemnonis exemplo Aulide sacra facere instituisset, a Bœotarchis contumeliose impeditus Ephesus navigavit. Agesilaus cum aperuisset Tissapherni se ad liberandas Græcas in Asia civitates venisse, inducias hic jurejurando interposito pactus, dum a rege illud conficeret, bellum comparavit: sed religiose fidem servavit Agesilaus. Interim Græci Asiatici Lysandrum ita observabant ut ipse regis, Agesilaus privati hominis speciem haberet. Sensit Lysander ea re offendi Agesilaum petiitque ab eo ut sibi alibi aliquid muneris gerendum assignaret. Missus ergo in Hellespontum etsi Agesilao non inutilem se præbebat, tamen non magnam ab eo inibat gratiam. Tissaphernes novis a rege missis copiis superbus bellum indicit Agesilao, ni ex Asia excedat. Sed Agesilaus nihil territus in Phrygiam irrupit et magna præda potitus est. Cum per aliquod tempus tuto illam regionem depopulatus esset, casu concurrunt equites Agesilai cum Pharnabazi equitibus, quos ille pene victores in fugam coniecit pedestri exercitu. Insequenti die cum sacra fecisset infausto omine, versus mare se convertit et equitatu maxime se instruere cœpit. Ineunte vere Agesilaus Ephesi summo studio bellum paravit. Deinde postquam calliditatem Tissaphernis eluserat, armis etiam eum superavit. Ipse Tissaphernes cum in pugna non adfuisset, Artaxerxis proditionis insimulatum misso Tithrauste interfici iussit. A Tithrauste cum Agesilaus ex Asia discedere juberetur, et hic potius regem ipsum adoriri meditaretur, quinquaginta talentis ille Græcos in Europa corripit, ut bellum Lacedæmonii inferrent. Callide rem instituerunt, qui pecunias illas acceperunt, ita ut ipsi Lacedæmonii bellum movere et Thebanos petere coacti essent. Sed infeliciter illa expeditio cessit. Interfecto enim ad Haliartum Lysandro rex ipse Pausanias sponte cum exercitu abiit: qui absens crimine proditionis damnatus Tegeæ morbo mortuus est.

LIB. IV.

- Cap. 1. Spithridatis suasu Agesilaus in Paphlagoniam profectus cum Otye rege init societatem: cui matrimonio jungit Spithridatis filiam. Hiberna constituit

Dascylii. Hic cum Herippidas prædatum egressus Spithridati res captas abstulisset, hic noctu cum suis clam ad Ariæum abiit. Mox Apollophanes Cyzicenus, hospes et Pharnabazi et Agesilai, perfecit ut hi venirent in colloquium, in quo Pharnabazus hanc tulit conditionem ut si a rege Persarum alius eujuspiam imperio subjiciatur, cum Agesilao societatem faciat, sin ipsi summum imperium committatur, bellum strenue cum Agesilao gerat. Delectatus ejus oratione Agesilaus spondit se statim ex ejus ditione abiturum, et concessit in campum Thebes. Sed cum magna moliretur adversus regem,

Cap. 2. revocatur domum ad defendendam patriam. Itaque adjunctis ex Asia sociis eodem itinere rediit quo Xerxes ad bellum Græciæ inferendum iverat.

Interim cum Corinthii cum sociis de belli ratione consultarent, Lacedæmonii jam in agrum processerant Sicyoniorum. In pugna socii Lacedæmoniorum cedunt præter Pellenæos, ipsi vincunt et victores sociorum redeunt cædunt.

Cap. 3. Nunciatur hæc pugna Agesilao, qui continuo civitatibus Asiaticis eandem nunciari jubet. In Thessalia vexatur a Bœotorum sociis: sed equitibus suis Thessalos ipsos equitatu maxime valentes vincit. Ad Bœotiam accedenti nuncius affertur de infelici pugna navali: quo dissimulato effecit ut in levi prælio Lacedæmonii superiores discederent. Pugna ad Coroneam in eaque virtus Agesilai. Finito bello decimam partem prædæ consecravit Apollini

Cap. 4. Apud Corinthios ultimo Eucleorum die optimates pacis cupidi ab adversariis necopini cæduntur. Ab eo tempore cum tota civitas sub Argivorum ditionem ventura videretur, Pasimelus et Alcimenes in præsiidiis ad portus constituti noctu Praxitam Lacedæmonium Sicyone cum suis adductum intra muros recipiunt. Insequuto die facta pugna vincunt Lacedæmonii, qui deinde parte murorum longorum diruta et Sidunte Crommyoneque capta munierunt Epiiciam. Inde conductitio milite utrinque bellatum. Iphicrates irrupit Phliuntem: Phliasii sponte arcessunt Lacedæmonios iisque civitatem suam tuendam tradunt. Athenienses muros Corinthiorum dirutos reficiunt: quos

Cap. 5. Agesilaus rursus demolitur. Postea cum Piræo portu Corinthii opes suas tuerentur, rursus Lacedæmonii Agesilao duce bellum iis intulerunt. Hic cum reperisset portum illum magno præsidio munitum, callide fecit ut præsiidarii discederent ipsique occupandi portus facultatem præberent. Occupavit et castellum: quo facto ii qui Heræum confugerant sponte se suaque ipsi dederunt. Ejus lætitiâ turbavit nuncius de mora Lacedæmoniorum deleta. Nam Amyclæos ad celebranda Hyacinthia ituros peltastæ Iphicrate duce paucis exceptis conciderunt. Agesilaus deinde relicta ad tuendum Lechæum mora

Cap. 6. domum est profectus. Cum Calydonii Achæorum socii ab Acarnanibus bello peterentur, denuo Lacedæmonii duce Agesilao excitantur ad opem Achæis ferendam. Cum his ergo conjunctus Agesilaus Acarnaniam vastavit eorumque copias fudit. Nullam tamen cepit urbem. Quare cum minus satisfecisset Achæis, promisit se insequenti anno bellum redintegraturum, atque ita domum rediit.

Cap. 7. Initio veris cum bellum sibi a Lacedæmonii instare viderent Acarnanes, cum his societatem, cum Achæis pacem fecerunt. Lacedæmonii autem bellum adversus Argivos decernunt: quos Agesipolis repente oppressos vehementer afflixit. Magna vero audacia proxime ad urbem accessit et

Cap. 8. magnum iis sæpe terrorem incussit. Interim Pharnabazus et Conon, per insulas et urbes maritimas harmostis Lacedæmoniorum expulsis, multos sibi socios adjunxerant. Abydum vero et Sestum tenebat Dercylidas. Initio

anni Pharnabazus cum Conone magna classe ad Peloponnesum accedit et multa maritima vastat. Inde se recipiens Cythera occupat, et harmosta praesidioque ibi relicto Isthmum Corinthi petit, ubi socios confirmat et pecunia ornat. Hinc cum rediret domum, classem reliquit Cononi: qui, ut promiserat, deinde muros longos Piræique munitionem magna ex parte restituit. Lacedæmonii hac re audita Antalcidam mittunt, qui Tiribazo exponeret quid rerum pecunia regia gereretur, pacemque cum rege faceret. Exponit hic mandata et offert, ut omnes insulæ et civitates Asiaticæ sint liberæ. Miserant et Athenienses reliquique legatos, quibus illa conditio videbatur iniquissima. Tiribazus Lacedæmoniis clam pecunia instructis Cononem conjecit in vincula et profectus ad regem de his rebus retulit. Rex mittit Strutham ad res maritimas gerendas. Hic favebat Atheniensibus: unde Lacedæmonii adversus eum mittunt Thibronem, sed infausto successu. Ad exsules Rhodiorum restituendos popularemque statum tollendum Lacedæmonii mittunt Ecdicum nauarchum; Diphridam autem adversus Strutham. Ecdico Lacedæmonii subsidio cum navibus mittunt Teleutiam; Athenienses adversus illos Thrasybulum. Hic omnia Rhodo Thracum reges dissidentes conciliavit, et deinde Byzantio et Chalcedone recuperata Lesbum navigat et Mytilenis, quæ sola urbs Atheniensibus fida manserat, confirmatis ad Methymnam Lacedæmonios vincit. In Thrasybuli ab Aspendiis occisi locum sufficient Athenienses Agyrrium, et in Hellespontum, ubi Lacedæmonii Anaxibio duce multa moliebantur, mittunt Iphicratem. Qui post levia prælia cum accepisset Anaxibium cum suis Antandrum abiisse, noctu Abydum trajecit et redeuntem ex insidiis oppressit. Anaxibius ipse fortiter pugnans cecidit: ejus autem copiarum partim fuga elapsæ partim cæsæ sunt.

LIB. V.

- Cap. 1. Æginetas Lacedæmoniorum permissu ex Attica prædas agentes oppugnant Athenienses. Horum classem Teleutias Lacedæmonius fugat. Honores Teleutiæ a militibus habiti. Successit ei Hierax, et huic Antalcidas, qui Nicolochum mittit Abydum. Interim Eunomus præfectus classis Atheniensium cum ab Ægina noctu profectus Atticam accederet, Gorgopas Lacedæmonius cum decem navibus modico intervallo tacite insecutus eum opprimit, et captis quattuor triremibus Æginam redit. Eodem Chabrias deinde noctu vectus insidias ponit. Re animadversa Gorgopas cum Æginetis aliisque ei occurrit: sed ipse cum multis Æginetarum cadit: reliqui diffugiunt. Hinc rursus Teleutias missus magno militum gaudio excipitur. Hic cum duodecim navibus ipsum Piræeum noctu invadere ausus aliquot navibus abreptis Æginam reversus e præda nautis et militibus stipendia numeravit. Antalcidam Athenienses in errore inducti frustra persequuntur. Ipse contra Thrasybulum Collytensem cum octo triremibus capit. Postea navalibus copiis ita est auctus, ut totius maris videretur habere imperium. Jam Athenienses pacis quam belli cupidores facti. Simul et Lacedæmonii et Argivi de pace cogitare cœperunt. Habebat eo tempore Tiribazus ejus condiciones a rege acceptas, quarum caput erat, ut omnes Græcæ civitates et insulæ exceptis paucis sui essent juris. Placebat conditio omnibus præter Thebanos: quos tamen Agesilaus belli terrore cogit ut Bœotiis civitatibus *ἀτρονομίαν* redderent. Pari modo Corinthios et Argivos communi fœderi subjecit. Jam in socios etiam dubiæ fidei Lacedæmonii animadvertere cœperunt et primo Mantineen-
- Cap. 2.

sium urbem penitus sustulerunt. Jam exsules Phliasiorum, temporibus usi, ad Lacedæmonios de rebus suis confugiunt. Hi per legatos Phliuntem missos rogant ut illos restituant. Phliasii, qui cognatos exsulum aliosque rerum novarum studiosos timerent, eos confestim revocant et iis bona sua publice restitunt. Legati Acantho et Apollonio missi Lacedæmonem Olynthiorum impotentiam accusant et quid periculi ab illis immineat ostendunt. Statim igitur Lacedæmonii adversus illos mittunt Eudamidam cum copiis quas e proximo cogere potuerant, et hujus fratrem cum reliquis Phœbidam subsequi jubent. Hic cum processisset ad Thebas, quæ civitas discordia civili tum laborabat, Leontiades alterius factionis princeps ei arcem tradidit et deinde confestim adversarium ut patriæ hostem abstrahi jussit. Hinc contendit Spartam. Lacedæmoniis et Agesilao maxime hoc factum placebat, miseruntque qui de Ismenia judicarent. Hoc interfecto Leontiades cum suis Thebas tenens magnis ad bellum Olynthiacum copiis Lacedæmonios juvit, præsertim cum Teutiam Agesilai fratrem harmostam misissent. Expeditio ipsa feliciter cessit, et quanquam initio dubia fuerat victoria fortiter pugnantibus Olynthiis, tamen cum prælium prope urbem committeretur, viderenturque Lacedæmonii esse irrupturi, cesserunt tandem Olynthii, et multis suorum amissis in urbem

Cap. 3. se receperunt. Teutias cum ad vastandos Olynthiorum agros egressus audacius eorum equites excurrere vidisset, primo Tlemonidam in eos impetum facere jubet, mox cum hic multis suorum amissis cecidisset, ipse cum omnibus copiis eos ad muros usque persequitur. Sed erumpentes Olynthii cum prosternunt Lacedæmoniosque omnes partim fuga disjiciunt, partim concidunt. Majorem postea adversus Olynthios exercitum duce Agesipolide mittunt. Interim Phliasii cum exsulibus fidem non præstarent, hi ad Lacedæmonios confugiunt eosque ad bellum excitant. Jam Agesilaus Phliuntem obsidet et callide benignitate necessarios exsulum elicit ex urbe et ad partes suas traducit. Interea Olynthios vexat Agesipolis; sed paulo post morbo mortuus refertur in patriam. Phliunte Delphion quidam cum trecentis diu obsidentes vexat: sed tandem penuria victus agit de deditioe. Lacedæmoniorum civitas totam rem commisit Agesilai arbitrio. Hic quanquam debebat esse iratior, tamen magna humanitate adversus Phliasios ea in re usus

Cap. 4. est. Olynthii in fidem recepti. Thebanis vero pœnam dederunt Lacedæmonii. Nam pauci quidam Thebani clam facta conspiratione occisis tyrannidis Cadmeam cum Atheniensibus accitis invadunt et Lacedæmoniorum præsidium ad deditioem cogunt. Morte multant Lacedæmonii harmostam qui Cadmeam Thebanis reddiderat. Jam vero cum Agesilaus ætatem excusaret, adversus hos bellum Cleombroto mandant. Qui cum fere nihil egisset, reliquit Thespiis cum tertia sociorum parte Sphodriam harmostam, domumque rediit. Inusitata procella in ejus reditu. Thebani ne soli bellum haberent cum Lacedæmoniis, Sphodriam corruperunt, ut in Atticam irrumperet. Hoc ille facit insciis Lacedæmoniis, atque arcessitus, cum in judicio capitali non comparuisset, tamen ob virtutes et merita in patriam, vel potius deprecante apud Agesilaum Archidamo, absolutus est. Commovit hoc Athenienses ut jam Bœotos omni ope juvarent. Lacedæmonii autem rursus Agesilao duce bellum iisdem inferunt. Sed hic non multis rebus gestis domum rediit, Thespiis relicto Phœbida harmosta. Hic primo multum agri vastabat Thebanorum. Sed ad pugnam Thebani profecti eum prosternunt ejusque exer-

citum cædunt et fugant. Agesilaus suscepta adversus Thebas expeditione simularat se primo Thespias venturum. Hoc falso nuncio decepit Thebanos, et alia loca atque ipsi putarant ingressus multa depopulatus est, priusquam illi rebus suis subsidio venire possent. Deinde cum accessissent, ipsas Thebas versus deflectens eos permovit ut cursu ad urbem magno anfractu contenderent. Sciritæ eos usque ad mœnia persecuti, revertentibus inde Thebanis, celeriter se recipiunt. Tropæum igitur statuunt Thebani. Postero die Agesilaus abiit Thespias. Ibi discordias civiles sedavit, et inde cum suis domum est profectus. Thebani duas trirèmes frumenta emtum emittunt Pagasas. Has cum frumento et trecentis hominibus capit Aletas Lacedæmonius Oreum Eubœæ tenens captosque in arce includit. Sed commodam nacti occasionem ipsi eos occupant: quo facto civitas deficit a Lacedæmoniis, neque amplius Thebani frumento caruerunt. Morbus Agesilai. Cleombrotus adversus Thebas profectus cum Cithærone ab hostibus dejectus esset, reversus est exercitumque dimisit. Jam suasu sociorum Lacedæmonii magnam classem parant, qua maxime re frumentaria intercluderent Athenienses. Sed hi Chabria duce victores navibus annonariis tutum Athenas cursum præstiterunt. Mox et Bœotorum rogatu classem sexaginta navium Timotheo duce adversus eos miserunt. Timotheus civitates circa Corcyram æquitate sibi adjunxit. Contra eum Lacedæmonii mittunt Nicolochum, hominem valde audacem, qui a navibus nondum satis instructus infeliciter pugnavit.

LIB. VI.

- Cap. 1. Interim ad Phocenses bello petitos a Thebanis proficiscitur Cleombrotus. Eodem fere tempore Lacedæmonem venit Polydamas Pharsalius, civitatis suæ princeps, petiturus auxilia adversus Jasonem hominem potentissimum, qui vel precibus vel armis Pharsalum sibi adjungere vellet. Lacedæmonii cum ei non possent satisfacere, redux cum Jasonem rem composuit ita, ut ille, quod
- Cap. 2. cupierat, totius Thessaliæ constitueretur imperator. Athenienses cum viderent Thebanorum opes augeri, suas minui, pace cum Lacedæmoniis facta Timotheum revocant domum. At hic in reditu simul exsules Zacynthiorum in sedibus suis reponit: unde sequenti anno novum bellum. Ob Timothei factum Lacedæmonii suis et sociorum opibus magnam classem exornant Mnasippo duce ad Corcyram Atheniensibus eripiendam. Quo facto cum Corcyræi undique inclusi fame premerentur, Atheniensium auxilium implorant, qui post alios iis miserunt Iphicratem. Sed antequam hic adveniret, Mnasippi temeritate factum ut Corcyræi facta eruptione Lacedæmonios magna clade afficerent. Ipse Mnasippus cecidit, reliqui metu adventantis Iphicratis Leucadem profugerunt. Laudatur Iphicrates et ejus disciplina nautica. Cum venisset Corcyram decem trirèmes a Dionysio Syracusis Corcyram missas capit, ipsamque jam Laconicam petere cogitabat. Laudatur
- Cap. 3. tota ejus expeditio. Athenienses a Thebanis offensi optimum putabant eos invitare ad pacem cum Lacedæmoniis faciendam. Itaque et ipsi cum sociis legatos Spartam miserunt, et Thebani, Bœotorum omnium, ut ipsi quidem volebant, nomine juraturi. Postquam Callistratus ille præter alios oratores dixerat, his legibus pax convenit ut Lacedæmonii harmostas undique revocarent, exercitus omnes dimitterent, civitatibus libertatem redderent, liceret, si quis hæc migraret, succurrere violatis. Jurarunt itaque Lacedæmonii suo

sociorumque nomine, Athenienses autem per se, ut et ipsorum civitates sociæ.

Cap. 4. In Thebanis vero res manebat ambigua. Thebani cum civitatibus Bœotiaë libertatem non redderent, Cleombrotus Ephorum jussu adversus eos e Phocide profectus improvise adventu Creusin urbem et duodecim triremes cepit et deinde ad Leuctra castra metatus est. Non longo intervallo castra posuerant Thebani. Utrisque autem commodum videbatur pugnare. Sed infausta omnia ceciderunt Lacedæmoniis, ita ut gravissima clade affligerentur et plus mille suorum amissis in fugam se darent. Ephori de hac re certiores facti collectis undique copiis Archidamum subsidio mittunt. Thebani vero Athenienses permovere student ut hoc tempore tam commodo pœnas a Lacedæmoniis repetant. Sed ab his minus benigne excepti Jasonem excitant. Hic cum venisset in Bœotiam tam Lacedæmonios quam Thebanos prudenti oratione a bello deterruit. Itaque illi Archidamo obviam profecti domum redierunt. Jason per Phocidem rediens præter alia ut in hostico hostiliter facta Heracleæ munitiones diruit, ut tutior ipsi pateret transitus in Græciam. Pythia celebrare parat Jason luculenta victimarum copia. Sed dum Pheræorum equites lustrat, a septem adolescentulis quasi de controversia quadam eum accedentibus interficitur. Ei succedunt in imperio fratres Polydorus et Polyphron, et his deinceps Alexander. Hic sævus et domi et foris fraude uxoris periit. Ex quo Tisiphonus imperium tenebat quo tempore hæc scri-

Cap. 5. bebat Xenophon. Cum Peloponnesii etiamnum auspicia Lacedæmoniorum sequerentur, Athenienses agebant cum civitatibus ut se legibus pacis Antalcidæ obstringerent. Fecerunt hoc quos convocant omnes præter Eleos, qui civitates quasdam liberas dimittere volebant. Mantineenses rursus in unam urbem invitis Lacedæmoniis coeunt. Apud Tegeatas Callibius universum concilium Arcadum constituere volebat: illi adversabatur Stasippi factio. Orto inde bello Mantineensibus cum Callibio conjunctis Stasippus cum suis periit. Pœnas a Mantineensibus repetitum Lacedæmonii mittunt Agesilaum. Sed quanquam interim illi Orchomeniis rursus bellum inferebant, tamen Agesilaus cunctandum ratus, cum hostes in campo potestatem sui non facerent, in Laonicam reversus dimisit exercitum, domumque rediit. Thebani ab Arcadibus vocati cum Agesilaum viderent abiisse domum, domum et ipsi redire volebant: sed multorum precibus et cohortationibus victi in Laonicam irruperunt et vastatis agris prope accesserunt ad urbem. In hoc tumultu Lacedæmonii Helotes armant. Locant et insidias: e quibus hostes oppressos in fugam verterunt atque ita terruerunt ut ab urbe discederent. Interim et Athenas miserunt legatos, qui opem ejus civitatis implorarent, in quorum oratione illud maxime movit Athenienses, quod Lacedæmonii olim Thebanorum auctoritati obstiterunt, neque passi erant Atheniensium civitatem plane excindi. Prorsus autem admirabilis erat oratio Proclis Phliasii. Denique iis miserunt Iphicratem cum omnibus copiis, cujus tamen opera tum fere fuit nulla, feliciterque videtur cessisse quod sponte Thebani domum redierunt.

LIB. VII.

Cap. 1. Jam nova legatio Lacedæmoniorum venit Athenas deliberatum quibus legibus societas esset ineunda. Hic etsi prudens Proclis oratio magna laude ab omnibus excepta est; suaserat autem ut Athenienses mari, Lacedæmonii terra gererent imperium: tamen in Cephisodoti sententiam decreverunt ut

- alternis per quinos dies utrique summam rerum tenerent. Lacedæmonii cum Atheniensibus ad Corinthum congregati difficillimam Onei montis partem defendendam suscipiunt. Sed Thebani sub diluculum oppressos inde deji-
ciunt, et deinde cum Arcadibus, Eleis et Argivis conjuncti multa vastant: Corinthum vero invasuri graviter accipiuntur. Interim a Dionysio veniunt triremes viginti. Cum ergo e Corintho ad mare Thebani agros obsiderent, Atheniensibus et Corinthiis nihil audentibus, quinquaginta fere Dionysii equites illos mire vexatos fatigabant. Paucis post diebus Thebani redeunt domum. Jam vero Lycomedes Mantineensis magnos Arcadibus injicit spiritus, eosque deterruit, ne amplius sub Thebanis agerent, sed commune imperium postularent. Hinc facti sunt Thebanis invisi, et ob similem arrogantiam Eleis. Distractis jam eorum animis venit ab Ariobarzane cum magnis pecuniis Philiscus et Thebanos Lacedæmoniosque convocavit Delphos ad pacem restituendam. Hic cum Messenen Lacedæmonii liberam dimittere nollent, ad bellum iis faciendum Philiscus magnum exercitum paravit. Auxilia iterum mittit Dionysius. Cum his et Lacedæmoniiis Archidamus Caryas expugnat et incolas omnes trucidat et vastat Parrhasiorum agros. Jam Cissidas dux Siculorum cum profectioem pararet, hostes reditum ejus intercludere conabantur: sed ab Archidamo incredibili clade sunt affecti, salvis omnibus ad unum Lacedæmoniiis. Thebani imperium Græcorum dudum affectantes Pelopidam mittunt ad regem: qui consilio et eloquentia impetravit ab eo ut pacis formulam scriberet, ex qua Messene a Lacedæmoniiis libera esset, Athenienses naves subducerent, reliquæ civitates hæc armis defenderent. In hanc formulam cum Corinthii jurare nollent, complures aliæ civitates hujus exemplum secutæ conatum Thebanorum fecerunt irritum. Epaminondas civitates Achajæ partibus Thebanorum adjungere cupiens bello eas petit. Sed cum optimates statim cum eo se conjungerent, nihil aliud nisi fœdus cum iis pepigit, ex quo socii Thebanorum essent in omni bello. Hi civitatum principes cum oppressa populari factione Lacedæmoniiis studerent, Arcades in medio constituti accipiti premebantur periculo. Apud Sicyonios Euphron populare imperium, ut videri volebat, instituit, sed
- Cap. 2. reipsa tyrannidem occupavit. Phliasii autem ab Argivis et Sicyoniis com-
meatu privati firmam cum Lacedæmoniiis amicitiam tuebantur. Hujus fidei
et fortitudinis plura documenta etiam e superioribus annis proferuntur, in
quibus illud, quod cum ipsorum exsules ab Eleorum Arcadumque manu ad-
juti dolo in urbem irruissent et captam jam tenerent acropolin, eos inde effu-
gere et partim e muris desilire coegerunt. Æneas Arcadum dux Sicyoniis
- Cap. 3. domestico malo laborantibus cum exercitu succurrit; et in acropolin convocat
eorum principes et exsules non publice ejectos. Euphron statim confugit in
portum, eumque tradit Lacedæmoniiis. Postea cum Thebani Sicyoniam
acropolin tenerent, in Bœotiam profectus cum Thebanis de tota Sicyonis urbe
sibi tradenda agere volebat. Sed in ipsa Cadmea a civibus quibusdam suis
- Cap. 4. occisus est. Oropum, sociam Atheniensium civitatem, exsules occupant.
Arcades suasu Lycomedis de societate cum Atheniensibus agunt eamque ob-
tinent. Eodem tempore Athenienses frustra Corinthi imperium affectabant.
Cum vero Corinthii de rebus suis jam magis solliciti laborarent, fœdus fece-
runt cum Lacedæmoniiis et Thebanis hac lege ut quantum in ipsis esset ab
omni bello abstinerent. Eodem tempore Dionysius junior Lacedæmoniiis

misit duodecim triremes, quibus illi adjuti Sellasiam oppugnarunt. Elei Lasionem Arcadum urbem ut antiquitus suam occupant. Arcades Elidem urbem occupant, ex qua tamen mox sunt ejecti. Discordia Elei dudum laborabant. Unde Arcades ab alterutra factione adjuti facilius reliquos superabant. Postea cum Achæi ad societatem Eleorum accessissent, et eorum urbem cum præsidio tuerentur, Arcades cum acceperissent Pellenenses Elidem tueri, Olurum occuparunt, e quo ipso tamen vi sunt expulsi. Nova expeditio Arcadum feliciter cedit. Jam Lacedæmonii ab Eleis excitati ad bellum adversus Arcadas Archidamo duce Cromnum occupant, præsidioque relicto domum redeunt. Arcades statim Cromnum obsident. Denuo igitur mittitur Archidamus: sed rem gerit infeliciter. Interim ipsi Elei exsules vincunt et Pylum expugnant. Jam Lacedæmonii noctu Cromnum profecti vallum occupant et suos ex urbe evocant. Sed cum Arcades concurrerent, plus centum præsidiariorum in eorum venerunt potestatem. Sequitur tempus ludorum Olympicorum, quos Arcades cum Pisatis apparere cœperant. Sed Elei prope Olympiam inusitata fortitudine cum iis conflixerunt, et pene e loco sacro dejecerunt. Sed tamen cum postridie vallo et fossa locum viderent munitum, Elidem redierunt. Cum Arcadum principes pecunia Olympicis sacris dicata abuterentur ad numerandum Eparitis stipendium, Mantineenses primi, post et alii huic sacrilegio obsistere cœperunt. Hinc magni motus. Nam illi acrius causam acturi Thebanorum auxilia requirunt. Publico tamen decreto Thebani rogati sunt ne jam copias in Arcadium mitterent, et pace cum Eleis restituta jam convivia securi et læti Tegeæ celebrabant. Sed principes illi et præfectus quidam Thebanorum quam plurimos convivantium comprehensos in custodiam duxerunt. Plurimi autem inprimis Mantineensium, qui præter ceteros custodiri debebant, cum elapsi essent, res aliter atque illi voluerant, cecidit. Inprimis Thebanus ille ab Arcadibus domi accusatus laborabat. Sed Epaminondas ejus causæ favens durum dedit legatis responsum; bellum Bœotos Arcadiæ illaturos, quod sine ipsorum auctoritate pacem fecissent.

Cap. 5. Epaminondas cum primum potuit cum sociis transiit in Peloponnesum, et frustra exspectatis Atheniensibus, quos intercipere cogitabat, Tegeam profectus est. Hic ubi audierat Agesilaum jam domo cum copiis exiisse, recta contendit Spartam, quam vacuum occupasset, nisi Agesilaus re audita mature recurrisset. Ad urbem autem Epaminondas conflixit infausto Marte, atque inde celeriter Tegeam rediit, missis Mantineam equitibus. Eodem paulo ante venerant Atheniensium equites, qui opportunissimo tempore acerrime pugnantes commeatum Mantineensium servarunt. Epaminondas bis superatus delere hoc dedecus decrevit. Itaque confirmatis animis militum se ad novum prælium paravit: et delusis aliqua cunctatione hostibus, conferto in cunei formam agmine eorum aciem perrupit et ad fugam compulit. Jam ipse cadit: sui victoria uti nesciunt: itaque a victis multi cæduntur: denique victoria utriusque partis fuerit dubitari cœptum est. Ceterum hoc tanto totius pene Græciæ conflictu nihil confectum est: contra major quam ante fuerat rerum perturbatio existit.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ^{A. C.}
Ἰθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας· καὶ εὐθὺς ἐνανμάχθησαν^{411.}
αὐθις Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἰθηνῆες, ἐνίκησαν δὲ Λακεδαιμόνιοι
2 ἡγούμενου Ἰθυσανδρίδου. μετ' ὀλίγον δὲ τούτων Δωριεὺς ὁ [2]
Διαγόρου ἐκ Ῥόδου εἰς Ἐλλήσποντον εἰσέπλει ἀρχομένου^{ed. Thiem.}
χειμῶνος τέτταρσι καὶ δέκα ναυσὶν ἅμα ἡμέρα. κατιδὼν δὲ ὁ

1. ὕστερον] Postquam Mindarus a Thrasybulo et Thrasylo Atheniensium ducibus inter Sestum et Abydum hac ipsa æstate ineunte prælio navali victus erat, de quo Thucydides sub finem libri octavi exposuit. SCHN.

ἦλθεν] In Hellespontum. Θυμοχάρης] Δημοχάρης D. "Idem hic Atticæ classis dux vere hujus anni ad Eubœam gravi prælio victus erat ab eodem illo Hegesandrida. Vid. Thucyd. 8, 95." SCHN. Ἰθυσανδρίδαν dicit Thucydides. Quæ forma quum legatur in B. 1, 3, 17, hic quoque fuit reponenda. Ceterum diversum esse hoc prælium ab Thucydideo, quamvis idem videri possit, disputat Thirlwallus Hist. vol. 4, p. 497 seq. ed. a. 1847, idemque p. 498-501, quod describitur s. 2-7, diversum esse ab eo quod apud Thucyd. 8, 104-17, ad Cynossema pugnatum, ut de altero fecerat jam Hertleinius in Zimmermanni Diario stud. antiq. 1837, p. 1020-1024.

ἔχων ναῦς B.D.F.I.V. Ceteri ναῦς ἔχων.

2. μετ' ὀλίγον δὲ τούτων] Genitivi sic post μετὰ cum accusativis temporis positi exempla multa contulit

Schæferus ad Bosii Ell. p. 553 seq., idemque post πρὸ cum genitivis temporis, ut apud Latinos post Ante, ib. p. 104, 174, 548, alia nos ad Stephani Thes. v. Μετά.

Δωριεὺς—τέτταρσι καὶ δέκα ν.] Hic Dorieus Rhodius olim Atheniensium opera a Rhodiis patria expulsus contulerat se in Italiam ad Thurios. Verum cum Rhodii ab Atheniensibus, post cladem illam Siculam, ad Lacedæmonios defecissent: tum civitati suæ reconciliatus esse videtur. Quare nostro loco e Rhodo navigavit ad opem ferendam Lacedæmoniiis. Navæ vero, quæ hic commemorantur, si non omnes, certe pleræque videntur fuisse Thuriorum. Nam Dorieus non modo infra c. 5. § 19. et apud Thucyd. lib. 8. dicitur Thuriis navibus præfectus; verum etiam Diodorus 13, 45. ubi hanc expeditionem navalem pluribus enarravit, eum vocat ναύαρχον τῶν ἐξ Ἰταλίας τριήρων. Conf. Meursii Rhodus 1, 22. ZEUN.

εἰς B.C.D.E.F.G.H.I. et passim infra cum V. Ceteri εἰς, aliena a Xenophonte forma, hic et s. 3-26, quam refellit etiam εἰσέπλει. De quo semel dixisse sufficit.

τῶν Ἀθηναίων ἡμεροσκόπος ἐσήμνηε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο ἐπ' αὐτὸν εἴκοσι ναυσίν, ἃς ὁ Δωριεὺς φυγῶν πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε τὰς αὐτοῦ τριήρεις, ὡς ἦνοιγε, περὶ τὸ 3' Ροίτειον. ἐγγὺς δὲ γενομένων τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο ἀπὸ

ἐσήμνηε] Libri ἐσήμανε, ut alibi sæpius apud Xenophontem, cui constanter reddenda forma antiquior.

αὐτοῦ C.D.E.V. αὐτοῦ B.F.G.H.I. Ceteri ἑαυτοῦ. Quam formam credibile est etiam paullo post et alibi pro altera illatam esse.

τριήρεις om. D.

ὡς ἦνοιγε περὶ τὸ 'Ροίτειον] Verbi ἀνοίγειν notionem in hoc loco et duobus simillimis infra c. 5, 13, et 6, 21, perspexit Leonclavius, qui vertit *Viam sibi in altum aperire, e locis arctioribus evadere in spatiosius mare*. Periphrasi scilicet uti debemus, ubi Græci brevitate unius verbi defunguntur. Locus princeps, ex quo notio clarissime apparet verbi, est c. 5. §. 13., ubi Athenienses tirremes ex portu Notii deducunt in mare: *καθελκύσαντες τὰς τριήρεις ἀνήχθησαν, ὡς ἕκαστος ἦνοιξεν*. Vides primum naves deduci; deinde e portus angustiis eluctatæ et mare intrantes, quod verbo ἀνοίγειν significatur, in altum provehuntur. Nullus hic loci alicujus remoti aut propinqui respectus cogitari potest; sed series orationis jubet intelligere modum atque ordinem navium ex portu se expedientium et in altum provectorum. Simillima est ratio tertii loci: *τῶν δ' ἐφορμούντων ὡς ἕκαστοι ἦνοιγον τὰς τε ἀγκύρας ἀποκόπτοντες καὶ ἐγειρόμενοι ἐβόηθον τεταραγμένοι*. Naves in anchoris stantes in portu, vix anchoris abscissis, postquam nautæ dormientes evigilarunt excitati, expedire se et viam sibi aperire in altum pelagus conantur; quo facto dicuntur ἀνάγεσθαι. Denique hoc in loco, ubi Dorieus in Hellespontum intrare conatur, subito conspectis adversariorum navibus de consilio desistens et de via deflectens, ubi primum sibi viam aperuit per angustias loci, circumflectit Rhœteum et naves ad litus terramque appulsas in tuto collocare studet. Scilicet Athenienses ex ipso Hellesponto ejusque oppido Madyto occurrunt navibus Doriei Hellespontum intrantibus; hæ igitur reversæ fugiunt, et vixdum

Hellesponti angustias eluctatæ circum Rhœteum flectentes ad terram appellant. Diverso sensu Cicero Manil. 8. dixit, Pompeium aperuisse Pontum, quia primus in eum exercitum duxerat, quasi antea clausum. SCHN. Qui in Indice v. Ἀνοίγειν addit: "Similis dictio videtur esse Anglicæ, *As we opened the gulf of Zeitun, we saw some cultivated spots*, Walpole *Memoirs of the East*, vol. 2. p. 70." Græcos ipsos hodie dicere ἀνοίγειν de nave vel navigantibus relicto portu vel relicta statione in altum evectis animadvertit Mullach. præf. ad Demetrii Zeni Paraphrasin Batrachomyomachiae p. xxiv. Italicos nautas *alargarsi, andar a largo* dicere annotat Leonclavius, additque: "Ipsemet in his navigavi locis, quibus hæc contigisse scribit Xenophon. Extra Hellespontum, quo is angustissimus est, infra geminas arces, quæ fretum illud tuerunt, et *Dardanelli* a nostris vocantur, *Dardan-ili* a Turcis, apertum se mare statim offert, in cuius litore lævo prodeuntibus e dicto freto Hellespontico spectatur Phrygiæ Troas et Ida mons, cum campis ubi Troja fuit, secundum poetam. Hic Rhœteum promontorium Troadis et Sigeum, monumentis Achillis et Ajacis nobile, quod nautæ nostri Capo Jenitzari nominabant, ceu promontorium Jenizarorum. Hoc loco, inquit Xenophon, ὡς περὶ τὸ 'Ροίτειον ἦνοιγε, quum circa Rhœteum in mare largius prodisset, naves ad terram subducebat. Nec Rhœteum a Sigeo procul abesse e c. 13. Diodori patet, ubi narrans eadem, ἦδη τοῦ Δωριεῦς, inquit, ὄντος περὶ τὸ Σίγειον τῆς Τρωίδος." Qui jungebat ἦνοιγε περὶ τὸ 'Ροίτειον] Hæc verba sunt copulanda cum πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε. Diodorus h. l. narrat Dorieum, simulatque magnitudinem classis Atticæ conspexisset, fugisse Dardanum, ibique milites exposuisse. Hæc repugnantia non est: nam Dardanum et Rhœteum sunt loca admodum vicina. SCHN.

τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν εἰς
 4 Μίνδατον πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον οὐδὲν πράζαντες. Μίν- [3]
 δαρος δὲ κατιδὼν τὴν μάχην ἐν Ἰλίῳ θύων τῇ Ἀθηναῖ, ἐβοήθει
 ἐπὶ τὴν θάλατταν, καὶ καθελκύσας τὰς ἑαυτοῦ τριήρεις ἀπέπλει,
 5 ὅπως ἀναλάβοι τὰς μετὰ Δωριέως. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀνταναγο-
 μνοι ἐναυμάχησαν περὶ Ἀβυδον κατὰ τὴν ἡύονα μέχρι δειλῆς
 ἐξ ἑωθινοῦ. καὶ τὰ μὲν νικῶντων, τὰ δὲ νικωμένων, Ἀλκιβιάδης
 6 ἐπεισπλεῖ δυοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυσίν. ἐντεῦθεν δὲ φυγὴ τῶν [4]
 Πελοποννησίων ἐγένετο πρὸς τὴν Ἀβυδον· καὶ ὁ Φαρνάβαζος
 παρεβόηθει, καὶ ἐπεισβαινὼν τῷ ἵππῳ εἰς τὴν θάλατταν μέχρι
 δυνατὸν ἦν ἐμάχετο, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς αὐτοῦ ἵππεῦσι καὶ
 7 πεζοῖς παρεκελεύετο. συμφράζαντες δὲ τὰς ναῦς οἱ Πελοπον-
 νήσιοι καὶ παραταξάμενοι πρὸς τῇ γῇ ἐμάχοντο. Ἀθηναῖοι δὲ [5]
 ἀπέπλευσαν, τριάκοντα ναῦς τῶν πολεμίων λαβόντες κενὰς καὶ
 8 ἅς αὐτοὶ ἀπόλεσαν κομισάμενοι, εἰς Σηστόν. ἐντεῦθεν πλην

3. μέχρι B. Ceteri μέχρσι.

4. Μίνδαρος] Lacedæmoniorum narchus. Mox αὐτοῦ V.

ἀναλάβοι B. Ceteri ἀναλάβη.

5. ἀνταναγόμενοι] Post ἐναυμάχησαν ponit V. Sententia poscit ἀνταναγαγόμενοι, ut apud Thuc. I, 29, variatur inter præsens et aoristum, et sæpius apud eundem inter utrumque verbi ἀνάγεσθαι tempus, alibi consentientibus libris in præsentī ubi aoristum commendant exempla formæ passivæ ἀναχθῆναι, velut Anab. 6, 2, 1: Ἐντεῦθεν τῇ ὑστεραία ἀναγόμενοι πνεύματι ἔπλεον καλῶ ἡμέρας δύο· quum H. Gr. I, 2, 12 sit: Ἐπ' αὐτὰς ἀναχθέντες τέτταρας ἔλαβον. V. annot. ad I. I, 16; 5, 20.

ἡύονα] Libri ἡύονα.

ἐξ ἑωθινοῦ delet Brücknerus in Zimmermanni Diario stud. antiq. 1839, p. 395: "Dorieus enim quum ἄμα ἡμέρα (s. 2) Hellespontum ingressus esse dicatur, fieri vix potuit ut quod aliquanto post, certe pluribus horis interjectis, e Xenophontis narratione, inter omnes Atheniensium et Lacedæmonium navales copias initum esse prælium fertur, a matutino tempore inciperet. Etiam Plutarchus Alc. c. 27, ἄχρι δειλῆς ἀγωνι μεγάλῳ συνείχοντο, ommissa matutini temporis notatione." Latius dici videtur ἑωθινοῦ.

τὰ μὲν νικῶντων—ναυσίν] Diodorus

l. I. ἐπὶ πολλὸν οὖν χρόνον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παρ' ἀμφοτέροις φιλιοτίας. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης ἐκ Σάμου παραδόξως ἐπεφάνη μετὰ νεῶν εἴκοσι. Sed Plutarchus Alcibiad. c. 27. de numero navium Alcibiadis consentit cum Xenophonte. SCHN.

δεούσαις] Libri δεούσαν, quod de vitio dixi ad Stephani Thes. v. Δέω.

6. τὴν Ἀβυδον] Ἀβυδον F.

παραβόηθει] ἐπεβόηθει G. "De re vid. infra 4, 1, 32." SCHN.

θάλατταν] θάλασσαν B.D.F.

αὐτοῦ] αὐτοῦ B.D.F.I.

7. συμφράζαντες B.D. Ceteri ξυμφράζαντες.

καὶ ἅς αὐτοὶ ἀπόλεσαν] Recte Pirkhemerus: recuperatis etiam illis, quas ipsi antea amiserant. Ambiguum autem est quando et ubi has naves, quas hic recuperasse dicuntur, amiserint: utrum prælio aliquo superiori, veluti eo quod cum Mindaro commissum erat, ubi quindecim amissas esse narrat Thucydides; an in hoc ipso prælio, ubi diu ancipiti Marte pugnatum erat. Fortassis posterior ratio præstat, quam, ni fallor, comprobatur Plutarchus l. I, qui, Τέλος δὲ, inquit, τῶν μὲν πολεμίων τριάκοντα λαβόντες, ἀναψάσαντες δὲ τὰς αὐτῶν, τρόπαιον ἔστησαν. ZEUN. Breviter Diodorus: ἄμα δ' ἡμέρα τὰ τε ναύαγια

τετταράκοντα νεῶν ἄλλαι ἄλλη ᾤχοντο ἐπ' ἀργυρολογίαν ἕξω
 τοῦ Ἑλλησπόντου· καὶ ὁ Θράσυλλος, εἰς ὧν τῶν στρατηγῶν,
 εἰς Ἀθήνας ἔπλευσε ταῦτα ἐξαγγελῶν καὶ στρατιὰν καὶ ναῦς
 9 αἰτήσων. μετὰ δὲ ταῦτα Τισσαφέρνης ἦλθεν εἰς Ἑλλησποντον· [6]
 ἀφικόμενον δὲ παρ' αὐτὸν μιᾷ τριήρει Ἀλκιβιάδην ξενία τε καὶ
 δῶρα ἄγοντα συλλαβῶν εἶρξεν ἐν Σάρδεσι, φάσκων κελεύειν
 10 βασιλέα πολεμεῖν Ἀθηναίους. ἡμέραις δὲ τριάκοντα ὕστερον
 Ἀλκιβιάδης ἐκ Σάρδεων μετὰ Μαντιθέου τοῦ ἀλόντος ἐν Κα-
 11 ρία ἵππων εὐπορήσαντες νυκτὸς ἀπέδρασαν εἰς Κλαζομένους. οἱ [7]
 410. δ' ἐν Σηστῷ Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι Μίνδαρον πλεῖν ἐπ' αὐτοὺς

συνήγαγον καὶ τρόπαιον ἔστησαν. Præ-
 terea is decem naves ante pugnam
 terrestrem captas, reliquas non me-
 morat postea captas et militibus in
 terram egressis vacuas. SCHN.

8. ἄλλη] ἄλλ B.

Θράσυλλος] Libri Θρασύλος hic et
 infra. Sed Θράσυλλος omnes Com.
 1, 1, 18. Quod confirmant inscrip-
 tiones, de quibus v. Stephani Thes.
 Valckenarius autem ad locum Com.
 quod ait, perinde esse Θρασύλος scri-
 batur an Θράσυλλος, certe non ab
 eodem scriptore idem homo duplici
 forma potuit vocari. Similiter s. 8, 9,
 Ἑλλησπ. B.C., et 9 Τισσαφ. B.D.E.V.
 Ald. et alii sæpius.

εἰς om. B.

ὧν om. V.

ἔπλευσε] ἀπέπλευσε V.

καὶ ναῦς om. V.

9. ξενία τε καὶ δῶρα] Alterutrum
 vocabulum delendum censuit Kær-
 penus, utrumque comparatis locis
 Luciani Alexand. c. 31: Ξενίους τε
 καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς· 56· Ξενία καὶ
 δῶρα πολλὰ πέμψας, defendit Wolfius
 ξένια Weiskius interpretatur quæ ad
 cibum et potum pertinent et quibus
 epulæ ornantur; δῶρα esse alia, quæ
 ad ornandam vitam pertineant, mul-
 tiplicis generis, quam doctrinam con-
 firmare conatur auctoritate Vitruvii
 VI, 10. Mihi dubitationem injicit id
 quod mori Græcorum videtur adver-
 sari, apud quos adveniēti hospiti
 ξένια dantur et mittuntur, non hospes
 adveniēns dat ei ad quem devertitur
 et venit. SCHN. Wolfius: "Alte-
 rum genus donorum afferri jubebat
 necessitudo hospitii, alterum adde-

bat amicitia." Conjungit etiam Plu-
 tarchus Alcib. c. 27 fin., ubi Xeno-
 phontem describens satis redarguit
 inanes has dubitationes.

συλλαβῶν B.V. Ceteri ξυλλαβῶν.

φάσκων] Veram rei causam aperit
 Plutarchus l. 1. Πάλαι κακῶς ἀκούων ὁ
 Τισσαφέρνης ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων
 καὶ φοβούμενος αἰτίαν λαβεῖν ἐκ βασι-
 λέως, ἔδοξεν ἐν καιρῷ τὸν Ἀλκιβιάδην
 ἀφίχθαι, καὶ συλλαβῶν αὐτὸν εἶρξεν
 ἐν Σάρδεσιν, ὡς λύσειν ἐκείνης τῆς δια-
 βολῆς τὴν ἀδικίαν ταύτην ἐσομένην. et
 Diodorus, ubi causam auxilii Min-
 dario lati edit: βουλούμενος τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν ἀπολο-
 γείσθαι. SCHN.

10. Μαντιθέου τοῦ ἀλόντος] Quan-
 do captus fuerit, an illo tempore,
 anno 2. hujus belli, quo Athenienses
 duce Melesandro male res in Caria
 et Lycia gesserant, teste Thucydide
 II, 69., dubitat Weiskius. Idem
 postea legatus fuit ad regem Persarum
 infra c. 3, 13. SCHN.

11. οἱ δ' ἐν Σηστῷ Ἀθηναῖοι] Hinc
 initium novi anni, quod Xenophon,
 ut Thucydides, in annis belli Pelopon-
 nesiaci numerandis solet a vere
 exordiri, recte facere videtur Dod-
 wellus in Chronologia Xenophontea.
 Nam primum, cum pugna cum Do-
 rio et Mindaro ineunte hieme (vide
 §. 2) facta sit, verosimile non est,
 quæcumque in hoc capite gesta di-
 cuntur, ea hieme anni vigesimi primi
 belli Pelop. accidisse. Deinde Dio-
 dorus 13, 49. deserit tradit hieme
 jam exeunte, apparatu et consilio
 Mindari cognito, Athenienses Sesto
 navigasse Cardiam. SCHN.

- μέλλοντα ναυσὶν ἐξήκοντα, νυκτὸς ἀπέδρασαν εἰς Καρδίαν. ἐν-
 ταῦθα δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ἦκεν ἐκ τῶν Κλαζομενῶν σὺν πέντε
 τριήρεσι καὶ ἐπακτρίδι. πυθόμενος δὲ ὅτι αἱ τῶν Πελοποννη-
 σίων νῆες ἐξ Ἀβύδου ἀνηγμένοι εἶεν εἰς Κύζικον, αὐτὸς μὲν
 πεζῇ ἦλθεν εἰς Σηστὸν, τὰς δὲ ναῦς περιπλεῖν ἐκέλευσεν.
 12 ἐπεὶ δ' ἦλθον, ἀνάγεσθαι ἤδη αὐτοῦ μέλλοντος ὡς ἐπὶ ναυμα- [8]
 χίαν ἐπεισπλεῖ Θηραμένης εἴκοσι ναυσὶν ἀπὸ Μακεδονίας, ἅμα
 δὲ καὶ Θρασύβουλος εἴκοσιν ἐτέραις ἐκ Θάσου, ἀμφοτέροι
 13 ἤργυρολογηκότες. Ἀλκιβιάδης δὲ εἰπὼν καὶ τούτοις διώκειν
 αὐτὸν ἐξελομένοις τὰ μεγάλα ἰστία αὐτὸς ἔπλευσεν εἰς Πάριον·
 ἀθρόαι δὲ γινόμεναι αἱ νῆες ἅπασαι ἐν Παρίφῳ ἐξ καὶ ὀγδοή-
 κοντα τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀνηγάγοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ
 14 περὶ ἀρίστου ὄραν ἦκον εἰς Προκόννησον. ἐκεῖ δ' ἐπύθοντο ὅτι [9]
 Μίνδαρος ἐν Κυζίκῳ εἶη καὶ Φαρνάβαζος μετὰ τοῦ πεζοῦ.
 ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἔμειναν, τῇ δὲ ὑστεραία
 Ἀλκιβιάδης ἐκκλησίαν ποιήσας παρεκελεύετο αὐτοῖς ὅτι ἀνάγκη
 εἶη καὶ ναυμαχεῖν καὶ πεζομαχεῖν καὶ τειχομαχεῖν· Οὐ γὰρ
 ἔστιν, ἔφη, χρήματα ἡμῖν, τοῖς δὲ πολεμίοις ἄφθονα παρὰ
 15 βασιλέως. τῇ δὲ προτεραία, ἐπειδὴ ὠρμίσαντο, τὰ πλοῖα [10]
 πάντα καὶ τὰ μικρὰ συνήθροισε παρ' ἑαυτὸν, ὅπως μηδεῖς

ναυσὶν ἐξήκοντα] Diodorus numerat octoginta. SCHN.

τῶν Κλαζομενῶν B. Ceteri τῆς Κλαζομενῶν. Diodorus l. c.: Μετεπέμψαντο δὲ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐκ Λέσβου μεθ' ὧν εἶχε νεῶν.

ἐπακτρίδι] ἐπακτρίσι B. "Perperam: nam ex numero navium 86 (vide §. seq.) colligitur, non nisi sex naves Alcibiadis numerari, coll. §. 8." ZEUN. Ceterum Plutarchus addit: τὸν μὲν Τισσαφέρην προσδιέβαλεν ὡς ὑπ' ἐκείνου μεθειμένος. SCHN.

ἐκέισε] h. e. εἰς Σηστὸν ἀπὸ τῆς Καρδίας περὶ τὴν Χερρόνησον. SCHN.

12. ναυμαχίαν] συμμαχίαν D.

Θηραμένης — καὶ Θρασύβουλος.] Nempe, cognita Mindari navigatione, hi advocati erant a ceteris. Sic narrat Diodorus, qui Theramenem cum 30 navibus profectum Athenis Archelaum Pydnam oppugnans juvisse ait, deinde in Thraciam ad Thrasybulum abiisse, 13, 49. SCHN.

13. ἐξελομένοις τὰ μεγάλα ἰστία]

detractis velis majoribus, scilicet ut parati essent ad pugnam navalem statim ineundam. Vid. infra 6, 2, 27. SCHN.

νυκτὸς] *prætervecti Abydum*, ne numerus navium hostibus prodere- tur, ut ait Diodorus c. 49. SCHN.

Προκόννησον] Plutarcho et aliis nonnullis scribitur Προκόννησον. Conf. Wesseling. ad Diodor. l. 1. SCHN. Etiam Plutarchi libri meliores Προικ. Προκόννησον C.E.

14. Κυζίκῳ] Κορίνθῳ G.

Φαρνάβαζος] Φαρνάβαζον D.

τῇ δ' ὑστεραία—ἐκκλησίαν] Ἀλκιβιάδης δὲ ἐκκλησίαν V.

15. ἐπειδὴ ὠρμίσαντο] *Cum ingressi essent portum Parii*. SCHN. Immo Proconnesi, in quam τῇ προτεραία venerunt, et ubi ταύτην τὴν ἡμέραν manserunt, ut animadvertit Brückner. loco ad s. 5 citato.

πάντα] ἅπαντα G. Sequens καὶ delet Schneiderus ad s. 16.

ἐξαγγείλαι τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ἐπεκήρυξέ τε,
ὅς ἂν ἀλίσκεται εἰς τὸ πέραν διαπλέων, θάνατον τὴν ζήμιαν.
16 μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν παρασκευασάμενος ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν [11]
ἀνηγάγετο ἐπὶ τὴν Κυζικὸν ὕοντος πολλῶ. ἐπειδὴ δ' ἐγγὺς τῆς
Κυζικου ἦν, αἰθρίας γενομένης καὶ τοῦ ἡλίου ἐκλάμψαντος
καθορᾷ τὰς τοῦ Μινδάρου ναῦς γυμναζομένας πόρρω ἀπὸ τοῦ
17 λιμένος καὶ ἀπειλημμένας ὑπ' αὐτοῦ, ἐξήκοντα οὔσας. οἱ δὲ

ἐξαγγείλαι B., qui -γείλαι, ut V.
D.F.H. Ceteri ἐξαγγείλη, nisi quod I.
duplicat λ.

εἰς τὸ πέραν] *In littus adversum*
insulæ, in qua Cyzicus. SCHN.
πέρα V.

διαπλέων B.C.D.F.V. Ceteri ἐπι-
διαπλέων.

16. ἀνηγάγετο] ἀνήγετο D.
πολλῶ] πολλοῦ Eustath. Od. p.
1769, 39: "Ἔοικε γοῦν τῷ Ὀμηρικῷ
καὶ Ξενοφάντος ἐν Ἑλληνικοῖς τὸ
γέγονε τὸδε τι ἕνατος πολλοῦ, ἤγον
ἕτεοῦ πολλοῦ καταρρηγνύμενου, ὅπερ
ἔστιν ἴσου τῷ πολλῷ ὕοντος τοῦ Διός.
Nisi πολλῶ scripserat, cujus con-
structionis exempla plurima v. in
Stephani Thes. Plutarchus: "Ἐτυχε
δὲ καὶ πολλὸν ὄμβρον ἐξαιφνης ἐπιπε-
σόντα καὶ βροντὰς καὶ ζόφον συνεργῆσαι
καὶ συνεπικρύψαι τὴν παρασκευήν.

ἀπειλημμένας ὑπ' αὐτοῦ] *Interclu-*
sas ab ipso: nam erat πρὸς τῷ λιμένι,
inter portum et naves Mindari. Igi-
tur non possunt in portum fugere,
sed appellunt ad terram. Sed dum
accurate comparo Alcibiadem Plu-
tarchi, qui Xenophontem ubique tam
presse sequitur, ut exscripsisse ipsa
adeo verba videatur, alibi tamen ex
Duride Samio, qui Alcibiadis ex ge-
nere ortum se jactabat, Ephoro et
Theopompo inseruit quædam, ecce lo-
cum, qui demonstrat plura huic Xe-
nophonteæ narrationi adhæsisse vitia
scripturæ. Quæ apud nostrum le-
guntur §. 15, Plutarchus ita tradit:
ἐκέλευσεν ἐντὸς περιβάλλειν τὰ λεπτὰ
πλοῖα καὶ παραφυλάσσειν, ὅπως μηδε-
μία τοῖς πολεμίοις ἐπιπλέοντος αὐτοῦ
γένοιτο μηδαμόθεν προαίσθησις. Le-
gisse igitur in nostro loco videtur:
πάντα τὰ μικρὰ συνήθροισε. Reliqua
navigia omnia stabant in portu, (ὠρ-
μίσαντο) nec erat periculum ne major
aliquis navis clam elapsa nunciaret
hosti consilium ducis. At vero parva

navigia seu ὑπηρετικά facile audere
tale aliquid potuissent; igitur ea sola
coercenda et juxta ducem ducenda et
custodienda erant. Quomodo vero
omnia navigia potuissent in portu
colligi et constitui juxta ducem?
Igitur καὶ tollendum censeo. Deinde
hoc nostro in loco gravius ulcus la-
tet, quod agnoscere licet ex multis
etiam vulgatæ lectionis vestigiis.
Verba enim καὶ ἀπειλημμένας ὑπ' αὐ-
τοῦ valde sunt obscura; deinde verba
πλείους τε πολλῶ ἢ πρότερον non
habent ad quod referantur tempus.
[“ Verba ἀπ. ὑπ' αὐτοῦ significant na-
ves ab Alcibiade, non a portu inter-
clusas fuisse, verba πλείους—πρότε-
ρον vero commodam explicationem
inveniunt in aucto Atheniensium na-
vium post Alcibiadis, Thrasybuli ac
Theramienis adventum numero. Ne-
que cur naves omnes Alcibiades apud
se in Proconneso continuerit alia a
Xenophonte causa affertur, nisi ne
quis navium *multitudinem* nuntiaret
Lacedæmoniiis (ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλαι
s. 15). Diod. quoque Athenienses
tradit *νυκτὸς τὴν τῶν Ἀβυδηνῶν πόλιν*
παρπαλεύσαι πρὸς τὸ μὴ κατανοηθῆναι
τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ὑπὸ τῶν πολε-
μίων.” Brückner. loco ad s. 5. ci-
tato.] Indiciu manifestum lacunæ
præbet Plutarchus, qui rem ita tra-
dit: δέισας δ' Ἀλκιβιάδης, μὴ διὰ τὸ
πλῆθος προῖδόντες αὐτὸν εἰς τὴν γῆν
καταφύγωσι, τοὺς μὲν στρατηγούς ἐκέ-
λευσεν ἡσυχῇ πλέοντας ὑπολείπεσθαι,
αὐτὸς δὲ τεσσαράκοντα ναῦς ἔχων ἐφεί-
νετο καὶ προῦκαλεῖτο τοὺς πολεμίους.
ἐπεὶ δ' ἐξήπατητο καὶ καταφρόνησαν-
τες ὡς ἐπὶ τοσαύτας ἀντεξήλασαν, αὐ-
τοῦ μὲν εὐθὺς ἐξήπτουτο καὶ συνεπλέ-
κουτο, τῶν δὲ ἄλλων ἤδη μαχομένοις
ἐπιφερομένων ἐκπλαγέντες ἐφευγον. ὁ
δ' Ἀλκιβιάδης εἰκοσι ταῖς ἀρίσταις
διεκπλεύσας etc. Concinnare locum
ipse non possum sine libris scriptis;

Πελοποννήσιοι ἰδόντες τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις οὕσας πλείους τε πολλῶ ἢ πρότερον καὶ πρὸς τῷ λιμένι, ἔφυγον εἰς τὴν γῆν· καὶ συνορμίσαντες τὰς ναῦς ἐμάχοντο ἐπιπλεύουσι τοῖς 18 ἐναντίοις. Ἀλκιβιάδης δὲ ταῖς εἴκοσι τῶν νεῶν περιπλεύσας [12] ἀπέβη εἰς τὴν γῆν. ἰδὼν δὲ ὁ Μίνδαρος, καὶ αὐτὸς ἀποβὰς ἐν τῇ γῆ μαχόμενος ἀπέθανεν· οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὄντες ἔφυγον. τὰς δὲ ναῦς οἱ Ἀθηναῖοι ὄχοντο ἄγοντες ἀπάσας εἰς Προικόννησον πλὴν τῶν Συρακοσίων· ἐκείνας δὲ αὐτοὶ κατέκαυσαν οἱ 19 Συρακόσιοι. ἐκείθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἔπλεον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ [13] Κύζικον. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ τῶν Πελοποννησίων καὶ Φαρναβάζου 20 ἐκλιπόντων αὐτὴν ἐδέχοντο τοὺς Ἀθηναίους. Ἀλκιβιάδης δὲ μείνας αὐτοῦ εἴκοσιν ἡμέρας καὶ χρήματα πολλὰ λαβὼν παρὰ τῶν Κυζικηνῶν οὐδὲν ἄλλο κακὸν ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει

satis sit vulnus detexisse. Illud tamen apertum est, ταῖς εἴκοσι τῶν νεῶν §. 18. etiam corrigi debere ita ut εἴκοσι ταῖς ἀρίσταις τῶν νεῶν legatur. Diodorus hæc omnia accuratius multo narrat. Primum Alcibiades Proconnesi exponit copias duce Charete Cyzicum oppugnaturas; sed jam antea, quam istuc Ἐλαῦντε advenerat, illud toto animo contendit, ut noctu Abydum transvehatur, ne navium numerus hostibus innotescat. Cum in Proconnesum advenisset, exposita parte copiarum duce Charete, naves in tres partes dispergitur, quarum unam ipse ducit, reliquias duce Theramene et Thrasymbulo subsistere jubet et eo animo intendere, ut, dum ipse Lacedæmonios provocaret ad pugnam fuga simulata, ipsi evocatis reditum in portum prædicant subito apparentes et circumvenientes a latere. Quo facto Lacedæmonii ad littus fugerunt ibique ex navibus diu acriterque pugnarunt, adjuvante Athenienses Charete cum pedestribus copiis Cyzico adveniente, Lacedæmonios Pharnabazo. Quam pugnam multo accuratius describit Diodorus, qui tamen in narranda pugna navali non discrepat a Xenophonte nisi in numero navium Mindari. Vides igitur Diodorum etiam in eo cum Xenophonte consentire, ut Mindarum navium numero Alcibiades decepisse atque in pugnam evocasse dicatur. Atque eo etiam argumento vincam

lacunam esse in Xenophonte, multaque excidisse verba. Præterea, uti jam dixi, vulgata quædam transposita videntur, veluti καὶ ἀπειλημμένας ὑπ' αὐτοῦ; alia ex omnia narratione supplenda atque explicanda, veluti: πλείους τε πολλῶ ἢ πρότερον. Cum Diodoro et Plutarcho consentit Polyænus 1, 40, 9, nisi quod Pharnabazum male tradit opitulantem Atheniensibus. His demum scriptis vidi etiam Fr. Portum de dissensu Diodori et Plutarchi admonuisse. SCHN. Qui in ed. altera ὑπ' αὐτοῦ in ἀπ' αὐτοῦ mutaverat ex E. Ταῖς εἴκοσι dictum ut 1, 6, 26: Ταῖς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀναχθείς. Nec πρότερον arguit lacunam.

17. πολλῶ] πολλ B.
ἔφυγον εἰς τὴν γῆν] Locum hunc vocat Diodorus et Polyænus Κλήρους, ubi tum Pharnabazi copix fuerunt. SCHN.

εἰς] πρὸς E.
συνορμίσαντες] συνορμίσαντες pr. D.
18. ἀπάσας εἰς Π. B. C. D. E. F. I. V.
Ceteri εἰς Π. ἀπάσας.

Συρακοσίων—Συρακοῖσιοι] Libri Συρακοσίων—Συρακοῖσιοι. Sic infra. “Atheniensibus in Sicilia devictis et deletis, Syracusani, duce Hermocrate, Lacedæmonii auxilio miserunt classem navium 22, ut Thucydides 8, 26, tradit, sed 35 numerat Diodorus 13, 34 et 63. SCHN.

20. εἴκοσιν] εἴκοσι D.
ἐν τῇ πόλει] Kæppenus legebat τοὺς

- 21 ἀπέπλευσεν εἰς Προικόννησον. ἐκείθεν δ' ἔπλευσεν εἰς Πέρινθον [14]
καὶ Σηλυβρίαν. καὶ Περίνθιοι μὲν εἰσεδέξαντο εἰς τὸ ἄστυ τὸ
στρατοπέδον· Σηλυβριανοὶ δὲ ἐδέξαντο μὲν οὐ, χρήματα δὲ
22 ἔδοσαν. ἐντεῦθεν δ' ἀφικόμενοι τῆς Καλχηδονίας εἰς Χρυσό-
πολιν εἰείχισαν αὐτήν, καὶ δεκατευτήριον κατεσκευάσαν ἐν αὐ-
τῇ, καὶ τὴν δεκάτην ἐξέλεγον τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πλοίων, καὶ
φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες ναῦς τριάκοντα καὶ στρατηγῶ δύο,
Θηραμένην καὶ Εὐμαχον, τοῦ τε χωρίου ἐπιμελείσθαι καὶ τῶν
ἐκπλέοντων πλοίων καὶ εἴ τι ἄλλο δύναντο βλάπτειν τοὺς
πολεμίους. οἱ δ' ἄλλοι στρατηγοὶ εἰς τὸν Ἑλλάσποντον ᾤχοντο. [15]
23 παρὰ δὲ Ἴπποκράτους τοῦ Μινδάρου ἐπιστολῆος εἰς Λακεδαίμονα
γράμματα πεμφθέντα ἐάλωσαν εἰς Ἀθήνας λέγοντα τάδε· Ἐρρει

ἐν τῇ πόλει. SCHN. Plat. Alcib. I, p. 105 E: Ἐν τῇ πόλει ἐνδείξασθαι, ubi suffecisset τῇ πόλει. WOLF.

21. Σηλυβρίαν—Σηλυβριανοὶ] Σηλυβρίαν—Σηλυβριανοὶ Stephanus, de qua scriptura dixi ad Anab. 7, 2, 28. SCHN. Σηλυβρίαν H. Σηλυμβρίαν et Σηλυμβριανοὶ B.

22. Καλχηδονίας] Libri Χαλκηδονίας. V. ad 1, 3, 2.

δεκατευτήριον] Diodorus ᾠκισαν φρούριον. Ipsum portorium ille se-rius commemorat Olymp. 92, 4. sed is repetens acta anni antecedentis aoristo utitur: Χρυσόπολιν ᾠκισαν φρούριον καὶ τὴν ἰκανὴν αὐτῶ κατέλιπον δύναμιν· τοῖς δὲ ἐπὶ τούτων κατασταθεῖσι προσέταξαν δεκάτην πράττεσθαι τοὺς ἐκ τοῦ Πόντου πλέοντας· μετὰ δὲ ταῦτα διελομένων αὐτῶν τὰς δυνάμεις Θηραμένης μὲν μετὰ πενήκοντα νεῶν κατελείφθη πολιορκήσων Χαλκηδῶνα καὶ Βυζάντιον, Θρασύβουλος δὲ περὶ Θράκην πεμφθεὶς τὰς ἐν τούτοις τοῖς τόποις πόλεις προσηγάγετο. ubi vides 50 naves esse, 30 ap. Xenophontem. Decimarum harum meminit Demosth. contra Leptinem p. 475. Δεκατευτήριον Abydi nominat Suidas in Δεκατευτ. SCHN.

ἐξέλεγον B.C.D.E.F.G.H.V. Ceteri ἐξελέγοντο, quod esse eligebant, non exigebant dixi ad Thes. Stephani, ubi plura de medii et activi diversa significatione. Perperam Schneiderus: “Ἐξέλεγον hoc loco sensus repudiare videtur. Nam τὴν δεκάτην ἐκλέγειν est decimas exigere

aut eximere alii, veluti civitati aut deo. Sic Apollini decimas eximere est Anab. 5, 3, 4. ἐξαιρεῖν τὴν δεκάτην, et δεκατευτὰς, h. e. portitores, vocat Etymologicum M. τοὺς τὴν δεκάτην ἐκλέγοντας, recte; quia portitores non sibi, sed civitati exigunt portorium. Igitur h. l. recte medium verbum adhibetur, quia Athenienses hi sibi exigebant portorium. Significat igitur δεκάτην πράττεσθαι τοὺς ἐκ τοῦ Πόντου πλέοντας, ut Diodorus eandem rem exprimit, aut παραγωγιάζειν τοὺς εἰς Πόντον πλέοντας, secundum Polybium 4, 44, qui monet primos Athenienses, suadente Alcibiade, hoc portorium Ponticum repertum exegisse. Ceterum Kœrpenus verba καὶ τὴν δ. ἐξελέγοντο tamquam interpretationem deleri voluit.” Male Kœrpenus.

στρατηγῶ] στρατηγῶν G.

δύο G. Ceteri δύο.

Εὐμαχον B.C.D.E.F.G.H.I.K.V. Ceteri Εὐβουλον. “Equidem Thrasubulum intelligi puto, quem una cum Theramene duce navium in praelio habuerat Alcibiades.” SCHN. Hæc conjectura nititur scriptura Εὐβουλον, quæ fidei est exiguæ, ut credibilis sit alium dici ducem.

ἠδύναντο] Cum B. δύναντο præferat, non dubito Xenophontem δύναντο scripsisse. SCHN. Et ante eum Hempel. Spec. novæ Xen. Hell. recens. Sondershusæ 1819.

23. ἐάλωσαν εἰς Ἀθήνας] interceptæ delatæ sunt Athenas. De hoc Atti-

τὰ κᾶλα. Μίνδαρος δ' ἀπέσσα. πεινῶντι τῶνδρες. ἀπορίομες
24 τί χρῆ δρᾶν. Φαρνάβαζος δὲ παντὶ τῷ τῶν Πελοποννησίων [16]
στρατεύματι καὶ τοῖς συμμάχοις παρακελευσάμενος μὴ ἄθυμειν
ἐνεκα ξύλων, ὡς ὄντων πολλῶν ἐν τῇ βασιλείῳ, ἕως ἂν τὰ σώ-
ματα σῶα ᾖ, ἰμάτιόν τ' ἔδωκεν ἐκάστῳ καὶ ἐφόδιον δυοῖν μηνοῖν,

cismo exempla vid. Abreschii Auctar. Dilucid. Thucyd. p. 356. Apud Plutarch. Alcib. c. 28. est: εἶλω γράμματα λακωνικῶς φράζοντα τοῖς ἐφόροις τῇ γενημένῃ ἀτυχίᾳ. SCHN.

κᾶλα Bergkiius Diar. stud. ant. 1852, p. 9, id est *Naves*, ut apud Aristoph. Lys. 1253: "Ὅκα τοὶ μὲν ἐπ' Ἄρταμιτῷ πρόκροον θείκελοι ποττὰ κᾶλα, Schol. Rav. explicat πρὸς τὰ πλοῖα, et καλὰ scriptum erat olim. Libri Xenophontis, Plutarchi, Eustathii καλὰ.

ἀπέσσα] Sic, duce Moro, edidi pro δ' ἀπέσσονται, quod tenent A.C. D.E. Ald. [δ' ἀπέσσονται nescio an δ' ἀπέσσουτο V. δ' ἀπέσσα B.] Nam δ' abest a Plutarcho l. i. et Eustathio, qui ad Iliad. α', p. 63, 1, citat hanc epistolam, et habet ἀπέσσα, vocabulum Doricum, et explicat ἀφώρμησε, ἀπῆλλε, τέθηκε. [Ἀπέσσα cum eadem interpretatione Od. 1792, 6.] Eadem verbi forma confirmatur librorum Plutarchi varietate lectionis, ἀπέσσα, item ἀπέσσου ἀπεινῶντι. Ex ἀποσοῦμαι doricè imperfectum formatur ἀπέσσουαν, as, a. Quare Eustathii hanc lectionem comprobant Stephanus ad Plutarchum, Leopardus Emendat. 15, 25, Palmerius ad Auct. Gr. p. 60, interpretes Hesychii ad Ἀπεσσία, et in primis Valckenarius ad Theocrit. p. 263. Apostolius Prov. 9, 2 verba ἔρρει τὰ καλὰ male ex epistola Hippocratis ad Mindarum laudavit. Sensus autem epistolæ est: *Actum est de rebus nostris secundis: Mindarus mortuus est: milites fame laborant: nescimus quid sit agendum.* Ceterum, si fides habenda est Diodoro, Lacedæmonii ista clade commoti Athenas legatos misere de pace: hanc vero Athenienses a Cleophonte seducti repudiarunt. Scholiastes Euripidis ad Orestis v. 371 et 770. legationem anno priorem facit, archonte Theopompo, auctorem Philochorum

nominans. Sed Wesselingius Diodori rationem præfert. SCHN. Etiam apud Plutarchum meliores ἀπέσσα, deteriores ἀπέσσονται, complures ἀπέσσα. Apud Xenophontem quod est in B. ἀπέσσα, comparandum cum Hesychii scriptura per ι: Ἀπεσσία, ἀνεσις καὶ ἀπέδρα, ἀπηλλάγη, ἡφανίσθη, poniturque recte scriptum apud grammat. Bekkeri Anecd. p. 422, 21: Ἀπέσσα (ἀπέσσουτο Suidas post Ἀπεστυφέλιξεν), ἐξέλιπεν, cujus glossa fugit Ahrensium De Dialecticis vol. 2, p. 147, Græcum esse negantem aoristum ἐσσύην. Nuperrime vero Ahrens. Philologi vol. 6, p. 643-651 hoc ἀπέσσα non differre coniecit ab Theocriteo 4, 39, ἀπέσβας (Schol. ἐξέλιπες, ἀπέθανες), nisi β positò pro digamma, ut apud ceteros υ vel ου, et Laconice dici pro ἀπεσθήσησε. Δ' autem etsi servant libri Xenophontis, delendum videtur.

πεινῶντι] πεινῶντι et postea δρῆν scribendum fuisse animadvertit Ahrens. l. priori p. 483.

ἀπορίομες B.I. Ceteri ἀπορόμεες. Post hoc interpungit Koeppen, conferens 6, 4, 2: Κλέομβροτον ἐπερωτῶντα τὰ οἴκοι τέλη τί χρῆ ποιεῖν. Male. Conf. de hoc epistolio Müller. Dor. vol. 2, p. 353-4. ed. sec.

τ[] τὸ G.

24. συμμάχοις B.C.D.E.F.G.H.I.V. Ceteri Συρακοσίοις. "Præter Peloponnesios et Syracusios fuerunt alii quoque Lacedæmoniorum socii." SCHN.

παρακελευσάμενος] παρασκευασάμενος V.

σῶα om. B.C.

ἰμάτιον—ἐφόδιον] Similiter Romanos, qui post Cannensem cladem Canusium perfugerant, mulier clara divitiis *frumento, veste, viatico* juvisse dicitur. Liv. 22, 52. SCHN.

μηνοῖν] μηνῶν V.

- καὶ ὀπλίσας τοὺς ναύτας φύλακας κατέστησε τῆς ἑαυτοῦ παρα-
 25 θαλαττίας γῆς. καὶ συγκαλέσας τοὺς τε ἀπὸ τῶν πόλεων [17]
 στρατηγούς καὶ τριηράρχους ἐκέλευε ναυπηγεῖσθαι τριήρεις ἐν
 Ἄντάνδρῳ ὅσας ἕκαστοι ἀπώλεσαν, χρήματά τε διδούς καὶ
 26 ὕλην ἐκ τῆς Ἰδης κομίζεσθαι φράζων. ναυπηγουμένων δὲ οἱ
 Συρακοῖσιοι ἅμα τοῖς Ἄντανδρίοις τοῦ τείχους τι ἐπετέλεσαν,
 καὶ ἐν τῇ φρουρᾷ ἤρσαν πάντων μάλιστα. διὰ ταῦτα δὲ εὐερ-
 γασία τε καὶ πολιτεία Συρακοῖσιος ἐν Ἄντάνδρῳ ἐστί. Φαρ- [18]
 νάβαζος μὲν οὖν ταῦτα διατάξας εὐθύς εἰς Καλχηδόνα ἐβοήθει.
 27 Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ἠγγέλθη τοῖς τῶν Συρακοσίων
 στρατηγοῖς οἴκοθεν ὅτι φεύγοιεν ὑπὸ τοῦ δήμου. συγκαλέσαν-
 τες οὖν τοὺς ἑαυτῶν στρατιώτας Ἐρμοκράτους προηγοροῦντος
 ἀπωλοφύροντο τὴν ἑαυτῶν συμφορὰν, ὡς ἀδίκως φεύγοιεν
 ἅπαντες παρὰ τὸν νόμον· παρήνεσάν τε προθύμους εἶναι καὶ
 τὰ λοιπὰ, ὥσπερ τὰ πρότερα, καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς πρὸς τὰ αἰ

φύλακας Stephanus. Libri φυλακὰς, quod φυλακὴν dicendum fuisse animadvertit Wolfius.

παραθαλαττίας] Libri παραθαλασσίας.

25. συγκαλέσας B.C.D.E. Ceteri ξυγκαλέσας.

τοὺς τε] V. ad Thes. Steph. v. Τε.

τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατηγούς] H. e. cum duces ex oppidis, in quae post cladem ad Cyzicum profugerant, convocasset etc. Eodem modo sæpe utitur præpositione ἐκ. SCHN.

ἐκέλευε A.B.D.V. ἐκέλευεν C.E. Ceteri ἐκέλευσε.

26. τοῦ τείχους τι ἐπετέλεσαν] Muros Antandrii urbis suae refecerunt, bello fortasse antea dirutos, dum materiae in Ida monte caesæ copia et occasio offertur, et laboris partem Syracusii capiunt. SCHN.

εὐεργασία τε καὶ πολιτεία Συρακοῖσιος ἐν Ἄντάνδρῳ ἐστί] Id est εὐεργεταί καὶ πολῖται habentur. Xerxes ad Pausaniam ap. Thucyd. 1, 129: Κεῖταί σοι εὐεργασία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἔσαι ἀνάγκαστος. Themistocles ad Artoxerxem 1, 137: Καὶ μοι εὐεργασία ὀφείλεται. Demosth. p. 475, 10: Ἐψηφίσαιτε, ἄπερ, οἶμαι, φεύγουσιν εὐεργεταῖς δι' ἡμᾶς προσήκε, προξενίαν, εὐεργασίαν, ἀτέλειαν ἀπάντων. Ubi alia de nomine et iuribus εὐεργέτου

contulit F.A. Wolfius. V. infra 6, 1, 4.

Καλχηδόνα] Libri Χαλκηδόνα. V. ad 1, 3, 2.

27. στρατηγοῖς—ἑαυτῶν om. E. οἴκοθεν ὅτι φεύγοιεν B. Ceteri ὅτι φεύγοιεν οἴκοθεν. De exsilio ducum Syracusanorum v. Diodor. 13, 63. Thucyd. 8, 85.

συγκαλέσαντες B.D. Ceteri ξυγκαλέσαντες.

Ἐρμοκράτης] De eo conf. Thucyd. 4, 158 sqq. SCHN.

προηγοροῦντος Hertleinius Observ. in Xenoph. Hist. Gr. Werthem. 1836. Libri προηγούντος, προηγούμενου corrector Aldinus. Sic de principe legationis ejusque oratore et interprete infra 2, 2, 22: Ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης. Anab. 5, 5, 7: Ἦκον πρέσβεις· προηγόρει δὲ Ἐκατόνυμος.

συμφορὰν B.C.D.E.F. Ceteri ξυμφορὰν.

ἀδίκως et παρὰ τὸν νόμον junguntur, ut sæpe ἀδίκως καὶ παρανόμως. Differunt enim ut δίκη et νόμος, unde Plutarch. Mor. p. 1126 B: Σωκράτης μετὰ τὴν καταδίκην φυγῆς αὐτῷ μεμηχανημένης ὑπὸ τῶν φίλων, οὐκ ἐχρησαστο, τοὺς νόμους βεβαιῶν, ἀλλ' ἀδίκως ἀποθανεῖν εἴλετο μᾶλλον ἢ σωθῆναι παρανόμως.

παραγγελλόμενα, μεμνημένους ὅσας τε ναυμαχίας αὐτοὶ τε καθ' αὐτοὺς νενικήκατε καὶ ναῦς εἰλήφατε, ὅσα τε μετὰ τῶν ἄλλων ἀήττητοι γεγονάτε ἡμῶν ἡγουμένων, τάξιν ἔχοντες τὴν κρατίστην διὰ τε τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν ὑμετέραν προθυμίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπάρχουσαν. ἐλέσθαι δὲ ἐκέλευον ἄρχοντας, μέχρι ἂν ἀφίκωνται οἱ ἡρημένοι ἀντ' 28 ἐκείνων. οἱ δ' ἀναβοήσαντες ἐκέλευον ἐκείνους ἄρχειν, καὶ μά- [19] λιστα οἱ τριήραρχοι καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ κυβερνήται. οἱ δ'

μεμνημένους—ὑπάρχουσαν] Hic ponenda fuerunt quæ s. 28 post διδόναι ponunt libri. Aliter iudicans Schneiderus posuit paullo infra post ἀντ' ἐκείνων, cum hac annotatione: “Vulgo verba μεμνημένους cum sequentibus rejecta legebantur post illa, Οἱ δ' ἀναβοήσαντες—λόγον ἔφασαν χρῆναι διδόναι, loco sane incommodo propter sententiarum seriem. Verba autem λόγον ἔφασαν χρῆναι διδόναι ita cum Zeunio interpretatur Weiskius: æquum esse dixerunt ut ipsis dicendi causamque suam agendi potestas detur a militibus, quoniam vos ignorare non potestis etc. Sed quæ vulgo sequuntur, nullam continent causam, cur potestas illa danda sit ducibus, neque ullam ipsorum, si quid forte peccaverint, excusandorum materiam suppeditant, plane scilicet aliena ab hoc loco et hac causa. Contra continent causam, cur milites porro etiam sub alieno imperio fortes esse debeant, ut gloriam armis partam tueantur. Deinde λόγον διδόναι Græce ita non dicitur: milites enim potius λόγον λαμβάνειν jubentur a ducibus. Sic est λόγον διδόναι καὶ λαμβάνειν Cæon. II, 22, et δοῦναι λόγον apud Aristoph. Plut. 468. Quamquam non inficior infra 5, 2, 20. διδόναι λόγον τινὶ significare dicendi potestatem alicui facere. Sed ea notio locum non habet, ubi accusandi mentio præcedit. Quod si vero duces ipsi parati esse dicuntur rationes imperii sui reddere, si quod quis crimen vel peccatum objecerit, verba, quæ vulgo sequuntur, multo magis sunt aliena ab ea ducum professione, quæ manifesto militum virtutem commendat magis quam ducum. Accedit quod verba οὐδενὸς δὲ οὐδὲν ἐπαιτωμένον nimis longe remonentur in vulgata lectione ab oratione

ducum altera, quæ rationes gesti imperii promittit, si quis accusaverit. Interjecta autem pertinent ad priorem ducum orationem, quæ milites disjungendos simul consolatur et ad virtutem laudemque partam tuendam hortatur.” SCHN. Qui recte animadvertit λόγον διδόναι ferri ad duces rationem reddentes, ut apud Plat. Phædr. p. 76 B: Ἄνηρ ἐπιστάμενος περὶ ὧν ἐπίσταται ἔχει ἂν δοῦναι λόγον ἢ οὐ; Theæt. p. 169 A: Οὐ ῥάδιον, ὦ Σώκρατες, σοὶ παρακαθήμενον μὴ διδόναι λόγον, et in locis quos citat Æconomici et Aristophanis, non ad milites dicendi copiam facientes, ut in loco Hist. Gr., quippe quorum venia ducibus non erat opus. Hoc autem posito, quum sequens μεμνημένους necessario ad milites referatur, ad quos non refertur διδόναι, certissime concluditur verba illa μεμνημένους—ὑπάρχουσαν aliena esse ab hoc loco et eo quo transtuli ponenda.

λόγον] λόγον videtur esse in B. αὐτοὶ τε καθ' αὐτοὺς B.D.H.V. Ceteri αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς.

ἡμῶν] ἡμῖν B.

ὑμετέραν ἀρετὴν—ἡμετέραν προθυμίαν] Modestiam et prudentiam dicentis postulare ut priore loco ponatur ὑμετέραν, posteriore ἡμετέραν, contra ac fit in vulgata lectione ἡμετέραν—ὑμετέραν recte monuit Weiskius. SCHN. Ita προθυμία de Hermodrate est s. 30, sed προθύμους supra. διὰ alterum servarunt B.D.V., om. ceteri. ἀρετὴν—ὑμετ. supra versum A. θάλατταν] θάλασσαν D.E.

μέχρι] Libri μέχρις.

ἡρημένοι] εἰρημένοι B. Ald.

28. ἐκείνους F.V. Ceteri κείνους.

οἱ τριήραρχοι καὶ οἱ ἐπιβάται] Qui post trierarchos nominantur ἐπιβάται, infra s. 30. post gubernatores locum

οὐκ ἔφασαν δεῖν στασιάζειν πρὸς τὴν ἑαυτῶν πόλιν· εἰ δέ τις
 29 ἐπικαλοῖη τι αὐτοῖς, λόγον ἔφασαν χρῆναι διδόναι. οὐδενὸς δὲ [20]
 οὐδὲν ἐπαιτιωμένου, δεομένων ἔμειναν ἕως ἀφίκοντο οἱ ἀντ'
 ἐκείνων στρατηγοὶ, Δήμαρχός τε Ἐπιδόκου καὶ Μύσκων Με-
 νεκράτους καὶ Πόταμις Γνώσιος. τῶν δὲ τριηράρχων ὁμόσαν-
 τες οἱ πλείστοι κατὰζειν αὐτοὺς, ἐπὶ εἰς Συρακούσας ἀφίκον-
 30 ται, ἀπεπέψαντο ὅποι ἐβούλοντο πάντας ἐπαινούντες· ἰδίᾳ δὲ [21]
 οἱ πρὸς Ἐρμοκράτην προσομιλοῦντες μάλιστα ἐπόθησαν τὴν

tenent rectius. Alio sensu est ἐπι-
 βάτης 1, 3, 17, et apud Thucydidem
 8, 61. nauta, qui nave vehitur. 1, 12, 7.
 ἐπιβάται distinguuntur ab ὀπλίταις,
 ἰππεῦσι, πελτασταῖς. Sic etiam 1, 6,
 19, sunt ἐπιβάται milites classiarum.
 Initio segm. 27. convocant duces
 τοὺς ἑαυτῶν στρατιώτας, eosque ab-
 euntes ad virtutem hortantur, ubi
 στρατιῶται videntur τριηράρχους, κυ-
 βερνήτας et ἐπιβάτας comprehendere;
 hoc vero in loco Xenophon singu-
 latim illos στρατιώτας recensens ex-
 cludere videtur proretas, reges et
 similes homines. SCHN.

29. δεομένων] Pirckhemer, *Cum
 itaque omnes his quae dicebantur assen-
 tirentur*, quasi τῶν λεγομένων legisset.
 “Nemine quicquam culpante, roganti-
 bus potius, manserunt. Ad genitivum
 conf. 1, 1, 26; 3, 22. 7, 1, 7. Ex
 οὐδενὸς autem summi debet αὐτῶν, quo
 genere saepe etiam Latini utuntur.
 Notum hoc Horatii, *Ut nemo quam
 sibi sortem seu ratio dederit seu fors
 objecerit, illa contentus vivat, laudet
 (potius quisque) diversa sequentes.*”
 WOLF.

τε Ἐπιδόκου H. Ceteri τε Πιδόκου,
 quod ne forma quidem Graecum.
 Ἐπιδόκου autem, quod et ipsum inau-
 ditum est et inexplicabile, non videtur
 permutandum cum uno de similibus
 ei et aliunde cognitis nominibus, Ἐπι-
 δίκου, Ἐπιδόξου, Ἐπιδίκου, quod sic
 fere in Ἐπιδίκου depravatam vid. in
 Thesauro Stephani, sed cum frequenti
 in Sicilia Ἐπικίδου, cujus exempla
 vid. ibid.

Γνώσιος] Γνωσίους B., ut Pirckhe-
 merus vertit *Potamis Gnosius*, Γνω-
 σίας C. In ceteris quod est Γνωσία
 quam ipso optimorum dissensu sus-
 pectum reddatur neque aliunde cogni-
 tum sit, restituendum duxi Γνώσιος,

ut Γνώσις est in numo Chio ap. Mion-
 net. *Descr.* vol. 3, p. 269. Quam usi-
 tatum in nominibus Syracusanis for-
 mam exhibet adjunctum Πόταμις, li-
 brarii autem fere in *ias* depravare so-
 lent, ut nomen item Syracusanum
 Σῶσις plerique in Σωσίας Anab. 1, 2,
 9. Eadem autem permutatio inter
 Πιτύα et Πίτιος 1, 6. 1, eademque
 forma genitivi infra 3, 1, 10, ubi Ζή-
 νιος, et apud Thucydidem, qui Γοάξιος
 et Κνίδιος, et horum nomina ducum
 sine nominibus patrum ponit 8, 85.

ἐπὶ] V. annot. ad 2, 1, 27.

ἀπεπέψαντο] *Dimiserunt*, ut Cy-
 rop. 1, 4, 27: Λέγεται ὅτε Κῦρος ἀπῆει
 καὶ ἀπηλλάττοντο ἀπ' ἀλλήλων, τοὺς
 συγγενεῖς φιλοῦντας τῷ στόματι ἀπο-
 πέμπεσθαι αὐτὸν νόμῳ Περσικῷ. 8, 4,
 28: Τοῖς ἀπιόσιν δωρησάμενος πολλὰ
 ἀπεπέψατο. Anab. 7, 7, 8: Οὐχ ὅπως
 δῶρα δοὺς ἀξίους ἡμᾶς ἀποπέψασθαι
 et alibi.

ὅποι] ὅπη B.

ἐβούλοντο G. Ceteri ἠβούλοντο.
 Cujusmodi formis poetae Attici utun-
 tur metri caussa: in prosa ubi le-
 guntur apud Thucydidem, Xeno-
 phontem, Platonem et Oratores, ab
 librariis illatae sunt, sine ratione modo
 alteras ponentibus modo has, quas
 recentiorum nonnulli tanquam Atticas
 etiam in prosam transtulerunt.

30. πρὸς] Quidam scr. οἱ πρὸς.
 STEPH. et Leonclav. Libri om. οἱ.
 “Deinceps αὐτοῦ addi videtur Morus.
 [Addit V.] Sane hoc aut τὰνδρὸς ad
 sententiam loci perfectam desideratur.
 Superest modus verbi προσομιλοῦντες
 pugnans cum verbo ἐπόθησαν. προσο-
 μιλήσαντες postulat sensus. Verbum
 simplex cum praep. πρὸς junxit Hier.
 8, 6. Com. 4, 3, 2.” SCHN. Cujus
 dubitationes tollere liceret προσομι-
 λοῦντες in πρόσθεν ὀμιλοῦντες mutato,

τε ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν καὶ κοινότητα. ὦν γὰρ ἐγίγνωσκε τοὺς ἐπικεικστάτους καὶ τριηράρχων καὶ κυβερνητῶν καὶ ἐπιβατῶν ἐκάστης ἡμέρας πρῶ καὶ πρὸς ἐσπέραν συναλίζων πρὸς τὴν σκηνὴν τὴν ἑαυτοῦ ἀνεξυνοῦτο ὅ τι ἔμελλεν ἢ λέγειν ἢ πράττειν, κἀκείνους ἐδίδασκε κελεύων λέγειν τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ
 31 παραχρήμα, τὰ δὲ βουλευσαμένους. ἐκ τούτων Ἑρμοκράτης τὰ [22] πολλὰ ἐν τῷ συνεδρίῳ εὐδόξει, λέγειν τε δοκῶν καὶ βουλεύειν τὰ κράτιστα. κατηγορήσας δὲ Τισσαφέρους ἐν Λακεδαίμονι Ἑρμοκράτης, μαρτυροῦντος καὶ Ἀστυόχου, καὶ δόξας τὰ ὄντα λέγειν, ἀφικόμενος παρὰ Φαρνάβαζον, πρὶν αἰτῆσαι χρήματα

quod praesenti sic jungit infra 5, 4, 29: Οὐχ ὀρώντες τὸν Ἀρχίδαμον ἰόντα, πρόσθεν δὲ θαμίζοντα, et in libris nonnullis 7, 4, 5; Com. 3, 5, 4: Οἱ πρόσθεν οὐδ' ἐν τῇ ἑαυτῶν τολμῶντες ἀντιτάττεσθαι νῦν ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν, si opus esset mutatione.

ἐγίγνωσκε] ἐγίνωσκον G.

καὶ τριηράρχων B.D.F.I. καὶ τριηραρχῶν G. τῶν τριηράρχων A.V. Al-dina. καὶ τῶν τριηράρχων H., si recte notatum. Ceteri τριηράρχων.

πρῶ] τὸ πρῶν libri, quomodo loquuntur LXX interpretes et Byzantini quidam, qui, ut expositum in Thesaurο Stephani, hoc adverbium variis modis cum articulo conjunctum aut absolute ponunt aut cum praepositione construunt, non Attici, a quibus etiam aliena forma πρῶι, jam a Wolfio notata. Fortasse autem praestat πρῶ τε.

συναλίζων Morus. Libri συναλιζών, ut Cyrop. 1, 2, 15, ubi vid. Schneid.

τὴν ἑαυτοῦ] ἑαυτοῦ H., nisi potius σκηνὴν pro τὴν σκηνήν.

ἀνεξυνοῦτο Morus post Ruhnkonium et Valckenarium ad Theocr. Adon. p. 227 A, ex Suida v. Ἀνακωνώσασθαι e Xenophontis Ἑλληνικαῖς et v. Ἀνεξυνοῦτο e Xenophonte id ipsum citante. Libri ἀνεκονοῦτο. Et quanquam illatum interdum κοινὸς pro ἑυνοῦς, ut dictum ad Stephani Thes. v. Ξυνοῦς, tamen quum Xenophon permultis aliis locis utatur altera forma, nusquam hac aut ipse aut alius quisquam Atticorum, sed recentiores demum nonnulli, dubitare licet an praestet servari ἀνεκονοῦτο.

ἔμελλεν ἢ C.D.E.F.H.I. ἤμελλεν ἢ B. Ceteri ἔμελλε.

τοῦ] το B. sic.

31. βουλεύειν B.D.H.I. Ceteri βουλεύων.

κατηγορήσας] Hoc factum est initio anni superioris. Cum enim Tissaphernes commotus ab Alcibiade nec stipendia com meatumque, quemadmodum promiserat antea, Peloponnesiis suppeditaret, Hermocrates Syracusanus cum Milesiorum legatis et Astyocho, qui adhuc nauarchus Spartanus ante Mindari adventum fuerat, adiit Lacedaemonem, ut ibi Tissaphernem accusaret. Vide Thucyd. 8, 85. SCHN. Narratio hic praepostera.

ἀφικόμενος παρὰ Φαρναβάζον] Haec intelligi debent de hoc ipso tempore, cum, allato nuncio de suo collegarumque exsilio, discessum ab exercitu reditumque in patriam pararet. Rem explicat sub Olympiade 92, 4. Diodorus 13, 63, sic: Ἑρμοκράτης ἐκ τῆς στρατείας φίλιαν ἔχων πρὸς Φαρναβάζον τὸν τῶν Περσῶν σατράπην, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πολλὰ χρήματα· μεθ' ὧν εἰς Μεσσήνην καταπλεύσας, πέντε μὲν ἐναντήγησε τριήρεις, χιλίους δ' ἐμισθώσατο στρατιώτας. παραλαβὼν δὲ καὶ τῶν ἐκπεπωκότων Ἱμεραίων ὡς χιλίους, ἐπεχείρησε μὲν εἰς Συρακούσας κατελθεῖν, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἀποτυχῶν δὲ τῆς ἐπιβολῆς, ὤρμησε διὰ τῆς μεσογείου, καὶ καταλαβόμενος τὸν Σελινοῦντα, καὶ τῆς πόλεως μέρος ἐπετείχισε, καὶ πανταχόθεν κατεκάλει τοὺς διασωζομένους τῶν Σελινονητῶν. Conf. Diod. c. 75., ubi viri obitus describitur. SCHN.

λαβὼν, παρεσκευάζετο πρὸς τὴν εἰς Συρακούσας κάθοδον ξένους τε καὶ τριήρεις. ἐν τούτῳ δὲ ἦγον οἱ διάδοχοι τῶν Συρακοσίων [23] εἰς Μίλητον καὶ παρέλαβον τὰς ναῦς καὶ τὸ στράτευμα.

- 32 Ἐν Θάσῳ δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον στάσεως γενομένης ἐκπίπτουσιν οἱ λακωνισταὶ καὶ ὁ Λάκων ἀρμοστής Ἐτεόνικος. καταϊτιαθεὶς δὲ ταῦτα πρᾶξι σὺν Τισσαφέρνει Πασιππίδας ὁ Λάκων ἔφυγεν ἐκ Σπάρτης· ἐπὶ δὲ τὸ ναυτικὸν, ὃ ἐκείνος ἠθροίκε ἀπὸ τῶν συμμάχων, ἐξεπέμφθη Κρατησιππίδας, καὶ
- 33 παρέλαβεν ἐν Χίῳ. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Θρασύλλου [24] ἐν Ἀθήναις ὄντος Ἄγισ ἐκ τῆς Δεκελείας προνομὴν ποιούμενος πρὸς αὐτὰ τὰ τεῖχη ἦλθε τῶν Ἀθηναίων· Θρασύλλος δὲ ἐξαγαγὼν Ἀθηναίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ πόλει ὄντας ἅπαντας παρέταξε παρὰ τὸ Λύκειον γυμνάσιον, ὡς μαχο-
- 34 μενος, ἂν προσίωσιν. ἰδὼν δὲ ταῦτα Ἄγισ ἀπήγαγε ταχέως, καὶ τινες αὐτῶν ὀλίγοι τῶν ἐπὶ πᾶσιν ὑπὸ τῶν ψιλῶν ἀπέθανον. οἱ οὖν Ἀθηναῖοι τῷ Θρασύλλῳ διὰ ταῦτα ἔτι προθυμότεροι ἦσαν ἐφ' ἃ ἦκε, καὶ ἐψηφίσαντο ὀπλίτας τε αὐτὸν καταλέξασθαι χιλίους, ἰπέας δὲ ἑκατὸν, τριήρεις δὲ πεντή-

Συρακ. bis C., ut infra 2, 8.

32. Θάσῳ B.C.D.H.V. Ceteri Θάσῳ.

κατά] καὶ F.

καταϊτιαθεὶς] Puto eum ab Hermocrate fuisse accusatum tum cum Tisaphernem s. 31. accusasse dicitur. SCHN.

Κρατησιππίδας] Res ab eo gestas memorat Diodorus 14, 65. non multas nec magnas. SCHN.

ἐν Χίῳ] ubi quæ secutæ sunt res adventum ejus, narrantur infra 3, 2, 11. et in annotatione. SCHN.

33. Θρασύλλου] Vid. s. 8.

Ἄγισ D. Ceteri Ἄγισ, ut ipse paullo post, sed rursus 35 Ἄγισ.

Θρασύλλος, quod in ceteris, hic D. scribit Θράσυλος, et infra 1, 2, 13.

Δεκελείας] Locum hunc Athenis vicinum Spartani suasu Alcibiadis (Thucyd. 6, 91, 93.) anno belli Peloponnesiaci undevigesimo munierant, (ibid. 7, 18, 19.) ut observarent ibi et velut obsiderent Athenienses, crebrisque eruptionibus vexarent. Et magnum sane ea re damnum intulerunt Atheniensibus. (ibid. 7, 27, 28. Cor-

nel. Alcibiad. c. 4.) Ergo nunc Agis, rex Spartanus, denuo inde eruptionem facit. Ceterum si hæc eadem excursio est, de qua Diodorus 13, 72. scripsit, magnus est in temporum ratione dissensus. MORUS. Sed priorem hanc a Xenophonte memoratam fuisse illa statuit Wesseling. p. 598. Multo etiam plures factas ab Agide excursiones ex Deceleia licet suspicari, quamquam a neutro commemoratas, quoniam nihil fere momenti ad summam belli attulerunt. Conf. ad Hipparchicum dicta 7, 4. SCHN.

Ἀθηναίων] nisi scribendum Ἀθηναίων. τοὺς ἄλλους in margine G.

παρὰ] περὶ A. Ald.

ὡς μαχομένους] ὡς μαχομένος Ald., μαχομένους V.

34. ὀλίγοι] Comma vulgo post αὐτῶν et πᾶσιν positum omisi: jungendum enim ὀλίγοι cum τινέες est. Ad verba ἐφ' ἃ ἦκε respice §. 8. SCHN.

ἐψηφίσαντο B.C.D.E.F.I.V. Ceteri ἐπεψηφίσαντο. "In numero militum consentit Diodorus, sed naves 30 ponit." SCHN.

35 κοντα. Ἄγεις δὲ ἐκ τῆς Δεκελείας ἰδὼν πλοῖα πολλὰ σίτου εἰς [25]
 Πειραιᾶ καταθέοντα, οὐδὲν ὄφελος ἔφη εἶναι τοὺς μετ' αὐτοῦ
 πολὺν ἤδη χρόνον Ἀθηναίους εἶργειν τῆς γῆς, εἰ μὴ τις σχήσοι
 καὶ ὄθεν ὁ κατὰ θάλατταν σίτος φοιτᾷ· κρᾶτιστόν τε εἶναι
 [καὶ] Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου πρόξενον ὄντα Βυζαντίων πέμ-

35. σχήσοι] σχήση B.
 καὶ ὄθεν B.C.E.F.I. Ceteri ὄθεν
 καί. " Chalcedonem, Byzantium, at-
 que omnino regiones Ponti intelligi
 patet ex iis quæ sequuntur. Maxi-
 mam inde frumenti copiam Athenas
 allatam fuisse testatur Isocrates Tra-
 pez. p. 724. In magna fame frumen-
 tum Atheniensibus donaverat Spar-
 tacus Bospori rex, testante Inscrip-
 tione Attica XII, p. 51. apud Chan-
 dlerum. Famem magnam Athenis ex-
 ortam ex prohibita frumenti Pontici
 importatione memorat Philostratus in
 vita Lolliani §. 11. Ex his multisque
 aliis testimoniis intelligi potest mag-
 nitude commerciorum per Helles-
 pontum frequentatorum, (præter fru-
 mentum autem genus omne salsame-
 ntorum ex Ponto advehebatur) et
 quantum interfuerit, si quis portorii
 possessionem in exitu Hellesponti
 tenebat aut amittebat. Historiam
 commerciorum per Hellespontum
 olim frequentatorum egregie enarra-
 vit De Guignes in *Mémoires de l'Acad.
 des Bell. Lett.* vol. 37. Postea ean-
 dem auxit Penzel in Germanica ver-
 sione Dionis Cassii vol. 2, part. 1. in
 Dissert. de statu commerciorum sub
 Julio Cæsare. Ceterum omisit Xe-
 nophon legationem Lacedæmoniorum
 Athenas missam, ut pacem peteret,
 memoratam a Diodoro 14, 52. sub
 Olymp. 92. 3. Contra Scholia ad Eu-
 ripidem in Oreste vers. 371 et 770.
 ex Philochoro tradunt, legationem
 eam missam fuisse Olymp. 92. 2. ar-
 chonte Theopompo. Diodori tamen
 narrationem recte præfert Wesseling.
 ad Diodorum p. 582. Pacem, quo-
 minus coalesceret, demagogus Cleo-
 phon impediit. Ῥαμφίαν Laconem
 nominavit Thucyd. 1. 139." SCHN.

φοιτᾷ. κρᾶτιστόν τε εἶναι καὶ Κλέ-
 αρχον] φοιτᾷ. ἐν δὲ Λακεδαίμονι καλὸν
 ἔδοξε τοῖς τέλεσι Κρᾶτιστόν τε τὸν
 Ἄριστομένους καὶ Κλέαρχον V. Aut
 delendum esse καὶ aut deesse quæ-
 dam coniecerat Fr. Portus.

Κλέαρχον] Infra c. 3. Clearchus
 harmostes Byzantii memoratur, quo
 absente et apud Pharnabazum de-
 gente Byzantium Alcibiadi proditum
 fuit. Diodorus 14, 13. Byzantios a
 Thracibus bello et civili seditione
 vexatos ait ducem a Lacedæmoniiis
 petiisse, qui turbas domesticas com-
 poneret. Eo consilio missum Clear-
 chum, militibus multis mercede con-
 ductis, tyrannidem tandem exercu-
 isse. Submisso igitur Panthoide e-
 jectum et tandem ad Selymbriam
 victum aufugisse in Ioniam ad Cy-
 rum. Hæc Diodorus refert ad Olymp.
 94. annum 4. Igitur Byzantii fuisse
 videtur ab Olymp. 92. 3., ad quem
 annum hæc Xenophontis narratio
 pertinet, usque ad Olymp. 94. 4., quo
 anno exsul cum Cyro profectus est
 contra Artaxerxem. Scilicet dum
 Byzantium in potestate erat Atheni-
 ensium, videtur in Thracia oberasse
 aut alibi. Post pugnam apud Æ-
 gospotamos auctor Anabæos 2, 1.
 impetrasse ait Clearchum ab Ephoris
 ut contra Thracæ civitates Græcæ
 Chersonesi impugnantem mitteretur;
 unde revocatum non paruisse impe-
 rio, sed ad Cyrum transfugisse. Dis-
 simulavit scilicet ille Clearchi mol-
 itiones tyrannicas. Plutarchus etiam
 in Artaxerxe scytalam memorat ad
 Clearchum missam, ut Cyro omnibus
 in rebus opitularetur, verum, num in
 Thracia an Byzantii tum hæserit, non
 addit. Ex Polyæno 2, 2, 7. licebit
 rerum a Clearcho gestarum ordinem
 accuratius cognoscere quam ex Dio-
 doro. [Immo minus accurate. Vid.
 Thirlwall. Hist. vol. 4, p. 300. ed. a.
 1847.] Scilicet cum defecissent By-
 zantii, urbe Alcibiadi scilicet prodrata,
 multatus ab Ephoris Clearchus Lamp-
 sacum cum quatuor navibus profugit.
 Deinde cum Byzantii a Thracibus
 vexati duces ad eum misissent, roga-
 turi auxilium ejus, cum navibus sex
 rediit Byzantium, et ducibus dolo
 comprehensis urbem in suam potes-

36 ψαι εἰς Καλχηδόνα τε καὶ Βυζάντιον. δόξαντος δὲ τούτου, [26] πληρωθεισῶν νεῶν ἕκ τε Μεγάρων καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων πεντεκαίδεκα στρατιωτῶν μᾶλλον ἢ ταχειῶν ὄχρετο. καὶ αὐτοῦ τῶν νεῶν τρεῖς ἀπόλλυνται ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἐννεά νεῶν, αἱ αἰ ἐνταῦθα τὰ πλοῖα διεφύλαττον, αἱ δ' ἄλλαι ἔφυγον εἰς Σηστόν, ἐκείθεν δὲ εἰς Βυζάντιον 37 ἐσώθησαν. καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνοι Ἀννίβα [27] ἡγουμένου στρατεύσαντες ἐπὶ Σικελίαν δέκα μυριάσι στρατιάς αἰρούσιν ἐν τρισὶ μῆσὶ δύο πόλεις Ἑλληνίδας Σελινοῦντά τε καὶ Ἰμέραν.

ΚΕΦ. Β.

A. C. Τῷ δὲ ἄλλῳ ἔτει, [ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς τρίτη καὶ ἐνενηκοστή, 409.

tatem redegit. Ubi verbum ζημωθεῖς nescio an mulctam an exilii poenam significet. De Clearchi cum Thracibus bello multa ibi narrat Polyænus 2, 2, 8. 9. 10. SCHN.

Καλχηδόνα eadem manu B. quæ pr. Καλχηδόνα. Ceteri Χαλκηδόνα.

36. νεῶν] Libri ηῶν. ἕκ τε Μεγάρων] Megara tenebant Lacedæmonii, Nisæam vero ἐπίγειον Athenienses, quos inde Megarenses eiecerunt Olymp. 92, 4. auctore Diodoro 13, 65. quod factum ante hoc Clearchi consilium videtur, qui e portu Nisææ naves contractas eduxisse videtur. Nam Diodorus ait: Τούτων δὲ πραττομένων Μεγαρεῖς μὲν Νίσαιαν ὑπ' Ἀθηναίους οὖσαν εἶλον, Ἀθηναῖοι δ' ἐπ' αὐτοὺς ἀπέστειλαν Λεωτροφίδην καὶ Τιμαρχον. quæ forma verborum demonstrat rem antea gestam: alioqui dicendum erat ἦρουν—ἀπέστειλλον. SCHN.

συμμάχων B. D. Ceteri ξυμμάχων.

37. Ἀννίβα] Non est Annibal ille, qui cum Romanis secundum Punicum gessit bellum, sed multo antiquior, filius Gesconis et nepos Amilcaris, qui in bello contra Gelonem ad Himeram ceciderat. Diodor. 13, 43. SCHN.

δέκα μυριάσι] Eundem numerum tradit Timæus, sed nimis auget Ephorus apud Diodorum 13, 54. SCHN.

Σελινοῦντα καὶ Ἰμέραν] Excidium utriusque urbis pluribus describit Diodorus c. 56–62. Stephanus Byzantius in Χεῖμερα ex h. l. posuit:

στρατεύοντες δ' ἐπὶ—στρατιάς, αἴρουσιν—Σελινοῦντά τε καὶ Χεῖμεραν. sed codex Rhedigeranus στρατεύονται δ' ἐς habet. SCHN. Te servavit etiam V., om. ceteri.

ἡμέραν eadem manu in Ἰμέραν vertit B.

1. Seclusi interposita in libris inter ἔτει et Ἀθηναῖοι verba ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς τρίτη καὶ ἐνενηκοστή (ἐννεν. libri præter B. V.), ἧ προστεθείσα ξυνωρίς ἐνίκα Εὐαγόρου Ἡλείου, τὸ δὲ στάδιον Εὐβώτας Κυρηναῖος, ἐπὶ ἐφόρου μὲν ὄντος ἐν Σπάρτῃ Εὐαρχίσπου, ἀρχοντος δ' ἐν Ἀθήναις Εὐκλήμου, de quibus Schneiderus: “Numeros annorum Olympiorum et nomina ephorum et archontum apud Xenophontem a manu recentiori interpolata esse recte statuunt Marshamus in Canone chronico sec. 16, p. 487. ed. Lips. et D. D. Wellus in Prælect. Camden. s. 7, p. 13. et in Diss. de cyclis diss. 8. a s. 18 usque ad finem. Nam primum cum Xenophon Thucydidem imitatus crassiori chronologia, quæ ver, æstatem, auctumnum hiememque facit temporum notas, utatur: non credibile videri contendunt eundem simul subtiliorem illam numerandi rationem adjunctisse. Deinde, quod caput rei est, Polybius 12, 1, 1. tradit Timæum demum subtiliorem illam chronologiam cum historia conjunxisse [ὁ γὰρ τὰς συγκρίσεις ποιοῦμενος ἀνεκαθεν τῶν ἐφόρων πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς ἐν Λακεδαίμονι καὶ τοὺς ἀρχοντας τοὺς Ἀθηνησι καὶ τὰς ἱερείας τὰς ἐν Ἀργεῖ πα-

ἢ προστεθεῖσα ξυνωρίς ἐνίκα Εὐαγόρου Ἡλείου, τὸ δὲ στάδιον Εὐβώτας Κυρηναῖος, ἐπὶ ἐφόρου μὲν ὄντος ἐν Σπάρτῃ Εὐαρχίππου, ἄρχοντος δ' ἐν Ἀθήναις Εὐκτήμενος,] Ἀθηναῖοι μὲν Θορικὸν εἰσέχισαν, Θράσυλλος δὲ τὰ τε ψηφισθέντα πλοῖα λαβὼν καὶ πεντακισχιλίους τῶν ναυτῶν πελταστὰς ποιησάμενος, [ὡς ἅμα καὶ πελτασταῖς ἐσομένοις,] ἐξέπλευσεν ἀρχομένου τοῦ θέρους εἰς Σάμον. ἐκεῖ δὲ μείνας τρεῖς ἡμέρας ἔπλευσεν [2] εἰς Πύγελαν· καὶ ἐνταῦθα τὴν τε χώραν ἐδήου καὶ προσέβαλλε τῷ τείχει. ἐκ δὲ τῆς Μιλήτου βοηθήσαντές τινες τοῖς Πυγελῆσι διεσπαρμένους ὄντας τῶν Ἀθηναίων τοὺς ψιλοὺς εἰδύκων. 3 οἱ δὲ πελτασταὶ καὶ τῶν ὀπλιτῶν δύο λόχοι βοηθήσαντες πρὸς τοὺς αὐτῶν ψιλοὺς ἀπέκτειναν ἅπαντας τοὺς ἐκ Μιλήτου ἐκτός

ραβάλλων πρὸς τοὺς Ὀλυμπιονίκας καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν πόλεων περὶ τὰς ἀναγραφὰς τὰς τούτων ἐξελέγχων παρὰ τρίμηνον ἐχούσας τὸ διαφέρειν οὗτός ἐστι.] Vide Mori Examen quorundam locorum H. Gr. Xenophon. c. I." ξυνωρίς pro συνωρίς consulto reliqui.

Ἡλείου B.

Εὐβώτας margo Stephani, Εὐβάτας B.C.D.E.F.G.I. Εὐάτας H. Ceteri Εὐβώτας. "Diodorus 13, 68. exhibet Εὐβάτος vel Εὐάτος: et apud Pausaniam 6, 8. est Εὐβώτας. Diodorus l. c. Euctemonem cum Eubato Olympiadi 93, 1. assignat. Quid quod Dionysius Halicarn. Lysiae c. 21, ubi Lysiae orationem contra Diogitonem recenset, ait: Διδότος εἰς τῶν μετὰ Θρασύλλου καταλεγέντων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, μέλλων ἐκπλεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Γλαυκίππου ἄρχοντος. Extat hodieque ista oratio, sed nulla temporis vel anni nota signata. Glaucippus archon fuit Olymp. 92, 3. post eum Diocles." SCHN. Quo ipso arguitur imperitia chronologi hanc expeditionem referentis ad archontem Ol. 93, 1, Euctemonem, quam ad Theopompum Ol. 92, 2, paullo ante initium Ol. 92, 3, referri animadvertit Böeckh. Œcon. Athen. vol. 2, p. 21. ed. alt.

Θορικὸν] Μεθορικὸν H. "Videntur nunc datum obsequi consilio jam olim dato a Socrate Periclis filio, narrante nostro Memorab. 3, 5, 26., ut montes Atticam cingentes occuparent castellis atque ita patriam ab incur-

sibus hostium defenderent. De castellis et locis munitis reliquis quinque Atticæ vide Demosthenem de Corona." SCHN.

τῶν ναυτῶν πελταστὰς] πελταστὰς τῶν ναυτῶν C.E.

ὡς ἅμα καὶ πελτασταῖς ἐσομένοις] Vitium loci tolli vult Stephanus ita ut legatur πελταστὰς ἐσομένους: Morus emendat vel χρησόμενος, ut interpretatus est Leonclavius, vel πελταστὰς ἐσομένους. Verum idem Morus recte contendit esse inutile additamentum, quo aliquis explicare voluerit πελταστὰς ἐποίησατο. Ergo locum uncinis includendum putavimus. SCHN.

ἀρχομένου τοῦ θέρους] h. e. post Aprilis diem quintum, e ratione Dodwelli. Ecce Platonis in Theage p. 129 D, de sui dæmonii veracitate Socrates exemplum e tempore præsentis ponit: Οἴχεται δὲ νῦν μετὰ Θρασύλλου στρατευσόμενος εὐθὺς Ἐφέσου καὶ Ἰωνίας (Σανίων ὁ καλός). ἐγὼ οὖν οἴομαι ἐκεῖνον ἢ ἀποθανεῖσθαι ἢ ὁμοῦ τι τούτῳ ἐλάν. Unde tempus, nisi Dialogi ipsius scripti, certe scenæ et conventus cognoscitur. Eundem locum Wesselingius quoque ad Diodorum apposuit. SCHN.

2. ἐκεῖ] ἐκει . . . quattuor litteris prorsus erasis B.

ἐδήου] ἀνεδήου V.

προσέβαλλε τῷ τείχει B.D.F.I.V.

Ceteri προσέβαλλε πρὸς τῷ τείχει.

τῶν Ἀθηναίων τοὺς ψιλοὺς] τοὺς ψιλοὺς τῶν Ἀθηναίων V.

3. αὐτῶν] αὐτῶν D.

ὀλίγων, καὶ ἀσπίδας ἔλαβον ὡς διακοσίας, καὶ τρόπαιον ἔστη-
 4 σαν. τῇ δ' ὕστεραία ἔπλευσαν εἰς Νότιον, καὶ ἐντεύθεν παρα- [3]
 σκευασάμενοι ἐπορεύοντο εἰς Κολοφῶνα. Κολοφῶνιοι δὲ προσ-
 εχώρησαν. καὶ τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἐνέβαλον εἰς τὴν Λυδίαν
 ἀκμάζοντος τοῦ σίτου, καὶ κόμας τε πολλὰς ἐνέπρησαν καὶ
 χρήματα ἔλαβον καὶ ἀνδράποδα καὶ ἄλλην λείαν πολλήν.

4. Νότιον] Non urbem videtur dicere, sed promontorium cum portu. Marcianus Heraclæota p. 30. et 50. in Geographis Minoribus Hudsoni ἀκρωτήριον dixit. Strabo etiam 14. p. 645. Notium appellat ὑφορμον αἰγιαλόν. Infra etiam Xenophon c. 5, 14. τρόπαιον στήσας ἐπὶ τοῦ Νοτίου, quasi de promontorio loquitur. Thucydides 3, 34. Notium nominat quasi partem urbis Colophoniorum, quam, capta superiore urbe a barbaris, occupaverint. Notium deductis colonis et convocatis undique Colophonis, seditione ejectis antea, restaurarunt Athenienses eodem auctore, quem exscripsit Polyænus Strateg. 3, 2. Seditionem a Thucydide memoratam respexisse etiam videtur Aristoteles in Polit. 5, 3. unde apparet Notientes et Colophonis rempublicam communem habuisse, unamque habuisse civitatem. Livius 37, 26. Notium, inquit, abest a vetere Colophone duo ferme millia passuum. Videtur igitur Livius a vetere novam Colophonem distinguere Cellario in Geogr. Antiq.: ego vero simpliciter veterem dici puto, quæ Græcè dicitur ἡ ἄνω, seu novæ seu Notii metropolin. Lysimachus quidem capta urbe Colophonis Ephesum traduxerat, uti narrat Pausanias 1, 9, 7 et 7, 3, 4: sed rediisse in patriam urbem, et simul Notium, olim jam in eandem civitatem conjunctum, tenuisse apparet ex eo quod Antiochi regis oppugnationem Colophonii Romanis faventes sustinuerunt, auctore Livio l. c. De Notio is ita: "Ipse copias ad Notium ducit: id oppidum Colophoniorum mari imminens abest a vetere Colophone duo ferme millia passuum: et ipsam urbem suæ esse potestatis volebat, adeo propinquam Epheso, ut nihil terra marive ageret, quod non subiectum oculis Colophoniorum ac per eos notum extemplo Romanis es-

set." Nullam novam ipse Livius distinguit Colophonem; sed Notium ipsum novæ Colophonis videtur instar fuisse. Igitur Notium oppidum, Colophonem appellat ipsam urbem. Ab Epheso ad Colophonem Strabo 14. p. 643. numerat stadia 70 rectæ navigationis. Xenophon Ephesius 1. c. 6. a Claro ad Ephesum intervallum naviganti ponit stadiorum 80. Fortasse stadia decem attribuere oportet distantiae Clari ultra Colophonem Epheso venienti sitæ, propinquæ tamen Colophoni et templo Apollinis claræ. SCHN.

παρασκευασάμενοι] Num ad pugnam vel oppugnationem parabant se, an commeatum apparabant? Similiter infinite est c. 3, 20. παρασκευαστο. SCHN. Anab. 7, 3, 36: Παρασκευασάμενοι ἀναμείνετε, de paratis ad expeditionem, ut hic.

ἐνέβαλον] ἀνέβαλον G. ἐνέβαλλον E. ἀκμάζοντος τοῦ σίτου] Mense Junio hoc factum putat Dodwellus. Thucyd. 4, 1. περὶ σίτου ἐκβολὴν et c. 2. τοῦ ἥρος, πρὶν τὸν σίτον ἐν ἀκμῇ εἶναι distinguit; c. 6. est τοῦ σίτου ἐτι χλωροῦ ὄντος. Polyænus 4, 6, 20. μέχρι τῆς τῶν καρπῶν ἀκμῆς—ἐπεὶ ἤκμαζον οἱ καρποί. Maturam segetem interpretatur Weiskius comparans Dionysii Halic. 3, 34: Ἐμβαλόντες εἰς ἀλλήλων γῆν ὑπὸ τὴν ἀκμὴν τοῦ σίτου καὶ προνομεύσαντες. et Josephi Archæol. 5, 10: Θέρους δ' ὄντος καὶ πρὸς ἀμνητὸν ἤδη τῶν καρπῶν ἀκμαζόντων. SCHN. Conferendus potius Thuc. 2, 19: Τοῦ θέρους καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος, ut sponte intelligatur ib. 19: Ἐστράτευσαν ἐπὶ Χαλκιδίας ἀκμαζόντος τοῦ σίτου' 3, 1: Ἄμα τῷ σίτῳ ἀκμαζόντι ἐστράτευσαν, idem æstatis adultæ tempus significari, quo fruges jam maturescentes frumentandi copiam præberent irrumpentibus, ut Joseph. B. J. 1, 17, 1, dicit: "Ἡiei τὸν σίτον ἀρπάσων ἐν ἀκμῇ τοῦ θέρους.

5 Στάγης δὲ ὁ Πέρσης περὶ ταῦτα τὰ χωρία ὧν, ἐπεὶ οἱ Ἀθη-
ναῖοι ἐκ τοῦ στρατοπέδου διεσκευασμένοι ἦσαν κατὰ τὰς ἰδίας
λείας, βοηθησάντων τῶν ἰππέων ἓνα μὲν ζῶν ἔλαβεν, ἑπτὰ δὲ
6 ἀπέκτεινε. Θράσυλλος δὲ μετὰ ταῦτα ἀπήγαγεν ἐπὶ θάλατ- [4]
ταν τὴν στρατιάν, ὡς εἰς Ἔφεσον πλευσόμενος. Τισσαφέρνης
δὲ αἰσθόμενος τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα, στρατιάν τε συνέλεγε
πολλὴν καὶ ἰππέας ἀπέστειλε παραγγέλλων πᾶσιν εἰς Ἔφε-
7 σον βοηθεῖν τῇ Ἀρτέμιδι. Θράσυλλος δὲ ἐβδόμη καὶ δεκάτῃ
ἡμέρᾳ μετὰ τὴν εἰσβολὴν εἰς Ἔφεσον ἔπλευσε, καὶ τοὺς μὲν
ὀπλίτας πρὸς τὸν Κορησσὸν ἀποβιβάσας, τοὺς δὲ ἰππέας καὶ

Στάγης] ἵπαρχος Tissaphernis secundum codicem Vaticanum Thuc. 8, 16, ubi vulgo ὁ Στάγης.

ἐκ τοῦ στρατοπέδου om. H.

5. κατὰ τὰς ἰδ. λείας] ut pro se quisque prædas areret. SCHN.

[ζῶν] πεζὸν G.V.

6. ἀπήγαγεν] ἐπήγαγεν G.

πλευσόμενος] Libri πλευσούμενος. Conf. Anab. 5, 1, 10; 7, 8.

ἰππέας] Libri ἰππέεις.

ἀπέστειλε] ἀπέστειλε K.

παραγγέλλων] παραγγέλων B.

7. ἐβδόμη καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ] mense adeo Julio, secundum Dodwelli computationem. SCHN.

μετὰ τὴν εἰσβολὴν] scil. ἐς τὴν Λυδῖαν. SCHN.

πρὸς B.C.D.E.F.I.K.V. Ceteri ἐς.

Κορησσὸν] Κορησσὸν E. "Significat non oppidulum, quod nominant Stephanus Byz. et Herodot. 5, 100., sed ipsum montem 40 stadia ab Epheso distantem, auctore Diodoro 14, 99., ad quem oppidulum situm erat. Ceterum Steph. Byz. et Strabo scriptum habent Κόρισσος. Apud Aristidem vol. 1, p. 309. Jebb. ἐλουσάμην ἐν τῷ γυμνασίῳ τῷ πρὸς τῷ Κορεσσῷ editum legitur. Sed Pausanias 5, 24: Ὡς οἱ τῆς Ἐφεσίων πόλεως ἔχοντες τὸν ὀνομαζόμενον Κορησσὸν ἀνάθημα ἰδία ἀναθεῖναι τοῦ Ἐφεσίων κοινού, significat Coressum urbis Ephesi partem fuisse in monte sitam. Æschinis Epistola 1. in codice Coisliliano habet ἀπὸ Μουνυχίας ἐσπέρας λαμπρῷ σφόδρα σκίρρωνι ἐργάστη ἀνέμφω περὶ μέσσην ἡμέραν κατήχθημεν εἰς Κορησσὸν, ubi editiones habent Κηρησσὸν, sed verba ἐργάστη vel ἀργάστη ἀνέμφω e scholio videntur esse.

Conf. Boissonade ad Herodiani Epimerism. p. 208. In ipso Corisso monte olim Ephesios habitasse usque ad Cræsi tempora auctor est Strabo 14, p. 640, deinde a locis montanis degressos in planitiem circa templum Minervæ, quod Strabonis erat ætate ibi, sedes habuisse ad Alexandri ætatem. Postea Lysimachus Ephesios translocasse in eas sedes, quas Strabonis ætate tenebant. Tertias has sedes accurate definire omisit Strabo: sed ex loco Pausaniæ 1, 9, 7, colligo Lysimachum Ephesiorum urbem longius a montibus separatam in planitie usque ad mare deduxisse, auctam translocatis civibus Lebadiis et Colophonis. Ait enim Pausanias: Συνέκισσε δὲ καὶ Ἐφεσίων ἄκρι θαλάσσης τὴν νῦν πόλιν. Ab uno latere, meridionali quidem, urbem cingebant montes duo, Πρίων et Κόρισσος dicti a Pausania et Strabone; sed Πηρῶν legendum esse, ut Casaubonus suspicabatur, apparet ex loco Bœi apud Antoninum Liber. Metamorph. c. 11, ubi est de sedibus Ephesiorum secundis: Γῆς τῆς Ἐφεσίων, ἣ ἐστὶ νῦν ὁ Πηρῶν παρὰ τὴν πόλιν. [V. Steph. Thes. et Philologi vol. 6, p. 728.] Olim duo hi montes nomine ἀκτῆς Λέπρας καὶ Τραχίας comprehendebantur, ut ex Hipponacte docet Strabo, secutus, uti recte Casaubonus annotavit, Creophylum in libro de finibus Ephesiorum, cujus locum excerpit Athenæus 8, p. 361 E. A latere septentrionali cingebant urbem paludes duæ, quarum maxima Selinusia fuit dicta, auctore Strabone; has paludes Xenophon intelligi voluit, dum in opposita Corisso regione urbis τὸ ἔλος nomi-

πελταστὰς καὶ ἐπιβάτας καὶ τοὺς ἄλλους πάντας πρὸς τὸ ἔλος
 ἐπὶ τὰ ἕτερα τῆς πόλεως, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ προσῆγε δύο στρα-
 8 τόπεδα. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐβοήθησαν σφίσιν, οἳ τε σύμ- [5]
 μαχοι οὖς Τισσαφέρνης ἤγαγε, καὶ Συρακόσιοι οἳ τ' ἀπὸ τῶν
 προτέρων εἴκοσι νεῶν καὶ ἀπὸ ἐτέρων πέντε, αἱ ἔτυχον τότε
 παραγενόμεναι, νεωστὶ ἤκουσαι μετὰ Εὐκλέους τε τοῦ Ἴππωνος
 καὶ Ἡρακλείδου τοῦ Ἀριστογένους στρατηγῶν, καὶ Σελινού-
 9 σιαὶ δύο. οὗτοι δὲ πάντες πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς ὀπλίτας τοὺς [6]
 ἐν Κορησσῶ ἐβοήθησαν· τούτους δὲ τρεψάμενοι καὶ ἀποκτεί-
 ναντες ἐξ αὐτῶν ὡς εἰ ἑκατὸν καὶ εἰς τὴν θάλατταν καταδιώ-
 ξαντες πρὸς τοὺς παρὰ τὸ ἔλος ἐτράποντο. ἔφυγον δὲ κάκει
 10 οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπώλοντο αὐτῶν ὡς τριακόσιοι. οἱ δὲ Ἐφέ- [7]
 σιοὶ τρόπαιον ἐνταῦθα ἔστησαν καὶ ἕτερον πρὸς τῷ Κορησσῶ.
 τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ Σελινουσίοις κρατίστοις γενομένοις
 ἀριστεία ἔδωκαν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ πολλοῖς, καὶ οἰκεῖν ἀτέλειαν
 ἔδωσαν τῷ βουλομένῳ αἰεὶ Σελινουσίοις δὲ, ἐπεὶ ἡ πόλις ἀπω-
 11 λώλει, καὶ πολιτείαν ἔδωσαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑπο- [8]
 σπόνδους ἀπολαβόντες ἀπέπλευσαν εἰς Νότιον, κάκει θάψαντες
 12 αὐτοὺς ἔπλεον ἐπὶ Λέσβου καὶ Ἑλλησπόντου. ὀρμούντες δὲ ἐν
 Μηθύμνῃ τῆς Λέσβου εἶδον παραπλευούσας ἐξ Ἐφέσου τὰς
 Συρακοσίας ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι· καὶ ἐπ' αὐτὰς ἀναχθέντες

nat. Situm Ephesi varium attigit
 quidem, sed critica cum diligentia
 non explicuit Chandlerus Itiner. c.
 169 et seqq. versionis Germanicæ.
 Ceterum in numero occisorum Athe-
 niensium consentit Diodorus 14, 64.
 inter quos Diodotum nominat Lysias
 p. 896: "Ὀχινο δὲ στρατευσόμενος
 μετὰ Θρασύλλου ἀποθανόντος δὲ ἐκεί-
 νου ἐν Ἐφέσῳ—." SCHN.

ἰππέας] Libri ἰππέις.

8. σφίσιν] sibi ipsi. SCHN.

Συρακ. B. D. F. H. I. Ceteri οἱ Συρακ.
 "οἱ ἀπὸ τῶν προτέρων εἴκοσι νεῶν
 noti e Thucyd. 8, 26. Conf. Manso
 Spartæ vol. 2, p. 310. nota." SCHN.
 πέντε—νεωστὶ ἤκουσαι] Quando
 advenerint frustra quæsitivus Weiskius.
 Mihi cum successoribus Hermocratis
 et Syracusiorum ducum advenisse vi-
 dentur. Narrat Diodorus 13, 64. na-
 vibus quinque (αἱ μὲν ἀπὸ Σικελίας
 πέντε) adjunctis aliis Pylum eodem
 anno expugnasse Lacedæmonios.

SCHN.

Εὐκλέους—Ἡρακλείδου] Thucydi-
 des 6, 103: Καὶ ἄλλους ἀνθειλοντο (du-
 ces) Ἡρακλείδην καὶ Εὐκλέα καὶ Τελ-
 λίαν. Sed is Heraclides diversus esse
 videtur, idem videlicet, quem c. 73.
 idem Thucydides cum Hermocrate et
 Sicano vocavit Ἡρακλείδην τοῦ Λυσι-
 μάχου. Igitur Xenophon, continuans
 historiam Thucydeiam, patrem He-
 raclidis diversum apposuit. Etiam
 Euclis diversus videri potest. SCHN.
 Diversi potius sunt quos Thuc. me-
 morat duo Heraclidæ, quorum alterum
 alteri affectum dicit, non di-
 versum autem alter Heraclides et Eu-
 cles ab iis quos Xenophon memorat.

9. οὗτοι δὲ] "f. δη." VALCK.

10. τρόπαιον] Plutarchus χαλκοῦν
 τρόπαιον habet. SCHN.

ἐπεὶ] ἐπειδὴ G.

ἀπωλώλει B. D. H. Ceteri ἀπωλώ-
 λει. Vid. autem 1, 1, 37.

12. ὀρμούντες] ὀρμώντες B.

τέτταρας μὲν ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας κατεδίωξαν
 13 εἰς Ἔφεσον. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους αἰχμαλώτους Θράσυλλος εἰς
 Ἀθήνας ἀπέπεμψε πάντας, Ἀλκιβιάδην δὲ Ἀθηναῖον, Ἀλκι-
 βιάδου ὄντα ἀνεψιὸν καὶ συμφυγάδα, ἀπέλευσεν. ἐντεῦθεν δὲ [9]
 ἔπλευσεν εἰς τὴν Σηστόν πρὸς τὸ ἄλλο στράτευμα· ἐκείθεν δὲ
 14 ἅπαντα ἡ στρατιὰ διέβη εἰς Λάμψακον. καὶ χειμῶν ἐπῆει, ἐν
 ᾧ οἱ αἰχμάλωτοι Συρακόσιοι, εἰργμένοι τοῦ Πειραιῶς ἐν λιθο-
 τομίαις, διορύξαντες τὴν πέτραν, ἀποδράντες νυκτὸς ὄχοντο
 15 εἰς Δεκέλειαν, οἱ δ' εἰς Μέγαρα. ἐν δὲ τῇ Λαμψάκῳ συντάτ- [10]
 τονται οὐκ ἐβούλοντο τοῖς μετὰ Θρασύλλου συντάττεσθαι, ὡς
 αὐτοὶ μὲν ὄντες ἀήττητοι, ἐκείνοι δὲ ἡττημένοι ἦκοιεν. ἐνταῦθα
 16 δὴ ἐχείμαζον ἅπαντες Λάμψακον τειχίζοντες. καὶ ἐστράτευ-
 σαν πρὸς Ἀβυδὸν· Φαρνάβαζος δ' ἐβόηθησεν ἵπποις πολλοῖς, [11]
 καὶ μάχῃ ἡττηθεὶς ἔφυγεν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐδίωκεν ἔχων τού-
 τε ἱππέας καὶ τῶν ὀπλιτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, ὧν ἦρχε Μέναν-
 17 ὄρος, μέχρι σκότος ἀφείλετο. ἐκ δὲ τῆς μάχης ταύτης συνέ-

μὲν] μόνον B.

13. συμφυγάδα B.D. Ceteri ξυμ-
 φυγάδα.

κατέλευσεν] Brodæus et Palmerius
 Exerc. p. 60. emendant κατέλευσεν,
dimisit, scilicet ut Thrasylus Alci-
 biadi, quocum statim copias con-
 junxit, gratificaretur. Etsi hanc cau-
 sam speciosam esse et honestam con-
 cedo, dubito tamen an καταλείναι hoc
 sensu satis sit Græcum et Xenophonte
 dignum, qui solet sic adhibere ἀφήκεν
 vel ἀπέλευσεν, quod postremum ver-
 bum præfert Wolfius. Igitur ita scri-
 bere non dubitavi. SCHN. Ego
 quoque hoc malui quam κατηλέυσεν.
 De scriptura librorum κατέλευσεν
 conf. Thirlwall. Hist. vol. 4, p. 76.
 ed. a. 1847.

τὴν Σηστόν] V. ad 4, 8, 6.

14. χειμῶν ἐπῆει] Paulo ante 29
 Septembr. ait Dodwellus. SCHN.

εἰργμένοι V. Ceteri εἰργμένοι.

λιθοτομίαις] Piræei λιθοτομίαις me-
 morat Demosthenes contra Nicostratum
 p. 1252. ed. Reisk. Strabo 9, p.
 395. supra promontorium Ἀμφιάλην
 contra Salaminem ad latus boreale
 Piræei memorat τὸ λατόμιον. SCHN.
 διορύξαντες B.

Μέγαρᾶ] Megara Lacedæmonii tunc

obtinebant. Conf. ad I, 1, 36. SCHN.

15. ἠβούλοντο libri.

συντάττεσθαι] Plutarch. Alc. c. 29.
 Ταῦτ' οὖν ἀνείδιζον οἱ μετ' Ἀλκιβιάδου
 τοῖς μετὰ τοῦ Θρασύλλου, μεγαλύνοντες
 αὐτοὺς καὶ τὸν στρατηγὸν, ἐκείνοι
 δὲ μήτε γυμνασίῳ, μήτε χώρας ἐν
 στρατοπέδῳ κοινωεῖν ἐθέλοντες. Dio-
 dorus 13, 69: Ἀλκιβιάδης δὲ τὸν Θρα-
 σύλλον μετὰ τῶν τριάκοντα νεῶν ἀπολύ-
 σασ ἐπλευσεν εἰς τὴν ὑπὸ Φαρνάβαζον
 χώραν, καὶ κοινῇ πολλὴν αὐτῆς πορθή-
 σαντες κ. τ. λ. Vides hic Thrasyllo
 Diodorum 30 naves addere, cui erant
 50, supra vero Therameni 50, cui
 erant 30. SCHN.

ἐκείνοι] κείνοι B.

ἦκοιεν] V. ad 3, 2, 23.

ἐνταῦθα δὴ] ἐνταῦθα δὲ B.

ἅπαντες] et Alcibiadis et Thrasylli
 copias. SCHN.

16. μέχρι σκότος ἀφείλετο] *donec*
nox Pharnabazum manibus Alcibiadis
eriperet. ZEÏN. Ceterum Plutar-
 chus in eadem narratione plura ali-
 unde interseruit. Ita verbi causa de
 Pharnabazi adventu habet: ἱππέας
 πολλοὺς ἔχων καὶ πεζοὺς. Addit, cap-
 tos fuisse ἱερεῖς et ἱερείας, sed dimis-
 sos fuisse ἄνευ λύτρων. Denique verba
 συνέβησαν οἱ στρατιῶται ita expressit :

βησαν οἱ στρατιῶται αὐτοὶ αὐτοῖς καὶ ἡσπάζοντο τοὺς μετὰ
 Θρασύλλου. ἐξήλθον δέ τινες καὶ ἄλλας ἐξόδους τοῦ χειμῶνος
 18 εἰς τὴν ἠπειρον καὶ ἐπόρθουν τὴν βασιλέως χώραν. τῷ δ' αὐτῷ [12]
 χρόνῳ καὶ Λακεδαιμόνιοι τοὺς εἰς τὸ Κορυφάσιον τῶν Εἰλώ-
 των ἀφεστῶτας ἐκ Μαλέας ὑποσπόνδους ἀφῆκαν. κατὰ δὲ τὸν
 αὐτὸν καιρὸν καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ Ἀχαιοὶ τοὺς ἐποί-
 κους, ἀντιτεταγμένων πάντων πρὸς Οἰταίους πολεμίους ὄντας,
 προέδοσαν, ὥστε ἀπολέσθαι αὐτῶν πρὸς ἐπτακοσίους σὺν τῷ
 19 ἐκ Λακεδαίμονος ἀρμωστῇ Λαβῶτῃ. καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἐληγεν
 οὗτος, ἐν ᾧ καὶ Μῆδοι ἀπὸ Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως
 ἀποστάντες πάλιν προσεχώρησαν αὐτῷ.

Καὶ ἀνεμίγνυτο καὶ κοινῇ φιλοφρονού-
 μνοι καὶ χαίροντες ἐπαυήσαν εἰς τὸ
 στρατόπεδον, cum antea Alcibiadis
 milites victores eos contemsissent,
 quod Plutarchus ait: Μῆτε γυμνασίῳ
 μήτε χώρας ἐν στρατοπέδῳ κοινωεῖν
 θέλοντες. Pertinere huc etiam videntur
 quæ de prælio cum Abydenis et
 Pharnabazo classem Alcibiadis im-
 pugnante habet Frontinus 2, 7, 6.
 Nam Alcibiades cum Thrasylo Λάμ-
 ψακον τειχίσαντες ἐν μὲν ταύτῃ τὴν
 ἰκανὴν φυλακὴν κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ
 μετὰ τῆς δυνάμεως ἐξέπλευσαν πρὸς
 Θηραμένην, ὃς ἐπόρθει τὴν Χαλκηδῶνα,
 Diodorus 13, 66. SCHN.

17. τινες] τινες A.

18. τὸ Κορυφάσιον] Κορ. Ald.,
 corr. H. "Helotes Maleam, promon-
 torium Laconicum, habitantes, facta
 seditione, abierunt et se ad Corypha-
 sium, Messeniæ promontorium, con-
 verterunt. Scilicet Thucydides 4, 3.
 Pylum terræ Messeniæ a Lacedæmoni-
 ois Κορυφάσιον vocari ait; ubi vide
 Dukeri annotationem. Ita quoque
 schol. Aristoph. Nub. v. 187. Sed
 Pausanias 5, 36: Τὴν ἄκραν τὸ Κορυ-
 φάσιον, ἐπ' αὐτῇ δὲ ἡ Πύλος κείται."
 SCHN. V. Thuc. 4, 41, et 7, 26 cum
 Paus. 3, 23, 2.

Εἰλώτων — ἀφῆκαν] Brevitas hæc
 fere impedit quominus agnoscamus
 expeditionem memoratam a Diodoro
 13, 64, qui narrat hoc anno Pylum,
 a Messeniis cum Atheniensibus per
 annos 16 retentam, recuperasse Lacedæ-
 monios et Messenios ὑποσπόνδους
 dimisisse. Idem c. 63. nominat Mes-
 senios καὶ τὴν ἄλλων συμμάχων τοὺς
 ἰκανούς, Helotes omittit. SCHN.

Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ] Trachin fuit

antiquissima colonia Lacedæmonio-
 rum in Phthiotide. Quæ civitas cum
 ob diuturnum bellum cum Cætæis
 finitimis opibus et incolis exhausta
 esset, a Lacedæmoniis novos petit
 colonos. Hi anno belli Peloponn.
 sexto ex suis civibus et ceteris Græ-
 ciæ oppidis, quicunque vellent, sex
 millia colonorum miserunt et insta-
 ratam adeo urbem appellarunt Hera-
 cleam. Quoniam vero soli Achæi
 cum Ionibus hujus novæ coloniæ
 participes fieri prohibiti erant: hæc
 fuisse causa videtur cur Achæi nunc
 salutem prodèrent Heracleensium.
 Vid. Thucyd. 3, 92. et Diodor. 12,
 59. ZEUN. Recte quidem hæc ad-
 monuit cum Moro Zeunius. Sed in
 oratione Græca vitium hæsit. Du-
 bium enim est quos ἐποίκους intelligi
 velit Xenophon, et possit aliquis jun-
 gere Ἀχαιοὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ.
 Sed voluit et debuit Xenophon scri-
 bere: καὶ τοὺς ἐν Ἡρ. τῇ Τρ. ἐποίκους
 Ἀχαιοὶ, ἀντιτεταγμένων etc. Ceterum
 hæc colonia Heracleensis prosperum
 eventum non habuit. Nam non longo
 abhinc tempore seditione orta, Lacedæ-
 monii Herippidam miserunt, et
 seditionis auctores quingentos occi-
 derunt. Præterea Cætæos, qui a fide
 defecerant, sedibus suis plane expu-
 lerunt, auctore Diodoro 14, 38, qui
 refert eam narrationem ad Olympiadis
 95. annum 2. Eadem narravit Poly-
 ænus 2, 21. Conf. infra 6, 4, 27.
 SCHN. De Achæis Brückner, in Zim-
 mermannii Diar. stud. ant. 1839. p.
 397 addit Thuc. 8, 3.

ἐποίκους B.

Οἰταίους B.C.D.E.H.I. Ceteri τοὺς
 Οἰταίους.

ΚΕΦ. Γ.

Τοῦ δ' ἐπιόντος ἔτους ὁ ἐν Φωκαίᾳ νεὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἐνε-^{A. C.}
 πρήσθη πρηστῆρος ἐμπεσόντος. ἐπεὶ δ' ὁ χειμὼν ἔληγε, [Παν-^{408.}
 τακλέους μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δ' Ἀντιγέουσις,] ἕαρος
 ἀρχομένου, [δυοῖν καὶ εἴκοσιν ἐτῶν τῷ πολέμῳ παρεληλυθό-
 των,] οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλευσαν εἰς Προικόννησον παντὶ τῷ στρα-
 2 τοπέδῳ. ἐκέιθεν δ' ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον ὀρμήσαντες [2]
 ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Καλχηδόνη. οἱ δὲ Καλχηδόνηιοι προσ-
 ἰόντας αἰσθόμενοι τοὺς Ἀθηναίους, τὴν λείαν ἄπασαν κατέθεντο
 3 εἰς τοὺς Βιθυνοὺς Θρᾶκας ἀστυγέιτονας ὄντας. Ἀλκιβιάδης δὲ
 λαβὼν τῶν τε ὀπλιτῶν ὀλίγους καὶ τοὺς ἰππέας, καὶ τὰς ναῦς
 παραπλεῖν κελεύσας, ἐλθὼν εἰς τοὺς Βιθυνοὺς ἀπήτει τὰ τῶν
 Καλχηδονίων χρήματα· εἰ δὲ μὴ, πολεμήσειν ἔφη αὐτοῖς. οἱ
 4 δὲ ἀπέδσαν. Ἀλκιβιάδης δ' ἐπεὶ ἤκεν εἰς τὸ στρατόπεδον [3]
 τὴν τε λείαν ἔχων καὶ πίστει πεποιτημένος, ἀπετείχιζε τὴν
 Καλχηδόνα παντὶ τῷ στρατοπέδῳ ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν
 5 καὶ τοῦ ποταμοῦ ὅσον οἶόν τ' ἦν ξυλίνῳ τείχει. ἐνταῦθ' Ἴππο- [4]

1. ὁ χειμὼν ἔληγε] Post diem 25 Martii, e ratione Dodwelli. SCHN.

Παντακλέους] De interpolatione hac vide ad I, 2, I. SCHN.

δυοῖν] Scribi vult Leonclavius πέντε, et Palmerius τεσσάρων: sed secundum Dodwelli rationem, quam veram putamus, debet esse τριῶν. Verum interpolator horum verborum haud dubie δυοῖν scripsit, quoniam ille, quæ in primo capite gesta esse dicuntur, ea ad unum tantum retulit annum. SCHN.

ἐτῶν] Libri ἐτοῖν.

τῷ πολέμῳ παρεληλυθότων] παρεληλυθότων τῷ πολέμῳ D.

2. Καλχηδόνα hic et postea constanter B. præter s. 8. et 9. Χαλχηδόνα C. Καρκηδονίους s. 9. H. Unde intelligitur quam fidem mereatur consensus eorumdem librorum in forma Χαλκηδῶν supra I, 1, 22, 26, collata varietate scripturæ 4, 8, 28, et locorum Anabasis. Xenophon autem si scripsit Καλχηδῶν, ceteris quoque Atticorum, velut Thucydidi, Platoni, Demostheni, restituendam esse formam tantum non penitus abolitam in libris dubitari non potest. Stephanus

Byz. etsi Καλχηδῶν ne memorat quidem in Χαλκηδῶν, sæpius tamen aliunde repetitam ponit alteram, quam numorum auctoritas confirmat. "Diodorus 13, 66. post verba apposita supra ad s. 16. pergit: Ναῦς μὲν ἔχων ἐβδομήκοντα, στρατιώτας δὲ πεντακισχιλίους. ἠθροισμένων δὲ τῶν δυνάμεων εἰς ἓνα τόπον ἀπετείχισαν τὴν πόλιν ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν ξυλίνῳ τείχει. Hæc Diodorus huic ipsi anno apposuit, ad quem Wesseling. hunc Xen. locum comparavit." SCHN.

πρὸς] ἐν F.

τοὺς Βιθυνοὺς] Βιθυνοὺς F. "Plutarchus ita: συναγαγόντες ἐκ τῆς χώρας ἐκτίθενται. Conf. ad Anab. 6, 4, 2, ubi differentia Thracum Asiaticorum et Europæorum explicatur. Λεία dicitur quicquid deprædationibus obnoxium est hostilibus." SCHN.

3. οἱ δὲ ἀπέδσαν] Plutarchus Alc. c. 29: Οἱ δὲ δέισαντες, τὴν τε λείαν ἀπέδσαν αὐτῷ καὶ φιλίαν ὀμολόγησαν. Amicitiam cum Bithynis contractam significat Xenophon verbis καὶ πίστει πεποιτημένος. SCHN.

τοῦ ποταμοῦ] Fluvium Fr. Portus putabat fuisse Psillin, Weiskius Rhe-

κράτης μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος ἀρμοστής ἐκ τῆς πόλεως ἐξήγαγε
 τοὺς στρατιώτας, ὡς μαχοῦμενος· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετά-
 ξαντο αὐτῷ, Φαρνάβαζος δὲ ἔξω τῶν περιτειχισμάτων προσε-
 6 βοήθει στρατιᾷ τε καὶ ἵπποις πολλοῖς. Ἴπποκράτης μὲν οὖν [5]
 καὶ Θράσυλλος ἐμάχοντο ἐκότερος τοῖς ὀπλίταις χρόνον πολὺν,
 μέχρι Ἀλκιβιάδης ἔχων ὀπλίτας τέ τινες καὶ τοὺς ἱππέας
 ἐβοήθησε. καὶ Ἴπποκράτης μὲν ἀπέθανεν, οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ
 7 ὄντες ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν. ἅμα δὲ καὶ Φαρνάβαζος, οὐ δυνά- [6]
 μενος συμμῖξαι πρὸς τὸν Ἴπποκράτην διὰ τὴν στενοπορίαν,
 τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ἀποτειχισμάτων ἐγγὺς ὄντων, ἀπεχώ-
 ρησεν εἰς τὸ Ἡράκλειον τὸ τῶν Καλχηδονίων, οὗ ἦν αὐτῷ τὸ
 8 στρατόπεδον. ἐκ τούτου δὲ Ἀλκιβιάδης μὲν ᾤχετο εἰς τὸν [7]
 Ἑλλήσποντον καὶ εἰς Χερρόνησον χρήματα πράζων· οἱ δὲ
 λοιποὶ στρατηγοὶ συνεχώρησαν πρὸς Φαρνάβαζον ὑπὲρ Καλ-

bam, uterque falsus. Audiendus erat Gyllius de Bosporo Thracico 3, c. 10, p. 362, qui, duce Dionysio Thrace, partim ex inspectione loci situm Chalcedonis ita describit: *Chalcedon sita erat in promontorio peninsulam efficiente, ad medium intumescente, ex tribus partibus leniter acclivi, ex quarta parte paulo accliviore et depressiore in vallem, per quam fluvius Chalcedon delabitur in Propontidem...* Hic fluvius etsi exiguus, ut jam nomine careat, accolæque dumtaxat appellant Potamion, prorsus ignorantes olim nominatum fuisse Chalcedonem; tamen omnium fere scriptorum testimoniis (velut Arriani et Menippi, apud Gyllium p. 356, ubi tacuisse hoc ait Dionysium) nomen dedit urbi Chalcedoni. Deinde ponit versionem nostri loci hanc: *Alcibiadem, ait, universo exercitu Chalcedonem a mari ad mare cinxisse, et partem, que pertinebat ad flumen, muro ligneo sepsisse. Pharnabazum vero, cum is propter fluminis angustias ac munitionum propinquitatem in urbem ingredi ad ferendum Chalcedoniis auxilium non posset, in Heraclium Chalcedoniorum discessisse.* Vides Gyllium verba ἀπὸ θαλάττης aliter interpretari, quasi κυκλωσάμενος vel simile verbum additum legisset. Sed de muro per continentem terram ducto circa urbem utrinque a mari usque ad mare sermonem esse docet

locus de Chersoneso Thracica 3, 2, 8: *Εἰ ἀποτειχισθεὶς ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.* De Heracleo nihil monuit Gyllius. SCHN.

ὄσον] ὄσω F.

οἶον addit B., om. ceteri.

5. ἐνταῦθ' F. Ceteri ἐνταῦθα.

τοὺς στρατιώτας] Diodorus 13, 66. addit καὶ τοὺς Καλχηδονίους ἅπαντας. SCHN.

ἀντιπαρετάξαντο V.

6. Θράσυλλος] Θράσυλος B., qui alibi -σύλλος, -σύλλος vel sine accentu. Ceteri Θρασύλος. "Diodori narrationem apposui ad s. 2." SCHN.

μέχρι B. Ceteri μέχρις.

ἔφυγον] ἔφευγον V.

7. στενοπορίαν B. Ceteri στενοχωρίαν. "Vertit Leoncl. transitus in ane angustiam. Zeunius cum Gyllo similiter vocabulum adjungit nomini ποταμοῦ. Equidem cum Kæppenio post στενοχωρίαν incisum posui. Fortasse fuit scriptum στενοπορίαν τοῦ ποταμοῦ, ut in Anab. 4, 3, 7." SCHN. Ubi δυσπορίαν est. Meliora Schneiderus ad 3, 5, 20.

ἐγγὺς ὄντων] quia munitiones istæ usque ad ripas amnis pertinebant. SCHN. Mox αὐτῷ om. G.

8. Ἐκ τούτου δὲ ᾤχετο] Ἀλκιβιάδης ἐκ τούτου ᾤχετο μὲν E.

δὲ om. V.

συνχώρησαν B.C.D.E.F.G.I.K.V. Ceteri συνεφώνησαν. "Diodorus ὁμο-

χηδόνος ἑκοσι τάλαντα δοῦναι Ἀθηναίους Φαρνάβαζον καὶ ὡς
 9 βασιλέα πρέσβεις Ἀθηναίων ἀναγαγεῖν, καὶ ὄρκους ἔδοσαν καὶ
 ἔλαβον παρὰ Φαρναβάζου ὑποτελεῖν τὸν φόρον Καλχηδο-
 νίους Ἀθηναίους ὅσον περ εἰώθησαν καὶ τὰ ὀφειλόμενα χρήματα
 ἀποδοῦναι, Ἀθηναίους δὲ μὴ πολεμεῖν Καλχηδονίους, ἕως ἂν
 10 οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις ἔλθωσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ τοῖς [8]
 ὄρκους οὐκ ἐτύγχανε παρῶν, ἀλλὰ περὶ Σηλυβρίαν ἦν ἐκείνην
 δ' ἔλὼν πρὸς τὸ Βυζάντιον ἦκεν, ἔχων Χερρονησίτας τε παν-
 11 δημεῖ καὶ ἀπὸ Θράκης στρατιώτας καὶ ἵππείας πλείους τριακο-
 σίων. Φαρνάβαζος δὲ ἄξιων δεῖν κάκεινον ὀμνῦναι, περιέμενον
 ἐν Καλχηδόνι, μέχρι ἔλθοι ἐκ τοῦ Βυζαντίου· ἐπεὶ δ' ἦλθεν,
 12 οὐκ ἔφη ὀμείσθαι, εἰ μὴ κάκεινος αὐτῷ ὀμείται. μετὰ ταῦτα
 ὤμοσεν ὁ μὲν ἐν Χρυσοπόλει οἷς Φαρνάβαζος ἔπεμψε Μιτρο-
 βάτει καὶ Ἀρνάπει, ὁ δ' ἐν Καλχηδόνι τοῖς παρ' Ἀλκιβιάδου
 Εὐρυπτολέμῳ καὶ Διοτίμῳ τὸν τε κοινὸν ὄρκον καὶ ἰδία ἀλλήλους
 13 πίστεις ἐποίησαντο. Φαρνάβαζος μὲν οὖν εὐθὺς ἀπήει, καὶ τοὺς [9]
 παρὰ βασιλέα πορευομένους πρέσβεις ἀπαντᾶν ἐκέλευσεν εἰς
 Κύζικον. ἐπέμφθησαν δὲ Ἀθηναίων μὲν Δωρόθεος, Φιλοδίκης,

λογίαν ἐποίησαντο πρὸς, et Plutarchus
 σπονδὰς ἐποίησαντο πρὸς Φ. Ceterum
 οἱ λοιποὶ στρατηγοὶ sunt Theramenes
 et Thrasyllus, οἱ περὶ τὸν Θηραμένην
 Diodoro c. 66. atque inde profecti
 obsederunt Byzantium." SCHN.

9. ἔδοσαν καὶ ἔλαβον B.D.V. Ce-
 teteri ἔλαβον καὶ ἔδοσαν.

παρὰ Φαρναβάζου] πρὸς Φαρνάβα-
 ζον F.G.I.V. Ald.

οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις] Rede-
 untes, ut Aristoph. Ach. 61 : Οἱ πρέ-
 σβεις οἱ παρὰ βασιλέως 134 : Προσ-
 ἴτω Θεώρος ὁ παρὰ Σιτάλκους· et arg-
 gum. v. 1 : Παραγίνονται τινες πρέ-
 σβεις παρὰ Περσῶν καὶ παρὰ Σιτάλ-
 κους.

πολεμεῖν Χαλκηδονίους] Hoc etiam
 in loco hæsit vitium, quod agnosces
 magis etiam ex Plutarchi verbis, qui
 loco istorum : Ἀθηναίους δὲ μὴ πολε-
 μεῖν Χαλκηδονίους, hæc habet : τὴν δὲ
 Φαρναβάζου χώραν μὴ ἀδικεῖν. Inepta
 omnino vulgata hujus loci lectio est.
 Fiunt enim tributarii Chalcedonii A-
 theniensium, ὑποτελεῖν τὸν φόρον,
 quod Plutarchus dixit ὑπηκόους πάλιν
 Ἀθηναίους εἶναι ; et tamen separatim
 cavetur ne Athenienses suis his tri-

butariis bellum inferant, donec legati
 a rege Persarum redierint. Legen-
 dum igitur censeo πολεμεῖν Φαρνα-
 βάζῳ pro Χαλκηδονίους. SCHN. Ni-
 hil inepti in his induciis, non pace.

10. τοῖς] Libri τοῖς τε.

Σηλυβρίαν] Σηλυμβρίαν B. "Hanc
 urbem Alcibiades, sed non sine sum-
 mo vitæ discrimine, cepit. Plutarch.
 Alcib. c. 30." SCHN.

ἐκείνην] Libri κείνην. "Captam
 narrat aliunde Plutarchus cap. 30.
 Proditionem narrat Diodorus 13, 66."
 SCHN.

ἵππείας] Libri ἵππεῖς.

11. ἀξιῶν] ἀξιῶν G.

μέχρι ἔλθοι B.C.E. μέχρις ἂν ἔλθῃ
 V. Ceteri μέχρις ἔλθῃ.

ἐπεὶ] ἐπειδὴ B.

12. Μιτροβάτει B.D.F. Μιτροβάτη
 V. (qui etiam Ἀρνάπη), Μητροβάτη E.
 Ceteri Μητροβάτει. Cognominem Per-
 sam memorat Herodotus.

καὶ ἰδία B.D.F.H.V. Ceteri καὶ
 ἰδία καὶ.

13. βασιλέα] βασιλέως B.G.

ἐπέμφθησαν] ἐπέμφθησαν F.

Φιλοδίκης] Nomen de forma sus-
 pectum, quæ non est Græca.

- Θεογένης, Εὐρυπτόλεμος, Μαντίθεος, σὺν δὲ τούτοις Ἀργεῖοι Κλεόστρατος, Πυρρόλοχος ἐπορεύοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις Πασιππίδας καὶ ἕτεροι, μετὰ δὲ τούτων καὶ Ἐρμοκράτης, ἥδη φεύγων ἐκ Συρακουσῶν, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
- 14 Πρῶξενος. καὶ Φαρνάβαζος μὲν τούτους ἤγε· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι [10] τὸ Βυζάντιον ἐπολιόρκουν περιτειχίσαντες, καὶ πρὸς τὸ τεῖχος
- 15 ἀκροβολισμοὺς καὶ προσβολὰς ἐποιούντο. ἐν δὲ τῷ Βυζαντίῳ ἦν Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος ἀρμοστής καὶ σὺν αὐτῷ τῶν περιόικων τινὲς καὶ τῶν νεοδαμωδῶν οὐ πολλοὶ καὶ Μεγαρεῖς καὶ ἄρχων αὐτῶν Ἐλιξος Μεγαρεὺς καὶ Βοιωτοὶ καὶ τούτων ἄρχων
- 16 Κοιρατάδας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς οὐδὲν ἐδύναντο διαπράξασθαι κατ' ἰσχὺν, ἔπεισάν τινες τῶν Βυζαντίων προδοῦναι τὴν πόλιν.
- 17 Κλέαρχος δὲ ὁ ἀρμοστής οἴομενος οὐδένα ἂν τοῦτο ποιῆσαι, [11] καταστήσας δὲ ἅπαντα ὡς ἐδύνατο κάλλιστα καὶ ἐπιτρέψας τὰ ἐν τῇ πόλει Κοιρατάδα καὶ Ἐλιξῷ, διέβη παρὰ τὸν Φαρνάβαζον εἰς τὸ πέραν, μισθόν τε τοῖς στρατιώταις παρ' αὐτοῦ ληψόμενος καὶ ναῦς συλλέξων, αἱ ἦσαν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἄλλαι καταλελειμμέναι φρουρίδες ὑπὸ Πασιππίδου καὶ ἐν Ἀντάνδρῳ καὶ ἄς Ἀγησανδρίδας εἶχεν ἐπὶ Θράκης, ἐπιβάτης

Θεογένης] Θεαγένης V.

Πασιππίδας] At is erat exsul supra 1, 1, 32, siquidem idem intelligitur, quemadmodum Hermocrates, cujus nomini additum ἥδη φεύγων ἐκ Συρακουσῶν. Quodsi diversum ab exsule significare voluit, cur nomine patris non distinxit Xenophon? In Hermocrate etiam dubitari potest, cur ἥδη φεύγων dicatur is qui jam supra 1, 1, 27. exsul nominatus erat. Diodorus 13, 63. Hermocratem rediisse ait Syracusas Olympiadis 92. anno 4. Videtur igitur frustra rediisse Syracusas, et naves perditas reparasse, ut a civibus reciperetur. Quare Xenophon dixisse videri potest ἥδη φεύγων, postquam Hermocrates frustra iudicium populi rescindere tentaverat. SCHN.

μετὰ δέ] μετὰ V.

14. Post πρὸς τὸ erasum ὦ in B., ut 16. in διαπράξασθαι inter πρα et ἔσο erasæ tres litteræ.

15. Κλέαρχος] Severitate imperii, qua usus ille sit, inprimis homines ad urbem prodendam commotos esse tradit Diodorus 13, 66. SCHN.

περιοίκων] παροίκων B.

νεοδαμωδῶν] γεοδαμοδῶν A. Ald.

Quos auctor hic vocat περιοίκους et νεοδαμώδεις, eos communi nomine dicunt Πελοποννησίους Plutarchus et Diodorus. SCHN.

Κοιρατάδας] De nomine hominis vide ad Anab. 7, 1, 33. De Helixo Megarensi Vales. ad Harpocr. p. 57. Thucyd. 8, 80. SCHN.

16. ἐδύναντο] Libri ἠδύναντο.

ἔπεισαν] ἔπεισε B. Voluit sine dubio ad Alcibiadem referri. SCHN.

17. ἐδύνατο B. Ceteri ἠδύνατο.

συλλέξων B.D. Ceteri ἐσυλλέξων.

ἄλλαι καταλελειμμέναι] Vitiosum ἄλλαι et per se et propter locum Wytttenbachius in Biblioth. crit. Amstelod. vol. 2, p. 92. corrigebat πάλαι scribens. Schæferus ἄλλαι ἄλλη ἐδίδι, quam posterorem rationem probavi. SCHN. ἄλλαι τε καταλελειμμέναι V. Dictum autem ἄλλαι significatione adverbii, ut nulla opus videatur mutatione.

Ἀγησανδρίδας B. Ceteri Ἐγησανδρίδας. Vid. annot. ad 1, 1, 1.

ἐπιβάτης ὧν] Cum interpretes mi-

ὦν Μινδάρου, καὶ ὅπως ἄλλαι ναυπηγηθεῖσαν, ἀθροαὶ δὲ γε-
 νόμεναι πᾶσαι κακῶς τοὺς συμμάχους τῶν Ἀθηναίων ποιούσαι
 18 ἀποσπάσειαν τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου. ἐπεὶ δ' [12]
 ἐξέπλευσεν ὁ Κλέαρχος, οἱ προδιδόντες τὴν πόλιν τῶν Βυζαν-
 τίων Κύδων καὶ Ἀρίστων καὶ Ἀναξικράτης καὶ Λυκούργος
 19 καὶ Ἀναξίλαος, ὃς ὑπαγόμενος θανάτου ὕστερον ἐν Λακεδαί-
 μοι διὰ τὴν προδοσίαν ἀπέφυγεν, ὅτι οὐ προδοίη τὴν πόλιν,
 ἀλλὰ σώσαι, παῖδας ὄρων καὶ γυναῖκας λιμῶ ἀπολλυμένας,
 Βυζάντιος ὦν καὶ οὐ Λακεδαιμόνιος· τὸν γὰρ ἐνόητα σίτον
 Κλέαρχον τοῖς Λακεδαιμονίων στρατιώταις δίδοναι· διὰ ταυτ'
 οὖν τοὺς πολεμίους ἔφη εἰσέσθαι, οὐκ ἀργυρίου ἕνεκα οὐδὲ διὰ
 20 τὸ μισεῖν Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, νικτὸς [13]
 ἀνοίξαντες τὰς πύλας τὰς ἐπὶ τὸ Θράκιον καλουμένας εἰσήγα-
 21 γον τὸ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ὁ δὲ Ἐλιξος καὶ ὁ

litem classiarium intelligi putarent, varia sunt commenti, ut dubitationem tollerent de Hegesandride, qui supra dux classis fuit. Sed locus Thucydides 8, 61. de Leonte Spartano, Chio praefecto vel harmostae misso, ὃς Ἀντισθένη ἐπιβάτης ξυνεξήλθε, docet ἐπιβάτην dici simpliciter quicunque nave vehitur. In Thucydide inepte vertunt *rector navisque defensor*. SCHN.

ὅπως] Referrī ad διέβη animadvertit Morus.

τοὺς συμμάχους τῶν Ἀθ. B.C.D.E. H.V. Ceteri τοῖς τῶν Ἀθ. ξυμμάχους.

18. οἱ προδιδόντες] Hoc participium nequitur cum verbo εἰσήγαγον §. 20. SCHN.

19. ὅτι] εἰπὼν ὅτι V.

σώσαι] Apud Plutarchum c. 31. est ἐπὶ σωτηρία παραδώσειν τὴν πόλιν. Ceterum ille aliunde rem multo accuratius narrat et plane consentit cum Diodoro 13, 66, 67. Anaxilaum nominat etiam Polyænus 1, 47, 2. a Wesselingio emendatus ad Diodorum p. 594. qui monuit etiam p. 595, quæ de Chalcedone, Selymbria et Thrasylli clade narrantur a Xenophonte, referrī a Diodoro ad annum Olymp. 92, 4. anno igitur priora, siquidem apposita archontum nomina sequamur, quæ tamen in Xenophonte ab aliena manu accessisse manifestum est. Convenit etiam annus re-

ditus Alcibiadis exsulis infra narratus cum Diodoro: quo ipso argumento convincitur falsa archontum enumeratio Xenophonti addita. SCHN.

ἀπολλυμένας] ἀπολλυμένους H., quod malim.

τοῖς post Λακεδαιμονίων repetitum delet B.

20. ἐπεὶ—παρεσκεύαστο] Thuc. 1, 46 init.: Οἱ Κορινθιοί, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἔπλεον 48 init.: Ἐπειδὴ παρεσκεύαστο τοῖς Κορινθίοις, ἦσαν ἐς χεῖρας 3, 107 extr.: Ἐπεὶ παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις, ἦσαν ἐς χεῖρας 4, 67 init.: Ἐπειδὴ ἀπὸ τε τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις, ὑπὸ νύκτα πλεύσαντες ἐν δρυγαμί ἐκαθέζοντο. "Multo accuratius hoc enarrat Diodorus, qui Alcibiadem cum suis διὰ τῶν κλιμάκων intromisum ait. Hic postea portas ipse cum suis aperuit. Ceterum δὲ hic post longiorem parenthesis interpositum vicem tenet Latini *ergo*; verbum autem εἰσήγαγον conjungendum cum præcedentibus οἱ προδιδόντες τὴν πόλιν sectionis 18." SCHN.

τὸ Θράκιον] Conf. Anab. 7, 1, 24. unde patet locum fuisse intra mœnia urbis. SCHN. Ibi quod est: Χωρίον οἷον κάλλιστον ἐκτάξασθαι ἔστι τὸ Θράκιον καλούμενον, hic quoque persuadet καλουμένας scribendum esse καλούμενον.

Κοιρατάδας οὐδὲν τούτων εἰδότες ἐβοήθουν μετὰ πάντων εἰς τὴν ἀγοράν· ἐπεὶ δὲ πάντα οἱ πολέμιοι κατεῖχον, οὐδὲν ἔχοντες 22 ὅ τι ποιήσαιεν, παρέδωσαν σφᾶς αὐτούς. καὶ οὗτοι μὲν ἀπέμψθησαν εἰς Ἀθήνας, καὶ ὁ Κοιρατάδας ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαιόντων ἐν Πειραιεὶ ἔλαθεν ἀποδρᾶς καὶ ἀπεσώθη εἰς Δεκέλειαν.

ΚΕΦ. Δ.

Φαρνάβαζος δὲ καὶ οἱ πρέσβεις τῆς Φρυγίας ἐν Γορδιεῖ A. C. ὄντες τὸν χειμῶνα τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον πεπραγμένα ἤκουσαν. 407. 2 ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος πορευομένοις αὐτοῖς παρὰ βασιλέα ἀπήντησαν καταβαίνοντες οἱ τε Λακεδαιμονίων πρέσβεις, Βοιωτίος ὄνομα καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄλλοι ἄγγελοι, καὶ ἔλεγον ὅτι Λακεδαιμόνιοι πάντων ὧν δέονται πεπραγότες εἰν 3 παρὰ βασιλέως, καὶ Κῦρος, ἄρξων πάντων τῶν ἐπὶ θαλάττῃ καὶ συμπολεμήσων Λακεδαιμονίοις, ἐπιστολήν τε ἔφερε τοῖς κάτω πᾶσι τὸ βασιλείον σφράγισμα ἔχουσαν, ἐν ἣ ἐνῆν καὶ τάδε, Καταπέμπω Κῦρον κάρανον τῶν εἰς Καστωλὸν ἀθροί- 4 ζομένων. τὸ δὲ κάρανον ἔστι κύριον. ταῦτ' οὖν ἀκούοντες οἱ [2]

22. ἀποβαιόντων] Brodæus intelligit τῶν ἄλλων. SCHN.

1. οἱ πρέσβεις] Conf. 1, 3, 13. SCHN.

Γορδιεῖ] Libri Γορδίω. Correxī ad Stephani Thes.

τὸν χειμῶνα] h. e. post Octob. 18. SCHN.

τὸ Βυζάντιον] Βυζάντιον V.

2. ἀρχομένου τοῦ ἔαρος] post Apr. 13. SCHN.

καταβαίνοντες] οἱ καταβαίνοντες H. οἱ τε] οἱ G.

καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ] Hæc delenda putat Morus, ut interpretationem verborum καὶ οἱ ἄλλοι ἄγγελοι. Non male; nisi quis malit sequentia καὶ οἱ ἄγγελοι Persæ intelligendi videntur, non legati Græcorum. Ceterum legationem hanc Lacedæmoniorum dux, ut videtur, Bœotio missam ab altera, cujus dux erat Pasippidas, diversam et tempore priorem fuisse suspicatur Morus: neque equidem dubito. SCHN.

πάντων pro πάντα propter geniti-

vum sequentem positum, ut apud Eurip. Med. 12: Ἀνδάνουσα μὲν φυγῇ πολιτῶν ὧν ἀφίκετο χθόνα. Ubi de genitivo pro alio casu propter sequentem genitivum posito dixit Matthiæ.

δέονται] ἐδέοντο V.

3. καὶ Κῦρος] scil. ἀπήντησεν. SCHN.

συμπολεμήσων B.D.F. Ceteri συμπολεμήσων.

σφράγισμα ἔχουσαν B.D.F.H.I.V. Ceteri ἔχουσαν σφράγισμα. "Infra 7, 1, 39: Ὁ Πέρσης ὁ φέρων τὰ γράμματα δείξας τὴν βασιλέως σφραγίδα." SCHN.

τὸ δὲ κάρανον ἔστι κύριον] Verba hæc spuria censebat Kœppenius. In Anabasi 1, 1, 2: Καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπείδειξε πάντων, ὅσοι εἰς Καστωλοῦ πεδῖον ἀθροίζονται. pro quo Diodorus 14, 19: Ὁ τῶν ἐπὶ θαλάττης σατραπειῶν ἡγούμενος; et Plutarchus in Artaxerxe: Λυδίας σατράπης καὶ τῶν ἐπὶ θαλάττης στρατηγός. Ad Xenophontis locum respexit Stephanus Byz.: Καστωλοῦ, inquit, πεδῖον, Δωριέων, ὡς Ξενοφῶν. ἐκλήθη δὲ, ὅτι Καστωλοῦς τοὺς Δωριεῖς οἱ Λυδοὶ φα-

τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, καὶ ἐπειδὴ Κῦρον εἶδον, ἐβούλοντο
 μὲν μάλιστα παρὰ βασιλέα ἀναβῆναι, εἰ δὲ μὴ, οἴκαδε ἀπελ-
 5 θείν. Κῦρος δὲ Φαρναβάζω εἶπεν ἢ παραδοῦναι τοὺς πρέσβεις
 εαυτῷ ἢ μὴ οἴκαδέ πω ἀποπέμψαι, βουλόμενος τοὺς Ἀθηναίους
 6 μὴ εἰδέναι τὰ πραττόμενα. Φαρνάβαζος δὲ τέως μὲν κατείχε
 τοὺς πρέσβεις, φάσκων τοτὲ μὲν ἀνάξειν αὐτοὺς παρὰ βασιλέα,
 7 τοτὲ δὲ οἴκαδε ἀποπέμψειν, ὡς μηδὲν μέμψηται· ἐπειδὴ δὲ [3]
 ἐνιαυτοὶ τρεῖς ἦσαν, ἐδεήθη τοῦ Κύρου ἀφεῖναι αὐτοὺς, φάσκων
 ὁμωμοκέναι ἀπάξειν ἐπὶ θάλατταν, ἐπειδὴ οὐ παρὰ βασιλέα.
 πέμψαντες δὲ Ἀριοβαρζάνει παρακομίσαι αὐτοὺς ἐκέλευον· ὁ
 δὲ ἀπήγαγεν εἰς Κίον τῆς Μυσίας, ὅθεν πρὸς τὸ ἄλλο στρα-
 τόπεδον ἀπέπλευσαν.

8 Ἀλκιβιάδης δὲ βουλόμενος μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀποπλεῖν [4]
 οἴκαδε, ἀνήχθη εὐθὺς ἐπὶ Σάμου· ἐκείθεν δὲ λαβὼν τῶν νεῶν
 9 εἴκοσιν ἔπλευσε τῆς Καρίας εἰς τὸν Κεραμικὸν κόλπον. ἐκείθεν
 δὲ συλλέξας ἑκατὸν τάλαντα ἤκεν εἰς τὴν Σάμον. Θρασύβουλος

σι. ἦν δὲ πόλις ἐν Λυδία Καστωλός. In quo loco quid sibi velit interser-
 tum Δωριέων, et unde habuerit Ste-
 phanus, Dorienses appellatos fuisse a
 Lydis Castolos, et qui denique Do-
 rienses intelligantur, ignoro. Deinde
 dubitationem mihi injicit, quod ibi
 Castoli campus, hic Castolus urbs
 nominetur, ubi conventus erat ur-
 bium vicinarum et populorum Per-
 sarum imperio subjectorum. An
 campus Castoli nominatur ideo, quia
 in eo copiae bello exorto militares ex-
 plicabantur et recensebantur? Dores
 convenisse Castoli, ut Iones Panionii,
 opinio est Larcheri, Gallici Anabaseos
 interpretis, nullo argumento firmata.
 Idem vocabulum κάρανον non Per-
 sicæ nec Syriacæ dialecti cum auctore
 Lexici MS. a Segaar. Epist. ad
 Valckenar. p. 41. laudati, Κατὰ Πέρ-
 σας κάρανος, τουτέστι δεσπότης, τῇ δὲ
 Σύρω διαλέκτῳ ἀνδρείος, πολεμιστῆς,
 δυνατάτατος, quem citavit Morus, sed
 Doricæ esse putat, eoque usum esse
 Darium, quoniam cum Doribus lo-
 queretur. Etiam Κορπενος Græcæ
 originis esse κάρανον voluit. In Ana-
 basi I, 2, 11. Καύστρου πεδίων urbs
 appellatur: ex quo loco Καστωλοῦ

πεδίων de urbe dictum defendi potest.
 SCHN. V. annot. ad Anab. I, 1, 2.

4. ἐβούλοντο μὲν μάλιστα] Trans-
 posui μὲν ex more Atticorum. Conf.
 dicenda ad 5, 3, 7. SCHN. Qui
 scripsit ἐβούλοντο μάλιστα μὲν.

5. μὴ οἴκαδέ πω] Μῆπω nondum,
 divulgum est, ut Anab. 7, 3, 35.
 Conf. Morus ad Isocratis Panegyri-
 cum cap. 2. SCHN.

6. ὡς μηδὲν μέμψηται] ut Cyrus
 non haberet querendi causam. SCHN.
 μέμψοντο eadem manu superscrip-
 tum in D. πέμψηται A. B. μέμψε-
 ται G.

7. ἐνιαυτοὶ τρεῖς] Paulo ante quam
 ad patrem moribundum ascenderet
 Cyrus. Anticipando hæc narrantur.
 SCHN.

ὁμωμοκέναι] Conf. I, 3, 8 seqq.
 SCHN.

βασιλέα] Weiskius ἀναγάγοι, Zeu-
 nius ἀνήγε intelligit. Ariobarzanes
 idem esse videtur, de quo dictum ad
 Cyrop. 8, 8, 4. et infra ad 7, 1, 27.
 SCHN.

Ἀριοβαρζάνει] Ἀριοβαρζάνη V.

8. Κεραμικὸν] Κεραμικὸν F. V. In-
 fra 2, 1, 15. Κεραμείον, ubi B. E.
 Κεράμιον.

δὲ σὺν τριάκοντα ναυσὶν ἐπὶ Θράκης ἄρχετο, ἐκεῖ δὲ τὰ τε ἄλλα
 χωρία τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μεθεστηκότα κατεστρέψατο
 καὶ Θάσον, ἔχουσαν κακῶς ὑπὸ τε τῶν πολέμων καὶ στάσεων
 10 καὶ λιμοῦ. Θράσυλλος δὲ σὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ εἰς Ἀθήνας
 κατέπλευσε· πρὶν δὲ ἦκειν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγούς εἵ-
 λοντο Ἀλκιβιάδην μὲν φεύγοντα καὶ Θρασύβουλον ἀπόντα,
 11 Κόνωνα δὲ τρίτον ἐκ τῶν οἴκοθεν. Ἀλκιβιάδης δ' ἐκ τῆς [5]
 Σάμου ἔχων τὰ χρήματα κατέπλευσεν εἰς Πάρον ναυσὶν εἵ-
 κοσιν, ἐκείθεν δ' ἀνήχθη εὐθὺς Γυθείου ἐπὶ κατασκοπὴν τῶν τριή-
 ρων, ἃς ἐπυνθάνετο Λακεδαιμονίους αὐτόθι παρασκευάζειν τριά-
 κοντα, καὶ τοῦ οἴκαδε κατάπλου ὅπως ἢ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει.
 12 ἐπεὶ δ' ἑώρα ἑαυτῷ εὖνου οὖσαν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἡρημένους
 καὶ ἰδίᾳ μεταπεμπομένους τοὺς ἐπιτηδείους, κατέπλευσεν εἰς τὸν
 Πειραιᾶ ἡμέρα ἧ Πλυντήρια ἦγεν ἢ πόλις, τοῦ ἔδους κατακεκα-
 λυμένου τῆς Ἀθηνᾶς, ὃ τινες οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι καὶ

9. ἐπὶ Θράκης] Rem eandem sed
 serius narrari a Diodoro, scilicet
 Olymp. 93, 1, monet Morus. Diodo-
 rorū locus est 13, 72, ubi Thasum a
 Thrasybulo et Abdera, Thraciæ ur-
 bem, captas narrat. Sed idem jam
 antea cap. 64. sub Olymp. 92, 4.
 narrauerat Thrasybulum ad Thraciam
 missum fuisse, ut civitates recupera-
 ret. Potuit igitur illic usque in an-
 num sequentem commoratus esse ;
 quod verum esse nunc video. Noster
 enim infra c. 5, 11: Ἀκούσας (Alcibi-
 ades sub ipsam tempus pugnae An-
 tiochi et Lysandri) Θρασύβουλον ἔξω
 Ἑλλησπόντου ἦκοντα τειχίζειν Φώ-
 καιαν. Ipse Diodorus 13, 72. narrata
 expeditione Thrasybuli in Thracia
 post Lysandri victoriam, addit : Οἱ
 μὲν οὖν στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ταῦτα
 ἔπραξαν μετὰ τὸν οἴκοθεν ἔκπλου, et
 antequam Thrasybuli expeditionem
 narrat, infit : τοῦτων δὲ πραττομένων
 Θρασύβουλος et cetera. Absenti
 Thrasybulo imperium continuatum
 fuisse annotavit Xenophon c. 4. De-
 mosthenes contra Leptinem p. 474.
 ab Echphanto Thasum traditam et
 præsidium Laconicum ejectum fuisse
 ait : sed de tempore non constat inde,
 quod putabat Wesseling. ad Diodo-
 rum 2, p. 598. cum F. A. Wolfio.
 SCHN.

ἐκεῖ H. van Herwerden Thes. lit-
 terar. Lugd. Bat. 1851 d. 30 Januar.
 propositis p. 2, 7. Libri ἐκείθεν.

Θάσον] Θάσσον B.F.

10. στρατηγούς] στρατηγὸν V.

11. Πάρον] ἄμον F. littera ab initio
 deleta.

εὐθὺς Γυθείου] εὐθὺς θίου F. Γυθίου
 etiam V.

κατασκοπὴν B.C.E.G.H. Ceteri κα-
 τασκοπῆ. Eadem varietas Cyrop. 6, 2, 9.
 τριήρων B.C.D.E.G.H.V. Ceteri
 τριηρέων.

ὅπως] ὅπερ B.

ἔχει B.C.E. Ceteri ἔχει.

12. ἑώρα] ἑώραν B.

ἡρημένους] Per synesin intellige
 τοὺς πολίτας ex præcedenti nomine
 πόλεως. SCHN.

ἐπιτηδείους] ἰδίου V. et qui eadem
 manu in margine : γρ. ἐπιτηδείους D.

ἡμέρα, ἧ Πλυντήρια] Plutarchus
 Alc. c. 34, scribit fuisse diem vigesi-
 mum quintum mensis Thargelionis :
 male igitur Dodwelli Annales ponunt
 Thargelionis diem 29. Hinc reditus
 Alcibiadis cedit adhuc in annum
 primum, sed exeuntem, Olympiadis
 nonagesimæ tertiæ ; quo eum acci-
 disse quoque ait Diodorus 13, 68.
 Describit eum Athenæus 12, p. 535.
 SCHN.

ἀνεπιτήδειον] Plutarchus l. 1. rem

αὐτῷ καὶ τῇ πόλει· Ἀθηναίων γὰρ οὐδεὶς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ
 13 οὐδενὸς σπουδαίου ἔργου τολμήσαι ἂν ἄψασθαι. καταπλέοντος [6]
 δ' αὐτοῦ ὃ τε ἐκ τοῦ Πειραιῶς καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἄστεος ὄχλος
 ἠθροίσθη πρὸς τὰς ναῦς, θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι τὸν
 Ἀλκιβιάδην, λέγοντες οἱ μὲν ὡς κράτιστος εἶη τῶν πολιτῶν
 καὶ μόνος [ἀπελογήθη ὡς] οὐ δίκαιως φύγοι, ἐπιβουλευθεὶς δὲ
 ὑπὸ τῶν ἔλαττον ἐκείνου δυναμένων μοχθηρότερα τε λεγόντων
 14 δυνατοῦ, ἐθέλοντος δὲ τότε κρίνεσθαι παραχρήμα τῆς αἰτίας
 ἄρτι γεγενημένης ὡς ἠσεβηκότος εἰς τὰ μυστήρια, ὑπερβαλλόμε-
 νοι οἱ ἔχθροὶ τὰ δοκοῦντα δίκαια εἶναι ἀπόντα αὐτὸν ἐπτέρησαν

illustrat: Δρῶσι δὲ τὰ ὄργια Πραξιεργί-
 γίδαι ἀπόρητα, τὸν τε κόσμον καθε-
 λόντες καὶ τὸ ἔδος κατακλύψαντες·
 ὅθεν ἐν ταῖς μάλιστα τῶν ἀποφράδων
 τῆν ἡμέραν ταύτην ἀπρακτῶν Ἀθηναί-
 νομίζουσιν. οὐ φιλοφρόνως οὖν οὐδ'
 εὐμενῶς ἐδόκει προσδεχομένη τὸν Ἀλ-
 κιβιάδην ἡ θεὸς παρακαλῦπτεσθαι καὶ
 ἀπελάνειν ἐαυτῆς. SCHN.

γὰρ] μὲν γὰρ K.

13. ἄστεος] ἄστεως B.

λέγοντες οἱ μὲν] Libri λέγοντες ὅτι
 οἱ μὲν. “Sed ipsa sedes aliena illius
 ὅτι indicio est esse glossema, quod
 quis sive in margine sive, quod magis
 placet, inter versus ad explicandum
 ὡς scripserit. Ergo plane delendum
 putavi. Ceterum huic οἱ μὲν responde-
 dere verba οἱ δὲ, ὅτι τῶν παρ. initio
 §. 17. quivis facile videt.” SCHN.

ἀπελογήθη] ἀπηγγέλθη A.E.F. Ald.,
 corrigentibus H.I. “Quod non est
 absurdum, si hæc verba spectant,
 quod §. 10. scripserat auctor, Alci-
 biadem exsulem creatum esse ducem
 adeoque declaratum innocentem. Sed
 eadem verba, sive populo tribuas
 sive historico ipsi, sensum efficiunt
 minus commodum. Quare tanquam
 glossema uncinis includenda putave-
 ram καὶ μόνος—φύγοι. Quod mihi
 nunc non item probabile visum est,
 ut Zeunio.” SCHN. ἀπελογήθη ὡς
 delet P. van den Es Thes. philolog.
 Lugd. Bat. 1849 cal. Novembr. pro-
 positus p. 2, 11; μόνος ἀπελογήθη ὡς
 Brücknerus in Zimmermanni Diario
 stud. antiq. 1839, p. 398, quum apolo-
 gia sequatur demum s. 20, ubi le-

gitima est aoristi forma media, ut
 alibi apud Xenophontem et alios,
 quum alteram suspectam faciat etiam
 modus post optativum indicativus.

ἐπιβουλευθεὶς δὲ] Scil. εἴη. SCHN.
 μοχθηρότερα B.D.I.V. Ceteri μοχθη-
 ρότερόν. “Sturzii Lexicon μοχθηρό-
 τερον interpretatur malitiose, calum-
 niosiorie. Quam rationem valime
 omnium probandam puto. De ho-
 minibus pravus Xenophon vocabulum
 μοχθηρὸς usurpare solet, non de ora-
 tione, nec de calumnia. Suspicor
 igitur scriptum fuisse a Xenophonte
 μοχθηροτέρων δὲ καὶ—κέρδος λεγόντων
 καὶ πολιτευόντων.” SCHN.

αὐτῶν] αὐτὸ E.F. αὐτῶν B.

ἀεὶ Juntina. Libri δ' ἀεὶ.

τὸ κοινὸν] Vulgo τό τε κοινόν. Sed
 τε priors inutile est, oritur vel ex
 seq. τότε vel ex interpretamento καὶ
 proximi. SCHN. Secluserat jam
 Morus.

αὐτοῦ] αὐτοῦ B.

ἀπὸ τοῦ τῆς πόλεως δυνατοῦ] I, 6, 7:
 Κατὰ γε τὸ αὐτοῦ δυνατὸν διαλλάξαι
 Ἀθηναίους· 14: Οὐκ ἔφη ἑαυτοῦ γε
 ἄρχοντος οὐδένα Ἑλλήνων εἰς τὸ ἐκεί-
 νου δυνατὸν ἀνδραποδισθῆναι.

14. τῆς αἰτίας ἄρτι γεγενημένης] Nam
 Plutarchus Alc. c. 19. ταῦτα γὰρ, in-
 quit, ἐν τῇ εἰσαγγελίᾳ γέγραπται, Θεο-
 σαλοῦ τοῦ Κίμωνος εἰσαγγεῖλαντος Ἀλ-
 κιβιάδην ἀσεβεῖν περὶ τῷ θεῷ, h. e.
 Cererem et Proserpinam. Conf. ibid.
 c. 22, ubi accusationis formula co-
 piose perscripta exstat. SCHN.

ὑπερβαλλόμενοι—δίκαια εἶναι] Ad-
 versarii, dilata in aliud tempus ejus

- 15 τῆς πατρίδος· ἐν ᾧ χρόνῳ ὑπὸ ἀμηχανίας δουλεύων ἠναγκάσθη μὲν
 θεραπεύειν τοὺς ἐχθίστους, κινδυνεύων ἀεὶ παρ' ἐκάστην ἡμέραν
 ἀπολέσθαι· τοὺς δὲ οἰκειοτάτους πολίτας τε καὶ συγγενεὶς καὶ
 16 τὴν πόλιν ἅπασαν ὄρων ἐξαμαρτάνουσαν, οὐκ εἶχεν ὅπως ὠφελοίη
 φυγῇ ἀπειργόμενος· οὐκ ἔφασαν δὲ τῶν οἴων περ αὐτὸς ὄντων
 εἶναι καινῶν δέισθαι πραγμάτων οὐδὲ μεταστάσεως· ὑπάρχειν
 γὰρ ἐκ τοῦ δήμου αὐτῷ μὲν τῶν τε ἡλικιωτῶν πλεόν ἔχειν τῶν τε
 πρεσβυτέρων μὴ ἐλαττοῦσθαι, τοῖς δ' αὐτοῦ ἐχθροῖς τοιοῦτοις
 δοκεῖν εἶναι οἴοισπερ πρότερον, ὕστερον δὲ δυνασθεῖσιν ἀπολ-
 λύναι τοὺς βελτίστους, αὐτοὺς δὲ μόνους λειφθέντας δι' αὐτὸ
 τοῦτο ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὅτι ἐτέροις βελτίοισιν οὐκ
 17 εἶχον χρῆσθαι· οἱ δὲ, ὅτι τῶν παροιχομένων αὐτοῖς κακῶν μόνος
 αἴτιος εἶη, τῶν τε φοβερῶν ὄντων τῇ πόλει γενέσθαι μόνος
 18 κινδυνεύσαι ἡγεμῶν καταστῆναι. Ἀλκιβιάδης δὲ πρὸς τὴν γῆν [7]
 ὀρμισθεὶς ἀπέβαινε μὲν οὐκ εὐθέως, φοβούμενος τοὺς ἐχθρούς.

postulatione, quæ justissima esse videbatur, etc. Scripsi ὑπερβαλλόμενοι, quia de tempore præterito sermo est. SCHN.

15. ὑπὸ ἀμηχανίας δουλεύων] *necessitate coactus.* SCHN.

ἐχθίστους] Int. Lacedæmonios et Tissaphernem. Nam cum apud illos ob Agidis procerumque odium et invidiam se non tutum esse intellexisset, ad hunc tandem confugit. Thucyd. 8, 45. Plutarch. Alc. c. 24. SCHN.

συγγενεὶς B. Ceteri ξυγγενεῖς.

16. δέ] δέει G.

εἶναι addit B., om. ceteri. Conf. 2, 3, 25: Τοῖς οἴοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν.

καινῶν] κοινῶν E.

γὰρ B.D.F.H.I.V. Ceteri μὲν γάρ.

αὐτῷ Morus. Libri εἰαυτῷ.

τῶν τε] τῶν C.E.

τῶν τε B.C.D.E.F.G.H.V.Y. τῶν δὲ I. Ceteri καὶ τῶν.

τοιοῦτοις οἴοις Morus. Libri τοιοῦτος—οἴος. "Dativi reguntur ab ὑπάρχειν, quod ex superiori membro repeti debet." SCHN.

περ] καὶ G.

πρότερον, ὕστερον δέ] Haec verba, quæ sensum turbant, delenda puto cum Reizio, qui in Epimetro I. Prosodiæ Gr. accentus inclin. hunc locum doctissime et diligentissime pertractavit. Fortassis interpolatio originem cepit a scriptura περ. quare hanc particulam

non cum Reizio exsulare jussi. Sensus autem totius loci ex interpretatione ejusdem viri doctissimi est: *Nam populum quidem et illi hoc tribuisse, ut aequalibus anteferretur, majoribus natu non posthaberetur, et de inimicis ejus ita existimasse, illos esse tales, quo potentiam in civitate adepti evertere optimum quemque possent: ceterum posteaquam in republica ista jam soli relicti fuissent, necessario iis cives contentos fuisse, meliorum ducum et moderatorum inopia.* Weiskius e Wolfii conjectura scripsit πρότερον, δυνασθεῖσι—βελτίστους, ὕστερον δὲ αὐτοὺς μόνους etc., qua meliorem emendationem equidem reperire non potui. SCHN.

17. οἱ δὲ refertur ad οἱ μὲν s. 13.

παροιχομένων—κακῶν] Non injuria conquerebantur: nam ejus consilio factum erat ut Lacedæmonii Syracusanis opem ferrent, Deceliam in Attica munirent, cum Persarum rege amicitiam facerent et Ioniam a societate averterent Atheniensium. Nep. Alcib. 4. et Plutarch. Alc. c. 23. SCHN. Conf. Thuc. 6, 91; 7, 18.

γενέσθαι] *Quæ metuenda essent ne posthac civitati acciderent mala, horum illum solum videri ducem et auctorem esse creatum.* SCHN.

κινδυνεύσαι B. Ald.

αὐτοῦ] αὐτοῦς B.

ἐπαναστὰς δὲ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐσκόπει τοὺς αὐτοῦ ἐπι-
 19 τηδέους, εἰ παρέεισαν. κατιδὼν δὲ Εὐρυπτόλεμον τὸν Πεισιά-
 νακτος, αὐτοῦ δὲ ἀνεψιὸν, καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους καὶ τοὺς
 φίλους μετ' αὐτῶν, τότε ἀποβὰς ἀναβαίνει εἰς τὴν πόλιν μετὰ
 20 τῶν παρεσκευασμένων, εἴ τις ἄπτοίτο, μὴ ἐπιτρέπειν. ἐν δὲ τῇ [8]
 βουλῇ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπολογησάμενος ὡς οὐκ ἤσεβῆκει, εἰπὼν
 δὲ ὡς ἠδίκηται, λεχθέντων δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων καὶ οὐδενὸς
 ἀντειπόντος διὰ τὸ μὴ ἀνασχέσθαι ἀντὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἀναρρηθεὶς
 ἀπάντων ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ, ὡς οἶός τε ἂν σῶσαι τὴν προτέ-
 ραν τῆς πόλεως δύναμιν, πρότερον μὲν τὰ μυστήρια τῶν Ἀθη-
 ναίων κατὰ θάλατταν ἀγόντων διὰ τὸν πόλεμον, κατὰ γῆν
 21 ἐποίησεν ἐξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἅπαντας· μετὰ δὲ ταῦτα [9]
 κατελέξατο στρατιὰν, ὀπλίτας μὲν πεντακοσίους καὶ χιλίους,
 ἰππέας δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ναῦς δ' ἑκατόν. καὶ μετὰ τὸν
 κατάπλουν τρίτῳ μηνὶ ἀνήχθη ἐπ' Ἀνδρόν ἀφεστηκυῖαν τῶν
 Ἀθηναίων, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἀριστοκράτης καὶ Ἀδείμαντος ὁ

19. Εὐρυπτόλεμον] Diversus est ab illo, qui cum Mantitheo et aliis ad regem Persarum legatus fuit, supra 3, 13. is enim tertium demum post annum rediit, ut cap. 4, 7. ait Noster. Diversus etiam ille Mantitheus videtur ab eo, quem cum Diodoro in Hellesponto ducem Alcibiades abiens reliquerat, auctore Diodoro 13, 68. SCHN.

αὐτοῦ F.H.I. αὐτοῦ B.C.D.G.V.Y. Ceteri εἰαντοῦ.

τοὺς φίλους] φίλους H.

20. ἤσεβῆκει] ἤσεβηκεν K.

ἂν om. G.

σῶσαι τὴν προτέραν] *pristinam rei-publicae potentiam tueri et conservare* vertit Leoncl. At τὴν προτέραν significat *amissam* simul: quae quomodo conservari possit? ἀνασῶσθαι τὴν πατρίαν δόξαν est 7, 5, 16. SCHN.

πρότερον—κατὰ γῆν]. A quo nempe Decelia a Lacedaemoniis occupata tenebatur, via sacra, quae Eleusina ferebat, Iacchum seu pompam sacram deducere non ausi erant Athenienses. Conf. Plutarch. Alc. c. 34. SCHN. Fortasse autem πρότερον ex praecedenti προτέραν illatum pro πρώτων.

κατὰ γῆν ἐποίησεν] *Intellige ἀγεσθαι*. Nempe per viam sacram vocatam, de qua liber Polemonis olim extitit,

auctore Harpocrate in Ἱερὰ δόξ. Conf. Philostrati Vitas Soph. 2, 20, p. 602. Hesychn. in Ἱερὰ συκῆ, ibique interpretes. Libanius in Apologia Socratis p. 49, ed. Reiskii: Ὁ δὲ τοῖς μυστηρίοις ἀπέδωκε τὴν ἀρχαίαν ὁδόν. Ita enim locus ille scribendus erat. SCHN.

21. ἰππέας] Libri *ἰππέεις*.

τρίτῳ μηνὶ] Redierat Thargelionis die 25. exeunte anno 1. Olympiadis 93. Boedromionis altera parte mysteria Eleusinem per terram duxerat, igitur initio jam facti anni 2. Olympiadis 93. De mense et diebus mysteriorum loci classici sunt Plutarchi Camilli c. 19. Polyæni 3, 11, 2. Conf. Meursii Eleusiniorum c. 27. SCHN. Advenerat Thargelionis d. 25: mysteria autem agebantur Boedromione medio: ut praeter utriusque mensis dies reliquos tres integri interjaceant Scirophorion, Hecatombæon, Metagitnion. Quamobrem τετάρτῳ reponit Clintonus Fast. vol. 2, p. 88, ed. tert.

Ἀριστοκράτης] Diodorus 13, 69. et Nepos Alc. 7. *Thrasymbulum* fuisse tradunt. ZEUN. Sed is absens jam antea dux factus erat, supra segm. 10, et infra segm. 11, cap. 5. Ceterum Aristocrates videtur esse ὁ Σελλίου apud Thucyd. 8, 89. ubi male et con-

- Λευκολοφίδου συνεπέμφθησαν ἡρημένοι κατὰ γῆν στρατηγοί.
 22 Ἀλκιβιάδης δὲ ἀπεβίβασε τὸ στράτευμα τῆς Ἀνδρίας χώρας [10]
 εἰς Γαύρειον· ἐκβοηθήσαντας δὲ τοὺς Ἀνδρίους ἐτρέψαντο καὶ
 κατέκλεισαν εἰς τὴν πόλιν καὶ τινὰς ἀπέκτειναν οὐ πολλοὺς, καὶ
 23 τοὺς Λάκωνας οἱ αὐτόθι ἦσαν. Ἀλκιβιάδης δὲ τρόπαιόν τε
 ἔστησε, καὶ μείνας αὐτοῦ ὀλίγας ἡμέρας ἔπλευσεν εἰς Σάμον,
 κακείθεν ὀρμώμενος ἐπολέμει.

ΚΕΦ. Ε.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρότερον τούτων οὐ πολλῶ χρόνῳ
 Κρατησιππίδα τῆς ναυαρχίας παρεληλυθίας Λύσανδρον ἐξέ-
 πεμψαν ναύαρχον. ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς Ῥόδον καὶ ναῦς ἐκείθεν
 λαβὼν εἰς Κῶ καὶ Μίλητον ἔπλευσεν, ἐκείθεν δ' εἰς Ἐφεσον,
 καὶ ἐκεῖ ἔμεινε ναῦς ἔχων ἐβδομήκοντα μέχρι οὗ Κῦρος εἰς Σάρ-

tra codd. fidem Σικελίου editum.
 Conf. Aristoph. Av. 126. cum scholio
 et Valesii Emendation. p. 108. SCHN.

Λευκολοφίδου B.D.K. Λευκοροφί-
 δου C.F. Λευκαφορείδου G. Ceteri
 Λευκοροφείδου. "Quod jam olim Va-
 lesius e schol. Aristoph. Ran. 1561.
 corrigi jusserat, deinde Hemsterhus.
 ad Luciani vol. 1, p. 157. Plato Pro-
 tagora p. 315 E. eundem nominat.
 De Adimanto vide etiam infra 2,
 2, 32. Duo fuerunt Adimanti eodem
 tempore, ὁ Κήπιδος, alter ὁ Λευκολο-
 φίδου, ut est apud Platonem l. c. In
 loco Eupolidis Comici posito a scho-
 liaste Aristophanis l. c. Ἀργαλέον
 δῆτ' ἐστὶ πάσχειν τοῦτό με τὸν Λευκο-
 λόφου [Λευκολοφίδου] παῖδα, codex
 Ravennas addit τοῦ Πορθάουτος. In Ec-
 cles. v. 641. Λευκολόφας nominatur,
 nescio an pater Adimanti." SCHN.

οἱ ante ἡρημένοι om. B.C.F.H.V.
 et cum ἡρημένοι E.

22. Γαύριον] Idem castellum vocat
 Diodorus l. 1. Κάτριον, male. Livius
 31, 45. Gaureleon portum Andriorum
 habet. SCHN. Scripsi Γαύρειον.
 Quod monstrant libri Livii Gaurelon
 vel Caurelon præbentes.

ἐτρέψαντο] Scil. οἱ στρατιῶται τοῦ
 Ἀλκιβιάδου: quod nomen latet in
 præcedenti στράτευμα. SCHN.

καὶ τοὺς Λάκωνας] τοὺς Λάκωνας A.
 Ald.

23. τε om. F.

ἔπλευσεν εἰς Σ.] Plutarchus narrat
 Alcibiadem jam eo, quod oppidum
 Andriorum non ceperit, in repre-
 hensionem incurrisse adversariorum.
 SCHN.

ἐπολέμει] Thrasybulo relicto in cas-
 tello Γαυρίῳ, ipse profectus Con et
 Rhodum depopulatus est, teste Dio-
 doro, nisi potius Thrasyllus in locum
 Thrasybuli etiam hic substituentis
 est. Nam Thrasybulus in Helles-
 ponto bellum gerebat. Conf. 1, 4, 9.
 et 1, 5, 11. SCHN.

1. πρότερον τούτων] h. e. antequam
 Athenis proficisceretur Alcibiades.
 SCHN.

Κρατησιππίδα] Κρατισσιππίδα B.
 τῆς ναυαρχίας παρεληλυθίας] In
 locum Pasippidae suffectus Cratesip-
 pidas ad Chium imperium suscepit
 supra 1, 1, 32. Quodsi partem anni
 Pasippidae residuam Cratesippidae
 contributam fuisse putamus, certe im-
 perium Cratesippidae exierat Olymp.
 92, 4. Consentit Diodorus 13, 65.
 SCHN.

ναυαρχίας] ναυμαχίας A. B.

Κῶ] Κῶν Leonclavius in margine.
 Quod Thuc. 8, 41, 108, in Κῶ muta-
 tum in paucis. Sed Xenophon etiam
 Κέω.

μέχρι B. Ceteri μέχρις.
 οὗ] ὁ Κ.

2 δεις ἀφίκετο. ἐπεὶ δ' ἦκεν, ἀνέβη πρὸς αὐτὸν σὺν τοῖς ἐκ Λακε-
 δαίμονος πρέσβειν. ἐνταῦθα δὴ κατὰ τε τοῦ Τισσαφέρνους [2]
 ἔλεγον ἃ πεπονηκῶς εἶη, αὐτοῦ τε Κῦρου ἐδέοντο ὡς προθυμο-
 3 τάτου πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι. Κῦρος δὲ τὸν τε πατέρα
 ἔφη ταῦτα ἐπεσταλκέαι καὶ αὐτὸς οὐκ ἄλλ' ἐγνωκέναι, ἀλλὰ
 πάντα ποιήσιν· ἔχων δὲ ἦκειν τάλαντα πεντακόσια· εἰάν δὲ
 ταῦτα ἐκλίπη, τοῖς ἰδίοις χρήσεσθαι ἔφη, ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ
 ἔδωκεν· εἰάν δὲ καὶ ταῦτα, καὶ τὸν θρόνον κατακόψειν ἐφ' οὗ
 4 ἐκάθητο, ὄντα ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν. οἱ δὲ ταῦτ' ἐπήνουν καὶ [3]
 ἐκέλευον αὐτὸν τάξει τῷ ναύτη δραχμῆν Ἀττικὴν, διδάσκοντες
 ὅτι ἂν οὗτος ὁ μισθὸς γένηται, οἱ τῶν Ἀθηναίων ναῦται ἀπο-
 5 λείψουσι τὰς ναῦς, καὶ μείω χρήματα ἀναλώσει. ὁ δὲ καλῶς μὲν
 ἔφη αὐτοὺς λέγειν, οὐ δυνατὸν δ' εἶναι παρ' ἃ βασιλεὺς ἐπέστει-
 λεν αὐτῷ ἄλλα ποιεῖν. εἶναι δὲ καὶ τὰς συνθήκας οὕτως ἐχούσας,
 τριάκοντα μνᾶς ἐκάστη νηὶ τοῦ μηνὸς διδόναι, ὅπόσας ἂν βού-
 6 λωνται τρέφειν Λακεδαιμόνιοι. ὁ δὲ Λύσανδρος τότε μὲν ἐσιώ- [4]
 πησε· μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον, ἐπεὶ αὐτῷ προπιῶν ὁ Κῦρος ἤρετο
 τί ἂν μάλιστα χαρίζοιτο ποιῶν, εἶπεν ὅτι Εἰ πρὸς τὸν μισθὸν
 7 ἐκάστῳ ναύτῃ ὀβολὸν προσθείης. ἐκ δὲ τούτου τέτταρες ὀβολοὶ
 ἦν ὁ μισθὸς, πρότερον δὲ τριῷβολον. καὶ τὸν τε προσφειλό-
 μενον ἀπέδωκε καὶ ἔτι μηνὸς προέδωκεν, ὥστε τὸ στράτευμα
 8 πολὺ προθυμότερον εἶναι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούοντες ταῦτα [5]

2. ἐκ Λακεδαίμονος] Λακεδαιμονίους
 B. (in quo manus secunda Λακεδαί-
 μονος fecit ex Λακεδαιμονίους, sed ἐκ
 non addidit) Y. "Fortasse hoc præ-
 stat, ne quis putet nunc primum La-
 cedæmone missos advenire, qui con-
 tra redeunt a rege fæderisque tabulas
 afferunt cum litteris Cyro." SCHN.
 Eadem varietas 1, 6, 9.

ἐνταῦθα δὴ] ἐνταῦθα δὲ V.

ἔλεγον] ἔλεγεν V.

προθυμοτάτου] προθυμότητος V.

ἔφη, ἃ] ἐφ' οἷς V.

ἃ] ὁ K.

3. οὗ B.C.D.E.F.K.V.Y. Ceteri
 φ. "Plutarchus Lys. c. 9. habet ἐφ'
 φ καθήμενος ἐχρημάτιζε." SCHN.

4. ὅτι addit B., om. ceteri.

ἀπολείψουσι] Hoc ita evenisse tradit
 Plutarchus Lys. c. 4. SCHN.

5. ἐπέστειλεν Stephanus. Libri
 ἀπέστειλεν.

μνᾶς] ναῦς V.

διδόναι] διδόναι, δραχμὰς εἴκοσι καὶ
 ἑκατὸν V.

ἂν om. V.

βούλωνται] βούλουτο H. βούλου-
 ται V.

7. ἦν ὁ μισθὸς] De stipendio nau-
 tarum a Tissapherne dato Pelopon-
 nesiis disputant viri docti ad Thucy-
 didem 8, 29. SCHN.

προσφειλόμενον Leonclavius. Libri
 προσφειλόμενον, ut alibi. V. Steph.
 Thes. "Universa pecunia, quam tum
 solvit Lysandro Cyrus, secundum
 Plutarch. l. l. et Diodor. 13, 70. fuit
 decem millia Daricorum." SCHN.

καὶ—προέδωκεν om. H. Ad sig-
 nificationem, quam Bentlejus in Diss.
 Phalar. p. 28 alienam ab antiquioribus
 judicaverat, conf. 5, 1, 24.

εἶναι] ἦν V.

ἀθύμως μὲν εἶχον, ἔπεμπον δὲ πρὸς τὸν Κύρον πρέσβεις διὰ
 9 Τισσαφέρνους. ὁ δὲ οὐ προσεδέχετο, δεομένου Τισσαφέρνους
 καὶ λέγοντος, ἄπερ αὐτὸς ἐποίει πεισθεὶς ὑπ' Ἀλκιβιάδου,
 σκοπεῖν ὅπως τῶν Ἑλλήνων μηδὲ οἵτινες ἰσχυροὶ ὄσιν, ἀλλὰ
 10 πάντες ἀσθενεῖς, αὐτοὶ ἐν αὐτοῖς στασιάζοντες. καὶ ὁ μὲν Λύ- [6]
 σανδρος, ἐπεὶ αὐτῷ τὸ ναυτικὸν συνετέτακτο, ἀνελκύσας τὰς ἐν
 τῇ Ἐφέσῳ οὔσας ναῦς ἐνενήκοντα ἡσυχίαν ἤγεν, ἐπισκευάζων
 11 καὶ ἀναψύχων αὐτάς. Ἀλκιβιάδης δὲ ἀκούσας Θρασύβουλον ἐξ
 Ἑλλησπόντου ἤκοντα τειχίζειν Φώκαιαν διέπλευσε πρὸς αὐτὸν,
 12 ἐπιστείλας μὴ ἐπιπλεῖν ἐπὶ τὰς Λυσάνδρου ναῦς. ὁ δὲ Ἄν- [7]
 τίοχος τῇ τε αὐτοῦ νηὶ καὶ ἄλλῃ ἐκ Νοτίου εἰς τὸν λιμένα τῶν
 Ἐφεσίων εἰσπλεύσας παρ' αὐτὰς τὰς πρῶρας τῶν Λυσάνδρου
 13 νεῶν παρέπλει. ὁ δὲ Λύσανδρος τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγας τῶν
 νεῶν καθελκύσας ἐδίωκεν αὐτὸν, ἐπεὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ Ἄν-
 τίοχῳ ἐβοήθουν πλείοσι ναυσὶ, τότε δὴ καὶ πάσας συντάξας
 ἐπέπλει. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ Νοτίου καθελ-
 14 κύσαντες τὰς λοιπὰς τριήρεις ἀνήχθησαν, ὡς ἕκαστος ἤνοιξεν. ἐκ [8]
 τούτου δ' ἐναυμάχησαν οἱ μὲν ἐν τάξει, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διεσπαρ-
 μέναις ταῖς ναυσὶ, μέχρι οὗ ἔφυγον ἀπολέσαντες πεντεκαίδεκα

8. ἀθύμως μὲν] ἀθύμως V.

9. ἄπερ] ὄπερ malim. SCHN.

μηδὲ οἵτινες F.H.I. μὴ δὲ οἵτινες
 B.V. μηδὲ εἵτινες D. Plato Leg. 2,
 p. 674 C: Ὅστε κατὰ τὸν λόγον τούτου
 οὐδ' ἀμπέλων ἂν πολλῶν δέοι οὐδ'
 ἦτιμι πόλει 11, p. 919 D: Μήτ' ἔμπο-
 ρος μήτε διακονίαν μηδ' ἦντινα κεκτη-
 μένος. Demosth. p. 846 ult.: Οἷδ'
 ἦντι τούτων τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπε-
 σκήψατο. Ubi frustra Dobræus
 ἦντι οὖν.

αὐτοῖς B.D. αὐτοῖς F. Ceteri ἐαυ-
 τοῖς.

10. συνετέτακτο] συντέτακτο B.D.E.
 συντέτακται V.

οὔσας ναῦς B.C.D.E.H.V. οὔσας
 F. Ceteri ναῦς οὔσας.

ἐνενήκοντα B.D.E. ἐννεήκοντα E.
 Ceteri ἐννεήκοντα.

11. Θρασύβουλον] Conf. supra c. 4,
 §. 9. Ceterum Plutarchus c. 35. de
 abitu Alcibiadis ita: ἀπῆρεν ἀργυρο-
 λογῆσων ἐπὶ Καρίας. Diodorus Cla-
 zomenas abiisse ait, quæ tum ab exsu-

libus vexabantur. SCHN.

ἔξω Ἑλλησπόντου] Erat ibi supra
 1, 4, 9. inde nunc revertitur. Igitur
 ἐξ Ἑλλησπόντου ἤκοντα malim. SCHN.
 Similiter peccatum 7, 2, 9. Alienum
 etiam τειχίζειν de Phocæa, quo Pelo-
 ponnesii confugisse dicuntur c. 6, 33,
 ut ἀποτειχίζειν scribendum videatur
 aut περιτειχίζειν.

αὐτοῦ—αὐτοῦ] αὐτοῦ—αὐτοῦ B.

12. καὶ ἄλλῃ] Diodorus 13, 71.
 tradit cum decem navibus Antiochum
 fastu inflatum invectum in portum
 Ephesi provocasse Lysandrum ad
 prœlium. Plutarchus verborum con-
 tumeliam addit c. 35. SCHN.

πρῶρας] πρώτας V.

13. ἐβοήθουν] ἐβοήθησαν K.

συντάξας B.D. Ceteri ξυντάξας.

ἠνοιξεν] V. annot. ad 1, 1, 2.

14. διεσπαρμέναις] Diodorus ἐν οὐ-
 δεμιᾷ τάξει. SCHN.

μέχρι B. Ceteri μέχρις.

πεντεκαίδεκα] Eundem numerum
 tradit Plutarchus Lys. c. 5. sed Dio-

τριήρεις. τῶν δὲ ἀνδρῶν οἱ μὲν πλείστοι ἐξέφυγον, οἱ δ' ἐζω-
 γρήθησαν. Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς ἀναλαβὼν καὶ τρόπαιον
 στήσας ἐπὶ τοῦ Νοτίου διέπλευσεν εἰς Ἐφεσον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι
 15 εἰς Σάμον. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης ἐλθὼν εἰς Σάμον ἀνή- [9]
 χθη ταῖς ναυσὶν ἀπάσαις ἐπὶ τὸν λιμένα τῶν Ἐφεσίων, καὶ
 πρὸ τοῦ στόματος παρέταξεν, εἴ τις βούλοιτο ναυμαχεῖν.
 ἐπειδὴ δὲ Λύσανδρος οὐκ ἀντανήγαγε διὰ τὸ πολλαῖς ναυσὶν
 ἐλαττοῦσθαι, ἀπέπλευσεν εἰς Σάμον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀλίγω
 16 ὕστερον αἰρούσι Δελφίνιον καὶ Ἡϊόνα. οἱ δὲ ἐν οἴκῳ Ἀθηναῖοι, [10]
 ἐπειδὴ ἠγγέλθη ἡ ναυμαχία, χαλεπῶς εἶχον τῷ Ἀλκιβιάδῃ,
 οἴομενοι δι' ἀμέλειάν τε καὶ ἀκράτειαν ἀπολωλεκέναι τὰς ναῦς,
 καὶ στρατηγὸς εἶλοντο ἄλλους δέκα, Κόνωνα, Διομέδοντα,
 Λέοντα, Περικλέα, Ἐρασινίδην, Ἀριστοκράτην, Ἀρχέστρα-
 17 τον, Πρωτόμαχον, Θράσυλλον, Ἀριστογένην. Ἀλκιβιάδης

dorus l. 1. narrat naves 22 amissas esse: in quibus triremem, qua Antiochus vectus fuerit, statim ab initio depressam esse. SCHN.

ἐξέφυγον] Diodorus: πρὸς τὴν γῆν διενήγαγον. SCHN.

15. ἐπειδὴ B.D.I.V. Ceteri ἐπεὶ. ἀντανήγαγε] ἀντανήγαγο V. Conf. 2, 1, 23.

ἐπὶ τὸν λιμένα] Diodorus: Ἀνήχθη μετὰ πασῶν τῶν νεῶν εἰς Ἐφεσον ἐπιπλεύσας τοῖς λιμέσιν. ὡς δ' οὐδεὶς ἀντανήγεν, τὰς μὲν πολλὰς ναῦς καθώρμισε περὶ τὸ Νότιον, τὴν ἡγεμονίαν παραδοὺς Ἀντιόχῳ. Idem post pugnam πληρώσας τὰς τριήρεις πάσας ἐπέπλευσε τοῖς λιμέσι τῶν πολεμίων. SCHN.

Δελφίνιον] Diodorus c. 76. sequente anno a Callicratida captum Chiorum castellum hoc ait, de quo vide Thucydidem 8, 38. Pro vitioso Ἡϊόνα e Diodoro Τηϊούς corrigit Weiskius: quidni Τέων? De tempore, quod initio anni sequentis Diodorus assignat, ὀλίγω ὕστερον Xenophontis intelligi debet. SCHN. Diodorus ἐπὶ Τηϊούς πλεύσας.

16. ἡ om. B.C.

δι' ἀμέλειαν etc.] Has criminationes pro concione protulisse Thrasylbulum, Thrasonis filium, narrat Plutarchus Alcib. c. 36. Præterea, ut Diodorus 13, 73. scribit, accusabant Alcibiadem

Cumæi: alii amicitiam cum Pharnabazo initam criminabantur. ZEUN.

Λέοντα] Etiam infra c. 6, §. 16. idem numeratur in decem prætoribus: sed (quod primus animadverterat Palmerius Exerc. p. 117.) ipse Xenophon infra c. 6. §. 30, et c. 7, §. 1. pro Leonte scribit verum nomen *Lysias*: ut Diodorus 13, 99, 101. pro quo 74. Lysaniæ, haud dubie librariorum errore. ZEUN. It is however just possible that Leon was originally elected, and that he fell into the hands of Callicratidas in one of the galleys which Conon sent out from Mitylene, and that Lysias was appointed to fill his place. THIRLWALL. Hist. vol. 4, p. 94, ed. a. 1847. In χύσις nomen *Λυσίας* corruptum in cod. Rav. schol. Aristoph. Ran. 1227, omissum in ceteris. Nomina *Λυσίας* vel *Λυσανίας* et *Λέων* facillime confunduntur in nominativo, ἴε et ἴν scripta (v. Bast. ad Gregor. p. 116, 824), minus facile in ceteris casibus. V. annot. ad 1, 6, 16.

Περικλέα] Nothum Periclis filium, adoptatum deinde in nomen patris, quem ex Eupolide memorat Plutarchus in Pericle c. 24 et 37. SCHN. V. Meinek. ad Eupol. fr. vol. 2, p. 462.

Ἀριστοκράτην] Ἀριστοκράτη A.D.

μὲν οὖν πονήρως καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ φερόμενος, λαβὼν τριήρη
 18 μίαν ἀπέπλευσεν εἰς Χερρόνησον εἰς τὰ ἑαυτοῦ τείχη. μετὰ δὲ
 ταῦτα Κόνων ἐκ τῆς Ἄνδρου σὺν αἷς εἶχε ναυσὶν εἴκοσι ψηφι-
 σαμένων Ἀθηναίων εἰς Σάμον ἔπλευσεν ἐπὶ τὸ ναυτικόν. ἀντὶ [11]
 δὲ Κόνωνος εἰς Ἄνδρον ἔπεμψαν Φανοσθένην, τέτταρας ναῦς
 19 ἔχοντα. οὗτος περιτυχῶν δυοῖν τριήρων Θουρίαιν ἔλαβεν αὐτοῖς
 ἀνδράσι· καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους ἅπαντας ἔδησαν Ἀθηναῖοι,
 τὸν δὲ ἄρχοντα αὐτῶν Δωριέα, ὄντα μὲν Ῥόδιον, πάλαι δὲ
 φυγάδα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ῥόδου ὑπὸ Ἀθηναίων κατεψηφισμένων
 αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν ἐκείνου συγγενῶν, πολιτεύοντα παρ'
 20 αὐτοῖς, ἐλεήσαντες ἀφείσαν οὐδὲ χρήματα πραξάμενοι. Κόνων [12]
 δ' ἐπεὶ εἰς τὴν Σάμον ἀφίκετο καὶ τὸ ναυτικόν κατέλαβεν
 ἀθύμως ἔχον, συμπληρώσας τριήρεις ἐβδομήκοντα ἀντὶ τῶν
 προτέρων, οὐσῶν πλέον ἢ ἑκατὸν, καὶ ταύταις ἀναγόμενος μετὰ
 τῶν ἄλλων στρατηγῶν, ἄλλοτε ἄλλη ἀποβαίνων τῆς τῶν πολε-
 21 μίων χώρας ἐλήζετο. καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι [13]
 εἰς Σικελίαν στρατεύσαντες εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τριήρεσι καὶ

τὰ ἑαυτοῦ τείχη] Hoc Alcibiadis
 castellum seu turris fuit ad Bisanthen.
 Plutarch. Alcib. c. 36. Pactyen cum
 Diodoro nominat Nepos c. 7. ZEUN.

18. Ἄνδρου] Ἀντάνδρου A. Ald.
 σὺν B. D. V. Ceteri ξύν.

εἴκοσιν B.

ἐπὶ τὸ ναυτικόν] Nam, ut narrat
 Diodorus 13, 74, Conon, simulatque
 decem illi prætores creati erant, statim
 missus est Samum, ut ab Alcibiade
 classem cum imperio reposceret.
 ZEUN.

Φανοσθένην] Φανοσθένη A. C. D. E.
 F. V. et cod. Ven. Plat. infra citati.
 "Andrium, quem, etsi peregrinum,
 Athenienses ducem legerant, teste
 Platone in Ione p. 541 D, cujus locum
 transtulit Ælianus, V. H. 14, 5. et
 Athenæus 11, p. 506." SCHN.

19. περιτυχῶν B. D. H. Y. περιπε-
 σῶν V. Ceteri περιελθῶν.

τριήρων] τριήρων V.

Θουρίαιν] Θουρίαν A.

Δωριέα] τὸν Δωριέα F. Vid. 1, 1, 2.
 πάλαι δὲ φυγάδα] Qui dudum extra
 fines Atticæ et Rhodi apud Thurios, a
 quibus civitate donatus erat, errabat
 propter Athenienses, qui eum ipsiusque

cognatos mortis damnarant etc. Ita
 Zeunius. Metu Atheniensium vertit
 Leonclavius verba ὑπὸ Ἀθηναίων du-
 riuscule antecedentibus adjecta, quæ
 mihi significare videntur Doriem
 eo tempore, cum Rhodum Athenien-
 ses expugnassent, ab iis condemna-
 tum aufugisse ad Thurios ibique ci-
 vitate donatum fuisse. Rem copio-
 sius narrat Pausanias 6, 7. SCHN.

παρ' αὐτοῖς] Θουρίαις, quod ex præ-
 cedente Θουρίαν intelligitur. ZEUN.
 ἀφείσαν A. C. D. E. Ald. ἀφῆσαν B.
 20. ἀθύμως ἔχον] Causam rei vide
 §. 8. ZEUN.

συμπληρώσας B. D. F. Ceteri ξυμ-
 πληρώσας.

ἀναγόμενος] Scribendum videtur
 ἀναγαγόμενος. V. ad 1, 1, 5.

ἐλήζετο] Libri ἐληζέτο.

21. ἐν ᾧ Καρχηδ.] Diodorus, qui
 hanc Carthaginensium expeditionem
 copiose 13, 80—91. describit, eam
 refert ad annum sequentem: probat-
 que Dodwellus, quoniam Xenophon
 tot res hoc anno complexus sit, quæ
 anno sequente etiam exeunte acci-
 derint. ZEUN.

πεζῆς στρατιᾶς δώδεκα μυριάσιν εἶλον Ἀκράγαντα λιμῶ, μάχη
μὲν ἠττηθέντες, προσκαθεζόμενοι δὲ ἐπὶ μῆνας.

ΚΕΦ. 5.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ᾧ ἢ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἐσπέρας καὶ ὁ Α. C.
παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήσθη, [Πιτύα μὲν ⁴⁰⁶.

1. ᾧ om. F.

σελήνη ἐξέλιπεν] Luna hoc anno defecit die 15 Aprilis. ZEUN.

ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς] Hunc putat esse Chandlerus, de quo Inscriptio Attica publicata ab eo P. 2, no. 1, p. 37 seqq. (ap. Boeckh. Corp. Inscr. vol. 1, p. 271, §. 1.) τοῦ νεῶ τοῦ ἐν πόλει, ἐν ᾧ τὸ ἀρχαῖον ἄγαλμα. Pertinet ea ad annum archontis Dioclis Olymp. 92³. Valesius ad Harpocr. p. 142. ed. Gronov. refert huc etiam Demosthenis locum c. Timarch. p. 743, 1: Καὶ οἱ ταμίαι, ἐφ' ὧν ὁ ὀπισθόδομος ἐνεπρήσθη καὶ οἱ τῶν τῆς θεοῦ καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεῶν, ἐν τῷ οἰκῆματι τούτῳ ἦσαν, ἕως ἢ κρίσις αὐτοῖς ἐγένετο. Sed hujus loci tempus incertum: certior est ratio C. O. Mülleri de Minervæ Poliadis sacris et aede in arce Athenarum p. 19 et 20. qui verba hæc omnia, ᾧ ἢ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἐσπέρας καὶ ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήσθη usque ad ἐτῶν, aliena et ab inepto Grammatico olim in margine addita, postea temere in contextum orationis Xenophontæ admissa censet. Templum Poliadis is meminerat incensum archonte Callia, quem alii Calliadem vocant, Olympiadis 75, anno 1. ante pugnam Salaminiam: temere igitur Calliæ archonti Athenarum Olympiadis 93, anno 3. adscripsit, quæ de Callia vetustiore narrata legerat. Templum enim hoc restauratum et Diocle archonte, hoc est Olympiadis 92, anno 4. eo tantum perductum fuit ut parietibus ædis novæ et columnis plerisque collocatis tectum tamen deesset. Anno igitur 3. Olympiadis 93. templum vix absolutum non potuit dici ὁ παλαιὸς νεὼς τῆς Ἀθηνᾶς. Novo hoc argumento convincitur auctoritas aliena rationum chronologicarum Xenophontæ chronologiæ simplicissimæ a Grammatico aliquo additarum. SCHN. "Tem-

plum Minervæ Poliadis, de quo historica collegit Müllerus p. 18-21, sanctissimum Athenarum delubrum, captis a Persico exercitu Athenis Ol. 75. 1 crematum est (Herodotus, Pausanias); cujus instauratio post Periclem cœpta, et Ol. 92, 4 nondum absoluta erat, sed deficiebant adhuc permulta, quorum partem hic titulus complectitur. Mox idem nuper demum perfectum incendio correptum esse dicitur Ol. 93, 3, auctore chronologo qui Xenophontem interpolavit: Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, [ᾧ ἢ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἐσπέρας καὶ ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήσθη, Πίτιος μὲν ἐφορευόντος, ἄρχοντος δὲ Καλλίου Ἀθηνησιν.] Quæ quum Wilkinsius nescio quomodo ad Hecatompedon retulisset, Müllerus concedit quidem de Poliadis templo dicta esse, sed falsa judicat: non enim templum nuperime instauratum posse παλαιὸν dici, sed errasse glossematis auctorem, Callia s. Calliade archonte Ol. 75. 1 cum Callia archonte Ol. 93, 3 confuso; et ineptum esse illud ἐσπέρας. Mihi hoc non credibile; neque ullam difficultatem in chronologi verbis video. Nam præterquam quod constat Ol. 93, 3 in illis locis lunæ defectio-nem plenam accidisse, qua de re Petavius dixit, additumque illud ἐσπέρας etsi non magni momenti tamen commodissimum esse; Poliadis templum licet nuper restitutum, ut a Strabone appellatur ὁ ἀρχαῖος νεὼς τῆς Πολιάδος, ita etiam tum rectissime ὁ παλαιὸς νεὼς dicebatur, non opere, sed origine, ut a novicio Parthenone distingueretur: in quo fuit novum Palladis simulacrum Phidiacum, quum in Poliadis esset vetustissimum oleaginum: immo me iudice in Poliadis templo licet flammis prope absumpto semper permanserat vetus imago, nec loco mota erat, sed nova ædes ei superstructa est. Igitur quum nova ædis in prisca

- ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δὲ Καλλίου Ἀθήνησιν,] οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χρόνου [καὶ τῷ πολέμῳ τεττάρων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν] ἔπεμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς
- 2 Καλλικρατίδαν. ὅτε δὲ παρεδίδου ὁ Λυσάνδρος τὰς ναῦς, [2] ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδᾳ ὅτι θαλαττοκράτωρ τε παραδιδοίη καὶ ναυμαχία νευικηκῶς. ὁ δὲ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐξ Ἐφέσου ἐν ἀριστερᾷ Σάμου παραπλεύσαντα, οὗ ἦσαν αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες, ἐν Μιλήτῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς, καὶ ὁμολογήσειν θαλατ-
- 3 τοκρατεῖν. οὐ φαιμένου δὲ τοῦ Λυσάνδρου πολυπραγμονεῖν [3] ἄλλου ἄρχοντος, αὐτὸς ὁ Καλλικρατίδας πρὸς αἰς παρὰ Λυσάνδρου ἔλαβε ναυσὶ προσεπλήρωσεν ἐκ Χίου καὶ Ῥόδου καὶ ἄλλοθεν ἀπὸ τῶν συμμάχων πενήκοντα ναῦς. ταύτας δὲ πάσας ἀθροίσας, οὓσας τετταράκοντα καὶ ἑκατὸν, παρεσκευάζετο ὡς
- 4 ἀπαντησόμενος τοῖς πολεμίοις. καταμαθὼν δ' ὑπὸ τῶν Λυσάν- [4] δρου φίλων καταστασιαζόμενος, οὐ μόνον ἀπροθύμως ὑπηρετούντων, ἀλλὰ καὶ διαθροούντων ἐν ταῖς πόλεσιν ὅτι Λακε-

imagnis sede et ipsius prisci templi solo ædificata esset, ædes nova eadem quæ prisca habita est; atque adeo, postquam a Persis vastatum vetus templum est, ejus rudera, donec illud instauraretur, veterem religionem retinuerant. Hinc Herodotus 8, 55: "Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθῆος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηός; quæ etiamsi ante hanc, de qua in hoc titulo agitur, templi restitutionem scripta videntur, non tamen ideo de ædicula lignea templi vices gerente intelligenda sunt, sed de ipsa vetusta æde semiruta. Hæc igitur ubi concesseris, satis patet quomodo templum hoc ὁ παλαιὸς νεὸς dici potuerit. Quod vero templum adhuc superstes idem est atque illud, de quo nostra inscriptio, inde non colligitur, Ol. 93, 3 non esse incensum. Non enim absumptum igne dicitur, sed correptum; et recte Viscontus de Elgin. p. 113 judicat in opere lapideo non potuisse nisi supellectilem et tectum incendio deleri: ut Pantheon Agrippæ post incendium adhuc manet: quodsi quid marmorum læsum erat, facile id potuit restitui." Boeckh. l. c. p. 264. Nihil est cur verba ᾧ—ἐνεπρήσθη non pu-

tentur Xenophontis, ut 1, 3, 1: Τοῦ δ' ἐπιόντος ἔτους ὁ ἐν Φωκαίᾳ νεὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἐνεπρήσθη. Irrita etiam Wilkinsii disputatio Mus. philol. Cantabr. vol. 1, p. 555-7.

Πίτυος V. nescio an Πίτιος, ut ceteri. Quod Stephanus ex 2, 3, 10, ubi Πιτίος, in Πιτίου mutabat, ego scripsi Πιτία, ut Ἀρχύτα 2, 1, 10.

καὶ τῷ πολέμῳ τεττάρων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν] Græcitas non minus quam ratio temporum prodit interpolatorem. Conf. supra c. 3. §. 1. ZEUN.

οἱ Λακεδ.] inter hæc notat Valck. "δὲ adscr. alia m."

ἔπεμψαν—Καλλικρατίδαν] scil. post diem 20. Septembris munus nauarchi iniit. ZEUN.

2. παραδιδοίη B.D.H.V. Ceteri παραδοίη.

παραδοῦναι τὰς ναῦς] τὰς ναῦς παραδοῦναι B., sed eadem manu positus super τὰς ναῦς littera β, super παραδοῦναι littera α.

3. συμμάχων B.D. Ceteri ξυμμάχων. πάσας] πάντας V.

4. καταμαθὼν—καταστασιαζόμενος] cum intellexisset se premi etc. Sic Anab. 5, 8, 14. κατέμαθον ἀναστὰς μόγις, sensi me vix surgere. ZEUN.

δαιμόνιοι μέγιστα παραπίπτειεν ἐν τῷ διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους, πολλάκις ἀντ' ἐπιτηδείων γενομένων καὶ ἄρτι συνιέντων τὰ ναυτικά καὶ ἀνθρώποις ὡς χρηστέον γινωσκόντων ἀπείρους θαλάττης πέμποντες καὶ ἀγνώτας τοῖς ἐκεῖ, κινδυνεύοιεν τι παθεῖν διὰ τοῦτο, ἐκ τούτου δὲ ὁ Καλλικρατίδας συγκαλέσας τοὺς Λακεδαιμονίων ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν ἐν αὐτοῖς τοιάδε.

5 Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἴκοι μένειν, καὶ εἶτε Δύσανδρος εἶτε ἄλλος [5] τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικά βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω τὸ κατ' ἐμέ' ἐγὼ δ' ὑπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς ναῦς πεμφθεὶς οὐκ ἔχω τί ἄλλο ποιῶ ἢ τὰ κελεύόμενα ὡς ἂν δύνωμαι κρᾶτιστα. ὑμεῖς δὲ πρὸς ἃ ἐγὼ τε φιλοτιμοῦμαι καὶ ἡ πόλις

διαλλάττειν B.

ναύρχους] ναύρχας E.

πολλάκις ἀνεπιτηδείων γενομένων— οὐ γινωσκόντων] Codices in hoc difficili loco parum opitulantur. γενομένων B.C.E. γενομένων D. Primum de structura verborum dubitatio est. Plurimæ editiones post ναύρχους comma ponunt, et sequentia verba pro genitivis absolutis habent. Prouti verba nunc habent, opponi videntur ἀπειροὶ θαλάττης καὶ ἀγνώτες τοῖς ἐκεῖ illis, qui dicuntur in priore membro ἀνεπιτηδαιοὶ γινόμενοι καὶ ἄρτι ξυνιέντες τὰ ναυτικά καὶ οὐ γινώσκοντες ὡς χρηστέον ἀνθρώποις. Sed statim in his occurrit contrarium membrum ἄρτι ξυνιέντες τὰ ναυτικά, quod cum antecedente ἀνεπιτηδαιοὶ non coit, neque oppositum est τοῖς ἀπείροις τῆς θαλάττης. Nam qui usum rei nauticæ nunc primum vel non diu vel paulo ante acquisiverunt, contrarii sunt iis qui plane ignari et imperiti, ἀπειροὶ τῆς θαλάττης, dicuntur. Hæc est prima dubitatio de priore membro orationis, comparato cum altero opposito. Altera est de hominibus, qui priore membro dicuntur οὐ γινώσκοντες ὡς χρηστέον τοῖς ἀνθρώποις: in altero vero opponuntur ἀγνώτες τοῖς ἐκεῖ. Quæ oppositio iterum falsa vel potius nulla est. Difficultatem hanc ut tollerent, varia commenta sunt interpretes. Steph. in ed. prima scribi voluit καὶ ὅτι ἀπείρους θαλ. πέμποντες, in altera post ἀπείρους addidit δέ, quam rationem secuti sunt Morus et Zeunius: contra Weiskius

ante κινδυνεύοιεν inseruit copulam καὶ, verbum γινωσκόντων interpretatus positum pro ὄντων, Wolfius autem pro ἡρημένων. Mihi unice placet conjectura Jacobsii proposita in Additam. ad Athenæum p. 21, qui ἀντ' ἐπιτηδείων scribit, ita tamen ut deinceps etiam γενομένων cum D. scribatur et negatio ante γινωσκόντων omittatur, quæ e fine verbi χρηστέον facile adnasci [vel inferni] potuit. De lege ipsa vide infra ad 2, 1, 7. SCHN.

συνιέντων] ξυνέντων V. Ceteri ξυνιέντων.

γινωσκόντων B.D.V.

κινδυνεύοιεν] κινδυνεύσειεν B. Signum dubii addit C. Addendum autem καὶ, ut Weiskius conjecit, aut τε. ἐκ τούτου δέ] Pro δὲ est marg. Leonclavii restitui δὴ voluit Zeunius, quod apodoseos rationem requirere putabat: ita enim esse Cyrop. 6, 2, 24. ἐκ τούτου δὴ. SCHN.

ὁ om. V.

συγκαλέσας B.D.V. Ceteri ξυγκαλ. Addidi ἐν. Sic Cyrop. 1, 5, 6 et al.

5. Ἐμοὶ ἀρκεῖ] Suspicio post ἐμοὶ positum: μὲν, ut s. 8, excidisse. SCHN. Addit H.

τὸ Hertleinius. Libri τὰ.

ἐπὶ A.B.C.D.F.G.H.I.V. ὑπὸ E. Ceteri ὡς ἐπὶ.

ποιῶ] ποιείν V. et τι pro τί.

πρὸς ἃ ἐγὼ—αἰτιάεται] habita ratione partim studii mei, quo ego omnibus viribus feror ad mandata patriæ exsequenda, partim reprehensionis, qua civitas nostra carpitur,

ἡμῶν αἰτιάζεται, ἵστε γὰρ αὐτὰ ὥσπερ καὶ ἐγὼ, συμβουλεύετε τὰ ἄριστα ὑμῖν δοκοῦντα εἶναι περὶ τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε μένειν ἢ οἴκαδε ἀποπλεῖν ἐροῦντα τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε.

- 6 Οὐδενὸς δὲ τολμήσαντος ἄλλο τι εἰπεῖν ἢ τοῖς οἴκοι πείθε- [6]
σθαι ποιεῖν τε ἐφ' ἃ ἦκει, ἐλθὼν παρὰ Κύρον ἦτει μισθὸν τοῖς
7 ναύταις· ὁ δὲ αὐτῷ εἶπε δύο ἡμέρας ἐπισχεῖν. Καλλικρατίδας
δὲ ἀχθεσθεὶς τῇ ἀναβολῇ καὶ ταῖς ἐπὶ τὰς θύρας φοιτήσεσιν,
ὀργισθεὶς καὶ εἰπὼν ἀθλιωτάτους εἶναι τοὺς Ἕλληνας, ὅτι
βαρβάρους κολακεύουσιν ἕνεκα ἀργυρίου, φάσκων τε, ἣν σωθῆ
8 Λακεδαιμονίους, ἀπέπλευσεν εἰς Μίλητον· κἀκεῖθεν πέμψας
τριήρεις εἰς Λακεδαίμονα ἐπὶ χρήματα, ἐκκλησίαν ἀθροίσας
τῶν Μιλησίων τάδε εἶπεν.

- Ἔμοι μὲν, ὦ Μιλήσιοι, ἀνάγκη τοῖς οἴκοι ἄρχουσι πείθε- [7]
σθαι· ὑμᾶς δὲ ἐγὼ ἀξιῶ προθυμοτάτους εἶναι εἰς τὸν πόλεμον
διὰ τὸ οἰκοῦντας ἐν βαρβάροις πλείστα κακὰ ἤδη ὑπ' αὐτῶν
9 πεπονθέναι. δεῖ δ' ὑμᾶς ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις συμμαχοῖς
ὅπως ἂν τάχιστα τε καὶ μάλιστα βλάπτωμεν τοὺς πολεμίους,
ἕως ἂν οἱ ἐκ Λακεδαίμονος ἦκωσιν, οὓς ἐγὼ ἔπεμψα χρήματα
10 ἄξοντας, ἐπεὶ τὰ ἐνθάδε ὑπάρχοντα Λύσανδρος Κύρῳ ἀποδοῦς
ὡς περιττὰ ὄντα οἴχεται· Κύρος δὲ ἐλθόντος ἐμοῦ ἐπ' αὐτὸν
ἀεὶ ἀνεβάλλετό μοι διαλεχθῆναι, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὰς ἐκείνου θύρας

quod sæpe nauarchos rei navalis imperitos mittat. ZEUN. Stephani Thesaurus αἰτιάζεσθε præferre videtur, quod unde habeat nescio. SCHN.

συμβουλεύετε Stephanus. συμβουλεύω A.B.C.D.E.V.Y. Ceteri ξυμβουλεύω.

ὑμῖν δοκοῦντα] δοκοῦντα ὑμῖν F. Pro ὑμῖν V. ἐμοί, sed in margine m. pr. ὑμῖν.

ἐροῦντα B.D. et pr., ut videtur. E. ἐροῦνται K. Ceteri ἐροῦντας.

ἦκει] ἦκοι, supra scripto m. pr. εἰ, V.

7. ὀργισθεὶς] Distinctionem pro ἀναβολῇ et ὀργισθεὶς vulgo factam sustuli. Verbum ἀχθεσθεὶς pertinet ad utrumque membrum, ὀργισθεὶς autem cum sequente καὶ εἰπὼν jungendum. SCHN.

τὰς θύρας] ταῖς θήραις B. ταῖς θύραις H.

κατὰ γε B.D.F. Ceteri κατὰ τε. αὐτοῦ] αὐτοῦ B., ut infra 14, supra 1, 4, 13. Ceteri αὐτῷ. "Recte monet Cicero Off. 1, 30: Versutissimum Lysandrum accepimus, contraque Callicratidam, qui præfectus classi proximus post Lysandrum fuit." SCHN.

9. συμμαχοῖς B.V. Ceteri ξυμμαχοῖς.

ἐκ Λακεδαίμονος] Λακεδαμόνιοι K. ἐκ om. B., in quo etiam Λακεδαίμοσ', eraso compendio, quod os fuisse videtur. Accentus duplex ejusdem videtur manus. Conf. 1, 5, 2.

10. αὐτὸν] αὐτοῦς B.

ἀνεβάλλετο] ἀναβάλλετο F. ἀνεβάλλετο V., omittens ἀεὶ.

- 11 φοιτᾶν οὐκ ἐδυνάμην ἐμαυτὸν πείσαι. ὑπισχυοῦμαι δ' ὑμῖν ἀντὶ
 τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν ἐν τῷ χρόνῳ ᾧ ἂν ἐκεῖνα προσδε-
 χόμεθα χάριν ἀξίαν ἀποδώσειν. ἀλλὰ σὺν τοῖς θεοῖς δεῖξομεν
 τοῖς βαρβάροις ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ ἐκείνους θαυμάζειν δυνάμεθα
 τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι.
- 12 Ἐπεὶ δὲ ταυτ' εἶπεν, ἀνιστάμενοι πολλοὶ, καὶ μάλιστα οἱ [8]
 αἰτιαζόμενοι ἐναντιοῦσθαι, δεδιότες εἰσηγοῦντο πόρον χρημά-
 των καὶ αὐτοὶ ἐπαγγελλόμενοι ἰδίᾳ. λαβὼν δὲ ταῦτα ἐκείνος
 καὶ ἐκ Χίου πενταδραχμίαν ἐκάστῳ τῶν ναυτῶν ἐφοδιασάμενος
- 13 ἔπλευσε τῆς Λέσβου ἐπὶ Μήθυμναν πολεμίαν οὔσαν. οὐ βου- [9]
 λομένων δὲ τῶν Μηθυμναίων προσχωρεῖν, ἀλλ' ἐμφρούρων
 ὄντων Ἀθηναίων καὶ τῶν τὰ πράγματα ἐχόντων ἀπτικιζόντων,
- 14 προσβαλὼν αἰρεῖ τὴν πόλιν κατὰ κράτος. τὰ μὲν οὖν χρή-
 ματα πάντα διήρπαζον οἱ στρατιῶται, τὰ δὲ ἀνδράποδα
 πάντα συνήθροισεν ὁ Καλλικρατίδας εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ
 κελεόντων τῶν συμμάχων ἀποδόσθαι καὶ τοὺς Μηθυμναίους
 οὐκ ἔφη ἑαυτοῦ γε ἄρχοντος οὐδένα Ἑλλήνων εἰς τὸ ἐκείνου
- 15 δυνατὸν ἀνδραποδισθῆναι. τῇ δ' ὑστεραία τοὺς μὲν ἐλευθέρους [10]

φοιτᾶν] αἰὲ φοιτᾶν K. omissio, ut videtur, θύρα.

ἐδυνάμην] Libri ἡδυνάμην.

11. συμβάντων B.D. Ceteri ξυμβάντων.

ἡμῖν B. Ceteri ὑμῖν.

ἀγαθῶν om. D.

ἐκεῖνα] pecunias Lacedaemone mittendas. ZEUN.

σὺν B.D. Ceteri ξὺν.

δεῖξομεν V. Ceteri δεῖξιωμεν.

ἐκείνους] ἐκείνοισι E.

θαυμάζειν] i. e. θεραπεύειν. Idem apud Plutarchum Lys. c. 6. barbaros dicit πολὺ μὲν χρυσίον, ἄλλο δ' οὐδὲν καλὸν ἔχειν. ZEUN.

12. οἱ αἰτιαζόμενοι] Vide §. 4.

ἐναντιοῦσθαι] ἀντιοῦσθαι B.

δὲ om. V.

πενταδραχμίαν] πενταδραχμιαίαν V. ναυτῶν] αὐτοῦ K.

13. οὐ βουλομένων] συμβουλομένων K.

τῶν τὰ πράγματα ἐχόντων] Intelliguntur principes civitatis, qui opibus et divitiis valent. Conf. Abreschii Animadv. ad Æschyl. p. 13. ZEUN. Thuc. 3, 72, 2: Τῶν Κερκυραίων οἱ

ἔχοντες τὰ πράγματα ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ. Et ibid. 62, 4.

προσβαλὼν] ἐμβαλὼν K.

κατὰ κράτος] Sed Diodorus 13, 76. proditorem nonnullorum commemorat; inhumanitatem in Athenienses omittit. ZEUN.

14. πάντα om. Paris. nescio quis.

διήρπαζον] διήρπασαν B. ut 2, 1, 19.

πάντα om. V.

συνήθροισεν B.D.V. Ceteri ξυνήθροισεν. Idem mox συμμάχων. Ceteri ξυμμάχων.

ἀποδόσθαι] ἀποδίδοσθαι K.

ἑαυτοῦ] αὐτοῦ A.C.E. Ald.

τοῦκείνου] Pro τὸ κείνον hortatu Leonclavii rescripsi formam Atticorum. Sequens modus verbi est pro ἀνδραποδισθῆσεσθαι. SCHN. τὸ κείνου D.V. Malui τὸ ἐκείνου. Ἀνδραποσθῆναι (sic) B. Cum aoristo pro futuro conferendum quod Cyrop. 6, 1, 19, optimi præbent τειχίσασθαι ἔφασαν pro τειχειίσθαι, et Plut. Alcib. c. 31 init.: Οὐκ ἔφη πρότερον ἢ ἐκείνον αὐτοῖς ὁμόσαι.

ἀφῆκε, τοὺς δὲ τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς καὶ τὰ ἀνδράποδα
16 τὰ δοῦλα πάντα ἀπέδοτο· Κόνωνι δὲ εἶπεν ὅτι παύσει αὐτὸν
μοιχῶντα τὴν θάλατταν. κατιδὼν δὲ αὐτὸν ἀναγόμενον ἅμα
τῇ ἡμέρᾳ, ἐδίωκεν ὑποτεμνόμενος τὸν εἰς Σάμον πλοῦν, ὅπως

15. τοὺς δὲ—φρουροὺς καὶ τὰ ἀνδράποδα] Vitium loci animadvertit Leonclavius, qui in margine τοὺς τε posuit, et Fr. Portus, qui καὶ τοὺς τῶν Ἀθ. φρουροὺς, τὰ δὲ ἀνδράποδα conjecit. Callicratidas enim professus esse dicitur Græcum nullum venditum iri, et se operam daturum ut Athenienses reconcilientur cum Lacedæmoniis. Wolfius membrum totum hoc, τοὺς δὲ—φρουροὺς, spurium censuit; Weiskius τοὺς μὲν Μηθηνναίων ἐλευθέρους—φρουροὺς ἐφρούρει, καὶ et cetera. Equidem particula δὲ mutata cum Leonclavio leviori emendatione defunctus sensum verum restituit. Vocabulo ἀνδράποδα additum δοῦλα Lexicon Xenophonteum ait esse, ut indicetur eos jam ante conditione servos fuisse. Quam interpretationem nescio an alii sint probaturi. Videntur tamen excipi Græci liberi nati, quos bella aut prædones servilem ad conditionem redegerant, quod verbo ἀνδραποδίζειν significatur. SCHN. Non satisfacit τοὺς τε.

ἀ in τὰ ante ἀνδράποδα B. in rasura duarum litterarum.

μοιχῶντα τὴν θάλατταν] Plutarchus Mor. p. 1100 A. explicat αἰσχρῶς καὶ κρύφα πειρᾶν καὶ παραβιάζεσθαι τὴν θάλατταν. Equidem verterim: *maris dominium alienum, quippe quod esset Lacedæmoniorum, contra jus fasque artibus malis sibi arrogare.* De re ipsa vide cap. præced. §. 20. ZEUN.

ἀναγόμενον ἅμα] Conon cum Methymnam, cui ad opem ferendam profectus erat, captam esse cognovisset, ad insulam quandam ex numero earum, quæ *centum* vocantur, prope Lesbum sitæ, pernactavit. Inde postridie mane solvit, ut certamen cum classe hostium, quæ multitudine navium longe superabat, subterfugeret. Vide Diodor. 13, 77. ZEUN.

ὑποτεμνόμενος τὸν εἰς Σάμον πλοῦν] *intercludens Cononi cursum ad Samum.* Photius s. Suidas vero verba ὑποτεμν. τὸν πλοῦν interpretatur διὰ

τῶν συντοματάων πλέων, ἵνα καταλάβῃ τὸν διωκόμενον. Falsus, uti docet Morus. Ceterum Diodorus c. 78. Cononem cum 40 navibus ait ad Mitylenen effugisse, reliquas 30 ab hostibus in terram compulsas fuisse, quibus deinde relictis milites et nautæ Mitylenen se contulerint. Conon statim aditum ad portum obstruit, quem dum hostes vi intrare conantur, pugnat Conon ex navibus in aditu portus stantibus, quem tandem occupat Lacedæmonii. Sed reliqua explicare et cum Xenophonte comparare non licet, nisi situm locorum bene cognitum habeas, ad quem in sequentibus etiam lector attendere debet. Igitur de natura et situ locorum ita Diodorus 13, 79: Ὁ γὰρ εἰσπλοῦς, ὑπὲρ οὗ διηγωνίζοντο, λιμένα μὲν εἶχε καλὸν, ἐκτὸς δὲ πόλεως ἔστιν. ἡ μὲν γὰρ ἀρχαία πόλις μικρὰ νήσος τις ἔστιν· ἡ δ' ὕστερον προσοικισθείσα ἐπὶ τῆς ἀντιπέρας ἔστι Λέσβου, ἀνὰ μέσον δ' αὐτῶν ἔστιν εὐριπὸς στενὸς, καὶ ποιῶν τὴν πόλιν ὀχυράν. Ad quem locum Wesselingius attulit locum Strabonis 13, p. 617, quem simul emendavit, hunc: Ἔχει δ' ἡ Μιτυληνῆ λιμένας δύο, ὧν ὁ νότιος κλειστός τριήρεσι, καὶ ναύσταθμον ναυσὶ πεντήκοντα· ὁ δὲ βόρειος μέγας καὶ βαθὺς χώματι σκεπαζόμενος. πρόκειται δ' ἀμφόιν νησίον μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι συνοικούμενον. Pausanias 8, 30, 2, Megalopolin ait dividi medio fluvio Helisonte, quemadmodum Cnidium et Mitylenen διχα οἱ εἰσοικοὶ νέμουσιν. Insula igitur partem urbis ipsius facere dicitur a Pausania et Strabone, cum in Diodoro dubium sit, an habitationes hominum habuerit. Euripum ipsum τῶν Μιτυληναίων appellat Xenophon infra §. 22. Contra Aristoteles sæpiuscule τῶν Πυρραίων. Ita in Hist. Animal. 5, 15, ἐν εὐρίπῳ τῶ τῶν Πυρραίων. Antigonus Carystius Mirabil. c. 171. ex Phania Eresio habet τὴν τῶν Πυρραίων λίμνην, ὅταν ἀναξηρανθῆ, κάσθαι. Iterum Aristoteles H. A. 9, 37. ἐκ δὲ τοῦ εὐρίπῳ τοῦ ἐκ Πυρίου, ubi recte Gaza: de

μη ἐκεῖσε φύγοι. Κόνων δ' ἔφευγε ταῖς ναυσὶν εὐ πλεούσαις [11] διὰ τὸ ἐκ πολλῶν πληρωμάτων εἰς ὀλίγας ἐκκλεῖσθαι τοὺς ἀρίστους ἐρέτας, καὶ καταφεύγει εἰς Μυτιλήνην τῆς Λέσβου καὶ σὺν αὐτῷ τῶν δέκα στρατηγῶν Λέων καὶ Ἐρασινίδης.

Euripo Pyrrhæo; ex quo Syllburgius emendavit *εὐρίπου τοῦ Πυρραίου*, quod recepit Camus, vel *τῶν Πυρραίων*, quod equidem probo. In codice Mediceo et versione Guilelmi est *Πυρία*. Deinde ibi est: *περὶ δὲ τὴν Λέσβον καὶ τὰ πελάγια πάντα καὶ τὰ εὐριπώδη τίκτει ἐν τῷ εὐρίπῳ*. Ubi codex Guilelmi rectius habuit scriptum, omissis verbis *περὶ δὲ τὴν Λ.*, sic: *πάντα δὲ τὰ πελάγια καὶ τὰ εὐριπώδη τίκτει ἐν τῷ εὐρίπῳ*. Tertius est locus de Generat. Animal. 3. sub finem: *ἐπεὶ γὰρ Χίοι τινες ἐκ Πύρρας τῆς ἐν Λέσβῳ τῶν ὀστρέων διεκόμισαν ζῶντα καὶ εἰς τόπους τῆς θαλάττης κινῶν εὐρωτιώδεις καὶ ὀμόρους ἀφίεσαν*. Ubi versio Guilelmi vetusta habet: Quidam enim ex Pirra—in loca fluxibilia et lutosa. Legit ergo olim aliter scriptum, ut etiam Gaza, qui loca quædam maris reciproci æstus et luto similia habet. Uterque *εὐριπώδεις* habuit scriptum; *ὀμόρους* quomodo sit ex vestigiis veteris scripturæ emendandum nondum excogitavi. Theophrastus h. pl. 3, 10. Lesbi τὸ ὄρος Πυρραίων *πιτυῶδες* memorat, unde Plinius 16, 5, 19. *ut in Lesbo accidit, incenso nemore Pyrrhæo*. Idem 31. s. 7. *in Pyrrhæa flumen, quod Aphrodisium vocatur, steriles facit*. ubi codd. quidam *Pyrrha* habent. Pyrrham sitam fuisse juxta novam urbem docet locus Thucydidis 3, 18 et 25. comparato c. 6. Nominat Pyrrham iterum 8, 23. Pyrrham urbem a mari haustam, et suburbium ejusdem nominis reliquum fuisse e Strabone l. c. discimus. Quo tempore infortunium acciderit ignoro; sed *Πυρραίου* tamen sæpiuscule memoratos et fere ubique a librariis vitiatos reperio. Ita Diodorus 13, 100. Eteonicum, omissa Mitylenæ oppugnatione, copias terrestres duxisse ait in urbem sociam, *εἰς τὴν Πυρραίων πόλιν*. Urbem Pyrrham serius idem Diodorus 17, 29. sub Olympiade 111, 3. commemoravit. Equidem, cur euripus dicatur *τῶν Πυρραίων*, et an diversus ab euripo Mitylenæorum,

quod tamen vix credo, me nescire fateor; hoc tamen ex locis allatis patet, ad urbem Mitylenen portumque urbe vicinum navigantibus nullum alium aditum patuisse nisi per euripum. Conon igitur postquam per euripum ingressus naves suas sub mœnia urbis in portum contraxisset, euripum ejusque aditus obstruere conatur, ne Callicratidæ ingressus pateret, quem tamen ille perripuit, et naves suas in portu altero, ab urbe remoto, collocavit, atque adeo τὸν ἔκπλουν Cononi præcludere potuit, ut Conon illi τὸν εἰσπλουν, i. e. euripi aditum occludere conatus est. Ex his omnibus apparere puto verba Xenophontis *ξυνεισέπλευσεν ἐς τὸν λιμένα* esse intelligenda de portu remoto ab ipsa urbe, in aditu euripi et forte in adversa insula sito. Contra Conon occupaverat portum interiorem sub ipsa urbe. Conclusus igitur in hoc portu recte dici potest *κατακλεισθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων* §. 17, ubi disputationem Zeunii vulgatam defendentis nec intelligo nec probo. Ceterum pugnam et victoriam Cononis, quæ hæc præcesserat, cum Diodoro 13, 77. narrat Polyætus 1, 48, 2. SCHN. Conf. Thirlwall. Hist. vol. 4. p. 104. ed. a. 1847.

φύγοι B. Ceteri *φύγη*.
16. *ἐρέτας*] *ἐρέτρας* B.
Μυτιλήνην] Libri *Μυτιλήνην* hic et infra.

σὺν B.D.V. Ceteri *ξύν*. Idem mox *συνεισέπλευσεν* pro *ξυνεισέπλευσεν*.
Λέων καὶ Ἐρασινίδης] Hæc nomina merito suspecta videntur Moro: nam Leontem non fuisse in numero decem illorum prætorum diximus supra ad c. 5. § 16. Deinde nec Erasinides, cum paulo post proelio ad Arginusas interfuerit §. 29, una cum Conone hic obsessus esse videtur, nisi statuas eum in ea nave effugisse, quæ manibus hostium elapsa pervenerit Athenas §. 22. [The hic conjecture would, as we have already (ad 1, 5, 16) observed, explain all that is obscure about Leon; so that the text

Καλλικρατίδας δὲ συνεισέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα, διώκων ναυ-
 17 σὶν ἑκατὸν καὶ ἐβδομήκοντα. Κόνων δὲ ὡς ἔφθη ὑπὸ τῶν [12]
 πολεμίων κατακωλυθεὶς, ἠναγκάσθη ναυμαχῆσαι πρὸς τῷ λι-
 μένι, καὶ ἀπόλεσε ναῦς τριάκοντα· οἱ δ' ἄνδρες εἰς τὴν γῆν
 ἀπέφυγον· τὰς δὲ λοιπὰς τῶν νεῶν, τετταράκοντα οὔσας, ὑπὸ
 18 τῷ τείχει ἀνείλκυσε. Καλλικρατίδας δὲ ἐν τῷ λιμένι ὀρμισά-
 μενος ἐπολιόρκει ἐνταῦθα, τὸν ἔκπλουν ἔχων. καὶ κατὰ γῆν
 μεταπεμψάμενος τοὺς Μηθυμναίους πανδημεὶ καὶ ἐκ τῆς Χίου
 τὸ στράτευμα διεβίβασε· χρήματά τε παρὰ Κύρου αὐτῷ ἠλ-
 19 θεν. ὁ δὲ Κόνων ἐπεὶ ἐπολιορκεῖτο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ [13]
 θάλατταν, καὶ σίτου οὐδαμόθεν ἦν εὐπορήσαι, οἱ δὲ ἄνθρωποι
 πολλοὶ ἐν τῇ πόλει ἦσαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐβόηθουν διὰ τὸ
 μὴ πυθθάνεσθαι ταῦτα, καθελκύσας τῶν νεῶν τὰς ἄριστα πλε-
 ούσας δύο ἐπλήρωσε πρὸ ἡμέρας, ἐξ ἀπασῶν τῶν νεῶν τοὺς
 ἀρίστους ἐρέτας ἐκλέξας καὶ τοὺς ἐπιβάτας εἰς κοίλην ναῦν
 20 μεταβιβάσας καὶ τὰ παραρρύματα παραβαλόν. τὴν μὲν οὖν [14]

might stand without any alteration. Schneider's conjecture is confirmed by the facts mentioned by Lysias. His client's ship was reckoned the best sailer in the fleet; on this account, after the death of Archestratus, Erasinides went on board of it. This proves that, if Archestratus accompanied Conon to Mitylene, Erasinides was already there: so that the difficulty about his presence at Arginusæ would still remain. And if his galley was accounted the fastest sailer, it *must* have been one of the two selected by Conon. THIRLWALL. Hist. vol. 4, p. 105. ed. a. 1847.] Contra Archestratum, unum ex decem prætoribus, cum Conone inclusum esse et in oppido Mitylenæo obisse, ex loco Lysia p. 701. ed. R. probat Morus. Quare pro verbis *Leon et Erasinides*, aut certe pro nomine *Leontis*, nostro loco reponendum esse videtur *Archestrati* nomen. SCHN.

17. πολεμίων Fr. Portus. Libri πολι-
 τῶν. "Quod facile damnat rei natura. Mitylenæi enim cum ipsis Atheniensibus faciebant: hostes vero, qui ξυν-
 εισέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα, recte hic antevertisse Cononemque ab aditu in portum prohibere conati esse dici possunt. Quare nec est quod cum

eodem Porto et Leonclavio κατακωλυ-
 θεὶς mutemus in κατακλεισθεὶς. De situ loci et hac pugna vid. Diodorus 13, 79." ZEUN. Equidem κατα-
 κλεισθεὶς præfero: alioqui additum oportuit id a quo arcebat Conon. SCHN. Sæpius verbo κατακωλύειν sic utitur Xenophon.

ἠναγκάσθη] scil. ne arceretur ab oppido. ZEUN.

ναῦς τριάκοντα] Litteras s r in rasura B.

18. ἔχων] h. e. κατέχων, obtinens ostium portus. ZEUN.

γῆν] τὴν γῆν F.

19. καὶ κατὰ γῆν] κατὰ γῆν V.

σίτων] σίτον B. D. σίτων supra scripto m. pr. ου V., quod restitui.

εὐπορήσαι] Litteras ai in rasura B.

κοίλην] κοιλὴν B.

παραρρύματα παραβαλόν] Sensu flagitante Leonclavii emendationem recepi pro scriptura librorum παραλαβόν. Ad usum navium tectarum adhibentur δέρρεις καὶ διφθέραι a Poluce 1, 93. et 10, 134. Thucydides παραφράγματα et παραπετάσματα vocat. Polyænus 3, 4, 13; δέρρεις et φράγμα καταλαμβάνειν dixit in hoc usu, ubi Casaubonus καταβάλλειν e Xenophonte correxit. Stephanus *pluteos* interpretatus est e loco Julii Cæ-

ἡμέραν οὕτως ἀνείχον, εἰς δὲ τὴν ἑσπέραν, ἐπεὶ σκότος εἶη, ἐξεβίβαζεν, ὡς μὴ καταδήλους εἶναι τοῖς πολεμίοις ταῦτα ποι- οῦντας. πέμπτη δὲ ἡμέρα εἰσθέμενοι σῖτα μέτρια, ἐπειδὴ ἦδη μέσον ἡμέρας ἦν καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀλιγώρως εἶχον καὶ ἔνιοι ἀνεπαύοντο, ἐξέπλευσαν ἔξω τοῦ λιμένος, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Ἐλ- 21 λησπόντου ὥρμησεν, ἡ δὲ εἰς τὸ πέλαγος. τῶν δ' ἐφορμοῦντων [15] ὡς ἕκαστοι ἦνοιγον, τὰς τε ἀγκύρας ἀποκόπτοντες καὶ ἐγειρό- μενοι ἐβोधήθουν τεταραγμένοι, τυχόντες ἐν τῇ γῆ ἀριστοποιού- μενοι· εἰσβάντες δὲ ἐδίωκον τὴν εἰς τὸ πέλαγος ἀφορμήσασαν, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι κατέλαβον, καὶ κρατήσαντες μάχη, ἀναδησάμενοι ἀπῆγον εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῖς ἀνδράσιν. 22 ἡ δ' ἐπὶ τοῦ Ἐλλησπόντου φυγοῦσα ναῦς διέφυγε, καὶ ἀφικο- [16]

saris B. C. 3, 24, ubi est: *Scaphas navium magnarum cratibus pluteisque contextit, usque milites delectos imposuit Antonius.* παραρρήματα Suidas interpretatur δέρρεις, σκεπάσματα, Hesy-chius δέρρεις. Xenophon infra 2, 1, 22. παραβλήματα παραβάλλειν dixit. SCHN. Conf. Boeckh. *Urkunden über das Seewesen des Attischen Staates* p. 159. παραρρήματα B., ut inscriptiones I. c.

20. ἀνείχον B.C.D.H.V. Ceteri ἂν εἶχον.

ταῦτα ποιοῦντας] h. e. cum e nave in littus escenderent et inde ad navem redirent, fortasse frumenti importandi causa. ZEUN. Causam frumenti importandi etiam Morus edidit, eam- que sibi reperisse visus est in verbis εἰσθέμενοι σῖτα. Verum militum causa omnia fiunt furtim, ne numerus eorum desideratus suspicionem faceret hosti. Ante diem imponuntur milites, et in alveo navis sub catastromate conduntur, ne conatum aufugiendi hostis suspicetur, si interdiu hæc appareant. Noctu milites emitit iterum, ut recreentur. Sed inspicimus et comparemus Polyænum 1, 48, 4, quem a Xenophonte in quibusdam discedere admonuit Morus. Scilicet in eo abit, quod utramque navem effugisse ait; sed hæc in isto auctore solennis est negligentia. Cetera fide- liter ex Xenophonte transtulisse vi- detur. Ita enim ille: Κατασπάσας δύο τὰς ταχυναυτούσας καὶ τοὺς ἀρίστους ἀπὸ τῶν πληρωμάτων ἐρέτας ἐμβιβά-

σας, ὅσα χρὴ ἐξειργασμένους, κελύ- σσας ἐν τοῖς σκάφεσιν ἡσυχάζειν (hoc est in Xenophonte ἀνείχον) ἑσπέρας προσιούσης θεασάμενος τοὺς παραφυ- λάσσοντας ἀνὰ τὴν γῆν ἑσκεδασμένους· οἱ μὲν σώματα ἐτημέλουν, οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον, οἱ δὲ δειπνον παρεσκευάζον· καὶ δὴ τότε ἀφῆκε τὰ σκάφη, παραγ- γείλας πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον. Ubi animadvertit hominis socordiam et negligentiam in exscribendo, qui sub vesperam gesta dicat, quæ medio die facta sunt. SCHN.

πέμπτη B.D.H.V. Ceteri τῇ πέμπτῃ. εἰσθέμενοι] ἐσθεμένοισι E. οἱ om. A.

ἐφορμοῦντες] ἐφορμῆν dicitur de navitis, qui in statione positi observant hostem. Hinc Polyænum, qui idem hoc Cononis strategema memorat 1, 48, 4. ἐφορμοῦντας et παραφυλάσσον- τας tamquam idem valentes inter se permutat; atque Pollux 1, 122. ἐφορ- μῆν quoque interpretatur φυλάττειν. ZEUN.

ἐξέπλευσαν] ἐξέπλευσεν A.E.F.V.

Ἐλλησπόντου B.D. Ἐλλησποντο E. Ceteri Ἐλλησποντον. V. s. 22.

21. ἦνοιγον] V. annot. ad 1, 1, 2.

ἀγκύρας F.

ἐφορμήσασαν] ἐφόρμησαν E. Μα- λιμ ὀρμήσασαν: compositum enim ἐφορμῆν nullam hic vim habet; ἐφορ- μῆν autem plane aliud significat. SCHN. Scripsi ἀφορμήσασαν, ut est 7, 5, 7: Ἀφορμήσας ἐκ τῆς Νεμέας. δύνοντι] δύναντι B.

μένη εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν. Διομέδων
 δὲ βοηθῶν Κόνωνι πολιορκουμένῳ δώδεκα ναυσὶν ὠρμίσατο εἰς
 23 τὸν εὐριπὸν τῶν Μυτιληναίων. ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἐπιπλεύ-
 σασ αὐτῷ ἐξαίφνης δέκα μὲν τῶν νεῶν ἔλαβε, Διομέδων δ' ἔφυγε
 24 τῇ τε αὐτοῦ καὶ ἄλλῃ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὰ γεγενημένα καὶ τὴν [17]
 πολιορκίαν ἐπεὶ ἤκουσαν, ἐψηφίσαντο βοηθεῖν ναυσὶν ἑκατὸν
 καὶ δέκα, εἰσβιβάζοντες τοὺς ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὄντας ἅπαντας καὶ
 δούλους καὶ ἐλευθέρους· καὶ πληρώσαντες τὰς δέκα καὶ ἑκατὸν
 ἐν τριάκοντα ἡμέραις ἀπῆραν. εἰσέβησαν δὲ καὶ τῶν ἱππέων
 25 πολλοί. μετὰ ταῦτα ἀνήχθησαν εἰς Σάμον, ἀκείθεν Σαμίας [18]
 ναῦς ἔλαβον δέκα· ἤθροισαν δὲ καὶ ἄλλας πλείους ἢ τριάκοντα
 παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, εἰσβαίνειν ἀναγκάσαντες ἅπαντας,
 ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τινας αὐτοῖς ἔτυχον ἔξω οὐσαι. ἐγένοντο δὲ αἰ
 26 πᾶσαι πλείους ἢ πενήκοντα καὶ ἑκατὸν. ὁ δὲ Καλλικρατίδας [19]
 ἀκούων τὴν βοήθειαν ἤδη ἐν Σάμῳ οὐσαν, αὐτοῦ μὲν κατέλιπε
 πενήκοντα ναῦς καὶ ἄρχοντα Ἐτεόνικον, ταῖς δὲ εἴκοσι καὶ
 ἑκατὸν ἀναχθεῖς ἐδειπνοποιεῖτο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ
 27 ἄκρα ἀντίον τῆς Μυτιλήνης. τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔτυχον καὶ οἱ

22. ἐξαγγέλει B.
 ὠρμίσατο B.D.V. ὠρμήσαντο F.
 Ceteri ὠρμήσατο.

εὐριππον pr. E.
 23. αὐτοῦ] αὐτοῦ B.
 24. εἰσβιβάζοντες] εἰσβιάζοντες B.
 τῇ ἡλικίᾳ B.D.F.H.V. Ceteri ἡλι-
 κία. Thuc. 6, 24, 3: Τοῖς μὲν πρεσβυ-
 τέροις—τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ· 8, 75, 3:
 Πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ.

δούλους] Spe libertatis facta, quam
 postea quoque consecuti esse viden-
 tur, quantum colligere licet ex locis
 Aristophanis Ran. 33. 192. et 693,
 quos citat Palmerius Exercitatt. p.
 61. ZEUN. Diodorus 13, 97. μετοί-
 κους καὶ ξένους modo nominat. Idem
 ab Atheniensibus naves sexaginta Sa-
 mum emissas fuisse ait: cum eo con-
 sentit Plato in Menexeno p. 243, C:
 βοηθήσαντες ἐξήκοντα ναυσὶν αὐτοὶ
 ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς. Ait vero Plato
 αὐτοὶ, quia antea in triremes ξένους et
 servos imponere solebant, cives vero
 armatos in militiam terrestrem edu-
 cere, auctore Isocrate de Pace p.
 169 A. SCHN.

δέκα] τὰς δέκα A. Ald.

ἱππέων πολλοί] Thucyd. 3, 16: Ἐπλή-
 ρωσαν ναῦς ἑκατὸν ἐσβάντες αὐτοὶ τε
 πλὴν ἱππέων πεντακισιομεδίμων καὶ
 οἱ μέτοικοι. SCHN. De ambigua
 h. l. significatione vocabuli ἱππέων,
 qui tam equites quam ordinis eque-
 stris cives intelligi possunt, conf.
 Boeckh. Oecon. Athen. vol. 1, p. 657.
 ed. alt.

25. ἔλαβον δέκα] In hoc numero
 consentit Diodorus, sed sequentem
 auget ad 80. SCHN.

συμμάχων B.D.V. Ceteri ξυμμάχων.
 αἰ πᾶσαι] ἅπασαι B.

26. πενήκοντα] εἴκοσι H. van Her-
 werden Thes. litterar. Lugd. Bat. 1851,
 d. 30 Januar. propositis p. 3, 9, con-
 ferens s. 3, ubi τετταράκοντα καὶ ἑκα-
 τόν.

εἴκοσι καὶ ἑκατὸν] Diodorus 13,
 97. numerat naves 140. ZEUN.

Μαλέα] Μελέα B.E.

ἀντίον] ἐναντίον V.

27. τῇ δ'—Μυτιλήνης om. E.V.
 ἀντίον τῆς Μυτιλήνης post ἐπὶ τῇ
 Μαλέᾳ ἄκρα in libris repetita temere
 e superiore loco censuit Morus; ip-
 sum quoque Maleæ nomen et pro-

Ἴ�θηναῖοι δειπνοποιοῦμενοι ἐν ταῖς Ἀργινούσαις αὐταὶ δ' εἰσὶν
28 ἀντίον τῆς Λέσβου. τῆς δὲ νυκτὸς ἰδὼν τὰ πυρὰ, καὶ τινων [20]
αὐτῷ ἐξαγγειλάντων ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο περὶ μέσας

montorium huic regioni convenire negarunt Palmerius et Wesselingius. Ante omnia duo situs distinguendi sunt a Xenophonte signati his verbis : alter ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρα τῆς Λέσβου ἀντίον τῆς Μιτυλήνης, ubi statio erat navium Callicratidæ; alter ἐν ταῖς Ἀργινούσαις ἀντίον τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ. ubi sane geminata nota ἀντίον τῆς Λέσβου, ἀντίον τῆς Μιτυλήνης mirationem facit, cum e nominato jam promontorio Malea eodemque repetito situs Mitylenæ eique oppositarum Arginurarum satis intelligi posset. Sed Μαλέαν promontorium primum tuendum videtur. Scholia Aristophanis Ran. v. 710. ita tradunt : Ἀργίνουσα κώμη ἦν τῆς Αἰολίδος et ad v. 33 : Τῷ προτέρῳ ἔτει ἐπὶ Ἀντιγένους περὶ Ἀργίνουσαν ἐνίκων ναυμαχία—ἡ δὲ Ἀργίνουσα πόλις τῆς Αἰολίδος, ἀντικρὺς δὲ Λέσβου κειμένη καὶ Μανίας καλουμένης ἄκρας. Quæ vulgata librorum Xenophontis scripturam defendere videntur, præterquam quod ἐπὶ Μαλέᾳ ἄκρα mutant in ἀντικρὺς Μαλέας ἄκρας. Num eodem sensu an diverso dicatur de Lacedæmoniorum statione ἐπὶ Μαλέᾳ ἀντίον τῆς Μιτυλήνης, videamus nunc. Thucydides 8, 101. narrat Lacedæmonios Chio profectos et prætervectos Cummæam cænasse ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἡπείρου ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μιτυλήνης : hinc nocte media profectos venisse Harmatunam collocatam in terra continente Asiæ καταντικρὺς Μηθύμνης. Nempæ insulæ Lesbo in longum porrectæ plures in continente Asiæ urbes oppositæ conspiciabantur, veluti Mitylenæ Arginuzæ, Methymnæ Harmatus. Maleam ipsam nominat Thucydides 3, 4, ubi Athenienses Mitylenem oppugnantes ὄρμουν ἐν τῇ Μαλέᾳ πρὸς βορέαν τῆς πόλεως. ubi monet Hudsonus a Strabone dici Μαλίαν, a Ptolemæo Μανίαν, ut a scholiaste Aristophanis. E loco Diodori 13, 79. posito supra ad 1, 6, 15. apparet urbem antiquam et novam Mitylenem divisam fuisse euripo medio : antiquam μικρὰν νήσον, novam dicit ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν Λέσβου esse. Duos

Mitylenæ portus memorat Strabo in loco ibidem apposito, alterum clausilem ad meridiem situm, alterum septentrionalem molibus munitum : Πρόκειται δ' ἀμφόιν νησίον μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι συνοικοῦμενον. Hæc insula videtur esse ea quam Diodorus urbem antiquam dicit. Xenophon supra s. 16. simpliciter τὸν λιμένα Mitylenæ nominat simul a Conone et Callicratida occupatum. Cononi suppetias ferens duodecim navibus ὄρμισατο ἐς τὸν εὐριπον τῶν Μιτυληναίων s. 22, quia portum obtinebat Callicratidas Laco. Malea promontorium in latere meridionali insulæ, oppositum Canis, promontorio oræ Asiaticæ, prope quas Arginuzæ insulæ. De Malea testis Thucyd. 3, 6, ubi urbem antiquam significat his verbis : Περιορμισάμενοι τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως, duos portus memorat his verbis : Καὶ τοὺς ἐφόρμους ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσιν ἐποιούοντο : addit Maleam navium stationem et forum præbuisse Atheniensibus, ναύσταθμον πλοίων. Aristoteles de ventis Cæciam ait a Lesbio vocari Θηβαίαν, a Thebæ campo flantem : ἐνοχλεῖ δὲ τὸν Μιτυληναίων λιμένα, μάλιστα δὲ τὸν Μαλόεστα. quem portum a Malea promontorium appellatum fuisse non dubito. In Diodori notitia 13, 97. tacetur Malea, et situs Arginurarum inter Mitylenem et Cummam prope promontorium Canas oræ dicitur esse. E gemina mappa geographica et topographica Gallicæ versionis editoris Gail adjuncta nihil disci potest ad situm locorum a Xenophonte nominatorum accuratius definiendum, neque in Meletii Geographia iterum edita Venetis t. 3, p. 209 sqq. reperi quod lectorem Xenophontis adjuvare possit. SCHN. Verba ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρα in libris posita post Λέσβου nisi et ipsa ex præcedentibus repetita viderentur, dicta forent ut Thuc. 4, 53 : Τὰ δὲ Κύθηρα νήσός ἐστιν' ἐπίκειται δὲ τῇ Λακωνικῇ κατὰ Μαλέαν. Sed malui delere.

28. οἱ addunt B.C.D.V., om. ceteri.

νύκτας, ὡς ἑξαπιναιῶς προσπέσοι ὕδωρ δ' ἐπιγενόμενον πολὺ καὶ βρονταὶ διεκώλυσαν τὴν ἀναγωγὴν. ἐπεὶ δὲ ἀνέσχεν, ἅμα 29 τῇ ἡμέρᾳ ἔπλει ἐπὶ τὰς Ἀργινοῦσας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανή- [21] γοντο εἰς τὸ πέλαγος τῷ εὐώνυμφ, παρατεταγμένοι ὧδε. Ἀριστοκράτης μὲν τὸ εὐώνυμον ἔχων ἠγεῖτο πεντεκαίδεκα ναυσί, μετὰ δὲ ταῦτα Διομέδων ἐτέραις πεντεκαίδεκα ἐπετέτακτο δὲ Ἀριστοκράτει μὲν Περικλῆς, Διομέδοντι δὲ Ἐρασινίδης· παρὰ δὲ Διομέδοντα οἱ Σάμιοι δέκα ναυσὶν ἐπὶ μιᾷς τεταγμένοι· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Σάμιος ὀνόματι Ἰππεύς· ἐχόμενοι δ' αἱ τῶν ταξιάρχων δέκα, καὶ αὐταὶ ἐπὶ μιᾷς· ἐπὶ δὲ ταύταις αἱ τῶν 30 ναυάρχων τρεῖς, καὶ εἴ τινας ἄλλαι ἦσαν συμμαχίδες. τὸ δὲ δεξιὸν κέρας Πρωτόμαχος εἶχε πεντεκαίδεκα ναυσί· παρὰ δ' αὐτὸν Θράσυλλος ἐτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Πρωτομάχῳ μὲν Λυσίας, ἔχων τὰς ἴσας ναῦς, Θρασύλλῳ δὲ Ἀριστο- 31 γένης. οὕτω δ' ἐτάχθησαν, ἵνα μὴ διέκπλουν διδοίεν· χεῖρον [22]

ἀνήγετο] Diodorus accuratius: Κατὰ σπουδιὴν ἀνήχθη καὶ τῶν Ἀργινοῦσῶν περὶ θάτερα μέρη. ubi quaedam deesse videntur. Noctu advenisse Lacedæmonios, significat etiam Diodorus: οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸν μὲν κατὰ πλουν τῶν πολεμίων εὐθὺς ἔγνωσαν οὐ μακρὰν ὁρμούντες, διὰ δὲ τὸ μέγεθος τοῦ πνεύματος τὸ μὲν ναυμαχεῖν ἀπέγνωσαν, εἰς δὲ τὴν ἐχόμενῃ ἡμέρᾳ ἠτοιμάζοντο τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν. Tempestatem nocturnam vides eandem. Tamen Xenophon dissentire videtur in eo, quod Lacedæmonios locum reliquisse negat: διεκώλυσαν τὴν ἀναγωγὴν—ἔπλει ἐπὶ τὰς Ἀργινοῦσας. SCHN.

περὶ] ἐπὶ V.
ἀνέσχεν] Intellige τὸ ὕδωρ aut ὁ χειμῶν. Recte igitur et antecedentibus convenienter vertit Leonclavius, cum tempestat cessavisset. ZEUN. Theognis: οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς οὐθ' ὕων πάντα ἀνάνει, οὐτ' ἀνέχων. SCHN.

29. τῷ εὐώνυμφ] Quid causæ fuit cur lævum cornu solum in altum provectum contra hostes dicitur, dextrum non item? An propterea, quoniam medium insulæ Arginusæ tenebant, et dextrum cornu terræ continenti vicinius erat collocatum? SCHN.

ἐπετέτακτο] ἐπέτακτο V.

ἐπὶ μιᾷς τεταγμένοι] τεταγμένοι ἐπὶ μιᾷς V.

Ἰππεύς] Ἰππας K. Alia nominis exempla v. in Thes. Stephani, quibus addendus Ἰππεύς Hyperidis apud Harpocrat.

δὲ αἱ Stephanus. Libri δέ. Scripsi δ' αἱ, ut est 1, 7, 30.

ταξιάρχων] ταξιαρχῶν B.
μιᾷς] μιᾷ B.C.D.E.F.H.I.
συμμαχίδες B.D.V. Ceteri συμμαχίδες.

30. παρὰ δ' αὐτὸν] παρ' αὐτὸν K.

ἐτέραις πεντ.] ἐτέραι σπεντ. B.

Ἀριστογένης] Ἀρισθένης K.

31. οὕτω δ' ἐτάχθησαν] Aciem ipsam eandem describunt Xenophon et Diodorus 13, 98. nec in ulla re discrepant, quod visum est Wesselingio ad illum locum p. 621, sed in rationibus in diversa abeunt, et Diodori quidem rationes natura locorum et situs approbat. Athenienses ita naves suas non omnes ἐπὶ μιᾷς, i. e. singulas juxta se in linea continua, sed plurimas ita collocaverant ut altera post alteram posita esset in acie, eo quidem consilio ut insulas Arginusas acie sua complecterentur; quo facto aciem longissimo spatio extenderunt. Quod cum Lacedæmonii navibus suis æquare nimis longum non possent, divisis navibus aciem

γὰρ ἔπλεον. αἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἀντιτεταγμέναι ἦσαν ἅπασαι ἐπὶ μιᾷς ὡς πρὸς διέκπλουν καὶ περίπλουν παρεσκευασμένοι, διὰ τὸ βέλτιον πλεῖν. εἶχε δὲ τὸ δεξιὸν κέρας Καλ-
32 λικρατίδας. Ἐρμων δὲ Μεγαρεὺς ὁ τῷ Καλλικρατίδᾳ κυβερ-[23]

instruere coacti sunt, ita ut Atheniensibus ipsis quidem liceret per aciem hostium e regione insularum interruptam pervehi (διεκπλεῖν) et a latere circumvectis terga adoriri hostium (περιπλεῖν); contra hostes per lineam continuam Atheniensium navium nusquam pervadere et a tergo adoriri poterant; mediam enim earum partem inclusæ insulæ firmabant. Contra Xenophon consilio Lacedæmoniorum ducis hoc tribuere videtur, ut naves non in una et continua serie contra hostem, sed divisas in duas partes collocaret διὰ τὸ βέλτιον πλεῖν; itaque mentionem insularum in acie navium Atticarum conclusarum omisit. Sed mihi, uti jam dixi, rationes Diodori melius cum natura locorum congruere videntur. Deinde in struenda acie et cornibus ordinandis etiam consentit Diodorus, leviter tamen corruptus. Ait enim: τοῦ μὲν δεξιῶ κέρατος Θράσυλλος ἠγείτο καὶ Περικλῆς—συμπαρέλαβε δὲ καὶ Θηραμένην εἰς τὸ δεξιὸν κέρας—τοὺς δ' ἄλλους στρατηγούς παρ' ὄλην τὴν φάλαγγα διέταξε. Contra legendum est ἠγείτο, καὶ τοῦ εἰωνύμου Περικλῆς. Vidit quidem dissensum vulgatæ lectionis a Xenophontem Wesselingius; sed emendationi isti non confidebat: addit enim: modo ambo scriptores in omnibus congruerent et consentirent. At congruunt in re ipsa ubique, discrepant in rationibus tantum. Præterea vulgata lectio pugnat cum ipso Diodoro, qui Callicratidem in dextro cornu collocatum Periclis navem ad ortus hæsisse ibique occubuisse dicitur. Itaque Pericles debuit in sinistro cornu navium Atticarum adesse. Nulla adeo dubitatio esse potest de vitio vulgatæ lectionis et consensu Xenophontis cum Diodoro. Rectius admonuit idem vir doctus p. 602. Xenophontem alium annum et archontem, Calliam nempe, assignare rebus a Conone et Callicratida gestis; Diodorus enim ad Antigenem et Olymp. 93, 2. retulit. Contra scholiastes ad Aristoph. Ranas v. 33.

pugnam ad Arginusas ad Antigenem refert, quæ ad archontem Calliam pertinet, anno posteriorem. Hæc bene annotavit Wesselingius. ZEUN. Conf. Clinton. F. H. a. 406. et Append. c. 2, 1.

διέκπλουν] διέκπλον F.

βέλτιον] βέλτιστον K.

32. Ἐρμων δὲ Μεγαρεὺς] Eodem Hermone gubernatore usus deinde fuit Lysander, testante Demosthene contra Aristocratem p. 691, 5: Ἐρμῶνα τὸν κυβερνήτην, τὸν μετὰ Λυσάνδρου λαβόντα τριηρεῖς διακοσίας, ὅτ' ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἠτυχήσαμεν ἡμεῖς, πεμφάντων Λακεδαιμονίων καὶ κλειυόντων ποιήσασθαι πολίτην, ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς (τοὺς Μεγαρεὺς), ὅτι, ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι Σπαρτιάτην αὐτὸν πεποιημένους, τότε καὶ αὐτοὶ Μεγαρέα ποιήσονται. Quomodo igitur Megareus hic ante pugnam ad Ægospotamos dicitur? Scilicet ut civem se gesserat Megarensem, et jus civitatis denique consequi conatus est adjuvante Lysandro. [Xenophontem potius anticipandum dicere Megarensem animadvertunt interpretes Demosthenis.] Ceterum Cicero Offic. 1. 24. de ea re sic: "Consilio non paruit eorum, qui classem ab Arginusis removendam nec cum Atheniensibus dimicandum putabant. Quibus ille respondebat Lacedæmonios classe illa amissa aliam parare posse, se fugere sine suo dedecore non posse." Sensum, non verba, expressit Cicero. Paulo aliter Plutarchus Pelopid. c. 2, ubi aruspice Callicratidæ mortem prædixisse ait ex victima, illum vero respondisse, μὴ παρ' ἕνα εἶναι τὰν Σπάρταν. Hermonem ἐγγραφέντα ἐς τὴν πολιτείαν τῶν Μεγαρέων cum Abante aruspice Lysandri habet Pausanias 10, 9. Diodorus cum Plutarcho consentiens dictum Callicratidæ sic narrat: Ὅτι τελευτήσας οὐδὲν ἀδοξότερον ποιήσει τὴν Σπάρτην. Plutarchus in Laconicis Apophth. p. 222 F: Οὐ παρ' ἕνα τὰ Σπάρτας ἀποθανόντος γάρ μου οὐδὲν ἢ παρὶς ἐλαττωθήσεται. ZEUN. Unde jam correctus locus Pelopidæ.

νῶν εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι εἴη καλῶς ἔχον ἀποπλευσαι· αἱ γὰρ
 τριήρεις τῶν Ἀθηναίων πολλῶ πλέονες ἦσαν. Καλλικρατίδας
 δὲ εἶπεν ὅτι ἡ Σπάρτη οὐδὲν [μὴ] κἀκίον οἰκείται αὐτοῦ ἀπο-
 33 θανόντος, φεύγειν δὲ αἰσχυρὸν εἶναι ἔφη. μετὰ δὲ ταῦτα ἐναν- [24]
 μάχησαν χρόνον πολὺν, πρῶτον μὲν ἀθροαί, ἔπειτα δὲ διεσκε-
 δασμένοι. ἐπεὶ δὲ Καλλικρατίδας τε ἐμβαλούσης τῆς νεὸς
 ἀποπεσὼν εἰς τὴν θάλατταν ἠφανίσθη Πρωτόμαχος τε καὶ οἱ
 μετ' αὐτοῦ τῷ δεξιῷ τὸ εὐώνυμον ἐνίκησαν, ἐντεύθεν φυγὴ τῶν
 Πελοποννησίων ἐγένετο εἰς Χίον, πλείστων δὲ καὶ εἰς Φώκαιαν·
 34 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πάλιν εἰς τὰς Ἀργινοῦσας κατέπλευσαν. ἀπό-
 λοντο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν αὐτοῖς
 ἀνδράσιμ ἐκτὸς ὀλίγων τῶν πρὸς τὴν γῆν προσενεχθέντων, τῶν
 δὲ Πελοποννησίων Λακωνικαὶ μὲν ἐννέα, πασῶν οὐσῶν δέκα,

εἴη καλῶς] καλῶς εἴη V.

καλῶς ἔχον] Plutarchus Apophth.
 Lacon. exhibet καλῶς ἔχει—πλείους
 εἰσίν. ZEUN.

Καλλικρατίδας δέ] ὁ δὲ Καλλικρατί-
 δας K.

οὐδὲν μὴ] Negationi inutili μὴ cum
 Wolfio μὲν substitui. οὐδαμῆ conjicit
 Jacobs. Additam. p. 168. SCHN.
 Qui in priori ed. annotaverat: "Μὴ
 intrusum esse mihi videtur a librario;
 sufficit enim οὐδὲν κἀκίον." V. annot.
 sequentem.

οἰκείται B.C.D.E.F.I.V. οἰκείται
 A. Ald. "Equidem οἰκίσηται scrip-
 tum mallem. Cyrop. 8, 1, 2: Ποῖαι
 πόλεις νομίμως ἀν οἰκίσηται." SCHN.
 Sic Thuc. 8, 67: Γνώμην ἐσενεγκεῖν καθ'
 ὅ τι ἄριστα ἡ πόλις οἰκίσηται. Μὴ au-
 tem abjiciendum potius videtur, for-
 tasse olim supra οὐ positum, quum
 confusa essent οὐδὲν et μηδέν. Plu-
 tarchus quod posuit l. c. ἐλαττωθή-
 σεται, pro eo Xenophon infra 3, 4, 8,
 μειοῦν in alius Spartani dicto, ubi
 alius scriptor ἐλαττοῦν.

εἶναι ἔφη] ἔφη εἶναι B.

33. ἐνανμάχησαν] Diodorus 13, 98.
 102. scribit utrimque maxima cum
 vi pugnatum esse, atque hanc ipsam
 pugnam navalem ob numerum na-
 vium maximam fuisse, quam Græci
 cum Græcis unquam conseruerint.
 ZEUN.

ἐμβαλούσης τῆς νεὸς] Diodorus c.
 99. tradit Callicratidam, postquam
 cum impetu in navem Lysiae prætoris

incurrisset eamque demersisset, at-
 que similiter nonnullas alias hostium
 naves, detersis remis, ad pugnam in-
 utiles reddidisset, ad extremum Peric-
 clis navem violento rostri impetu
 adortum multis vulneribus confec-
 tum procidisse. ZEUN.

θάλασσαν V.

ἠφανίσθη] Thuc. 8, 38: Θηραμένης
 ἀποπλέων ἐν κέλῃτι ἀφανίζεται. Eur.
 Iph. T. 764: Ἦν δ' ἐν θαλάσῃ γράμ-
 ματ' ἀφανίσθη τάδε, τὸ σῶμα σώσας
 τοὺς λόγους σώσεις ἐμοί· et similiter
 ἀφανῆς de merso 756, Hel. 126. Conf.
 Thirlwall. Hist. vol. 3, p. 485.

Φώκαιαν] Diodorus l. 1. ponit Κύ-
 μνην, quæ est finitima Phocææ. ZEUN.

34. νῆες post εἴκοσιν ponit V.

πέντε καὶ εἴκοσιν] Eundem nume-
 rum notat ipse Diodorus. Sed infra
 c. 7. §. 32. Euryptolemus duodecim
 periisse dicit. Ad hunc dissensum
 componendum negat Morus sufficere,
 si quis forte per has duodecim tan-
 tum Atticas naves intelligat, sed per
 illas 25 partim Atticas, partim socias.
 Ni fallor, res componi potest ita ut
 status naves quidem omnino 25
 periisse, sed ex his tantum 12 amis-
 sas esse una cum nautis. Nam non
 modo nostro loco quidam nautæ in
 littus enatasse dicuntur, sed et c. 7.
 §. 35. casu servati esse nonnulli.
 Nec a vero abhorret in ipso prælio
 navium nonnullarum fractarum nau-
 tas exceptos esse ab aliis navibus.
 ZEUN.

35 τῶν δ' ἄλλων συμμάχων πλείους ἢ ἐξήκοντα. ἔδοξε δὲ [καὶ] [25]
 τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἑπτὰ μὲν καὶ τετταράκοντα
 ναυσὶ Θηραμένην τε καὶ Θρασύβουλον τριηράρχους ὄντας καὶ
 τῶν ταξιάρχων τινὰς πλεῖν ἐπὶ τὰς καταδεδουκίας ναῦς καὶ τοὺς
 ἐπ' αὐτῶν ἀνθρώπους, ταῖς δὲ ἄλλαις ἐπὶ τὰς μετ' Ἐτεονίκου
 τῇ Μυτιλήνῃ ἐφορμούσας. ταῦτα δὲ βουλομένους ποιεῖν ἄνεμος
 καὶ χειμῶν διεκόλυσεν αὐτοὺς μέγας γενόμενος· τρόπαιον δὲ
 36 στήσαντες αὐτοῦ ἠυλίζοντο. τῷ δ' Ἐτεονίκῳ ὁ ὑπηρετικὸς [26]
 κέλης πάντα ἐξήγγειλε τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν. ὁ δὲ αὐτὸν
 πάλιν ἐξέπεμψεν εἰπὼν τοῖς ἐνοῦσι σιωπῇ ἐκπλεῖν καὶ μηδενὶ
 διαλέγεσθαι, παραχρήμα δὲ αὐθις πλεῖν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατό-
 πεδον ἐστεφανωμένους καὶ βοῶντας ὅτι Καλλικρατίδας νενί-
 κηκε ναυμαχῶν καὶ ὅτι αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες ἀπολώλασιν
 37 ἅπασαι. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν· αὐτὸς δ', ἐπειδὴ ἐκείνοι [27]
 κατέπλεον, ἔθυε τὰ εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρήγ-
 γειλε δειπνοποιεῖσθαι, καὶ τοῖς ἐμπόροις τὰ χρήματα σιωπῇ
 ἐνθεμένους εἰς τὰ πλοῖα ἀποπλεῖν εἰς Χίον, ἣν δὲ τὸ πνεῦμα
 38 οὔριον, καὶ τὰς τριήρεις τὴν ταχίστην. αὐτὸς δὲ τὸ πεζὸν

πλείους ἢ ἐξήκοντα] Conf. infra c. 7. §. 26. ubi 70 periisse dicuntur. Sed Diodorus 13, 100. numerat 77. ZEUN. συμμάχων B.D.V. Ceteri ξυμμάχων. 35. δὲ καὶ] Copulam inutilem secludi. SCHN.

ἑπτὰ D. Ceteri ἑξ. “Alterum firmat consensus c. 7, 17 et 32.” SCHN. τριηράρχους ὄντας] Infra c. 7, 6: Τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν ἰκανοῖς καὶ ἐστρατηγηκόσιν ἤδη Θηραμένη καὶ Θρασυβούλῳ καὶ ἄλλοις τοιοῦτοις. Hinc Diodori 13, 98: Συμπεριέλαβε δὲ Θηραμένην εἰς τὸ δεξιὸν κέρας ἐφ' ἡγεμονίας τάξας, ὃς ἰδιώτης μὲν συνεστρατεύετο τότε, πρότερον δὲ πολλακίς ἦν ἀφηγούμενος δυνάμεων, explicanda sunt, ubi vulgatae scripturae πρότερον, τότε ordinem recte mutavit Strothius, uti locus Xenophontis demonstrat. SCHN.

ταξιάρχων] ναυάρχων K. καταδεδουκίας ναῦς] Scholia ad Thucyd. 1, 50, ubi τὰ τῶν νεῶν σκάφη, ἃς καταδύσειαν, religari et duci (ἀναδείσθαι) dicuntur, explicant καταδύνειν ναῦν per τραυματίζειν. Ita etiam Suidas sub hoc verbo. Infra c. 7, 35:

Εἰς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν ἐπὶ καταδύσης νεὸς σωθεῖς. SCHN.

μετ' Ἐτεονίκου] Conf. s. 26. ZEUN. μετ' Ἐονίκου V.

διεκόλυσεν αὐτοὺς B.D.F.H.I.V. Ceteri αὐτοὺς διεκόλυσεν.

ἠυλίζοντο] significat excubias agere, ut ἐπαυλίζεσθαι et ἐπαυλιῶν ποιεῖσθαι apud Platonem Alcibi. 2, p. 149 D. SCHN.

36. ὁ om. V.

κέλης] μέλης B.

ὁ δὲ αὐτὸν πάλιν ἐξέπεμψεν] Eodem modo cladem dissimulavit Agesilaus 4, 3, 13. ZEUN.

ἑαυτῶν] ἑαυτοῦ pr. B.

βοῶντας] Polyænus 1, 44. perhibet παιωνίζοντας, νίκην ἀγγέλλοντας ἢ κεν etc. reliqua verbotenus fere repetiit. ZEUN.

37. ταῦτ' τούτ' V.

τοῖς ἐμπόροις] qui secuti exercitum commeatum suppeditabant, aut ne copia istæ mercatorum hostibus suppeterebant. SCHN.

τὰ χρήματα] χρήματα V.

οὔριον] οὔριος E.

τὰς τριήρεις τὴν ταχίστην] Cum

ἀπήγεν εἰς τὴν Μήθυμναν, τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσας. Κόνων [28] δὲ καθελεύσας τὰς ναῦς, ἐπεὶ οἱ τε πολέμιοι ἀπεδεδράκεσαν καὶ ὁ ἄνεμος εὐδίατερος ἦν, ἀπαντήσας τοῖς Ἀθηναίοις ἤδη ἀνηγμένοις ἐκ τῶν Ἀργινοσῶν ἔφρασε τὰ περὶ τοῦ Ἐτεονίκου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατέπλευσαν εἰς τὴν Μυτιλήνην, ἐκείθεν δ' ἐπανάχθησαν εἰς τὴν Χίον, καὶ οὐδὲν διαπραξάμενοι ἀπέπλευσαν ἐπὶ Σάμου.

ΚΕΦ. Ζ.

Οἱ δ' ἐν οἴκῳ τούτους μὲν τοὺς στρατηγοὺς ἔπαυσαν πλὴν Κόνωνος· πρὸς δὲ τούτῳ εἶλοντο Ἀδείμαντον καὶ τρίτον Φιλοκλέα. τῶν δὲ ναυμαχησάντων στρατηγῶν Πρωτόμαχος μὲν καὶ Ἀριστογένης οὐκ ἀπῆλθον εἰς Ἀθήνας, τῶν δὲ ἕξ καταπλευσάντων, Περικλέους καὶ Διομέδοντος καὶ Λυσίου καὶ Ἀριστοκράτους καὶ Θρασύλλου καὶ Ἐρασινίδου, Ἀρχέδημος ὁ τοῦ δήμου τότε προεστῆκώς ἐν Ἀθήναις καὶ τῆς διωβελίας ἐπιμελό-

Stephano verbum excidisse suspicor ἐπισκευάζειν vel ἐπακολουθεῖν. Nam quod Zeunius ait intelligi ἀποπλεῖν ἐς Χίον, non probabile mihi videtur ideo quoniam tum in fine membri alterius verbum commune positum oportuit. SCHN. ἀπήγαγε post ταχίστην addit K.

Μήθυμναν] Diodorus c. 100. τὴν Πυρραίων πόλιν σύμμαχον οὖσαν nominavit. SCHN.

38. ἀπεδεδράκεσαν B.Y. Ceteri ἀποδεδράκεσαν.

εὐδίατερος] εὐδίατερος A.C.E.F. Ald.

1. οἱ δ' ἐν] οὐδὲν B.

ἔπαυσαν] Scilicet ut ad causam dicendam domum redirent, quod naufragos et interfectos in praelio non sustulissent ac sepelivissent. V. Diodorum 13, 101, qui Adimantum non nominat cum Philocle. ZEUN.

οὐκ ἀπῆλθον] Hi duo enim φοβηθέντες τὴν ὄργην τοῦ πλήθους ἔφυγον. Sed reliqui sex cum magna navium parte reverterunt, hac spe maxime inducti, fore ut a nautis in iudicio sublevati periculum imminens effugerent. Diod. l. 1. ZEUN. Arcestratus ante pugnam obierat Mitylenæ; post pugnam duodecim modo naves Athenas salvæ sunt reversæ, auctore Lysia p. 701. ed. Reisk. SCHN.

Lysias loquitur de pugna ad Ægopotamos. V. ad 2, 1, 29.

2. Ἀρχέδημος] Ἀρχίδημος F.

ὁ τοῦ δήμου servavit B., om. ceteri.

διωβελίας] διωκελίας B.C.H.V. διω-

κελίας F., quod in Δεκελείας depravat-

tum in D., qui in margine .: οὗτως

ἦν διωκελίας ἐν τῷ ἀντιγράφῳ, et mar-

gine V., ubi δεκε, reliquis litteris com-

pendio λ-ξ supra scriptis, et libris

ceteris. Διωβελία autem duo sunt

oboli quos populo ad spectacula alias-

que oblectationes largirentur dema-

gogi, de qua v. Boeckh. Œcon. Athen.

vol. i. p. 306 seqq. ed. secundæ. De

demagogis vero proprium est verbum

προΐστασθαι, ut apud Diodorum 12,

75: Τοὺς δημαγωγεῖν εἰωθότας καὶ μά-

λιστα τοῦ πλήθους προΐστασθαι συλ-

λαβόντες ἀπέσφαξαν. Unde προστά-

ται τοῦ δήμου sæpe dicuntur apud

Aristophanem, Thucydidem, ipsum-

que Xenophontem, προεστῆκότες τοῦ

δήμου apud Lysiam p. 130, 20, vel ἐν

ταῖς πόλεσιν ap. Xenoph. infra 3, 5, 1,

ἐν ταῖς Θήβαις ibid. 3, ἐν Σάμῳ ap.

Thuc. 8, 81, a Zeunio citatos. Talis

hic Archedemus demagogus, Γλάμων

et Πήληξ dictus, et valde tunc potens,

memoratur Aristophani Ran. 417,

588, Lysiae p. 145, 2, Æschini Ctes.

p. 73, 21, ipsique Xenophonti Com-

ment. 2, 9, quos locos post Palme-

μενος Ἐρασινίδη ἐπιβολὴν ἐπιβαλὼν κατηγορεῖ ἐν δικαστηρίῳ, φάσκων ἐξ Ἑλλησπόντου αὐτὸν ἔχειν χρέματα ὄντα τοῦ

rium Exercit. p. 663. et Corsinum Fast. Att. vol. 2. p. 306. annotarunt Wyttenbachius et Schneiderus.

ἐπιμελόμενος B.D.F.V. Ceteri ἐπιμελούμενος.

ἐπιβολὴν B.D.V., ut conjecerat Taylor. ad Lysiam p. 220. ed. Reisk. “Est autem ἐπιβολὴν ἐπιβάλλει magistratum, et significat, interprete Suida, *ζημίαν ὀρίζειν, multam constituere*. Similis nostro est locus Lysiae contra Nicom. initio: *Ἐπιβαλόντων δὲ τῶν ἀρχόντων ἐπιβολὰς καὶ εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον etc.*” ZEUN. Schneiderus in Epimetro ad hunc locum: “Aristophanes, qui fabulam Ranas archonte Callia hieme Leneis edidit, ducens hos miseratus, Atheniensium odium ab accusatoribus accensum in eos mitigare studet, (de quo poetae consilio monuit obiter etiam Lessingius in Vita Sophoclis p. 351, ubi quaedam admiscuntur non probanda) eosque ut peccato ignoscant rogat v. 710 seqq., ubi scholia Graeca movent quatuor effugisse iudicium, sex morte multatos fuisse. Deinde ad v. 1226, ubi de infelice Oedipode ait poeta: *Εὐδαίμων ἄρ' ἦν, εἰ κάστρατήγησέν γε μετ' Ἐρασινίδου*, annotant hunc cum Thrasyllo, Pericle, Aristocrate et Diomedonte morte multatum fuisse, auctore Philochoro, *οὗτός τε καὶ οἱ ὑπομείναντες*. Postea: *Δημήτριος δὲ φησι περιττότερόν τι γενέσθαι τῷ Ἐρασινίδῃ, τὸ καὶ κλοπῆς κατηγορηθῆναι τῶν περὶ Ἑλλησπόντου*. Subjungo quae reperi de rebus gestis post pugnam ad Arginusas ante sequentia proelia annotata in scholiis ad eandem Aristophanis Ranas v. 1580, quae ad fidem Xenophontis aestimandam pertinere videntur. Edita est fabula, ut dixi, Ol. 93, 3. In fine pacem diuturnam urbi precatur poeta addens: *Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω κάλλος ὁ βουλόμενος τούτων πατρίους ἐν ἀρούραις* ubi Cleophontem ut peregrinum et pacis conditionibus obnitentem traducit. Scholia vero ita tradunt, laudata Aristotelis auctoritate: Lacedaemonios post cladem ad Arginusas acceptam archonte Callia voluisse cum Atheniensibus pacisci, et has conditiones pacis obtulisse, ut

Deceam ipsi relinquerent atque utraque pars antiquis possessionibus acquiesceret. Contra Cleophontem ebrium et thorace indutum in concionem prodidisse atque affirmasse se non concessurum esse ut aliam acciperet populus pacem, nisi ut Lacedaemonii omnes civitates imperio suo subjectas liberas relinquerent: atque ita ejus sententiam in concione obtinuisse. Nihil de legatione hac Xenophon ne obiter quidem tradidit, Cleophontem autem ipsum nominat demum in extremo hoc libro. Eundem etiam post victoriam ad Cyzicum atque iterum ad Cynossema Lacedaemoniis pacem petentibus obtulisse, Ol. 92, 3, archonte Glaucippo, e Diodoro 13, 52. et scholiis ad Euripidis Oresten annotavit Palmerius. Scholia tamen Euripidea archontem nominant Theopompum Olympiadis 92, 2. Legatum Endium nominat Diodorus ejusque orationem refert, ubi vide Wesselingium p. 582. Cum his comparari meretur locus Aeschinis contra Timarchum p. 254, ubi narrat e patre suo se audisse: *Καὶ τὴν τελευταίαν ἀβουλίαν, ὅθ' ἤττημένοι τῷ πολέμῳ, προκαλουμένων αὐτοὺς Λακεδαιμονίων εἰρήνην ἄγειν, ἔχοντας πρὸς τῇ Ἀττικῇ Λῆμνον καὶ Ἰμβρον καὶ Σκύρον καὶ δημοκρατουμένους κατὰ τοὺς νόμους, τούτων μὲν οὐδὲν ἤθελον ποιεῖν, πολεμεῖν δὲ προηροῦντο οὐ δυνάμενοι*. Κλεοφῶν δὲ ὁ λυροποιὸς, ὃν πολλοὶ δεδεμένον ἐν πέδαις ἐμνημόνεον, παρεγγραφεῖς αἰσχροῦς πολίτης καὶ διεφθαρκῶς νομῆ χρημάτων τὸν δῆμον, ἀποκόψειν ἠπέλει μαχαίρα τὸν τράχηλον, εἴ τις εἰρήνης μνησθήσεται. unde scholiorum narratio firmatur, quae hominem τυροποιὸν vocant, et scemmata quaedam Platonis comici e fabula Cleophontis nomine inscripta annotant ad Ranas v. 690, ubi poeta Cleophontem tamquam peregrinum, hominem loquacem et ambitiosum ridet. Idem Aeschines c. Ctesiphontem p. 539: *Ἀπομιμούμενος Κλεοφῶντος πολιτείαν, ὃς ἐπὶ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται, τὴν πόλιν ἀπέλεσεν*. Λυροποιὸν hominem vocat quoque Andocides de Mysteriis p. 73: *Ὅτ' ἐμοῦ φεύγοντος Κλεοφῶν αὐτὴν (οἰκίαν)*

δήμου· κατηγορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς στρατηγίας. καὶ ἔδοξε τῷ
 3 δικάστηρίῳ δεῖσαι τὸν Ἐρασινίδην. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῇ βουλῇ [2]
 διηγούντο οἱ στρατηγοὶ περὶ τε τῆς ναυμαχίας καὶ τοῦ μεγέ-
 θους τοῦ χειμῶνος. Τιμοκράτους δ' εἰπόντος ὅτι καὶ τοὺς ἄλ-
 λους χρὴ δεθέντας εἰς τὸν δῆμον παραδοθῆναι, ἡ βουλὴ ἔδοξε.
 4 μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησίᾳ ἐγένετο, ἐν ἣ τῶν στρατηγῶν κατη-
 γόρουν ἄλλοι τε καὶ Θηραμένης μάλιστα, δίκαιους εἶναι λόγον
 ὑποσχέειν διότι οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ναυαγούς. ὅτι μὲν γὰρ
 οὐδενὸς ἄλλου καθήπτοντο ἐπιστολῇν ἐπεδείκνυε μαρτύριον ἢν
 5 οὐδὲν αἰτιώμενοι ἢ τὸν χειμῶνα. μετὰ ταῦτα δὲ οἱ στρατηγοὶ [3]
 βραχέως ἕκαστος ἀπελογήσατο, οὐ γὰρ προὔτεθ' ἰσχυροὶ λόγους
 κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὰ πεπραγμένα διηγούντο ὅτι αὐτοὶ μὲν
 ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν
 προστάζαιεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν ἰκανοῖς καὶ ἐστρατηγη-

ὁ λυροποιὸς ᾄκει. Anaxilæ Comœdia
 Λυροποιὸς apud Athenæum huc per-
 tinere videtur." Idem in schol. Ari-
 stoph. pro τυροποιὸς restituerat jam
 Taylor. Vit. Lysiae p. 125. ed. Reisk.

ἔδοξε] Hujus iudicii temeritas et
 iniquitas etiam iis qui Atheniensium
 populi levitatem norunt, mirabilis
 videri debet, cum aliis in partibus
 tum praesertim in ea qua Theramenes,
 quamvis manifesto culpæ reus, tamen
 ut innocens duces ipse accusat. For-
 tasse aliter ipse exitium effugere non
 poterat, nisi si invidiam a se in ducum
 capita avertisset; ut verum videatur
 quod Critias ei objicit 2, 3, 17: a quo
 crimine ipse ita se purgare studet, ut
 tamen rem longe aliter narret quam
 a Xenophonte hoc loco narratur.
 WYTTENB.

τὸν Ἐρασινίδην] Ἐρασινίδην B.

3. Τιμοκράτους] Aristotelis patrem
 Timocratem aliquem nominat Thucyd.
 7, 105. An idem hic et Xenophon-
 teus et is contra quem dixit Demos-
 thenes? SCHN.

4. λέγων post εἶναι om. B. C. D. E.
 F. I. V.

ὑποσχέειν] ὑποσχέειν τοὺς στρατηγούς
 B.

ἔπεδείκνυε B. V. Ceteri ἐπεδείκνυ.
 ἢν Stephanus. Libri καὶ, quod de-
 fendebat Wesselingius ad Diodor. 4,
 75. 18, 25, collatis quæ Dukerus ad

Thuc. 8, 73. de copula ubi relativum
 exspectes pronomen posita disseruit.
 In quibus nihil est quod huc perti-
 neat, ubi confusa HN et KAI, ut alibi
 sæpe HN et KY.

οἱ στρατηγοὶ] Epistolam hanc du-
 cum ad senatum populumque missam
 Diodorus 13, 101. perverse interpre-
 tatus esse videtur. Is enim narrat
 Theramenem et Thrasylbulum primos
 advenisse Athenas. Hos igitur auc-
 tores calumniæ apud iratum populum
 imperatores putasse. Igitur ἀπέστει-
 λαν κατ' αὐτῶν ἐπιστολὰς πρὸς τὸν
 δῆμον διασαφοῦντες, ὅτι τοῦτους ἔταξαν
 ἀνελεῖσθαι τοὺς τελευτήσαντας. Hinc
 irritatos Theramenem et Thrasylbulum
 interitum ducibus parasse. Quae
 ratio est plane contraria narrationi
 Xenophontæ, quæ magna probabili-
 tatis specie commendatur. In ea
 enim ingenium Theramenis versutum
 apparet, quod ei cognomen κόθορνος
 fecerat. SCHN.

5. μετὰ ταῦτα δὲ B. D. H. Ceteri
 μετὰ δὲ ταῦτα.

βραχέως B. D. βραχέως C. Ceteri
 βραχέα.

οἱ στρατηγοὶ . . ἕκαστος ἀπελογήσα-
 το] Herodot. 7, 104: Τούτων τῶν ἀν-
 δρῶν, οἱ Ἑλλήνων ἕκαστός φησι τριῶν
 ἀξίους εἶναι. Pluralem verbi exspectes.
 τριηράρχων] τριηραρχῶν B.
 ἐστρατηγηκόσων] ἐστρατολογηκόσων V.

κόσιν ἤδη. Θηραμένει καὶ Θρασυβούλῳ καὶ ἄλλοις τοιοῖτοισ' 6 καὶ εἴπερ γέ τινας δέοι, περὶ τῆς ἀναιρέσεως οὐδένα ἄλλον ἔχειν αὐτοὺς αἰτιάσασθαι ἢ τοῖτους οἷς προσετάχθη. καὶ οὐχ ὅτι γε κατηγοροῦσιν ἡμῶν, ἔφασαι, ψευδόμεθα φάσκοιτες αὐτοὺς αἰτίους εἶναι, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦ χειμῶνος εἶναι τὸ κωλύσαν τὴν ἀναίρεσιν. τοῦτων δὲ μάρτυρας παρείχοντο τοὺς κυβερνή- 7 τας καὶ ἄλλους τῶν συμπλεόντων πολλοὺς. τοιαῦτα λέγοντες [4] ἔπειθον τὸν δῆμον· ἐβούλουτο δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐγγυ- ἄσθαι ἀνιστάμενοι· ἔδοξε δὲ ἀναβαλέσθαι εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν· τότε γὰρ ὀψὲ ἦν καὶ τὰς χεῖρας οὐκ ἂν καθεώρων· τὴν δὲ βουλὴν προβουλεύσασαν εἰσενεγκεῖν ὅτῳ τρόπῳ οἱ ἄνδρες κρί- 8 νοιμπο. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγίγνετο Ἀπατούρια, ἐν οἷς οἱ τε [5] πατέρες καὶ οἱ συγγενεῖς σύνεισι σφίσιν αὐτοῖς. οἱ οὖν περὶ τὸν

6. εἴπερ γέ τινας δέοι] αἰτιάσασθαι repetendum animadverit Wyttenb. Similia vide ad 2, 3, 19.

αἰτιάσασθαι B.C.D.F.H. Ceteri αἰτιάσθαι.

τούτους] τούτοις C.E.

οὐχ ὅτι γε] Cypor. 8, 6, 18; Εἰ δὲ τοῦτο ψεύδονται, ἀλλ' ὅτι γε τῶν ἀνθρώπων περὶ πορείων αὕτη ταχίστη, τοῦτο εἴδηλον· 8, 13; Καὶ ὅτι γε οἱ παῖδες ἀκούοντες ἐκεῖ πρόσθεν τὰς δίκας δικαίως δικαζομένους ἔδοκον μαρτάνειν δικαιοσύνην, καὶ τοῦτο παντάσῃν ἀνέστραπται.

συμπλεόντων B.D.V. Ceteri ξυμπλεόντων.

7. τὰς χεῖρας] τῶν χειροτονοῦντων.

εἰσενεγκεῖν] Sc. εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Vid. §. 9. ZEUN.

κρίνοιντο] Judicandi sint, ut 3, 3, 9;

Ἐρομένου τινας ἄγοι μεθ' ἑαυτοῦ· et ib. 5, 22.

8. ἐγίγνετο B.D.F.H.I. Ceteri ἐγένετο.

Ἀπατούρια mense Pyanepsione, h. e. Octobri, per triduum celebrabantur; quorum primus dies vocabatur δόρπεια· ἐπειδὴ, inquit Suidas, φράτορες ὀφίας συνελθόντες εἰωχοῦντο. Alter ἀνάρρσις, ἀπὸ τοῦ ἄνω ἔρρειν, h. e. θύειν· ἔθνον δὲ Διὶ φρατρίῳ καὶ Ἀθηναίᾳ. Tertius κουργῶτις, ἀπὸ τοῦ τοῖς κούρους καὶ τὰς κόρας ἐγγράφειν εἰς τὰς φρατρίδας. ZEUN. Tertio die factum fuisse videtur ut pueri, sacrificio simul diis oblato, inscriberentur et nomen profiterentur suum, ut apparet

ex Andocide p. 62. ed. Reiskii. Sacrificio præerat e Cerycum numero Daduchus Callias. SCHN.

πατέρες] φράτορες Brunckius ad Aristoph. Ach. 146, quem jam olim dixi φράτερες potius debuisset, quam formam exemplis post alios confirmavit Meinek. ad Leuconis Φράτερας Com. vol. 1, p. 217 seqq. Hunc enim accentum testantur Epim. Homer. in Cramerii Anecd. vol. 1, p. 346, 16: Φράτηρ Ἀπτικοὶ μὲν βαρύνουσι, οἱ Δωριεῖς δὲξίνουσι, et alii.

συγγενεῖς] Ipsos curiales dictos esse hoc nomine, tradunt Hesychius et Suidas. ZEUN. Sed notio propria hic locum etiam habet, ut ex Andocidis loco apparet. Quod vero deinde Theramenes occisorum φράτορας et cognatos veste nigra indutos introire in concionem et accusare duces jubet, in eo etiam abuti mihi videtur lege aliqua, similis illi quæ jubebat προειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ δίκην ἐντὸς ἀνεψιότητος, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιῶν παῖδας καὶ γαμβροὺς καὶ ἀνεψιῶν καὶ πενθεροὺς καὶ ἀνεψιαδοὺς καὶ φράτορας etc. Quam quidem legem interpretes nondum justo commentario explicasse mihi videntur. Omnes igitur cognati et phratores occisorum in societatem accusationis coire jubentur lege; eaque aut similis fortasse Theramenes tunc abusus est, cum duces accusare vellet, qui occisos ab hoste aut naufragos non sustulerant nec servarant, quasi naufragorum oc-

Θηραμένην παρεσκεύασαν ἀνθρώπους μέλανα ἰμάτια ἔχοντας καὶ ἐν χρῶ κεκαρμένους πολλοὺς ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ, ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἦκοιεν, ὡς δὴ συγγενεῖς ὄντες τῶν ἀπολωλότων, καὶ Καλλιξένου ἔπεισαν ἐν τῇ βουλῇ κατηγορεῖν τῶν στρατηγῶν. ἐντεῦθεν ἐκκλησίαν ἐποίουν, εἰς ἣν ἡ βουλή εἰσήνεγκε τὴν ἑαυτῆς γνώμην Καλλιξένου εἰπόντος τήνδε· Ἐπειδὴ τῶν τε [6] κατηγορούντων κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ἐκείνων ἀπολογουμένων ἐν τῇ προτέρα ἐκκλησίᾳ ἀκηκόασι, διαψηφίσασθαι Ἀθηναίους πάντας κατὰ φυλάς· θεῖναι δὲ εἰς τὴν φυλὴν ἐκάστην δύο ὑδρίας· ἐφ' ἐκάστη δὲ τῇ φυλῇ κήρυκα κηρύττειν, ὅτῳ δοκοῦσιν ἀδικεῖν οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνελόμενοι τοὺς νικήσαντας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, εἰς τὴν προτέραν ψηφίσασθαι, ὅτῳ δὲ μὴ, εἰς τὴν 10 ὑστέραν· ἂν δὲ δόξωσιν ἀδικεῖν, θανάτῳ ζῆμιῶσαι καὶ τοῖς ἑνδεκά παραδοῦναι καὶ τὰ χρήματα δημοσιεῦσαι, τὸ δ' ἐπίδε- 11 κατον τῆς θεοῦ εἶναι. παρήλθε δὲ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν φάσκων [7] ἐπὶ τεύχους ἀλφίτων σωθῆναι· ἐπιστέλλειν δ' αὐτῷ τοὺς ἀπολ-

cisores. Si quis meliora et certiora his attulerit, eum lubens sequar. Officia demarchorum nuper enarravit Meier de bonis damnatorum p. 204, ubi monet φύλαρχον similiter dici φυλῆς ἐπιμελητήν. SCHN.

συγγενεῖς—σύνεισι V. Ceteri ξυγγενεῖς—ξύνεισι.

Θηραμένην] Θηραμένη B.

ἐκκλησίαν] Apaturia per tres dies celebrari solita non impediabant quominus concio et senatus haberetur; quod deinde mutatum fuit archonte Cephisodoro. Ita Athenæus 4. p. 171: Φῶκος εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βουλή ἀγῆ τὰ Ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κατὰ τὰ πάτρια, ἐνηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφείσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ διαφείνται ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἄγουσι, πέντε ἡμέρας. Quem locum Casaubonus male ad Areopagum referebat. Cum Apaturia per 3 dies celebrari solita sint, apparet adiectos fuisse feriis illos dies, quos collegium προτενθῶν celebrare solebat ante Apaturia. Ad προτένθας illos male referunt quidam locum Aristoph. Nub. 1198. SCHN.

συγγενεῖς B.D.V. Ceteri ξυγγενεῖς. Καλλιξένου] Καλλιξείων B. con-

stanter, C. 12 et 14, H. 35 bis, C.D.E. ibidem priori loco.

9. ἑαυτῆς] ἑαυτοῦ F.

κατὰ] Stephanus vult tolli, quia alias κατηγορεῖν τιος dicitur. Sed auctorem hic ad ambiguitatem genitivi τῶν στρατηγῶν vitandam pleonasmum hunc adhibuisse arbitror, præsertim cum res non sit contra linguæ leges. Veluti καταγιγνώσκειν τιος etiam vulgo dicitur: verumtamen interdum κατὰ etiam additur: ut Diodor. 18, 62, est καθ' οὗ θάνατον πάντες κατέγνωσαν. ZEUN. Argum. Eurip. Orest. prius sub initium: Τυνδάρεω τοῦ πατρὸς τῆς ἀνηρημένης κατηγορήσαντος καθ' αὐτοῦ.

πρότερα] προτεραία B. Sed v. interpr. ad Thom. Mag. p. 761. SCHN. Πρότερα est s. 31. Ὑστεραῖω pro ὑστέρῳ deteriores 7, 1, 1.

πάντας] ἅπαντας B. "Cum suffragia tribus ferre iubentur, res redit et iudicium ad plebejorum et pauperum libidinem. Conf. Herodoti 5, 69 et 70." SCHN.

φυλῆ] φυλακῆ K.

10. ἐπίδεκατον τῆς θεοῦ] Bonorum publicatorum decimam partem Minervæ esse consecratam docet Meursius Lect. Attic. 5, 13. ZEUN.

λυμένους, εὐν σωθῆ, ἀπαγγεῖλαι τῷ δήμῳ ὅτι οἱ στρατηγοὶ οὐκ
 12 ἀνείλιτο τοὺς ἀρίστους ὑπὲρ τῆς πατρίδος γενομένους. τὸν δὲ [8]
 Καλλίξενον προσεκαλέσαντο παράνομα φάσκοντες συγγεγρα-
 φῆναι Εὐρυπτόλεμὸς τε ὁ Πεισιάνακτος καὶ ἄλλοι τινές. τοῦ
 δὲ δήμου ἔνιοι ταῦτα ἐπῆνον, τὸ δὲ πλῆθος ἐβόα δεινὸν εἶναι, εἰ
 13 μὴ τις εἴσει τὸν δῆμον πράττειν ὃ ἂν βούληται. καὶ ἐπὶ τού-
 τοις εἰπόντος Λυκίσκου καὶ τούτους τῇ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι
 ἤπερ καὶ τοὺς στρατηγούς, εὐν μὴ ἀφῶσι τὴν κλήσιν, ἐπεθορύ-
 βησε πάλιν ὁ ὄχλος, καὶ ἠναγκάσθησαν ἀφιέναι τὰς κλήσεις.
 14 τῶν δὲ πρυτάνεων τινῶν οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαψή- [9]
 φισιν παρὰ τὸν νόμον, αὐθις Καλλίξενος ἀναβὰς κατηγορεῖ
 15 αὐτῶν τὰ αὐτά. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ
 πρυτάνεις φοβηθέντες ὠμολόγουν πάντες προθήσειν πλὴν Σω-
 16 κράτους τοῦ Σωφρόνισκου· οὗτος δ' οὐκ ἔφη ἄλλ' ἢ κατὰ νόμον
 πάντα ποιήσειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναβὰς Εὐρυπτόλεμος ἔλεξεν [10]
 ὑπὲρ τῶν στρατηγῶν τάδε.

12. προσεκαλέσαντο] Pro προεκαλέ-
 σαντο, quod sensum efficit ineptum,
 certissimam recepi Mori emendatio-
 nem. Est enim προσκαλεῖσθαι, quod
 est etiam 7, 4, 38, idem quod ibid.
 §. 11: δίκας προσκαλεῖσθαι, h. e. πρὸς
 δίκας καλεῖσθαι. Nam Harpocratio,
 Πρόσκλησις, inquit, ἢ εἰς δικαστήριον
 κλήσις, καὶ προσκαλεῖσθαι, τὸ παρα-
 γέλλειν εἰς δίκην. Conf. Markland.
 ad Lys. p. 707. ed. R. et Valckenar.
 ad Ammon. p. 126. ZEUN.

συγγεγραφεῖναι B.D.V. Ceteri ξυγ-
 γεγραφεῖναι.

Εὐρυπτόλεμος] Axiochi p. 368 E.
 Socrates ad Axiochum: "Ὁρ' ἐγὼ μὲν οὐκ
 ἐπρόμην τὴν γνώμην· οὐ γὰρ ἐφαίνετό
 μοι σεμνὸν δῆμῳ μαινομένῳ συνεξάρ-
 χειν· οἱ δὲ περὶ Θηραμένην καὶ Καλλί-
 ξενον τῇ ὑστεραία προέδρου ἐγκαθέ-
 τους ὑφέντες κατεχειροτόνησαν τῶν ἀν-
 δρῶν ἄκριτον θάνατον· καίτοι γε σὺ
 μόνος αὐτοῖς ἤμυνες καὶ Εὐρυπτόλεμος,
 πρισμυρίων ἐκκλησιαζόντων. Ad rem
 pertinet locus Demosthenis p. 1149:
 Γενομένου τοῦ ψηφίσματος καὶ οὐδενὸς
 γραφομένου παρανόμων. SCHN.

καὶ ἄλλοι τινές. τοῦ δὲ δήμου ἔνιοι
 ταῦτα ἐπῆνον B.D.F.H.I.V. Ceteri
 καὶ ἄλλοι τινες τοῦ δήμου ταῦτα ἐπῆνον.
 εἴσει] εἴση V. nescio an εἴσει.

13. ἐπὶ τούτοις] H. e. μετὰ ταῦτα.
 ZEUN.

καὶ τούτους] Hos ipsos sc. Eurypto-
 lemm aliosque praetorum defensores.
 Idem intelliguntur mox in ἠναγκά-
 σθησαν. ZEUN.

εὐν μὴ ἀφῶσι τὴν ἐκκλησίαν] Possit
 hoc referri ad antecedentia eo sensu
 ac si scriptum esset εὐν μὴ εἴσει τὸν
 δῆμον πράττειν ὃ ἂν βούληται. Veri
 similis tamen εὐν μὴ ἀφῶσι τὴν κλήσιν,
 ut referatur ad antecedens προσεκαλέ-
 σαντο et ad sequens ἀφιέναι τὰς κλή-
 σεως. WYTTENB. Sicetiam Dobræus.
 πάλιν] τε K.

14. πρυτάνεων τινῶν B.D.E.F.H.I.
 K.Y. et qui πρυτανέων V. Athenæus
 5, p. 217 F. Ceteri πρυτανέων.

προθήσειν] προσθήσειν hic et 15
 A.C.E. Ald., hic F.

τὸν νόμον] τοὺς νόμους Athenæus.
 "Pluralis auctoritate Xenoph. Mem-
 mor. 1, 1, 18, et Plat. Apolog. c. 20.
 comprobatur." ZEUN. Sed refel-
 litur consensu librorum in singulari,
 qui est infra s. 25.

τὰ αὐτὰ om. Athenæus.

οἱ δὲ] ὁ ὄχλος.

15. πρυτάνεις] πρυτάνεις B.

πάντες] ἅπαντες Athenæus.

ἀλλ' ἢ] ἀλλὰ Athenæus.

κατὰ νόμον] κατὰ τοὺς νόμους Athe-
 næus.

πάντα addunt B. et Athenæus, om.
 ceteri.

Τὰ μὲν κατηγορήσων, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀνέβην ἐνθάδε Περικλέους ἀναγκαίου μοι ὄντος καὶ ἐπιτηδείου καὶ Διομέδοντος φίλου, τὰ δ' ὑπεραπολογησόμενος, τὰ δὲ συμβουλεύσων ἄ μοι
 17 δοκεῖ ἄριστα εἶναι ἀπάσῃ τῇ πόλει. κατηγορῶ μὲν οὖν αὐτῶν ὅτι ἔπεισαν τοὺς συνάρχοντας βουλομένους πέμπειν γράμματα τῇ τε βουλῇ καὶ ὑμῖν ὅτι ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει καὶ Θρασυβούλῳ τετταράκοντα καὶ ἑπτὰ τριήρεσιν ἀνελέσθαι τοὺς ναυα-
 18 γούς, οἳ δὲ οὐκ ἀνείλοντο. εἶτα νῦν τὴν αἰτίαν κοινὴν ἔχουσιν ἐκείνων ἰδίᾳ ἀμαρτόντων, καὶ ἀντὶ τῆς τότε φιλανθρωπίας νῦν ὑπ' ἐκείνων τε καὶ τιῶν ἄλλων ἐπιβουλεύομενοι κινδυνεύουσιν
 19 ἀπολέσθαι, οὐκ, ἂν ὑμεῖς γέ μοι πείθησθε τὰ δίκαια καὶ ὅσια ποιοῦντες, καὶ ὅθεν μάλιστα τάληθ' ἰδέσθε καὶ οὐ μετανοήσαντες ὕστερον εὐρήσετε σφᾶς αὐτοὺς ἡμαρτηκότητας τὰ μέγιστα εἰς θεοὺς τε καὶ ὑμᾶς αὐτούς. συμβουλεύω δ' ὑμῖν, ἐν οἷς οὐθ' ὑπ' ἐμοῦ οὐθ' ὑπ' ἄλλου οὐδενὸς ἔσται ἐξαπατηθῆναι ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας εἰδότες κολάσεσθε ἢ ἂν βούλησθε δίκη, καὶ ἅμα πάντας καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον, εἰ μὴ πλέον, ἀλλὰ μίαν ἡμέραν

συμβουλεύσων B.D.V. Ceteri ξυμβουλεύσων.

17. συνάρχοντας B.D.V. Ceteri ἐυνάρχοντας.

ἔπεισαν] Goldhageni conjecturam ἔπαυσαν improbarunt Zeunius et Weiskius, atque hic quidem potius ἀπέτρεψαν vel ἐκώλυσαν dicendum fuisse putabat. Zeunius intelligebat ἔπεισαν μὴ ποιεῖν. Wytenbachius in Bibliotheca crit. Amstelod. vol. 2, p. 93. coniecit ὅτι βουλομένους τοὺς συνάρχοντας ἔπεισαν μὴ πέμπειν. Weiskius ἔπεισαν interpretabatur placaverint, ab ira revocaverint. Mihi ratio Wytenbachii magis placet. SCHN. μετέπεισαν Brücknerus in Zimmermanni Diario stud. antiq. 1839, p. 400.

18. εἶτα] Itaque jam omnes praetores communem sustinent culpam, cum hi soli (Pericles et Diomedon) peccaverint. ZEUN.

ὑπ' ἐπ' B.C. et supra scripto ὑ eadem manu D.

ἐκείνων] A Theramene et Thrasybulo. ZEUN.

μοι om. V. πείθησθε B.C.D.H. Ceteri πείθοισθε.

19. καὶ ὅθεν μάλιστα ἀληθῆ] Zeunius ὅθεν, unde, interpretatur: si meis parueritis monitis. Morus ὅθεν καὶ scribere suasit, Wytenbachius in Bibl. critica Amstelod. vol. 2, p. 93: Ποιοῦντες καὶ οὐχ ὕστερον, ὅταν μάλιστα τ' ἀληθῆ πείσεσθε, μετανοήσαντες εὐρήσετε. Quocum μάλιστα τ' ἀληθῆ scripsi. Alius vir doctus in Ephemeride litter. Halensi 1801, No. 158, p. 1199. coniecit καὶ ὅθεν μάλιστα τ' ἀληθῆ πείσεσθε—αὐτοὺς (ξυμβουλεύω ὑμᾶς) καὶ τοὺς—. Equidem facillimam loci perturbati rationem explicandi hanc esse puto, ut verba καὶ ὅθεν—ὑμᾶς αὐτοὺς transponantur post illa ἐξαπατηθῆναι ὑμᾶς. Ita mutatione nulla opus erit, et sensus planus. SCHN. Scripsi μάλιστα τάληθ'.

τὰ μέγιστα εἰς θεοὺς Morus. Libri ἐς vel εἰς τὰ μέγιστα θεοῦς.

συμβουλεύω B.D.V. Ceteri ξυμβουλεύω.

ἄλλου οὐδενὸς B.D.E.F.V. Ceteri οὐδενὸς ἄλλου.

εἰδότες Castalio, om. C. Ceteri εἰδότες.

κολάσεσθε] κολάσεσθαι B. κολάσασθαι V.

δόντες αὐτοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογήσασθαι, μὴ ἄλλοις μᾶλλον
 20 πιστεύοντες ἢ ὑμῖν αὐτοῖς. ἴστε δὲ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες
 ὅτι τὸ Κανωνοῦ ψήφισμά ἐστιν ἰσχυρότατον, ὃ κελεύει, εἶαν

δόντες] δότε K.

ἢ ὑμῖν] ὑμῖν ἢ ἡμῖν E.

20. πάντες] πάντως C.

Κανωνοῦ scriptis auctore Theognosto Can. p. 68, 19, Κανώνου B.D. et cum signo dub. C., F.H.V.Y. Κόνωνος K. Ceteri Κανώνου. Infra s. 34 Κανώνου omnes præter F.H. et pr. E.V.

ψήφισμα] Aristoph. Eccl. 1089. juvenis a vetulis duabus mulieribus sollicitatus ad coitum, negat se utrique simul posse facere satis; itaque rem transigendam esse ex decreto Canoni, ut utrique separatim morigeretur. Verba sunt: Τουτὶ τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸ Κανώνου σαφῶς ψήφισμα, βινεῖν δεῖ με διαλελημένον. πῶς οὖν δικωπεῖν ἀμφοτέρας δυνήσομαι; quæ recte Brunckius interpretatus est. Hesychius, locum Comici respiciens, posuit: Κανόνου ψήφισμα, εἰσήνεγκε γὰρ οὗτος ψήφισμα, ὥστε διελημμένους τοὺς κρινόμενους ἐκατέρωθεν ἀπολογεῖσθαι. Sensus recte, adjuvante loco Comici, explicuit Brunckius: Cannoni decreto cautum erat ut singulorum seorsum causa cognosceretur, si plures simul ejusdem criminis accusarentur. Obscure scholiastes Aristophanis ita interpretatur decretum: Κατεχόμενον ἐκατέρωθεν ἀπολογεῖσθαι τὸν κατ' εἰσαγγελίαν ἀποκρινόμενον. Deinde laudat hunc Xenophontis locum tanquam de eodem decreto tradentem. Suidas locum Græci interpretis exscripsit in vocabulo εἰσαγγελία, et rectius posuit κατ' εἰσαγγελίαν κρινόμενον. Sed scholiastes aperte a sensu decreti aberravit, aut verba ejus viatiata sunt. Docet hoc plane locus Hesychii, qui ipsa decreti verba servavit, ut ex vocabulo διελημμένους cognoscitur, quod Comicus etiam exhibet. Sed Hesychius præterea recte monet de pluribus simul accusatis loqui decretum; male contra unum reum nominat scholiastes, et verbum διελημμένον pessime explicat κατεχόμενον. Nam alterum verbum ἐκατέρωθεν in ipso decreto fuisse videtur, ideo retentum ab Hesychio. Recte Xenophon infra §. 37. explicat διελημμένους κρίνεσθαι per κρίνεσθαι δίχα ἕκαστον. (In Economico 11, 25.

pravum ἤδη καὶ διελημμένως πολλάκις ἐκρίθην tenent codices scripti Paris. omnes. SCHN.) Ita utitur vocabulo διαλαμβάνεσθαι Xenophon Memorab. 3, 10, 13. ubi thoraces bene apti dicuntur esse leviores, quia non ex humeris toti pendent, sed pondus suum per singulas corporis partes veluti dispartiti divisum faciunt, ne una pars corporis prægravetur: διελημμένοι τὸ βάρος. Quanquam hoc in loco sensu medio dicitur, apparet tamen inde verbi notio, quæ ad dividendum et separandum pertinet. In Anabasi 4, 1, 23. est ἤλεγχον διαλαβόντες, utrumque separatim explorabant; ubi poterat dicere ἤλεγχον διελημμένους τοὺς ἀνθρώπους. Ibidem 5, 3, 4: διαλαμβάνουσι τὸ ἀργύριον, i. e. inter se dispartuntur; ubi forma media διαλαμβάνονται forte rectior est. Activum διαλαβεῖν, distribuere, reperitur Cyrop. 5, 1, 29. Hæc paulo copiosius docui, quo clarior esset error Mori, qui grammaticorum veterum auctoritate deceptus putavit in decreto illo, cujus Aristophanes meminit, fuisse cautum ut reus causam diceret prehensus, hoc est, astantibus utrinque qui vel manus ei injicere minarentur vel vinctum tenerent. Itaque ab eo diversum putat esse decretum, de quo Xenophon loquitur. Addit et illud argumentum, decretum a Comico nominatum de reis εἰσαγγελίας esse; tales autem non fuisse decem prætores. Verum distinctio ista non est in ipso Comico aut Hesychio, sed ab inepto interprete Græco Aristophanis accessisse videtur. Decretum erat de crimine publico, εἶαν τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῇ, eoque sanctum fuit ut reus ejusmodi vinctus in iudicium duceretur ibique causam diceret: δεδεμένον ἀποδικεῖν, quod postremum verbum in ipso decreto fuisse videtur, et repetiit Hesychius explicans ἀπολογεῖσθαι δίκην. Deinde statutum erat decreto illo ut, si forte plures ejusdem criminis publici rei agerentur, non omnes simul judicarentur, sed singuli suam quisque causam dicerent atque audirentur. Verbum ἀπο-

τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῆ, δεδεμένον ἀποδικεῖν ἐν τῷ δῆμῳ, καὶ εἰὰ καταγνωσθῆ ἀδικεῖν, ἀποθανεῖν εἰς τὸ βάραθρον

δικεῖν pro ἀπολογεῖσθαι ex Antiphonte laudat etiam Grammaticus MStus apud Ruhnken. de Antiphonte Dissertat. p. 823. in Reiskii Orator. vol. 7. Alio sensu est ἀποδικεῖν τὴν δίκην apud Polyænum 3, 9, 15. ZEUN. Scholiastam defendit Hudt-walckerus De diætetis p.95 seq., quamvis Aristophanem non recte esse interpretatum concedens, qui non al-ludat ad verba κατεχόμενον ἑκατέρωθεν ἀπολογεῖσθαι, sed recte putat Morum intellexisse illud decretum de reo coram iudice vinciendo et prehen-dendo, ut infra s. 35 a vadibus: Ἐδέ-θησαν ὑπὸ τῶν ἐγγυσηαμένων. Post quem Thirlwallus Hist. vol. 4, p. 502, ed. a. 1847: "Schneider's notion that διαλελημμένοι in the passage of Aristophanes is to be understood in a middle sense, seems to me to destroy all the humour, and indeed all the meaning of the comparison. For then it is not the embarrassed youth, but his two tormentors, who are com-pared to the defendants under the decree of Cannonus; while for the speaker himself there would be no point of comparison at all. It is not however on this allusion, but on Xe-nophon's description, that I rest my belief, that the decree of Cannonus made no provision for the case of a plurality of defendants. The general purpose of the decree, as it is de-scribed by Euryptolemus, is well ex-plaind by Platner (*Der Process und die Klagen bei den Attikern*, p. 376), though he has likewise adopted the common opinion as to the clause in question. It was an extremely rig-orous decree (ἰσχυρότατον), designed to deprive the delinquent of all means of evading justice. Its peculiarity as to the process preceding conviction consisted in three points. First, the offence was described in language so comprehensive as to include every possible case of treason: εἰὰ τις τὸν δῆμον ἀδικῆ. He was to be tried be-fore the assembled people, ἐν τῷ δῆμῳ. And he was to be kept in close cus-tody till the trial was over, δεδεμένον ἀποδικεῖν. Considering the ordinary temper of the Athenian tribunals, we can hardly doubt that a clause for se-

parating the cases of several defend-ants would have been considered as favourable to them. . . . A clause of such a tendency would clearly not have been in harmony with the ge-neral spirit of the measure, and we are therefore obliged to view it with the more suspicion. One point at least is evident: that this clause was not the distinguishing feature of the decree; for Euryptolemus supposes that the generals would no less have the benefit of a separate hearing for each, if they were prosecuted under the other law which he mentions, against sacrilege and a certain class of treasonable offences. But I go further, and observe, that such a clause would have been superfluous, as it only prescribed that which the law previously required. For other-wise the proposition of Callixenus would not have been contrary to law; as I presume that no one will contend that the νόμος mentioned §. 14, 15, 27, is either the decree of Cannonus, or the other law against sacrilege and treason. This seems proof sufficient that no such clause existed; and the common opinion seems to have arisen solely out of the two words δίχα ἕκαστον, §. 37, which have been erro-neously referred to the decree of Can-nonus, though they may just as eas-ily be taken to express a distinct part of the proposition of Eurypto-lemus." Ceterum ex schol. Aristopha-nis, cujus integrum scholion est: Κατὰ τὸ Καννονοῦ ψήφισμα γεγράφει κατεχόμενον ἑκατέρωθεν ἀπολογεῖσθαι τὸν κατ' εἰσαγγελίαν κρινόμενον. (Se-quentia omittunt Rav. et Suidas.) Κρατινός (Κρατερός G. Dindorf. et Meinek. Com. vol. 2, p. 55.) δὲ καὶ πρὸς κλεψύδραν κελεῦσαι. Ξενοφῶν δὲ εἰς τὸ βάραθρον ἐμβληθέντα ἀποθα-νεῖν καὶ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαντα, recte Dobræus hic pro ἀποθανόντα—ἐμβλη-θῆναι restituit ἀποθανεῖν—ἐμβληθέντα, et vicissim Meinekius e Xenophonte scholiastæ τὴν οὐσίαν δημοσίαν εἶναι vel δημοεθῆναι, verbo ἀπολέσαντα ad aliam quæ sequitur glossam relato.

τὸν τῶν] τῶν B.

ἀποδικεῖν] ἀποδιδεῖν K.

βάραθρον] De loco supplicii locus

ἐμβληθέντα, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημευθῆναι καὶ τῆς θεοῦ τὸ
 21 ἐπιδέκατον εἶναι. κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα κελεύω κρίνεσθαι
 τοὺς στρατηγούς, καὶ νῆ Δία, ἃν ὑμῖν γε δοκῇ, πρῶτον Περι-
 κλέα τὸν ἐμοὶ προσήκοντα· αἰσχρὸν γάρ μοι ἐστὶν ἐκείνον
 22 περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ τὴν ὅλην πόλιν. τοῦτο δ' εἰ βούλεσθε,
 κατὰ τόνδε τὸν νόμον κρίνατε, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις καὶ
 προδόταις, εἴαν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῶ ἢ τὰ ἱερά κλέπτῃ, κρι-
 θέντα ἐν δικαστηρίῳ, ἃν καταγνωσθῇ, μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀττικῇ,
 23 τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημόσια εἶναι. τούτων ὀποτέρῳ βούλεσθε,
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ νόμῳ κρίνεσθωσαν οἱ ἄνδρες κατὰ ἕνα
 ἕκαστον διηρημένων τῆς ἡμέρας τριῶν μερῶν, ἐνὸς μὲν ἐν ᾧ συλ-
 λέγεσθαι ὑμᾶς δεῖ καὶ διαψηφίζεσθαι, εἴαν τε ἀδικεῖν δοκῶσιν εἴαν
 τε μὴ, ἐτέρου δ' ἐν ᾧ κατηγορῆσαι, ἐτέρου δ' ἐν ᾧ ἀπολογῆσθαι.
 24 τούτων δὲ γιγνομένων οἱ μὲν ἀδικοῦντες τεύξονται τῆς μεγίστης

antiquissimus est Herodoti 7, 133, ubi Lacedæmoniorum φρέαρ, i. e. καίας, simul memoratur. Bibliotheca Coislín. p. 491: Ἀθήνησιν ἦν ὄρνυμά τι ἐν Κεραϊδῶν δῆμῳ τῆς Οἰνηίδος φυλῆς, εἰς ὃ τοὺς ἐπὶ θανάτῳ καταγνωσθέντας ἐνέβαλλον, ὡσπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὸν κεάδα ἐνέβαλλον. Ubi in Bekkeri Anecdotis vol. 1, p. 219. editum legitur Κεριαδῶν—Κεάδαν. Hesychius et Photius: Κεριαδάι, δῆμος φυλῆς Ἰπποθωντίδος, quod idem ex Diodoro περὶ τῶν δήμων tradit Harpocration. SCHN. V. Harpocrat. v. Βάραθρον et Thes. Steph.

21. ὑμῖν γε] ὑμῖν V.

ἐμοὶ] ἐμὸν K.

αἰσχρὸν γάρ Brodæus. Libri αἰσχρὸν. Nisi alia excidit particula, ut ἐπί.

ὅλην πόλιν B. Ceteri πόλιν. Conf. s. 16, ἄριστα ἀπάσῃ τῇ πόλει.

22. τοῦτο] τούτου E.

μὴ βούλεσθε] μὴ addidit Goldhagenus. Contra Wolfius conjungit τοῦτο δ' εἰ β. et vertit: si malueritis seu prætulertis, ad sequentia referens. Verum sic τοῦτο additum mihi displicet, et exempla a Wolfio comparata [Plat. Men. p. 71 C.] non sunt similia. SCHN.

βούλεσθε] βούλεσθαι E.

τόνδε B. C. D. V. Ceteri τούτων.

καὶ] καὶ καὶ B.

προδιδῶ] προδῶ B. H.

κριθέντα D. H. V. κριθέντι F. κριθέντες E. K. κριθήσεται B. Ceteri κατακριθέντα.

23. τούτων—ἕκαστον] Citat Priscian. vol. 2, p. 198, ed. Krehlii, sed omissis quæ sunt in edd. vet. (conf. Spengel. ad Varron. p. 610): τούτων ἑκατέρω βούλεσθε ὧ ἄνδρες ἀθηναῖοι τῶν ὁμοκρινεσθῶσιν ἂν οἱ ἄνδρες κατα ἕνα ἕκαστον. Dicit autem licebat etiam τῶν νόμων. Sed altero modo Aristides vol. 1, p. 144, ult. ed. Lips.: Καὶ γὰρ οὐδὲν οὐ ῥάδιον εὐρεῖν ὀποτέρῳ τῷ γένει μᾶλλον ἀνὴρ τίμιος, πότερα τῷ Ῥωμαίων (nisi legendum Ῥωμαίῳ) ἢ τῷ Ἑλληνικῷ. Nisi hic delendum τῷ.

μερῶν D. V. Ceteri ἡμερῶν.

διηρημένους Leonclavius. Libri διηρημένων. Reip. Laced. 11, 4: Μόρας διεῖλεν ἐξ καὶ ἵππέων καὶ ὀπλιτῶν. Cyrop. 7, 5, 13: Τὸ στράτευμα κατένευμε δώδεκα μέρη. De re ipsa confer Harpocrationem in Διαμετρημένη ἡμέρα cum Valesii annotatione. SCHN. Cyrop. 1, 2, 5: Δώδεκα Περσῶν φυλαὶ διήρηται, et alia confert Matthiæ Gr. §. 419 i.

συλλέγεσθαι B. D. V. Ceteri ξυλλέγεσθαι.

ὑμᾶς] ὑμεῖς E. et qui ξυλλέγεσθε K.

δεῖ] δὴ K.

καὶ διαψ.] τὰ vel τει διαψ. E, τε διαψ. A. K. Ald., corrigente H.

τιμωρίας, οἱ δ' ἀναίτιοι ἐλευθερωθήσονται ὑφ' ἡμῶν, ὧ Ἄθη-
 25 ναῖοι, καὶ οὐκ ἀδικοῦντες ἀπολούνται. ἡμεῖς δὲ κατὰ τὸν νόμον
 εὔσεβοῦντες καὶ εὐορκοῦντες κρινεῖτε καὶ οὐ συμπολεμήσετε
 Λακεδαιμονίους τοὺς ἐκείνους ἐβδομήκοντα ναῦς ἀφελόμενους καὶ
 26 νενικηκότας, τούτους ἀπολλύντες ἀκρίτους παρὰ τὸν νόμον. τί
 δὲ καὶ δεδιότες σφόδρα οὕτως ἐπέειγεσθε; ἢ μὴ οὐχ ἡμεῖς ὄν
 ἂν βούλησθε ἀποκτείνετε καὶ ἐλευθερώσητε, ἂν κατὰ τὸν νόμον
 κρίνητε, ἀλλ' οὐκ ἂν παρὰ τὸν νόμον, ὥσπερ Καλλιζενος τὴν
 27 βουλὴν ἔπεισεν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεγκεῖν μιᾷ ψήφῳ; ἀλλ'
 ἴσως ἂν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ὄντα ἀποκτείναιτε, μεταμελήσει
 δὲ ὕστερον. ἀναμνήσθητε ὡς ἀλγεινὸν καὶ ἀνωφελὲς ἦδη ἐστὶ,
 28 πρὸς δ' ἔτι καὶ περὶ θανάτου ἀνθρώπου ἡμαρτηκότες. δευὰ
 δ' ἂν ποιήσατε, εἰ Ἀριστάρχῳ μὲν πρότερον τὸν δῆμον κατα-
 λύνοντι, εἶτα δὲ Οἰνόην προδιδόντι Θηβαίους πολεμίους οὖσιν,

24. ἡμῶν] ἡμῶν B.

οὐκ ἀδικοῦντες] οὐχ ὡς ἀδικοῦντες
 Stephanus, οὐκ οὐδὲν ἀδικοῦντες Kærpen-
 penus, οὐκ ἀδικῶς Leonclavius. Sed
 repetenda negatio, ut dicemus ad 2,
 3, 19.

25. καὶ οὐ συμπολεμήσετε] *nec cum
 Lacedæmoniis patriam oppugnabitis,
 si hos (duces) indicta causa contra
 legem sustuleritis.* More oratorum
 utitur numero navium rotundo. De
 veriore numero vide c. 6. §. 35.
 ZEUN.

συμπολεμήσετε B.D.V. Ceteri ξυμ-
 πολεμήσετε.

26. ἢ] ἢ B.

ἐλευθερώσητε] ἐλευθερωθήσεται A.
 E. Ald. (sed ἐλευθερώσητε H.) ἐλευ-
 θερώσηται F.

ἀποκτείνετε] ἀποκτείνετε C.

μιᾷ] μὴ ἐν K.

μιᾷ ψήφῳ] Vide §. 9. ZEUN.

27. ἀποκτείναιτε] ἀποκτείνετε B.
 ἀποκτίνετε E. ἀποκτενεῖτε K. Ceteri
 ἀποκτείνετε, unde ἀποκτείνετε (sic)
 Zeunius, ut §. 28 ποιήσατε.

ἀναμνήσθητε] Jacobsius in Addi-
 tam. ad Athenæum p. 12. conjecit
 ἀλλὰ μνήσθητε—ἦδη τοῦτ' ἐστὶ. Equi-
 dem vestigijs Wyttenbachii in Bibl.
 crit. Amstelod. vol. 2. p. 93 conjici-
 entis: "Ἄν μνήσθητε, ὅτ' ἀλγεινὸν
 ἦδη, πρὸς δ' ἔτι καὶ ἀνωφελὲς ἐστὶ,
 περὶ θανάτου ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἡμαρτη-
 κότες, insistent legendum suspicor,

donec libri scripti veram lectionem
 ediderint: μεταμελήσει ὕστερον, ὅτ'
 ἀλγεινὸν, πρὸς δ' ἔτι καὶ ἀνωφελὲς ἦδη
 ἔσται, εἰ ἀναμνησθήτε περὶ θάνατον
 ἀνθρώπου ἡμαρτηκότες. SCHN. Com-
 parat Wyttenb. ad Sel. princ. Histor.
 p. 395, Andocid. de myster. p. 19.
 HSt.: "Ἐὰν δὲ τοῖς ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς
 πεισθῆτε, οὐδ' ἂν ὑστέρῳ χρόνῳ μετα-
 μελήση, οὐδὲν ἔτι πλέον ποιήσετε.

πρὸς δ' ἔτι] πρὸς δέ τι F.V.

θανάτου] Demosthenes p. 501, 2:
 Συγχωρήσεται γὰρ ὑμῖν λύσαι περὶ ὧν
 αὐτὸς ἡμαρτεν.

ἀνθρώπου Stephanus et V. Ceteri
 ἀνθρώπους.

ἡμαρτηκότες] ἡμαρτηκός H.V.

28. δευὰ] δευὸν K.

ποιήσατε Zeunius. Libri ποιήσητε,
 nisi quod ποιήσοιτε D.F.

Ἀριστάρχῳ] Mutata civitatis At-
 ticæ forma democratica et summa
 rerum quadringentis tradita, inpri-
 mis iste Aristarchus adversus populi
 commoda stetit, cujus opera Oenoë
 Atheniensium castellum in Bœotix
 confinio traditum Bœotiis. V. Thu-
 cyd. 8, 90, 92, 98. ZEUN.

πρότερον] πρῶτον Bergkiius Reliq.
 com. Att. p. 344.

Οἰνόην] Hanc cum Μελαίην jungit
 auctor Etymol. M. in voce Κοιρεῶτις,
 ubi Harpocration v. Ἀπατούρια enar-
 rans originem festi habet ὑπὲρ τῆς
 Μελαίνιας χάρας. Polyænus 1, 19.

ἔδοτε ἡμέραν ἀπολογήσασθαι ἢ ἐβούλετο καὶ τᾶλλα κατὰ τὸν νόμον προὔθετε, τοὺς δὲ στρατηγούς τοὺς πάντα ὑμῖν κατὰ γνώμην πράξαντας, νικήσαντας δὲ τοὺς πολεμίους, τῶν αὐτῶν 29 τούτων ἀποστερήσετε. μὴ ὑμεῖς γε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐαντῶν ὄντας τοὺς νόμους, δι' οὓς μάλιστα μέγιστοί ἐστε, φυλάττοντες, ἄνευ τούτων μηδὲν πράττειν πειρᾶσθε. ἐπανέλθετε δὲ καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ πράγματα καθ' ἃ καὶ αἱ ἀμαρτίαι δοκοῦσι γεγενῆσθαι τοῖς στρατηγοῖς. ἐπεὶ γὰρ κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ εἰς τὴν γῆν κατέπλευσαν, Διομέδων μὲν ἐκέλευεν ἀναχθέντας ἐπὶ κέρως ἅπαντας ἀναιρεῖσθαι τὰ νανάγια καὶ τοὺς ναυαγοὺς, Ἐρασινίδης δ' ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους τὴν ταχίστην πλεῖν ἅπαντας· Θράσυλλος δὲ ἀμφότερα ἔφη γενέσθαι, ἂν τὰς μὲν αὐτοῦ καταλίπωσι, ταῖς δὲ ἐπὶ τοὺς πο- 30 λεμίους πλέωσι· καὶ δοξάντων τούτων καταλιπεῖν τρεῖς ναῦς ἕκαστον ἐκ τῆς αὐτοῦ συμμορίας, τῶν στρατηγῶν ὀκτὼ ὄντων, καὶ τὰς τῶν ταξιάρχων δέκα καὶ τὰς τῶν Σαμίων δέκα καὶ τὰς τῶν ναυάρχων τρεῖς· αὗται ἅπασαι γίνονται ἑπτὰ καὶ τετ- 31 τάρακοντα, τέτταρες περὶ ἐκάστην ναῦν τῶν ἀπολωλυῶν δώ- δεκα οὓσων. τῶν δὲ καταλειφθέντων τριηράρχων ἦσαν καὶ Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης, ὃς ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατηγορεῖ

περὶ Μελαυνῶν. Stephanus Byz. Μελαυνεῖς facit δῆμον τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς. SCHN. V. ad Steph. Thes. v. Μελαυνεῖς. Mox però προδιόντι H. προὔθετε F. Ceteri προὔθετο.

29. μὴ ὑμεῖς γε] Scil. ποιείτε οὕτως. ὑμεῖς γε, vos quidem, qui ipsi auctores estis legum, e quibus secus faciendum est. ZEUN. Sic dicitur μὴ σύγε.

ἐαντῶν ὄντας τοὺς νόμους] vestras ipsorum leges et a vobismet latas, non impositas nolentibus. ZEUN. ὄντες F.

ἐπ' αὐτὰ] ἰπ' αὐτὰ B.H. γεγενῆσθαι] γενέσθαι E. εἰς τὴν γῆν] Sc. εἰς τὰς Ἀργινοῦσας c. 6, 33. ZEUN.

Διομέδων] Διομέδης E. πρὸς M. B.D.H.V. κατὰ τὴν M. F. Ceteri ἐς M., nisi quod ἐς om. C.E. ἀμφότερα] ἀμφότερ' ἂν Stephanus. ἂν τὰς] αὐτὰς K.

30. καταλιπεῖν] Cum non appareat causa infiniti modi, Weiskius ἔταξαν vel ἐκυρώσαντο addendum censuit. Prius probō. SCHN. αὐτοῦ] Libri αὐτοῦ.

συμμορίας B.D.V. Ceteri ξυμμορίας. ὀκτὼ ὄντων] Vide c. 6. §. 29, 30. De symmoriis ad trierarchiam ordinandam institutis ante Olympiadem 105. locum hunc antiquissimum non memoravit Wolfius in Proleg. ad Leptineam p. 99. nec Boeckh. in libro de Oeconomia publica Atheniensium vol. 2. p. 100 seqq. sed ξυμμορία num eodem an diverso sensu hic dicitur dubitari potest. SCHN.

καὶ τὰς Σαμίων δέκα addunt B.D. H.V. καὶ τῶν Σαμίων δέκα A.C.E.I. Omittunt ceteri.

ἅπασαι] πᾶσαι V. τέτταρες περὶ ἐκάστην] ita ut quaternæ unius navis naufragis auxilio proficiscerentur. ZEUN.

ἀπολωλυῶν] ἀπολωλυῶν B. ἀπολωλοκότων K.

δώδεκα] Conf. c. 6. §. 35. ZEUN. 31. τριηράρχων vel τριηραρχῶν B.C. D.E.F.H.K. Ceteri ταξιάρχων. Conf. c. 6, 35.

ἦσαν καὶ B.C.D.E.F.H.K.V. Ceteri ἦσαν.

- τῶν στρατηγῶν. ταῖς δὲ ἄλλαις ναυσὶν ἔπλεον ἐπὶ τὰς πολεμίας. τί τούτων οὐχ ἱκανῶς καὶ καλῶς ἔπραξαν; οὐκοῦν δίκαιον τὰ μὲν πρὸς τοὺς πολεμίους μὴ καλῶςπραχθέντα τοὺς πρὸς τοὺτους ταχθέντας ὑπέχειν λόγον, τοὺς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, μὴ ποιήσαντας ἃ οἱ στρατηγοὶ ἐκέλευσαν, διότι οὐκ ἀνείλοντο
 32 κρίνεσθαι. τοσοῦτον δ' ἔχω εἰπεῖν ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὅτι ὁ χειμῶν διεκώλυσε μηδὲν πράξαι ὧν οἱ στρατηγοὶ παρεκελεύσαντο. τούτων δὲ μάρτυρες οἱ σωθέντες ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ὧν εἷς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν ἐπὶ καταδύσης νεὼς διασωθεῖς, ὃν κελεύουσι τῇ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι, καὶ αὐτὸν τότε δεόμενον ἀναιρέσεως, ἥπερ τοὺς οὐ πράξαντας τὰ προσταχθέν-
 33 τα. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντὶ μὲν τῆς νίκης καὶ τῆς εὐτυχίας ὅμοια ποιήσητε τοῖς ἡττημένοις τε καὶ ἀτυχοῦσιν, ἀντὶ δὲ τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγκαίων ἀγνωμονεῖν δόξητε, προδοσίαν καταγνόντες ἀντὶ τῆς ἀδυναμίας, οὐχ ἱκανοὺς γενομένους διὰ τὸν χειμῶνα πράξαι τὰ προσταχθέντα· ἀλλὰ πολὺ δικαιότερον στεφάνοις γεραίρειν τοὺς νικῶντας ἢ θανάτῳ ζημιοῦν πονηροῖς ἀνθρώποις πειθομένους.
- 34 Ταῦτ' εἰπὼν Εὐρυπτόλεμος ἔγραψε γνώμην κατὰ τὸ Καν- [11] νωνοῦ ψήφισμα κρίνεσθαι τοὺς ἄνδρας δίχα ἕκαστον· ἡ δὲ τῆς βουλῆς ἦν μιᾷ ψήφῳ ἅπαντας κρίνειν. τούτων δὲ διαχειροτο-

τὰ μὲν—πραχθέντα] Scil. περὶ vel κατὰ, quod tamen durum mihi videtur intelligere. SCHN.

πρὸς τοὺτους] contra hostes, qui duce Eteonico Cononem in Lesbo obsidebant. ZEUN. πρὸς τοῦτους B.C.D.E.H.K.V.

τοὺς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν] Sc. ταχθέντας. ZEUN.

32. παρεκελεύσαντο] παρεσκευάσαντο B.C.D.H.I.V.

ἀπὸ] ὑπὸ V.

εἷς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν] Lysiam fuisse narrat Diodorus 13, 74 et 99. ZEUN.

καταδύσης] V. Schneid. ad 1, 6, 35. νεὼς] τῆς νεὼς V. recte fortasse. διασωθεῖς B.C.D.H.I.V. Ceteri σωθεῖς.

ἥπερ] sc. ψήφῳ κελεύουσι κρίνεσθαι. ZEUN.

οὐ om. A. Ald.

33. μὴ τοίνυν] Nolite igitur in victoria et rebus secundis, ob quas

auctores præmiis ornare debetis, imitari victos et adversa usos fortuna, qui solent auctores cladis odisse: nec in necessitate (procella) a deo immissa committite ut iniique videamini rerum aestimatores, et proditionis condemnatis eos, qui ob tempestatem imperata non facere potuerint. ZEUN.

θεοῦ] τοῦ θεοῦ V.

ἀγνωμονεῖν δόξητε—οὐχ ἱκανοὺς γενομένους] Hæc si de ducibus dicuntur, ut δόξητε sit Opinimini, nulla in sequentibus mutatione opus est.

οὐχ ἱκανοὺς] Excidisse τοὺς ante οὐχ est haud contemnenda Stephani sententia. ZEUN.

πειθομένους] Casus refertur ad ἡμᾶς, quod in γεραίρειν est intelligendum. ZEUN.

34. Κανωνοῦ] V. ad s. 20.

βουλῆς ἦν] Vide §. 15. ZEUN.

ἅπαντας κρίνειν] κρίνεσθαι ἅπαντας K. τούτων δὲ διαχειροτο-] Cum de his prætoribus plebs suffragia ferret de

νουμένων τὸ μὲν πρῶτον ἔκριναν τὴν Εὐρυπτολέμου ὑπομο-
 σαμένου δὲ Μενεκλέους καὶ πάλιν διαχειροτονίας γενομένης
 ἔκριναν τὴν τῆς βουλῆς. καὶ μετὰ ταῦτα κατεψηφίσαντο τῶν
 ναυμαχισάντων στρατηγῶν ὀκτῶ ὄντων ἀπέθανον δὲ οἱ πα-
 35 ρόντες ἕξ. καὶ οὐ πολλῶ χρόνῳ ὕστερον μετέμελε τοῖς Ἀθη- [12]
 ναίοις, καὶ ἐψηφίσαντο, οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτησαν, προ-
 βολὰς αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐγγυητὰς καταστήσαι, ἕως ἂν κριθῶσιν,
 εἶναι δὲ καὶ Καλλίξενον τούτων. προὐβλήθησαν δὲ καὶ ἄλλοι
 τέτταρες, καὶ ἐδέθησαν ὑπὸ τῶν ἐγγυησαμένων. ὕστερον δὲ
 στάσεώς τινος γενομένης, ἐν ἧ Κλεοφῶν ἀπέθανεν, ἀπέδρασαν
 οὗτοι, πρὶν κριθῆναι· Καλλίξενος δὲ κατελθὼν ὅτε καὶ οἱ ἐκ
 Πειραιῶς εἰς τὸ ἄστυ, μισούμενος ὑπὸ πάντων λιμῶ ἀπέθανεν.

ratione iudicii instituendi, sive, essetne Euryptolemi sententia probanda an Senatus. SCHN.

ὑπομοσαμένου] iudicium, rem comperendinante interposito iurejurando. Ita recte Morus interpretatur, laudatis de verbo hoc solenni in iudiciis Harpocrate in ὑπομοσία, Polluce 8, 44, 56, interpretibus Demosthenis de Corona c. 30. et Budæo Comment. L. Gr. p. 47. SCHN.

Μενεκλέους] An notus ille quadruplator ὁ τὴν Νίνον ἐλὼν orat. c. Neæram p. 995, 998. ? SCHN.

διαχειροτονίας] δίχα χειροτονίας K. γενομένης] γινομένης B. ἕξ] Vide §. 1. ZEUN.

35. προβολὰς] προσβολὰς, A.E. Ald., sed προβολὰς H.

ἕως ἂν] Stephanus, ut verterat Leonaclavius. Libri ἑάν. Eadem permutatata Com. 2, 1, 17, in Par. D.

τέτταρες] τέσσαρες F. ἐδέθησαν] Scil. ne clam ex urbe fugerent. ZEUN.

τινος om. F. γενομένης] γινομένης B. ἀπέδρασαν] De Callixeno idem tradit Diodorus 13, 103. Is perrupto

carcere ad Lacedæmonios, Deceleiam tenentes, aufugit cum aliis. Cleophon a triginta tyrannis fuit occisus, et opes nullas reliquit. Lysias Orat. p. 849 et 651. Vide locum positum infra ad 2, 2, 15. Res gestas Cleophonis vel potius turbas ab eo excitatas in republica post alios enarravit nuper Meier de bonis damnatorum p. 218, 219. De Callixeno dubitationem Weiskii tollet locus Æliani, nisi fallor, apud Suidam in ν. Ἐναύειν: Καλλίξενος ὁ Ἀθηναῖος διὰ συγκοφαντίαν ἄθλα ἀπηνέγκато τῆς ἀνασχυντίας καὶ ἀσεβείας ἐν ἄστυ μισούμενος καὶ πενόμενος καὶ ἀποκλειόμενος λιμῶ ἀποθανεῖν, ἐπεὶ μήτε ὕδατος ἐκινῶνουν αὐτῶ, μήτε πυρὸς ἐναύειν ἐβούλοντο, ὡσπεροῦν κοινωνεῖν τοῖς βουλομένοις καὶ δεομένοις. ubi Kusterus male corrigebat ὥστε λιμῶ, deinde cum Porto et Wolfio ὡσπερ ἔθος κοινωνεῖν. Rectius Valck. ad Herod. 7, 231, μήτε πῦρ ἐναύειν. SCHN. οἱ ἐκ Πειραιῶς] Conf. 2, 4, 5 seqq. ZEUN.

Subscribit F. litteris rubris eadem manu: Ἀπὸ ἀδιόρθωτου πάνυ ἐγὼ ὀλιβιος μετ' ἀριστείδου ἀθήγησιν.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

Οἱ δὲ ἐν τῇ Χίῳ μετὰ τοῦ Ἑτεονίκου στρατιῶται ὄντες, ἕως μὲν θέρος ἦν, ἀπὸ τε τῆς ὥρας ἐτρέφοντο καὶ ἐργαζόμενοι μισθοῦ κατὰ τὴν χώραν· ἐπεὶ δὲ χειμῶν ἐγένετο καὶ τροφὴν οὐκ εἶχον γυμνοὶ τε ἦσαν καὶ ἀνυπόδητοι, συνίσταντο ἀλλήλοις καὶ συνετίθεντο ὡς τῇ Χίῳ ἐπιθησόμενοι· οἷς δὲ ταῦτα ἀρέσκοι κάλαμον φέρειν ἐδόκει, ἵνα ἀλλήλους μάθοιεν ὅποσοι 2 εἴησαν. πυθόμενος δὲ τὸ σύνθημα ὁ Ἑτεονίκος, ἀπόρως μὲν [2] εἶχε τί χρῶτο τῷ πράγματι διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλαμηφόρων· τό τε γὰρ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπιχειρήσαι σφαλερὸν ἐδόκει εἶναι, μὴ εἰς τὰ ὄπλα ὀρμήσῃσι καὶ τὴν πόλιν κατασχόντες καὶ πολέμοι γενόμενοι ἀπολέσῃσι πάντα τὰ πράγματα, ἀνκρατήσῃσι, τό τ' αὖ ἀπολλύναι ἀνθρώπους συμμαχούς πολ-

1. Οἱ δὲ ἐν τῇ Χίῳ] Eteonicus enim, qui Cononem obsederat, audita Lacedæmoniorum clade, navigavit in Chium. V. supra 6. §. 39, 40. Diodor. 13, 100. ZEUN.

μετὰ τοῦ] μετὰ A.I. Ald., μετ' F. στρατιῶται] Ibidem s. 5. dicuntur ναῦται. Sunt στρατιῶται omnes μισθοφόροι milites, ut 2, 1, 19. 4, 2, 5. Sed 5, 4, 32. ipsi Spartiatæ vocantur στρατιῶται. Ceterum de Lacedæmoniis a re et militia nautica alienis recte admonuit Weiskius; militiam itaque per socios administrabant nauticam, ναύαρχον et ἐπιστολέα ipsi dabant, rei nauticæ plerumque inexper-tos. SCHN.

ἀπὸ τε] ἀπὸ V. τῆς ὥρας] Brodæus recte interpretatur τῶν ὥραιων καρπῶν, quoscunque fructus anni tempestas ferebat. SCHN.

συνίσταντο—συνετίθεντο B.D.V. Ceteri ξυνίσταντο—ξυνετίθεντο.

ὅποσοι] πόσοι B. εἴησαν] ἦσαν V.

2. σύνθημα—συμμάχους B.D.V. Ceteri ξύνθημα—ξυμμάχους.

τί χρῶτο τῷ πρ.] quo pacto sese in hac re gereret. ZEUN.

καλαμηφόρων B.D.H.I. Ceteri καλαμοφόρων. “Valesius ad h. l. interpretatur: qui tabellas ac tesseras ferebant, et Themistii καλαμηφοροῦντας comparat, qui tesseram suam mane ad pistores publicos ferebant, ut panem ab iis civicum acciperent, et addit Græcos posteriores has tesseras καλάμια dixisse.” SCHN.

τό τ' αὖ] τό τ' οὖν V.

ἀνθρώπους συμμαχούς] socios, qui in exercitu Spartano erant et istam inierant conspirationem. ZEUN.

λοὺς δεινὸν ἐφαίνετο εἶναι, μὴ τινα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἑλλη-
 νας διαβολὴν σχοίεν καὶ οἱ στρατιῶται δύσνοι πρὸς τὰ πρά-
 3 γματα ὧσιν· ἀναλαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας πεντεκαίδεκα [3]
 ἐγχειρίδια ἔχοντας ἐπορεύετο κατὰ τὴν πόλιν, καὶ ἐντυχὼν
 τινι ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ ἀπίοντι ἐξ ἰατροῦ, κάλαμον
 4 ἔχοντι, ἀπέκτεινε. θορύβου δὲ γενομένου καὶ ἐρωτῶντων τι-
 νῶν διὰ τί ἀπέθανεν ὁ ἄνθρωπος, παραγγέλλειν ἐκέλευεν ὁ
 Ἐτεόνικος, ὅτι τὸν κάλαμον εἶχε. κατὰ δὲ τὴν παραγγελίαν
 ἐρρίπτουν πάντες ὅσοι εἶχον τοὺς καλάμους, αἰὲ ὁ ἀκούων
 5 δεδιὼς μὴ ὀφθείη ἔχων. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἐτεόνικος συγκα- [4]
 λέσας τοὺς Χίους χρήματα ἐκέλευσε συνενεγκεῖν, ὅπως οἱ ναῦ-
 ται λάβωσι μισθὸν καὶ μὴ νεωτερίσωσιν· οἱ δὲ εἰσήνεγκαν·
 ἅμα δὲ εἰς τὰς ναῦς ἐσήμηνεν εἰσβαίνειν· προσιών δὲ ἐν μέρει
 παρ' ἐκάστην ναῦν παρεθάρρυνέ τε καὶ παρήνει πολλὰ, ὡς τοῦ
 γεγενημένου οὐδὲν εἰδὼς, καὶ μισθὸν ἐκάστῳ μηνὸς διέδωκε.
 6 μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι συλλεγόντες [5]
 εἰς Ἐφεσον ἐβουλεύσαντο περὶ τῶν ἐνεστηκότων πραγμάτων
 πέμπειν εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις ταῦτά τε ἐροῦντας καὶ

διαβολὴν σχοίεν] Leonclavius, *Ne forte sui ceterorum Graecorum odium exponerentur*. διαβολὴν sensu passivo habet quoque Thucyd. I, 127. διαβολὴν φέρειν τινὲ πρὸς τὴν πόλιν. SCHN.

δύσνοι] In sola Apologia s. 27. τοῖς ἐμοῖς εὐνοῖς reperitur, ad quam formam hic δύσνοι scriptum oportuit. Sed vide Lobeckium ad Phrynichum p. 142. SCHN. Δύσνοι, quod reposui, Plato Reip. 5, p. 450 D. Κανόνοις ex libris restitui Cyrop. 8, 2, 1. Neque κρυψινόους Ages. 11, 5, aut ὀμόσως ib. 1, 37, et Cyrop. 6, 4, 15, scripserat Xenophon. Librorum enim in talibus fidem nullam esse perpetua ostendit inter utramque formam fluctuatio, velut inter ἀγχιῶς et ἀγχιῶως apud Æneam Tact. c. 24, p. 75 ult.; II, p. 38, 2.

πρὸς B.C.D.F.H.V. Ceteri ἐς vel εἰς. 3. δέ] οὖν K. μεθ' ἑαυτοῦ delet H. ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ B.D. ὀφθαλμιῶντι V. Ceteri ἀνθρώπῳ ὀφθαλμιῶντι.

ἀπίοντι—ἔχοντι om. V.

4. παραγγέλλειν] Cum responsione

conjunctam habet verbum significationem solemnem et militarem παραγγελίας, quæ statim sequitur. SCHN.

αἰὲ ὁ ἀκούων] καὶ ὁ αἰὲ ἀκούων V.

5. συγκαλέσας B.V. Ceteri ξυγκαλέσας.

συνενεγκεῖν B.D.V. Ceteri ξυνεισνεγκεῖν.

ἐσήμηνεν] ἐσήμαινεν K. Ceteri ἐσήμηνεν. V. ad I, 1, 2.

εἰσβαίνειν B.D.E.F.H.V. Ceteri ἐμβαίνειν.

ὡς τοῦ γεγενημένου οὐδὲν εἰδὼς] Conf. I, 6, 36.

διέδωκε B.D.V. Ceteri δέδωκε. V. infra s. 15.

6. σύμμαχοι B.D.V. Ceteri ξύμμαχοι, ut paullo post.

συλλεγόντες] συλλέγοντες A.C.E. Ald. Sunt vero οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι, qui ex Æolide, Ionia et insulis Eteonico non favebant. Diodorus 13, 100. SCHN.

ἐβουλεύσαντο] ἐβούλοντο K.

πέμπειν εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις B.D.F.I.V. Ceteri πρέσβεις ἐς Λ. πέμπειν.

ταῦτά τε ἐροῦντας] ut et exponerent,

Λύσανδρον αἰτήσοντας ἐπὶ τὰς ναῦς, εἰ φερόμενον παρὰ τοῖς συμμάχοις κατὰ τὴν προτέραν ναυαρχίαν, ὅτε καὶ τὴν ἐν
7 Νοτίῳ ἐνίκησε ναυμαχίαν. καὶ ἀπεπέμφθησαν πρέσβεις, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ παρὰ Κύρου ταῦτα λέγοντες ἄγγελοι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν τὸν Λύσανδρον ὡς ἐπιστολέα, ναύαρχον δὲ Ἄρακον· οὐ γὰρ νόμος αὐτοῖς δις τὸν αὐτὸν ναυαρχεῖν· τὰς μέντοι ναῦς παρέδοσαν Λυσάνδρῳ [ἐτῶν ἤδη τῷ πολέμῳ πέντε καὶ εἴκοσι παρεληλυθότων].

8 Τούτῳ δὲ τῷ ἐναυτῷ καὶ Κῦρος ἀπέκτεινεν Αὐτοβοισιάκην [6] καὶ Μιτραῖον, υἱεῖς ὄντας τῆς Δαρειαίου ἀδελφῆς τῆς τοῦ Ξέρξου τοῦ Δαρείου πατρὸς, ὅτι αὐτῷ ἀπαντῶντες οὐ διέωσαν διὰ τῆς κόρης τὰς χεῖρας, ὃ ποιοῦσι βασιλεῖ μόνον· ἡ δὲ κόρη

quænam in præsentī esset rerum conditio, sc. post cladem ad Arginusas, acceptam. ZEUN.

εἰ φερόμενον] Οὗτος γὰρ ἔν τε τῷ τῆς ναυμαχίας χρόνῳ κατωρθωκῶς ἦν πολλὰ, καὶ ἐδόκει διαφέρειν στρατηγία τῶν ἄλλων. Diodor. l. 1. ZEUN.

ἐν Νοτίῳ] V. 1, 5, 14.

7. σὺν B. D. V. Ceteri ξύν.

δὲ καὶ B. C. D. E. F. H. V. Ceteri δέκα.

ταῦτα] ταῦτα B. ταῦτὰ D. eadem manu.

οὐ γὰρ νόμος] Aristoteles Polit. 2, 7: Τῷ δὲ περὶ τοὺς ναύαρχους νόμῳ καὶ ἑτεροῖ τινας ἐπιτετιμήκασιν, ὁρθῶς ἐπιτιμῶντες. στάσεως γὰρ γίνεται αἷτιος. ἐπὶ γὰρ τοῖς βασιλεῦσιν οὐσι στρατηγούσι αἰδίοις ἢ ναυαρχία σχεδὸν ἑτέρα βασιλεία καθέστηκε. Alia legis incommoda demonstravit Lysander supra 1, 6, 4. SCHN.

ἤδη τῷ πολέμῳ B. D. V. Y., ut 1, 3, 1; 6, 1, in eadem chronologia. Ceteri ἤδη.

8. Αὐτοβοισιάκην] Αὐτοβοισιάκην B.

Μιτραῖον] μητριάον K.

υἱεῖς] καὶ υἱεῖς F.

τῆς Δαρειαίου] In hoc inexplicabili loco propter defectum genealogiæ varæ varia tentarunt viri docti. Ita Δαρειαίας, nomen mulieris, scribi voluit cum Pirckhemero et Goldhagenio Zeunius: deinde Ἀρταξέρξου pro Ξέρξου Morus. Equidem nihil mutavi, cum scripti libri in vulgari lectione consentiant. SCHN. Sed D. Δαρεῖ a m. pr., literis ai superscriptoque ou a m. sec. additis in

unius literæ litura. Forma Δαρειαῖος est aliquoties in Ctesisæ Persicis: sed eo non vindicatur Xenophon, præsertim cum altera conjuncta, ut appareat totum hunc locum esse mendosum. Umbram hujus loci quandam cerni apud Favorinum Lex. v. Θανατώω p. 883, 34: Θανατώω, θανατῶ ἕτερον ἀντὶ τοῦ ἀπόλλυμι καὶ φθείρω· καὶ Ξενοφῶν, Θανατοῖ δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὸν τοῦ Ἀρταίου ἀδελφιδού· sive Georgium Lecapenum in Matthæi Lectionibus Mosq. vol. 1, p. 67, 5, qui τὸν τοῦ Ἀρταίου τοῦ μεγάλου ἀδελφιδού, dixi præfatione ad Anabasin.

μόνον B. D. H. V. Ceteri μόνον.

δύνατο] δύναται B. D. V. Quo recepto delendum ἂν.

οὐ διέωσαν διὰ τῆς κόρης τὰς χεῖρας] Emendationem viri docti in Observ. Miscell. Belgicis vol. 3, p. 429. receperunt editores posteriores omnes moti Xenophontis ipsius auctoritate in Cyropæd. 8, 3, 10: Καὶ οἱ ἵπποις δὲ πάντες παρήσαν καταβεβηκότες ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ διεϊρκότες τὰς χεῖρας διὰ τῶν κاندύων, ὡσπερ καὶ νῦν ἐτι διεϊρουσιν, ὅταν ὀρᾷ βασιλεὺς. Idem ibidem s. 13: Προῦφαίετο ὁ Κῦρος—ἔχων χιτῶνα πορφυροῦν μεσόλευκον—καὶ κἀνδυν ὀλοπόρφυρον—τὰς δὲ χεῖρας ἔξω τῶν χειρῶν εἴχε. In Anabasi 1, 5, 8. comites Cyri minoris ρίψαντες τοὺς πορφυροὺς κἀνδύς plaustra sublevant ἔχοντες τοῦτους τε τοὺς πολυτελεῖς χιτῶνας καὶ τὰς ποικίλας ἀναγυρίδας. Est igitur κόρη manica (χειρίς) pallæ, uti vertit Curtius 3, 3, 18. κἀν-

ἔστί μακρότερον ἢ χειρὶς, ἐν ἧ τὴν χεῖρα ἔχων οὐδὲν ἂν δύ-
9 ναιτο ποιῆσαι. Ἱεραμένης μὲν οὖν καὶ ἡ γυνὴ ἔλεγον πρὸς
Δαρεϊαῖον δεῖνόν εἶναι εἰ περιόψεται τὴν λίαν ὕβριν τούτου· ὁ
δὲ αὐτὸν μεταπέμπεται ὡς ἄρρωστών, πέμψας ἀγγέλους.

- 10 Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, [ἐπὶ Ἀρχύτα μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος] A. C.
δ' ἐν Ἀθήναις Ἀλεξίου,] Λύσανδρος ἀφικόμενος εἰς Ἔφεσον
μετεπέμψατο Ἐπεόνικον ἐκ Χίου σὺν ταῖς ναυσὶ, καὶ τὰς ἄλλας
πάσας συνήθροισεν, εἴ ποῦ τις ἦν, καὶ ταύτας τ' ἐπεσκεύαζε καὶ
11 ἄλλας ἐν Ἀντάνδρῳ ἐναυπηγεῖτο. ἐλθὼν δὲ παρὰ Κῦρον χρή-
ματα ἤτει· ὁ δ' αὐτῷ εἶπεν ὅτι τὰ μὲν παρὰ βασιλέως ἀνηλω-
μένα εἶη, καὶ ἔτι πλείω πολλῶ, δεικνύων ὅσα ἕκαστος τῶν
12 ναυάρχων ἔχοι, ὅμως δ' ἔδωκε. λαβὼν δὲ ὁ Λύσανδρος τὰργύ- [8]
ριον, ἐπὶ τὰς τριῆρεις τριηράρχους ἐπέστησε καὶ τοῖς ναύταις
τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν ἀπέδωκε. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ
τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ πρὸς τὸ ναυτικὸν ἐν τῇ Σάμῳ.
13 Κῦρος δ' ἐπὶ τούτοις μετεπέμψατο Λύσανδρον, ἐπεὶ αὐτῷ

δυν, Græcam vel potius Persicam vo-
cem. Vocabulum ipsum hoc sensu
alibi nondum fuit repertum. SCHN.
Διέωσαν A.B.D.F.H.V. Ceteri διέ-
σωσαν.

χειρὶς Stephanus. Libri χειρός.

9. Ἱεραμένης] ὁ Ἱεραμένης H. "Vi-
detur pater fuisse Autobæcæcis et Mi-
træi. Eundem nominat Thucydides
8, 58: Ἐυνθήκαι ἐγένοντο ἐν Μαϊάν-
δρῳ πεδίῳ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμ-
μάχων πρὸς Τισσαφέρην καὶ Ἱεραμέ-
νην καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας." SCHN.

Δαρεϊαῖον] Restitui lectionem Δα-
ρεῖον, qua alias semper Xenophon
utitur, voluit Zeunius. SCHN. Δα-
ρειαῖον B.

ὡς ἄρρωστών] In Anabasi I, 1,
nulla cædis facta mentione narratur
simpliciter Darium ægrotantem, cum
finem vitæ instare putasset, arcessi-
visse Cyrum. Post hujus adventum
Dario mortuo, Cyrum a fratre Ar-
taxerxe comprehensum, et demum
exorante matre in imperium suum
dimissum fuisse. Ex quo loco effi-
cere quidam voluerunt geminum iter
Cyri ad patrem Darium, cum putas-
sent utrumque locum sibi contrarium
esse. Anabasin enim ajunt de vero
Darii morbo, contra Historiam Græ-
cam de ficto (ὡς ἄρρωστών) loqui.

Sed hæc narrationis nulla est diver-
sitas. Darius enim prætexebat mor-
bum, quo decumbebat, consilio paterno,
quo fratres convocatos in concordiam
revocare eorumque amicitiam firmare
volebat moriturus. Contra Zeunius
non geminum quidem iter Cyri ad
Darium ex utriusque loci comparatione
effecit, ipsam tamen Hellenicorum
narrationem ad annum proxime antec-
edentem retulit, quo Cyrum propter
occisos duos cognatos a patre voca-
tum non paruisse tamen putabat.
Cujus equidem opinionis auctoritatem
nullam cum afferri videam, nescio
quibus argumentis eam lectoribus
suis approbari voluerit Zeunius.
SCHN.

Ἀρχύτα D.F.I.V. Ἀρχίτα B. Ce-
teri Ἀρχύτου. V. ad I, 2, 1.

σὺν ἐτ συνήθροισεν B.D.V. Ceteri
bis ξύν.

ταύτας τε] ταύτας F.

11. πλείω πολλῶ] πολλῶ πλείω F.
δ' ἔδωκε B.C.D.V. Ceteri δέδωκε.

12. τὰργύριον] τὸ ἀργύριον D.
τὸ ναυτικὸν] Dicitur ut τὸ ἱππικὸν
διαφέρειν Com. 3, 3, 13. SCHN.

13. Κῦρος—Λύσανδρον] Λύσανδρον
—Κῦρος K.

μετεπέμψατο] Sardes.

- παρὰ τοῦ πατρὸς ἦκεν ἄγγελος λέγων ὅτι ἄρρωστών ἐκείνον
καλοῖη, ὃν ἐν Θαμνηρίοις τῆς Μηδίας ἐγγὺς Καδουσίων, ἐφ' οὓς
14 ἐστράτευσεν ἀφεστῶτας· ἦκοντα δὲ Λύσανδρον οὐκ εἶα ναυμα- [9]
χεῖν πρὸς Ἀθηναίους, ἐὰν μὴ πολλῶ πλείους ναῦς ἔχη· εἶναι
γὰρ χρήματα πολλὰ καὶ βασιλεῖ καὶ ἑαυτῷ, ὥστε τούτου
ἔνεκεν πολλὰς πληροῦν. παρέδειξε δ' αὐτῷ πάντας τοὺς φόρους
τοὺς ἐκ τῶν πόλεων, οἱ αὐτῷ ἴδιοι ἦσαν, καὶ τὰ περιττὰ χρή-
ματα ἔδωκε· καὶ ἀναμνήσας ὡς εἶχε φιλίας πρὸς τε τὴν τῶν
Λακεδαιμονίων πόλιν καὶ πρὸς Λύσανδρον ἰδία, ἀνέβαινε παρὰ
τὸν πατέρα.
- 15 Λύσανδρος δ', ἐπεὶ αὐτῷ Κύρος πάντα παραδοὺς τὰ αὐτοῦ [10]
πρὸς τὸν πατέρα ἄρρωστοῦντα μετάπεμπτος ἀνέβαινε, μισθὸν
διαδοὺς τῇ στρατιᾷ ἀνήχθη τῆς Καρίας εἰς τὸν Κεράμιον
κόλπον. καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμάχῳ ὄνομα
Κεδρείαις τῇ ὑστεραία προσβολῇ κατὰ κράτος αἰρεῖ καὶ ἐξην-
δραπόδισεν. ἦσαν δὲ μιζοβάρβαροι οἱ ἐνοικούντες. ἐκεῖθεν δὲ
16 ἀπέπλευσεν εἰς Ῥόδον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμάμε- [11]
νοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν
Ἐφεσον ἐπέπλευον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ

ἐκείνον] κείνον B.C.D.F.I.

ὃν om. B.

Καδουσίων] Καδδουσίων D.V.

Μηδίας B. Ceteri Μηδείας.

ἐστράτευσεν ἀφεστῶτας] ἐστράτευσε
καθεστῶτας A.C.E. Ald., sed alterum
etiam F. correctus, H.I.

14. πλείους] πλείω B.I.

ἑαυτῷ] αὐτῷ B.

παρέδειξε] Plutarch. Lys. c. 9:
Τοὺς δὲ φόρους ἀπέδειξε τῶν πόλεων
λαμβάνειν ἐκείνον, καὶ τὴν αὐτοῦ διεπί-
στευσεν ἀρχὴν· ἀσπασάμενος δὲ, καὶ
δεηθεὶς μὴ ναυμαχεῖν Ἀθηναίους, πρὶν
αὐτὸν ἀφικέσθαι πάλιν, ἀφίξεσθαι δὲ
ναῦς ἔχοντα πολλὰς ἐκ τε Φωιῆκης καὶ
Κιλικίας, ἀνέβαινε ὡς βασιλέα. ZEUN.
Ex quo loco apparet recte Morum
interpretari παρέδειξε assignavit, si
lectio sana est, quæ repetita tamen
legitur infra c. 3, 8. SCHN.

φόρους τοὺς] φόρους τῶν F.

ἔδωκε] ἔδειξε V.

τῶν Λακεδ.] Λακεδ. A.C.E.F. Ald.,
corrigentibus H.I.

15. παραδοὺς] Dioid. 13, 104: Τῷ
Λυσάνδρῳ τῶν ἰφ' αὐτὸν πόλεων τὴν
ἐπίστασιν παρέδωκε, καὶ τοὺς φόρους
τούτω τελείῳ συνέταξεν. Idem deinde
pro Cedreis nominat Thasum Cariæ,
de qua dubitant interpretes, et Iasum
legere jubent. Ex loco nostro
Κεδρέας nominat Stephanus Byz. mo-
nente Fr. Porto. Cerameum sinum
inter et Iasium habitari Halicarnas-
sum ait Plinius; igitur Iasum in
Diodoro probō. Supra 1, 4, 8. Κε-
ραμικὸν est. SCHN.

αὐτοῦ] αὐτοῦ B.

πρὸς] παρὰ B.

διαδοὺς] παραδοὺς V.

Κεράμιον] Κεράμιον B.E. Conf. 1,
4, 8.

συμμάχῳ B.D.V. Ceteri ξυμμάχῳ.
μιζοβάρβαροι] οἱ μιζοβάρβαροι B.

16. ἐπὶ τὴν Χίον B.D.I. ἐπὶ Χίον,
ut fertur, H. Ceteri τὴν ἐπὶ Χίον.
Quod frustra defendit Hemsterh. ad
Lucian. D. Mort. 12, 3, ab Valckenario
memoratus.

στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον,
 17 Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν [12]
 Ἴωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων
 τὸν ἔκπλον καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. ἀνήγοντο
 18 δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολε-
 μία αὐτοῖς ἦν· Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψα-
 κον σύμμαχον οὖσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυθῆνοι καὶ οἱ ἄλλοι
 19 παρήσαν πεζῆ· ἠγείτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. προσβαλόν-
 τες δὲ τῇ πόλει αἰρούσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρα-
 τιῶται οὖσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπι-
 τηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφήκε Λύσαν-
 20 δρος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς [13]
 Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν.
 ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιουμένοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ
 21 Λάμψακον, καὶ εὐθὺς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. ἐκείθεν δ' εὐθὺς
 ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμ-
 ψάκου· διέχει δ' ὁ Ἑλλήσποντος ταύτῃ σταδίου ὡς πεντεκαί-

πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι] Hi fuerunt tres, qui commemorantur 1, 7, 1. ZEUN.

προσείλοντο B. Ceteri εἶλοντο.

17. παρὰ] περὶ Ald., corrigente H.

πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον] Lysander, ut Plutarchus 1. l. ait, prius Aeginam et Salamina infestavit, adiitque Atticam, salutato rege Agide, sed rebus infectis. ZEUN.

τῶν πλοίων τὸν ἔκπλον] Ut navibus operariis, quas ipse defendere posset, liberum ex Hellesponto exitum præstaret. Conf. 1, 6, 18. WEISK.

ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Χίου πελάγιοι] Copulam καὶ recte damnasse videtur Morus: similiter ut Lacedæmonii fecerant defendens vertit Weiskius, qui recte vidit ἐκ τῆς Χίου scribendum esse. Nam antea dictum ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἐφεσον ἐπέπλεον. SCHN.

οἱ Ἀθ.] Ἀθ. E.

πελάγιοι] πελάγιον C.E. Ald., corrigentibus H. sic, πελαῖοι, et I.

18. σύμμαχον B.D.V. Ceteri ξύμμαχον.

πεζῆ] πεζοὶ V.

ἠγείτο δὲ Θώραξ] Plutarch. Lys. c. 9: Θώραξ δὲ τῶ πεζῶ στρατῶ συναύσας εἰς τὸ αὐτὸ προσέβαλε τοῖς τεί-

χεσιν. Quem non ita multo post occisum memorat Plut. Lysandri c. 19. SCHN.

19. προσβαλόντες] προσβάλλοντες Y.

20. κατὰ πόδας] Intellige αὐτῶν. Thucydides 5, 65: Ἴεναι κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς Τεγέαν. SCHN.

ὠρμίσαντο] ὠρμήσαντο B. ελαιούντι F.V. Ceteri Ἐλεούντι, forma novitia, ut dixi ad Steph. Thes. ὀγδοήκοντα] Diodorus 13, 104. numerat 173 naves; sed paulo post 105. consentit cum Nostro. SCHN.

21. ἔπλευσαν] Plutarch. 1. l. παρέπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς, ἀντιπέρασ τῶν πολεμίων ἔτι ναυλοχούντων περὶ τὴν Λάμψακον. SCHN.

διέχε] Suspisor scriptum fuisse διέχει. Nam eadem mansit maris angustia. SCHN. Thuc. 2, 86: Διέχετον δὲ (duplex Rhium) ἀπ' ἀλλήλων σταδίου μάλιστα ἑπτά. Plerique διείχετον.

ταύτῃ B.C.D.F.H.V. Ceteri ταύτης. "Recte Morus interpretatur: Hellespontus patet in latitudinem in hac parte seu regione. Bene Plutarchus in Lysandro c. 11: Τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ἡπείρων διάστημα ταύτῃ πεντεκαίδεκα σταδίων ἐστί." SCHN.

- 22 δεκα. ἐνταῦθα δὲ ἐδειπνοποιοῦντο. Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ [14]
 νυκτὶ, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους
 εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ
 τὰ παραβλήματα παραβαλὼν προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ
 23 τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνί-
 σχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν.
 ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν,
 24 ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς [15]
 ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν
 δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ τι ποιούσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγ-
 γεῖλαι. καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ
 25 ἦκον. ταῦτα δ' ἐποίηε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπα- [16]
 νήγοντο. Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν
 Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμούντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ
 δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ
 τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας
 πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς

ἐνταῦθα δὲ F. Ceteri ἐνταῦθα δὴ.

22. παραβαλὼν] παραβάλλων B.D.
 F.V. Ald. "Palmerius Exercit. p. 62.
 explicat: Per παραβλήματα intelligo
 ea quæ ad tendendos milites tenduntur
 circa navem in tabulati ora, sive sint
 plutei ex cratibus e vimine textis, qui-
 bus olim utebantur, sive sint lineæ
 pictæ; ea nunc in triremibus vocantur
 voce ab Italis fortasse desumpta pavesa-
 des, in majoribus vero navigiis et nostro
 Oceano saborti. Conf. ad 1, 6, 19.
 Quare Plutarchus ait Lysandrum jus-
 sisse suos in navibus καθέζεσθαι κόσμῳ
 καὶ σιωπῇ δεχομένους τὸ παραγελλό-
 μενον." ZEUN. Proclivis conjectura
 esset hic quoque scribendum esse πα-
 ραρρήματα, nisi obstaret inscr. apud
 Boeckh. *Urkunden ueber das Seewesen*
 p. 285, 31: Παραβλήματα καθελῶσαι,
 quæ Boeckhiius p. 159 diversa fuisse
 a παραρρήμασι videri animadvertit.
 Conferenda καταβλήματα et ὑποβλή-
 ματα ib. p. 160.

τῆς τάξεως] τῶν τάξεων K.

23. οἱ δὲ] ὡς δὲ B.

ἐν μετώπῳ] Plutarchus μετωπηδὼν,
fronte in hostem directa. ZEUN.

ποταμούς] ποταμοὺς
 ποταμούς] καθηγὼς F.

24. ταχίστας τῶν νεῶν] Polyænus
 Strat. 1, 45, 2. dicit δύο τριῖρεις, et
 Plutarchus δύο ἢ τρεῖς τριῖρεις. ZEUN.
 ἐξεβίβασεν] suos milites. ZEUN.
 ἐκ B.C.D.E.H.K.V. Ceteri ἀπό.
 "E castello, quod habebat in Cherso-
 nesō. eis τὰ ἑαυτοῦ τείχη est supra
 1, 5, 17. Potest tamen dubitari
 propter locum Demosthenis de falsa
 legat. p. 397: Ἡλικὸν ἐστὶν ἀδίκημα
 τὸ Θράκην καὶ τὰ τείχη προσέσθαι.
 Inde equo vectus ad Atheniensium
 duces, (Plutarch. Lys. c. 10. et Alcib.
 c. 36, 37.) præter alia salubria con-
 silia, quæ dedit, etiam promisit Athe-
 niensibus Medocum et Seuthen Thra-
 cum reges opem laturos esse. Diod.
 13, 105. qui addit imperii communi-
 cationem sibi petiisse Alcibiadem.
 In illa regione plures Athenienses
 castella et agros habuisse apparet ex
 Anabasi 7, 3, 19. ZEUN. Nepos
 Philoclem nominat S. SCHN.

πρὸς πόλει B.D.F.K.V. Ceteri πρὸς
 πόλιν.

αὐτοῖς] αὐτοῖς A.C.F. Ald., corri-
 gente H.

μεθορμίσαι] μεθορμήσαι B. et eadem
 manu supra versum D.V. "Quod
 recipiendum, nisi τὸν στόλον intelli-

Σηστὸν παρήγει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὐ οἷτες ναυ-
 26 μαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. οἱ δὲ στρατηγοὶ, μάλιστα δὲ
 Τυδαῖς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν
 27 στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνῳ, καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ [17]
 ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ'
 αὐτοῦ ἐπομείοις, ἐπὶν κατιδῶσιν αὐτοῖς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκε-
 दाσμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον, ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον
 καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ἀνολέωνοι καὶ
 καταφρονούντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀνταγήεν, ἀπο-
 πλέοντας τοῖς παλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσσοι τὸν
 28 πλοῦν. οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε. Λύσανδρος δ' εὐθὺς
 ἐσήμηνε τὴν ταχίστην πλείν συμπαρῆει δὲ καὶ Θάραξ τὸ
 πεζὸν ἔχειν. Κόων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλοον ἐσήμηνεν εἰς τὰς [18]
 ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. διασκεδασμένοι δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ
 μὲν τῶν ναῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς
 κεναί· ἢ δὲ Κόωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνή-
 χθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος
 ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. τοῖς δὲ πλείστοις ἀθρόας ἐν τῇ γῇ συνέ-

gas, quod Plutarchus c. 37. addit." SCHN. De utraque forma perinde insolenti dixi ad Thes. Stephani.

26. ἀπιέναι αὐτὸν] ἐπιέναι αὐτοῖς K. αὐτοὶ B.D.H.I.V. Ceteri αὐτοῦς. Thuc. 4. 28: Ὅτε ἔσθ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐκείνῳ στρατηγεῖν γ, ὅ: Ὡστε ἠκέτι μήτε αὐτοὶ καλιέσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐκείνους τε καὶ παντασῶν ἀπεστερηκέναι. κ. τ. λ.

νῦν στρατηγεῖν] στρατηγεῖν νῦν V.

27. ἦν ἡμέρα B.C.D.F.G.V. Ceteri ἡμέρα ἦν.

ἐπιπλέουσι] ἐπίπλευσε K. ἐπομείοις] πεμπομένοισι H. Esse quos s. 24 ἐκέλευσεν ἐπεσθαι ἀνιμαδverit Morus.

ἐπὶν F.I.V. Ceteri ἐπὶν. Quod eximendum videri Xenophonti pluribus dixi ad Thes. Stephani.

ἀσπίδα] Plutarchus ἀσπίδα χαλαστὴν ἐπάρασθαι πρόρωθεν. SCHN.

οἱ] ὁ B.

28. ἐσήμηνε] ἐσήμανε et infra ἐσήμανεν libri. V. ad I, 1, 2.

συμπαρῆει B.D.V. Ceteri ξυμπαρῆει.

Θάραξ] Apud Diodorum Eteonicus

copias terrestres ducit. SCHN. ἰδὼν om. B. διασκεδασμ. E.

ὄντων προσ ἀνθρώπων om. B.D.F.I.V. δίκροτοι] De binis remigum ordinibus recte, praeeunte Meibomio De fabrica triremium p. 59, interpretatur Weiskius. SCHN.

ἑπτὰ] Consentit Plutarchus in Alcibiade et Lysandro c. 11. contra Diodorus cum Pausania 3, 11, 5. decem numerant. Cum Plutarcho facit Polyænus 1, 45, 2. male tamen unam navem in Pontum effugisse addit. Brevius rem memorat Frontinus 2, 1, 18. et male universas naves captas ait. Diodori narratio de praelio discrepat eo quod Philocles dicitur eo die cum triginta navibus abüsse e portu, et ut reliqui trierarchi se sequerentur jussisse. Hunc vixdum progressum Lysander in fugam convertit, et reliquas naves imparatas cepit, praeter decem a Conone abductas. SCHN.

ἀθρόαι addit B., om. ceteri.

Πάραλος] ὑπέραλος E.

συνέλεξεν B.D.V. Ceteri ξυνέλεξαν.

- 29 λεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννεά [19]
 ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρ-
 μένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν
 ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ
 αὐτὸς μὲν ὀκτῶ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον,
 ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.
- 30 Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τάλλα [20]
 πάντα εἰς Λάμφακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν
 ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδείμαντον. ἡ δ' ἡμέρα ταῦτα κα-
 τειργάσατο, ἔπεμφε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς
 Λακεδαίμονα, ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τρι-
 31 ταῖος ἀπήγγειλε. μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς [21]
 συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. ἐν-
 ταῦθα δὲ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, αἳ τε
 ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατή-
 σειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρη-

τὰ τειχύδρια B.D.I.H.V. τὰ χεῖδρια
 A.C.E. Ald. ταχεῖδρια F.

29. ἐννεά] Lysiam Ἀπολ. δωροδ.
 p. 162, 28, δώδεκα servatas perhiben-
 tem, et Isocratem p. 382 B, numerum
 nullum ponentem, memorat Clinton.
 F. H. a. 405.

Λαμφάκου] Λάμφακον A.C.E. Ald.,
 corrigente H. "Ex Hecataeo Ἀβαρ-
 νον Λαμφάκου ἄκρην affert Steph.
 Byz. In Athenæi 2, p. 62, male legi-
 tur περὶ Λάμφακον ἐν τῇ Ἀκαρνίδι."
 SCHN.

ἔλαβεν αὐτόθεν] Meibomius l. c.
 ἐπίειδεν corrigebat interpretatus con-
 spexit usum *Lysandrum velis magnis*.
 Quæ mihi conjectura non probabilis
 visa est. SCHN. Exempta erant ab
 Lysandro navibus ad prælium missis.
 V. annot. ad 1, 1, 13.

εἰς Κύπρον] Diodorus: Τὴν εἰς Ἀ-
 θήνας ἐπάνοδον ἀπέγνω, φοβηθεὶς τὴν
 ὄργην τοῦ δήμου. Memorat hanc fug-
 gam Isocrates Euag. p. 199 B. De-
 hinc Xenophon Cononis iterum mem-
 init infra 4, 3, ut Persicarum navium
 præfecti. Classsem Persarum rogatus
 rexit, auctore Diodoro 14, 39. De
 commoratione ejus in Cypro Plu-
 tarchus Artax. c. 21: Ὁ γὰρ Κόνων
 διέτριβε μὲν ἐν Κύπρῳ μετὰ τὴν ἐν

Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, οὐ τὴν
 ἀσφάλειαν ἀγαπῶν, ἀλλὰ τὴν τῶν
 πραγμάτων μεταβολὴν περιμένων. Quæ
 ex communi auctore inepte vertit et
 retulit Nepos Conon. c. 2. Conf. ad
 4, 3, 11. Euagoræ cum rege odia et
 Cononis conatus contra Lacedæmo-
 nios narravit is qui simul adjovit
 Ctesias, in cuius Persicis c. 63. vestigia
 sunt hujus tractationis. SCHN.

τὰς Ἀθήνας] Ἀθήνας C.
 ἀπαγγελοῦσα E.V. Ceteri ἀπαγ-
 γέλλουσα. Conf. s. 30.

τά] τοὺς pr. B.

30. αἰχμαλώτους] Plutarchus Ly-
 sandr. c. 11, τρισχιλίουσ ἀνδρας. Ce-
 terum catalogum eorum qui Lysan-
 drum in pugna hac maxime juverant,
 et quorum statuas in templo Delphico
 dedicaverat, habet Pausanias 9, 7 et
 10, ubi præter Hermonem gubernato-
 rem et Æteonicum nomen nullum re-
 perio, quod h. l. legitur. Thorax ibi
 omissus etiam est. SCHN.

πάντα] πάντα λαβὼν K.
 συμμάχους B.D.V. Ceteri ξυμμάχους.
 ἐγίνοντο πολλαὶ] invertit V.

παρενομήκεσαν] Libri παρενο-
 μήκεσαν.

τὴν δεξιὰν χεῖρα] Plutarchus Lys. c. 9.
 de Philocle: Ἐπεισε ψηφίσασθαι τὸν

θέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσαι· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν.
 32 ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτείνει τῶν αἰχμα- [22]
 λώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδειμάντου, ὅτι μόνος ἐπέ-
 λάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν
 ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.
 Λύσανδρος δὲ Φιλοκλέα πρῶτον ἐρωτήσας, ὃς τοὺς Ἀνδρίους
 καὶ Κορινθίους κατεκρήμνισε, τί εἴη ἄξιος παθεῖν ἀρξάμενος εἰς
 Ἕλληνας παρανομεῖν, ἀπέσφαξεν.

δῆμον ἀποκόπτειν τὸν δεξιὸν ἀντίχειρα τῶν ἀλίσκομένων, ὅπως δόρυ μὲν φέρειν μὴ δύνωνται, κώπην δ' ἐλαύωσι. Cicero Offic. 3, 11: "Athenienses sci-
 vantur ut Æginetis, qui classe vale-
 bant, pollices præciderentur: nimis enim imminebat propter propinquitatem Ægina Piræo." Vide igitur num hoc in loco legendum sit etiam τὸν δεξιὸν ἀντίχειρα. SCHN. Suspicionem parum probabilem redarguit s. 32.

πάντων] ἀπάντων, sed a rursus de-
 leto, B.

ὅτι] ἔτι V.

32. αἰχμαλώτων—Ἀθηναῖοι] Ἀθη-
 ναῖοι ὅσοι ἦσαν αἰχμαλώτων V., nescio an non simul transposito τῶν.

ὅσοι ἦσαν] Pausanias 9, 32. Philo-
 clem cum quatuor millibus Atheni-
 ensium occisum inhumatumque ab-
 jectum fuisse ait. SCHN.

προδοῦναι] Plutarchus Lysandro
 c. 11. et Alcib. 37. ubi retulerat, quæ
 noster supra §. 26. addit: 'Ὁ μὲν οὖν
 Ἀλκιβιάδης ὑποπτεύσαστι καὶ προδοσίας
 ἐν αὐτοῖς ἀπηλλάττετο. Quin ipsi Al-
 cibiadi prodicionis suspicionem im-
 pactam fuisse apparet ex Lysia con-
 tra ejus filium Orat. p. 548., ubi de
 patre est: Ἐτόλμησε τὰς ναῦς Λυσάνδρου
 μετὰ Ἀδειμάντου προδοῦναι. Ab ipso
 Conone Adimantum accusatum fuisse
 refert Demosthenes de falsa legat.
 p. 401. Pausanias 4, 17, 2. de hac ipsa
 pugna et Lacedæmonis: Ἄλλους τε
 τῶν στρατηγούντων Ἀθηναῖοι καὶ Ἀ-
 δείμαντον ἐξωνισάμενοι. Manifestius
 etiam 10, 9, 5. Cononem absolvit

etiam Isocrates ad Philipp. p. 94 C.
 SCHN.

ὃς] ἦς E. ὁποῖος K.

κατεκρήμνισε B.C.D.F.I.K.V. κα-
 τεκρημνίσαι E. litteris ιε postea ad-
 ditis. Ceteri κατακρημνίσαι.

ἀρξάμενος] Constans linguæ usus
 postulat ἄρξας. Sententia est: *Primum*
 inchoasse. 6, 5, 37: Ἀλλὰ ταῦτα
 μὲν ἴσως ἀντιλέγεται τίνες ἦσαν οἱ ἄρ-
 ξαντες ἀδικεῖν. Herodot. 1, 4: Προ-
 τέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν
 Ἀσίην ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην.
 Æschines p. 81, 16. HSt., et var.
 script. KOEPPEN. Conf. annot.
 ad 3, 5, 4. Sed 2, 3, 38 similiter di-
 citur: Ἐπεὶ οὗτοι ἤρξαντο ἄνδρας κα-
 λούς τε κάγαθούς ξυλλαμβάνειν, ἐκ τού-
 του κἀγὼ ἠρξάμην τὰναντία τούτους
 γιννώσκων, de incipiente, ut hic.

ἀπέσφαξεν] Digna est de Philocle
 narratio Theophrasti apud Plutarchum
 Lys., quæ arponatur. Λύσανδρος
 ἠρώτησεν αὐτὸν τίνα τιμᾶται δίκην
 ἑαυτῷ τοιαῦτα περὶ Ἑλλήνων συμβε-
 βουλευκῶς τοῖς πολίταις· ὁ δὲ οὐδὲν τι
 πρὸς τὴν συμφορὰν ἐνδοῦς ἐκέλευσε μὴ
 κατηγορεῖν ὧν οὐδεὶς ἐστὶ δικαστῆς,
 ἀλλὰ νικῶντα πράττειν, ἅπερ ἂν νικηθεὶς
 ἔπασχεν· εἶτα λουσάμενος καὶ λαβῶν
 χλαμύδα λαμπρὰν πρῶτος ἐπὶ τὴν σφα-
 γὴν ἤγειτο τοῖς πολίταις. Hæc magis
 annotari merebantur a Xenophonte
 quam pueriles Agesilai amores. At-
 que ante verbum ἀπέσφαξε excidis-
 ea quæ facta et dicta a Philocle nar-
 rat Plutarchus, suspicatur Weiskius.
 SCHN.

ΚΕΦ. Β.

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες. οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκέϊσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοσε δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

3 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο [2] ἡ σύμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθούντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Το-

1. οἱ προδόντες] V. 1, 3, 16.

καὶ Καλχηδόνα—Βυζαντίον om. B. τὸ Βυζάντιον] τοῦ Βυζαντίου B. pr.

2. ἀπέπεμπεν] ἀπέπεμψεν B. pr.

ἄλλοσι] *Alio*, qua tamen significatione positum ἄλλοσι in ἄλλοσε mutatum apud Demosth. p. 918, 5, aliter apud Herodotum 3, 73, nec defenditur comparato ab Schæfero ad Demosthenem πόθι pro ποῖ dicto, de quo Seidlerus ad Eur. Troad. 3. Itaque correxerit.

εἰδὼς ὅτι] ὅτι om. D. “Sequentem infinitivum multis exemplis defenderunt Stephanus et Wesseling. ad Diodorum 4, 26. et ad h. l. Morus. Exemplum aliud præcedente ὡς habes infra.” SCHN.

Καλχηδόνας B. Ceteri Χαλκηδόνας.

3. σύμφορὰ B. D. V. Ceteri ξυμφορά. οἰμωγὴ B. C. D. E. Ceteri ἡ οἰμωγὴ.

ὁ ἕτερος—παραγγέλλων] Nominativus absolutus hos comparavit Wolfius cum loco 4, 1, 24, sed is non est

plane similis. SCHN. Sed alii sunt multi.

ὥστ' ἐκείνης B. D. H. V. Ceteri ὥστε κείνης. “Justinus 5, 7: In foro dein coeunt atque ibi perpeti nocte fortunam publicam questibus iterant etc.” SCHN.

μᾶλλον ἔτι B. D. F. G. H. V. et qui πολλοὶ E. Ceteri ἔτι μᾶλλον.

Post ἑαυτοὺς interpunxit Dobræus. πείσεσθαι] πῆσεσθε V.

Μηλίους] Melios suaserat Alcibiades in servitutum redigere et vendere, Andocide auctore de Mysteriis p. 123. De Scionæis vide Morum ad Isocratis Panegyri. c. 29. De Ἐγινετῆς Thucydidem 1, 105. et 108. De Τρονæis eundem 5, 2, 3. SCHN. De Meliis 5, 116. De Ἐγινετῆς etiam 2, 27; 5, 57.

Ἰστιαίας Schneiderus. Libri Ἰστιαίας. Conf. autem Thuc. 1, 14. De forma per I pro E dictum ad Steph. Thes. in Ἐστιαία.

- ρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.
 4 τῆ δ' ὑπεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν. καὶ οὗτοι μὲν περὶ ταῦτα ἦσαν. [3]
- 5 Λύσανδρος δ' ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶ διακοσίαις ἀφικόμενος εἰς Λέσβον κατεσκευάσατο τὰς τε ἄλλας πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ Μυτιλήνην· εἰς δὲ τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία ἔπεμψε δέκα τριήρεις ἔχοντα Ἐπεόνικον, ὃς τὰ ἐκεῖ πάντα πρὸς Λακεδαιμόνιους μετέστησεν. εὐθὺς δὲ καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλὰς ἀφειστήκει Ἀθηναίων μετὰ τὴν ναυμαχίαν πλὴν Σαμίων· οὗτοι δὲ σφαγὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες κατεῖχον τὴν πόλιν. Λύσανδρος δὲ μετὰ ταῦτα ἔπεμψε πρὸς Ἄγιν τε εἰς Δεκέλειαν καὶ εἰς Λακεδαίμονα ὅτι προσπλεῖ σὺν διακοσίαις ναυσί. Λακεδαιμόνιοι δ' ἐξήσσαν πανδημεὶ καὶ οἱ ἄλλοι Πελοποννήσιοι πλὴν Ἀργείων, παραγγείλαντος τοῦ ἐτέρου Λακεδαιμονίων βασιλέως Πανσανίου. ἐπεὶ δ' ἅπαντες ἠθροίσθησαν, ἀναλαβὼν αὐτοὺς πρὸς τὴν πόλιν ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ 9 τῷ καλουμένῳ γυμνασίῳ. Λύσανδρος δὲ ἀφικόμενος εἰς Αἴγι- [5]

4. λιμένας ἀποχωῶσαι] Diodorus 13, 107. desperato maris imperio, urbisque obsidionem timentes ait portus ἐπιχωῶσαι. SCHN.

5. κατεσκευάσατο] Formam civitatis constituit decemviralem. Vide Plutarchi Lysandr. c. 13. et Isocratis Panegy. c. 32. Hanc enim formam ubique introduxit, quo magis civitates imperio Lacedæmoniorum faverent. SCHN. Conf. Diodor. 14, 13.

Λέσβον B.C.D.E.F.H.V. Ceteri τὴν Λέσβον.

ἄλλας B. ponit inter versus.

6. γνωρίμων] Sunt qui in democratia Latinis optimates dicuntur. Aristoteles Politic. 4, 3 et 8, ubi eosdem καλοὺς καγαθοὺς vocat. Iterum 5, 3, 4, et sæpius. In insula Samo dicti sunt γαμόροι, docente Valckenar. ad Herodot. 6, 22. Plutarchus in Nicia c. 2, τοὺς πλουσίους καὶ γνωρίμους opponit τῷ δήμῳ. SCHN.

7. Ἄγιν τε vel Ἄγιν τε B.C.D.F.H.V. Ceteri Ἄγιν τε καί.

Ἀργείων] De his v. ad c. 4, 1. SCH.

8. Ἀκαδημείᾳ] Libri Ἀκαδημείᾳ. "Diodorus castra fuisse ait πρὸς τοῖς τείχεσιν. Ibidem, cum redisset a Lacedæmone, Pausanias castra posuit, ut infra ad c. 4. §. 21. docebo. Quid factum sit his copiis urbem obsidentibus narrat Diodorus breviter; obsidione enim nimis diuturna soluta domum rediisse ait Lacedæmonios. Verum Pausanias solus cum sociis fortasse ex Attica abiit; Agis contra Deceleiam tenuisse videtur; ad eum enim mittunt legatos §. 11. Athenienses pacem petitori. Ceterum Plutarchus in Theseo c. 32. auctor est Lacedæmonios, quoties in agrum Atticum excurrerent, Academia studiosissime abstinuisse. Sed recte admonet Wesseling. ad Diodorum 1, p. 599. eos pepercisse luco sacrisque oleis. Id ipsum docere Plutarchum et scholiasten Sophoclis ad Œdip. Colon. v. 689." SCHN.

9. εἰς Αἴγιαν B.D.H.I.Y. εἰς πρὸς Αἴγιαν C. Ceteri πρὸς Αἴγιαν.

ναν ἀπέδωκε τὴν πόλιν Αἰγινήταις, ὅσους ἐδύνατο πλείστους ἀθροίσας αὐτῶν, ὡς δ' αὐτῶς καὶ Μηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι τῆς αὐτῶν ἐστέροντο. μετὰ δὲ τοῦτο δηώσας Σαλαμίνα ὠρμίσατο πρὸς τὸν Πειραιᾶ ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἴσπλου.

- 10 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἠπόρουσαν τί χρῆ ποιεῖν, οὔτε νεῶν οὔτε συμμαχῶν αὐτοῖς ὄντων οὔτε σίτου· ἐνόμιζον δὲ οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν τοῦ μὴ παθεῖν ἃ οὐ τιμωρούμενοι ἐποίησαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὕβριν ἠδίκου ἀνθρώπου μικροπολίτας οὐδ' ἐπὶ μιᾷ αἰτίᾳ ἕτερα ἢ ὅτι
- 11 ἐκεῖνοι συνεμάχουν. διὰ ταῦτα τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιήσαντες ἐκαρτέρουσαν, καὶ ἀποθηνησκόντων ἐν τῇ πόλει λιμῶ πολλῶν οὐ διελέγοντο περὶ διαλλαγῆς. ἐπεὶ δὲ παντελῶς ἦδη ὁ σίτος ἐπελελοίπει, ἔπεμψαν πρέσβεις παρ' Ἀγιν, βουλόμενοι σύμμαχοι εἶναι Λακεδαιμονίοις ἔχοντες τὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ, καὶ ἐπὶ τούτοις συνθήκας ποιῆσθαι. ὁ δὲ αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐκέλευεν ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος αὐτός. ἐπεὶ δ' ἀπήγγειλαν οἱ πρέσβεις ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, ἔπεμψαν
- 12 αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα. οἱ δ' ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλάσιᾳ [πλη-

ἐδύνατο pro ἠδύνατο B.D.E.H.V.

ἀθροίσας αὐτῶν] αὐτῶν ἀθροίσας B. αὐτῶς] Libri αὐτῶς.

τῆς αὐτῶν H. τῆς αὐτῶν B.C.D.V. Ceteri τῶν αὐτῶν. Thuc. 8, 6: Καλιγείτος καὶ Τιμαγόρας, φνυγάδες τῆς ἐαυτῶν ἀμφοτέροι.

ὠρμίσατο] ὠρμήσατο A.B.C.D.E. εἶργε τοῦ εἴσπλου] Lysander capitibus sanxerat ne quis frumentum Athenas importaret, ut narrat Isocrates adv. Callim. p. 382 D. SCHN.

10. εἰ μὴ παθεῖν] τοῦ μὴ παθεῖν E. "Quod ipsum vel ὥστε μὴ rescribi voluit Weiskius, σωτηρίαν interpretatus sortem, fortunam quaecunque." SCHN.

ὑβριν] Frustra excusat Isocr. Paneg. c. 29. MORUS. Mox ἐκεῖνοι sunt Spartani. V. Steph. Thes. s. v. p. 407 C.

11. ἐπιτίμους] Intestinis dissidiis civium urbs tum perturbabatur, quæ quidem ut opprimerentur et concordia civium firmaretur, factum est, rogante Patroclide, decretum de restituendis in integrum ἀτίμοις, cujus

verbi vim omnem simul explicavit, qui hoc narrat, Andocides de Mysteriis p. 35. et consilii ipsius idem p. 53. Idem olim factum eodem consilio narrat bello Medico Plutarchus in Themistocle. Plura tamen molitos tum fuisse Athenienses, patet ex Lysia p. 779: Ὑμεῖς δὲ οὕτω διετέθητε, τοὺς μὲν φεύγοντας κατεδέξασθε, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποίησατε, τοῖς δ' ἄλλοις περὶ ὁμοιοῦς ὀρκους ὤμνητε. SCHN.

ἐκαρτέρουσαν] Plutarchus Lys. c. 14. ἀντεῖχον. SCHN.

ἐπελελοίπει B. Ceteri ἐπιλελοίπει. παρ' B.D.V. Ceteri παρά. Idem mox σύμμαχοι—συνθήκας. Ceteri ξύμμαχοι—ξυνθήκας.

εἶναι Λακεδαιμονίους] Inter hæc B. quattuor litteras erasit, quarum postrema fuit ἰ.

12. κύριος] Conf. ad Remp. Lac. 13, 10. et infra 2, 4, 38. SCHN.

13. ἐν Σελλάσιᾳ] Polybius 16, 21. exercitum pernoctasse ait ad Sellasiam, ut mane posset Laconicam incursare. Contra Pausanias 2, 38. et

σίον] τῆς Λακωνικῆς καὶ ἐπύθοντο οἱ ἔφοροι αὐτῶν ἃ ἔλεγον, ὄντα οἰάπερ καὶ πρὸς Ἄγιν, αὐτόθεν αὐτοὺς ἐκέλευον ἀπιέναι, 14 καὶ εἴ τι δέονται εἰρήνης, κάλλιον ἦκειν βουλευσαμένους. οἱ δὲ πρέσβεις ἐπεὶ ἦγον οἴκαδε καὶ ἀπήγγειλαν ταῦτα εἰς τὴν πόλιν, ἀθυμία ἐνέπεσε πᾶσιν· ᾤοντο γὰρ ἀνδραποδισθήσεσθαι, καὶ ἕως ἂν πέμπωσιν ἑτέρους πρέσβεις, πολλοὺς τῷ λιμῷ ἀπολεί- 15 σθαι. περὶ δὲ τῶν τειχῶν τῆς καθαιρέσεως οὐδεὶς ἐβούλετο [9] συμβουλευεῖν· Ἀρχέστρατος γὰρ εἰπὼν ἐν τῇ βουλῇ Λακεδαιμονίοις κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς προῦκαλοῦντο εἰρήνην ποιῆσαι, ἐδέθη· προῦκαλοῦντο δὲ τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σταδίουσιν καθελεῖν ἑκάτερον· ἐγένετο δὲ ψήφισμα μὴ ἐξεῖναι

3, 1. in ipsa Laconica ponere videtur Sellasiam. SCHN. Quamobrem πλῆσιον delent Kærpenus et Clintonus Fast. vol. 2. p. 494. ed. tert.

οἱ ἔφοροι αὐτῶν B.D.F.H.I.V. Ceteri αὐτῶν οἱ ἔφοροι.

14. πᾶσιν] ἦδη πᾶσιν K. ἀνδραποδισθήσεσθαι] δι in rasura unius litteræ B.

15. ἐβούλετο B.C.D.E.H.V. Ceteri ἠβούλετο.

συμβουλευεῖν bis B.D.V. Ceteri ἔσυμβουλευεῖν.

Ἀρχέστρατος] Lysias ejus in hac re non meminit. Is est cujus dictum de Alcibiade ex Theophrasto refert Plutarchus Alcib. c. 16. Lysandr. c. 19. Eundem memorare videtur in Phocione c. 33. SCHN.

Λακεδαιμονίοις κράτιστον εἶναι—εἰρήνην ποιῆσαι] Weiskius admonuit dativum Λακεδαιμονίοις pertinere ad verba postrema. Alibi tamen Xenophon εἰρήνην ποιῆσαι πρὸς τινα dixit. SCHN.

προῦκαλοῦντο D. et continuo B.D.V. Ceteri προεκαλοῦντο.

ἑκάτερον B.D.I.V. Ceteri ἑκάτερον. Animadvertit autem Meinek. Com. vol. 2, p. 220, ἑκάτερον Xenophontem et Lysiam, infra cit. ab Schneidero, dicere videri murum Phalericum et duplex Piraici brachium. Inter Piraicum enim sive borealem et Phalericum qui interjaciebat australis, τὸ διὰ μέσου τείχος vel Νότιον vocabatur, sed interdum a boreali, cujus quasi supplementum esset, non distinguitur, ut duo tantum memorentur pro tribus. Conf. Müller. De muni-

mentis Athenarum Comment. 1, s. 9 seqq. Niebuhr. Schol. hist. vol. 2, part. 2, p. 197. "Harprocratio tres muros fuisse ait, Βόρειον, Νότιον et Phalericum; horum medium seu διὰ μέσου dici Νότιον. At falli eum ait Valesius; esse enim τὸ διὰ μέσου τείχος idem cum muris seu cruribus longis, quibus ipsum oppidum cum Piræo erat conjunctum; eam tamen partem, quæ inter oppidum et portum intermedia erat, fuisse dictam τὸ διὰ μέσου τείχος. Recte hæc Valesius contra Meursium docet ex loco Dionis Chrysost. Orat. 6, p. 199. ed. Reisk.: Καίτοι διακοσίων σταδίων εἶναι τὴν περιμετρον τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Πειραιῶς συντιθεμένου καὶ τῶν διὰ μέσου τειχῶν πρὸς τὸν περιβολὸν τοῦ ἄστεος· οἰκείσθαι γὰρ πάλαι καὶ ταῦτα ξύμπαντα. Hæc inter Piræeum et oppidum brachia seu muri erant longitudine plus quam 90 stadiorum, ut de Themistocle Dio Orat. 25, p. 521: Τὸν Πειραιᾶ τειχίσαι πλειόνων ἢ ἐνεήκοντα σταδίων. Lysias contra Agoratum p. 451. narrat in prima populi concione, ubi legati de pace missi redierant, has conditiones fuisse propositas: Εἰ κατασκαφεῖ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἑκάτερον. Intelligitur itaque βόρειον καὶ νότιον τείχος sub voce ἑκάτερον. Deinde pergit Lysias: Τότε ὑμεῖς οὐκ ἠνέσχεσθε ἀκούσαντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς, Κλεοφῶν τε ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντίειπεν, ὡς οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τε εἶη ποιεῖν ταῦτα. Μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης ἐπιβουλευῶν τῷ πλήθει ἀναστὰς λέγει ὅτι, εἰ ἂν αὐτὸν ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης

16 περὶ τούτων συμβουλεύειν. τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης ἐν [10] ἐκκλησίᾳ εἶπεν ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστῳς ἔνεκα. πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείον, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοι-

πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει, ὥστε μῆτε τῶν τειχῶν διέλγειν (leg. διελεῖν) μηδ' ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν· οἷοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων τῇ πόλει εὐρήσασθαι. πεισθέντες δὲ ἡμεῖς εἴσεσθε ἐκείνων πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ὃν τῷ προτέρῳ ἔτει στρατηγὸν χειροτονηθέντα ἀπεδοκιμάσατε.—ἐκείνος μὲν οὖν ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔμενε ἐκεῖ πολὺν χρόνον—οἱ δ' ἐνθάδε ὑπομένοντες καὶ ἐπιβουλεύοντες καταλύσαι τὴν δημοκρατίαν εἰς ἀγῶνα Κλεοφῶντα καθιστάσι, πρόφασιν μὲν, ὅτι οὐκ ἦλθεν εἰς τὰ ὅπλα ἀναπανσόμενος, τὸ δ' ἀληθές, ὅτι ἀντέειπεν ὑπὲρ ἡμῶν μὴ καθαίρειν τὰ τείχη. ἐκείνων μὲν οὖν—ἀπέκτειναν ἐν τῇ προφάσει ταύτῃ. Θηραμένης δὲ ὕστερον ἀφικνείται.—προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν στρατηγῶν τινες καὶ τῶν ταξιάρχων (ὧν ἦν Στρομβιχίδης καὶ Διονυσόδωρος) ἠγαγκτόντες σφόδρα. ἦλθε γὰρ φέρων εἰρήνην τοιαύτην—ἦν γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα στάδια τῶν μακρῶν τειχῶν διελεῖν ὅλα τὰ μακρὰ τείχη διασκάψαι—τάς τε ναῦς παραδοῦναι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ τείχος περιελεῖν. Idem c. Eratosth. p. 124: Οἷτινες καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν φρούρια καθεῖλον καὶ ἡμῖν ἐδήλωσαν ὅτι οὐδὲ τὸν Πειραιᾶ προστατάντων Λακεδαιμονίων καθεῖλον, ἀλλὰ οἷς αὐτοῖς οὕτω τὴν ἀρχὴν βεβαιότεραν εἶναι ἐνόμιζον, quem locum Sluiter in Lection. Andoc. p. 249. corrigit ita: Ἐμας ἐδοῦλῳσαν (cum Taylora et Marklando), οἷτινες τὸν Πειραιᾶ οὐδὲ προστ. Λακ. περιεῖλον, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς et cet. Antequam vero concio haberetur de his conditionibus pacis, Theramenes civibus antea nominatis dicitur immisisse accusatores, ne in concione populum a pace proponenda absterrent. Idem Lysias contra Nicomachum p. 847. Satyrum ait Cephisiensem persuasisse senatui ut Cleophon vincetus iudicio traderetur; et

p. 849. eadem narrat, quæ antea retuli. De legatione Theramenes idem p. 427: Αὐτὸς ἐπαγγελιάμενος σφῶσιν τὴν πόλιν—φάσκων πράγμα εὐρηκεῖναι μέγα καὶ πολλοῦ ἀξίον. ὑπέσχετο δὲ εἰρήνην ποιήσειν μῆτε ἑμῆρα δούς μῆτε τὰ τείχη καθελὼν μῆτε τὰς ναῦς παραδοῦς. ταῦτα δὲ εἶπεν μὲν οὐδενὶ ἠθέλησε, ἐκέλευσε δ' αὐτῷ πιστεύειν. ἡμεῖς δὲ—πραττούσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς σωτηρίαν, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει—ὄμως ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα. Quæ de obsidibus ibi dicuntur, fortasse latent in verbis decreti Lacedæmoniorum apud Plutarchum: Ἄ χρηὶ δοῖτε. de quo infra." SCHN.

μῆ] καὶ K.

16. τοιούτων δὲ ὄντων] Recte monuit Weiskius deesse vocabulum aliquod, veluti τῶν πραγμάτων. Alibi τούτων additum legitur. Similis est locus 2, 4, 29: Οὕτω δὲ προχωρούντων. SCHN.

ἐν ἐκκλησίᾳ εἶπεν] εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ B.

εἰδὼς ἤξει] Non animadversa Attica verborum structura Leonclavius emendabat παρὰ Λύσανδρον καὶ Λακεδαιμονίους εἰδὼς ἤξει. Sed eam conjecturam jam olim rejecit Æmil. Portus, post eum Morus. SCHN.

ἀντέχουσι] Quod Leonclavius se reperisse nescio ubi ait, rescripsi pro scriptura librorum ἀνέχουσι. In Cyrop. 1, 4, 2, οὐδὲν εὐδυνάτο ἀντιλέγειν μὴ οὐ χαρίζεσθαι, codex Guelferbyt. ἀντέχειν. Conf. de verbo Valckenar. ad Herodot. 7, 108. SCHN.

τρεῖς μῆνας καὶ πλείον] An χρόνον intelligitur? SCHN. Scripsi πλείον. Quomodo sæpissime peccari in libris multis olim ad hunc locum exemplis ostendi, quæ repetita sunt ad Thes. Stephani, et facile totidem aliis augeri possint, partim jam correctis partim nondum.

ἐπιτηρῶν] Hæc animum Therame-

- 17 πέναι τὸν σίτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. ἐπεὶ [11]
 ὃ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύ-
 σανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἵνα·
 οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.
 μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ
 18 δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγε-
 λούντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα
 Ἀθηναίων ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους
 19 εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις [12]
 ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν
 εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι
 καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν
 ἧ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ
 ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.
 20 Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν

nis eum nobis prodere videntur, qualem pinxit Lysias in orationibus bene multis. Ceterum ex Plutarcho c. 14. meminisse oportet Lysandrum in-
 terea abiisse in Asiam, unde constitu-
 titis civitatibus Græcis rediit ad ob-
 sidionem. SCHN.

ἀπαντα] Interpretes cum σίτον jun-
 gunt. Cyrop. 7, 4, 14: Πάντα πει-
 ρωμένους ποιεῖν, ὃ τι ᾄοιτο αὐτῷ χα-
 ρεῖσθαι. Conf. ibidem 1, 6, 11. 3, 3,
 6. et alibi. SCHN.

λέγοι] λέγει E.

17. τετάρτῳ B.D.H.V. Ceteri τῷ
 τετάρτῳ.

κατέχοι B.D.E.F.V. Ceteri κατέχει.

κελεύοι B.V. Ceteri κελεύει.

18. ἐκείνους] κείνους F. Ceteri
 κείνους. Correxit margo Leonclavii.

19. ἐρωτῶμενοι δὲ B.D.F.H.I.V.
 Ceteri ἐρωτῶμενοι. Distinctionem
 majorem post περὶ εἰρήνης mutavit
 Schneiderus.

ἐκέλευον αὐτούς B.D.E.V. Ceteri
 ἐκέλευον.

ἐξαιρεῖν] Idem refertur infra 6, 5.
 Auctor fuit sententiæ acerbæ Eri-
 anthus Thebanus, docente Plutarch.
 Lysandri c. 15. εἰς ἀνὴρ fuit, auctore
 ipso Xenophonte infra 3, 5. Palme-
 rius Exercit. p. 63. et Wesseling. ad
 Diodor. 15, 63. ex Ulpiano in De-
 mosthenem afferunt locum, ubi Eu-

anthus nominatur. Male, ut videtur.
 Apud Plutarchum de Genio Socratis
 p. 586 F, est Hypatodorus ὁ Ἐριάν-
 θους. A Pausania 10, 9. hic ipse Ly-
 sandri comes appellatur Ἐρειάνθης ὁ
 Βοιώτιος. Demosthenes c. Æschin.
 p. 361. de Phocensibus: Ἀλλὰ μὴν
 ὅτι τὴν ἐναντίαν ποτὲ Θηβαίους ψήφον
 ἔθεντο οὗτοι περὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἀνδραπο-
 δισμού προτεθείσαν ὑμῶν ἔγωγε ἀκούω.
 ubi schol. cod. August. p. 157. Εἴαν-
 θον Thebanum nominat, et Phocen-
 sibus tribuit dictum μὴ ἐτερόφθαλ-
 μον τὴν Ἑλλάδα ποιῆσαι. SCHN.

20. Λακεδαιμόνιοι] Polyænus 1, 45,
 1. Lysandrum ait inprimis obstitisse
 quominus Athenæ delerentur. Sed
 is multa alia etiam turbavit. Lace-
 dæmoniorum tum aliquis dixisse fer-
 tur se non passuros esse τὴν Ἑλλάδα
 ἐτερόφθαλμον fieri, narrante Aristide
 Or. Leuctric. p. 120. De Leptine re-
 fert Aristoteles Rhetoric. 3, 10. eum
 Lacedæmonis succurrendum censu-
 isse, nec περιῦδειν τὴν Ἑλλάδα ἐτερό-
 φθαλμον γενομένην. Ex Aristotele
 repetiit Plutarchus Præcept. Reip.
 gerend. p. 803 A. Leptinem hunc τὸν
 ἐκ Κοιλῆς fuisse, et dictum ad tem-
 pora Leuctricam pugnam insectata
 pertinere, posuit Wolfius pref. ad
 Leptin. p. 45. Cimon in simili casu
 Lacedæmonis dixit μήτε τὴν Ἑλλάδα

μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενο-
 μένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιούντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ
 τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα
 παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ
 φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ
 21 κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν [13]
 αὐτῷ πρέσβεις ἐπ' ἀνέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. εἰσιόντας
 δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι

χολῆν μήτε τὴν πόλιν (Athenas) ἐτε-
 ρόζυγα περιρδεῖν γεγενημένην, referente
 Plutarcho Cim. c. 16. Multo ele-
 gantior illa ab oculis quam hæc a li-
 bella translata metaphora. SCHN.

εἰργασμένην] εἰργασμένην E.
 γενομένοις B.C.D.E.F.H.I.V. Ceteri
 γενομένην. “ὁ μέγα ἀγαθὸν σὺ τοῖς
 φίλοις est in Cyrop. 5, 3, 20. Neque
 equidem infitior aptiorem mihi scrip-
 turam hanc videri, deleto cum Zeunio
 εἰργασμένην, sed propter codicum
 auctoritatem dubito.” SCHN. Ne
 dubitandum quidem verissimam esse
 optimorum scripturam.

τὸν Πειραιᾶ καθελόντας] Diodorus :
 τὰ μακρὰ σκέλη καὶ τὰ τεῖχη τοῦ Πει-
 ραιῶς περιελείν. In decreto Lacedæ-
 moniorum erat : Καθβαλόντες τὸν Πει-
 ραιᾶ καὶ τὰ μακρὰ σκέλη. Vide supra
 ad §. 15. SCHN.

πλὴν δώδεκα] Diodorus 13, 107, ubi
 easdem pacis condiciones narrat, so-
 las decem et quidem longas naves
 ponit. Omisit autem Xenophon quæ
 Diodorus et Andocides de pace p. 95.
 habent. In conditionibus enim fuit
 etiam τῶν πόλεων πισῶν ἐκχωρήσαι.
 Andocides nominatim ponit Imbrum,
 Scyrum, Lemnum. Diodorus exsul-
 lum in fœdere non meminit. Ceterum
 in decreto Lacedæmoniorum de nu-
 mero navium nihil erat definitum,
 sed is arbitrio Lysandri aut Agidis
 permissus fuit secundum Plutarch.
 Lysand. c. 14 : Περὶ τῶν ναῶν τῷ πλά-
 θεος ὁκοῖόν τί κα τήνῳ δοκέη, ταῦτα
 ποιέετε, ut legendum puto pro κατῆμι
 aut κατῆνον. Alii emendabant καὶ τη-
 νεί. At ita debebat esse τῷ aut τοῖς
 τηνεί. Præterea ibi est quod non in-
 telligo : Ταῦτα καὶ δρώντες τὰν εἰράναν
 ἔχοντες, ἃ χρὴ δοῖτε, καὶ τοὺς φυγάδας
 ἀνέντες, ubi verba ἃ χρὴ δοῖτε nescio

quam conditionem pecuniariam si-
 gnificantiā, cum sequentibus certe
 ordine perverso sunt collocata, ut
 Reiskius etiam admonuit. Fortasse
 intelliguntur τὰ ὄμηρα, de quibus su-
 pra §. 15. ex Lysia monui. Ceterum
 vides pacis condiciones fuisse in pejus
 mutatas. De muris enim longis mi-
 tius antea senserant hostes. Vide su-
 pra ad §. 15. Aristides Leuctrica 2,
 p. 132 : Τελευτῶντες δ' ἐπὶ τοσοῦτον
 κατέσχον τοὺς πρέσβεις, ἕως πλήρη
 νεκρῶν ἐποίησαν τὴν πόλιν. καὶ ταύτην
 ἐπιθήκη κακῶν προσεξετίσαμεν αὐτοῖς.
 τηρικαῦτα δ' ἐσπένδοντο ἐπὶ τῷ προσ-
 θείναι τι κακόν, ἐπὶ τῷ παραδοῦναι μὲν
 ἡμᾶς αὐτοὺς τὰς ἐπιλοίπους ναῦς, κατα-
 σκάψαι δὲ αὐτοχειρία τὰ τεῖχη. In
 Rhodiaca p. 372. est : Ταῖς ἐναντῶν
 χερσὶ κατασκαφάντων. Idem ibidem
 p. 132. mala civitatis auget fuga et
 seditione servorum, nescio quo aucto-
 tore. Ita vero ille : Καταλαβόντες τὸν
 εἰσπλοῦν εἰργον τὰ πλοῖα τοῦ Πειραιῶς.
 καὶ δὴ λιμὸς ἦν—ἀλλ' ἐχομένων μὲν
 τῶν νήσων, ἐχομένων δὲ τῶν ἄλλων
 ἀπάντων κτημάτων, μεθεστηκότων δὲ
 οἰκετῶν, πορθουμένης δὲ τῆς χώρας ὑπὸ
 τῶν ἐν Δεκελείᾳ, τοῦ δ' ἐδάφους ὅστος
 λοιποῦ τῆ πόλει. SCHN.

κατάξαντας] Aoristum hunc et si-
 miles verbi ἄγω damnavit Phrynichus,
 ad quem vide Lobeckium p. 287.
 SCHN. καθέντας B.D.H.I.V. κατα-
 θέντας C.F.K. Photius aliique gram-
 matici : Καθέντες, καταγαγόντες. Sic
 exsules dicuntur κατιέναι.

νομίζοντας] νομίζοντες B.

Post Λακεδαιμονίοις interpungunt
 B.D.

21. ἐπ' ἀνέφερον, ut ego conjeceram
 ad Stephani Thes. v. Ἐπαναφέρο, p.
 1414, C, pro ἐπανεφέροτο, B.D.

ἤκοιον· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολο-
22 λυμένων τῷ λιμῷ. τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις

μέλλειν C.D.E.F.K. μέλειν B. Ceteri μένειν.

22. τῇ δὲ ὑστεραία] Lysias p. 428. de Theramene: Ὁ δὲ ὢν μὲν ὑπέσχετο οὐδὲν ἔπραξεν—καὶ τὸ τελευταῖον οὐ πρότερον εἶασε τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι, ἕως ὃ λεγόμενος ὑπ' ἐκείνου καιρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτηρήθη. καὶ μετεπέμψατο μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς ἐκ Σάμου, ἐπέδημσε δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τότε δὲ τούτων ὑπαρχόντων καὶ παρόντων Λυσάνδρου καὶ Φιλοχάρου καὶ Μιλτιάδου, περὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐκκλησίαν ἐποίουν, ἵνα μήτε ῥήτωρ αὐτοῖς μηδεὶς ἐναντιοῖτο μήτε ἀπειλοῖτο, ἕμεις τε μὴ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα ἔλοισθε. (ubi legendum ἀπειλοῖτε ὑμεῖς, μήτε τὰ τῇ etc.) ἀναστὰς δὲ Θηραμένης ἐκέλευσεν ὑμᾶς τριάκοντα ἀνδράσιν ἐπιτρέψαι τὴν πόλιν καὶ τῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι, ἣν Δρακοντίδης ἀπέφηνεν· ὑμεῖς δ' ὅμως καὶ οὕτω διακείμενοι ἐθορυβεῖτε, ὡς οὐ ποιήσοιτες ταῦτα. Deinde Theramenes impudenter dixit nihil se curare tumultum concionis; nosse enim se multos cives eadem sentientes, atque ita placere Lacedæmonis. Post eum surrexit Lysander, et cum multa alia audacter locutus esset, tum Atheniensibus non esse jam de forma reipublicæ deliberandum affirmavit, sed de ipsa salute et libertate agi, nisi jussa a Theramene fecerint. Fecisse enim eos contra fœdus. Itaque aliqui abierunt, alii tacuerunt, pauci suffragia tulerunt et assensi sunt Therameni. Παρηγγέλλετο γὰρ αὐτοῖς, δέκα μὲν, οὓς Θηραμένης ἀπέδειξε, χειροτονεῖσαι, δέκα δὲ, οὓς οἱ καθεστηκότες ἔφοροι κελεύοιεν, δέκα δὲ ἐκ τῶν παρόντων. Orator, quæcumque dixerat, credere jubet auditores ipsi Therameni, tum quidem occiso jam: Πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένα ἐν τῇ βουλῇ ἀπολογούμενος ἔλεγεν, ὀνειδίζων μὲν τοῖς φεύγουσιν, ὅτι δι' αὐτὸν κατέλθαι, οὐδὲν δὲ φρονιζοῖεν τῶν Λακεδαιμονίων, ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας μετέχουσιν, ὅτι πάντων τῶν πεπραγμένων—αὐτὸς αἴτιος γεγενημένος, τοιοῦτων τυγχάνοι, πολλὰς πίστει αὐτῷ ἔργω δεδωκώς καὶ παρ' ἐκείνων ὄρκους εἰληφώς. Ex quo loco apparet apologiam Theramenis tum scriptam

circumlatam fuisse et vulgatam. De eadem Lysias p. 425: Πυνθάνομαι γὰρ ταῦτα ἀπολογῆσθαι αὐτόν. et p. 426: Νῦν δ' ὀρώ τὰς τε ἀπολογίας εἰς ἐκείνου ἀναφερομένας. Cum Lysia facit Plutarchus Lysandro c. 15, præsentem tamen Lysandrum non facit: Δυσπειθῶς δὲ καὶ τραχέως φερόντων ἀποστείλας πρὸς τὸν δῆμον ἔφη τὴν πόλιν εἰληφέναι παρασπονδοῦσαν. ἑστάναι γὰρ τὰ τείχη τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς ἔδει καθηρῆσθαι, παρῳχημένων. ἕτεραν οὖν ἐξ ἀρχῆς προθήσειν γνώμην περὶ αὐτῶν ὡς τὰς ὁμολογίας λελευκότων. ἔνιοι δὲ καὶ προτεθῆναι φασιν ὡς ἀληθῶς ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ γνώμην ἐν τοῖς συμμάχουσι. ὅτε καὶ τὸν Θηβαίων Ἐριάνθη εἰσηγήσασθαι τὸ μὲν ἄστει κατασκάψαι, τὴν δὲ χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον. Ex quo apparet fuisse dies statutos aliquot, intra quos muros civiui oportebat. In postremis ordinem rerum pervertit Plutarchus; quæ enim de Thebanorum crudeli consilio refert, ad priora tempora pertinent. Ceterum Philochares et Miltiades fuisse videntur inter novem legatos, qui cum Theramene fuerant Lacedæmonem missi, auctore Xenophonte. Non solum autem de eo contentiones erant in concione Atheniensium, an muri diruendi essent, sed multo magis de forma reipublicæ disceptabatur, quam Theramenes cum aliis ad paucorum potestatem redigere conabatur, adversantibus aliis, qui democratiam optabant. Quare Theramenes, cum Lacedæmonis oligarchiis ubique favere, et a Lysandro in Græcia atque Asia post victoriam postremam reipublicæ Græcarum urbium omnes in paucorum potestatem redactas fuisse nosset, auxilium petiit a Lysandro, qui prætextu fœderis læsi usus populum in concione eo adigit ut triginta viris rempublicam traderet. Turbæ de forma reipublicæ ortæ videntur ex eo quod Lacedæmonii Athenienses uti jusserant porro τῇ πατρίῳ πολιτείᾳ. Ita disertè Diodorus 14, 3, etsi de forma reipublicæ ne verbum quidem inest decreto a Plutarcho commemorato Lysandr. c. 14. Patriam rempublicam interpretabantur alii eam quali ante Solonem usi fuerant Athe-

- ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ 23 πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. μετὰ [14] δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήεσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αἰλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.
- 24 Καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ μεσοῦντι Διονύσιος ὁ Ἐρμοκράτους Συρακόσιος ἐτυράννησε, μάχη μὲν πρότερον ἡττηθέντων ὑπὸ Συρακοσίων Καρχηδονίων, σπᾶνει δὲ σίτου ἐλόντων Ἀκράγαντα, ἐκλιπόντων τῶν Σικελιωτῶν τὴν πόλιν.

ΚΕΦ. Γ.

A. C. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει [ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς, ἥ τὸ στάδιον ἐνίκα 404.

nienses, oligarchiam scilicet; plures contra democratiam a Solone constitutam exoptabant. Vicit tandem cum Lysandro sententia Theramenis, et electi sunt qui πατρίους νόμους conscriberent; de quibus deinde dicam ad §. 2. c. 3. Contentiones de forma reipublicæ per dies aliquot protractas fuisse ait Diodorus l. c.: tandem eos qui oligarchiam optabant Lysandrum in suas traxisse partes, eumque cum navibus centum in Piræeum adduxisse; hunc convocata populi concione jussisse triginta viris rempublicam tradere; contradoxisse ei Theramenem, fœderis tabulas opponentem, ex quibus πάτριος πολιτεία permissa fuisset Atheniensibus; contra Lysandrum affirmasse hujus fœderis nullam porro esse auctoritatem; præterisse enim dies statutos, antequam urbis muri diruti fuissent; denique graviter Therameni minatum Lysandrum tandem eo adegisse eum cum populo ut jussa facerent et triginta viros legerent. Quæ quidem narratio adversa fronte pugnat cum Lysia; nisi statuas insidias antea cum Lysandro compositas fuisse a Theramene, quod quidem ex Lysia narratione suspicari oportet. SCHN.

ἀπήγγελλον] ἀπήγγειλλον, ut videtur, pr. B.

ἀντειπόντων] Vides Xenophontem favere Lysia narrationi. Favet etiam Plutarchus in Lysandro c. 14, qui Cleomenis demagogi cum Theramene concertationem ea de re refert. SCHN. πολὺ B.C.D.E.V. Ceteri πολλῶ. συνεπαινεσάντων B.D.V. Ceteri ξυνεπ.

23. ὑπ' αἰλητρίδων] Plutarch. Lysandr. c. 15: Πολλὰς μὲν ἐξ ἄστεος μετεπέμψατο αἰλητρίδας, πάσας δὲ τὰς ἐν τῷ στρατοπέδῳ συναγαγὼν τὰ τεῖχη κατέσκαπτε καὶ τὰς τριήρεις κατέφλεγε πρὸς τὸν αἰλὸν, ἐστεφανωμένων καὶ παιζόντων ἅμα τῶν συμμάχων, ὡς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἄρχουσαν τῆς ἐλευθερίας. Ceterum naves traditas recepit combussitque Lysander et moenia diruit die 16 mensis Munychionis, auctore Plutarcho l. c.—ὑπ' αἰλητρίδων dicitur ut alias ὑπ' αἰλῶν. Exemplum alia attulit Valckenar. ad Herodot. 7, 22. Latini dicunt ad tibicinem, ad præconem et similia. Huc pertinet, quod narrat Isocrates Areopag. p. 153 B: Τοὺς νεωσοίκους ἐπὶ καθαιρέσει τριῶν ταλάντων ἀποδοδιμένους. SCHN.

τῇ] ἐν τῇ V.

24. Ἀκράγαντα] Vide Casaubon. ad Polybium p. 128. SCHN.

I. ᾧ B. Ceteri ἐν ᾧ. Conf. I, 2, I.

Κροκίνας Θετταλός, Ἐνδίου ἐν Σπάρτῃ ἐφορευόντος, Πυθόδωρου δ' ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος, ὃν Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἠρέθη, οὐκ ὀνομάζουσιν, ἀλλ' ἀναρχίαν τὸν ἐνιαυτὸν καλοῦσιν. 2 ἐγένετο δὲ αὕτη ἡ ὀλιγαρχία ὧδε.] ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα [2] ἄνδρας ἐλέσθαι, οἱ τοὺς πατρίους νόμους συγγράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύσουσι. καὶ ἠρέθησαν οἷδε, Πολυχάρης, Κριτίας, Μηλόβιος, Ἰππόλοχος, Εὐκλείδης, Ἱέρων, Μνησίλοχος, Χρέμων, Θηραμένης, Ἀρεσίας, Διοκλῆς, Φαιδρίας, Χαιρέλεως,

Κροκίνας] Κρωκίνας B.C.D.H.

Θετταλός] Diodoro 14, 3. Larisæus est. SCHN.

Εὐδίκου B.D.V., ut est s. 10, ubi D. Πρόδικος. Hic ceteri Εὐδίου. "Thucydides libro 5. Ἐνδίου Spartanum memorat. Quare scriptura dubia est, Xenophonti tamen eadem ubique restituenda esse videtur." SCHN. Restitui Ἐνδίου hic et infra, quod similiter Ἐνδικος scriptum in libris quibusdam Isæi p. 42 HSt., ubi alius memoratur, Εὐδίου p. 44, 45.

Ἀθήναις] Ἀθήνησιν A.C.Y. Ald., corrigente H. "Quemadmodum Athenienses, hunc archontem non numerantes, annum ipsum ἀναρχίαν appellabant, ita Elei Olympiadas aliis ludorum præsidibus actas non numerabant, sed ἀνολυμπιάδας appellabant, ut infra ex Pausania videbimus." SCHN.

δὲ αὕτη seclisit Valckenarius, ut antea verba ᾧ vel ἐν ᾧ ἦν—καλοῦσιν, ego ᾧ—ὧδε, de quibus v. ad I, 2, I.

2. ἔδοξε τῷ δήμῳ] Forma quidem decreti erat solennis, sed populus a Lysandro fuit vi adactus, ut antea demonstratum fuit. SCHN.

πατρίους νόμους] Ejectis demum triginta tyrannis, decreto Tisameni accurate definitum fuisse quid esset κατὰ τὰ πάτρια πολιτεύεσθαι ex Andocide de Mysteriis p. 39. annotat Morus. Sed is locus est de eo tempore quo viginti viri post decemviros sunt constituti. De Tisameno et Nicomacho vide Indicem sub verbo συγγράφειν τοὺς πατρίους νόμους. Ceterum Diodorus etiam ait legum curam triginta viros variis de causis, quas prætexebat, procrastinasse, senatum et reliquos magistratus ex amicis supplevisse et constituisse, 14, 4. Nescio an ad hanc legum emendan-

darum curam usque procrastinatam pertinere locus ex Demosthenis oratione Leptinea s. 74: Τοσοῦτοι μὲν οἱ ἐναντίοι σφίσιν αὐτοῖς εἰσὶ νόμοι, ὥστε ἐχειροτονεῖτε ἡμεῖς τοὺς διαλέξοντας τοὺς ἐναντίους ἐπὶ πάμπαν ἠδὴ χρόνον, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν μᾶλλον δυνατὰί πέρασ σχεῖν. Dicta fuit illa oratio Olymp. 106, 2. Conjecturæ meæ favet, quod permultum temporis jam curæ legum emendandarum impensum fuisse ait orator. Interpretes nihil attulerunt quod ad illustrandum locum faceret, nisi quod de Tisameni psephismate quædam annotavit Wolf. Prolegom. Leptin. p. 62. SCHN.

συγγράψουσι B.D.V. Ceteri ξυγγρ. πολιτεύσουσι] Infra s. 12. et 5, 3, 25. in hac ipsa dictione bis legitur scriptum sine varietate πολιτεύουτο. Ceterum de his viris, qui proprie ξυγγραφεῖς τριάκοντα dicti fuerunt, vide plura in Indice sub verbo συγγράφειν. SCHN.

οἷδε B.D.H.I.V. Ceteri οἷτοι.

Πολυχάρης B.D.V. Ceteri Πολυάρχης. "Alibi nominatum non reperi. De Critia Dico Chrys. Or. 21, p. 502: Οὐκοῦν διακίως Ἀθηναῖοι νομοθέτην αὐτὸν εἶλοντο ἐπὶ γε τῷ μεταγράψαι τοὺς παλαιούς νόμους, ὡς οὐδένα αὐτῶν ἔλιπεν. Melobium et Mnesithidem nominat Lysias c. Eratosth. p. 420. Chremonem cum Satyro nominat Lysias c. Callim. p. 849." SCHN. Melobium ex Hyperide contra Autoclem memorat etiam Harpocration.

Μνησίλοχος, Χρέμων] Μνησίλεχος, Χρήμων E. Χρήμων etiam K.

Ἀρεσίας] Littera σ in B. anceps an γ. Ἀρεσίας Ἀρεσίππου Κεφαλῆθεν est in inser. apud Boeckh. Urkunden ueber das Seewesen p. 492, 41.

Θηραμένης] Hunc populi suffragiis

Ἄναίτιος, Πείσων, Σοφοκλῆς, Ἐρατοσθένης, Χαρικλῆς, Ὀνομακλῆς, Θεόγυς, Αἰσχίνης, Θεογένης, Κλεομήδης, Ἐρασί-
στρατος, Φείδων, Δρακοντίδης, Εὐμάθης, Ἀριστοτέλης, Ἴπ-
3 πόμαχος, Μνησιθείδης. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπέπλει Λύ- [3]

in numerum triginta virorum adscitum fuisse, ut ceterorum crudelitate temperaret, ait Diodorus 14, 4. SCHN. De Theramens ingenio conf. Niebuhr. Schol. hist. vol. 2, part. 2, p. 168 seqq. et 200 s.

Διοκλῆς] Idem esse videtur, de quo Demosthenes c. Timocr. p. 713. in lege post Euclidem archontem lata anno altero, uti putant interpretes: Διοκλῆς εἶπε τοὺς νόμους τοὺς πρὸ Εὐκλείδου τεθέντας ἐν δημοκρατία καὶ ὅσοι ἐπ' Εὐκλείδου ἐτέθησαν καὶ εἰσιν ἀναγεγραμμένοι, κυρίου εἶναι τοὺς δὲ μετ' Εὐκλείδην τεθέντας καὶ τὸ λοιπὸν τιθεμένους κυρίου εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἕκαστος ἐτέθη. Pro Phædria Palmerius Exercitt. p. 64. monuit in Demosthenis Or. de falsa legat. p. 402. Phædimum nominari, cujus filius Xenophon in Macedonia apud Philippum fuit. SCHN. Φαιδίμων in loco Demosthenis etiam Pol lux 6, 8, ut restituendum videatur.

Πείσων] Pisonem et Theognin nominat Lysias p. 386. SCHN.

Σοφοκλῆς] de quo Ruhnkenii Hist. orat. p. 128. ed. Reiskii. Sophoclem poetam Olympiadis 93. anno 3. mortuum posuit Diodorus 13, 103. ubi Wesseling. p. 626. Solinus sepultum fuisse ait in sepulcro patrio prope Deceleam, concedente Lysandro, a Baccho in somnis admonito. Ita quoque auctor Vitæ Sophoclis (p. 5, 8. ed. Dind. Oxon.) SCHN.

Ἐρατοσθένης] Hic est contra quem scripta extat oratio Lysiae, unde plura excerpta posui ad historiam hujus temporis pertinentia. SCHN.

Χαρικλῆς] Chariclem Isocrates de Bigis p. 355 D. ejusque affinem Tisiam senatorem tunc fuisse ait. Aristot. Polit. 5, 5, 4: Οἷον ἐν τοῖς τριάκοντα Ἀθηναῖσι οἱ περὶ Χαρικλέα ἴσχυσαν τοὺς τριάκοντα δημαγωγοῦντες. Andocides de Myster. p. 18. de Pisandro et Charicle: Οἱ δοκοῦντες ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ εἰνούστατοι εἶναι τῷ δήμῳ. SCHN.

Ὀνομακλῆς] Hunc nominat Thucyd. 8, 25, alium cum Archeptolemo

damnatum auctor Vitæ Thucydidis. SCHN.

Θεόγυς] Scholia Aristophanis Ach. v. 11. Theognin tragœdiæ poetam, ab Aristophane sæpius exagitatam, ajunt fuisse e 30 tyrannis: ὅς καὶ Χιῶν ἐλέγετο. quæ exscripsit Suidas in voce Θεόγυς. Idem testatur Harpocratio in Lexico rhetorico. SCHN. Θεόγυς B.

Θεογένης] Θεαγένης V.
Φείδων] Hunc cum Charicle nominavit Lysias p. 420. Locum Hieronymi c. Jovinianum I. p. 186. ed. Benedict. excerpsit Vincentius Spec. histor. 4, 63. *Triginta Atheniensium tyranni cum Phidone in convivio necassent, filias ejus virgines ad se venire jusserunt, et scortorum more nudari ac super pavimenta patris sanguine cruentata impudicis gestibus ludere: quæ paulisper dissimulato dolore, cum temulentos convivas cernerent, quasi ad requisita naturæ egredientes, invicem se complexæ præcipitaverunt in puteum, ut virginitatem morte servarent.* Hinc agnosces hominum istorum insolens ingenium. SCHN.

Δρακοντίδης] Hunc nominat Lysias p. 430. Libanius in Apologia Socratis p. 21. Reiskii nominat Δρακοντίδην καὶ Χαρικλέα καὶ Μηλόβιον. Scholia Aristoph. ad Vesp. v. 157. Καλλίστρατος ἕνα τῶν λ' φησὶν (Dracontidem), εἰ μὴ ὀμόνυμος· ἔστι γὰρ οὗτος ὁ τὸ περὶ τῶν λ' ψήφισμα περὶ ἀλιγαρχίας γράψας, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν Πολιτείαις. SCHN.

Ἀριστοτέλης] Aristotelem τὸν τῶν τριάκοντα γενόμενον memorat Plato Parmenidis p. 127 D. Juniorem istum ipso Socrate fuisse dicitur p. 135 D. SCHN.

3. τούτων δὲ B.C.F.H.V. Ceteri τούτων δῆ.

ἀπέπλει Λύσανδρος πρὸς Σάμον] A seeming discordance occurs between Lysias and Xenophon. The orator asserts that at the appointment of the Thirty the ships of Lysander were already at Samos: In Eratosth. p. 126, 36: Θηραμένης—μετεπέμψατο μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς ἐκ Σάμον,

σανδρος πρὸς Σάμον, Ἄγρις δ' ἐκ τῆς Δεκελείας ἀπαγαγὼν τὸ πεζὸν στράτευμα διέλυσε κατὰ πόλεις ἐκάστους.

4 Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν περὶ ἡλίου ἔκλειψιν Λυκόφρων ὁ Φεραῖος, βουλόμενος ἄρξαι ὅλης τῆς Θετταλίας, τοὺς ἐναντιομένους αὐτῷ τῶν Θετταλῶν, Λαρισαίους τε καὶ ἄλλους, μάχη ἐνίκησε καὶ πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

5 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ Διονύσιος ὁ Συρακόσιος τύραννος [4] μάχη ἠττηθεὶς ὑπὸ Καρχηδονίων Γέλαν καὶ Καμάριναν ἀπό-

ἐπεδήμησε δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. The historian affirms that Lysander sailed to Samos after their appointment. Perhaps the fleet was already despatched to Samos, while Lysander himself remained in Attica. CLINTON. F. H. vol. 2, p. 330. ed. tert.

πρὸς Σάμον] εἰς Σάμον V.

4. ἡλίου ἔκλειψιν] Quam Septembris d. 3. tribuunt tabulae astronomicæ, monente Dodwello. SCHN.

Λυκόφρων] Hæc qui præter nostrum memoraverit equidem ignoro. Licebit tamen aliquid de rebus tunc in Thessalia gestis aliunde arguere. Pertinent scilicet hæc ad Olymp. 94. annum 1. Cyrus anno 3. Olympiadis 93. rediit ad patrem moribundum. Unde cum rediisset, petiit ab eo Aristippus Thessalus, πειζόμενος ὑπὸ τῶν οἴκοι ἀντιστασιωτῶν, ut sibi duo millia militum cum stipendio trium mensium concederet, quibus superare contrariam factionem conabatur. Cui Cyrus gratificatus præterea suasit ne prius cum hostibus pacem faceret quam ipse Cyri consilium ea de re sibi petiisset. Deinde vero cum Cyrus expeditionem contra fratrem meditaretur, Aristippus copias istas Cyro remisit duce Menone Thessalo item, uti refert Xenophon in Anabasi 1, 1, 10. et 2, 6, 28. Ex Platonis Menone discimus Aristippum Larisæum et regia Aleuadarum familia ortum fuisse, Menonem autem, Aristippi amasium, Pharsalium. Quos quidem locos si invicem et cum narratione hac Xenophontis de Lycophrone comparaveris, probabilis inde existet conjectura ad easdem a Lycophrone excitatas turbas Olymp. 94. anno 1. pertinere copias ab Aristippo Lari-

sæo paulo antea contractas, quas scilicet Aleuadarum familia et studiosi Lycophronis conatibus opponere volebant. Medii Larisæorum principis bellum cum Lycophrone Pheræo obiter memorat Diodorus 14, 82. illique a Græcis Corinthiaco federi adsociatis auxilia submissa refert, quibuscum Pharsalium expugnavit, Lacedæmoniorum præsidium eiecit, atque incolas in servitutem redegit. Hæc ille sub anno 2. Olympiadis 96. Atque huc pertinent etiam οἱ Μηδίων ξένοι ἐν Φαρσάλῳ occisi, apud Aristotelem Animal. 9, 31, quem pessime vertit Plinius, annotante Victorio V. Lect. 37. c. 2. Alius esse videtur Μῆδιος ὁ Θεσσαλὸς, ad quem invitatus Alexander periit, narrante Diodoro 17, 117. Adde Plutarchi narrationem Galbæ c. 1: Διονύσιος Φεραῖος ἄρξαντα Θετταλῶν δέκα μῆνας, εἰτ' εὐθύς ἀναireθέντα τὸν τραγικὸν ἀνεκάλει τύραννον, ἐπισκώπτων τὸ τάχος τῆς μεταβολῆς, ubi Coraes Lycophronem intelligi hunc censet. SCHN.

Φεραῖος F.

Λαρισαίους] Libri Λαρισσαίους, nisi quod alterum σ B. inter versus.

μάχη ἐνίκησε B.D.V. Ceteri ἐνίκησε μάχη.

5. Συρακ. hic et infra V.

μάχη ἠττηθεὶς] cum Gelois vellet succurrere. Diodorus 13, 110. SCHN.

Γέλαν—Καμάριναν] Γέλλαν A.D.E. Καμάριναν omnes. "Diodorus 13, 113: Τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος τῶν ἰππέων (Syraacusiorum) ἐκπεσὸν ἐκ τῆς πόλεως κατελάβετο τὴν νῦν καλουμένην Αἴτηνν—Γελῶοι δὲ καὶ Καμαριναῖοι τῷ Διονυσίῳ διαφόρως ἔχοντες εἰς Λεοντίους ἀπηλλάγησαν. Conf. Thucyd. 5, 4." SCHN.

ἀπόλεσε] ἀπόλεσαν B. pr.

λεσε. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ Λεοντῖνοι Συρακοσίοις συνοικούντες ἀπέστησαν εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν ἀπὸ Διονυσίου καὶ Συρακοσίων. παραχρῆμα δὲ καὶ οἱ Συρακοσίοι ἱππεῖς ὑπὸ Διονυσίου εἰς Κατάνην ἀπεστάλησαν.

- 6 Οἱ δὲ Σάμιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Λυσάνδρου πάντη, ἐπεὶ [5]
οὐ βουλομένων αὐτῶν τὸ πρῶτον ὁμολογεῖν προσβάλλειν ἤδη
ἔμελλεν ὁ Λύσανδρος, ὁμολόγησαν ἔν ἰμάτιον ἔχων ἕκαστος
ἀπιεῖναι τῶν ἐλευθέρων, τὰ δ' ἄλλα παραδοῦναι· καὶ οὕτως
7 ἐξήλθον. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἀρχαίοις πολίταις παραδοὺς τὴν [6]
πόλιν καὶ τὰ ἐνόητα πάντα, καὶ δέκα ἄρχοντας καταστήσας
8 φρουρεῖν, ἀφήκε τὸ τῶν συμμάχων ναυτικὸν κατὰ πόλεις, ταῖς
δὲ Λακωνικαῖς ναυσὶν ἀπέπλευσεν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπάγων
τά τε τῶν αἰχμαλώτων νεῶν ἀκρωτήρια καὶ τὰς ἐκ τοῦ Πει-
ραιῶς τριήρεις πλὴν δώδεκα καὶ στεφάνους, οὓς παρὰ τῶν
πόλεων ἐλάμβανε δῶρα ἰδία, καὶ ἀργυρίου τετρακόσια καὶ
ἐβδομήκοντα τάλαντα, ἃ περιεγένοντο τῶν φόρων, οὓς αὐτῷ
Κῦρος παρέδειξεν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκτίησато
9 ἐν τῷ πολέμῳ. ταῦτα δὲ πάντα Λακεδαιμονίοις ἀπέδωκε τε- [7]
λευτῶντος τοῦ θέρους [εἰς ὃ ἐξάμηνος καὶ ὀκτῶ καὶ εἴκοσιν ἔτη

συνοικούντες B.D.V. Ceteri ξυνοικ. αὐτῶν] Libri αὐτῶν.

6. οὐ servavit A., om. ceteri.

βουλομένων B.D.V. Ceteri βουλευ-
ομένων.

7. τοῖς ἀρχαίοις] Sunt hi cives anti-
tiqui, qui ab Atheniensibus fuerant
ejecti quadringenti, auctore Thucy-
dide 8, 21. SCHN.

φρουρεῖν B.C.D.E.F.H.I.V. Ceteri
φρουρούς. “Diodorus 14, 3: Καὶ τῆς
μὲν Σάμου Θώρακα τὸν Σπαρτιάτην ἄρ-
μοστήν κατέστησεν, αὐτὸς δὲ μετὰ νεῶν
ἑκατὸν κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ,
συναγαγὼν δ' ἐκκλησίαν συνεβούλευσε
τοῖς Ἀθηναίοις ἐλεῖσθαι τριάκοντα
ἄνδρας τοὺς ἀφηγησομένους τῆς πο-
λιτείας.” SCHN.

συμμάχων B.D.V. Ceteri ξυμμά-
χων.

8. ἀπέπλευσεν] ἀπέπλει C.

ἀπάγων] ἀπαγαγὼν B. “Ipse in
Thraciam abiit profectus, misso do-
mum Gylippo cum spoliis. Vide Plu-
tarch. c. 16. Diodorus 13, 106. O-
lympiade 93, 4: Αὐτὸς μὲν ταύτην
ἐπολιόρκει, Γυλιππον δὲ τὸν εἰς Σικε-

λίαν τοῖς Συρακοσίοις τῷ ναυτικῷ
συμπολεμήσαντα ἀπέστειλεν εἰς Σπάρ-
την τὰ τε λάφυρα κομίζοντα καὶ μετὰ
τούτων ἀργυρίου τάλαντα χίλια καὶ
πεντακόσια. Tum narrat furtum Gy-
lippi, ut Plutarchus. SCHN.

τοῦ Πειραιῶς] Πειραιῶς B.

πλὴν δώδεκα] Vid. c. 2, 20.

ἐλάμβανε] mutatum velim in ἔλαβε.
SCHN. Frustra.

τάλαντα] Cum his pecuniis Lace-
dæmoni primum importatam fuisse
avaritiam et reliqua ex ea nata vitia,
quæ disciplinam Lycurgi et veteres
mores perverterent, auctor est cum
aliis Plutarchus Lysand. c. 17. SCHN.
V. autem de hac pecunia Thirlwall.
Hist. vol. 4. p. 171. ed. a. 1847.

τῶν φόρων] Vid. 2, 1, 14.

εἴ τι] ἔτι B.

ἐκτίησато B.D.I.V. προεκτίησато (?)

E. Ceteri προσεκτίησато.

9. ταῦτα δὲ B.C.D.E.V. Ceteri
ταῦτα δή.

ὁ B.D.H.V. Ceteri ὁ δ.

ἐξάμηνος] scil. χρόνος. Ita infra 3,
4, 3. ἐξαμήνου σίτον. Utitur eadem

forma etiam Aristoteles. Quia bellum per annos duodeciginta et sex menses tractum est, enumerat Xenophon Ephoros, eponymos scilicet, undetriginta. SCHN. Sed totum hoc εἰς ὃ ἐξάμηνος—οἴκαδε κατέπλευσεν pariter atque ceteras annorum belli ephorumque notationes, de quibus v. ad 1, 2, 1, non esse Xenophontis ipsum illud ἐξάμηνος genere masculino dictum absolute prodere videtur. Paulo aliter sensit Clinton. F. H. vol. 2. p. 330. seq. ed. tert., cujus hæc est disputatio: "With the return of Lysander from Samos the war was ended by the Lacedæmonian computation. Dodwell has sagaciously detected, and satisfactorily proved, the hand of an interpolator in the dates inserted in Xenophon Hel. 1, 2, 1; 1, 3, 1; 1, 6, 1; 2, 1, 10; 2, 3, 1. See Dissert. 8, p. 340—359. But there is not equal reason for suspecting interpolation in the list of Spartan ephors: Hel. 2, 3, 10. Xenophon states the war as the Lacedæmonians computed it. The Athenians reckoned it to terminate at the surrender of their city; the Lacedæmonians extended it to the return of Lysander to Lacedæmon after the reduction of Samos, about six months after the surrender of Athens, and in the autumn of B. C. 404. It was consistent with the plan of Xenophon to introduce the names of the ephors, by whose years the Lacedæmonians made their computation of time. He enumerates twenty-nine. 1. Αἰνησίαις—29. Εὐδίκος, ἐφ' οὗ Λύσανδρος οἴκαδε κατέπλευσεν. That the ephors commenced in autumn, we know from Thucyd. 5, 36. The first ephor, *Ænesias*, is recognised by Thucydides 2, 2, and his seventh month would be conumerary with the tenth month of *Pythodorus*, the Athenian archon. The eleventh ephor, *Pleistolas*, is conumerary with the archon *Alcæus*, and with the tenth year of the war, in Thucyd. 5, 19. He would enter upon office in the third month of Alcæus, autumn B. C. 422. The twenty-first ephor, *Alexippidas*, is conumerary with the twentieth year of the war, in Thucyd. 8, 58. Lysander would return home, τελευτῶντος τοῦ θέρους, in the beginning of the year of *Eudicus*, about October B. C. 404. Perhaps from this

genuine list of ephors, the ephors of the four last years of the war have been inserted by the interpolator: *Euarchippus* Hel. 1, 2, 1; *Pantacles* 1, 3, 1; *Pityas* 1, 6, 1; *Archytas* 2, 1, 10, with their corresponding archons. Of these, the two last are nearly in their right places; the two former are disjoined from the facts to which they belonged, and are placed each a year too high. *Pantacles* (according to the plan of the interpolator, who anticipates a few months) should have been inserted at 1, 4, 2; and *Euarchippus* at 1, 3, 1, in the place now occupied by *Pantacles*. The years specified 2, 3, 9, *twenty-eight years and a half*, cannot be the genuine number. If the Lacedæmonians computed the war from the attack upon Plataea in the seventh month of *Ænesias*, the duration was twenty-seven years and a half. If they computed from the battle of Potidæa and the congress at Lacedæmon in the autumn of B. C. 432, their reckoning would rise to twenty-eight years. But that point of time coincided with the fourteenth year of the truce, and not the fifteenth. See the Tables B. C. 432, 2. The numbers, then, in Xenophon are perhaps corrupted, and should express *twenty-seven years and a half*." Contra dubitans de ephorum catalogo chronologiam Xenophonteam veramque putat Vœmelius in comment. "Quo tempore bellum Peloponnesium finitum sit." Francof. ad Mœnum 1851 edita, cujus summa est dissensus Thucydidis 5, 26: Γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἐξῆς, ὡς ἕκαστα ἐγένετο, κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας, μέχρι οὗ τὴν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξυμμαχοὶ καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλαβον. Ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξυμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι.—Ἐν τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷ δεκαετεί καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόπτῳ ἀνακωχῇ καὶ τῷ ὕστερον ἐξ αὐτῆς πολέμῳ εὐρήσει τις τοσαῦτα ἔτη, λογιζόμενος κατὰ τοὺς χρόνους καὶ ἡμέρας οὐ πολλὰς παρενεγκούσας, cum hoc loco, ubi 29 ephori numerentur, quum nullo modo ne secundum Xenophontem quidem 29 anni belli computentur, interpretatione tollendum esse. Neque enim ἐξάμηνος cum proximo

- τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα, ἐν οἷς ἔφοροι οἱ ἀριθμούμενοι οἶδε ἐγένοντο, Αἰνησίας πρῶτος, ἐφ' οὗ ἤρξατο ὁ πόλεμος, πέμπτω καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν μετ' Εὐβοίας ἄλωσιν τριακονταετιδῶν
- 10 σπονδῶν, μετὰ δὲ τοῦτον οἶδε, Βρασίδης, Ἰσάνωρ, Σωστρατίδης, Ἐξαρχος, Ἀγησίστρατος, Ἀγγενίδας, Ὀνομακλῆς, Ζεΐξιππος, Πιτύας, Πλειστόλας, Κλεινόμαχος, Ἰλαρχος, Λέων, Χαιρίλας, Πατησιάδας, Κλεοσθένης, Λυκάριος, Ἐπήρατος, Ὀνομάντιος, Ἀλεξιππίδας, Μισγολαΐδας, Ἰσίας, Ἀρακος, Εὐάρχιππος, Παντακλῆς, Πιτύας, Ἀρχύτας, Ἐνδιος, ἐφ' οὗ Λύσανδρος πράξας τὰ εἰρημένα οἴκαδε κατέπλευσεν.]
- 11 Οἱ δὲ τριάκοντα ἡρέθησαν μὲν ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τεῖχη [8] καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθηρέθη· αἰρεθέντες δὲ ἐφ' ᾧ τε συγγράφαι νόμους, καθ' οὓστινας πολιτεύσονται, τούτους μὲν αἰεὶ ἔμελλον συγγράφειν τε καὶ ἀποδεικνύειν, βουλὴν δὲ καὶ
- 12 τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέστησαν ὡς ἐδόκει αὐτοῖς. ἔπειτα πρῶ-

καὶ arte conjungi posse, quia articulus additus sit [quem tamen optimi libri omittunt], sed priori καὶ non numerum, verum narrationem continuari: *Rediit domum Lysander præterita æstate, qua finita belli tempus semestre finitum est, simulque* (conf. Demosth. Pac. § 2) 28 anni militares, sive æstates e more Lacedæmoniorum, quem Xenophon sequitur. Quibus addit: "Cum hac explicatione 29 ephori (ab interpolatore fortasse additi?) constant. Nam Lacedæmoniorum anni et magistratus incipiebant æquinocio auctumnali. Vid. Dodwellus De Cyclis 8, 5. Hermann. Ant. Publ. § 44, 2. Conf. Thuc. 5, 36." Et post plura de rerum per singulos annos ordine p. 8: "Constant igitur secum Thucydides et Xenophon in annis singulis numerandis: diversum finem belli posuerunt, ille rectissime finitum bellum putavit pace cum Lacedæmoniiis facta (d. 10 m. Aprilis a. Chr. 404), alter finem esse dixit, quum hostium exercitus dimissus esset et classis reversa (m. Septembri exeunte ejusdem anni.)"

οἱ ἀριθμούμενοι B.V. Ceteri ἀριθμούμενοι. "Sunt qui Atticis ἐπώνυμοι dicuntur, quorum nominibus anni numerantur." SCHN.

τριακονταετιδῶν] Factæ sunt hæ in triginta annos cum Lacedæmoniiis,

Eubœa ab Atheniensibus capta; sed quatuor et decem elapsis annis fœdus fractum fuit et bellum cæptum, auctore Thucydide 1, 87 et 115. SCHN.

10. Ἀγησίστρατος] Ἀγωνίστρατος E. Ἀγηστρατος V. nescio an Ἀγκίστρατος. Paullo ante Ἰσάρων K. Ἀγγενίδας] Ἀγκενίδας V.

Χαιρίλας B.C.D.F.H.I. Χαιρίλας E.K. Ceteri Χαιρίδας, nisi quod Χαιρίδας—Ἰσίας om. V. "Laconica sunt Χαιρίλαος [vel Χαιρίλας] et Χάριλλος. Sed in reliquis etiam nominibus vitiosa quædam esse suspicor." SCHN.

Πατησιάδας] Πατησιάδης H. Πατασιάδας K.

Λυκάριος] Idem nomen in inscriptione Ægyptia restituebat Letronnius *Recueil des Inscriptions*, vol. 2. p. 444, n. 477, ubi ΛΥΚΑΡΙΩΜΙΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ, simileque Λυκαρίων annotavi ad Stephani Thes.

Ὀνομάντιος] Ὀνημάντιος E.

Πιτύας om. D.

Ἀρχύτας] Ἀρχίτας B. Ἀρχύγας E. Εὐδίκος] Πρόδικος D. Ἐκδικος V. Vid. annot. ad s. 1, ubi Ἐνδιος conjeci.

11. συγγράφαι—συγγράφειν B.D.V. Ceteri ξυγγρ.

ὡς ἐδόκει] Lysias contra Eratosthenem p. 412: "Ὅθεν τῆς στάσεως ἤρξαν, πέντε ἄνδρες ἔφοροι κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλουμένων ἐταίρων, συναγωγῆς μὲν τῶν πολιτῶν, ἀρχοντες δὲ τῶν

τον μὲν οὖς πάντες ἤδεσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἀπὸ συκοφαντίας ζῶντας καὶ τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς βαρεῖς ὄντας, συλλαμβάνοντες ὑπῆγον θανάτου· καὶ ἢ τε βουλή ἠδέως αὐτῶν κατεψηφίζετο οἱ τε ἄλλοι ὅσοι συνήδεσαν ἑαυτοῖς μὴ ὄντες τοιοῦτοι 13 οὐδὲν ἤχθοντο. ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο βουλευέσθαι ὅπως ἂν ἐξείη [9] * αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλοιντο, ἐκ τούτου πρῶτον μὲν πέμψαντες εἰς Λακεδαίμονα Αἰσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλην ἔπεισαν Λύσανδρον φρουροὺς σφίσι συμπράξαι ἐλθεῖν, ἕως δὴ τοὺς πονηροὺς ἐκποδῶν ποιησάμενοι καταστήσαιντο τὴν πολι- 14 τείαν· θρέψειν δὲ αὐτοὶ ὑπίσχυοντο. ὁ δὲ πεισθεὶς τοὺς τε φρουροὺς καὶ Καλλίβιον ἀρμοστήν συνέπραξεν αὐτοῖς πεμφθῆναι. οἱ δ' ἐπεὶ τὴν φρουρὰν ἔλαβον, τὸν μὲν Καλλίβιον [10] ἐθεράπευον πάσῃ θεραπείᾳ, ὡς πάντα ἐπαινοίη ἅ πράττειεν, τῶν δὲ φρουρῶν τούτου συμπέμποντος αὐτοῖς οὖς ἐβούλοντο

συνωμοτῶν, ὧν Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν. οὗτοι δὲ φυλάρχους ἐπὶ τὰς φυλακάς (emendant φυλάς) κατέστησαν, καὶ ὁ ὅτι δέοι χειροτονεῖσθαι καὶ οὐστίνως χρῆ ἀρχειν παρήγγειλαν καὶ εἴτι ἄλλο πράττειν βούλοιντο κύριοι ἦσαν. Hos igitur quinque ephoros triginta viri ex suo cætu delegerant; eosque alibi etiam nominat Lysias, præterea nemo. SCHN.

12. συκοφαντίας] Consentit Diodorus 14, 4, et ipse Lysias contra Eratosthenem c. 2. Plutarchus de Carnium esu p. 998 B: Οὕτω τοι καὶ οἱ τυραννοῦντες—ὡσπερ ἀπέκτειναν Ἀθήνησι τὸν κάκιστον τῶν συκοφαντῶν, ὅς Ἐπιτήδειος προσηγορεύθη, καὶ δεύτερον ὁμοίως καὶ τρίτον· εἴτ' ἐκ τούτου συνήθεις γενόμενοι Νικήρατον περιεῶρων ἀπολλύμενον τὸν Νικίου καὶ Θηραμένη τὸν στρατηγὸν καὶ Πολέμαρχον τὸν φιλόσοφον. Hic est Polemarchus Lysiae frater natu maximus, quem etiam philosophiæ studiosum nominat Plato Phædri p. 257 B. Idem de Solertia p. 959 E: ὡσπερ ἐν Ἀθήναις πρῶτος τις ὑπὸ τῶν τριάκοντα συκοφάντης ἀποθανὼν Ἐπιτήδειος ἐλέχθη· καὶ δεύτερος ὁμοίως καὶ τρίτος· ἐκ τούτου δὲ κατὰ μικρὸν ἦδη προϋόντες ἦπτοντο τῶν ἐπεικῶν, καὶ τέλος οὐδὲ τῶν ἀρίστων ἀπέσχοντο πολιτῶν. Nomen sycophantæ vitiosum esse vidit Xylander. Epigenem, Diophanem, Clisthenem nominat Lysias p. 778.

Sallustius Catil. c. 50: Lacedæmonii devictis Atheniensibus triginta viros imposuere, qui rempublicam eorum tractarent. Hi primo cæperunt pessimum quemque et omnibus inivisum indemnatum necare: ea populus lætari et merito dicere fieri: post ubi paululum licentia crevit, juxta bonos et malos libidinose interficere, ceteros metu terrere: ita civitas servitute oppressa stultæ lætitiæ graves pœnas dedit. SCHN.

καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς] Sunt hi optimates, alibi γνώριμοι dicti. SCHN. κάγαθοῖς B. Ceteri καὶ ἀγαθοῖς. Conf. s. 15, 38, 49, ubi crasis κάγαθοι modo facta modo neglecta.

βαρεῖς ὄντας] βαρίνοντας K. ὅσοι addunt B.D.H.I.V. οἱ F., om. ceteri.

συνήδεσαν B.D.V. Ceteri ἐξυνήδεσαν. τοιοῦτοι] τοσοῦτοι A.C. Ald., corrigentibus H.I. τοιοῦτοις F.

13. πέμψαντες] Hæc usque ad s. 15. hinc excerptis Diodorus 14, 4. SCHN. Sed is Xenophontem non sequitur.

συμπράξαι—συνέπραξεν B.D.V. Ceteri ζυμ. et ξυν. καὶ θρέψειν K.

14. συμπέμποντος B. correctus, qui pr. eadem manu—πεσόντος, D.V. Ceteri ξυμπεσόντος. “De Callibio vide Plutarchi Lysandrum c. 15. Præsidium hoc Lacedæmonium quot

- συνελάμβανον οὐκέτι τοὺς πονηροὺς τε καὶ ὀλίγους ἀξίους, ἀλλ' ἤδη οὖς ἐνόμιζον ἥκιστα μὲν παρωθουμένους ἀνέχεσθαι, ἀντιπράττειν δέ τι ἐπιχειροῦντας πλείστους ἂν τοὺς συνεθέλοντας
- 15 λαμβάνειν. τῷ μὲν οὖν πρώτῳ χρόνῳ ὁ Κριτίας τῷ Θηρα- [11] μένει ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν· ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετής ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν, ἄτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε, λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν, εἴ τις ἐτιμάτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς κάγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο, ἐπεὶ καὶ ἐγὼ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ
- 16 ἀρέσκειν ἕνεκα τῆ πόλει καὶ εἶπομεν καὶ ἐπράξαμεν· ὁ δὲ, ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρήτο τῷ Θηραμένει, ἀντέλεγεν ὅτι οὐκ ἐγχωροίη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιῆσθαι τοὺς ἱκανωτάτους διακωλύειν· εἰ δὲ, ὅτι τριάκοντά ἐσμεν καὶ οὐχ εἷς, ἠπτόν τι οἶε ὥσπερ τυραννίδος ταύτης τῆς ἀρχῆς
- 17 χρῆναι ἐπιμελεῖσθαι, εὐήθης εἶ. ἐπεὶ δὲ ἀποθησκόντων πολ- [12] λῶν καὶ ἀδίκως πολλοὶ δῆλοι ἦσαν συνιστάμενοί τε καὶ θαυμάζοντες τί ἔσοιτο ἡ πολιτεία, πάλιν ἔλεγεν ὁ Θηραμένης ὅτι εἰ μὴ τις κοινωνοὺς ἱκανοὺς λήψοιτο τῶν πραγμάτων, ἀδύνατον
- 18 ἔσοιτο τὴν ὀλιγαρχίαν διαμένειν. ἐκ τούτου μέντοι Κριτίας

menses adfuerit nusquam traditum legimus. Locus tamen est Isocratis in Panegyrico c. 32, qui huc pertinere videtur. Lacedæmonios aut obijcere Atheniensibus iniquitatem judiciorum, αὐτοὶ πλείους ἐν τρισὶ μῆσιν ἀκρίτους ἀποκτείναντες ὧν ἡ πόλις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀπάσης ἔκρινε. Quæ videntur ad præsidium hoc Laconicum pertinere; sed in Panathenæico p. 246 B, eadem repetuntur verba ita: "Ὅτι πλείους Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἑλλήνων ἀκρίτους ἀπεκτόνασιν τῶν παρ' ἡμῖν, ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν καταστάντων, ex quo videntur hæc non ad solos Athenienses et tempus tyrannorum triginta, sed ad reliquos etiam Græcos, ab imperantibus Lacedæmonii occisos, pertinere." SCHN.

συνελάμβανον B.D.V. Ceteri ξυνελάμβανον.

ἀνέχεσθαι] ἀν ἀνέχεσθαι Schæferus.

ἂν τοὺς] αὐτοὺς F.

συνεθέλοντας B.D.V. ξυνεθέλοντας Y.

Ceteri ξυνεθέλοντας.

15. Κριτίας] Conf. Thirlwall. Hist.

vol. 4. p. 205. seq. ed. a. 1847. et Niebuhr. Schol. hist. vol. 2, part. 2, p. 175 et 200 s.

ἐπὶ τὸ] ἐπὶ τῷ A. Ald., corrigente H. ἀποκτείνειν B.C.D.V. Ceteri ἀποκτείναι.

φυγῶν ὑπὸ Κæppenus et Wytenbachius. Libri φυγῶν ἀπό.

κάγαθούς B. Ceteri καὶ ἀγαθούς.

16. ἐκποδῶν B.

οἶε] οἷη B.

ὥσπερ τυραννίδος] ὥσπερ τυραννίδα C.E.F. Ald. "Damnat hæc verba tanquam ex interpretatione orta Jacobus in Ἄττικοῖς: alioqui enim ἡ fuisse interponendum ante ὥσπερ. Ita censuit quoque Wytenbachius, quem refutavit Matthiæ Miscellan. Philolog. parte 2. p. 90." SCHN. Recte Matthiæ ὥσπερ interpretatur οὕτως ὥσπερ.

17. συνιστάμενοι B.D.V. Ceteri ξυνιστάμενοι.

τί ἔσοιτο ἡ πολιτεία] Thuc. 2, 52: Ὑπερβιαζομένου τοῦ κακοῦ οἱ ἄνθρωποι οὐκ ἔχοντες ὅ τι γέγονται.

πραγμάτων] τοιούτων K.

καὶ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἤδη φοβούμενοι καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν
 Θηραμένην, μὴ συρρυνείσαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται, καταλέ-
 19 γουσι τρισχιλίους τοὺς μεθέζοντας δὴ τῶν πραγμάτων. ὁ δ' [13]
 αὐτῷ Θηραμένης καὶ πρὸς ταῦτα ἔλεγεν ὅτι ἄτοπον δοκοίη ἑαυ-
 τῷ γε εἶναι τὸ πρῶτον μὲν βουλομένους τοὺς βελτίστους τῶν
 πολιτῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχιλίους, ὥσπερ τὸν ἀρι-
 θμὸν τοῦτον ἔχοντά τινα ἀνάγκην καλοὺς καγαθοὺς εἶναι, καὶ
 οὗτ' ἔξω τούτων σπουδαίους οὗτ' ἐντὸς τούτων πονηροὺς οἷόν τε
 εἶη γενέσθαι· ἔπειτα δ', ἔφη, ὁρῶ ἔγωγε δύο ἡμᾶς τὰ ἐναντιώ-
 20 μένων κατασκευαζομένους. ὁ μὲν ταῦτ' ἔλεγεν. οἱ δ' ἐξέτασιν [14]
 ποιήσαντες τῶν μὲν τρισχιλίων ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῶν δ' ἔξω τοῦ
 καταλόγου ἄλλων ἀλλαχοῦ, ἔπειτα κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὄπλα,
 ἐν ᾧ ἐκείνοι ἀπεληλίθεσαν πέμψαντες τοὺς φρουροὺς καὶ τῶν

18. τριάκοντα] οἱ ἐκ τῶν τριάκοντα
 A.I. Ald. Vid. annot. ad 2, 4, 21.
 συρρυνείσαν] συρρείσαν B.C.V.
 Ceteri συρρῦσαν.

19. εἰαυτῷ γε B.D.H.V.Y. Ceteri
 εἰαυτῷ.

βελτίστους] μεγίστους V., qui mox
 τρισχι in fine versus pro τρισχιλίους.

βουλομένους τοὺς βελτίστους τῶν
 πολιτῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχι-
 λίους] Semel positum κοινωνοὺς ποιή-
 σασθαι repetendum, ut Anabas. 3, 4,
 13: Τισσαφέρους ἐπέφάνη οὗς τε αὐ-
 τὸς ἰππέας ἤλθεν ἔχων καὶ τὴν Ὀρόν-
 του δύναμιν. Ib. 4, 5, 15: Ἰδόντες
 μέλαν τι χωρίον διὰ τὸ ἐκλελοιπέναι αὐ-
 τόθι τὴν χιόνα εἴκαζον τετηκέναι, post
 τετηκέναι aliquot libri repetunt τὴν
 χιόνα. Pind. Nem. 10, 50: Οὐ θαυ-
 μα σφίσιν ἔγγενές ἔμμεν ἀθληταῖς
 ἀγαθοῖσιν. Diodor. 11, 8: Ἐπὶ το-
 σοῦτο δὲ προέβρισαν ταῖς προθυμίαις
 ὥστε τοὺς εἰωθότας ἐκ διαδοχῆς μετα-
 λαμβάνειν τῆς μάχης οὐ συνεχώρησαν.
 Pausan. 2, 17, 7: Ὅτε ὁ λύχνος ὁ
 πρὸ τῶν στεφανωμάτων ἤπτετο. Conf.
 annot. ad 1, 7, 6 et 24. et Matthiæ
 Gram. § 634, 1. L. DIND. Hæc quo-
 que facta esse imitatione prioris tyran-
 nidis, de qua Thucydides 8, 65 seqq.,
 jam Valesius admonuit. SCHN.

ἀνάγκην] ἀνάγκη A. Ald.
 καγαθοῦς] Libri καὶ ἀγαθοῦς. V.
 annot. ad s. 12.

σπουδαίους] σπουδαίως B.

δ' om. V.

ὁρῶ] ὁρῶ δ' A. Ald.

ἡμᾶς B.E. Ceteri ὑμᾶς.

τὰ ante ἐναντιώτατα om. Ald., ad-
 dit H.

20. ἔξω τοῦ καταλόγου] Hos Iso-
 crates ait pertinuisse ad τὸν μετὰ Λυ-
 σάνδρου κατάλογον, contra Euthynum
 p. 400 A: Νικίας γὰρ οὐτοσί, ἐπειδὴ
 οἱ τριάκοντα κατέστησαν, καὶ αὐτὸν οἱ
 ἔχθροὶ ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων τῆς πο-
 λιτείας ἐξήλειφον, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυ-
 σάνδρου κατάλογον ἐνέγραφον—αὐτὸς
 δὲ εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διηγάτο. Contra
 Callimachum p. 374 D: Οὗτ' ἐκ τῶν
 μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξαλείψας,
 εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον
 ἐγγράψας. Hunc eundem catalogum
 dicit Lysias p. 773: Οὐδ' εἰς τὸν κα-
 τάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα
 φανήσομαι, quem locum pessime in-
 terpretatur Reiskius. SCHN.

κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὄπλα] Infra s.
 54: Ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα
 κηρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην.
 Similia sunt παραγγέλλειν εἰς τὰ ὄπλα
 Anab. 1, 5, 13, et hoc inscr. Syriæ
 ap. Bæekh. vol. 2. p. 276, n. 2347,
 c. 14: Περὶ τούτων παραχρήμα ὁ δῆ-
 μος ἐλόμενος ἄνδρα εἰς Σίφνον Κτησι-
 κλῆν Χαρικλείδου διὰ νυκτὸς ἔνεκεν τοῦ
 κατασκευάσθαι τὰ προγεγραμμένα.

ἀπεληλίθεσαν B.D. ἀπεληλίθησαν
 A.E. Ceteri ἀπεληλίθησαν.

- πολιτῶν τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῖς τὰ ὄπλα πάντων πλὴν τῶν
 τρισχιλίων παρέιλοντο, καὶ ἀνακομίσαντες ταῦτα εἰς τὴν ἀκρό-
 21 πολιν συνέθηκαν ἐν τῷ ναῷ. τούτων δὲ γενομένων, ὡς ἐξὸν [15]
 ἤδη ποιεῖν αὐτοῖς ὅ τι βούλουτο, πολλοὺς μὲν ἔχθρας ἕνεκα
 ἀπέκτεινον, πολλοὺς δὲ χρημάτων. ἔδοξε δ' αὐτοῖς, ὅπως
 ἔχοιεν καὶ τοῖς φρουροῖς χρήματα διδόναι, καὶ τῶν μετοίκων
 ἕνα ἕκαστον λαβεῖν, καὶ αὐτοὺς μὲν ἀποκτεῖναι, τὰ δὲ χρήματα
 22 αὐτῶν ἀποσημήνασθαι. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸν Θηραμένην λαβεῖν
 ὄντινα βούλοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο, Ἄλλ' οὐ δοκεῖ μοι, ἔφη,
 καλὸν εἶναι φάσκοντας βελτίστους εἶναι ἀδικώτερα τῶν συκο-
 φαντῶν ποιεῖν. ἐκείνοι μὲν γὰρ παρ' ὧν χρήματα λαμβάνοιεν
 ζῆν εἶων, ἡμεῖς δὲ ἀποκτενοῦμεν μηδὲν ἀδικούντας, ἵνα χρήματα
 23 λαμβάνωμεν; πῶς οὐ ταῦτα τῷ παντὶ ἐκείνων ἀδικώτερα; οἱ [16]
 δ' ἐμποδῶν νομίζοντες αὐτὸν εἶναι τῷ ποιεῖν ὅ τι βούλουτο,
 ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς βουλευτὰς ἄλλος πρὸς
 ἄλλον διέβαλλον ὡς λυμαινόμενον τὴν πολιτείαν. καὶ πα-
 ραγγείλαντες νεανίσκοις οἱ ἐδόκουν αὐτοῖς θρασύτατοι εἶναι
 24 λήν. ἐπεὶ δὲ ὁ Θηραμένης παρήν, ἀναστὰς ὁ Κριτίας ἔλεξεν
 ὧδε.

Ὡ ἄνδρες βουλευταῖ, εἰ μὲν τις ὑμῶν νομίζει πλέονας τοῦ [17]
 καιροῦ ἀποθνήσκειν, ἐννοησάτω ὅτι ὅπου πολιτεία μεθίστανται
 πανταχοῦ ταῦτα γίγνεται· πλείστους δὲ ἀνάγκη ἐνθάδε πολε-

συνέθηκαν B.D.V. Ceteri ξυνέθη-
 καν.

21. πολλοὺς μὲν] πολλοὺς B.
 ἀπέκτεινον, πολλοὺς] ἀπέκτειναν, ἄλ-
 λους V.

καὶ τοῖς] τοῖς B. recte fortasse.

χρήματα διδόναι] χρημασι δόναι E.
 καὶ deleri voluit Meier de bonis dam-
 natorum p. 161. sine causa idonea.
 SCHN.

μετοίκων] Vide infra ad §. 40.
 SCHN.

ἀποσημήνασθαι] proscriptione pub-
 licare. Infra cap. 4, 13, est: Τοὺς
 φίλτατους τῶν ἡμετέρων ἀπεισημαίνον-
 το. SCHN.

22. ἀδικούντας] ἀδικούντες B.E.

τῷ παντὶ] παντὶ B.

23. παραγγείλαντες] παρήγγειλαν
 τοῖς F. Ald., corrigente H. παρήγγει-
 λαν A.E. "Ceterum senatores tum

plerique fuerant et ante triginta viros
 in senatu et favebant illis, teste Lysia
 p. 457. Idem p. 467. senatum præ-
 sidibus 30 viris ita pingit: Οἱ μὲν
 γὰρ τριάκοντα ἐκάθητο ἐπὶ τῶν βά-
 θρων, οὐ νῦν οἱ πρυτάνεις καθίζονται,
 δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ πρόσθεν τῶν
 τριάκοντα ἐκείσθην. τὴν δὲ ψῆφον οὐκ
 εἰς καδίσκους, ἀλλὰ φανεράν ἐπὶ τὰς
 τραπέζας ταύτας ἔδει τίθεσθαι. Talis erat
 tum forma senatus seu τῶν δισχιλίων,
 hæc sentiendi libertas." SCHN.

μάλης] μασχάλης K.

συνέλεξαν B.D. Ceteri ξυνέλεξαν.

ᾧδε om. B., ut solet variari in libris
 sequente ᾧ ἄνδρες, quod cum ᾧδε
 confusum ap. Stobæum Fl. vol. 1,
 p. 379, in verbis Xenoph. Conv. 2,
 24.

24. ἐνθάδε servarunt B.Y.

μίους εἶναι τοῖς εἰς ὀλιγαρχίαν μεθιστάσι διά τε τὸ πολυαν-
 θρωποτάτην τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν εἶναι καὶ διὰ τὸ πλεῖ-
 25 στον χρόνον ἐν ἐλευθερίᾳ τὸν δῆμον τεθράφθαι. ἡμεῖς δὲ
 γνόντες μὲν τοῖς οἷοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολιτείαν
 εἶναι δημοκρατίαν, γνόντες δὲ ὅτι Λακεδαιμονίοις τοῖς περι-
 σώσασιν ἡμᾶς ὁ μὲν δῆμος οὔ ποτ' ἂν φίλος γένοιτο, οἱ δὲ
 βέλτιστοι αἰεὶ ἂν πιστοὶ διατελοῖεν, διὰ ταῦτα σὺν τῇ Λακε-
 26 δαιμονίων γνώμῃ τήνδε τὴν πολιτείαν καθίσταμεν. καὶ ἐάν
 τινα αἰσθανώμεθα ἐναντίον τῇ ὀλιγαρχίᾳ, ὅσον δυνάμεθα ἐκπο-
 δῶν ποιούμεθα· πολὺ δὲ μάλιστα δοκεῖ ἡμῖν δίκαιον εἶναι, εἴ
 τις ἡμῶν αὐτῶν λυμαίνεται ταύτῃ τῇ καταστάσει, δίκην αὐτὸν
 27 δίδουαι. νῦν οὖν αἰσθανώμεθα Θηραμένην τουτονὶ οἷς δύναται
 ἀπολλύντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, ἦν κατα-
 νοῆτε, εὐρήσετε οὔτε ψέγοντα οὐδένα μᾶλλον Θηραμένους του-
 τουὶ τὰ παρόντα οὔτε ἐναντιούμενον, ὅταν τινὰ ἐκποδῶν βου-
 λώμεθα ποιήσασθαι τῶν δημαγωγῶν. εἰ μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς
 ταῦτα ἐγίνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ μέντοι πονηρός γ' ἂν
 28 δικαίως ἐνομιζέτο· νῦν δὲ αὐτὸς μὲν ἄρξας τῆς πρὸς Λακεδαι-
 μονίους πίστεως καὶ φιλίας, αὐτὸς δὲ τῆς τοῦ δήμου καταλύ-
 σεως, μάλιστα δὲ ἐξορμήσας ἡμᾶς τοῖς πρώτοις ὑπαγομένοις
 εἰς ἡμᾶς δίκην ἐπιτιθεῖναι, νῦν ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς φανερώς
 ἐχθροὶ τῷ δήμῳ γεγενήμεθα, οὐκέτ' αὐτῷ τὰ γιγνόμενα ἀρέ-
 σκει, ὅπως αὐτὸς μὲν αὖ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καταστῆ, ἡμεῖς δὲ δίκην
 29 δῶμεν τῶν πεπραγμένων. ὥστε οὐ μόνον ὡς ἐχθρῷ αὐτῷ προ-

τεθράφθαι B.D.F.V. Ceteri τετρά-
 φθαι.

25. γνόντες μὲν] γνόντες F. Ald.,
 corrigente H.

οἷοις τε ἡμῖν καὶ ὑμῖν] Hanc vulga-
 tam scripturam cum Reizio De incl.
 p. 78. transposita copula τε correxi.
 Male Zeunius οἷοις περ ἡμῖν καὶ ὑμῖν
 fecerat, ut 1, 4, 16. SCHN. V. ad
 s. 27.

δημοκρατίαν B. Post hoc πολιτείαν
 transponit V.

26. ἐναντίον B.C.D.F.H.V. Ceteri
 ἐναντία.

ποιούμεθα] ποιούμεν K.

δοκεῖ ἡμῖν B.D.F.H.I.V. Ceteri
 ἡμῖν δοκεῖ.

27. ἡμᾶς—ὑμᾶς] ὑμᾶς—ἡμᾶς B., ut
 s. 28, 29. Alterum s. 25, et, ubi ta-

men V. ut hic, 33; ut ubique resti-
 tuendus videatur ordo ὑμεῖς—ἡμεῖς.

ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, ἦν κατανοῆτε,
 εὐρήσετε] Infra s. 34: Ὡς δ' εἰκότα
 ποιούμεν, καὶ τὰδ' ἐνόησατε. Hic εὐ-
 ρήσετε, ἦν κατανοῆτε H. van Herwer-
 den Thes. litterar. Lugd. Bat. 1851,
 d. 30 Jan. propositis p. 3, 12. Sed Hier.
 3, 8: Εἰ ἐθέλεις κατανοεῖν, εὐρήθεις.

ταῦτα om. A.C.E.F. Ald., sed ad-
 dunt H.I.

ἐκποδῶν βουλώμεθα] invertit V.
 ἐγίνωσκε D.E. et alibi.

28. ἐξορμήσας] ἐφορμήσας K.
 eis om. E.

ἡμᾶς] ὑμᾶς B.C.D.F. Conf. s. 33,
 ἡμεῖς τοῦτον ὑπάγομεν.

γιγνόμενα F., ut 29 γίνονται cum
 B.C.D.E. et alibi.

ήκει ἀλλὰ καὶ ὡς προδότῃ ὑμῶν τε καὶ ἡμῶν διδόναι τὴν δίκην. καίτοι τοσοῦτῳ μὲν δεινότερον προδοσία πολέμου, ὅσῳ χαλεπώτερον φυλάξασθαι τὸ ἀφανὲς τοῦ φανεροῦ, τοσοῦτῳ δ' ἔχθιον, ὅσῳ πολέμοις μὲν ἄνθρωποι καὶ σπένδονται αὐθις καὶ πιστοὶ γίνονται, ὃν δ' ἂν προδιδόντα λαμβάνωσι, τούτῳ οὔτε

30^ο ἐσπίεσατο πώποτε οὐδεὶς οὔτ' ἐπίστευσε τοῦ λοιποῦ. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι οὐ καινὰ ταῦτα οὗτος ποιεῖ, ἀλλὰ φύσει προδότης ἐστίν, ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τούτῳ πεπραγμένα. οὗτος γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν τιμώμενος ὑπὸ τοῦ δήμου κατὰ τὸν πατέρα Ἄγωνα, προπετέστατος ἐγένετο τὴν δημοκρατίαν μεταστῆσαι εἰς τοὺς τετρακοσίους, καὶ ἐπρότευν ἐν ἐκείνοις. ἐπεὶ δ' ἤσθητο ἀντίπαλόν τι τῇ ὀλιγαρχίᾳ συνιστάμενον, πρῶτος αὖ ἡγεμὼν τῷ

31^ο δήμῳ ἐπ' ἐκείνους ἐγένετο· ὅθεν δήπου καὶ κόθορνος ἐπικαλεῖται· καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἀρμόττειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφο-

29. ὑμῶν τε καὶ ἡμῶν] ἡμῶν τε καὶ ὑμῶν V.

πολέμοι] Morus emendat πολέμιφ: cum Weiskio πολέμοις scripsi. SCHN. Ad quod tacet V.

αὐθις καὶ] καὶ αὐθις B.

οὔτ' ἐπίστευσε B. D. F. οὔτε ἐπίστευσε V. οὔτε πιστεύσαι I. οὔτε σπείσαιο C. F. οὔτ' ἂν σπείσαιο A. Ald. οὔτ' ἂν σπείσαιο E.

30. καινὰ] κενὰ Ald., corrigente H.

οὗτος γὰρ] οὗτος μὲν, omisso μὲν post ἀρχῆς, A. C. D. E. Ald., non omisso B. pr., sed eadem manu in γὰρ mutans.

κατὰ τὸν πατέρα] ad exemplum patris. Lysias p. 426. de Theramene: Πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν ἐλέσθαι. καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ τῶν προβούλων ὦν ταῦτ' ἔπραττε. De Theramene, Nicia et Thucydide Plutarchus in Nicia c. 2: Καὶ πατρικὴν ἔχοντες εὖνοιαν καὶ φιλίαν πρὸς τὸν δῆμον. De Theramene Xenophon's locum excerpit schol. Aristoph. Ran. v. 546. Narrat Hagnonis filium adoptione, non natu, fuisse, et ex Ceo insula oriundum; sed nescio quid sit quod addit: Δοκεῖ καὶ οὗτος καὶ ταῦτα τὰ τρία ἐπιψηφίσασθαι ἐπὶ ζημία ἢ δεσμεύεσθαι ἐν τῷ ξύλῳ ἢ πιεῖν κώνειον ἢ ἐκφυγεῖν. Adoptionem Eupollidis comici testimonio firmant scholia Ran. v. 1001. SCHN.

Ἄγωνα] Libri Ἄγωνα.

προπετέστατος ἐγένετο τὴν δημοκρατίαν μεταστῆσαι] V. Thuc. 8, 68 seq. ἐν ἐκείνοις] ἐν om. A. C. E. F. I. Ald., corrigente H.

ἤσθητο ἀντίπαλόν τι τῇ ὀλιγαρχίᾳ συνιστάμενον] V. Thuc. 8, 89.

συνιστάμενον B. D. V. Ceteri ξυνιστάμενον.

31. γὰρ post δήπου delevit Stephanus. γὰρ δήπουθεν K. δήπου et γὰρ supra

versum B. qui sic: ὁ^π δ^δ γ^δ καὶ κόθορνος. καὶ κόθορνος—καὶ γὰρ om. E.

καὶ γὰρ—ἀμφοτέρων delenda censet Morus veluti glossema, et ante eum Ruhnken. Dissert. de Antiphonte vol. 7, p. 816. Reisk. ("nisi sint ex margine" Valckenar. Diatr. de Aristobulo p. 110) quamvis schol. Aristoph. Ran. v. 47. eadem in suo libro repererit. SCHN. Qui dicit E. ἐν Ἑλληνικοῖς ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν ἀρμόττειν αὐτὸν φησιν. Respicit etiam Theramenes infra s. 47: Ἀποκαλεῖ δὲ κόθορνον με, ὡς ἀμφοτέροις περιώμενον ἀρμόττειν. Δοκεῖν autem sæpe dicitur etiam de rebus certis, velut Cyrop. 1, 2, 2: Οὗτοι δὲ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελούμενοι κ. τ. λ.

ἀρμόττειν] Plutarchus Præcept. reipubl. gerendæ p. 824 B: Δεῖ τὸν Θηραμένους κόθορνον ὑποδοῦμενον ἀμφοτέροις ὁμιλεῖν καὶ μηδετέροις προστίθεσθαι. ZEUN.

τέροις δοκεῖ, ἀποβλέπει δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων. δεῖ δὲ, ὦ Θηρά-
μενες, ἄνδρα τὸν ἄξιον ζῆν οὐ προάγειν μὲν δεινὸν εἶναι εἰς
πράγματα τοὺς συνόντας, ἣν δέ τι ἀντικόπτη, εὐθύς μεταβάλ-
λεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ ἐν νηὶ διαπονεῖσθαι, ἕως ἂν εἰς οὖρον κατα-
στῶσιν· εἰ δὲ μὴ, πῶς ἂν ἀφίκοιντό ποτε ἔνθα δεῖ, εἰ ἐπειδάν
32 τι ἀντικόψη, εὐθύς εἰς τάναντία πλέοιεν; καὶ εἰσὶ μὲν δήπου
πᾶσαι μεταβολαὶ πολιτειῶν θανατηφόροι, σὺ δὲ διὰ τὸ εὐμε-
τάβολος εἶναι πλείστοις μὲν μεταίτιος εἰ ἐξ ὀλιγαρχίας ὑπὸ
τοῦ δήμου ἀπολωλέναι, πλείστοις δ' ἐκ δημοκρατίας ὑπὸ τῶν
βελτιόνων. οὗτος δέ τοι ἐστὶν ὃς ταχθεὶς ἀνελέσθαι ὑπὸ τῶν
στρατηγῶν τοὺς καταδύντας Ἀθηναίων ἐν τῇ περὶ Λέσβου
ναυμαχίᾳ αὐτὸς οὐκ ἀνελόμενος ὅμως τῶν στρατηγῶν κατηγο-
33 ρῶν ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, ἵνα αὐτὸς περισωθείη. ὅστις γε μὴν
φανερὸς ἐστὶ τοῦ μὲν πλεονεκτεῖν ἀεὶ ἐπιμελούμενος, τοῦ δὲ
καλοῦ καὶ τῶν φίλων μηδὲν ἐντρεπόμενος, πῶς τούτου χρῆ
ποτε φείσασθαι; πῶς δὲ οὐ φυλάξασθαι, εἰδότες αὐτοῦ τὰς
μεταβολὰς, ὡς μὴ καὶ ἡμᾶς ταυτὸ δυνασθῆ ποιῆσαι; ἡμεῖς
οὖν τοῦτον ὑπάγομεν καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα καὶ ὡς προδιδόντα
ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δ' εἰκότα ποιούμεν, καὶ τὰδ' ἐννοήσατε.
34 καλλίστη μὲν γὰρ δήπου δοκεῖ πολιτεία εἶναι ἡ Λακεδαιμονίων
εἰ δὲ ἐκείνη ἐπιχειρήσειέ τις τῶν ἐφόρων ἀντὶ τοῦ τοῖς πλείοσι
πίθεσθαι ψέγειν τε τὴν ἀρχὴν καὶ ἐναντιοῦσθαι τοῖς πραττο-

ἀπ' ἀμφοτέρων B.C.D.F.H.V. ἐπ'
ἀμφοτέρων A.E. Ceteri ἐπ' ἀμφοτέρων.
Illud exprimere videtur Plut. l. c.

τοὺς συνόντας post πράγματα ro-
nunt B.C.D.F.I.V. Ceteri τοὺς ξυ-
νόνας post εἶναι.

ἐν νηὶ] ἐνὸν K.
εἰς οὖρον] dum ventum secundum
nacti fuerint. SCHN.

πῶς ἂν B.K. Ceteri πῶς.
32. εἰ om. F. cum lacuna.
ἀπολωλέναι] ἀπολλύναι huic super-
scribit F.

δ' ἐκ] δὲ καὶ K.
ὃς] ὃς καὶ B.
ταχθεὶς ἀνελέσθαι] ταχύς ἀγγελέ-
σθαι K.

Λέσβου] Prælium ad Arginusas
intelligit. SCHN. V. 1, 7, 4 seq.

33. ἐπιμελούμενος D.V. ἐπιμελώμε-

νος B. Ceteri ἐπιμελούμενος.

δυνασθῆ] δύνασθαι K.V. "For-
mam δυνασθῆ pro δυνῆθῆ passim of-
ferunt Xenophontis libri scripti, ve-
luti plures Cyrop. 1, 1, 5. ἐδυνάσθη.
Anabas. 7, 6, 20. δυνασθείη. ἐδυνά-
σθη Hellen. 7, 3, 3. sine varietate,
ut ἐδυνάσθητε 7, 3, 7. et ἐδυνάσθησαν
7, 7, 25. μέγα δυνασθῶσι 6, 5, 40.
δυνασθείσιν supra 1, 4, 16." SCHN.

ποιῆσαι] ποιεῖν καὶ K.
ὑπάγομεν] ἀπάγομεν F. Proximum
καὶ om. V., qui deinde ὡς προδιδόντα
ἡμᾶς τε καὶ ἡμᾶς.

34. ἐκείνη] Stephanus ἐν ἐκείνη.
recte. SCHN. Pro ἐκεί positum putat
Boissonad. ad Eunap. p. 505. Quod
ipsum mirum nisi maluerit
Xenophon.

ἐπιχειρήσειε] ἐπιχειρήέ (sic) B.

μένοις, οὐκ ἂν οἴεσθε αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐφόρων καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἀπάσης πόλεως τῆς μεγίστης τιμωρίας ἀξιωθῆναι; καὶ ὑμεῖς οὖν, εἰς σωφρονῆτε, οὐ τοῦτου ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν φείσεσθε, ὡς οὗτος σωθεὶς μὲν πολλοὺς ἂν μέγα φρονεῖν ποιήσειε τῶν ἐναντία γιγνωσκόντων ὑμῖν, ἀπολόμενος δὲ πάντων καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω ὑποτέμοι ἂν τὰς ἐλπίδας.

- 35 Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐκαθέζετο· Θηραμένης δὲ ἀναστὰς ἔλε- [18] ξεν, Ἄλλὰ πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὦ ἄνδρες, ὃ τελευταῖον κατ' ἐμοῦ εἶπε. φησὶ γάρ με τοὺς στρατηγοὺς ἀποκτεῖναι κατηγοροῦντα. ἐγὼ δὲ οὐκ ἦρχον δήπου κατ' ἐκείνων λόγον, ἀλλ' ἐκείνοι ἔφασαν προσταχθέν μοι ὑφ' ἑαυτῶν οὐκ ἀνελέσθαι τοὺς δυστυχοῦντας ἐν τῇ περὶ Λέσβου ναυμαχίᾳ. ἐγὼ δὲ ἀπολογοῦμενος ὡς διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν, ἔδοξα τῇ πόλει εἰκότα λέγειν, ἐκείνοι δ' ἑαυτῶν κατηγορεῖν ἐφαίνοντο. φάσκοντες γὰρ οἶόν τε εἶναι σῶσαι τοὺς ἄνδρας, προέμενοι αὐτοὺς ἀπολέσθαι ἀπο-
36 πλέοντες ὄχοντο. οὐ μέντοι θαυμάζω γε τὸ Κριτίαν παρα-
νενομηκέναι· ὅτε γὰρ ταῦτα ἦν, οὐ παρῶν ἐτύγχανεν, ἀλλ' ἐν
Θετταλίᾳ μετὰ Προμηθέως δημοκρατίαν κατεσκεύαζε καὶ τοὺς
37 πενέστας ὥπλιζεν ἐπὶ τοὺς δεσπότας. ὧν μὲν οὖν οὗτος ἐκεῖ

οἴεσθε] οἴεσθαι B.
αὐτῶν post ὑμῶν addunt B.D.H.I.V.,
om. ceteri.

μέγα] pro με aliud pr. B., de quo
relictum ι. Idem pro φ sequentis
φρονεῖν pr. π.

35. Θηραμένης] Cujus ex oratione
nonnulla memorat Lysias p. 127 HSt.
De Xenophontea conf. Niebuhr. schol.
hist. vol. 2, part. 2, p. 201.

ἦρχον] κατῆρχον V.
δήπου addunt B.D.H.I.V., om. ce-
teri. Ceterum secundum 1, 7, 4.
secus se res habuit. Dicit quidem
Diodorus 13, 101: Θηραμένους δὲ καὶ
Θρασυβούλου προσηλελυθότων εἰς Ἀ-
θήνας, ὑπολαβόντες οἱ στρατηγοὶ τού-
τους εἶναι τοὺς διαβαλόντας πρὸς τὰ
πλήθη—ἀπέστειλαν κατ' αὐτῶν ἐπι-
στολάς πρὸς τὸν δῆμον, διασαφούντες
ὅτι τοίτους ἔταξαν ἀνελέσθαι τοὺς τε-
λευτήσαντας: sed talem epistolam
scriptam ab ducibus fuisse negat Eu-
gyptolemus 1, 7, 17, et Theramenes
ipse s. 4.

ἔφασαν] ἔφθασαν E.
προσταχθέν μοι B.D.H.V. Ceteri
προσταχθέντα με, sed προσταχθέν I.
“In solo Cyropædiæ 8, 4, 9. loco, ὃ
δὲ πράττοιμι, margo Steph. προστα-
τοίμην annotavit.” SCHN.

αὐτοὺς ἀπολέσθαι] ἀπολέσθαι αὐτοῦς^a
B., qui pr. φ pro π et mox item pr.
ἀποπλέοντας.

36. παρανενομηκέναι] Injuste accusare
me. ZEUN. Vulgatam ut defen-
deret, Weiskius post Κριτίαν excidisse
aliquot verba, veluti τότε οὐ, putabat.
Wytenbachius παρακηκοέναι conjecit,
Wolfius παρανενομηκέναι. Sed hoc po-
stremum verbum et nimium et Xeno-
phonti inusitatum est: quare Wyten-
bachio assentior. SCHN. παρε-
νενομηκέναι E.

κατεσκεύαζε B.D.H.I. κατασκευάζων
C.E. pr., F. κατασκευαζέων A. Ald. e
secunda manu addit E. παρεσκευάζε V.

πενέστας] Hunc locum velut ex
tertio libro laudat Harpocrates sub

ἔπραττε μὴδὲν ἐνθάδε γένοιτο· τάδε γε μέντοι ὁμολογῶ ἐγὼ
 τούτῳ, εἴ τις ὑμᾶς μὲν τῆς ἀρχῆς βούλεται παῦσαι, τοὺς δ'
 ἐπιβουλευόντας ὑμῖν ἰσχυροὺς ποιεῖ, δίκαιον εἶναι τῆς μεγίστης
 αὐτὸν τιμωρίας τυγχάνειν· ὅστις μέντοι ὁ ταῦτα πράττων
 ἐστὶν οἷομαι ἂν ὑμᾶς κάλλιστα κρίνειν, τὰ τε πεπραγμένα καὶ
 38 ἄ νῦν πράττει ἕκαστος ἡμῶν εἰ κατανοήσετε. οὐκοῦν μέχρι μὲν
 τοῦ ὑμᾶς τε καταστῆναι εἰς τὴν βουλείαν καὶ ἀρχὰς ἀποδειχθῆ-
 ναι καὶ τοὺς ὁμολογουμένως συκοφάντας ὑπάγεσθαι πάντες
 ταῦτὰ ἐγινώσκομεν· ἐπεὶ δέ γε οὗτοι ἤρξαντο ἄνδρας καλοὺς
 τε καγαθοὺς συλλαμβάνειν, ἐκ τούτου καγὼ ἤρξάμην τὰναντία
 39 τούτοις γινώσκειν. ἦδειν γὰρ ὅτι ἀποθνήσκοντος μὲν Λέοντος
 τοῦ Σαλαμινίου, ἀνδρὸς καὶ ὄντος καὶ δοκοῦντος ἱκανοῦ εἶναι,
 ἀδικοῦντος δ' οὐδὲ ἐν, οἱ ὅμοιοι τούτῳ φοβήσονται, φοβούμενοι
 δὲ ἐναντίοι τῆδε τῇ πολιτείᾳ ἔσονται· ἐγινώσκον δὲ ὅτι συλ-
 λαμβανομένου Νικηράτου τοῦ Νικίου, καὶ πλουσίου καὶ οὐδὲν

voce hac. Sunt eadem apud Thessalos
 conditione qua Spartanorum Helotes.
 Vide Ruhnken. ad Timæum p. 212.
 ed. secund. Critiæ fugam in Thessa-
 liam et nefarias molitiones obiter me-
 morat Noster in Comment. I, 2, 24.
 Morus: Penestarum seditiosos Amy-
 nias legatus Atheniensium ad Thes-
 salos adjuvit, ut apparet ex Aristo-
 phanis Vesp. v. 1263, et quæ ibi
 scholia posuerunt et ad Nub. v. 691.
 Sed hæc legatio pertinet ad Olympi-
 adem 89. igitur anterior fuga Critiæ.
 Quæ Cicero de Nat. Deor. 3, 28. de
 Jasone Pheræo, eadem de Prometheo
 Thessalo narrat Plutarchus et Simp-
 licius, annotante Victorio V. Lect. 7,
 c. 10. Jasoni cognomen Promethei
 fuisse conjicit Wytttenbach. ad Plu-
 tarchum vol. 6, p. 624. SCHN.

37. μὴδὲν ἐνθάδε γένοιτο] γρ. ὁ δὲ
 μὴ γένοιτο K.

ποιεῖ B.H. Ceteri ποιεῖν. "Huc
 respicit Theramenis oratio s. 43." SCHN.

οἷομαι B.C.D.E.F.I.V. Ceteri οἷμαι.
 ἡμῶν] ὑμῶν F.

38. ὑμᾶς] ὑμῶν C.F. ἡμᾶς E. Mox
 τε om. V.

καταστῆναι A.C.D.H.I.V. κατεσθῆ-
 ναι E. Ceteri καταστήσαι. "Est
 suscipere munus senatoris, ut Cyrop.
 I, 5, 7: Κατέστην εἰς τόδε τὸ τέλος."
 WEISK.

βουλείαν A(?).B.D.I.V. Ceteri βου-
 λην.

ὁμολογουμένως] ὁμολογουμένους H.
 V. "Infra 3, 5, 4. est εἰς τὴν ὁμολο-
 γουμένην φίλην τε καὶ σύμμαχον εἶναι.
 In Theophrasti H. pl. I, 4, 3: τῶν
 ὁμολογουμένων χερσαίων solus cod.
 Urbinas mutat in ὁμολογουμένων."
 SCHN. Conf. var. script. Diod. 17,
 21, p. 176, 94.

πάντες] πάντα V.

ταῦτὰ] ταῦτα B.V. ταῦτα D., qui
 sequentis ἐγγυ. litteram ε inter ver-
 sus habet.

ἐγινώσκομεν] ἐγινώσκαμεν V.

δέ γε B.C.I. Ceteri δέ. Conf. s. 46.
 οὗτοι ἤρξαντο] οὗτος ἤρξαστο C.
 "Sed sequens τούτοις vulgatam tue-
 tur scripturam." SCHN.

καγαθοὺς B.D.V. Ceteri καὶ ἀγα-
 θούς. Mox συλ. pro ξυλ. B.D.V.

39. μὲν om. H.

Λέοντος] Cædem ejus memorat
 Plato Apolog. p. 32 C. D. Meletus
 eum inauditum interfecerat, auctore
 Andocide de Mysteriis p. 46. SCHN.
 Conf. Com. 4, 4, 3. Dio Chrys. Or.
 43, vol. 2, p. 191.

τούτῳ] τοῦ C.

ἐναντίοι] ἐναντία, oi supra scripto, A.
 ἐναντία C.E. Ald., corrigente H.

συλλαμβανομένου B.D.V. λαμβανο-
 μένου F. Ceteri ξυλλ.

Νικηράτου] Hujus cædem comme-

πώποτε δημοτικὸν οὔτε αὐτοῦ οὔτε τοῦ πατρὸς πράξαντος, οἱ
 40 τοῦτῳ ὅμοιοι δυσμενεῖς ἡμῖν γενήσονται. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἄντι-
 φῶντος ὑφ' ἡμῶν ἀπολλυμένου, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις
 εἰς πλεούσας παρέιχετο, ἠπιστάμην ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι τῇ
 πόλει γεγεννημένοι πάντες ὑπόπτως ἡμῖν ἔξοιεν. ἀντεῖπον δὲ καὶ
 ὅτε τῶν μετοίκων ἓνα ἕκαστον λαβεῖν ἔφασαν χρῆναι· εὐδῆλον
 γὰρ ἦν ὅτι τούτων ἀπολομένων καὶ οἱ μέτοικοι ἅπαντες πολέ-
 41 μιοι τῇ πολιτείᾳ ἔσονται. ἀντεῖπον δὲ καὶ ὅτε τὰ ὄπλα τοῦ
 πλήθους παρηρῶντο, οὐ νομίζων χρῆναι ἀσθενῆ τὴν πόλιν
 ποιεῖν· οὐδὲ γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐώρων· τούτου ἕνεκα βου-
 λομένους περισῶσαι ἡμᾶς, ὅπως ὀλίγοι γεόμενοι μηδὲν δυ-
 ναίμεθ' αὐτοὺς ὠφελεῖν· ἔξῃν γὰρ αὐτοῖς, εἰ τούτου γε δέοιτο,
 42 καὶ μηδένα λιπεῖν ὀλίγον ἔτι χρόνον τῷ λιμῷ πιέσαντας. οὐδὲ
 γε τὸ φρουροὺς μισθοῦσθαι συνήρεσκέ μοι, ἔξόν αὐτῶν τῶν
 πολιτῶν τοσοῦτους προσλαμβάνειν, ἕως ῥαδίως οἱ ἄρχοντες
 ἐμέλλομεν τῶν ἀρχομένων κρατήσιν. ἐπεὶ γε μὴν πολλοὺς
 ἐώρων ἐν τῇ πόλει τῇ ἀρχῇ τῆδε δυσμενεῖς, πολλοὺς δὲ φυγάδας

morat Lysias contra Poliuchum p. 602. De conjuge ejus narrat Hieronymus c. Jovinianum I, p. 187. ed. Benedict. *Quae impatiens injuria viri mortem sibi ipsa conscivit, ne triginta tyrannorum—libidinem sustineret.* SCHN.

δημοτικὸν] πολιτικὸν K.

ἡμῖν B.D.F. Ceteri ἡμῖν.

40. Ἄντιφῶντος] Lysias p. 427. de Theramene: Ἄντιφῶντα καὶ Ἄρχε-
 πτόλεμον φιλότατους ὄντας αὐτῷ κατηγο-
 ρῶν ἀπέκτεινε. Antiphon hic a Rhamnusio rhetore diversus fuit, Lysidoniæ filius, ut ex Plutarcho docet Ruhnken. Dissert. de Antiphonte p. 819. ed. Reisk. SCHN. Conf. Thirlwall. Hist. vol. 4, p. 179 ed. a. 1847.

ἡμῶν B.C.D.F. Ceteri ἡμῶν.

εἰς πλεούσας] εἰς πλεούσας E.F. ἐκ-
 πλεούσας D. πλεούσας C. ἐσπλεούσας Ald., corrigente H.

ἡμῖν B.C.D.E.F.V. Ceteri ἡμῖν.

ἓνα ἕκαστον] Lysias contra Eratosth.

p. 386: Θεόγυις καὶ Πείσων ἔλεγον ἐν
 τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς
 εἶεν τινες τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι. καλ-
 λίστην οὖν εἶναι πρόφασιν τιμωρεῖσθαι
 μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι,
 πάντως δὲ τὴν μὲν πόλιν πένεσθαι, τὴν

δὲ ἀρχὴν δεῖσθαι χρημάτων—ἔδοξεν οὖν
 αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν, τούτων δὲ δύο
 πένητας, ἢ αὐτοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους
 ἀπολογία, ὡς οὐ χρημάτων ἕνεκα ταῦ-
 τα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα γεγέ-
 νηται. διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδι-
 ζον, καὶ ἐμὲ μὲν ξένους ἐστίνωντα κατέ-
 λαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με πα-
 ραδιδόασιν. Xenophon supra §. 21.
 eadem locutione, μετοίκων ἓνα ἕκαστον,
 usus est, ubi Morus unum quemlibet,
 quisquis demum esset, primum quem-
 que, interpretatus est. Male; ex
 Lysiae enim verbo διαλαβόντες apparet
 esse sensum: ut quisvis e triginta ty-
 rannis unum sibi inquilinum divitem
 interficiendum deligeret. SCHN.

ἔφασαν χρῆναι] χρῆναι ἔφασαν F.

γὰρ ἦν] γὰρ V.

ἀπολομένων] ἀπολογουμένων K.

ἔσονται] ἔσονται V.

41. βουλομένων B.

δυναίμεθ'] δυναίμεθ' B. δυνάμεθα E.

42. τὸ] τοῦ F. τοὺς V.

συνήρεσκε B.D.V. Ceteri ξυν.

αὐτῶν] αὐτῷ Ald. et fortasse E.

οἱ ἄρχοντες ἐμέλλομεν] ἐμέλλον μὲν
 (ἐμέλλομεν manu secunda) οἱ ἄρχον-
 τες B.

γιγνομένους, οὐκ αὖ ἐδόκει μοι οὔτε Θρασύβουλον οὔτε Ἄνυτον οὔτε Ἀλκιβιάδην φυγαδεύειν ἤδειν γὰρ ὅτι οὕτω γε τὸ ἀντίπαλον ἰσχυρὸν ἔσοιτο, εἰ τῷ μὲν πλήθει ἠγεμόνες ἱκανοὶ προσγενήσονται, τοῖς δ' ἠγείσθαι βουλομένοις σύμμαχοι πολλοὶ
 43 φανήσονται. ὁ ταῦτα οὖν νουθετῶν ἐν τῷ φανερωῷ πότερα εὐμενῆς ἂν δικαίως ἢ προδότης νομίζοιτο; οὐχ οἱ ἐχθροὺς, ὧ Κριτία, κωλύοντες πολλοὺς ποιεῖσθαι, οὐδ' οἱ συμμάχους πλείστοις διδάσκοντες κτᾶσθαι, οὗτοι τοὺς πολεμίους ἰσχυροὺς ποιούσιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ ἀδίκως τε χρήματα ἀφαιρούμενοι καὶ τοὺς οὐδὲν ἀδικούντας ἀποκτείνοντες, οὗτοί εἰσιν οἱ καὶ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιούντες καὶ προδιδόντες οὐ μόνον
 44 τοὺς φίλους ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς δι' αἰσχροκέρδειαν. εἰ δὲ μὴ ἄλλως γνωστὸν ὅτι ἀληθῆ λέγω, ὧδε ἐπισκέψασθε. πότερον οἴεσθε Θρασύβουλον καὶ Ἄνυτον καὶ τοὺς ἄλλους φυγάδας ἢ ἐγὼ λέγω μᾶλλον ἂν ἐνθάδε βούλεσθαι γίγνεσθαι ἢ ἂ οὗτοι πράττουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι νῦν μὲν αὐτοὺς νομίζειν συμμάχων πάντα μεστὰ εἶναι· εἰ δὲ τὸ κράτιστον τῆς πόλεως προσφιλῶς ἡμῖν εἶχε, χαλεπὸν ἂν ἠγείσθαι εἶναι καὶ τὸ ἐπιβαί-
 45 νειν που τῆς χώρας. ἂ δ' αὖ εἶπεν ὡς ἐγὼ εἶμι οἶος αἰεὶ ποτε μεταβάλλεσθαι, κατανοήσατε καὶ ταῦτα. τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν

γιγνομένους B.D.F.K.V. Ceteri γενομένων.

αὖ B.C.D.F.V. Ceteri ἄν.

Ἄνυτον] Thrasymbulum et Anytum, recuperata libertate, plurimum auctoritate valuisse refert Isocrates contra Callimachum p. 375 E. Alcibiadem in Asia interfectum dolis tyrannorum triginta refert Diodorus. Anytum (Anthemionis filium, qui Olympiadis 92, 4. anno in iudicio pecunia corrupto absolutus fuerat, teste Diodoro 13, 64. Plutarcho de Curios. c. 14.) ducem exsulum appellat Lysias Oratione contra Agorat. p. 497, ubi narrat Agoratum transfugisse ad exules, quos appellat τοὺς ἐπὶ Φυλῆν, etsi bene noverat, eorum quosdam in exsilium per se actos: Εἰδὼς ὅτι εἰσὶ τινες ἐπὶ Φυλῆν τῶν ὑπὸ τούτου ἐκπεπωκότων, ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς τούτους. Exsules eum comprehensum ἄγουσιν ἀντικρυς ὡς ἀποκτενοῦντες, οὐδ' ἔπειτα καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέσφαττον, εἰ τινα ληστήν ἢ κακοῦργον συλλάβοιεν.

στρατηγῶν δ' Ἄνυτος ἐπὶ Φυλῆν (lege τῶν ἐπὶ Φυλῆν, ut dicuntur οἱ ἐπὶ τῷ Θήβας) οὐκ ἔφη χρήνια ποιεῖν αὐτοὺς ταῦτα, λέγων ὅτι οὕτω οὕτω διακείμενοι, ὥστε τιμωρεῖσθαι τινὰς τῶν ἐχθρῶν. ἀλλὰ νῦν μὲν δεῖν αὐτοὺς ἡσυχίαν ἔχειν· εἰ δὲ ποτε οἴκαδε κατέλθοιεν, τότε καὶ τιμωρήσονται τοὺς ἀδικούντας. ταῦτα λέγων αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον ἐπὶ Φυλῆν (lege τοὺς ἐπὶ Φ.), ἀνάγκη δὲ ἦν τοῦ στρατηγοῦ ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἐμελλον σωθῆσθαι. SCHN.

σύμμαχοι B.D.V. Ceteri ξύμμαχοι.

43. νουθετῶν B.D.F.I.V. et qui post φανερωῷ ponit C. Ceteri νομοθετῶν.

44. μὲν γάρ] Nisi μὲν ex sequentibus illatum.

οἶμαι] εἶναι A.C.E. Ald.

συμμάχων B.D.V. Ceteri ξυμμάχων.

χαλεπὸν] χαλεπῶς C.

ἠγείσθαι] ἠγείσθε A.C.E. Ald.

τὸ om. A. Ald., corrigente H.

που] τι F. Ceteri ποι.

45. ἐπὶ τῶν B.Y. Ceteri τῶν.

τετρακοσίων πολιτείαν καὶ αὐτὸς δήπου ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, διδασκόμενος ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι πάση πολιτείᾳ μᾶλλον ἂν ἢ 46 δημοκρατίᾳ πιστεύσειαν. ἐπεὶ δὲ γε ἐκείνοι μὲν οὐδὲν ἀνίσταν, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἀριστοτέλην καὶ Μελάνθιον καὶ Ἀρίσταρχον στρατηγούντες φανεροὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῷ χώματι ἔρρυμα τειχιζόντες, εἰς ὃ ἐβούλοντο τοὺς πολεμίους δεξάμενοι ὑφ' αὐτοῖς καὶ τοῖς 47 ἐταίροις τὴν πόλιν ποιήσασθαι, εἰ ταῦτ' αἰσθόμενος ἐγὼ διεκώλυσα, τοῦτ' ἐστὶ προδότῃν εἶναι τῶν φίλων; ἀποκαλεῖ δὲ κόθορνόν με, ὡς ἀμφοτέροις πειρώμενον ἀρμόττειν. ὅστις δὲ μηδετέροις ἀρέσκει, τοῦτον ὦ πρὸς τῶν θεῶν τί ποτε καὶ καλέσαι χρή; σὺ γὰρ δὴ ἐν μὲν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων μισοδημο- 48 τας ἐνομίζου, ἐν δὲ τῇ ἀριστοκρατίᾳ πάντων μισοχρηστότατος γεγένῃσαι. ἐγὼ δ', ὦ Κριτία, ἐκείνοις μὲν αἰεὶ ποτε πολεμῶ τοῖς οὐ πρόσθεν οἰομένοις καλὴν ἂν δημοκρατίαν εἶναι, πρὶν καὶ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ δι' ἀπορίαν δραχμῆς ἂν ἀποδόμενοι τὴν πόλιν δραχμῆς μετέχοιεν, καὶ τοῖσδέ γ' αὖ αἰεὶ ἐναντίος εἰμὶ οἱ οὐκ

πιστεύσειαν] Pro a duæ aliæ litteræ in B. pr.

46. δέ γε] δὲ V.

ἀνίσταν] De tyrannis quadringentis legatis Thrasybuli et exercitui non cedentibus interpretatur Morus ex Thucydide 8, 81-90. Rectius Weiskius, remittere actiones hostiles, e Thucydide 8, 70. et confert Thuc. 7, 18, ἀνίεναι τὸν πολεμον. SCHN.

χώματι] Agger seu moles mari opposita, Italica vocabuli flexione *molo*. Memorat hunc Piræei aggerem Demosth. contra Polycletum p. 1208 et 1229, ubi scholiastes ait fuisse οἰκοδόμημα ἐν τῷ λιμένι προβεβλημένον προσορμίσσεως ἔνεκα καὶ ἀγοράς ναυτῶν. Theophrastus Charact. c. 24. in Pirææo vocat *διάζευγμα*. In Lechæo, Corinthiorum portu, similem aggerem Pausanias τὸ ἔρρυμα τὸ διὰ θαλάσσης appellat 2, 2, 3. De re ipsa Demosth. contra Theocrin. p. 1343: Ἀριστοκράτης ὁ Σκελλίου, θεῖος ὢν Ἐπιχάρους, κατασκάψας τὴν Ἡετιώνειαν, εἰς ἣν τοὺς Λακεδαιμονίους ἔμελλον οἱ περὶ Κριτίαν ὑποδέχασθαι, καθέλιπε μὲν τὸ ἐπιτείχισμα, κατήγαγε δὲ τὸν δῆμον. Ibi tamen historiam 30 tyrannorum et 400 permutavit, doctente Valesio Emendat. p. 108.

SCHN. De Eetionea v. Thuc. 8, 90. ἐταίροις Y., ut Wytenbachius et Sluiterus Lect. Andocid. p. 108. Ceteri ἐτέροις.

αἰσθόμενος B.D.V. Ceteri αἰσθανόμενος.

47. ὦ] Libri ὦ.

ἐν μὲν] ἐν H.

48. ἐκείνοις B. Ceteri κείνοις. οὐ πρόσθεν οἰομένοις] οὐκ οἰομένοις πρόσθεν C.

πρὶν] ἂν addunt libri hic et paullo post, ut 2, 4, 18.

δραχμῆς μετέχοιεν] Hoc erat salarium diurnum senatorum Atheniensium, doctente Hesychio in verbis Βουλῆς λαχεῖν—καὶ δραχμὴν τῆς ἡμέρας λαβεῖν. Huc respexit Demosthenes contra Timocratem p. 731: Ἀμισθος ὁ δῆμος (qui θεωρικὸν accipiebat) καὶ ἡ βουλὴ καὶ τὰ δικαστήρια ἔσται. Lucianus in Encomio Demosthenis munera publica devenisse tum ait ad drachmam et triobolum. ZEUN. Mihi placet Wytenbachii conjectura ἀρχῆς, quæ orationem facit concinniore et oppositionem manifestiorem. SCHN. Wytenbachium non sensisse acumen quod est in duplici δραχμῆς animadvertit Matthiæ Misc. vol. 2, p. 98. Alterum debebat Do-

οἶονται καλὴν ἂν ἐγγενέσθαι ὀλιγαρχίαν, πρὶν εἰς τὸ ὑπ' ὀλίγων τυραννείσθαι τὴν πόλιν καταστήσειαν. τὸ μάλιστα σὺν τοῖς δυναμένοις καὶ μεθ' ἵππων καὶ μετ' ἀσπίδων ὠφελεῖν διὰ τούτων τὴν πολιτείαν πρόσθεν ἄριστον ἡγοῦμην εἶναι καὶ νῦν
49 οὐ μεταβάλλομαι. εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν, ὦ Κριτία, ὅπου ἐγὼ σὺν τοῖς δημοτικοῖς ἢ τυραννικοῖς τοὺς καλοὺς τε καὶ καλοὺς ἀποστειρεῖν πολιτείας ἐπεχείρησα, λέγε· εἴν γὰρ ἐλεγχθῶ ἢ νῦν ταῦτα πράττων ἢ πρότερον πώποτε πεποικῶς, ὁμολογῶ τὰ πάντων ἐσχατώτατα παθῶν ἂν δικαίως ἀποθνήσκειν.

50 Ὡς δ' εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλὴ δὴλῃ ἐγένετο [19] εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γινούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ. ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξήληθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχον-

braeus, αὐτῆς μετέχειεν P. van den Es Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849, cal. Novembr. propositis p. 3, 14.

αὐ αἰεῖ] ἂν αἰεῖ A.E. Ald.

ἐγγενέσθαι] Verbi sic positi exempla v. in Thes. Stephani.

διὰ τούτων B.D.H.V. Ceteri διὰ τοῦτο. Desideratur verbum, ut διαπάττειν, quomodo Diodori 13, 34 fin. est τὴν πολιτείαν διατάξαι.

ἡγοῦμην] ἡγοῦμένην A.C.E. Ald. "Morus locum salebrosum et lacunosum ita extricare conatur, ut ante σὺν τοῖς δυναμένοις excidisse putet talia quædam: societatem et amicitiam inire. Deinde τοὺς δυναμένους interpretatur: qui satis opum, nobilitatis atque auctoritatis habent ad juvandam patriam. Equidem verba διὰ τοῦτο spuria censeo; reliqua satis sana putaverim, hoc sensu: equidem et olim boni civis esse putabam cum iis, quicumque possint, rempublicam juvare et equis et viris. Proverbialis enim est locutio, similibus Latinæ equis viris, velis remis. ZEUN. Wyttenbachius τὸ dictum pro τῷ accipit et locum ita interpretatur: Quod vero possumus equitatu et peditatu juvare patriam, cum iis civibus, qui eam equites peditesque juvare possunt; propterea hanc reipublicæ formam (oligarchiam) et antea optimam iudicavi, neque nunc sententiam mutō.

Aliam rationem iniiit Matthiæ Miscell. 2, p.98. Weiskius conjecit Διὰ τὸ μέντοι τὸν δῆμον σὺν τ. δ.—ὠφελεῖν (τὴν πόλιν), διὰ τοῦτο τὴν πρόσθεν πολιτείαν ἄριστον. Mihi Theramenes callide opinionem suam de optima reipublicæ forma verbis artificiose structis et selectis enunciasset videtur, atque ita fere scripsisse: Τὸ μέντοι σὺν τοῖς δυναμένοις (intellecto ὠφελεῖν) καὶ μεθ' ἵππων—ὠφελεῖν, τὴν διὰ τούτων πολιτείαν καὶ πρόσθεν ἄριστην etc. Vides solum ἄριστον sine codicum auctoritate mutatum esse. SCHN.

49. σὺν B.D.V. Ceteri ξύν.

πώποτε om. E.

πεποικῶς B.C.D.F.I.V. Ceteri ταῦτα πεποικῶς.

ἐσχατώτατα] De hac forma a Phrynico aliisque notata v. ad Thes. Steph. vol. 3, p. 213 seq. Xenophon quidem in hac formula alibi legitima utitur ἔσχατος. Et ἔσχατα V.

50. ἐπιτρέψοι B. pr., ο deinde quasi in a mutato, ἐπιστρέψει E. Ceteri ἐπιτρέψει.

διαψηφίζεσθαι] ψηφίζεσθαι H.

ἀναφεύξοιτο] Leonclavius in margine ἀποφεύξοιτο. Sed infra 6, 5, 40. ἀναφεύγειν etiam est. Diodorus: ἀπασαν ἔσχε τὴν βουλήν εὐνοῦν. ZEUN.

διαλεχθεὶς τι] διαλεχθεὶς V.

ἔχοντας φανερώς] Diodorus: περι-

- 51 τας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν, Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, [20] ὃς ἂν ὀρώων τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἕξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτουὶ ἐξαλείψω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦ-
- 52 μεν. ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν Ἑστίαν [21] καὶ εἶπεν, Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ πάντων ἐνομοτάτα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ
- 53 καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὁδε ὁ βωμὸς, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὔτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καλοὶ κάγαθοι, θανάμαζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου.

έστησαν στρατιώτας ἔχοντας ἐσπασμένα τὰ ξίφη. SCHN.

δρυφάκτοις] δρυφράκτοις A.C.D.E. Ald. "Cancelli sunt, quibus curia circumsepta est." SCHN.

51. ὃς ἂν] De structura instituta sic quasi sequitur esset τὸ ὀρώωντα—μὴ ἐπιτρέπειν, aut præcessisset προστάτην εἶναι οἴου δεῖ, bene admonuerunt Wyttenb. et Matthiæ p. 101. SCHN. ἡμῖν] ὑμῖν B.

ἀνήσομεν] ξενίσομεν V. καινοῖς νόμοις] Hos suggerere solebat ex tempore et loco Nicomachus, ut Lysias in oratione contra eum scripta annotavit. Ita, cum Cleophontem, electioni triginta tyrannorum qui obstiterat, interficerent, ταῦτα διεπράξαντο διὰ τὸν νόμον, ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξεν. Lysias contra Nicom. p. 849. SCHN.

ὑμετέρας] ἡμετέρας F.

συνδοκοῦν B.D.V. Ceteri ξυνδοκοῦν.

ἡμῖν B.D.V. Ceteri ὑμῖν.

52. Ἑστίαν] Diodorus et Ps.—Plut. Vit. 10. Orator. p. 327 F, βουλαίαν Ἑστίαν. Ad eam supplices sæpe fugisse legimus apud Andocidem de mysteriis p. 22. et de reditu p. 82. SCHN.

δ' ἔφη] δὲ V.

τὰ—ἐνομοτάτα] τοὺς—ἐνομοτάτου B.Y.

ἐν τῷ καταλόγῳ] ἐν καταλόγῳ V.

53. οὐδὲν] οὐδὲν B. pr.

ἀλλὰ βούλομαι] Diodorus: Ἐφῆσε δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς καταφεύγειν οὐ σωθήσεσθαι νομίζων, ἀλλὰ σπεύδων τοῖς ἀνελοῦσιν αὐτὸν περιποιήσασθαι τὴν εἰς τοὺς θεοὺς ἀσέβειαν. SCHN.

τοῦτο] τοῦτο ἔτι V.

ἀσεβέστατοι] εὐσεβέστατοι B.

εὐεξαλειπτότερον] ἐξαλειπτότερον B.

54 ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα [22] ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκείνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας, Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ
55 ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οἱ δὲ τὰ ἐκ τούτων πράττετε. ὡς δὲ [23] ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ
56 ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. οἱ δ' ἀπήγαγον [24] τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἶα ἔπασχε. λέγεται δ' ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. ὡς εἶπεν ὁ Σά-

54. ἐκέλευσε] *Compara s. 20, κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὄπλα, et Schæferum ad Bos. Ellipses p. 611. SCHN. Contra Stephanum defenderat jam Hemsterh. Observ. Misc. vol. 4, p. 282.*

τοὺς ἔνδεκα] *Meier De Bonis Democrat. p. 188, conceives that these eleven were a distinct board from that which existed under the same name in the democratical constitution. But there is no evidence that there were two bodies so called existing at the same time, which indeed would be hardly credible; and the office in each case appears to have been precisely similar. That they were excluded from the amnesty cannot prove that their proper functions were not simply ministerial. They were no doubt selected for their entire devotion to the pleasure of the Thirty, and probably executed their orders with much wanton violence, and frequently made them a pretext for extortion. THIRLWALL. Hist. vol. 4, p. 189 ed. 1847.*

ἡγουμένου] ἡγουμένων E.

Σατύρου] *Lysias contra Nicomachum p. 847: Σάτυρος ὁ Κηφισιεὺς βουλευῶν ἔπεισε τὴν βουλὴν. De eodem p. 849: Σάτυρος καὶ Χρέμων οἱ τῶν τριάκοντα γενόμενοι. et p. 850: Ταύτην τὴν βουλὴν, ἐν ᾗ Σάτυρος μὲν καὶ Χρέμων μέγιστα ἐδύναντο. Vide-*

tur igitur in locum Theramenis fuisse suffectus Satyrus. [“According to Diodorus however it was still vacant after the occupation of Phyle, 14, 32.” THIRLW. l. c. p. 191.] Idem ergo fuit antea in senatu et inter undecim viros, nescio an eodem tempore. SCHN.

θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου B. Ceteri τοῦ θρασυτάτου αὐτῶν καὶ ἀναιδεστάτου. Ὑnde servavi τοῦ.

τὸν νόμον] τὸν παρ' ἡμῖν νόμον V.

οἱ ἔνδεκα delet S. A. Naber Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849, d. 18 Octob. propositis p. 3, 22.

οἱ] Libri οἱ.

πράττετε] Libri πράσσετε.

55. ἡ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν] *Diodorus 14, 5. ait Socratem cum duobus aliis solum in senatu restitisse Critiæ, sed rogatos a Theramene ipso destitisse a conatibus. Isocratem solum nominat Ps.—Plutarchus in ejus vita p. 327 F [Socratem Diodorum cum Isocrate confundisse animadvertit Niebuhr. Schol. hist. vol. 2, part. 2, p. 202]: Μόνος ἀνέστη βοθηθῶν καὶ πολλὸν χρόνον ἐσίγησε κατ' ἀρχάς, ἔπειθ' ἵπ' αὐτοῦ παρητήθη εἰπόντος, ὀδυνηρότερον αὐτῷ συμβήσεσθαι, εἴ τις τῶν φίλων ἀπολαύσειε τῆς συμφορᾶς. SCHN.*

τοῖς δρυφάκτοις] δρυφάκτοις V.

ὁμοίους] ὁμοίως E. Ald., corrigente H.

τυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο, Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκει ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιδε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτὸν, Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἄγνωθόν, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστὸν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΚΕΦ. Δ.

Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν οἱ δὲ τριάκοντα, ὡς ἐξὸν ἤδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν τοῖς ἔξω τοῦ καταλόγου μὴ εἰσιεῖναι εἰς τὸ ἄστυ, ἦγον δὲ ἐκ τῶν χωρίων, ἴν' αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι τοὺς τούτων ἀγροὺς ἔχοιεν. φευγόντων δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ ἐντεῦθεν πολλοὺς ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων.

56. οἰμώξοιτο B.C.D., E. corr., qui pr. οἰμώξειεν, F.H.I.V. Ceteri οἰμώξειεν.

ἐπήρετο] ἐπήρατο B. et ἄρ' pro ἄρα. ἀποκοτταβίσαντα] Imitatur morem conviviorum, in quibus ex cottabo augurium capiebant amantes. Cicero interpretatus est: reliquum sic eiecit e poculo ut id resonaret, Quæst. Tuscul. I, 40. SCHN.

τοῦτ' ἔστω] Propino hoc pulcro Critiæ. Ita Cicero. Ceterum Plutarchus in Consolat. ad Apollon. p. 105 B, de Theramene: Καταστρεβλωθεὶς ὑπὸ τῶν συντυράνων ἐτελεύτησεν. SCHN.

τῷ καλῷ] τὸ καλὸν K., qui antea καταβήσαντα.

ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα] Equidem cum Weiskio tota hæc præfero. SCHN. Male.

ἐκεῖνο] ἐκεῖνο E.

κρίνω] κρίνου D.V.

τοῦ ἀνδρὸς ante κρίνω ponit C.

παιγνιώδες] Cicero l. c.: lusit vir egregius extremo spiritu. Ceterum Plutarchus Ages. c. 2. junxit τὸ παιγνιώδες καὶ εὐθυμον. Ex nostro loco vocem commemoravit Pollux 2, 20. Conf. Valckenar. ad Herodotum 2, 173. SCHN.

1. ἴν' pro ἴνα B.C.D.

ἦγον] Abducebant vel in carcerem vel ad supplicium interpretatur Weiskius. SCHN.

καὶ ἐντεῦθεν] Hujus crudelitatis et reliquorum hic memoratorum facinorum exempla multa collecta leges in orationibus Lysiæ. SCHN.

Μέγαρα—Θήβας] Argivos supra nominavit cap. 2, 7. Item Justinus 5, 9. Oropum nominat Lysias p. 873. Lacedæmonii nempe insultantes Atheniensium infortunio edixerant, ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀγωγίμους τοῖς τριάκοντα εἶναι τοὺς Ἀθηναίων φυγάδας, τὸν δὲ κωλύσαντα πέντε ταλάντους ἔνοχον εἶναι. Nihil tamen minus Argivi primi exsules humane exceperunt, auctore Diodoro 14, 6. Quin adeo cum legati Lacedæmoniorum exsules aliquot dedi sibi ab Argivis postularent, Argivi contra decreverunt, nī ante solis ortum urbe excederent legati, hostium in numero habendos esse, uti narrat Demosthenes de Rhodior. libert. p. 197. De Thebanis ita Diodorus: Ἐψηφίσαντο πρόστιμον τῷ θεασαμένῳ μὲν ἀγόμενον φυγάδα, μὴ βοηθήσαντι δὲ κατὰ τὸ δυνατόν. Plutarchus in Lysandro c. 27. Lacedæmoniorum decretum ita refert: Τοὺς φεύγοντας ἐξ Ἀθηῶν ἀγωγίμους εἶναι πανταχόθεν, ἐκσπόνδους δὲ

2 Ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὀρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν ὡς σὺν [2]
 ἐβδομήκοντα Φυλὴν χωρίον καταλαμβάνει ἰσχυρόν. οἱ δὲ τριά-
 κοντα ἐβοήθουν ἐκ τοῦ ἄστεος σὺν τε τοῖς τρισχιλίοις καὶ σὺν
 τοῖς ἰππεῦσι καὶ μάλ' εὐημερίας οὔσης. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, εὐθὺς
 μὲν θρασυνόμεοί τινες τῶν νέων προσέβαλον πρὸς τὸ χωρίον,
 3 καὶ ἐποίησαν μὲν οὐδὲν, τραύματα δὲ λαβόντες ἀπῆλθον. βου- [3]
 λομέγων δὲ τῶν τριάκοντα ἀποτειχίζειν, ὅπως ἐκπολιορκήσειαν
 αὐτοὺς ἀποκλείσαντες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται
 τῆς νυκτὸς χιῶν παμπληθῆς καὶ τῇ ὑστεραία. οἱ δὲ νιφόμενοι
 ἀπῆλθον εἰς τὸ ἄστν, μάλ' αὖτε συχνοὺς τῶν σκευοφόρων ὑπὸ τῶν
 4 ἐκ Φυλῆς ἀποβαλόντες. γινώσκοντες δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν
 ληλατήσοιεν, εἰ μὴ τις φυλακὴ ἔσοιτο, διαπέμπουσιν εἰς τὰς

τοὺς ἐνισταμένους τοῖς ἄγοσι. Thebani contra dicuntur decrevisse: Οἰκίαν μὲν ἀνεῶχθαι πᾶσαν καὶ πόλιν ἐν Βοιωτία τοῖς δεομένοις Ἀθηναίων, τὸν δὲ τῷ ἀγομένῳ φνυγάδι μὴ βοηθήσαντα ζημίαν ὀφείλειν τάλαντον' ἂν δὲ τις Ἀθήναζε διὰ τῆς Βοιωτίας ἐπὶ τοὺς τυράννους ὅπλα κομίσῃ, μήτε ὄραν τινα Θηβαίων μήτ' ἀκούειν. Idem repetit in Pelopida c. 6. A Dinarcho contra Demosthenem p. 18. Lacedæmonii dicuntur edixisse, μηδ' ἔνα Ἀθηναίων ὑποδέχασθαι μηδ' ἐκπέμπειν. Ibidem p. 19. decretum Thebanum his verbis refertur: Μὴ περιορᾶν, ἔάν τις ὅπλα διὰ τῆς χώρας τῆς Ἀθηναίων ἔχων πορεύηται' ubi legendum est: Μηδ' ὄραν, ἔάν τις Ἀθηναίων ὅπλα ἔχων διὰ τῆς χώρας πορεύηται. Reiskii emendatio vana est. SCHN.

2. Θρασύβουλος] ὁ Στεριεὺς, Lyci filius. Diodorus 14, 32. ὁ Τυριεὺς habet: ad quem Wesselingius docuit Στεριαν esse δῆμον, unde Στεριεὺς dicitur. μεγαλοφρονάτος Ἀθηναίων dicitur a Plutarcho Alcib. c. 26. Conf. infra 4, 8, 25. Diem occupati castelli Phylæ male Dodwellus in Annalibus Xenophonteis refert ad 20 Boedromionis (Septembris Juliani 15), Olympiadis 94⁴. falsa interpretatione deceptus loci Plutarchei de Gloria Atheniensium, ubi dicit iste Boedromionis assignatur redditui exsulum in urbem e castello Phyle: Ὅτε οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθον. Monuit ea de re Manso Spartæ, vol. 3, part. 2, p. 181. SCHN.

Θηβῶν] Aristides Leuctrica Ora-

tionē 2, p. 152: Παρασχόντες οἰκίαν καὶ φίλην τὴν σφετέραν αὐτῶν πόλιν, ἀζημίον καὶ ἄλυτον τὸ μοιτικεῖν ἀπέφηναν Ἀρχίω, Θρασυβούλῳ, τοῖς ἄλλοις, οἱ πολλοὶ καθ' ἡμέραν ἐγίγνοντο. SCHN.

σὺν ἐβδομήκοντα] συνεβδομήκοντα Β. ἐβδομήκοντα] Plutarchus ex Cratippo τοὺς ἀπὸ Φυλῆς ἐβδομήκοντα habet de Gloria Atheniens. p. 345 C. Ceterum Aristoteles Rhetor. ad Alexandr. c. 9. nominat 50. Pausanias 1, 29. ponit 60. Cornelius in Thrasymbulo c. 2. non plus habuisse secum ait Thrasymbulum quam triginta de suis. Scilicet numerus inter eundem paulatim accrevit, recte monente Wesselingio. Castellum Phylon ab urbe dissitum fuisse stadiis centum annotat Diodorus 14, 32. SCHN.

τοῖς ante τρισχιλίοις om. A.C.E.Ald. προσέβαλον] προσέβαλλον Β.

3. τῶν] Β. inter versus.

αὐτοῖς post ἀποκλείσαντες addunt libri præter B.D.H.V.

χιῶν παμπληθῆς καὶ τῇ ὑστεραία. οἱ δὲ] Legebatur χιῶν παμπληθῆς' καὶ τῇ ὑστεραία οἶδε.

νιφόμενοι ἀπῆλθον] Diodorus l. c.: Ἐπεγενήθη πολλὸς νιφετός. καὶ τιῶν ἐπιχειρησάντων μετασκηνοῦν, οἱ πολλοὶ φεύγειν αὐτοὺς ὑπέλαβον καὶ πλησίον τινὰ πολεμίαν δύναμιν εἶδαι. Itaque, terrore panico sparso in castra, in alium ea transferunt locum. Postero demum die abiisse apparet ex Xenophonte. SCHN.

ὑπὸ Wytenbachius. Libri ἀπὸ.

ἔσχατιὰς ὅσον πεντεκαίδεκα στάδια ἀπὸ Φυλῆς τοὺς τε Λακωνικοὺς πλὴν ὀλίγων φρουροὺς καὶ τῶν ἰππέων δύο φυλάς. οἳτοι 5 δὲ στρατοπεδευσάμενοι ἐν χωρίῳ λασίῳ ἐφύλαττον. ὁ δὲ Θρα- [4] σύβουλος, ἤδη συνειλεγμένον εἰς τὴν Φυλὴν περὶ ἑπτακοσίου, λαβὼν αὐτοὺς καταβαίνει τῆς νυκτός· θέμενος δὲ τὰ ὄπλα ὅσον 6 τρία ἢ τέτταρα στάδια ἀπὸ τῶν φρουρῶν ἠσυχίαν εἶχεν. ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο, καὶ ἤδη ἀνίσταντο ὅποι ἐδέίτο ἕκαστος ἀπὸ τῶν ὄπλων, καὶ οἱ ἰπποκόμοι ψήχοντες τοὺς ἵππους ψόφον ἐποίουν, ἐν τούτῳ ἀναλαβόντες οἱ περὶ Θρασύβουλον τὰ ὄπλα δρόμῳ προσέπιπτον· καὶ ἔστι μὲν οὖς αὐτῶν κατέβαλον, πάντας δὲ τρεψάμενοι ἐδίωξαν ἕξ ἢ ἑπτὰ στάδια, καὶ ἀπέκτειναν τῶν μὲν ὀπλιτῶν πλεόν ἢ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, τῶν δὲ ἰππέων Νικόστρατόν τε τὸν καλὸν ἐπικαλούμενον, καὶ ἄλλους 7 δὲ δύο, ἔτι καταλαβόντες ἐν ταῖς εὐναῖς. ἐπαναχωρήσαντες δὲ

4. χωρίῳ λασίῳ] Loco silvis denso. Ceterum hanc expeditionem intelligit Diodorus 14, 32. ubi post narratam Eleusiniorum caedem, legationemque a triginta viris primum ad Thrasybulum in partes suas pellicendum, deinde ad arcessenda subsidia Lacedaemonem, missam, ita pergit: *Αὐτοὶ δ' ὅσους ἠδύνατο πλείστους ἀβροίσαντες ἐν ὑπαίθρῳ περιστρατοπέδευσαν περὶ τὰς ὀνομαζόμενας Ἀχαρνάς.* Acharnae igitur stadia 15 a castello distabant. Deinde cap. 33. ait Thrasybulum cum exsulibus 1200 subito nocte impetum fecisse in hostes (τῆ τῶν ἐναντίων παρεμβολῇ ἐπιθέμενος) multosque occidisse atque omnes in urbem compulisse. Post hanc pugnam Thrasybulum occupasse Piræeum addit. Vides igitur de eadem Diodorum pugna loqui. Aberravit igitur a vero Wesselingius in nota ad illum locum, qui pugnam infra descriptam ait intelligi. Ceterum ordinem rerum gestarum verum nec hic in Diodoro præstare ausim. SCHN.

5. Φυλὴν] βουλὴν B.C.D.E. Ald. εἶχεν] Leonclavius emendabat ἦγεν. Sed vide Valcken. ad Herodot. 7, 11. SCHN.

6. ὅποι ἐδέίτο ἕκαστος] Morus interpretatur: quilibet surrexerat a castris, quo usus vocabatur, ad sua quisque negotia. Si comparaveris locum simillimum infra 7, 1, 16: *Αἱ μὲν νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἤδη ἔληγον, ἐκ δὲ τῶν*

στιβάδων ἀνίσταντο, ὅπου ἐδέίτο ἕκαστος· ibique edeïto cum Stephano defendere velis, ὅποι edeïto erit legendum. SCHN. Vide annot. ad 7, 1, 16.

ἀπὸ τῶν ὄπλων] Interpretatur Morus: a castris. Atque ita etiam explicat Zeunius in Anabasi locutiones istas, πρὸ τῶν ὄπλων 2, 4, 15. *ἔξωθεν τῶν ὄπλων* 5, 7, 21. *εἰς τὸ πρόσθεν τῶν ὄπλων* 3, 1, 33. et 2, 2, 20. 3, 1, 3. et 40. Rationem hujus significationis si bene explicaveris, multis etiam locis faciliorem interpretationem, ut h. l., accommodabis. Igitur ponam notam prudentissimi Anabaseos Interpretis, Equitis de la Luzerne p. 219: *Il résulte de ces passages, que le mot ὄπλα est pris ici dans son sens naturel, pour les armes du soldat, et qu'elles étoient placées chez les Grecs en avant des tentes, comme le sont les faisceaux dans nos camps.* SCHN.

κατέβαλον B.D.F.V. καταβαλὼν E. Ceteri κατέλαβον.

ἀπέκτειναν] Videtur summam omnium occisorum comprehendere. SCHN.

Νικόστρατόν τε τὸν καλὸν] Non sine causa adjectum cognomen. Diversus enim fuisse videtur is Nicostratus, quem cum Lachete ducem Atheniensium Olympiadis 90. anno 3. Thucyd. 5, 61. memoravit. SCHN.

ἔτι καταλαβόντες] ἐπικαταλαβόντες A. Ald., corrigente H. "Si quæ-

καὶ τρόπαιον στησάμενοι καὶ συσκευασάμενοι ὄπλα τε ὄσα ἔλαβον καὶ σκεύη ἀπῆλθον ἐπὶ Φυλῆς. οἱ δὲ ἐξ ἄστεος ἰππεῖς βοηθήσαντες τῶν μὲν πολεμίων οὐδένα ἔτι εἶδον, προσμείναντες δὲ ἕως τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο οἱ προσήκοντες ἀνεχώρησαν εἰς 8 ἄστν. ἐκ δὲ τούτου οἱ τριάκοντα, οὐκέτι νομίζοντες ἀσφαλῆ [5] σφίσι τὰ πράγματα, ἐβουλήθησαν Ἐλευσίνα ἐξειδιώσασθαι, ὥστε εἶναι σφίσι καταφυγὴν, εἰ δεήσειε. καὶ παραγγείλαντες τοῖς ἰππεῦσιν ἦλθον εἰς Ἐλευσίνα Κριτίας τε καὶ οἱ ἄλλοι τῶν τριάκοντα ἐξέτασιν τε ποιήσαντες ἐν τοῖς ἰππεῦσι, φάσκοντες

rimus quare Thrasybulus hostes non per noctem aggressus sit, hæc videtur caussa fuisse, quod ἐν χωρίῳ λασίῳ, regione hirsuta, silvis densa, non certo locum agnoscere posset quo essent hostes, igitur ex strepitu matutino eorum demum id intelligeret : quale quid est in illa pugna ap. Xen. H. Gr. 4, 2, 12. Alia est caussa, quod noctu hostes excubias agebant : exorta die, securi abibant quo cuique ab armis abeundum esset." WYTTENB.

7. στησάμενοι] στήσαντες D. συστησάμενοι K.

καὶ συσκ. B. Ceteri συσκ.

Φυλῆς] Φυλὴν K.

ἄστν B.C.D.F.H. et pr. E. Ceteri τὸ ἄστν.

8. ἐκ δὲ τούτου] Ante abitum tyrannorum ex urbe videtur accidisse, quod narrat Diodorus 14, 32, tentatum a tyranniss Thrasybulum, ut in urbem rediret, in locum Theramenis succederet et decem exsules secum reduceret. Justinus 5, 9 : "Post hæc Thrasybulum corrumpere, imperii societatem pollicentes, conantur. Quod cum non contigisset, auxilia a Lacedæmoniiis petivere, quibus accitis iterato præliantur." Facit igitur cum Diodoro 14, 32, qui legationem 30 virorum memorat ante occupatum a Thrasybulo Piræeum missam Lacedæmonem, deinde alteram a decemviris missam §. 33. Vide infra ad 4, §. 19. SCHN.

Ἐλευσίνα] Lysias contra Eratosth. p. 418 : Ἐλθὼν μετὰ τῶν συναρχόντων εἰς Σαλαμίνα καὶ Ἐλευσίναδε τριακοσίους τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ δεσποτήριον καὶ μᾶ ψήφῳ αὐτῶν ἀπάντων θάνατον κατεψηφίσατο. Idem

contra Agoratum p. 470 : Ἰστε μὲν γὰρ τοὺς ἐκ Σαλαμίνας τῶν πολιτῶν κομισθέντας, οἳσι ἦσαν καὶ ὄσοι καὶ οἴῳ ἄλέθρῳ—ἀπόλωοντο ἵστε δὲ τοὺς ἐξ Ἐλευσίνος etc. Diodorus obiectum Eleusiniis et Salaminiiis ait fuisse in crimine consensum cum exsulibus, itaque omnes interfectos fuisse, 14, 32. SCHN.

δεήσειε B.D.H.V. Ceteri δεήσοι.

Κριτίας] Κρατίας B.

τῶν τριάκοντα] V. annot. ad s. 21.

ἐξέτασιν τε] ἐξέτασιν E.

ἐν τοῖς ἰππεῦσι] Locus obscurior, ita interpretandus. Triginta viri venerant cum equitibus suis Eleusinum : et, præsentibus his equitibus, circumdati his equitibus, ἐν τοῖς ἰππεῦσι, (vel, quod eodem redit, σὺν τοῖς ἰππεῦσι, ut Palmerius legit, adjutoribus his equitibus) lustrationem ac recensum fecerunt Eleusiniorum. Hoc facto, equites abibant extra portam, quæ ad mare spectabat (tale enim quid cogitando addendum), ut Eleusiniis, mox eo a Trigintaviris mittendis exciperent : Eleusiniis deinceps apud Trigintaviros nomina sua profiteri cogebantur, et, ut quisque professus erat, ita per parvulam portam emittebatur, et ab equitibus excipiebatur. WYTTENB. Palmerius Exercit. p. 66. scribi voluit σὺν, adstante equitatu. Ita saltem vulgatum interpretari maluit Morus. Equidem nihil mutò. Fingebant hanc equitum recensionem, eamque prætexebant consilio deterrimo. Loquendi formula eadem est in Anabasi 5, 3, 3 : Ἐξέτασις ἐν τοῖς ὄπλοις γίγνεται καὶ ἀριθμὸς, ubi recte Gallicus interpres vidit esse recensionem τῶν ὄπλιτῶν. SCHN. Meliorem illius loci inter-

εἶδέναι βούλεσθαι πόσοι εἴεν καὶ πόσης φυλακῆς προσδήσοιτο, ἐκέλευον ἀπογράφεσθαι πάντας· τὸν δ' ἀπογραφάμενον ἀεὶ διὰ τῆς πυλίδος ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐξίεναι. ἐπὶ δὲ τῷ αἰγιαλῷ τοὺς μὲν ἰππέας ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατέστησαν, τὸν δ' ἐξίόντα ἀεὶ οἱ ὑπηρεῖται συνέδουν. ἐπεὶ δὲ πάντες συνειλημμένοι ἦσαν, Λυσίμαχον τὸν ἵππαρχον ἐκέλευον ἀναγαγόντα παραδοῦναι αὐτοὺς 9 τοῖς ἔνδεκα. τῇ δ' ὑστεραία εἰς τὸ Ὀιδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν [6] τῷ καταλόγῳ ὀπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἰππέας. ἀναστὰς δὲ Κριτίας ἔλεξεν, Ἡμεῖς, ἔφη, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν ἤττον ὑμῖν κατασκευάζομεν τὴν πολιτείαν ἢ ἡμῖν αὐτοῖς. δεῖ οὖν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ τιμῶν μεθέξετε, οὕτω καὶ τῶν κινδύνων μετέχειν. τῶν οὖν συνειλημμένων Ἐλευσινίων καταψηφιστέον ἐστίν, ἵνα ταῦτα ἡμῖν καὶ θαρρήτε καὶ φοβῆσθε. δείξας δὲ τι χωρίον, εἰς τοῦτο 10 ἐκέλευε φανερὰν φέρειν τὴν ψῆφον. οἱ δὲ Λακωνικοὶ φρουροὶ ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ Ὀιδεῖου ἐξωπλισμένοι ἦσαν· ἦν δὲ ταῦτα

pretationem monstrat Cyrop. 2, 4, 1: Ἐξέτασιν δέποτε πάντων τοῦ Κόρου ποιουμένου ἐν τοῖς ὅπλοις, i. e. Armatorum, non inermium.

πόσοι] ποσὲ Ε.

πόσης φ.] πόσης φ. πόσοι A.C.E. πόσοι φ. F. Ald. et ης super oi posito D. eadem manu.

πυλίδος] Lycurgus p. 148: Κατὰ μέσσην τὴν ἀκτὴν διὰ τῆς πυλίδος ἐξεληθὼν πρὸς τὴν ναῦν. Isæi locum τῆς ἐν Κεραμεικῷ συνοικίας τῆς παρὰ τὴν πυλίδα cum Lycurgeo comparavit Valesius ad Harpocrationis Ἐρμῆς ὁ πρὸς τῇ πυλίδι, quem nominat Demosthenes p. 1146. Isæus p. 134. addit οὐδ' ὁ οἶνος ὄνιος. SCHN.

ἐκέλευον B.C.D.H.I.K.V. ἐκέλεσαν E. Ceteri ἐκέλευσαν.

συνειλημμένοι—συνέδουν B.D. Ceteri bis ξυν.

ἀναγαγόντα] ἀνάγοντα D. "Morus emendabat ἀπαγαγόντα. Sed qui sunt in litore, dicuntur ἀνάγεσθαι, ut contra, qui in litus descendunt, καταβαίνειν, κατ'ἀγέσθαι." SCHN.

9. τοὺς ἄλλους ἰππέας] Anab. 1, 5, 5: Οὐ γὰρ ἦν χόρτος, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν δένδρον.

οὕτω] οὕτε B.

συνειλημμένων] ξυνειλεγμένων libri, ut supra s. 5, infra s. 10. Correxuit Morus ex s. 8.

Ἐλευσινίων] Totus hic locus de Eleusiniis unus est ex iis, qui ultimam Xenophontis manum non sunt experti. Nam eos condemnatos ac supplicio affectos fuisse diserte addendum erat. Proditum id est a Lysia Adv. Eratosth. p. 211: unde plenius etiam intelligitur trecentos Eleusinos ac Salaminios μᾶ ψήφῳ, id est simul, fuisse condemnatos: cui loco adhibendus est alius Adv. Agorat. p. 247. De ratione Triginta virorum, qua φανερὰν φέρειν τὴν ψῆφον cogebant senatores, accommodate ad rem præsentem memorat simile istorum factum idem Lysias Adv. Eratosth. p. 245. WYTTENB.

ἵνα ταῦτα θαρρήτε] Cyrop. 5, 5, 42:

ἵνα σε καὶ θαρρήσωσιν. ταῦτ' αὐτὰ B.

φοβῆσθε] φοβείσθε B.D. ἐκέλευε B.D.V. Ceteri ἐκέλευσε.

φανερὰν—ψῆφον] Hoc quid sit, vide supra ad cap. 3. §. 23. SCHN.

10. Ὀιδεῖου] Cum et infra §. 24. equites ἐν τῷ Ὀιδεῖῳ instructi stetisse dicantur, aream circa Odeum interpretatur Morus. De Odeo locus est classicus Plutarchi in Pericle c. 13: Τὸ δ' Ὀιδεῖον τῇ μὲν ἐντὸς διαβέσει πολυέδρον καὶ πολύστυλον, τῇ δ' ἐρέψει περικλινῆς καὶ κάταντες ἐκ μιᾶς ὀροφῆς πεποιημένον, εἰκόνα λέγουσι γενέσθαι

ἀρεστὰ καὶ τῶν πολιτῶν ὅσοις τὸ πλεονεκτεῖν μόνον ἔμελεν.

Ἐκ δὲ τούτου λαβὼν ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς περὶ [7] χιλίους ἤδη συνειλεγμένους ἀφικνεῖται τῆς νυκτὸς εἰς τὸν Πειραιᾶ. οἱ δὲ τριάκοντα ἐπεὶ ἦσθοντο ταῦτα, εὐθύς ἐβοήθουν σὺν τε τοῖς Λακωνικοῖς καὶ σὺν τοῖς ἰππεύσει καὶ τοῖς ὀπλίταις· ἔπειτα ἐχώρουν κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀμαξιτὸν ἀναφέρουσαν. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἔτι μὲν ἐπεχείρησαν μὴ ἀνιέναι αὐτοὺς, ἐπεὶ δὲ μέγας ὁ κύκλος ὦν πολλῆς φυλακῆς ἐδόκει δεῖσθαι οὐπω πολλοῖς οὔσι, συνεσπειράθησαν ἐπὶ τὴν Μουνυχίαν. οἱ δ' ἐκ τοῦ [8]

καὶ μίμημα τῆς βασιλείως σκηνῆς. De situ Odei bene disputavit *Barthelemy* in notis subjectis vol. I. libri egregii *Voyage du jeune Anarcharsis*. SCHN. Conf. *Leak*. Topogr. Athen. p. 110 seq. ὅσοις] οἷς B.

ἔμελεν] ἔμελλεν A.B.C.F. συνειλεγμένους et bis σὺν B.D.V. Ceteri ξυν.

τῆς νυκτὸς] *Clemens Alexandr.* Strom. I, p. 418: Ἀλλὰ καὶ Θρασυβούλω τοὺς ἐκπεσόντας ἀπὸ Φυλῆς καταγαγόντι [nisi legendum κατὰγοντι L.D.] καὶ βουλομένω λαθεῖν στύλος ὀδηγὸς γίνεται διὰ τῶν ἀτρίβων ἰόντι. τῷ Θρασυβούλω νύκτωρ ἀσελήνου καὶ δυσχεμερίου [I. δυσχεμέρου L.D.] τοῦ καταστήματος γεγονότος πύρ ἐωρᾶτο προηγούμενον, ὅπερ αὐτοῖς ἀπταίστως προέπεμψαν κατὰ τὴν Μουνυχίαν ἐξέλιπεν, ἔνθα νῦν ὁ τῆς Φωσφόρου βωμὸς ἐστὶ. SCHN.

Πειραιᾶ] Περαιᾶ B. ἐβοήθουν] Propria verbi significatio est, Accurrere ad pugnam, parare se ad opem ferendam; altera hinc ducta et frequentior, simpliciter, opem ferre. Priorem hoc loco valere ostendit etiam sequens ἔπειτα ἐχώρουν, κ. τ. λ. Luculentus est locus *Anab.* 7, 4, 19: Σεύθης ἦκε βοηθῆσων—ὅσον περ χρόνον ἐβοήθει, κ. τ. λ. Alia *Duker*. ad *Thuc.* 8, 15. Sic ἐκβοηθεῖν dixit *Theopompus* apud *Athen.* 10, p. 435 C. WYTTENB.

εὐθύς ante ἐβοήθουν ponunt B.D. om. C. Ceteri ἐβοήθουν εὐθύς.

αὐτοῖς post εὐθύς om. B.D.F.H.I., in margine ponit E.

κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀμαξιτὸν ἀναφέρουσαν] Eadem collocatio verborum *Cyrop.* 6, 1, 18: Τῶν ἐγγύς ἐαν-

τῶν κακῶν ὄντων' *Thuc.* 4, 109: Τῶν καὶ Λημόν ποτε καὶ Ἀθήνας Τυρσηῶν οἰκησάντων' et alibi. De via autem hac qua ad Piræi moenia in edito posita ascenditur v. *Curtius* loco paullo post citando p. 16.

II. ἔτι μὲν] Nihil mutandum esse docuit *Heindorf.* ad *Platonis Protagoram* p. 462. nisi forte ἐνεχείρησαν scribendum. SCHN. Sic est apud *Platonem Prot.* p. 310 C. Sed alterum apud *Xen. Anab.* 6, 2, 15: Ξενοφῶν δὲ ἔτι μὲν ἐπεχείρησεν ἐκπλεῦσαι. Apud utrumque ἔτι μὲν est Aliquantisper, *Paullisper*.

ἀνιέναι] Aditu prohibere eos. Similiter infra 7, 2, 12. SCHN.

οὐπω] οὐτῶ B., cum πολλοῖς οὔσι om. D.

συνεσπειράθησαν B.D.V. Ceteri ξυνεσπ. Item bis infra.

Μουνυχίαν] Locum fuisse editum suspiceris ex verbis §. 19. κατεδιώξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ, et §. 15. ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ κάταντες. Diserte *Diodorus* 14, 33: Μετὰ δὲ τὴν μάχην—ὄρησεν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ κατελάβετο Μουνυχίαν, λόφον ἔρημον [ἐρμυῶν *Reiskius*: v. E. *Curtius* De portubus Athenarum *Halis* 1842, p. 17.] καὶ καρτερόν. Ceterum *Lysias* etiam p. 418. post Eleusiniorem cædem memorat Piræeum occupatum. Ipsam pugnam *Diodorus* ita narrat, ut post *Critiæ* mortem exercitum urbanum in loca plana descendisse dicat; quo progredi non sint ausi exsules. Cum multi ad exsules transfugissent, subito hos aggressos urbanum exercitum vicisse atque ita Piræeo potitos fuisse. Ex *Xenophonte* apparet de una eademque pugna hæc esse intelligenda. SCHN.

- ἄσπεος εἰς τὴν Ἴπποδάμειον ἀγορὰν ἐλθόντες πρῶτον μὲν συνετάξαντο, ὥστε ἐμπλήσαι τὴν ὁδὸν ἢ φέρει πρὸς τε τὸ ἱερὸν τῆς Μουνυχίας Ἀρτέμιδος καὶ τὸ Βενδίδειον· καὶ ἐγένοντο βάθος οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πενήκοντα ἀσπίδων. οὕτω δὲ συν-
- 12 τεταγμένοι ἐχώρουον ἄνω. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἀντενέπλησαν μὲν τὴν ὁδὸν, βάθος δὲ οὐ πλέον ἢ εἰς δέκα ὀπλίτας ἐγένοντο. ἐτάχθησαν μέντοι ἐπ' αὐτοῖς πελτοφόροι τε καὶ ψιλοὶ ἀκοντισταὶ, ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ πετροβόλοι. οὗτοι μέντοι συχνοὶ ἦσαν· καὶ γὰρ αὐτόθεν προσεγένοντο. ἐν ᾧ δὲ προσήεσαν οἱ [9] ἐναντίοι, Θρασύβουλος τοὺς μετ' αὐτοῦ θέσθαι κελεύσας τὰς ἀσπίδας καὶ αὐτὸς θέμενος, τὰ δ' ἄλλα ὄπλα ἔχων, κατὰ μέσον
- 13 στὰς ἔλεξεν, Ἄνδρες πολῖται, τοὺς μὲν διδάξαι, τοὺς δὲ ἀνα- [10] μνήσαι ὑμῶν βούλομαι ὅτι εἰςὶ τῶν προσιόντων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν ἔχοντες οὓς ὑμεῖς ἡμέραν πέμπτην τρεψάμενοι ἐδιώξατε, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ εὐνούμου ἔσχατοι, οὗτοι δὲ οἱ τριάκοντα, οἱ ἡμῶς καὶ πόλεως ἀπεστέρουσιν οὐδὲν ἀδικούντας καὶ οἰκίῳν ἐξήλανον

ἐπὶ] εἰς K.

Ἴπποδάμειον ἀγορὰν] Geminam Piræi ἀγορὰν memorat Pausanias 1, 1. quarum altera Hippodamea vocatur. Hippodamus enim Milesius, idem Thurius dictus, architectus et philosophus ætate Periclis primus urbium plateas dirigere docuit, Piræeum ordinavit atque forum ibi exornavit, auctore Aristotele Polit. 2, 5, 1, ubi vide annotata p. 109, et scholiaste Aristophanis Equit. v, 327. Novam architectonicæ artis rationem τὸν νεώτερον καὶ Ἴπποδάμειον τρόπον appellat Aristoteles Politic. 7, 10, 4. Conf. Valesii Emend. p. 111. Domum suam in Piræo publicavit, teste scholiaste Aristophanis Equit. l. cit., quem exscripsit Suidas in Λεῖβεται, qui male in Aristophanis loco ὁ δ' Ἴπποδάμος λείβεται θεώμενος legit, cum rectius sit ὁ δ' Ἴπποδάμου, sc. υἱός. Pater enim mortuus erat, cum fabula ista Olymp. 88, 4. ederetur. SCHN. De Hippodamo Milesio v. dissertatio C. F. Hermanni Marburgi 1841. De ἀγορᾷ ab eo dicta Steph. Thes. v. Ἴπποδάμειος.

Ἀρτέμιδος καὶ τὸ] Ne quis cum interprete Germanico copulam καὶ delendam putet, monet Weiskius etiam antecedens τε delendum fuisse: idem duo Veneris templa in Piræeo, alte-

rum a Themistocle, alterum a Conone dedicatum fuisse, item Jovis Κηρίσιον et Σωτήριος annotat. SCHN.

Βενδίδειον] De Dianæ hoc cognomine, templo et sacris vide quos laudavit Ruhnken. ad Timæum p. 62. SCHN.

12. ἀντενέπλησαν B.D.V. ἀντεπλήρωσαν, superscripto αν, C. Ceteri ἀντανέπλησαν.

βάθος B.

αὐτοῖς Leonclavius. Libri αὐτοῦς. αὐτόθεν] αὐτόθι A. Ald., corrigentibus F.H.I.K. αὐτόθι E.

προσήεσαν] προσίεσαν B.

μετ' αὐτοῦ] μεθ' αὐτοῦ B.

τὰ δ' ἄλλα] τὰ ἄλλα V.

13. διδάξαι—ἀναμνήσαι] διδάξας—ἀναμνήσας V.

ἡμέραν πέμπτην B.D.E.F.I.V. Ceteri ἡμέρα πέμπτη. “Cyrus. 6, 3, 11: Καὶ χθές δὲ καὶ τρίτην ἡμέραν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔπραττον” ubi ineptissime interpretatur τρεῖς ἡμέρας Grammaticus ineditus, cujus lautitiarum partem apposuit nobis Ruhnkenius Dissert. de Antiphonte p. 824. ed. Reisk.” SCHN.

οἱ δὲ οἱ Μορὺς. Libri οἱ τοὶ δέ. Quod multis exemplis defendere studuit Wyttenbachius.

οἱ om. E. Mox ὑμῶς B.

πόλεως] πόλεων A.D.E. Ald., corrigentibus H.I.

καὶ τοὺς φιλάτους τῶν ἡμετέρων ἀπεσημαίνοντο. ἀλλὰ νῦν
 τοι παραγεγέννηται οὐ οὔτοι μὲν οὔποτε ᾤοντο, ἡμεῖς δὲ αἰ
 14 εὐχόμεθα. ἔχοντες γὰρ ὄπλα ἐναντίοι μὲν αὐτοῖς καθέσταμεν·
 οἱ δὲ θεοὶ, ὅτι ποτὲ καὶ δειπνοῦντες συνελαμβανόμεθα καὶ κα-
 θεύδοντες καὶ ἀγοράζοντες, οἱ δὲ καὶ οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ'
 οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδεύομεθα, νῦν φανερώς ἡμῖν συμμα-
 χουσι. καὶ γὰρ ἐν εὐδία χειμῶνα ποιούσιν, ὅταν ἡμῖν συμφέρῃ,
 καὶ ὅταν ἐγχειρῶμεν, πολλῶν ὄντων ἐναντίων ὀλίγοις οὔσι
 15 τρόπαια ἴσασθαι διδῶσι· καὶ νῦν δὲ κεκομίσασιν ἡμᾶς εἰς
 χωρίον ἐν ᾧ οὔτοι μὲν οὔτε βάλλειν οὔτε ἀκοντίζειν ὑπὲρ τῶν
 προτεταγμένων διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον ἰέναι δύναιντ' ἂν, ἡμεῖς δὲ
 εἰς τὸ κάταντες καὶ δόρατα ἀφιέντες καὶ ἀκόντια καὶ πέτρους
 16 ἐξιζόμεθά τε αὐτῶν καὶ πολλοὺς κατατρώσομεν. καὶ ᾤετο μὲν
 ἂν τις δεήσειν τοῖς γε πρωτοστάταις ἐκ τοῦ ἴσου μάχεσθαι

τοὺς φιλάτους] Fr. Portus emendabat τὰ φίλτατα, quam conjecturam jam olim proposuit Salmasius de modo usurarum p. 653. nuper repetiit Kœrperus, aut ἀπελυμαίνοντο. τὰ χρήματα ἀποσημαίνεσθαι proprie dicitur c. 3, 21. SCHN. Puto Xenophontem scripsisse—ἐξήλανον, καὶ τὰ ἡμέτερα ἀπεσημαίνοντο, καὶ τοὺς φιλάτους ἀπέκτεινον. Ita ratio et consensus duorum locorum postulat. Alioqui poterat probari interpretatio Budæi Comm. L. Gr. p. 658, *Annotabant ut publicandos et rœna afficiendos*: hac enim significatione *adnotare aliquem* haud infrequens est Latinis. Simile est Ciceronis Catilin. 1, 1: *Notat et designat oculis ad caedem unumquemque nostrum*. Sed aliud etiam superest. Nam his verbis continuata fuisse videntur illa sequentis orationis ὅτι ποτὲ καὶ δειπνοῦντες—ἐφυγαδεύομεθα: nec assentior Moro locum sanum judicanti: nec enim sanitas ubique est, si sententia apparet. Equidem opinor auctorem ita potius scripsisse: —καὶ τὰ ἡμέτερα ἀπεσημαίνοντο, καὶ τοὺς φιλάτους ἀπέκτεινον· ὅποτε καὶ δειπνοῦντες συνελαμβανόμεθα καὶ καθεύδοντες καὶ ἀγοράζοντες, οἱ δὲ καὶ οὐχ ὅπως ἀδ.—ἐφυγ. Ἀλλὰ νῦν τοι παραγ.—εὐχόμεθα· ἔχοντες γὰρ ὄπλα ἐναντίοι μὲν αὐτοῖς καθέσταμεν, οἱ δὲ θεοὶ νῦν φ. ἡμῖν συμμαχοῦσι. Apta inter se nexaque non divellenda erant: estque gradatio

inter οὐδὲν ἀδικοῦντας et οὐχ ὅπως ἀδικοῦντας, ἀλλ' οὐδὲ ἐπιδημοῦντας, e quorum numero ipse erat Thrasybulus, absens exilio mulctatus. WYTTENB. Ex his ascivi ἐναντίοι μὲν pro μὲν ἐναντίοι, quod est in libris. Nisi aut delendum est μὲν aut aliquid ante illud excidit. Τὰ φίλτατα autem si scripsit Xenophon, ut Cyrop. 4, 3, 2, conferendum 2, 3, 52, τοὺς ἐννομοτάτους pro τὰ ἐννομώτατα absurde illatum.

οὔποτε ᾤοντο] Cyrop. 1, 4, 18: Πρώτοντότε ὄπλα ἐνδύς, οὔποτε οἰόμενος. αἰ] αἰί ποτε K.

δειπνοῦντες] δειπνήσαντες K.

14. συν. et mox συμ. pro ξυν. et ξυμ. B.D.V.

οἱ δὲ καὶ] Verba οἱ δὲ ut plane supervacua delenda censet Morus: equidem ad sensum et oppositionem necessaria censeo. SCHN.

οὐχ ὅπως Castalio. Libri οὐχ οὔτως. “Diodor. 13, 102: Οὐχ οἶον ἡδίκηκότες τι τῆν πόλιν, ἀλλὰ ναυμαχίαν νευκηκότες.” SCHN.

ἡμῖν συμμαχοῦσι] συμμαχοῦσι F. ἐγχειρῶμεν B.D., pr. E.I.V. Ceteri ἐπιχειρῶμεν. Tum malis ἄντων τῶν ἐν.

15. ἀφιέντες] ἐφιέντες B.D. Antea δύναιτ' B.E.

ἐξιζόμεθα] ἐξιζόμεθα B.

16. πρωτοστάταις B.C.D.V.Y. Ceteri προστάταις. “Eadem vocabula permutata fuerant in Hipparchico 2, 3. et 6.” SCHN.

Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεὶ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ
 Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἐβδομήκοντα. καὶ τὰ μὲν ὄπλα
 ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. ἐπεὶ
 δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν,
 20 προσιώντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ [13]
 τῶν μυστῶν κήρυξ, μάλ' εὐφωvos ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν,

Ἰππόμαχος] Justinus 5, 9. Critiam et Hippolochum nominat. SCHN.

τῶν δ' ἐν Πειραιεὶ δέκα] De decem his Piræei archontibus mira commentus est Morus, qui a nullo prætere scriptore commemoratos fuisse putabat. At clare Plutarchus in Ly-sandro c. 15: Τριάκοντα μὲν ἐν ἄστει, δέκα δ' ἐν Πειραιεὶ καταστήσας ἀρχον-τας. [Eodem loco contra Morum usus erat jam Kærpenus.] Ex horum numero fuit Molpis etiam, ut ex Lysia et Androthione annotavit Harpocratio. Charmides Glauconis est idem, de quo dixi ad Comment. 3, 7, et ad Symposii 4, 20 seqq. Ipsum Glauconem aquæ potorem inter decem Piræei tyrannos recenset Pythermus apud Athenæum 2, p. 44. De decem Piræei archontibus bene etiam docuit Taylorus in vita Lysiae p. 132. et locum ex epistola Platonis 7, p. 324 C, attulit clarissimum hunc: Καὶ τῆς μεταβολῆς εἰς καὶ πεντήκοντά τινες ἄνδρες προὔστησαν ἀρχοντες, ἐν-δεκα μὲν ἐν ἄστει, δέκα δ' ἐν Πειραιεὶ, περὶ τε ἀγορὰν ἐκότεροι τούτων, ὅσα τ' ἐν τοῖς ἄστεσι διοικεῖν ἔδει, τριάκοντα δὲ πάντων ἀρχοντες κατέστησαν αὐτοκράτορες. De his iterum Noster infra §. 38. SCHN. Eadem omnia ignarus Schneideri Wytenbachius, addens præterea: "Credibile est eos a perditis Historicis disertius memo-ratos fuisse quam a Xenophonte. Est hic item locus unus ex iis qui secun-das auctoris curas non experti sint. Nam bis eorum facit mentionem tali fere modo ac si per se cognitum sit qui fuerint, aut ipse jam antea nar-rasset qui et quando constituti sint: satis tamen indicii præbet eos Tyrannorum socios esse. Longum sit et supervacaneum duos hos locos hic explicare: legat quisque eos ipse attente ac diligenter: intelliget pro-fecto eos facilem habere rationem, si de Tyrannorum sociis accipiantur:

sin secus, omnia impediri. Hoc loco dicuntur ἀρχοντες, quod adhuc in magistratu essent: infra s. 38. ἀρξάντες, quod magistratu amoti essent. Hoc loco interponuntur Trigintaviris et 70 ex illorum exercitu cæsis: infra con-junguntur cum Trigintaviris et Un-decimviris, et iisdem pacis conditio-nibus usi dicuntur. Quæ omnia quomodo in Thrasybuli socios conveniant? etc."

χιτῶνας] Cornelius Nepos Thrasyb. c. 2. neminem jacentem veste spolia-vit, nil attigit nisi arma, quorum indigebat, et quæ ad victum pertine-bant. SCHN.

προσιόντες] Margo Leoncl. addit τε. SCHN.

20. Κλεόκριτος] Cleocritum ut magnum et pinguem hominem cum exili Cinesia ridet Aristophanes Ra-narum versu 1085. Deinde in se-riore dramate Avium v. 877. Cybe-len matrem Cleocriti appellat, quod varie interpretantur scholia, quæ mo-ment Cleocritum ab Eupolide quo-que in dramate Κόλακες fuisse irri-sum. SCHN.

ὁ τῶν μυστῶν κήρυξ] Pollux 8, 103: Κήρυξ ὁ μὲν τις τῶν μυστικῶν, ἀπὸ Κήρυκος τοῦ Ἐρμού καὶ Πανδρόσου τῆς Κέκροπος. Ubi verba Xenophon-tis contulit Kuhnius, in quibus μυσ-τικῶν scripsit Preller. ad fr. Polemonis p. 120.

εὐφωvos B.C.D.F.H.I.V. Ceteri εἰμωvos. "Ilud equidem probo, etsi ex Polluce 2, 111. vulgatam formam affert Morus. Weiskius magna voce et vehementer sonanti interpretatur, εὐφωvos suavi voce præditus. Sed vox composita posterior utramque significationem habet, contra εἰμωvos muto opponi videtur, ut εἰμψυχος ἀψύχῳ." SCHN. Conf. Schæfer. ad Dionys. p. 161.

κατασιωπησάμενος] Infra 5, 4, 7. est φοβήσαντες κατεσιώπησαν. SCHN.

- Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαίνετε; τί ἀποκτείνει βούλεσθε; ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πρόποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν
- 21 σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. πρὸς θεῶν πατρῶν καὶ μητρῶν καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες
- 22 Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν.

τί ἡμᾶς] Orationem hanc convertit et Lysandro tribuit Justinus 5, 10. "Cur se victorem fugiant potius quam ut vindicem communis libertatis adjuvent? Civilem illam meminerint aciem, non hostium esse; nec se ideo arma cepisse, ut aliqua victis adimat, sed ut ademta restituant; triginta se dominis, non civitati, bellum inferre. Admonet deinde cognationis, legum, sacrorum communium, tum vetusti per tot bella commilitii; orat, misereantur civium exsulum, si tam patienter ipsi serviant, reddant sibi patriam, accipiant libertatem etc." SCHN.

κακὸν μὲν B.D.H. Ceteri κακόν. οὐδὲν πρόποτε B.D.H.V. οὐδὲ πρόποτε C. οὐδέποτε supra scripto πω E. Ceteri οὐδεπρόποτε.

συγ. συμ. et συσ. B.D.V. Ceteri ξ.

ἐυστρατιῶται] στρατιῶται F. καὶ κατὰ γῆν B. καὶ τὰ γῆν eraso prope i E. Ceteri κατὰ γῆν. σωτηρίας τε] σωτηρίας V.

21. καὶ μητρῶν] Conf. de Venat.

1, 15: Αἰνεῖας σώσας τοὺς πατρῶους καὶ μητρῶους θεοὺς' et Lobeck. Aglaopham. p. 770 seq.

συγγενείας B.D.V. Ceteri ξυγγενείας.

τριάκοντα hic et paullo post dicuntur etiam postquam nonnulli eorum cecidissent, sicut Critias cum triginta viris colloqui dicitur 2, 3, 50, ut tollendum videatur τῶν 2, 4, 8, et comparandum cum ἐκ τῶν nonnullis in libris 2, 3, 18, illato ante τριάκοντα.

κερδέων B.D., ut s. 40.

ὀκτῶ μηνσὶν] Ex hoc loco conficitur triginta viros imperium integrum annum non tenuisse, quod contra Diodorum docuit Dodwellius Taylorus in vita Lysiae et Wesselingius ad Diodori 14, 33, SCHN.

δέκα ἔτη] Bello Decelico. DOBR. 22. τὸν B.D.E. τὸ V. Ceteri τῶν. αἰσχιστόν τε] αἰσχιστον V.

καὶ ἔχθιστον] ἔχθιστον A. Ald., corrigente I. Pro illis ἀνοσιώτατον — ἀνθρώποις F. θεοῖς καὶ θνητοῖς ἀνοσιώτατον.

Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγον· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ [14] τοιαῦτα προσακοῦναι τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. 23 τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθητο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνος ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκεναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν [15] 24 καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέσθαι. καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

Καὶ οἱ μὲν τριάκοντα Ἐλευσινάδε ἀπῆλθον· οἱ δὲ δέκα τῶν A. C. 403.

οἱ δὲ λοιποὶ] Reliquos 28 tyrannos intelligit Morus; contra Fr. Portus superstites novem Piræei archontes. Male. SCHN.

καὶ διὰ] Quoniam aliquid deesse videbatur Fr. Porto, insererebat post καὶ hæc: οἱ τριάκοντα. Sed difficultas est in verbis διὰ τὸ τοιαῦτα προσακοῦναι, quæ Weiskius collocat post τοὺς μεθ' αὐτῶν. Omnino aliquid excidit, fortasse διὰ τὸ καὶ ἄλλα τοιαῦτα προσακοῦναι. Ordinem rerum gestarum ita narrat Lysias contra Eratosth. p. 419: Οἱ μὲν γὰρ ἐκ Πειραιῶς κρείττους ὄντες εἶσαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν, οἱ δὲ εἰς τὸ ἄστυ ἐλθόντες τοὺς μὲν τριάκοντα ἐξέβαλον πλὴν Φεῖδωνος καὶ Ἐρατοσθένους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνους ἐχθίστους εἶλοντο ἡγούμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τοὺς τε τριάκοντα μισέσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλείσθαι. τούτων τοίνυν Φεῖδων ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος καὶ Ἰπποκλῆς καὶ Ἐπιχάρης ὁ Λαμπτρέυς καὶ ἔτεροι οἱ δοκοῦντες εἶναι ἐναντιώτατοι Χαρικλεῖ καὶ Κριτία καὶ τῇ ἐκείνων ἑταιρείᾳ, ἐπειδὴ αὐτῶν εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, πολὺ μείζω στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ ἢ τοὺς ἐξ ἄσπεως ἐποίησαν. SCHN.

καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακοῦναι] Ad verbum est, Etiam quia talia præterea audiebant: ad sententiam, Reliqui Trigintaviri socios quos in urbem abduxerunt, cum propter acceptam

cladem, tunc quod præterea istas reprehensiones debebant subire. Nec tamen valde repugnem, si quis corrigat, καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακοῦναι τοὺς μεθ' αὐτῶν, ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Tum quod socii præterea talia audirent, eos in urbem abduxerunt. WYTTENB.

αὐτῶν B.D.H. Ceteri αὐτῶν.

23. συν bis B.D.V. Ceteri ξυν. διεφέροντο] Lysias p. 776: Ἐπειδὴ δὲ πυνθάνοισθε τοὺς μὲν τρισχιλίους στασιάζοντας ἐκ τοῦ ἄσπεως, τοὺς ἄλλους δὲ πολίτας ἐκκεκρυμένους, τοὺς δὲ τριάκοντα μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας, πλείους δ' ὄντας τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν δεδιότας ἢ τοὺς ἡμῶν πολεμοῦντας, τότ' ἦδη καὶ κατιναί προσεδοκάτε. SCHN.

βιαιότερον] φοβηρότερον ἢ βιαιότερον K. et mox τοὺς pro τοῖς.

χρεῖβ B. Ceteri χρή.

χρῆναι] χρῆν A.C. Ald., corrigente H.

24. Ἐλευσινάδε] Diodorus 14, 33: Τοῖς δ' εὐλαβουμένοις μὴ τι πάθωσι διὰ τὰ γενόμενα κατὰ τὸ συνεχὲς αὐτῶν ἀδικήματα τὴν Ἐλευσίνα κατοικεῖν συνεχώρησαν. SCHN.

οἱ δὲ δέκα] Hos alii Δεκαδοῦχους appellarunt, auctore Harpocratiōne. Nominat ex iis Lysias Eratosthenem, Phidonem, Hippoclem, Epicharem. Ex Lysia Molpin Harpocratio. Iso-crates contra Callimachum p. 372 B,

ἐν ἄστει καὶ μάλα τεταραγμένων καὶ ἀπιστούντων ἀλλήλοις
 σὺν τοῖς ἱππάρχοις ἐπεμέλοντο. ἐξεκάθειδον δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς
 ἐν τῷ ᾿Ωιδείῳ, τοὺς τε ἵππους καὶ τὰς ἀσπίδας ἔχοντες, καὶ
 δι' ἀπιστίαν ἐφώδεον τὸ μὲν ἀφ' ἑσπέρας σὺν ταῖς ἀσπίσι
 κατὰ τὰ τείχη, τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον σὺν τοῖς ἵπποις, αἰεὶ φο-
 βούμενοι μὴ ἐπεισπέσοιεν τινες αὐτοῖς τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς.
 25 οἱ δὲ πολλοὶ τε ἤδη ὄντες καὶ παντοδαποὶ, ὄπλα ἐποιοῦντο, [16]
 οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύνια, καὶ ταῦτα ἐλευκοῦντο. πρὶν δὲ
 ἡμέρας δέκα γενέσθαι, πιστὰ δόντες, οἵτινες συμπολημήσειαν,
 καὶ εἰ ξένοι εἶεν, ἰσοτέλειαν ἔσεσθαι, ἐξήγισαν πολλοὶ μὲν
 ὀπλίται, πολλοὶ δὲ γυμνήτες· ἐγένοντο δὲ αὐτοῖς καὶ ἱππεῖς
 ὡς εἰ ἐβδομήκοντα· προνομᾶς δὲ ποιούμενοι, καὶ λαμβάνοντες
 26 ξύλα καὶ ὀπώραν, ἐκάθειδον πάλιν ἐν Πειραιεῖ. τῶν δ' ἐκ τοῦ [17]
 ἄστεος ἄλλος μὲν οὐδεὶς σὺν ὄπλοις ἐξήει, οἱ δὲ ἱππεῖς ἔστιν
 ὅτε καὶ ληστὰς ἐχειροῦντο τῶν ἐκ Πειραιῶς, καὶ τὴν φάλαγγα

Rhinonem; ita enim legit Harpocra-
 tio, ubi vulgo (Enon nominatur. De
 Rhinone fragmentum Politiarum He-
 raclidis Pontici: Τούτων δὲ καταλυθέν-
 των Θρασύβουλος καὶ Ῥίνων προσεστήκε-
 σαν, ὅς ἦν ἀνήρ καλὸς κάγαθος. SCHN.
 σὺν pro ξὺν hic et infra B.D.V.

ἐξεκάθειδον] Dicitur ut ἐκκοιτεῖν
 apud Joseph. B. J. 6, 2, 6, quem
 confert Wytenb., unde ἐκκοιτία.

ἐφώδεον τὸ Wytenbachius et Valc-
 kenarius, nescio an cum F. Libri
 ἐφώδεύοντο. “Ἐφωδεύον est 5, 3, 22.”
 SCHN.

τὰ τείχη] τείχη B. Mox τοῦ προτῶν F.
 Πειραιῶς] Πειραιεῖος A.D. et qui pr.
 Πειραιεῖος B. et qui pr. Πειραις E.

25. πολλοὶ τε ἤδη B. πολλοὶ τε H.
 V.Y. Ceteri πολλοί. “Exsulibus
 Lysias orator, qui fabricam aspidum
 Athenis exercebat, drachmas 2000
 præbuit, aspides 200, milites mercede
 conduxit 302 et a Thrasydæo Eleo
 talenta duo mutuatus eundem in
 usum convertit, auctore Ps.-Plutarcho
 in vita Lysiae p. 835 F. Alios, qui
 exsules adjuverunt, nominat Lysias
 p. 881. Agelarchum quendam quin-
 que talenta suppeditasse, a populo
 deinde suadente Aristophonte reddita
 ei, refert Demosth. contra Leptinem
 p. 502, 17. SCHN.

οἰσύνια] σύβια B.

ἐλευκοῦντο] Polire interpretatur
 Morus. Ita quidem infra 7, 5, 20,
 est λευκοῦσθαι τὰ κράνη. Sed hoc
 loco lignea scuta (quæ sunt ὄπλα)
 aut viminea non possunt poliri, sed
 dealbantur creta aut calce inducta.
 Ita γραμματεῖον λελευκωμένον et λεύ-
 κωμα dicitur tabula dealbata apud
 Demosthenem. Qui alibi λευκάσπιδες
 et λευκοθώρακες sunt, quo sensu di-
 cantur ignoro. SCHN. Vid. Steph.
 Thes. in his vv. et in Δευκοσπητής.

συμ. pro ξυμ. B.D. et quem de-
 hinc omittam V.

ἰσοτέλειαν] Inquili, μέτοικον, qui
 nullum μετοίκιον solvunt, sed æquo
 sunt cum civibus jure in tributis
 pendendis, ἰσοτελεῖς dicuntur. Ita
 Lysias, qui Thrasybulum adjuverat,
 post reditum exsulum ab jure civi-
 tatis repulsus, τὸν λοιπὸν χρόνον ἄκη-
 σεν ἰσοτελεῖς ὢν, auctore Ps.-Plutar-
 cho in Lysia p. 836 A. Accurate
 de ἰσοτελείᾳ tradidit Wolf. ad De-
 mosthen. Leptineam Proleg. p. 70.
 SCHN.

26. σὺν] Vulgo ξὺν.

Πειραιῶς B.F.I.V. Ceteri τοῦ Πει-
 ραιῶς, ut s. 24, ubi delendum fortasse
 τοῦ, ut τῷ s. 28, 29, 35. Conf. s. 37
 et annot. ad s. 36.

αὐτῶν ἐκακούργουν. περιέτυχον δὲ καὶ τῶν Αἰζωνέων τισὶν εἰς τοὺς αὐτῶν ἀγρούς ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια πορευομένοις· καὶ τούτους Λυσίμαχος ὁ ἵππαρχος ἀπέσφαξε, πολλὰ λιτανεύοντας καὶ 27 πολλῶν χαλεπῶς φερόντων ἵππέων. ἀνταπέκτειναν δὲ καὶ οἱ [18] ἐν Πειραιεῖ τῶν ἵππέων ἐπ' ἀγροῦ λαβόντες Καλλίστρατον φυλῆς Λεοντίδος. καὶ γὰρ ἤδη μέγα ἐφρόνουν, ὥστε καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τοῦ ἄστεος προσέβαλλον. εἰ δὲ καὶ τοῦτο δεῖ εἰπεῖν τοῦ μηχανοποιοῦ τοῦ ἐν τῷ ἄστει, ὃς ἐπεὶ ἔγνω ὅτι κατὰ τὸν ἐκ Λυκείου δρόμον μέλλοιεν τὰς μηχανὰς προσάγειν, τὰ ζεύγη

Αἰζωνέων] Palmerius Exercit. p. 66. et Valcken. in Diatribe Euripidea p. 292 B. Libri ἔξω νέων. “Equidem dubito propter locum 2, 3, 34: Καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω. Valesius τῶν ἔξω τοῦ καταλόγου interpretabatur.” SCHN. Sed hic vehementer friget: modo enim eos vocaverat τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς et αὐτῶν: quorsum ergo nunc τῶν ἔξω νέων eosdem vocaret? Probandum est τῶν Αἰζωνέων τισίν. Æxonenses enim fuerunt populus Atticæ tribus Cecropidis. Mentionem populi postulare etiam videtur mentio tribus Leontidis, e qua erat Callistratus eques, in quo exules illam cædem talione vindicarunt. De populo satis multa prodiderunt scriptores hujus argumenti: exquisita etiam dedit Ruhnkens. ad Tim. p. 15. WYTTENB.

αὐτῶν] αὐτῶν plerique. ἐπέσφαξε B.C. ὁ om. Ald., addunt H.I.

27. Καλλίστρατον] Callistratum demagogum cum Lysandro tractantem de publica nescio qua re habet Theopompus locus in Μήδῳ apud Athenæum p. 485. SCHN.

πρὸς τὸ τεῖχος—προσέβαλον] Lysias in Polystrato p. 688: Καταδρομῆς γενομένης τῶν φυγάδων, οἱ οὐ μόνον ἐνθάδε ὃ τι οἰοί τε ἦσαν κακὸν εἰργάζοντο, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τεύχους ἔφερον καὶ ἦγον ἡμᾶς, ἐξελάσας ἐκ τῶν ἄλλων ἵππέων ἕνα ἀπέκτεινεν. Graviora memora Isocrates de Bigis p. 349 C: Οὐ καταλαβόντες τὸν Πειραῖα καὶ τὸν σῆτον τὸν ἐν τῇ χώρᾳ διεφθείρετε καὶ τὴν γῆν ἐτέμνετε καὶ τὰ προἰστία ἐνεπρήσατε καὶ τελευτῶντες τοῖς τείχεσι προσεβάλετε; SCHN.

προσέβαλλον B.C.D.V. Ceteri προσέβαλον.

εἰ δὲ καὶ τοῦτο] Apodosin deesse monuit Morus. Wyttenbach. ἔτι conjecit scribendum pro εἰ. Bekkerus in Ephemeride litteraria Jenensi anni 1810. mensis Augusti p. 273. comparavit locum Isocratis in Archidamo p. 128 E: Εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοηθειῶν εἰπεῖν, πολλοὺς ἔσσεσθαι τοὺς βουλομένους ἡμῖν ἐπαμύνειν. [Ubi ἠγοῦμαι ante πολλοὺς addit Urbinas.] Nescio an huc pertinereat locus Nicandri Theriac. v. 82: Εἴ γ' ἔτυμον κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι θύρονσθαι de muræna. Ap. Herodotum 2, 126: Σεσήμανται δὲ, ὅσα ἀναισιμώθη, καὶ ὡς ἐμὲ εὐ μεμνησθαι τὰ ὃ ἐρμηνεύς ἐπιλεγόμενος τὰ γράμματα ἔφη, ἐξάκωσια καὶ χίλια τάλαντα ἀργυρίου τετελέσθαι, oratio vulgaris erat καὶ εἴ γ' εὐ μεμνημαί—ετέλεσθη. SCHN. Cyrop. 1, 4, 27: Εἰ δὲ δεῖ καὶ παιδικῷ λόγῳ ἐπιμνησθῆναι, λέγεται κ.τ.λ. Ad constructionem autem præter locos Herodoti nonnullos qualem attulit Schneiderus conf. Anab. 6, 4, 18: Ὡς γὰρ ἐγὼ ἠκουσά τινας ὅτι—μέλλει ἦξεν· et similes apud Jacobium ad Ælian. N. A. 7, 25, p. 168, 14. δεῖ] δὴ B.

μηχανοποιῦ] Plutarchus in Arato c. 6. Euphranorem μηχανοποιὸν habet, qui scalas compingebat. SCHN. ἐκ] ἐν B. Antea τὸν om. F.

ἐκ Λυκείου δρόμου] Himerius de nave Panathenæis a porta acta in acropolin p. 446: Ἐκ τῶν πυλῶν κινήσεισα διὰ μέσου τοῦ δρόμου κομίζεται, ὃς καταβαίνων ἄνωθεν (ex acropoli) σχίζει τὰς ἐκατέρωθεν αὐτῷ παραταμένας στοῦς, ἐφ' ὧν ἀγοράζουσιν Ἀθηναῖοί τε καὶ οἱ λοιποί. Porta intelligitur Thriasia. SCHN.

ζεύγη] ζεύγεα A.E. Ald., corrigentibus F.H.

ἐκέλευσε πάντα ἀμαξιαίους λίθους ἄγειν καὶ καταβάλλειν ὅπου
 ἕκαστος βούλοιοτο τοῦ δρόμου. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολλὰ
 28 εἰς ἕκαστος τῶν λίθων πράγματα παρεῖχε. πεμπόντων δὲ [19]
 πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα τῶν μὲν τριάκοντα ἐξ Ἐλευσίνος,
 τῶν δ' ἐν τῷ καταλόγῳ ἐξ ἄστεος, καὶ βοηθεῖν κελεύοντων, ὡς
 ἀφεστηκότος τοῦ δήμου ἀπὸ Λακεδαιμονίων, Λύσανδρος λογι-
 σάμενος ὅτι οἷόν τε εἴη ταχὺ ἐκπολιορκῆσαι τοὺς ἐν τῷ Πει-
 ραιεῖ κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀπο-
 κλεισθείησαν, συνέπραξεν ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δανεισθῆ-
 ναι, καὶ αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἀρμοστήν, Λίβυν δὲ τὸν ἀδελφὸν
 29 ναύαρχοῦντα ἐκπεμφθῆναι. καὶ ἐξελθὼν αὐτὸς μὲν Ἐλευσίναν
 συνέλεγεν ὀπλίτας πολλοὺς Πελοποννησίου· ὁ δὲ ναύαρχος
 κατὰ θάλατταν ἐφύλαττεν ὅπως μὴδὲν εἰσπλέοι αὐτοῖς τῶν
 ἐπιτηδείων· ὥστε ταχὺ πάλιν ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ ἐν Πειραιεῖ,
 οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει πάλιν αὐτὸ μέγα ἐφρόνουσι ἐπὶ τῷ Λυσάνδρῳ.
 οὕτω δὲ προχωρούντων Πανσανίας ὁ βασιλεὺς, φθονήσας Λυ- [20]
 σάνδρῳ, εἰ κατειργασμένοι ταῦτα ἅμα μὲν εὐδοκίμησοι, ἅμα δὲ
 ἰδίας ποιήσοιτο τὰς Ἀθήνας, πείσας τῶν ἐφόρων τρεῖς ἐξάγει

28. πεμπόντων] Diodorus 14, 32. legationem zo tyrannorum memorat ante occupatum a Thrasybulo Piræum; alterum §. 33. a decemviris missam. Lysias contra Eratosth. p. 422: Φεῖδων αἰρεθείς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν, τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετείχε—ἀλλ' ἔλθων εἰς Λακεδαίμονα ἐπειθεν αὐτοὺς στρατεύεσθαι, διαβάλλων, ὅτι Βοιωτῶν ἔσται ἡ πόλις, καὶ ἄλλα λέγων—οὐ δυνάμενος δὲ τούτων τυχεῖν—ἑκατόν τάλαντα ἐδανείσατο, ἵνα ἔχη ἐπικούρους μισθοῦσθαι, καὶ Λύσανδρον ἄρχοντα ἤτήσατο—μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἐπάγοντες καὶ τελευτῶντες Λακεδαιμονίους καὶ τῶν συμμάχων ὁπόσους ἐδύναντο πείσαι. SCHN.

τῷ Πειραιεῖ] Πειραιεῖ V. Vid. ad s. 26.

τῷ καταλόγῳ B.D. Ceteri καταλόγῳ Conf. s. 52.

συν. pro ξυν. B.D.

ἑκατόν τάλαντα] Hæc deinde post reditum exsulum populus miro humanitatis exemplo solvit, testante Demosthene contra Leptin. p. 460. Iso-

crate Areopag. p. 153 D. Summam argenti posuit etiam Plutarch. Lysandri c. 21. Præter hæc centum talenta duo etiam talenta a Bœotia mutuati fuerant exules, ut puto, auctore Lysia contra Nicomach. p. 860. SCHN.

δανεισθῆναι] δανισθῆναι A.E. Ald. V. Stephani Thes. v. Δανείζω.

Λίβυν] Nomen habuit a regulo Cyrenaico, Lysandri hospite, ut tradit Diodorus 14, 13. SCHN. Tum ἀδ' ἄ F.

29. συνέλεγεν B.C.D. et pr. E., qui postea συνέλεγετο, F.H.V. ξυνέλεγεν I. Ceteri ξυνελέγετο.

Πελοποννησίου B.D.F.H.K.V. Ceteri Πελοποννησίω. "Lysandrum milites mille et naves 40 adduxisse ait Diodorus 14, 33." SCHN.

ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν] ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ V. Πειραιεῖ] τῷ Πειραιεῖ V.

προχωρούντων] Simile est 2, 2, 16. τοιούτων δὲ ὄντων. SCHN. V. ad 7, 4, 14.

εἰ κατειργασμένοι ταῦτα ἅμα μὲν εὐδοκίμησοι] ἅμα μὲν εἰ εὐδοκίμησοι V. ποιήσοιτο B. Ceteri ποιήσατο.

30 φρουράν. συνείποντο δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων· οὗτοι δὲ ἔλεγον μὲν ὅτι οὐ νομίζουσι εὐορκεῖν ἂν στρατεύομενοι ἐπ' Ἀθηναίους μηδὲν παράσπονδον ποιοῦντας· ἔπραττον δὲ ταῦτα, ὅτι ἐγίγνωσκον Λακεδαιμονίους βουλομένους τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν οἰκείαν καὶ πιστὴν ποιήσασθαι. ὁ δὲ Πausanίας ἐστρατοπεδεύσατο μὲν ἐν τῷ [21] Ἀλιπέδῳ καλουμένῳ πρὸς τῷ Πειραιεῖ δεξιὸν ἔχων κέρας, Λύσανδρος δὲ σὺν τοῖς μισθοφόροις τὸ εὐώνυμον. πέμπων δὲ πρέσβεις ὁ Πausanίας πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ ἐκέλευεν ἀπιέναι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπέιθοντο, προσέβαλλεν ὅσον ἀπὸ [22] βοῆς ἔνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἶη εὐμενῆς αὐτοῖς ὢν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀπὸ τῆς προσβολῆς πράξας ἀπῆλθε, τῇ ὑστεραία λαβὼν τῶν μὲν Λακεδαιμονίων δύο μόρας, τῶν δὲ Ἀθηναίων ἵππέων τρεῖς φυλάς, παρήλθεν ἐπὶ τὸν κωφὸν λιμένα, σκοπῶν πῆ εὐαποτει-

30. συν. et συμ. pro ξυν. et ξυμ. B.D. Item infra pro ξυν.

Κορινθίους] Huc refert Morus Κορινθίους τοὺς ἀφιστάτους in Plutarchi Lysandro c. 22. sed expeditio illa obscura est et dubia. SCHN.

Ἀλιπέδῳ] Ἀλιπέδῳ B. "De hac expeditione Lysias contra Poliuchum p. 604: Ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἦλθον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Πausanίας. Tum Eucrates suos et liberos Nicerati occisi in fidem tradidit Pausaniae, utpote ξένῳ, et populo faventem reddidit. Pausanias oblata sibi a triginta tyrannis ξένα repudiavit, sed ab Eucrate suo potius a populo et exsulis (παρ' ἡμῶν) accepit. Tum Poliuchus proposuit sententiam ut Eucratis agri publicarentur; sed fuit multatus χιλίαις δραχμαῖς. Ex hoc Lysiae et Xenophontis loco accuratius definiri potest situs Halipedi, quod Harpocration cum Etymol. et Suida Piræum interpretatur. ἀλιπέδοις est in Theophrasti Hist. plant. 7, 15, 2. ubi vide annotata." SCHN.

31. προσέβαλλεν] προσέβαλλον B. C.E. Ald. προσέβαλον D. προσέβαλεν F.V.

ὅσον ἀπὸ βοῆς ἔνεκεν] Eadem dictio est in Thucydide 8, 92: Καὶ ὁ μὲν Θραραμένης ὅσον καὶ ἀπὸ βοῆς ἔνεκα ἀργίετο τοῖς ὀπλίταις. Wytttenbachius interpretatur clamore tenuis, non

re vel facto. SCHN. Confert autem Wytttenb. formulas ἀπὸ κραυγῆς, φωνῆς, γλώττης, apud Plutarchum, Philostratum et alios. "Ὅσον vel ὅσα ἀπὸ βοῆς sæpius dixit Dio Cassius. Eodem referendum αὐτοβοεῖ, οὐδὲ τῆς βοῆς ἀνέχεσθαι, et quæ similia sunt apud Latinos, primo clamore, et alia. V. Steph. Thes. v. Βοή.

μὴ δῆλος] μηδεὶς F.

ἀπὸ τῆς A.B.C.D.E.F.H.V. Ceteri τῆς.

μόρας B.D.H.V. Ceteri μοίρας.

κωφὸν λιμένα] Hunc ignoro. Wytttenbachius putabat portum fuisse Munychiæ: Weiskius monuit e s. 30. fuisse orientem versus situm. SCHN. E. Curtius De portubus Athenarum p. 34 seq. ponit ubi Cantharum posuerat Leakius in Topogr. Athen., additque: "Namque ab Halipedi paludibus, quæ prope Phalerum sunt, usque ad intimam Piræi partem isthmus, quo peninsulam cum Attica cohærere supra demonstravimus, pertinet: quem isthmum Pausanias, si Piræenses, ut simulabat, ab Atheniensibus interclusurus erat, muris atque præsiidiis firmare et munire debebat." Κωφός autem de portubus dictum ἀκλύστοις notavimus ad Thes. Stephani.

εὐαποτειχιστότατος B.H. Ceteri εὐαποτειχίστος.

- 32 χιστότατος εἴη ὁ Πειραιεύς. ἐπεὶ δὲ ἀπίοντος αὐτοῦ προσέ-
θεόν τινες καὶ πράγματα αὐτῷ παρείχον, ἀχθεσθεῖς παρ-
ήγγειλε τοὺς μὲν ἵππείας ἐλᾶν εἰς αὐτοὺς ἐνέντας καὶ τὰ δέκα
ἀφ' ἧβης συνέπεσθαι· σὺν δὲ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς ἐπηκολούθει.
καὶ ἀπέκτειναν μὲν ἐγγὺς τριάκοντα τῶν ψιλῶν, τοὺς δ' ἄλλους
33 κατεδίωξαν πρὸς τὸ Πειραιεῖο θέατρον. ἐκεῖ δὲ ἔτυχον ἐξοπλι- [23]
ζόμενοι οἳ τε πελτασταὶ πάντες καὶ οἳ ὀπλίται τῶν ἐκ Πει-
ραιῶς. καὶ οἳ μὲν ψιλοὶ εὐθὺς ἐκδραμόντες ἠκόντιζον, ἔβαλλον,
ἐτόξενον, ἐσφενδόνων· οἳ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ αὐτῶν πολλοὶ
ἐτιτρώσκοντο, μάλα πιεζόμενοι ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα· οἳ δ' ἐν
τούτῳ πολὺ μᾶλλον ἐπέκειντο. ἐνταῦθα καὶ ἀποθνήσκει Χαίρων
τε καὶ Θίβραχος, ἄμφω πολεμάρχω, καὶ Λακράτης ὁ ὀλυμπιο-
νίκης καὶ ἄλλοι οἳ τεθαμμένοι Λακεδαιμονίων πρὸ τῶν πυλῶν
34 ἐν Κεραμεικῷ. ὄρων δὲ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος καὶ οἳ ἄλλοι [24]
ὀπλίται, ἐβόηθουν, καὶ ταχὺ παρετάξαντο πρὸ τῶν ἄλλων ἐπ'
ὀκτώ. ὁ δὲ Πανσανίας μάλα πιεσθεῖς καὶ ἀναχωρήσας ὅσον
στάδια τέτταρα ἢ πέντε πρὸς λόφον τινα, παρήγγειλε τοῖς

32. ἐλᾶν B.C.D.H.V. Ceteri ἐλαύ-
νειν.

ἀνέντας] Hipparch. 3, 2: Εἰς τάχος
ἀνένται τοὺς ἵππους μέχρι Ἐλευσινίου.
In Cyrop. 7, 1, 29. est de Abradata
ἐρίει οὐδὲν φειδόμενος τῶν ἵππων.
SCHN. ἐνέντας dederunt B.C.D.F.
H.V.

τὰ δέκα ἀφ' ἧβης] Libri τοὺς τὰ
δέκα ἀφ' ἧβης. Inter τοὺς et τὰ va-
riatur 3, 4, 23; 4, 5, 14. τὰ est ib.
16; 6, 10; 5, 4, 40. τῶν 6, 4, 17.
σὺν. et σὺν pro ξ. B.D.

Πειραιεῖο B.F.I. Πειραιεῖ D.H.V.
Ceteri ἐν Πειραιεῖ. Vide Steph. Thes.
v. Πειραιεύς. "Lysias c. Agoratum
p. 479: "Ὅτε ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν
ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγένετο. Thucydides 8,
93. in historia prioris seditionis sub
400 tyrannis: "Ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυ-
χία Διονυσιακῶν θεάτρῳ ἐλθόντες καὶ
θέμενοι τὰ ὄπλα ἐξεκκλησίασάν τε καὶ
δόξαν αὐτοῖς. ubi codices complures
Διονυσιακῶν τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ θέατρον,
Dukerus autem Lysias locum eun-
dem alterumque ex c. 13. ejusdem
orationis posuit cum loco Pollucis 8,
133. de comitiis ibi habitis: sed a
Polluce simpliciter θέατρον Διονυσια-
κῶν nominatur, quod an diversum

fuerit alii quaerent. De Piræei thea-
tro exstat Inscriptio 109, parte 2. inter
Atticas a Chandlerio editas et disputa-
tio Spanhemii ad Aristophanis Ra-
narum argumentum p. 293 (14 ed.
Beck.)." SCHN. Idem fuisse theatrum
Piræi et Munychiæ opinati erant
Wytttenbachius et alii: duo Leakius
Topogr. p. 321, 325, et E. Curtius ad
s. 31. citatus p. 50. Sed rursus unum
idemque Schœmannus Antiq. publ.
p. 220, 8, Thirlwall. Hist. vol. 4,
p. 158, ed. a. 1847.

θέατρον] θάτερον B.

33. Πειραιεῖος] Πειραιεῶς B.D.
ἔβαλλον] ἔβαλον B.

ἀνεχώρουν B., qui pr. a pro o (sic),
C.D.É.F.H.I.K.V. Ceteri ἀνεχώρη-
σαν.

καὶ ἀποθνήσκει B. (qui pr. -κειν)
D.F.V. δὲ καὶ ἀποθνήσκει H., si
recte notatum. Ceteri δὲ ἀποθνήσκει.

Θίβραχος] Θίμβραχος V.

Λακράτης] Hunc ab aliis nominari
non memini. Λακρατίδαν ephorum
Lysandro superstitem habet Plu-
tarchus Lys. c. 31. SCHN. Λοκρά-
της K.

34. παρήγγειλε] παρήγγειλε B. πα-
ρήγγελλε D. παρήγγειλεν E.

Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις συμμαχοῖς ἐπιχωρεῖν πρὸς αὐτόν. ἐκεῖ δὲ συνταξάμενος παντελῶς βαθείαν τὴν φάλαγγα ἤγεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. οἱ δ' εἰς χεῖρας μὲν ἐδέξαντο, ἔπειτα δὲ οἱ μὲν ἐξεώσθησαν εἰς τὸν ἐν ταῖς Ἀλαῖς πηλὸν, αἱ δὲ ἐνέ-
 35 κλιναν· καὶ ἀποθνήσκουσιν αὐτῶν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ὁ [25] δὲ Πανσανίας τρόπαιον στησάμενος ἀνεχώρησε· καὶ οὐδ' ὡς ὠργίζετο αὐτοῖς, ἀλλὰ λάθρα πέμπων ἐδίδασκε τοὺς ἐν Πειραιεῖ οἷα χρὴ λέγοντας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους. οἱ δ' ἐπέιθοντο. δίστη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἄστει, καὶ ἐκέλευε πρὸς σφᾶς προσιέναι ὡς πλείστους συλλεγομένους, λέγοντας ὅτι οὐδὲν δέονται τοῖς ἐν τῷ Πειραιεῖ πολεμῆν, ἀλλὰ διαλυθέντες κοινῇ ἀμφοτέροι Λακεδαιμονίοις φίλοι
 36 εἶναι. ἠδέως δὲ ταῦτα καὶ Ναυκλείδας ἔφορος ὦν συνήκουεν· [26] ὥσπερ γὰρ νομίζεται σὺν βασιλεῖ δύο τῶν ἐφόρων συστρατεύεσθαι, καὶ τότε παρῆν οὗτός τε καὶ ἄλλος, ἀμφοτέροι τῆς μετὰ Πανσανίου γνώμης ὄντες μᾶλλον ἢ τῆς μετὰ Λυσάνδρου. διὰ ταῦτα οὖν καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα προθύμως ἔπεμπον τοὺς τ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἔχοντας τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν τῷ ἄστει ιδιώτας,
 37 Κηφισοφῶντά τε καὶ Μέλητον. ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς [27]

συμ. et συν. pro ξυμ. et ξυν. B.D. ἐπιχωρεῖν] Jam olim in ἐπαναχωρεῖν mutandum censui, nec mutuo sententiam. In Anabasi 1, 2, 17: Ἐπιχωρῆσαι est pro ἐπιέναι, aggredi. SCHN. Significatione Accedendi dictum tuetur Schæferus ad Plutarchi Demosth. c. 2 extr: Οἴστισι τὰ τῆς ὥρας ἔτι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιχωρεῖ φιλοτιμίας, vol. 6, p. 356. Recedendi significatione scribi possit etiam ὑποχωρεῖν, ut apud schol. rec. Æschyli Pers. 382: Ἡ νύξ ἐπεχώρει, ex alio codice, qui ὑποχώρει, scribendum ὑπεχώρει.

παντελῶς βαθείαν B.D.E.F. Ceteri βαθείαν παντελῶς.

ἔπειτα] ἔπει F. ἐξεώσθησαν Stephanus. Libri ἐξεώσθησαν. "Infra 4, 3, 12: Πρὸς τὴν γῆν ἐξεώσθησαν—ὄσοι ἐς τὴν γῆν ἐξεώσθησαν, ubi idem vitium est in libris." SCHN.

Ἀλαῖς] Geminæ fuerunt agri Attici Ἀλαί, scilicet Αἰξωνίδες et Ἀραφηνίδες. Illas intelligi contra insulam

Hydrusam sitas in latere meridionali docet mentio Piræei et inspectio mappæ. Halæ Araphenides adversæ δειράδι Καρυστία et lateri orientali apud Eur. Iph. Taur. v. 1451. SCHN. αὐτῶν om. F.

35. δίστη B.H. Ceteri δίστησι. "Sequens καὶ ἐκέλευε satis docet veram esse scripturam δίστη." SCHN. σπλ. et sic deinceps 36-49 pro ξυλ. B.D. ἐν τῷ Πειραιεῖ] ἐν Πειραιεῖ V. Vid. ad s. 26.

36. ἠδέως δὲ B.D.V. Ceteri ἠδέως νομίζεται] De more Lacedæmoniorum dictum ad Rempubl. Laced. c. 13. Nauclides an idem, Polybiadæ filius, quem post Agesilai in Asiam expeditionem accusavit ut luxuriosus quia ὑπέρπαχος erat, Lysander, referente Agatharchide apud Athenæum 12, p. 550? SCHN.

τοῦ Πειραιῶς B., qui pr. -εὼς, D.V. Πειραιῶς C.E. Ceteri Πειραιῶς. Conf. s. 24 et 25; 38, tum 39, 39.

καὶ Κηφισοφῶντα] Propter additum

Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεος λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιούν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαι-
 38 μονίοις, παραδιδόναί τόν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνυχίαν. ἀκού- [28]
 σαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausa-
 νίᾳ διαλλάξαι ὅπῃ δύναιντο κάλλιστα. οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδεκα καὶ τῶν ἐν τῷ
 39 ἔδοξεν αὐτοῖς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. τούτων δὲ περανθέντων Πausanίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ

articulum τοὺς ἰδιώτας copulam καὶ delendam censuit Wytttenbachius. De Meleto dictum supra c. 3, 39. SCHN. Delevi, omissam, ut videtur, in V., de quo tacetur. Idem omittit sequens τε.

Μέλητον B.C.E.F.V. Ceteri Μέλιτον.

37. ἔπεμπον] προθύμως ante ἔπεμπον ex s. 36 cum signo corruptelæ C. vel E. Sequens καὶ om. F., si recte notatum.

οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ] Sunt decemviri s. 24. SCHN.

38. πάντων αὐτῶν] πάντων F. οἱ ἔκκλητοι] Hic et alibi iidem qui 3, 2, 23, ἢ ἐκκλησία.

ἐφ' ᾧ τε] ἐφ' ᾧ C.E.F. Ald., corr. H. I. "Sed infra 3, 5, 1. ἐφ' ᾧ τε." SCHN. πρὸς V. Ceteri ὡς πρὸς. Conf. var. scripturæ 1, 6, 5.

ἑαυτῶν] αὐτῶν F. ἕκαστον B.C.D.H.V. Ceteri ἐκάστος.

καὶ τῶν ἐν—δέκα om. B. τῷ Πειραιεῖ] Πειραιεῖ E.H. Vid. annot. ad s. 26. "De re ipsa Cornelius in Thrasybulo: ne qui præter 30 tyrannos et 10, qui postea prætores creati superioris more crudelitatis erant usi, adficerentur exsilio: neve bona publicarentur: reipublicæ procuratio populo redderetur. Ubi male decem Piræei archontes cum decemviris postea constitutis permutari mo-

nuit Taylorus in vita Lysiae p. 105. Etiam Morus a sensu hujus loci aberravit, triginta virorum auctoritatem a Pausania munitam putans. In loco Andocidis p. 12, 18: Καὶ οὐ μνησικακήσω τῶν πολιτῶν οὐδενὶ πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδεκα, inserenda esse verba καὶ τῶν δέκα cum Valesio Emend. p. 41. contra Reiskium movit Sluiter Lect. Andocid. p. 136." SCHN.

Ἐλευσίνα] τὴν Ἐλευσίνα A. Ald., corrigentibus F.H.I.

39. περανθέντων] Ita scripsi cum Wytttenbachio pro scriptura librorum περαιωθέντων. Ita infra 3, 2: Δόξαντα ταῦτα καὶ περανθέντα. SCHN. Περαιούσθαι sic sæpe pro altero illatum notavit Wytttenb. Bibl. crit. vol. 3, part. 4, p. 43 seq., non omissis duabus Hesychii glossis: Περαιούμενοι, τελειούμενοι, Περαιωθῆναι, τελεωθῆναι. ut appareat vitium esse satis antiquum, et grammaticis certe, velut Eustathio, relinquendum.

διῆκε est iterum 3, 2, 29. et 4, 4, 19. sed ἀφῆκε 5, 3, 25. διαφῆκε 3, 2, 24. et 4, 4, 13. sine varietate. SCHN.

Πειραιῶς] Πειραιῶς A.B.C.D.E.

ἔθυσαν] Lysias contra Agorat. p. 499: Ἐπειδὴ δὲ διαλλαγᾷ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ ἔπεμψαν οἱ πολῖται ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς τὴν πόλιν, ἤγειτο μὲν Ἀίσιμος τῶν πολιτῶν, οὗτος δὲ συνηκολούθει λαβὼν τὰ ὅπλα—ἔπει-

Ἀθηνᾶ. ἐπεὶ δὲ κατέβησαν *οἱ στρατηγοί. ἔνθα δὴ ὁ Θρασύ-
 40 βουλος ἔλεξεν, Ὑμῖν, ἔφη, ὦ ἐκ τοῦ ἄστεος ἄνδρες, συμβουλεύω [29]
 ἐγὼ γνώωναι ὑμᾶς αὐτούς. μάλιστα δ' ἂν γνοιήτε, εἰ ἀναλογί-
 σαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν
 ἐπιχειρεῖν. πότερον δικαιοτέροί ἐστε; ἀλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέ-
 στερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκηκεν
 ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα
 41 σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον. καὶ τίς ἂν
 καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλή-
 λους; ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος
 καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ
 τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων παρελύθητε; ἀλλ' ἐπὶ Λακεδαιμο-
 νίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; πῶς, οἷγε ὥσπερ τοὺς
 δάκνοντας κύνας κλοιῷ δῆσαντες παραδιδάσιν, οὕτω κἀκείνοι
 ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

δὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἔθεντο
 τὰ ὄπλα, πρὶν εἰσεῖναι εἰς τὸ ἄστυ—οὗ
 γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνον αὐτὸν ὄντα
 συμπέμπειν τὴν πομπὴν τῇ Ἀθηνᾶ.
 SCHN.

ἐπεὶ δὲ κατέβησαν οἱ στρατηγοί]
 Cum sequatur s. 42: Εἰπὼν δὲ ταῦτα
 —ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν, manifestum
 inde fit deesse hoc in loco mentionem
 concionis convocatae. De defectu mo-
 nuit etiam Wyttenbach. “Videtur
 quid omissum esse de concione in-
 dicta et habenda, item de aliis etiam
 præter στρατηγούς.” [Ἐκκλησίαν
 συνέλεξαν post κατέβησαν addit T. I.
 Halbertsma Thes. philolog. Lugd. Bat.
 1849, d. 25 Octob. propositis p. 3, 4.]
 Comitiam autem magistratibus creandis
 in Πικνί, loco juxta acropolin, haberi
 solita fuisse monet Pollux: atque ibi-
 dem comitia habuerunt Athenienses
 in priore seditione, cum quadringentis
 viris imperium abrogarent, teste Thu-
 cydide 8, 97. Quare eundem locum
 hic intelligendum esse existimo, ubi e
 verbo κατέβησαν simul intelligitur
 locum comitiis habendis dicatum
 Πύκνα in depresso sub declivi juxta
 acropolin fuisse. SCHN. Lacunam
 esse ante ἔνθα etiam ipsum ostendit
 hoc ἔνθα pro ἐνταῦθα positum.

40. ὑμῖν] ὑμεῖς V.

ἀναλογίσαισθε] ἀναλογίσεσθε A.
 Ald., corrigentibus H. I. ἀναλογί-
 σασθε E. ἀναλογίσθησθε B.
 ὥστε] ὅτε F.

δικαιοτέροί ἐστέ] Ita cum Stephano
 scripsi pro δικαιότερον ἔσται, probante
 Jacobsio in Additamentis p. 29, quam-
 quam libris scriptis omnibus contra
 nitentibus. SCHN.

ἠδίκηκεν] Librὶ ἠδίκησεν. Conf. an-
 not. ad Anab. 5, 4, 6.

κερδέων] κέρδεων B. D., ut s. 21.

ἀνδρεία] ἀνδρία A. E. Ald.

41. κρίσις τούτου] τούτου κρίσις H.
 παρελύθητε] περιελήλυθεν B. D. F. I.

V. Ceteri περιεληλύθατε, quod πα-
 ραλέλυσθε corrigebat Wyttenbachius,
 ut Polybio 36, 5, 3: Οἰονεὶ παρεληλύ-
 θεισαν, Casaubonus restituit παρελύ-
 θησαν, unde proclivius erat hic quo-
 que restituere παρελύθητε.

κύνας servavit B., om. ceteri. ὥσπερ
 τοὺς δάκνοντας κλοιῷ delet H. οἷγε
 τοὺς δάκνοντας ὥσπερ κλοιῷ I. Respi-
 cit ad legem Solonis apud Plutarchum
 Solon. c. 24: Κύνα δάκνοντα παραδύ-
 ναι κελεύει κλοιῷ τετραπῆχει δεδεμέ-
 νον, ubi Stephanus ait in alio libro
 legi τριπῆχει.” SCHN. Ita plures.
 De κλοιῷ Valcken. confert Eupolin
 apud Athen. 6, p. 237 A.

42 οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὦν ὁμωμόκατε παραβῆναι οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδείξαι, ὅτι καὶ εὐορκοὶ καὶ ὄσιοι ἐστέ. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοι- [30] αῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς 43 ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημεὶ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμφαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι· καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἢ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκους ἐμμένει ὁ δῆμος.

43. ἀρχὰς καταστησάμενοι] In his Euclidem archontem, quem mense Hecatombæone (Junii die 26) Olympiadis 94. anno secundo magistratum posuit Dodwellus; sed demum Septembri Euclidem adiiße magistratum, et anarchiam saltem 14 aut 15 menses durasse, censet Manso Spartæ vol. 3, part. 2, p. 181, 182. SCHN. Conf. Clinton. F. H. a. 403.

ὑστέρῳ] ὑστέρων, et in marg. γρ. ὑστέρῳ χρόνῳ, D.

ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ—ἀπέκτειναν] Lysias Eratosth. p. 123: Μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἐπάγοντες, καὶ τελευτῶντες Δακεδαimoniούς καὶ τῶν συμμάχων ὀπόσους ἐδύναντο πείσαι, οὐ διαλλάξαι, ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν· εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθούς, κ. τ. λ. It is not very easy to reconcile the statements of Lysias and Xenophon on this subject. But perhaps we may collect from the orator that the oligarchs, seeing that they could no longer expect aid from Sparta, endeavoured to engage other Greek cities in their cause; but their conduct had excited general disgust, and they were expelled from several states by public proclamation. Still they did not drop their projects of ambition and revenge, but began to collect a body of mercenaries at Eleusis, for the purpose of renewing the civil war. The Athenian government sent out the whole force of the city to crush this enterprise, and Xe-

nophon intimates that the oligarchical leaders were drawn into a conference, and put to death, etc. THIRLWALL. Hist. vol. 4, p. 213 seq. ed. 1847.

Ἐλευσίνοι B. D. E. F. Ceteri ἐν Ἐλευσίνοι, nisi quod ἐν Λευσίνοι A.

εἰς λόγους ἐλθόντας] Justinus 5, 11: Sed ad colloquium, veluti dominationem recepturi, progressi, per insidias comprehensi ut pacis victimæ trucidantur. Ceterum Plutarchus de Gloria Athen. p. 349 F, ait exsules rediisse in urbem die 12 mensis Boedromionis, eaque die cives χαριστήρια τῆς ἐλευθερίας agere. Moderationem belli cum tyrannus Eleusine potitis gesti laudat Plato in Menexeno p. 243 E. SCHN.

ἢ μὴν om. F. ἢ μὴν B.

ἀναγκαίους B.

ἔτι καὶ νῦν] Vid. annot. ad 3, 1, 2.

μνησικακήσειν] Formulam decreti et jurisjurandi ex parte servavit Andocides de Mysteriis p. 43, 46 et 47: Ἐδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, Ἀλιαντῆς ἐπρυτάνευε, Κλεογένης ἐγραμμάτευε, Βοηθὸς ἐπεστάτει, τὰδε Δημόφαντος συνέγραψεν. Idem p. 46: Νόμον, ὃς ἐν τῇ στήλῃ ἐμπροσθέν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου. Lycurgus p. 223: Τὴν στήλην τὴν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ vocat Demosthenes Leptin. §. 38: Τὴν Δημοφάντου στήλην, ubi vide Wolfii annotationem. His ita constitutis Andocide auctore electi sunt viginti viri, qui, restituta auctoritate legum Solonis et Draconis, adderent, si quas

temporum conditio necessarias fecisset. De his Valesius ad Harpocrat. p. 107. interpretatur locum Pollucis 8, 112: Οἱ εἴκοσι. τούτους εἶλοντο μετὰ τοὺς τριάκοντα τῆς πολιτείας καὶ τῶν νόμων ἐπιμελητάς. Quo melius lites opprimerentur, quæ ἀμνησίαν impedirent, Archino auctore lex lata est de iudiciis quam habet Isocrates contra Callimachum ab initio. Partem ejus legis aliam servavit Andocides p. 42. Archini hujus magna tum fuit auctoritas, de quo Demosthenes c. Timocratem p. 742: Ἀρχίνου τοῦ καταλαβόντος Φυλῆν καὶ μετὰ γε τοὺς θεοὺς αἰτιωτάτου ὄντος τῆς καθόδου τῷ δήμῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ πεπολιτευμένοι, καὶ ἐστρατηγηκότος πολλάκις. Æschines c. Ctesiph. p. 585: Ἀρχίνος ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στειριέα γράψαντα τινὰ παρὰ τοὺς νόμους στεφανοῦν ἓνα τῶν συγκατελλόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς, καὶ εἶλε νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν. Idem p. 576. de eodem: Ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχίνος ὁ ἐκ Κοίλης. ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίας καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμὰς, καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμὰς κατ' ἄνδρα ἕκαστον· ἔπειτα κεύει στεφανοῦσθαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐτῶν ἕκαστον—ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο εἰκὴ πράξαι κεύει, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην, ὅσοι αὐτῶν ἐπὶ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλον τοῖς καταλαβούσι Φυλῆν. p. 580. posuit epigramma inscriptum his donariis. Anecdota Bekkeri 2. p. 783: Οἷς δὲ νῦν χρώμεθα χαρακτῆρες τῶν στοιχείων εἰσὶν Ἴωνικοί, εἰσενέγκαντος Ἀρχίνου παρὰ Θηβαίους (Ἀθηναίους;) ψήφισμα

τοὺς γραμματιστὰς παιδεύειν τὴν Ἴωνικὴν γραμματικὴν—Διέταξε δὲ καὶ τὰ στοιχεῖα γράφεσθαι, ὡς γράφομεν νῦν, Προναπίδης ὁ Ἀθηναῖος. Scilicet cum hac reipublicæ et legum magna etiam litteraturæ conversio et mutatio Athenis facta fuit. Litteris enim Ionicis in monumentis publicis uti cœperunt, cum antea diphthongi non essent in usu publico. Leges etiam quasdam correxerunt, alias addiderunt. Quædam attigit Taylorus in vita Lysiæ p. 147 seqq. sed res illa accuratiore disputatione indigebat. Inscriptiones utroque genere litterarum ex antiquissima reipublicæ Atticæ memoria editas publicavit Chandler: aliam Barthelemy: *Dissertation sur une ancienne Inscription Grecque relative aux Finances des Athéniens*. Paris, 1792, quæ et ipsa litteris antiquis scripta est. Ionicis litteris privatos homines aliasque civitates etiam in numis usus fuisse docet Barthelemy: Athenienses vero primum in publica admiserunt monumenta, cum leges mutandæ et de novo exscribendæ essent. Hinc Plutarchus in Aristide c. 1: Ἐλέγχει τὰ γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην γραμματικῆς. Litteras vetustas Atticas, novas 24 Ionicas dicere ipsi Athenienses solebant. Harpocratian e libro vicesimo Philippicarum Theopompi historiarum locum hunc posuit: Ἔσκευωρήθησαν λέγει τὰς πρὸς τὸν Βάρβαρον συνθήκας, ἃς οὐ τοῖς Ἀττικοῖς γράμμασιν ἐστηλιτεῦσθαι, ἀλλὰ τοῖς τῶν Ἴωνων. SCHN.

ὁμοῦ τε Schneiderus ed. priori. Libri ὁμοῦ γε, nisi quod C. secundum Gallium dignosci vix potest utrum γε præbeat an τε.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

Ἡ μὲν δὴ Ἀθήνησι στάσις οὕτως ἐτελεύτησεν. ἐκ δὲ τούτου πέμψας Κῦρος ἀγγέλους εἰς Λακεδαίμονα ἠξίου, οἷόσπερ αὐτὸς Λακεδαιμονίοις ἦν ἐν τῷ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ, τοιούτους καὶ Λακεδαιμονίους αὐτῷ γίγνεσθαι. οἱ δ' ἔφοροι δίκαια νομίσαντες λέγειν αὐτὸν, Σαμίῳ τῷ τότε ναύαρχῳ ἐπέστειλαν

1. Κῦρος] Cyrus minor, frater Artaxerxis, cujus expeditionem celebravit Xenophontis Anabasis Cyri. Xenophontem cum Cyro in Persiam ascendisse archonte Xenæneto Ol. 94, 4. monet Diodorus et Diogenes Laert. 2, 55. Contra Larcherus hanc Cyri expeditionem ad annum 3. ineuntem referendam esse censet Præfat. ad interpretationem Gallicam Anabasis. p. 29, cujus opinionis argumenta edidit in Dissertatione: *sur l'Époque de l'Expédition de Cyrus*, in Actis Academiæ Inscript. vol. 46. SCHN. Expedition of Cyrus: ἐπὶ ἄρχοντος Ξεναίνετον. Diog. 2, 55. Diod. 14, 19, agrees in this date. But *Cyrus* set out from Sardis before midsummer; consequently before the year of *Micon* (Ol. 94, 3) was ended. For Xenophon Anab. 1. enumerates about eighty-four days of march, and ninety-eight days of rest, before the battle of Cunaxa. And that battle was fought in the *autumn*: for the Greeks had reached Armenia in the winter. Anab. 4, 3, 12. Samius was the Lacedæmonian ναύαρχος when *Cyrus* set out: Σαμίῳ τῷ τότε ναύαρχῳ Xenoph. Hel. 3, 1, 1. CLINTON. F. H. Ol. 94, 4.

πέμψας ἀγγέλους] Hujus legationis

non meminit in Anabasi Noster; at vero Diodorus 14, 19. Ex epistola Cyri plura refert Plutarchus in Artaxerxe c. 6. SCHN.

οἷόσπερ αὐτὸς Λακεδ. ἦν] Conf. 1, 5. Σαμίῳ] Diodorus Σάμιον appellat. [Quo de vitio dixi ad Steph. Thes. v. Σάμιος et Σάμος. L. D.] Plutarchus scytalen ad Clearchum missam memorat, ἰπηρετεῖν Κύρῳ πάντα jubentem, cap. 6. Scilicet Clearchus, Byzantium ut civitatem contineret, missus fuerat: sed tyrannidem moliens, submisso Panthoide, ejectus, deinde ad Selybriam victus ad Cyrum in Ioniam profugit, narrante Diodoro 14, 12. et ex parte Polyæno 2, 2, 7. Aliter rem narrat Anabasis Cyri ab initio libri secundi. Ceterum eadem Anabasis 1, 4. Cyro, dum Issis, maritima Ciliciæ urbe, versabatur cum copiis, advenisse ex Peloponneso naves 32 duce Pythagora Lacedæmonio, refert, quas demum submissas fuisse recte suspicatur Morus, cum Samius in Asia jam adfuisset ab initio cum paucioribus forte navibus, cum Cyrus expeditionem moliretur. — Isocrates de pace p. 179B. Clearchum cum exercitu adversus Persas missum ait; nec antea imperium gessisse ullum, sed ἐκ τῆς ἀτυ-

ὑπηρετεῖν Κύρω, εἴ τι δέοιτο. κάκεινος μέντοι προθύμως ὄπερ ἐδείθη ὁ Κύρος ἔπραξεν· ἔχων γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ναυτικὸν σὺν τῷ Κύρου περιέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ ἐποίησε τὸν τῆς Κιλικίας ἄρχοντα Σύνεσιν μὴ δύνασθαι κατὰ γῆν ἐναντιοῦσθαι Κύρω 2 πορευομένῳ ἐπὶ βασιλέα. ὡς μὲν οὖν Κύρος στρατεύματά τε [2] A. C. 401. συνέλεξε καὶ τοῦτ' ἔχων ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεσώθησαν οἱ Ἑλληνες ἐπὶ θάλατταν, Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

χίας τῆς συμβάσεως αὐτῷ περὶ τὴν ἡπειρον ὀνομαστὸν γενόμενον Græcos servasse ex Persia redeuntēs, Orat. ad Philipp. p. 102 A. SCHN.

ὄπερ B.C.D.F.Y. Ceteri οὐπερ. Contra peccatum infra 7, 1, 29.

τῷ Κύρου] τῷ τοῦ Κύρου B., sed τοῦ eadem manu deleto.

εἰς Κιλικίαν] Fingebat Cyrus perfidiam et defectionem aliquam regulorum Ciliciæ a rege Persarum, annotante Diodoro. Tangit consilium Anabasis, sed subobscurē. SCHN.

Σύνεσιν] Proprium fere omnibus Ciliciæ regulis nomen, ut post Stanlejum ad Æsch. Pers. 326. annotavit Wesseling. ad Diodorum 14, 20. SCHN. συγγενέσθαι K.

2. Θεμιστογένει] Plutarchus de Gloria Atheniensium p. 345 E: Ξενοφῶν αὐτὸς ἑαυτοῦ γέγονεν ἱστορία, γράψας ἃ ἐστρατήγησε καὶ κατῴρωσε, καὶ Θεμιστογένει (λέγει addit Leonclavius: [ἔφη Kusterus: si quid addendum, participium aptius est quam indicativus L.D.] περὶ τούτων συνετάχθαι τὸν Συρακοῦσιον, ἵνα πιστότερος ἢ διηγούμενος ἑαυτὸν ὡς ἄλλον, ἐτέρῳ τὴν τῶν λόγων δόξαν χαρίζομενος. Hæc ita simpliciter posita, nullo argumento confirmata, fidem vix reperient, certe non merentur magis, quam quæ Suidas habet: Θεμιστογένους Συρακοῦσιος ἱστορικὸς γέγραφε Κύρου ἀνάβασιν, ἣτις ἐν τοῖς Ξενοφώντος Ἑλληνικοῖς φέρεται, si scilicet hunc locum interpreteris, ut olim factum: quæ inserta legitur Græcis Historiis. Verum Suidas simpliciter testimonium Xenophontis de Themistogene repetere voluit ex h. l. Igitur Græca sunt veranda: quæ nominatur aut laudatur in Historiis Græcis. [Delendum cum libris esse Ἑλληνικοῖς, additum a correctore, qui

loci Hellenicorum recordaretur, vidit jam Kusterus. L. D.] Cum Plutarcho facit auctor scholii [ad epistolam Joannis Tzetzae 21, p. 23 ed. Pressel. ascripti in codice Parisino 2644, et] a Kustero [qui ipsius esse putat Joannis Tzetzae, iisdem fere verbis usi loco infra citando ex Historiis] editi ad Suidam; is enim ait Xenophontem operi suo de Expeditione Cyri præscripsisse quidem Themistogenis nomen, sed posthæc rursus obtinuisse ut Xenophon auctor ejus perhiberetur. [Ὡς περὶ καὶ Ξενοφῶν ἐπέγραψε τὴν Κύρου Ἀνάβασιν Θεμιστογένει Συρακοσίῳ, κἂν ἐπεκράτησεν ὁ μὸς καὶ πάλιν Ξενοφῶντος καλεῖσθαι. Tzetzes Hist. 7, 937, postquam Phidiam Nemesis Jovisque simulacra Agoracriti amasiū nomine inscripsisse memoraverat, addit: Ταῦτό ποιεῖ καὶ Ξενοφῶν τῇ Κύρου Ἀναβάσει· ἐπέγραψε καὶ οὗτος γὰρ τοῦ ἐρωμένου χάριν. Κύρου μὲν ἢ Ἀνάβασιν ὑπάρχει τὸ βιβλίον, Θεμιστογένους δὲ ἐστὶ τούτο Συρακοῦσιον, κἂν πάλιν ἐπεκράτησε καλεῖσθαι Ξενοφῶντος. Ubi ἐρωμένου, quamvis non alienum ab ingenio Xenophontis, ut animadvertit Jacobsius Vermischte Schriften vol. 6, p. 63, tamen ipsius videri potest commentum, quum ne Plutarchus quidem quæ scribit aliunde se quam ex ipsius Xenophontis verbis recivisse prodit. L. D.] Ignoramus primum auctorem hujus sententiæ, quam Plutarchus ipse excogitasse non videtur; nec definire licet scholii auctor innominatus num sua ex Plutarcho an aliunde repetierit. Auctoritas certe ejus in hac re non major est quam Plutarchi, sed fere par, id est nulla. Simpliciter credendum est Xenophonti existisse tum opus Themistogenis de Cyri expeditione. Xenophontem igitur ab-

soluta demum Historia Græca Anabasin scribere aggressum fuisse hinc sequitur aperto argumento. Quare omisit in Anabasi de legatione ad Lacedæmonios monere, et alia quædam non attigit, quæ fuerant in Historia Græca annotata. Quæ quidem omnia satis eleganter disputavit Morus, qui simul docte expedit notas illas interiores ex rerum et dictionis argumentis ductas, in quibus alienum auctorem Anabaseos agnovisse sibi visi sunt quidam viri eruditi. Explicavit enim locos illos omnes, in quibus dissentire Anabasis ab Historia Græca visa fuit; omisit tamen locum gravissimum, quem indicaverat Weseling. ad Herodotum 1, 127. Scilicet Expeditio Cyri 3, 4, 7. tradit Medorum imperium transiisse ad Persas non pacto nuptiali, ut Cyropædia refert 7, 5, 19, sed bello subactos Medos subsisse jugum Persarum. Atque ita etiam Herodotus 1, 53, 54. Verum hoc argumentum pertinet potius ad fidem Cyropædiæ historicam, aliis jam documentis labefactatam, magis etiam infringendam, quam ad Anabaseos auctoritatem investigandam. SCHN. Letronnius in Vita Xenophontis, *Biographie universelle, ancienne et moderne*, vol. 51, Paris, 1828, p. 388, postquam dixerat de opinionibus eorum qui Anabasin aut esse Themistogenum, non Xenophontis, aut præter Xenophonteam etiam Themistogeneam quandam existitisse putassent, rejeceratque priorem, addit: "Mais, comment donc expliquer ce que Xénophon dit de Thémistogène? On peut indiquer deux solutions. La première, qu'on n'a pas trouvé très probable, est donnée par Plutarque l. c.; il dit que Xénophon a mis son ouvrage sur le compte de Thémistogène, afin qu'on eût plus de confiance à ce qu'il y disait de lui-même. (Hanc rationem probabilem reddere studuerunt vir doctus in *Foreign Review* 1829, Sept. N. 8, p. 477 seq. et Jacobsius *Vermischte Schriften* vol. 6, p. 64-72. L. D.) Il s'ensuivrait que cet historien aurait d'abord fait paraître son ouvrage sous un nom supposé, et que son propre nom n'y aurait été mis que plus tard; c'est en effet ce que dit le scholiaste cité par Kuster l. c. L'autre solution que je propose consiste à admettre 1°. qu'en effet il a existé un ouvrage de Thémistogène

qui comprenait l'Histoire de la retraite des Dix-Mille seulement jusqu'au Pont-Euxin; 2°. que Xénophon a composé et publié les Helleniques en deux fois. Dans mon hypothèse, notre historien aurait d'abord publié le *complément de l'ouvrage de Thucydide*, c'est-à-dire, l'histoire de la guerre du Peloponnèse, jusqu'à la prise d'Athènes, et l'aurait poussée jusqu'à l'an 399, époque de son retour à Athènes, ce qui comprend les deux premiers livres, et le premier paragraphe du troisième, où se trouve le passage sur Thémistogène. Cette partie, commencée avant qu'il allât joindre Cyrus, aurait été achevée, soit dans l'intervalle entre son retour d'Asie et son départ pour l'armée d'Agésilas, soit dans les premiers temps de sa retraite à Scillonte, époque à laquelle, n'ayant sans doute pas encore composé l'Anabase, il a dû citer l'ouvrage déjà publié et connu de Thémistogène. Le reste des Helleniques aurait été composé plus tard, et publié peut-être seulement après sa mort par son fils Diodore ou son petit-fils Gryllus." Cui objicit vir doctus in *For. Rev.* l. c. "There is, it is true, one strong objection to this supposition, viz. that the two first books of the Hellenics properly conclude the History of the Peloponnesian war and the anarchy, and that the first sentences of the third book would have been an impertinent and unnecessary addition at the end of the continuation of Thucydides. We confess that this seems to us decisive against the suggestion of Mr. Letronne, as it now stands; but if slightly modified by supposing either that Xenophon, when he formed the subsequent project of moulding the Hellenics into one work, altered a part of the former end of the first two books, or that the whole work was published piecemeal and that the third book appeared before the Anabasis; we think that Xenophon may be supposed to have made a *bona fide* reference to Themistogenes; that a person of that name really wrote a brief account of the expedition of Cyrus and some other works relating to Syracusan affairs; but that none of these writings were sufficiently celebrated to descend to posterity, or to pass into the Athenian market, and

come to the knowledge of Plutarch. The statement of Suidas would thus be partially supported, with the exception of one very natural confusion, between the two histories of Xenophon and Themistogenes." Eandem fere quam Letronnius sententiam biennio ante proposuerat Niebuhrius in commentatione de Hellenicis Musei Rhen. vol. 1, p. 169 seq., repetita in ejus Scriptis minoribus vol. 1, p. 464 seq., et Anglice versa in Museo philol. Cantabr. vol. 1, p. 485 seq., exposuitque etiam in Scholis historicis (*Vortrage ueber alte Geschichte* vol. 2, part. 2, p. 43 ed. Berol. 1848), nisi quod nullam fuisse Anabasin Themistogenis, sed eum personatum esse putat Xenophontem. Suam autem de Historia Græca opinionem his fere verbis explicat, p. 485 seq.: "I look upon Xenophon's Greek history as consisting of two entirely different works, written at very different times: the conclusion of Thucydides, and the Hellenica. That the first two books and the five following are not connected together by a continuous chronological thread, must have been noticed by every reader: but—the decisive argument is this. The last five books, which form a whole by themselves, were written after the beginning of Ol. 106 [immo 105, 2. Vid. Clinton. F. H. a. 359.], as appears from the account of the tyrants of Phææ. But at the end of the second book the writer says, that the Athenians under Thrasybulus, when they heard that the oligarchs who had fixed their abode at Eleusis, and had formed a separate state there, were levying troops, marched out against them: but that when the oligarchical leaders had been put to death, the two parties came to an agreement, and ratified an amnesty by oaths: *and they now form one community, and the Demus is true to its oath*; *ἔτι καὶ νῦν ἡμῶν πολιτεύονται, καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος*. It is impossible that Xenophon could have written in this way forty-four years after that event. Another generation had then long taken the place of the men who had offended, and of those who had forgiven them: the old men who, like Xenophon himself and Plato, remembered Ly-sander's victory as an event of their

younger days, and witnessed the rise of Philip's empire, were an inconsiderable exception. Every year that elapsed lessened the meritoriousness of the good faith with which the Demus observed its amnesty; even twelve or fifteen years after it had first mastered its vindictive feelings, so many cases must have occurred in which private quarrels had been made up and succeeded by harmony and friendship, that the good faith of the victorious party could no longer have been a subject for Xenophon's praise.—Every one who feels the force of this observation, will now perceive more distinctly the difference that appears in the sentiments which prevail in the two parts of the work. In the first two books we see a just estimate of Athens, of the oligarchical tyranny, of the courage and prudence with which Thrasybulus and his fellow exiles restored the legitimate constitution, of the honorable moderation and conscientiousness with which the Demus used its victory. The speech of Thrasybulus to the aristocrats, as they called themselves, says every thing that the most cordial friend of the Athenian people can desire, and evidently expresses the writer's private conviction. In the last five, on the contrary, we meet at every turn with the odious malignity of the renegade, grown old in his offensive idolatry of the mummy into which the Spartan constitution had then withered, and only relaxing his animosity against his own country, when she devotes herself for Sparta, though even then he is blind to the magnanimity of her conduct.—It is beyond all doubt that Xenophon wrote the first two books in the interval between the Return of the Ten Thousand and the recall of Agesilaus from Asia. For one may lay any wager that, after Athens had become her own mistress again, he would no longer have written in the same spirit, and the statement that he was condemned to banishment while he was with Agesilaus, seems to be entitled to as much credit as any that have been preserved about his life: only the decree was passed, not, as Diogenes Laertius says, while they were in Asia, but after he had accompanied the Spartan king in his

- 3 Ἐπεὶ μέντοι Τισσαφέρνης, πολλοῦ ἄξιος βασιλεῖ δόξας γενήσθαι ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ, σατράπης κατεπέμφθη ὧν τε αὐτὸς πρόσθεν ἦρχε καὶ ὧν Κύρος, εὐθὺς ἤξιον τὰς Ἴωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῷ ὑπηκόους εἶναι. αἱ δὲ ἅμα μὲν ἐλεύθεραι βουλόμεναι εἶναι, ἅμα δὲ φοβούμεναι τὸν Τισσαφέρην, ὅτι Κύρον, ὅτ' ἔζη, ἀντ' ἐκείνου ἠρημέναι ἦσαν, εἰς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτὸν, εἰς Λακεδαίμονα δὲ ἔπεμπον πρέσβεις, καὶ ἤξιον, ἐπεὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσὶν, ἐπιμεληθῆναι καὶ σφῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, ὅπως
- A. C. 4ῆ τε χώρα μὴ δημοίτο αὐτῶν καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι εἶεν. οἱ οὖν [3]
400. Λακεδαιμόνιοι πέμπουσιν αὐτοῖς Θίβρωνα ἀρμοστήν, δόντες στρατιώτας τῶν μὲν νεοδαμωδῶν εἰς χιλίους, τῶν δὲ ἄλλων Πελοποννησίων εἰς τετρακισχιλίους. ἠτήσατο δ' ὁ Θίβρων καὶ παρ' Ἀθηναίων τριακοσίους ἱππέας, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς μισθὸν

expedition against the allies of Athens, that is, in fact, against Athens itself. (Compare Anab. 5, 3, 6, 7.) Another statement which appears to me likewise well deserving of attention, is that Xenophon published the books of Thucydides. If so, it was the best action in his whole life. It is extremely probable that he resided at Athens for some time before the battle of Cnidus, and that he was living under the eyes of his fellow-citizens, when he brought out the two supplemental books: and that he subjoined them as such from the first to those of Thucydides.—When separated from the two first books the Hellenica acquire a far more graceful aspect. They assume a kind of epic character, and every thing has reference to Agesilaus: the campaigns of Thimbron and Dercyllidas are only the proemium: and so indeed is the Elean war itself, which introduces the narrative of the death of Agis and the elevation of Agesilaus to the throne. Had it been the author's intention to write a connected Greek history continuing that of Thucydides, the plan on which he sets out in the third book would be as bad as the sentiments he discloses. One manifest distinction between the two first books and the Hellenica is, that in the former, according to the plan

of Thucydides, notice is taken of contemporaneous events at Syracuse, but none at all in the latter, though there was no lack of important occasions." Quibus nonnulla addit de Thucydidis historia a Xenophonte edita, quæ pariter atque ea quæ de eodem argumento disseruit Letronnius l. c. p. 373 seq., quum ad Thucydidem potius pertineant quam ad Xenophontem, non attingimus.

3. βασιλεῖ δόξας] δόξας βασιλεῖ V.
Κύρον] Κύρον τε K.
χώρα B.D.I.V. γῆ F. Ἀσία A.E.
Ald., om. C.

4. Θίβρωνα B.D.F. et pr. E. Ceteri Θίμβρωνα hic et infra. "Nulla differentia nisi dialecti. Θιβρόν enim et θιβρόν de calido utrumque dicitur, ut recte admonuit Wesseling. ad Diodorum." SCHN.

νεοδαμωδῶν] Diodorus 14, 36: πολιτῶν χιλίους. Quo argumento clarissimo agnoscimus νεοδαμώδεις fuisse cives Lacedæmonios, sed manumissos atque ex servitute ad civitatis jus admissos. SCHN. Conf. Niebuhr. Schol. hist. vol. 2, part. 2, p. 235; part. 3, p. 385.

εἰς τετρακισχιλίους] Diodorus: οὐ πλείους πεντακισχιλίων Asiaticos milites deinde numerans, summam omnium posuit 7000, et res gestas a Thibrone paullo aliter narravit. SCHN. τριακοσίους] τετρακοσίους V.

παρέξει. οἱ δ' ἔπεμψαν τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἵππευσάντων, νομίζοντες κέρδος τῷ δήμῳ, εἰ ἀποδημοίεν καὶ ἐναπόλουντο. 5 ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφίκοντο, συνήγαγε μὲν στρατιώτας καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἡπίερω Ἑλληνίδων πόλεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐπέιθοντο ὅτι Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ ἐπιτάττοι. καὶ σὺν [4] μὲν ταύτῃ τῇ στρατιᾷ ὄρων Θίβρων τὸ ἵππικὸν εἰς τὸ πεδίον οὐ κατέβαιναν, ἡγάπα δὲ εἰ ὅπου τυγχάνοι ὦν, δύναιτο ταύτην τὴν χώραν ἀδήωτον διαφυλάττειν. ἐπεὶ δὲ σωθέντες οἱ ἀναβάντες μετὰ Κύρου συνέμιζαν αὐτῷ, ἐκ τούτου ἤδη καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντετάττετο τῷ Τισσαφέρνει, καὶ πόλεις Πέργαμον μὲν ἐκούσαν προσέλαβε καὶ Τευθρανίαν καὶ Ἀλίσαρναν, ὧν Εὐρυ- 6 σθένης τε καὶ Προκλῆς ἦρχον οἱ ἀπὸ Δημαράτου τοῦ Λακεδαι- A. C. μονίου· ἐκείνῳ δ' αὐτῇ ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη ἀντὶ ³⁹⁹ τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συστρατείας· προσεχώρησαν δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες ὁ μὲν Γάμβρειον καὶ Παλαιγάμβρειον, ὁ δὲ Μύριναν καὶ Γρύνειον· δῶρον δὲ καὶ αὐταὶ αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως Γογγύλῳ, ὅτι μόνος 7 Ἐρετριῶν μηδίσας ἔφυγεν. ἦν δὲ ἄς ἀσθενεῖς οὔσας καὶ κατὰ [5]

τῶν—ἵππευσάντων] Tyranni triginta multos equites aluerant, quos concordia civium restituta populus diligenter exquirebat, ut κατὰστασιω reciperet, auctore Lysia pro Mantitheo p. 573. Ex equitum igitur horum numero sunt, quos nominavit in Anabasi Noster, Athenienses, Polycrates 4, 5, 24. et alibi, Phrasias 6, 5, 11. Lycius Polystrati filius 3, 3, 20. Gnesippus 7, 3, 28. Cephisodorus Cephisophontis filius 4, 2, 13. Aristo 5, 6, 14. SCHN.

ἀποδημοίεν B.D.V. Ceteri ἐναποδημοίεν. Mox V. ἐναπόλλουντο.

5, συνήγαγε μὲν desiderare mihi videtur apodosin. SCHN. Videtur ipsum μὲν delendum, cui vix respondet ἐπεὶ δέ.

ὄρων] Aut addendum τὸ πολέμιον, aut cum Palmerio p. 67. legendum ὄρρωδῶν. SCHN. Intelligendum potius suum, valde imbecillum.

τὸ] τὸν B.

6, συνέμιζαν αὐτῷ] Anabas. 7, 8, 24. SCHN.

Ἀλίσαρναν] Librorum scripturæ Ἀλίσαρνίαν substitui, quod ex co-

dice Paris. in Anabasi 7, 8, 17, edidit Zeunius. SCHN.

Δημαράτου] Hæc cum sequentibus sunt etiam in Anabasi, sed breviora. Demaratum hunc nominat ejusque in Asiam migrationem narrat Herodotus 6, 63, 70. SCHN.

βασιλέως] Xerxis: sed infra, ubi de Gongylo, Darii, ut videtur.

προσεχώρησαν] προσχώρησαν B.

Γογγύλος] Γόγγυλος V. male. Vid. quæ dixi ad Thes. Stephani.

Γάμβρειον—Παλαιγάμβρειον] Libri Γάμβριον et Παλαιγάμβριον. Vid. Steph. Byz. Boeckh. Corp. Inscr. vol. 2, n. 3562, 5.

Μύριναν] Libri Μυρίναν.

Γρύνειον B.D.F. et qui pr. Γρύνον E. Ceteri Γρύνιον. "Nominat Diodorus 17, 7. Prope Myrinam collocat Strabo 13, p. 622. Plinio 5, s. 32. Grynica. Herodoto 1, 149. Γρύνεια." SCHN.

7, ἦν δὲ ἄς] Æolidis urbes quasdam prodeunte Alexandro præsidiorum duce cepit, narrante Polyæno 6, 10. SCHN.

κράτος ὁ Θίβρων ἐλάμβανε· Λάρισάν γε μὴν τὴν Αἰγυπτίαν καλουμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπέιθετο, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ἄλλως οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, φρεατίαν τεμόμενος ὑπόνομον ὤρυττεν, ὡς ἀφαιρησόμενος τὸ ὕδωρ αὐτῶν. ὡς δ' ἐκ τοῦ τεύχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους, ποιησάμενος αὖ χελώνην ξυλίνην ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ. καὶ ταύτην μέντοι ἐκδραμόντες οἱ Λαρισαῖοι νύκτωρ κατέκαυσαν. δοκοῦντος δ' αὐτοῦ οὐδὲν ποιεῖν, πέμπουσιν οἱ ἔφοροι ἀπολιπόντα Λάρισαν στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίαν.

- 8 Ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἤδη ὄντος αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ Καρίαν πορευσο- [6] μένου, Δερκυλίδας ἄρξων ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἀνὴρ δοκῶν εἶναι μάλα μηχανητικός· καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ Σίσυφος. ὁ μὲν οὖν Θίβρων ἀπῆλθεν οἴκαδε καὶ ζήμιωθεὶς ἔφυγε· κατη-

Λάρισαν C. et s. 8. B.C. Λάρισαν hic E. Ceteri Λάρισσαν. "Causa nominis perspicitur ex Cyropæd. 7, 1, 45." SCHN.

γε μὴν] μὲν K.
φρεατίαν—ὑπόνομον] Hæc duo vocabula conjungenda visa mihi sunt: contra Morus φρεατίαν e Polybio 10, 25, cisternam interpretatus est. Cum eo facit Weiskius vertens: Cum lacum s. cisternam fecisset, cuniculum agebat seu latius terram excavabat. Huc facere videtur sequens τῇ φρεατίᾳ, ubi τῷ φρ. scribendum putaveram. Formam equidem φρεατίας nondum reperi: sed φρεάτεια Hesychio τὰ βαθέα ὀρύγματα: eidem φρητία στόμα φρεάτος. SCHN. Post ὑπόνομον interpungit B., ante et post C., in quo φρεατίαν cum signo dubii. τεμόμενος] τεμνώμενος C.
ἐνέβαλον A.B.C.D. Ceteri ἐνέβαλον.

χελώνην] Testudines ad congestionem fossarum habet Vitruvius 10, 22. Polybius 9, 34. Diodoro 2, 27. sunt χελῶναι χωστρίδες ad expugnandam urbem: sed eidem Ecl. vol. 2, p. 506. χωστρίδες καὶ χελῶναι distinguuntur. SCHN.

8. πορευσομένου] Libri πορευομένου.

Δερκυλίδας] Libri Δερκυλλίδας hic et infra.

μάλα] καὶ μάλα V.

μηχανητικός B.D.I. Ceteri μηχανικός. "Altera forma in Hipparchico 5, 2. propter addita τοῦ πολλοὺς φαίνεσθαι τοὺς ὄλιγους præolata fuit." SCHN. Referendam huc videri Photii gl.: Μηχανικὸν Ξενοφῶν τὸν πανοῦργον καὶ δεῖνόν, dixi ad Stephani Thes. v. Μηχανικός, p. 1035 C.

Σίσυφος] Athenæus ex Ephoro 11, p. 500: Λακεδαιμόνιοι ἀπὶ Θίβρωνος Δερκυλίδαν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν ἀκούοντες, ὅτι πάντα πράττειν εἰώθασιν οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου. Διὸ περ Δερκυλίδαν ἔπεμψαν, ἥκιστα νομίζοντες ἐξαπατηθήσεσθαι· ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ Λακωνικὸν οὐδ' ἀπλοῦν ἔχων, ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ θηριώδες· διὸ καὶ Σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. Deinde, ubi iterum Ephori locum repetit, præmittit: ἐκαλεῖτο καὶ Δερκυλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος Σκύφος, ὡς φησιν Ἐφορος. Lectionem Σκύθος ex Athenæo laudavit Eustathius ad Odysseum p. 1775, ed. Rom. Nomen Laconicum Σκύθης alibi occurrit: sed potuit hoc cognomen a feritate morum accepisse propter alterum Sisyphi Dercylidas. Sed feri etiam potuit ut locum Athenæi librarii corrumpere, et Eustathius corruptelam, ut alibi, in libros suos transferret. Hæc fere ad h. l. Morus. SCHN.

Θίβρων] Θρίβρων B.

γόρου γὰρ αὐτοῦ οἱ σύμμαχοι ὡς ἐφείη ἀρπάζειν τῷ στρα-
 9 τεύματι τοὺς φίλους. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐπεὶ παρέλαβε τὸ [7]
 στράτευμα, γνούς ὑπόπτους ὄντας ἀλλήλους τὸν Τισσαφέρην
 καὶ τὸν Φαρνάβαζον, κοινολογησάμενος τῷ Τισσαφέρνει ἀπή-
 γαγεν εἰς τὴν Φαρναβάζου χώραν τὸ στράτευμα, ἐλόμενος
 θατέρῳ μᾶλλον ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν. ἦν δὲ καὶ πρόσ-
 θεν ὁ Δερκυλίδας πολέμιος τῷ Φαρναβάζῳ· ἀρμοστής γὰρ
 γενόμενος ἐν Ἀβύδῳ ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχοῦντος, διαβληθεὶς
 ὑπὸ Φαρναβάζου, ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ δοκεῖ κηλὶς εἶναι
 τοῖς σπουδαίοις Λακεδαιμονίων· ἀταξίας γὰρ ζημιώμα ἐστὶ.
 10 καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἦδιον ἐπὶ τὸν Φαρνάβαζον ἦει. καὶ [8]
 εὐθὺς μὲν τοσοῦτῳ διέφερον εἰς τὸ ἄρχειν τοῦ Θίβρωνος ὥστε
 παρήγαγε τὸ στράτευμα διὰ τῆς φιλίας χώρας μέχρι τῆς
 Φαρναβάζου Αἰολίδος οὐδὲν βλάβας τοὺς συμμάχους.

Ἡ δὲ Αἰολὶς αὕτη ἦν μὲν Φαρναβάζου, ἐσατράπευε δ' αὐτῷ
 ταύτης τῆς χώρας, ἕως μὲν ἔζη, Ζήνις Δαρδανεύς· ἐπειδὴ δὲ
 ἐκεῖνος νόσῳ ἀπέθανε, παρασκευαζομένου τοῦ Φαρναβάζου
 ἄλλῳ δοῦναι τὴν σατραπείαν, Μανία ἢ τοῦ Ζήνιος γυνή, Δαρ-
 δανὶς καὶ αὕτη, ἀναζεύξασα στόλον καὶ δῶρα λαβούσα ὥστε
 καὶ αὐτῷ Φαρναβάζῳ δοῦναι καὶ παλλακίσιν αὐτοῦ χαρίσασθαι
 καὶ τοῖς δυναμένοις μάλιστα παρὰ Φαρναβάζῳ, ἐπορεύετο.
 11 ἐλθοῦσα δ' εἰς λόγους εἶπεν, ὦ Φαρνάβαζε, ὁ ἀνὴρ σοὶ ὁ ἐμὸς [9]

ἐφείη B.C.D.E.F. et supra ver-
 sum, in quo ὑφείη, V. ἐφήει A. Ce-
 teri ἐφίει.

ἀρπάζειν] Dicitur ut Anab. 7, 3,
 31: "Ἀνδρας, οὓς οὐ λήξασθαι δεήσει"
 et alibi.

9. δὲ om. E.

τὸ στράτευμα] Isocrates Panegy.
 40: Δερκυλίδας χιλίους ἔχων ὀπλίτας
 τῆς Αἰολίδος ἐπήρξε. Xenophon infra
 §. 28. octo millia posuit. SCHN.

γνούς—στράτευμα om. D.

ἀρμοστής γὰρ B. Ceteri ἀρμοστής.
 "De tempore dicit Timasion Darda-
 nensis in Anabasi 5, 6, 24: Διὰ τὸ
 ἐστρατεῦσθαι ἐν αὐτῇ (satrapia Phar-
 nabazi) τῷ Κλεάρχῳ τε καὶ Δερκυ-
 λίδᾳ. Hinc licet suspicari causam
 odii, quod Pharnabazus contra Der-
 cerylidam gerebat, et pœnæ, qua hic
 multatus deinde fuit." SCHN.

ἅμα om. V.

Λακεδαιμονίων B.C.D.F.I.V. Ceteri
 τῶν Λακεδαιμονίων.

ταῦτα δὴ] ταῦτα V.

10. οὐδὲν βλάβας B.C.D.F.I.V.
 Ceteri μηδὲν βλάβας.

συμ. pro ξυμ. B.D.

ἐσατράπευε] ἐθεράπευε C vel E.

ταύτης τῆς B.D.I.Y. Ceteri τῆς.

ἐπειδὴ B.D.F. Ceteri ἐπέι.

Μανία] In Polyæni 8, 54. editur
 Τανία Ζηνίδος (codices præferunt Φα-
 νία) ἄρχοντος τῶν περι Δάρδανον πό-
 λεων. Servile nomen Μάνης, et Φρυ-
 γικὸν Μανία, testante Machone comi-
 co Athenæi 13, p. 578. SCHN.

αὕτη B.V. Ceteri αὕτη.

στόλον] τὸν στόλον B., sed deleto
 eadem manu τόν.

δῶρα B.C.D.E.F.I.K.V. Ceteri
 χρήματα.

11. λόγους] λόγον B.C. Conf. 5, 20.

- καὶ τᾶλλα φίλος ἦν καὶ τοὺς φόρους ἀπεδίδου, ὥστε σὺ ἐπαι-
 νῶν αὐτὸν ἐτίμας. ἦν οὖν ἐγὼ σοι μηδὲν χεῖρον ἐκείνου ὑπηρε-
 τῶ, τί σε δεῖ ἄλλον σατράπην καθιστάναι; ἦν δὲ τί σοι μὴ
 ἀρέσκω, ἐπὶ σοὶ δήπου ἔσται ἀφελομένῳ ἐμὲ ἄλλῳ δοῦναι τὴν
 12 ἀρχήν. ἀκούσας ταῦτα ὁ Φαρνάβαζος ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα [10]
 σατραπεύειν. ἢ δ' ἐπεὶ κυρία τῆς χώρας ἐγένετο, τοὺς τε φό-
 ρους οὐδὲν ἦττον τὰνδρὸς ἀπεδίδου, καὶ πρὸς τούτοις, ὅποτε
 ἀφικνοῖτο πρὸς Φαρνάβαζον, αἰεὶ ἦγε δῶρα αὐτῷ, καὶ ὅποτε
 ἐκείνος εἰς τὴν χώραν καταβαίνοι, πολὺ πάντων τῶν ὑπάρχων
 13 κάλλιστα καὶ ἥδιστα ἐδέχετο αὐτὸν, καὶ ἅς τε παρέλαβε πό-
 λεις διεφύλαττεν αὐτῷ καὶ τῶν οὐχ ὑπηκόων προσέλαβεν ἐπι-
 θαλαττιδίας Λάρισάν τε καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ Κολωνάς, ξενικῶ
 μὲν Ἑλληνικῶ προσβαλοῦσα τοῖς τείχεσιν, αὐτὴ δ' ἐφ' ἀρμα-
 μάξης θεωμένη ὃν δ' ἐπαιέσειε, τούτῳ δῶρα ἀμέμπτως ἐδίδου,
 ὥστε λαμπρότατα τὸ ξενικὸν κατεσκευάσατο. συνεστρατεύετο
 δὲ τῷ Φαρναβάζῳ καὶ ὅποτε εἰς Μυσσοὺς ἢ Πισιδας ἐμβάλοι,
 ὅτι τὴν βασιλέως χώραν κακουργοῦσιν. ὥστε καὶ ἀντετίμα αὐ-
 τὴν μεγαλοπρεπῶς ὁ Φαρνάβαζος καὶ σύμβουλον ἔστιν ὅτε
 14 παρεκάλει. ἦδη δ' οὔσης αὐτῆς ἐτῶν πλέον ἢ τετταράκοντα, [11]
 Μειδίας, θυγατρὸς ἀνὴρ αὐτῆς ὢν, ἀναπτερωθεὶς ὑπὸ τινων ὡς
 αἰσχρὸν εἶη γυναῖκα μὲν ἄρχειν, αὐτὸν δ' ἰδιώτην εἶναι, τοὺς
 μὲν ἄλλους μάλα φυλαττομένης αὐτῆς, ὥσπερ ἐν τυραννίδι
 προσῆκεν, ἐκείνῳ δὲ πιστευούσης καὶ ἀσπαζομένης ὥσπερ ἀν
 γυνὴ γαμβρὸν ἀσπάζοιτο, εἰσελθὼν ἀποπνίξαι αὐτὴν λέγεται.

οὖν om. A.C.E.F. Ald., corrigentibus H.I.

12. δεῖν] δὴ F. Mox σατραπεύειν om. V.

13. Λάρισαν B.D. hic et 16. Ceteri Λάρισσαν. "Diodorus 14, 38. ubi Dercylidam ait has easdem Troadis urbes in potestatem suam redegissee, habet: Ἐπὶ τὰς ἐν Τρωάδι πόλεις. Ἀμαξιτὸν οὖν καὶ Κολωνάς καὶ Ἀρίσσαν εἶλεν ἐξ ἐφόδου. Plinius in agro Trojano Dardanium et Arisben oppida habet 5, s. 33. Stephanus Byz. a Mitylenæis conditam ait; Arisben autem, Lesbi oppidum, terræ motu subversum, nominat Plinius 5, s. 39. Etsi igitur ex Diodori loco mallet quis legere h. l. Ἀρίσσαν, habet tamen vulgata situm etiam satis com-

modum Larisæ, quæ a vicina Hamaxito dicebatur Λάρισα ἢ καθ' Ἀμαξιτὸν, teste Strabone 13, p. 620." SCHN.

θεωμένη] φερομένη, sed supra scripto m. pr. γρ. θεωμένη, V.

ἀμέμπτως] Laute, splendide. Cyrop. 4, 2, 37: Ἀμέμπτως δέχεσθαι. Ibidem 7, 3, 10, τελευτῶν, cum honore mori. SCHN.

λαμπρότατα B.F.I. λαμπρό D. Ceteri λαμπρότατον.

συμ. pro ἔνυμ. B.D.

14. αὐτῆς ὢν] ὢν αὐτῆς D.

μάλα servavit B.

εἰσελθὼν] Polyænus 1. c. ἐπεισελθὼν αὐτὴν διεχρήσατο. ubi Casaub. ex versione legebat ὑπεισελθὼν. SCHN.

ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, τό τε εἶδος ὄντα πάγκαλον
 15 καὶ ἐτῶν ὄντα ὡς ἑπτακαίδεκα. ταῦτα δὲ ποιήσας Σκῆψιν καὶ [12]
 Γέργιθα ἐχρῆσθαι πόλεις κατέσχεν, ἔνθα καὶ τὰ χρήματα μάλι-
 στα ἦν τῇ Μανίᾳ. αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτὸν,
 ἀλλὰ Φαρναβάζω ἔσωζον αὐτὰς οἱ ἐνόητες φρουροί. ἐκ δὲ
 τούτου ὁ Μειδίας πέμψας δῶρα τῷ Φαρναβάζω ἡξίου ἔχειν
 τὴν χώραν ὡσπερ ἡ Μανία. ὁ δ' ἀπεκρίνατο φυλάττειν αὐτὰ,
 ἔστ' ἂν αὐτὸς ἐλθὼν σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ λάβῃ τὰ δῶρα· οὐ γὰρ
 16 ἂν ἔφη ζῆν βούλεσθαι μὴ τιμωρήσας Μανία. ὁ δὲ Δερκυλίδας [13]
 ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἀφικνεῖται, καὶ εὐθὺς μὲν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
 Λάρισαν καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ Κολωνὰς τὰς ἐπιθαλαπτίους πό-
 λεις ἐκούσας παρέλαβε· πέμπων δὲ καὶ πρὸς τὰς Αἰολίδας
 πόλεις ἡξίου ἐλευθεροῦσθαι τε αὐτὰς καὶ εἰς τὰ τεῖχη δέχεσθαι
 καὶ συμμάχους γίγνεσθαι. οἱ μὲν οὖν Νεανδρεῖς καὶ Ἰλιεῖς καὶ
 Κοκυλίται ἐπέιθοντο· καὶ γὰρ οἱ φρουροῦντες Ἕλληνες ἐν
 αὐταῖς, ἐπεὶ ἡ Μανία ἀπέθανεν, οὐ πάνυ τι καλῶς περιείποντο·
 17 ὁ δ' ἐν Κεβρῆνι, μάλα ἰσχυρῶ χωρίῳ, τὴν φυλακὴν ἔχων, νο- [14]
 μίσας, εἰ διαφυλάξειε Φαρναβάζω τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν
 ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλίδαν. ὁ δὲ ὀργιζόμενος,
 παρεσκευάζετο προσβάλλειν. ἐπεὶ δὲ θυομένῳ αὐτῷ οὐκ
 ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ τῇ πρώτῃ, τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ἐθύετο. ὡς
 δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐκαλλιερεῖτο, πάλιν τῇ τρίτῃ καὶ μέχρι τετ-
 τάρων ἡμερῶν ἐκαρτέρει θυόμενος, μάλα χαλεπῶς φέρων·
 ἔσπευδε γὰρ πρὶν Φαρνάβαζον βοηθῆσαι ἐγκρατῆς γενέσθαι
 18 πάσης τῆς Αἰολίδος. Ἀθηνάδας δὲ τις Σικυώνιος λοχαγός, [15]

15. Γέργιθα] Herodotus 4, 122.
 7, 43: Γέργιθας τοὺς Τεύκρους vocat.
 SCHN.

ἐκείνῳ] ἐκείνα V.
 λάβῃ] λάβοι B.

16. μὲν om. Ald.

εἰς τὰ τεῖχη] Libri πρὸς τὰ τεῖχη.
 συμ. pro ἔνυ. B. D. et γίνεσθαι.

Νεανδρεῖς] Plinio 5, s. 32. Nean-
 dros, Straboni Neandρία, unde fit Ne-
 اندريεῖς. SCHN. De forma Nean-
 dreus v. ad Steph. Thes. Neandreiῆς
 est in Catalogo tributorum Attico
 apud Boeckh. Oecon. Athen. vol. 2,
 p. 710. ed. sec.

Κοκυλίται] Κολίται C. Κοκυρίται,
 supra scripto λ, V.

περιείποντο] εἶποντο A. Ald., corri-
 gente I.

17. τὴν φυλακὴν] φυλακὴν V.

Κεβρῆνι] Diodoro Κεβρηνία, et He-
 rodoto in vita Homeri c. 20. ad mon-
 tem Idam condita et ferri metallorum
 ferax urbs dicitur. Apud Demosth.
 contra Aristocr. p. 671. est Κεβρήν.
 SCHN. Quem accentum ex B. re-
 stitui. V. Arcad. p. 9, 9, ubi Κεβρήν,
 et Steph. Thes.

αὐτῷ om. V.

ὡς δέ] ὡς E. Ald.

ταῦτα] ταύτη emendat Morus, quod
 probō. SCHN. Sic s. 19.

18. Ἀθηνάδας] σθενάδας, et postea
 ἐπεράτο et σχοῦν B., in quo αθ et σθ

νομίστας τὸν μὲν Δερκυλίδαν φλυαρεῖν διατριβόντα, αὐτὸς δ' ἰκανὸς εἶναι τὸ ὕδωρ ἀφελῆσθαι τοὺς Κεβρηνίους, προσδραμῶν σὺν τῇ ἑαυτοῦ τάξει ἐπειράτο τὴν κρήνην συγχϋόν. οἱ δὲ ἐνδοθεν ἐπεξεληθόντες αὐτὸν τε συνέτρωσαν καὶ δύο ἀπέκτειναν, καὶ τοὺς ἄλλους παίοντες καὶ βάλλοντες ἀπήλασαν. ἀχθομένου δὲ τοῦ Δερκυλίδου, καὶ νομίζοντος ἀθυμοτέραν καὶ τὴν προσβολὴν ἔσεσθαι, ἔρχονται ἐκ τοῦ τείχους παρὰ τῶν Ἑλλήνων κήρυκες, καὶ εἶπον ὅτι ἂ μὲν ὁ ἄρχων ποιοίη, οὐκ ἀρέσκοι σφίσιν, αὐτοὶ δὲ βούλονται σὺν τοῖς Ἑλλησι μᾶλλον ἢ σὺν 19 τῷ βαρβάρῳ εἶναι. ἔτι δὲ διαλεγομένων αὐτῶν ταῦτα παρὰ [16] τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν ἦκε λέγων ὅτι ὅσα λέγοιεν οἱ πρόσθεν καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν. ὁ οὖν Δερκυλίδας εὐθὺς ὥσπερ ἔτυχε κεκαλλιερηκῶς ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα ἠγείτο πρὸς τὰς πύλας· οἱ δ' ἀναπετάσαντες ἐδέξαντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐνταῦθα φρουροὺς εὐθὺς ἦει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν καὶ 20 τὴν Γέργιθα. ὁ δὲ Μειδίας προσδοκῶν μὲν τὸν Φαρνάβαζον, [17] ὀκνῶν δ' ἤδη τοὺς πολίτας, πέμψας πρὸς τὸν Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς λόγους, εἰ ὀμήρους λάβοι. ὁ δὲ πέμψας αὐτῷ ἀπὸ πόλεως ἐκάστης τῶν συμμάχων ἓνα ἐκέλευσε λαβεῖν τούτων ὀπόσους τε καὶ ὀποίους βούλοιτο. ὁ δὲ λαβὼν δέκα ἐξῆλθε, καὶ συμμίξας τῷ Δερκυλίδᾳ ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο ἐφ' ᾧτε τοὺς πολίτας ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους εἶαν. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἦει πρὸς 21 τὴν Σκῆψιν. γνούς δὲ ὁ Μειδίας ὅτι οὐκ ἂν δύναίτο κωλύειν [18] βία τῶν πολιτῶν, εἶασεν αὐτὸν εἰσιέναι. ὁ δὲ Δερκυλίδας θύσας

non differunt nisi spiritu addito et omisso.

τοὺς ἄλλους] ἄλλους E. Ald.
αὐτὸν τε συνέτρωσαν καὶ δύο ἀπέκτειναν] αὐτὸν τε ἀπέκτειναν καὶ δύο συνέτρωσαν K.

ἀθυμοτέραν] i. e. Milites minus alacriter et strenue urbem oppugnatos esse. SCHN.

καὶ τὴν B.D.E.F.I. Ceteri τὴν.
καὶ B.C.D.V. Ceteri οἱ καὶ.

ἀρέσκοι] Ita Morus scripsit pro ἀρέσκει, sequente βούλονται. SCHN.
ἀρέσκοι D.

19. οὖν] δὲ K.
κεκαλλιερηκῶς] καὶ κεκαλλιερηκῶς

F.

ἀναπετάσαντες] τὰς πύλας addit K.

20. Μειδίας] Μηδίας B., qui hic Μειδίας, 21—27. Semper A.C.D. Bis E. sec. manu. "Trogius in fragmento libri 6. apud Priscianum: Inde Scepsin petit, quo se Midias, interfecta socru, contulerat. Is a Dercylida ad colloquium invitatus est deinde." SCHN.

πέμψας—ἐλθοι] πέμψαι—ἐλθοιεν K.
εἰ] εἰ bis in fine versus et initio sequentis B.

ἀπὸ] ἐκ K.
συμ. bis pro ξυμ. B.D.
συμμίξας] Collocutus. Vid. Valckenar. ad Herodot. 2, 64. SCHN.

τῇ Ἀθηνᾶ ἐν τῇ τῶν Σκηψίων ἀκροπόλει τοὺς μὲν τοῦ Μειδίου φρουροὺς ἐξήγαγε, παραδοὺς δὲ τοῖς πολίταις τὴν πόλιν, καὶ παρακελευσάμενος, ὥσπερ Ἑλληνας καὶ ἐλευθέρους χρῆ, οὕτω πολιτεύειν, ἐξελθὼν ἠγείτο ἐπὶ τὴν Γέργιθα. συμπροῦπεμπον δὲ πολλοὶ αὐτὸν καὶ τῶν Σκηψίων, τιμῶντές τε καὶ ἠδόμενοι
 22 τοῖς πεπραγμένοις. ὁ δὲ Μειδίας παρεπόμενος αὐτῷ ἠξίου τὴν [19] τῶν Γεργιθίων πόλιν παραδοῦναι αὐτῷ. καὶ ὁ Δερκυλίδας μέντοι ἔλεγεν ὡς τῶν δικαίων οὐδενὸς ἀτυχῆσοι· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων ἦε πρὸς τὰς πύλας σὺν τῷ Μειδίᾳ, καὶ τὸ στράτευμα ἠκολούθει αὐτῷ εἰρηρικῶς εἰς δύο. οἱ δ' ἀπὸ τῶν πύργων καὶ μάλα ὑψηλῶν ὄντων ὀρῶντες τὸν Μειδίαν σὺν αὐτῷ οὐκ ἔβαλλον· εἰπόντος δὲ τοῦ Δερκυλίδου, Κέλευσον, ὦ Μειδίᾳ, ἀνοίξαι τὰς πύλας, ἵνα ἠγῆ μὲν σὺ, ἐγὼ δὲ σὺν σοὶ εἰς τὸ ἱερὸν ἔλθω κἀνταῦθα θύσω τῇ Ἀθηνᾶ, ὁ Μειδίας ὤκει μὲν ἀνοίγειν τὰς πύλας, φοβούμενος δὲ μὴ παραχρῆμα συλληφθῆ, ἐκέλευεν
 23 ἀνοίξαι. ὁ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν, ἔχων αὖ τὸν Μειδίαν ἐπορεύετο [20] πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους στρατιώτας ἐκέλευσε θέσθαι περὶ τὰ τείχη τὰ ὄπλα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔθυε τῇ Ἀθηνᾶ. ἐπεὶ δ' ἐτέθυτο, ἀνείπε καὶ τοὺς Μειδίου δορυφόρους θέσθαι τὰ ὄπλα ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ ἑαυτοῦ στρατεύματος, ὡς μισθοφορήσοντας· Μειδίᾳ γὰρ οὐδὲν ἔτι δεινὸν
 24 εἶναι. ὁ μέντοι Μειδίας ἀπορῶν ὅ τι ποιοίη, εἶπεν, Ἐγὼ [21] μέντοι νῦν ἄπειμι, ἔφη, ξενία σοι παρασκευάσων. ὁ δὲ, Οὐ

21. Σκηψίων bis B. Ceteri Σκηψίων.

τοῦ M. B.D.V. Ceteri M. παραδοὺς δὲ F. Ceteri παραδοὺς. ἠγείτο B.C.D.F.K.V.Y. ἠείτο E. Ceteri ἦει.

συμ. pro ξυμ. B.D.

22. οὐδενός] οὐκ ἐνός B.

ἀτυχῆσοι B.D.F.V. ἀτυχῆσειν A. Ald. Ceteri ἀτυχῆσει. "Polyænus 2, 6: Δερκυλίδας ὤμοσε Μηδία τῷ τυράνῳ τῆς Σκίψως, ἐφ' ᾧ προελθόντα ταχὺ καὶ ὀμίλησαντα πάλιν εἰς τὴν πόλιν ἀφείναι. καὶ δὴ ὁ μὲν τυράννος προῆλθε. Δερκυλίδας δὲ προσέταξεν ἀνοίξαι τὰς πύλας· εἰ δὲ μὴ, φονεύσειν αὐτὸν ἠπειλήσεν. ἐπεὶ δὲ φοβηθεὶς ἀνέφωξεν, ἀφίημί σε, ἔφη, νῦν εἰς τὴν πόλιν, τοῦτο γὰρ ὤμοσα, κἀγὼ δὲ μετὰ τῆς ἐμῆς δυνάμεως εἰσέρχομαι.

Quæ plane digna sunt Sisyphi calliditate." SCHN.

εἰρηρικῶς ἐς δύο B.D.V. Ceteri ἐς δύο εἰρηρικῶς.

σὺν σοὶ εἰς τὸ ἱερὸν B.D.F.V. Ceteri εἰς τὸ ἱερὸν σὺν σοὶ.

ἐκέλευεν B.D. Ceteri ἐκέλευσεν.

23. ἐπεὶ] ἐπειδὴ K.

αὐτὸν B.D.K.V. Ceteri αὐτόν.

πρὸς] εἰς K.

τὴν om. D.

ἐκέλευσε] ἐκέλευε B.

τοῖς] τῇ pr. B.

δ' ἐτέθυτο] δὲ τέθυτο B.D.V.

ἑαυτοῦ] αὐτοῦ F.

μισθοφορήσαντας, supra scripto ο, B.

οὐδὲν ἔτι δεινὸν] ἔτι δεινὸν οὐδὲν V.

- μὰ Δί', ἔφη, ἐπεὶ αἰσχροὺς ἐμὲ τεθυκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ,
 ἀλλὰ μὴ ξενίζεις σέ. μένε οὖν παρ' ἡμῖν ἐν ᾧ δ' ἂν τὸ δεῖπνον
 παρασκευάζεται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους καὶ δια-
 25 σκεψόμεθα καὶ ποιήσομεν. ἐπεὶ δ' ἐκαθέζοντο, ἠρώτα ὁ Δερ- [22]
 κυλίδας, Εἰπέ μοι, ὦ Μειδία, ὁ πατήρ σε ἄρχοντα τοῦ οἴκου
 κατέλιπε; Μάλιστα, ἔφη. Καὶ πόσαι σοι οἰκίαι ἦσαν; πόσοι
 δὲ χῶροι; πόσαι δὲ νομαί; ἀπογράφοντος δ' αὐτοῦ οἱ πα-
 ρόντες τῶν Σκηψίων εἶπον, Ψεύδεταιί σε οὗτος, ὦ Δερκυλίδα.
 26 Ὑμεῖς δὲ γ', ἔφη, μὴ λίαν μικρολογεῖσθε. ἐπειδὴ δὲ ἀπεργέ- [23]
 γραπτο τὰ πατρῶα, Εἰπέ μοι, ἔφη, Μανία δὲ τίνος ἦν; οἱ δὲ
 πάντες εἶπον ὅτι Φαρναβάζου. Οὐκοῦν καὶ τὰ ἐκείνης, ἔφη,
 Φαρναβάζου; Μάλιστα, ἔφασαν. Ἡμέτερ' ἂν εἴη, ἔφη, ἐπεὶ
 κρατοῦμεν· πολέμιος γὰρ ἡμῖν Φαρνάβαζος. ἀλλ' ἠγείσθω τις,
 27 ἔφη, ὅπου κεῖται τὰ Μανίας καὶ τὰ Φαρναβάζου. ἡγουμένων [24]
 δὲ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὴν Μανίας οἴκησιν, ἦν παρειλήφει ὁ Μει-
 δίας, ἠκολούθει κάκεινος. ἐπεὶ δ' εἰσηλθεν, ἐκάλει ὁ Δερκυλίδας
 τοὺς ταμίας, φράσας δὲ τοῖς ὑπηρέταις λαβεῖν αὐτοὺς προεῖπεν
 αὐτοῖς ὡς εἴ τι κλέπτοντες ἀλώσονται τῶν Μανίας, παραχρῆμα
 ἀποσφαγήσονται. οἱ δ' ἐδείκνυσαν. ὁ δ' ἐπεὶ εἶδε πάντα,
 κατέκλεισεν αὐτὰ καὶ κατεσημήνατο καὶ φύλακας κατέστησεν.
 28 ἐξιών δὲ οὓς εὔρεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῶν ταξάρχων καὶ λοχαγῶν, [25]
 εἶπεν αὐτοῖς, Μισθὸς μὲν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, εἴργασται τῇ στρα-
 τιά ἐγγυὲς ἐνιαυτοῦ ὀκτακισχιλίους ἀνδράσιν· ἦν δὲ τι προσερ-

24. μὰ Δί', ἔφη, ἐπεὶ αἰσχροὺς] μὰ
 Δία, ἐπεὶ ἔφη ζ'. . . π. τεθυκότα B.,
 abstersis erasisque litteris nonnullis
 inter ἔφη et τεθυκότα, vacuoque re-
 lictio spatii.

ξενίζεω] Qui sacrificium diis ob-
 tulerat, in partem victimæ amicos ad
 cœnam vocabat. Dercylidas igitur,
 ἐπὶ ξενία Midiam vocare suum esse
 sit; ille vero ξένια, dona, Dercylidæ
 parare simulabat. Ita verbo ambiguo
 illusit homini Sisyphus. SCHN.

ἀλλήλους καὶ B.D.F.I.V. Ceteri
 ἀλλήλους.

διασκεψόμεθα] διασκεψόμεθα B.E.
 F. et ποιήσωμεν B. et utrumque, o
 super ω posito, D. et ποιήσωμεν E. a
 pr. manu, qui som a correctore.

25. Μειδία B.D.F.V. et pr. E. Ce-

teri Μειδία, ἔφη.

πόσοι—χῶροι B.D.V. Ceteri πό-
 σοι—χῶροι.

Σκηψίων] Σκηψέων A.C.E.

Ψεύδεταιί B.

26. ἡμέτερ' B.V. Ceteri ἡμέτερα.
 Stephanum οὖν addentem notavit
 Schneiderus. V. ad 3, 3, 2.

27. ἐκάλει ὁ Δερκυλίδας (Δερκυλί-
 das D.) B.D.F.V. Ceteri, exceptis
 fortasse C.E., ὁ Δερκυλίδας ἐκάλει.
 ταμίας] villicos, dispensatores verti
 volebat Pierson. ad Mœrin p. 372.
 SCHN.

φράσας δὲ B.D.I.V. Ceteri φράσας.
 αὐτὰ] αὐτοὺς B.

28. ἡμῖν B.D. Ceteri ὑμῖν.

εἴργασται B.D., pr. E.I.V. Ceteri
 ἐξείργασται.

γασώμεθα, καὶ ταῦτα προσέσται. ταῦτα δ' εἶπε γιγνώσκων ὅτι ἀκούσαντες πολὺ εὐτακτότεροι καὶ θεραπευτικώτεροι ἔσονται. ἐρομένου δὲ τοῦ Μειδίου, Ἐμὲ δὲ ποῦ χρῆ οἰκεῖν, ὦ Δερκυλίδα; ἀπεκρίνατο, Ἐνθαπερ καὶ δικαιοτάτον, ὦ Μειδία, ἐν τῇ πατρίδι τῇ σαυτοῦ Σκήψει καὶ ἐν τῇ πατρῷα οἰκίᾳ.

ΚΕΦ. Β.

Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ταῦτα διαπραξάμενος καὶ λαβὼν ἐν ὀκτῶ ἡμέραις ἐννέα πόλεις, ἐβουλεύετο ὅπως ἂν μὴ ἐν τῇ φιλίᾳ χειμάζων βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις, ὥσπερ Θίβρων, μηδ' αὖ Φαρνάβαζος καταφρονῶν τῇ ἵππῳ κακουργῇ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. πέμπει οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ πότερον βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν. ὁ μέντοι Φαρνάβαζος νομίσας τὴν Αἰολίδα ἐπιτετειχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκήσει Φρυγία, σπονδὰς εἴλετο.

- 2 Ὡς δὲ ταῦτα ἐγένετο, ἐλθὼν ὁ Δερκυλίδας εἰς τὴν Βιθυνίδα [2] Θράκην ἐκεῖ διεχείμαζεν, οὐδὲ τοῦ Φαρναβάζου πάνυ τι ἀχθόμενον· πολλάκις γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπολέμουν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ Δερκυλίδας ἀσφαλῶς φέρων καὶ ἄγων τὴν Βιθυνίδα καὶ ἄφθονα ἔχων τὰ ἐπιτήδεια διετέλει· ἐπειδὴ δὲ ἦλθον αὐτῷ παρὰ τοῦ Σείθου πέραθεν σύμμαχοι τῶν Ὀδρυσῶν ἵππεις τε ὡς διακόσιοι καὶ πελτασταὶ ὡς τριακόσιοι, οὔτοι στρατοπεδευσάμενοι καὶ περισταυρωσάμενοι ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὡς

ἔτι ante εὐτακτότεροι om. B.C.D.E. pr. F.V.

ἔσονται B.V.

ἐμὲ δὲ] ἐμὲ A.C.E.F. Ald., corrigente I.

ὦ Μειδία servavit B., omittens antea ποῦ, et D., om. ceteri.

I. ἐβουλεύετο] ἐβούλετο E.F. Ald.

συμ. pro ξυμ. B.D.

βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν D.E.F.V. Ceteri εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν βούλεται.

κακουργῇ] κακουργεῖ B. "Equidem propter antecedens βαρὺς εἴη malim κακουργοῖη." SCHN.

ἐπιτετειχίσθαι] Quia erat in potestate Dercylidæ magna pars Æolidis, poterat is inde fines ditionis Pharnabazi depopulari, velut ex ἐπιτει-

χίσματι seu castello. SCHN. ἐπιτειχίσθαι V.

οἰκίσει B.

σπονδὰς] Diodorus ὀκτωμηναίους 14, 38. SCHN.

2. Βιθυνίδα] Βιθυνίαν F.

οὐδὲ S. A. Naber. Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849, d. 18 Octob. propositis p. 3, 19. Libri οὐδέν.

τὰ μὲν ἄλλα] Anab. 4, 8, 20: Τὰ μὲν ἄλλα οὐδὲν ἦν ὅ τι καὶ ἐθαύμασαν. Aristoph. Eccl. 644: Τὰ μὲν ἄλλα λέγεις οὐδὲν σκαιῶς.

τὰ ἐπιτήδεια] ἐπιτήδεια E.F. Ald. ἐπειδὴ B.D. et omisso δὲ C. Ceteri ἐπέι.

ἦλθον B.D.F.V. Ceteri ἦλθον τότε. συμ. pro ξυμ. B.D.

Ὀδρυσῶν F.

εἴκοσι στάδια, αἰτοῦντες φύλακας τοῦ στρατοπέδου τὸν Δερ-
 κυλίδαν τῶν ὀπλιτῶν, ἐξήεσαν ἐπὶ λείαν, καὶ πολλὰ ἐλάμβαν-
 3νον ἀνδράποδά τε καὶ χρήματα. ἤδη δ' ὄντος μεστοῦ τοῦ [3]
 στρατοπέδου αὐτοῖς πολλῶν αἰχμαλώτων, καταμαθόντες οἱ
 Βιθυνοὶ ὅσοι τ' ἐξήεσαν καὶ ὅσους κατέλιπον Ἑλληνας φύ-
 λακας, συλλεγέεντες παμπληθεῖς πελτασταὶ καὶ ἵππεῖς ἅμ'
 ἡμέρᾳ προσπίπτουσι τοῖς ὀπλίταις ὡς διακοσίους οὔσιν. ἐπειδὴ
 δ' ἐγγὺς ἐγένοντο, οἱ μὲν ἔβαλλον, οἱ δ' ἠκόντιζον εἰς αὐτούς.
 οἱ δ' ἐπεὶ ἐτιτρώσκοντο μὲν καὶ ἀπέθνησκον, ἐποίουν δ' οὐδὲν
 καθειργμένοι ἐν τῷ σταυρώματι ὡς ἀνδρομήκει ὄντι, διασπά-
 4σαντες τὸ αὐτῶν ὀχύρωμα ἐφέροντο εἰς αὐτούς. οἱ δὲ ἦ μὲν
 ἐκθέοιεν ὑπεχώρου, καὶ ῥαδίως ἀπέφευγον πελτασταὶ ὀπλίτας,
 ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἠκόντιζον, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἐφ' ἐκάστη
 ἐκδρομῇ κατέβαλλον· τέλος δὲ ὥσπερ ἐν αὐλίῳ σηκασθέντες
 κατηκοντίσθησαν. ἐσώθησαν μέντοι αὐτῶν ἀμφὶ τοὺς πεντε-
 καίδεκα εἰς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ οὗτοι, ἐπεὶ εὐθέως ἦσθοντο τὸ
 πρᾶγμα, ἀπεχώρησαν ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες ἀμελησάντων
 5τῶν Βιθυνῶν. ταχὺ δὲ ταῦτα διαπραξάμενοι οἱ Βιθυνοὶ καὶ [4]
 τοὺς σκηνοφύλακας τῶν Ὀδρυσῶν Θρακῶν ἀποκτείναντες, ἀπο-
 λαβόντες πάντα τὰ αἰχμάλωτα ἀπῆλθον ὥστε οἱ Ἑλληνες,
 ἐπεὶ ἦσθοντο, βοηθοῦντες οὐδὲν ἄλλο εἶρον ἢ νεκροὺς γυμνοὺς
 ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπεὶ μέντοι ἐπανήλθον οἱ Ὀδρύσαι,
 θάψαντες τοὺς ἑαυτῶν καὶ πολὺν οἶνον ἐκπιόντες ἐπ' αὐτοῖς
 καὶ ἵπποδρομίαν ποιήσαντες, ὁμοῦ δὴ τὸ λοιπὸν τοῖς Ἑλλησι
 στρατοπεδευσάμενοι ἦγον καὶ ἔκαον τὴν Βιθυνίδα.

φύλακας] φύλακα Ald., nescio utrum
 F.I.

ἐξήεσαν B.

3. ὄντος μεστοῦ τοῦ στρατοπέδου
 αὐτοῖς B.D.E.V. Ceteri ὄντος τοῦ
 στρατοπέδου αὐτοῖς μεστοῦ.

καταμαθόντες] καταλαβόντες, supra
 scrip̄to μαθόν, F.

Ἑλληνας φύλακας B.C.D.F.V. Ce-
 teri φύλακας Ἑλληνας.

συλ. pro ξυλ. B.D.

ὡς ἀνδρομήκει B.D. et qui supra
 scribit ἐν E. Ceteri ὡς ἐν ἀνδρομήκει.
 Conf. autem Cyrop. 6, 1, 30: Δρέ-
 πανα ὡς διπήχη' Anab. 5, 4, 12.

διασπᾶσαντες] Infra 4, 4, 10: δια-

σπᾶσαντες τὸ σταύρωμα. Polyb. 2, 69:
 Διασπᾶν τὰ προτεχίσματα. SCHN.

αὐτῶν] Libri αὐτῶν.

4. ὑπεχώρου B.D.E.F.V. Ceteri
 ὑπεχώρου.

ἠκόντιζον] Sagaciter Weiskius mo-
 nuit excidisse verba οἱ ἵππεῖς. Fugi-
 entes enim peltastæ facere id non
 poterant. SCHN. Sed contraria sunt
 ἢ μὲν ἐκθέοιεν, et ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

ἀπεχώρησαν E. Ceteri ἀποχωρή-
 σαντες, cui kai addebat Morus.

5. Ὀδρυσῶν F.

ἀναλαβόντες] πο super va V.

ἔκαον] Libri ἔκαον.

6 Ἄμα δὲ τῷ ἡρι ἀποπορευόμενος ὁ Δερκυλίδας ἐκ τῶν Βιθυ- [5] A. C.
 νῶν ἀφικνεῖται εἰς Λάμψακον. ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ ἔρχον- 398.
 ται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελευτῶν Ἄρακος τε καὶ Ναυβάτης καὶ Ἀντι-
 σθένης. οὗτοι δ' ἦλθον ἐπισκεψόμενοι τά τε ἄλλα ὅπως ἔχοι
 τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Δερκυλίδα ἐρῶντες μένουσι ἄρχειν καὶ
 τὸν ἐπιόντα ἐναιυτόν· ἐπιστεῖλαι δὲ σφίσι αὐτοῖς τοὺς ἐφό-
 ρους καὶ συγκαλέσαντας τοὺς στρατιώτας εἰπεῖν ὡς ὧν μὲν
 πρόσθεν ἐποίουν μέμφοιντο αὐτοῖς, ὅτι δὲ νῦν οὐδὲν ἠδίκουν,
 ἐπαινοῖεν· καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου εἰπεῖν ὅτι ἦν μὲν ἀδι-
 κῶσιν, οὐκ ἐπιτρέψουσιν· ἦν δὲ δίκαια περὶ τοὺς συμμαχούς
 7 ποιῶσιν, ἐπαινέσονται αὐτούς. ἐπεὶ μέντοι συγκαλέσαντες [6]
 τοὺς στρατιώτας ταῦτ' ἔλεγον, ὁ τῶν Κυρείων προεστηκὼς
 ἀπεκρίνατο, Ἄλλ', ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἡμεῖς μὲν ἐσμεν
 οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πέρυσιν ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν νῦν, ἄλλος δὲ
 τὸ παρελθόν. τὸ οὖν αἴτιον τοῦ νῦν μὲν μὴ ἐξαμαρτάνειν, τότε
 8 δὲ, αὐτοὶ ἤδη ἱκανοὶ ἐστε γιγνώσκειν. συσκηνοῦντων δὲ τῶν τε [7]
 οἴκοθεν πρέσβειων καὶ τοῦ Δερκυλίδα, ἐπεμνήσθη τις τῶν περὶ
 τὸν Ἄρακον ὅτι καταλελοίποιεν πρέσβεις τῶν Χερρονησιτῶν
 ἐν Λακεδαίμονι. τούτους δὲ λέγειν ἔφασαν ὡς νῦν μὲν οὐ δύ-
 ναιτο τὴν Χερρόνησον ἐργάζεσθαι· φέρεσθαι γὰρ καὶ ἄγε-
 σθαι ὑπὸ τῶν Θρακῶν· εἰ δ' ἀποτειχισθεῖ ἐκ θαλάττης εἰς
 θάλατταν, καὶ σφίσι ἀν γῆν πολλὴν κάγαθὴν εἶναι ἐργάζε-
 σθαι καὶ ἄλλοις ὁπόσοι βούλονται Λακεδαιμονίων· ὥστ' ἔφα-
 σαν οὐκ ἂν θαυμάζειν, εἰ καὶ πεμφθεῖ τις Λακεδαιμονίων ἀπὸ

6. ἀποπορευόμενος B.D.E. pr. F.I.V.
 Ceteri πορευόμενος.

Ἀντισθένης] Spartanus, nescio an
 idem, est in Thucydidis 8, 39 et 61.
 SCHN.

Ναυβάτης D. Ceteri Ναυάτης. Vid.
 ad Stephani Thes.

συ. pro ξυγ. B.D. et hic et 8 συμ.
 et συ. pro ξ Antea καὶ male delet
 Dobr.

ὧν μὲν πρόσθεν ἐποίουν] cap. 1, 8.

7. προεστηκὼς] Moro videtur esse
 ipse Xenophon, qui ex Persica expe-
 ditione reduxerat Græcos postremus
 dux et Thibroni tradiderat, Anabas.
 7, 8, 24. SCHN. Similiter igitur
 ut 3, 1, 2, nomen suum dissimulavit
 Xenophon.

μὲν] μέντοι V.

ἐσμέν om. Ald., sed supplet I.
 τὸ παρελθόν] i. e. τὸν παρελθόντα
 χρόνον. SCHN.

Δερκυλίδα] Sic s. 21. Δερκυλίδου 3,
 1, 18, 22. Ita infra Πραξίτα et Πραξι-
 τοῦ, Σφοδρία et Σφοδρίου. Sed verius a.

Χερρονησιτῶν B. Ceteri Χερρο-
 ησιωτῶν. “A νῆσος fit quidem νη-
 σιώτης, sed in compositis ea forma
 est inusitata: et supra 1, 3, 10. Χερ-
 ρονησίτας sine varietate scriptum le-
 gitur.” SCHN.

Χερρόνησον F., ut antea Χερρονη-
 σιωτῶν.

Θρακῶν] Περσῶν C. Ald., corrigen-
 tibus I.K.

κάγαθὴν] Libri καὶ ἀγαθὴν. Vid.
 s. 10.

ὁπόσοι] ὁπόσοις B.C.D.E. pr. F.I.

9 τῆς πόλεως σὺν δυνάμει ταῦτα πράξων. ὁ οὖν Δερκυλίδας πρὸς μὲν ἐκείνους οὐκ εἶπεν ἢν ἔχοι γνώμην ταυτ' ἀκούσας, ἀλλ' ἀπέπεμψεν αὐτοὺς ἀπ' Ἐφέσου διὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἠδόμενος ὅτι ἐμελλον ὄψεσθαι τὰς πόλεις ἐν εἰρήνῃ εὐδαιμο- [8] νικῶς διαγοῦσας. οἱ μὲν δὴ ἐπορεύοντο. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐπειδὴ ἔγνω μενετέον ὄν, πάλιν πέμψας πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ἐπήρητο πότερα βούλοιοτο σπονδὰς ἔχειν καθάπερ διὰ τοῦ χειμῶνος ἢ πόλεμον. ἐλομένου δὲ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τότε σπονδὰς, οὕτω καταλιπὼν καὶ τὰς περὶ ἐκείνον πόλεις φιλίας ἐν εἰρήνῃ διαβαίνει τὸν Ἑλλήσποντον σὺν τῷ στρατεύματι εἰς 10 τὴν Εὐρώπην, καὶ διὰ φιλίας τῆς Θράκης πορευθεὶς καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ Σεύθου ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον. ἦν καταμαθὼν πόλεις μὲν ἔνδεκα ἢ δώδεκα ἔχουσαν, χώραν δὲ παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην οὖσαν, κεκακωμένην δὲ, ὥσπερ ἐλέγετο, ὑπὸ τῶν Θρακῶν, ἐπεὶ μετρῶν εὔρε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια, οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ θυσάμενος ἐτείχιζε, κατὰ μέρη διελὼν τοῖς στρατιώταις τὸ χωρίον· καὶ ἄθλα αὐτοῖς ὑποσχόμενος δώσειν τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασι, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς ἕκαστοι ἄξιοι εἶεν, ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος ἀπὸ ἡρωῦ χρόνου πρὸ ὀπώρας. καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τεύχους ἔνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ κάγαθὴν σπόριμον,

9. ἔχοι B.F. ἔχει D.V. ἔχη E.K. Ceteri εἶχε.

ἀπέπεμψεν D.F.I.V. Cet. ἔπεμψεν. πόλεις B.D.E.F.V. Ceteri Ἑλληνίδας πόλεις.

τὰς περὶ ἐκείνον πόλεις] Vicinas ditioni Pharnabazi urbes interpretatur Morus; sed insolens de urbibus dici τὰς περὶ Φαρνάβαζον, ut de hominibus. Malim igitur τὰς περὶ ἐκείνον [τὸν] τόπον πόλεις φ. SCHN. Diodor. 13, 52: Ὅπως τὰς περὶ Λακεδαιμονίους πόλεις ἀδεῶς πορθῶσι, nisi fallit scriptura.

φιλίας ἐν εἰρήνῃ] Morus verba ἐν εἰρήνῃ suspecta habuit et inclusit: defendit Weiskius, ordine tamen mutato φιλίας πόλεις. SCHN. Dubium an φιλίας potius, quod redit infra, quam ἐν εἰρήνῃ, in B. scriptum ἢ εἰρήνη, quod fuit supra, delendum sit. Conf. Bernhardt Syntax. p. 263.

διαβαίνει τὸν Ἑλλήσποντον εἰς τὴν Εὐρώπην] Anab. 7, 4, 18: Τοὺς παρατρέχοντας ἠκόνητον εἰς τὸ φῶς ἐκ τοῦ σκοτούς.

10. καταμαθὼν] καὶ μαθὼν V.

δώδεκα] Numerum hunc cur addiderit ignoro; deinceps enim muris longis undecim inclusas ait fuisse. SCHN. Fortasse igitur delenda ἢ δώδεκα, orta ex dittographia.

καὶ ἀρίστην οὖσαν] οὖσαν καὶ ἀρίστην V.

μετρῶν] μέτρον K.

ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια] Chersonesi a longis muris longitudinem 126 millia passuum tradit Plinius 4, 11. latitudinem parem cum Isthmo Corinthiaco, id est, quinque millium passuum, quæ paulo plus quam 37 stadia efficiunt. ἐξ καὶ τριάκοντα τοῦ ἰσθμοῦ στάδιοι ἐκ Καρδίης πόλεως ἐς Πακτύην apud Herodotum 6, 36, ubi vide annotationem Wesselingii p. 453. SCHN.

ἐμέλλησεν B. ἐμέλλησεν D. Ceteri ἤμελλησεν.

ἄξιοι εἶεν B.D. Ceteri εἶεν ἄξιοι. ἡρωῦ] τοῦ ἡρωῦ V.

κάγαθὴν B.D.E.F.V. καὶ ἀγαθὴν C. Ceteri καὶ ἀγαθὴν γῆν.

πολλὴν δὲ πεφυτευμένην, παμπληθεῖς δὲ καὶ παγκάλας νομὰς
 11 παντοδαποῖς κτήνεσι. ταῦτα δὲ πράξας διέβαινε πάλιν εἰς τὴν [9]
 Ἄσιαν.

Ἐπισκοπῶν δὲ τὰς πόλεις ἑώρα τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἐχοῦ-
 σας, Χίων δὲ φυγάδας εὔρεν Ἀταρνέα ἔχοντας χωρίον ἰσχυρὸν,
 καὶ ἐκ τούτου ὀρμωμένους φέροντας καὶ ἄγοντας τὴν Ἰωνίαν,
 καὶ ζῶντας ἐκ τούτου. πυθόμενος δὲ ὅτι πολὺς σίτος ἐνῆν αὐ-
 τοῖς, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει· καὶ ἐν ὀκτῶ μηνσὶ
 παραστησάμενος αὐτούς, καταστήσας ἐν αὐτῷ Δράκοντα Πελ-
 ληνέα ἐπιμελητὴν, καὶ κατασκευάσας ἐν τῷ χωρίῳ ἔκπλεω

παγκάλας] παγκάλους D.E.V. Ald.,
 corrigente I. "Jam olim Pericles apud
 Plutarchum c. 19. duxit mille colo-
 nos in has urbes, καὶ τὸν αἰχένα δια-
 ζώσας ἐρύμασι καὶ προβλήμασιν ἐκ
 θαλάττης εἰς θάλατταν ἀπειχίσει τὰς
 καταδρομὰς τῶν Θρακῶν περικεχυμένων
 τῇ Χερρονήσῳ. Plinius Macron Tei-
 chos memorat dictum, qua a Propon-
 tidae ad Melanem sinum inter duo
 maria porrectus murus procurrentem
 exclusit Chersonesum, 4, 11. et Mela
 2, 2. Fines Chersonesi antiquos me-
 morat Demosthenes de Haloneso p.
 86. Isthmi hujus perfossionem ten-
 tavit deinde Philippus rex. Portus
 Chersonesi Cælon et Panormum
 memorat Plinius cum Mela 3, 2." SCHN.

11. πράξας] διαπραξάμενος V.
 Ἀταρνέα] Diodorus 13, 65: Post-
 quam Cratesippidas Chios exsules
 reduxerat, hi contra exsilli sui aucto-
 res ejiciunt fere 600. οὗτοι δὲ τῆς
 ἀντιπερὶαν ἡπείρου χωρίον Ἀταρνέα
 καλούμενον κατελάβοντο, σφόδρα τῇ
 φύσει καθεστηκὸς ὀχυρὸν, καὶ τὸ λοι-
 πὸν ἐκ τούτου τὰς ἀφορμὰς ἔχοντες
 ἐπολέμουν τοῖς τὴν Χίον ἔχουσι. Hæc
 ille sub Olymp. 92, 4. cui tempori
 Xenophon adscribit imperium Crate-
 sippidæ 1, 1, 5. et 1, 5, 1. Ibi vero
 hujus loci non meminerat Wesseling.
 Dercylidæ autem imperium secun-
 dum refert Diodorus ad Olymp. 95,
 3. Anni igitur decem intercesserint.
 Cratesippides constituisse videtur hæc
 tum, cum navium imperium in in-
 sula Chio adiret, referente Nostro 1.
 c. 1. §. 32. quod factum ex rationi-
 bus Dodwelli Olympiad. 92, 3. Der-
 cylidas vero Atarneum expugnavit

Olymp. 95, 3. Sed tamen ex Iso-
 crate de Pace p. 348. tempus paulo
 accuratius definire licebit. Ille enim
 de Lacedæmonis post victoriam Ly-
 sandri hæc refert: Οὐκ ἐφθησαν τὴν
 ἀρχὴν κατασχόντες, καὶ Θηβαῖοι μὲν
 εὐθύς ἐπεβούλευσαν, Χίων δὲ τοὺς
 πρώτους μὲν τῶν πολιτῶν ἐφυγάδευ-
 σαν, τὰς δὲ τριήρεις ἐκ τῶν νεωρίων
 ἐξεκλύσαντες ἀπάσας ἄρχοντο λαβόντες.
 Sed jam antea Lysander ingressus
 imperium statim μετεπέμψατο τὰς ἐκ
 Χίων τριήρεις, Diodori 13, 70. Cete-
 rum de Atarneo commodè monet
 Pausanias 4, 35, 10: Τὸ δὲ χωρίον
 ἐστὶν ὁ Ἀταρνέως ὁ Χίων μισθός, ὃν
 παρὰ τοῦ Μήδου λαμβάνουσι ἄνδρα
 ἐκδόντες ἰκέτην Πακτίην τὸν Λυδόν.
 Apud Herodotum 6, 29. est Μαλήνη
 τῆς Ἀταρνειτιδος χώρας. Chiorum
 non leve momentum fuisse ad bella
 inclinanda ad alterutrum partem,
 monet Isocrates Panegyrici c. 38:
 Ἐν γὰρ τοιούτοις καιροῖς πολλάκις μι-
 κραὶ δυνάμεις μεγάλας ῥοπὰς ἐποίησαν·
 ἐπεὶ γὰρ περὶ Χίων ἔχοιμ' ἂν τούτων
 τὸν λόγον εἰπεῖν, ὡς, ὅποτεροις ἐκείνοι
 προσθέσθαι βουλευθείεν, οὗτοι κατὰ θά-
 λατταν κρείττους ἦσαν. Ceterum si-
 mili in casu Mitylenæi exsules op-
 positum insulæ Lesbō Antandrum
 occuparunt, atque inde Mitylenæos
 vexarunt, narrante Diodoro 12, 72.
 SCHN.

περιστρατοπεδευσάμενος] ἐπιστρα-
 τοπεδευσάμενος Ald.

Δράκοντα] Isocrates Panegyrg. c. 40:
 Δράκων δὲ Ἀταρνέα καταλαβὼν καὶ
 τρισχιλίους πελταστὰς συλλέξας τὸ
 Μύσιον πεδῖον ἀνάστατον ἐποίησε.
 SCHN. Harpocraton v. Δράκων.
 VALCK.

πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἵνα εἴη αὐτῷ καταγωγῇ, ὅποτε ἀφικνοῖτο, ἀπῆλθεν εἰς Ἐφεσον, ἣ ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν.

- A. C. 12 Καὶ μέχρι τούτου τοῦ χρόνου ἐν εἰρήνῃ διήγον Τισσαφέρ- [10]
397- νης τε καὶ Δερκυλίδας καὶ οἱ ταύτη Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι. ἐπεὶ δὲ ἀφικνούμενοι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν Ἰωνιδῶν πόλεων ἐδίδασκον ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνει, εἰ βούλοιο, ἀφιέναι αὐτονόμους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· εἰ οὖν κακῶς πάσχοι Καρία, ἐνθαπερ ὁ Τισσαφέρνους οἶκος, οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν αὐτὸν συγχωρήσειν αὐτονόμους σφᾶς ἀφεῖναι· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν πρὸς Δερκυλίδαν, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν διαβαίνειν σὺν τῷ στρατεύματι ἐπὶ Καρίαν καὶ Φάρακα τὸν ναύαρχον σὺν ταῖς ναυσὶ παραπλεῖν.
- 13 οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίουν. ἐτύγχανε δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον [11]
καὶ Φαρνάβαζος πρὸς Τισσαφέρνην ἀφιγμένος, ἅμα μὲν ὅτι στρατηγὸς τῶν πάντων ἀπεδέδεικτο Τισσαφέρνης, ἅμα δὲ διαμαρτυρούμενος ὅτι ἔτοιμος εἴη κοινῇ πολεμεῖν καὶ συμμαχεσθαι καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς βασιλείως· ἄλλως τε

12. μέχρι τούτου τοῦ χρόνου] μέχρι τοῦ τούτου χρόνου E. μέχρι τούτου C. Ἕλληνες] οἱ Ἕλληνες V.

Ἰωνιδῶν B.D.E.F.V. Ceteri Ἑλληνιδῶν. "Ilud præfero, quanquam Ἰωνικῶν est s. 17." SCHN.

συγχωρήσειν] συγχωρήσαι Dobræus. Alioqui ἂν delendum videtur.

συγχωρήσειν—ἀφιέναι] Ita facilitate impetrari posse a Tissapherne putabant ut Græcorum civitates liberas esse concederet. SCHN.

ἀφεῖναι B.D.K.V. ἀφείναι, littera inter εἰ et ναι obscura cum signo dubii, C. vel E. ἀφήναι F.I. Ceteri ἀφιέναι.

πάσχοι B.C.D. Ceteri πάσχει. Δερκυλίδαν] post hoc ἀγγέλουσ ἀδίτ B.

ἐκέλευον] ἐκέλευον B.

Φάρακα] Φάρρακα D.V. "Cum Xenophonte Diodorus 14, 79. et Athenæus 12, p. 536 B. ex Theopompo describit hominis ingenium. [Theopompum loqui de eo quem Diod. dicit 12, 79, conjicit Müller. ad fr. Histor. vol. 2, p. 314.] Alium Φαρακίδαν habet Diodorus 14, 63, 70. item nauarchum. Στύφωνα Φάρακος

habet Thucyd. 4, 38. Pharcæm Dioni æqualem Plutarchus Dionis c. 48. Ceterum Pharcis hujus nauarchi res antea gestas et cum Cononis rebus conjunctas aliunde enarrat Diodorus 14, 79, cum quo comparandi Justinus 6, 3, Pausanias 6, 7." SCHN.

13. ἀφιγμένος] Cum exercitu advenisse, sequentia docent: quare ingeniosa Weiskii conjectura probabilis quoque valde mihi esse videtur, qui verba ὑπεφθόνηι τῇ στρατιᾷ partim huc retrahenda censuit et locum redintegravit ita: ἀφιγμένος σὺν τῇ στρατιᾷ. Nam quod editores ex emendatione Leonclavii, a Pirckheimero quoque reddita, posuerunt τῆς στρατηγίας, causam minime idoneam continet, cur opem suam Tissapherni ad Græcos Asia ejiciendos obtulerit. Contra invidisse Tissapherni videtur ideo, quoniam gratia eum apud Græcos, inprimis Lacedæmonios, florere videbat, qui Pharnabazum contra omnibus modis Æolidos possessione et fructu spoliatum vexabant. SCHN.

μὲν ὅτι] μὲν καὶ ὅτι K.

ἀπεδέδεικτο] ἀποδέδεικτο V.

διαμαρτυρούμενος] Weiskius futu-

γὰρ ὑπεφθόνει τῆς στρατηγίας τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῆς Αἰολίδος χαλεπῶς ἔφερον ἀπεστερημένους. ὁ δ' ἀκούων, Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, διάβηθι σὺν ἐμοὶ ἐπὶ Καρίαν, ἔπειτα δὲ
 14 καὶ περὶ τούτων βουλευσόμεθα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ἔδοξεν αὐτοῖς ἰκανὰς φυλακὰς εἰς τὰ ἐρύματα καταστήσαντας διαβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν. ὡς δ' ἤκουσεν ὁ Δερκυλίδας ὅτι πάλιν [12] πεπερακότες εἰς τὸν Μαίανδρον, εἰπὼν τῷ Φάρακι ὡς ὀκνοίη μὴ ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβαζος ἐρήμην οὔσαν καταθέοντες φέρωσι καὶ ἄγωσι τὴν χώραν, διέβαινε καὶ αὐτός. πορευόμενοι δὲ [καὶ] οὔτοι οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι, ὡς προεληλυθότων τῶν πολεμίων εἰς τὴν Ἐφεσίαν, ἐξαίφνης ὀρώσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοποὺς ἐπὶ τῶν μνημάτων
 15 καὶ ἀνταναβιβάσαντες εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεῖα καὶ τύρσεις τινὰς καθορῶσι παρατεταγμένους ἢ αὐτοῖς ἦν ἡ ὁδὸς Κἄρας τε λευκάσπιδας καὶ τὸ Περσικὸν ὅσον ἐτύγχανε παρὸν στράτευμα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὅσον εἶχεν ἐκάτερος αὐτῶν καὶ τὸ ἵππικὸν μάλα πολὺ, τὸ μὲν Τισσαφέρνους ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι, τὸ δὲ
 16 Φαρναβάζου ἐπὶ τῷ εὐώνυμῳ. ὡς δὲ ταῦτα ἴσθητο ὁ Δερκυ- [13]

rum modum διαμαρτυρούμενος scriptum fuisse coniecit. Verbum ipsum simultatem aliquam intercessisse significare videtur. SCHN.

συμ- pro ξυμ- B. D.

ὑπεφθόνει] ὑπεφώνει E.

τῆς στρατηγίας Leonclavius. Libri τῆ στρατιᾷ, cui ἡγί superscribit D. eadem manu, ut τῆγί V. Valckenarius ascripserat: "τῆς στρατηγίας V. in N. 401." De quo conf. ad 3, 3, 2.

14. ἰκανὰς φυλακὰς] Invertit D.

ἤκουσαν B. pr.

Φάρακι] Φάρρακι V. ut s. 12.

ὡς ὅτι] ὅτι omisit Castalio, nec ferendum apud Xenophontem quod grammaticos frequentasse constat.

καταθέοντες φέρωσι καὶ ἄγωσι] καταθέωσι φέροντες καὶ ἄγοντες V.

πορευόμενοι δὲ καὶ οὔτοι] Pronomen οὔτοι Morus refert ad Dercylidam cum suis copiis, et καὶ tamquam superfluum includit. Recte quidem ille refert hæc ad Dercylidam, sed insolens est forma οὔτοι de Dercylida, si vel copiarum mentionem illi adjungas, cum statim præcesserit: διέβαινε καὶ αὐτός. Igitur Wytttenbachius in Biblioth. Cr. Amstel. vol. 2, p. 96.

legendum putabat: πορευόμενοι δὲ αὐτοῦ. At vero ita sequens ὀρώσιν et ἀνταναβιβάσαντες cum reliqua oratione claudicat. Igitur puto οὔτοι referri ad Dercylidam et Pharacem; hic enim copias suas navibus advectas exposuisse et cum exercitu Dercylidæ junxisse videtur. Jacobs. in Additam. p. 63. ἐκάτεροι coniecit, Weiskius καὶ αὐτοί, quod ipsum habet C. Equidem præfero alteram ejusdem conjecturam, quæ verba duo collocat post ἀνταναβιβάσαντες. SCHN.

οὐδέν τι] οὐδέν τοι E. Ald.

ὡς προεληλυθότων τῶν πολεμίων ἐς τὴν Ἐφεσίαν B. C. D. V. et qui εἰς F. I. K. ὡς προεληλυθότες τῶν πολεμίων ἐς τὴν Ἐφεσίαν Y. ὡς προεληλυθότων τῶν Ἐφεσίων εἰς τὴν πολεμίαν A. et corr. E., qui pr., ut videtur, πολεμίων pro Ἐφεσίων, et quæ ἐς Ald.

ἐξαίφνης ὀρώσιν] invertit F.

τοῦ] τῆς K.

σκοποῦς Palmerius. σκοπῶν E. K. Ceteri σκοποῦ.

ἢ om. B.

Φαρναβάζου] τοῦ Φαρναβάζου F.

λίδας, τοῖς μὲν ταξιάρχοις καὶ τοῖς λοχαγοῖς εἶπε παρατάτ-
 τασθαι τὴν ταχίστην εἰς ὀκτῶ, τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὰ
 κράσπεδα ἐκατέρωθεν καθίστασθαι καὶ τοὺς ἰππέας, ὅσους γε
 17 δὴ καὶ οἴους ἐτύγχανεν ἔχων· αὐτὸς δὲ ἐθύετο. ὅσον μὲν δὴ ἦν
 ἐκ Πελοποννήσου στράτευμα, ἡσυχίαν εἶχε καὶ παρεσκευάζετο
 ὡς μαχοῦμενον· ὅσοι δὲ ἦσαν ἀπὸ Πιρήνης τε καὶ Ἀχιλλείου
 καὶ ἀπὸ νήσων καὶ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, οἱ μὲν τινες καταλι-
 πόντες ἐν τῷ σίτῳ τὰ ὄπλα ἀπεδίδρασκον· καὶ γὰρ ἦν βαθὺς
 ὁ σίτος ἐν τῷ Μαιάνδρου πεδίῳ· ὅσοι δὲ καὶ ἔμενον, δῆλοι ἦσαν
 18 οὐ μενοῦντες. τὸν μὲν οὖν Φαρνάβαζον ἐξηγγέλλετο μάχε- [14]
 σθαι κλεῦειν· ὁ μέντοι Τισσαφέρνης τό τε Κύρειον στρά-
 τευμα καταλογιζόμενος ὡς ἐπολέμησεν αὐτοῖς καὶ τούτῳ πάν-
 τας νομίζων ὁμοίους εἶναι τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἐβούλετο μάχε-
 σθαι, ἀλλὰ πέμψας πρὸς Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι εἰς λόγους
 βούλοιτο αὐτῷ ἀφικέσθαι. καὶ ὁ Δερκυλίδας λαβὼν τοὺς κρα-
 τίστους τὰ εἶδη τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἰππέων καὶ πεζῶν προῆλθε
 πρὸς τοὺς ἀγγέλους, καὶ εἶπεν, Ἀλλὰ παρεσκευασάμην μὲν
 ἔγωγε μάχεσθαι, ὡς ὀρᾶτε· ἐπεὶ μέντοι ἐκείνος βούλεται εἰς
 λόγους ἀφικέσθαι, οὐδ' ἐγὼ ἀντιλέγω. ἂν μέντοι ταῦτα δέη
 19 ποιεῖν, πιστὰ καὶ ὁμήρους δοτέον καὶ ληπτέον. δόξαντα δὲ
 ταῦτα καὶ περανθέντα, τὰ μὲν στρατεύματα ἀπῆλθε, τὸ μὲν
 βαρβαρικὸν εἰς Τράλλεις τῆς Καρίας, τὸ δ' Ἑλληνικὸν εἰς

16. ταξιάρχους] ταξιάρχαις B.C.D.F. κράσπεδα] Est idem quod κέρατα, ut in Euripidis Suppl. 660: Τὰ κράσπεδα τῶν ὀρῶν. Infra 4, 6, 8. aliter dicuntur. SCHN.

ἐκατέρωθεν B.D.V. Ceteri ἐκατέρωθεν μὲν.

17. δῆ] litteram ν, ut videtur, post hoc delet B.

Ἀχιλλείου B.

νήσων] νήσου K.

18. ἐξηγγέλλετο C.D.F. ἐξηγγέλλετο A. Ald. ἐξηγγέλλετο B. ἐξηγγέλλετο A.E. "Nuncius a speculatoribus aut transfugis ad Dercylidam perferebatur." SCHN.

Δερκ.] τὸν Δερκ. B.

καὶ ἰππέων B.C.D.E.F.V. Ceteri ἰππέων.

βούλεται] ante hoc litteram delet B.

ἂν] à B.D.F. ἄμα V.

μέντοι ταῦτα] μὲν τοιαῦτα F.

δέη] δεῖ B.F.I.V. δῆ D. δεοί C. et

per E., qui δέη correctus, δεοί A. Ald.

πιστὰ καὶ ὁμήρους B.D.I.K.V. πιστὰ om. C. καὶ delet manu sec. E. Ceteri πιστὰ, ὁμήρους. "Πιστὰ sunt omnia quæ fiunt, ut verbis fides constat. Sic est in Cyrop. 4, 2, 13: Τοὺς ὁμήρους ἀγάγωμεν, ἵνα καὶ σὺ ἔχων τὰ πιστὰ παρ' ἡμῶν πορεύῃ. Alii τὰ ἐχυρὰ traduntur tanquam πιστὰ. Sunt etiam πιστὰ μείζω, Cyrop. 5, 3, 14." SCHN.

19. Δόξαντα δὲ ταῦτα] In Anabasi 4, 1, 13. est δόξαν δὲ ταῦτα. ubi vide annotata. Sed ibi quoque codex unus δόξαντα habet, ut Andocides p. 39: Δόξαντα δὲ ὑμῖν ταῦτα. SCHN. Singulari Plato Protag. p. 314 C.: Δόξαν ἡμῖν ταῦτα ἐπορευόμεθα. Aristid. vol. 1, p. 312: Δόξαν ταῦτα πέμπω τὸν Ζώσιμον.

Καρίας B.C.D.E.F.I.K.V. Ceteri Φρυγίας. "In confinibus Cariae et Lydiae fuerunt Tralles." SCHN.

Λεύκοφρυν, ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδος τε ἱερὸν μάλα ἄγιον, καὶ λίμνη πλέον ἢ σταδίου ὑπόψαμμος ἀέναος ποτίμου καὶ θερμοῦ ὕδατος. καὶ τότε μὲν ταῦτα ἐπράχθη· τῇ δ' ὑστεραία εἰς τὸ [15] συγκείμενον χωρίον ἦλθον, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πυθέσθαι ἀλλή-
20 λων ἐπὶ τίσιν ἂν τὴν εἰρήνην ποιήσαιτο. ὁ μὲν δὲ Δερκυλίδας εἶπεν, εἰ αὐτονόμους ἐφ' βασιλεὺς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὁ δὲ Τισσαφέρνης καὶ Φαρνάβαζος εἶπον ὅτι εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλλη-
νικὸν στράτευμα ἐκ τῆς χώρας καὶ οἱ Λακεδαιμονίων ἀρμοσται ἐκ τῶν πόλεων. ταῦτα δ' εἰπόντες ἀλλήλοις σπονδὰς ἐποίησαντο, ἕως ἀπαγγελθεῖν τὰ λεχθέντα Δερκυλίδα μὲν εἰς Λακε-
δαίμονα, Τισσαφέρνει δὲ ἐπὶ βασιλέα.

21 Τούτων δὲ πραττομένων ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ Δερκυλίδα, Λακε- [16] A.C.
δαιμόνιοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, πάλαι ὀργιζόμενοι τοῖς 401.
'Ηλείοις καὶ ὅτι ἐποίησαντο συμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους καὶ Ἀργείους καὶ Μαιτιέας, καὶ ὅτι δίκην φάσκοντες καταδικάσθαι αὐτῶν ἐκάλουν καὶ τοῦ ἵππικοῦ καὶ τοῦ γυμνικοῦ ἀγῶνος, καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἤρκει, ἀλλὰ καὶ Λίχη παραδόντος Θηβαίοις

Λεύκοφρυν] In Mæandrio campo fuit sita, ut infra docet 4, 8, 17. Apud Athenæum locus est Nicandri ex Georg. 15, 9, p. 683 C: Οὐδ' αὐτὴ Λεύκοφρυν ἀγασσαμένους ἐπιμεμφῆς Ληθαίου Μάγνητος ἐφ' ὕδασι εὐ θαλέουσα, quem locum numo illustravit Buonarroti Osservazioni sopra alcuni medaglioni p. 86. De Diana Leucophryne vide Heynii Opusc. vol. 1, p. 109. SCHN. Et Thes. Stephani v. Λευκοφρυν.

ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδος τε ἱερὸν B.D.I.V. et qui τὸ pro τε C. et, ut videtur, K., et qui erasit τὸ E. et qui om. A. Ald., ἔνθα τὸ ἱερὸν ἦν Ἀρτέμιδος F.

ἀέναος] Libri ἀένναος.

συγκ. pro ξυγκ. B.D.

20. εἰ] εἰ μὲν K.

εἶπον] εἶπαν B.

τῆς χώρας B.D.F. et ascripto supra versum βασιλέως E. Ceteri τῆς βασιλέως χώρας.

σπονδὰς ἐποίησαντο] Ad hoc fœdus, aut ad prius, supra §. 1. memoratum, pertinere puto quæ narrat Isocrates Panegyrici c. 41: Καὶ τοῖς μὲν Κισθίην καταλαβοῦσιν ἑκατὸν τάλαντα διένειμαν (Persæ), ubi Cisthenem de urbe Æolidis interpretatur Wolf. Ceterum res gestas a §. 12.

usque ad hoc fœdus brevis narravit Diodorus 14, 39. SCHN.

21. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον] Expeditionem hanc ad annum Xenophon-teum 10 refert Dodwellus: contra ad annum 12 id est Olymp. 95½ pertinere docuit Manso Spartæ vol. 3, part. 2, p. 185. SCHN.

πάλαι ὀργιζόμενοι] Absolvitur oratio s. 23, ἐκ τούτων οὖν ὀργιζόμενοι ἔδοξε κ. τ. λ.

συμ. pro ξυμ. B.D.

πρὸς Ἀθηναίους] Fœderis formulam habet Thucydides 5, 46, 47. SCHN.

δίκην] Religionem ludorum Olympicorum armis violant Lacedæmonii; igitur Elei, præsides ludorum, multam duorum millium minarum iis dictarant, eosque sacrificiis et jure certaminum prohibuerant, dum solvissent multam. Thucyd. 5, 49, 50. SCHN.

ταῦτ' ἤρκει] ταύτην ἤρκει E. "Locus est similis in Cyrop. 8, 8, 16: Ἐκεῖνοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εἰνὰς οὐ μόνον ἤρκει μαλακῶς ὑποστρώνησθαι, ἀλλ' ἤρθη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν. Iterum ibidem §. 17: Καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας

τὸ ἄρμα, ἐπεὶ ἐκηρύττοντο νικῶντες, ὅτε εἰσῆλθε Λίχας στεφανώσων τὸν ἡίοχον, μαστιγοῦντες αὐτὸν, ἄνδρα γέροντα, 22 ἐξήλασαν· τούτων δ' ὕστερον καὶ Ἄγιδος πεμφθέντος θύσαι τῷ Διὶ κατὰ μαντείαν τινὰ ἐκώλουν οἱ Ἥλείοι μὴ προσεύχεσθαι νίκην πολέμου, λέγοντες ὡς καὶ τὸ ἀρχαῖον εἴη οὕτω νόμιμον, μὴ χρηστηριάζεσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐφ' Ἕλλήνων 23 πολέμῳ· ὥστε ἄθυτος ἀπῆλθεν· ἐκ τούτων οὖν πάντων ὄργι- [17] ζομένοις ἔδοξε τοῖς ἐφόροις καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ σωφρονίσαι αὐτούς. πέμψαντες οὖν πρέσβεις εἰς Ἥλιν εἶπον ὅτι τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων δίκαιον δοκοῖη εἶναι ἀφιέναι αὐτοὺς τὰς περιοικίδας πόλεις αὐτονόμους. ἀποκριναμένων δὲ τῶν Ἥλείων ὅτι οὐ ποιήσοιεν ταῦτα, ἐπιληίδας γὰρ ἔχοιεν τὰς πόλεις, φρουρὰν

ἀρκεῖ αὐτοῖς ἐσκεπᾶσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρίδας δασείας καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν. Ex quibus locis apparet ordinari verba debere proprie sic: Καὶ οὐκ ἤρκει ταῦτα μόνον. Compara Wolfium ad Leptineam p. 497, 13, ubi similiter est εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσει, ἀλλὰ—." SCHN. Xen. Comment. 1, 4, 13: Οὐ τοίνυν μόνον ἤρκεσε τῷ θεῷ τοῦ σώματος ἐπιμελεθῆναι, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε. Dio Chr. Or. 73, vol. 2, p. 391 fin.: Τοῦτον οὐκ ἤρκεσεν αὐτοῖς ἀποκτείνειν μόνον, ἀλλ' οὐδὲ νεκρὸν εἶασαν ἐν τῇ Ἀττικῇ.

Λίχα B. C. D. F. V. et pr. E. Ceteri Λεῖχα. Sic infra.

παραδόντος] παραδόντες A. C. E. Ald. τὸ ἄρμα] Pausanias 6, 2: Καθῆκεν ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Θηβίων δήμον τὸ ἄρμα. Post victoriam Lichas non diutius simulavit Thebanorum esse currum, sed surrexit et aurigam coronavit. Unde res ad verbera venit. Thucydides 5, 50. Nempe ipse etiam Lichas in culpa fuit. Nam, ut est apud Herodotum 8, 59: Ἐν τοῖσιν ἀγῶσιν οἱ προεξανιστάμενοι ῥαπίζονται, monente Valckenario ad Herodotum l. c. De Licha vide ad Comment. 1, 2, 61. SCHN.

ὅτε] ὅτι B. D.

22. Ἄγιδος] Diodorus 14, 17: Μάλιστα ὅτι Πανσανίαν—διεκώλυσαν τῷ θεῷ θύσαι, καὶ διότι τοῖς Ὀλυμπίοις Λακεδαιμονίους οὐκ εἶασαν ἀγωνίσασθαι. Itaque exercitus duces etiam

Pausaniam nominat. Cum Xenophonte facit Pausanias 3, 8. SCHN.

προσέχεσθαι B.

οὕτω] τοῦτο K.

23. ἐκ] καὶ F.

πρέσβεις] Diodorus δέκα πρεσβευτᾶς, Pausanias κήρυκα. SCHN.

αὐτοῖς] αὐτοῖς B.

αὐτονόμους] Addit Diodorus: Ἐπειτα τὰς δαπάνας τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου κατὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτοῖς μέρος ἀπήτουν. SCHN.

ἀποκριναμένων] ἀποκρινομένων E.

ποιήσοιεν Schæferus. Libri ποιήσειαν, nisi quod F. ποιήσοιαν.

ἐπιληίδας] Castal. ἐπὶ ληίδας. Fortasse voluit ἐπεὶ ληίδας. Forma ἐπιληῖς certe inusitata est. SCHN.

ἔχοιεν] Optativo præter oratores sic utitur Anabas. 7, 3, 13. et alibi. SCHN.

φρουρὰν ἔφηναν] E Xenophonte locutionem hanc repetiit Aristides [vol. 1, p. 167, 7: Λακεδαιμόνιοι φρουρὰν ἐπὶ Θηβαίους ἔφαινον· 500, 4: Φρουρὰν ἐφ' ἡμᾶς ἔφαινον. Utrum autem e Xenophonte Aristides repetierit an aliunde eo minus certum quod vocabulum quidem φρουρὰ, ut recte infra dixit Schneiderus, non est Laconicæ militiæ vel dialecti proprium, sed formula φρουρὰν φαίνειν propter singularem verbi φαίνειν usum Laconica potius quam Attica videtur. L. D.] Quod in Libro de Republ. Lacedæmon. 11, 2. et 13, 1. est ἐπὶ στρατίας, idem 13, 1. et 11. est ἐπὶ φρουρᾶς· ubi inepte

ἔφηναν οἱ ἔφοροι. ἄγων δὲ τὸ στράτευμα Ἄγεις ἐνέβαλε διὰ
 24 τῆς Ἀχαιῶν εἰς τὴν Ἡλείαν κατὰ Λάρισον. ἄρτι δὲ τοῦ
 στρατεύματος ὄντος ἐν τῇ πολεμίᾳ καὶ κοπτομένης τῆς χώρας,
 σεισμός ἐπιγίγνεται· ὁ δ' Ἄγεις θεῖον ἠγησάμενος ἐξελθὼν
 πάλιν ἐκ τῆς χώρας διαφῆκε τὸ στράτευμα. ἐκ δὲ τούτου οἱ
 25 Ἡλείοι πολὺ θρασύτεροι ἦσαν, καὶ διεπρεσβεύοντο εἰς τὰς
 πόλεις, ὅσας ἤδεσαν δυσμενεῖς τοῖς Λακεδαιμονίοις οὕσας.
 περιόντι δὲ τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρουρὰν [18]
 ἐπὶ τὴν Ἡλίαν, καὶ συνεστρατεύοντο τῷ Ἀγίδι πλὴν Βοιωτῶν
 καὶ Κορινθίων οἳ τε ἄλλοι σύμμαχοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. ἐμβα-
 λόντος δὲ τοῦ Ἀγίδος δι' Αὐλῶνος, εὐθὺς μὲν Λεπρεᾶται ἀπο-

Zeuinius in Indice interpretatur castra. Recte de la Luzerne, à la guerre. Non esse militiæ Laconicæ proprium vocabulum arguo ex loco de Magistro Equit. 6, 3, ubi de Attica militia similiter est ἐν ταῖς φρουραῖς. SCHN. Ἀχαιῶν] Ἀχαιῶν B. Vid. ad 4, 8, 10. κατὰ om. V.

Λάρισον Fr. Portus. Libri Λάρισον. "Larissa nulla fuit Achaïæ, sed fluvius Larissus, qui disternabat Achaïam et Eleam regionem; ad quem templum fuit Minervæ Λαρισσαίας, teste Pausania 7, 17, 5. a Dyma dissitum stadiis 400. Plutarchus Philoem. c. 7. Achæorum pugnam contra Eleos et Ætolus memorat περὶ τὸν Λάρισσον ποταμόν. De eadem Pausanias Arcad. c. 49. habet περὶ Λάρισσον. Idem 6, 26: Ἄνδρὶ δὲ ἐς Ἀχαιῶν ἰόντι ἐξ Ἡλιδος ἑπτὰ καὶ πενήκοντα στάδιοι καὶ ἑκατὸν ἐπὶ ποταμόν εἰσι Λάρισσον, καὶ Ἡλείοις ὄρος πρὸς Ἀχαιούς τῆς χώρας ὁ ποταμὸς ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν ὁ Λάρισσος, τὰ δ' ἔτι ἀρχαιότερα ἄκρα σφίσι πρὸς θαλάσση ὄρος ἦν ὁ Ἀραξός. Stephanus Byz. de Dymæa: Διαστέλλεται δὲ τῆς Ἡλείας κατὰ τὴν Βουπρασίαν Λαρίσῳ τῷ ποταμῷ." SCHN.

24. πολεμίᾳ] Progressum erat usque ad Olympiam et Alpheum, teste Pausania. SCHN.

ὄντος ἐν τῇ πολεμίᾳ B.D.V. Ceteri ἐν τῇ πολεμίᾳ ὄντος.

εἰς τὰς B.D.F.I.V. Ceteri πρὸς τὰς. ὅσας ἤδεσαν δυσμενεῖς B.D.E.F.V. Ceteri ἤδεσαν ponunt post Λακεδαιμονίους.

τοῖς Λ. οὕσας B.D. Ceteri οὕσας τοῖς Λ.

25. περιόντι] περιόντι B.E. Ald.

"Quasi reliquo anni tempore iterum duxisset exercitum Agis contra Eleos. Thucyd. 1, 30: Μέχρι οὖ Κορινθιοὶ περιόντι τῷ θέρει πέμψαντες ναῖς καὶ στρατιὰν ἐστρατοπεδεύοντο, si sana est scriptura. Diodorus expeditionis initium rejecit in Olympiadis 94. annum 3. et hiemem in causa fuisse innuit quominus progredieretur ulterius dux exercitus Pausanias. Hunc enim ille pro Agide nominat. Contra Dodwellus secundam expeditionem, anno disjunctam, in hunc Olympiadis annum, priorem in annum priorem confert. Verum quod sequitur § 30. τὸ λοιπὸν θέρος καὶ τὸν ἐπιόντα χειμῶνα, significat de novo anno sermonem esse; et manifesto ex h. l. Pausanias 3, 8. τῷ ἐφεξῆς ἔτει. Igitur primam expeditionem, utpote frustra susceptam, omisit Diodorus, ut recte monuit Dodwellus." SCHN. De scriptura περιόντι pro περιόντι, non solum in locis poetarum, sed etiam in prosa, velut Demosth. p. 525, 23. et Hyperidis fragmento nuper reperto, non infrequenti, v. ad Steph. Thes. v. περιέμι. συν. et συμ. pro ξ. B.D.

Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων] Hos excipit etiam Diodorus. SCHN.

πάντες servarunt B.E., om. ceteri. "Diodorus: Καὶ παρὰ τῶν συμμάχων σχεδὸν ἀπάντων πλὴν Β. καὶ Κορ." SCHN.

Αὐλῶνος] Pausanias Messeniæ. c. 36: Ἐν δὲ Αὐλῶνι καλουμένῳ ναὸς Ἀσκληπιοῦ καὶ ἀγαλμὰ ἐστὶν Αὐλωνίου. κατὰ τοῦτο ὁ ποταμὸς ἡ Νέδα μεταξὺ τῆς τε Μεσσηνίας ἤδη καὶ τῆς Ἡλείας διέξεισιν. Fuit igitur urbs in confiniis Messeniæ et Eleæ regionis sita et

στάντες τῶν Ἡλείων προσεχώρησαν αὐτῶ, εὐθὺς δὲ Μακίστιοι, ἐχόμενοι δ' Ἐπιταλιεῖς. διαβαίνοντι δὲ τὸν ποταμὸν προσε-
 26 χώρου Λετρίνοι καὶ Ἀμφίδολοι καὶ Μαργανεῖς. ἐκ δὲ τούτου [19]
 A.C. ἐλθὼν εἰς Ὀλυμπίαν ἔθηκε τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ κωλύειν δὲ
 400. οὐδεὶς ἔτι ἐπειράτο. θύσας δὲ πρὸς τὸ ἄστυ ἐπορεύετο, κόπτων
 καὶ κάων τὴν χώραν, καὶ ὑπέρπολλα μὲν κτήνη, ὑπέρπολλα δὲ
 ἀνδράποδα ἠλίσκετο ἐκ τῆς χώρας· ὥστε ἀκούοντες καὶ ἄλλοι
 πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀχαιῶν ἐκόντες ἦσαν συστρατευ-
 σόμενοι καὶ μετείχον τῆς ἀρπαγῆς. καὶ ἐγένετο αὕτη ἡ στρατεία
 27 ὥσπερ ἐπισιτισμὸς τῇ Πελοποννήσῳ. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς
 τὴν πόλιν, τὰ μὲν προάστεια καὶ τὰ γυμνάσια καλὰ ὄντα
 ἐλυμαίνετο, τὴν δὲ πόλιν, ἀτείχιστος γὰρ ἦν, ἐνόμισαν αὐτὸν

maritima. Idem cap. 20. ait fluvium Neda in Lycæo Arcadiæ ortum, καὶ ἐπιστρέψας ἀθῆς εἰς τὴν Μεσσηνίαν ὀρίζει τὰ ἐπὶ θαλάσῃ Μεσσηνίους καὶ Ἡλείους τὴν γῆν. Diodorus l. c. κατ' ἔφεδον τῆς Ἀρκαδίας ἐμβάλων εἰς τὴν Ἡλιω. et primum tum castellum captum fuisse Lasionem ait. Infra 3, 3, 8. Αὐλῶν et Αὐλωνίται nominantur. An idem, de quo Strabo 8, p. 363, ubi de Taygeto cum montibus Arcadicis conjuncto: Ὡστε λείπεσθαι μεταξὺ αἰλῶνα, καθ' ὃν ἡ Μεσσηνία συνεχῆς τῇ Λακωνικῇ? SCHN.

Λεπρέαται] Elei et Arcades sibi utrique vindicabant Lepreatas. Hinc Λεπρέων τοῦ Ἡλείων Pausanias 6, 3, 4. In Triphylia Elea situs memorat idem 3, 8, 3; 4, 15, 8; 5, 5, 3, 4; 5, 23, 2; 6, 15, 1. Lites Eleorum et Arcadum de Lepreo narrat Thucydides 5, 29 seqq. Conf. scholia ad Aristophanis Aves v. 149. SCHN.

δ' Ἐπιταλιεῖς Fr. Fortus. Libri δὲ Πεταλιεῖς. "Strabo τῆς Μακιστίας χωρίον Ἐπιτάλιον habet, monente Moro." SCHN.

διαβαίνοντι δὲ τὸν ποταμὸν] Alpheum recte interpretatur Weiskius. Male igitur Epitalium collocatum conspicitur in tabula Itinerario Anacharsidis adjuncta. Conf. s. 29. SCHN.

προσχώρου Β.

Λετρίνοι Α. Β. D. F. Λετρίνοι Ε., margo et ceteri Λετρίνοι. "Vide Pausaniam 6, 22, et infra ad § 30. ubi etiam de Marganensibus est." SCHN.

26. κωλύειν οὐδεὶς ἐπειράτο] Conf.

Thirlwall. Hist. vol. 4, p. 394. ed. a. 1847.

ἔθηκε τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ] Hinc Dodwellus sub anno Xenophonteo 11. colligit Olympia tum fuisse acta: quod nec consequi nec necesse esse recte monuit Manso. Hinc error chronologiæ Dodwelli. SCHN.

οὐδεὶς ἔτι] ἔτι οὐδεὶς C.

πρὸς] περὶ V.

ἐκόντες om. B. in fine versus.

συστρατευόμενοι B. D. συστρατευόμενοι F. Ceteri ξυστρ. μετείχον] μετέχων V.

στρατεία Leonclavius. Libri στρα-
 τία.

27. προάστια Β.

τὰ ante γυμνάσια om. B.

ἀτείχιστος] Longe aliter Diodorus 14, 17. Ἄετολος is adfuisse ait auxilio Eleis mille, quibus loca circa gymnasium tuenda tradiderant Elei. Quæ cum oppugnaret rex Lacedæmoniorum, subito erumpentes Elei cum Ἄετολις Lacedæmonios 30 occidunt; itaque soluta oppugnatione discessit et regionem vastavit, quanquam sacram, rex. Ceterum Wesseling, ad Diodorum verbum ἀτείχιστος h. l. vertere jubet: male enim munita erat: quoniam infra dicatur τὸ τεῖχος περιελεῖν. Et Pausanias Eleos ait coactos fuisse κατερεῖψαι τοῦ ἄστεος τὸ τεῖχος. Verum Elei ἀσυλία, concessa hucusque ab omnibus Græcis, fruebantur, et ipsi Elei dicuntur egisse ἱερὸν βίον a Polybio 4, 74. usque dum ortis inter eos et Arcades dissidiis de Lasionem et agro Pisate illud ἀσυλίας jus

μη βούλεσθαι μάλλον ἢ μη δύνασθαι ἐλεῖν. *δηουμένης δὲ τῆς* [20] *χώρας, καὶ οὔσης τῆς στρατιᾶς περὶ Κυλλήνην, βουλόμενοι οἱ περὶ Ξεῖαν τὸν λεγόμενον μεδίμνῳ ἀπομετρήσασθαι τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς ἀργύριον δι' αὐτῶν προσχωρήσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκπεσόντες ἐξ οἰκίας ξίφη ἔχοντες σφαγὰς ποιούσι, καὶ ἄλλους τέ τινες ἀποκτείνουσι καὶ ὁμοίον τινα Θρασυδαῖῳ ἀποκτείναντες τῷ τοῦ δήμου προστάτῃ ᾤοντο Θρασυδαῖον ἀπεκτονέειν, ὥστε ὁ μὲν δῆμος παντελῶς κατηθύμησε καὶ* 28 *ἡσυχίαν εἶχεν, οἱ δὲ σφαγεῖς πάντ' ᾤοντο πεπραγμένα εἶναι, καὶ οἱ ὁμογνώμονες αὐτοῖς ἐξεφέροντο τὰ ὄπλα εἰς τὴν ἀγοράν. ὁ δὲ Θρασυδαῖος ἔτι καθεύδων ἐτύγχανεν οὔπερ ἐμεθύσθη. ὡς δὲ ἦσθετο ὁ δῆμος ὅτι οὐ τέθηκεν ὁ Θρασυδαῖος, περιεπλήσθη ἡ οἰκία ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥσπερ ὑπὸ ἔσμου μελιπτῶν* 29 *ὁ ἡγεμών. ἐπεὶ δὲ ἡγείτο ὁ Θρασυδαῖος ἀναλαβὼν τὸν δῆμον, γενομένης μάχης ἐκράτησεν ὁ δῆμος, ἐξέπεσον δὲ πρὸς τοὺς* [21] *Λακεδαιμονίους οἱ ἐγχειρήσαντες ταῖς σφαγαῖς. ἐπεὶ δ' αὖ ὁ Ἅγις ἀπιὼν διέβη πάλιν τὸν Ἄλφειόν, φρουροὺς καταλιπὼν*

taciti amiserint. Vitam multi per ternas generationes in agris degerant, nec unquam urbem Elin viderant. Regio et ubertate et hominum pecudumque multitudine florebat. Igitur rex etiam Philippus ingentem prædam collegit facile, cum in agrum Eleum irrumperet, narrante Polybio. Eodem ἀσυλλίας jure propter Apollinem Delus olim fruebatur, et emporium ibi frequentissimum erat ante Menophanem, Mithridatis ducem. Hæc igitur similiter ἀτείχιστος erat, auctore Pausania 3, 8, 5. Pausaniæ auctoritas hac in re nulla est; is enim Xenophontem exscripsit, et τὸ τεῖχος male interpretatus esse videtur de muro urbis. Contra τὸ τεῖχος mihi videtur esse castellum, τὸ Τεῖχος appellatum, in aditu terræ Dymæorum situm, juxta Araxum, de quo sæpe Elei cum Dymæis contenderunt, tradente Polybio 4, 60. et 85. SCHN. V. annot. ad s. 30. De Eleis Niebuhr. Scr. min. vol. 2, p. 115.

δηουμένης] pro ο B. pr. μ.
Ξεῖαν] Pausanias: Ξεῖας, ἀνὴρ Ἡλείος, Ἅγις δὲ ἰδία ξένος, καὶ Λακεδαιμονίων τοῦ κοινού πρόξενος, ἐπανεστή τῷ δήμῳ σὺν τοῖς τὰ χρήματα ἔχουσι. SCHN.

τὸν λεγόμενον Kuhnus ad Pausan.

3, 8. Libri τὸ λεγόμενον.

ἀπομετρήσασθαι—σφαγὰς ποιούσι] ἀπομετρήσασθαι τὰργύριον πολλῶν πᾶσα ἐνεπλήσθη ἡ στρατιά. συσπειραθέντες δὲ τινες τῶν Ἡλείων καὶ περὶ τινα συνελθόντες οἰκίαν, ἐκπεσόντες τε ἐξ αὐτῆς, σφαγὰς ποιούσι V.

δι' αὐτῶν] Ante hoc inserendum τὴν πόλιν αὐτ τοὺς Ἡλείους, recte monente Leonclavio. SCHN. αὐτῶν Schæferus.

τινὰ] τι F.
Θρασυδαῖῳ] Pausanias: Πρὶν δὲ Ἅγις καὶ τὸν στρατὸν ἀφίχθαι σφισιν ἀμύνοντας, Θρασυδαῖος, προεστηκὼς τότε τοῦ Ἡλείων δήμου, μάχῃ Ξεῖαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κρατήσας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς πόλεως. Ps.-Plutarchus in vita Lysiae p. 835 F. Θρασύλαιον Eleum nominat, a quo Lysias fuerat mutuatus duo talenta. An idem, quem Thrasydæum Eleum et eunuchum vocat Theopompus 12. historiarum apud Photium in cod. 176? Is dicitur Eua-goram Cypri regem cum filio Pnytagora dolose occidisse. Mortem sub Olympiadis 101. anno 3. memorat Diodorus 15, 47. SCHN.

28. εἶναι om. F.

ἔσμου] Libri ἔσμου.

ὁ ἡγεμών] ἡγεμών B.

29. ἐπεὶ δ' αὖ] ἐπεὶ οὖν D.

πάλιν om. E.F. Ald., corrigente I.

ἐν Ἐπιταλίῳ πλησίον τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ Λύσιππον ἀρμοστὴν
καὶ τοὺς ἐξ Ἡλίδος φυγάδας, τὸ μὲν στράτευμα διήκεν, αὐτὸς
30 δὲ οἴκαδε ἀπῆλθε. καὶ τὸ μὲν λοιπὸν θέρος καὶ τὸν ἐπίοντα
χειμῶνα ὑπὸ τοῦ Λυσίππου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐφέρετο καὶ
A. C. ἤγετο ἢ τῶν Ἡλείων χώρα. τοῦ δ' ἐπίοντος θέρους πέμψας
399. Θρασυδαῖος εἰς Λακεδαίμονα συνεχώρησε Φέας τε τὸ τεῖχος
περιελεῖν καὶ Κυλλήνης καὶ τὰς Τριφυλίδας πόλεις ἀφείναι

Ἐπιταλίῳ] Ἐπιταλία V.

Λύσιππον] Pausaniæ Λυσίστρατον.
SCHN. Quum neutrum nomen fre-
quentetur apud Spartanos, dubium
est utrum verius sit. Sed quum homo
binominis esse nequeat, si Λύσιππος
scripsit Xenophon, Pausaniam quo-
que sic scripsisse aut scribere debuisse
concedat oportet etiam qui non putet
Xenophontem ab eo descriptum. Et
quum Λύσιππος bis sit apud Xeno-
phontem, Λυσίστρατος apud Pausa-
niam semel, huic restituendum videtur
Λύσιππος.

ἀπῆλθε] Diodorus 14, 17: Ἥδη δὲ τοῦ
χειμῶνος συνεγγίζοντος κατὰ μὲν τὴν
Ἡλιν ἐτείχισε φρούρια καὶ τὴν ἰκανὴν
ἐν αὐτοῖς κατέλιπε δύναμιν, αὐτὸς δὲ
μετὰ τῆς ὑπολοίπου στρατιᾶς ἐν Δύμη
παρεχέιμασε. SCHN.

30. πέμψας Θρασυδαῖος] dux plebis,
quæ obtinuit. De forma civitatis tes-
tatur fœdus apud Thucydidem 5, 47:
Ἐν Ἡλιδι οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ τὰ τέλη
ἔχοντες καὶ οἱ ἐξακόσιοι (ὀμνύντων),
ἔξορκούντων δὲ οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ
θεσμοφύλακες. Apud Aristotelem Po-
lit. 5, 5, 8: Ὅπερ ἐν Ἡλιδι συνέβη
ποτέ τῆς πολιτείας γὰρ δι' ὀλίγων οὔ-
σης, τῶν γερόντων ὀλίγοι πάνταν ἐγί-
νοντο, διὰ τὸ αἰδίου εἶναι, ἐνεθήκοντα
ῥήσας, τὴν δὲ αἴρεσιν δυναστευτικὴν
εἶναι καὶ ὁμοίαν τῇ τῶν Λακεδαιμονίων
γερόντων, ubi vide annotata p. 311.
SCHN.

συν. pro ξυν. B. D. M. N.

Φέας] Libri σφέας, quo vitio de-
ceptus jam Pausanias 3, 8, 5. Eleos
adactos tradit τοῦ ἄστεος κατερεῖναι
τὸ τεῖχος, deceptique præter alios
Wesselingium et Schneiderum ad s.
27, frustra hæc conciliare conatos cum
eo quod illic est, ἀτείχιστος γὰρ ἦν, et
apud Strabonem 8, p. 358: Τοὺς κτί-
σαντας τὴν Ἡλείων πόλιν ὕστερον
ἀτείχιστον ἔασαι. Nec Palmerius,
quum ad τοῦ ἄστεος ascriberet ποῖον;

animadverterat originem erroris. For-
mam Φέα præter Stephanum Byz.:
Φέα, πόλις Ἡλείας. Ὅμηρος διὰ τοῦ ε,
Φιάς πὰρ τείχεσσιν. Τὸ ἐθνικὸν Φεαῖος
et Strab. 8, p. 343, cui Φεὰ pro Φεαῖα
esse reddendum ex librorum scriptura
Φαία conjecit Kramerus vol. 2, p.
115, habet numus apud Eckhel.
Doctr. Num. vol. 2, p. 269 sive
Mionnet. Descript. vol. 2, p. 202.
De accentu dubites Φεὰ sit an Φέα
secundum præcepta Arcadii p. 98, 9.
Recte autem animadvertis Müllerer in
Museo Rhen. Niebuhrii vol. 2, part.
2, p. 170, recepta emendatione mea
Φέας etiam Κυλλήνην, quod est in libris,
scribendum esse Κυλλήνης, quum
minus credible sit hoc Eleorum navale
potestate eorum esse exemptum quam
ipsam quoque mœnibus fuisse spoli-
andum, adeptis tantum iis ur-
bibus quas iniuria ad se rapuerant,
ut Lacedæmonii poposcerant ante
bellum s. 23. Ceterum omisit Xeno-
phon quod addit Diodorus 14,
34: Ἡλείοι δὲ φόβηθέντες τὴν τῶν
Λακεδαιμονίων ὑπεροχὴν κατέλυσαν
τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐφ' ᾧ τὰς
τρήρεις δοῦναι (nisi excidit ἐκ post
τρήρεις) Λακεδαιμονίους καὶ τὰς περι-
οικούσας πόλεις αὐτονομίους ἀφείναι.

τε om. V.

Κυλλήνης] Libri Κυλλήνην. Vid. an-
not. præcedentem.

Τριφυλίδας] Τριφυλλίδας A. D. E. V.
“A Triphylo, Arcadis filio, dictam Tri-
phyliam, ait Polybius 4, 77, sitam
inter Eleorum et Messeniorum regio-
nem mare Libycum versus et in con-
finiis Arcadiæ hibernum versus occu-
sum, urbes continere Samicum, Le-
preon, Typaneas, Pyrgon, Ἄρπιον,
Bolaca, Styllangium, et Phrixam,
easque non ita longo abhinc tempore
Eleos sibi subjecisse, et simul Ali-
pheran, Arcadiæ et Megalopoli attri-
butam, acquisivisse, tyranno Lydiade

Φρίζαν καὶ Ἐπιτάλιον καὶ Λετρίνους καὶ Ἀμφιδόλους καὶ Μαργανέας, πρὸς δὲ ταύταις καὶ Ἀκρωρείους καὶ Λασιώνα τὸν ὑπ' Ἀρκάδων ἀντιλεγόμενον. Ἡπειον μέντοι τὴν μεταξὺ πόλιν [22] Ἡραίας καὶ Μακίστου ἠξίουσι οἱ Ἡλείοι ἔχειν· πρίασθαι γὰρ ἔφασαν τὴν χώραν ἅπασαν παρὰ τῶν τότε ἐχόντων τὴν πόλιν 31 τριάκοντα ταλάντων, καὶ τὸ ἀργύριον δεδωκέναι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι γνόντες μηδὲν δικαιοτέρον εἶναι βία πριαμένους ἢ βία ἀφελόμενους παρὰ τῶν ἠπτόνων λαμβάνειν, ἀφίεναι καὶ ταύτην ἠνάγκασαν· τοῦ μέντοι προεστάναι τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἱεροῦ, καίπερ οὐκ ἀρχαίου Ἡλείοις ὄντος, οὐκ ἀπήλασαν αὐτοὺς, νομίζοντες τοὺς ἀντιποιουμένους χωρίτας εἶναι καὶ οὐχ ἰκανοὺς

Megalopolitano optionem illis dante. Xenophontis Ἡπειον, quam scripturam præfere Wesselingius ad Diodorum 14, 17, Polybio est Αἴπνον, Ἐπειὸν, et Αἰπιών. Polybius paulo post cum reliquis nominat Αἰπιών et Ἐπιτάλιον, ubi libri alii Ἐπειόν. Phrixam in colle regionis Pisanæ collocat Pausanias 6, 21." SCHN.

Φρίζαν pr. B.

Ἐπιτάλιον] Ἐπιτέλειον E.

Λετρίνους B.D.I. Λετρίναν C.M.N., propter compendium male lectum quod supra Λετρίν ponitur etiam in V., Λετρίνους significans. Ceteri Λεπρίναν. Ad quod Valck. ascripsit: "Hσ B." Cui B. est qui mihi F.

Ἀμφιδόλους] Strabo 8, p. 349, αἱ νῦν Μαργαλαὶ τῆς Ἀμφιπόλεως, ubi Stephanus Byzantius olim legit Μαργαλαί. Præterea Ἀμφιδολίας recte emendat Wesseling. ad Diodorum 2, p. 63. Diodorus Μάργανα appellavit 15, 77. Apud Strab. 8, p. 341, pro Ἀμφιλοχίδα codd. habent Ἀμφιδολίδα. SCHN.

Μαργανέας] Libri Μαργανέας, ut 6, 5, 2. Μαργανέας 7, 4, 14, 26. Conf. annot. ad 7, 4, 17.

ταύταις] ταύτας N.

Ἀκρωρείους N. Ceteri Ἀκρωρίους.

Λασιώνα] Libri Λασιώνα. Vid. ad Steph. Thes.

ἀντιλεγόμενον, B.C.D.E.F.I.M. Ceteri λεγόμενον. "Controversia de Latione inter Eleos et Arcades recruduit sæpe. Vide infra 7, 4. et Polybium 4, 74." SCHN.

Ἡπειον] De scriptura hujus nomi-

nis v. Schneider. ad s. 30. paullo ante et Thes. Steph. v. Ἐπιον, Ἡπιον. Sed Ἡπειος in Etym. M. p. 426, 41, si corruptum ex Ἡπειος, scribendum Ἡπιον. Et sic V.

Μακίστου] Μακίπov F.M.N.

31. προεστάναι] præesse sacris Olympici Jovis et ludis. SCHN.

καίπερ οὐκ ἀρχαίου] Olympiade 50. duobus Eleis iudicibus præsidium ludorum permissum fuisse ex Pausania 5, 9, annotavit Morus. Pindarus Olymp. 3, 22, Αἰτωλὸς ἀνὴρ Ἑλληνοδίκης, de iudice Olympici certaminis. SCHN.

ἀπήλασαν] ἀπήλασαν B.

ἀντιποιουμένους] Sunt Pisatæ, qui sibi præsidium ludorum vindicare conabantur, et Arcades. Exemplum exstat infra 7, 4. Testatur et Pausanias 5, 4. SCHN.

χωρίτας] At idem de Eleis diserte tradit Polybius, ut supra docui. Igitur fortasse de omnibus, Eleis, Pisatis et Arcadibus intelligendum vocabulum χωρίτας, ut Agis dicatur Eleis jus illud confirmasse, quod æmuli Pisatæ et Arcades non optiores essent ad præsidium ludorum Olympicorum, quam Elei. SCHN. Sed Elis jam dudum (Ol. 77, 2) in unam grandem civitatem, qualem postea demum Arcades condita Megalopolinstituerunt, coaluerat. Diodor. 11, 54: Ἡλείοι πλείους καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντες εἰς μίαν συνακίσθησαν τὴν ὀνομαζομένην Ἡλιν. Strabo 8, p. 336 s. Polybius autem Ol. 140 narrat Eleos quosdam per aliquot secula urbem non vidisse.

προεστάναι. τούτων δὲ συγχωρηθέντων εἰρήνη τε γίγνεται καὶ συμμαχία Ἑλλείων πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ οὕτω μὲν δὴ ὁ Λακεδαιμονίων καὶ Ἑλλείων πόλεμος ἔληξε.

ΚΕΦ. Γ.

Μετὰ δὲ τοῦτο Ἄγις ἀφικόμενος εἰς Δελφούς καὶ τὴν δεκάτην ἀποθύσας, πάλιν ἀπιὼν ἔκαμεν ἐν Ἡραία, γέρον ἦδη ὦν, καὶ ἀπηνέχθη μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἔτι ζῶν, ἐκεῖ δὲ ταχὺ ἐτελεύτησε· καὶ ἔτυχε σεμνοτέρας ἢ κατὰ ἄνθρωπον ταφῆς. ἐπεὶ δὲ ὠσιώθησαν αἱ ἡμέραι, καὶ ἔδει βασιλέα καθιστασθαι, ἀντέλεγον περὶ βασιλείας Λεωτυχίδης, υἱὸς φάσκων Ἄγιδος εἶναι, Ἄγησίλαος δὲ ἀδελφός. εἰπόντος δὲ τοῦ Λεωτυχίδου, [2] Ἄλλ' ὁ νόμος, ὦ Ἄγησίλαε, οὐκ ἀδελφὸν ἀλλ' υἱὸν βασιλέως βασιλεύειν κελεύει· εἰ δὲ υἱὸς ὦν μὴ τυγχάνοι, ὁ ἀδελφός καὶ ὡς βασιλεύοι. Ἐμὲ ἂν δέοι βασιλεύειν. Πῶς, ἐμοῦ γε ὄντος;

συγ. pro ξυγ. B.D. et συμ. pro ξυμ. B.D.F.M.N.

1. δεκάτην] τῆς λείας additur 4, 3, 21, prædæ hoc ipso bello contra Eleos gesto factæ, ut monuit Manso Spartæ vol. 3, part. 2, p. 185. SCHN.

ἀποθύσας] θύσας D.

Ἡραία] Ibi testibus advocatis Leotychedem filium agnovit suum esse, ejusque rei testes Arcades deinde Lacedæmonem venerunt. Pausanias 3, 8, 7. SCHN.

ἢ κατ' ἄνθρωπον] scilicet ut reges omnes. Vide de Republ. Laced. 15. 9. SCHN.

ὠσιώθησαν] Libri ὡς εἰώθησαν. Photius et Suidas ex hoc loco, ut videtur: Ὅσιωθῆναι ἡμέρας λέγουσιν ἐπὶ θανάτῳ τινός, οἷον μὴ ἱερὰς ἀλλ' ὀσίας νομισθῆναι. Herodotus 6, 58: Ἐπεὶ δὲ θάψωσι (regem Spartani), ἀγορὴ δέκα ἡμερῶν οὐκ ἴσταται σφί, οὐδ' ἀρχαιρεσίῃ συνίξει, ἀλλὰ πενθέουσι ταύτας τὰς ἡμέρας. Heraclid. Polit. c. 2: Ὅταν δὲ τελευτήσῃ βασιλεὺς, τρεῖς ἡμέρας οὐδὲν πωλείται καὶ ἀχύροισ ἢ ἀγορὰ καταπάσσεται. Conf. Müller. Dor. vol. 2. p. 94. ed. sec. Αἱ ἡμέραι de certo dierum numero sic dicit Hippocrates p. 554, 5: Σπύτα μὴ προσφέρειν πρὶν ἂν αἱ ἡμέραι παρέλθωσι 11: Μέχρι ἂν αἱ ἡμέραι παρέλθωσι.

ἡμέραι B.D.F.I.M.V. Ceteri addunt παρήλθον, quod supra versum ponit E. ἀντέλεγον A.B.C.D.V. ἀντέλεγε I.

N. Ald. ἀντέλεγεν F.M.

βασιλείας om. V.

ἀδελφός] ἦν ἀδελφός N. Ald., corr.

I. ὁ ἀδελφός F.M. et qui delet ὁ B.

2. ὦν om. A.F.M.N. Ald., corrigente I.

τυγχάνοι] τυγχάνει N.

Λεωτυχίδης] Concinnitas orationis postulare mihi videtur, Λεωτυχίδης μὲν ut legamus. SCHN. Et V. ὁ μὲν Λεωτυχίδης.

ὁ ἀδελφός] τὸν ἀδελφὸν nescio F. an alius quis apud Valckenar., tum pergens, τοιγαροῦν ἐμὲ ἂν δέοι βασιλεύειν. καὶ Jacobsius Additam. ad Athen.

p. 170. Libri καὶ, quod om. duo apud Valckenarium, de quo modo dixi et in sequenti dicam vocabulo ὡς. Optativus cum ca pro imperativo frequens est in inscriptione Elea ap. Boeckh. Corp. Inscr. vol. 1, p. 26, n. 11. Transit enim Leotychedes ad ipsum legis carmen. Sic Æschines C. Timarch. p. 3, 1: Καὶ ἴσα τὰ ἐπιτίμια ἐκάτερό πεποιήκε (lex), καὶ μὴ ἐπάναγκες εἶναι τῶ παιδὶ ἠβήσαντι τρέφειν τὸν πατέρα μηδὲ οἰκῆσιν παρέχειν, ὅς ἂν ἐκμισθῶθῃ ἑταρεῖν' ἀποθανόντα δὲ θαπτέτω καὶ τὰλλα ποιέτω τὰ νομιζόμενα. Similiter inter infinitivum et imperativum variatur in fœdere apud Thuc. 5, 47, 8-11.

ὡς] ὦ B.D.N. ὃ V. Ald. Ceteri ὡς, τοιγαροῦν V. in N. 401 apud Valckenarium, et quem ad ὁ ἀδελφός dixi,

“Οτι ὄν τὸν καλεῖς πατέρα, οὐκ ἔφη σε εἶναι ἑαυτοῦ. Ἄλλ’ ἡ πολὺ κάλλιον ἐκείνου εἰδυῖα μήτηρ καὶ ἡν ἔτι φησίν. Ἄλλ’ ὁ Ποτειδᾶν ὡς μάλα σε ψευδομένῳ κατεμάνυσεν ἐκ τῶ θαλάμῳ ἐξελάσας σεισμῶ εἰς τὸ φανερόν τὸν σὸν πατέρα. συνεμαρτύρησε δὲ ταῦτ’ αὐτῷ καὶ ὁ ἀληθέστατος λεγόμενος χρόνος εἶναι ἀφ’ οὗ γὰρ τοι ἔφυγε καὶ οὐκ ἐφάνη ἐν τῷ θαλάμῳ, δεκάτῳ 3 μηνὶ ἐγένου. οἱ μὲν τοιαῦτ’ ἔλεγον. Διοπίθης δὲ, μάλα χρη- [3] σμολόγος ἀνὴρ, Λεωτυχίδῃ συναγορεύων εἶπεν ὡς καὶ Ἀπόλ-

qui vix est idem. Similiter errantes Stephanum et Muretum notavit Schneiderus supra ad 3, 1, 26; ad Cyrop. 1, 4, 13; 7, 5, 25.

[βασιλεύουσι] βασιλεύει Ν. βασιλεύει Α. et V. in N. 401 apud Valck., timpee carentes sequenti βασιλεύειν.

βασιλεύειν post δέοι servarunt B. D.F.K.M.N. et qui δέον pro δέοι V., omittentes ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, quod ceteri post δέοι addunt, in margine ponit E., ut dubitari non possit additamentum esse correctoris, etsi deest aliquid, si Xenophontis sunt εἰπόντος δὲ τοῦ Λεωτυχίδου.

ὄν τῷ] οὔτοι B., ὄν τε F., ὄντοι D.I.M.N.V. Ceteri οὔτινα. Restituendam formam Doricam τὸν aut τῶν dixi jam olim, scripsique τεόν. Sed propter codicum scripturas nunc prætulī τῷ.

ὁ Ποτειδᾶν Valckenarius Diatr. in Eurip. p. 292 A., ὁ Ποσειδῶν A.H. ὁ Ποσειδῶν V. apud Valckenarium, qua littera hic, ut paullo ante, conjectura in libro Vossiano, ipsius fortasse Is. Vossii, significari videtur. Ceteri ὁπότε δ’ ἂν. Plutarchus Ages. c. 3: Τὸν Ποσειδῶνα καταμαρτυρησάι τοῦ Λεωτυχίδου τὴν νοθείαν, ἐκβαλόντα σεισμῶ τοῦ θαλάμου τὸν Ἀγιν.

σευ ψευδομένῳ κατεμάνυσεν Valckenarius loco cit. Libri σοι ψευδομένῳ (-όμενα B.) vel ψευδομένῳ κατεμάνυσεν. τῷ θαλάμῳ E. Ceteri τοῦ θαλάμου.

συνεμαρτύρησε δὲ B. et V. in N. 401 apud Valck. συνεμαρτύρει C.N. Ald. συνεμαρτύρησε I. et ceteri præter V., qui συνεμαρτυρήσεται αὐτῷ, omisso ταῦτ’, quo fere modo ego olim conjeceram συνεμαρτύρησε δ’ αὐτῷ. Mox ταῦτα καὶ N.

ἔφυγε A.C., ut videtur, F.V. apud Valck., de quo v. paullo ante. ἔφυσε B.D.M.N.V. Ceteri ἔφυσε.

οὐκ addunt V. apud Valck., Leonclavius, omittunt libri.

δεκάτῳ μηνί] Plutarchus l. c.: Ἀπ’ ἐκείνου δὲ πλέον ἢ δέκα μηνῶν διελθόντων γενέσθαι. Idem in Alcibiade c. 23. rem plane sic narrat. Agis rex cum exercitu aberat Lacedæmone; hujus uxorem Timæam in amorem suum pellexit Alcibiades, ita ut cum eo concumberet, et filium ex eo genitum in gymnæcio ipsa Alcibiadem nominaret, foris autem Leotychnides audiebat: Agis post reditum adulterium conjugis delatum sibi facile credidit: Ἐπίστευσε δὲ τῷ χρόνῳ μάλιστα, ὅτι, σεισμῶ γενομένου, φοβηθεὶς ἐξέδραμε τοῦ θαλάμου παρὰ τῆς γυναικός. εἶτα δέκα μηνῶν οὐκέτι συνῆλθεν αὐτῇ, μεθ’ οὗς γενομένου τὸν Λεωτυχίδῃ ἀπέφησεν ἐξ αὐτοῦ μὴ γεγονέναι. Ex quo loco apparet h. l. τὸν σὸν πατέρα esse ex opinione Leotychnidæ dictum; deinde, verba δεκάτῳ μηνί vix esse sana, sed addendum πλέον. Decem enim menses lunares a conceptione ad natiuitatem numerabant veteres. Si igitur decimo mense, postquam cum uxore rem habuerat Agis et ex thalamo fugerat, territus motu terræ, natus fuisset filius, quomodo potuisset recte argumento, a temporis spatio petito, uti ad convincendum adulteri uxorem? SCHN. Nihil deest.

3. Διοπίθης] ἀνὴρ εὐδόκιμος ἐπὶ χρησμολογία Plutarchus l. c. De eo Aristophanes Av. 989: Ὁ μέγας Διοπίθης. Olymp. 91, 2. Eundem τὸν παραμανόμενον Διοπίθην vocavit Amipsias in Κόνῳ apud scholiasten Aristophanis ad Aves l. c., quæ fabula incidit in Olymp. 89, 1. Conf. Athenæus p. 218. De eodem Phrynichi Κρόνον laudat idem scholiastes. SCHN.

συναγορεύων pro ξυν. B.D.F.M.N.

λωνος χρησμός εἶη φυλάξασθαι τὴν χωλὴν βασιλείαν. Λύσανδρος δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ Ἀγησιλάου ἀντεῖπεν ὡς οὐκ οἴοιτο τὸν θεὸν τοῦτο κελεύειν φυλάξασθαι, μὴ προσπταίσας τις χωλεύσαι, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ οὐκ ὦν τοῦ γένους βασιλεύσειε. παντάπασι γὰρ ἂν χωλὴν εἶναι τὴν βασιλείαν ὁπότε μὴ οἱ ἀφ' 4 Ἡρακλέους τῆς πόλεως ἡγοῖντο. τοιαῦτα δὲ ἀκούσασα ἡ πόλις [4] ἀμφοτέρων Ἀγησίλαον εἶλοντο βασιλέα.

Οὕτω δ' ἐνιαυτὸν ὄντος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀγησιλάου, θύοντος αὐτοῦ τῶν τεταγμένων τινὰ θυσιῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἶπεν ὁ μάντις ὅτι ἐπιβουλήν τινα τῶν δεινοτάτων φαίνοιεν οἱ θεοί. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἔθυσεν, ἔτι δεινότερα ἔφη τὰ ἱερὰ φαίνεσθαι. τὸ τρίτον δὲ θύοντος, εἶπεν, ὦ Ἀγησίλαε, ὥσπερ εἰ ἐν αὐτοῖς εἶημεν τοῖς πολεμίοις, οὕτω μοι σημαίνεται. ἐκ δὲ τούτου θύοντες καὶ τοῖς ἀποτροπαίοις καὶ τοῖς σωτήρσι, καὶ μόλις καλλιερήσαντες, ἐπαύσαντο. ληγούσης δὲ τῆς θυσίας ἐντὸς πένθ' ἡμερῶν καταγορεύει τις πρὸς τοὺς ἐφόρους ἐπιβουλήν καὶ τὸν 5 ἄρχηγὸν τοῦ πράγματος Κινάδωνα. οὗτος δ' ἦν καὶ τὸ εἶδος [5] νεανίσκος καὶ τὴν ψυχὴν εὖρωστος, οὐ μέντοι τῶν ὁμοίων. ἐρο-

χρησμός] Oraculi verba posuit Plutarchus in Agesil. c. 3, Lysandr. c. 22. et Pausanias 3, 8. SCHN. εἶη χρ. N.

προσπταίσας] Plutarchus Agesil. προσπταίσας τὸν πόδα βασιλεύει. In Lysandro: Οὐ γὰρ, ἂν προσπταίσας τις ἄρχη Λακεδαιμονίων, δυσχεραίνειν τὸν θεόν, ἀλλὰ χωλὴν εἶναι τὴν βασιλείαν, εἰ νόθοι καὶ κακῶς γεγονότες βασιλεύουσιν Ἡρακλείδαις. In Agesil.: Εἰ μὴ γνήσιος ὦν μηδὲ Ἡρακλείδης, τοῦτο τὴν χωλὴν εἶναι βασιλείαν. Justinus 6, 2, hæc habet: "Ad postremum statuerunt, melius esse inessu regem, quam imperio regnum claudicare." Ceterum e mentione πόλεως et antea Lysandri apparet iudicium de regni successione in concione populi fuisse actum. SCHN.

χωλεύσαι B.C.D.E. pr., qui postea χωλεύσει, I., χωλεύσαι F.V.M.N. Ceteri χωλεύσει.

βασιλεύσει B.C.D.F.I.K.M.N.V. Ceteri βασιλεύσῃ.

ἂν χωλὴν] χωλὴν ἂν V.

οἱ servarunt B.D.V. et V. apud Valck.

4. ἡ πόλις ἀκ. N ἀμφοτέρωθεν K.

Ἀγησιλάου post ὄντος ponit V.

ἔθυσεν] Morus emendabat ἔθυσεν, probabiliter. [Id recepi.] Idem deinde verba τὰ ἱερὰ veluti suspecta incluserat, nulla addita ratione suspicionis. Ceterum cura sacrorum publicorum erat penes reges. Conf. Resp. Lacedæm. c. 15, 1. SCHN.

τὸ τρίτον δὲ B.F.I. τούτου δὲ V. Ceteri τὸ τρίτον ἦδη. Pro quibus ἐξ ἡ ἐπτά D. Quod est s. 9.

οὕτω μοι] οὕτω E. Ald., corrigente I.

σημαίνεται] σημαίνεται D. φαίνεται N. τοῖς ἀποτροπαίοις] Conviv. 4, 33: Τοῖς ἀποτροπαίοις θύεις.

5. οὗτος δ' ἦν καὶ τὸ εἶδος νεανίσκος καλὸς καὶ τὴν] Ita secuti Porti conjecturam ediderunt Leonclavius et alii, addito vocabulo καλός. Primus ordinem verborum inversum correxit et locum sine emblemate sanavit Weiskius, νεανίσκος post οὗτος δ' ἦν posito, quem sequor. SCHN. οὗτος δ' ἦν καὶ τὸ εἶδος νεανικός καὶ τὴν ψυχὴν εὖρωστος S. A. Naber Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849 d. 18 Octob. propositis p. 3, 16.

ὁμοίων] Aristoteles Politic. 5, 6, 2. de aristocratiā: Ἡ ὅταν ἀνδρόδης τις

μένων δὲ τῶν ἐφόρων πῶς φαίη τὴν πράξιν ἔσσεσθαι, εἶπεν ὁ εἰσαγγέλίας ὅτι ὁ Κινάδων ἀγαγὼν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τῆς ἀγορᾶς ἀριθμῆσαι κελεύει ὁπόσοι εἶεν Σπαρτιᾶται ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ἐγὼ, ἔφη, ἀριθμήσας βασιλέα τε καὶ ἐφόρους καὶ γέροντας καὶ ἄλλους ὡς τετταράκοντα, ἠρόμην Τί δὴ με τούτους, ὦ Κινάδων, ἐκέλευσας ἀριθμῆσαι; ὁ δὲ εἶπε, Τούτους, ἔφη, νόμιζέ σοι πολεμίους εἶναι, τοὺς δ' ἄλλους πάντας συμμαχοὺς πλέον ἢ τετρακισχιλίους ὄντας τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ. ἐπιδεικνύει δ' αὐτὸν ἔφη ἐν ταῖς ὁδοῖς ἔνθα μὲν ἕνα, ἔνθα δὲ δύο πολεμίους ἀπαντῶν-

ὄν μὴ μετέχη τῶν τιμῶν, οἷον Κινάδων ὁ τὴν ἐπ' Ἀγησιλάου συστήσας ἐπίθωσιν ἐπὶ τοὺς Σπαρτιᾶτας. Ipse Cina-don infra §. 11. respondet: Μηδενὸς ἦττων εἶναι ἐν Λακεδαίμονι. In re-publi-ca Lacedaemoniorum fuerunt ὁμοιοι dicti qui partium reipublicae omnium erant participes. Xenophon de Republ. Laced. 10, 7: Τοῖς μὲν τὰ νόμιμα ἐκελοῦσιν ὁμοίως ἅπασιν τὴν πόλιν οἰκίαν ἐποίησε, καὶ οὐδὲν ὑπελο-γίστατο οὔτε σωματῶν οὔτε χρημάτων ἀσθένειαν· εἰ δὲ τις ἀποδειλιάσειε τοῦ τὰ νόμιμα διαπονεῖσθαι, τοῦτον ἐκεῖ ἀπέδειξε μὴδὲ νόμιζεσθαι ἐπὶ τῶν ὁμοίων εἶναι. Idem. 13, 1: Συσκηνοῦσι δὲ βασιλεῖ καὶ ἄλλοι τρεῖς ἄνδρες τῶν ὁμοίων. et §. 7: Ὁ πρῆσβυτάτος τῶν περὶ δαμοσίαν συντάττει· εἰσὶ δὲ οὗτοι, ὅσοι ἂν σύσκηνοι ὄσι τῶν ὁμοίων, καὶ μάντις καὶ ἰατροὶ καὶ αὐληταί, etc. Eadem vox legitur vulgo in Cyro-pædia 1, 5, 5: Ἔδοσαν αὐτῷ διακοσίους τῶν ὁμοτίμων προσελέσθαι· τῶν δ' αὖ διακοσίων ἐκάστῳ τέτταρας ἄνδρας ἐκ τῶν ὁμοίων ἔδοσαν προσελέ-σθαι. Sed ibi recte codd. Bodlei. et Guelferbyt. cum versione Philelphi consentientes habent: Τέτταρας ἄνδρας ἔδωκαν προσελέσθαι καὶ τούτους ἐκ τῶν ὁμοτίμων. Igitur illic nulla est distinctio τῶν ὁμοτίμων et τῶν ὁμοίων. Anabas. 4, 6, 14. de Lacedaemoniis est: Ὑμᾶς ἀκούω τοὺς Λακεδαίμονίους, ὅσοι ἐστὲ τῶν ὁμοίων, εὐθύς ἐκ παιδῶν κλέπτειν μελετᾶν. Ex quibus locis conficitur esse ὁμοίους inter Lacedaemonios eosdem, qui apud Persas ὁμό-τιμοι, qui scilicet publica educatione, disciplina et moribus usi, legibus et institutis civitatis parent, et ad muna honoresque omnes adspirare possunt. Palmerius ad hunc nostrum locum attulit locum Demosthenis

contra Leptinem p. 489. de Lacedaemoniis: Ἐπειδὴν τις εἰς τὴν καλουμένην γερουσίαν ἐγκριθῆ, παρασχὼν ἑαυτὸν οἷον χρῆ, δεσπότης ἐστὶ τῶν πολλῶν· ἐκεῖ γάρ ἐστι τῆς ἀρετῆς ἄθλον τῆς πολιτείας κυρίῳ γενέσθαι μετὰ τῶν ὁμοίων. Ad quem locum Palmerius putabat ὁμοίους fuisse, ex quibus senatus fuerit constitutus. Recte quidem: at non soli senatores erant ὁμοιοι, sed quicumque se bonos cives praestiterant, eo quidem sensu quem supra posui. Omnino locus est classicus Aristotelis, praeter eum quem supra posui de aristocratia, alter Politic. 5, 7, 3, unde apparet in aristocratias et oligarchiis dici ὁμοίους illos qui in democratia sunt et dicuntur οἱ πολλοί, τὸ πλήθος vel δήμος et ἴσοι, qui partem publicae rei capiunt omnes pari ratione. In oligarchiis igitur sunt οἱ ὀλίγοι, in aristocratias οἱ ἀριστοι illi, qui dicuntur οἱ ὁμοιοι. Ita enim Aristoteles: Ὁ γὰρ ἐπὶ τοῦ πλήθους ζητοῦσιν οἱ δημοτικοὶ τὸ ἴσον, τοῦτ' ἐπὶ τῶν ὁμοίων οὐ μόνον δίκαιον, ἀλλὰ καὶ συμφέρον ἐστί. Διὸ ἐὰν πλείους ὦσιν ἐν τῷ πολιτεύματι, πολλὰ συμφέροι τῶν δημοτικῶν νομοθετημάτων, οἷον τὸ ἐξαμήνου τὰς ἀρχὰς εἶναι, ἵνα πάντες οἱ ὁμοιοι μετέχωσιν· ἐστὶ γὰρ ὡσπερ δήμος ἦδη οἱ ὁμοιοι. SCHN. Vid. ad Thes. Stephani v. Ὅμοιοι.

κελεύει E. Ald.
ἄλλους ὡς τετταράκοντα] Numerus pertinet ad ἄλλους, non ad omnes antea dictos, ut opinabatur Valcken. ad Herodot. 6, 57, quem sequi videtur Clinton. Fast. vol. 2, p. 498 ed. tert.

τούτους, ἔφη,] τούτους V.
συμμαχοὺς—ἀπαντας servavit B., om. ceteri.
δύο addidit Leonclavius.

τας, τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας συμμάχους· καὶ ὅσοι δὲ ἐν τοῖς
χωρίοις Σπαρτιατῶν τύχοιεν ὄντες, ἕνα μὲν πολέμιον τὸν
6 δεσπότην, συμμάχους δ' ἐν ἐκάστῳ πολλούς. ἐρωτώντων δὲ τῶν [6]
ἐφόρων πόσους φαίη καὶ τοὺς συνειδότας τὴν πράξιν εἶναι,
λέγειν καὶ περὶ τούτου ἔφη αὐτὸν ὡς σφίσι μὲν τοῖς προστα-
τεύουσιν οὐ πᾶν πολλοὶ, ἀξιόπιστοι δὲ συνειδέειν· αὐτοὶ μὲν-
τοι πᾶσιν ἔφασαν συνειδέναί καὶ εἴλωσι καὶ νεοδαμώδεσι καὶ
τοῖς ὑπομείοσι καὶ τοῖς περιόικοις· ὅπου γὰρ ἐν τούτοις τις
λόγος γένοιτο περὶ Σπαρτιατῶν, οὐδένα δύνασθαι κρύπτειν τὸ
7 μὴ οὐχ ἠδέως ἂν καὶ ὤμων ἐσθίειν αὐτῶν. πάλιν οὖν ἐρωτώντων, [7]
"Ὅπλα δὲ πόθεν ἔφασαν λήψεσθαι; τὸν δ' εἰπεῖν ὅτι οἱ μὲν
δήπου συντεταγμένοι ἡμῶν αὐτοὶ [ἔφασάν γε] ὅπλα κεκτῆ-
μεθα, τῷ δ' ὄχλῳ, ἀγαγόντα εἰς τὸν σίδηρον ἐπιδείξει αὐτὸν
ἔφη πολλὰς μὲν μαχαίρας, πολλὰ δὲ ξίφη, πολλοὺς δὲ ὀβε-
λίσκους, πολλοὺς δὲ πελέκεις καὶ ἀξίνας, πολλὰ δὲ δρέπανα.
λέγειν δ' αὐτὸν ἔφη ὅτι καὶ ταῦτα ὅπλα πάντ' εἴη ὁπόσοις
ἄνθρωποι καὶ γῆν καὶ ξύλα καὶ λίθους ἐργάζονται, καὶ τῶν
ἄλλων δὲ τεχνῶν τὰς πλείστας τὰ ὄργανα ὅπλα ἔχειν ἀρ-
κοῦντα, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἀόπλους. πάλιν αὖ ἐρωτώμενος ἐν
τίνι χρόνῳ ταῦτα μέλλοι πράττεσθαι, εἶπεν ὅτι ἐπιδημεῖν οἱ

συμ. pro ξυμ. bis B.D.F.M.N.

χωρίοις] Agris, praediis. Et despotus est herus, dominus servorum. SCHN. In B. pr. aliud fuit vocabulum ejusdem spatii, velut ἀγροῖς.

6. τὴν πράξιν] πράξιν B. Idem cum D.M.N. συν. pro ξυν.

τούτου] τούτων K.

προστατεύουσιν] στρατεύουσιν V.

συνειδέειν] συνειδοῖεν E.F.N. Ald. et M. supra versum.

συνειδέναί] Bene notos habere ipsos eorumque consilia helotes et reliquos. SCHN.

ὑπομείοσι] Recte Morus cum Cragio opponi ait τοῖς ὁμοίοις, qui ab honoribus excludebantur Spartani, ut ipse Cinadon. Spartani igitur deteriore conditione sunt ὑπομείοιες. SCHN.

ἐν τούτοις om. N.

περὶ om. E. Ald.

οὐδένα] οὐδὲν ἂν A.B.D.F.V. οὐδένα ἂν C.

ἐσθίειν] Anab. 4, 8, 14: Τούτους, ἦν πως δυνώμεθα, καὶ ὤμον δέ καταφαγεῖν. Hom. II. Δ, 35: Ὠμὸν βεβρώ-

θοις Πρίαμον Πριάμοιο τε παῖδας.

7. οἱ συντεταγμένοι Weisk. interpretatur de iis qui antea οἱ προστατεύοντες dicti sunt. Quid vero verba ἔφασάν γε sibi velint, quae Morus reliquae editores uncis additis secluserunt, equidem divinare non possum. SCHN. Videntur ex praecedentibus repetita.

τῷ δ' ὄχλῳ] Quod ad multitudinem attinet, interpretatur Morus. Equidem deesse aliquod verbum suspicor, et Weiskius οὐσας vel ὄντα excidisse putabat. SCHN.

τὸν σίδηρον] Forum ferramentorum, ut monuit Fr. Portus. Sic ἰχθύες, λάχανα et similia dicunt Attici scriptores. SCHN.

πολλὰ δὲ B.D.F.M.V. καὶ πολλὰ δὲ I.E. pr., deleto mox δέ. Ceteri καὶ πολλὰ, praeter N., qui καὶ δρέπανα δὲ πολλὰ, et mox ἐργ. καὶ λίθους.

πάλιν αὖ B.D.F.I.M.N. Ceteri πάλιν οὖν.

μέλλοι ταῦτα B. μέλλει ταῦτα F.I. M.N.V. Ceteri ταῦτα μέλλει.

ὅτι] ὅτι δτε V.

ἐπιδημεῖν] Temporis notam ali-

8 παρηγγελμένον εἶη. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἐσκεμμένα τε [8] λέγειν ἠγήσαντο αὐτὸν καὶ ἐξεπλάγησαν, καὶ οὐδὲ τὴν μικρὰν καλουμένην ἐκκλησίαν συλλέξαντες, ἀλλὰ συλλεγόμενοι τῶν γερόντων ἄλλοι ἄλλοθι ἐβουλεύσαντο πέμψαι τὸν Κινάδωνα εἰς Αὐλῶνα σὺν ἄλλοις τῶν νεωτέρων καὶ κελεύσαι ἡκεῖν ἄγοντα τῶν Αὐλωνιτῶν τέ τινας καὶ τῶν εἰλώτων τοὺς ἐν τῇ σκυτάλῃ γεγραμμένους. ἀγαγεῖν δὲ ἐκέλευον καὶ τὴν γυναῖκα, ἣ καλίστη μὲν αὐτόθι ἐλέγετο εἶναι, λυμαίνεσθαι δ' ἐφόκει τοὺς ἀφικνουμένους Λακεδαιμονίων καὶ πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους.

9 ὕπηρετήκει δὲ καὶ ἄλλ' ἤδη ὁ Κινάδων τοῖς ἐφόροις τοιαῦτα. [9] καὶ τότε δὴ ἔδοσαν τὴν σκυτάλην αὐτῷ, ἐν ἣ γεγραμμένοι ἦσαν οὓς ἔδει συλληφθῆναι. ἐρομένου δὲ τίνας ἄγοι μεθ' ἑαυτοῦ τῶν νέων, Ἰθι, εἶπον, καὶ τὸν πρεσβύτατον τῶν ἱππαγρετῶν κέλευέ

quam requiri, et festum aliquem diem, πάνδημον ἐορτήν, ad exsequenda hæc consilia lectum fuisse opinio est Wytttenbachii in Bibl. Crit. Amstel. vol. 2, p. 97, qui ἐπιδημίῳν h. l. olim scriptum, idque nomen fuisse festi diei alicujus suspicabatur. Contra Moro, Wolfio, Weiskio mihique Lacedæmonica brevitate significari videtur simpliciter in urbe manere nec peregre abire præceptum sibi esse, nullum vero facinoris tempus definitum esse. SCHN.

8. ἀκ. δὲ ταῦτα N. Mox ἐσκεμμένους B.

μικρὰν—ἐκκλησίαν] Morus dictam putat concionem Lacedæmoniorum solorum, ubi socii non aderant. Xenophon enim ἐκκλήτους, i. e. ἐκκλησίαν, diligenter ubique ἀσσυμάχοις distinxit. Mihi videtur parva concio ea esse, in quam senatores convocantur ab ephoris et regibus; magna contra, ubi populus universus ferebat suffragia. Scilicet ubi depœna capitali civis agebatur, populus universus judicabat de crimine, ut videtur: sed in seditione simili, cum Sparta ab Epaminonda oppugnaretur, Agesilaus cum ephoris auctores seditionis ἀκρίτους occidit, οὐδενὸς δίχα δίκης τεθανατωμένου πρότερον Σπαρτιατῶν, narrante Plutarcho in Agesilao c. 32. SCHN.

συλλ. pro ξυλλ. bis B.D.M.N. ἄλλοι] καὶ ἄλλος K. Ceteri ἄλλος. Correxit T. I. Halbertsma Thes. lit-

terar. Lugd. Bat. 1849, d. 25 Octob. propositis p. 3, 6. Conf. ad 7, 1, 15. ἄλλοθι B.C.D.F.I.K.M.N.V. Ceteri ἄλλοθεν.

Αὐλῶνα] Polyænus 2, 14: Τῶν ἱππέων τινὰς κρύψα προπέμψαντες ἐς Αὐλῶνα τῆς Λακωνικῆς, οὐ πρὸ πολλοῦ τὸν Κινάδωνα καλέσαντες, μετὰ δύο στρατιωτῶν (ἀν Σπαρτιατῶν?) ἐς Αὐλῶνα ἐπέμψαν ὡς ἐπὶ πράξιν ἀπόρρητον. ὡς δ' ἀφίκοντο οἱ προπεμφθέντες ἱππεῖς, συλλαβόντες αὐτὸν, στρεβλώσαντες, μαθόντες τοὺς κοινῶνους τῆς ἐπαναστάσεως ἐπέστειλαν τοῖς ἐφόροις. οἱ δὲ μαθόντες τοὺς μηνυέντας ἀνευ ταραχῆς ἀπέκτειναν, οὐ παρόντος τοῦ μεμνηκότος. Conf. ad 3, 2, 25. SCHN.

αὐτόθι ἐλέγετο B.D.F.I.M.N.V. Ceteri ἐλέγετο αὐτόθι.

ἀφικνουμένους] Ἀθηναίους B. Mox τῶν Λακ. N.

9. συλ. pro ξυλ. B.D.M.N.

ὑπηρετήκει] Videtur igitur fuisse e numero τῶν ἀγαθοεργῶν, de quibus Herodotus 1, 26. SCHN.

τότε δὴ] τότε δὲ N.

αὐτῷ] ἐκέειν B.

ἄγοι] Ducere se oporteret. Vid. annot. ad 1, 7, 7.

ἑαυτοῦ B.C.D.V. Ceteri αὐτοῦ.

Ἰθι, εἶπον] Ἰθι, ἔφη B.C.D.E.F. I.M.N.V.

ἱππαγρετῶν—ἱππαγρέτης] ἱππαγρωτῶν—ἱππαγρώτης B. “Tres fuere Hippagretæ ephēbis præfecti, eosque vario certaminum genere exercentes, narrante Nostro de Republ. Laced.

σοι συμπέμψαι ἐξ ἢ ἐπὶ τὰ οἱ ἂν τύχῳσι παρόντες. ἐμεμλήκει δὲ αὐτοῖς ὅπως ὁ ἰππαγρέτης εἰδείη οὓς δέοι πέμπειν, καὶ οἱ πεμπόμενοι εἰδείεν ὅτι Κινάδωνα δέοι συλλαβεῖν. εἶπον δὲ καὶ τοῦτο τῷ Κινάδωνι, ὅτι πέμψοιεν τρεῖς ἀμάξας, ἵνα μὴ πεζοὺς ἄγῳσι τοὺς ληφθέντας, ἀφανίζοντες ὡς ἐδύνατο μάλιστα ὅτι
 IO ἐφ' ἓνα ἐκείνον ἔπεμπον. ἐν δὲ τῇ πόλει οὐ συνελάμβανον [IO] αὐτὸν, ὅτι τὸ πρᾶγμα οὐκ ἤδεσαν ὀπόσον τὸ μέγεθος εἶη, καὶ ἀκούσαι πρῶτον ἐβούλοντο τοῦ Κινάδωνος οἵτινες εἶεν οἱ συμ-
 πράττοντες, πρὶν αἰσθῆσθαι αὐτοὺς ὅτι μεμήνυνται, ἵνα μὴ ἀποδρῶσιν. ἐμελλον δὲ οἱ συλλαβόντες αὐτὸν μὲν κατέχειν, τοὺς δὲ συνειδότας πυθόμενοι αὐτοῦ γράψαντες ἀποπέμπειν τὴν ταχίστην τοῖς ἐφόροις. οὕτω δ' ἔσχον οἱ ἔφοροι πρὸς τὸ πρᾶγμα, ὥστε καὶ μόραν ἰπέων ἔπεμψαν τοῖς ἐπ' Αὐλῶνος.
 II ἐπεὶ δ' εἰλημμένου τοῦ ἀνδρὸς ἦκεν ἰππεὺς φέρον τὰ ὀνόματα [II] ὧν ὁ Κινάδων ἀπέγραψε, παραχρῆμα τὸν τε μάντιν Τισαμενὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐπικαιριωτάτους συνελάμβανον. ὡς δ' ἀνήχθη ὁ Κινάδων καὶ ἠλέγχετο, καὶ ὠμολόγει πάντα καὶ τοὺς συνειδότας ἔλεγε, τέλος αὐτὸν ἤροντο τί καὶ βουλόμενος ταῦτα πράττοι. ὁ δ' ἀπεκρίνατο, μηδενὸς ἦττων εἶναι ἐν Λακεδαίμονι. ἐκ τούτου μέντοι ἤδη δεδεμένος καὶ τῷ χεῖρε καὶ τὸν τράχηλον ἐν κλοιῷ μαστιγούμενος καὶ κεντούμενος αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν περιήγοντο. καὶ οὗτοι μὲν δὴ τῆς δίκης ἔτυχον.

c. 4. ubi edd. quædam ἰππαγέται, male, ut discimus ex Eustathio ad II. p. 727, 23 ed. Rom. et inscriptionibus Laconicis Fourmontianis editis in *Mémoires de l'Acad. des B. L.* t. 15, p. 397." SCHN.

κέλευε] κέλευσαι V.

συμ. pro ξυμ. B.D.N. om. M.

ὅπως om. E.

εἰδείη] οὐδέις B. εἰδοίη A.C.M. Ald.

δέοι πέμπειν A.B.D.E.F.M.V. πέμ-
 πειν δέοι C.N. Ceteri ἂν δέοι πέμπειν.

δέοι] δέει A. Ald.

εἰδείεν] εἰδέειν B. εἰδοίεν A.C.F.N.,
 incertum utrum hoc an εἰδείεν E.

IO. συν. et συμ. pro ξυμ. et ξυμ.
 B.D.M.N., et paullo post et bis II.
 συν. pro ξυμ.

τὸ πρᾶγμα] πρᾶγμα Ald., corrigen-
 tibus I.K.

πρῶτον om. B.

εἶεν] ἦσαν K.

αἰσθῆσθαι] αἰσθεσθαι B. sæpius.

αὐτοὺς] αὐτὰ E.F.N. Ald., corri-
 gente I.

ἀποπέμπειν] ἀποπέμψειν A. Ald.,
 corrigentibus I.K. Tum ἄνθρωποι
 pro ἔφοροι N.

μόραν Leonclavius. Libri μοῖραν.

Conf. 4, 5, II et 12.

II. εἰλημμένου] εἰλομένου M.N.
 εἰλομένου A.C.E. Ald., corrigente I.

εἰλημένου F. "Tisamenus est is,
 cuius frater Ἄγιος Lysandro apud
 Ægospotamos adfuit, Pausania teste
 2, II. uterque nepotes Tisameni et
 Hegiæ fratris, quos jure civitatis
 concessio conduxerant Lacedæmonii.
 Vide Herodoti 9, 33, 34." SCHN.

ἄλλους τοὺς addit B., om. ceteri.

μέντοι om. V.

περιήγοντο] περιεγέοντο E.F.M.
 Ald., corrigente I. περιεγέετο N.

δὴ τῆς A.B.C.D.F.M.V. Cet. διττῆς.

ΚΕΦ. Δ.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρώδας τις Συρακόσιος ἐν Φοινίκη ὦν μετὰ ναυκλήρου τινός, καὶ ἰδὼν τριήρεις Φοινίσσας, τὰς μὲν καταπλεούσας ἄλλοθεν, τὰς δὲ καὶ αὐτοῦ πεπληρωμένας, τὰς δὲ καὶ ἔτι κατασκευαζομένας, προσακούσας δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τριακοσίας αὐτὰς δέοι γενέσθαι, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναγόμενον πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους τὸν στόλον τοῦτον παρασκευαζομένων· ὅποι δὲ οὐδὲν ἔφη εἶδέναι· ἀνεπτερωμένων δὲ τῶν Λακεδαι- [2] μονίων καὶ τοὺς συμμάχους συναγόντων καὶ βουλευομένων τί χρῆ ποιεῖν, Λύσανδρος νομίζων καὶ τῷ ναυτικῷ πολὺ περιέσεσθαι τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸ πεζὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη τὸ μετὰ Κύρου ἀναβὰν, πείθει τὸν Ἀγησίλαον ὑποστῆναι, ἣν αὐτῷ δῶσι τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, εἰς δισχιλίους δὲ τῶν νεοδαμωδῶν, εἰς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, στρατεύεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. πρὸς δὲ τούτῳ τῷ λογισμῷ καὶ αὐτὸς συνεξελθεῖν αὐτῷ ἐβούλετο, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς κα-

1. Ἡρώδας] Forma Dorica Ἡρώνδας fortasse fuit olim hoc in loco. Laconem Ἡρώνδαν nominat Plutarchus Arophetegm. p. 221 C. SCHN. Valckenarius ad Theocr. Adon. p. 267 B, de Εὐρυπύδης et Εὐρυπωντίδης disserens, Ἡρώδας et Ἡρώνδας duplicem ejusdem nominis formam esse putat, hanc ab Ἡρων, illam ab Ἡρωσ ductam, ut Τυφῶς dicitur et Τυφῶν. Sed quum idem non constet factum in nomine Ἡρωσ et Ἡρων, probabilis est Schneideri conjectura. Vicissim Ἡρώνδας de Heroda choliamborum scriptore est apud Athen. 3, p. 86 B, quod ferendum putabat etiam Ruhnken. Histor. crit. Orat. Gr. extr. annot. n), sed recte rejicere videtur Meinek. p. 151.

Φοινίσσας] Cononi impetratas a rege Persarum. Pausanias 1, 5: Βασιλεὺς Κυπρίων Εὐαγόρας, ὃς καὶ τὰς τριήρεις τὰς Φοινίσσας ἔπραξε παρὰ βασιλέως Ἀρταξέρξου δοθῆναι Κόνωνι. Conf. infra 4, 3, 11. SCHN. καταπλεούσας] συλλεγομένας ὡς V. καὶ τοῦτο] καὶ B. inter versus ead. m. τριακοσίας αὐτὰς δέοι B.D. καὶ τριακοσίας αὐτὰς δέοι F.I.N. Ceteri καὶ

τριακοσίας δέοι αὐτὰς, præter V., qui om. καί.

ὅποι] ὅση B.C.

2. συμμάχους pro ξυμμάχους B.D.F. M.N.

συναγόντων B.D.E.F.M.N.V. Ceteri ξυναγαγόντων.

βουλευομένων] βουλομένων B.C.

δῶσι] δῶ F.

τριάκοντα] Triginta viros in consilio regi addere solebant Lacedæmonii, quibus etiam exercitum sæpe reges committebant. Plutarchus Ages. c. 6. Lysand. c. 23. Diodorus 14, 79. appellat τὸ συνέδριον. Conf. Noster de Republ. Lacedæm. c. 13. SCHN. μὲν om. Ald., corrigente I., ante δῶσι ponunt E.K.

δισχιλίους] Plutarch. Agesil. c. 6. eundem ponit numerum; in Xenophonis Agesilao 1, 7, male est τρισχιλίους. SCHN.

ἑξακισχιλίους] Diodorus 14, 79: Οἷτος δ' ἑξακισχιλίους στρατιώτας ἐπιλέξας. SCHN.

συν. pro ξυν. bis B.D.M.N. Tum N. τούτῳ pro αὐτῷ et αὐτοῦ pro ἐκείνου. δεκαρχίας] Scholiastes Aristidis t. 2, p. 175. de Lysandro: Νικήσας δὲ

τασταθείσας ὑπ' ἐκείνου ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐκπεπτωκίας δὲ διὰ
 τοὺς ἐφόρους, οἳ τὰς πατρίους πολιτείας παρήγγειλαν, πάλιν
 3 καταστήσειε μετ' Ἀγησιλάου. ἐπαγγεилаμένον δὲ τοῦ Ἀγησι- [3]
 λάου τὴν στρατείαν, διδάσιν τε οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσαπερ ἤτησε
 καὶ ἑξαμήνου σίτον. ἐπεὶ δὲ θυσάμενος ὅσα ἔδει καὶ τᾶλλα καὶ
 τὰ διαβατήρια ἐξήλθε, ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμφας ἀγγέλους
 προεῖπεν ὅσους τε δέοι ἐκασταχόθεν πέμπεσθαι καὶ ὅποι πα-
 ρεῖναι, αὐτὸς δ' ἐβουλήθη ἔλθων θῦσαι ἐν Αὐλίδι, ἔνθαπερ ὁ
 4 Ἀγαμέμνων ὄτ' εἰς Τροίαν ἔπλει ἐθύετο. ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο, [4]
 πυθόμενοι οἱ βοιώταρχοι ὅτι θῦοι, πέμφαντες ἰππέας τοῦ τε
 λοιποῦ εἶπον μὴ θῦειν καὶ οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς τεθυμένοις διέρ-
 ριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ. ὁ δ' ἐπιμαρτυράμενος τοὺς θεοὺς καὶ
 ὀργιζόμενος, ἀναβάς ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπέπλει. ἀφικόμενος δὲ
 ἐπὶ Γεραιστὸν, καὶ συλλέξας ἐκεῖ ὅσον ἐδύνατο τοῦ στρατεύμα-
 τος πλείστον εἰς Ἔφεσον τὸν στόλον ἐποιεῖτο.

A.C. 5 Ἐπεὶ δὲ ἐκείσε ἀφίκετο, πρῶτον μὲν Τισσαφέρηνς πέμψας [5]
 396.

τοὺς Ἀθηναίους, ὡς λέγει Ξενοφῶν, δε-
 καθαρχίας κατέστησεν ἐν ταῖς πόλεσιν,
 θέλων ὀλιγαρχίαν ποιῆσαι, καὶ ἐντεύθεν
 στάσεις καὶ θόρυβοι ἐγένοντο ἐν ταῖς
 πόλεσιν. Conf. ad Aristot. Politica 2,
 8, 4. SCHN.

ἐφόρους] ἐπιφόρους F.
 παρήγγειλαν] De re ipsa vide Plu-
 tarchum Lysand. c. 21. et Ages. 1. c.
 Sed durum mihi hac in re et inusita-
 tum visum est verbum παραγγέλλειν.
 SCHN.

3. στρατείαν] στρατιάν libri, corri-
 gente V. apud Valck., de quo dixi ad
 3, 3, 2, et Leonclavio.

ἑξαμήνου] ἑξάμηνον E.
 ὅσα ἔδει καὶ τᾶλλα A.B.C.D.F.I.M.
 N.V. καὶ τᾶλλα ὅσα ἔδει καὶ τᾶλλα E.,
 notato signo dubii altero τᾶλλα. Ce-
 teri καὶ τᾶλλα ὅσα ἔδει.

διαβατήρια] Cum finibus patriæ
 egrederetur rex, sacra offerebat pri-
 mum Jovi Duci et Diis paredris; in
 ipsis finibus deinde Jovi et Minervæ,
 narrante nostro de Republ. c. 13.
 SCHN.

ὅποι] ὅπου Morus. Libri ὅσους.
 Thuc. 3, 8: Ὡς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμό-
 νιοι εἶπον Ὀλυμπιάζε παρεῖναι.

παρεῖναι] Pausanias 3, 9. Corin-
 thios, Thebanos et Athenienses ait
 non secutos Agesilaum: Ἀθηναίους

μὲν ἦν ἡ πρόφασις ἐκ τοῦ Πελοποννη-
 σίων πολέμου καὶ ἐκ νόσου τῆς λοιμώ-
 δους ἐπανάκειν τὴν πόλιν ἐς τὴν προτέ-
 ραν ποτ' ὅσαν εὐδαιμονίαν πυνθανό-
 μενοι δὲ δι' ἀγγέλων ὡς Κόνων ὁ Τιμο-
 θέου παρὰ βασιλεία ἀναβεβηκὼς εἶη,
 κατὰ τούτο ἠσύχαζον μάλιστα. SCHN.
 ἐβουλήθη ἔλθων θῦσαι] ἐβουλήθη
 θυσιάσαι V.

4. βοιώταρχοι] βιώταρχοι B. βοιω-
 τάρχοι V. ἐνιαύταρχοι E.

εἶπον D.E.V. εἶπαν B. εἶπεν F.I.
 om. C. Ceteri ἐκέλευον. "Non ad-
 hibuerat Agesilaus sacerdotem eum,
 per quem sacra erant administranda,
 Bœotium scilicet. Plutarchus Age-
 sil. c. 6. et infra c. 5, 5." SCHN.
 Plut. Pelop. c. 21: Ὡς Ἀγησιλάου,
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν Ἀγαμέμνωνι τόπων ἐπὶ
 τοὺς αὐτοὺς στρατεούμενον πολεμίους,
 ἤτησε μὲν ἡ θεὸς τὴν θυγατέρα σφά-
 γιον, καὶ ταύτην εἶδε τὴν ὄψιν ἐν Αὐλίδι
 κοιμώμενος. Ὁ δ' οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ'
 ἀπομαλθακισθεὶς κατέλυσε τὴν στρα-
 τείαν, ἄδοξον καὶ ἀτελεῖ γενομένην.

ἐπιμαρτυράμενος B.I. Ceteri ἐπι-
 μαρτυρόμενος.

Γεραιστὸν] Γεραιστὸν rectius for-
 tasse libri præter C.D. Vid. annot.
 ad 5, 4, 61, et Thes. Stephani.

ἐδύνατο B.D.F. Ceteri ἠδύνατο.
 5. ἐκείσε] Vere, ut e s. 16. et 20.

ἤρετο αὐτὸν τίνος δεόμενος ἦκοι. ὁ δ' εἶπεν αὐτονόμους καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις εἶναι, ὥσπερ καὶ τὰς ἐν τῇ παρ' ἡμῖν Ἑλλάδι. πρὸς ταῦτ' εἶπεν ὁ Τισσαφέρνης, Εἰ τοίνυν θέλεις σπείσασθαι ἕως ἂν ἐγὼ πρὸς βασιλέα πέμψω, οἶμαι ἂν σε ταῦτα διαπραξάμενον ἀποπλεῖν, εἰ βούλοιο. Ἀλλὰ βουλοίμην ἂν, ἔφη, εἰ μὴ οἰοίμην γε ὑπὸ σοῦ ἐξαπατᾶσθαι. ἀλλ' ἔξεστιν, ἔφη, σοι τούτων πίστιν δόντα καὶ παρ' ἐμοῦ πίστιν λαβεῖν ἢ μὴν ἀδόλως σοῦ πράττοντος ταῦτα ἡμᾶς μηδὲν τῆς σῆς ἀρχῆς βᾶδίκησειν ἐν ταῖς σπονδαῖς. ἐπὶ τούτοις ῥηθείσι Τισσαφέρνης [6] μὲν ὤμοσε τοῖς πεμφθείσι πρὸς αὐτὸν Ἡριππίδα καὶ Δερκυλίδα καὶ Μεγίλλω ἢ μὴν πράξειν ἀδόλως τὴν εἰρήνην, ἐκείνοι δὲ ἀντόμοσαν ὑπὲρ Ἀγησιλάου Τισσαφέρνει ἢ μὴν ταῦτα πράττοντος αὐτοῦ ἐμπεδώσειν τὰς σπονδάς. ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρνης ἂ ὤμοσεν εὐθύς ἐψεύσατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰρήνην ἔχειν στρατευμα πολὺ παρὰ βασιλέως πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος δὲ, καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὅμως ἐπέμενε ταῖς σπονδαῖς.

7 Ὡς δὲ ἡσυχίαν τε καὶ σχολὴν ἔχων ὁ Ἀγησίλαος διέτριβεν [7] ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ἅτε συντεταραγμένων ἐν ταῖς πόλεσι τῶν πολιτειῶν, καὶ οὔτε δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὥσπερ ἐπ' Ἀθηναίων, οὔτε δεκαρχίας, ὥσπερ ἐπὶ Λυσάνδρου, ἅτε γιγνώσκοντες πάντες τὸν Λύσανδρον, προσέκειντο αὐτῷ ἀξιοῦντες διαπράττεσθαι αὐτὸν παρ' Ἀγησιλάου ὧν ἐδέοντο· καὶ διὰ ταῦτα αἰεὶ παμπληθῆς ὄχλος θεραπεύων αὐτὸν ἠκολούθει, ὥστε ὁ μὲν

apparet. Diodorus 14, 79: Ἐκεῖ δὲ στρατολογήσας τετρακισχιλίους προήγαγε τὴν δύναμιν εἰς ἵπαιθρον οὔσαν πεζῶν μὲν μυρίων, ἵππέων δὲ τετρακοσίων. Ceterum annus hic est Xenophonteus 15, ut docuit Manso Spartæ vol. 3, part. 2, p. 188. SCHN.

αὐτονόμους B.C.D.F.I.V. et pr. E. Ceteri δτι αὐτονόμους.

οἰοίμην] οἱ ceteris erasis F. οἶε A.C.E. Ald., corrigente I., ὀκνοίην V. in N. 401 apud Valcken., de quo v. ad 3, 3, 2.

δόντα καὶ παρ' ἐμοῦ πίστιν ex conjectura inserui ad supplendum sententiæ hiatus, per quem omnia quæ Tissapherni conveniunt, in Agesilaum, et vicissim quæ Agesilao, in Tissaphernem conferebantur.

ἀδικήσειν] ἐμποδίσειν V.

6. Μεγίλλω] Μεγάλω B.D.E.K.V. Ceteri Μεγαλίω. Megillus Spartanus est apud Platonem in Legibus, alii apud alios.

πράττοντος] προστάττοντος B.D.I. ἐμπεδώσειν] ἄξειν ἀδόλως σπονδάς ὀρισάμενος τῆς πράξεως τρεῖς μῆνας Xenophon in Agesilao 1, 10. et Polyænus 2, 1, 9. SCHN.

παρὰ om. E.F. Ald., corrigente I. ἐπέμενε] ἐνέμεινε Agesil., quod recepi. SCHN. Recte fortasse, quantum etiam ἐπιμένειν similiter dici ostendunt exempla ad Thes. Stephani citata.

7. δέ] δὴ B.E. Ald. ἔχων B.D.E.F.I.K.V. Ceteri ἄγων.

8' Ἀγησίλαος ιδιώτης ἐφαίνετο, ὁ δὲ Λύσανδρος βασιλεύς. ὅτι [8] μὲν οὖν ἔμνηε καὶ τὸν Ἀγησίλαον ταῦτα ἐδήλωσεν ὕστερον· οἷ γε μὴν ἄλλοι τριάκοντα ὑπὸ τοῦ φθόνου οὐκ ἐσίγων, ἀλλ' ἔλεγον πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ὡς παράνομα ποιοίη Λύσανδρος τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἤρξατο προσάγειν τινὰς τῷ Ἀγησίλαῳ ὁ Λύσανδρος, πάντας οἷς γνοίη αὐτὸν συμπράττοντά τι ἡττωμένους ἀπέπεμπεν. ὡς δ' αἰεὶ τὰ ἐναντία ὧν ἐβούλετο ἀπέβαινε τῷ Λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γιγνώμενον· καὶ οὔτε ἔπεσθαι ἑαυτῷ ἔτι εἶα ὄχλον τοῖς τε συμπράξαι τι δεομένοις σαφῶς ἔλεγεν ὅτι ἔλαττον ἔξοιεν, εἰ αὐτὸς 9 παρείη. βαρέως δὲ φέρων τῇ ἀτιμίᾳ, προσελθὼν εἶπεν, ὦ Ἀγησίλαε, μειοῦν μὲν ἄρα σύγε τοὺς φίλους ἠπίστω. Ναὶ μὰ [9] Δι', ἔφη, τοὺς γε βουλομένους ἐμοῦ μείζους φαίνεσθαι· τοὺς δὲ γε αὔξοντας εἰ μὴ ἐπισταίμην ἀντιτιμᾶν, αἰσχυνοίμην ἄν. καὶ ὁ Λύσανδρος εἶπεν, Ἀλλ' ἴσως, [ἔφη,] καὶ μᾶλλον εἰκότα σὺ ποιεῖς ἢ ἐγὼ ἔπραττον. τάδε οὖν μοι ἐκ τοῦ λοιποῦ χάρισαι, ὅπως ἂν μήτ' αἰσχύνομαι ἀδυνατῶν παρὰ σοὶ μήτ' ἐμποδῶν σοι

8. ἔμνηε B.C.D.F.V. ἐκίνει V. apud Valcken., de quo ad 3, 3, 2. Ceteri ἔμεινε. "μανέντες similiter de iratis est in Anab. 2, 5, 10. admista tamen insaniz notione." SCHN. Activi exemplis Aristoph. Thesm. 561, Eur. Ion. 520, ad Stephani Thes. allatis Wytttenbach. Bibl. Crit. vol. 3, part. 4, p. 45, addit epigr. Anth. Pal. 7, 221, 6: * Ἡ καὶ σὴν Κύπρις ἔμνηε φρένα; Passivi de Iratis dicti exemplis ibidem ab me citatis addere licet argum. Æsch. Sept. p. 37, 5 ed. Oxon.: Πληγείς δὲ παρὰ τοῦ Λαίου ἐμάνη ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· 12: Ἡ δὲ Σφίγξ μανείσα ἀνέιλεν αὐτήν.

ἐπεὶ δὲ] ἐπεὶ V.

τριάκοντα] Conf. s. 2.

καὶ οὔτε] καὶ ἔτι οὔτε B., sed deleto eadem manu ἔτι, quod post ἑαυτῷ om. V.

9. μὲν ἄρα B.C.D.V. Ceteri μὲν αἰεὶ ἄρα. Conf. Cyrop. 2, 1, 4, Anab. 7, 6, 11. Volum. Herculan. part. 1, p. 16, ed. Oxon.: Λύσανδρος Ἀγησίλαῳ καταστήσαντι κρεοδαίτην ἑαυτὸν, Ἡπίστασός γε σὺ τοὺς φίλους, εἶπεν, ἔλαττον.

ἠπίστω] Plutarch. Lysandr. c. 23: Ἡ καλῶς ἦδεις φίλους ἔλαττον. In Agesil. c. 8: Ἡδεὶς ἄρα σαφῶς φίλους

ἔλαττον. SCHN.

ἐμοῦ μείζους] μείζους ἐμοῦ V.

ἀντιτιμᾶν] ἀν τιμᾶν K.

εἶπεν B.D.E.F.I. Ceteri ἔφη.

Ἀλλ' ἴσως B. Plut. locis infra cit.

Ceteri ἴσως.

ἔφη, καὶ D.F.I.V. ἂν ἔφη καὶ E. καὶ B.

σὺ post εἰκότα ponunt A.B.C.D.F. I.V. post ἴσως ceteri, om. E.

εἰκότα ποιεῖς] Plutarch. Lys. 1. c.: Ἀλλ' ἴσως μὲν, ὦ Ἀγησίλαε, σοὶ, λέλεκται μᾶλλον ἢ ἐμοὶ πέπρακται. In Agesil.: Ἀλλ' ἴσως ταῦτά σοι λέλεκται βέλτιον ἢ ἐμοὶ πέπρακται. Ex quibus locis manifestum esse puto vitium hujus loci, ubi legendum censeo εἰκότα λέγεις, hoc sensu: quæ tu dicis contra me, habent quidem veri aliquam similitudinem ex tua interpretatione, facta tamen mea a veritate suspicionis tuæ longissime remota videbis, si ea cum animo meo propius inspexeris. SCHN.

οὖν] νῦν Ald., corrigente K.

ἐκ τοῦ λοιποῦ] Demosth. p. 1168, 1: Ἐάν δ' ἄρα μὴ ἐπιτυγχάνητε τούτου, ἐκ τῶν ὑπολοίπων τούτῳ τὴν ψῆφον ὑμᾶς προσθέσθαι.

ὅπως ἂν B.C.D.E.F.I.V. Cet. ὅπως. σοὶ δ] σοὶ ὦν V.

ὦ, ἀπόπεμψόν ποί με. ὅπου γὰρ ἂν ὦ, πειράσομαι ἐν καιρῷ
 10 σοι εἶναι. εἰπόντος δὲ ταῦτα ἔδοξε καὶ τῷ Ἀγησιλάῳ οὕτω [10]
 ποιῆσαι, καὶ πέμπει αὐτὸν ἐφ' Ἑλλησπόντου. ἐκεῖ δὲ ὁ Λυ-
 σανδρος αἰσθόμενος Σπιθριδάτην τὸν Πέρσην ἐλαττούμενόν τι
 ὑπὸ Φαρναβάζου, διαλέγεται αὐτῷ καὶ πείθει ἀποστῆναι ἔχοντα
 τοὺς τε παῖδας καὶ τὰ περι αὐτὸν χρήματα καὶ ἰππέας ὡς δια-
 κοσίους. καὶ τὰ μὲν ἄλλα κατέλιπεν ἐν Κυζίκῳ, αὐτὸν δὲ καὶ
 τὸν υἱὸν ἀναβιβασάμενος ἤκεν ἄγων πρὸς Ἀγησίλαον. ἰδὼν δὲ
 ὁ Ἀγησίλαος ἤσθη τε τῇ πράξει καὶ εὐθὺς ἀνεπυθάνετο περὶ
 τῆς Φαρναβάζου χώρας τε καὶ ἀρχῆς.

11 Ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι [11]
 στρατεύματι παρὰ βασιλέως προεῖπεν Ἀγησιλάῳ πόλεμον, εἰ
 μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμο-
 νίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζον-
 τες ἐλάττω τὴν παρούσαν εἶναι δύναμιν Ἀγησιλάῳ τῆς βασι-
 λέως παρασκευῆς, Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ
 ἀπαγγεῖλαι Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν ὡς πολλὴν
 χάριν αὐτῷ ἔχει, ὅτι ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς
 θεοὺς ἐκτήσατο, τοῖς δ' Ἑλλησι συμμάχους ἐποίησεν. ἐκ δὲ
 τούτου εὐθὺς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι
 ὡς εἰς στρατείαν, ταῖς δὲ πόλεσιν εἰς ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι
 στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν προεῖπεν ἀγορὰν παρασκευάζειν.
 ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Ἑλλησποντίοις πέμ-
 12 πειν πρὸς ἑαυτὸν εἰς Ἔφεσον τοὺς συστρατευσομένους. ὁ δὲ [12]

10. Ἑλλησπόντου B.D.F.K.V. Ceteri Ἑλλησποντον, ut Plut. Ages. c. 8. Conf. 3, 4; 4, 3, 3.

αἰσθόμενος] αισθανόμενος V.

ἐλαττούμενόν τι] Plutarchus consequens posuit in Lysandro c. 24. προσκεκουκότα. SCHN. Xen. Agesil. 3, 3: Σπιθριδάτης εἰδὼς ὅτι Φαρνάβαζος γῆμαι μὲν τὴν βασιλέως ἔπραττε θυγατέρα, τὴν δ' αὐτοῦ ἄνευ γάμων λαβεῖν ἐβούλετο, ὕβριν νομίσας τοῦτο, Ἀγησιλάῳ ἑαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισε.

ἔχοντα—χρήματα] ἔχοντα τοὺς τε παῖδας καὶ τὰ περι αὐτὸν χρήματα V.

αὐτὸν] αὐτῶν A. et corr. E. Ald.

Vid. ad 3, 2, 9.

ἰππέας] Libri ἰππέις.

εὐθὺς B.D.F.I.V. Ceteri εὐθέως.

ἀνεπυθάνετο B.D.F.V. Ceteri ἀνεπυθάνετο. "Sed nec hoc sensum loci perficit, quem rectius expressit Plutarchus: Ἀποστήσας ἤγαγε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον. ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐχρήσατο αὐτῷ πρὸς τὸν πόλεμον." SCHN.

11. παρόντες] πάντες A. Ald.

σύμμαχοι] καὶ σύμμαχοι B.

εἶναι δύναμιν B.D.I. Ceteri δύναμιν εἶναι.

φαιδρῷ] λαμπρῷ V.

αὐτῷ] αὐτὸν E.

ἔχει Agesil. 1, 16. et B.D. ἔχει F.V. Ceteri ἔχειν. "Narrationem ipsam ex Plutarcho repetiit Polyænus 2, 1, 9." SCHN.

τοῖς μὲν] τοῖς B. inter versus eadem manu.

συσκευάζεσθαι] συσκευάσασθαι V.

Τισσαφέρνης, καὶ ὅτι ἵππικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, ἡ δὲ
 Καρία ἄφιππος ἦν, καὶ ὅτι ἠγείτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ
 τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς Καρίαν
 αὐτὸν ὀρμήσειν, τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν διεβίβασεν ἐκείσε, τὸ δ'
 ἵππικὸν εἰς τὸ Μαϊάνδρου περιήγε πεδίον, νομίζων ἱκανὸς εἶναι
 καταπατήσαι τῇ ἵππῳ τοὺς Ἕλληνας, πρὶν εἰς τὰ δύσιππα
 ἀφικέσθαι. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι εὐθὺς
 τὰναντία ἀποστρέψας ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο, καὶ τὰς τ' ἐν τῇ
 πορείᾳ ἀπαντώσας δυνάμεις ἀναλαμβάνων ἤγε καὶ τὰς πόλεις
 καταστρέφετο καὶ ἐμβαλὼν ἀπροσδοκῆτοις παμπληθῆ χρήματα
 13 ἐλάμβανε. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπορεύετο· οὐ [13]
 ὀρρω δ' ὄντος Δασκυλείου, προϊόντες αὐτῷ οἱ ἵππεις ἤλανον
 ἐπὶ λόφον τινα, ὡς προϊδοῖεν τί τ' ἀμπροσθεν εἶη. κατὰ τύχην δὲ
 τινα καὶ οἱ τοῦ Φαρναβάζου ἵππεις οἱ περὶ Ῥαθίνην καὶ Βα-
 γαῖον τὸν νόθον ἀδελφόν, ὄντες παρόμοιοι τοῖς Ἕλλησι τὸν
 ἀριθμὸν, πεμφθέντες ὑπὸ Φαρναβάζου ἤλανον καὶ οὗτοι ἐπὶ
 τὸν αὐτὸν τοῦτον λόφον. ἰδόντες δὲ ἀλλήλους οὐδὲ τέτταρα
 πλέθρα ἀπέχοντας, τὸ μὲν πρῶτον ἔστησαν ἀμφότεροι, οἱ μὲν
 Ἕλληνες ἵππεις ὥσπερ φάλαγξ ἐπὶ τεττάρων παρατεταγμέ-
 νοι, οἱ δὲ βάρβαροι τοὺς πρώτους οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιή-
 σαντες, τὸ βάθος δ' ἐπὶ πολλῶν. ἔπειτα μέντοι πρόσθεν [14]

12. ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον] Dictum ut
 3, 2, 1: Νομίσας τὴν Αἰολίδα ἐπιτετε-
 χίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκῆσει Φρυγία.
 ἵππικὸν B.D.F.I.V. Agesilaus. Ce-
 teri ἵππικὸν ἅπαν.

εἰς τὸ Μαϊάνδρου] Post περιήγε po-
 nit C.
 περιήγε] περιήγαγε Ages. 1, 15, ut
 s. 21.

πεδίον ante περιήγε ponunt B.D.E.
 (ὅπερ ηγε scribens) F.V. Agesilaus,
 post περιήγε ceteri.

ἱκανὸς] ἱκανὸν D.E.F. Ald., corr. I.
 καταπατήσαι] καταπατήσθαι B.

τὰναντία ἀποστρέψας] Agesilaus ἀν-
 τιστρέψας. Anab. 4, 3, 32: Οἱ Ἕλ-
 ληνες τὰναντία στρέψαντες ἔφευγον διὰ
 τοῦ ποταμοῦ ὅτι τάχιστα.

Φρυγίας] Diodorus 14, 79: Διεξιῶν
 δὲ τὸ Καῦστριον πεδίον διεφθειρεν τὴν
 χώραν—μέχρις ὅτου κατήνησεν εἰς
 Κύμην. ἐκείθεν δὲ ὀρμηθεὶς τὸ πλεῖστον
 τοῦ θέρους τὴν τε Φρυγίαν καὶ τὰ συν-
 εχῆ διετέλεσε πορθῶν—ὑπὸ τὸ φθινό-

πωρον ἀνέκαμψεν εἰς Ἐφεσον. SCHN.
 τὰς τ' ἐν τῇ] τὰς τ' ἐν F. τὰς ἐν
 τῇ V.

πορεία] In Agesil. deinceps se-
 quitur: Ἀπαντώσας δυνάμεις ἀναλαμ-
 βάνων ἤγεν καὶ τὰς, etc. quæ h. l. re-
 stituenda sunt. SCHN. Etiam
 Valckenarius ascripserat "Hic resti-
 tuti quædam possunt ex Agesilao."

ἀπροσδοκῆτοις B.D.E.F. Ceteri
 ἀπροσδοκῆτος cum Agesilao.

ἐλαβε] ἐλάμβανε V.

13. Δασκυλείου] Δασκυλλίου A.E.
 Ceteri Δασκυλίου. Vid. annot. ad 4,
 1, 15.

προϊόντες Leonclavius. Libri προϊ-
 όντος.

αὐτῷ Kæppenus, ut 5, 4, 59. et 7,
 2, 22, προήσαν αὐτῷ, ubi libri item
 αὐτοῦ, ut hic.

Ῥαθίνην] Ῥαθίκην K.

Βαγαῖον] Βαγκαῖον A.E. correctus,
 Ald., sed corrigente I.

εἰς δώδεκα Morus. Libri ἐκ δώδεκα.

- 14 ὤρμησαν οἱ βάρβαροι. ὡς δ' εἰς χεῖρας ἦλθον, ὅσοι μὲν τῶν Ἑλλήνων ἔπαισάν τινας, πάντες συνέτριψαν τὰ δόρατα, οἱ δὲ Πέρσαι κρανείνα παλτὰ ἔχοντες ταχὺ δώδεκα μὲν ἰππέας, δύο δ' ἵππους ἀπέκτειναν. ἐκ δὲ τούτου ἐτρέφθησαν οἱ Ἕλληνες ἰππεῖς. βοηθήσαντος δὲ Ἀγησιλάου σὺν τοῖς ὀπλίταις, πάλιν
- 15 ἀπεχώρουν οἱ βάρβαροι, καὶ εἰς αὐτῶν ἀποθνήσκει. γειομένης [15] δὲ ταύτης τῆς ἵππομαχίας, θυομένη τῷ Ἀγησιλάῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ προόδῳ ἄλοβα γίνεταί τὰ ἱερά. τούτου μέντοι φανέντος στρέψας ἐπορεύετο ἐπὶ θάλατταν. γινώσκων δὲ ὅτι εἰ μὴ ἵππικὸν ἰκανὸν κτήσαιοτο, οὐ δυνήσοιτο κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι, ἔγνω τούτο κατασκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δραπετεύοντα πολεμῆν δέοι. καὶ τοὺς μὲν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ πόλεων ἵπποτροφεῖν κατέλεξε· προειπὼν δὲ, ὅστις παρέχοιτο ἵππον καὶ ὄπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὅτι ἐξέσται αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι, ἐποίησεν οὕτω ταῦτα συντόμως πράττεσθαι ὥσπερ ἂν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανοῦμενον προθύμως ζητοίη.

- 16 Ἐκ δὲ τούτου ἐπειδὴ ἔαρ ὑπέφαινε, συνήγαγε μὲν ἅπαν τὸ [16] A.C. 395. στρατεύμα εἰς Ἐφεσον· ἀσκήσαι δ' αὐτὸ βουλόμενος ἄθλα προὔθηκε ταῖς τε ὀπλιτικαῖς τάξεσιν, ἧτις ἄριστα σωματῶν ἔχοι, καὶ ταῖς ἵππικαῖς, ἧτις κράτιστα ἵππεύουσι· καὶ πελτασταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἄθλα προὔθηκεν, ὅσοι κράτιστοι πρὸς τὰ

14. συν. pro ξυν. B.D.
παλτὰ] πάντα I. margo Stephani,
χαλκᾷ E.K. ταῦτα V.
ἰππέας] ἰππεῖς B.C.D.E.V. Ceteri
ἰππῆς.

ἐκ δὲ τούτου—ἰππεῖς om. V.
ὀπλίταις] ὄπλοις V.
Περσῶν] Morus veluti glossam in-
cludit. Weiskius sequens αὐτῶν mut-
tat in ὑπ' αὐτῶν, sc. τῶν ὀπλιτῶν.
SCHN. Delevi Περσῶν ante εἰς.

15. στρέψας] τρέψας F.
θάλατταν B.F.I. θάλασσαν D.V.
Ceteri τὴν θάλασσαν. "Plutarchus
εἰς Ἐφεσον. Suspicio, hanc narra-
tionem a Diodoro 14, 80. male re-
latam fuisse ad anni sequentis expe-
ditionem: Ἀγησιλαὸς δ' ἐπεχείρησε
μὲν εἰς τὰς ἄνω σατραπείας, ἐν δὲ τοῖς
ἱεροῖς οὐ δυνάμενος καλλιεργῆσαι πάλιν
ἀπήγαγε τὴν δυνάμιν ἐπὶ θάλασσαν."

SCHN.

δυνήσοιτο] δυνήσοι B.I.
κατὰ] ἐπὶ K.
κατέλεξε] Lysias pro Mantitheo
p. 578: Κατελεγεμένος ἵππεύειν. SCHN.
παρέχοιτο ἵππον Leonclavius ex
Plutarcho. Libri παρέχοι τὸ (παρέ-
χοιτο tamen D.) ἵππικόν, etiam in
Agesilao. Conf. 4, 2, 5.
οὕτω om. C., ταῦτα om. A. Ald.,
corrigente I.

συν. pro ξυν. B.D.
16. ἐπειδὴ] ἐπεὶ C.
ἔαρ] τὸ ἔαρ hic et in Agesilao, ut
infra 4, 4, 47. ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ἐπέστη,
sine ratione Schneiderus. Conf. 4,
1, 41.

ὑπέφαινε] ὑπέφηνε F.
συν. pro ξυν. B.D.F.
ταῖς τε] ταῖς V.
ἧτις] εἰτις B. bis, altero loco V.

- προσήκοντα ἔργα φανείεν. ἐκ τούτου δὲ παρῆν ὄραν τὰ μὲν
 γυμνάσια πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν γυμναζομένων, τὸν δ' ἵππο-
 δρομον τῶν ἵππαζομένων, τοὺς δὲ ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας
 17 μελετῶντας. ἀξίαν δὲ καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἐν ἧ ἦν θεὰς ἐποίησεν [17]
 ἢ τε γὰρ ἀγορὰ ἦν μεστή παντοδαπῶν καὶ ἵππων καὶ ὄπλων
 ὀνίων, οἳ τε χαλκοτύποι καὶ οἳ τέκτονες καὶ οἳ χαλκεῖς καὶ οἳ
 σκυτοτόμοι καὶ οἳ ζωγράφοι πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατεσκευ-
 αζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως οἶεσθαι πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.
 18 ἐπερρώσθη δ' ἄν τις καὶ ἐκεῖνο ἰδὼν, Ἀγησίλαον μὲν πρῶτον, [18]
 ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἐστεφανωμένους ἀπὸ
 τῶν γυμνασίων ἀπιόντας καὶ ἀνατιθέντας τοὺς στεφάνους τῇ
 Ἀρτέμιδι. ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοντο, τὰ δὲ πολε-
 μικὰ ἀσκοῖεν, πειθαρχεῖν δὲ μελετῶεν, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα
 19 πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι; ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ κα- [19]
 ταφρονεῖν τῶν πολεμίων ῥώμην τινὰ ἐμβάλλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι,
 προείπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀλισκομένους βαρ-
 βάρους γυμνοὺς πωλεῖν. ὄρωντες οὖν οἳ στρατιῶται λευκοὺς
 μὲν διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, μαλακοὺς δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ
 αἰεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν οὐδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον ἢ
 εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.
 20 Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἤδη ἀφ' οὗ ἐξέπλευσεν [20]
 ὁ Ἀγησίλαος διεληλυθεί, ὥστε οἳ μὲν περὶ Λύσανδρον τριάκοντα
 οἴκαδε ἀπέπλεον, διάδοχοι δ' αὐτοῖς οἳ περὶ Ἑριππίδαν παρῆ-
 σαν. τούτων Ξενοκλέα μὲν καὶ ἄλλον ἔταξεν ἐπὶ τοὺς ἵππέας,

φανείεν] φανοίεν F.

ἐκ τούτου δὲ B.C.D.I. Agesilaus.
 Ceteri ἐκ δὲ τούτου.

Post ἐν ἧ ἦν libri addunt τὴν Ἐφεσον,
 omissa Agesil. I, 26, et jam a Valcken.
 seclusa.

17. ὄπλων ὀνίων] ὄπλων καὶ ὀνίων
 E. supra versum, V. Ald., corri-
 gente I.

[ζωγράφοι] σκηνοποιοὶ V.
 πολεμικὰ] τὰ πολεμικὰ V.

οἶεσθαι] Polyb. 12, 20, 7: Οὐκ ἔστιν
 ὅστις οὐκ ἂν εἶπε κατὰ τὸν Ξενοφῶντα
 τότε θεασάμενος ἐκεῖνην τὴν πόλιν ἐρ-
 γαστήριον εἶναι πολέμου, unde suspi-
 cor, h. l. olim fuisse scriptum: "Ὅστε
 τὸν θεασάμενον τὴν πόλιν οἶεσθαι π. ἐ.
 εἶναι. SCHN. Male V. autem Athen.
 p. 421 C.

18. πρῶτον B.D.E.F.I.V. Agesi-

laus. Ceteri πρῶτα.

ἀνατιθέντας] τοὺς ἀνατιθέντας pr. B.

19. μαλακοὺς] Ages. πίονας. Plutar-
 chus ἀπαλοὺς. Polyænus 2, 1, 5. τὰ μὲν
 σώματα αὐτῶν ἀσθενῆ καὶ λευκὰ διὰ τὴν
 τρυφήν. Frontinus I, 11, 17: Nudatos
 militibus suis, ut alba corpora et um-
 bratica contemnerent, ostendit. Conf.
 et Agatharchides apud Athenæum 12.
 p. 550. SCHN.

20. αὐτοῖς B.D.E.I.V. Ceteri αὐ-
 τῶν. "Sic est διάδοχος Κλεάνδρῳ
 Anabas. 7, 2, 5." SCHN.

Ξενοκλέα] Xenoclem et Scythen ad
 pugnam Chæronensem eductos nomi-
 nat Plutarchus Ages. c. 16, unde appa-
 ret quanto in pretio apud Agesilaum
 fuerint. SCHN. Conf. Diodor. 14, 80.
 ἵππέας] ἵππεῖς B.C.D.E.F.V. Ceteri
 ἱππῆς. Ad ἄλλον conf. 2, 4, 36.

Σκύθην δὲ ἐπὶ τοὺς νεοδαμόδεις ὀπλίτας, Ἑριππίδαν δ' ἐπὶ τοὺς Κυρείους, Μίγδωνα δὲ ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας, καὶ προεῖπεν αὐτοῖς ὡς εὐθὺς ἠγήσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ τὰ κράτιστα τῆς χώρας, ὅπως αὐτόθεν οὕτω τὰ
 21 σώματα καὶ τὴν γνώμην παρασκευάζουσι ὡς ἀγωνιούμενοι. ὁ [21] μέντοι Τισσαφέρης ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν πάλιν βουλόμενον ἐξαπατήσῃαι, εἰς Καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι ἐμβαλεῖν, καὶ τό τε πεζὸν καθάπερ τὸ πρόσθεν εἰς Καρίαν διεβίβασε καὶ τὸ ἵππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίων κατέστησεν. ὁ δ' Ἀγησίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ὥσπερ προεῖπεν εὐθὺς εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε. καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ εἶχε, τῇ δὲ
 22 τετάρτῃ ἦκον οἱ τῶν πολεμίων ἵππεῖς. καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν [22] σκευοφόρων εἶπεν ὁ ἡγεμὼν διαβάντι τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι, αὐτοὶ δὲ κατιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρμένους εἰς ἀρπαγὴν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν.

Κυρείους] Κυρείους B.D.I. κυριεύους F. De iis v. 3, 1, 6 seq.; 2, 7.

Μίγδωνα] Μύγδωνα B.D.F.L.V. καὶ προεῖπεν αὐτοῖς] καὶ ἐπὶ τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἵνα εἴλεγεν pro his V., partim ex s. 21.

ὡς B.D.E.F.V. Agesilaus. Ceteri ὅτι ὡς.

τὰ κράτιστα] Plutarchus εἰς Λυδίας. Polyænus 2, 1, 9: Ἀγησίλαος ἐπὶ τὰς Σάρδεις ἐλαύνων, καθῆκε λογοποιούς, ὡς ἐξαπατῶν Τισσαφέρην στέλλεται μὲν ἐπὶ Λυδίας, τρέπεται δὲ ἀφανῶς ἐπὶ Καρίας. Ita locus ille legendus est, quem vertisse videtur Frontinus 1, 8, 11. SCHN.

οὕτω] οὐσω E. αὐτῷ Agesilaus.

21. λέγειν—ἐξαπατήσῃαι] λέγειν αὐτοῖς προσποιούμενος (sic), ἢ αὐτὸν ἐξαπατήσῃ V., in quo ultimum voc. scriptum—πατή.

ἐμβαλεῖν] ἐκβαλεῖν E. Ald., corr. I. In B. quum simillimi sint ductus ἐμ et ἐκ, hic potius ἐμ est quam ἐκ. κατέστησεν] κατέπεμπε V.

ὥσπερ προεῖπεν εὐθὺς] ὥσπερ πρότερον ἐπηγγεῖλατο V.

τόπον] Est regio. Demosth. Reiskii p. 49. ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν τῷ τόπῳ τοῦτ' ἡγήσους. et p. 475. τὸν περὶ Θρά-

κην τόπον. Plutarchus Ages. c. 10. τὸ περὶ Σάρδεις πεδίων. SCHN.

22. εἶπεν ὁ ἡγεμὼν Agesilaus, εἶπε F. Ceteri εἶπε. "Agesil. εἶπεν ὁ ἡγεμὼν, quia de Persico duce est sermo. Atque ita h. l. scribit et interpretatur Leonclavius, quem cum Weisko sequor. Compara s. 24. Diodorus 14, 80: Ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν εἰς τὸ Καύστρου πεδίων καὶ τὴν περὶ Σίτυλον χώραν ἐδήλωσε τὰς τῶν ἐγχωρίων κτήσεις.— Ἀγησίλαος δὲ εἰς πλωθλὸν συντάξας τοὺς στρατιώτας ἀντείχετο τῆς παρὰ τὸν Σίτυλον παρωρείας ἐπιτηρῶν καιρὸν εὐθετον εἰς τὴν τῶν πολεμίων ἐπίθεσιν, ἐπελθὼν δὲ τὴν χώραν μέχρι Σάρδεων ἐφθείρε τοὺς τε κήπους καὶ τὸν παράδεισον τὸν Τισσαφέρους — μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπιστρέψας, ὡς ἀνὰ μέσον ἐγενήθη τῶν τε Σάρδεων καὶ Θυβάρων ἀπέστειλε Ξενοκλέα τὸν Σπαρτιάτην μετὰ χιλίων καὶ τετρακοσίων στρατιωτῶν νυκτὸς εἰς τινα δασὺν τόπον, ὅπως ἐνεδρεύσῃ τοῖς βαρβάροις. αὐτὸς δὲ αἰμ' ἡμέρα πορευόμενος μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ τὴν μὲν ἐνέδραν παρήλλαξεν, οἱ δὲ βάρβαροι προσπίπτοντες ἀτάκτως τοῖς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἐξήπτοντο παραδόξως, ἐξαιφνης ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοὺς Πέρσας. Nimis igitur jejune et obscure narravit hæc Xenophon." SCHN.

- αἰσθόμενος δὲ ὁ Ἀγησίλαος, βοηθεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἰππέους. οἱ δ' αὖ Πέρσαι ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρε-
 23 τάξαντο παμπληθέσι τῶν ἰππέων τάξεσιν. ἔνθα δὴ ὁ Ἀγησίλαος [23]
 γινώσκων ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις οὐπω παρείη τὸ πεζόν, αὐτῷ
 δὲ οὐδὲν ἀπείη τῶν παρεσκευασμένων, καιρὸν ἠγήσατο μάχην
 συνάψαι, εἰ δύναίτο. σφαγιασάμενος οὖν τὴν μὲν φάλαγγα
 εὐθύς ἠγεν ἐπὶ τοὺς παρατεταγμένους ἰππέας, ἐκ δὲ τῶν ὀπλιτῶν
 ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἧβης θεῖν ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτα-
 σταῖς εἶπε δρόμῳ ὑψηγεῖσθαι. παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἰππεύσιν
 ἐμβάλλειν, ὡς αὐτοῦ τε καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἐπομένου.
 24 τοὺς μὲν δὴ ἰππέας ἐδέξαντο οἱ Πέρσαι· ἐπεὶ δ' ἅμα πάντα τὰ [24]
 δεινὰ παρῆν, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθύς ἐν τῷ ποταμῷ
 ἔπεσον, οἱ δ' ἄλλοι ἔφευγον. οἱ δ' Ἕλληνες ἐπακολουθοῦντες
 αἰρούσι καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν πελτασταί,
 ὥσπερ εἰκὸς, εἰς ἀρπαγὴν ἐτράποντο· ὁ δ' Ἀγησίλαος κύκλῳ
 πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια περιστρατοπεδεύσατο. καὶ ἄλλα
 τε πολλὰ χρήματα ἐλήφθη, ἃ εὔρε πλεόν ἢ ἐβδομήκοντα τά-
 λαντα, καὶ αἱ κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν, ἃς Ἀγησίλαος εἰς
 τὴν Ἑλλάδα ἀπήγαγεν.
 25 Ὅτε δ' αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν [25]
 ἔτυχεν ὧν ὥστε ἠτιῶντο οἱ Πέρσαι προδεδῶσθαι ὑπ' αὐτοῦ.
 γνοὺς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεὺς Τισσαφέρνην αἴτιον

ὁ Ἀγησίλαος B.D. Agesilaus. Ceteri Ἀγησίλαος.

ἀντιπαρετάξαντο παρέξαντο F.

23. ἔνθα δὴ ὁ B.D.F.V. Agesilaus. ἔνθα καὶ E. Ceteri ἔνθα δὴ.

ὅτι τοῖς μὲν] ὅτι μὲν τοῖς B. ὅτι τοῖς F.

ἀπείη A.B.C.D.F.V. Agesilaus. ἀπήει E. Ald.

καιρὸν B.D.E.F.I.V. Agesilaus. Ceteri καλόν.

συν. pro ξυν. B.D.

παρατεταγμένους] ἀντιτεταγμένους reclus Agesilaus, aut legendum ἀντιπαρατετ.

ὀπλιτῶν Agesilaus. Libri ἰππέων. "Plutarchus Agesil. c. 10: Καὶ τοῖς μὲν ἰππεύσιν ἀναμίξας τὸ πελταστικὸν ἐλαύνειν ἐκέλευσεν ὡς τάχιστα καὶ προσβάλλειν τοῖς ἐναντίοις. Sed is alium videtur auctorem sequi." SCHN.

ἐμβάλλειν] ἐκβάλλειν E.

τὰ δέκα B. Ceteri τοὺς δέκα. V. annot. ad 2, 4, 32.

ὡς] ὥστε K.

24. ἔπεσον] ἐνέπεσον A. Ald., corrigente I.

ἔφευγον B.D.E.F.V. Agesilaus. Ceteri ἔφυγον.

καὶ πολέμια] καὶ πολέμια καὶ ποτάμια K.

ἄλλα τε] ἄλλ' ἅττα A.E. Ald., corrigente I. ἄλλα τοι D. ἄλλα τὰ E.

χρήματα] Polyænus 1. c. ὁ δὲ Δάκων κατέδραμε Λυδίαν καὶ λείαν πολλὴν κατέσυρεν. Frontinus: Ipse Lydiam, ubi caput hostium regni erat, irrupit, oppressisque qui illic agebant, pecunia regia potitus est. SCHN.

εἶρε] Vendita fuerunt. Vide ad Com. 2, 5, 5. SCHN.

25. ἔτυχεν ὧν] Contra Diodorus 14, 80: Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης Τισσαφέρνης μὲν εἰς Σάρδεϊς ἀπεχώρησε. SCHN. αὐτοῦ] αὐτοῦ B.D.

εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ αὐτοῦ, Τιθραύστην καταπέμψας ἀποτέμνει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. τοῦτο δὲ ποιήσας ὁ Τιθραύστης πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον πρέσβεις λέγοντας, ὦ Ἀγησίλαε, ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν ἔχει τὴν δίκην βασιλεὺς δὲ ἀξιοὶ σὲ μὲν ἀποπλεῖν οἴκαδε, τὰς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ
 26 πόλεις αὐτονόμους οὔσας τὸν ἀρχαῖον δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν. ἀποκριναμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου ὅτι οὐκ ἂν ποιήσειε ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν, Σὺ δ' ἄλλὰ, ἕως ἂν πύθῃ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, μεταχώρησον, ἔφη, εἰς τὴν Φαρναβάζου, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τὸν σὸν ἐχθρὸν τετιμώρημαι. Ἔως ἂν τοῖνον, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκείνῳ μὲν δὴ ὁ Τιθραύστης δίδωσι τριάκοντα τάλαντα· ὁ δὲ λαβὼν
 27 ἦε ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου Φρυγίαν. ὄντι δ' αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ [26] τῷ ὑπὲρ Κύμης ἔρχεται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ ὅπως γινώσκοι καὶ καταστήσασθαι ναύαρχον ὄντινα αὐτὸς βούλοιο. τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιῷδε λογισμῷ, ὡς εἰ ὁ αὐτὸς ἀμφοτέρων ἄρχοι, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον εἶναι, καθ' ἐν οὔσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις, τό
 28 τε ναυτικόν, ἐπιφαινομένου τοῦ πεζοῦ ἔνθα δέοι. ἀκούσας δὲ [27] ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος, πρῶτον μὲν ταῖς πόλεσι παρήγγειλε ταῖς

ἀποτέμνει] A matre instigatus Parysatide interfecit. Diodorus l. c. et Polyænus 7, 16, qui dolum narrat. SCHN.

πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον πρέσβεις B.D. Ceteri πρέσβεις πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον.

26. ἀποκριναμένου B.C.D.F.V. Ceteri ἀποκρινομένου. "Similis est locus supra 3, 2, 23." SCHN.

ἐπειδὴ καὶ] ἐπειδὴ μὲν A. Ald.
 πορεύωμαι] πορεύομαι E. Ald.
 δίδου δὴ B.D. δίδου δὲ V. Ceteri δίδου.

τὰ ἐπιτ] ἐπιτ. V.
 δὴ] δὲ E.

τάλαντα] Diodorus 14, 80: Αὐτὸς δὲ τὸν Ἀγησίλαον πείσας εἰς λόγους ἐλθεῖν ἐξαμνηναίου ἀνοχὰς ἐποίησατο. Isocrates Panegy. c. 41: Τὴν μὲν γε μετ' Ἀγησιλάου στρατιάν ὀκτῷ μῆνας ταῖς ἑαυτῶν δαπάναις διέθρεψαν. SCHN.

Φρυγίαν] Diodorus: Ἀγησίλαος ἐπεχείρησε μὲν εἰς τὰς ἄνω σατραπείας, ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς οὐ δυνάμενος καλλιερῆσαι, πάλιν ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ θάλασ-

σαν. Sed vide ad §. 15. SCHN.

27. Κύμης B.D.I. Ceteri κόμης. "Κύμην scribere suasit Fr. Portus et mediterraneanam interpretatur, quæ Φρικωνίτις et Larisa etiam dicta fuerit. Hoc receperunt Leonclavius et Stephanus, in quarum editionum margine legitur etiam Κανῆς ex libro 4, 1, 10. Equidem Κύμην approbo propter locum Diodori 14, 79. supra jam allatum, ubi Agesilaus, simulato in Cariam itinere, cum Cymam usque pervenisset, subito devertitur et Phrygiam invadit." SCHN.

ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ] Soli Agesilao id contigisse, ut imperium classis simul illi permitteretur, annotat Plutarch. c. 10. et Pausanias 3, 9. SCHN.
 τοῦτο—ἄρχει] ἔγνωσαν γὰρ ὅθ' οὐτῷ V.

ἀμφοτέρων] ἀμφότερα E.F. Ald., corrigente I.

ἄρχοι B.D. Ceteri ἄρχει.

28. παρήγγειλε] παρήγγειλται ἐν B. post παρήγγειλε erasit aliquid E.

ἐν ταῖς νήσοις καὶ ταῖς ἐπιθαλαττιδίαις τριήρεις ποιῆσθαι ὀπόσας ἐκάστη βούλοιο τῶν πόλεων. καὶ ἐγένοντο καιναί, ἐξ ὧν αἱ τε πόλεις ἐπηγγείλαντο καὶ οἱ ἰδιῶται ἐποιοῦντο χαρί-
29 ζεσθαι βουλόμενοι, εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Πείσανδρον δὲ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον κατέστησε, φιλότιμον μὲν καὶ ἐρρωμένον τὴν ψυχὴν, ἀπειρότερον δὲ τοῦ παρασκευάζεσθαι ὡς δεῖ. καὶ Πείσανδρος μὲν ἀπελθὼν τὰ ναυτικὰ ἔπραττεν ὁ δ' Ἀγησίλαος, ὥσπερ ὄρμησεν, ἐπὶ τὴν Φρυγίαν ἐπορεύετο.

ΚΕΦ. Ε.

1 Ὁ μὲντοι Τιθραύστης, καταμαθεῖν δοκῶν τὸν Ἀγησίλαον καταφρονοῦντα τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ οὐδαμῇ διανοούμενον ἀπίεναί ἐκ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίδας ἔχοντα μεγάλας αἰρήσειν βασιλέα, ἀπορῶν τί χρωῖτο τοῖς πράγμασι, πέμπει Τιμοκράτην τὸν Ῥόδιον εἰς Ἑλλάδα, δούς χρυσίον εἰς πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ κελεύει πειρᾶσθαι πιστὰ τὰ μέγιστα λαμβάνοντα διδόναι τοῖς προεστηκόσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐφ' ᾧτε πόλεμον ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐκείνος δ' ἐλθὼν δίδωσιν ἐν Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἴσμηνία καὶ Γαλαξιδώρω, ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμολάῳ τε καὶ Πολυάνθει, ἐν Ἀργεὶ δὲ Κύλωνι τε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οὐ μεταλα- [2]

ἐν ταῖς] ἐν τοῖς A.B.C.

ἐκάστη] ἐκάστους B.

καιναί] ε super ai E. eadem manu.

κεναὶ I.

ἐπηγγείλαντο] ἀπηγγείλαντο F.

ἐς] ὡς V.

29. ἀπειρότερον] Plutarchus et seniores et prudentiores adfuisse ait. Sed nimius fuit Agesilai in suos amor et studium in amicos. SCHN.

1. Τιμοκράτην] om. cum lacuna V. "Pausanias 3, 9. cum nostro facit; sed Plutarchus Artaxerx. c. 20. Hermocratem appellat." SCHN.

Ἑλλάδα B.C.D.F.I. Ceteri τὴν Ἑλλάδα.

δ' ἐλθὼν] ἐλθὼν L.

πεντήκοντα τάλαντα] Agesilaus hinc decem millibus sagittariorum, hoc est numorum Persicorum sagittario signatorum, expulsum se ex Asia esse aiebat, auctore Plutarcho c. 15. Hæc pecunia seditiones civitatum Græcarum et bellum contra Lacedæmonios concitavit. SCHN.

Ἀνδροκλείδα] Plutarchus Lys. c. 27. hunc cum Amphitheo, Pausanias l. c. cum Ismenia et Amphithemin nominat. Amphitheum a Spartanis harmostis in carcerem conjectus, et tunc, cum exsules redirent, liberatum, sæpius nominat Plutarchus de Genio Socratis p. 577 D, et alibi. Igitur scriptura Amphitheus vera esse videtur. Galaxidorum Ismenia superfuisse cognoscitur indidem ex Plutarcho p. 577 A et 580 B. Sed mirum Diodorum et quem is fuit secutus nihil de his pecuniis tradere, in quibus Xenophon criminis maximi accusandi occasionem sibi reperisse visus est. SCHN.

Γαλαξιδώρω] Γαλαξία δῶρα V.

Πολυάνθει] Eundem nominat Thucyd. 7, 34. SCHN.

Κύλωνι B.F.V. Κώλωνι K. Ceteri Κύκλωνι. "Pausanias Cylonem et Sodamam nominat, cujus libri pauci Κύκλων." SCHN.

2. Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες]

βόντες τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον, *νομίζοντές τε αὐτῶν ἄρχεσθαι. οἱ μὲν δὲ δεξάμενοι τὰ χρήματα εἰς τὰς οἰκείας πόλεις διέβαλλον τοὺς Λακεδαιμόνιους· ἐπεὶ δὲ ταύτας εἰς μῖσος αὐτῶν προήγαγον, συνίστασαν καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

- 3 Γινώσκοντες δὲ οἱ ἐν ταῖς Θήβαις προεστῶτες ὅτι εἰ μὴ [3] τις ἄρξει πολέμου, οὐκ ἐβελήσουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι λύνει τὰς σπονδὰς πρὸς τοὺς συμμάχους, πείθουσι Λοκρούς τοὺς Ὀπουντίους ἐκ τῆς ἀμφισβητήσιμου χώρας Φωκεῦσι τε καὶ ἑαυτοῖς χρήματα τελέσαι, νομίζοντες τοὺς Φωκέας τούτου γενομένου ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Λοκρίδα. καὶ οὐκ ἐψεύσθησαν, ἀλλ' εὐθύς οἱ

Pausanias ait Athenienses Cephalum et Epicratem, σακέσφορον appellatum, partem pecuniæ etiam accepisse. SCHN.

τούτου om. I.V.

νομίζοντές τε αὐτῶν] ἐνόμιζόν τε αὐτῶν τὸ ἄρχεσθαι Leonclavius, i. e. putabant, suas partes esse bellum auspicari. Contra Morus quædam excidisse putat, quæ efficerent hunc sensum: quod existimabant indignum se esse sub aliorum esse imperio, scilicet Lacedæmoniorum. Recte. Igitur fortasse inserendum ἀνάξιον. Huc facit infra §. 10. Sed brevior ratio emendandi αὐτῶν τὸ ἄρχειν est. SCHN. Altera poscit τὸ pro τε.

διέβαλλον B.D.V. Ceteri διέβαλον.

3. ἄρξει B. ἄρξει F. Ceteri ἄρξει.

σπονδὰς] Repetendus videatur articulus, ut apud Thucyd. 6, 105: Καὶ Ἀθηναῖοι Ἀργείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβόηθησαν, αἵπερ τὰς σπονδὰς φανερώτατα τὰς πρὸς τοὺς Λακεδαιμόνιους αὐτοῖς ἔλυσαν, libri multi omittunt τὰς alterum et τοὺς. Diodor. 13, 8 extr.: Λακεδαιμόνιοι τὰς σπονδὰς ἔλυσαν τὰς πρὸς Ἀθηναίους. Sed Thucyd. 5, 61 init.: Ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὠκνον λῦσαι πρὸς τοὺς Λακεδαιμόνιους, nisi excidit τὰς.

ἑαυτοῖς—τελέσαι] Pertinet ἑαυτοῖς ad Locros Opuntios. Pausanias 3, 9. Locri ex Amphissa initium belli fecerunt: Τοῖς γὰρ δὴ Λοκροῖς ἢ πρὸς τοὺς Φωκέας ἐτύγχανεν οὕσα ἀμφισβητήσιμος γῆ. ἐκ ταύτης τὸν τε σίτον ἀκμάζοντα ἔταμον καὶ ἤλασαν λείαν ἀγοντες. Sed Amphissa maxima fuit

Locrorum Ozolarum civitas. Hanc inprimis controversiam de agris habuisse cum Phocensibus ait Pausanias; atque ipsa Amphissa videtur in controversia fuisse inter Phocenses et Locros. Herodotus 8, 32: Ἀμφισσαν πόλιν τὴν ὑπὲρ τοῦ Κρισαίου πεδίου οἰκομένην. c. 36 τὴν Λοκρίδα vocat. Thucydides 3, 101. ad Locros Ozolas Amphissenses refert, addens eos cum Lacedæmonii fecisse διὰ τὸ τῶν Φωκέων ἔχθος. Locri οἱ Ἀμφισσεῖς agrum olim Cirrhæorum et Craugalidarum exsecratum ab Amphictyonibus excolere cœperant. Conf. Æschines contra Ctesiph. p. 504, ubi historia agri narratur. Hinc, qui Epaminondam interfecisse se jactabat Eucnam Amphissensis, heroicos honores nactus fuit apud Phocenses, auctore Plutarcho in Amatorio p. 761 D. [De regione controversa conf. Müller. Dor. vol. 2, p. 534. ed. sec.] Pro τελέσαι Morus ex loco Pausaniæ comparato legendum censebat ἀρπάσαι aut λαμβάνειν. Facillima est emendatio ἐλάσαι. Bellum hic descriptum dici solebat Βεωτικῆ. Breviter hæc narrat Diodorus 14, 8. sub Olympiade 96, 1. SCHN. Favorinus p. 1740, 44: Τελεῖν καὶ τὸ εἰσπράττειν καὶ ἀπατεῖν. Sed hic scripturam suspectam reddit etiam quod τελέσειν pr. fuit in B., unde eadem manus fecit τελέσαι. Et verum videtur ἐλάσαι aut λεηλατῆσαι, ut 4, 8, 30: Ἐκ τῶν οὐ προσχωρουσῶν (πόλεων) λεηλατῶν χρήματα τοῖς στρατιώταις παρέχων, ubi παρέχων omittunt libri optimi.

Φωκείς ἐμβαλόντες εἰς τὴν Λοκρίδα πολλαπλάσια χρήματα
 4 ἔλαβον. οἱ οὖν περὶ τὸν Ἀνδροκλείδαν ταχὺ ἔπεισαν τοὺς [4]
 Θηβαίους βοηθεῖν τοῖς Λοκροῖς, ὡς οὐκ εἰς τὴν ἀμφισβητήσι-
 μον, ἀλλ' εἰς τὴν ὁμολογουμένην φιλίην τε καὶ σύμμαχον εἶναι
 Λοκρίδα ἐμβεβληκότων αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι ἀντεμβαλόν-
 τες εἰς τὴν Φωκίδα ἐδήουν τὴν χώραν, εὐθύς οἱ Φωκεῖς πέμπουσι
 πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἤξιον βοηθεῖν αὐτοῖς, διδάσκον-
 τες ὡς οὐκ ἤρξαντο πολέμου, ἀλλ' ἀμυνόμενοι ἦλθον ἐπὶ τοὺς
 5 Λοκρούς. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι ἄσμενοι ἔλαβον πρόφασιν [5]
 στρατεῦειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, πάλαι ὀργιζόμενοι αὐτοῖς τῆς
 τε ἀντιλήψεως τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος δεκάτης ἐν Δεκελείᾳ καὶ
 τοῦ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ μὴ ἐθελῆσαι ἀκολουθησάσαι. ἡτιῶντο δ'
 αὐτοὺς καὶ Κορινθίους πείσαι μὴ συστρατεῦειν. ἀνεμυμή-
 σκοντο δὲ καὶ ὡς θύειν τ' ἐν Αὐλίδι τὸν Ἀγησίλαον οὐκ εἶναι
 καὶ τὰ τεθυμένα ἱερὰ ὡς ἔρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καὶ ὅτι οὐδ'
 εἰς τὴν Ἀσίαν Ἀγησιλάῳ συνεστράτεον. ἐλογίζοντο δὲ καὶ
 καλὸν καιρὸν εἶναι τοῦ ἐξάγειν στρατιὰν ἐπ' αὐτοὺς καὶ παῦσαι τῆς
 εἰς αὐτοὺς ὕβρεως· τά τε γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καλῶς σφίσιν ἔχειν,
 κρατοῦντος Ἀγησιλάου, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι οὐδένα ἄλλον πό-
 6 λεμον ἐμποδῶν σφίσιν εἶναι. οὕτω δὲ γιγνωσκούσης τῆς πό- [6]
 λεως τῶν Λακεδαιμονίων φρουρὰν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Λύ-
 σανδρον δ' ἐξέπεμψαν εἰς Φωκέας καὶ ἐκέλευσαν αὐτοὺς τε τοὺς

4. ὁμολογουμένην φιλίην] Vide ad 2, 3, 38. SCHN. φιλίην om. F. Ald., corrigente I.

ἀντεμβαλόντες] ἐμβαλόντες V.

ἤρξαντο] ἤρξαν Kœppenius, ut s. 3.

5. δεκάτης] Justinus 5, 11: "Interea Thebani Corinthiique legatos ad Lacedæmonios mittunt, qui ex manubiis portionem prædæ communis belli periculique peterent. Quibus negatis non quidem aperte bellum adversus Lacedæmonios decernunt, sed tacitis animis tantam iram concipiunt ut subesse bellum intelligi posset." Plutarchus Lysandri c. 27: Οἱ Θηβαῖοι μόνου τῆς δεκάτης ἀντεποίησαντο τοῦ πολέμου, τῶν ἄλλων συμμάχων ἡσυχάζοντων, καὶ περὶ χρημάτων ἡγανάκτησαν, ἃ Λύσανδρος εἰς Σπάρτην ἀπέστειλε. SCHN.

ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ] Conf. 2, 4, 30.

πείσαι] ποιῆσαι V.

θύειν τ'] Morus τε putat esse delendum ut superfluum; ego vero θύοντα malim, quod habet E. Conf. 3, 4, 4. SCHN. θύοντ' K.V. Sed ὡς sic repetitum vide 5, 2, 2 et 8.

τεθυμένα ἱερὰ] Pausanias: Τῶν ἱερείων καύμενα ἤδη τὰ μηρία ἀπορρίπτουσιν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, 3, 9, ubi præter Thebanos etiam Corinthios, Argivos et Athenienses Agesilaum ducem in Asiam non secutos fuisse ait. SCHN.

Ἀγησιλάῳ συνεστράτεον B.D.F.V. Ceteri ξυνεστράτεον Ἀγησιλάῳ.

καλὸν] Spurius videtur. Vid. c. 4, 23. SCHÆF. Diodor. 19, 16: Νομίζοντες εὐθετον ἔχειν καιρὸν ἔπεισάν τινος τῶν τηρούντων αὐτοὺς λῦσαι.

πόλεμον ἐμποδῶν] ἐμποδῶν πόλεμον V.

Φωκέας ἄγοντα παρῆναι καὶ Οἰταίους καὶ Ἑρακλεώτας καὶ Μηλιάς καὶ Αἰνιᾶνας εἰς Ἀλίартον. ἐκείσε δὲ καὶ Πανσανίας, ὅσπερ ἔμελλεν ἠγείσθαι, συνετίθετο παρέσεσθαι εἰς ῥητὴν ἡμέραν, ἔχων Λακεδαιμονίους τε καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους. καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος τὰ τε ἄλλα τὰ κελευόμενα ἔπραττε 7 καὶ προσέτι Ὀρχομενίους ἀπέστησε Θηβαίων. ὁ δὲ Πανσα- [7] νίας, ἐπεὶ τὰ διαβατήρια ἐγένετο αὐτῷ, καθεζόμενος ἐν Τεγέα τοὺς τε ξεναγοὺς διέπεμπε καὶ τοὺς ἐκ τῶν περιοικίδων στρατιώτας περιέμενεν. ἐπεὶ γε μὴν δῆλον τοῖς Θηβαίοις ἐγένετο ὅτι ἐμβαλοῖεν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, πρέσβεις ἔπεμψαν Ἀθήναζε λέγοντας τάδε.

8 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ μὲν μέμφεσθε ἡμῖν ὡς ψηφισαμένων [8] χαλεπὰ περὶ ὑμῶν ἐν τῇ καταλύσει τοῦ πολέμου, οὐκ ὀρθῶς μέμφεσθε· οὐ γὰρ ἡ πόλις ἐκεῖνα ἐψηφίσατο, ἀλλ' εἰς ἀνὴρ εἶπεν, ὃς ἔτυχε τότε ἐν τοῖς συμμαχοῖς καθήμενος. ὅτε δὲ παρεκάλουν ἡμᾶς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, τότε ἅπανα ἡ πόλις ἀπεψηφίσατο μὴ συστρατεύειν αὐτοῖς. δι' ὑμᾶς οὖν οὐχ ἥκιστα ὀργιζομένων ἡμῖν τῶν Λακεδαιμονίων, δίκαιον 9 εἶναι νομίζομεν βοθεῖν ὑμᾶς τῇ πόλει ἡμῶν. πολὺ δ' ἔτι μάλ- λον ἀξιούμεν, ὅσοι τῶν ἐν ἄστει ἐγένεσθε, προθύμως ἐπὶ τοὺς

6. Οἰταίους] De Cetais dicitur infra ad finem hujus libri. SCHN.

Ἑρακλεώτας] Ἑρακλήωτας B. eadem manu.
Αἰνιᾶνας] Αἰνειᾶνας D.V. Αἰνιῶνας K.
Ἀλίартον B. sæpius.
ἔμελλεν] ἤμελλεν B.
ἠγείσθαι] ἐνηγείσθαι Ald., corrigente I.

συν. pro συν. B.D.
Πελοποννησίου B.D.F.I.V. Ceteri
ἔνυμμάχους τῶν Πελοποννησίων.
ἀπέστησε] ἐπέστησε B.

ἀπέστησε Θηβαίων] Alia interim acciderunt, veluti pugna cum Thebanis, de qua Plutarchus in Apophthegm. p. 233 E: Λύσανδρος ἐρωτώμενος ὅπως ὁ Χάρων ἐνίκησεν αὐτὸν, τῇ πολυμαχανίᾳ εἶπεν. SCHN.

7. ἐγένετο αὐτῷ] ἐθύετο V.
ἐν Τεγέα F.V. Ceteri ἐν τῇ Τεγέα.
Τεγέα] Pausanias 3, 5, 4: Παρὰ Τεγεατῶν καὶ ἐξ Ἀρκαδίας τῆς ἄλλης ἀθροίζων δύναμιν. SCHN.

ξεναγοὺς] ξαναγοὺς B. et paullo

ante Ταγέα pro Τεγέα.
περιοικίδων B.D.F.I.V. Ceteri περιοικίδων πόλεων.
δῆλον τοῖς] δῆλον ἦν τοῖς F. omit- tens cum I. ἐγένετο post Θηβαίους.
ἐμβαλοῖεν] ἐμβάλοειν B.D. Ceteri ἐμβιάλοειν.

Ἀθήναζε] Athenienses tunc legatos miserant ad Lacedæmonios, rogaturi ut jure et disceptatione res repeterent, quos Lacedæmonii contentos cum ira dimiserunt, auctore Pausania 3, 9, 11. SCHN.

τάδε] τοιάδε I.V.
8. μέμφεσθε] μέμφησθε, scripto super θε, sed mox deleto αι, B.

ψηφισαμένων B.H. Ceteri ψηφισαμένοις.
εἰς ἀνὴρ] Erianthes, de quo supra ad 2, 2, 19. SCHN.

τοῖς συμμαχοῖς καθήμενος] In consilio Lacedæmoniorum et sociorum sedens. SCHN. τοῖς om. F.V. Ald., corrigentibus H.I.

9. δ' ἔτι] δέ τοι V.

Λακεδαιμονίους ἰέναι. ἐκείνοι γὰρ καταστήσαντες ὑμᾶς εἰς ὀλιγαρχίαν καὶ εἰς ἔχθραν τῷ δήμῳ, ἀφικόμενοι πολλῇ δυνάμει ὡς ὑμῖν σύμμαχοι παρέδωσαν ὑμᾶς τῷ πλήθει· ὥστε τὸ μὲν ἐπ' 10 ἐκείνοις εἶναι ἀπωλώλιτε, ὁ δὲ δῆμος οὐτοσὶ ὑμᾶς ἔσωσε. καὶ μὴν ὅτι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βούλοισθ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἣν πρότερον ἐκέκτησθε ἀναλαβεῖν πάντες ἐπιστάμεθα· τοῦτο δὲ πῶς μᾶλλον εἰκὸς γενέσθαι ἢ εἰ αὐτοὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἀδικουμένοις βοηθοῖτε; ὅτι δὲ πολλῶν ἄρχουσι, μὴ φοβηθῆτε, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διὰ τοῦτο θαρρεῖτε, ἐνθυμούμενοι ὅτι καὶ ὑμεῖς ὅτε πλείστων ἤρχεσθε, τότε πλείστους ἐχθροὺς ἐκέκτησθε. ἀλλ' ἔως μὲν οὐκ εἶχον ὅποι ἀποσταίεν, ἔκρυπτον τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν· ἐπεὶ δὲ γε Λακεδαιμόνιοι προέστησαν, τότε ἔφηναν οἷα περὶ ὑμῶν 11 ἐγίγνωσκον. καὶ νῦν γε, ἂν φανεροὶ γενώμεθα ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς συνασπιδούντες ἐναντία τοῖς Λακεδαιμονίοις, εὖ ἴστε, ἀναφανήσονται πολλοὶ οἱ μισοῦντες αὐτούς. ὡς δ' ἀληθῆ λέγομεν, εἴαν ἀναλογίσσησθε, αὐτίκα γνώσεσθε. τίς γὰρ ἤδη καταλείπεται αὐτοῖς εὐμενής; οὐκ Ἀργεῖοι μὲν αἰεὶ ποτε δυσμενεῖς 12 αὐτοῖς ὑπάρχουσιν; Ἡλεῖοί γε μὴν νῦν ἐστερημένοι καὶ χώρας πολλῆς καὶ πόλεων ἐχθροὶ αὐτοῖς προσγεγέννηται. Κορινθίους δὲ καὶ Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς τί φῶμεν, οἳ ἐν μὲν τῷ πρὸς ὑμᾶς πολέμῳ μάλα λιπαρούμενοι ὑπ' ἐκείνων πάντων καὶ πόνων καὶ κινδύνων καὶ τῶν δαπανημάτων μετεῖχον, ἐπεὶ δ' ἔπραξαν ἃ ἐβούλοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, ποίας ἢ ἀρχῆς ἢ τιμῆς ἢ ποίων χρημάτων μεταδεδώκασιν αὐτοῖς; ἀλλὰ τοὺς μὲν εἰλωτας ἀρ-

ἀπωλώλιτε] Libri ἀπολώλατε. Præstat autem fortasse ἀπωλώλετε.

10. ἐπιστάμεθα] ἐπιστά. . . μεθα, litteris duabus erasis, inter quas a fuit vel λ, B.

βοηθοῖτε] βοηθεῖτε V.

δέ γε] δὲ V.

11. καὶ νῦν γε] καὶ νῦν V.

συνασπιδούντες B. D. ξυνασπιδιώντες A. E. Ald., ξυνασπιδιώτες I. Ceteri ξυνασπιδούντες. "Infra 7, 4, 23. legitur συνασπιδούντες sine ulla varietate. Aristophanes Acharn. 368 ἐνασπιδώσομαι et Philo ἐπασπιδώσομαι dixit." SCHN. Nisi hic quoque scripserat ἐνασπιδώσεται, ut dixi ad Stephani Thes.

12. καὶ χώρας πολλῆς B. D. F. H. V. καὶ χώρας I. Ceteri χώρας. "Illud probo, ne Elei omni plane terra privati fuisse dicantur." SCHN.

αὐτοῖς] καὶ αὐτοῖς V.

λιπαρούμενοι scio defendi posse: sed multo magis suspicio odii Arcadum in Lacedæmonios augebitur, si legas ταιλιπαρούμενοι. SCHN. Inanis conjectura.

καὶ τῶν] καὶ H., ut Morus.

δ' ἔπραξαν] δὲ πράξαντες V.

εἰλωτας] Augēt odium quod non Spartanos nec περιόικους, sed Helotes mitti ait harmostas a Lacedæmonii et liberis servos præfici. SCHN.

- μοστὰς ἀξιοῦσι καθεστάναι, τῶν δὲ συμμαχῶν ἐλευθέρων ὄντων,
 13 ἐπεὶ εὐτύχησαν, δεσπόται ἀναπεφήνασιν. ἀλλὰ μὴν καὶ οὓς
 ὑμῶν ἀπέστησαν φανεροί εἰσιν ἐξηπατηκότες· ἀντὶ γὰρ ἐλευ-
 θερίας διπλῆν αὐτοῖς δουλείαν παρεσχέκασιν· ὑπὸ τε γὰρ τῶν
 ἀρμοστῶν τυραννοῦνται καὶ ὑπὸ δέκα ἀνδρῶν, οὓς Λύσανδρος
 κατέστησεν ἐν ἐκάστη πόλει. ὃ γε μὴν τῆς Ἀσίας βασιλεὺς
 καὶ τὰ μέγιστ' αὐτοῖς συμβαλλόμενος εἰς τὸ ὑμῶν κρατῆσαι νῦν
 τί διάφορον πάσχει ἢ εἰ μεθ' ὑμῶν κατεπολέμησεν αὐτούς;
 14 πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς, εἰάν ὑμεῖς αὖ προστῆτε τῶν οὕτω φανερώς
 ἀδικουμένων, νῦν ὑμᾶς πολὺ ἤδη μεγίστους τῶν πρόποτε γενέ-
 σθαι; ὅτε μὲν γὰρ ἤρχετε, τῶν κατὰ θάλατταν μόνον δήπου
 ἠγείσθε· νῦν δὲ πάντων καὶ ἡμῶν καὶ Πελοποννησίων καὶ ὧν
 πρόσθεν ἤρχετε καὶ αὐτοῦ βασιλέως τοῦ μεγίστην δύναμιν
 ἔχοντος ἠγεμόνες ἀν γενείσθε. καίτοι ἡμεν πολλοῦ ἄξιοι καὶ
 ἐκείνοις σύμμαχοι, ὡς ὑμεῖς ἐπίστασθε· νῦν δὲ γε εἰκὸς τῷ παντὶ
 ὑμῖν ἐρρωμενεστέως συμμαχεῖν ἡμᾶς ἢ τότε Λακεδαιμονίοις·
 οὐδὲ γὰρ ὑπὲρ νησιωτῶν ἢ Συρακοσίων οὐδ' ὑπὲρ ἀλλοτριῶν,
 ὥσπερ τότε, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀδικουμένων βοηθήσομεν.
 15 καὶ τοῦτο μέντοι χρὴ εὖ εἰδέναι, ὅτι ἡ Λακεδαιμονίων πλεονεξία
 πολὺ εὐκαταλυτωτέρα ἐστὶ τῆς ὑμετέρας γενομένης ἀρχῆς.
 ὑμεῖς μὲν γὰρ ἔχοντες ναυτικὸν οὐκ ἐχόντων ἤρχετε, οὗτοι δὲ
 ὀλίγοι ὄντες πολλαπλασίῳ ὄντων καὶ οὐδὲν χεῖρον ὠπλισμέ-

ἀξιοῦσι καθ. B.D.H.V. Ceteri καθ. ἀξιοῦσι.

καθεστάναι pr. D. καθίστανται E. Ceteri καθίσταναι.

συμ. pro ξυμ. B.D.

ἀναπεφήνασιν] ἀπεφήνασιν F.

13. μέγιστ' B. Ceteri μέγιστα.

συμβαλλόμενος] Recte hoc vulgato συμβαλλόμενος substituit Morus. SCHN.

εἰς τὸ B.D.F.H.I. et pr. E.V. Ceteri πρὸς τό.

πάσχει E. correctus.

14. οὕτω] οὕτως B. et eraso s E.

ἀδικουμένων] ἠδικημένων V.

ἤδη] Herodot. 8, 106: ὦ πάντων ἀνδρῶν ἠδη μάλιστα ἀπ' ἔργων ἀνοσιωγῶν τὸν βίον κτησάμενε. Aliter infra 4, 5, 15, ubi πολὺ ἠδη θρασύτερον, nisi cum V. illic quoque δη scribendum, ut in iisdem verbis 6, 5, 27.

μεγίστους τῶν πρόποτε] τῶν πρόποτε μεγίστους V.

μόνον] μόνων F.H.V.

νῦν δέ] τῶν δέ V.

τοῦ μεγίστην] τὴν μεγίστην E.F. τοῦ μεγίστου B.

γενείσθε B.C.D.F.H.V. Ceteri γένησθε.

δέ γε] δέ H.

τῷ παντὶ] Est omnino, ut supra 2, 3, 22. et alibi: igitur post εἰκὸς comma posui, ut τῷ παντὶ conjungatur cum ἐρρωμενεστέως συμμαχεῖν. SCHN. τῷ om. V.

ἐρρωμ. ὑμῖν συμμαχεῖν ἡμᾶς ἢ D.H. I.V. ὑμῖν ἐρρωμ. ἡμᾶς συμμαχεῖν ἢ B. et omisso συμμαχεῖν C.F. De E. non liquet. Ceteri ὑμῖν ἐρρωμ. ἡμᾶς ἔψεσθαι ἢ.

ἡμῶν] ὑμῶν B.

15. Λακεδαιμονίων πλεονεξία] Conf. dicta ad Cyrop. 8, 5, 4. SCHN.

ὑμεῖς μὲν] ὑμεῖς D.E.V. Ald., corrigentibus H.I.

οὐκ ἐχόντων Orellius ad Isocratis Antidosin p. 341. Libri οὐχ ἐκόντων. SCHN.

νων πλεονεκτοῦσι. ταῦτ' οὖν λέγομεν ἡμεῖς· εἶ γε μέντοι ἐπίστασθε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι νομίζομεν ἐπὶ πολὺ μείζω ἀγαθὰ παρακαλεῖν ὑμᾶς τῇ ὑμετέρᾳ πόλει ἢ τῇ ἡμετέρᾳ.

- 16 Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐπαύσατο. τῶν δ' Ἀθηναίων πάμπολλοι [9] μὲν συνηγόρουον, πάντες δ' ἐψήφισαντο βοηθεῖν αὐτοῖς. Θρασύβουλος δὲ ἀποκρινάμενος τὸ ψήφισμα καὶ τοῦτο ἐνεδείκνυτο, ὅτι ἀτειχίστου τοῦ Πειραιῶς ὄντος ὅμως παρακινδυνεύουσιν χάριτα αὐτοῖς ἀποδοῦναι μείζονα ἢ ἔλαβον. ἡμεῖς μὲν γάρ, ἔφη, οὐ συνεστρατεύσατε ἐφ' ἡμᾶς, ἡμεῖς δὲ γε μεθ' ὑμῶν
- 17 μαχοῦμεθα ἐκείνοις, ἂν ἴωσιν ἐφ' ὑμᾶς. οἱ μὲν δὴ Θηβαῖοι [10] ἀπελθόντες παρεσκευάζοντο ὡς ἀμυνόμενοι, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς βοηθήσοντες. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκέτι ἔμελλον, ἀλλὰ Πανσανίας μὲν ὁ βασιλεὺς ἐπορεύετο εἰς τὴν Βοιωτίαν τό τε οἴκοθεν ἔχων στράτευμα καὶ τὸ ἐκ Πελοποννήσου, πλὴν Κορίνθιοι οὐκ ἠκολούθουν αὐτοῖς. ὁ δὲ Λύσανδρος, ἄγων τὸ ἀπὸ Φωκῶν καὶ Ὀρχομενοῦ καὶ τῶν κατ' ἐκεῖνα χωρίων στράτευμα,
- 18 ἔφθη τὸν Πανσανίαν ἐν τῷ Ἀλιάρτῳ γενόμενος. ἦκων δὲ [11] οὐκέτι ἡσυχίαν ἔχων ἀνέμενε τὸ ἀπὸ Λακεδαιμόνος στράτευμα, ἀλλὰ σὺν οἷς εἶχεν ἦει πρὸς τὸ τεῖχος τῶν Ἀλιαρτίων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθεν αὐτοὺς ἀφίστασθαι καὶ αὐτονόμους γίγνεσθαι· ἐπεὶ δὲ τῶν Θηβαίων τινὲς ὄντες ἐν τῷ τείχει διεκώλουν,
- 19 προσέβαλε πρὸς τὸ τεῖχος. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Θηβαῖοι [12]

νομίζομεν] νομίζομεν B.D.E.

16. συνηγόρουον B.D. ξυνηγορεύοντο E. Ald. Ceteri ξυνηγόρουον.

ἀποκρινάμενος τὸ ψήφισμα] Demosthenes de Haloneso p. 81: καὶ οἱ πρέσβεις αὐτοὶ, ὧν κατεψεύδετο τὸ ψήφισμα, ὅτ' ἀπεκρίνασθε αὐτοῖς ἀναγγνώσκοντες. Igitur et hic Thrasybulus praelegisse legatis psephisma videtur. SCHN. Demosthenes p. 1149, 9: Ἀποκρίνεται ἡμῖν ἡ βουλή ψηφίσματι. Dictum autem ἀποκρινάμενος τὸ ψήφισμα, ut apud Ps. Demosthenem p. 81, 16, Diodorum 11, 12, ἀποκρίνασθαι τὴν γνώμην et ἐναντίαν γνώμην.

ἐνεδείκνυτο B.D.V. Ceteri ἀνεδείκνυτο. "Inest verbo notio ostentandi, gloriandi, jactandi se. Conf. Cyrop. 8, 3, 21. SCHN. Et Thes. Steph.

συνεστρατεύσατε B.D.I.K.V. ξυνεστρατοπεδεύσατο A. Ald. ξυνεστρατοπεδεύσατο C. Ceteri ξυνεστρατεύσατε. "In eandem sententiam lo-

cus est Demosthenis pro Corona p. 258: Λακεδαιμονίων γῆς καὶ θαλάττης ἀρχόντων καὶ τὰ κύκλω τῆς Ἀπτικῆς κατεχόντων ἀρμοσταῖς καὶ φρουραῖς, Εὐβοίαν, Τάναγραν, τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν, Μέγαρον, Αἴγιναν, Κλεωνᾶς, τὰς ἄλλας νήσους, οὐ ναῦς, οὐ τεῖχη τῆς πόλεως τότε κεκτημένης, ἐξήλθετε εἰς Ἀλιάρτον. Obiter ejusdem meminit in Philipp. 1, p. 44." SCHN.

ἐκείνοις om. V.

17. ἀπελθόντες] παρελθόντες V.

μὴν οἱ] οἱ μὴν K.

οἴκοθεν] οἴκηθεν E.

κατ' ἐκεῖνα] κατ' ἐκεῖνα τῶν προσοίκων V.

Ἀλιάρτῳ] Ἀλιάρτων F. hic et s. 18.

18. ἀπὸ Λακεδαιμόνος B.D. Ceteri ἀπὸ Λακεδαιμονίων. Conf. s. 21, τὸ ἐκ Λακεδαιμόνος στράτευμα.

ἀφίστασθαι B.C.D.F.I.V. Ceteri cum marg. E. ἀφίστασθαι Θηβαίων.

δρόμῳ ἐβοήθουν οἱ τε ὀπλίται καὶ οἱ ἵππεις. ὁπότερα μὲν οὖν, εἴτε λαθόντες τὸν Λύσανδρον ἐπέπεσον αὐτῷ εἴτε καὶ αἰσθόμενος προσιόντας ὡς κρατήσων ὑπέμενεν, ἄδηλον· τοῦτο δ' οὖν σαφές, ὅτι παρὰ τὸ τεῖχος ἡ μάχη ἐγένετο· καὶ τρόπαιον ἔστηκε πρὸς τὰς πύλας τῶν Ἀλιαρτίων. ἐπεὶ δ' ἀποθανόντος Λυσάνδρου ἔφενγον οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ ὄρος, ἐδίωκον ἐρρωμένως 20 οἱ Θηβαῖοι. ὡς δὲ ἄνω ἤδη ἦσαν διώκοντες καὶ δυσχωρία τε καὶ [13]

19. ὁπότερα μὲν οὖν, εἴτε—εἴτε] Isocrates p. 248 B: Μόνος γὰρ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἠξιώθη γενέσθαι στρατηγός· ὁπότερον δὲ, εἴθ' ὑπὸ πάντων αἰρεθείς εἴτ' αὐτὸς κτησάμενος, οὐκ ἔχω λέγειν· ὁπότερος δ' οὖν συμβέβηκεν, οὐδεμίαν ὑπερβολὴν λείπει.

ἐπέπεσον Stephanus. ἐπέπεσον F. Ceteri ἔπεσον. “Rem ipsam nimis obscure narrat Noster. Litteras ad Pausaniam interceptas a Thebanis habet Plutarchus. Pausanias 3, 5, 3: Ἐσεληλύθεσαν δὲ ἡδὴ καὶ Θηβαίων καὶ Ἀθηναίων τινὲς κρύφα ἐς τὴν πόλιν, ὧν ἐπεξεληθόντων καὶ πρὸ τοῦ τεύχους ταξαμένων ἄλλοι τε ἐνταῦθα Λακεδαιμονίων καὶ Λύσανδρος ἔπεσε. Idem 10, 32, 5: Στρατιάς ἐκ τε Θηβῶν ἐνούσης ἔνδον καὶ ἐξ Ἀθηνῶν. Quod ad Xenophontis sententiam attinet, recte monuit Weiskius pluscula ante hæc verba videri ommissa esse a librariis. Nam totum hoc iudicium usque ad verba Ἀλιαρτίων magis narrationi subjectum fuisse videri. SCHN. Rectius Weiskius addit: “Hoc quidem certe nimia brevitate significat auctor, Lysandrum debuisse occurrere Thebanis, neque ad urbem pugnam committere, cum fieri posset ut cives erumperent et ipse ancipiti premeretur periculo.”

τοῦτο δ' οὖν] Lysander fuit occisus a Neochoro Haliartensi in colle Archelide, etiam Alopeco dicto, ad fluvium Hoplitem, testante Plutarcho de Pythiæ oraculis et in Lysandro c. 29. Fluvium agri Haliartii Lophin habet Pausan. 9, 33, 4. Medio fluvio Helicone in montibus orto divisam Haliartum nominat Nonnus Dionys. 13, 70: Ὑδρηλὴν θ' Ἀλιάρτον ὄρεσι-
σχύτον ποταμοῖο χέμυσι μεσσατίοισι μεριζομένην. In loco Plutarchi de Pythiæ oraculis p. 408 B, legitur Ἀρχελίδην—Ἀλώποκον, et ὑπὸ Νεοχώρου Ἀλιαρτίου ἀνδρός ex Reiskii

emendatione edidit Hutten, ubi erat ἰφ' ὧν ὁ χῶρος Ἀλιαρτίου ἀνδρός. [Verum collis nomen esse Ὁρχαλίδης, quod est in Vita Lysandri l. c., unde Ἀλώποκον scribendum loco altero, ostendunt quæ diximus ad Theophrasti Stephani v. Ὁρχαλίδης.] Gloriam occisi Lysandri vindicant sibi Athenienses apud Aristidem t. 2, p. 105, de quo dissensum bene iudicat Wesseling. ad Diodorum 1, p. 705. Mortem Lysandri præcesserant ulcera toto corpore efflorescentia, auctore Aristotele Problem. 29, s. 1. Hinc lux Plutarcho de defectu oraculorum p. 397 F: Ὁ δὲ Λυσάνδρου λίθινος ἀνδρίας ἐξήνηθησεν ἀγρίαν λόχμην καὶ πόαν τοσαύτην τὸ πλήθος, ὥστε κατακρύψαι τὸ πρόσωπον. SCHN.

ἡ] οἱ B. 20. διώκοντες] Diodor. 14, 81: Τῶν δὲ Βοιωτῶν ἡ μὲν ὅλη φάλαγξ ταχέως ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, τῶν δὲ Θηβαίων ὡς διακόσιοι προχειρότερον εἰς τόπους τραχεῖς ἑαυτοὺς δόντες ἀνηρέθησαν. Plutarchus trecentos edit, eosque ait fuisse suspectos Lacedæmonios mille occubuisse addit. SCHN.

δυσχωρία τε καὶ στενοπορία B. D. F. V. et omisso τε E. στενοχωρία τε καὶ δυσχωρία margo E. cum ceteris. στενοπορία tantum ad στενοχωρία ex O annotavit Valckenarius. “Supra 1, 3, 7. στενοχωρίαν a codice optimo B. mutatur in στενοπορίαν. Sine varietate legitur Anab. 1, 5, 7. Vocabulum στενοπόρος sine varietate legitur tribus in locis Xenophontis, quæ posuit Lexicon Sturzii. Multo majore Xenophontis auctoritate firmatur usus vocabuli δυσχωρία et στενοπορία, quare codicum optimorum fidem sequor.” SCHN.

στενοπορία ὑπελάμβανεν αὐτοὺς, ὑποστρέψαντες οἱ ὀπλίται ἠκόντιζόν τε καὶ ἔβαλλον. ὡς δὲ ἔπεσον αὐτῶν δύο ἢ τρεῖς οἱ πρῶτοι καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς ἐπεκυλίνδουν πέτρους εἰς τὸ κάταντες καὶ πολλῇ προθυμίᾳ ἐνέκειντο, ἐτρέφθησαν οἱ Θηβαῖοι ἀπὸ τοῦ κατάντους καὶ ἀποθνήσκουσιν αὐτῶν πλείους ἢ δια-
 21 κόσιοι. ταύτῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ οἱ Θηβαῖοι ἠθύμουν, νομί- [14]
 ζοντες οὐκ ἐλάττω κακὰ πεπονθέναι ἢ πεποιηκέναι· τῇ δ' ὑστε-
 ραίᾳ, ἐπεὶ ἦσθοντο ἀπεληλυθότας ἐν νυκτὶ τοὺς τε Φωκέας καὶ
 τοὺς ἄλλους ἅπαντας οἴκαδε ἐκάστους, ἐκ τούτου μείζον δὴ
 ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ. ἐπεὶ δ' αὖ ὁ Πausanίας ἀνε-
 φαίνεται ἔχων τὸ ἐκ Λακεδαίμονος στρατεύμα, πάλιν αὖ ἐν
 22 καὶ ταπεινότητᾳ ἐν τῷ στρατεύματι εἶναι αὐτῶν. ὡς δὲ τῇ [15]
 ὑστεραίᾳ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἐλθόντες συμπαρετάξαντο ὃ τε Πaus-
 σανίας οὐ προσήγεν οὐδὲ ἐμάχετο, ἐκ τούτου τὸ μὲν Θηβαίων
 πολὺ μείζον φρόνημα ἐγίγνετο· ὁ δὲ Πausanίας συγκαλέσας
 πολεμάρχους καὶ πεντηκοντῆρας ἐβουλεύετο πότερον μάχην
 συνάπτει ἢ ὑπόσπονδον τὸν τε Λύσανδρον ἀναιροῦτο καὶ τοὺς

21. ὑστεραία] ὑστεραίαν E.
 ἅπαντας] ἅπαντες B.
 μείζον δὴ B. δὴ μείζον E. Ceteri
 δὲ μείζον.
 ἐφρόνουν B.C.D.E.F.I.K.V. Ceteri
 ἐφρόνησαν.
 δ' αὖ] οὖν V.
 ἀνεφαίνεται] Plutarchus ἐκ Πλαταιῶν
 εἰς Θεσπιᾶς πορευόμενος addit. SCHN.
 πολλήν] πολλῶ E.
 ἔφασαν σιωπῇ τε] Wyttēbachius
 Bibl. Crit. vol. 2, p. 99 emendabat:
 πολλὴ ἀφασία τε καὶ ταπεινότης ἐν τῷ
 —ῆν αὐτῶν. Scilicet nullam putat is
 causam esse cur alienam hic auctori-
 tatem praefetur Xenophon, cum reli-
 qua ex sua narraverit; vocem ἀφα-
 σία librarum interpretari voluisse
 apposito σιωπῇ, et deinde alium ex
 ἀφασία non intellecto effecisse ἔφα-
 σαν. Necessitatem emendandi equi-
 dem nullam video; nec magnam veri
 speciem opinio viri docti habet. Co-
 dices scripti nihil variant praeter A.D.,
 verba ita collocantes: εἶναι ἐν τῷ
 στρατεύματι αὐτῶν. In loco Cyrop.
 1, 4; 25; Καὶ οὐδένα ἔφασαν ὄντιν' οὐ
 δακρύοντ' ἀποστρέφεσθαι, comparato

a Weiskio similis est usus verbi ἔφα-
 σαν pro φασί. Denique ἀφασία,
 poetis familiare vocabulum, significa-
 tionem habet huic loco non satis
 aptam. SCHN. Cyrop. 1, 3, 4: Τὸν
 δὲ Κύρον ἔφασαν λέγειν. Et infra 6,
 2, 6; 7, 1, 30, 32.

22. Ἀθηναῖοι] Athenienses duce-
 bat Thrasybulus, auctore Plutarcho
 in Lys. c. 29. et Pausania 3, 5, qui
 defendit causam Pausaniae. Verum
 jam antea partem Atheniensium ad-
 fuisse ante fuit monitum. Verbum
 autem συμπαρετάξαντο vix esse verum
 potest, si Athenienses a tergo immi-
 nebant Pausaniae, ut ait Pausanias
 l. c. Num simplex συνετάξαντο, con-
 junxerunt se cum copiis ceteris Grae-
 corum contra Lacedaemonios? SCHN.
 Frustra.

συμ. pro ξυμ. B.D. et mox συν.
 pro ξυν.

ἐγίγνετο B.C.D.V. Ceteri ἐγένετο.
 πεντηκοντῆρας] Libri πεντηκοστή-
 ρας. V. quae dicta sunt ad Thes.
 Stephani.

ὑπόσπονδον] ὑποσπόνδους K.

23 μετ' αὐτοῦ πεσόντας. λογιζόμενος δ' ὁ Πανσανίας καὶ οἱ [16]
 ἄλλοι οἱ ἐν τέλει Λακεδαιμονίων ὡς Λύσανδρος τετελευτηκὸς
 εἶη καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ στρατεύμα ἠττημένον ἀποκεχωρήκοι, καὶ
 Κορίνθιοι μὲν παιτάπασιν οὐκ ἠκολούθουν αὐτοῖς, οἱ δὲ πα-
 ρόντες οὐ προθύμως στρατεύοντο· ἐλογίζοντο δὲ καὶ τὸ ἵππι-
 κὸν ὡς τὸ μὲν ἀντίπαλον πολὺν, τὸ δὲ αὐτῶν ὀλίγον εἶη, τὸ δὲ
 μέγιστον, ὅτι οἱ νεκροὶ ὑπὸ τῷ τείχει ἔκειντο, ὥστε οὐδὲ
 κρείττοσιν οὔσι διὰ τοὺς ἀπὸ τῶν πύργων ῥάδιον εἶη ἀνελέ-
 σθαι· διὰ οὖν πάντα ταῦτα ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς νεκροὺς ὑπο-
 24 σπόνδους ἀναιρεῖσθαι. οἱ μέντοι Θηβαῖοι εἶπον ὅτι οὐκ ἂν [17]
 ἀποδοῖεν τοὺς νεκροὺς, εἰ μὴ ἐφ' ᾧτε ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας.
 οἱ δὲ ἄσμενοὶ τε ταῦτα ἤκουσαν καὶ ἀνελόμενοι τοὺς νεκροὺς
 ἀπῆσαν ἐκ τῆς Βοιωτίας. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ μὲν Λακε-
 δαιμόνιοι ἀθύμως ἀπῆσαν, οἱ δὲ Θηβαῖοι μάλα ὑβριστικῶς, εἰ
 καὶ μικρὸν τις τῶν χωρίων του ἐπιβαίη, παίοντες ἐδίωκον εἰς
 τὰς ὁδοὺς. αὕτη μὲν δὴ οὕτως ἡ στρατιὰ τῶν Λακεδαιμονίων
 25 διελύθη. ὁ μέντοι Πανσανίας ἐπεὶ ἀφίκετο οἴκαδε, ἐκρίνετο [18]
 περὶ θανάτου. κατηγορουμένου δ' αὐτοῦ καὶ ὅτι ὑστερήσειεν
 εἰς Ἀλιάρτον τοῦ Λυσάνδρου, συνθέμενος εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 παρέσσεσθαι, καὶ ὅτι ὑποσπόνδους ἀλλ' οὐ μάχῃ ἐπειράτο τοὺς
 νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, καὶ ὅτι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων λαβὼν

23. οἱ ἐν τέλει Stephanus. Libri ἐν τέλει. "Morus interpretatur triginta regis comites, de quibus supra 3, 4, 20. Plutarchus πρεσβυτέρους τῶν Σπαρτιατῶν appellat, eosque ait obstitisse consilio Pausaniae et pugnam renovari voluisse." SCHN.

Λακεδαιμονίων Β. Ceteri τῶν Λακεδαιμονίων.

ἀποκεχωρήκοι] ἀποκεχωρήκει Β.
 οὐ προθύμως] προθύμως V., ascripto a super pr., quod est 1, 6, 4.

ἐλογίζοντο δὲ καί] Antecessit λογιζόμενος ὁ Πανσανίας καὶ οἱ ἄλλοι, et sequitur διὰ οὖν ταῦτα ἔδοξεν αὐτοῖς. Est igitur ἀνακόλουθος sermo. SCHN. Cyrop. 3, 3, 9: Κατανοῶν δὲ ὁ Κύρος ὡς εὐ μὲν αὐτῷ εἶχον τὰ σώματα—, εὐ δὲ τὰς ψυχάς—, ἐπιστήμονες δὲ ἦσαν—, καὶ πρὸς τὸ πειθεσθαι δὲ τοῖς ἄρχουσιν ἑώρα πάντας εὐ παρεσκευασμένους· ἐκ τούτων οὖν ἐπεθύμει τι ἤδη πράττειν.

τὸ δὲ μέγιστον B.D.I.V. Ceteri καί.

τοὺς ἀπὸ] τὰς ἀπὸ E. "Num igitur vocabulum aliquod excidit, veluti πληγὰς? Alioquin ἐπὶ τῶν πύργων malim scriptum. Locus Cyrop. 7, 5, 23: Ὅστε φεύγειν ταχὺ τοὺς ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, a Weiskio comparatus, non est plane similis." SCHN.

24. εἶπον] εἶπαν B.C.D.E.
 ἀποδοῖεν] ὑποδοῖεν B.
 ἀπιέναι] ἀπίουεν V.
 ἀπῆσαν] ἀπίασιν V. ἀπίεσαν hic, non post, B.

μάλα B.C.D.F.V. Ceteri μαλ'.
 του vel τοῦ B.D.E. pr. F.I.V. Ceteri που.

δὴ οὕτως] δὴ οὕτως A.E. Ald.
 διελύθη] οὕτω διελύθη Ald.

25. καὶ ὅτι] Inter alia etiam Aristoteles Politic. 5, 1: Καὶ Πανσανίαν τὸν βασιλεία φασὶ τινες καταλύσαι ἐπιχειρῆσαι τὴν ἐφορίαν. SCHN.

ἐν τῷ Πειραιεὶ ἀνήκε, καὶ πρὸς τούτοις οὐ παρόντος ἐν τῇ δίκῃ, θάνατος αὐτοῦ κατεγνώσθη· καὶ ἔφυγεν εἰς Τεγέαν, καὶ ἐτελεύτησε μέντοι ἐκεῖ νόσῳ. κατὰ μὲν οὖν τὴν Ἑλλάδα ταῦτ' ἐπράχθη.

ἀνήκε] Hujus quidem rei crimen et judicium jam antea subierat Pausanias, sed absolutus fuerat, auctore Pausania 3, 5. SCHN.

οὐ παρόντος] Plutarchus Lys. c. 31: Οὐχ ἵπποστὰς τὴν κρίσιν. SCHN.

Τεγέαν] Τεγέαν B.D. "Plutarchus: Κάκει κατεβίωσεν ἰκέτης ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἀθηνᾶς. Pausanias 3, 5: Ἀθηνᾶς Ἀλάας habet. Vetus Minervæ templum Aleæ consumserat ignis, novum instaurarunt Tegeatæ. Incensum fuit ἔτει ὑστέρω [δευτέρω] Olympiadis 96. archonte Diophanto, auctore Pausania 8, 45, 4. Nec tamen in exsilio animum habuit alienum a patria Pausanias, ut apparet ex dicto ejus apud Plutarchum Apophthegm. Lacon. p. 230 F." SCHN.

οὖν om. A. C. D. E. Ald. "Post pugnam hanc et sequentem ad Nemeam omisit multa Xenophon, quæ ex alio auctore narravit Diodorus 14, 82. Bœoti, Athenienses, Corinthii et Argivi, fœdere inito, consilia sociabant in communi concilio Corinthi, et dimissis legatis in societatem allegebant Eubœenses, Leucadios, Acarnanes, Ambraciotas, Chalcidenses ad Thraciam. Eo ipso tempore Medius, Larisæ princeps, cum Pheræorum tyranno Lycophrone bellum gerens a concilio Corinthio auxilia arcessit, quibuscum Pharsalum a Lacedæmoniis præsidio occupatam expugnat et incolas in servitutem redigit. Deinde Bœoti cum Argivis (in reditu ex

Thessalia, ut videtur,) Heracleam ad Trachinem occupant sine Medio (χωρισθέντες ἀπὸ Μηδίου) noctu intramissi et Lacedæmoniorum præsidium occidunt, reliquos Peloponnesios cum rebus suis abire sinunt, Trachiniis vero a Lacedæmoniis ejectis reddunt urbem, præsidiumque Argivorum ubi relinquit Ismenias, dux Bœotorum, cujus in hoc fœdere maxima fuisse videtur auctoritas. Postea Ismenias Ænians et Athamanes a Lacedæmoniis abalienat, atque hinc et ex reliquis sociis coactis auxiliis, ita ut exercitus ejus fere 6000 hominum esset, Phocæenses bello petit; qui cum armis illi duce Lacone Lacisthene [Alcisthene] ad Narycem Locridis occurrentes prælio commisso vincuntur, ita ut fere 1000 homines cæderentur. Denique redeuntes socii Corinthum cogunt exercitum pedestrem 15000 et plus, equitum fere 500. Huc igitur pertinet narratio Diodori 14, 38. Olympiadis 95, 2, ubi Lacedæmonii τοὺς περὶ Οὔτην κατοικοῦντας ejiciunt sedibus, quorum maxima pars confugit in Thessaliam, unde post quinque annos κατήχθησαν εἰς Βοιωτίαν, ubi nihil monuit Wesselingius; altero vero loco 14, 82, nihil aliud nisi retulit lectorem ad hunc ipsum locum: quamquam est manifestum scribendum κατήχθησαν ὑπὸ Βοιωτῶν, nisi quod Trachinios nominat ubi debet Ἐτάος Diodorus. De Medio dictum obiter supra ad 2, 3, 4." SCHN.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

BIBLION TETARTON.

ΚΕΦ. Α.

‘Ο δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἀφίκετο ἅμα μετοπώρῳ εἰς τὴν τοῦ Φαρναβάζου Φρυγίαν, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρθει, πόλεις
2 δὲ τὰς μὲν βία, τὰς δ’ ἐκούσας προσελάμβανε. λέγοντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου ὡς εἰ ἔλθοι πρὸς τὴν Παφλαγονίαν σὺν αὐτῷ, τὸν τῶν Παφλαγόνων βασιλέα καὶ εἰς λόγους ἄξι καὶ σύμμαχον ποιήσοι, προθύμως ἐπορεύετο, πάλαι τούτου ἐπιθυμῶν, τοῦ ἀφιστάναι τι ἔθνος ἀπὸ βασιλέως.

3 Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἦλθεν Ὀτυς καὶ [2]

1. δὲ τὰς] *dan τὰς B. pr., ut videtur.*

2. σὺν αὐτῷ *servarunt B.C.D.E.F. H.I. omittunt ceteri.*

ξύμμαχον] *σύμμαχον pro ξύμμ. F. semper, B.D. hic et infra. Ceteri ξύμμαχον.*

τι ἔθνος *B.C.D.F.H.I.V. Ceteri τὸ ἔθνος.*

3. ἦλθεν Ὀτυς] *Monuit ad hunc locum Valesius intelligi regem Paphlagonum, quem Theopompus libro 35. historiarum apud Athenæum 4, p. 144 F. et 10, 415 D. Θύν vocat: Τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλέα Θύν ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλέα καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθεσθαι ζῶντα λαμπρῶς διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξην εἰπεῖν ὅτι οὕτως αὐτῷ δοκοίη ζῆν ὡς ταχέως ἀπολούμενος. et altero loco: Περὶ δὲ Θύος τοῦ Παφ. βασιλέως etc. unde Ælianus V. H. 1, 27. et Cornelius Nepos Datamis c. 2, ubi codices *Thuyum*, non *Thyym*, habere testatur Valesius. In Æliano Θύον τὸν Παφλαγόνα editum, quod auctoritati*

Athenæi contrarium est. Nepos ita narrat: Erat eo tempore Thyus dynastes Paphlagoniæ antiquo genere natus a Pylamene illo, quem Homerus Troico bello a Patroclo interfectum ait. Is regi dicto audiens non erat. Quam ob causam bello eum persequi constituit, eique rei præfecit Datamem, propinquum Paphlagonis. Is eum captum cum uxore et liberis ad regem perduxit, eamque ob rem donatus magnifice ad exercitum missus est, qui a Pharnabazo et Tithrauste contra Ægyptum parabatur. Incidit igitur res, de qua narrat Xenophon, in Olymp. 96, 2, captivitas autem regis Paphlagoniæ incidit fere in Olympiadem 104, qua bellum Persæ contra Ægyptum gesserunt, cui etiam Agesilaus et Chabrias interfuerunt. Ceterum nomen regis in libris scriptis omnibus hucusque comparatis scribitur Ὀτυς, quod quo jure viri docti certatim mutari jusserint in Κότυς nunc demum comparato Theopompi loco apparet. Conf. etiam dicta ad Agesilai c. 3, 4. SCHN.

Ὀτυς] γρ. Κότυς V.

συμμαχίαν ἐποίησατο· καὶ γὰρ καλούμενος ὑπὸ βασιλέως οὐκ
 ἀνεβεβήκει. πείσαντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου κατέλιπε τῷ Ἀγη-
 σιλῶ Ὅτυς χιλίους μὲν ἰππέας, δισχιλίους δὲ πελταστάς.
 4 ἄρα δὲ τούτων εἰδὼς Ἀγησίλαος τῷ Σπιθριδάτῃ, Εἶπέ μοι,
 ἔφη, ὦ Σπιθριδάτα, οὐκ ἂν δοίης Ὅτυϊ τὴν θυγατέρα; Πολύ-
 γε, ἔφη, μᾶλλον ἢ ἐκείνος ἂν λάβοι φυγάδος ἀνδρὸς βασιλεύων
 πολλῆς καὶ χώρας καὶ δυνάμεως. τότε μὲν οὖν ταῦτα μόνον [3]
 5 ἐρρήθη περὶ τοῦ γάμου. ἐπεὶ δὲ Ὅτυς ἔμελλεν ἀπιέναι, ἦλθε
 πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἀσπασόμενος. λόγου δὲ ἤρξατο ὁ Ἀγη-
 σίλαος παρόντων τῶν τριάκοντα, μεταστησάμενος τὸν Σπιθρι-
 6 δάτην, Λέξον μοι, ἔφη, ὦ Ὅτυ, ποίου τινὸς γένους ἐστὶν ὁ
 Σπιθριδάτης; ὁ δ' εἶπεν ὅτι Περσῶν οὐδενὸς ἐνδεέστερος. Τὸν
 δὲ υἱὸν, ἔφη, ἐόρακας αὐτοῦ ὡς καλὸς ἐστι; Τί δ' οὐ μέλλω;
 καὶ γὰρ ἐσπέρας συνεδείπνουσιν αὐτῷ. Τούτου μὲν φασὶ τὴν
 θυγατέρα αὐτοῦ καλλίονα εἶναι. Νῆ Δί', ἔφη ὁ Ὅτυς, καλὴ
 7 γὰρ ἐστι. Καὶ ἐγὼ μὲν, ἔφη, ἐπεὶ φίλος ἡμῖν γεγένησαι, συμ- [4]
 βουλεύοιμ' ἂν σοι τὴν παῖδα ἄγεσθαι γυναῖκα, καλλίστην μὲν
 οὖσαν, οὐ τί ἀνδρὶ ἡδίων; πατρός δ' εὐγενεστάτου, δύναμιν δ'
 ἔχοντος τοσαύτην, ὃς ὑπὸ Φαρναβάζου ἀδικηθεὶς οὕτω τιμωρεῖ-
 ται αὐτὸν ὥστε φυγάδα πάσης τῆς χώρας, ὡς ὄρας, πεποιήκεν.
 8 εὐ ἴσθι μέντοι, ἔφη, ὅτι ὥσπερ ἐκείνον ἐχθρὸν ὄντα δύναται τι-
 μωρεῖσθαι, οὕτω καὶ φίλον ἄνδρα εὐεργετεῖν ἂν δύναται. νόμιζε
 δὲ τούτων πραχθέντων μὴ ἐκείνον ἂν σοι μόνον κηδεστήν εἶναι,
 ἀλλὰ καὶ ἐμέ καὶ τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους, ἡμῶν δ' ἡγου-
 9 μένων τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα. καὶ μὴν μεγα-

ἀνεβεβήκει E. ἀναβεβήκοι D. Ceteri ἀναβεβήκει.

4. Ἀγησίλαος] ὁ Ἀγησίλαος F. πολλῆς καὶ B. Ceteri πολλῆς.

5. ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ B. λόγου δὲ ἤρξατο] ἤρξατο δὲ λόγου B.

6. υἱὸν] Megabaten s. 28. ἐόρακας] Libri ἐώρακας. αὐτοῦ] Vid. annot. ad 6, 4, 8.

συν. pro ξυν. B.D. αὐτοῦ V. Ceteri αὐτῷ, quo servato delendum foret τῆν.

7. συμβουλεύοιμ' B.D.I.V. Ceteri συμβουλεύοιμ'.

παῖδα] παῖδαν B.

γενέσθαι] Fr. Portus mutabat in ἀγαγέσθαι, non improbabili conjectura. SCHN. ἀγεσθαι Marklandus ad Eur. Suppl. 1064.

ὃς] Margo Leonclavii ὡς. Conf. Schæferi Meletem. p. 71. SCHN. οὕτω—ὥστε om. V.

8. ἔφη supra versum E. ὅτι servavit B., om. ceteri. ἂν in libris omissum ante ἄνδρα inseruit Schæferus.

κείνον] Transpositis vocibus quibusdam in ἐκείνον mutatum malim. SCHN. μὴ κείνον F. Scripsi ἐκείνον. Vid. ad Steph. Thes. v. Ἐκείνος p. 408 B, C.

λειοτέρως γε σοῦ, εἰ ταῦτα πράττοις, τίς ἂν ποτε γήμειε; ποίαν γὰρ ὑμῶν πώποτε τοσοῦτοι ἵππεις καὶ πελτασταὶ καὶ ὀπλίται προὔπεμψαν ὅσοι τὴν σὴν γυναῖκα εἰς τὸν σὸν οἶκον
 10 προπέμψειαν ἄν; καὶ ὁ Ὀτυς ἐπήρητο, Δοκοῦντα δ', ἔφη, ᾧ [5] Ἀγησίλαε, ταῦτα καὶ Σπιθριδάτη λέγεις; Μὰ τοὺς θεοὺς, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκείνος μὲν ἐμέ γε οὐκ ἐκέλευσε ταῦτα λέγειν· ἐγὼ μέντοι, καίπερ ὑπερχαίρων, ὅταν ἐχθρὸν τιμωρῶμαι, πολὺ μᾶλλον μοι δοκῶ ἡδесθαι, ὅταν τι τοῖς φίλοις ἀγαθὸν ἐξευ-
 11 ρίσκω. Τί οὖν, ἔφη, οὐ πυνθάνει εἰ καὶ ἐκείνῳ βουλομένῳ ταῦτ' ἐστὶ; καὶ ὁ Ἀγησίλαος, Ἰτ', ἔφη, ὑμεῖς, ᾧ Ἐριππίδα, καὶ
 12 διδάσκετε αὐτὸν βουλευθῆναι ἅπερ ἡμεῖς. οἱ μὲν δὴ ἀναστάντες [6] ἐδίδασκον. ἐπεὶ δὲ διέτριβον, Βούλει, ἔφη, ᾧ Ὀτυ, καὶ ἡμεῖς δεῦρο καλέσωμεν αὐτόν; Πολύ γ' ἂν οἶμαι μᾶλλον ὑπὸ σοῦ πεισθῆναι αὐτὸν ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων. ἐκ τούτου δὴ ἐκά-
 13 λει ὁ Ἀγησίλαος τὸν Σπιθριδάτην τε καὶ τοὺς ἄλλους. προσι- [7] ὄντων δ' εὐθὺς εἶπεν ὁ Ἐριππίδας, Τὰ μὲν ἄλλα, ᾧ Ἀγησίλαε, τὰ ρηθέντα τί ἂν τις μακρολογίῃ; τέλος δὲ λέγει Σπιθριδά-
 14 τῆς πᾶν ποιεῖν ἂν ἠδέως ὅ τι σοι δοκοίη. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἔφη, δοκεῖ, ὁ Ἀγησίλαος σέ μὲν, ᾧ Σπιθριδάτα, τύχῃ ἀγαθῇ διδόναι Ὀτυῖ τὴν θυγατέρα, σέ δὲ λαμβάνειν. τὴν μέντοι παῖδα πρὸ ἧρος οὐκ ἂν δυναίμεθα πεζῇ ἀγαγεῖν. Ἀλλὰ ναὶ μὰ
 15 Δί', ἔφη ὁ Ὀτυς, κατὰ θάλατταν ἤδη ἂν πέμποιτο, εἰ σὺ
 15 βούλοιο. ἐκ τούτου δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες ἐπὶ τούτοις [8] ἀπέπεμπον τὸν Ὀτυν.

Καὶ εὐθὺς ὁ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν σπεύδοντα, τριήρη πληρώσας καὶ Καλλίαν Λακεδαιμόνιον κελεύσας ἀπαγαγεῖν τὴν

9. σοῦ om. A.E.F. Ald., corrigentibus H.I.

10. Σπιθριδάτῃ] β super θρ ponit E. ταῦτα ante καὶ Σπιθρ. ponunt B.D. F.I., ceteri ante λέγεις. V. omittit quæ sunt inter Ἀγησίλαε et ἐκείνος.

ὁ Ἀγησίλαος B.D.H.I. Cet. ᾧ Ὀτυ, ὑπερχαίρων A.B.C.D.E.F.H.I.K.V. Ceteri ὑπερχαίρω.

11. Τί οὖν οὐ] Conf. ad Comment.

3, 11, 15. dicta. SCHN.

πυνθάνει] Libri πυνθάνη.

12. γ' ἂν] γὰρ ἂν V.

μᾶλλον B.C.D.E.H.V. Ceteri μᾶλλον, ἔφη.

ἀπάντων] ἅ B. inter versus.

δὴ B.D.V. Ceteri δέ.

τὸν Σπιθρ.] Σπιθρ. A.C. Ald., corrigente H. τὸν Σπιτρ. E.

τοὺς ἄλλους] ἄλλους B.D.H.I.

13. εὐθὺς B.C.D.E.F.H.I.V. Ceteri cum marg. E. αὐτῶν.

14. θυγατέρα] θυγατέρα γυναῖκα K. ἤδη et σὺ om. A.C. Ald., addentibus H.I.K. Ἦδη de tempore præsentis sic dixit Anab. 1, 4, 16, Cyrop. 4, 1, 2, 4.

σὺ βούλοιο] συμβούλοιο E.

15. Καλλίαν] Eundem nominat in Agesilao 8, 3. Plutarch. Mor. p. 213 D, et Polyæn. SCHN.

- παῖδα, αὐτὸς ἐπὶ Δασκυλείου ἀπεπορεύετο, ἔνθα καὶ τὰ βασιλεία ἦν Φαρναβάζω, καὶ κῶμαι περὶ αὐτὰ πολλαὶ καὶ μεγάλαι καὶ ἄφθονα ἔχουσαι τὰ ἐπιτήδεια, καὶ θῆραι αἱ μὲν καὶ ἐν περιειργμένοις παραδείσοις, αἱ δὲ καὶ ἐν ἀναπεπταμένοις τόποις, 16 πάγκαλαι. περιέρρει δὲ καὶ ποταμὸς παντοδαπῶν ἰχθύων πλήρης. ἦν δὲ καὶ τὰ πτηνὰ ἄφθονα τοῖς ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις. ἐνταῦθα μὲν δὴ διεχείμαζε, καὶ αὐτόθεν καὶ σὺν προνομαῖς τὰ 17 ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ λαμβάνων. καταφρονητικῶς δὲ ποτε καὶ [9] ἀφυλάκτως διὰ τὸ μηδὲν πρότερον ἐσφάλλαι λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπέτυχεν αὐτοῖς ὁ Φαρνάβαζος κατὰ τὸ πεδίον ἐσπαρμένοις, ἄρματα μὲν ἔχων δύο δρεπανηφόρα, 18 ἰππέας δὲ ὡς τετρακοσίους. οἱ δ' Ἕλληνες ὡς εἶδον αὐτὸν προσελαύνοντα, συνέδραμον ὡς εἰς ἑπτακοσίους· ὁ δ' οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ προστησάμενος τὰ ἄρματα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς 19 ἰππεύσιν ὀπισθεν γενόμενος, ἐκέλευσεν ἐλαύνειν εἰς αὐτούς. ὡς δὲ τὰ ἄρματα ἐμβαλόντα διεσκέδασε τὸ ἀθρόον, ταχὺ οἱ ἰππεῖς κατέβαλον ὡς ἑκατὸν ἀνθρώπους, οἱ δ' ἄλλοι κατέφυγον πρὸς 20 Ἀγησίλαον· ἐγγὺς γὰρ ἔτυχε σὺν τοῖς ὀπλίταις ὢν. ἐκ δὲ [10] τούτου τρίτῃ ἢ τετάρτῃ ἡμέρᾳ αἰσθάνεται ὁ Σπιθριδιάτης τὸν Φαρνάβαζον ἐν Καυῇ κώμῃ μεγάλῃ στρατοπεδευόμενον, ἀπ-

Δασκυλείου B. Ceteri Δασκυλίου. “Plinius 5, s. 40. in ora Dascylos. Dascyilon an idem sit cum Δασκύλου κώμῃ apud Athenæum 2, p. 43. nescio. Sed in Phrygia ille ibidem ponit Μηνὸς κώμην et Λέοντος κώμην. Videtur igitur Phrygia κωμηδὸν seu per pagos habitata fuisse, quod narratio Xenophontis ubique arguere videtur.” SCHN.

ἀπεπορεύετο B.D.I.V. ἐπεπορεύετο F. ἐπιπορεύετο H. Ceteri ἐπορεύετο. θῆραι] θήρας A.C.E. Ald., corrigentibus H.I. θῆρα K. αἱ μὲν καὶ B.C.D.E.F.H.I.V. Ceteri αἱ μὲν.

περιειργασμένοις] Toupius ad Suidam v. Περιεργάσθαι Emend. vol. 2, p. 51. comparabat cum loco Pollucis 1, 160, ubi est τεῖχος περιεργάσαντο. Non dubito scriptum fuisse περιειργασμένοις. Phrynichus Bekkeri p. 60: Περιεργασμένος τόπος, ἀντὶ τοῦ περιεργασμένος. Thucyd. 5, 11: Περιεργάσαντες τὸ μνημεῖον. SCHN.

παραδείσοις] τόποις καὶ παραδείσοις K. om. B.

καὶ ἐν] Libri καί.

πάγκαλαι] παγκάλους K.

16. περιέρρει] παρερρεῖ H. pro παρέρρει. Conf. var. scripturæ Aristoph. Eq. 533.

διεχείμαζε] ἐχείμαζε C. καὶ ἐχείμαζε V.

αὐτόθεν καὶ] αὐτόθεν C.D. Ald., corrigentibus H.I.

σὺν προνομαῖς τὰ ἐπιτήδεια λαμβάνων] Anab. 5, 1, 7: Ἄλλά μοι δοκεῖ σὺν προνομαῖς λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἄλλως δὲ μὴ πλανᾶσθαι.

17. ἰππέας] Libri ἰππεῖς.

18. συν. pro ξυν. B.D.

ἐκέλευσεν ἐλαύνειν εἰς αὐτούς] ἐλαύνειν ἐς αὐτούς ἐκέλευσεν B.

19. κατέβαλον] κατέβαλλον B.C.E. ὡς F.V. Ceteri ὡς εἰς. Vid. ad 4, 9.

20. στρατοπεδευόμενον B. Paullo ante Καβῆ V.

έχοντα στάδια ὡς ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ εὐθὺς λέγει πρὸς
 21 τὸν Ἑριππίδαν. καὶ ὁ Ἑριππίδας ἐπιθυμῶν λαμπρὸν τι ἐρ-
 γάσασθαι, αἰτεῖ τὸν Ἀγησίλαον ὀπίτας τε εἰς δισχλίους καὶ
 πελταστὰς ἄλλους τοσοῦτους καὶ ἰππέας τοὺς τε Σπιθριδάτου
 καὶ τοὺς Παφλαγόνας καὶ τῶν Ἑλλήνων ὀπόσους πείσειεν.
 22 ἐπεὶ δὲ ὑπέσχετο αὐτῷ, ἐθύετο· καὶ ἅμα δείλη καλλιερησάμενος
 κατέλυσε τὴν θυσίαν. ἐκ δὲ τούτου δειπνήσαντας παρήγγειλε
 παρεῖναι πρόσθεν τοῦ στρατοπέδου. σκότους δὲ γενομένου οὐδ'
 23 οἱ ἡμίσεις ἐκάστων ἐξήλθον. ὅπως δὲ μὴ, εἰ ἀποτρέποιτο, κα-
 ταγελῶεν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἐπορευέτο σὺν ἧ εἶχε δυ-
 24 νάμει. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιπεσὼν τῇ Φαρναβάζου στρατοπε- [11]
 δεῖα, τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον,
 αὐτοὶ δὲ διαφεύγουσι, τὸ δὲ στρατόπεδον ἀλίσκεται, καὶ πολλὰ
 μὲν ἐκπώματα καὶ ἄλλα δὴ οἷα Φαρναβάζου κτήματα, πρὸς δὲ
 25 τούτοις σκευὴ πολλὰ καὶ ὑποζύγια σκευοφόρα. διὰ γὰρ τὸ φο-
 βεῖσθαι μὴ εἶ που κατασταίῃ, κυκλωθεὶς πολιορκοῖτο, ἄλλοτε
 ἄλλῃ τῆς χώρας ἐπῆει, ὥσπερ οἱ νομάδες, καὶ μάλα ἀφανίζων
 26 τὰς στρατοπεδεύσεις. ἐπεὶ δὲ τὰ ληφθέντα χρήματα ἀπήγαγον
 οἱ τε Παφλαγόνες καὶ ὁ Σπιθριδάτης, ὑποστήσας Ἑριππίδας
 ταξιάρχους καὶ λοχαγούς ἀφείλετο ἅπαντα τὸν τε Σπιθριδά-
 την καὶ τοὺς Παφλαγόνας, ἵνα δὴ πολλὰ ἀπαγάγοι τὰ αἰχμά-
 27 λωτα τοῖς λαφυροπώλαις. ἐκείνοι μέντοι ταῦτα παθόντες οὐκ
 ἤνεγκαν, ἀλλ' ὡς ἀδικηθέντες καὶ ἀτιμασθέντες νυκτὸς συσκευα-

καὶ εὐθὺς] εὐθὺς B.

21. λαμπρὸν B.C.D.F.I.V. Ceteri
 ἀεὶ λαμπρὸν.

ἐργάσασθαι B.C.D.V. Cet.—ζεσθαι.

22. πρόσθεν] πρόσθε B.I.

οὐδ'] οἱ δ' F.

23. ἀποτρέποιτο] ἀποτρέποι C. In
 B. pr. o pro ι, ut videtur.

24. ἐπιπεσὼν] Pro ἐπιπεσόντος αὐ-
 τοῦ, ut monuit Morus. SCHN.

τῇ—στρατοπεδείᾳ] Inusitatum mihi
 accidit pro τῷ στρατοπέδῳ, nec alibi
 voce usus est Xenophon. SCHN.
 Recentiorum exempla attuli ad Thes.
 Stephani. Hic χώρα (sic) F.

δὴ οἷα] Scribendum videtur οἷα δὴ.
 5, 2, 9: Καὶ οἷα δὴ ἐν ταῖς πλείσταις
 πόλεσι νεωτέρων τυνέες ἐπιθυμοῦντες πρα-
 γμάτων κατάγειν ἐβούλοντο τὴν φυγὴν.

25. ἄλλῃ] In B. litteræ η compen-
 dium simile compendio litterarum ou.

26. ἐπεὶ δὲ τὰ ληφθέντα χρήματα
 ἀπήγαγον οἱ τε Παφλαγόνες καὶ ὁ Σπι-
 θριδάτης servarunt B.D.E.H.I., omit-
 tunt ceteri.

ὑποστήσας] Cum Leonclavio mu-
 tandum in ἐπιστήσας censeo. De re
 ipsa Plutarch. Agesil. c. 11: Πικρὸς
 ὢν ἐξεταστὴς τῶν κλαπέτων, καὶ τοὺς
 βαρβάρους ἀναγκάζων ἀποτίθεσθαι καὶ
 πάντα φωρῶν καὶ διερευνώμενος. SCHN.
 Ὑποστήσας dicitur ut ὑποπέμφσας.

Ἑριππίδας B.C.D.E.F.I. Ceteri δὲ
 Ἑριππίδας.

ταξιάρχους] ταξιάρχας V. Ald., cor-
 rigente I.

ἀπαγάγοι] ἀπαγάγη (sic) D. ἐπαγάγει
 A. ἐπαγάγοι Ald., corr. I. ἀπάγη C.

τὰ αἰχμάλωτα] τοὺς αἰχμαλώτους B.
 Vid. ad. 4, 4, 11.

27. μέντοι] μὲν F. μὲν τοιαῦτα pro
 μέντοι ταῦτα V.

σάμενοι ᾤχοντο ἀπίοντες εἰς Σάρδεις πρὸς Ἀριαῖον, πιστεύσαντες, ὅτι καὶ ὁ Ἀριαῖος ἀποστάς βασιλέως ἐπολέμησεν 28 αὐτῷ. Ἀγησιλάῳ μὲν δὴ τῆς ἀπολείψεως τοῦ Σπιθριδάτου [12] καὶ τοῦ Μεγαβάτου καὶ τῶν Παφλαγόνων οὐδὲν ἐγένετο βαρύτερον ἐν τῇ στρατείᾳ.

29 Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνὸς, ὃς καὶ Φαρναβάζῳ ἐτύγχανεν ἐκ παλαιοῦ ξένος ὧν καὶ Ἀγησιλάῳ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐξενώθη. οὗτος οὖν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ὡς οἷοιτο συναγαγεῖν αὐτῷ ἂν εἰς λόγους περὶ φιλίας Φαρνάβαζον. ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ, σπονδὰς λαβὼν καὶ δεξιὰν παρῆν ἄγων τὸν

30 Φαρνάβαζον εἰς συγκείμενον χωρίον, ἔνθα δὴ Ἀγησίλαος καὶ οἱ [13] περὶ αὐτὸν τριάκοντα χαμαὶ ἐν πόᾳ τινὶ κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἦκεν ἔχων στολὴν πολλοῦ χρυσοῦ ἄξιαν. ὑποτιθέντων δὲ αὐτῷ τῶν θεραπόντων ῥαπτὰ, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι μαλακῶς, ἡσχύνθη ἐντροφῆσαι, ὀρῶν τοῦ Ἀγησιλάου τὴν φαιλότητα· κατεκλίθη οὖν καὶ αὐτὸς ὥσπερ εἶχε 31 χαμαί. καὶ πρῶτα μὲν ἀλλήλους χαίρειν προσεείπον, ἔπειτα τὴν

πιστεύσαντες B.D.I.V. Ceteri πιστεύουσες.

ὁ Ἀριαῖος] Ἀριαῖος F. "Is est qui cum Cyro bellum gesserat contra Artaxerxem, et Cyri ὑπαρχος Xenophonti Anab. I, 8. Diodoro 14, 24. σατραπίης Cyri dicitur. In utroque scriptore libri variant inter Ἀριαῖος et Ἀριδαῖος, aliqui etiam Ἀρισταῖος habent." SCHN.

28. τῆς] ἀπὸ τῆς Ald., corrigent. H.I. ἀπολείψεως B.D.F.H. Ceteri ἀπολήψεως.

Μεγαβάτου B.C.F.I.V. Μεγάτου D. Ceteri Μεγαβάτου. "In Agesilao c. 5. et apud Plutarchum c. II. est Μεγαβάτου, in Apophthegm. Laconicis p. 209 D: Μεγαβούτου et Μεγαβήτου. Amorem Agesilai in hunc puerum pluribus celebravit Xenophon in Agesilao." SCHN.

29. αὐτῷ ἂν B.C.D.E.F.V. ἂν αὐτῷ H.I. Ceteri αὐτῷ.

ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ] *Ex re audita Leonclavius vertit. Assensum Agesilai simul significari puto.* SCHN.

30. ἔνθα δὴ Ἀγησίλαος om. B.D. (in quo nulla sunt signa lacunæ, sed pusillæ quædam maculæ) I.V., qui post τριάκοντα pergīt: Σὺν οἷς καὶ ὁ Ἀγησίλαος χαμαὶ ἐν πόᾳ.

πόᾳ τινὶ] Plutarchus: Ὑπὸ σκιᾷ τινι πῶας οὔσης βαθείας. SCHN. Aptius confertur Plut. ib. c. 36 fin.: "Ἀνθρωπον πρεσβύτην κατακείμενον ἐν τινι πόᾳ, de Agesilao cum ducibus Ægyptiis conveniente.

αὐτῷ servavit B., om. ceteri.

ῥαπτὰ] Plutarchus pro ῥαπτοῖς habet κώδια μαλακὰ καὶ ποικίλους δάπιδας. Scaliger Plauti Stichi 2, 2, 54. consuta tapetia hinc interpretabatur, ut Hesychii ῥαπιδοποιδῶν—ποικιλτήν, item Salmasius ad Vopisci p. 511. et 857. sed Gronovius apud Plautum *conchyliata* scribi voluit. SCHN.

καθίζουσιν B.C.D.F.V. Ceteri καθίσουσιν.

κατεκλίθη B.D.F.V. Ceteri κατεκλίθη.

31. ἀλλήλους χαίρειν προσεείπον] προσεείπαν B.C.D.V. εἶπαν pr. et corr. εἶπον E. "Quam formam sæpius ii libri in hoc opere offerunt. Si recte et sine varietate legitur Comment. 3, 13, 1: Προσειπὼν τινα χαίρειν οὐκ ἀντιπροσερρήθη, et Hieronis 8, 3: Ἰδὼν πρῶτον προσειπάτω τινὰ φιλικῶς, non dubito hic quoque Xenophontem scripsisse ἀλλήλους—προσειπὼν." SCHN. χαίροις F.

δεξιὰν προτείναντος τοῦ Φαρναβάζου ἀντιπροῦτεινε καὶ ὁ
 32 Ἀγησίλαος. μετὰ δὲ τοῦτο ἤρξατο λόγου ὁ Φαρνάβαζος· καὶ
 γὰρ ἦν πρεσβύτερος· Ὡς Ἀγησίλαε καὶ πάντες οἱ παρόντες [14]
 Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε, φίλος
 καὶ σύμμαχος ἐγενόμην, καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρή-
 ματα παρέχων ἰσχυρὸν ἐποίουν, ἐν δὲ τῇ γῇ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ
 ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς
 πολεμίους. καὶ διπλοῦν ὥσπερ Τισσαφέρνους οὐδὲν πώποτε
 μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς ἔχοιτ' ἂν κατη-
 33 γορῆσαι. τοιοῦτος δὲ γενόμενος νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν ὡς
 οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἐμαντοῦ χώρᾳ, εἰ μὴ τι ὦν ἂν ὑμεῖς
 λίπητε συλλέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. ἃ δὲ μοι ὁ πατήρ καὶ
 οἰκήματα καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων μεστοὺς
 κατέλιπεν, ἐφ' οἷς εὐφραϊνόμεν, ταῦτα πάντα ὀρώ τὰ μὲν
 κατακεκομμένα τὰ δὲ κατακεκαυμένα. εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γιγνώσκω
 μήτε τὰ ὄσια μήτε τὰ δίκαια, ὑμεῖς δὲ διδάξατέ με ὅπως ταῦτ'
 34 ἐστὶν ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι. ὁ μὲν ταῦτ' [15]
 εἶπεν. οἱ δὲ τριάκοντα πάντες μὲν ἐπὶσχύνθησαν αὐτὸν καὶ
 ἐσιώπησαν· ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν, Ἀλλ' οἶμαι
 μὲν σε, ὦ Φαρνάβαζε, εἰδέναι ὅτι καὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πό-
 λεσι ξένοι ἀλλήλοις γίνονται ἄνθρωποι. οὗτοι δὲ, ὅταν αἱ
 πόλεις πολέμια γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμέ-
 νοις πολεμοῦσι, καὶ ἂν οὕτω τύχωσιν, ἔστιν ὅτε καὶ ἀπέκτειναν
 ἀλλήλους. καὶ ἡμεῖς οὖν νῦν βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολεμοῦντες
 πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκείνου πολέμια νομίζειν· σοὶ γε μέντοι
 35 φίλοι γενέσθαι περὶ παντὸς ἂν ποιησαίμεθα. καὶ εἰ μὲν ἀλλά-

32. συμ. pro ξυμ. B.D.
 ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον B.D.H.V. ναυ-
 τικὸν τὸ ὑμέτερον I. ναυτικὸν ὑμέτερον
 C.E.F. Ceteri ὑμέτερον ναυτικόν.
 κατεδίωκον] I, 1, 6.
 Τισσαφέρνης B. pr.
 οὔτε ποιήσαντος] ποιήσαντος A.E.
 Ald., corrigentibus H.I. Inter ver-
 sus οὔτε ponit B.
 33. νῦν οὕτω B.D.E.F.H.I.V. Ce-
 teri οὕτω νῦν.
 λίπητε] λίποιτε C.
 συλλέξομαι] συλλέξομαι B. συλ-
 λέξω V. Ceteri ξυλλέξομαι.
 μεστοὺς] μεστὰ B.

κατέλιπεν] καταέλοιπεν H.
 κατακεκομμένα—κατακεκαυμένα B.C.
 D.E. pr. F.H.I.V. Ceteri κατακε-
 καυμένα—κατακεκομμένα.
 ὄσια—δίκαια B.C.D.E.F.I. Ceteri
 δίκαια—ὄσια.
 δέ] δὴ Morus. om. D.
 διδάξατέ] διδάξτε B. et pr. E.
 34. ἐσιώπησαν] Plutarch.: ὕπ' αἰ-
 σχύνης κύπτοντες ἐς τὴν γῆν. SCHN.
 ἄνθρωποι B. Ceteri οἱ ἄνθρωποι.
 γένωνται] γένωντο E.
 ταῖς πατρίσι] τοῖς πατράσι K.
 ἂν B.D. Ceteri εἰάν.
 βασιλεῖ] τῷ βασιλεῖ B. pr.

- ξασθαί σε ἔδει ἀντὶ δεσπότην βασιλέως ἡμᾶς δεσπότης, οὐκ ἂν
 ἔγωγέ σοι συνεβούλευον· νῦν δὲ ἔξεςτί σοι μεθ' ἡμῶν γενομένη
 μηδένα προσκυνούντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν καρπούμενον
 36 τὰ ἑαυτοῦ. καίτοι ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι
 τῶν πάντων χρημάτων. οὐδὲ μέντοι τοῦτό σε κελεύομεν, πέ-
 νητα μὲν ἐλεύθερον δ' εἶναι, ἀλλ' ἡμῖν συμμάχοις χρώμενον
 αὔξειν μὴ τὴν βασιλέως ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ἀρχὴν, τοὺς νῦν ὁμο-
 δούλους σοι καταστρεφόμενον, ὥστε σοὺς ὑπηκόους εἶναι. καίτοι
 εἰ ἅμα ἐλεύθερός τ' εἴης καὶ πλούσιος γένοιο, τίνος ἂν δέοιο μὴ
 37 οὐχὶ πάμπαν εὐδαίμων εἶναι; Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Φαρνάβαζος, [16]
 ἀπλῶς ὑμῖν ἀποκρίνωμαι ἄπερ ποιήσω; Πρέπει γοῦν σοι.
 Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, εἰς βασιλεὺς ἄλλον μὲν στρατηγὸν πέμπη,
 ἐμὲ δὲ ὑπήκοον ἐκείνου τάττη, βουλήσομαι ὑμῖν καὶ φίλος καὶ
 σύμμαχος εἶναι· εἰς μέντοι μοι τὴν ἀρχὴν προστάττη, τοιοῦ-
 τόν τι, ὡς ἔοικε, φιλοτιμία ἐστίν, εὐχρὴ εἶδέναι ὅτι πολεμήσω
 38 ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα. ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἐλά- [17]
 βετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν, Εἴθ', ὦ λῶσθε, σὺ τοιοῦτος
 ὢν φίλος ἡμῖν γένοιο. ἐν δ' οὖν, ἔφη, ἐπίστω, ὅτι νῦν τε ἄπειμι
 ὡς ἂν δύνωμαι τάχιστα ἐκ τῆς χώρας τῆς σῆς, τοῦ τε λοιποῦ,
 καὶ πόλεμος ἦ, ἕως ἂν ἐπ' ἄλλον ἔχωμεν στρατεύεσθαι, σοῦ τε
 καὶ τῶν σῶν ἀφεξόμεθα.
- 39 Τούτων δὲ λεχθέντων διέλυσε τὴν σύνοδον. καὶ ὁ μὲν Φαρ- [18]
 νάβαζος ἀναβάς ἐπὶ τὸν ἵππον ἀπήει, ὁ δὲ ἐκ τῆς Παραπίτας
 υἱὸς αὐτοῦ, καλὸς ἔτι ὢν, ὑπολειφθεὶς καὶ προσδραμὼν Ξέρον
 σε, ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε, ποιούμαι. Ἐγὼ δέ γε δέχομαι. Μέ-

35. σε B.D.V. Ceteri σοι.
 συν. pro ξυν. et 36. συμ. pro ξυμ.

B.D.

τὰ ἑαυτοῦ B.H.I. τε σαυτοῦ E.
 Ceteri τὰ σαυτοῦ.

36. βασιλέως] βασιλείαν H.

σοὺς] σου E.

ἐλεύθερός τ' B.C.D.I.V. ἐλεύθερος
 H. Ceteri τ' ἐλεύθερος.

37. ἀποκρίνωμαι Schneiderus. Libri
 ἀποκρίνομαι.

πρέπει] πρέπειν B.D.

σοὶ] γοι (sic) B. In V. pro πρέπει
 γοῦν σοι sic: Καὶ πρέπειν γοῦν οἶμαι
 οὕτωςί.

πέμπη—τάττη] πέμποι—τάττοι F.

εἶναι om. F.

μέντοι] μέν B.

φιλοτιμία] φιλοτιμίας Ald., corri-
 gente I., E. ab sec. manu.

38. δύνωμαι] δύναμαι E.

τῆς χώρας τῆς σῆς] τῆς σῆς χό-
 ρας B.

39. διέλυσε B.C.D.E.I.V. Ceteri
 διέλυσαν.

τὴν σύνοδον B.D. Cet. τὸν σύλλογον.

Παραπίτας] Apud Justinum 41, 5,

8. pro Priapatius Gronov. Obs. 4, 10.
 legebat Parapitus. SCHN.

καλὸς ἔτι ὢν] καλὸς ὢν ἔτι C.
 "Anab. 2, 6, 28: "Ἐτι ὠραῖος ὢν."

WEISK.

σε] τε pr. B.

δέ γε] δὲ V.

μέμνησόντων Bothius. Libri μέμνησο

νῦν. Conf. 5, 1, 32.

μνησό νυν, ἔφη. καὶ εὐθὺς τὸ παλτὸν, εἶχε δὲ καλὸν, ἔδωκε τῷ Ἀγησίλαῳ. ὁ δὲ δεξάμενος, φάλαρα ἔχοντας περὶ τῷ ἵππῳ Ἰδαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα, περιελὼν ἀντέδωκεν αὐτῷ. τότε μὲν οὖν ὁ παῖς ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον μετεδίωκε τὸν πα-
 40 τέρα. ὡς δ' ἐν τῇ τοῦ Φαρναβάζου ἀποδημία ἀποστερῶν [19] ἀδελφὸς τὴν ἀρχὴν φυγάδα ἐποίησε τὸν τῆς Παραπίτας υἱόν, τὰ τ' ἄλλα ὁ Ἀγησίλαος ἐπεμελείτο αὐτοῦ, καὶ ἐρασθέντος αὐτοῦ τοῦ Εὐάλκου υἱέος Ἀθηναίου, πάντ' ἐποίησεν ὅπως ἀν δι' ἐκεῖνον ἐγκριθεῖν τὸ στάδιον ἐν Ὀλυμπίᾳ, μέγιστος ὢν τῶν παίδων.

A. C. 41 Καὶ τότε δὴ, ὥσπερ εἶπε πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, εὐθὺς ἀπε- [20]
 39+ πορεύετο ἐκ τῆς χώρας· σχεδὸν δὲ καὶ ἔαρ ἦδη ὑπέφαινε. ἀφικόμενος δ' εἰς Θήβης πεδίον κατεστρατοπεδεύσατο περὶ τὸ τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, καὶ ἐκεῖ πρὸς ᾧ εἶχε συνέλεγε

ἔχοντας] ἔχων Ald. corrigente I. "Ἐχοντας ex Plutarchi Agesilao c. 13. jam Leoncl." SCHN.

Ἰδαίου τοῦ γραφέως] Plutarcho Ἀδαῖος, quod præfererat Valcken. ad Theocrit. p. 263. qui γραφέα h. l. esse scribam monuit. Atque ita versio Plutarchi Latina. SCHN.

40. ἀποστερῶν ὁ ἀδελφός] Articulum de meo addidi, utpote necessarium. [Idem quum desit in optimis 4, 4, 19, crasin ἀδελφός restitui utroque loco. L. D.] De re ita Plutarchus: Τὸν οἶκον ἀποστερηθέντος αὐτοῦ καὶ φυγόντος ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν εἰς Πελοπόννησον. SCHN.

Εὐάλκου] Scribebatur Εὐαλκοῦς. "Plutarchus ait puerum Atheniensem fuisse μέγαν καὶ σκληρὸν, adeo ut vereretur amator ne a certamine puerorum magnitudo et statura eum excluderet. Puto σκληρὸν dici qui ab Atticiis σκληρὸς. Conf. Timæi Glossar. p. 233. [Sed v. ad Thes. Stephani v. Σκληρός, p. 409 C, et Σκληρρός.] Ceterum de puero Atheniensi Plutarchus ita: Ἀθλητοῦ παιδὸς ἐξ Ἀθηνῶν. Pro Eualce igitur athletam nominavit. Εὐάλκιδι Eleo victoria πυγμῆς ἐν παισὶ contigit apud Pausaniam 6, 16. Formam vulgarem υἱέος correxī monitu Lobeckii ad Phrynichum p. 68." SCHN. υἱέος B.D.V.

δι' ἐκεῖνον] Pharnabazi filium.

ἐγκριθεῖν] ἐγκριθεῖς V.

τὸ στάδιον] Præpositionem εἰς addidit Brodæus, probante Leoncl. Vulgatum tamen lectionem, ut sanam, laudatam video a Valckenario ad Herodotum 5, 22. SCHN. Dicitur ut contrarium apud Georgium Sync. p. 239 B: Πυθαγόρας ὁ Σάμιος Ὀλυμπίασιν ἐκκριθεῖς παίδων πυγμῆν ὡς ἀπαλὸς προσβὰς τοὺς ἀνδρας ἐνίκα κατὰ τὴν νά' Ὀλυμπιάδα' ne alia memorem verba agonistica cum accusativo conjuncta.

41. Βαρνάβαζον B.

ἐκ B.D.E.F.I.V. Ceteri ἀπό.

σχεδὸν δὲ καὶ ἔαρ ἦδη ὑπέφαινε B.C.D.E.F.I.V. Ceteri σχεδὸν δέ τι καὶ ἔαρ ὑπέφαινε ἦδη. "Supra 3, 4, 16. similiter est ἐπειδὴ ἔαρ ὑπέφαινε." SCHN.

Θήβης πεδίον] Ab urbe vetusta Thebe Troadis juxta Pergamum. Polybii 16, 1, conf. Herodoti 7, 41. Aristoteles De ventis p. 973, 9 ed. Bekker. Cæciam ait a Lesbii vocari Θηβάναν, flantem ἀπὸ Θήβης πεδίου τοῦ ὑπὲρ τὸν Ἐλαιατικὸν κόλπον τῆς Μυσίας. SCHN. Apud Aristot. Ἐλαιτικὸν Meineke. ad Steph. Byz. p. 25.

Ἀστυρηνῆς] Ἀστυρηνῆς B.D. Ceteri Ἀστυρηνῆς. Conf. Gramm. Histor. deor. p. 23. "Plinius post Theben nominat Astyren. De Dianæ Astyrenæ templo Strabo 13, p. 606, 613." SCHN.

πανταχόθεν παμπληθές στράτευμα. παρεσκευάζετο γὰρ πορευόμενος ὡς δύναιτο ἀνωτάτω, νομίζων ὀπόσα ὄπισθεν ποιήσαιο ἔθνη πάντα ἀποστήσειν βασιλέως.

ΚΕΦ. Β.

Ἄγηςίλαος μὲν δὴ ἐν τούτοις ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ σαφῶς ἤσθοντο τὰ τε χρήματα ἐληλυθότα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνεστηκυίας ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτοὺς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν καὶ στρατεῦειν ἀναγκαῖον ἡγήσαντο εἶναι. καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα παρεσκευάζοντο, εὐθὺς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Ἄγηςίλαον πέμπουσιν Ἐπικυρίδαν. ὁ δ' ἐπεὶ ἀφίκετο, τὰ τε ἄλλα διηγείτο ὡς ἔχει καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπιστέλλοι αὐτῷ 3 βοθηεῖν ὡς τάχιστα τῇ πατρίδι. ὁ δὲ Ἄγηςίλαος ἐπεὶ ἤκουσε, [2] χαλεπῶς μὲν ἠνεγκεν, ἐνθυμούμενος καὶ οἶων τιμῶν καὶ οἶων ἐλπιδῶν ἀποστεροῖτο, ὅμως δὲ συγκαλέσας τοὺς συμμάχους ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγελλόμενα, καὶ εἶπεν ὅτι ἀναγκαῖον εἶη βοθηεῖν τῇ πατρίδι· εἰ μὲντοι ἐκεῖνα καλῶς γένηται, εἰ ἐπίστασθε, ἔφη, ὧ ἄνδρες σύμμαχοι, ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, ἀλλὰ πάλιν παρέσομαι πράξων ὧν ὑμεῖς

παρεσκευάζετο πορευόμενος] Thuc. 2, 91: Παρεσκευάζοντο ἀμνησούμενοι et 5, 8; 6, 54; 7, 17.

πορευόμενος] πορευόμενος V. ἀποστήσειν Vogtl. Obs. in Xen. Schneeberg. 1823. Libri ἀποστερήσειν.

1. πρὸς ἑαυτοὺς] Morus conjicit ἐαυτὰς: nescio quam ob causam. Societatem intelligit civitatum Græciæ contra Lacedæmonios factam, cujus synedrium fuit Corinthi. Vide Diodorum 14, 82. SCHN. 3, 5, 2: Συνίστασαν δὲ καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

2. δὲ καὶ] δὲ B. Ald.

πέμπουσιν Ἐπικυρίδαν] Pulcherrime et vere πραγματικῶς hunc locum tractat Plutarch. Ages. c. 15, omninoque vere recreat lectorem suis digressionibus, fatigatum nimia illa Xenophontis similitudine, quæ nihil nisi per res gestas breviter decurrit, raro cogitandi judicandique occasionem lectoribus monstrat. MORUS.

Ἐπικυρίδαν] Infra 5, 4, 39: Κλέωνα καὶ Ἐπιλυτίδαν Σπαρτιάτας nominat, vitiose, quamquam sine varietate. Thucydides 5, 12. Lacedæmonios

nominat Ῥαμφίαν (Clearchi patrem, puto, cujus Xenophon quoque meminit,) et Ἐπικυρίδαν. Pausanias 10, 9, 4. inter socios Lysandri in pugna apud Ægospotamos nominat Eteonimum et Ἐπικυρίδαν: quod nomen idem esse puto, nisi ipsum hominem. SCHN.

3. καὶ οἶων τιμῶν B.C.D.F. Ceteri οἶων τιμῶν.

ἀποστεροῖτο F. ἀπεστεροῖτο C. ἀπεστερείτο B.D. Ceteri ἀπεστερήτο, cui εἰ superscribit V.

συγκαλέσας—συμμάχους pro ἐνυ. et ἐνυ. B.D. et pr. E.

εἰ μὲντοι B.C.D.I.V. κἂν μὲντοι E. κἂν τοι A. Ald., corrigente I. "Mihī videtur legendum εἰ μὲντοι τὰ ἐκεῖ. Ita paulo post: Εἰ δὲ καλῶς τάκει γένοιτο. Infra 6, 2, 14: Ἐὰν τάκει καλῶς γένηται. Video nunc mecum sentire Kœppenum. Sed 4, 3, 7. est εἰ μὲντοι καὶ τὰδε εἰ γένηται." SCHN. Qui repetit hanc conjecturam ad Cyrop. 5, 5, 25: Ἦν ταῦτ' εἰ γένηται.

πράξων] πράξεων B.E. πράξας Ald., sed πράξων I.

4 δέισθε. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα πολλοὶ μὲν ἐδάκρυσαν, πάντες δ' ἐψηφίσαντο βοηθεῖν μετ' Ἀγησιλάου τῆ Λακεδαιμόνι· εἰ δὲ καλῶς τὰκεῖ γένοιτο, λαβόντες αὐτὸν πάλιν ἤκειν εἰς τὴν 5 Ἀσίαν. καὶ οἱ μὲν δὴ συνεσκευάζοντο ὡς ἀκολουθήσοντες. ὁ δ' [3] Ἀγησίλαος ἐν μὲν τῆ Ἀσίᾳ κατέλιπεν Εὐξενον ἀρμοστήν καὶ φρουροὺς παρ' αὐτῷ οὐκ ἔλαττον τετρακισχιλίων, ἵνα δύναιτο διασώζειν τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ ὄρων ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν μένειν ἐπεθύμουν μᾶλλον ἢ ἐφ' Ἑλληνας στρατεύεσθαι, βουλόμενος ὡς βελτίστους καὶ πλείστους ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, ἄθλα προῦθθηκε ταῖς πόλεσιν, ἣτις ἄριστον στρατεύμα πέμποι, καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅστις εὐοπλότατον λόχον ἔχων συστρατεύοιτο καὶ ὀπλιτῶν καὶ τοξοτῶν καὶ πελταστῶν. προεῖπε δὲ καὶ τοῖς ἱπάρχοις, ὅστις εὐπιποτάτην καὶ εὐοπλοτάτην τάξιν παρέχοιτο, ὡς καὶ τούτοις 6 νικητήριον δώσω. τὴν δὲ κρίσιν ἔφη ποιήσῃ, ἐπεὶ διαβαίησαν [4] ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐν Χερρονήσῳ, ὅπως εὐ εἰδείησαν ὅτι τοὺς στρατευομένους δεῖ εὐκρινεῖν. ἦν δὲ τὰ ἄθλα τὰ μὲν πλείστα ὄπλα ἐκπεπονημένα εἰς κόσμον καὶ ὀπλιτικὰ καὶ ἱππικὰ· ἦσαν δὲ καὶ στέφανοι χρυσοῖ· τὰ δὲ πάντα ἄθλα οὐκ ἔλαττον ἐγένοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων. τοσοῦτων μέντοι ἀναλωθέντων, παμπόλλων χρημάτων ὄπλα εἰς τὴν στρατιὰν 8 κατεσκευάσθη. ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν Ἑλλησποντον, κριταὶ κατέ- [5] στησαν Λακεδαιμονίων μὲν Μένασκος καὶ Ἑριππίδας καὶ Ὀρσιππος, τῶν δὲ συμμάχων εἰς ἀπὸ πόλεως. καὶ Ἀγησίλαος μὲν,

4. δὲ om. F.V.
πολλοὶ C.D.E.V. πολὺ B. Cet. πολλά.
ἐψηφίσαντο B.C.D.E. pr. V. ἀπεψηφίσαντο C. Ceteri ἐπεψηφίσαντο.
"Conf. ad I, 1, 34." SCHN.

5. Εὐξενον] Εἰξενον vel Ἀξενον et Εὐξεινον C. et E., ut videtur.

οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν] Persarum timiditate cognita, mollitie divitiisque eorum frui cōperant milites; quare bellum in Asia continuare quam contra Græcos in patria redintegrare malebant. SCHN.

ἔχων] ἄγων pr. B., ἔχων eadem manu. εὐοπλοτάτην B.

6. στρατευομένους B.D.V. στρατευόμενος (sic) F. στρατευσάμενος ed. Stephani. Ceteri στρατευσομένους.

δεῖ εὐκρινεῖν] accurate omnia agere,

accurate se parare debere. Simplex verbum rarius reperitur, compositum διεκρινεῖν sæpe. Demosth. c. Aphob. p. 818: Τοῦτ' οὖν διεκρινησάμενος, i. e. re ita ordinata, constituta. SCHN.

7. ἐγένοντο] ἐγένοντο E. ἐγένετο ed. Stephani tacente F.

τοσοῦτων μέντοι ἀναλωθέντων, παμπόλλων χρημάτων ὄπλα] Vertit Leonclavius: *Tantis sumtibus factis, etiam pro exercitu maximis pecuniis arma comparata fuerunt. Videtur vox aliqua, velut ὅμως vel ἔτι, deesse, etiam ne verba τοσοῦτων—χρημάτων confundant significationem.* SCHN. Si quid mutandum, facilius conjicias χρημάτων, πάμπολλα.

8. συμ. pr. ξμ. B.D.

πόλεως] πόλεω F.

- ἐπεὶ τὴν κρίσιν ἐποίησεν, ἔχων τὸ στράτευμα ἐπορεύετο τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἤνπερ βασιλεὺς ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν.
- 9 Ἐν δὲ τούτῳ οἱ μὲν ἔφοροι φρουρὰν ἔφηναν ἡ δὲ πόλις, ἐπεὶ Ἀγησίπολις παῖς ἔτι ἦν, Ἀριστόδημον τοῦ γένους ὄντα
- 10 καὶ πρόδικον τοῦ παιδὸς, ἠγείσθαι τῇ στρατιᾷ ἐκέλευον. ἐπεὶ [6] δ' ἐξήεσαν μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι, συνειλεγμένοι δ' ἦσαν οἱ ἐναντίοι, συνελθόντες ἐβουλευόντο πῶς ἂν τὴν μάχην συμφορώτατα
- 11 σφίσιν αὐτοῖς ποιήσαιτο. Τιμόλαος μὲν δὴ Κορίνθιος ἔλεξεν, Ἄλλ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη, ὦ ἄνδρες σύμμαχοι, ὅμοιοι εἶναι τὸ τῶν Λακεδαιμονίων πρᾶγμα οἴοντες τὸ τῶν ποταμῶν. οἱ τε γὰρ ποταμοὶ πρὸς μὲν ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶν ἀλλ' εὐδιάβατοι, ὅσῳ δ' ἂν πορρωτέρω γένωνται, ἐπεμβάλλοντες ἕτεροι ποταμοὶ
- 12 ἰσχυρότερον αὐτῶν τὸ ρεῦμα ποιούσι, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡσαύτως, ἔνθεν μὲν ἐξέρχονται, αὐτοὶ μόνου εἰσὶ, προϊόντες δὲ καὶ παραλαμβάνοντες τὰς πόλεις πλείονές τε καὶ δυσμαχώτεροι γίνονται. ὁρῶ δ' ἔγωγε, ἔφη, καὶ ὁπόσοι σφῆκας ἐξαιρεῖν βούλονται, εἰ μὲν ἐκθέοντας τοὺς σφῆκας πειρῶνται θηρᾶν, ὑπὸ πολλῶν τυπτομένους· εἰ δ' ἔτι ἔνδον ὄντων τὸ πῦρ προσφέρωσι, πάσχοντας μὲν οὐδὲν, χειρουμένους δὲ τοὺς σφῆκας. ταῦτ' οὖν ἐνθυμούμενος ἠγοῦμαι κράτιστον εἶναι μάλιστα μὲν ἐν αὐτῇ,
- 13 εἰ δὲ μὴ, ὅτι ἐγγύτατα τῆς Λακεδαίμονος τὴν μάχην ποιείσθαι.

9. ἔφηναν D.F.V. Ceteri ἔφαινον. "De intervallo temporis inter hanc novam et postremam pugnam ad Haliartum Demosthen. pro Corona p. 258: Καὶ πάλιν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον εἰς Κόρινθον. Ante Eubulidem archontem accidit pugna Corinthiaca, eo autem archonte pugna in Lechaëo. Hinc apud Aristidem vol. 2, p. 474. edit. Jebb. dicitur Eubulides ἄρχων μέσος τῆς ἐν Κορίνθῳ μάχης καὶ τῆς ἐν Λεχαίῳ. Hunc locum Aristidis debeo Wesselingio. Alium Lysiae habet Harpocraton in Λέχαιον, ubi Lechaëus archonte Mnasippo captus dicitur; quem equidem archontem ignoro. Lysias pro Mantitheo p. 579. post pugnam ad Haliartum: Μετὰ ταῦτα εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων εἰδόντων, ὅτι δεήσει κινδυνεύειν. Ubi Thrasymbulum Stiriensem duce[m] fuisse apparet ex p. 580." SCHN.

Ἀγησίπολις] Pausaniæ exsulis filius.

Plutarch. Ages. c. 20. SCHN.

πρόδικον] tutorem, ἐπίτροπον, proprio Spartanis vocabulo, teste Plutarcho Lycurg. c. 3. Pausanias 3, 5. Aristodemum inter appellat ἐπιτροπέοντα. Ita interpretatur etiam Hesy-chius verbum προδικεῖν. Thucyd. 1, 107: Νικομήδης τοῦ Κλεομβρότου ὑπὲρ Πλειστονάκτος τοῦ Πανσανίου βασιλέως νέου ὄντος ἐπιτροπέοντος. SCHN.

10. ἐξήεσαν] ἐξήρηκαν B. συν. bis et συμ. hic et 11. pro ξ. B.D. ἦσαν] ἦσαν καὶ V. ποιήσαιτο] ποιήσονται B.D.E.I. et C. sec. manu.

11. γίνονται] γίνονται B.D. et γίν. 12. 12. Post ἐξέρχονται comma ponunt B.C.D.E. Ceteri post αὐτοί.

δυσμαχώτεροι] δυσμαχώτατοι V. προσφέρωσι] ἐκφέρωσι A.C. Ald., corrigente I.

ἐνθυμούμενος B.D. εὐθυμούμενος A. εὐθυμούμενος C. Ceteri ἐνθυμουμένους.

δόξαντος δ' εὐ λέγειν αὐτοῦ ἐψηφίσαντο ταῦτα. ἐν δὲ δὲ περὶ ἡγε- [7]
 μονίας τε διεπράττοντο καὶ διωμολογοῦντο εἰς ὀπόσους δέοι τάτ-
 τεσθαι πᾶν τὸ στράτευμα, ὅπως μὴ λίαν βαθείας τὰς φάλαγγας
 ποιούμεναι αἱ πόλεις κύκλωσιν τοῖς πολεμίοις παρέχοιεν, ἐν τούτῳ
 οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ δὴ Τεγεάτας παρειληφότες καὶ Μαντινάας
 14 ἐξήεσαν τὴν ἀμφιάλον. καὶ πορευόμενοι, σχεδὸν τι ἄμα οἱ μὲν [8]
 περὶ τοὺς Κορινθίους ἐν τῇ Νεμέᾳ ἦσαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι

13. Τεγεάτας Β., ut supra Τεγέα.
 ἐξήεσαν τὴν ἀμφιάλον] Ipsa dictionis
 forma repudiat interpretationem Bro-
 daei: *Amphialum oppidum transgressi
 erant.* Pirckhemerus vertit *exierant
 in maritima loca*: Goldhagenus *versus
 mare contenderant*: Leoncl. *egredi-
 untur maritima via.* [Sed non potest
 intelligi iter quod fit mari: omnis
 enim hæc expeditio terrestris fuit.
 Ergo fuerit iter pone litus maris. Sed
 ut reliqua taceam, non fecerunt Lace-
 dæmonii in illa expeditione iter pone
 litus maris: nam si Mantinenses et
 Tegeatas, h. e. mediterraneas Pelopon-
 nesi gentes, inter eundem, ut videtur,
 sibi adjunxerunt, quomodo iter fieri
 potuit pone litus? Quid ergo est via
 maritima? Pirckh. et Goldh. quod
 verterunt, hoc s. 8 demum narratur,
καταβαίνουσιν ἐπὶ θάλατταν. Ceterum
ἀμφιάλος significat mari cinctus, ut ex
 Hom. Od. i, 386 apparet. MORUS.]
ἀμφιάλος est quod inter duo maria
 situm est. Weiskius *χώραν ἀμφιάλον*
 intelligit, interpretatus regionem quæ
 inde ab Isthmo Corinthiaco meridiem
 versus procurrit in sinu Saronico usque
 ad confinia Argolidis, in Corinthiaco
 usque ad Pellenen. Optime videtur
 Gailius vertisse: *Sortant de l'Arcadie
 ils ont gagné et longé le golfe d'Argos*;
*delà après une longue marche ils sont
 entré dans la Sicyonie,* Recherches
 historiques, militaires, géographiques
 et philologiques T. i, p. 68. SCHN.
 Antea Gailius conjecerat Σπύμφαλον,
 quod ferri non potest, potest vero faci-
 lius certe quam *ἀμφιάλον, τὴν ἀρχιάλον.*
 Schneiderus ed. pr. quum *ἀμφιάλον* (δ-
 δὸν) tam viam inter maria quam juxta
 mare ducentem dici posse credidisset,
 addiderat: "Igitur credere oportet Ari-
 stodemum egressum per Arcadiam et
 Eleam juxta mare copias partim colle-
 gisse partim circumduxisse, ita ut juxta
 sinum Corinthiacum ex adverso hos-

tium adveniret, montes juxta Sicyonem
 sibi amicam superaret, et deinde in
 planum juxta mare descenderet. Quod
 si has itineris ambages nimias pu-
 taveris, tunc per mediam Arcadiam et
 Achajam sinum versus Corinthiacum
 et intra eum ad Sicyonem duxerit
 Aristodemus; tum vero *ἀμφιάλος*
ὁδὸς diceretur via juxta sinum Corin-
 thiaticum ducens copias." Sed utrum-
 que vocabulum alienum a prosa, in
 qua παραθαλάττιος dicitur et ἀμφιθά-
 λαττος. Nec quicquam juvat V., qui
ἀμφικάλον.

Νεμέα] Νεμαία Β. "Est in agro
 Nemeensi, ad fluvium Nemeam ubi
 pugnatum fuisse refert Diodorus 14,
 83. Fluvium Nemeam habet Livius
 33, 15. *Annis est Corinthium et Si-
 cyonium interfluens agrum.* Conf. etiam
 Strabo 8, p. 382. Ita ἐν Σικυῶνι est
 in agro Sicyonio. Diodorus 4, 11. de
 leone Nemeaeo: Διέτριβε μάλιστα με-
 ταξὺ Μυκηνῶν καὶ Νεμέας περὶ ὄρος τὸ
 καλούμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Τρη-
 τόν' εἶχε γὰρ περὶ τὴν ῥίζαν διώρυγα
 διηλεκή, καθ' ἣν εἰώθει φωλεῖν τὸ θη-
 ρίον. Hinc leonem Hyginus Fab. 30.
 ait habitasse in antro *Amphitreto*, uti
 correxit Wesseling. ad Diodorum;
 idem antrum Apollodorus 2, 5, 8.
ἀμφίστομον dixit. Pausanias 2, 15:
 Ἐν τούτοις τοῖς ὄρεσι καὶ ἡ Νεμέα τὸ
 χωρίον ἀπέχει σταδίους πέντε πον καὶ
 δέκα· ἐν δὲ αὐτῇ Νεμείου τοῦ Διὸς ναὸς
 ἐστὶ—θύσουσι δὲ Ἀργεῖοι τῷ Διὶ καὶ ἐν
 τῇ Νεμέᾳ καὶ Νεμείου Διὸς ἱερέα αἰ-
 ροῦνται, καὶ δὴ καὶ δρόμον προτιθέασιν
 ἀγῶνα ἀνδράσιν ὀπλισμένοις Νεμείων
 πανηγύρει τῶν χειμερινῶν—καὶ ταύτη
 καὶ ὄρος Ἀπέσας ἐστὶν ὑπὲρ τὴν Νεμέαν
 —Ἀγελθόντι δὲ ἐς τὸν Τρητὸν καὶ αὐθις
 τὴν ἐς Ἀργὸς ἰούσιν ἐστὶ Μυκηνῶν ἐρεί-
 πια ἐν ἀριστερᾷ. Hesychius Νεμεάδας
 πύλας urbis Argos habet, διὰ τὸ πρὸς
 τῇ Νεμέᾳ τετράφθαι. Conf. infra 4,
 7, 3. Scholiastes Luciani ad Bis Ac-

καὶ οἱ σύμμαχοι ἐν τῷ Σικυῶνι. ἐμβαλόντων δὲ αὐτῶν κατὰ τὴν Ἐπικεῖαν, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν ὑπερδεξίων βάλλοντες αὐτοὺς καὶ τοξεύοντες μάλα κακῶς ἐποίουν οἱ γυμνήτες τῶν
 15 ἄντιπάλων· ὡς δὲ κατέβησαν ἐπὶ θάλατταν, ταύτῃ προήεσαν διὰ τοῦ πεδίου, τέμνοντες καὶ κόντες τὴν χώραν· καὶ οἱ ἕτεροι μέντοι ἐπελθόντες κατεστρατοπεδεύσαντο, ἔμπροσθεν ποιησάμενοι τὴν χαράδραν· ἐπεὶ δὲ προϊόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκέτι δέκα στάδια ἀπέειχον τῶν πολεμίων, κάκειναι αὐτοῦ στρατοπεδυσάμενοι ἡσυχίαν εἶχον.

16 Φράσω δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἐκατέρων. συνελέγησαν γὰρ ὀπλίται [9] Λακεδαιμονίων μὲν εἰς ἑξακισχιλίους, Ἡλείων δὲ καὶ Τριφυλίων καὶ Ἀκρωρείων καὶ Λασιωνίων ἐγγὺς τρισχίλιοι καὶ Σικυωνίων πεντακόσιοι καὶ χίλιοι, Ἐπιδαυρίων δὲ καὶ Τροιζηνίων καὶ Ἐρμιονέων καὶ Ἀλιέων ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. πρὸς δὲ τούτοις ἰππεῖς μὲν Λακεδαιμονίων περὶ ἑξακοσίους, Κρήτες δὲ τοξόται ἠκολούθουν ὡς τριακόσιοι, καὶ μὴν σφενδονήται Μαργατέων καὶ Λετρίνων καὶ Ἀμφιδόλων οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων. Φλιάσιοι μέντοι οὐκ ἠκολούθουν· ἔκεχειρίαν γὰρ

cusatum c. 2: Νεμέα ἐστὶ τόπος ἐν τῇ Κορινθιακῇ παρὰ Τρητὸν λεγόμενον." SCHN.

σύμ. προ ξύμ. B.D.

Σικυῶνι] Σικιῶνι E.

ἐμβαλόντων] ἐμβαλλόντων C.

Ἐπικεῖαν] Iterum nominatur infra 4, 4, 13. ubi B. ἐπιοικίαν τειχίσας, ἵνα φρούριον εἴη. Montem fuisse reliqua arguunt, quo transenso Lacedæmonii in planum juxta mare descenderunt. SCHN. Ἐπικεῖαν ed. Stephani, tacente de F. Valckenario. Et sic V. Quod verius videtur.

καὶ τοξεύοντες] καὶ sub macula B.

οἱ γυμνήτες] γυμνήτες V.

15. θάλατταν B.D.E.F.V. Ceteri τὴν θάλατταν.

προήεσαν Leonclavius. Libri προσήεσαν.

ἐπελθόντες] ἀπελθόντες B.C.D.E.F. I.V. Ceteri ἐλθόντες.

χαράδραν] Æschines, ubi primam suam militiam narrat, de falsa legat. p. 331: Συμπαρπέμῳ μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ξένων τὴν εἰς Φλιούργα παραπομπήν, κινδύνου συμβάντος ἡμῖν περὶ τὴν Νεμεάδα καλουμένην χαράδραν. Fuit igitur nomen

loci in agro Nemeensi. Locum eundem nominari puto a Thucydide 5, 60: Ἐν τῷ χαράδρῳ, οἷον τὰς ἀπὸ στρατίας δίκας, πρὶν εἰσεῖναι, κρίνουσι: Nemeam enim ibidem memorat. Sed Statius Thebaidis 4, 46: *Quæque raret longa spumantem valle Charadron Neris, et ingenti turritate mole Cleonæ, fluvium intelligit, cui Neris urbs fuit imposita.* SCHN.

αὐτοῦ] αὐτοὺς B.

συν. προ ξυν. B.D.

16. Τριφυλίων] Τριφυλλίων A.C.D.E. Ἀκρωρείων] Ἀκρωρίων A.E.V. Ald. Λασιωνίων Schneiderus. Λασιωνείων C. Ceteri Λασιωνέων. V. quæ dixi ad Thes. Stephani.

Σικυωνίων B.D.F.I.V. Ceteri οἱ Σικυωνίων, sed Σικυωναίων C.

Ἐρμιονέων] Ἐρμιοναίων C.

Ἀλιέων] Eodem ordine infra 6, 3, 4. Ἐρμιονῆς καὶ Ἀλιέων, ubi C.E. Ἐρμιονος. Sed Thucydides 2, 56. τὴν Ἀλιάδα καὶ τὴν Ἐρμιονίδα contrario ordine nominavit. SCHN.

Λετρίνων] Margo Leonclavii Λετρίνων. Legendum Λετρίνων, ut monitum ad 3, 2, 25. SCHN.

17 ἔφασαν ἔχειν. αὕτη μὲν δὴ ἡ μετὰ Λακεδαιμονίων δύναμις ἦν, ἢ γε μὴν τῶν πολεμίων ἠθροίσθη Ἀθηναίων μὲν εἰς ἑξακισχιλίους [10] ὀπλίτας, Ἀργείων δ' ἐλέγοντο περὶ ἑπτακισχιλίους, Βοιωτῶν δ', ἐπεὶ Ὀρχομένιοι οὐ παρήσαν, περὶ πεντακισχιλίους, Κορινθίων γε μὴν εἰς τρισχιλίους, καὶ μὴν ἐξ Εὐβοίας ἀπάσης οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. ὀπλιτικὸν μὲν δὴ τοσοῦτον ἰππεῖς δὲ Βοιωτῶν μὲν, ἐπεὶ Ὀρχομένιοι οὐ παρήσαν, εἰς ὀκτακοσίους, Ἀθηναίων δ' εἰς ἑξακοσίους, καὶ Χαλκιδέων τῶν ἐξ Εὐβοίας εἰς ἑκατὸν, Λοκρῶν δὲ τῶν Ὀπουντίων εἰς πεντήκοντα. καὶ ψιλὸν δὲ σὺν τοῖς τῶν Κορινθίων πλέον ἦν· καὶ γὰρ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι καὶ Μηλιεῖς καὶ Ἀκαρνᾶνες παρήσαν αὐτοῖς.

18 Αὕτη μὲν δὴ ἑκατέρων ἡ δύναμις ἐγένετο. οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἕως [11] μὲν τὸ εὐώνυμον εἶχον, οὐδέν τι κατήπειγον τὴν μάχην συνάπτειν· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατὰ Λακεδαιμονίους ἐγένοντο, αὐτοὶ δὲ τὸ δεξιὸν ἔσχον καὶ κατ' Ἀχαιοὺς ἀντετάχθησαν, εὐθὺς τότε ἱερά καλὰ ἔφασαν εἶναι καὶ παρήγγειλαν παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης. καὶ πρῶτον μὲν ἀμελήσαντες τοῦ εἰς ἑκκαί-

αὕτη μὲν δὴ] Diodorus equites numerat omnino 500, pedites 23000. Xenophon contra summam posuit rotundi quidem numeri 14800. SCHN. ἢ] Addidi.

17. ἢ γε μὴν] In exercitu sociorum Diodorus ait fuisse pedites plus quam 15000, equites 500. Contra Xenophon immensa differentia ponit pedites 24000, equites 1500, non numeratis velitibus. SCHN.

Εὐβοίας ἀπάσης] quam omnem fœderi Corinthio accessisse ait Diodorus 14, 82. SCHN.

καὶ ψιλὸν δὲ—πλέον ἦν] Hæsit in his verbis Weiskius quoque. Leonclavi versionem is reprehendit hanc: *Hunc numerum levis armaturæ peditum multitudo, Corinthiis adnumeratis, superabat*: ipse vertit: *atque levis quoque armaturæ milites plures erant juncti Corinthiis*, sc. quam Lacedæmoniis: ut οἱ τῶν Κορινθίων sint qui ad Corinthios pertinent. Weiskio usus articuli et ellipsis hujus formæ insolentior videtur. Pro ψιλὸν B.D. et fortasse C. ψιλῶν, qua scriptura nihilo structura verborum fit faciliior. Equidem articulum τὸ necessario existimo addendum fuisse: καὶ τὸ ψιλὸν δέ: unde ad verba ξὺν τοῖς τῶν Κοριν-

θίων repetendum ψιλοῖς. Ceterum numerum copiarum utriusque exercitus falsum nec integrum traditum esse recte monuit Gaillius ad s. 13. Is sine dubio error est librariorum. Nam Tegeatas et Mantineenses ipse Xenophon 13., Achæos autem mox nominat, ubi Βωοτὶ κατ' Ἀχαιοὺς ἀντετάχθησαν, oppositi in acie Achæis sunt. SCHN. Ἀθηναίων δ' εἰς ἑξακοσίους] Θηβαίων δὲ εἰς ἑξακοσίους καὶ χιλίους V.

εἰς ἑκατὸν] ἑκατὸν V.
σὺν pro ξὺν B.D. Sic 18.

Ὀζόλαι] Ὀζάλαι B.

18. ἕως μὲν] quandiu in sinistro cornu stabant contra Lacedæmonios. Deinde facta fuit conversio et mutatio aciei, ita ut Thebani in dextro cornu contra Achæos starent. Aperte igitur Xenophon accusat Thebanorum timiditatem, quasi Lacedæmonios maxime veriti fuissent in pugna. Merito an injuria ignoro. Suos certe Laconas ubique exornare conatur Xenophon. SCHN.

μάχης ἐσομένης] μαχεσομένοισι V.

ἀμελήσαντες τοῦ εἰς ἑκκαίδεκα] Leoncl. vertit: *omissa ratione struendi aciem in denos et senos, densam proptinus phalangem instituant*. Morus breviter lectorem remittit ad s. 13. ubi

δεκα βαθείαν παντελῶς ἐποίησαντο τὴν φάλαγγα, ἔτι δὲ καὶ ἦγον ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ὅπως ὑπερέχοιεν τῷ κέρατι τῶν πολεμίων· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἵνα μὴ διασπασθῆισαν, ἐπηκολούθουν, καίπερ
 19 γιγνώσκοντες ὅτι κίνδυνος εἶη κυκλωθῆναι. τῶς μὲν οὖν οἱ [12] Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἠσθάνοντο προσιόντων τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ ἦν λάσιον τὸ χωρίον· ἐπεὶ δ' ἐπαιάνισαν, τότε δὴ ἔγνωσαν, καὶ εὐθὺς ἀντιπαρήγγειλαν ἅπαντας διασκευάζεσθαι ὡς εἰς μάχην. ἐπεὶ δὲ συνετάχθησαν ὡς ἐκάστους οἱ ξεναγοὶ ἔταξαν, παρηγγύησαν μὲν ἀκολουθεῖν τῷ ἡγουμένῳ, ἦγον δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὰ δεξιὰ, καὶ οὕτω πολὺ ὑπερέτεινον τὸ κέρας ὥστε τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν ἐξ φυλαὶ κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους
 20 ἐγένοντο, αἱ δὲ τέτταρες κατὰ Τεγεάτας. οὐκέτι δὲ στάδιον

Corinthii congregati διωμολογοῦντο, εἰς ὁπόσους δεοὶ τάττεσθαι πᾶν τὸ στρατεύμα, ὅπως μὴ λίαν βαθείας τὰς φάλαγγας ποιούμεναι αἱ πόλει κύκλωσιν τοῖς πολεμίοις παρέχοιεν. In Indice is usum Græci sermonis annotavit, qui de altitudine aciei et numero militum in fronte collocatorum εἰς et ἐπὶ genitivo junctum frequentat, ubi noster sermo numero vocabulum *hoch* (altum) addit. Gaius similiter: *negligent la formation sur seize de hauteur*. SCHN.

διασπασθῆισαν B.C.D.F.I.V. Ceteri διασπασθῶσιν. "Sic est s. 13. ὅπως μὴ κύκλωσιν παρέχοιεν." SCHN.

19. ἅπαντας] ἅπαντες A. Ald., corrigente I. "Quod si probaveris, erit de militibus intelligendum conclamantibus ad arma et præani hostium respondentibus. Verbum διασκευάζεσθαι hoc uno in loco Xenophontis legitur eo sensu quo ceteris παρασκευάζεσθαι usurpavit." SCHN. Aliorum exempla v. in Thes. Stephani v. Διασκευάζω, p. 1313, C. Hic V. συσκευάζεσθαι, quod est 5, 2, 28.

ἦγον δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι] ut fecerant Bæoti s. 18. SCHN.

ὑπερέτεινον] ὑπερετίαντο A. Ald. φυλαὶ] φυλακαὶ D. (qui φάλαγγες in margine, quæ iterum confusa 6, 2, 17) pr. E.F.I.V. "Ex ordine decem tribuum milites Athenienses lectos fuisse, easque tribus etiam in acie distinctas fuisse, post Sigonium ex h. l. et Thucydideo 6, 98. admonet Morus.

Hinc φύλαρχος dici duces militiae equestris, ut ταξιάρχος pedestris. Pertinuisse tamen tribuum distinctiōnem etiam ad pedites ex Thucydidi loco manifestum esse statuit: et in nostro loco non omnes intelligi equestres tribus, sed pedestres etiam, vero simile putat. Locus est omnium clarissimus Lysiae pro Mantitheo p. 580, ubi de hac ipsa pugna Corinthiaca est: Καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχισίας καὶ πλείστων ἐνθανόντων, et statim, ubi de pugna ad Coroneam sermo est, Mantitheus se ultro offert: Προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξιάρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. Hic igitur tribus eadem τάξις dicitur, quoniam ex peditatu componitur. Denique Idem contra Agoratum p. 498. οὔτε ταξιάρχος εἰς τὴν φυλὴν κατατάξας, ubi tamen Reiske malebat: Οὔτε ταξιάρχος αὐτὸν εἰς τάξιν, οὔτε φύλαρχος εἰς φυλὴν. Male Idem in Apologia c. Simonem p. 162: Ἐν Κορίνθῳ γὰρ, εἰπειδὴ ὕστερον ἦλθε τῆς πρὸς τοὺς πολεμίοις μάχης καὶ τῆς εἰς Κορώνειαν στρατείας, ἐμάχετο τῷ ταξιάρχῳ Λάχητι καὶ ἔτυπεν αὐτὸν, καὶ πανστρατιᾷ τῶν πολιτῶν ἐξελθόντων, δόξας ἀκοσμήτατος εἶναι καὶ ποιηρότατος μόνος Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξεκρηύχθη." SCHN.

κατὰ τοὺς] τοὺς B. inter versus. κατὰ Τεγεάτας] Annon κατὰ τοὺς Τεγεάτας, ut antea erat κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους? SCHN.

20. οὐκέτι δὲ] οὐκέτι V.

- 20 ἀπεχόντων, σφαγιασάμενοι οἱ Λακεδαιμόνιοι τῇ Ἀγροτέρᾳ, ὥσπερ νομίζεται, τὴν χίμαιραν, ἠγούντο ἐπὶ τοὺς ἐναντίους, τὸ ὑπερέχον ἐπικάμψαντες εἰς κύκλωσιν. ἐπεὶ δὲ συνέμιξαν, οἱ μὲν [13] ἄλλοι σύμμαχοι πάντες οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ἐναντίων, Πελληνεῖς δὲ κατὰ Θεσπίας γενόμενοι ἐμάχοντό
- 21 τε καὶ ἐν χώρᾳ ἑπιπτον ἑκατέρων. αὐτοὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσον τε κατέσχον τῶν Ἀθηναίων ἐκράτησαν, καὶ κυκλωσάμενοι τῷ ὑπερέχοντι πολλοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν, καὶ ἄτε δὴ ἀπαθεῖς ὄντες, συντεταγμένοι ἐπορεύοντο· καὶ τὰς μὲν τέτταρας φυλάς τῶν Ἀθηναίων πρὶν ἐκ τῆς διώξεως ἐπαναχωρῆσαι παρήλθον, ὥστε οὐκ ἀπέθανον αὐτῶν πλὴν εἴ τις ἐν τῇ συμβολῇ ὑπὸ
- 22 Τεγεατῶν· τοῖς δ' Ἀργείοις ἐπιτυγχάνουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι [14] ἀναχωροῦσι, καὶ μέλλοντος τοῦ πρώτου πολεμάρχου ἐκ τοῦ ἐναντίου συμβάλλειν αὐτοῖς, λέγεται ἄρα τις ἀναβοῆσαι παρῆναι τοὺς πρώτους. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, παραθέοντας δὴ παίοντες εἰς τὰ γυμνὰ πολλοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν. ἐπελάβοντο δὲ καὶ Κορινθίων ἀναχωρούντων. ἔτι δ' ἐπέτυχον οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τῶν Θηβαίων τισὶν ἀναχωροῦσιν ἐκ τῆς διώξεως, καὶ
- 23 ἀπέκτειναν συχνούς αὐτῶν. τούτων δὲ γενομένων, οἱ ἠπτώμενοι τὸ μὲν πρῶτον ἔφευγον πρὸς τὰ τείχη· ἔπειτα δ' εἰρξάντων

Ἀγροτέρᾳ] De more vide Xenophonem de Republ. Laced. 13. Ælianum V.H. 2, 25. et Valckenar. ad Herodot. 6, 109. SCHN.

τὸ ὑπερέχον om. F.

συν. pro ξυν. B.D. et σύμ. pro ξύμ.

ἐκατέρων] Morus suspicatur addendum τινὲς aut πολλοί. Verum Weiskius ἐν χώρᾳ ἑκατέρων jungens interpretatur: *rugnabant, et eo quo steterant loco et inter Thespienses mixti*, ut æquo prope Marte, fortiter certe, conflixerint. De hoc postremo nulla est dubitatio: sed structura verborum viri docti interpretationem repudiat. SCHN.

21. ὅσον τε κατέσχον] Morus: quæ quæ patebat campus, quem acies Lacedæmonica obtinebat. Male. Meminisse oportet Lacedæmonios sibi adversas habuisse ὅ τριβὸς Athenienses; reliquæ oppositæ stabant Tegeatis. Vicerunt igitur Lacedæmonii, quotquot sibi oppositas habuerunt tribus Atheniensium. Reliquæ quatuor contra Tege-

atas vicerant et persecutæ hostem servantur. Contra Weiskius κατέσχον interpretatur *instabant, urgebant*. Conf. ad 1, 3, 4. Ceterum ex Platonis Menexeno p. 245 E, apparet Athenienses causatos fuisse angustias loci. Ibi enim est: *Τῶν τε ἐν Κορίνθῳ χρησαμένων δυσχωρία*. SCHN.

κατέσχον] κατέχοσι pr. B.

21. συν. pro ξυν. B.D. et infra συμ. πλὴν εἴ τις] Anab. 5, 3, 3: Οἱ δὲ ἄλλοι ἀπώλοντο ὑπὸ τε τῶν πολεμίων καὶ χιόνος καὶ εἴ τις νόσῳ. Thuc. 2, 98: Ἀπεγίγνετο οὐδὲν τοῦ στρατοῦ, εἰ μὴ τι νόσῳ. Antea ἐκ τῆς δ. om. F.

22. παρῆναι B.C.D.V. παρήναι A.E. Ceteri παρῆναι.

παραθέοντας] παραθέοντες A.

τὰ γυμνὰ] τοὺς γυμνοὺς B., ut 4, 4, 11.

23. πρῶτον om. B.

πρὸς B.C.D.F.I. Ceteri ἐς.

τὰ τείχη] Demosthenes contra Lep- tinem p. 472: Ὅθ' ἡ μεγάλη μάχη πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένετο ἢ ἐν Κο-

Κορινθίων πάλιν κατεσκήνησαν εἰς τὸ ἀρχαῖον στρατόπεδον. Λακεδαιμόνιοι δ' αὖ ἐπαναχωρήσαντες, ἔνθα τὸ πρῶτον τοῖς πολεμίοις συνέμιζαν, ἐστήσαντο τρόπαιον. καὶ αὕτη μὲν δὴ ἡ μάχη οὕτως ἐγένετο.

ΚΕΦ. Γ.

Ὁ δ' Ἀγησίλαος σπεύδων μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐβόηθει ὄντι δ' αὐτῷ ἐν Ἀμφιπόλει ἀγγέλλει Δερκυλίδας ὅτι νικῶν τε αὐτὸν Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτῶν μὲν τεθνάναι ὀκτῶ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς· ἐδήλου δὲ ὅτι καὶ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι ² πεπτωκότες εἶεν. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου, Ἄρ' ἂν, ᾧ Δερκυλίδα, ἐν καιρῷ γένοιτο, εἰ αἱ συμπέμπουσαι πόλεις ἡμῖν τοὺς στρατιώτας τὴν νίκην ὡς τάχιστα πύθονται; ἀπεκρίνατο δὴ ὁ Δερκυλίδας, Εὐθυμοτέρους γοῦν εἰκὸς ταῦτ' ἀκούσαντας εἶναι. Οὐκοῦν σὺ, ἐπεὶ παρεγένου, κάλλιστ' ἂν ἀπαγγείλαις;

ρίνθω, τῶν ἐν τῇ πόλει βουλευσαμένων μετὰ τὴν μάχην μὴ δέχσθαι τῷ τείχει τοὺς στρατιώτας, ἀλλὰ πρὸς Λακεδαιμόνιους ἐπικηρυκεῖσθαι, ὄρωντες (οἱ ἐκ Κορίνθου φυγόντες) ἠτυχηκίαν τὴν πόλιν καὶ περὶ τῆς παράδου κρατοῦντας Λακεδαιμόνιους, οὐχὶ προῦδωκαν, οὐδ' ἐβουλεύσαντο ἰδίᾳ περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας, ἀλλὰ πλησίον ὄντων μεθ' ὅπλων ἀπάντων Πελοποννησίων ἀνέφραξαν τὰς πύλας ἡμῖν βία τῶν πολλῶν καὶ μᾶλλον εἶλον τὸ μεθ' ἡμῶν τῶν τότε στρατενομένων εἰ τι δεοί πάσχειν ἢ χωρὶς ἡμῶν ἀκινδύνως σώζεσθαι· καὶ εἰσέφρουν τὸ στράτευμα καὶ διέωσαν καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς συμμάχους. Ἐπειδὴ δ' ἡ πρὸς Λακεδαιμόνιους εἰρήνη μετὰ ταῦτ' ἐγένετο, ἡ ἐπ' Ἀνταλκίδου, ἀντὶ τῶν ἔργων τούτων ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξέπεσον ὑποδεξάμενοι δ' ἡμεῖς αὐτοὺς ἐποιήσατε ἔργον ἀνθρώπων καλῶν κάγαθόν· ἐψηφίσασθε γὰρ αὐτοῖς ἄπανθ ἂν ἐδέοντο. Hujus egregii loci pars extrema pertinet ad Xenophontis 5, 2, 31. verba: Οἱ μὲν σφαγεῖς καὶ οἱ μεταίτιοι τοῦ ἔργου ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίνθου. Simul ex loco Demosthenis manifestum est hoc nostrum in loco legendum esse εἰρηξάντων pro ἀρξάντων. A Corinthiis enim exclusi rediunt in priora castra. Igitur non dubitavi certissimam emendationem in ipsa oratione ponere. Ulpianus ad Demosthenem laudat de hac

pugna, præter Ephorum et Androtionem, Hyperidis orationem adversus Dionem. Comparavit Xenophontis locum nuperus interpres Wolfius, sed vitium non vidit, quo sublato major utriusque loco lux utrinque accenditur. SCHN.

κατεσκήνησαν B.D.V. Ceteri κατεσκήνωσαν. Conf. 4, 5, 2.

οὕτως ἐγένετο] Partem utriusque exercitus vicisse, et ex Lacedæmoniis 1100, ex hostibus eorum 2800 cecidisse, narrat Diodorus 12, 83. At encomium Agesilai 7, 5: Ἀγγελίας ἐλθούσης αὐτῷ ὡς ἐν τῇ ἐν Κορίνθω μάχῃ ὀκτῶ μὲν Λακεδαιμονίων, ἐγγυῶν δὲ μυρίοι τῶν πολεμίων τεθναῖεν. Solerter scriptor numerum Spartanorum occisorum edit, sociorum, ut sæpe alibi, tacet. SCHN. Antea συν. pro ξυν. B.D.

1. Δερκυλίδας] Libri Δερκυλίδας hic et infra. "Fuerat ab Agesilao ad Tissaphernem legatus 3, 4. postea in Europam rediisse videtur." SCHN. τεθνάναι] τεθναῖεν G. N. du Rieu Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849, d. 13 Decemb. propositis p. 2, 8.

2. ἀκούσαντας] ἀκούσαντα B. "Referuntur significatio, non genus, ad antecedens πόλεις." SCHN.

ἀπαγγείλαις;] Recte signum interrogationis posuit hic Castalio. SCHN.

ὁ δὲ ἄσμενος ἀκούσας, καὶ γὰρ αἰὲ φιλαπόδημος ἦν, εἶπεν, Εἰ
 σὺ τάττοις. Ἄλλὰ τάττω, ἔφη, καὶ προσαπαγγέλλειν κε-
 λεύω ὅτι ἐὰν καὶ τάδε εὖ γένηται, πάλιν παρεσόμεθα, ὥσπερ
 3 καὶ ἔφαμεν. ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ἐφ' Ἑλλησπόντου πρῶτον [2]
 ἐπορεύετο· ὁ δ' Ἀγησίλαος διαλλάξας Μακεδονίαν εἰς Θεττα-
 λίαν ἀφίκετο. Λαρισαῖοι μὲν οὖν καὶ Κραννῶνιοι καὶ Σκο-
 τουσσαῖοι καὶ Φαρσάλιοι, σύμμαχοι ὄντες Βοιωτοῖς, καὶ πάν-
 4 τες δὲ Θετταλοὶ, πλὴν ὅσοι αὐτῶν φυγάδες τότε ἐτύγχανον,
 ἐκακούργουν αὐτὸν ἐπακολουθοῦντες. ὁ δὲ τέως μὲν ἦγεν ἐν
 πλαισίῳ τὸ στράτευμα, τοὺς ἡμίσεις μὲν ἔμπροσθεν, τοὺς
 ἡμίσεις δ' ἐπ' οὐρᾷ ἔχων τῶν ἱππέων· ἐπεὶ δ' ἐκώλων τῆς
 πορείας οἱ Θετταλοὶ ἐπελαύνοντες τοῖς ὀπισθεν, παραπέμπει
 5 αὐτόν. ὡς δὲ παρετάξαντο ἀλλήλοις, οἱ μὲν Θετταλοὶ νομί- [3]
 σαντες οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς ὀπίτας ἵππομαχεῖν,
 στρέψαντες βάδην ἀπεχώρουν. οἱ δὲ μάλα σωφρόνως ἐπηκο-
 6 λούθουν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀγησίλαος ἅ ἐκάτεροι ἡμάρτανον, πέμπει

φιλαπόδημος A.B.C.D.E. pr. F.I. Ceteri φιλοπόδημος. “ Altera scriptura multo aptior huic loco videtur. Quod Morus vulgatam defendens statuit Dercylidam quæsisivisse aliquam occasionem bello se immiscendi, eaque deinde usum fuisse, ut ex 4, 8. appareat, hoc mihi rationem legationis hujus non videtur habere veram aut probabilem.” SCHN.

κελεύω B.C.D.E.F.I.V. Ceteri λέγω. 3. ἐφ' Libri ἀφ'.

πρῶτον B.D.I.V. Ceteri ἤδη.

Λαρισαῖοι—Σκοτουσσαῖοι B.C. Ceteri Λαρισαῖοι—Σκοτουσσαῖοι, nisi quod Σκοτουσσαῖοι F.

Κραννῶνιοι] Libri Κραννῶνιοι.

Βοιωτοῖς] Βοιωτῶν F.

συμ. pro ξυμ. B.D.

ἐτύγχανον] Agesilaus 2, 2, ὄντες ἐτύγχανον. [Conf. varietatem scripturæ supra 3, 3, 2, et Porsoni Erfurdthique annot. ad Eur. Hec. 782. L. D.] In Comment. 1, 6, 2: Ἀνυπόδητος τε καὶ ἀχίτων διατελεῖς quidam etiam ἄν addi voluerunt. Causam cur Larisæi et ceteri nominati populi cum Bœotia fuerint, vide in annotatis ad finem libri tertii. SCHN.

4. μὲν ἔμπροσθεν] pro μὲν B. pr. δέ.

στόματος] Agesilaus, τοῦ προηγουμένου στρατεύματος καὶ τῶν περὶ αὐτόν. In Anabasi 3, 4, 42. in agmine quadrato similiter στόμα et οὐραγίαν distinguit, ubi codices rectius οὐράν. SCHN.

αὐτόν] αὐτόν B.D.

5. ὡς δέ] δὲ B. inter versus.

μάλα σωφρόνως] Stephanus ex Agesilao μάλ' ἀφρόνως ἐφέπειντο. Manifestum est lenitudinem hic in utroque milite culpari; quare σωφρόνως præfero. SCHN. De qua significatione plura v. in Stephani Thes. v. Σωφρόνως. Ἀφρόνως si verius, conferendum σωφρονεστέρως pro ἀφρονεστέρως illatum nonnullis Cyrop. 3, 1, 39, et σωφρονεῖν pro φρονεῖν Herodoto 7, 15, Athenæo 10, p. 429 E.

6. πέμπει τοὺς περὶ] Plutarchus Ages. c. 16. in hac narratione valde diversus abit. Excipit enim Larisæos, quibuscum fœdus factum erat. Pharsaliis opponit πεντακοσίους ἱππεύσιν ἐμβαλεῖν κελύσας σὺν ἑαυτῷ. Intelligit Xenophon trecentos equites electos, quos reges Lacedæmonii veluti stipatores secum habebant, auctore Thucyd. 5, 72. Herodot. 8, 124. In loco ejusdem 6, 56, ubi centum

τοὺς περὶ αὐτὸν μάλα εὐρώστους ἰππέας, καὶ κελεύει τοῖς τε ἄλλοις παραγγέλλειν καὶ αὐτοὺς διώκειν ὡς τάχιστα καὶ μηκέτι 7 δοῦναι αὐτοῖς ἀναστροφὴν. οἱ δὲ Θετταλοὶ ὡς εἶδον παρὰ [4] δόξαν ἐλαύνοντας, οἱ μὲν αὐτῶν οὐδ' ἀνέστρεψαν, οἱ δὲ πειρώμενοι τοῦτο ποιεῖν, πλαγίους ἔχοντες τοὺς ἵππους ἠλίσκοντο.

8 Πολύχαρμος μέντοι ὁ Φαρσάλιος ἰππαρχῶν ἀνέστρεψέ τε καὶ μαχόμενος σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀποθνήσκει. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, φυγὴ τῶν Θετταλῶν ἐξαισία γίγνεται ὥστε οἱ μὲν ἀπέθνησκον αὐτῶν, οἱ δὲ καὶ ἠλίσκοντο. ἔστησαν δ' οὖν οὐ 9 πρόσθεν, πρὶν ἐν τῷ ὄρει τῷ Ναρθακίῳ ἐγένοντο. καὶ τότε [5] μὲν δὴ ὁ Ἀγησίλαος τρόπαιόν τ' ἐστήσατο μεταξὺ Πραντὸς καὶ Ναρθακίου, καὶ αὐτοῦ ἔμεινε, μάλα ἠδόμενος τῷ ἔργῳ, ὅτι τοὺς μέγιστον φρονούντας ἐπὶ ἰππικῇ ἐνεκικήκει σὺν ᾧ αὐτὸς συνέλεξεν ἰππικῶ. τῇ δ' ὑστεραία ὑπερβάλλων τὰ Ἀχαϊκὰ τῆς Φθίας ὄρη τὴν λοιπὴν πᾶσαν διὰ φιλίας ἐπορεύετο μέχρι πρὸς τὰ Βοιωτῶν ὄρια.

10 Ὀντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ ὁ ἥλιος μηνοειδῆς ἔδοξε

modo numerat, vitium esse suspicatur Larcher. in Interpret. Gallica Anabas. ad 3, 4, 43. t. I, p. 237. SCHN.

μάλα om. B.

7. οἱ μὲν αὐτῶν ἔφυγον οἱ δ' ἀνέστρεψαν, οἱ δὲ πειρώμενοι τοῦτο ποιεῖν] Ages. οὐδ' ἀνέστρεψαν, οἱ δὲ καὶ ἀναστρέφειν πειρώμενοι: quæ mihi lectio magis placet. SCHN. Qui recte sensisse videtur Xenophontem, si scripsisset οἱ δ' ἀνέστρεψαν, vix illaturum fuisse Πολύχαρμος μέντοι ἀνέστρεψε, quasi nondum quisquam id fecisse dictus esset. Itaque probabile est οὐδ' in οἱ δ' mutatum, ut in F. 4, 1, 22, fecisse ut adderetur ἔφυγον, quomodo sæpe in his libris peccant correctores.

πλαγίους—ἵππους] Quid sit πλαγιοῦν τοὺς ἵππους, vide in libro de re equestri c. 7, 16. SCHN.

8. Πολύχαρμος B. C. D. I. Agesilaus. Πολύμαρχος C. V. Πολέμαρχος F. Ceteri Πολύμαχος.

σὺν pro ξὺν B. D.

ἠλίσκοντο] ζῶντες ἠλίσκοντο Agesilaus.

δ' οὖν] οὖν V.

ὄρει τῷ D. Ceteri ὄρει ἐν.

Ναρθακίῳ] "Plutarch. Agesil. c. 16 ex h. 1. ὑπὸ τῷ Ναρθακίῳ τρόπαιον ἔστησε. In Aporphthegm. p. 211 F, male legitur ὑπὸ τῶν Ναρθακίων, ut monuit Morus." SCHN. Hic B. v primo omissum infersit postea. Similiter peccatum plerisque in libris Agesilai 2, 4. Ναρθηκίῳ V. et mox Ναρθηκίου pro Ναρθακίου.

9. Πραντὸς Agesilaus. Libri Παπραντὸς præter V., qui Παπραντοῦ. "Steph. Byz.: Πρὰς πόλις Περραιβική. In Etymolog. M. exempli causa Πρὰς, Πραντὸς, bis positum reperitur. Palmerius Exerc. p. 70. dubitat num de vetusta Perrhæbia ad Peneum et Larisam an de nova ad Pindum montem Stephanus dixerit." SCHN.

σὺν et συν. pro ξ. B. D.

συνέλεξεν] Plutarchus Aporphthegm. p. 211 F, συστησάμενος τὸ ἰππικὸν αὐτὸς δι' αὐτοῦ. SCHN.

10. ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ] Polyænus 2, 1, 3: Ὅσον οὕτω παρῆταστο. Plutarchus Ages. c. 17: Ἐπεὶ τῆς Βοιωτίας ἐπέβη καὶ περὶ τὴν Χαϊρώνειαν κατεστροποέδευσεν. SCHN.

μηνοειδῆς] Plutarchus c. 17: Ἥλιος ἐκλείπων καὶ γενόμενος μηνοειδῆς. Eclipsin hanc solarem ad anni Ju-

φαινῆναι, καὶ ἠγγέλθη ὅτι ἠττημένοι εἶεν Λακεδαιμόνιοι τῇ ναυμαχίᾳ καὶ ὁ ναύαρχος Πείσανδρος τεθναίη. ἐλέγετο δὲ καὶ [6]
 11 ᾧ τρόπῳ ἡ ναυμαχία ἐγένετο. εἶναι μὲν γὰρ περὶ Κνίδον τὸν ἐπίπλουν ἀλλήλοισι, Φαρνάβαζον δὲ ναύαρχον ὄντα σὺν ταῖς Φοινίσσαις εἶναι, Κόνωνα δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἔχοντα τετάχθαι

liani 4320. mensis Augusti diem 14. referre calculos astronomicos monet Dodwellus. Archontis Eubuli anno pugnam hanc assignat Lysias p. 632, igitur initio anni 3. Olympiadis 96, ut inde admonuit idem Dodwellus, cujus rationem eclipsin solarem referentis ad 14. Augusti mensis anni 393. astronomici vel 394. chronologorum ante C. N. confirmavit Gallicus astronomus *Delambre* apud *Gaium* ad 2, 13. cit. p. 89–91. SCHN.

Λακεδαιμόνιοι I. ναυμαχία I.

Πείσανδρος] Πίσανδρος A.E. Ald. “Diodorus vitiose Πείσαρχος. Supra 3, 4, 29. est sine varietate Πείσανδρος.” SCHN.

11. ᾧ τρόπῳ] Polyænus I, 48, 5. ait Cononem fuisse in sinistro latere classis, ergo dextro Lacedæmonia adversum; in dextro simulatam navem στρατηγίδα collocasse, in quam primam hostes impetum fecerint. SCHN.

περὶ Κνίδον] Pausanias 6, 3, 6: Περὶ Κνίδον καὶ ὄρος τὸ Δάριον. SCHN.

σὺν pro ξὺν B.D.

Φοινίσσαις] Quas collegerat Tissaphernes supra 3, 4, 1. SCHN.

Κόνωνα] Fugam ejus ad Euagoram post pugnam apud Ægospotamos vidimus supra 2, 1, 29, ubi conf. annot. Ordinem rerum mari gestarum postea nunc persequamur. Isocrates ad Philippum p. 94 D: Πλεύσας δ' εἰς Κύπρον χρόνον μὲν τινα περὶ τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν διέτριβεν. αἰσθόμενος δὲ Ἀγησίλαον εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ πολλῆς δυνάμεως διαβεβηκότα καὶ πορθοῦντα τὴν χώραν—πέμπων ὡς τοὺς βασιλέων στρατηγούς ὑπισχνεῖται ποιῆσειν. Transgressum in Asiam Agesilaum anno primo Olympiadis 96. docet Dodwellus. Ab hoc igitur anno cœperunt molitiones bellicæ Cononis, quas supra ad 2, 1, 29. annotavi. Sequenti anno regem adiiisse Persarum statuit Dodwellus,

etsi Diodorus anno ejus Olympiadis primo accidisse refert. Tempus solum hibernum annotavit Nepos c. 4. Tertio anno, seu Olymp. 96 $\frac{2}{3}$. Dodwellus assignat reditum Agesilæi ex Asia et victoriam navalem Cononis. Quæ si comparemus cum Isocratis loco supra laudato alioque in Panegyrico c. 39, accuratius quædam definire licebit fortasse. Ἐν δὲ, inquit, τῷ πολέμῳ τῷ περὶ Κνίδον—στρατηγούντος αὐτῷ Κόνωνος—τρία μὲν ἔτη περιεῖδε τὸ ναυτικὸν τὸ περὶ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ τριηρῶν ἐκατὸν μόνον πολιορκούμενον, πεντεκαίδεκα δὲ μηνῶν τοὺς στρατιώτας τὸν μισθὸν ἀπεστέρησεν (ὁ βασιλεὺς), ὥστε τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνῳ πολλάκις ἂν διελύθησαν, διὰ δὲ τὸν ἐφεστῶτα κίνδυνον καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν περὶ Κόρινθον συστάσαν μόλις ποτὲ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν. De mercede mensium 16 negata classi repetit c. 41. Tres hos annos si retro calculaveris, initium imperii navalis a Conone cœpti et apparati belli a Persis contra Lacedæmonios incidet in Olympiadis 95. annum postremum seu $\frac{4}{5}$. Sequenti enim anno Agesilaus in Asiam transiit ex ratione Dodwelli, sed pace hiemem transegit; tertio bella in Lydia gessit; quarto rediit ex Cononem vicit. Ab anni igitur parte posteriore Olympiadis 95, 4. ad priorem anni 3. Olympiad. 96. efficiuntur tres anni. Atque hæc ipsa initia bellici apparatus Persarum signavit Xenophon 3, c. 4. ab initio, ubi Herondas Syracusius trecentas naves a Persis parari nunciat Lacedæmonius. Quem locum Dodwellus ad Olympiad. 95, $\frac{3}{4}$. recte retulit; etsi locum Isocratis ignoravit, qui calculos ejus egregie firmat. Atque ex his temporum notis definienda sunt quæ supra ad 2, 1, 29. ex Lysia attuli de Cononis et Atheniensium apparatu bellico. Cum Conone fuisse non alios Athenienses quam *φυγάδας* καὶ *ἐθελοντάς* ait Plato in Menexeno p. 245 A. Atque hæc sunt

- 12 ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ἀντιπαραταξαμένου δὲ τοῦ Πεισάνδρου, καὶ πολὺ ἐλαττόνων αὐτῷ τῶν νεῶν φανεισῶν τῶν αὐτοῦ τοῦ μετὰ Κόνωνος Ἑλληνικοῦ, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου συμμάχους εὐθύς αὐτῷ φεύγειν, αὐτὸν δὲ συμμίζαντα τοῖς πολεμίοις ἐμβολὰς ἐχούσῃ τῇ τριήρει πρὸς τὴν γῆν ἐξέωσθῆναι· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ὅσοι εἰς τὴν γῆν ἐξέωσθησαν ἀπολιπόντας τὰς ναῦς σώζεσθαι ὅπῃ δύναιτο εἰς τὴν Κνίδον, αὐτὸν δ' ἐπὶ τῇ νηὶ
- 13 μαχόμενον ἀποθανεῖν. ὁ οὖν Ἀγησίλαος πυθόμενος ταῦτα τὸ [7] μὲν πρῶτον χαλεπῶς ἤνεγκεν· ἐπεὶ μέντοι ἐνεθυμήθη ὅτι τοῦ στρατεύματος τὸ πλεῖστον εἶη αὐτῷ οἷον ἀγαθῶν μὲν γιγνομένων ἡδέως μετέχειν, εἰ δὲ τι χαλεπὸν ὄρῳεν, οὐκ ἀνάγκην εἶναι κοινωεῖν αὐτοῖς, ἐκ τούτου μεταβαλὼν ἔλεγεν ὡς ἀγγέλοιτο ὁ μὲν Πείσανδρος τετελευτηκῶς, νικῆν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ.
- 14 ἅμα δὲ ταῦτα λέγων καὶ ἐβουθύτει ὡς εὐαγγέλια καὶ πολλοὶς διέπεμπε τῶν τεθυμένων· ὥστε ἀκροβολισμοῦ ὄντος πρὸς τοὺς

quas Isocrates Panegyric. c. 39. vocat τὰς ὑπηρεσίας τὰς παρ' ἡμῶν. SCHN.

τὸν Β.

12. ἐλαττόνων] Diodorus 14, 83. Lacedæmoniorum naves numerat 85, Pharnabazi et Cononis plus quam 90. SCHN.

αὐτοῦ] αὐτοῦ B.D.

τοῦ] τοῦ μὲν A.C. Ald.

Κόνωνος] Κόνωνος αὐτοῦ A.C. Ald.

Κόνωνος τοῦ B.D.V.

συμ. pro ξυμ. bis B.D.

αὐτῷ] αὐτοῦ V.

ἐμβολὰς] Impulsus et incursus navis rostratæ in adversam et facta eo navis adversæ ἀνάρρηξις dicitur ἐμβολή. Diodorus 13, 45: Ὅποτε γὰρ αἱ τριῆρεις εἰς ἐμβολὴν ἐπεφέροντο—ὥστε τὰς πληγὰς γίνεσθαι κατ' ἐμβολὴν—ὅποτε δ' οἱ κυβερνήται ταῖς ἐμπειρίας ἐκρούσειαν τὰς ἐπιφοράς. Ibidem c. 46: Τὰς ἐμβολὰς ἀπράκτους συνέβαινε γίνεσθαι, τῶν τυπτομένων νεῶν ὑποχωρουσῶν. Idem 13, 99: Τοῖς ἐμβόλοις τυπτῶν ἄπλους ἐποίει—τὸ δὲ τελευταῖον δούς ζμβολον τῇ τοῦ Περικλέους τριήρει βιαιώτερον, τῆς μὲν τριήρους ἐπὶ πολὺν ἀνέρρηξε τόπον, τοῦ δὲ στόματος ἐναρμοσθέντος εἰς τὴν ἀκίδα καὶ μὴ δυναμένων αὐτῶν ἀνακρούεσθαι: ubi in posteriore membro [cum Wesselingio] legendum est δούς ἐμβολὴν. Polyænus 1, 40, 9: ἐμβολαῖς ἀναρρηγνύειν habet; et 3,

10, 11: Διδόνα διττὰς ἐμβολὰς. Idem 5, 43. de Calliade gubernatore: Τὸ πηδάλιον ἔσχαζε συχνῶς, καθ' ὅπτερον ἂν ἐμβάλλειν μέλλοι, ἵνα ὁ διώκων προσκρούων ταῖς ἐπωτίσι πρὸς τὸ πηδάλιον ἐμβαλεῖν μὴ δύνηται, τῷ τὴν ἐμβολὴν εἶναι κατὰ τὰς πρώτας θρανίτιδας, e quo loco situs ἐπωτίδων cognoscitur. SCHN. Vid. ad Thes. Stephani v. Ἐμβολή. In B. μ simile litteræ κ.

ἐξέωσθῆναι] ἐξωθῆναι B.C.

ἐξέωσθησαν] Schneiderus. Libri ἐξώσθησαν.

ὅπῃ B.C.V. Ceteri ὅποι.

ἀποθανεῖν] Periisse archonte Eubulo testatur Lysias Orat. p. 632. hoc est Olymp. 96, 3. ineunte. Diodorus ad annum 2. refert. SCHN.

13. ὁ οὖν B.C.D.V. Ceteri ὁ μὲν οὖν ἤνεγκεν B.C.D.F.I.V. Ceteri ἔφερον. κοινωεῖν αὐτοῖς] Dativus pendet ab ἀνάγκῃ εἶναι, quamquam στρατευμα antecessit. SCHN. μεταβαλὼν] Plutarchus Ages. c. 17. et ex eo Polyænus: Ἰάναντια λέγειν ἐκέλευσε τοὺς ἀπὸ θαλάττης ἦκοντας. Morus interpretatur, quasi dictum sit μεταβαλὼν, sc. εαυτόν. Weiskius: non amplius dolens. SCHN.

14. διέπεμπε] Polyænus: Διέπεμψε τοῖς φίλοις μερίδας ἀπὸ τῶν ἱερείων. Plutarch. c. 17: Δ. τ. φ. ἀπὸ τῶν τεθυμένων. SCHN.

πολεμίους ἐκράτησαν οἱ τοῦ Ἀγησιλάου τῷ λόγῳ ὡς Λακεδαιμονίων νικῶντων τῇ ναυμαχίᾳ.

- 15 Ἦσαν δ' οἱ μὲν ἀντιτεταγμένοι τῷ Ἀγησιλάῳ Βοιωτοὶ, [8]
 Ἀθηναῖοι, Ἀργεῖοι, Κορίνθιοι, Αἰνιᾶνες, Εὐβοεῖς, Λοκροὶ
 ἀμφοτέροι· σὺν Ἀγησιλάῳ δὲ Λακεδαιμονίων μὲν μόρα ἢ ἐκ
 Κορίνθου διαβάσα, ἡμισυ δὲ μόρας τῆς ἐξ Ὀρχομενοῦ, ἔτι δ'
 οἱ ἐκ Λακεδαίμονος νεοδαμῶδεις συστρατευσάμενοι αὐτῷ, πρὸς
 δὲ τούτοις οὐ Ἡριππίδας ἐξενάγει ξενικοῦ, ἔτι δὲ οἱ ἀπὸ τῶν
 ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων Ἑλληνίδων καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ
 ὄσας διῶν παρέλαβεν· αὐτόθεν δὲ προσεγένοντο ὀπλίται Ὀρ-
 χομέσιοι καὶ Φωκεῖς. πελτασταὶ γὰρ μὴν πολὺ πλείονες οἱ μετ'
 Ἀγησιλάου· ἵππεῖς δ' αὐτῷ παραπλήσιοι ἀμφοτέροις τὸ πλήθος.
- 16 ἢ μὲν δὴ δύναμις αὕτη ἀμφοτέρων· διηγῆσομαι δὲ καὶ τὴν [9]
 μάχην· καὶ γὰρ ἐγένετο οἷα οὐκ ἄλλη τῶν γ' ἐφ' ἡμῶν. συν-
 ἦσαν μὲν γὰρ εἰς τὸ κατὰ Κορώνειαν πεδῖον οἱ μὲν σὺν
 Ἀγησιλάῳ ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ, οἱ δὲ σὺν Θηβαίοις ἀπὸ
 Ἑλικῶνος. εἶχε δ' Ἀγησίλαος μὲν δεξιὸν τοῦ μετ' αὐτοῦ,
 Ὀρχομέσιοι δ' αὐτῷ ἔσχατοι ἦσαν τοῦ εὐώνυμου. οἱ δ' αὖ
 Θηβαῖοι αὐτοὶ μὲν δεξιὸν ἦσαν, Ἀργεῖοι δ' αὐτοῖς τὸ εὐώνυ-

15. ἦσαν] Post pugnam Corinthiacam hæc accidit non multis diebus teste Lysia pro Mantitheo p. 581: Οὐ πολλαῖς ὕστερον ἡμέραις μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατελιγμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος. SCHN.

Αἰνιᾶνες] Αἰνεῖανες D.V.

ἐκ Κορίνθου] Plutarch. Apophthegm. p. 212 A: Διφρίδα δ' οἰκοθεν ἀπαγγείλαντος αὐτῷ εὐθὺς ἐκ παρόδου ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καίτοι ἐκ μείζονος παρασκευῆς τοῦτο ποιῆσαι ὕστερον διανοούμενος, οὐκ ἀπειθήσας τοῖς ἄρχοις, δύο μυριάδας τῶν περὶ Κόρινθον στρατευομένων μεταπεμφθέντων ἐπέβη τῆς Βοιωτίας, ubi legendum esse δύο μόρας monuit ad hunc locum Morus. SCHN.

ἐξενάγει] ἐξεναγάγει V.

πόλεων Ἑλληνίδων post Εὐρώπῃ addunt libri præter B.D.I.V. Post id Ἑλληνίδων repetunt καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ C.E. (hic addito signo dub.) F. ὄσας] ὄσους D.V.

ὀπλίται] οἱ ὀπλίται B.

πολὺ B.C.D.E.F.V. Ceteri πολλῶ. “De numero peltastarum et omnino militum diversa videtur narratio Agesilai 2, 9: Ἐῶρων δὲ τὰς τε φάλαγγας ἀλλήλων μάλα ἰσομάχους, σχεδὸν δὲ καὶ οἱ ἵππεῖς ἦσαν ἐκατέρων ἰσοπληθεῖς.” SCHN.

16. καὶ γὰρ Agesilaus, καὶ πῶς B. Ceteri καὶ πῇ. Quæ permutata Ages. 4, 3. Plutarchus l. c., τὴν μεγίστην μάχην, ὡς φησι Ξενοφῶν, τῶν καθ' ἑαυτὸν γενομένων.

Κηφισοῦ B.C. et fortasse F. vel I. Ceteri Κηφισοῦ.

εἶχε δ' Ἀγησίλαος] Agesilaus l. c.: Εἶχε δὲ ὁ Ἀγησίλαος τὸ δεξιὸν τοῦ μετ' αὐτοῦ. Plutarchus: Αὐτὸς δὲ τὸ δεξιὸν κέρας ἐπήγε· unde scripturam librorum [præter V., qui δεξιὸν μὲν] μὲν δεξιὸν τὸ μετ' αὐτοῦ correxi τοῦ μετ' αὐτοῦ. SCHN. Qui addiderat etiam τὸ ante δεξιὸν.

δεξιὸν ἦσαν—τὸ εὐώνυμον εἶχον B. C.D.E. pr. F.I.V. Agesilaus. Ceteri δεξιὸν εἶχον—τὸ εὐώνυμον.

17μον εἶχον. συνιόντων δὲ τέως μὲν σιγῇ πολλῇ ἀπ' ἀμφο- [10]
 τέρων ἢν ἡνίκα δ' ἀπέιχον ἀλλήλων ὅσον στάδιον, ἀλα-
 λάξαντες οἱ Θηβαῖοι δρόμῳ ὁμοσε ἐφέροντο. ὡς δὲ τριῶν
 ἔτι πλέθρων ἐν μέσῳ ὄντων ἀντεξέδραμον ἀπὸ τῆς Ἀγη-
 σιλίου φάλαγγος ὧν Ἑριππίδας ἐξενάγει καὶ σὺν αὐτοῖς
 Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἑλλησπόντιοι, καὶ πάντες οὗτοι τῶν
 συνεκδραμόντων τε ἐγένοντο καὶ εἰς δόρυ ἀφικόμενοι ἔτρεψαν
 τὸ καθ' αὐτούς. Ἀργεῖοι μέντοι οὐκ ἐδέξαντο τοὺς περὶ Ἀγη-
 18σίλαον, ἀλλ' ἔφυγον ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα. κἀνταῦθα οἱ μὲν [11]
 τινες τῶν ξένων ἐστεφάνουν ἤδη τὸν Ἀγησίλαον, ἀγγέλλει
 δὲ τις αὐτῷ ὅτι οἱ Θηβαῖοι τοὺς Ὀρχομενίους διακόψαντες ἐν
 τοῖς σκευόφοροις εἴησαν. καὶ ὁ μὲν εὐθύς ἐξελίξας τὴν φά-
 λαγγα ἦγεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι ὡς εἶδον τοὺς συμ-
 μάχους πρὸς Ἑλικῶνι πεφευγότας, διαπεσεῖν βουλόμενοι πρὸς
 19τοὺς ἑαυτῶν, συσπειραθέντες ἐχώρουν ἐρρωμένως. ἐνταῦθα δὴ [12]
 Ἀγησίλαον ἀνδρείον μὲν ἕξεστιν εἰπεῖν ἀναμφισβητήτως· οὐ
 μέντοι εἶλετό γε τὰ ἀσφαλέστατα. ἐξὸν γὰρ αὐτῷ παρέντι
 τοὺς διαπίπτοντας ἀκολουθοῦντι χειροῦσθαι τοὺς ὄπισθεν, οὐκ
 ἐποίησε τοῦτο, ἀλλ' ἀντιμέτωπος συνέρραξε τοῖς Θηβαίοις·
 καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον,
 ἀπέθνησκον. τέλος δὲ τῶν Θηβαίων οἱ μὲν διαπίπτουσι πρὸς

17. ἀπ' ἀμφοτέρων Agesilaus. Libri
 ἐπ' ἀμφοτέρων.

ὡς] Pertinet ad τριῶν.

ἐξενάγει] In Agesilao pergit ita:
 Ἦσαν δ' οὗτοι τῶν τε ἐξ οἴκου αὐτῷ
 συστρατευσαμένων καὶ τῶν Κυρείων
 τινές καὶ Ἴωνες δὲ καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἑλλ.
 SCHN.

ἔτρεψαν] Agesilaus ἐτρέψαντο, quod
 recte præferat Zeunius. Solus su-
 perest locus Anab. 1, 8, 24: Εἰς
 φυγὴν ἔτρεψε τοὺς ἑξακισχιλίους.
 quare dubitavi vulgatum mutare.
 SCHN. Thucyd. 1, 62: Ἐτρέψαν τὸ
 καθ' ἑαυτούς, nonnulli pro ἐτρέψαντο.

ἔφυγον] ἔφευγον eraso v E.

τὸν] τοῦ pr. B.

18. ἀγγέλει B.

συμ. pro ξυμ. B. D.

Ἑλικῶνι—πρὸς om. F.

δὴ] δὲ V.

εἶλετό γε] εἶλετο V.

19. παρέντι] Plutarchus καὶ παίειν

ἐπόμενος παραλλάξαντας. SCHN.

συμβαλόντες—ἀπέθνησκον] Hujus
 loci elegantiam et vehementiam, oratione
 expressam omissis verborum
 copulis, laudat Longinus c. 19. Similis
 est locus in Cyropædia 7, 1, 38.
 SCHN. Fallaci illius loci similitudine
 non esse abutendum ad hunc illius
 ad exemplum revocandum, quod bis
 tentaverat Schæferus, primum ita ut,
 quod ne admitti quidem posset salva
 concinnitate, ante ἐωθοῦντο adderet
 ἐώθουν, deinde ita ut, quod jam Mark-
 landum ad Eur. Suppl. 699 conje-
 cisse nesciret, etiam ἐμάχοντο transpo-
 neret ante illud ἐώθουν, et ad expli-
 candum librorum Historiæ Græcæ,
 Agesilai et Longini consensum fin-
 geret correctorum conspirationem in
 expellendo ipsius commento, pluri-
 bus olim dixi ad Agesilaum quam
 quæ in re satis aperta hic repetenda
 duxerim.

20 τὸν Ἐλικῶνα, πολλοὶ δὲ ἀποχωροῦντες ἀπέθανον. ἐπεὶ δ' ἡ [13]
 μὲν νίκη Ἀγησιλάου ἐγεγένητο, τετρωμένους δ' αὐτὸς προσενή-
 νεκτο πρὸς τὴν φάλαγγα, προσελάσαντές τινες τῶν ἰππέων
 λέγουσιν αὐτῷ ὅτι τῶν πολεμίων ὡς ὀγδοήκοντα σὺν ὄπλοις
 ὑπὸ τῷ νεφῷ εἰσι, καὶ ἡρώτων τί χρῆ ποιεῖν. ὁ δὲ, καίπερ πολλὰ
 τραύματα ἔχων, ὅμως οὐκ ἐπελάθετο τοῦ θείου, ἀλλ' ἔάν τε
 21 ἀπιέναι ἢ βούλουτο ἐκέλευε καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἶα. τότε μὲν οὖν, [14]
 καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὄψ' ἐ, δειπνοποιησάμενοι ἐκοιμήθησαν. πρῶ δὲ
 Γύλιον τὸν πολέμαρχον παρατάξαι τε ἐκέλευε τὸ στράτευμα
 καὶ τρόπαιον ἴστασθαι, καὶ στεφανοῦσθαι πάντας τῷ θεῷ καὶ
 τοὺς αὐλητὰς πάντας αὐλεῖν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν. οἱ δὲ
 Θηβαῖοι ἔπεμψαν κήρυκας, ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες
 θάψαι. καὶ οὕτω δὴ αἱ τε σπονδαὶ γίγνονται καὶ Ἀγησίλαος
 μὲν εἰς Δελφούς ἀφικόμενος δεκάτην τῶν ἐκ τῆς λείας τῷ θεῷ

20. ὑπὸ τῷ νεφῷ εἰσι] εἰσὶν ὑπὸ τῷ
 ναφῷ V.

τῷ νεφῷ] Templum est Minervæ
 Itoniæ. Plutarchus Agesil. c. 19. et
 ex eo Polyænus 2, 1, 4. SCHN.

ἐκέλευε B. Agesil. Ceteri ἐκέλευσε.

21. ἦδη ὄψ' ἐ] In Agesilao additur
 συνελκύσαντες τοὺς τῶν πολεμίων νε-
 κροὺς εἴσω φάλαγγος ἐδειπνοποίησαντο
 καὶ ἐκοιμ. Plutarch. Ages. c. 19: Φορά-
 δην ἐνεχθῆναι πρὸς τὴν φάλαγγα καὶ
 τοὺς νεκροὺς ἰδεῖν ἐντὸς τῶν ὄπλων
 συγκεκρικομισμένους. Ex Plutarcho ap-
 paret in priore Xenophontis loco
 vocem τῶν πολεμίων esse spuriam et
 delendam. Neque enim hostium oc-
 cisorum cadavera, sed suorum militum
 intra castra subtrahere jussit, ne nu-
 mero eorum deprehenso hostes animos
 majores sumerent, et ut suorum cor-
 pora per præconem eo lubentius posce-
 rent ad sepulturam; hoc enim apud
 Græcos signum erat victoriæ traditæ,
 teste Plutarcho in Nicia c. 6. et Justino
 6, 6. Aliam nobis Agesilai rationem,
 qua numerum suorum in prælio oc-
 cisorum abscondit, narrat Polyænus
 2, 1, 23: Ὅ δὲ μέσης νυκτὸς τοὺς πιστο-
 τάτους διέπεμψε κελεύσας, οὓς δύναιτο
 γνωρίσαι Σπαρτιάτας νεκροὺς, ἐπαμη-
 σαμένους κόνιν ἀποκρίναι. Quo facto
 hostes, cum dies ortus esset, et su-
 orum corpora viderent, pauca vero
 hostium occisorum, animo concide-
 runt, et sponte victoriam Lacedæmo-
 niis tradiderunt. Xenophon nostro

in loco stratagema illud omisit, ejusque
 loco aliud commemorat. Victoria
 igitur fuit dubia; et dubitabant Lac-
 cedæmonii an hostes per præconem
 corpora suorum deposcere ad sepul-
 turam parati essent. SCHN.

πρῶ] Libri πρώϊ.

ἐκέλευε B. C. D. Ceteri ἐκέλευσε.

Γύλιον—παρατάξαι] In Agesilao est
 Γύλιον. In Epigrammate Damageti
 Anth. Pal. 7, 432, 2. est Γύλλιος Spar-
 tanus. [Vitiosus, ut dictum ad Thes.
 Stephani v. Γύλις. Hic Γύλιον et infra
 Γύλις B. D.] Verbum παρατάξαι omi-
 sit Plutarchus, qui bene addit expli-
 cans h. l., ἐξελέγξαι βουλόμενος τοὺς
 Θηβαίους, εἰ διαμαχοῦνται. SCHN.

Δελφούς] Ibi propter vulnera accepta
 corporis curam gessit auctore Diodoro
 14, 84: Εἰς Δελφούς ἀπεκομίσθη Πυθίων
 ἀγομένων, καὶ τὴν τε πομπὴν ἐπετέλει
 τῷ θεῷ καὶ τὴν δεκάτην ἀπέθευε, Plutar-
 chus. Verba Πυθίων ἀγομένων Dod-
 wellus *actis Pythiis* interpretatur;
 aliter Corsinus *Fastor.* 3. p. 287. Dis-
 sert. Agonist. p. 57. et 122. male uter-
 que, judice Mansone Spartæ vol. 3,
 part. 2, p. 194, qui Plutarchum putat
 ea verba de suo addidisse, deceptum
 verbis Xenophontis στεφανοῦσθαι πάν-
 τας τῷ θεῷ. SCHN.

ἐκ τῆς λείας] Plutarchus τῶν ἐκ
 τῆς Ἀσίας λαφύρων. Unde Morus h. l.
 emendabat ἐκ τῆς Ἀσίας. SCHN. Sed
 τῶν intelligendum esse χρημάτων os-
 tendunt sequentia.

ἀπέθυσεν οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν ταλάντων· Γύλις δὲ ὁ πολέμαρχος ἔχων τὸ στράτευμα ἀπεχώρησεν εἰς Φωκίας, ἐκείθεν δ' εἰς τὴν
 22 Λοκρίδα ἐμβάλλει. καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἡμέραν οἱ στρατιῶται [15]
 καὶ σκευὴ ἐκ τῶν κωμῶν καὶ σίτον ἤρπαζον· ἐπεὶ δὲ πρὸς ἑσπέραν
 ἦν, τελευταίων ἀποχωρούντων τῶν Λακεδαιμονίων ἐπηκολούθουν
 αὐτοῖς οἱ Λοκροὶ βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες. ὡς δ' αὐτῶν οἱ
 Λακεδαιμόνιοι ὑποστρέψαντες καὶ διώξαντες κατέβαλόν τινας,
 ἐκ τούτου ὅπισθεν μὲν οὐκέτι ἐπηκολούθουν, ἐκ δὲ τῶν ὑπερδεξίων
 23 ἔβαλλον. οἱ δ' ἐπεχείρησαν μὲν καὶ πρὸς τὸ σιμὸν διώκειν [16]
 ἐπεὶ δὲ σκότος τε ἐγίγνετο καὶ ἀποχωροῦντες οἱ μὲν διὰ τὴν
 δυσχωρίαν ἔπιπτον, οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ μὴ προορᾶν τὰ ἔμπροσθεν,
 οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν, ἐνταῦθα ἀποθνήσκουσι Γύλις τε ὁ
 πολέμαρχος καὶ τῶν παραστατῶν Πελλῆς, καὶ οἱ πάντες ὡς
 ὀκτωκαίδεκα τῶν Σπαρτιατῶν, οἱ μὲν καταλευσθέντες, οἱ δὲ καὶ
 τραυματισθέντες. εἰ δὲ μὴ ἐβοήθησαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ στρα-
 τοπέδου δειπνοῦντες, ἐκινδύνευσαν ἂν ἅπαντες ἀπολέσθαι.

ΚΕΦ. Δ.

Μετὰ τοῦτό γε μὴν ἀφείθη μὲν κατὰ πόλεις τὸ ἄλλο στρά-
 τευμα, ἀπέπλευσε δὲ καὶ ὁ Ἀγησίλαος ἐπ' οἴκου. ἐκ δὲ τούτου
 ἐπολέμου Ἀθηναῖοι μὲν καὶ Βοιωτοὶ καὶ Ἀργεῖοι καὶ οἱ σύμ-
 A. C. 393.

22. τελευταῖον ἀποχωρούντων] *tum demum pedem referentibus* vertit Leonclavius. Sed non dubitavi τελευταίων scribere, ut intelligantur extremi ordine recessisse, quod loci sententia requirit. SCHN.

κατέβαλον] κατέβαλλον B.C.

τούτου] τοῦ V.

ὑπερδεξίων B.

23. ἐπεχείρησαν] ἐπιχείρησαν B.

τὸ σιμὸν] τὸν σιμὸν B.C.E. Ald.

σκότος τε B. Ceteri σκότος. Idem ἐγένετο pr.

τὰ ἔμπροσθεν B.D.I.V. Ceteri τοὺς ἔμπροσθεν. "Sed Weiskius plura desesse putans scriptum fuisse suspicatur ἔπιπτον, διὰ τὸ μὴ προορᾶν τὰ ἔμπροσθεν, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν κυλινδομένων λίθων, οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν." SCHN.

καὶ—Πελλεῖς] "ascr. ἔλειπε ἐν ()" Valck. nescio de quo libro.

τῶν παραστατῶν] τῶν B.

Πελλῆς] πολλοὶ D. Πελλῆς B. cum signo nominis proprii. *Pelles* Pirckhe-

merus. Ceteri cum E. correcto Πελλεῖς, jam ab Leonclavio in πολλοὶ mutatum. Similes librarii conjecturæ in D. 5, 1, 10 et alibi. "Quod minime probabilem ait hanc conjecturam Weiskius, quoniam milites tantum 18 perierint, in eo fallitur vir doctus: nam τῶν στρατιωτῶν οἱ πάντες opponuntur τοῖς Γύλιος παραστάταις, qui sine dubio erant Spartani, comites Gylidis. Sed nescio unde Stephanus scripturam τελεῖς et Πελληγεῖς commemorarit." SCHN. Probabilis in Πελλῆς quæri nomen proprium ejusmodi ut Πόλλις dixi ad Stephani Thes. v. Πελλῆς.

Σπαρτιατῶν B.D.V. Ceteri στρατιωτῶν.

καταλευσθέντες] κατελευσθέντες B.

ἐβοήθησαν] ἐφοβήθησαν D.

οἱ ἐκ τοῦ στρατοπέδου cum Weiskio scripsi pro ἐκ τοῦ στρατοπέδου, sed ἦδη δειπνοῦντες præterea malim. SCHN. Ages. 2, 19; Δισθόμενος βεβοηθηκότας ἐκ τοῦ Πειραίου coll. infra 5, 3.

μαχοι αὐτῶν ἐκ Κορίνθου ὀρμώμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι ἐκ Σικυῶνος. ὀρῶντες δ' οἱ Κορίνθιοι ἑαυτῶν μὲν καὶ τὴν χώραν δηουμένην καὶ ἀποθνήσκοντας διὰ τὸ αἰεὶ τῶν πολεμίων ἐγγυς εἶναι, τοὺς δ' ἄλλους συμάχους καὶ αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ ὄντας καὶ τὰς χώρας αὐτῶν ἐνεργοὺς οὕσας, οἱ πλείστοι καὶ βέλτιστοι αὐτῶν εἰρήνης ἐπεθύμησαν, καὶ συνιστάμενοι 2 ἐδίδασκον ταῦτα ἀλλήλους. γνόντες δ' οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι [2] καὶ Βοιωτοὶ καὶ Κορινθίῳν οἱ τε τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετεσχηκότες καὶ οἱ τοῦ πολέμου αἰτιώτατοι γεγενημένοι ὡς εἰ μὴ ἐκποδῶν ποιήσονται τοὺς ἐπὶ τὴν εἰρήνην τετραμμένους, κινδυνεύσει πάλιν ἢ πόλις λακωνίσει, οὕτω δὴ σφαγὰς ἐπεχείρουν ποιείσθαι. καὶ πρῶτον μὲν τὸ πάντων ἀνοσιώτατον ἐβουλεύσαντο· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, κὰν νόμῳ τις καταγνοσθῆ, οὐκ ἀποκτινύουσιν ἐν ἑορτῇ· ἐκεῖνοι δ' Εὐκλείων τὴν τελευταίαν προείλοντο, ὅτι πλείονας ἀν' ὦντο λαβεῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὥστε 3 ἀποκτεῖναι. ὡς δ' ἐσημάνθη οἷς εἴρητο οὗς ἔδει ἀποκτεῖναι, [3] σπασάμενοι τὰ ξίφη ἔπαιον τὸν μὲν τινα συνεστηκότα ἐν κύκλῳ, τὸν δὲ καθήμενον, τὸν δὲ τινα ἐν θεάτρῳ, ἔστι δ' ὃν καὶ κριτὴν καθήμενον. ὡς δ' ἐγνώσθη τὸ πρᾶγμα, εὐθύς ἔφευγον οἱ βέλτιστοι, οἱ μὲν πρὸς τὰ ἀγάλματα τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ θεῶν, οἱ δ' ἐπὶ τοὺς βωμούς· ἔνθα δὴ οἱ ἀνοσιώτατοι καὶ παντάπασιν οὐδὲν νόμιμον φρονούντες, οἱ τε κελύοντες καὶ οἱ πειθόμενοι, ἔσφαττον καὶ πρὸς τοῖς ἱεροῖς· ὥστ' ἐνίους καὶ τῶν οὐ τυπτομένων, νομίμων δ' ἀνθρώπων, ἀδημονῆσαι τὰς ψυχὰς ἰδόντας τὴν ἀσέ-

1. ἀποθνήσκοντας] Fr. Portus cum Leonclavio τοὺς ἀνθρώπους, Stephanus πολλοὺς supplent. SCHN.

2. Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ B.D.F.V. Ceteri Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι.

ποιήσονται B.C.D.E. pr. F. Ceteri ποιήσαντο.

σφαγὰς B.C.D.F.V. Ceteri καὶ σφαγὰς.

Εὐκλείων] Hesychius : Εὐκλος, Διὸς ἱερὸν ἐν Μεγάροις καὶ Κορίνθῳ, ubi corrigunt ἱερεῖς. unde Valesius Εὐκλεία festum Corinthiorum derivabat. Interpretes ad Pausaniae I, 14, 5, 9, 17, 1, Plutarchi Aristid. c. 20. Dianam Εὐκλείαν annotarunt, cui apud Bæotes et Locros statua in foro proposita προθύουσι sponsa et sponsus. De tempore hujus festi nihil annotatum

reperi. SCHN. V. Steph. Thes. v. Εὐκλεία.

πλείονας B.D.E.F.I.V. Cet. πλείους.

3. συνεστηκότα] cum aliis consistentem in circulis, conciliabulis. SCHN. V. Steph. Thes. in Συνίστημι. 1408 D. κριτὴν] scilicet ludorum theatricorum. ἀγῶνων ὄντων ἐν τῷ θεάτρῳ Diodorus. SCHN.

τῶν ἐν] ἐν F.

τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ θεῶν] Sunt qui θεοὶ ἀγῶνοι Græce dicuntur. SCHN.

οὐδὲν B.C.D. (hic tamen servans παντάπασι pro-σιν) F.I.V. Ceteri μηδὲν vel μηδέ.

κελύοντες] μέλλοντες B.

νομίμων δ' B.C.D.O. et qui om. etiam δ' V. Ceteri νομίμων δ' ὄντων.

ἀσέβειαν] εὐσέβειαν B.

4 βειαν. ἀποθνήσκουσι δ' οὕτω τῶν μὲν πρεσβυτέρων πολλοί· [4]
 μᾶλλον γὰρ ἔτυχον ἐν τῇ ἀγορᾷ ὄντες· οἱ δὲ νεώτεροι, ὑπο-
 πτεύσαντος Πασιμήλου τὸ μέλλον ἔσσεσθαι, ἡσυχίαν ἔσχον ἐν
 τῷ Κρανείῳ. ὡς δὲ τῆς κραυγῆς ἤσθοντο, καὶ φεύγοντές τινες
 ἐκ τοῦ πράγματος ἀφίκοντο πρὸς αὐτοὺς, ἐκ τούτου ἀναδρα-
 μόντες κατὰ τὸν Ἀκροκόρινθον, προσβαλόντας μὲν Ἀργείους
 5 καὶ τοὺς ἄλλους ἀπεκρούσαντο· βουλευομένων δὲ τί χρῆ ποιεῖν, [5]
 πίπτει τὸ κιοκράνον ἀπὸ τοῦ κίονος οὔτε σεισμοῦ οὔτε ἀνέμου
 γενομένου. καὶ θυομένοις δὲ τοιαῦτα ἦν τὰ ἱερά ὥστε οἱ μάντις
 ἔφασαν ἄμεινον εἶναι καταβαίνειν ἐκ τοῦ χωρίου. καὶ τὸ μὲν
 πρῶτον ὡς φευξόμενοι ἔξω τῆς Κορινθίας ἀπεχώρησαν· ἐπεὶ δὲ
 καὶ οἱ φίλοι αὐτοὺς ἔπειθον καὶ μητέρες ἰοῦσαι καὶ ἀδελφοί, καὶ
 αὐτῶν δὲ τῶν ἐν δυνάμει ὄντων ἦσαν οἱ ὀμνύοντες ὑπισχυοῦντο
 μηδὲν χαλεπὸν αὐτοὺς πείσεσθαι, οὕτω δὲ ἀπῆλθόν τινες οἴκαδε

4. οὕτω] οὕτως B.C.I.V.

Πασιμήλου] Σπασιμήλου B. servato
 præcedenti s. Antea ὑποπτεύσαντος,
 super os scripto εσ, V.

Κρανείῳ] Ante urbem fuit hoc no-
 mine lucus cyparissorum cum gym-
 nasio, non longe dissitus ab Olympio,
 ubi σκληραὶ αἰ αἰθρίαί, ὥστε καὶ τοῖς
 φυτόις καὶ τῇ αἰσθήσει δῆλον εἶναι,
 teste Theophrasto C. pl. 5, 20. SCHN.
 Κρανείῳ F. Ceteri Κρανεῖο. Etiam ap.
 Theophr. 5, 14, 2 Schn. libri Κρανεῖον,
 ut ap. Timæum Lex. Plat. p. 157, ip-
 so accentu monstrante diphthongum,
 quam in locis ab Ruhnkenio citatis
 modo servatam modo in ι mutatam
 Xenophonti restitui jussit etiam testi-
 monium Theognosti Can. p. 128, 1.

τὸν Ἀκροκόρινθον] τὴν Ἀκροκόρινθον
 Stephanus. Masc. genere semper Pau-
 sanias 2, 4, 6. Est montis cacumen
 Corintho imminens. Quod si τὴν
 malis, intelligendum fuerit ἄκραν.
 SCHN.

προσβαλόντας] προσβαλλόντας (sic)
 B. προβαλόντας A.

5. βουλευομένων] βουλομένων F.
 τὸ κιοκράνον ἀπὸ τοῦ κίονος] Tem-
 plum si vel unum fuit in Acrocorintho,
 plures certe ad id columnæ et capitula
 fuerunt. Quid igitur unum κιονόκρανον
 et una columnæ memorata sibi vult?
 Respondet Wolfius e Pausaniæ loco
 laudato in Acrocorintho fuisse στήλην
 positam matri deum: eam haud dubie

intelligi, quum præfixo articulo scriba-
 tur τοῦ κίονος. Sed στήλη cum separatim
 nominatur, est diversa a κίονι; et κίον
 habet capitulum, στήλη vero seorsum
 nominata non habet. Deinde fulcrum
 conjecturæ vereor ut firmum sit: nam
 potest subtrahi scribendo ἀπὸ τοῦ
 κίονος, ut generatim capitulum aliquod
 columnæ e pluribus vicini templi de-
 cidisse dicatur. Pollux 7, 121. et In-
 scriptio Attica apud Boeckh. Corp.
 Inscr. vol. 1, p. 262, n. 160, 29. κιο-
 κράνον nominant, sed epistola Diogenis
 no. 28. nuper edita Parisiis (*Notices
 et Extraits* vol. 10, p. 187) κιονόκρανα
 sine varietate habet. In Ctesiae Persi-
 cis s. 2. apud Photium Bibl. cod. 72,
 p. 36, 12; p. 45. ed. Müller: Ἐν τοῖς
 κρισκράνοις τῶν βασιλείων οἰκημάτων,
 Gallicus editor epistolæ corrigiit κιονο-
 κράνοις, et in Xenophontis loco ἀπὸ
 του, quem sequor. SCHN. κιοκράνον
 F. Ceteri κιονόκρανον. Ctesiae κιο-
 κράνοις restituit Jungermannus ad
 Pollucem 7, 121: Κιοκράνα αἰ κεφαλὰ
 τῶν κίωνων. Antiatticista Bekkeri p.
 105, 10: Κιοκράνα, τὰς τῶν κίωνων
 κεφαλὰς. Πλάτων Λάκωσιν. Etym.
 M. p. 514, 52. In κιονόκρανα consen-
 tiunt libri Diodori 5, 47 fin., nisi fal-
 unt.

καὶ θυομένοις] θυομένοις B. καὶ θυό-
 μοι D.

φευξόμενοι] φευξόμενοι A.E. Ald.
 οὕτω δὲ] οὕτω δὲ F.

6 αὐτῶν. ὄρωντες δὲ τοὺς τυραννέοντας, αἰσθανόμενοι δὲ ἀφανι- [6]
ζομένην τὴν πόλιν διὰ τὸ καὶ ὄρους ἀνασπᾶσθαι καὶ Ἄργος
ἀντὶ Κορίνθου τὴν πατρίδα αὐτοῖς ὀνομάζεσθαι, καὶ πολιτείας
μὲν ἀναγκαζόμενοι τῆς ἐν Ἄργει μετέχειν, ἧς οὐδὲν ἐδέοντο, ἐν
δὲ τῇ πόλει μετοίκων ἔλαττον δυνάμενοι, ἐγένοντό τινες αὐτῶν
οἱ ἐνόμισαν οὕτω μὲν ἀβίωτον εἶναι· πειρωμένους δὲ τὴν πατρίδα,
ὥσπερ ἦν καὶ ἐξ ἀρχῆς, Κόρινθον ποιῆσαι καὶ ἐλευθέραν ἀπο-
δεῖξαι καὶ τῶν μὲν μαιφόνων καθαρὰν, εὐνομία δὲ χρωμένην,
ἄξιον εἶναι, εἰ μὲν δύναιτο καταπράξαι ταῦτα, σωτήρας γενέσθαι
τῆς πατρίδος, εἰ δὲ μὴ δύναιτο, τῶν γε καλλίστων καὶ με-
γίστων ἀγαθῶν ὀρεγομένους ἀξιεπαινοτάτης τελευτῆς τυχεῖν.

7 οὕτω δὲ ἐπιχειρεῖτον ἄνδρε δύο, Πασίμηλός τε καὶ Ἄλκιμνης, [7]
διαδύντε διὰ χειμάρρου συγγενέσθαι Πραξίτα τῷ Λακεδαι-
μονίων πολεμάρχῳ, ὃς ἐτύγχανε μετὰ τῆς ἑαυτοῦ μόρας φρου-
ρῶν ἐν Σικυῶνι, καὶ εἶπον ὅτι δύναιτ' ἂν παρασχεῖν αὐτῷ εἴσο-
δον εἰς τὰ κατατείνοντα ἐπὶ Λέχαιον τείχη. ὁ δὲ καὶ πρόσθεν
γιγνώσκων τὸ ἄνδρε ἀξιοπίστῳ ὄντε, ἐπίστευσε, καὶ διαπρα-
ξάμενος ὥστε καὶ τὴν ἀπιέναι μέλλουσαν ἐκ Σικυῶνος μόραν

6. ὄρωντες δὲ] ὄρωντες δὲ Ald., cor-
rigente I.

αἰσθανόμενοι B.C.D.E.F. Ceteri
αἰσθόμενοι.

πόλιν] Civitatem recte interpretatur
Morus, et comparat locum infra 5,
2, 12, τοὺς Κορινθίους νόμοις τοῖς αὐτοῖς
χρῆσθαι καὶ συμπολιτεῖν. SCHN.

ὄρους] Ante ὄρους articulum ad-
didi. SCHN. Frustra.

αὐτοῖς B. Ceteri αὐτῶν.

καὶ] καὶ τι A.E. Ald.

ἀβίωτον F. eraso ante hoc οὐκ. ἀξιο-
βίωτον B.C.D.E. pr. V., hic tamen
mutato praecedenti μὲν in μή. Ceteri
οὐκ ἀξιοβίωτον.

ἄξιον εἶναι] Haec verba, veluti ex
superiori ἀξιοβίωτον repetita, inclusit
Morus. Verum ita fit durissima atque
inusitata Graecis verborum structura:
ἐνόμισαν—πειρωμένους—σωτήρας γε-
νέσθαι, cum deberet esse πειρωμένοι—
σωτήρες γενέσθαι. Omnino igitur aut
ex verbo ἀξιοβίωτον repetendum est
ἄξιον, aut singillatim posteriori mem-
bro addendum ἄξιον εἶναι. Prior ra-
tio mihi durior videtur; igitur alteram
probo. Weiskius ἄξιον εἶναι intelligit

βιοῦν et deinceps καὶ εἰ μὲν δύναιτο
scribit. SCHN.

τῶν γε Schneiderus. Libri τῶν τε.
καλλίστων] καλλιόνων V.

ἀξιεπαινοτάτης B. et quod E. Ceteri
ἀξιεπαινεωτάτης. “Quod vereor ut
auctoritatem ullam reperiat. Certe in
Cyclop. 3, 3, 6. μέρος ἀξιεπαινον sine
varietate legitur.” SCHN.

7. διαδύντε διὰ χειμάρρου] Weiskius
addendum νυκτὸς censuit, quod potuit
Xenophon lectori intelligendum relin-
quere. SCHN.

διαδύντε] διαδύντες B.I.

παρασχεῖν αὐτῷ B.C.D.I.V. Ceteri
αὐτῷ παρασχεῖν.

εἰς τὰ—ἐπὶ Λέχαιον τείχη] per portas
ad Lechæum ducentes. Polyænus 4,
7, 8. memorat Corinthi τὰς κατὰ κο-
ρυφὴν πύλας, alias τὰς κατὰ τὸ Λέχαιον.
Staius Silvar. 2, 2, 34: *Qualis, si
subeas Ephyros Baccheidos altum cul-
men, ab Inoo fert semita tecta Lechæo.*
SCHN. Pro Λέχαιον τείχη B. λε-
χαιοντείχη, ut sit nomen proprium com-
positum, in quo littera ν ita similis
litteræ υ, ut υ legi possit.

8 καταμείναι, ἔπραττε τὴν εἴσοδον. ἐπεὶ δὲ τῷ ἄνδρῳ καὶ κατὰ [8]
 τύχην καὶ κατ' ἐπιμέλειαν ἐγενέσθην φύλακε κατὰ τὰς πύλας
 ταύτας ἔνθαπερ τὸ τρόπαιον ἔστηκεν, οὕτω δὴ ἔχων ὁ Πραξίτας
 ἔρχεται τὴν τε μόραν καὶ Σικυωνίους καὶ Κορινθίων ὅσοι φυ-
 γάδες ἐτύγχανον ὄντες. ἐπεὶ δ' ἦν πρὸς ταῖς πύλαις, φοβούμε-
 νος τὴν εἴσοδον, ἐβουλήθη τῶν πιστῶν ἄνδρα εἰσπέμψαι σκε-
 ψόμενον τὰ ἔνδον. τῷ δὲ εἰσηγαγέτην καὶ οὕτως ἀπλῶς ἀπεδει-
 ξάτην ὥστε ὁ εἰσελθὼν ἐξήγγειλε πάντα εἶναι ἀδόλως οἴαπερ
 9 ἐλεγέτην. ἐκ τούτου δ' εἰσέρχεται. ὡς δὲ πολὺ διεχόντων τῶν [9]

8. ἄνδρῳ καὶ B.D.I.V. Ceteri ἄνδρῳ.
 ἔχων ὁ Πραξίτας ἔρχεται B.C.D.F.V.
 Ceteri ἔρχεται ὁ Πραξίτας ἔχων.

ἐτύγχανον ὄντες] ὄντες ἐτύγχανον B.
 "Diodorus 14, 86. numerat Corin-
 thios cives occisos in seditione 500,
 exsules 120." SCHN.

ἐβουλήθη B.D.F. Ceteri ἡβου-
 λήθη.

εἰσηγαγέτην] εἰσαγαγέτην B.
 ἀπεδειξάτην] Deesse mihi videntur
 quaedam. Quid si ex sequentibus
 hic retrahas οἴαπερ ἐλεγέτην? SCHN.
 Scribendum videtur ἐπεδειξάτην.

9. δ'] δὴ V.

εἰσέρχεται] Diodor. 14, 86: Οἱ μὲν
 φηγάδες μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν
 συμμάχων ἐπὶ τὸ Λέχαιον καὶ τὸν ναύ-
 σταθμον ἐπελθόντες νυκτὸς κατὰ κράτος
 εἶλον. τῇ δ' ὑστεραία τῶν ἐκ τῆς πό-
 λεως ἐπεξελεύσασαν, ὧν Ἰφικράτης ἡ-
 γεῖτο, συνέβη γενέσθαι μάχην, ἐν ἣ
 Λακεδαιμόνιοι νικήσαντες οὐκ ὀλίγους
 ἀπέκτειναν. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ τε Βοιω-
 τοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀρ-
 γεῖοι καὶ Κορινθιοὶ, πάσῃ τῇ δυνάμει
 παρελθόντες εἰς τὸ Λέχαιον, τὸ μὲν
 πρῶτον πολιορκήσαντες τὸ χωρίον εἰς
 τὸ ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος εἰσεβιά-
 ζοντο, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Λακεδαιμο-
 νίων καὶ τῶν φηγάδων λαμπρῶς ἀγωνι-
 σαμένον ἐξεώσθησαν οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ
 μετ' αὐτῶν ἄπαντες. οὗτοι μὲν οὖν περὶ
 χιλίους τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες
 εἰς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν. Cuius
 narrationis nescio an mera sit repe-
 titio locus c. 91: Οἱ δὲ τὸ Λέχαιον τῆς
 Κορίνθου κατέχοντες φηγάδες νυκτὸς
 ὑπὸ τινῶν εἰσαχθέντες ἐνεχείρησαν μὲν
 καταλαμβάνειν τὰ τεῖχη, τῶν δὲ μετ'
 Ἰφικράτους ἐκβοηθησάντων, τριακοσίους
 ἐξ αὐτῶν ἀποβαλόντες ἔφυγον ἐπὶ τὸν
 ναύσταθμον. Quæ fortasse intrusa
 fuerunt alieno loco. Atque omnino

Diodorus reliqua etiam perverso re-
 rum ordine narrat, ut deinceps de-
 monstrabo. Polyænus 3, 9, 43. rem
 ita narrat: Ἰφικράτους ὄντος ἐν Κο-
 ρίνθῳ, Λακεδαιμόνιοι παρήλθον εἰς τὴν
 πόλιν. ὁ δὲ οὐκ εὐθὺς ἀπεκινδύνευσεν
 τὴν δύναμιν συμβαλῶν, ἀλλὰ μαθὼν
 ὡς ἐστὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν ὄχυράτα
 χωρία, ἡρέμα ταῦτα προκαταλαβὼν τοῖς
 ἐν τῇ πόλει προεκήρυξεν ἵνα πρὸς αὐ-
 τόν. ἐξιόντων δὲ πάντων καὶ ἀβροισόμε-
 νων, οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ πλῆθος φοβη-
 θέντες καὶ τὴν φυγὴν (lego φυλακὴν)
 τῶν ὄχυρῶν τόπων [φοβηθέντες] ἀμαχεῖ
 φεύγοντες ἄχοντο. Sed hæc narratio
 potius pertinet ad alteram expeditio-
 nem, duce Agesilao, quam narrat
 Noster infra c. 5. Contra huc perti-
 nent quæ Polyænus 1, 9, 45. retulit,
 nescio quo auctore: Ἰφικράτης ὢν ἐν
 Κορίνθῳ, πυθόμενος ὡς οἱ τὰναντία
 πράττοντες μισθοφόρους ἐκ Λακεδαί-
 μονος νύκτωρ ἐδέχασθαι μέλλοιεν,
 ἀγείρας τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας, τοὺς
 μὲν κατέλιπεν ἔνδον φυλάττειν, τοὺς δ'
 ἄλλους ἔξω πυλῶν ἀγαγὼν καὶ εἰς τάξιν
 καταστήσας, ἔσπευσεν ἐπ' ἐκείνην τὴν
 πύλιν, ἣν ἤνοιξαν οἱ δεχόμενοι τοὺς
 πολεμίους. οἱ μὲν τοὺς πολεμίους ἐση-
 γον. τῶν δ' ἐσχάτων ἐσιόντων ἐξαι-
 φνης ἐπιστάς συνηκολούθησεν αὐτοῖς
 καὶ συνέπεσεν εἰς τὴν πόλιν (lego πύ-
 λην). ἀδήλου δὲ ὄντος τοῦ γεγονότος
 ὡς ἐν νυκτί, πολλοὺς μὲν αὐτῶν δι-
 ἐφθειρεν, ἡμέρας δὲ γενομένης πολλοὺς
 εἰς τὰ ἱερὰ φυγάτας ἔχειρσοσάτο. A-
 theniensium in Lechæo cædem tangit
 Plato in Menexeno p. 245 E: Τῶν ἐν
 Λεχαίῳ προδοσίᾳ χρησαμένων. SCHN.
 δὲ] δ' οὐ A.E. Ald., corrigente I. "Sed
 sequentia redarguant lectionem istam."
 SCHN.

διεχόντων] δὴ ἐχόντων E.

τείχων ἀπ' ἀλλήλων παραπαττόμενοι ὀλίγοι ἑαυτοῖς ἔδοξαν εἶναι, σταύρωμά τ' ἐποίησαντο καὶ τάφρον οἶαν ἐδύναντο πρὸ αὐτῶν, ἕως δὴ οἱ σύμμαχοι αὐτοῖς βοηθήσκειν. ἦν δὲ καὶ ὄπισθεν αὐτῶν ἐν τῷ λιμένι Βοιωτῶν φυλακή. τὴν μὲν οὖν ἐπὶ τῇ νυκτὶ ἢ εἰσηλθὼν ἡμέραν ἄμαχοι διήγαγον· τῇ δ' ὑστεραία ἦκου οἱ Ἀργεῖοι πασσυδία βοηθοῦντες· καὶ εὐρόντες τεταγμένους Λακεδαιμονίους μὲν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἑαυτῶν, Σικωνίους δὲ ἐχομένους, Κορινθίων δὲ τοὺς φυγάδας ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν πρὸς τῷ ἑφ' οὐρανῷ, ἀντιτάττονται ἐχόμενοι τοῦ ἑφ' οὐρανῷ τείχους οἱ περὶ Ἰφικράτην μισθοφόροι, πρὸς δὲ τοῦτοις Ἀργεῖοι· εὐάνυμον δ' 10 εἶχον αὐτοῖς Κορινθιοὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως. καταφρονήσαντες δὲ [10] τῷ πλήθει εὐθὺς ἐχώρουν· καὶ τοὺς μὲν Σικωνίους ἐκράτησαν καὶ διασπάσαντες τὸ σταύρωμα ἐδίωκον ἐπὶ θάλατταν, καὶ ἐκεῖ πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. Πασίμαχος δὲ ὁ ἱππαρμωστής, ἔχων ἱππέας οὐ πολλοὺς, ὡς ἑώρα τοὺς Σικωνίους πιεζομένους, καταδήσας ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους, καὶ ἀφελόμενος τὰς ἀσπίδας αὐτῶν, μετὰ τῶν ἐθελοντῶν ἦει ἐναντίον τοῖς Ἀργεῖοις. οἱ δὲ Ἀργεῖοι ὀρῶντες τὰ σίγμα τὰ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων, ὡς Σικων-

αὐτῶν] αὐτῶν B. D. Ald.
 σύμμαχοι] συμ- D. in fine versus.
 σταύρωμά τ'] σταυρώματ' Ald. σταυ-
 ρώματά τε V.
 αὐτοῖς βοηθήσκειν] βοηθήσκειν αὐ-
 τοῖς B. Ceteri αὐτοῖς βοηθήσκειν.
 ἄμαχοι] Usitatum ἄμαχι.
 πασσυδία B. C. I. Ceteri πασσυδί.
 Quod est Cyrop. I, 1, 18. Sed πασ-
 συδία pro πασσυδί ex libris restitui
 Ages. 2, 19.

ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἑαυτῶν] Versionem
 adversus cornu dextrum sibi oppositos
 reprehendit Weiskius et vertit in
 dextro cornu, et pronomen ἑαυτῶν
 pertinere censet ad ipsos Lacedæmonio-
 nios, non ad Argivos; itaque in La-
 tina versione recte omitti. Quod qui
 per leges grammaticas fieri possit non
 intelligo. Situs locorum obscurus
 facit ut rem et ordinem exercituum
 minus clare intelligamus: neque
 schema appictum a viro docto diffi-
 cultatem expedit. SCHN.

ὡς] ὡς ἐς A. Ald. "Diodorus num-
 merat 120 exsules." SCHN.
 ἐχόμενοι] Morus. Libri ἐχόμενοι δὲ,
 posita interpunctione post ἑκατὸν et
 ἀντιτάττονται, omisa post τείχει.

"Contra exsules collocantur merce-
 narii Iphicratis juxta murum orienta-
 lem, contra Lacedæmonios autem
 Corinthii in sinistro cornu pugnant,
 oppositi dextro cornu Lacedæmonio-
 rum." SCHN.

Ἰφικράτην] Libri Φιλοκράτη præter
 D., qui Φιλοκράτει. "Mutavi aucto-
 ritate Diodori et Polyæni confisus.
 In eodem nomine hæsit Wytenba-
 chius Bibl. Crit. Amstel. vol. 2, p.
 100, qui volebat Ἰφικράτη aut Πολύ-
 στρατον resciri: utriusque enim no-
 men in hac expeditione et bello Co-
 rinthio celebrari ait. Sed certiora
 docuerunt me loci antea allati Dio-
 dori et Polyæni." SCHN.

Κορινθιοὶ οἱ] Leonclavius, et, ut vi-
 detur, C. V. Ceteri Κορινθιοὶ. "Co-
 rinthii ex urbe distinguuntur ab ex-
 sulibus." SCHN.

10. ὡς ἑώρα] ἑώρα B.
 τὰς ἀσπίδας αὐτῶν] Sicyoniorum
 fugatorum.

ἐθελοντῶν] ἐθελόντων B.
 σίγματα] Sicyonii clypeis inscrip-
 tam litteram Σ gerebant. Vide infra
 ad 7, 5, 20. Helladius in Chresto-
 mathia apud Photium Bibl. cod. 279,

- νίους οὐδὲν ἐφοβούντο. ἔνθα δὴ λέγεται εἰπὼν ὁ Πασίμαχος
 Ναὶ τῷ σιῷ, Ἀργεῖοι, ψεύσει ὑμὲ τὰ σίγμα ταῦτα, χωρεῖν
 ὁμόστε· καὶ οὕτω μαχόμενος μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς ἀπο-
 11 θνήσκει καὶ ἄλλοι τῶν περὶ αὐτόν. οἱ μέντοι φυγάδες τῶν [11]
 Κορινθίων νικῶντες τοὺς καθ' αὐτοὺς διέδυσαν ἄνω, καὶ ἐγένοντο
 ἐγγὺς τοῦ περὶ τὸ ἄστυ κύκλου· οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ὡς
 ἤσθοντο κρατούμενα τὰ κατὰ τοὺς Σικωνίους, βοηθοῦσιν ἐξελ-
 θόντες, ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὸ σταύρωμα. οἱ γε μὴν Ἀργεῖοι
 ἐπεὶ ἤκουσαν ὄπισθεν ὄντας τοὺς Λακεδαιμονίους, στραφέντες
 δρόμῳ πάλιν ἐκ τοῦ σταυρώματος ἐξέπιπτον. καὶ οἱ μὲν ἐν
 δεξιᾷ ἔσχατοι αὐτῶν παιόμενοι εἰς τὰ γυμνὰ ὑπὸ τῶν Λακεδαι-
 μονίων ἀπέθνησκον, οἱ δὲ πρὸς τῷ τείχει ἀθροοὶ σὺν πολλῶ
 ὄχλῳ πρὸς τὴν πόλιν ἀπεχώρουν. ὡς δ' ἐνέτυχον τοῖς φυγάσι
 τῶν Κορινθίων, καὶ ἔγνωσαν πολεμίους ὄντας, ἀπέκλιναν πάλιν.
 ἐνταῦθα μέντοι οἱ μὲν κατὰ τὰς κλίμακας ἀναβαίνοντες ἤλλοντο
 κατὰ τοῦ τείχους καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ περὶ τὰς κλίμακας
 ὠθούμενοι καὶ παιόμενοι ἀπέθνησκον, οἱ δὲ καὶ καταπατούμενοι
 12 ὑπ' ἀλλήλων ἀπεπνίγοντο. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἠπόρουν [12]
 τίνα ἀποκτείνουσιν· ἔδωκε γὰρ τότε γε ὁ θεὸς αὐτοῖς ἔργον οἶον
 οὐδ' εὔξαντό ποτ' ἄν. τὸ γὰρ ἐγχειρισθῆναι αὐτοῖς πολεμίῳν
 πλήθος πεφοβημένον, ἐκπεπληγμένον, τὰ γυμνὰ παρέχον, ἐπὶ
 τὸ μάχεσθαι οὐδένα τρεπόμενον, εἰς δὲ τὸ ἀπόλλυσθαι πάντας
 πάντα ὑπηρετοῦντας, πῶς οὐκ ἂν τις θεῖον ἠγήσαιο; τότε
 γοῦν οὕτως ἐν ὀλίγῳ πολλοὶ ἔπεσον ὥστε εἰθισμένοι ὄραν οἱ

p. 532 a, 15, τὰ σίγμα τὰ τῶν ἀσπίδων
 legit. [Quod jure probat Porson. ad
 Eurip. Med. 476. mox τὰ σίγματα
 corrigens τὰ σίγμα. SCHÆFER.
 Ubi libri σίγματα, V. quidem syllaba
 ματ per compendium scripta, littera-
 que a super τ posita, et omisso se-
 quenti ταῦτα.] Ceterum historiam
 ipsam et hunc locum respexit Aristo-
 oteles Ethic. Nicom. 3, 8. (11.) ad quem
 Græcus interpres [f. 47 r. Ald.] Xeno-
 phontis verba [ut ex l. 6.] apposuit.
 SCHN.

ἡμέ] ἡμε F.V. ἀντὶ τοῦ ἡμᾶς, δωρι-
 κόν, ascribit B. eadem manu, qui
 cum ceteris ἡμμε, forma non Dorica,
 sed Æolica.

11. κύκλου] Murum interpretatur
 Morus. Demosth. pro Corona p. 325:

Καὶ τούτοις ἐτείχισα τὴν χώραν, οὐχὶ
 τὸν κύκλον μόνον τοῦ Πειραιῶς οὐδὲ τοῦ
 ἄστεος. Sed potius hic intelligitur
 ab obsidentibus περιτετειχισμένος κύ-
 κλος, quem in obsessione Mantineæ
 habes 5, 2, 4. et 5, 3, 22. Fossam seu
 vallum interpretatur Weiskius. SCHN.

στραφέντες] στραφέντας B.
 ἐκ τοῦ] αὐτοῦ F.
 τὰ γυμνὰ] τοὺς γυμνοὺς B., ut 4, 2,
 22 et 4, 1, 26, τοὺς αἰχμαλώτους.
 ἤλλοντο] ἤλοντο A.B.E.F. Ald.
 12. οὐδ'] οὐκ Ald.
 εὔξαντο] B.C.D.E. corr., F.I.V. Ce-
 teri εὔξαντο. "Sic est Anab. 7, 7,
 27: Οἷδ' ὅτι εὔξω ἄν." SCHN.

παρέχον] παρέσχον C.
 ἐπὶ τῷ] ἐπὶ τῷ B.C.D.F. Ceteri ἐπὶ τῷ.
 ὑπηρετοῦντας] ὑπηρετοῦντα V.

- ἄνθρωποι σωρούς σίτου, ξύλων, λίθων, τότε ἐθεάσαντο σωρούς νεκρῶν. ἀπέθανον δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ λιμένι τῶν Βοιωτῶν φύλακες, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τὰ τέγη τῶν νεωσοίκων ἀνα-
 13 βάντες. μετὰ μὲν τοίνυν τοῦτο οἱ μὲν Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι [13]
 τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπήγοντο, οἱ δὲ σύμμαχοι τῶν Λα-
 κεδαιμονίων ἐβόηθουν. ἐπεὶ δὲ ἠθροίσθησαν, ἔγνω Πραξίτας
 πρῶτον μὲν τῶν τειχῶν καθελεῖν ὥστε δίοδον στρατοπέδῳ
 ἰκανὴν εἶναι, ἔπειτα ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἤγε τὴν ἐπὶ
 Μέγαρα, καὶ αἰρεῖ προσβαλὼν πρῶτον μὲν Σιδούντα, ἔπειτα δὲ
 Κρομμύωνα. καὶ ἐν τούτοις τοῖς τείχεσι καταστήσας φρουροὺς
 τοῦμπαλιν ἐπορεύετο· καὶ τειχίσας Ἐπεικίαν, ἵνα φρούριον εἴη
 πρὸ τῆς φιλίας τοῖς συμμάχοις, οὕτω διαφῆκε τὸ στράτευμα,
 καὶ αὐτὸς τὴν ἐπὶ Λακεδαίμονα ἀπεχώρει.
- 14 Ἐκ δὲ τούτου στρατιαὶ μὲν μεγάλαι ἐκατέρων διεπέπαιναντο, [14]
 φρουροὺς δὲ πέμπουσαι αἱ πόλεις, αἱ μὲν εἰς Κόρινθον, αἱ δὲ εἰς
 Σικυῶνα, ἐφύλαττον τὰ τείχη· μισθοφόρους γε μὴν ἐκάτεροι
 ἔχοντες διὰ τούτων ἐρρωμένως ἐπολέμουν.

σίτου] σίτων V.

13. συμ. pro ξυμ. bis B.D.

στρατοπέδῳ] στρατοπέδων B.E. pr.

ἔπειτα] ἔπειτα δ' F.V.

ἔπειτα δὲ] ἔπειτα V.

Ἐπεικίαν] ἐπὶ οἰκίαν B. Vid. ad 4, 2,

14.

φρούριον] φῆλιον C.

πρὸ D.V. πρὸ F. πρὸς A.B.C.E.

Ald. "Sidus et Crommyon fuerunt castella in agro et finibus Corinthiorum. Conf. Athenæum 3, p. 82 A-C. Plinius 4, s. 11: *Crommyon in ora maritima oppidum*. Scylax p. 21: Τείχος Κρομμύων ἕξω τοῦ ἰσθμοῦ Corinthiorum. Apud Thucyd. 4, 42. et 44. et 45, ubi Κρομμίων τῆς Κορινθίας, dicitur ab ipsa urbe Corintho abesse 120 stadia. In ora maritima, in qua et Cenchreæ erant, situs fuisse docet narratio Thucydidis. Inter collem Solygium, qui mari imminet inter Χερσόνησον et Ρεῖτον littoris Corinthiaci, et Cenchreas procurrens mons Ὀνειον conspectum alterius loci intercipiebat; atque ultra Cenchreas septentrionem versus Crommyon situs erat." SCHN.

14. διεπέπαιναντο] Mihi locus hic nescio quid hiulci et obscuri habere

videtur. Manifestum est exercitus eos qui ex civibus ipsis Corinthi, Athenarum et reliquarum civitatum sociarum compositi antea pugnaverant, nunc quiescere dici, et contra milite mercenario bellum fuisse continuatum. Opponuntur igitur στρατιαὶ militibus mercenariis, τοῖς μισθοφόροις. Verum si cives omnino nulli pugnarunt deinceps, cur στρατιαὶ μεγάλαι, nec simpliciter στρατιαὶ nominantur? An forte fuit olim στρατιαὶ μὲν αἱ γ' ἄλλαι ἐκατέρων? SCHN. Frustra.

μισθοφόρους] Hoc fuit primum ξενικὸν in Græcia, multis sumtibus altum. Isocrates ad Philippum p. 101 D: Ἐν ἐκείνοις δὲ τοῖς χρόνοις οὐκ ἦν ξενικὸν οὐδὲν, ὥστ' ἀναγκαζόμενοι ξενολογεῖν ἐκ τῶν πόλεων πλέον ἀνήλυσκον εἰς τὰς διδομένας τοῖς Ἑλλησι δωρεάς ἢ εἰς τὸν εἰς τοὺς στρατιώτας μισθόν. Conf. Valesius ad Harpocrat. p. 129. Demosthenes contra Phil. 1. p. 46: Καὶ πρότερον ποτ' ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν, οὗ Πολύστρατος ἠγείτο καὶ Ἰφικράτης καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινὲς, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς συστρατεύεσθαι. καὶ οἶδα ἀκούων ὅτι Λακεδαιμονίους παρατασσόμενοι μεθ'

- 15 Ἐνθα δὴ καὶ Ἴφικράτης εἰς Φλιοῦντα ἐμβαλὼν καὶ ἐνεδρευ- [15]
 σάμενος, ὀλίγοις δὲ ληλατῶν, βοηθησάντων τῶν ἐκ τῆς πόλεως
 ἀφυλάκτως, ἀπέκτεινε τοσοῦτους ὥστε καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους
 πρόσθεν οὐ δεχόμενοι εἰς τὸ τεῖχος οἱ Φλιάσιοι, φοβούμενοι μὴ
 τοὺς φάσκοντας ἐπὶ λακωνισμῷ φεύγειν κατάγοιεν, τότε οὕτω
 κατεπλάγησαν τοὺς ἐκ Κορίνθου ὥστε μετεπέμψαντό τε τοὺς
 Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἄκραν φυλάττειν αὐτοῖς
 παρέδωκαν. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι, καίπερ εὐνοϊκῶς ἔχοντες
 τοῖς φυγάσιν, ὅσον χρόνον εἶχον αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐδ' ἐμνή-
 σθησαν παντάπασι περὶ καθόδου φυγάδων, ἀλλ' ἐπεὶ ἀναθαρ-
 ρῆσαι ἐδόκει ἢ πόλις, ἐξῆλθον καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς νόμους
 16 παραδόντες οἶανπερ καὶ παρέλαβον. οἱ δ' αὖ περὶ τὸν Ἴφικρά- [16]
 τὴν πολλαχόσε καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἐμβαλόντες ἐληλάτουν τε
 καὶ προσέβαλλον πρὸς τὰ τεῖχη· ἔξω γὰρ οἱ τῶν Ἀρκαδίων
 ὀπλίται παντάπασιν οὐκ ἀντέξήσαν· οὕτω τοὺς πελταστὰς
 ἐπεφόβηντο. τοὺς μέντοι Λακεδαιμονίους οὕτως αὖ οἱ πελ-
 τασταὶ ὄκνου ὡς ἐντὸς ἀκοντίσματος οὐ προσήσαν τοῖς ὀπλί-

ἰμῶν ἐνίκων οὗτοι οἱ ξένοι καὶ ἡμεῖς
 μετ' ἐκείνων. ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ
 τὰ ξενικὰ ἡμῖν στρατεύεται, τοὺς φί-
 λους νικᾷ καὶ τοὺς συμμάχους. Har-
 procration in voce ξενικὸν ait Co-
 nonem hunc mercenariorum exerci-
 tum primum constituisse, deinde sus-
 cepisse Iphicratem et Chabriam; cum
 hoc Athenienses duce Iphicrate et
 Callia moram Laconicam intercepisse,
 teste Philochoro et Androtione, ubi
 Photius Calliclem pro Callia nominat.
 Multa de hoc ξενικῷ scholiastes Ari-
 stophanis ad Plutū v. 173. SCHN.

15. Φλιοῦντα Β.

ὥστε καὶ τοὺς] Morus monet καὶ
 h. l. esse pro καίτοι. [Confert autem
 3, 5, 2: Καὶ οὐ μεταλαβόντες—ὅμως
 πρόθυμοι ἦσαν.] Diodorus 14, 92.
 Phliasios plus quam trecentos oc-
 cisos ait; deinde Iphicratem Sicy-
 onem adortum Sicyonius vicisse et
 quingentos occidisse. Hæc Diodorus
 posuit sub Olympiade 96, 4, ubi
 Wesselingius monet Xenophontem
 hæc anteriora facere. Dubium est
 an Polyænus 3, 9, 49. et 54. hanc
 expeditionem intelligi voluerit. Nihil
 certe de insidiis memorat; et exerci-
 tum per agrum Phliuntium ductum

simpliciter cum pugna memorat. Ex-
 peditionem in Sicyonem idem habet
 3, 9, 24. Eam Xenophon præteritū,
 utpote non honorificam suis Lacedæ-
 moniis. Aristides Panathen. vol. 1,
 p. 299. ed. Canteri: Ἐνίκησαν ἐν
 Λεχαίῳ καὶ διέφθειραν μικροῦ πάν τὸ
 στρατόπεδον, εἶλον δὲ τὰ ἐν Κορίνθῳ
 φρούρια καὶ τοὺς ἐγκαθεστῶτας τῶν
 Λακεδαιμονίων ἐξήλασαν, καὶ τὰ τεῖχη
 κατέσκαψαν, ἦλθον δ' ἐς Ἀρκαδίαν καὶ
 μέχρι τῆς Λακωνικῆς, κατέκλεισαν δὲ
 τοὺς ἐν Φλιοῦντι, καὶ τῶν ἐπέξελθόντων
 τρόπαιον ἔστησαν, καὶ Μαντινέων πύλιν
 καὶ Σικωνίων ἀδθις ἐν τῷ πεδίῳ καὶ
 τῶν συμμάχων. Itaque etiam ex hoc
 loco apparet multa fuisse a Xeno-
 phonte ommissa. SCHN.

τοὺς φάσκοντας] φάσκοντας Β.

παρέδωκαν] παραδέδωκαν Β.

16. Ἴφικράτην] Ἴφικρᾶ Β.

προσέβαλλον Β. C. D. V. προσέλαβον

F. Ceteri προσέβαλον.

ἐδέδισαν] Vulgatum hic et in Anab.
 5, 6, 36. ἐδέδισαν admonitus a Phry-
 nicho ejusque interprete Lobeckio
 p. 180. correxi. Sed ecce Priscianus
 18, 25, vol. 2, p. 225. ed. Krehl. e
 Xenophonte verba hæc posuit, ut
 structuram verbi ὀκνῶ τοῖσι καὶ

- ταις· ἤδη γάρ ποτε καὶ ἐκ τοσούτου διώξαντες οἱ νεώτεροι τῶν
 17 Λακεδαιμονίων ἐλόντες ἀπέκτεινάν τινας αὐτῶν. καταφρονούν· [17]
 τες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πελταστῶν, ἔτι μᾶλλον τῶν ἑαυ-
 τῶν συμμάχων κατεφρόνουν· καὶ γὰρ οἱ Μαντινεῖς βοηθήσαντές
 ποτε ἐπεκδραμόντες πελτασταῖς ἐκ τοῦ ἐπὶ Λέχαιον τείνοντος
 τείχους, ἀκοντιζόμενοι ἐνέκλινάν τε καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν
 φεύγοντες· ὥστε οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐπισκώπτειν ἐτόλ-
 μων ὡς οἱ σύμμαχοι φοβοῖντο τοὺς πελταστὰς ὥσπερ μορμόνας
 παιδάρια. αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ Λεχαιῶν ὀρμώμενοι σὺν μόρα καὶ
 τοῖς Κορινθίων φυγάσι κύκλω περὶ τὸ ἄστυ τῶν Κορινθίων
 18 ἐστρατοπεδεύοντο· οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὴν ῥώμην [18]
 τῶν Λακεδαιμονίων, μὴ ἐπεὶ τὰ μακρὰ τείχη τῶν Κορινθίων
 διήρητο, ἔλθοιεν ἐπὶ σφᾶς, ἠγήσαντο κράτιστον εἶναι ἀνατει-
 χίσαι τὰ διηρημένα ὑπὸ Πραξίτα τείχη. καὶ ἐλθόντες πανδημῆ
 μετὰ λιθολόγων καὶ τεκτόνων τὸ μὲν πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς
 ἐσπέρας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πάνυ καλὸν ἐξετείχισαν, τὸ δὲ ἔφον
 μᾶλλον καθ' ἡσυχίαν ἐτείχιζον.
 19 Οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ἐνθυμηθέντες τοὺς Ἀργείους τὰ μὲν [19]
 οἴκοι καρπομένους, ἠδομένους δὲ τῷ πολέμῳ, στρατεύουσιν ἐπ'
 αὐτούς. Ἀγησίλαος δ' ἠγείτο, καὶ δηώσας πᾶσαν αὐτῶν τὴν
 χώραν, εὐθὺς ἐκεῖθεν ὑπερβαλὼν κατὰ Τενέαν εἰς Κόρινθον αἰρεῖ
 τὰ ἀνοικοδομηθέντα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τείχη. παρεγένετο δὲ

ὀκνῶ τοῦτο confirmaret: Τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις οὕτως αὐτοὶ οἱ πελτασταὶ ὄκνου. Vides locum hunc Xenophontis respici et verbum ὄκνου vitioso ἐδεδίεσαν successisse: verum in locis Græcorum scriptorum a Prisciano positus pedem certum figere nunc non licet: adeo a librariis et editoribus male fuit habitus Priscianus. SCHN. Restitui ὄκνου, servatis tamen accusativis. Sic enim codex Monacensis apud Spengel. ad Varron. p. 650. Hesychius: ὄκνει, δέδοικε.

τοσούτου] τούτου B.
 17. μορμόνας Valckenarius ad Theocr. Adoniaz. p. 348 A. SCHN. Non aliter Stephanus in Thes. v. Μορμών. Libri μορμόνας.
 τῶν ante Κορινθίων om. B.C.D.V. supra versum ponit E.

ἐστρατοπεδεύοντο Schneiderus. Libri ἐστρατεύοντο.

18. ἐπεὶ D.V. Ceteri ἐπὶ διήρητο B.C.D.I.V. Ceteri ἂ διήρητο.

Σικυῶνος — ἐσπέρας B.C.D.E.pr. I.V. Σικυῶνα — ἐσπέρας F. Ceteri Σικυῶνα — ἐσπέραν.

καθ' V. Ceteri κατὰ.
 19. καρπομένους] Ex Agesilao 2, 17. adde Κόρινθον δὲ προσειληφότας. SCHN.

Τενέαν Kæppenus. Libri Τενέαν, ut Τενεάτης in Τενεάτης depravatam narrat Strabo 8, p. 380. Vitiose, ut videtur, etiam Agesilaus τὰ στενά. τὰ ἀνοικοδομηθέντα] In Ages. est τὰ ἐπὶ τῷ Λεχαιῶν τείνοντα τείχη. Plutarchus Ages. c. 21. simpliciter τὰ μακρὰ τείχη. SCHN.

αὐτῷ καὶ ἀδελφὸς Τελευτίας κατὰ θάλατταν, ἔχων τριήρεις
περὶ δώδεκα· ὥστε μακαρίζεσθαι αὐτῶν τὴν μητέρα, ὅτι τῇ
αὐτῇ ἡμέρᾳ ὧν ἔτεκεν ὁ μὲν κατὰ γῆν τὰ τείχη τῶν πολεμίων,
ὁ δὲ κατὰ θάλατταν τὰς ναῦς καὶ τὰ νεώρια ἤρκεε. καὶ τότε
μὲν ταῦτα πράξας ὁ Ἀγησίλαος τό τε τῶν συμμάχων στρα-
τευμα διῆκε καὶ τὸ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγεν.

ΚΕΦ. Ε.

A. C. Ἐκ δὲ τούτου Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες τῶν φευγόντων ὅτι
392. οἱ ἐν τῇ πόλει πάντα μὲν τὰ βοσκήματα ἔχοιεν καὶ σώζοντο
ἐν τῷ Πειραιῷ, πολλοὶ δὲ τρέφοντο αὐτόθεν, στρατεύουσι
πάλιν εἰς τὴν Κόρινθον, Ἀγησιλάου καὶ τότε ἡγουμένου. καὶ
πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς Ἴσθμόν· καὶ γὰρ ἦν ὁ μὴν ἐν ᾧ Ἴσθμια
γίγνεται, καὶ οἱ Ἀργεῖοι αὐτοῦ ἐτύγχανον τότε ποιοῦντες τὴν

αὐτῷ καὶ] αὐτῷ D.
ἀδελφὸς B.C.D.E. correctus, F.I.
pro ἀδελφός, ut diximus ad 4, 1, 40.
Ceteri ὁ ἀδελφός.

νεώρια ἤρκεε] Plutarchus Agesil.
c. 21: Αὐτὸς μὲν ἤρει κατὰ γῆν τὰ
μακρὰ τείχη, ταῖς δὲ ναυσὶν ὁ Τελευτίας,
ubi legendum esse τὰς δὲ ναῦς jam
olim Leonclavius ad h. l. monuit.
SCHN. Nihil mutandum esse ani-
madvertit Schæferus.

οἴκαδε ἀπήγαγεν] Agesilaus domum
redux Hyacinthia celebravit, ut Xe-
nophontis Agesilaus monet. Igitur
deinceps novus exoritur annus, ubi
denuo ad Hyacinthia redeunt Lace-
dæmonii, ut recte monuit Dodwellus.
Sed is narrata omnia ab initio uni
anno $\frac{3}{4}$. Olympiadis 96. contribuit:
mihi potius novus annus esse videtur.
SCHN.

1. Λακεδαιμόνιοι B.C.D.F.I.L. et
supra scripto nigrius οἱ E. Ceteri
οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ἀκούσαντες] ἀκούοντες B.I., for-
tasse rectius. Vid. 4, 8, 12.

τῶν] τὰ τῶν B.D.I.V. τοὺς τῶν F.
οἱ ἐν τῇ πόλει] Quoniam in Agesi-
lao 2, 18. est τοὺς Κορινθίους, monitu
Leonclavii addidi omissum in libris
articulum οἱ. SCHN.

Πειραιῷ] Thucydides 8, 10: Πει-
ραῖος (sic ille) τῆς Κορινθίας ἐστὶ λιμὴν
ἔρημος καὶ ἔσχατος πρὸς τὰ μεθόρια
τῆς Ἐπιδαυρίας. Itaque ad sinum
Saronicum; cum Strabo Piræum cum

Heræo et Ænoe ad Crissæum sinum
statuat, ut et ipsium Lechæum. Igitur
Palmerius Exercit. p. 72. ad hunc
nostrum locum suspicatur fuisse
geminum Corinthiacum Peiræum, unum
ad Saronicum, alterum ad Crissæum
sinum. De Heræo vide infra ad §. 6.
SCHN. Πειραιῷ (sic) V.

τρέφοντο αὐτόθι] Cum sit in Age-
silao πάντα μὲν τὰ κτήνη ἐν τῷ Πειραιῷ
σωζομένους, πᾶν δὲ τὸ Πειραιον σπεί-
ροντας καὶ καρπουμένους—ὅτι Βιοῶτοι
ταῦτη ἐκ Κρεῦσιος ὁρμώμενος εἰπετώσ
τοῖς Κορινθίοις παρεγίνοντο, recte
Weiskius αὐτόθεν corrigere videtur.
SCHN. Eadem confusa notavit
Ruhnkenius ad Comment. 3, 6, 12.
Conf. var. scripturæ apud Pausan.
9, 23, 6; 32, 4.

ἦν] ἦ pr. B.

ὁ μὴν] Mensis a nullo scriptorum
veterum diserte annotatur, sed Cor-
sini in Dissert. quarta Agonistica
docuit ludos Isthmicos modo in men-
sem Panemum, modo in Munychionem
aut Thargelionem incidisse. Fu-
erunt ipsi ludi trieterici, et cum
Olympiadibus si comparantur, in
primum et tertium quemvis Olym-
piadis annum conveniunt. Qui
in primum incidebant, mense Co-
rinthio Panemo, Atheniensi Heca-
tomβæone, Romano Julio, celebra-
bantur; qui vero in tertium annum
Olympicum conveniunt, vel ad Mu-
nychionem (Aprillem) vel ad Tharge-

θυσίαν τῷ Ποσειδῶνι, ὡς Ἄργους τῆς Κορίνθου ὄντος. ὡς δ' ἤσθοντο προσιώντα τὸν Ἀγησίλαον, καταλιπόντες καὶ τὰ τεθυμένα καὶ τὰ ἀριστοποιούμενα μάλα σὺν πολλῷ φόβῳ ἀπεχώ-
 2 ρουν εἰς τὸ ἄστυ κατὰ τὴν ἐπὶ Κεγχρείας ὁδόν. ὁ μέντοι [2]
 Ἀγησίλαος ἐκείνους μὲν καίπερ ὄρων οὐκ ἐδίωκε, κατασκηνήσας
 δὲ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτὸς τε τῷ θεῷ ἔθνε καὶ περιέμενε, ἕως οἱ φυ-
 γάδες τῶν Κορινθίων ἐποίησαν τῷ Ποσειδῶνι τὴν θυσίαν καὶ
 τὸν ἀγῶνα. ἐποίησαν δὲ καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἀπελθόντος Ἀγησι-
 λάου ἐξ ἀρχῆς πάλιν Ἴσθμια. καὶ ἐκείνῳ τῷ ἔτει ἔστι μὲν ἅ
 τῶν ἀθλων δις ἕκαστος ἐνίκηθη, ἔστι δὲ ἅ δις οἱ αὐτοὶ ἐκηρύχθη-
 3 σαν. τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ὁ Ἀγησίλαος ἦγε πρὸς τὸ Πείραιον [3]
 τὸ στράτευμα. ἰδὼν δὲ ὑπὸ πολλῶν φυλαττόμενον, ἀπεχώρησε

lionem (Majum) referendi videntur. Hanc brevem summam disputationis Corsinianæ posuit etiam Morus. SCHN.

τῆς] τοῦ B.D.E.F. τοῦ καὶ τῆς I. "Vide infra ad 4, 8, 15." SCHN. Κόρινθος genere masculino alienum a Xenophonte. Constructio autem similis Thuc. 3. 112: Ἔστων δὲ δύο λόφῳ ἢ Ἰδομένη ὑψηλῶ.

καταλιπόντες] Plutarchus c. 21: τὴν παρασκευὴν ἅπασαν ἀπολιπόντες. SCHN.

μάλα servarunt B.D.I.V., om. ceteri.

Κεγχρείας V. Κεγχρίας B.D.F. Κεχρίας C. Κεγχρέας Ald.

2. κατασκηνήσας] κατασκηνώσας B. pr.

αὐτὸς τε] αὐτὸς V.

τὴν θυσίαν inter versus B.

ἐξ ἀρχῆς] Diodor. 14, 86. sub anno 3. Olympiad. 96: Εὐθύς δὲ τῶν Ἰσθμίων ἐπελθόντων, διεφέροντο περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος, καὶ πολλὰ φιλονεικησάντων ἐκράτησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τοὺς φυγάδας ἐποίησαν θείων τὸν ἀγῶνα. Hæc ille, veluti paulo post initium seditionis facta, narrat. Sed Wesselingius p. 710. admonuit ex narratione Xenophontea non videri eo anno celebrata fuisse Isthmia; quod si vero facta ea fuerint, fuisse secunda seu hiberna Isthmia; nam prima et æstiva fuisse celebrata sub Olympiadis ejusque initium. Pausanias 3, 10, 1: Οὐ πολλῷ δ' ὕστερον τὸν ἀγῶνα ἔθηκαν τῶν Ἰσθμίων οἱ ἐπὶ Λακωνισμῷ φεύγοντες Κορίνθιοι· οἱ δὲ

ἐν τῇ πόλει τότε μὲν τῷ Ἀγησίλαου δαίματι ἠσυχάζον· ἀναξείζωντος δὲ ἐς τὴν Σπάρτην, οὕτω καὶ αὐτοὶ μετὰ Ἀργείων τὰ Ἴσθμια ἄγουσιν. ἀφίκετο δὲ καὶ αἰθίς ἐπὶ Κόρινθον στρατιᾷ, καὶ, ἐπῆει γὰρ Ἰακίνθια, ἀφίχεται τοὺς Ἀμυκλαίους οἰκαδὲ ἀπελθόντας τὰ καθεστῆκότα τῷ τε Ἀπόλλωνι καὶ Ἰακίνθῳ δρᾶσθαι. ταύτην τὴν μόραν etc., ubi verba ἀφίκετο δὲ καὶ αἰθίς ἐπὶ Κόρινθον στρατιᾷ novam Agesilai expeditionem videntur signare, nisi dicas Pausaniam in interpretando Xenophonte a tempore aberrasse: nec Plutarchus in Agesil. c. 21. priorem et secundam expeditionem distinxit, sed confudit. Conf. Manso Spartæ vol. 3, part. 2, p. 197 seqq. Suspicionem auget de tempore quod Xenophon in Agesilao reditum ejus ad Hyacinthia memorat, ubi Historia Græca supra c. 4. in fine eum omisit. Judicium difficile facit illud quod ignoratur Hyacinthia annua an biennia aut triennia fuerint sacra. Plutarchus locum nostrum sic retulit: Καί τινες μὲν ἐνίκησαν πάλιν, εἰσὶ δ' οἱ νευκηκότες πρότερον, ὕστερον ἠττημένοι ἀνεγράφησαν, quæ tamen non sunt apud Xenophontem. Denique Aristides Eleusin. Orat. p. 452: Εἰς Ἴσθμια τὴν αὐτὴν θεωρίαν ἦγον μὲν Ἀργεῖοι, ἦγον δὲ Κορίνθιοι τοῖς ὅπλοις οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους κρατήσαντες. Non satis accurate. SCHN.

δὲ ἅ] ἅ inter versus B.

3. Πέραιον hic et infra B. (qui Πειραῖφ s. 5, Πέραιον 19) cum libris Agesilai 2, 18 seq. Πήραιον infra E.

μετ' ἄριστον πρὸς τὸ ἄστυ, ὡς προδιδομένης τῆς πόλεως· ὥστε οἱ Κορίνθιοι δέισαντες μὴ προδιδοῖτο ὑπὸ τινων ἢ πόλις, μετεπέμψαντο τὸν Ἰφικράτην σὺν τοῖς πλείστοις τῶν πελταστῶν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Ἀγησίλαος τῆς νυκτὸς παρεληλυθότας αὐτοὺς, ὑποστρέψας ἅμα τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὸ Πείραιον ἦγε. καὶ αὐτὸς μὲν κατὰ τὰ θερμὰ προῆει, μόραν δὲ κατὰ τὸ ἀκρότατον ἀνεβίβασε. καὶ ταύτην μὲν τὴν νύκτα ὁ μὲν πρὸς ταῖς θερμαῖς ἐστρα-
 4 τοπεδεύετο, ἡ δὲ μόρα τὰ ἄκρα κατέχουσα ἐνυκτέρευεν. ἔνθα δὴ [4] καὶ ὁ Ἀγησίλαος μικρῶ, καιρίῳ δ' ἐνθυμήματι εὐδοκίμησε. τῶν γὰρ τῇ μόρᾳ φερόντων τὰ σιτία οὐδενὸς πῦρ εἰσενεγκόντος, ψύχους δὲ ὄντος διὰ τε τὸ πάνυ ἐφ' ὑψηλοῦ εἶναι καὶ διὰ τὸ γενέσθαι ὕδωρ καὶ χάλαζαν πρὸς τὴν ἐσπέραν, καὶ ἀνεβηθήκεσαν δὲ ἔχοντες οἷα δὴ θέρους σπειρία, ριγούντων δ' αὐτῶν καὶ ἐν σκότῳ ἀθύμως πρὸς τὸ δεῖπνον ἐχόντων, πέμπει ὁ Ἀγησίλαος οὐκ ἔλαττον δέκα φέροντας πῦρ ἐν χύτραις. ἐπεὶ δὲ ἀνέβησαν ἄλλος ἄλλη, καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα πυρὰ ἐγένετο, ἅτε πολλῆς ὕλης παρούσης, πάντες μὲν ἠλείφοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἐδείπνησαν ἐξ ἀρχῆς. φανερὸς δὲ ἐγένετο καὶ ὁ νεὸς τοῦ Ποσειδῶνος ταύτῃ τῇ νυκτὶ καόμενος· ὑφ' ὅτου δ' ἐνεπήρθη οὐδεὶς

μετ' ἄριστον πρὸς τὸ ἄστυ A.B.C.D. F.V. Ceteri πρὸς τὸ ἄστυ μετ' ἄριστον. ὑπὸ τινων ἢ πόλις B.D.V. Ceteri ἢ πόλις ὑπὸ τινων.

ὡς προδιδομένης] In Agesilao est: Φυλαττόμενος, ὡς ἐνδιδομένης τῆς πόλεως, ἐξ ἀρίστου μετεστρατοπεδεύετο πρὸς τὸ ἄστυ. Ceterum huc pertinet narratio Polyæni 3, 9, 43, quam supra ad c. 4. apposui, paulum diversa a Xenophonte. SCHN.

αἰσθόμενος δὲ] Agesilao: Αἰσθόμενος δὲ ὑπὸ νύκτα βεβηθηκότας ἐκ τοῦ Πειραίου εἰς τὴν πόλιν πασσυδὶ—αἰρεῖ τὸ Πείραιον ἔρημον φυλακῆς. SCHN.

θερμὰ] Morus interpretatur non aquas calidas, sed angustias, exemplo Thermopylarum motus, et quia infra §. 8. ex his thermis evadunt in campum patentem. Sed aquæ calidæ locum habere potuerunt in monte, quemadmodum et angustix. SCHN. προῆει B.D.I. Ceteri παρῆει. ταῖς θερμαῖς B.C.D.F.I. Ceteri τοῖς θερμοῖς.

ἐνυκτέρευεν] ἐνυκτέρευεν B.D.F.

4. μικρῶ B.D.E. pr. F.I. Ceteri μικρῶ μὲν. Anab. 4, 8, 9: Ἐνταῦθα ἦν ὄρος μέγα, προσβατὸν δὲ, ubi μὲν addebat Schneiderus.

τῇ μόρᾳ om. A.C.E.F.I. Ald.

ἐσπέραν] ὑστέραν B.

ἀνεβηθήκεσαν] Libri ἀναβηθήκεσαν, ut Anab. 5, 2, 15, ἀναβηθήκει.

σπειρία] Vestimenti genus tenuius et æstivum fuisse locus hic docet. Grammatici veteres simpliciter ἰμάτιον interpretantur, et forum Athenis memorant fuisse ἀγορὰν σπειρόπωλων dictum. Pollux 7, 78. Ceterum e minutis his vide quam putide Xenophon laudem Agesilao conspirat. SCHN. Scribendum videri σείρια, quod Grammaticis est ἀνδρείον θέριστρον, dixi ad Steph. Thes. v. Σπειρίον. ἀθύμως πρὸς τὸ δεῖπνον] Edere nolebant, recte interpretatur Morus. SCHN.

ἐπεὶ] ἐπειδὴ B.

Ποσειδῶνος] Cui Isthmus et ludi Isthmici sacri erant. SCHN. καόμενος] Libri καιόμενος.

5 οἶδεν. ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο οἱ ἐν τῷ Πειραίῳ τὰ ἄκρα ἐχόμενα, ἐπὶ [5]
 μὲν τὸ ἀμύνασθαι οὐκέτι ἐτράποντο, εἰς δὲ τὸ Ἑρραίων κατέφυ-
 γον καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι καὶ τῶν
 βοσκημάτων τὰ πλείστα. καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ σὺν τῷ στρα-
 τεύματι παρὰ θάλατταν ἐπορεύετο· ἡ δὲ μόρα ἅμα καταβαί-
 νουσα ἀπὸ τῶν ἄκρων Οἰνόνην τὸ ἐντετειχισμένον τεῖχος αἰρεῖ,
 καὶ τὰ ἐνόητα ἔλαβε, καὶ πάντες δὴ οἱ στρατιῶται ἐν ταύτῃ τῇ
 ἡμέρᾳ πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῶν χωρίων ἐλάμβανον. οἱ δ' ἐν
 τῷ Ἑρραίῳ καταπεφευγότες ἐξήσαν, ἐπιτρέψοντες Ἀγησιλάῳ
 γυνῶνα ὃ τι βούλοιτο περὶ σφῶν. ὁ δ' ἔγνω, ὅσοι μὲν τῶν
 σφαγέων ἦσαν, παραδοῦναι αὐτοὺς τοῖς φυγάσι, τὰ δ' ἄλλα
 6 πάντα πραθῆναι. ἐκ τούτου δὲ ἐξήει μὲν ἐκ τοῦ Ἑρραίου πάμ- [6]
 πολλα τὰ αἰχμάλωτα· πρεσβεῖαι δὲ ἄλλοθεν τε πολλαὶ παρῆ-
 σαν καὶ ἐκ Βοιωτῶν ἦκον ἐρησόμενοι τί ἂν ποιοῦντες εἰρήνης
 τύχοιεν. ὁ δὲ Ἀγησίλαος μάλα μεγαλοφρόνως τούτους μὲν
 οὐδ' ὄραν ἐδόκει, καίπερ Φάρακος τοῦ προξένου παρεστηκότος
 αὐτοῖς, ὅπως προσαγάγοι· καθήμενος δ' ἐπὶ τοῦ περὶ τὸν

5. Ἑρραίων] Ἑρραίων (sic) B. Quo accentu infra omnes et alii alibi.

παρὰ] περὶ A.C.E., ut videtur, F. Ald., corrigente I.

θάλατταν] θάλασσαν F.

Οἰνόνην] Piræi castellum. In Age-
 silao est: Τὰ τεῖχη, ἃ ἀνατετείχιστο.
 Sed præfero hanc nostram lectionem
 ἐντετειχιστο, et quidem numero sin-
 gulari. Strabo 8, p. 380. de Corin-
 thiaco sinu: Καὶ αἱ Ὀλμιαὶ, τὸ ποιοῦν
 ἀκρωτήριον τὸν κόλπον, ἐν ᾧ ἦ τε Οἰ-
 νόη καὶ Παγαί, τὸ μὲν τῶν Μεγαρέων, ἡ
 δὲ Οἰνόη τῶν Κορινθίων. Diversa Ce-
 noe Attica, alia Argiva apud Pausa-
 niam 2, 25. et Apollodorum 2, 9, 3.
 SCHN.

πάντες δὴ B.D.F. Ceteri πάντες
 δέ.

καταπεφευγότες] καπεφευγότες Y.
 signum dubii super καταπεφ. ponit C.
 ἐπιτρέψοντες] Margo Leonclavii
 ἐπιτρέψαντες. Recte, ut putō. SCHN.
 ἐπιστρέψοντες B.

6. δὲ B.C.D.E.F.V. Ceteri δὴ.

Ἑρραίου] Plutarchus Cleomenis c.
 20. de Antigono Peloponnesum in-
 gredi cupiente: Ἐβουλεύετο γὰρ ἐπὶ
 τὴν ἄκραν ἀναγευγνῆναι τὸ Ἑρραίου, κά-

κέιθεν εἰς Σικυῶνα πλοίοις περαιωθῆναι
 τὴν δύναμιν. Livius 32, 23: Pro-
 montorium est adversus Sicyonem
 Junonis, quam vocant Acraeam, in
 altum excurrens; trajectus inde Co-
 rinthum septem millia ferme pas-
 suum.—præsto fuisse a Corintho lem-
 bi, qui præsidium id acceptum Le-
 chæum trajicerent. Iterum Plutarchus
 in Cleomene c. 26: Τὰς κλείς ἀξίων
 τοῦ Ἑρραίου λαβεῖν, ὅπως ἀπαλλάττοιτο
 τῇ θεῷ θύσας—καὶ τῇ θεῷ θύσας ὑπὸ
 τὸν νεῶν κεκλεισμένον. SCHN.

αἰχμάλωτα] αἰχμάλωτα φέρων V.

πολλαὶ om. A.C.E. Ald., corri-
 gente I.

μεγαλοφρόνως] Plutarchus: Οἰόμε-
 νος τότε συμφέρεν ἐνυβρίσαι. Verbum
 ἐδόκει est *simulabat*. SCHN.

Φάρακος] Lacedæmonii, quem nau-
 archum memoravit Noster. SCHN.

τὸν λιμένα Leonclavius, recte, putō.
 Solebant portus circumdari foro, na-
 valibus et hospitibus mercatorum. Hoc
 est οἰκοδόμημα κυκλοτερές. SCHN.
 τὴν λίμνην B.D.I.V. Ceteri λίμνην.
 Λιμὴν in λίμνη corruptum apud Pau-
 san. 3, 23, 2; 9, 23, 7, notavi præf.
 p. 32.

λιμένα κυκλοτεροῦς οἰκοδομήματος ἐθεώρει πολλά τὰ ἐξαγόμενα. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν ὄπλων σὺν τοῖς δόρασι παρηκολούθουν φύλακες τῶν αἰχμαλώτων, μάλα ὑπὸ τῶν παρόντων θεωρούμενοι· οἱ γὰρ εὐτυχοῦντες καὶ κρατοῦντες αἰεὶ πως ἀξιο-
 7 θέατοι δοκοῦσιν εἶναι. ἔτι δὲ καθημένου Ἀγησιλάου καὶ εὐκότος [7]
 ἀγαλλομένῳ τοῖς πεπραγμένοις, ἵππεύς τις προσήλανε καὶ μάλα ἰσχυρῶς ἰδροῦντι τῷ ἵππῳ. ὑπὸ πολλῶν δὲ ἐρωτώμενος ὅ τι ἀγγέλλοι, οὐδενὶ ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγγυὺς ἦν τοῦ Ἀγησιλάου, καθαλάμενος ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ προσδραμῶν αὐτῷ μάλα σκυθρωπὸς ἂν λέγει τὸ τῆς ἐν Λεχαίῳ μόρας πάθος. ὁ δ' ὡς ἤκουσεν, εὐθύς τε ἐκ τῆς ἐδρας ἀνεπήδησε καὶ τὸ δόρυ ἔλαβε καὶ πολεμάρχους καὶ πεντηκοντῆρας καὶ ξεναγοὺς καλεῖν
 8 τὸν κήρυκα ἐκέλευεν. ὡς δὲ συνέδραμον οὔτοι, τοῖς μὲν ἄλλοις [8]
 εἶπεν, οὐ γὰρ πω ἡριστοποιήντο, ἐμφαγοῦσιν ὅ τι δύναιτο ἤκειν τὴν ταχίστην, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ δαμοσίαν ὑφηγεῖτο ἀνάριστος. καὶ οἱ δορυφόροι τὰ ὄπλα ἔχοντες παρηκολούθουν σπουδῇ, τοῦ μὲν ὑφηγουμένου, τῶν δὲ μετιόντων. ἤδη δ' ἐκπεπερακότος αὐτοῦ τὰ θερμὰ εἰς τὸ πλατὺ τοῦ Λεχαίου, προσελάσαντες ἵππεῖς τρεῖς ἀγγέλλουσιν ὅτι οἱ νεκροὶ ἀνῆρημένοι εἴησαν. ὁ δ' ἐπεὶ τοῦτο ἤκουσε, θέσθαι κελεύσας τὰ ὄπλα καὶ

ἀπὸ τῶν ὄπλων] E castris. [Ut in locis similibus Thes. Steph. v. ὄπλον, p. 2101 A.] Vide iterum laudem undique conquistam Lacedæmoniorum. SCHN.

μάλα] μάλλον F.

εὐτυχοῦντες] εὐστοχοῦντες V.

7. πεπραγμένοις in litura B.

ἵππεύς τις] ἵππεύς τε A.C.E.F. Ald., corrigente I.

ἰσχυρῶς ἰδροῦντι] ἰσχυρῶς ἰδρῶντι B. ἰδροῦντι ἰσχυρῶς F.

τοῦ om. A.C.E.F. Ald., corrigente I.

καθαλάμενος D.F.V. καθαλλόμενος B. Ceteri καθαλλόμενος.

ὁ δ' ὡς] ὅπ' ὡς A.E. Ald., corrigente I.

πεντηκοντῆρας] Libri πεντηκοστῆρας. Vid. annot. ad 3, 5, 22.

8. ἡριστοποιήντο B.C.D.F.V. ἡριστοποιεῖντο, πε inter o et p addito, E. Ceteri ἡριστοπεποιήντο.

ἐμφαγοῦσιν] Cum significatione celeritatis ponitur etiam in Anabasi 4, 2, 1; 4, 5, 7. Ita ἐμπιεῖν Aristophanes Pac. 1143. Exemplum ex Plutarchi Timol. c. 12. laudavit Morus. SCHN.

δαμοσίαν Morus. Libri δαμασίαν, B.D. quidem cum signo nominis proprii. "Sunt οἱ περὶ δαμοσίαν scil. σκηπὴν vel τράπεζαν τοῦ βασιλέως, qui in bello convicti regis utuntur et in comitatu ejus sunt. Ita infra 6, 4, 14, et Xenoph. de Republ. Laced. 13, 1; 15, 4. Camerarius ad Xenophonem interpretatur attributos prætorio regis. Eosdem videtur intelligere Plutarchus Cleomen. c. 8: Καὶ δύο τῶν συντρόφων Κλεομένους, οὓς Σαμόθρακας καλοῦσιν, ἐπηκολούθησαν στρατιώτας ὀλίγους ἔχοντες, ubi μόθρακας corrigat Valcken. ad Eurip. Fragm. p. 223." SCHN.

κελεύσας] ἐκέλευσε F.

ὀλίγον χρόνον ἀναπαύσας, ἀπῆγε πάλιν τὸ στράτευμα ἐπὶ τὸ
 "Ἡραίων" τῇ δ' ὑστεραία τὰ αἰχμάλωτα διετίθετο.

- 9 Οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν προσκληθέντες καὶ ἐρωτώμενοι [9]
 ὅ τι ἤκοιεν, περὶ μὲν τῆς εἰρήνης οὐκέτι ἐμέμνητο, εἶπον δὲ ὅτι
 εἰ μὴ τι κωλύει, βούλοιντο εἰς ἄστν πρὸς τοὺς σφετέρους
 στρατιώτας παρελθεῖν. ὁ δ' ἐπιγελάσας, Ἄλλ' οἶδα μὲν, ἔφη,
 ὅτι οὐ τοὺς στρατιώτας ἰδεῖν βούλεσθε, ἀλλὰ τὸ εὐτύχημα τῶν
 φίλων ὑμῶν θεάσασθαι πόσον τι γεγένηται. περιμείνατε οὖν,
 ἔφη· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτὸς ἄξω, καὶ μᾶλλον μετ' ἐμοῦ ὄντες
 10 γνῶσεσθε ποῖόν τι τὸ γεγενημένον ἐστί. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, [10]
 ἀλλὰ τῇ ὑστεραία θυσάμενος ἤγε πρὸς τὴν πόλιν τὸ στρά-
 τευμα. καὶ τὸ μὲν τρόπαιον οὐ κατέβαλεν, εἰ δέ τι ἦν λοιπὸν
 δένδρον, κόπτων καὶ κάων ἐπεδείκνυεν ὡς οὐδεὶς ἀντεξήει. ταῦτα
 δὲ ποιήσας ἐστρατοπεδεύσατο περὶ τὸ Λέχαιον· καὶ τοὺς
 Θηβαίων μέντοι πρέσβεις εἰς μὲν τὸ ἄστν οὐκ ἀνῆκε, κατὰ
 θάλατταν δὲ εἰς Κρεῦσιν ἀπέπεμψεν. ἅτε δὲ ἀήθους τοῖς
 Λακεδαιμονίοις γεγενημένης τῆς τοιαύτης συμφορᾶς, πολὺ
 πένθος ἦν κατὰ τὸ Λακωνικὸν στράτευμα, πλὴν ὅσων ἐτέθνασαν
 ἐν χώρᾳ ἢ υἱοὶ ἢ πατέρες ἢ ἀδελφοί· οὗτοι δ' ὥσπερ νικηφόροι
 11 λαμπροὶ καὶ ἀγαλλόμενοι τῷ οἰκείῳ πάθει περιήεσαν. ἐγένετο [11]
 δὲ τὸ τῆς μόρας πάθος τοιῶδε τρόπῳ. οἱ Ἀμυκλαῖοι αἰεὶ ποτε

"Ἡραίων" Ἡραίων B.
 διετίθετο] Vendebat. Sic iterum
 infra c. 8, §. 24. SCHN. συνει-
 θετο V.

9. ἐμέμνητο] ἐμέμνητο Y. "Plu-
 tarachus addit ἀνθυβρίζοντες." SCHN.
 μῆ] μῆ κε F.

ἄστν B.D.F.I.V. Ceteri τὸ ἄστν.
 ἀλλὰ B.D.F.I. Ceteri ἀλλὰ τί.
 ὑμῶν pro ὑμεῖς, quod est in libris,
 scripsi cum Moro ex Plutarchi Age-
 silao c. 22. SCHN.

περιμείνατε οὖν] περιμείνατε V.
 ὑμᾶς αὐτὸς B.C.D.F.V. Ceteri αὐ-
 τὸς ὑμᾶς.

10. οὐ κατέβαλεν] Tropæorum sanc-
 titatem multis exemplis demonstravit
 Brodæus Misc. 5, 29. SCHN.

κατέβαλεν] κατεβάλετο V.
 καὶ κάων Lennepius ad Phalar.
 p. 223 et Valckenar. ad Callim. Eleg.
 p. 26, ut 3, 2, 26; 4, 6, 12; 5, 2, 39.

καὶ κλῶν B.C.D.V. Ceteri κυκλῶν.

ἀπεδείκνυεν ὡς οὐδεὶς ἀντεξήει] Hæc
 sic expressit Plutarchus: Ἐξελέγξας
 τοὺς Κορινθίους ἀμύνεσθαι μὴ τολμῶν-
 τας. Equidem ἐπεδείκνυεν malim
 scriptum. SCHN. Sic B.D.F. ὑπε-
 δείκνυεν V.

ἐστρατοπεδεύσατο] ἐστρατοπεδεύετο
 F.

Θηβαίων B. Ceteri Θηβαίους.
 οὐκ ἀνῆκε] Legendum puto οὐκ
 ἀνῆκε, non permisit, ut introirent.
 SCHN. Recepi.

γεγενημένης] ante τοῖς Λακ. ponit V.

Κρεῦσιν] Κλεύσιν F.

τοιαύτης] αὐτῆς F.

ὅσων] ὅσον B.

11. τοιῶδε τρόπῳ B.D.E.F.V. Ceteri
 τρόπῳ τοιῶδε.

οἱ Ἀμυκλαῖοι] De more hoc Amy-
 clæensium vide Valckenar. ad Hero-
 dotum 9, 6. De Hyacinthis sacris multi

ἀπέρχονται εἰς τὰ Ἰακίνθια ἐπὶ τὸν παιᾶνα, εἴαν τε στρατο-
 πεδευόμενοι τυγχάνωσιν εἴαν τε ἄλλως πως ἀποδημοῦντες. καὶ
 τότε δὴ τοὺς ἐκ πάσης τῆς στρατιᾶς Ἀμυκλαίους κατέλιπε μὲν
 Ἀγησίλαος ἐν Λεχαιῶ. ὁ δ' ἐκεῖ φρουρῶν πολέμαρχος τοὺς
 μὲν ἀπὸ τῶν συμμάχων φρουροὺς παρέταξε φυλάττειν τὸ
 τεῖχος, αὐτὸς δὲ σὺν τῇ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τῇ τῶν ἰππέων μόρα
 παρὰ τὴν πόλιν τῶν Κορινθίων τοὺς Ἀμυκλαίους παρήγειν.
 12 ἐπεὶ δὲ ἀπέειχον ὅσον εἴκοσιν ἢ τριάκοντα στάδια τοῦ Σικυῶνος, [12]
 ὁ μὲν πολέμαρχος σὺν τοῖς ὀπλίταις οὖσιν ὡς ἑξακοσίοις ἀπῆει
 πάλιν ἐπὶ τὸ Λεχαιῶν, τὸν δ' ἰππαρμοστήν ἐκέλευσε σὺν τῇ
 τῶν ἰππέων μόρα, ἐπεὶ προπέμφειαν τοὺς Ἀμυκλαίους μέχρι
 ὁπόσου αὐτοὶ κελεύοιεν, μεταδιώκειν. καὶ ὅτι μὲν πολλοὶ ἦσαν
 ἐν τῇ Κορίνθῳ καὶ πελτασταὶ καὶ ὀπλίται οὐδὲν ἠγνούον·
 κατεφρόνουν δὲ διὰ τὰς ἔμπροσθεν τύχας μηδένα ἀν' ἐπιχειρήσαι
 13 σφίσι. οἱ δ' ἐκ τῶν Κορινθίων τοῦ ἄστεος, Καλλίας τε ὁ [13]
 Ἴπποκρίτου, τῶν Ἀθηναίων ὀπλιτῶν στρατηγῶν, καὶ Ἴφικράτης,
 τῶν πελταστῶν ἄρχων, καθορῶντες αὐτοὺς καὶ οὐ πολλοὺς
 ὄντας καὶ ἐρήμους καὶ πελταστῶν καὶ ἰππέων, ἐνόμισαν ἀσφαλές
 εἶναι ἐπιθέσθαι αὐτοῖς τῷ πελταστικῷ. εἰ μὲν γὰρ πορεύοιντο
 τῇ ὁδῷ, ἀκοντιζομένους ἀν' αὐτοὺς εἰς τὰ γυμνά ἀπόλλυσθαι· εἰ
 δ' ἐπιχειροῖεν διώκειν, ῥαδίως ἀν' ἀποφυγεῖν πελτασταῖς τοῖς
 14 ἐλαφροτάτοις τοὺς ὀπλίτας. γινόντες δὲ ταῦτα ἐξάγουσι. καὶ [14]

multa scripserunt; de tempore anni
 nondum satis certo constat. Dod-
 wellus ætati assignabat; contra Pon-
 tederæ in Antiquit. Latinis et Græcis
 Ep. 27. p. 270. verno tempore cele-
 brata fuisse disputat. De ceremoniis
 diei vide omnino Heynii Dissertat.
 Antiquar. 1. p. 97. sqq. SCHN.

Ἰακίνθια] Ἰακίνθια C.E. pr. I.V.
 παιᾶνα pr., παιᾶνα secunda manu B.
 στρατοπεδευόμενοι] στρατοπεδευσα-
 μένοι A.C.F.I. Ald. In militiam exi-
 turū (στρατενομένοι) Pirckhemerus.

δῆ] δὲ V.
 Ἀμυκλαίους hic et 12. scribendum vi-
 detur non Ἀμυκλαίους, sed Ἀμυκλαίους.
 παρέταξε φυλάττειν] Equidem sim-
 plex ἔταξε sufficere putabam. SCHN.
 κατέλιπε μὲν B.D.V. Cet. κατέλιπε.
 τῇ τῶν ἰππέων] τῶν ἰππέων V.
 12. ἦ] ἦ καὶ V.

στάδια] σταδίου B.
 ἐπεὶ B.D.E. pr. F.I.V. Cet. ἐπειδῆ.
 μέχρι B. Ceteri μέχρις. Mox ante
 κελεύοιεν litteram delet B.

τύχας] Post hæc οἰόμενοι inserit
 Pirckhemerus. Wolfius contra mo-
 nuit nihil deesse, et Weiskius com-
 paravit locum infra 5, 4, 45. μάλα
 πρόσθεν μέγα φρονούντες μὴ ὑπέξειν
 τοῖς Θηβαίοις, ἔφηνον. SCHN. He-
 rodot. 1, 66: Καταφρονήσαντες Ἀρκά-
 δων κρέσσονες εἶναι, et annot. Valcken.
 ad Herodot. 1, 59, confert Kœppenius.

13. τοῦ ἄστεος] ἄστεος B. "Etiam
 hic laudes suorum Atheniensium ar-
 rodit Xenophon." SCHN.

Καλλίας] Hunc cum Iphicrate
 veluti mercenariorum ducem ex Phi-
 lochoro et Androtione nominat Har-
 pocratio in voce ξενικόν, ubi Photius
 Calliclem habet. SCHN.

ὁ μὲν Καλλίας παρέταξε τοὺς ὀπλίτας οὐ πύρρῳ τῆς πόλεως, ὁ δὲ Ἴφικράτης λαβὼν τοὺς πελταστὰς ἐπέθετο τῇ μόρᾳ. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ ἠκοντίζοντο καὶ ὁ μὲν τις ἐτέτρωτο, ὁ δὲ καὶ ἐπεπτώκει, τούτους μὲν ἐκέλευον τοὺς ὑπασπιστὰς ἀραμένους ἀποφέρειν εἰς Λέχαιον· καὶ οὗτοι μόνου τῆς μόρας τῇ ἀληθείᾳ ἐσώθησαν· ὁ δὲ πολέμαρχος ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἧβης ἀπο-
 15 διώξαι τοὺς προειρημένους. ὡς δὲ ἐδίωκον, ἤρουν τε οὐδένα ἐξ[15] ἀκοντίου βολῆς ὀπλίται ὄντες πελταστὰς· καὶ γὰρ ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευε, πρὶν τοὺς ὀπλίτας ὁμοῦ γίγνεσθαι· ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν ἐσπαρμένοι, ἄτε διώξαντες ὡς τάχους ἕκαστος εἶχεν, ἀναστρέφοντες οἱ περὶ τὸν Ἴφικράτην, οἳ τε ἐκ τοῦ ἐναντίου πάλιν ἠκοντίζον καὶ ἄλλοι ἐκ πλαγίου παραθέοντες εἰς τὰ γυμνά. καὶ εὐθὺς μὲν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διώξει κατηκόντισαν ἐνέα ἢ δέκα αὐτῶν. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολὺ ἤδη θρασύτερον
 16 ἐπέκειντο. ἐπεὶ δὲ κακῶς ἔπασχον, πάλιν ἐκέλευσεν ὁ πο- [16] λέμαρχος διώκειν τὰ πεντεκαίδεκα ἀφ' ἧβης. ἀναχωροῦντες δὲ ἔτι πλείονες αὐτῶν ἢ τὸ πρῶτον ἔπεσον. ἤδη δὲ τῶν βελτίστων ἀπολωλότων, οἱ ἵππεῖς αὐτοῖς παραγίγνονται καὶ σὺν τούτοις αὐθις διώξιν ἐποιήσαντο. ὡς δ' ἐνέκλιναν οἱ πελτασταὶ, ἐν τούτῳ κακῶς οἱ ἵππεῖς ἐπέθεντο· οὐ γὰρ ἔως ἀπέκτεινάν τινας αὐτῶν, ἐδίωξαν, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἐκδρόμοις ἰσομέτωποι καὶ

14. πόλεως] Corinthum. Nam redeuntum ex comitatu Amyclæorum moram Polemarchi aggreditur Iphicrates. Infra §. 17. οἱ ἀπὸ Λεχάϊου dici videntur milites Calliæ. Diodorus 14, 91. rem ita narrat, sed nimis mature sub Olymp. 96, 4. et statim post occupatum ab exsulibus Lechæum: Μετὰ δὲ τινος ἡμέρας τῶν Λακεδαιμονίων μέρος τῆς στρατιᾶς διήει διὰ τῆς Κορινθίας χώρας· οἷς Ἴφικράτης καὶ τινες τῶν συμμάχων ἐπιπεσόντες τοὺς πλείστον ἀνείλον. Postea expeditionem in Phliasios subjungit. SCHN.

ὑπασπιστὰς] Infra c. 8, 39. παρὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ λαβὼν τὴν ἀσπίδα. Conf. Perizonium ad Æliani V.H. II, 9. quem laudavit Morus. SCHN.

καὶ οὗτοι Leonclavius. Libri οὗτοι καὶ.

ἐκέλευσε] ἐνεκέλευσε B.D.E.F.V.

τὰ δέκα] τὰ δέκα F.

ἀποδιώξαι B.C.D.E. pr. F.I. Ceteri

ἐπιδιώξαι. “Ilud prætuli, quamquam infra c. 6, 9. ἐπιδιώκοντες simili in casu esse videtur.” SCHN.

15. ἤρουν τε οὐδένα] His respondet ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν ἀναστρέφοντες ἠκοντίζον.

τοὺς ὀπλίτας] Margo Leonclaviū τοῖς ὀπλίταις. Contra vulgatum Morus interpretatur: antequam milites gravis armaturæ prope adessent. Recte. Callias enim aberat adhuc. SCHN.

Ἴφικράτην] Ἴφικράτῃ B.

πλαγίου] πλαγίου B.

κατηκόντισαν] κατηκόντισαν B.C.D. E. pr. F.I.V.

ἤδη] δὴ V. Vid. annot. ad 3, 5, 14.

16. πρῶτον B.D.F. Ceteri πρόσθεν. αὐθις B.C.D.E. pr. F.I.V. Ceteri αὐτῶν.

σὺν pro ξὺν B.D.

ἐκδρόμοις] scil. τῶν ὀπλιτῶν. Non ultra lineam hoplitarum, qui ex acie procurrerant, hostem repulsuri, excur-

ἐδίωκον καὶ ἐπέστρεφον, ποιούντες δὲ καὶ πάσχοντες τὰ ὅμοια
 τούτοις καὶ αἰθῖς, αὐτοὶ μὲν αἰεὶ ἐλάττους τε καὶ μαλακώτεροι
 ἐγίνοντο, οἱ δὲ πολέμιοι θρασύτεροί τε καὶ αἰεὶ πλείους οἱ
 17 ἔγχειροῦντες. ἀποροῦντες δὴ συνίστανται ἐπὶ βραχύν τινα [17]
 γήλοφον, ἀπέχοντα τῆς μὲν θαλάττης ὡς δύο στάδια, τοῦ δὲ
 Λεχαιίου ὡς ἕξ ἢ ἑπτακαίδεκα στάδια. αἰσθόμενοι δ' οἱ ἀπὸ
 τοῦ Λεχαιίου, εἰσβάντες εἰς πλοιάρια παρέπλεον, ἕως ἐγένοντο
 κατὰ τὸν γήλοφον. οἱ δ' ἀποροῦντες ἤδη, ὅτι ἔπασχον μὲν
 κακῶς καὶ ἀπέθνησκον, ποιεῖν δὲ οὐδὲν ἐδύνατο, πρὸς δὲ τούτοις
 ὀρώντες καὶ τοὺς ὀπίτας ἐπιόντας, ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν
 ἐμπίπτουσιν αὐτῶν εἰς τὴν θάλατταν, ὀλίγοι δὲ τινες μετὰ τῶν
 18 ἱππέων εἰς Λέχαιον ἐσώθησαν. ἐν πάσαις δὲ ταῖς μάχαις καὶ
 18 τῇ φυγῇ ἀπέθανον περὶ πενήκοντα καὶ διακοσίους. καὶ ταῦτα [18]
 μὲν οὕτως ἐπέπρακτο.

Ἐκ δὲ τούτου ὁ Ἀγησίλαος τὴν μὲν σφαλεῖσαν μόραν ἔχων
 ἀπῆει, ἄλλην δὲ κατέλιπεν ἐν τῷ Λεχαιῷ. διὼν δὲ ἐπ' οἴκου
 ὡς μὲν ἐδύνατο ὀψιαίτατα κατήγετο εἰς τὰς πόλεις, ὡς δ'
 ἐδύνατο πρῳαίτατα ἐξωρμάτο. παρὰ δὲ Μαντίνειαν ἐξ Ὀρ-
 χομενοῦ ὄρθρον ἀναστὰς ἔτι σκοταῖος παρῆλθεν. οὕτω χαλε-
 πῶς ἂν ἐδόκουν οἱ στρατιῶται τοὺς Μαντινέας ἐφηδομένους τῷ

rerunt usque eo, dum hostem aliquem
 occiderunt; sed, servata eadem cum
 hoplitis linea, intra idem spatium sem-
 per insequabantur et recedebant equi-
 tes. Habet ἐκδρόμους etiam Thucy-
 dides 4, 124, 127. et Pollux 1, 219; 3,
 148. In sequentibus καὶ αἰθῖς *ite-
 rum iterumque* interpretatur Morus.
 SCHN.

ἐπέστρεφον] ἀπέστρεφον F.
 ἐλάττους τε] ἐλάττους A.C.E. Ald.
 17. ἑπτακαίδεκα στάδια B.C.D.I.V.
 ἐπτά καὶ δέκα στάδια F. Ceteri ἑπτα-
 καίδεκα. Conf. autem Cyrop. 1, 2, 8:
 Ἐξ ἢ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν. 4, 16: Πέντε
 ἢ ἑκκαίδεκα, et annot. infra ad 6, 3, 10.
 οἱ ἀπὸ τοῦ Λεχαιίου] Debent esse
 ὀπίται, ut ex sequentibus apparet;
 igitur Athenienses cum Callia, quos
 supra Callias §. 14. οὐ πόρρω τῆς πό-
 λεως collocaverat. At Lacedæmonii
 Lechæum tenebant, ut constat ex §.
 11. saltē οἱ ἀπὸ τῶν συμμάχων φρου-
 ροί: nam Lacedæmonii cum Amyclæis
 abierant. Igitur οἱ ἀπὸ τοῦ Λεχαιίου vix

potuerunt esse in Lechæo, sed ad Le-
 chæum, si fuerunt Athenienses aut
 eorum socii. Omnino bellum hoc
 Corinthiacum obscuravit non modo
 Xenophontis ipsius oratio, paulo ne-
 gligentior et concisa nimis, sed et lo-
 corum situs ignorantia, quam equidem
 profiteri non erubesco. SCHN.

πρὸς δὲ τούτοις] πρὸς τούτοις δὲ B.
 ἐμπίπτουσιν B.D.I.V. Ceteri πί-
 πτουςιν.

ἐσώθησαν B.D.E. pr. F.V. Ceteri
 διεσώθησαν.

18. ὁ Ἀγησίλαος post μόραν ponit V.
 Διὼν] per Peloponnesum rediens
 vertit Weiskius. Vereor ut verbum sa-
 num sit. SCHN. Intelligendum διὰ
 τῶν πόλεων.

ὡς] οὖς F.
 πρῳαίτατα] Libri πρῳαίτατα.
 σκοταῖος D.V. Ceteri σκοτιαῖος.
 Priorem formam habet Xenophon
 quum alibi tum Anabas. 2, 2, 17, ubi
 est varietas σκοτιαῖοι, et Plutarch. A-
 gesil. c.22. SCHN.

19 δυστυχήματι θεάσασθαι. ἐκ τούτου δὲ μάλα καὶ τᾶλλα ἐπε- [19] τύγχανεν Ἰφικράτης. καθεστηκότων γὰρ φρουρῶν ἐν Σιδούντι μὲν καὶ Κρομμυῶνι ὑπὸ Πραξίτου, ὅτε ἐκεῖνος εἶλε ταῦτα τὰ τεῖχη, ἐν Οἰνῳῃ δὲ ὑπὸ Ἀγησιλάου, ὅτεπερ τὸ Πείραιον εἶλω, πάνθ' εἶλε ταῦτα τὰ χωρία. τὸ μέντοι Λέχαιον ἐφρούρουν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι. οἱ φυγάδες δὲ τῶν Κορινθίων, οὐκέτι πεζῆ παριόντες ἐκ Σικυῶνος διὰ τὴν τῆς μόρας δυστυχίαν, ἀλλὰ παραπλέοντες καὶ ἐντεύθεν ὀρμώμενοι, πράγματα εἶχόν τε καὶ παρείχον τοῖς ἐν τῷ ἄστει.

ΚΕΦ. 5.

Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀχαιοὶ ἔχοντες Καλυδῶνα, ἣ τὸ παλαιὸν Α. C. Αἰτωλίας ἦν, καὶ πολίτας πεποιημένοι τοὺς Καλυδωνίους, φρου-³⁹¹ ρεῖν ἠναγκάζοντο ἐν αὐτῇ. οἱ γὰρ Ἀκαρνᾶνες ἐπεστράτευον, καὶ τῶν Ἀθηναίων δὲ καὶ Βοιωτῶν συμπαρησάν τινες αὐτοῖς διὰ τὸ συμμάχους εἶναι. πιεζόμενοι οὖν ὑπ' αὐτῶν οἱ Ἀχαιοὶ πρέσβεις πέμπουσιν εἰς τὴν Λακεδαίμονα. οἱ δ' ἐλθόντες ἔλε-

19. ἐκ τούτου δὲ C. Ceteri ἐκ τούτου τε.

ἐπετύγχανεν] οὐκ eadem manu supra scripto ἀπετύγχανεν F.

Σιδούντι B.D.F.I. Ceteri Σιδουῖντι.

Πραξίτου] Rectius Πραξίτα, ut 4, 4, 18. V. annot. ad 3, 1, 18.

ταῦτα τὰ τεῖχη B.C.D.E.F.V. Ceteri τὰ τεῖχη ταῦτα.

Πείραιον] Πέραιον B.

σύμ. pro ξύμ. B.D.

ἐντεύθεν] An semper ex Sicyone maritimo itinere transgressi, an potius ex Lechaë cum Lacedæmoniis? Ceterum post hæc Iphicratem Corinthii dimiserunt, ut Noster obiter narrat infra c. 8, 34, quem locum huc in ordinem retraham. Narrat Iphicratem cum peltastis in Chersonesum missum fuisse: Οἱ δὲ πλείστοι αὐτῶν ἦσαν, ὧν ἐν Κορίνθῳ ἤρξεν· ἐπεὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι τὴν Κόρινθον Ἄργος ἐπεποίητο, οὐδὲν ἔφασαν αὐτῶν δεῖσθαι. καὶ γὰρ ἀπεκτόνει τινὰς τῶν ἀργολιζόντων, καὶ οὕτως ἀπελθὼν Ἀθήναζε οἴκοι ἐτύγχανεν ὧν. De habitu Iphicratis multo maturius quam par erat narrat Diodorus 14, 92: Τούτων πραχθέντων μετὰ τῶν ὄπλων πανδημεὶ στρατεύσαντες (Argivi) ἐς Κόρινθον, τὴν τε ἀκρόπολιν κατέλα-

βοντο καὶ τὴν πόλιν ἐξειδιοποιήσαντες τὴν Κορινθίων χώραν Ἀργεῖαν ἐποίησαν. ἐπεβάλετο δὲ καὶ Ἰφικράτης ὁ Ἀθηναῖος καταλαβέσθαι τὴν χώραν ἐπιτηδείαν οὖσαν εἰς τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν· τοῦ δὲ δήμου κωλύσαντος, οὗτος μὲν ἀπέθετο τὴν ἀρχὴν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι Χαβρίαν ἀντ' αὐτοῦ στρατηγὸν εἰς τὴν Κόρινθον ἐξέπεμψαν. Hæc ille sub Olympiade 96, 4. SCHN.

1. Καλυδῶνα et infra Καλυδωνίους et 14 Καλυδῶνος F.

Αἰτωλίας V., qui αἰτωλι super i scripto a cum ductu sive lineola sursum vergente. Αἰτωλεία E. Ceteri Αἰτωλία. "Leonclavius Αἰτωλίας corrigebat: Valesius Αἰτωλῖς, comparato Herodoto 6, 127, et Thucyd. 3, 102, et Hesychio v. Διολικὸν θέαμα, quod probō. Vulgatum tamquam adjectivum defendit Morus. SCHN.

ἦν om. F.

ἐν αὐτῇ] ἐν αὐτῷ B.C.D.F.

Ἀθηναίων δὲ B.C.D.V. Ceteri Ἀθηναίων τε.

συμ. pro ξύμ. bis B.D. Et sic 2. 3. 4. πρέσβεις πέμπουσιν] πέμπουσι πρέσβεις B., sed supra scriptis litteris β a τὴν Λακεδαίμονα] Λακεδαίμονα V.

2 γον ὅτι οὐ δίκαια πάσχοιεν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἡμεῖς [2]
 μὲν γὰρ, ἔφασαν, ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ὅπως ἂν ὑμεῖς παραγγέλλητε
 συστρατευόμεθα καὶ ἐπόμεθα ὅποι ἂν ἡγήσθε· ὑμεῖς δὲ πολιορ-
 κουμένων ἡμῶν ὑπὸ Ἀκαρνάνων καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῖς
 Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιείσθε. οὐκ ἂν
 οὖν δυναίμεθα ἡμεῖς τούτων οὕτω γιγνομένων ἀντέχειν, ἀλλ' ἢ
 εἴσαντες τὸν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεμον διαβάντες πάντες
 πολεμήσομεν Ἀκαρνασί τε καὶ τοῖς συμμάχοις αὐτῶν, ἢ εἰρήνην
 3 ποιησόμεθα ὅποιαν ἂν τινα δυνώμεθα. ταῦτα δ' ἔλεγον ὑπα- [3]
 πειλοῦντες τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀπαλλαγῆσθαι τῆς συμμαχίας,
 εἰ μὴ αὐτοῖς ἀντεπικουρήσουσι. τούτων δὲ λεγομένων ἔδοξε
 τοῖς τ' ἐφόροις καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγκαῖον εἶναι στρατεύεσθαι
 μετὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ τοὺς Ἀκαρνάνας. καὶ ἐκπέμπουσιν
 Ἀγησίλαον, δύο μόρας ἔχοντα καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος·
 4 οἱ μέντοι Ἀχαιοὶ πανδημεὶ συνεστρατεύοντο. ἐπεὶ δὲ διέβη ὁ [4]
 Ἀγησίλαος, πάντες μὲν οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν Ἀκαρνάνες ἔφυγον εἰς
 τὰ ἄστυ, πάντα δὲ τὰ βοσκήματα ἀπεχώρησε πόρρω, ὅπως μὴ
 ἀλίσκεται ὑπὸ τοῦ στρατεύματος. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐπειδὴ
 ἐγένετο ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς πολεμίας, πέμψας εἰς Στράτον πρὸς
 τὸ κοινὸν τῶν Ἀκαρνάνων εἶπεν ὡς εἰ μὴ παυσάμενοι τῆς πρὸς
 Βοιωτοὺς καὶ Ἀθηναίους συμμαχίας ἑαυτοὺς καὶ τοὺς συμμάχους
 αἰρήσονται, δηώσει πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν ἐφεξῆς καὶ παραλείψει
 5 οὐδέν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπέιθοντο, οὕτως ἐποίηε, καὶ κόπτων συνεχῶς [5]
 τὴν χώραν οὐ προῆει πλεόν τῆς ἡμέρας ἢ δέκα ἢ δώδεκα σταδίων.

2. μὲν γὰρ B.C.D.H.V. Ceteri γάρ.
 παραγγέλλητε A.B.C.D. Ceteri πα-
 ραγγέλλητε.

συστρατευόμεθα] στρατευόμεθα A.
 C.E.F. Ald.

ὅποι B.D.F.V. Ceteri ὅπου.
 ἡγήσθε] ἡγήσθε A.B.D.E. pr. F.
 Ald. et oi super ei ponens C.

δυναίμεθα] δυνάμεθα V.
 ἀλλ' ἢ] ἀλλ' V.

πάντες addunt B.D.H.I.V., om. cet.
 πολεμήσομεν] πολεμήσωμεν B.C.V.
 ὅποιαν ἂν B.D.H.I.V. Ceteri ὅποιαν.
 3. ἀντεπικουρήσουσι] ἀντεπικουρή-
 σωσι B.

τοῖς τ' B.D.I.V. Ceteri τοῖς.
 ἐκπέμπουσιν] ἐκπέμπουσι τὸν A.C.
 Ald.

4. ἀγρῶν] Habitasse Acarnanes in
 parvis et bene munitis a natura χωρίοις

dispersos, nec in urbes plures coisise
 ante Cassandrum, monet Diodorus
 19, 67. SCHN.

ἀλίσκεται] ἀλίσκεται B.

Στράτον B.D.F.I.V. Ceteri Στρατόν.
 "Fuisse maximum Acarnaniae oppi-
 dum testatur Thucydides l. 2. Con-
 ciliium populi ibi fuisse solus monet
 Xenophon. Conf. Palmerii Graecia an-
 tiqua p. 385." SCHN.

πρὸς B.D.E.F.I.V. εἰς C. ἐς A. Ce-
 teri παρά.

παραλείψου] παραλείψει B.C.D.E.
 pr. F. Quod recepi, et δηώσει dedi
 pro -σοι.

5. κόπτων] Polyænus 2, 1, 10. ἐκέ-
 λυσεν ἐκ ρίζων ἀνασπᾶν τὰ δένδρα.
 SCHN.

συν. pro ἔυν. B.D.

ἢ δέκα ὄμ. A.C. Ald. Unde sus-

οὐ μὲν οὖν Ἀκαρνᾶνες, ἡγησάμενοι ἀσφαλές εἶναι διὰ τὴν βρα-
 δυτήτα τοῦ στρατεύματος, τά τε βοσκήματα κατεβίβαζον ἐκ
 6 τῶν ὄρων καὶ τῆς χώρας τὰ πλείστα εἰργάζοντο. ἐπεὶ δὲ [6]
 ἐδόκουν τῷ Ἀγησιλάῳ πάνυ ἤδη θαρρεῖν, ἡμέρα πέμπτη ἢ ἕκτη
 καὶ δεκάτη ἀφ' ἧς εἰσέβαλε, θυσάμενος πρῶ διεπορεύθη πρὸ
 δειλῆς ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν στάδια ἐπὶ τὴν λίμνην περὶ ἣν τὰ
 βοσκήματα τῶν Ἀκαρνάνων σχεδὸν πάντα ἦν, καὶ ἔλαβε παμ-
 πληθῆ καὶ βουκόλια καὶ ἵπποφόρβια καὶ ἄλλα παντοδαπὰ
 βοσκήματα καὶ ἀνδράποδα πολλά. λαβὼν δὲ καὶ μείνας αὐτοῦ
 7 τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν διεπώλει τὰ αἰχμάλωτα. τῶν μέντοι [7]
 Ἀκαρνάνων πολλοὶ πελτασταὶ ἦλθον, καὶ πρὸς τῷ ὄρει σκη-
 νοῦντος τοῦ Ἀγησιλάου βύλλοντες καὶ σφενδονῶντες ἀπὸ
 τῆς ἀκρωνυχίας τοῦ ὄρους ἔπασχον μὲν οὐδὲν, κατεβίβασαν δὲ
 εἰς τὸ ὀμαλὲς τὸ στρατόπεδον, καίπερ ἤδη περὶ δεῖπνον

pecta fuerunt Schneidero, secludenti in ed. priori, et Sturzio Lex. Xenoph. v. Δέκα, memori confusi δέκα cum δώδεκα 5, 1, 6; 7, 5, 10, offensisque fortasse ἢ duplici, quorum prius ad πλέον referens Morus in Ind. v. *H comparabat cum 3, 2, 19: Δίμνη πλέον ἢ σταδίου, loco dissimili. Hic enim exspectes στάδια vel σταδίου.

μὲν om. B.

6. ἐπεὶ B.C.D.E. pr. F.I.V. Ceteri ἐπειδῆ.

πρῶ] Libri πρωί.

πρὸ δειλῆς] Polyænus: 'Ο δὲ ρξ' στάδια δλίγη μέρει τῆς νυκτὸς διαδραμῶν, ἀρχομένης ἕω καταλαβῶν ἐν τῷ πεδίῳ τοὺς Ἀκαρνᾶνας. Videtur igitur Polyænus, si is h. l. excerpserit, πρὸ δειλῆς conjunxisse cum θυσάμενος, et noctu iter factum fuisse voluit intelligi. SCHN.

τὴν λίμνην] Agesilaum navibus copias suas e regione adversus Calydonem sita in Achaia, igitur ad Antirrhium trans fretum sinus Corinthiaci duxisse cum sociis Achæis, rediisse autem per Ætoliam et trajecisse idem fretum superius ad Rhium puto. Si fines nossemus eos, unde progressus Acarnanes adortus est ad λίμνην sive lacum sive locum, ceteras difficultates liceret fortasse expedire. Verum nescimus unde ingressus fuerit, usque dum pervenisset ad τὰ ὄρια τῆς πολεμίας. Ab his vero finibus usque ad λίμνην itinerum omnium stadia fere

352 vel paulo minus computavit Xenophon. Palmerius in Græcia antiqua p. 396. hic et infra §. 8. Διμναίαν scribi voluit. Sed, ut dixi, erramus per loca incognita, nullis terminis ab initio definita: itaque dubium est num λίμνη intelligenda proprie sit, an Διμναία illa quam Thucydides 2, 80. et 6, 106. docet fuisse κόμην ἀτείχιστον mediam inter Ἀγραιούς et Stratum intranti a Naupacto Ætoliam et Acarnaniam. Iterum Διμναίαν nominavit 3, 106. Comparato itinere Philippi apud Polybium 5, 5. et 7. et 14. Διμναίας notitiam quidem paulo accuratorem licebit acquirere, sed nihil ita proficitur ad locum Xenophontis explicandum. SCHN.

7. σφενδονῶντες] σφενδονιώντες A.E. Ald., corrigente I.

ἀκρωνυχίας] ἀκρωρείας V. Vide autem annotationem sequentem.

κατεβίβασαν] Coegerunt Agesilaum ex castris, sub ipso monte positus, egredi et in planum descendere. Hic verborum sensus apertus est. Aberravit tamen ab eo Morus, et male comparavit locum Polyæni. Magis etiam aberravit Kœppenius, qui ἐπραττον οὐδὲν legere jubebat. SCHN. Sed idem recte ἀπὸ τῆς ἀκρωνυχίας τοῦ ὄρους, in libris post τὸ στρατόπεδον posita, transtulit post σφενδονῶντες.

ὀμαλὲς B.C.D.E. pr. F.I.V. Ceteri ὀμαλόν.

παρασκευαζόμενον. εἰς δὲ τὴν νύκτα οἱ μὲν Ἀκαρνᾶνες ἀπῆλθον,
 8 οἱ δὲ στρατιῶται φυλακὰς καταστησάμενοι ἐκάθευδον. τῇ δ' [8]
 ὑστεραία ἀπῆγεν ὁ Ἀγησίλαος τὸ στράτευμα. καὶ ἦν μὲν ἡ
 ἕξοδος ἐκ τοῦ περὶ τὴν λίμνην λειμῶνός τε καὶ πεδίου στενὴ
 διὰ τὰ κύκλω περιέχοντα ὄρη· καταλαβόντες δὲ οἱ Ἀκαρνᾶνες
 ἐκ τῶν ὑπερδεξίων ἔβαλλόν τε καὶ ἠκόντιζον, καὶ ὑποκαταβαί-
 νοντες εἰς τὰ κράσπεδα τῶν ὀρῶν προσέκειντο καὶ πράγματα
 9 παρείχον, ὥστε οὐκέτι ἐδύνατο τὸ στράτευμα πορεύεσθαι.
 9 ἐπιδιώκοντες δὲ ἀπὸ τῆς φάλαγγος οἱ τε ὀπλίται καὶ οἱ ἵππεις [9]
 τοὺς ἐπιτιθεμένους οὐδὲν ἔβλαπτον· ταχὺ γὰρ ἦσαν, ὅποτε
 ἀποχωροῖεν, πρὸς τοῖς ἰσχυροῖς οἱ Ἀκαρνᾶνες. χαλεπὸν δ'
 ἠγασάμενος ὁ Ἀγησίλαος διὰ τοῦ στενοπόρου ἐξελθεῖν ταῦτα
 πᾶσχοντας, ἔγνω διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐωνύμων προσκειμένους,
 μάλα πολλοὺς ὄντας· εὐβατώτερον γὰρ ἦν τοῦτο τὸ ὄρος καὶ
 10 ὀπλίταις καὶ ἵπποις. καὶ ἐν ᾧ μὲν ἐσφαγιάζετο, μάλα κατεῖ- [10]
 χον βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες οἱ Ἀκαρνᾶνες, καὶ ἐγγὺς
 προσιόντες πολλοὺς ἐτίτρωσκον. ἐπεὶ δὲ παρήγγειλεν, ἔθει μὲν
 ἐκ τῶν ὀπλιτῶν τὰ πεντεκαίδεκα ἀφ' ἧβης, ἤλανον δὲ οἱ ἵππεις,
 11 αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις ἠκολούθει. οἱ μὲν οὖν ὑποκαταβε- [11]
 βηκότες τῶν Ἀκαρνάνων καὶ ἀκροβολιζόμενοι ταχὺ ἐνέκλιαν
 καὶ ἀπέθνησκον φεύγοντες πρὸς τὸ ἄναντες· ἐπὶ μέντοι τοῦ
 ἀκροτάτου οἱ ὀπλίται ἦσαν τῶν Ἀκαρνάνων παρατεταγμένοι
 καὶ τῶν πελταστῶν τὸ πολὺ, καὶ ἐνταῦθα ἐπέμενον, καὶ τὰ τε
 ἄλλα βέλη ἠφίεσαν καὶ τοῖς δόρασιν ἐξακοντίζοντες ἵππείας τε
 κατέτρωσαν καὶ ἵππους τινὰς ἀπέκτειναν. ἐπεὶ μέντοι μικροῦ
 ἕδεον ἤδη ἐν χερσὶ τῶν Λακεδαιμονίων ὀπλιτῶν εἶναι, ἐνέκλιαν,

παρασκευαζόμενον Leonclavius et
 fortasse A.E. παρασκευαζόμενω B.C.
 D.F.V. Ceteri παρασκευαζόμενου.
 τὴν inter versus B.

στρατιῶται in Σπαρτιάται mutatum
 voluit Morus. SCHN. Hoc Λακε-
 δαιμόνιοι dicendum fuerat.

8. ἔβαλλον] ἔβαλον Ald.
 κράσπεδα] Portus comparavit Ety-
 molog. M.: Κράσπεδον, τὸ κρεμάμενον
 ἦτοι κεχλασμένον εἰς τὸ πεδίον. Sui-
 das: Κράσπεδα, οἱ πρόποδες, τὰ ὀμαλά
 καὶ ἐπίπεδα. SCHN.

9. ἐπιτιθεμένους] ἐπιθεμένους B.
 ἦσαν Morus. Libri ἦσαν.
 πᾶσχοντας] πᾶσχοντα D.F.I.V. et,

ut videtur, E. pr. Mox ἵππεις B. pr.,
 omisso sequenti καί.

10. κατεῖχον] Instabant, urgebant.
 Arriani Anab. 2, 27, 6: Τοῖς τε βέ-
 λεσι ἐπὶ πολὺ κατεῖχον οἱ Μακεδόνες
 ἀναστέλλοντες τοὺς προμαχομένους.
 Plutarch. Arati c. 29: Κατεῖχε διώ-
 κων. Cyrop. 1, 4, 22: Καὶ ἰσχυρὰν
 τὴν φυγὴν τοῖς πολεμίοις ἰσχυρῶς κα-
 τέχων ἐποίει. SCHN.

ἐγγὺς B.C.D.E.I. Ceteri οὐκ ἐγγύς.
 ἐκ τῶν] τῶν V.
 σὺν pro ξὺν B.D.

11. καὶ ἀκροβολιζόμενοι] ἀκροβολι-
 ζόμενοι V.

εἶναι, ἐνέκλιαν] εἶναι, ἐνέκλιον B.

- 12 καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ περὶ τριακοσίουσ. τού- [12]
των δὲ γενομένων ὁ Ἀγησίλαος τρόπαιον ἐστήσατο. καὶ τὸ
ἀπὸ τούτου περιωὴν κατὰ τὴν χώραν ἔκοπτε καὶ ἔκαε πρὸς
ἐίας δὲ τῶν πόλεων καὶ προσέβαλλεν, ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν
ἀναγκαζόμενος, οὐ μὴν εἶλέ γε οὐδεμίαν. ἡνίκα δὲ ἤδη ἐπε-
13 γίγνεται τὸ μετόπωρον, ἀπῆι ἐκ τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ [13]
πεποικέναι τε οὐδὲν ἐνόμιζον αὐτὸν, ὅτι πόλιν οὐδεμίαν
προσειλήφει οὔτε ἐκούσαν οὔτε ἄκουσαν, ἐδέοντό τε, εἰ μὴ τι
ἄλλο, ἀλλὰ τοσοῦτόν γε χρόνον καταμεῖναι αὐτὸν, ἕως ἂν τὸν
σπορητὸν διακωλύσῃ τοῖς Ἀκαρνανῶσιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι τὰ
ἐναντία λέγοιεν τοῦ συμφέροντος. ἐγὼ μὲν γὰρ, ἔφη, στρα-
τεύσομαι πάλιν δεῦρο εἰς τὸ ἐπιὸν θέρος· οὔτοι δ' ὄσφ ἂν
πλειῶ σπεύρωσι, τοσοῦτ' μᾶλλον τῆς εἰρήνης ἐπιθυμήσουσι.
14 ταῦτα δὲ εἰπὼν ἀπῆι πεζῇ δι' Αἰτωλίας τοιαύτας ὁδοὺς ἄς [14]
οὔτε πολλοὶ οὔτε ὀλίγοι δύναιτ' ἂν ἀκόντων Αἰτωλῶν πο-
ρεύεσθαι· ἐκείνον μέντοι εἶσαν διελθεῖν· ἤλιπζον γὰρ Ναύ-
πακτον αὐτοῖς συμπράξιν ὥστ' ἀπολαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο
κατὰ τὸ Ῥίον, ταύτῃ διαβάς οἴκαδε ἀπῆλθε· καὶ γὰρ τὸν ἐκ
Καλυδῶνος ἔκπλουν εἰς Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι ἐκώλουν
τριήρεσιν ὀρμώμενοι ἐξ Οἰνιαδῶν.

12. καὶ τὸ ἀπὸ] καὶ ἀπὸ V.
ἔκαε] ἔκαε B. I.
προσέβαλλεν B. C. D. V. Ceteri
προσέβαλεν.

13. οὔτε ἐκούσαν om. B., qui ἐκου-
σαν (sic).

μὴ τι B. C. D. F. I. V. Ceteri μηδέν.
συμ. pro ξυμ. B. D.
στρατεύσομαι Stephanus. Libri
στρατεύομαι.

τὸ ἐπιὸν θέρος] Plutarchus Ages.
c. 22. εἰς ὥρας. Idem Attici dicunt
εἰς νέωτα. Ceterum hanc narrationis
partem excerpit Polyænus 2, 1, 1.
SCHN.

τοσοῦτ' B.
δι' Αἰτωλίας] διὰ τῆς Αἰτωλίας V.
Ναύπακτον] Eam tum Achæi tenu-
isse videntur cum Calydone et aliis.
Hinc Epaminondas, cum in Achæos
duxisset exercitum, Δύμην καὶ Ναύ-
πακτον καὶ Καλυδῶνα φρουρουμένην ὑπ'
Ἀχαιῶν ἠλευθέρωσεν, auctore Diodoro

15, 75. sub Olymp. 103, 2. SCHN.

συμ. pro ξυμ. B. D.
ἐπειδὴ B. C. D. F. Ceteri ἐπέι.
Ῥίον] Promontorium geminum,
utrumque sibi oppositum; quod in
Ætolia est, dici solet Antirrhium,
alterum Peloponnesiacum. Fretum
interpositum Græciam et Peloponne-
sum dividit. SCHN.

καὶ γὰρ margo Leonclavii. Libri
κατὰ γὰρ.

Οἰνιαδῶν] In Plutarchi Pericle c. 19.
de Acarnania: Καὶ κατέκλεισεν Οἰνε-
άδας εἰς τὸ τεῖχος, ubi legendum Οἰ-
νιαδάς. (Eniades, inimicos Acarna-
nibus, memorat Thucydides 2. sub
finem, ubi scholiastes suo tempore
audivisse ait Dragamesten. In Poly-
bii 4, 65. Οἰνιαδαὶ Ἀχαιοὶ Ætolis
attribuuntur; sed nuperus editor
nomen Ἀχαιούς, velut ex verbis ἐπ'
Ἀχελῷφ ortum, cum Reiskio delevit.
SCHN. Οἰνιαδῶν B. D. V.

ΚΕΦ. Ζ.

A.C. Παρελθόντος δὲ τοῦ χειμῶνος, ὡς περ ὑπέσχετο τοῖς
 390. Ἀχαιοῖς, εὐθὺς ἀρχομένου τοῦ ἤρος πάλιν φρουρὰν ἔφαιεν
 ἐπὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας. οἱ δὲ αἰσθόμενοι, καὶ νομίσαντες διὰ τὸ
 ἐν μεσογείᾳ σφίσι τὰς πόλεις εἶναι ὁμοίως ἂν πολιορκεῖσθαι
 ὑπὸ τῶν τὸν σίτον φθειρόντων ὡς περ εἰ περιεστρατοπεδευ-
 μένοι πολιορκοῖντο, ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς τὴν Λακεδαίμονα,
 καὶ εἰρήνην μὲν πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς, συμμαχίαν δὲ πρὸς τοὺς
 Λακεδαιμονίους ἐποίησαντο. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀκαρνᾶνας οὕτω
 διεπέπρακτο.

- 2 Ἐκ δὲ τούτου τοῖς Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν ἐπ' Ἀθηναίους ἢ [2]
 ἐπὶ Βοιωτοὺς στρατεύειν οὐκ ἐδόκει ἀσφαλὲς εἶναι ὅπισθεν
 καταλιπόντας ὄμορον τῇ Λακεδαίμονι πολεμίαν καὶ οὕτω με-
 γάλην τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, εἰς δὲ τὸ Ἄργος φρουρὰν
 φαίνουσιν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις ἐπεὶ ἔγνω ὅτι εἶη αὐτῷ ἡγήτεον
 τῆς φρουρᾶς καὶ τὰ διαβατήρια θυομένῳ ἐγένετο, ἐλθὼν εἰς
 Ὀλυμπίαν καὶ χρηστηριαζόμενος ἐπρώτα τὸν θεὸν εἰ ὁσίως

1. ἔφαιεν] Sc. Agesilaus, etsi non satis proprie de solo Agesilao dicitur. Alibi Ephori, interdum Lacedaemonii φαίνεν φρουρὰν dicuntur. SCHN.

μεσογείᾳ] Usitatum alibi μεσογαία, quod est infra 7, 1, 8. Variatur vox apud Thucydidem quoque 2, 102. 1, 120. 3, 95. Conf. Heindorf. ad Platon. Phædon. p. 59. Acarnania a sinu Ambracio usque juxta mare Ionium littoralem tractum obtinet usque ad Acheloum amnem. Urbes igitur a littore remotas in media terra continente habuit montes versus Ætoliā separantes. Palmerii Græcia antiqua hunc Xenophontis locum non habet, satis memorabilem ad Acarnaniæ descriptionem antiquam explicandam. Fortasse huc pertinet quod supra ex Diodoro attuli, Acarnanes ante Cassandri tempora dispersos in castellis et locis munitis habitasse, nec in plures urbes coisse. SCHN.

περιεστρατοπεδευόμενοι] Leonclavii versio: quam si castris circa urbes positis eos oppugnarent. Mihi non dubium est legendum περιεστρατοπε-

δευόμενοι. Mecum sentit Weiskius. SCHN. Scripsi περιεστρατοπεδευόμενοι. Cum πολιορκεῖσθαι 5, 4, 61; 7, 1, 25 confert Dobr.

2. ἐπὶ servarunt B.D.E.F.V. om. ceteri.

καταλιπόντας] Ad infinitivum στρατεύειν refertur, monente Moro. SCHN.

καὶ οὕτω B.D.I.V. Ceteri οὕτω καί.

Ἀγησίπολις] Diodorus 14, 97. sub Olympiade 97, 2: Ἀγησίλαος ἀκούων τοὺς Ἀργείους περὶ τὴν Κόρινθον διατριβοντας, ἐξήγαγε τοὺς Λακεδαιμονίους πανδημίᾳ πλήν μίᾳς μοίρας. ἐπελθὼν δὲ τὴν Ἀργείαν πᾶσαν, τὰς μὲν κτήσεις διήρπασε, τὴν δὲ χώραν δειδροτομήσας εἰς τὴν Σπάρτην ἀπεχώρησε. Quam expeditionem eam ipsam esse, de qua nunc Xenophon, suspicatur Wesselingius; igitur Ἀγησίπολις legit. Wesselingus præverat Dodwellus ad Olymp. 97, 3. SCHN.

Ὀλυμπίαν B.C.D.F.I.V. Ceteri τὴν Ὀλυμπίαν.

καὶ servarunt B.D.V., om. ceteri.

ἀν ἔχοι αὐτῷ μὴ δεχομένῳ τὰς σπονδὰς τῶν Ἀργείων, ὅτι οὐχ ὁπότε καθήκοι ὁ χρόνος, ἀλλ' ὁπότε ἐμβάλλειν μέλλοιεν Λακεδαιμόνιοι, τότε ὑπέφερον τοὺς μῆνας. ὁ δὲ θεὸς ἐπεσήμαιεν

ἔχοι ἔχει E.

τὰς om. A. C.

ὑπέφερον τοὺς μῆνας] Prætexere, prætere, προφασίζεσθαι est h. l. ὑποφέρειν. [Subducere frustra explicat Bimardus apud Murator. Thes. Inscriptionum vol. 1, p. 45, comparato Plutarcho Cæs. c. 59 init.: "Ὡστε τὰς θυσίας καὶ τὰς ἐορτὰς ὑποφερομένας κατὰ μικρὸν εἰς ἐναντίας ἐκπεπτακέαι τοῖς χρόνοις ὥρας. L. D.] Menses aliquot sacros prætexebant Argivi, quibus inducias sibi invicem sponponderant Lacedæmonii et Argivi. Hucusque plana omnia et indubitata sunt. Quæritur autem quinam fuerint illi menses. Eos quidem nonnum instituisse manifestum est ex verbis οὐχ ὁπότε καθήκοι ὁ χρόνος. Anticipare igitur Argivi illorum mensium inducias dolose conabantur. Morus ex Thucydide 5, 54. docet mense Carneio festos dies a Dorien-sibus actos fuisse, quibus nefas fuerit arma capere; et qui nollent hoc mense arma capere, eos dici προφασίζεσθαι τὸν μῆνα, mensem induciis festisque sacrum prætere. Comparavit etiam Thucydidem 3, 56, 65, 75. Hos igitur festos Carnei mensis dies, plenilunio celebratos, teste Euripide Alcest. 451, intelligi hoc in loco putat vir doctus, secutus Brodæum et Kuhniū ad Pausaniam 3, 5, p. 216. Sed difficultatem eam non explicare potuit cur τοὺς μῆνας dixerit Xenophon h. l. et infra 5, 1, 29. et 5, 3, 27, non μῆνα, si de uno mense Carneio et paucis quibusdam hujus mensis diebus sermo est. [Sed idem de Isthmiis dicendum, nisi quis ostenderit plus unius mensis diebus continuata. L. D.] Sed multo graviore difficultate omisit vir doctus, quam natura illorum festorum dierum lectori statim offerre debet. Scilicet si Doriensibus universis dies illi mensis Carnei induciis sacri fuerunt, debebant sacra Carneia ipsos etiam Lacedæmonios ab expeditione bellica retrahere, recte monente Valkenærio ad Herodot. 7, 206, nec Argivorum admonitione indigebant aut

excusatione. [Sed hoc argumentum evertit quodammodo Thucyd. 5, 54: Ἀργεῖοι δ' ἀναχωρησάντων αὐτῶν (τῶν Λακεδαιμόνιων), τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετράδι φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην πάντα τὸν χρόνον, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν καὶ ἐδήρουν. Ἐπιδαυριοὶ δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο ὧν τινες οἱ μὲν τὸν μῆνα προῦφασίσαντο, οἱ δὲ καὶ ἐς μεθορίαν τῆς Ἐπιδαυρίας ἐλθόντες ἡσύχασον. L. D.] Sed opinio ista de Carneio mense et sacris Carneis male fuit huc importata primum a Kuhnio et Brodæo, quem nimis facilis audivit Morus. In errorem viros doctos induxisse videtur locus Pausaniæ 3, 5, 8, ubi de hac ipsa expeditione Agesipolidis agit: Πέμπουσι κήρυκα οἱ Ἀργεῖοι σπεισόμενον πρὸς Ἀγησίπολιν σφίσι πατρώους δὴ τινὰς σπονδὰς ἐκ παλαιοῦ καθεστῶσας τοῖς Δωριεῦσι πρὸς ἀλλήλους, ubi, nisi ex alio scriptore sua hausit, verba Xenophontis interpretatione sua magis obscuravit quam explicuit. Recte Dodwellus Isthmicos ludos eorumque sanctitatem putat Argivis prætextum præbuisse Corinthum adhuc tenentibus. Huc trahit etiam signa iræ Neptuni, cui Isthmus et ludi Isthmici sacri erant; deinde præcones coronatos, quos submiserant Argivi, ὥσπερ εἴωθεσαν; quod interpretatur Dodwellus, quasi illi inducias illas denunciassent Agesipolidi. Sic enim, inquit, illis occurrentibus Agesilaus ante biennium pepercerat; quod ne hoc anno faceret oracula consuluerat Agesipolis. Unde habeat quæ de præconibus Agesilao ante biennium submissis inserit, nescio. Denique rationes etiam chronologicæ, a Dodwello accurate deductæ, congruunt cum ludis Isthmicis hoc Olympiadis anno actis. Certissimam igitur equidem puto Dodwelli interpretationem, [merito dubitat Clinton. Fast. vol. 2, p. 334. ed. 3.] etsi miror a Xenophonte ludorum Isthmicorum tam obscuram mentionem esse factam. Verum ludorum celebrandorum menses longe adhuc

αὐτῷ ὅσιον εἶναι μὴ δεχομένῳ σπονδὰς ἀδίκως ὑποφερομένας. ἐκείθεν δ' εὐθὺς πορευθεὶς εἰς Δελφοὺς ἐπήρητο αὐτὸν Ἀπόλλων εἰ κακείνῳ δοκοῖη περὶ τῶν σπονδῶν καθάπερ τῷ πατρί. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο καὶ μάλα κατὰ ταυτά. καὶ οὕτω δὴ Ἀγησίπολις [3] ἀναλαβὼν ἐκ Φλιούντος τὸ στράτευμα, ἐκέισε γὰρ αὐτῷ συνελέγετο, ἕως πρὸς τὰ ἱερά ἀπεδήμει, ἐνέβαλε διὰ Νεμέας. οἱ δ' Ἀργεῖοι ἐπεὶ ἔγνωσαν οὐ δυνησόμενοι κωλύειν, ἔπεμψαν, ὥσπερ εἰώθησαν, ἐστεφανωμένους δύο κήρυκας ὑποφέροντας σπονδὰς. ὁ δὲ Ἀγησίπολις ἀποκρινάμενος ὅτι οὐ δοκοῖεν τοῖς θεοῖς

abfuisse videntur, et Argivi ex sua statim terra præcones submiserunt Agesipolidi, quem novisse putabant a se cum Corinthiis conjunctum ludos Isthmicos fieri solitos esse ab aliquo inde tempore. Duplex igitur fuerit Argivorum ἀδίκη, quod alieno tempore, et deinde, quod alieno nomine, non ipsi Corinthii, inducias ludorum prætexebant. Ceterum, etsi locum scriptoris Græci de ludorum Isthmicorum induciis ignoro, de Olympicis tamen diserte inducias, jam a Lycurgo institutas, memorat Plutarch. Lycurg. c. 23, qui Ὀλυμπιακὴν ἐκεχειρίαν appellat. Elei Olympicorum ludorum σπονδὰς vel ἐκεχειρίαν singulis oppidis indicabant, ἐπηγγέλλοντο, in terra vero Elea prima publice denunciabant, monente Thucyd. 5, 49. Hinc σπονδοφόροι a Pindaro memorati, κήρυκες ὤραν, Isthm. 2, 35. Huc respexit Lucianus Icaromenippi c. 61, ubi Jupiter: Ἱερομνήια γὰρ ἐστίν, ὡς ἴστε, μνηῶν τούτων τεττάρων, καὶ ἦδη τὴν ἐκεχειρίαν ἐπηγγειλάμην. Similiter σπονδὰς μυστηριώτιδας denunciabant Græcis Athenienses, cum mysteria Eleusinia instabant. Æschines de falsa legat. p. 302. Denique Fr. Portus damnavit etiam vulgatum μῆνας, eique substituebat μήνας, quas deinde susceptas Leonclavius tueri conatus est, τὰς προφάσεις ex Eustathio interpretatus. Weiskio putanti non certum mensem, sed pro lubito hunc vel illum prætendisse Argivos, assentitur Manso Spartæ vol. 3, part. 2, p. 293. SCHN.

ἐπισήμαιεν] Scribendum videtur ἐπεσήμηνεν. Conf. var. scripturæ 5, 1, 27.

εἶναι om. B.

αὐτὸν] αὐτὸν Ald.

καθάπερ] Malim ἄπερ τῷ πατρί, ut est in locis Aristotelis et Plutarchi deinceps apponendis. SCHN. Καθάπερ tuetur vel sequens κατὰ ταυτά.

τῷ πατρί] Pater Apollinis est Olympius Jupiter. Plutarchus Arophthegm. regum de Agesilao: Χρησμὸν λαβὼν ἐν Ὀλυμπία παρὰ τοῦ Διὸς, ὃν ἤθελεν, εἶτα τῶν ἐφόρων κελευόντων καὶ τὸν Πύθιον ἐρωτήσαι περὶ τῶν αὐτῶν, εἰς Δελφοὺς παραγευόμενος ἠρώτησε τὸν θεόν, εἰ ἄπερ τῷ πατρί δοκεῖ καὶ αὐτῷ, ubi nomina regum permutata esse monuit Wyttenbach. Aristoteles Rhetor. 2, 23, 12: Ἠγήσιππος ἐν Δελφοῖς ἐπήρησα τὸν θεὸν κεχρημένους πρότερον Ὀλυμπιάσι, εἰ αὐτῷ ταυτά δοκεῖ, ἄπερ τῷ πατρί, ὡς αἰσχρὸν ὄν τάναντία εἰπεῖν, ubi h. l. comparavit Victorius. SCHN.

3. συνελλέγετο B., ut infra 4, 8, 5, συνελλέγησαν. Ceteri præter D. ξυν. ἐνέβαλε] ἐνέβαλλε B.C.

διὰ Νεμέας] Pausanias l. c.: Ὡς δ' ἐκ τῆς Τεγεατῶν ἐς τὴν Ἀργολίδα ἦγαγε τὸν στρατὸν πέμπονσι κήρυκα οἱ Ἀργεῖοι. Via διὰ Νεμέας ordinaria fuit Lacedæmonii, ut apparet e Thucyd. 5, 58, ubi Agis Bœotes equites a tergo aggredi Argivos jubet per Nemeaticam viam, ipse cum Lacedæmonii ἀλλῆν ἐχώρησε χαλεπὴν καὶ εἰς τὸ Ἀργείων πεδίων κατέβη, Corinthios cum aliis jussit ire ὄρθιον ἐτέραν. Via per Nemeam erat et ipsa montuosa. Sic enim Thucyd.: Ἡ προσεδέχοντο τοὺς Λακεδαιμονίους καταθήσασθαι, τὴν κατὰ Νεμέαν ὁδὸν. et postea: Τὴν ἐπὶ Νεμέας ὁδὸν καταβαίνειν. Conf. ad 4, 2, 14. dicta. SCHN.

δικαίως ὑποφέρειν, οὐκ ἐδέχετο τὰς σπονδὰς, ἀλλ' ἐνέβαλε καὶ πολλὴν ἀπορίαν καὶ ἔκπληξιν κατὰ τε τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐν 4 τῇ πόλει ἐποίησε. δειπνοποιοιμένου δ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀργείᾳ [4] τῇ πρώτῃ ἑσπέρα, καὶ σπονδῶν τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἤδη γενομένων, ἔσεισεν ὁ θεός. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀρξαμένων τῶν ἀπὸ δαμοσίας πάντες ὕμνησαν τὸν περὶ τὸν Ποσειδῶν παιᾶνα· οἱ δ' ἄλλοι στρατιῶται ᾤοντο ἀπιέναι, ὅτι καὶ Ἄγις σεισμῶ ποτε γενομένου ἀπήγαγεν ἐξ Ἡλιδος. ὁ δὲ Ἀγησί- 5 πολις εἰπὼν ὅτι εἰ μὲν μέλλοντος αὐτοῦ ἐμβάλλειν σείσειε, κωλύειν ἂν αὐτὸν ἠγεῖτο· ἐπεὶ δὲ ἐμβεβληκότος, ἐπικελεύειν 5 νομίζει· καὶ οὕτω τῇ ὑστεραῖα θυσάμενος τῷ Ποσειδῶνι ἠγεῖτο [5] οὐ πόρρω εἰς τὴν χώραν. ἄτε δὲ νεωστὶ τοῦ Ἀγησιλάου ἐστρατευμένου εἰς τὸ Ἄργος, πυνθανόμενος ὁ Ἀγησίπολις τῶν στρατιωτῶν μέχρι μὲν ποῖ πρὸς τὸ τεῖχος ἤγαγεν ὁ Ἀγησίλαος, μέχρι δὲ ποῖ τὴν χώραν ἐδήλωσεν, ὥσπερ πέν- 6 ταθλος πάντῃ ἐπὶ τὸ πλεόν ὑπερβάλλειν ἐπειράτο. καὶ ἤδη [6] μὲν ποτε βαλλόμενος ἀπὸ τῶν τύρσεων τὰς περὶ τὸ τεῖχος τάφρους πάλιν διέβη· ἦν δ' ὅτε οἰχομένων τῶν πλείστων

ἐδέχετο] ἠνέσχετο V.

ἐνέβαλε] ἐνέβαλλε B.C.

4. δειπνοποιοιμένου] δειπνουμένου B.

ἑσπέρα B.D.E.F.I. Ceteri ἡμέρα præter V., qui om. τῇ πρώτῃ ἡμέρα.

τὸ δεῖπνον] δεῖπνον B.

γενομένων] γιγνομένων B.

τῶν ἀπὸ δαμοσίας] τῶν ἀποδημίας B.C.F.I. τῶν περὶ τῆς ἀποδημίας D.

et omisso περὶ V. Ceteri αὐτῶν ἀποδημίας, unde Kæppenus αὐτῶν τῶν ἀπὸ δημοσίας, Schneiderus τῶν περὶ τὴν δημοσίαν, comites et contubernales regis intelligens. Et sic fere 4, 5, 8: Αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ δημοσίαν ὑφηγεῖτο ἀνάριστος, ubi libri δημοσίαν et 6, 4, 14: Ἐπεὶ μέντοι ἀπέθανε Δείνων τε ὁ πολέμαρχος καὶ Σφοδρίας τῶν περὶ δημοσίαν et Reip. Lac. 13, 7: Οὓς δὲ δεῖ ἐπὶ τούτους τετάχθαι, ὁ πρεσβύτατος τῶν περὶ δημοσίαν συντάττει, ubi meliores δημοσίαν. Quibus exemplis quum præpositio quidem περὶ, sed non confirmetur articulus, malui τῶν ἀπὸ δημοσίας.

ᾤοντο ἀπιέναι] 5, 1, 15: Ἦν δὲ ἀνεχόμενον με ὄρατε καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ ἀγρυπνίαν, οἴσθε καὶ ὑμεῖς

ταῦτα πάντα καρτερεῖν. Similiter νομίζειν, δοκεῖν, ἠγεῖσθαι conjunguntur cum infinitivis Latine gerundio reddendis.

Ἄγις] 3, 2, 24.

εἰπὼν ὅτι om. A. Ald., corrigente I. Fortasse legendum εἶπεν, puncto post νομίζει posito.

ἐπεὶ—ἠγεῖτο om. B.

νομίζει] νομίζει D.

5. πένταθλος] Est proprie: qui quinque certamina, in ludis Græcorum usitata, cursum, saltum, luctam, palæstram et jactum ad scopum simul exercet, atque in iis æmulator quidem eos, qui in suo genere excellunt, nunquam tamen adsequitur. Itaque numero quidem certaminum præstat singulis athleticis, in suo tamen genere unicuique facile cedit peritia, robore et gloria inde parta. Est igitur veluti secundarum partium actor. Hæc admonuit Morus. SCHN. Conf. de æmulatione utriusque regis 5, 3, 20.

6. τάφρους] τύρσεις A. Ald., corrigente I.

οἰχομένων] An prædatuari in Laconicam egressi fuerant Argivi, ut A-

Ἄργείων εἰς τὴν Λακωνικὴν οὕτως ἐγγὺς πυλῶν προσήλθεν ὥστε οἱ πρὸς ταῖς πύλαις ὄντες τῶν Ἄργείων ἀπέκλεισαν τοὺς τῶν Βοιωτῶν ἱππέας εἰσελθεῖν βουλομένους, δέισαντες μὴ συνεισπέσοιεν κατὰ τὰς πύλας οἱ Λακεδαιμόνιοι· ὥστ' ἠναγκάσθησαν οἱ ἱππεῖς ὥσπερ νυκτερίδες πρὸς τοῖς τείχεσιν ὑπὸ ταῖς ἐπάλλεσσι προσαραρέναι. καὶ εἰ μὴ ἔτυχον τότε οἱ Κρήτες εἰς [7] Ναυπλίαν καταδεδραμηκότες, πολλοὶ ἂν καὶ ἄνδρες καὶ ἵπποι κατετοξέυθησαν. ἐκ δὲ τούτου περὶ τὰς εἰρκτὰς στρατοπεδευόμενον αὐτοῦ πίπτει κεραυνὸς εἰς τὸ στρατόπεδον· καὶ οἱ μὲν τινες πληγέντες, οἱ δὲ καὶ ἐμβροντηθέντες ἀπέθανον. ἐκ δὲ τούτου βουλόμενος τειχίσαι φρούριόν τι ἐπὶ ταῖς παρὰ

gesipolin, copias ut reduceret ex Argivo agro, cogentur? Sed verbum οἴχασθαι nimis tenue et obscurum pro invasione bellica. SCHN.

ἠναγκάσθησαν post Pirckhemerum (cogentur) Castalio. Libri ἠνάγκασαν.

ταῖς] το. . unco super oposito pr. B.

προσαρρέναι V. προσαρρρέναι D. προπαρρέναι F. Ceteri προσαρρέναι. Προσαρρρέναι Stephanus. "Dedi quod mihi Platonium Phædri p. 240 D. ἀραρότως approbavit. Themistii ἀραρότερον λέγειν p. 270 C. auctoritatem tantam non habet." SCHN.

εἰς Ναυπλίαν] Sagittarii Cretenses ex castris Lacedæmoniorum (vide 4, 2, 16.) prædaturi excurrerant in Naupliam, non longe ab Argis dissitam. Recte hæc Morus monuit, ut doceret Palmerium sensu loci aberrasse, dum legi volebat ἐκ Ναυπλίας, quasi Cretenses Nauplia advenissent auxilio Argivis. Est δῆμος vel κώμη Ἀργείας. Conf. dicenda ad 7, 1, 25. Diodorus 4, 33: Τῆς Ἀργείας εἰς τὸν ἐν Ναυπλία λιμένα, ubi Wesseling. laudavit Pausaniæ 2, 38. SCHN.

κατετοξέυθησαν] κατετοξέυσθησαν F.

7. εἰρκτὰς] In voce εἰρκτὰς hæremus dubii, nec dubitationem expediunt libri scripti, nisi quod ἀρκτὰς E. habet, B. autem ante hoc vocabulum insertas habet litteras πυλ cum unco post eas rursus deletas, ubi quid varietatis præter πύλας lateat exquirent alii. [Nihil latet, nisi error librarii, mox se ipsum corrigentis.] εἰρκτὰς, in libris εἰρκτὰς scriptum,

Morus interpretatur muros, ut Com. 2, 1, 5, Loca septa, gynæcea, et ob-sideri nunc urbem ait. Confirmat hæc ex loco Pausaniæ 3, 5: Ὁ Ἀργησίπολις ὑπὸ τὸ τεῖχος τὸ Ἀργείων κατεστρατοπεδεύετο. Contra Leonclavius cum Brodæo εἰρκτὰς loci nomen esse putavit. Pirckhemerus ergastula vertit, quasi ἐργαστήρια scriptum reperisset: Weiskius munitiones, i. e. fossas cum vallo, quibus urbs erat cincta. Mihi quidem loci alicujus nomen latere videtur. Cleomenes, qui in simili Argivæ urbis oppugnatione castris locum cepit, locum munitionum a natura occupavit super theatro, τὸν περὶ τὴν ἀσπίδα τόπον, auctore Plutarcho Cleomene c. 17. Deinde c. 21. Cleomenes ἐκκόψας τὰς ὑπὸ τὴν ἀσπίδα ψαλίδας ἀνέβη καὶ συνέμιξε τοῖς ἔνδον. Præcesserat ibi ἐπιβαλὼν τῷ Ἀργεῖ κατὰ τὸ τεῖχος. et c. 17: Νυκτὸς ἦγε πρὸς τὰ τεῖχη τὸ στρατεύμα, καὶ τὸν περὶ τὴν ἀσπίδα τόπον καταλαβῶν—. Puto τὸ τεῖχος et τὰ τεῖχη esse arcem urbis Argivorum. Fortasse ψαλίδες sunt ὑδρορροαί, i. e. aquæductus arcuati. Sic enim Suidas interpretatur vocem in Ψάμμυς. Fortasse ex his olim aliquis codice meliore adjutus veram exsculpet scripturam. SCHN.

στρατοπεδευόμενον Morus. Libri στρατευόμενον.

ἐμβροντηθέντες] ἐμβροντησθέντες F. ἐκβροντηθέντες B. "Pausanias l. c.: Αἱ βρονταὶ ἐποίησαν αὐτοὺς ἐκφρονας. Metaphorice utitur eo verbo Polyæ-nus 2, 2, 3. Cum Epaminondam, facto tonitru, vates quiescere jussisset

Κηλοῦσαν ἐμβολαῖς, ἐθύετο· καὶ ἐφάνη αὐτῷ τὰ ἱερὰ ἄλοβα. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀπήγαγε τὸ στράτευμα καὶ διέλυσε, μάλα πολλὰ βλάβας τοὺς Ἀργείους, ἅτε ἀπροσδοκῆτως αὐτοῖς ἐμβαλόν.

ΚΕΦ. Η.

Καὶ ὁ μὲν δὴ κατὰ γῆν πόλεμος οὕτως ἐπολεμείτο. ἐν ᾧ δὲ πάντα ταῦτα ἐπράττετο, τὰ κατὰ θάλατταν αὖ καὶ τὰς πρὸς θαλάττη πόλεις γενόμενα διηγῆσομαι, καὶ τῶν πράξεων τὰς μὲν ἀξιωμασιμονεύτους γράψω, τὰς δὲ μὴ ἀξίας λόγου παρήσω. πρῶτον μὲν τοίνυν Φαρνάβαζος καὶ Κόνων, ἐπεὶ ἐνίκησαν τοὺς A.C. Λακεδαιμονίους τῇ ναυμαχίᾳ, περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους καὶ 394. πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας πόλεις τοὺς τε Λακωνικοὺς ἀρμοστὰς ἐξήλανον καὶ παρεμυθοῦντο τὰς πόλεις ὡς οὔτε ἀκροπόλεις ἐν- 2 τειχοῖεν ἑάσοιεν τε αὐτονόμους. οἱ δ' ἀκούοντες ταῦτα ἤδοντό [2]

nec hostes adoriri, μηδαμῶς, inquit, τοὺς πολεμίους γὰρ ἐν τοιοῦτῳ χωρίῳ στρατοπεδεύσαντας ἐμβεβροντήσθαι. Idem verbum in eadem narratione posuit Plutarchus Arophthegm. p. 193 A. Idem ἐμβροντησίαν ἐν τῷ φων jungit sensu metaphoricō contra Colotem p. 1119 B. SCHN.

Κηλοῦσαν] η E. correctus, ut pr. aliam pro ea litteram habuisse videatur. “Apud Strabonem 8, p. 382. codex Medicus alique cum Eustathio ad II. 2. p. 291, 21, Κηλώσεως dede- runt pro Κοιλώσεως. [Apud Pausaniam 2, 12, 4, libri Κηγλώσεως, quod Κηλοῦσεως scripsi. L. D.] Fuit mons in hac regione, ad quem antea Phlius oppidum sub nomine Ἀραιθυρέα fuit situm, postea translatum hinc fuit πρὸς τριάκοντα σταδίων. Pars Κηλώσεως fuit Καρνεάτης, in quo oritur fluvius Asopus. Atque ita ferme finitum fuit bellum Corinthiacum, quod Diodorus 14, 86. octo annos durasse ait his verbis: Τῶν δὲ κατὰ τὸν πόλεμον δεινῶν σχεδόν τι περὶ τὴν Κόρινθον γενομένων ὁ πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Κορινθιακός, καὶ διέμεινεν ἑπτὰ ἔκτω. Aristides vol. 2. p. 188. pace Antalcidæ tandem terminatum fuisse significat. Cornelius Ages. 5. post prælium ad Coroneam collatum omne bellum circa Corinthum, ideoque Corinthium appellatum fuisse, annotavit. Octo annorum spatium recte quidem huic

bello assignavit Diodorus, sed singulorum annorum expeditiones bellicas pessime et ordine plane perverso disposuit. Initium belli Corinthiaci posuit sub Olympiadis 96. anno 3. in quo consentit cum eo Dodwellus; octavus igitur belli annus incidit in Olympiadis 98. annum tertium, quo ipso pacem Antalcidæ a Græcis omnibus fuisse acceptam et stabilitam docuit Dodwellus, etsi Diodorus pacem Antalcidæ anno secundo Olympiadis 98. assignavit. Corinthii enim et Argivi serius illam acceperunt, momente Dodwello ex narratione Xenophontis.” SCHN.

1. πάντα ταῦτα B.D.V. Ceteri ταῦτα πάντα.

ἀξίας] ἀξίους B.

πρῶτον μὲν] Hæc usque ad s. 3. narravit etiam Diodorus 14, 84. sed quædam ex anno sequenti contulit ad annum secundum Olymp. 96. SCHN.

τῇ ναυμαχίᾳ] 4, 3, 10.

τοὺς τε Λακωνικοὺς—πόλεις om. V. ἐντειχοῖεν] ἐντειχίσαιεν B. (quamquam in hoc similis tertium ε litteræ ο) E. Ceteri ἐντειχίσαιεν, unde ἐντειχίσαιεν Schæferus.

ἑάσοιεν] ἑάσαιεν B., quamquam secundum ε simile litteræ ο, ut librarius hujus pariter atque præcedentis optativi penultimam quasi consulto incertam reliquisset videatur. Ceteri ἑάσαιεν. Correxerit Schæferus.

τε καὶ ἐπήνου καὶ ξένια προθύμως ἔπεμπον τῷ Φαρναβάζῳ. καὶ γὰρ ὁ Κόνων τὸν Φαρνάβαζον ἐδίδασκειν ὡς οὕτω μὲν ποι-
οῦντι πᾶσαι αὐτῷ αἱ πόλεις φίλιαι ἔσονται, εἰ δὲ δουλοῦσθαι
βουλόμενος φανερός ἔσονται, ἔλεγεν ὡς μία ἐκάστη πολλὰ πρά-
γματα ἱκανὴ εἶη παρέχειν καὶ κίνδυνος εἶη μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες,
3 εἰ ταῦτα αἰσθοῖντο, συσταῖεν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπέειθετο ὁ Φαρ- [3]
νάβαζος. ἀποβὰς δ' εἰς Ἐφεσον τῷ μὲν Κόνωνι δούς τετρα-
ράκοντα τριήρεις εἰς Σηστόν εἶπεν ἀπαντᾶν, αὐτὸς δὲ πεζῇ
παρήει ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀρχήν. καὶ γὰρ ὁ Δερκυλίδας, ὅσπερ καὶ
πάσαι πολέμιος ἦν αὐτῷ, ἔτυχεν ἐν Ἀβύδῳ ὧν, ὅτε ἡ ναυμαχία
ἐγένετο, καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἀρμυσταὶ ἐξέλιπεν, ἀλλὰ
κατέσχε τὴν Ἀβυδὸν καὶ διέσωζε φίλην τοῖς Λακεδαιμονίοις.
4 καὶ γὰρ συγκαλέσας τοὺς Ἀβυδηνοὺς ἔλεξε τοιάδε. ὦ ἄνδρες, [4]
νῦν ἔξεστιν ὑμῖν καὶ πρόσθεν φίλοις οὖσι τῇ πόλει ἡμῶν εὐερ-
γέτας φανῆναι τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ γὰρ τὸ μὲν ἐν ταῖς
εὐπραξίαις πιστοὺς φαίνεσθαι οὐδὲν θαυμαστόν· ὅταν δὲ τινες
ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων βέβαιοι φανῶσι, τοῦτ' εἰς τὸν
ἅπαντα χρόνον μνημονεύεται. ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἔχον ὡς εἰ τῇ
ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, οὐδὲν ἄρα ἔτι ἐσμέν· ἀλλὰ καὶ τὸ
πρόσθεν δήπου, Ἀθηναίων ἀρχόντων τῆς θαλάττης, ἱκανὴ ἦν ἡ
ἡμετέρα πόλις καὶ εὖ φίλους καὶ κακῶς ἐχθροὺς ποιεῖν. ὅσῳ δὲ
μᾶλλον αἱ ἄλλαι πόλεις σὺν τῇ τύχῃ ἀπεστράφησαν ἡμῶν,
τοσοῦτῳ ὄντως ἡ ἡμετέρα πιστότης μείζων φανείη ἂν. εἰ δὲ τις
τοῦτο φοβεῖται, μὴ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἐνθάδε
πολιορκώμεθα, ἐνοοίετω ὅτι Ἑλληνικὸν μὲν οὐπω ναυτικὸν ἔστιν
ἐν τῇ θαλάττῃ, οἱ δὲ βάρβαροι εἰ ἐπιχειρήσουσι τῆς θαλάττης

2. ἔσονται] ἔσονται A.C.E.V. Ald.
δουλοῦσθαι B.D.F.I.V. δουλώσθαι
C. δουλωσθαι, suprascripto σα, E.
Ceteri δουλώσασθαι.

ἔλεγεν ὡς μία] ὡς μία ἔλεγεν V.
πόλις ante πολλὰ om. A. B. C.
D.E.

3. αὐτοῦ] αὐτοῦ B.D.
Δερκυλίδας] Libri Δερκυλλίδας hic
et infra. "Hunc enim Agesilaus ex
Macedonia in Hellespontum miserat,
ut est supra 4, 3, 1." SCHN.

συγκαλέσας B.C. pr. D.F.I.V. Ce-
terī πρόσθεν συγκαλέσας.

4. ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἔχον] Anab.
4, 1, 3: Καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον. Hero-

dot. 2, 125 extr.: Εἰ δ' ἔστι οὕτως
ἔχοντα ταῦτα.

ἔχον] ἔσχον A.C.E.
ὡς addidit Weiskius, ὅτι Leonclau-
vius, quod habet V.

ἔτι] τι A.C.E.F. Ald., corrigente H.
πρόσθεν] πρόσθε B.

τοσοῦτῳ] τοσοῦτον B.D.E.I.V.
ὄντως mihi vitiosum esse videtur.

SCHN. Delendum potius, ut ex
præcedenti varietate conflatum.

τις—φοβεῖται] Libri τισι—φανείται.
καὶ ante κατὰ prius om. F. Ald.,
corrigentibus H.I.

κατὰ alterum om. F.
θαλάττῃ] Hellesponto. SCHN.

ἄρχειν, οὐκ ἀνέξεται ταῦτα ἢ Ἑλλάς· ὥσθ' ἑαυτῇ ἐπικουροῦσα
 5 καὶ ὑμῖν σύμμαχος γενήσεται. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούοντες οὐκ [5]
 ἀκόντως ἀλλὰ προθύμως ἐπίσθησαν· καὶ τοὺς μὲν ἰόντας ἀρμο-
 σταὶς φίλως ἐδέχοντο, τοὺς δὲ ἀπόντας μετεπέμποντο. ὁ δὲ
 Δερκυλίδας, ὡς συνελέγησαν πολλοὶ καὶ χρήσιμοι ἄνδρες εἰς
 τὴν πόλιν, διαβάς καὶ εἰς Σηστὸν, καταπτικρὺ ὄντα Ἀβύδου
 καὶ ἀπέχοντα οὐ πλείον ὀκτῶ σταδίων, ὅσοι τε διὰ Λακεδαι-
 μονίους γῆν ἔσχον ἐν Χερρονήσῳ, ἤθροιζε, καὶ ὅσοι αὖ ἐκ τῶν
 ἐν τῇ Εὐρώπῃ πόλεων ἀρμοσταὶ ἐξέπιπτον, καὶ τούτους ἐδέ-
 χετο, λέγων ὅτι οὐδ' ἐκείνους ἀθμεῖν δεῖ, ἐννοουμένους ὅτι καὶ
 ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἣ ἐξ ἀρχῆς βασιλέως ἐστὶ, καὶ Τῆμνος, οὐ μεγάλη
 πόλις, καὶ Αἰγαί εἰσι καὶ ἄλλα γε χωρία, ἃ δύνανται οἰκεῖν
 οὐχ ὑπήκοοι ὄντες βασιλέως. καίτοι, ἔφη, ποῖον μὲν ἂν ἰσχυ-
 ρότερον Σηστοῦ λάβοιτε χωρίον, ποῖον δὲ δυσπολιορκητότε-
 ρον; ὁ καὶ νεῶν καὶ πεζῶν δεῖται, εἰ μέλλοι πολιορκηθῆσθαι.
 6 τούτους αὖ τοιαῦτα λέγων ἔσχε τοῦ ἐκπεπλήχθαι. ὁ δὲ Φαρνά- [6]
 βαζος ἐπεὶ εἶρε τὴν τε Αβυδὸν καὶ τὸν Σηστὸν οἰτως ἔχοντα,

ἐπικουροῦσα] καὶ ἐπικουροῦσα B.
 5. οἱ μὲν δὴ B.D.F.V. οἱ δὴ H.
 Ceteri οἱ μέντοι.
 μὲν ἰόντας] ejectos ex urbibus reli-
 quis Græcarum insularum. SCHN.
 4, 4, 5: Μητέρες ἰοῦσαι καὶ ἀδελφοί.
 5, 4, 29: Οὐχ ὀρώντες τὸν Ἀρχίδαμον
 ἰόντα.

κατ' ἀπτικρὺ B.
 πλείον] πλείω V.
 ὀκτῶ σταδίων] Intervallum inter
 Sestum et Abydum Plinius 4, s. 18.
 posuit septem stadia. Hellespontus,
 inquit, septem, ut diximus, stadiis
 Europam ab Asia dividens, quatuor
 inter se contrarias urbes habet, in
 Europa Callipolin et Seston, et in
 Asia Lampsacum et Abydon. Supra
 Xenophon 2, 1. inter Lampsacum et
 Ægospotamos spatium 15 stadiorum
 posuit. Iterum Plinius 5, s. 40: A-
 bydus oppidum, ubi angustię septem
 stadiorum. SCHN.

Αἰγαί εἰσι Valckenarius ad Hero-
 dot. 3, 117. Αἰγαίς B.C.V. Αἰγαίς
 D, et eraso a E. Ceteri Αἰγαίς.

ἃ] Addidi.

ὑπήκοοι ὄντες B.C.D.F.V. Ceteri

ὑπήκοα ὄντα.

μὲν ἂν Schæferus. Libri μὲν.
 μέλλοι] μέλλει V., quod malim.
 ἔσχε τοῦ μὴ ἐκπεπλήχθαι retinuit.
 Similiter Aristophan. Lysistr. 380:
 Σχήσω σ' ἐγὼ τῆς νῦν βοῆς. Conf. Valc-
 kenar. ad Herodotum 5, 101. SCHN.
 Apud Herodotum est: Τὸ μὴ ληλα-
 τῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε
 τότε, quod τοῦ scribi posse dicens
 Valck. ad exemplum loci Xenophon-
 tei rectius fortasse dicturus erat con-
 trarium. Nam etsi Anab. 3, 5, 11.
 quoque libri consentiunt in genitivo:
 Πᾶς γὰρ ἀσκὸς δύο ἄνδρας ἔξει τοῦ μὴ
 καταδύναι, nihilominus, si servandum
 μὴ, probabilis correctio τό. Sic ib.
 1, 3, 2: Κλέαρχος τότε μὲν μικρὸν ἐξέ-
 φυγε τὸ μὴ καταπετρωθῆναι, restitui
 ex optimo pro τοῦ μὴ, aliis bonis duo-
 bus omittentibus aut articulum aut
 particulam, ut hic B.D.F.V., qui τοῦ
 ἐκπεπλήχθαι, quod restitui. Eodem
 modo peccatum quum alibi, velut
 Anab. 2, 5, 22, tum apud Platon.
 Reip. 1, p. 354 B, ubi ἀπεσχόμην τὸ
 μὴ οὐκ ἐλθεῖν meliores pro τοῦ μὴ.

προηγόρευεν αὐτοῖς ὡς εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τοὺς Λακεδαιμονίους, πόλεμον ἐξοίσει πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπέιθοντο, Κόνωνι μὲν προσέταξε κωλύειν αὐτοὺς τὴν θάλατταν πλεῖν, αὐτὸς δὲ ἐδήου τὴν τῶν Ἀβυδηνῶν χώραν. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐπέραине πρὸς τὸ καταστρέφεσθαι, αὐτὸς μὲν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθε, τὸν δὲ Κόνωνα ἐκέλευεν εὐτρεπίζεσθαι τὰς καθ' Ἑλλησποντον πόλεις, ὅπως εἰς τὸ ἔαρ ὅτι πλείστον ναυτικὸν ἀθροισθεῖη. ὀργιζόμενος γὰρ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀνθ' ὧν ἐπετόνθει περὶ παντὸς ἐποιεῖτο ἐλθεῖν τε εἰς τὴν χώραν αὐτῶν καὶ τιμωρήσασθαι ὃ τι δύναιτο. καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐν τοιούτοις ὄντες διήγον' ἅμα [7] δὲ τῷ ἔαρι ναῦς τε πολλὰς συμπληρώσας καὶ ξενικὸν προσμισθωσάμενος ἔπλευσεν ὁ Φαρνάβαζός τε καὶ ὁ Κόνων μετ' αὐτοῦ διὰ νήσων εἰς Μῆλον, ἐκεῖθεν δὲ ὀρμώμενοι εἰς τὴν Λακεδαίμονα. καταπλεύσας δὲ πρῶτον εἰς Φεράς ἐδήωσε ταύτην τὴν χώραν· ἔπειτα καὶ ἄλλοσε ἀποβαίνων τῆς παραθαλαττίας ἐκακούργει ὃ τι ἐδύνατο. φοβούμενος δὲ τὴν τε ἀλιμενότητα τῆς χώρας καὶ τὰ τῆς βοήθειάς καὶ τὴν σπανοσιτίαν, ταχύ τε ἀνέστρεψε καὶ ἀποπλέων ὀρμίσθη τῆς Κυθηρίας εἰς Φοινικῶντα.

A.C.
393.

6. προηγόρευεν B.C.D.I.V. Ceteri προηγόρευσεν.

ἐκπέμψοιεν] ἐκπέμψειεν, οι super ei posito, F.

ἐξοίσει E. correctus. Qui pr. fortasse ἐξοίσειεν, ut V.

πρὸς αὐτούς] μετ' αὐτῶν A.C.E., unde κατ' αὐτῶν Morus. μετ' αὐτούς F. ὅπως] ὅπερ V.

χώραν] ἀρχὴν V.

7. τοιούτοις B.D. Ceteri τούτοις.

συμπληρώσας] πληρώσας V.

διὰ νήσων] Id est non per apertum mare Ægæum, sed medias per Cyclades, soletque articulus plerumque omitti, ut in simili ἐπὶ νήσων 6, 2, 12. Herodot. 8, 108. init.: Διὰ νήσων τραπομένους. V. ad Steph. Thes. v. Νῆσος. πρῶτον] πρῶτον μὲν B.

Φεράς C.D.F. "Messeniæ Pheras intelligi docuit etiam Bosius ad Cornelii Cononem c. 1." SCHN.

τὴν σπανοσιτίαν B.C.D.F.V. τὴν σπανοσιτίαν I. τῆς σπανοσιτίας E. correctus, τὰ τῆς σπανοσιτίας A. τὰ τῆς σπανοσιτίας Ald.

ὀρμίσθη] ὀρμήθη B.

Κυθηρίας — Φοινικῶντα] Κυθηρία,

scil. γῆ. Ipsa enim insula Κύθηρα dicitur, quamquam ex Antonini Itinerario p. 648. et Steph. Byz. Morus annotavit ipsam insulam etiam Κυθηρίαν dici. Scholia ad Thucydidem 4, 54. moment duas innesse urbes in insula, Κύθηρα, alteram Σκάνδειαν. Accurate ipse Thucydides c. 54. definit situm oppidi Cytherorum. Phœnicentem alibi non reperias facile in hac insula nominatum, sed aliud ejus promontorium, Πλαταμιστοῦντα, habet Pausanias 3, 23, 1. Portum Messeniæ non longe ab insulis Cœnussis Phœnicentem habet idem 4, 34, 12. Ceterum easdem res narrat Diodorus 14, 84. sub Olympiadis 96. anno 2: Οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα σὺν παντὶ τῷ στόλῳ κρίναντες πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀνέξυξαν καὶ τὰς Κυκλάδας νήσους προσαγαγόμενοι κατέπλευσαν ἐπὶ Κύθηρα τὴν νήσον. εὐθὺς δὲ ταύτης ἐξ ἐφόδου κρατήσαντες, τοὺς μὲν Κυθηρίους ὑποσπόνδους ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λακωνικὴν, αὐτοὶ δὲ καταλιπόντες τῆς πόλεως τὴν ἱκανὴν φρουρὰν ἔπλευον ἐπὶ Κορινθίους. ἐκεῖ δὲ καταπλεύσαντες τοῖς συνέδροις, διελέχθησαν περὶ ὧν ἡ-

8 ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες τὴν πόλιν τῶν Κυθηρίων φοβηθέντες μὴ [8]
κατὰ κράτος ἀλοῖεν ἐξέλιπον τὰ τείχη, ἐκείνους μὲν ὑποσπόν-
δους ἀφῆκεν εἰς τὴν Λακωνικὴν, αὐτὸς δ' ἐπίσκευσας τὸ τῶν
Κυθηρίων τείχος φρουρούς τε καὶ Νικόφημον Ἀθηναῖον ἀρμο-
στήν ἐν τοῖς Κυθήροις κατέλιπε. ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ εἰς
Ἴσθμὸν τῆς Κορινθίας καταπλεύσας, καὶ παρακελευσάμενος
τοῖς συμμαχοῖς προθύμως τε πολεμεῖν καὶ ἄνδρας πιστοὺς φαί-
νεσθαι βασιλεῖ, καταλιπὼν αὐτοῖς χρήματα ὅσα εἶχεν, ᾤχετο
9 ἐπ' οἴκου ἀποπλέων. λέγοντος δὲ τοῦ Κόνωνος ὡς εἰ ἐφῆ αὐτὸν [9]
ἔχειν τὸ ναυτικόν, θρέψοι μὲν ἀπὸ τῶν νήσων, καταπλεύσας
δ' εἰς τὴν πατρίδα συναναστήσοι τὰ τε μακρὰ τείχη τοῖς Ἀθη-
ναίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ τείχος, οὐ εἰδέναι ἔφη ὅτι Λα-
κεδαιμονίους οὐδὲν ἂν βαρύτερον γένοιτο, καὶ τοῦτο οὖν, ἔφη,
σὺ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις κεχαρισμένος ἔσει, τοὺς δὲ Λακεδαι-
μονίους τετιμωρημένος· ἐφ' ᾧ γὰρ πλείστα ἐπόνησαν, ἀτελὲς
αὐτοῖς ποιήσεις. ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἀκούσας ταῦτα ἀπέστειλεν
αὐτὸν προθύμως εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ χρήματα προσέθηκεν

θελον, καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι τού-
τοις μὲν χρήματα κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ
εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλευσαν. Ubi fœdus
cum Corinthiis ictum nullum aliud
esse potest quam ex quo deinde bel-
lum Corinthium ortum est, cuius ini-
tium ipse Diodorus retulit ad Olymp.
96. annum alterum. An alius scriptor
fœdus hoc memoraverit auctore Con-
none ictum ignoro; nec quidquam
annotavit ad Diodori locum Wesse-
lingius. Denique de eadem re Iso-
crates Panegyric. c. 33: Ἐνίκησαν μὲν
οἱ βάρβαροι ναυμαχοῦντες, ἤρξαν δὲ
τῆς θαλάττης, κατέσχον δὲ τὰς πλεί-
στας τῶν νήσων, ἀπέβησαν δ' εἰς τὴν
Λακωνικὴν, Κύθηρα δὲ κατὰ κράτος εἴ-
λον, ἅπασαν δὲ τὴν Πελοπόννησον κα-
κῶς ποιοῦντες περιέπλευσαν. SCHN.

8. Νικόφημον] Ita scripsi pro Νικό-
φηβον, ut est in libris omnibus, quod
nomen nullum unquam fuit, nec unde
derivetur habet. Diodorus 14, 81. de
Conone ait, antequam ad regem abi-
isset: Ἐπὶ τοῦ στόλου κατέστησεν
Ἱεράωνμον καὶ Νικόδημον Ἀθηναίους
ἄντας. Hieronymum illum fuisse pu-
to, quem ex Lysia et Ephoro στρατη-
γὸν fuisse annotavit Harpocratio.
Nicomedum Diodori eundem esse
cum Nicophemo Cononis familiaris-
simo et fidelissimo bellorum socio

puto, de quo multa Lysias super Ari-
stophanis bonis p. 621. 636. Habuit
etiam in Cypro, ut Conon, maximam
fortunarum suarum partem. Hunc
deinde Athenienses indicta causa cum
filio occiderunt et bona publicarunt,
ut colligere licet ex Lysia p. 616.
Rhamnusius fuit, ibidem p. 632: certe
ibi agrum habuit. SCHN.

Κυθήροις] Libri Κυθηρίοις.

εἰς Ἴσθμὸν] Ἴσθμὸν F.

καταλιπὼν] κατελιπὼν B. errore
compendii.

9. λέγοντος δὲ τοῦ Κόνωνος—ἔφη]
Cyrop. 6, 3, 17: Εἰπόντος δὲ Κύρου
ὅτι τούτων μὲν τοίνυν εἴη ἄλις, Ἄ δὲ
καιρὸς ἡμῖν εἰδέναι, ταῦτ', ἔφη, διηγοῦ,
ὦ Ἀράσπα. Infra 7, 4, 4.

ὡς addidit Castallo, omittunt libri
præter V., de quo tacetur ad ὡς.

θρέψοι B.C.D.E. pr. F.V. Ceteri
θρέψει.

συναναστήσοι B.C.D.E. pr. V. Ce-
teri συναναστήσει.

οὖν] μὲν F.

τοῖς μὲν] τοῖς B.

ἔσει] Libri ἔση.

αὐτοῖς] αὐτὸς Ald., corrigente I.
αὐτὸν male margo Stephani.

προσέθηκεν] Priori pecuniæ addi-
dit; alias προσέδωκε placeret magis.
SCHN. Est, misit cum pecunia, ut

- 10 αὐτῷ εἰς τὸν ἀνατειχισμόν. ὁ δὲ ἀφικόμενος πολὺ τοῦ τείχους [10] ὄρθωσε, τὰ τε αὐτοῦ πληρώματα παρέχων καὶ τέκτοσι καὶ λιθολόγοις μισθὸν διδοὺς, καὶ ἄλλο εἴ τι ἀναγκαῖον ἦν, δαπανῶν. ἦν μέντοι τοῦ τείχους ἅ καὶ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ ἄλλαι πόλεις ἐθελούσiai συνετείχισαν. οἱ μέντοι Κορίνθιοι ἀφ' ὧν ὁ Φαρνάβαζος κατέλιπε χρημάτων ναῦς πληρώσαντες καὶ Ἀγαθῖνον ναύαρχον ἐπιστήσαντες ἐθαλαττοκράτουν ἐν τῷ περὶ Ἀχαΐαν καὶ Λέχαιον κόλπῳ. ἀντεπλήρωσαν δὲ καὶ
- 11 οἱ Λακεδαιμόνιοι ναῦς, ὧν Ποδάνεμος ἦρχεν. ἐπεὶ δὲ οὗτος ἐν [11] προσβολῇ τινι γενομένην ἀπέθανε, καὶ Πόλλις αὖ ἐπιστολεύς ὧν τρωθεὶς ἀπῆλθεν, Ἑριππίδας ταύτας ἀναλαμβάνει τὰς ναῦς. Πρόαινος μέντοι Κορίνθιος τὰς παρ' Ἀγαθίνου παραλαβὼν ναῦς ἐξέλιπε τὸ ῥῖον Λακεδαιμόνιοι δ' αὐτὸ παρέλαβον. μετὰ δὲ τοῦτο Τελευτίας ἐπὶ τὰς Ἑριππίδου ναῦς ἦλθε, καὶ οὗτος αὖ τοῦ κόλπου πάλιν ἐκράτει.
- 12 Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούοντες ὅτι Κόνων καὶ τὸ τεῖχος [12]

Cyrop. 2, 4, 14: Εἰ θέλοις ἐμὲ πέμψαι ἰππέας μοι προσθεῖς.

10. ὄρθωσε] ἦρθωσε B.

τὰ αὐτοῦ πληρώματα] Adduxerat naves triremes 80 Conon, auctore Diodoro 14, 85. Olymp. 96. 3: 'Ο δ' οὖν Κόνων μισθωσάμενος πλῆθος τεχνιτῶν καὶ τὸν ἐκ τῶν πληρωμάτων ἕχλον εἰς ὑπηρεσίαν παραδοὺς ταχέως τὸ πλείστον μέρος τοῦ τείχους ἀφοκοδόμησε' καὶ γὰρ Θηβαῖοι πεντακοσίους τεχνίτας καὶ λιθοτόμους ἀπέστειλαν καὶ τινες ἄλλαι τῶν πόλεων παρεβοήθησαν. Favorinus apud Diogenem L. 2, 39. numerat annos sex a morte Socratis (Olymp. 95. 1/2) usque ad muros a Conone refectos. SCHN. Libri fere αὐτοῦ.

ἀφ' ὧν] ἐφ' ὧν B. I.

Ἀχαΐαν] Ἀχαϊαν B., ut 3, 3, 23. "Qua de scriptura vid. Lobeck ad Phrynichum p. 40, 41." SCHN. Et Thes. Steph. in v.

11. ὧν Ποδάνεμος ἦρχεν B. I. ὧν ποδος ἦρχεν F. ὧν ἦρχε Ποδος C. ὧν Ποδόμομος ἦρχεν D. ὧν Πολίμαρχος εἶρχεν E. ὧν Πολέμαρχος ἦρχεν A. ὧν ἦρχε (sic) Πολέμαρχος Ald. ὧν Πρόξενος ἦρχεν V. "Podanemum Phliasium, ξένον Archidami regis, nominat Xenophon. 5, 3, 13." SCHN. προσβολῇ] προβολῇ B. C.

γενομένη D. F. V. γενομένους B. hoc compendio γενομ^ς X, cui similes saepe litteræ η et a in fine vocabulorum. Ceteri γερόμενος.

Πόλλις] Πόλλις B. C. F.

Ἑριππίδας] Ἑριππίδας Ald. hic et infra, ubi sic B. D. "Diodorus 14, 38. Ἑριπίδαν nominat aliquem, qui an idem sit cum eo quem idem 15, 30. duccm contra Neogenem Hestiaeorum tyrannum missum Olymp. 100, 4. ait Ἑθριππίδαν, et quem nominat Polyænus 2, 21, dubitari potest." SCHN.

Πρόαινος] Causam subitæ, ut videtur, nauarchorum successionis non indicavit Xenophon. An ea in anni civilis vicissitudine fuit? Teuletiam certe nauarchum una cum fratre Agesilao eodem anno Corinthios oppugnasse annotavit supra Noster 4, 4, 19. qui annus fuit tertius Olympiadis 96. seu ex rationibus Dodwelli 96 2/3. SCHN.

παραλαβὼν] λαβὼν V.

καὶ] κἀν, ut videtur, pr. B.

αὐ τοῦ κόλπου πάλιν B. F. V. αὐ τοῦ κόλπου D. πάλιν αὐ τοῦ κόλπου C. τοῦ κόλπου αὐ E. τοῦ κόλπου πάλιν I. Ceteri τοῦ κόλπου πάλιν αὐ.

12. ἀκούοντες B. C. D. F. I. Ceteri ἀκούσαντες.

τοῖς Ἀθηναίοις ἐκ τῶν βασιλέως χρημάτων ἀνορθοίη, καὶ τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῶν ἐκείνου τρέφων τὰς τε νήσους καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ παρὰ θάλατταν πόλεις Ἀθηναίοις εὐτρεπίζοι, ἐνόμισαν, εἰ ταῦτα διδάσκοιεν Τιρίβαζον βασιλέως ὄντα στρατηγὸν, ἢ καὶ ἀποστήσαι ἂν πρὸς ἑαυτοὺς τὸν Τιρίβαζον ἢ παῦσαι γ' ἂν τὸ Κόνωνος ναυτικὸν τρέφοντα. γνόντες δὲ οὕτω, πέμπουσιν Ἀνταλκίδαν πρὸς τὸν Τιρίβαζον, προστάξαντες αὐτῷ ταῦτα διδάσκειν καὶ πειράσθαι εἰρήνην τῇ πόλει ποιέισθαι πρὸς βασι-
 13 λέα. αἰσθόμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἀντιπέμπουσι πρέσβεις [13] μετὰ Κόνωνος Ἐρμογένην καὶ Δίωνα καὶ Καλλισθένην καὶ Καλλιμέδοντα. συμπαρεκάλεσαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων πρέσβεις· καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τε Βοιωτῶν καὶ Κορίνθου καὶ
 14 Ἀργούς. ἐπεὶ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ὁ μὲν Ἀνταλκίδας ἔλεγε πρὸς τὸν [14] Τιρίβαζον ὅτι εἰρήνης δεόμενος ἤκοι τῇ πόλει πρὸς βασιλέα, καὶ ταύτης οἷα σπερ βασιλεὺς ἐπεθύμει. τῶν τε γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ

τὰς τε νήσους B.C.D.E.F.I.V. Ceteri τὰς νήσους.

εὐτρεπίζοι] εὐτρεπίζειν D.

ἐνόμισαν B.E. secunda manu, F. Ceteri ἐνόμιζον.

Τιρίβαζον] Τηρίβαζον D.V. et infra. "Cum Tiribazo fuerunt multi Græci, qui post Cononis victoriam adjunxissent se ejus exercitui videntur. Isocrates Panegyrici c. 37: Τῶν τε μετὰ Τιριβάζου στρατενομένων καὶ τοῦ περὶ τὸ χρησιμώτατον ἐκ τῶνδε τῶν τόπων ἤθροισται." SCHN.

βασιλέως ὄντα στρατηγὸν] Is igitur Pharnabazi imperio subjectus non fuit, nec satrapa fuisse videtur: tamen Κύπρον σατράπην vocat Polyænus 7, 19, ubi dolo interfectum ab Oronta narrat. SCHN.

ἀποστήσαι] Libri ἀποστήναι. Unde πείσειαν post ἑαυτοὺς interposuit corrector Aldinus, ut alius apud Diodor. 20, 102, μετοικίσας in μετοικήσας corruptum in πείσας μετοικῆσαι depravit.

παῦσαι] παῦσαι B.

παῦσαι γ' ἂν τὸ Κόνωνος] Pharnabazi nomen hic interponi voluit Morus: sed si Tiribazus Cypri satrapa fuit, et Cononis apparatus juvit, facile eum potuerunt ab Atheniensibus abalienare Lacedæmonii, etiam invito Pharnabazo. Difficultas omnis est in

dignitate Tiribazi. Suspiciari licet e s. 17: Στρούθαν ἐπιμελησόμενον τῶν κατὰ θάλατταν missum a rege in locum Tiribazi præfuisse nauticis copiis. Sed infra 5, 1, 28: Ἦλθον δὲ καὶ αἱ ἀπὸ Ἰωνίας (ναῦς), ὅσας ἐγκρατὴς ἦν Τιρίβαζος: unde apparet Tiribazum saltem post reditum satrapam Ionie factum præfuisse, nisi jam antea eam imperio suo una cum Cyprio subjectam habuit. SCHN.

αὐτῷ B.C.D.E.F.I.V. Ceteri αὐτόν.

εἰρήνην τῇ πόλει ποιέισθαι] Pro ποιεῖν dictum. Usus mediæ Sturzii Lexicon excusat, quoniam pax ad ipsum quoque Antalcidam pertinuerit. SCHN. Aristoph. Ach. 51: Ἐμοὶ δ' ἐπέτρεψαν οἱ θεοὶ σπονδὰς ποιέισθαι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνω· et in Ravennati 58: Ὅστις ἡμῖν ἤθελε σπονδὰς ποιέισθαι καὶ κρεμάσαι τὰς ἀσπίδας, ubi ποιῆσαι ceteri cum Phrynico Bekk. An. p. 45, 6; tum 131: Ἐμοὶ σὺ ταυτασί λαβὼν ὀκτὼ δραχμὰς σπονδὰς ποιῆσαι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνω.

13. Ἐρμογένην] Libri Ἐρμογένη et mox Καλλισθένην. Vid. ad 7, 1, 32.

14. εἰρήνης B.D.F.I.V. Ceteri καὶ εἰρήνης.

οἷα σπερ] οἷα σπερ B. οἷα σπερ V.

Ἑλληνίδων πόλεων Λακεδαιμονίους βασιλεῖ οὐκ ἀντιποιεῖσθαι, τὰς τε νήσους ἀπάσας καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἀρκεῖν σφίσιν αὐτονόμους εἶναι. καίτοι, ἔφη, τοιαῦτα ἐθελόντων ἡμῶν, τίνος ἂν ἔνεκα πρὸς ἡμᾶς [οἱ Ἕλληνες ἢ] βασιλεὺς πολεμοῖη ἢ χρήματα δαπανῶη; καὶ γὰρ οὐδ' ἐπὶ βασιλείᾳ στρατεῦσθαι δυνατὸν οὔτε Ἀθηναίοις μὴ ἡγουμένων ἡμῶν οὔθ' ἡμῖν αὐτονόμων 15 οὐσῶν τῶν πόλεων. τῷ μὲν δὲ Τιριβάζῳ ἀκούοντι ἰσχυρῶς [15] ἤρεσκον οἱ τοῦ Ἀνταλκίδου λόγοι· τοῖς δὲ ἐναντίοις λόγος ταῦτ' ἦν. οἳ τε γὰρ Ἀθηναῖοι ἐφοβούντο συνθέσθαι αὐτονόμους εἶναι τὰς πόλεις καὶ τὰς νήσους, μὴ Δῆμον καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου στερηθεῖεν, οἳ τε Θηβαῖοι, μὴ ἀναγκασθείησαν ἀφείναι τὰς Βοιωτίδας πόλεις αὐτονόμους, οἳ τ' Ἀργεῖοι, οὐδ' ἐπεθύμουν, οὐκ ἐνόμιζον ἂν τὴν Κόρινθον δύνασθαι ὡς Ἄργος ἔχειν τοιούτων συνθηκῶν καὶ σπονδῶν γενομένων. αὕτη μὲν ἡ εἰρήνη οὕτως ἐγένετο ἀτελής, καὶ ἀπῆλθον οἴκαδε ἕκαστος.

βασιλεῖ] βασιλεὺς B. βασι^{λο} D. i. e. βασιλεί.

ἂν] om. Ald., corrigente I.

ἡμᾶς] ἡμᾶς V.

οἱ Ἕλληνες ἢ] Hæc verba Morus delenda censuit et inclusit: Weiskius Græcos Asiaticos intelligendos putat. SCHN. Si servanda essent, addendum foret διαφέρουτο.

οὐδ' ἐπὶ Leonclavius. Libri οὐδέ. Vectig. 4, 6: Καὶ γὰρ οὐδ' ὥσπερ ὅταν πολλοὶ χαλκοτύποι γένωνται, ἀξίων γενομένων τῶν χαλκευτικῶν ἔργων καταλύονται οἱ χαλκοτύποι.

οὔθ' B.D. Ceteri οὔτε.

15. μὲν δὲ] μὲν V.

λόγοις] λόγοι Stephanus, Wolfius ad Demosthenis Leptineam p. 319, λόγος eo sensu quo Demosthenes ταῦτα λόγους καὶ φλυαρίας, et Cicero in Pison. 27. verba atque ineptias dixerint. Verum ea quæ sequuntur aliena puto esse ab eo sensu. Kæperenus legebat τοῖς δ' ἐναντίοις οὐ βουλομένοις ταῦτ' ἦν. Possis etiam τοῖς δὲ τῶν ἄλλων λόγους ἐναντία ταῦτ' ἦν conjicere. Equidem open codicum exspectandam censeo. SCHN. Scripsi λόγος. Non dissimilis repetitio vocabuli 7, 1, 26.

συνθέσθαι] τὸ συνθέσθαι V.

αὐτονόμους εἶναι τὰς νήσους B.D. F.V., omissis τὰς πόλεις καὶ, quæ de-sunt I. et pr. E., etiam εἶναι supra

versum ponenti. Ceteri αὐτονόμους τὰς πόλεις καὶ τὰς νήσους εἶναι.

Σκύρου] Σκίρου A.C.E. Ald. "In fœdere videntur hæc insulæ ubique nominatæ fuisse, easdemque conjunctim nominant Oratores Attici. Sed præter eas quæ nominantur multæ parvæ earum numero et imperio comprehendebantur, quas interdum singulas cum contemptu illi nominant. Ita Plato in Menexeno p. 245 A: Τειχισαμένη δὲ καὶ ναυπηγησαμένη, ἐκδεξαμένη τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ ἠναγκάσθη πολεμεῖν, ὑπὲρ Παρίων ἐπόλεμει Λακεδαιμονίους. Isocrates Panegyric. c. 37: Περὶ μὲν τῶν Κυκλάδων νήσων ἀμφισβητοῦμεν. Utrumque locum interpretes nuperrimi aut silentio prætermiserunt aut male interpretati sunt." SCHN.

οὐδ' ἐπεθύμουν] Nimis hæc mihi abrupta videtur oratio. Conjicio fuisse scriptum: Τυγχάνει ὥστε Κόρινθον Ἄργος ἔχειν. Supra 4, 4, 6: Καὶ Ἄργος ἀπὸ Κόρινθον τὴν πατρίδα αὐτῶν ὀνομάσθη. 4, 4, 5: Ὡς Ἄργους τῆς Κόρινθον ὄντος. Infra c. 8, 34: Οἱ Ἀργεῖοι τὴν Κόρινθον Ἄργος ἐπεποίητο. SCHN.

ὡς Leonclavius, post quem sequens τ' delevit Morus. Libri enim ὥστ' ὡς τ', excepto V.

Ἄργος] Ἄργους B.

- 16 Ὁ μέντοι Τηρίβαζος τὸ μὲν ἄνευ βασιλέως μετὰ Λακεδαι- [16]
 μονίων γενέσθαι οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ ἡγήετο εἶναι· λάθρα γε
 μέντοι ἔδωκε χρήματα Ἀνταλκίδα, ὅπως ἂν πληρωθέντος ναυ-
 τικοῦ ὑπὸ Λακεδαιμονίων οἱ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι
 αὐτῶν μᾶλλον τῆς εἰρήνης προσδέοιντο, καὶ τὸν Κόνωνα ὡς
 ἀδικούντά τε βασιλέα καὶ ἀληθῆ λεγόντων Λακεδαιμονίων
 εἶρξε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀνέβαινε πρὸς βασιλέα, φράσων ἅ τε
 λέγοιεν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὅτι Κόνωνα συνειληφὼς εἶη ὡς
 ἀδικούντα, καὶ ἐρωτήσων τί χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων ἀπάντων.
- A. C. 17 καὶ βασιλεὺς μὲν, ὡς Τηρίβαζος ἄνω παρ' αὐτῷ ἦν, Στρούθαν [17]
 392. καταπέμπει ἐπιμελησόμενον τῶν κατὰ θάλατταν. ὁ μέντοι
 Στρούθας ἰσχυρῶς τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμαχοῖς τὴν
 γνώμην προσεῖχε, μεμνημένος ὅποσα κακὰ ἐπεπόνθει ἡ βασι-
 λέως χώρα ὑπ' Ἀγησιλάου. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ ἐώρων
 τὸν Στρούθαν πρὸς ἑαυτοὺς μὲν πολεμικῶς ἔχοντα, πρὸς δὲ
 τοὺς Ἀθηναίους φιλικῶς, Θίβρωνα πέμπουσιν ἐπὶ πολέμῳ
 πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ διαβάς τε καὶ ὀρμώμενος ἐξ Ἐφέσου τε καὶ
 τῶν ἐν Μαιάνδρον πεδίῳ πόλεων Πιρήνης τε καὶ Λευκόφρυνος
 18 καὶ Ἀχιλλείου, ἔφερε καὶ ἦγε τὴν βασιλέως. προϊόντος δὲ τοῦ [18]

16. Τηρίβαλος Β.

αὐτῷ] αὐτῷ plerique.

γε μέντοι] μέντοι V.

εἶρξε] ἦρξε A. εἶρξαι B. εἶρξε D.
 correctus in syllaba priori, simili lit-
 teræ η. Ceteri εἶρξε. "Diodorus 14,
 85: Καὶ πρόφασιν μὲν λαβὼν, ὅτι ταῖς
 βασιλικαῖς δυνάμεσι τὰς πόλεις Ἀθη-
 ναίοις κατακτᾶται, προαγόμενος δ' αὐ-
 τὸν εἰς Σάρδεϊς συνέλαβε καὶ δῆσας εἰς
 φυλακὴν κατέθετο. Isocrates Panegyric.
 c. 41. ἐπὶ θανάτῳ συλλαβεῖν dixit;
 sed Cornelius Nepos in Conone c. 5.
 auctore Dinone refert effugisse Cononem,
 dubium Tiribazo sciente an imprudente.
 Dinonis auctoritatem confirmat Lysias
 super Aristophanis bonis p. 638: Ὁ γὰρ Κόνωνος
 θάνατος καὶ αἱ διαθηκῆαι, ἃς διέθετο
 ἐν Κύπρῳ. deinde p. 640: Αὐτὸς γὰρ
 ἐν τῇ νόσῳ ὧν εὐφρονῶν ἦσθετο. Ubi,
 etsi cum Marklando legas ἐν τῇ νόσῳ
 ὧν—διέθετο, sensum tamen vix ita
 mutaveris ut testimonium Lysiae de
 morte Cononis in Cypro insula plane
 tollas." SCHN.

17. αὐτῷ] ἑαυτῷ B.D.E.F.V.

Στρούθαν hic et paullo post B.

ὅποσα] ὅσα B.

κακὰ ἐπεπόνθει ἡ βασιλέως χώρα
 B.C.D.E.F.V. Ceteri κακὰ ἡ τοῦ
 (articulum om. I.) βασιλέως χώρα
 ἐπεπόνθει.

πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους B.C.D.E.
 F.I.V. Ceteri πρὸς Ἀθηναίους δέ.

Θίβρωνα B.D.E. pr. F.V., hic quidem
 semper. Ceteri Θίμβρωνα. "Res
 gestæ pertinent ad Olymp. 96, 4, vel
 ad Ol. 97½. Conf. Dodwelli Annales
 sub anno 19." SCHN.

ἐξ Ἐφέσου] Diodorus 14, 99: Ὁς
 κατέλαβε τὸ χωρίον Ἴόνδα καὶ Κορησον
 ὄρος ὑψηλόν, Ἐφέσου ἀπέχον στα-
 δίοις τετταράκοντα, ubi Wesseling.
 malebat Πρίωνα legere quam Ἴόνδα.
 SCHN.

Ἀχιλλείου] Non Achilleum oppidum
 juxta tumulum Achillis conditum a
 Mytilenæis, apud Plinium 5, 33,
 sive πόλιν ἐν τῷ Σιγείῳ apud Stephanum
 Byz., de quo Wesseling. et Valckenar.
 ad Herodot. 5, 94, ut opinatus erat
 Schneiderus, sed oppidum juxta Prienen
 hic et supra 3, 2, 17.

χρόνου κατανόησας ὁ Στρούθας ὅτι Θίβρων βοηθοίη ἐκάστοτε ἀτάκτως καὶ καταφρονητικῶς, ἔπεμψεν ἱππέας εἰς τὸ πεδίον καὶ καταδραμόντας ἐκέλευσε περιβαλλομένους ἐλαύνειν ὃ τι δύνανται. ὁ δὲ Θίβρων ἐτύγχανεν ἐξ ἀρίστου διασκηῶν μετὰ
 19 Θερσάνδρου τοῦ αὐλητοῦ. ἦν γὰρ ὁ Θέρσανδρος οὐ μόνον αὐ- [19]
 λητῆς ἀγαθός, ἀλλὰ καὶ ἀλκῆς, αἶτε λακωνίζων, ἀντεποιοίετο. ὁ δὲ Στρούθας, ἰδὼν ἀτάκτως τε βοηθοῦντας καὶ ὀλίγους τοὺς πρώτους, ἐπιφαίνεται πολλοὺς τε ἔχων καὶ συντεταγμένους ἱππέας, καὶ Θίβρωνα μὲν καὶ Θέρσανδρον πρώτους ἀπέκτειναν· ἐπεὶ δ' οὗτοι ἔπεσον, ἐτρέψαντο καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα, καὶ διώκοντες παμπληθεῖς κατέβαλον, ἦσαν δὲ οἱ καὶ ἐσώθησαν αὐτῶν εἰς τὰς φιλίας πόλεις. καὶ πλέονες διὰ τὸ ὄψε αἰσθέσθαι τῆς βοηθείας *πολλάκις γὰρ, καὶ τότε, οὐδὲ παραγγείλας τὴν βοήθειαν ἐποιήσατο. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐγεγένητο. [20]

A.C. 20 Ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Λακεδαίμονα οἱ ἐκπεπτωκότες Ῥοδίων
 391.

dici Meinek. Exercit. 1, p. 5, colligit ex verbis Athenæi 2, p. 43 D: Ἄριστόςβουλος ὁ Κασσανδρεὺς φησιν ἐν Μιλήτῳ κρήνην εἶναι Ἀχιλλεῖον καλουμένην. Ex quibus conjicit etiam oppidum ab Achille appellatum iisdem in regionibus fuisse, diversum ab φρουρίῳ Ἀχιλλεῖῳ πλησίον Σμύρνης, apud Steph. Byz., quod Morus intellexerat.

18. Θίβρων B. ὁ Θίβρων D. E. pr. F.V. ὁ Θίμβρων I. βοηθοίη] βοηθειη, supra scripto οι, F. ἐξίοι V. καταδραμόντας] Contra Diodorus: Τοῦ Θίμβρωνος μετὰ μέρος τῆς δυνάμεως ἐξελθόντος καὶ πολλὴν περιβαλλομένου λείαν, ἐπελθὼν ὁ Στρούθας etc. SCHN.

Θίβρων F. Ceteri Θίμβρων. ἀρίστου] ἀρίστου B. διασκηῶν] Recte Morus e tentorio discedere interpretatur, ut Cyropæd. 3, 1, 38: Διασκηνοῦντων μετὰ τὸ δεῖπνον. SCHN.

Θερσάνδρου] Polyænus 6, 10. de Alexandro, Ἐιολιδίς præfecto: Μισθωσάμενος τῶν ἀπ' Ἰωνίας τοὺς ἀρίστους ἀγωνιστὰς, αὐλητὰς μὲν Θέρσανδρον καὶ Φιλόξενον, ὑποκριτὰς δὲ Καλλιπιδὴν καὶ Νικόστρατον, θεῶν ἐπήγχιε. πρὸς μὲν οὖν τὴν δόξαν τῶν ἀγωνιστῶν συνέδραμον ἐκ τῶν πόλεων ἄπαντες. ἐπεὶ δὲ πλήρης τὸ θέατρον ἦν,

παραστήσας τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς βαρβάρους, μεθ' ὧν ἐφρούρει τὰ χωρία, πάντας τοὺς θεατὰς συλλαβῶν αὐτοῖς παισὶ καὶ γυναιξί, λύτρα μεγάλα λαβὼν τοὺς μὲν ἀπέλυσεν, αὐτὸς δὲ τὰ χωρία Θίβρωνι δοὺς ἀπηλλάγη. Thibronis meminit, ut agnoscas eundem esse hominem qui ad numerum τῶν Διοιοσιακῶν τεχνιτῶν pertinuisse videtur, quos in Ionia Lysander olim multis honoribus auxerat. SCHN.

ἀλκῆς Leonclavius. Libri ἀλκῆς ἰσχύος.

19. ἰδὼν ἀτάκτως] ἀτάκτως ἰδὼν E. καὶ συντεταγμένους ἱππέας B.C.D. E.F.I.V. Ceteri ἱππέας καὶ (hoc om. A. Ald.) συντεταγμένους.

Θίβρωνα B.D.F. Ceteri Θίμβρωνα. κατέβαλον] κατέβαλλον F.

δὲ οἱ καὶ] δὲ καὶ οἱ B. τῆς βοηθείας] Addendum Leonclavius censuit ἀπελείποντο. Morus tale quid: Ne adfuerant quidem conflictui. SCHN.

καὶ τότε] Ante καὶ litteram erasit E. "Morus addit ὡς, ut sit ὡς καὶ τότε." SCHN.

οὐδέ] οὐ B. 20. Ῥοδίων] Diodorus 14, 97, qui Cononis res mari gestas accuratius multo enarravit, sub Olymp. 96, 1, cum Agesilanus in Asia esset, Rhodios se Cononi adjunxisse narrat, ejecto Lacedæmoniorum præsidio, et, ut vi-

ὑπὸ τοῦ δήμου, ἐδίδασκον ὡς οὐκ ἄξιον εἶη περιδεῖν Ἀθηναίους Ῥόδον καταστρεψαμένους καὶ τσοαύτην δύναμιν συνθεμένους. γνόντες οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡς εἰ μὲν ὁ δῆμος κρατήσοι, Ἀθηναίων ἔσται Ῥόδος ἅπασα, εἰ δὲ οἱ πλουσιώτεροι, ἑαυτῶν, ἐπλήρωσαν αὐτοῖς ναῦς ὀκτώ, ναύαρχον δὲ Ἐκδικον ἐπέστησαν.

- 21 *συνεξέπεμψαν δ' ἐπὶ τούτων τῶν νεῶν καὶ Διφρίδαν. ἐκέλευσαν* [21] *δ' αὐτὸν διαβάντα εἰς τὴν Ἀσίαν τὰς τε Θίβρωνα ὑποδεξαμένας πόλεις διασώζειν, καὶ στράτευμα τὸ περισωθὲν ἀναλαβόντα καὶ ἄλλο, εἰ ποθεν δύναιτο, συλλέξαντα πολεμεῖν πρὸς Στρούθαν. ὁ μὲν δὴ Διφρίδας ταῦτ' ἐποίει, καὶ τὰ τ' ἄλλα ἐπετύγχανε καὶ Τιγράνην τὸν τὴν Στρούθα ἔχοντα θυγατέρα πορευόμενον εἰς Σάρδεις λαμβάνει σὺν αὐτῇ τῇ γυναικί, καὶ χρημάτων πολλῶν ἀπέλυσεν ὥστ' εὐθὺς ἐντεύθεν εἶχε μισθοδο-*
- 22 *τεῖν. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ εὐχαρὶς τε οὐχ ἦπτον τοῦ Θίβρωνος,* [22]

detur, ejectionis simul civibus Lacedæmoniorum studiosis. Deinde c. 97. sub Olympiadis 97. anno 2. Lacedæmoniorum studiosos Rhodios narrat ejectionis eos qui cum Atheniensibus fecerant, eosque facto prælio vicisse; postea Lacedæmonia misisse legatos, qui auxilium a Lacedæmoniis petent; atque hos submisisse triremes septem cum tribus Spartiatis, Philodico, Diphila et Eudocimo, qui rempublicam Rhodiorum componerent. Wesselingius recte hic admonuit Eudocimum esse qui Xenophonti Ecdicus, et Diphilam qui huic Diphridas audit. Diphridam in prælii ad Coroneam mentione memorat Plutarchus Apophth. p. 212 A., ut ad 4, 3, 15. admonui, nescio an eundem. Diodori locum si animadvertisset Dodwellus, conjectura non opus habebat, ut hæc auxilia cum Ecdico navarcho missa Rhodiis ad annum 2, Olympiadis 97. referret. SCHN.

καταστρεψαμένους B.C.D.E.F.V. Ceteri *καταστρεφόμενοι*.

συνθεμένους] *προσθεμένους* S. H. Rinkes Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849, d. 15 Novemb. propositis p. 2, 3. ὁ δῆμος κρατήσοι B.D.E.F.V. Ceteri *κρατήσοι ὁ δῆμος*.

ἑαυτῶν B.C.D.F.I.V. Ceteri *αὐτῶν*.

21. *συνεξέπεμψαν* B.C.D.E., qui *ξυνεξέπεμψαν* pr., F.I.V. Ceteri *ξυνέπεμψαν*.

τούτων τῶν νεῶν B.D.E.I. Ceteri *τῶν νεῶν τούτων*.

Θίβρωνα B.D.F. Ceteri *Θίμβρωνα. ὑποδεξαμένας πόλεις*] Conf. Polyæn. 6, 10, supra ad s. 18. citatum.

καὶ στράτευμα bis ponit B.

στράτευμα B.D.I.V. Ceteri *στράτευμα δέ*.

τὸ om. E.F.

Στρούθαν B.D.V. Ceteri *τὸν Στρούθαν*.

Στρούθα] *Στρούθαν* B.

τὰ τ' ἄλλα B.D.I.V. *τά τε ἄλλα* E. ταῦτα F. Ceteri *τἄλλα*.

αὐτῇ τῇ γυναικί B.D.E.F.I.V. *αὐτῇ γυναικί* C. Ceteri *γυναικί*.

22. *ἀνὴρ*] *ἀνὴρ* B.C.D.E. pr., F. Prisciani 18, 23, 182, vol. 2, p. 159 ed. Krehl. codex Monac. infra cit. Ceteri ὁ ἀνὴρ. Vid. annot. ad 4, 1, 40; 4, 19. 7, 5, 8. Eadem crasis servata aliquoties in libris Econ. 20, 4, alibi abolita aut spiritu aspero in lenem mutato, ut Cyrop. 2, 3, 15, ubi ἀνδρες restituit Schneiderus, aut divisa scriptura ὁ ἀνὴρ, ut Anab. 7, 8, 10; Cyrop. 3, 2, 25, ubi est varietas ἀνὴρ. Haud dubie enim talia, etiamsi dividerentur scribendo, semper pronuntiata fuerunt conjunctim, ut elisio sæpissime negligitur in libris etiam poetarum.

Θίβρωνος B.D.E.F.I. et Prisciani cod. Monac. Ceteri *Θίμβρωνος*.

μᾶλλον τε συντεταγμένος καὶ ἐγχειρητικώτερος στρατηγός. οὐδὲ γὰρ ἐκράτουν αὐτοῦ αἱ τοῦ σώματος ἡδοναί, ἀλλ' αἰεὶ πρὸς ᾧ εἶη ἔργω, τοῦτο ἔπραττεν. ὁ δ' Ἐκδικος ἐπεὶ εἰς τὴν Κνίδον ἔπλευσε καὶ ἐπύθετο τὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ δῆμον πάντα κατέχοντα, καὶ κρατοῦντα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, διέπλεον διπλασίαις τριήρεσιν ἢ αὐτὸς εἶχεν, ἡσυχίαν ἤγεν ἐν τῇ Κνίδῳ.

A. C. 23 οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ ἤσθοντο αὐτὸν ἐλάττω ἔχοντα δύ- [23]
390.

ναμιν ἢ ὥστε τοὺς φίλους ὠφελεῖν, ἐκέλευσαν τὸν Τελευτίαν σὺν ταῖς δώδεκα ναυσὶν αἷς εἶχεν ἐν τῷ περὶ Ἀχαΐαν καὶ Λέχαιον κόλπῳ περιπλεῖν πρὸς τὸν Ἐκδικον, κάκεινον μὲν

μᾶλλον τε] Priscianus loco cit. δὲ habet, quod recepissim, si εὐχαρῖς μὲν antecessisset. Idem ex h. l. deinceps non στρατηγός, sed ἀρετῆς laudavit. Thucyd. 5, 9: Ἐν τῷ ἀνειμένῳ αὐτῶν τῆς γνώμης καὶ πρὶν ξυνταχθῆναι μᾶλλον τὴν δόξαν. SCHN. Frustra Dobræus ad Aristoph. Plut. 325. malebat συντεταγμένος. Verba Prisciani sunt: "Attici ἐγχειρητικώτερος ἀρετῆς. Xenophon Ἑλληνικῶν Δ: Ἦν δὲ οὗτος ὁ (hoc om. codex Monac. apud Spengel. ad Varro-nem p. 651.) ἀνὴρ εὐχαρῖς τε οὐχ ἦττον τοῦ Θίμβρωνος (codex Monac. EYXAPICE OYΔEN NTTON TOY EIBPΩNOC), μᾶλλον δὲ συντεταγμένος καὶ ἐγχειρητικώτερος ἀρετῆς." Quibus comparat *Expers virtutis* et *Expere-riens causarum* apud Latinos. Eodem referendus Pollux 2, 154: Ἐπιχειρηταὶ δὲ Θουκυδίδης, καὶ ἐγχειρητικώτερος ἀρετῆς Ξενοφῶν, sive ita scripsit sive ἐγχειρητικώτερος. Est igitur inveteratum librorum, quibus aut nos utimur aut grammatici utebantur, vitium, quod facile explicatur ex frequenti confusione qualis infra notabitur 5, 2, 25, de ἀρχηγός in στρατηγός corrupto et cernitur in ἀρχή cum ἀρετῇ permutato apud Theognin v. 30, ut dixi ad Thes. Stephani v. Ἔλκω, vol. 3, p. 752 C, et alibi. Δὲ autem pro τε exhibet etiam Lexicon Septemvirale et Stephanus in Thes. v. Ἐγχειρητικός. Neque opus est dici hoc quoque recte habere recipiendumque fore, si satis certa esset librorum Prisciani auctoritas, quibus non tantum ego hic tribui quantum 4, 4, 16. Vid. annot. ad 6, 5, 30.

αἱ τοῦ σώματος ἡδοναί] Alibi Xen. αἱ διὰ τοῦ σώματος ἡδοναί dixit. Conf. ad Comment. 4, 5, 3. Aristides vol. 2. p. 176: Ἐκρατεῖτο δ' ὑπὸ τῶν τοῦ σώματος ἡδονῶν, ὥσπερ Βρίθωνα τὸν Σπαρτιάτην ἦδη τυνὲς ἠτιάσαντο. ubi recte codex Θίβρωνος. Vide ibi scholia. SCHN.

εἶη B.D.E. pr. Ceteri ἤει.

Κνίδον] Diodorus l. c. Lacedæmonios Rhodiis submissos ait primum Samum appulisse, eamque urbem a fide Atheniensium abalienasse; deinde Rhodiorum rempublicam constituisse; postea addit Lacedæmonios, rebus prospere cedentibus ipsis, imperium maris iterum adspirasse, classem collegisse, et paulatim socios sibi adjunxisse. Igitur in Samum, Cnidum et Rhodum navigasse atque ita collectas instruxisse naves 27. SCHN.

διέπλεον B.D.I.V. et ante θάλατταν ponens A. Ceteri καὶ διέπλεον. Ad quæ Æm. Portus: "Legendum potius videtur διαπλέοντα, quod participium cum illis præcedentibus κατέχοντα et κρατοῦντα jungendum. Vel constructionem mutatam vel anacoluthon esse dicemus." Sic Morus, qui καὶ δὴ ἔπλεον scribens parenthesis fecit usque ad εἶχεν. Sed fortasse διέπλεον scribendum πλέον ἢ.

ἤγεν] εἶχεν F.V.

23. ἔχοντα δύναμιν B.D.V. Ceteri δύναμιν ἔχοντα.

κόλπῳ] Factum hoc vere anni Xenophonteῖ 22. Olymp. 97, 3, contra Dodwellum censuit Manso Spartæ vol. 3, part. 2, p. 203. SCHN.

ἀποπέμψαι, αὐτὸν δὲ τῶν τε βουλομένων φίλων εἶναι ἐπιμε-
 λείσθαι καὶ τοὺς πολεμίους ὅ τι δύναίτο κακὸν ποιεῖν. ὁ δὲ
 Τελευτίας ἐπειδὴ ἀφίκετο εἰς τὴν Σάμον, προσλαβὼν ἐκέιθεν
 24 ναῦς ἔπλευσεν εἰς Κνίδον, ὁ δὲ Ἐκδικος οἴκαδε. ὁ δὲ Τελευτίας [24]
 ἔπλει εἰς τὴν Ῥόδον, ἤδη ἔχων ναῦς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι· πλέων δὲ
 περιτυγχάνει Φιλοκράτει τῷ Ἐφιάλτου πλέοντι μετὰ δέκα

ἐπειδὴ B.D.I. Ceteri ἐπέι.
 εἰς Κνίδον ἔπλει] εἰς Κνίδον οἴκαδε.
 αὐτὸς δ' ἔπλει B.D. et, qui ἔπλευσεν,
 V. εἰς Κνίδον ὁ δὲ Ἐκδικος οἴκαδε,
 αὐτὸς δὲ ὁ Τελευτίας ἔπλει E. εἰς Κνί-
 δον οἴκαδε, αὐτὸς δὲ ἔπλει L. εἰς Κνί-
 δον οἴκαδε I., de quo tacetur ad ce-
 tera. "Ut B.D., margo Leonclavii.
 Videtur igitur voluisse scribi: Ἐπλευ-
 σεν ὁ μὲν Ἐκδικος εἰς Κνίδον οἴκαδε,
 αὐτὸς δ' ἔπλει. Sed sana omnia præ-
 stat locus Diodori 14, 97." SCHN.
 Qui dicit: Οἳτοι μὲν οὖν εἰς τε Σάμον
 καὶ Κνίδον καὶ Ῥόδον κατέπλευσαν, καὶ
 πανταχόθεν ναῦς τε καὶ τοὺς ἀρίστους
 κατέγραφον (καταγράφοντες, nisi co-
 pula excidit in sequentibus) ἐπιβάτας
 ἐξήρτων πολυτελῶς τριήρεις εἴκοσιν
 ἑπτὰ. Schneiderus quod voluisse
 Leonclavium putavit, admitti non po-
 test: sed optimorum librorum dis-
 sensus deteriorum scripturam reddit
 suspectam.

24. ἑπτὰ καὶ εἴκοσι] Eundem nu-
 merum et rerum ordinem habet Dio-
 dorus, ut exscripsisse eum Xenopho-
 ntem suspiceris. SCHN.

Φιλοκράτει] Nomen patris additum
 est, quia Φιλοκράτης ὁ Δημέου alius,
 qui Melum ceperat, Thucyd. 5, 116.
 auctore. In Demosthene c. Aristocr.
 p. 659: Ἐκείνην τὴν πίστιν βουλή-
 σεσθε ἔχειν, ἥνπερ φασὶ πρὸς Λακε-
 δαιμονίους ποτ' εἰπεῖν Ἰφικράτην τὸν
 Ἐφιάλτου· καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ἐξα-
 πατώντων τι τῶν Λακεδαιμονίων καὶ
 προτεινόντων πίστιν, ἥντινα βούληται,
 λαμβάνειν, εἰπεῖν, ὅτι πίστιν ἂν οἴεται
 γενέσθαι μόνην, εἰ δείξειαν, ὅπως, ἂν
 ἀδικεῖν βούλωνται, μὴ δυνήσονται, ubi
 de patre merito dubitavit Palmerius,
 et codd. aliqui Philocratem nominant.
 Auxilium decem navium triremium
 cum peltastis Evagoræ submissum
 cum reliquis Evagoræ molitionibus
 optime cognoscet ex Lysiae oratione
 super Aristophanis bonis p. 625, 631.
 et 643. Simul ex iisdem locis constat
 Cononem tum adhuc superfuisse Cy-

pri et Euagoram adjuvisse. Voluit
 scilicet ita ulcisci perfidiam regis Per-
 sarum; nec erat quod Atheniensium
 consilium tantopere miraretur Xenopho-
 non. Atque ita novo argumento
 confirmatur narratio Dinonis, Cono-
 nem ex vinculis Persarum effugisse.
 Cum vero infra 5, 1, 10. Chabrias
 narretur Euagoræ auxilia duxisse, vi-
 detur tum Conon mortuus esse. De
 duce decem triremium Euagoræ sub-
 missarum nihil distincte tradidit Lysias.
 Sed exstat oratio ejus contra
 Philocratem, cognatum et quæsto-
 rem Ergoclis, quem duce Athenienses
 damnaverant cujusque bona
 publicaverant, quod rem publicam
 male gesserat, suam vero auxerat.
 (Hinc inter peculatus reos obiter
 commemorat Demosth. de falsa leg.
 p. 298.) Ergocles Philocratem de-
 mum trierarchum fecerat. Ex loco
 quidem p. 831. constat Ergoclem cum
 Thrasymbulo præfuisse imperio classis;
 sed Thrasymbulum summum fuisse
 duce, inesse puto verbis: Θρασυ-
 βούλου στρατηγούτος. Patrem Phi-
 locratis nusquam Lysias nominavit.
 Ergoclis autem crimen discitur ex
 Lysiae in eum oratione p. 781. Thra-
 symbulus scilicet eum cum aliis eduxe-
 rat, cum classi præset; sed uterque
 suam magis quam publicam rem
 auxisse dicuntur; quapropter Ergo-
 cles inter adulatores Thrasymbuli re-
 latus fuit. Factum deinde fuit du-
 cum negligentia ut navium quædam
 propter pecuniæ inopiam desererentur
 a militibus, (δὲ ἀπορίαν χρημάτων κα-
 ταλομένας) aliæ amitterentur. Igitur
 Athenienses, quum Thrasymbulum cum
 reliquis ducibus et comitibus redire
 rationemque imperii et pecuniarum a
 civitatibus acceptarum reddere jube-
 rent, Ergocles Thrasymbulo suasit ut
 occupato Byzantio naves retineret et
 Seuthæ filiam in matrimonium duce-
 ret. Ante reditum vero inter hæc consilia
 Thrasymbulus occisus fuit ab As-

τριήρων Ἀθήνηθεν εἰς Κύπρον ἐπὶ συμμαχία τῇ Εὐαγόρου, καὶ λαμβάνει πάσας, ὑπεναντιώτατα δὲ ταῦτα ἀμφοτέροι ἐαυτοῖς πράττοντες· οἱ τε γὰρ Ἀθηναῖοι φίλῳ χρώμενοι βασιλεῖ συμμαχίαν ἔπεμπον Εὐαγόρῃ τῷ πολεμοῦντι πρὸς βασιλέα, ὃ τε Τελευτίας Λακεδαιμονίων πολεμοῦντων βασιλεῖ τοὺς πλέοντας

pendiis, ut Xenophon docuit. De hac ejus morte Lysias statim post memorata hominis consilia pessima ita pergit p. 821: Ἐρασύβουλος μὲν οὖν (οὐδὲν γὰρ δεῖ περὶ αὐτοῦ πλεῖω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν οὕτω τελευτήσας τὸν βίον. οὐ γὰρ ἔδει αὐτὸν οὔτε ζῆν, τοιούτοις ἔργοις ἐπιβουλεύοντα, οὔθ' ὑφ' ἡμῶν ἀποθανεῖν, ἤδη τι δοκοῦντα ἡμᾶς ἀγαθὸν πεποιθέναι, ἀλλὰ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς πόλεως ἀπαλλαγῆναι. Ergocli post reditum accusato cum alii tum Lysias imprimis objecit res male gestas ad Halicarnassum p. 223: Οἴμαι δ' Ἐργοκλέα περὶ μὲν Ἀλικαρνασσοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ περὶ τῶν αὐτῷ πεπραγμένων οὐκ ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἐρεῖν δ' ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατήλθε. Fuerat igitur inter exsules, qui cum Thrasybulo Phylen occupaverant; eosque reliquis civibus prætulisse Thrasybulus videtur in imperio. De Halicarnasso iterum ibi p. 827: Καὶ Ἀλικαρνασσεῖς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ὑπὸ τούτων ἡδουκήμενοι. Hi igitur Halicarnassenses imprimis de Thrasybulo et Ergocle conquesti erant. Cum publicata bona Ergoclis omnium expectatione minora reperta fuissent, accusatus est a Lysia Philocrates, qui quaestor Ergoclis fuerat, et multa surripuisse ex bonis publicis permittente Ergocle putabatur, monente Lysia p. 828. Ante reditum Ergoclis suspicari ipsum etiam Thrasybulum Stiriensem, ducem classis, fuisse a Lysia accusatum; atque ex ejus oratione contra Thrasybulum dicta refert nomina Anaxibii, Dicæopolis, Seuthæ, Polystrati, Ismenæ, Pyrrhæ, et alia quædam verba Harpocraton, etsi simul monet dubitasse criticos an genuina esset Lysiae oratio. Quæ si exstaret, de hac postrema Thrasybuli expeditione multo plura et certiora haberemus comperta. Atque hæc quidem ego paulo copiosius disputavi, quoniam Lysiae interpretes nec rerum ibi traditarum tempora anno-

tasse nec personas distinctissime videbam. Nec præter Lysiam alius ex scriptoribus vetustis Thrasybuli deterrima ante mortem consilia commemoravit: [*"Schneider is unjust to Thrasybulus, and ascribes too much importance to the charges of an adverse orator."* Clinton. F. H. a. 389, vol. 2, p. 309 ed. tert.] et miror a doctissimo Diodori interprete locum Lysiae fuisse omissum. Philocratem igitur a Xenophote commemoratum puto eundem esse quem Lysias accusavit. Quod Meier de bonis damnatorum p. 194. conjecit pro Philocrate scribendum in Xenophote Ἀριστοφάνει τῷ Νικοφύμῳ, inter temere dicta reputo. De Byzantio et Thaso, occupata a Thrasybulo hoc tempore, distinctius quædam trademus infra ad 5, 1, 28. SCHN. Ἐφιάλτου Ἐφιάλ B. συμ. pro ξυμ. bis B. D. τῇ Εὐαγόρου B. Ceteri τοῦ Εὐαγόρου.

τῷ πολεμοῦντι πρὸς βασιλέα] Bellum Euagoræ cum rege Persarum secundum Diodorum 15, 2. Olympiadis 98, 3. maxime viguit, cum diu Artaxerxes fuisset occupatus apparatu belli. Idem c. 9. Olympiadis 98, 4. finem ponit belli: Ὁ μὲν οὖν Κυπριακὸς πόλεμος δέκα ἔτη σχεδὸν γενόμενος, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου περὶ παρασκευὰς ἀσχοληθεὶς τοῦτον τὸν τρόπον κατελύθη. ubi Wesselingius ex Isocratis Euagora annorum numerum decennale consentientem annotavit p. 201 D, et locum Panegyrici c. 39, ubi annus sextus belli Cyprici contra Euagoram jam effluxisse sine effectu dicitur. At Diodori rationes non conveniunt cum Isocrateis, uti docuit Morus in Conjectura de tempore scripti Panegyrici. Falsi convincitur Diodorus etiam in annis belli contra Ægyptios gesti duce Iphicrate. De quo infra videbimus. SCHN.

ἐπὶ τῷ ἐκείνου πολέμῳ διέφθειρεν. ἐπαναπλεύσας δ' εἰς Κνίδον καὶ διαθέμενος ἅ ἔλαβεν, εἰς Ῥόδον αὖ ἀφικόμενος ἐβοήθει τοῖς τὰ αὐτῶν φρονούσιν.

- 25 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν δύ- [25]
ναμιν κατασκευάζεσθαι ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀντεκπέμπουσι Θρασύ-
βουλον τὸν Στειριάε σὺν τετταράκοντα ναυσίν. ὁ δ' ἐκπλεύσας
τῆς μὲν εἰς Ῥόδον βοηθείας ἐπέσχε, νομίζων οὗτ' ἂν αὐτὸς
ῥαδίως τιμωρήσασθαι τοὺς φίλους τῶν Λακεδαιμονίων τείχος
ἔχοντας καὶ Τελευτίου σὺν ναυσὶ παρόντος συμμάχου αὐτοῖς,
οὗτ' ἂν τοὺς σφετέρους φίλους ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι,
τάς τε πόλεις ἔχοντας καὶ πολὺ πλείονας ὄντας καὶ μάχῃ κε-
26 κρατηκότας· εἰς δὲ τὸν Ἑλλήσποντον πλεύσας καὶ οὐδενὸς [26]
ἀντιπάλου παρόντος ἐνόμισε καταπράξαι ἂν τι τῇ πόλει
ἀγαθόν. καὶ οὕτω δὴ πρῶτον μὲν καταμαθὼν στασιάζοντας
Μήδοκόν τε τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα καὶ Σεύθην τὸν ἐπὶ θαλάτ-
τῃ ἄρχοντι ἀλλήλοις μὲν διήλλαξεν αὐτούς, Ἀθηναίοις δὲ
φίλους καὶ συμμάχους ἐποίησε, νομίζων καὶ τὰς ὑπὸ τῇ Θράκῃ
οἰκούσας πόλεις Ἑλληνίδας φίλων ὄντων τούτων μᾶλλον προσ-
27 ἔχειν ἂν τοῖς Ἀθηναίοις τὸν νοῦν. ἐχόντων δὲ τούτων τε καλῶς [27]

ἐπὶ τῷ ἐκείνου πολέμῳ] πρὸς τοὺς
κατ' ἐκείνου πολέμῳ (sic) V.

ἐκείνου πολέμῳ] Dicitur bellum con-
tra regem Persarum. SCHN.

αὐτῶν] Vid. ad 5, 2, 39.

25. κατασκευάζεσθαι B.C.D.E.F.I.
Ceteri κεκῆσθαι.

Στειριάε B.C.D.E.F.V. Ceteri
Στυριάε, nisi quod Στυριάε C. vel E.
“Quod certatim emendarunt viri
docti, Hemsterhusius ad Aristoph.
Plutum p. 166. Wesselingius ad
Diodorum 14, 32. et Marklandus ad
Lysiam p. 580. edit. Reisk. Thucy-
dides 8, 75. τὸν τοῦ Λύκου vocat,
ut Cornelius Nepos. Navium nu-
merum Thrasybulo duce deductarum
eundem dat Diodorus 14. 94. sub
Olympiadis 97, anno 1.” SCHN.

ἐπέσχε B.C.D.E.F.I. Ceteri ἀ-
πέσχε.

τιμωρήσασθαι] τιμωρήσασθαι B.
ὅπως post συμμάχου om. B.D.F.V.
supra versum ponit E.

κεκρατηκότας B.D.V. Ceteri γε κε-
κρατηκότας. “Ante Ecdici nauarchi
adventum Lacedaemoniorum studiosi

cives, praelio congressi, vicerant ami-
cos Atheniensium cives, eosque ejece-
rant. Postea hi contra illos praelio
vicisse videntur, et urbes ipsas te-
nuisse, cum illi castella seu acropoles
occupassent; τείχος igitur videtur
Rhodiorum urbis acropolis aut cas-
tellum aliud insulae esse. Postremam
interpretationem confirmat locus Dio-
dori ad §. 30. afferendus.” SCHN.
Qui v. ad s. 30.

πλεύσας καὶ] πλεύσας μὴ V.

26. οὕτω δὴ] οὕτω δὲ C.

πρῶτον μὲν καταμαθὼν B.D.V. Ce-
τερι καταμαθὼν πρῶτον μὲν.

Μήδοκον] Ἀμήδοκον B.C. Μήδοκος
semper in Anabasi et apud Diodorum
13, 14. et Isocratem Philippi initio,
ubi Harpocratio legebat Ἀμαδόκω,
quod ei intulit etiam qui codicem Ur-
binatē refinxit.

ὑπὸ] ἐπὶ V.

οἰκούσας] ἀκούσας Ald.

πόλεις Ἑλληνίδας] Ἑλληνίδας πό-
λεις B. Vid. Schneider. ad 6, 2, 39.

ὄντων τούτων] τούτων ὄντων F.

καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων διὰ τὸ βασιλέα φίλον τοῖς Ἀθηναίοις εἶναι, πλεύσας εἰς Βυζάντιον ἀπέδοτο τὴν δεκάτην τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πλεόντων. μετέστησε δὲ ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς τὸ δημοκρατεῖσθαι τοὺς Βυζαντίους· ὥστε οὐκ ἀχθεινῶς ἑώρα ὁ τῶν Βυζαντίων δῆμος Ἀθηναίους ὅτι πλείστους παρόντας ἐν τῇ 28 πόλει. ταῦτα δὲ πράξας καὶ Καλχηδονίους φίλους προσποιοῦ- [28] σάμενος ἀπέπλει ἕξω τοῦ Ἑλλησπόντου. ἐπιτυχὼν δ' ἐν τῇ Λέσβῳ ταῖς πόλεσι πάσαις πλὴν Μυτιληναίων λακωνίζουσας, ἐπ' οὐδεμίαν αὐτῶν ἦει, πρὶν ἐν Μυτιλήνῃ συντάξας τοὺς τε ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν τετρακοσίους ὀπλίτας καὶ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων φυγάδας, ὅσοι εἰς Μυτιλήνῃν κατεπεφύγεσαν, καὶ αὐτῶν δὲ Μυτιληναίων τοὺς ἔρρωμενστάτους προσλαβὼν, καὶ ἐλπίδας ὑποθεῖς τοῖς μὲν Μυτιληναίοις ὡς εἰν λάβῃ τὰς πόλεις, προστάται πάσης Λέσβου ἔσονται, τοῖς δὲ φυγάσιν ὡς εἰν ὁμοῦ ὄντες ἐπὶ μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων ἴωσιν, ἱκανοὶ ἔσονται ἅπαντες εἰς τὰς πατρίδας ἀνασθῆναι, τοῖς δ' αὖ ἐπιβάταις ὡς φίλην Λέσβον προσποιήσαντες τῇ πόλει πολλὴν εὐπορίαν χρημάτων διαπεπραγμένοι ἔσονται, ταῦτα δὲ παρα-

27. διὰ τὸ] διὰ τὸν Β.
ἀπέδοτο] Locavit reditus ex decimis seu portorio Byzantii. Ita recte Dodwellus in anni hujus chronologia. SCHN. Conf. s. 31.

δεκάτην] δεκάδα B.C.D.I.V. Quo de vitio recentiorum dixi ad Thes. Stephani.

τῶν] τὴν τῶν Β.
μετέστησε] μετέστησαν Β. μετέστη Ε.

ὀλιγαρχίας] Hanc Lysander instituerat 2, 2, 1 seq. MORUS.

28. Καλχηδονίους] Καλχιδονίους Β. Χαλκηδονίους C. correctus cum ceteris.

ἐπιτυχὼν] Res Thrasymbuli breviter sic enarrat sub Olymptade 97, 1. Diodorus 14, 94: Πλεύσας εἰς Ἰωνίαν καὶ χρήματα λαβὼν παρὰ τῶν συμμάχων, ἀνέξευξε, καὶ διατριβῶν περὶ Χερρόνησον, Μήδοκον καὶ Σεύθην τοὺς τῶν Θρακῶν βασιλεῖς συμμάχους ἐποίησατο· μετὰ δὲ τινα χρόνον ἐξ Ἑλλησπόντου πλεύσας εἰς Λέσβον, ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἐφεσον αἰγιαλῷ καθάρρει· ἐπιγενομένων δὲ πνευμάτων μεγάλων, εἰκοσι μὲν καὶ τρεῖς τρήρεις διεφθάρησαν, μετὰ δὲ τῶν λοιπῶν διασωθεῖς ἐπήει

τὰς κατὰ τὴν Λέσβον πόλεις προσαγάμενος· ἀφειστήκεσαν γὰρ πᾶσαι πλὴν Μυτιλήνης. καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ Μήθυμναν παραγεγόμενος, ἐπισυνήψε μάχην τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, ὃν ἤρχε Θηρίμαχος ὁ Σπαρτιάτης. SCHN. Schol. Aristid. vol. 3, p. 275, 19.

Μυτιληναίων] Μυτιληναίων libri hic et infra.

πρὶν] In periodo longiore apodosis non respondet protasi πρὶν, quæ particula nunquam cum participio jungi solet: apodosis est in verbis ταῦτα δὴ—καὶ συντάξας. SCHN.

συντάξας] συντάξαι V.
ἑαυτοῦ B.D.V. Ceteri αὐτοῦ.
ὀπλίτας servarunt B.D.F.I.V., om. ceteri.

κατεπεφύγεσαν] Libri καταπεφύγεσαν.

Μυτιλήνῃν B.C.D.E.F. Ceteri τὴν Μυτιλήνην.

Λέσβου B.C.D.E. pr. F.I.V. Ceteri τῆς Λέσβου.

ὡς om. A., qui φυγαδεῖσι pro φυγάσιν, V. Ald.

δ' αὖ] δ' V.
ταῦτα δὲ] ταῦτα δὴ Leonclavius.

- 29 μυθησάμενος καὶ συντάξας ἤγειν αὐτοὺς ἐπὶ Μήθυμναν. Θηρί- [29]
 μαχος μέντοι, ὃς ἀρμοστής ἐτύγχανεν ὦν τῶν Λακεδαιμονίων,
 ὡς ἤκουσε τὸν Θρασύβουλον προσιέναι, τοὺς τ' ἀπὸ τῶν αὐ-
 τοῦ νεῶν λαβὼν ἐπιβάτας καὶ αὐτοὺς τοὺς Μηθυμναίους καὶ
 ὅσοι Μυτιληναίων φυγάδες ἐτύγχανον αὐτόθι, ἀπήντα ἐπὶ τὰ
 ὄρια. μάχης δὲ γενομένης ὁ μὲν Θηρίμαχος αὐτοῦ ἀποθνήσκει,
 30 τῶν δ' ἄλλων φευγόντων πολλοὶ ἀπέθανον. ἐκ δὲ τούτου τὰς [30] A.C.
 μὲν προσηγάγετο τῶν πόλεων, ἐκ δὲ τῶν οὐ προσχωρουσῶν 389.
 λεηλατῶν χρήματα τοῖς στρατιώταις ἔσπευσε εἰς τὴν Ῥόδον
 ἀφικέσθαι. ὅπως δ' ἂν καὶ ἐκεῖ ὡς ἐρρωμενέστατον τὸ στρά-
 τευμα ποιήσαιτο, ἐξ ἄλλων τε πόλεων ἠγγυρολόγει καὶ εἰς
 Ἄσπενδον ἀφικόμενος ὠρμίσατο εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα ποτα-
 μόν. ἤδη δ' ἔχοντος αὐτοῦ χρήματα παρὰ τῶν Ἄσπενδίων,
 ἀδικησάντων τι ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν στρατιωτῶν, ὀργισθέντες
 οἱ Ἄσπένδιοι τῆς νυκτὸς ἐπιπεσόντες κατακόπτουσιν ἐν τῇ
 σκηνῇ αὐτόν.
- 31 Καὶ Θρασύβουλος μὲν δὴ μάλα δοκῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι [31]
 οὕτως ἐτελεύτησεν. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι ἐλόμενοι ἀντ' αὐτοῦ

29. Θηρίμαχος] Θηρόμαχος hic, non infra, V.

προσιέναι B.C.D.E. pr. F.I. Ceteri προσιόντα.

αὐτοῦ] αὐτοῦ B.D. αὐτῶν E.

ἀπήντα] ἀπήντων B.D.V.E. pr. F. pr., I.

30. προσχωρουσῶν] προσχωρήσων E.

παρέχων post στρατιώταις om. B.C. D.F., manu secunda addit E. παρέι-
 χεν, ἔπειτ' V. Vid. annot. ad 3, 5, 3.
 ἔσπευσε B.D.E.F.I.V. Ceteri ἔσπευδεν.

ἀφικέσθαι. ὅπως δ' ἂν] Recte ita legit et distinguit margo Leonclavii, cum in libris sit ἀφικέσθαι, ὅπως ἂν—
 ποιήσαιτο· ἐξ ἄλλων τε etc. SCHN.

ὡς om. A. Ald., corrigente I., erasit E., relicto quattuor vel quinque litterarum spatio.

ποιήσαιτο] ποιήσαντο C.

ἄλλων τε πολλῶν] An fuit olim πόλεων scriptum? SCHN. Recepi.

Ἄσπενδον] Ἄσπεδον B.D.E. et Ἄσπεδίων B.C.D. et Ἄσπένδιο B.D. ut pr. E.

ἀδικησάντων] Diodorus ἐδῆωσαν τὴν χώραν. Cornelius Nepos c. 4:

Quum praetor classem ad Ciliciam appulisset, neque satis diligenter in castris ejus agerentur vigiliæ, a barbaris ex oppido noctu eruptione facta in tabernaculo interfectus est. Post Thrasybuli caedem, narrante Diodoro 14, 99: Οἱ τῶν Ἀθηναίων τριηραρχοὶ περιδεῖς γενόμενοι καὶ ταχὺ πληρώσαντες τὰς ναῦς εἰς Ῥόδον ἐξέπλευσαν ἀφεστηκυίας δὲ τῆς πόλεως, καὶ τῶν φυγάδων φρούριόν τι κατειληφόντων, μετὰ τούτων διεπολέμουν πρὸς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, πυθόμενοι τὴν Θρασυβούλου τοῦ στρατηγού τελευτήν, Ἀγύρριον στρατηγὸν ἐξέπεμψαν. Vides Rhodiorum seditionem recruduisse, et nunc Atheniensium amicos, a Lacedaemoniorum studiosis ejectos, castellum occupasse, quod supra s. 25 Xenophon τείχος dixerat, nisi malis locum illum Xenophonis corruptum censere. SCHN. ἀδικησάντων τι ἐκ τῶν ἀγρῶν i. q. 5, I, I, λήξεται τὸν βουλόμενον ἐκ τῆς Ἀττικῆς.

ὀργισθέντες] ὀρμισθέντες B.

31. μὲν δὴ B.D.E. pr. F.V. Ceteri μέντοι.

ἀνὴρ ἀγαθός] ἀγαθὸς ἀνὴρ V.

Ἀγύρριον ἐπὶ τὰς ναῦς ἐξέπεμψαν. αἰσθόμενοι δ' οἱ Λακε-
 δαιμόνιοι ὅτι ἡ δεκάτη τε τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πεπραμένη εἴη
 ἐν Βυζαντίῳ ὑπ' Ἀθηναίων καὶ Καλχηδόνα ἔχουσι καὶ αἱ
 ἄλλαι Ἑλλησπόντιαι πόλεις φίλου ὄντος αὐτοῖς Φαρναβάζου
 32 εὖ ἔχοιεν, ἔγνωσαν ἐπιμελητέον εἶναι. τῷ μὲν οὖν Δερκυλίδᾳ [32]
 οὐδὲν ἐμέμφοντο· Ἀναξίβιος μέντοι φίλων αὐτῷ γενομένων
 τῶν ἐφόρων διεπράξατο ὥστε αὐτὸς ἐκπλεῦσαι ἀρμοστῆς εἰς
 Ἄβυδον. εἰ δὲ λάβοι ἀφορμὴν καὶ ναῦς, καὶ πολεμήσειεν ὑπι-
 σχνεῖτο τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε μὴ ἔχειν ἐκείνοις καλῶς τὰ ἐν
 33 Ἑλλησπόντῳ. οἱ μὲν δὴ δόντες καὶ τρεῖς τριήρεις καὶ ἀφορ- [33]
 μὴν εἰς ξένους χιλίους ἐξέπεμψαν τὸν Ἀναξίβιον. ὁ δὲ ἐπειδὴ
 ἀφίκετο, κατὰ γῆν μὲν ἀθροίσας ξενικὸν τῶν τ' Αἰολίδων πό-
 λεων παρεσπᾶτό τινος τοῦ Φαρναβάζου καὶ ἐπιστρατευσάσαις
 ταῖς πόλεσιν ἐπὶ τὴν Ἄβυδον ἀντεπεστράτευσεν καὶ ἐπεπορεύετο
 καὶ ἐδήου τὴν χώραν αὐτῶν· καὶ ναῦς δὲ πρὸς αἷς εἶχε συμπλη-
 ρώσας ἐξ Ἀβύδου τρεῖς ἄλλας κατῆγεν, εἴ τί που λαμβάνοι

Ἀγύρριον Wesselingius ad Diodor.

14, 99. Libri Ἀργύριον.

δεκάτη τε] δεκάτη V.

πεπραμένη] πεπραμένη B. Ald.

Ἀθηναίων] Ἀθηνῶν F. I.

Καλχηδόνα] Libri Χαλκηδόνα.

ἔχουσι] Recte monuit Weiskius
 pravam distinctionem post ἔχουσι
 fecisse ut conjicerem ἔχοιεν. Est
 participium ad Ἀθηναίοις referendum.
 SCHN.

ἄλλαι] ἄλλαι αἱ V.

32. Δερκυλίδᾳ] Libri Δερκυλλίδα.

οὐδὲν ἐμέμφοντο] Morus hæc ita
 interpretatur quasi Dercylidas adfu-
 isset tum Spartæ; ego vero Dercyli-
 dam adhuc fuisse censeo in Helles-
 ponto, ubi post Cononis victoriam
 supra 8, §. 3. eum nominavit Xeno-
 phon. Huic igitur nunc successorē
 mittunt Anaxibium, etsi nullum
 Dercylidæ peccatum fuit ulla in re:
 servaverat enim suis Abydum. Me-
 cum sensit etiam Dodwellus. SCHN.

ἀφορμὴν] Pecunias esse apertum
 est ad milites mercede conducendos.
 Conf. Comment. 2, 7, 12. SCHN.

33. δόντες] διδόντες F.

ἐπιστρατευσάσαις] ἐπιστρατεύσας,
 ascripto infra tres postremas syllabas
 στρατοπεδέυ D. ἐπιστρατεύσαστοπε-

δέυσας, delete τεύσας B. Ceteri ἐπι-
 στρατοπεδέυσας. "Leonclavius emen-
 dabat ἐπιστρατοπεδέυσαντος σὺν ταῖς
 πόλεσιν. Morus ἐπιστρατοπεδευούσαις.
 Mihi Leonclavii emendatio vera vide-
 tur. Certe ἐπιστρατεύσαντος (σὺν)
 ταῖς π. ἐπὶ τὴν Ἄβυδον cum sequente
 ἀντεπεστράτευσεν melius convenit quam
 ἐπιστρατοπεδέυσας vel -πεδευούσαις.
 Interim ἐπιστρατεύσασαις dedi.
 SCHN. Quod servavi.

ἀντεπεστράτευσεν] ἀντεπεστράτευσεν V.
 ἐπορεύετο] Malim cum Weiskio in
 ἐπεπορεύετο mutatum, quamquam ne
 hoc quidem satis mihi placet. SCHN.
 Illud recepi.

συμ. pro ξυμ. bis B. D.

κατῆγεν, εἴ τι] Hæc interpretari
 oportet ita ut Dercylidas navibus
 comparatis oberrasse dicatur eo con-
 silio ut interciperet naves Athenien-
 sium eorumque sociorum. Quodsi
 vero numerum suarum navium, auct-
 um interceptis navibus Athenien-
 sium a Dercylida, significare voluit
 Xenophon, tum inserto καὶ legendum
 erit: καὶ εἴ τί που λαμβάνοι Ἀθηναίων
 πλοίων. Verbo κατῆγεν iterum sic
 utitur Xenophon infra 5, 1, 26.
 SCHN.

λαμβάνοι] λαμβάνει F.

- 34 Ἀθηναίων πλοῖον ἢ τῶν ἐκείνων συμμάχων. αἰσθόμενοι δὲ [34]
 ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι καὶ δεδιότες μὴ διαφθαρεῖη σφίσιν ἃ κατε-
 σκεύασεν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ Θρασύβουλος, ἀντεκπέμπουσιν
 Ἴφικράτην ναῦς ὀκτῶ ἔχοντα καὶ πελταστὰς εἰς διακοσίους
 καὶ χιλίους. οἱ δὲ πλείστοι αὐτῶν ἦσαν ὧν ἐν Κορίνθῳ ἦρξεν.
 ἐπεὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι τὴν Κόρινθον Ἄργος ἐπεποιήντο, οὐδὲν
 ἔφασαν αὐτῶν δεῖσθαι· καὶ γὰρ ἀπεκτόνει τινὰς τῶν ἀργολι-
 35 ζόντων· καὶ οὕτως ἀπελθὼν Ἀθήναζε οἴκοι ἔτυχεν ὧν. ἐπεὶ [35]
 δὲ ἀφίκετο εἰς Χερρόνησον, τὸ μὲν πρῶτον Ἀναξίβιος καὶ ^{A. C.}
 Ἴφικράτης ληστὰς διαπέμποντες ἐπολέμουν ἀλλήλοις· προῖ- ^{388.}
 όντος δὲ τοῦ χρόνου ὁ Ἴφικράτης αἰσθόμενος καὶ Ἀναξίβιον
 οἰχόμενον εἰς Ἄντανδρον σὺν τε τοῖς μισθοφόροις καὶ σὺν τοῖς
 περὶ αὐτὸν Λακωνικοῖς καὶ σὺν Ἀβυδηνοῖς διακοσίοις ὀπλίταις,
 καὶ ἀκούσας ὅτι τὴν Ἄντανδρον φιλίαν προσειληφὼς εἶη,
 ὑπονοῶν ὅτι καταστήσας αὐτὴν ἐκεῖ φρουρὰν ἀποπορεύσοιτο
 πάλιν καὶ ἀπάξει τοὺς Ἀβυδηνοὺς οἴκαδε, διαβάς τῆς νυκτὸς
 ἢ ἐρημότατον ἦν τῆς Ἀβυδηνῆς καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὰ ὄρη
 ἐνέδραν ἐποίησατο. τὰς δὲ τριήρεις αἱ διήγαγον αὐτὸν ἐκέλευε
 παραπλεῖν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ παρὰ τὴν Χερρόνησον τὴν ἄνω, ὅπως
 δοκοίη, ὥσπερ εἰώθει, ἐπ' ἀργυρολογίαν ἐπαναπεπλευκέναι.
 36 ταῦτα δὲ ποιήσας οὐκ ἐψεύσθη, ἀλλ' ὁ Ἀναξίβιος ἀπεπο- [36]

ἀπ' ante Ἀθηναίων in ceteros illa-
 tum om. B.D.E. pr. F.I.V.

34. διαφθαρεῖη] φθαρεῖη B. δια-
 φθαροῖη A.

Ἴφικράτην] Vide supra ad c. 6.
 §. 19. SCHN.

οἱ δὲ πλείστοι] οἱ πλείστοι δὲ B. οἱ
 δὲ πλείους V.

ἀργολιζόντων D. ἀργοζόντων A. ἀρ-
 γολουγίζοντων, eraso ι (υ?) E. Ceteri
 ἀργολογίζοντων. *Argivorum rebus fu-
 rebant* Pirckhemerus.

ἀπελθὼν ed. Stephani. Libri ἀπελ-
 θόντων.

ἔτυχεν B.C.D.E. pr. F.I. Ceteri
 ἐτύχανεν.

35. Ἀναξίβιος καὶ ὁ Ἴφικράτης]
 Articulum ante nomen Iphicratis in-
 cluserat Morus. Ego contra Anaxi-
 bio etiam addendum eum putem.
 SCHN. Irrepsit ex versu sequenti.

σὺν τοῖς] τοῖς B.

αὐτὸν] αὐτῶν A.E.

καταστήσας αὐ] Suspisor fuisse

scriptum καταστήσας εἶ. SCHN.
 Male.

φιλίαν] φιλία V.

τῆς Ἀβυδηνῆς B.D.F. et C. manu
 sec. Ceteri τοῖς Ἀβυδηνοῖς. “Simi-
 lis ferme locus est Herodoti 9, 118:
 “Οπισθε τοῦ τείχεος καταβάντες, τῇ ἦν
 ἐρημότατον τῶν πολεμίων. Est igitur
 h. l. pars ea regionis Abydenæ, quæ
 minime ab hominibus frequentaba-
 tur, ideo insidiis collocandis idonea.”
 SCHN.

τῇ ἡμέρᾳ servarunt B.D.I.V., om.
 ceteri. “Ego hoc additamentum
 necessarium puto ad consilium du-
 cis, qui hostibus persuadere volebat
 se alio abire ad pecunias colligen-
 das. Igitur non noctu cum eo debe-
 bant ex statione exire, sed interdium.”
 SCHN.

τὴν ἄνω Brodæus. τοῖς ἄνω F. Ce-
 teri τῆς ἄνω. Vid. Schneider. ad s. 36.
 ἐπαναπεπλευκέναι] ἀναπεπλευκέναι
 V.

ρεύετο, ὡς μὲν ἐλέγετο, οὐδὲ τῶν ἱερῶν γεγενημένων αὐτῷ ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καταφρονήσας, ὅτι διὰ φιλίας τε ἐπορεύετο καὶ εἰς πόλιν φιλίαν καὶ ὅτι ἤκουε τῶν ἀπαντῶντων τὸν Ἴφικράτην ἀναπεπλευκέναι τὴν ἐπὶ Προικονήσου, ἀμελέ-
 37 στερον ἐπορεύετο. ὅμως δὲ ὁ Ἴφικράτης, ἕως μὲν ἐν τῷ ἰσοπέδῳ τὸ στράτευμα τοῦ Ἀναξιβίου ἦν, οὐκ ἐξάνιστατο [37] ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν Ἀβυθῆνοι ἀφηγούμενοι ἤδη ἐν τῷ παρὰ Κρεμαστὴν ἦσαν πεδίῳ, ἔνθα ἐστὶ τὰ χρύσεια αὐτοῖς, τὸ δ' ἄλλο στράτευμα ἐπόμενον ἐν τῷ κατάντει ἦν, ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἄρτι κατέβαινε σὺν τοῖς Λακωνικοῖς, ἐν τούτῳ ὁ Ἴφικράτης
 38 ἐξάνιστησι τὴν ἐνέδραν καὶ δρόμῳ ἐφέρετο πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ [38] Ἀναξίβιος γνοὺς μὴ εἶναι ἐλπίδα σωτηρίας, ὁρῶν ἐπὶ πολὺ τε καὶ στενὸν ἐκτεταμένον τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα, καὶ νομίζων πρὸς τὸ ἄναντες οὐκ ἂν δύνασθαι σαφῶς βοηθῆσαι ἑαυτῷ τοὺς προεληλυθότας, ὁρῶν δὲ καὶ ἐκπεπληγμένους ἅπαντας, ὡς εἶδον τὴν ἐνέδραν, εἶπε πρὸς τοὺς παρόντας, Ἄνδρες, ἐμοὶ μὲν ἐνθάδε καλὸν ἀποθανεῖν· ὑμεῖς δὲ πρὶν συμμῖξαι τοῖς πολεμίοις
 39 σπεύδετε εἰς τὴν σωτηρίαν. καὶ ταύτ' ἔλεγε καὶ παρὰ τοῦ [39] ὑπασπιστοῦ λαβὼν τὴν ἀσπίδα ἐν χώρᾳ αὐτοῦ μαχόμενος

36. αὐτῷ *servarunt* B.D.V., om. ceteri.

ἤκουε] ε *super alia littera, fortasse σ, ponit B.*

τὴν] τῆς B.D.I.V. τοῖς F.

ἐπὶ Προικονήσου] *Hæc igitur antea Xerρόνησος ἢ ἄνω dicebatur, nisi ibi malis cum Moro τὴν ἄνω intelligere τὴν ἄνω δόδον. SCHN.*

Προικονήσου B.D. Προικονήσου C.F. Προικόνησον E. Ceteri Προικόνησον. "Conf. 5, 1, 26." SCHN.

37. ἐπειδὴ B.D.I.V. Ceteri ἐπέι.

Κρεμαστὴν] *Auri metalla Lampsacena memorat post Theophrastum de Lapidibus fr. 2, 32. Plinius 37, s. 74. et Polyænus 2, 1, 26. Abydena nusquam reperi dicta. Fortasse fuerint in agro medio inter Lampsacum et Abydum stadiis 170 distantem a Lampsaco, teste Strabone. SCHN.*

χρύσεια] *χρυσία vel χρυσία* B.C.D. F. et pr. E.V.

ἐπόμενον *servarunt* B.C.D.E.V. ἐσόμενον F.I. om. ceteri.

σὺν πρὸ ξὺν B.D.

38. ἐλπίδα σωτηρίας] *σωτηρίας ἐλπίδα* V.

ἑαυτῷ B.D.E.F.I.V. Ceteri αὐτῷ. προεληλυθότας B.D.V. Ceteri παρεληλυθότας.

ἅπαντας, ὡς εἶδον] *Nimis arguta nec necessaria mihi videtur Weiskii emendatio ὅσοι εἶδον. Jam antea ipsa Xenophontis oratio satis indicaverat non omnes incidisse in insidias Iphicratis. SCHN.*

ἐνθάδε καλὸν B.C.D.E.F.V. Ceteri καλὸν ἐνθάδε. "Plutarchus Arophthegm. Laconic. p. 219 C: Βίας ἐνεδρευθεῖς ὑπὸ Ἴφικράτους τοῦ Ἀθηναίων στρατηγοῦ καὶ ἐρωτώμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, τί δεῖ ποιεῖν· τί γὰρ ἄλλο, ἔφη, ἢ ὑμᾶς μὲν σώξασθαι, ἐμὲ δὲ μαχόμενον ἀποθανεῖν; ubi manifestum est legendum esse Ἀναξίβιος." SCHN.

39. ἐν χώρᾳ αὐτοῦ] *Morus αὐτοῦ quasi abundans demere malebat. Sed plura habet Noster huic similia. Vide infra ad 7, 4, 36, ubi ἐν τῇ Τεγῆᾳ αὐτοῦ, et Valckenar. ad Herodot. 4, 135. Ceterum stratagema Iphicratis*

ἀποθνήσκει. καὶ τὰ παιδικὰ μέντοι αὐτῷ παρέμεινε, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων δὲ τῶν συνεληλυθότων ἐκ τῶν πόλεων ἀρμοστήρων ὡς δώδεκα μαχόμενοι συναπέθανον· οἱ δ' ἄλλοι φεύγοντες ἔπιπτον. οἱ δ' ἐδίωκον μέχρι τοῦ ἄστεος. καὶ τῶν τε ἄλλων ὡς διακόσιοι ἀπέθανον καὶ τῶν Ἀβυδηῶν ὀπλιτῶν περὶ πεντήκοντα. ταῦτα δὲ πράξας ὁ Ἴφικράτης ἀνεχώρησε πάλιν εἰς Χερρόνησον.

ita narrat Frontinus 2, 5, 42: "Iphicrates ad Cherronesum cum sciret, Lacedæmoniorum ducem Anaxibium exercitum pedestri itinere ducere, firmissimam manum militum eduxit e navibus, et in insidiis collocavit: naves autem omnium tanquam onustas milite palam transnavigare jussit: ita securos et nihil expectantes Lacedæmonios a tergo aggressus in itinere oppressit fuditque." Alia Iphicratis stratagemata, ad hoc tempus referenda, habet Polyænus 3, 9, 44. Quod vero habet Frontinus 1, 4, 7,

idem est cum eo quod narrat Polyænus 3, 9, 33, uterque ex eodem auctore, sed cum varietate quadam. SCHN.

ἀρμοστήρων] Quos alibi ἀρμοστὰς vocat, urbibus in potestatem redactis vel ad amicitiam et societatem pertractis rectores impositos a Lacedæmoniiis. SCHN. Similes apud Xenophontem formas in ηρ contulit Sturz. Lex. v. Γνωστήρ, quum ἀρμοστῶν conjecisset Stephanus.

εἰς Χερρόνησον B.C.D.F. et qui Χερρόνησον V. Ceteri ἐπὶ τὴν Χερρόνησον.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

A. C. 388. Καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον Ἀθηναίους τε καὶ Λακε-
δαιμονίοις τοιαῦτα ἦν. ὦν δὲ πάλιν ὁ Ἐτεόνικος ἐν τῇ Αἰγίνῃ,
καὶ ἐπιμιξία χρωμένων τὸν πρόσθεν χρόνον τῶν Αἰγινήτων
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐπεὶ φανερώς κατὰ θάλατταν ὁ πόλεμος
ἐπολεμεῖτο, συνδόξαν καὶ τοῖς ἐφόροις ἐφίησι λήζεσθαι τὸν
2 βουλούμενον ἐκ τῆς Ἀττικῆς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι [2]
ὑπ' αὐτῶν, πέμψαντες εἰς Αἰγίναν καὶ ὀπλίτας καὶ στρατηγὸν
αὐτῶν Πάμφιλον ἐπετείχισαν Αἰγινήταις καὶ ἐπολιόρκουν
αὐτοὺς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν δέκα τριήρεσιν. ὁ
μέντοι Τελευτίας τυχὼν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφιγμένος κατὰ
χρημάτων πόρον, ἀκούσας ταῦτα περὶ τοῦ ἐπιτελισμοῦ,

1. μὲν δὴ] μὲν V.

ὦν δὲ πάλιν] Antea adfuisse nusquam dixit Xenophon, sed ex illo vocabulo voluit intelligi, brevitatis nimis sæpe in historia hac amans, jam iterum Æginam advenisse Eteonicum. Reliqua etiam hujus segmenti verba multum obscuritatis habent. τὸν πρόσθεν χρόνον vix licet interpretari de tempore eo quo Athenienses Æginetas in suam potestatem et ad durissimam conditionem redactos tenebant. Hos deinde Lysander liberavit et sui juris fecit. O dia Æginetarum in Athenienses deinde fuisse acerrima nemo mirabitur: adeoque poterat Eteonicus opera eorum facile uti ad deprædationes maritimas. Verum Xenophon novitatem rei indicat, addens ante hoc tempus commercia mutua intercessisse inter Athenienses et Æginetas. Sen-

sim igitur odia utriusque civitatis mutua recrudescere cœpisse videntur; et Æginetæ exorsi sunt deprædari agros et portum Atheniensium. Igitur res demum in bellum manifestum exiit, quod jussu Ephorum acriter persequitur Eteonicus. Recte hæc fere monuit Dodwellus sub Olympiade 98 4. Ἐπιμιξίας de commerciis civitatum liberarum etiam dici multi docent loci scriptorum. Vide Demosth. de Haloneso p. 79. et alibi. SCHN.

ὁ πόλεμος ἐπολεμεῖτο B.E.F.V. ἐπολεμεῖτο D. Ceteri ἐπολεμεῖτο ὁ πόλεμος.

συν. pro ξυν. B.D.

λήζεσθαι] Libri λήζεσθαι.

2. Αἰγινήταις] Vulgatum Αἰγινήτας emendavit Wesseling. ad Diodori 12, 44, p. 508. SCHN.

περὶ τοῦ ἐπιτ. delet Hertleinius.

ἐβοήθει τοῖς Αἰγινήταις· καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἀπήλασε, τὸ δ' ἐπιτείχισμα διεφύλαττεν ὁ Πάμφιλος.

3 Ἐκ δὲ τούτου ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἰέραξ ναύαρχος ἀφικνεῖ- [3]
ται. κάκεινος μὲν παραλαμβάνει τὸ ναυτικὸν, ὁ δὲ Τελευτίας
μακαριώτατα δὴ ἀπέπλευσεν οἴκαδε. ἡνίκα γὰρ ἐπὶ θάλατταν
κατέβαινε ἐπ' οἴκου ὀρμώμενος, οὐδεὶς ἐκείνον τῶν στρατιωτῶν
ὃς οὐκ ἔδεξιώσατο, καὶ ὁ μὲν ἐστεφάνωσεν, ὁ δὲ ἔταινίωσεν, οἱ
δ' ὑστερήσαντες ὅμως καὶ ἀναγομένου ἔρριπτον εἰς τὴν θάλατ-
4 ταν στεφάνους καὶ εὐχοντο αὐτῷ πολλὰ κάγαθά. γιγνώσκω [4]
μὲν οὖν ὅτι ἐν τούτοις οὔτε δαπάνημα οὔτε κίνδυνον οὔτε
μηχάνημα ἀξιόλογον οὐδὲν διηγοῦμαι· ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία τόδε
ἄξιόν μοι δοκεῖ εἶναι ἀνδρὶ ἐννοεῖν, τί ποτε ποιῶν ὁ Τελευτίας
οὕτω διέθηκε τοὺς ἀρχομένους. τοῦτο γὰρ ἤδη πολλῶν καὶ
χρημάτων καὶ κινδύνων ἀξιολογώτατον ἀνδρὸς ἔργον ἐστίν.

5 Ὁ δ' αὖ Ἰέραξ τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν πάλιν ἔπλει εἰς [5]
Ῥόδον, ἐν Αἰγίνῃ δὲ τριῆρεις δώδεκα κατέλιπε καὶ Γοργώπαν
τὸν αὐτοῦ ἐπιστολέα ἀρμοστήν. καὶ ἐκ τούτου ἐπολιορκούντο
μᾶλλον οἱ ἐν τῷ ἐπιτειχίσματι τῶν Ἀθηναίων ἢ οἱ ἐν τῇ
πόλει· ὥστε ὑπὸ ψηφίσματος Ἀθηναῖοι πληρώσαντες ναῦς
πολλὰς ἀπεκομίσαντο ἐξ Αἰγίνης πέμπτω μηνὶ τοὺς ἐκ τοῦ

ναυτικὸν ἀπήλασε] Sine dubio hostium classem fugavit, nisi τῶν πολέμιων excidit. SCHN.

3. ἐκ δὲ τούτου B.C.D.E. pr. V. ἐκ δὲ τούτων F.I. Ceteri ἐν δὲ τούτῳ ἀπέπλευσεν B.D.I.V. ἀπέπλευκεν A. ἀπόπλευκεν E. Ceteri ἀποπέπλευκεν.

οὐδεὶς ἐκείνον] Ordinem verborum molliorem faciebat Kœppenus legendo: Ἐκείνον οὐδεὶς ὃς οὐκ ἔδεξιώσατο τῶν στρατιωτῶν. Aliam viam emendandi instituit vir doctus in Obs. Miscell. Belgicis vol. 3, p. 439, qui delendum censet ὃς. Atque ita Noster Sympos. I, 9: Τῶν ὀρώντων οὐδεὶς οὐκ ἔπασχε τι τὴν ψυχήν. Sed altera forma est in libro de Venatione 5, 33: Ὡστε οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἐπιλάθοιτ' ἂν, εἰ του ἔρῳη. Ita Sophocles CEd. Tyr. 362: Ἄ σοι οὐδεὶς ὃς οὐχὶ τῶνδ' ὀνειδιεὶ τάχα. SCHN. ἐκείνων F. κάγαθα] Libri καὶ ἀγαθά.

4. ἀξιόλογον] ἀξιόπιστον A.C.E.F. Ald., corrigente I. memoria dignum Pirckhemerus.

οὕτῳ] οὔτε E.

ἀξιολογώτατον] Scribendum videtur ἀξιολογώτερον.

5. πάλιν ἔπλει] Videtur igitur Rhodo advenisse, de qua tum maxime certabatur. Vide 4, 8, 25. Weiskius πάλιν non ad hominem refert, sed ad rem Rhodiorum. SCHN.

τριῆρεις—6. ἐν τῇ Ῥόδῳ om.B.D.V. “ταῦτα ἔλιπεν ἐν παλαιῷ (tota pag., ut videtur)” ascripsit Valckenarius de I., opinor: cujus mentio primum fit rursus s. 13.

οἱ ἐν τῷ ἐπιτειχίσματι τῶν Ἀθηναίων ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει] Deinceps φρούριον dicitur, in quo Athenenses Æginetas oppugnabant. οἱ ἐν τῇ πόλει sunt ipsi Æginetæ, non Athenienses, quod putavit cum Moro Weiskius. SCHN.

τῶν Ἀθηναίων] Ἀθηναίων C. ὑπὸ ψηφίσματος] Cum alibi additum non legatur, hæc formula ad modum delectus referri videtur. SCHN.

ἀπεκομίσαντο] ἀπεκομίσασατο F.

φρουρίου. τούτων δὲ γενομένων οἱ Ἀθηναῖοι πάλιν αὐτὰ πρᾶγματ' εἶχον ὑπὸ τε τῶν ληστῶν καὶ τοῦ Γοργώπα· καὶ ἀντιπληροῦσι ναῦς τρισκαίδεκα, καὶ αἰροῦνται Εὐνομον ναύαρχον ἐπ' αὐτάς. ὄντος δὲ τοῦ Ἰέρακος ἐν τῇ Ῥόδῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι [6] Ἀνταλκίδα ναύαρχον ἐπέμπουσι, νομίζοντες καὶ Τιριβάζω τοῦτο ποιούντες μάλιστ' ἂν χαρίζεσθαι. ὁ δὲ Ἀνταλκίδας ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς Αἴγιναν, συμπαραλαβὼν τὰς τοῦ Γοργώπα ναῦς ἔπλευσεν εἰς Ἔφεσον, καὶ τὸν μὲν Γοργώπαν πάλιν ἀποπέμπει εἰς Αἴγιναν σὺν ταῖς δώδεκα ναυσὶν, ἐπὶ δὲ ταῖς ἄλλαις Νικόλοχον ἐπέστησε τὸν ἐπιστολέα. καὶ ὁ μὲν Νικόλοχος βοηθῶν Ἀβυδονοῖς ἔπλει ἐκείσε· παρατρεπόμενος δὲ εἰς Τένεδον ἐδήου τὴν χώραν, καὶ χρήματα λαβὼν ἀπέπλευσεν εἰς 7 Ἀβυδον. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἀθροισθέντες ἀπὸ [7] Σαμοθράκης τε καὶ Θάσου καὶ τῶν κατ' ἐκείνα χωρίων ἐβοήθουν τοῖς Τενεδίοις. ὡς δ' ἦσθοντο εἰς Ἀβυδον καταπεπλεκότα τὸν Νικόλοχον, ὀρμώμενοι ἐκ Χερρονήσου ἐπολιόρκουν αὐτὸν ἔχοντα ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι δύο καὶ τριάκοντα ταῖς μεθ' ἑαυτῶν. ὁ μέντοι Γοργώπας ἀποπλέων ἐξ Ἐφέσου περιτυγχάνει Εὐνόμῳ· καὶ τότε μὲν κατέφυγεν εἰς Αἴγιναν μικρὸν πρὸ ἡλίου δυσμῶν ἐκβιβάσας δ' εὐθὺς ἐδείπνιζε τοὺς στρα- 8 τιώτας. ὁ δ' Εὐνομος ὀλίγον χρόνον ὑπομείνας ἀπέπλει. [8] νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, φῶς ἔχων, ὥσπερ νομίζεται, ἀφηγέτο, ὅπως μὴ πλανῶνται αἱ ἐπόμεναι. ὁ δὲ Γοργώπας ἐμβιβάσας εὐθὺς ἐπηκολούθει κατὰ τὸν λαμπτήρα, ὑπολειπόμενος, ὅπως μὴ φανερόν εἴη μηδ' αἴσθησιν παρέχει, λίθων τε ψόφῳ τῶν

Εὐνομον] Videtur is esse qui in classe Cononis fuerat, et ab eo missus adiit Dionysium, teste Lysia super Aristophanis bonis p. 624. SCHN.

πάλιν αὐτὸν] αὐτὸν πάλιν C.

6. τῇ Ῥόδῳ] Ῥόδῳ C.

τούτο om. A.C.E.F. Ald.

συν. pro ξυν. B.D.

τὰς B.C.D.F. Ceteri καὶ τὰς.

μὲν servarunt B.C.D.F.V., om. ceteri.

ἀποπέμπει] Causam abducti et remissi Gorgopæ celavit nos Xenophon. SCHN.

σὺν pro ξυν B.D.

δώδεκα B. Ceteri δέκα, V. quidem

omisso ταῖς. “ Δώδεκα legendum esse ex s. 5 monet Stephanus: illis scilicet duodecim navibus, quæ jam antea ibi in statione fuerant.” SCHN.

παρατρεπόμενος] Œconom. 12, 17:

Παρατρεπόμενος τοῦ λόγου. SCHN.

7. Post Θάσου usque ad 8: ὁ δὲ Γοργώπας lacuna in B.D.V.

τῶν κατ' ἐκείνα τὰ χωρία] Bis autem noster dixit κατ' ἐκείνα, omisso χωρία, et articulus τῶν postulat sibi nomen aliquod loci apponi. Igitur malim τῶν κατ' ἐκείνα χωρίων. SCHN. Sic 5, 4, 64: Τὰς περὶ ἐκείνα πόλεις 6, 4, 38: Τῶν κατ' ἐκείνα πόλεων.

8. ὑπολειπόμενος] ὑπολειπόμενος A. Ald.

κελευστῶν ἀντὶ φωνῆς χρωμένων καὶ παραγωγῇ τῶν κωπῶν. 9 ἐπεὶ δὲ ἦσαν αἱ τοῦ Εὐνόμου πρὸς τῇ γῇ περὶ Ζωστήρα τῆς [9] Ἀπτικῆς, ἐκέλευε τῇ σάλπιγγι ἐπιπλεῖν. τῷ δ' Εὐνόμῳ ἐξ ἐνίων μὲν τῶν νεῶν ἄρτι ἐξέβαινον, οἱ δὲ καὶ ἔτι ὠρμίζοντο, οἱ δὲ καὶ ἔτι κατέπλεον. ναυμαχίας δὲ πρὸς τὴν σελήνην γενομένης, τέτταρας τριήρεις λαμβάνει ὁ Γοργώπας, καὶ ἀναδησάμενος ᾤχετο ἄγων εἰς Αἴγιναν· αἱ δ' ἄλλαι νῆες αἱ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέφυγον.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας ἐξέπλει εἰς Κύπρον βοηθῶν [10] Εὐαγόρα, πελταστὰς τ' ἔχων ὀκτακοσίους καὶ δέκα τριήρεις. προσλαβὼν δὲ καὶ Ἀθήνηθεν ἄλλας τε ναῦς καὶ ὀπλίτας, αὐτὸς μὲν τῆς νυκτὸς ἀποβὰς εἰς τὴν Αἴγιναν πορρωτέρω τοῦ Ἡρακλείου ἐν κοίλῳ χωρίῳ ἐνήδρευσε, ἔχων τοὺς πελταστὰς. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ὥσπερ συνέκειτο, ἦκον οἱ τῶν Ἀθηναίων ὀπλίται, Δημαινέτου αὐτῶν ἡγουμένου, καὶ ἀνέβαινον τοῦ Ἡρακλείου ἐπέκεινα ὡς ἑκκαίδεκα σταδίου, ἔνθα ἡ Τριπυργία κα-

παραγωγῇ τῶν κωπῶν] Brodæus ita interpretatur: *perversa remorum agitatio; fit autem hoc, cum sensim in aquam mittuntur, qui mos piratis frequens.* Puto equidem remos per summam aquam immissos, hoc est, ut ait Weiskius, palmula lata in superficiem illisa sonum exhibuisse, quo celeustæ utebantur pro voce. SCHN.

9. Ζωστήρα] Origenem nominis tradit Hyperides in oratione Deliaea, cujus fragmentum habet Scholiastes Hermogenis p. 389. [Maximus Planudius in Walzii Rhett. vol. 5, p. 481.] et Joannes Siceliota in Ruhnkenii Hist. Orat. Græc. p. 149. ed. Reisk. [ib. vol. 6, p. 210.] SCHN.

ἐκέλευε τῇ] ἐκέλευσε E.

10. ἐξέπλει] Athenis profectus? Sed cur deinde additur προσλαβὼν δὲ καὶ Ἀθήνηθεν? Igitur quas jam habebat naves et peltastas, aliunde adduxerat. Suntne igitur ii peltastæ et naves, quibus antea in bello Corinthiaco mari et terra usus erat? Nam Iphicrati successerat in bello Corinthiaco Chabrias. Deinde publice ab Atheniensibus Euagoræ adiutorem datum ait Cornelius Nepos c. 2. SCHN.

βοηθῶν om. B. cum lacuna septem vel octo litterarum, βοηθήσων V. Pro

εο πρὸς συμμαχίαν D.

Ἀθήνηθεν cum decem minimum, αὐτὸς δὲ τῆς cum duodecim, πορρωτέρω τοῦ cum quindecim, χωρίῳ ἐνήδρευσε ἔχων cum duodecim, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ cum undecim litterarum lacuna om. B. D. et, cujus spatia non habeo ad litterarum numerum annotata, V. Tum *ον οἱ τῶν Ἀθηναίων ὁ* cum lacuna tredecim litterarum B. et *ἦκον οἱ τῶν Ἀθηναίων* D. V. "Quid causæ fuerit cur hæc librarius omitteret, equidem non intelligo: hoc tamen video αὐτὸς μὲν melius scriptum fuisse." SCHN. Id recepi pro αὐτὸς δέ. Lacunæ autem ductæ ex veteri archetypo.

ον. pro ξυν. B. D.

Δημαινέτου B. D. E. Ceteri Δειμαινέτου. "Demænetum Buzygis filium, qui Chilonem prælio navali vicit, habet Æschines de falsa legat. p. 256." SCHN.

αὐτῶν ἡγουμένου om. B. D. cum lacuna duodecim litterarum, et V.

ἑκκαίδεκα] ἐξκαίδεκα V.

ἡ Τριπυργία] ἐν Τριπυργίᾳ B. ἡ γρυπυργία E. ἡ τετραπυργία V. Procop. Pers. 2, 27, p. 158 D: *Ὁδὸς δὲ Τριπυργίαν καλοῦσι τὸν χώρον*, comparat Wytenbach. Philomath. 1, 3, p. 105. Xenoph. Œc. 4, 6: Πάντας ἅμα συν-

- 11 λείται. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Γοργώπας, ἐβοήθει μετὰ τε τῶν [11]
 Αἰγυνητῶν καὶ σὺν τοῖς τῶν νεῶν ἐπιβάταις καὶ Σπαρτιατῶν οἱ
 ἔτυχον αὐτόθι παρόντες ὀκτώ. καὶ ἀπὸ τῶν πληρωμάτων δὲ
 τῶν ἐκ τῶν νεῶν ἐκήρυξε βοηθεῖν ὅσοι ἐλεύθεροι εἶεν ὥστ'
 ἐβοήθουν καὶ τούτων πολλοί, ὃ τι ἐδύνατο ἕκαστος ὄπλον ἔχων.
- 12 ἐπεὶ δὲ παρήλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξανίστανται οἱ [12]
 περὶ τὸν Χαβριάν, καὶ εὐθὺς ἠκόντιζον καὶ ἔβαλλον. ἐήεσαν
 δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν νεῶν ἀποβεβηκότες ὀπλίται. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι,
 ἄτε οὐδενὸς ἀθροῦ ὄντος, ταχὺ ἀπέθανον, ὧν ἦν Γοργώπας τε
 καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἐπεὶ δὲ οὗτοι ἔπεσον, ἐτράπησαν δὴ καὶ
 οἱ ἄλλοι. καὶ ἀπέθανον Αἰγυνητῶν μὲν ὡς πενήκοντα καὶ
 ἑκατὸν, ξένοι δὲ καὶ μέτοικοι καὶ ναῦται καταδεδραμηκότες οὐκ
- 13 ἐλάττους διακοσίων. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἐν [13]

ἀγων ἔνθα δὴ ὁ σύλλογος καλεῖται. Joannes Malalas p. 77, 15: Ἀπελθόντες εἰς τὸ μαντεῖον ἔνθα λέγεται τὰ Πύθια θερμᾶ.

11. ὁ om. Ald., καὶ ante σὺν B.

σὺν pro ξὺν B.D.

ἐπιβάταις] Distinguuntur a πληρώμασι, et videntur esse milites classiarum. Ita 1, 6, 19, remiges ab ἐπιβάταις distincti sunt. 7, 1, 12, distinguuntur a ναύταις, nautis; et nautarum officium helotas aut mercenarios fecisse apud Lacedæmonios annotatur. Athenienses et reliqui Græci inter nautas habuisse videntur et liberos homines et cives. Ita h. 1. ex numero τῶν πληρωμάτων auxiliantur, quicumque liberi sunt. Demosth. contra Polyclem p. 1214. primum distinguit στρατιώτας et ναύτας; deinde simul memorat ἐπιβάτας, ναύτας et ὑπηρεσίαν. p. 1216. soli ἐπιβάται et ὑπηρεσία in testimonium adhibentur, sed paulo post in eadem re nominantur ναῦται, ἐπιβάται et ὑπηρεσία: postea p. 1217. πλήρωμα, ἐπιβάται et ὑπηρεσία separatim ponuntur. Ex quibus locis manifestum est πλήρωμα, cum distinguuntur ab ἐπιβάταις, significare nautas seu remiges. ὑπηρεσία sunt ministri classiarum, fabri, coqui et similes homines. Cum vero generatim navis πληροῦσθαι et πλήρης dicitur, intelligere oportet milites, remiges et ministros; atque ita interdum πλήρωματα ubi sola memorantur, diversa hæc genera complectuntur. Male igitur Morus πλη-

ρώματα interpretatur milites classiarum. Errorrem demonstrat locus 1, 6. ἐκ πολλῶν πληρωμάτων—τούς ἀρίστους ἐρέτας, pro quo paulo post est: ἐξ ἀπασάν τῶν νεῶν τοὺς ἀρίστους ἐρέτας. SCHN.

12. ἔβαλλον] ἔβαλον A. Ald.

ἐήεσαν] ἀήεσαν A. Ald. ἐήσαν C. οὐδενὸς ἀθροῦ] singuli in certamen, non conferti, prodibant. SCHN. 4, 1, 19: Τὰ ἄρματα δισκέδασε τὸ ἀθρόον.

Γοργώπας] Gorgoram a Chabria occisum memorat Demosthenes contra Leptinem p. 479. ubi Taylor annotavit locum Aristidis vol. 2. p. 459. ed. Jebb. Etiam Polyænus narravit hanc Chabriæ expeditionem 3, 10, 12: Εἰς Αἴγυναν νυκτὸς καταπλεύσας, τριακοσίου ἀνδρας εἰς τινα τόπον ἐπιτήδειον ἀποβιβάσας αὐτὸς παρέπλει etc. Iterum, ex alio fortasse auctore, narrat ibidem s. 9: Προσπλεύσας πολεμία πόλει νυκτὸς τοὺς πελταστὰς ἀπεβίβασε· αὐτὸς δὲ ἀρχομένης ἔω ἐπὶ τὸν λιμένα ἔπλει ἀπωτέρω τῆς πόλεως ὄντα. Tertium s. 10: Χαβρίας ἀπὸ τῶν πελταστῶν δέκα τοὺς δρομικωτάτους ἐφ' ἐκάστην ναῦν παρεμβιβάσατο, καὶ νυκτὸς εἰς τὴν πολεμίαν ἀποβιβάσας καὶ λεηλατεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσεν. De tertia narratione potest tamen dubitari num sit eadem. Locus enim nullus nominatur; secunda certo eadem est, etsi urbs nominetur nulla. SCHN.

ἐτράπησαν δὴ] ἐτράπησαν δὲ V.

ναῦται] liberi scilicet ἐκ τῶν πληρωμάτων. SCHN.

εἰρήνη, ἔπλεον τὴν θάλατταν· οὐδὲ γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ ἤθελον οἱ ναῦται καίπερ ἀναγκάζονται ἐμβάλλειν, ἐπεὶ μισθὸν οὐκ εἶδιδον.

Ἐκ δὲ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι Τελευτίαν αὖ ἐπὶ ταύτῃ ἐκπέμπουσιν ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς ναύαρχον. ὡς δὲ εἶδον αὐτὸν ἤκοντα οἱ ναῦται, ὑπερήσθησαν. ὁ δ' αὐτοὺς συγκαλέσας εἶπε
 14 τοιάδε. ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἐγὼ χρήματα μὲν οὐκ ἔχων [14] ἤκω· εἰ μὲντοι θεὸς ἐθέλη καὶ ὑμεῖς συμπροθυμῆσθε, πειράσομαι τὰ ἐπιτήδεια ὑμῖν ὡς πλεῖστα πορίζειν. εὖ δ' ἴστε, ἐγὼ ὅταν ὑμῶν ἄρχω, εὐχομαί τε οὐδὲν ἦττον ζῆν ὑμᾶς ἢ καὶ ἑμαυτὸν, τὰ τ' ἐπιτήδεια θαυμάσατε μὲν ἂν ἴσως, εἰ φαῖν βούλεσθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἔχειν· ἐγὼ δὲ νῆ τοὺς θεοὺς καὶ δεξαίμην ἂν

13. θάλατταν cum lacuna octo vel novem litterarum om. B., τὴν θάλατταν D., qui bis ponit sequens οὐδὲ, vacuo inter utrumque relicto spatio octo fere litterarum, et V.

Ἐτεονίκῳ] Deinceps excidisse verbum πείθεσθαι αὐτὸν ὑπακούειν putabat Stephanus, assentiente Moro, qui ἐμβάλλειν interpretatur irruere in hostem, cum in versione Pirckhemeri sit *naves ingredi*, quasi legatur scriptum ἐμβαίνειν. Nautas remigare ipse agnovit Morus in Indice sub voce ἐπιβάται: quomodo igitur irruere in hostem dici possunt? Sed remiges dicuntur ἐμβάλλειν, impellere remos. Ita Aristophanes Equit. v. 603: Εἴτα τὰς κόπας λαβόντες—ἐμβαλόντες. In Ranis jubetur Bacchus remigare; et cum ipse interroget v. 205: Πῶς δυνήσομαι ἐλαύνειν; respondet Charon; Ῥᾶστ', ἀκούσει γὰρ μέλη κάλλιστ', ἐπειδὴν ἐμβάλλης ἄπαξ. Igitur nihil deest post nomen Eteonici. SCHN.

ἤθελον οἱ ναῦται] ἤθελ B. ἤθελον D. cum lacuna novem vel decem litterarum, ἤθελον ὑπακούειν V., omisso οἱ ναῦται, sine lacuna.

ἐπεὶ μισθὸν οὐκ εἶδιδον] οὐκ εἶδιδον B.D. post lacunam tredecim litterarum, ἐπὶ μικρὸν οὐ αἰδίδου E. lacunam pro his ἐπεὶ—εἶδιδον habet V.

Λακεδαιμόνιοι om. cum lacuna tredecim fere litterarum B.D. De V. vide paullo post.

αὖ] οὖν D. ἐπὶ ταύτῃ delet Leoncl. ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς om. D., qui ἐκπέμπουσι, cum lacuna octo litterarum, una cum ἐκπέμπουσιν B. cum lacuna

litterarum quindecim. V. autem hæc omnia sic: Ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι εἰδότες καὶ πρότερον ὄντα ἄριστον Τελευτίαν καὶ αὖ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει ἀρμόδιον ἐκπέμπουσι ναύαρχον ὡς ἠησόμενον τοῦ ἐν Αἰγίῃ ναυτικοῦ. τοῦτον ἰδόντες ἤκοντα πάντες οἱ ναῦται ὑπερήσθησαν. ὁ δ' αὐτοὺς ἀσπασάμενος καὶ συγκαλέσας εἶπε τοιάδε. Ego quod olim conjeceram Τελευτίαν αὖ ἐκπέμπουσιν ἐπὶ τὰς ταύτη ναῦς ναύαρχον, jam non sufficere putavi ad restituendum locum corruptum.

δὲ εἶδον αὐτὸν om. B.D. cum lacuna duodecim litterarum.

ναῦται B.C.D.E.F.I.V. Ceteri στρατιῶται.

ὁ δ' αὐτοὺς] αὐτοὺς B.D. post lacunam octo vel novem litterarum. De V. vide paullo ante. Tum συγ. pro ξυγ. B.D.

14. θεὸς D. συμπροθυμῆσθε] συμπροθυμείσθε A.B.C.F. συμπροθυμείσθα E. πλεῖστα] πλείστον F.

εὖ δ' ἴστε] 3, 5, 11: Εὖ ἴστε, ἀναφανήσονται. Hier. II, 15: Εὖ ἴσθι, κηγήσει.

ἐγὼ ὅταν ὑμῶν B.D.F.I.V. Ceteri ὅταν ὑμῶν ἐγώ.

εὐχομαί τε B.D.E.H.V. Ceteri εὐχομαι.

οὐδὲν] ὅπως οὐχ V. ἢ om. F.

θαυμάσατε D.F. Ceteri θαυμάσατε. μὲν ἂν ἴσως D.H.I.V. et spatio inter μὲν et ἂν relicto, in quo erasum μὲν vel ἂν repetitum, B. Ceteri μὲν ἴσως.

αὐτὸς μᾶλλον δύο ἡμέρας ἄσιτος ἢ ὑμᾶς μίαν γενέσθαι ἢ γε
 μὴν θύρα ἢ ἐμὴ ἀνέφκτο μὲν δῆπου καὶ πρόσθεν εἰσιέναι τῷ
 15 δεομένῳ τι ἐμοῦ, ἀνέφζεται δὲ καὶ νῦν. ὥστε ὅταν ὑμεῖς πλήρη
 ἔχητε τὰ ἐπιτήδεια, τότε καὶ ἐμὲ ὄψεσθε ἀφθονώτερον διαι-
 τώμενον· ἦν δὲ ἀνεχόμενόν με ὁράτε καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ
 ἀγρυπνίαν, οἴεσθε καὶ ὑμεῖς ταῦτα πάντα καρτερεῖν. οὐδὲν γὰρ
 ἐγὼ τούτων κελεύω ὑμᾶς ποιεῖν ἵνα ἀνιᾶσθε, ἀλλ' ἵνα ἐκ τούτων
 16 ἀγαθὸν τι λαμβάνητε. καὶ ἡ πόλις δέ τοι, ἔφη, ᾧ ἄνδρες
 στρατιῶται, ἡ ἡμετέρα, ἡ δοκεῖ εὐδαίμων εἶναι, εὖ ἴστε ὅτι
 τὰγαθὰ καὶ τὰ καλὰ ἐκτίησάτο οὐ ῥαθυμούσα, ἀλλὰ ἐθέλουσα
 καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν, ὅποτε δέοι. καὶ ὑμεῖς οὖν ἦτε μὲν
 καὶ πρότερον, ὡς ἐγὼ οἶδα, ἄνδρες ἀγαθοί· νῦν δὲ πειρᾶσθαι
 17 χρῆ ἔτι ἀμείνονας γίγνεσθαι, ἵν' ἠδέως μὲν συμπονῶμεν, ἠδέως
 δεῦνδαιμονῶμεν. τί γὰρ ἡδιον ἢ μηδένα ἀνθρώπων κολα-
 κεύειν μήτε Ἑλληνα μήτε βάρβαρον ἕνεκα μισθοῦ, ἀλλ' ἑαυτοῖς
 ἱκανοὺς εἶναι τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα ὄθενπερ κάλ-
 λιστον; ἡ γὰρ τοι ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀφθονία εὖ
 ἴστε ὅτι ἅμα τροφήν τε καὶ εὐκλειαν ἐν πάσιν ἀνθρώποις
 παρέχεται.

18. Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν, οἱ δὲ πάντες ἀνεβόησαν παραγγέλλειν [15]
 ὅ τι ἂν δέη, ὡς σφῶν ὑπηρετησόντων. ὁ δὲ τεθυμένος ἐτύγ-

μὲν] μὴν B.
 ἀνέφζεται C.E.F.H.I.V. ἀνέφζετο
 B. Ceteri ἀνέφκται. "An voluerunt
 ἀνοίξεται?" SCHN. 'Ανεφζεται com-
 parandum formis ἡρήσεται apud Plat.
 Protag. p. 338 C, et ἡτιμώσεται apud
 Demosth. p. 432, 17, quas ex libris
 melioribus restitutas ad vindicandum
 futuri tertii augmentum temporale
 adhibuit Buttmanus Grammat. vol.
 2, p. 423 ed. pr. Alioqui non impro-
 babilis foret Schneideri suspicio, quom
 non infrequens in libris vitium sit
 ἀνεφ- pro ἀνοι-, ut ἀνεφχθέντος apud
 Diodor. 4, 12, p. 258, 30, ἀνεφχθεισῶν
 apud Joannem Laur. De magistr.
 Rom. 1, 20, p. 40, 10, et alibi.

15. οἴεσθε] V. ad 4, 7, 4.
 γὰρ ἐγὼ B.D.H.I. Ceteri γάρ.
 κελεύω] κελεύων C.

16. τοι, ἔφη, B.D.H.V. τι F. Ceteri
 τοι.

ἡ δοκεῖ εὐδαίμων εἶναι B.C.D.E.V.
 et qui ἢ F.I. Cet. ἡ εὐδαίμων εἶναι δοκεῖ.
 τὰγαθὰ B.D.E.V. Ceteri τὰ ἀγαθὰ.

τὰγαθὰ καὶ τὰ καλὰ] Formulam hanc
 oris Laconici propriam fuisse videri
 monuit Wolfius, comparans Platonici
 Alcibiadis 2. p. 148 C, ubi precati-
 onis solennis verba sunt: Τὰ καλὰ
 ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς διδόναι
 σφίσιν αὐτοῖς. SCHN.

17. συμπονῶμεν et δεῦνδαιμονῶμεν]
 Libri ξυμπονῶμεν et ξυνευδαιμονῶμεν
 præter V., qui ξυνευποῖῶμεν et ξυνευ-
 δαιμονῶμεν (sic.)

μισθοῦ] ἐμοῦ Ald., corrigentibus H.I.
 ἕνεκα B.C.D.E.V. Ceteri ἕνεκα.
 ὅτι ἅμα τροφήν τε καὶ εὐκλειαν] καὶ
 ὄφελειαν ἱκανήν καὶ εὐκλειαν V.

18. εἶπεν] εἴπεσι E.
 δέη B.D.E.I.V. Ceteri δέοι.

ἄπερ καὶ ὡς ἐμέλλετε] Stephanus ma-
 lebat ὡς, sic, hoc sensu: edite ea, quæ vel
 sic quoque sumturi eratis. Vulgata
 tamen ita potest defendi, ut ἐμέλλετε
 repetendum sit ad ἄπερ et ad ὡς, quæ-
 cunque et quomodocunque edere vo-
 lebatis. SCHN. Scripsi ὡσπερ καὶ
 ἐμέλλετε. Thuc. 4, 93: Τεταγμένοι

χανεν· εἶπε δέ, Ἄγετε, ὦ ἄνδρες, δειπνήσατε μὲν, ὡσπερ καὶ ἐμέλλετε· προπαράσχεσθε δέ μοι μιᾶς ἡμέρας σίτον. ἔπειτα δὲ ἦκετε ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτίκα μάλα, ὅπως πλεύσωμεν ἔνθα θεὸς
 19 ἐθέλει, ἐν καιρῷ ἀφιζόμενοι. ἐπειδὴ δὲ ἦλθον, ἐμβιβασάμενος [16] αὐτοὺς εἰς τὰς ναῦς ἔπλει νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηναίων, τοτὲ μὲν ἀναπαύων καὶ παραγγέλλων ἀποκοιμᾶσθαι, τοτὲ δὲ κόπαις προσκομιζόμενος. εἰ δὲ τις ὑπολαμβάνει ὡς ἀφρόνως ἔπλει δώδεκα τριήρεις ἔχων ἐπὶ πολλὰς ναῦς κεκτημένους,
 20 ἐννοησάτω τὸν ἀναλογισμὸν αὐτοῦ. ἐκεῖνος γὰρ ἐνόμισεν [17] ἀμελέστερον μὲν ἔχειν τοὺς Ἀθηναίους περὶ τὸ ἐν τῷ λιμένι ναυτικὸν Γοργώπα ἀπολωλότος· εἰ δὲ καὶ εἶεν τριήρεις ὀρμούσαι, ἀσφαλέστερον ἠγήσατο ἐπ' εἴκοσι ναῦς Ἀθήνησιν οὔσας πλεῦσαι ἢ ἄλλοθι δέκα. τῶν μὲν γὰρ ἔζω ἦδει ὅτι κατὰ ναῦν ἔμελλον οἱ ναῦται σκηνήσειν, τῶν δ' Ἀθήνησιν ἐγίγνωσκεν ὅτι οἱ μὲν τριήραρχοι οἴκοι καθευδήσοιεν, οἱ δὲ ναῦται ἄλλος ἄλλη σκηνή-
 21 σοιεν. ἔπλει μὲν δὴ ταῦτα διανοηθείς· ἐπειδὴ δὲ ἀπέιχε πέντε [18] ἢ ἕξ στάδια τοῦ λιμένος, ἡσυχίαν εἶχε καὶ ἀνέπαιεν. ὡς δὲ ἡμέρα ὑπέφαιεν, ἠγείτο· οἱ δὲ ἐπηκολούθουν. καὶ καταδύειν μὲν οὐκ εἶα στρογγύλον πλοῖον οὐδὲ λυμᾶινεσθαι ταῖς ἐαυτῶν ναυσίν· εἰ δὲ που τριήρη ἴδοιεν ὀρμούσαν, ταύτην πειρᾶσθαι ἄπλουν ποιεῖν, τὰ δὲ φορτηγικὰ πλοῖα καὶ γέμοντα ἀναδουμέ-

ὡσπερ ἔμελλον. Ἄπερ et ὡσπερ confusa sic apud Stobæum Flor. vol. 3, p. 315, 508, et alibi.

προπαράσχεσθε B.D.V. προπαρέχετε E. Ceteri προπαράσχετε. "Verba hunc habent sensum: præparate atque una capite vobis unius diei cibum. Scilicet in expeditionem sequentis diei cibum secum ferre jubet militem." SCHN.

ἐθέλει D.E.F. ἐθέλη B.V. Cet. ἐθελοι.

19. αὐτοὺς servavit B., om. ceteri.

νυκτὸς] τῆς νυκτὸς B.

τοτὲ—τοτὲ] τότε—τότε B.

προσκομιζόμενος] προσκομιζόμενος A. Ald.

ὑπολαμβάνει B.C.D.E.F.V. Ceteri ὑπολαμβάνου.

20. ἐν τῷ λιμένι] ἐν λιμένι V.

ἄλλη σκηνήσοιεν] ἄλλοθι συσκηνήσοιεν V.

21. μὲν δὴ B. Ceteri μὲν.

ἐπειδὴ B.D. Ceteri ἐπέει.

ἀνέπαιεν] ἀνέπαισεν B.E.I.

ὑπέφαιεν] ὑπεφαίνετο D. ἀπέφαιεν E. ἐπέφαιεν F.

ἐπηκολούθουν B.C.D.E.V. Ceteri ἐπηκολούθουν.

οὐκ] οὐδὲν I.V. "vet." apud Stephanum in marg.

στρογγύλον πλοῖον B.C.D.F.V. Ceteri στρογγύλων πλοίων. "Navigia rotunda esse mercatoria, non bellica, quæ longa erant, ex schol. Thucyd. 2, 97. admonuit Morus: adde Ulpianum ad Demosthenem contra Lept. p. 506, 23, ubi ipse orator στρογγύλον Dionis πλοῖον Dionysii triremibus opponit." SCHN.

ταύτην] Scil. εἶα. Conf. Valckenar. ad Herodotum 7, 104 extr.: Νόμος οὐκ εἶον φεύγειν οὐδὲν πλήθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι. SCHN.

ἄπλουν] ἔκπλουν F. Ald., corrig. I. ἀναδουμένους] ἐκέλευεν V.

- νους ἄγειν ἕξω, ἐκ δὲ τῶν μειζόνων ἐμβαίνοντας ὅπου δύναιτο
 τοὺς ἀνθρώπους λαμβάνειν. ἦσαν δὲ τινες οἱ καὶ ἐκπηδήσαντες
 εἰς τὸ Δεῖγμα ἐμπόρους τέ τινας καὶ ναυκλήρους συναρπάσαντες
 22 εἰς τὰς ναῦς εἰσηνεγκαν. ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπεποιήκει. τῶν δὲ [19]
 Ἰθηναίων οἱ μὲν αἰσθόμενοι ἔνδοθεν ἔθεον ἕξω, σκεψόμενοι τίς
 ἢ κραυγῇ, οἱ δὲ ἕξωθεν οἴκαδε ἐπὶ τὰ ὄπλα, οἱ δὲ καὶ εἰς ἄστν
 ἀγγελουῶντες. πάντες δ' Ἰθηναῖοι τότε ἐβοήθησαν καὶ ὀπλίται
 23 καὶ ἰππεῖς, ὡς τοῦ Πειραιῶς ἐαλωκότος. ὁ δὲ τὰ μὲν πλοῖα [20]
 ἀπέστειλεν εἰς Αἴγιναν, καὶ τῶν τριήρων τρεῖς ἢ τέτταρας
 συναπαγαγεῖν ἐκέλευσε, ταῖς δὲ ἄλλαις παραπλέον παρὰ τὴν
 Ἰατρικὴν, ἅτε ἐκ τοῦ λιμένος πλέων, πολλὰ καὶ ἀλιευτικὰ
 ἔλαβε καὶ πορθμεῖα ἀνθρώπων μεστὰ, καταπλέοντα ἀπὸ νήσων.
 ἐπὶ δὲ Σούνιον ἐλθὼν καὶ ὀλκάδας γεμούσας τὰς μὲν τινας σίτου,
 24 τὰς δὲ καὶ ἐμπολῆς, ἔλαβε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀπέπλευσεν εἰς [21]
 Αἴγιναν. καὶ ἀποδόμενος τὰ λάφυρα μὲν μισθὸν προέδωκε
 τοῖς στρατιώταις. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ περιπλέον ἐλάμβανεν ὁ τι
 ἐδύνατο. καὶ ταῦτα ποιῶν πλήρεις τε τὰς ναῦς ἔτρεφε καὶ τοὺς
 στρατιώτας εἶχεν ἠδέως καὶ ταχέως ὑπηρετοῦντας.
 25 Ὁ δὲ Ἀνταλκίδας κατέβη μὲν μετὰ Τιριβάζου διαπεπρα- [22]
 γμένος συμμαχεῖν βασιλέα, εἰ μὴ ἐθέλοιεν Ἰθηναῖοι καὶ οἱ

A. C
387.

ἄγειν ἕξω B.C.D.E.F.V. Ceteri ἕξω
ἄγειν.

ἐκ Α. εἰς B.C.D.E.V. Ceteri εἰς.
Δεῖγμα] ubi in simili facinore Alexander Pheræus rapiebat τὰ χρήματα ἀπὸ τῶν τραπεζῶν, narrante Polyæno 6, 2, 2. Conf. Harpocraton. SCHN.

συν. pro ξυν. B.D.
22. ταῦτα B.D.V. ταῦτ' E. Ceteri τοῖς αὐτά.

ἐπεποιήκει] πεποιήκει E.
ἕξω] ἕξωθεν I.
σκεψόμενοι Stephanus. Libri σκεπτόμενοι.

23. τὰ μὲν πλοῖα B.C.D.E.F.I.V.
Ceteri τὰ πλοῖα μὲν.

τριήρων] τριηρῶν B.
ἀλιευτικὰ B.D.F.I.V. Ceteri ἀλιευτικὰ πλοῖα.

συν. pro ξυν. B.D.
πορθμεῖα] πορθμεῶν V.
τινας] τινος B.
24. μὲν μισθὸν B.C.D.E.V. Ce-

teri μισθὸν μὲν.
λοιπὸν δὲ B.C.V. Ceteri λοιπὸν δὴ.

περιπλέον] ὅποι πλέων V.
ἐλάμβανεν B.D.E.F.I.V. ἐλάμβανον C. Ceteri ἀπελάμβανεν.
ἐδύνατο B.D.F. Ceteri ἠδύνατο.
πλήρεις τε τὰς ναῦς] i. e. τὰ πληρώματα τῶν νεῶν ἔτρεφε, aut ἐπλήρωσε τὰς ναῦς καὶ ἔτρεφε. SCHN.

25. κατέβη μὲν] κατέβη V.
Τιριβάζου] Τηριβάζου D.
συμμαχεῖν] σύμμαχον B. συμμαχεῖν D. eadem manu. Et sic V. σύμμαχον. ξύμμαχον I. Ceteri ξυμμαχεῖν. "Sed infra c. 3, 12: Διαπεπραγμένοι εἰσὶ ζημιωθῆναι σφᾶς αὐτοῦς. Plura exempla habet Lexicon Sturzii. Ceterum Antalcidam regem adiisse, ut perficeret pacem, ex verbo κατέβαιναν voluit lectores intelligere Xenophon." SCHN.

συν. pro ξυν. B.D.

σύμμαχοι χρῆσθαι τῇ εἰρήνῃ ἢ αὐτὸς ἔλεγεν. ὡς δ' ἤκουσε Νικόλοχον σὺν ταῖς ναυσὶ πολιορκεῖσθαι ἐν Ἀβύδῳ ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ Διοτίμου, πεζῇ ᾤχετο εἰς Ἀβυδον. ἐκεῖθεν δὲ λαβὼν τὸ ναυτικὸν νυκτὸς ἀνήγετο, διασπείρας λόγον ὡς μεταπεμπομένων τῶν Καλχηδονίων ὀρμισάμενος δὲ ἐν Περκώτῃ ἡσυχίαν εἶχεν.
 26 αἰσθόμενοι δὲ οἱ περὶ Δημαίνετον καὶ Διονύσιον καὶ Λεόντιχον [23] καὶ Φανίαν ἐδίωκον αὐτὸν τὴν ἐπὶ Προικονήσου· ὁ δ', ἐπεὶ ἐκεῖνοι παρέπλευσαν, ὑποστρέψας εἰς Ἀβυδον ἀφίκετο· ἠκηκῶν γὰρ ὅτι προσπλέει Πολύξενος ἄγων τὰς ἀπὸ Συρακουσῶν καὶ Ἰταλίας ναῦς εἴκοσιν, ὅπως ἀναλάβοι καὶ ταύτας. ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεὺς ἔχων ναῦς ὀκτῶ ἔπλει ἀπὸ Θράκης,
 27 βουλόμενος ταῖς ἄλλαις Ἀττικαῖς ναυσὶ συμμίξαι. ὁ δὲ Ἀν- [24] ταλκίδας, ἐπεὶ αὐτῷ οἱ σκοποὶ ἐσήμηναν ὅτι προσπλέοιεν τριῆρεις ὀκτῶ, ἐμβιβάσας τοὺς ναύτας εἰς δώδεκα ναῦς τὰς ἄριστα πλεύσας, καὶ προσπληρώσασθαι κελεύσας, εἴ τις ἐνεδείτο, ἐκ τῶν καταλειπομένων, ἐνήδρευεν ὡς ἐδύνατο ἀφανέστατα. ἐπεὶ

σύμμαχοι χρῆσθαι τῇ εἰρήνῃ] σύμμαχοι ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην V.

Νικόλοχον] Νικόλοχος C.E. Ald. κόλοχον cum lacuna om. V.

Διοτίμου] Idem esse videtur quem rumor peculatus arguebat, auctore Lysia p. 652. Nescio an diversus Diotimus Acharnensis, quem temporibus tyrannorum 30 assignat Lysias p. 881. SCHN. Conf. Clinton. F. H. ad a. 388.

εἰς B.C.D.E. ὡς Ald. Ceteri εἰς.

Καλχηδονίων] Libri Χαλκηδονίων.

ὀρμισάμενος] ὀρμισάμενος E.

Περκώτῃ B. Ceteri Περκώπη. "Κερpenus scribere jubet Περκώτῃ, quae forma alibi occurrit. Locum Strabonis 13, p. 590. ὅτι παλαι μετωνομάσθη Περκώτῃ mutatum fuisse censet a sciolo ex Stephano Byzantio, qui, Περκώτῃ, inquit, καὶ παλαι Περκώπη, Stephanum vero vitio scripturae deceptum fuisse. Tu vero vide de Περκώπη annotationem Wesselingii ad Herodotum 5, 117. SCHN.

26. Δημαίνετον B.D.E.V. Ceteri Δεμαίνετον.

Φανίαν] Φανίαν B.D.F.V. Ald. Φερίαν E. Tacito correxit Stephanus. Conf. Ebert. Dissert. Sic. p. 80.

τὴν om. C.D.E. Mox ante ἐπὶ lit-

teras duas delevit B.

ἐπὶ Προικονήσου] Conf. ad 4, 8, 36. SCHN.

ὑποστρέψας V.

προσπλέει] προσπλέει F.

Συρακουσῶν] Συρακοσίαν F.

ἀναλάβοι B.D.F.V. ἀναλάβει C. ἀντάβοι E. Ceteri ἀναλάβῃ.

Κολλυτεὺς B. Κο... τεὺς F. Κολυτεὺς D.I. Κοτυλιτεὺς E. Κοταλυτεὺς A.C. Ald. Κολλητεὺς margo Stephani. Unde Κολλυτεὺς jam Hemsterh. ad Aristoph. Pluti schol. v. 550. Qua de forma a Taylora ad Demosthenem et Aeschinem, ut annotat Schneiderus, commendata satis constat ex inscriptionibus Atticis, de quibus v. ad Thes. Stephani.

συμ. pro ξυμ. B. (qui συμμίξαι) D.

27. ἐσήμηναν] ἐσήμαινον F.

προσπληρώσασθαι] προσαναπληρώσασθαι V.

τοὺς B.C.D.F.I.V. Ceteri τινάς.

εἴ τις ἐνεδείτο] Suspicio addito ti optativum fuisse: Εἴ τις τι ἐνδέοιτο. Cyrop. 6, 3, 1: Καὶ εἴ τις τι ἐνδέομενος γνοίῃ. SCHN. Perperam.

ἐνήδρευεν B.I.V. Ceteri ἐνήδρευον.

ἐδύνατο B.D.E.F.V. Ceteri ᾗδη ἐδύνατο.

δὲ παρέπλεον, ἐδίωκεν· οἱ δὲ ἰδόντες ἔφευγον. τὰς μὲν οὖν βραδύτατα πλεούσας ταῖς ἄριστα πλεούσαις ταχὺ κατειλήφει· παραγγείλας δὲ τοῖς πρωτόπλοις τῶν μεθ' ἑαυτοῦ μὴ ἐμβαλεῖν ταῖς ὑστάταις, ἐδίωκε τὰς προεχούσας. ἐπεὶ δὲ ταύτας ἔλαβεν, ἰδόντες οἱ ὕστεροι ἀλισκομένους σφῶν αὐτῶν τοὺς πρόπλους ὑπ' ἀθυμίας καὶ τῶν βραδυτέρων ἠλίσκοντο· ὥσθ' ἤλωσαν ἅπασαι. 28 ἐπεὶ δ' ἦλθον αὐτῶ αἱ τε ἐκ Συρακουσῶν νῆες εἴκοσιν, ἦλθον δὲ [25] καὶ αἱ ἀπὸ Ἰωνίας, ὄσης ἐγκρατῆς ἦν Τιρίβαζος, συνεπληρώθη-

ταχὺ] Libri ταχύτατα. Quod τάχιστα dicturus erat Xenophon.

κατειλήφει] λήφει E.

ἑαυτοῦ] αὐτοῦ B.

τοὺς πρόπλους] τοὺς προπόλους B. I. τὰς πρόπλους D., servans ἀλισκομένους, Frustra Brodæus τοὺς πρωτόπλους, et Stephanus paullo ante ταῖς πρωτόπλους. V. Steph. Thes. v. Πρώπλους. ὑπ' ἀθυμίας] ἀπακίας E.

βραδυτέρον E. βραδυτάτων V. Eadem constructione Pausan. 6, 7, 4: Ἐς δὲ τριήρων ἀλοὺς Ἀττικῶν ἀνήχθη ζῶν, alique nonnulli. "Hanc Antalcidas expeditionem narrat etiam Polyænus 2, 24: Ἀνταλκίδας ἐν Ἀβύδῳ μετὰ ναυτικοῦ πλείονος διατρίβων, Ἀττικὰς τριήρεις ὀρμούσας ἐν Τενέδῳ μαθῶν φοβουμένας ἐς Βυζάντιον διαπλευσάσαι πρὸς Ἴφικράτην, ἀγγείλαντός τινος, ὡς Ἴφικράτης πολιορκεῖ Χαλκηδονίου φίλους ὄντας, παρήγγειλεν ἀποπλεῖν εἰς Χαλκηδόνα, καὶ ἀναχθεῖς ἐνήδρευσεν περὶ τὴν Κυζικηνήν. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Τενέδου τὴν ἀναγωγὴν τὴν Ἀνταλκίδου πυθόμενοι κατὰ τάχος ἐπειρώοντο πρὸς τὸν Ἴφικράτην πλεῖν. ἐπεὶ δ' ἐγένοντο κατὰ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις οὐχ ὀρωμένας, ἀλλ' ἀφανῶς ἐφορμούσας, Ἀνταλκίδας ἄφνω προσπεσὼν ταῖς Ἀττικαῖς τὰς μὲν κατέδυσσε, τῶν δὲ πλείονων ἐκράτησεν. Quæ cum ille ex bono scriptore, vestigiis veritatis conturbatis, veluti Cacus ille boves, in librum suum abigeret, effecit ut nihil inde lucis affundi posset Xenophonis narrationi. Iphicrates cum Diotimo obsident Abydi Nicolochum: hos vero jam supra s. 7. simpliciter τοὺς Ἀθηναίων στρατηγούς dixit. Fingebatur vero Antalcidas Chalcedonios ab Iphicrate obsessos auxilium suum flagitare: hoc obscure dixit Polyænus ἀγγείλαντός τινος—. Provehitur igitur Propontidem versus et ad Per-

cotam subsistit; unde fugatus ad Proconnesum, postquam hostes abcesserant, redit ad Abydum, ut naves a Polyxeno adducendas reciperet. Demænetus igitur, Dionysius, Leontichus et Phantias fuisse videntur in classe sub imperio Iphicratis, qui Nicolochum ad Abydum obsidebat, ὀρωόμενος ἐκ Χερρονήσου, ut supra est §. 7. At vero supra §. 10. Demænetus cum Chabria in insulam Cyprum auxilio Euagoræ profectus esse dicitur; igitur illinc postea devertit in Hellespontum Demænetus, fortasse cum ipso Chabria. Accessit deinde Thrasybulus Collytensis a Thracia conjuncturus naves suas octo cum Iphicrate, Demæneto, et fortasse etiam Chabria. Substitisse ad Abydum narrat Polyænus; et deinde subito comperto Antalcidæ discessu voluisse ad Iphicratem Chalcedonem versus evadere, et incidisse in insidias circa Cyzicenam positas ab Antalcida. Hæc vero plane contraria sunt iis quæ narrat Xenophon. Neque enim Chalcedonem, sed Abydum obsidebat Iphicrates; et Antalcidas primum quidem circa Cyzicenam ad Proconnesum substiterat, sed mox inde redierat; et cum a Thracia Thrasybulum advenire comperisset, insidias ei struxit, non circa Cyzicenam, ut ait Polyænus, sed in ipso aditu Hellespontis, credo, in quem ex Tenedo invectus erat Thrasybulus. Nisi Tenedi mentio obsisteret, crederem Polyænum ex male intellecto Xenophonis loco sua duxisse." SCHN.

28. ἦλθον] ἔδρον V.

αἱ ἀπὸ] ἐξ V.

αὐτῶ] αὐτὸν V. αὐτοῖς Ald.

ὄσης] ὄσον Ald., corrigente I.

Τιρίβαζος] Τηρίβαζος C. D.

συν. pro ξυν. B. D.

σαν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἀριοβαρζάνου, καὶ γὰρ ἦν ξένος ἐκ παλαιοῦ τῷ Ἀριοβαρζάνει, ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἤδη ἀνακεκλημένος ὤχετο ἄνω, ὅτε δὴ καὶ ἔγημε τὴν βασιλείως θυγατέρα· ὁ δὲ Ἀντακίδας γενομένης ταῖς πάσαις ναυσὶ πλειόσιν ἢ ὀδοῦκοντα ἐκράτει τῆς θαλάττης· ὥστε καὶ τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ναῦς Ἀθήναζε

ἀνακεκλημένος] Pharnabazus, amicus Atheniensium, profuit Antalcidæ conatibus. SCHN.

ἀνακεκλημένος] ἄμα κεκλημένος Ald., corrigente I.

ἄνω] ἄγων F. Ald., corrigente I.

ὁ δὴ] Recte ita emendabat Leonclavius. Morus vulgatum δὲ inclusit. SCHN. Est potius quædam anacolutia.

τῆς B.D.E.F.I.V. Ceteri πάσης τῆς.

Πόντου] Videntur igitur Byzantium tum tenuisse, unde frumentum importabatur Athenas. Eam scilicet urbem cum Thaso insula Thrasybulus Stiriensis paucis ante tempore iterum imperio Atheniensium subjecerat, proditam sibi a civibus Archebio et Heraclide, Thasum vero ab Ephantō. Rem ab aliis omissam obiter narravit Demosthenes contra Leptinem p. 474, ubi agit de honoribus ab una civitate tributis Ephantō ejusque sociis: Οἱ παραδόντες ὑμῖν Θάσον καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φρουρὰν μεθ' ὅπλων ἐκβαλόντες καὶ Θρασύβουλον εἰσαγαγόντες καὶ παρασχόντες φίλην ὑμῖν τὴν ἐαυτῶν πατρίδα, αἴτιοι τοῦ γενέσθαι σύμμαχον τὸν περὶ Θράκην τόπον ὑμῖν ἐγένοντο. Deinde de Archebio et Heraclide iisdem honoribus auctis pergit, οἱ Βυζάντιον παραδόντες Θρασύβουλον κυρίου ὑμᾶς ἐποίησαν τοῦ Ἑλλησπόντου, ὥστε τὴν δεκάτην ἀποδόσθαι, καὶ χρημάτων εὐπορήσαντας, Λακεδαιμονίου ἀναγκάσαι τοιαύτην, οἶαν ὑμῖν ἐδόκει, ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην· ὧν μετὰ ταῦτα ἐκπεσόντων, ἐψηφίσασθε ἅπερ φεύγουσιν εὐεργέταις δι' ὑμᾶς προσήκε, προσενίαν, εὐεργεσίαν, ἀτέλειαν ἀπάντων. Denique paulo post addit Thasum tunc et Byzantium fuisse Lacedæmoniorum proprias et amicas, ab Atheniensibus autem alienas urbes. De tempore traditi Atheniensibus Byzantii ab Archebio et Heraclide solus monuit ad Demosthenem Palmerius, sed vir præclarus plane a vero aberravit. Is enim refert narrata a Demosthene ad

historiam a Diodoro 13, 66. traditam, ubi Thasus quidem a Thrasybulo, sed Byzantium ab Alcibiade, prodentibus quibusdam civibus, occupatum refertur. Quæ quidem expeditio accurate narrata fuit a Xenophonte supra 1, 4. Sed tum Byzantii occupationem nulla pax consecuta est, qualem Athenienses vellent habere; nec omnino post bellum Peloponnesiacum facta fuit ab Atheniensibus cum Lacedæmoniis pax optabilis, nisi quæ Antalcidæ dici solet, qua tandem extorserunt Lacedæmoniis et Persis pervicacia sua ut imperium Lemni, Imbri et Scyri sibi relinquere intactum. Thrasybulum vero cum nominant simpliciter scriptores Attici, Stiriensem, utpote celeberrimum et de Atheniensibus præclare meritum, intelligi volunt. Thrasybulum vero Stiriensem iterum occupasse Byzantium, portorium locasse publice et republicæ formam democraticam restituisse, nulla tamen proditiōnis mentione facta, narravit supra Xenophon 4, 8, 27. Opportunitate igitur horum locorum et redituum portorii usi Athenienses bellum tam diu sustinuerunt, auctore Demosthene, donec eas pacis condiciones obtinerent quas vellent. Thasi, a Thrasybulo proditiōne captæ, porro non meminit Xenophon, sed generatim urbes Thraciæ vicinæque regionis imperio Atheniensium subjectas memorat 4, 8, 26. De Byzantio recuperato recte Palmerii opinionem deseruit Wolfius ad Leptineam, sed Thasum receptam refert ad anteriora tempora. Neque equidem ausim contrarium affirmare. Ulpiani scholia Ephantum faciunt Thasiōrum στρατηγόν: qua vero auctoritate, ignoro. Archebii memorati a Demosthene filium fuisse illum, qui velut Atheniensium studiosus memoratur ab eodem contra Aristocrat. p. 756, censuit idem vir doctus ad Leptineam p. 281. et in Indice. SCHN.

- μὲν ἐκώλυε καταπλεῖν, εἰς δὲ τοὺς ἑαυτῶν συμμάχους κατήγεν.
- 29 οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι, ὀρώντες μὲν πολλὰς τὰς πολεμίας ναῦς, [26] φοβούμενοι δὲ μὴ ὡς πρότερον καταπολεμηθῆσαν, συμμάχου Λακεδαιμονίοις βασιλέως γεγενημένου, πολιορκούμενοι δ' ἐκ τῆς Αἰγίνης ὑπὸ τῶν ληστῶν, διὰ ταῦτα μὲν ἰσχυρῶς ἐπεθύμουν τῆς εἰρήνης. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι, φρουροῦντες μόρα μὲν ἐν Λεχαιῶν, μόρα δ' ἐν Ὀρχομενῶν, φυλάττοντες δὲ τὰς πόλεις, αἷς μὲν ἐπίστευον, μὴ ἀπόλιντο, αἷς δὲ ἠπίστων, μὴ ἀποσταίεν, πράγματα δ' ἔχοντες καὶ παρέχοντες περὶ τὴν Κόρινθον, χαλεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ. οἱ γὰρ μὴν Ἀργεῖοι, εἰδότες φρουράν τε πεφασμένην ἐφ' ἑαυτοὺς καὶ γινώσκοντες ὅτι ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ οὐδὲν ἔτι σφᾶς ὠφελήσει, καὶ οἱτοὶ εἰς τὴν εἰρήνην
- 30 πρόθυμοι ἦσαν. ὥστ' ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ Τηρίβαζος παρεῖναι [27] τοὺς βουλομένους ὑπακοῦσαι ἢν βασιλεὺς εἰρήνην καταπέμποι, ταχέως πάντες παρεγένοντο. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἐπιδείξας ὁ Τηρίβαζος τὰ βασιλέως σημεῖα ἀνεγίνωσκε τὰ γεγραμμένα. εἶχε δὲ ὡδε.
- 31 Ἀρταξέρξης βασιλεὺς νομίζει δίκαιον τὰς μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ [28] πόλεις ἑαυτοῦ εἶναι καὶ τῶν νήσων Κλαζομενάς καὶ Κύπρον,

συμ. pro ξυμ. hic et infra B.D.

29. τῶν ληστῶν B.I.V. τῶν Δακῶνων D. Ceteri ληστῶν. Vid. supra s. 1 et 5.

εἰδότες B.C.D.I. Ceteri ἰδόντες.

γινώσκοντες B.D.E. Ceteri γινώσκοντες.

ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ] 4, 7, 2.

30. ὑπακοῦσαι] 6, 5, 1, μετέχειν.

καταπέμποι B.D.V. Ceteri καταπέμπει.

συν. pro ξυν. B.D.

Τηρίβαζος] Τηρίβαζος D. Τηρίβιζος C.

ἀνεγίνωσκε] ἀνεγίνωσκε B.C.D.E.

ᾄδε] Summam formulæ pacis repetiit Plutarchus Artaxerx. c. 21. et Diodorus 14, 110. Pacem hanc anno Xenophonteo 25. assignavit Dodwellus: contra anno 24. et Olymp. 98. anno 2. assignandam docuit Corsini Fast. Att. vol. 3, p. 293. quocum sentit Manso Spartæ vol. 3, part. 2. p. 204. SCHN.

31. Ἀρταξέρξης] Schol. Aristidis vol. 3, p. 264, 4: Ἀρταξέρξην δὲ λέγει, οὗ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς μέμνηται Ξενοφῶν.

Κλαζομενάς] Cum Clazomenas inter insulas memoratas ignorarent Stephanus et Leonclavius, ille quidem τῶν νήσων τὰς κατὰ Κλαζομενάς, hic vero cum Francisco Porto τῶν νήσων Κλαζομενίας legendum censebat: uterque falsus. Monuit enim Palmerius ad h. l. ex Pausania 7, 3, 9, Clazomenarum urbem in continente terra primum conditam fuisse; deinde metu Persarum in insulam transiisse incolas; Alexandrum denique, mole in mare projecta, insulam continenti junxisset. Molem illam hodieque superstitem vidit descripsitque Chandler Itin. Asiæ minoris p. 122. vers. Germanicæ. Addo locum Aristotelis Politic. 5, 2, 12: Στασιάζουσι δ' ἐνίοτε καὶ διὰ τοὺς τόπους, ὅταν μὴ εὐφρῶς ἔχη ἡ χώρα πρὸς τὸ μίαν πόλιν εἶναι, οἷον ἐν Κλαζομεναῖς οἱ ἐπὶ Χύτρῳ πρὸς τοὺς ἐν νήσῳ, καὶ Κολοφῶνιοι καὶ Νοτιεῖς. Manifestiores loci sunt Thucydidis 8, 14. et 23, item 31. SCHN. Κύπρον] Hinc Isocrates Paneg. c. 39. de Euagora tum bellum cum rege gerente: Ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἔκδοτος ἔστιν. SCHN.

τὰς δὲ ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας αὐτονόμους ἀφείναι πλὴν Λήμνον καὶ Ἴμβρον καὶ Σκύρου· ταύτας δὲ ὥσπερ τὸ ἀρχαίον εἶναι Ἀθηναίων. ὀπότεροι δὲ ταύτην τὴν εἰρήνην μὴ δέχονται, τούτοις ἐγὼ πολεμήσω μετὰ τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πεζῇ καὶ κατὰ θάλατταν καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασιν.

- 32 Ἀκούοντες οὖν ταῦτα οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις, ἀπήγγελλον ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πόλεις. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ὤμνυσαν ἐμπεδώσειν ταῦτα, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἠξίουσαν ὑπὲρ πάντων Βοιωτῶν ὀμνύναι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος οὐκ ἔφη δέξασθαι τοὺς ὄρκους, ἐὰν μὴ ὀμνύωσιν, ὥσπερ τὰ βασιλέως γράμματα ἔλεγεν, αὐτονόμους εἶναι καὶ μικρὰν καὶ μεγάλην πόλιν. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων πρέσβεις ἔλεγον ὅτι οὐκ ἐπεσταλμένα σφίσι ταῦτ' εἶη. Ἦτε νυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, καὶ ἐρωτᾶτε· ἀπαγγέλλετε δ' αὐτοῖς καὶ ταῦτα, ὅτι εἰ μὴ ποιήσουσι ταῦτα, ἔκσπονδοὶ ἔσονται. οἱ μὲν δὴ ᾤχοντο. ὁ δ' Ἀγησίλαος διὰ τὴν πρὸς Θηβαίους ἔχθραν οὐκ ἔμελλεν, ἀλλὰ πείσας τοὺς ἐφόρους εὐθὺς ἐθύετο. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο τὰ διαβατήρια, ἀφικόμενος εἰς τὴν Τεγέαν διέπεμπε τῶν μὲν ἰππέων κατὰ τοὺς περιοίκους ἐπισπεύσοντας, διέπεμπε δὲ καὶ ξεναγούς εἰς τὰς πόλεις. πρὶν δὲ αὐτὸν ὀρμηθῆναι ἐκ Τεγέας, παρήσαν οἱ Θηβαῖοι λέγοντες ὅτι ἀφιάσι τὰς πόλεις αὐτονόμους. καὶ οὕτω Λακεδαιμόνιοι μὲν οἴκαδε ἀπῆλθον, Θηβαῖοι δ' εἰς τὰς σπονδάς εἰσελθεῖν ἠναγκάσθησαν, αὐτονόμους ἀφέντες τὰς Βοιωτίας πόλεις. οἱ δ' αὖ Κορίνθιοι οὐκ ἐξέπεμπον τὴν τῶν Ἀργείων φρουράν. ἀλλ' ὁ

Σκύρου] Iterum vulgatum Σκίρου correxi [consentientibus in Σκύρου, ut videtur, libris Parisinis]. Easdem insulas exceptas in fœdere posuit Andocides p. 96. Factam et confirmatam fuisse hanc pacem archonte Theodoto Olymp. 98, 2, cum Diodoro tradit Polybius I, 6. et Aristides vol. 3, p. 474. SCHN.

32. δέξασθαι F. Ceteri δέξασθαι. ὀμνύωσιν] ὀμνύωσιν Ald., corrigente I. ἐπεσταλμένα] ἐπεσταλμένον B. νυν Dorvillius ad Chariton. p. 701. Libri νῦν. Conf. 4, 1, 39. Steph. Thes. v. Νῦν p. 1613 B.

ποιήσουσι ταῦτα B.D.F.V. ποιήσωσι ταῦτα I. Ceteri ταῦτα ποιήσουσιν.

33. εὐθὺς] διαβῆναι V. ἐπειδὴ B.D. Ceteri ἐπέει.

Τεγέαν D. qui mox Ταγέας et B. τὴν om. V., recte fortasse.

κατὰ τοὺς περιοίκους] Leoncl. καὶ τοὺς περιοίκους corrigebat. Verum si locos similes 3, 5, 7; 4, 2, 13; 5, 2, 7; 5, 4, 37. comparaveris, videbis nihil mutatione opus esse: et Weiskius τοὺς περιοίκους incolas vicorum Tegeæ subjectos, πόλεις civitates vicinas sui juris interpretatur. SCHN. ἀφέντες] Pro a in B. pr. duæ aliæ litteræ.

τὰς] τῆς B. Βοιωτίας B.D.F.V. Βοιωτείας I. Ceteri Βοιωτικὰς.

Ἀγασίλαος καὶ τούτοις προεῖπε, τοῖς μὲν, εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τοὺς Ἀργεῖους, τοῖς δὲ, εἰ μὴ ἀπίοιεν ἐκ τῆς Κορίνθου, ὅτι πόλεμον ἐξοίσει ἐπ' αὐτούς. ἐπεὶ δὲ φοβηθέντων ἀμφοτέρων ἐξήλθον οἱ Ἀργεῖοι καὶ αὐτὴ ἐφ' αὐτῆς ἢ τῶν Κορινθίων πόλις ἐγένετο, οἱ μὲν σφαγεῖς καὶ οἱ μεταίτιοι τοῦ ἔργου αὐτοὶ γνόντες ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίνθου· οἱ δ' ἄλλοι πολῖται ἐκόντες κατεδέχοντο τοὺς πρόσθεν φεύγοντας.

- 35 Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη καὶ ὠμωμόκεσαν αἱ πόλεις ἐμμενεῖν [32] τῇ εἰρήνῃ ἣν κατέπεμψε βασιλεὺς, ἐκ τούτου διελύθη μὲν τὰ πεζικὰ, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρατεύματα. Λακεδαιμονίοις μὲν δὴ καὶ Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις οὕτω μετὰ τὸν ὕστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν Ἀθήνησι τειχῶν αὕτη 36 πρώτη εἰρήνη ἐγένετο. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ μᾶλλον ἀντιρρόπως [33] τοῖς ἐναντίοις πράττοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐπικυνδέστεροι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἐπ' Ἀνταλκίδου εἰρήνης καλουμένης. προστάται γὰρ γενόμενοι τῆς ὑπὸ βασιλέως καταπεμφθείσης εἰρήνης καὶ τὴν αὐτονομίαν ταῖς πόλεσι πράττοντες, προσέλαβον μὲν σύμμαχον Κόρινθον, αὐτονόμους δὲ ἀπὸ τῶν Θηβαίων τὰς Βοιωτίδας πόλεις ἐποίησαν, οὐπερ πάλαι ἐπεθύμουν, ἔπαυσαν δὲ καὶ Ἀργεῖους Κόρινθον σφετεριζομένους, φρουρὰν φήναντες ἐπ' αὐτούς, εἰ μὴ ἐξοίειεν ἐκ Κορίνθου.

ΚΕΦ. Β.

A. C. 386. Τούτων δὲ προκεχωρηκότων ὡς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐτοῖς,

34. πρὸς B.D.F.I.V. Ceteri ἐπ'. Illud 3, 5, 1; 4, 8, 6. et alibi. αὐτῆς B.V. Ceteri εαυτῆς. οἱ σφαγεῖς] 4, 4, 2. ἀπῆλθον] Recepti ab Atheniensibus, ut docui supra ad 4, 2, 23. SCHN. αὐτοὶ γνόντες] ἀπογνόντες V. Alterum sponte vertit Weiskius.

35. ὠμωμόκεσαν B. Ceteri ὀμωμόκεσαν.

ἐμμενεῖν Stephanus. Libri ἐμμενεῖν.

τῇ] ἐν τῇ B.

δὲ καὶ] δὲ V.

συμ. pro ξυμ. B.D.

οὕτω] οὕτω ἢ B. οὕτως E. Ceteri οὕτως ἢ.

36. ἐκ om. Ald., corrigente I.

προστάται] Qui tuebantur fœdus commune, et impediabant quo minus aliqui contra pacis condiciones facerent. Galli dicere solent hodie *Ga-rans*. SCHN. Antea Ἀνταλκίδου B. γενόμενοι] γινόμενοι B.C.D. καταπεμφθείσης] καταπεμφθείσης F. σύμ. pro ξύμ. B.D. τὰς Βοιωτίδας] πάσας τὰς Βοιωτίδας V.

πάλαι] μᾶλλον καὶ V.

καὶ Ἀργεῖους] Ἀργεῖους καὶ F.

1. ἔδοξεν] Rem de Mantineensibus egregie et pragmatice narrat Diod. 15, 5. Mantineenses vero ab Atheniensibus auxilium frustra petiisse idem addit. Xenophon etiam hac in narratione studium in Lacedæmonios

ὄσοι ἐν τῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἐπέκειντο καὶ τοῖς πολεμίοις εὐμενέστεροι ἦσαν ἢ τῇ Λακεδαίμονι, τούτους κολάσαι καὶ κατασκευάσαι ὡς μὴ δύναιντο ἀπιστεῖν. πρῶτον μὲν οὖν πέμψαντες ὡς τοὺς Μαντινέας ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες ὅτι οὐκ ἂν πιστεύσειαν ἄλλως αὐτοῖς μὴ σὺν τοῖς
 2 πολεμίοις γενέσθαι. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν καὶ ὡς σίτον [2] ἐξέπεμπον τοῖς Ἀργείοις σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων, καὶ ὡς ἔστι μὲν ὅτε οὐδὲ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασίζόμενοι, ὁπότε δὲ καὶ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. ἔτι δὲ γιγνώσκειν ἔφασαν φθονοῦντας μὲν αὐτοὺς, εἴ τι σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο, ἐφθοδομένους δ', εἴ τις συμφορὰ προσπίπτοι. ἐλέγοντο δὲ καὶ αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοῖς Μαντινεῦσι τούτῳ τῷ ἔτει αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην τριακονταετείς γενόμεναι. ἐπεὶ δ' οὐκ ἤθελον καθαιρεῖν τὰ τεῖχη, φρουρὰν φαίνου- [3]

nimum prodidit. Bellum contra Mantineenses susceptum ad Olymp. 98. annum 3. retulit Diodorus 15, 5, qui Lacedæmonios ait ne duo quidem annos servasse fœdus pacis commune, quod ad annum Olymp. 98. secundum retulerat. Ex quo loco apparet initia belli contra Mantineenses gesti, hoc est legationem Mantineam missam et altercationes, incidisse in annum 3. Olympiad. 98. ipsum vero bellum eodem, ut sæpe, retulit Diodorus, ne res continuas, annis et oratione discerptas, obscuraret. Quæ mea opinio si vera est, induciarum etiam tempus, de quo paulo post, aliter definiendum erit. Dodwellus tamen ipsum bellum Olymp. 98. anno 3. attribuit, miratus tamen duos fere pacis annos a Lacedæmoniis observatos dici. SCHN.

συμ. pro ξυμ. B.D.
 ἐπέκειντο] Non dubitavi, comparato loco simillimo 6, 5, 35, ἐπέκειντο, ἰν-
 festi erant, scribere. SCHN. Add.
 7, 2, 10.

ὡς μὴ δύναιντο B.C.D.E.F.V. et, qui δύνασθαι servare videtur, I. Ceteri ὡστε μὴ δύνασθαι.

πέμψαντες] πέμψαντας B.F.

ὡς] πρὸς B.

ὅτι B.C.D.E.F.I.V. Ceteri ὡς.

σὺν pro ξὺν B.D.

2. οὐδέ] οὐ V.

ἀκολουθοῖεν] ε factum ex a et oi

loco alius litteræ unius in B.

ὡς κακῶς] Antea enim tanquam Arcadum fortissimos Mantineenses εἰώθεσαν οἱ Λακεδαίμονιοι ἐν ταῖς μάχαις παραστάτας ἔχειν καὶ πιστοτάτους τῶν συμμάχων, auctore Diodoro 15, 12. SCHN.

τριακονταετείς] τριακοντείς F. "Prælium in regione Mantineensi commissum descripsit Thucydides 5, 64, 66, seqq., recte monente Dodwello. Verum Morus difficultatem inde aliquam exsculpsit, quod Thucydides c. 79. illo quidem tempore fœdus in annos 50 factum narret. Igitur malebat locum nostrum interpretari: fœdus, quod post illam pugnam nunc fuerat tricennale, triginta annos nunc quidem duraverat; sed ita vim facit verbo ἐξεληλυθέναι, quod interpretationem istam non fert. Atque alias fuisse et diversas, quæ Mantineensibus datæ fuerint invitis, inducias, recte ex h. l. colligit Dodwellus; atque adeo biennio post inducias, cum Argivis in quinquaginta annos factas, has demum cum Mantineensibus pactas fuisse ex eo conjicit, quod hoc demum anno Olymp. 98, 2. elapsus dixit Xenophon inducias illas tricennales, a quo retro ad annum secundum Olympiadis 90. anni numerantur ad minimum 32. Eadem fere contra Morum monuit Keppenens." SCHN.

3. καθαιρεῖν] καθελείν V.

σιν ἐπ' αὐτούς. Ἀγησίλαος μὲν οὖν ἐδεήθη τῆς πόλεως ἀφεῖναι αὐτὸν ταύτης τῆς στρατηγίας, λέγων ὅτι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἡ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ ὑπηρετήκοι ἐν τοῖς πρὸς Μεσσήνην πολέμοις· Ἀγησίπολις δὲ ἐξήγαγε τὴν φρουρὰν καὶ μάλα Πανσανίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ φιλικῶς ἔχοντος πρὸς τοὺς ἐν Μαντι-

A. C. 4 νεῖα τοῦ δήμου προστάτας. ὡς δὲ ἐπέβαλε, πρῶτον μὲν τὴν γῆν [4]
385. ἐδήου. ἐπεὶ δὲ οὐδ' οὕτω καθήρουν τὰ τεῖχη, τάφρον ὠρυττε κύκλω περὶ τὴν πόλιν, τοῖς μὲν ἡμίσεσι τῶν στρατιωτῶν προκαθημένοις σὺν τοῖς ὄπλοις τῶν ταφρευόντων, τοῖς δ' ἡμίσεσιν ἐργαζομένοις. ἐπεὶ δὲ ἐξείργαστο ἡ τάφρος, ἀσφαλῶς ἦδη κύκλω τεῖχος περὶ τὴν πόλιν ὑποκόμησεν. αἰσθόμενος δὲ ὅτι ὁ σίτος ἐν τῇ πόλει πολλὸς ἐνείη, εὐετηρίας γενομένης τῷ πρόσθεν ἔτει, καὶ νομίσας χαλεπὸν ἔσσεσθαι, εἰ δεήσει πολὺν χρόνον τρύχειν στρατείας τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς συμμαχοῦς, ἀπέχωσε 5 τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς πόλεως μάλ' ὄντα εὐμεγέθη. ἐμ-[5]

ἐπ' αὐτούς] εἰς αὐτούς V.
αὐτὸν] ἐάντων F.V. Ceteri αὐτόν.
στρατηγίας] στρατηγείας F. τῆς
στρατηγίας ante ταύτης ponit V.
τῷ πατρὶ αὐτοῦ] Archidamo patri
Agésilai tum cum terræ motu Sparta
conturbata Messenii cum Helotibus
insurrexerant contra Spartanos, Man-
tineenses opem tulerant. Vide Dio-
dorum 11, 63, 64. SCHN.
αὐτοῦ B.D.

ἡ τῶν M. πόλις πολλὰ ὑ. D.F.V.
ἡ τῶν M. πόλις πολλοῦς ὑ. B.E. Ceteri
πολλὰ ὑ. ἡ τῶν M. πόλις.

ὑπηρετήκοι B.E.F. ὑπηρετήκεν D.
Ceteri ὑπηρετήκει.

Μεσσήνην B.
Πανσανίου] Tegeæ exsulantis. Vid.
3, 5, 25.

δήμου] πολέμου V.
4. ἐπέβαλε] ἐπέβαλλε B.C.
προκαθημένοις Stephanus cum Bu-
dæo Comment. Gr. L. p. 344, ad
quod tacetur de V. Ceteri προσκα-
θημένοις.

σὺν] ἐν B. pr., alterum fortasse a
manu recentiori.

τεῖχος addunt B.D.I.V., om. ceteri.
“Alioqui brevior emendandi via erat
κύκλον legendo. Ita infra in obses-
sione Phliuntis c. 3, 22: ‘Ὁ περιτετει-
χισμένος κύκλος.’” SCHN. Supra 4,
4, 11. Polyæn. 1, 39, 3: Νικίας ἐν

τῷ κύκλω τοῦ τεύχους ἀπελείφθη μετ'
ὀλίγων στρατιωτῶν. Et quem Gai-
lius infra ad s. 5. confert Diodorus
13, 72 med.: ‘Ὁ κύκλος τοῦ τεύχους
πλήρης ἐγένετο τῶν συνδεδραμηκότων.
ἐνείη B.E.F.I.V. εἶη, supra scripto
eadem manu ἐν, D. Ceteri εἶη.

τῷ πρόσθεν ἔτει] Pessime Dod-
wellus de hujus ipsius anni, quo bel-
lum gestum est, messe interpretatur,
Doricæ anni divisionem causatus,
quam Xenophon in numerandis annis
non sequitur. Ante messis hornæ
tempus bellum hoc cœpisse et ad
auctumnum protractum fuisse arguit
hæc prioris anni messis, et Diodori
15, 12. verba χειμῶνος ἐνστάτος. Un-
de pluviis increverat fluvius. Recte
quoque Manso contra Dodwellum
hæc veri anni Xenophontei 26. et O-
lympiadiis 98. anno 3. assignavit Spart.
vol. 3, part. 2, p. 204. SCHN. τῶν F.
δεήσει B.D.E.F.V. Ceteri δεήσοι.
στρατείας Stephanus. Libri στρα-
ταίαις.

συμ. pro ξυμ. B.D.
διὰ τῆς πόλεως] Fluvio nomen fuit
Ophis, auctore Pausania 7, 8. sed is
ait eum fluere παρὰ τὴν νῦν πόλιν,
itaque situs Mantineæ, postquam ab
Epaminonda fuit restituta, mutatus
erat, fortasse ob hoc ipsum infortu-
nium. Diodorus 15, 11. de ipso hoc

φραχθείσης δὲ τῆς ἀπορροίας ἤρετο τὸ ὕδωρ ὑπὲρ τε τῶν ὑπὸ ταῖς οἰκίαις καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τῷ τείχει θεμελίων. βρεχομένων δὲ τῶν κάτω πλίνθων καὶ προδιδουσῶν τὰς ἄνω, τὸ μὲν πρῶτον ἐρρήγνυτο τὸ τεῖχος, ἔπειτα δὲ καὶ ἐκλίνετο. οἱ δὲ χρόνον μὲν τινα ξύλα ἀντήρειδον καὶ ἐμηχανῶντο ὡς μὴ πίπτοι ὁ πύργος· ἐπεὶ δὲ ἤπτῶντο τοῦ ὕδατος, δείσαντες μὴ πεσότος πη τοῦ κύκλω τείχους δοριάλωτοι γένοιτο, ὠμολόγουν περιαιρήσειν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφασαν σπείσεσθαι, εἰ μὴ καὶ διοικοῖντο κατὰ κόμας. οἱ δ' αὖ νομίσαντες ἀνάγκη εἶναι, 6 συνέφασαν καὶ ταῦτα ποιήσειν. οἰομένων δὲ ἀποθανεῖσθαι τῶν [6] ἀργολιζόντων καὶ τῶν τοῦ δήμου προστατῶν, διεπράξατο ὁ πατήρ παρὰ τοῦ Ἀγρησιπόλιδος ἀσφάλειαν αὐτοῖς γενέσθαι ἀπαλλαττομένοις ἐκ τῆς πόλεως, ἐξήκοντα οὔσι. καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πυλῶν ἔχοντες τὰ δόρατα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔστασαν, θεώμενοι τοὺς ἐξιόντας. καὶ μισούντες αὐτοὺς ὁμῶς ἀπέιχοντο αὐτῶν ῥᾶον ἢ οἱ βέλτιστοι τῶν Μαντινέων. καὶ τοῦτο μὲν εἰρήσθω μέγα τεκμήριον 7 πειθαρχίας. ἐκ δὲ τούτου καθηρέθη μὲν τὸ τεῖχος, διωκίσθη [7]

tempore narrans, tamen τὸν παρὰ τὴν Μαντινείαν ποταμὸν appellat, eumque increvisse ait auctumnalibus pluviis. Ceterum idem narrat Agin cum exercitu se ad τὴν Τεγεάτιδα convertisse, καὶ τὸ ὕδωρ ἐξέτερεπε πρὸς τὴν Μαντινικήν, περὶ οὗπερ ὡς τὰ πολλὰ βλάπτουτος, ὀποτέρωσε ἂν ἐσπίπτη, Μαντινείας καὶ Τεγεάταις πολεμοῦσι. An de eodem fluvio est, de quo Xenophon? SCHN.

5. ἀπορροίας] συρροίας V.
ὑπὸ ταῖς οἰκίαις] Domos suburbanas intelligi, aut mendum subesse putabat Fr. Portus, sine causa. SCHN.
ὑπὲρ τῶν] ὑπὸ τῶν D.
τῷ τείχει] τείχει A. Ald., corrigente I.

πλίνθων] Pausanias l. c. pugnam ante obsessionem memorat, et recte monet crudos lateres intelligi, qui in aqua tam facile diffuant quam in sole cera. Græci scilicet lateres crudos ad ædificiorum inferiores partes adhibebant, ut ad Comment. 3, 1, 7 annotavi. Eodem olim artificio Cimon urbem Eionem ad Strymonem positam expugnaverat, teste Pausan. l. c. Sallustius Historiarum 3. apud No-

nium p. 65 D: Quasi par in oppido festinatio et ingens terror erat, ne ex latere nova munimenta madore infirmarentur: nam mœnia oppidi stagnabant redundantibus cloacis adverso æstu maris. SCHN.

ἐμηχανῶντο B.C.D.E.F.I.V. Ceteri ἀντεμηχανῶντο.

πίπτοι] πίπτη V.

πη] ποι V.

τοῦ κύκλω τείχους] τοῦ κύκλου τείχους B. Vid. s. 4.

δοριάλωτοι D. Ceteri δορυάλωτοι. οἱ δὲ—ποιήσειν om. D.

σπείσεσθαι F.V. Ceteri πείσεσθαι. συν. pro ξυν. B.

6. ἀργολιζόντων Stephanus, tacente F., ut 4, 8, 34. Libri ἀργυρολογιζόντων. “Mantineenses fere semper ab Argivorum partibus stetisse, apparet ex superioribus et iis, quæ habet Thucydides 5, 29.” SCHN.

ὁ πατήρ] Pausanias, qui Tegeæ exsul vixit, usque ad hoc tempus igitur. SCHN.

ἔστασαν] ἔστασαν B.C.D.E.F.V. Ceteri ἔστησαν.

διωκίσθη] Diodorus 15, 5: Μετοικήσαι πάντας εἰς τὰς ἀρχαίας πέντε

δ' ἡ Μαντίνεια τετραχῆ, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον ᾠκουν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἤχθοντο, ὅτι τὰς μὲν ὑπαρχούσας οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οἰκοδομεῖν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες τὰς οὐσίας ἐγγύτερον μὲν ᾠκουν τῶν χωρίων, ὄντων αὐτοῖς περὶ τὰς κόμας, ἀριστοκρατία δ' ἐχρῶντο, ἀπηλλαγμένοι δ' ἦσαν τῶν βαρέων δημαγωγῶν, ἤδοντο τοῖς πεπραγμένοις. καὶ ἔπεμπον μὲν αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ καθ' ἕνα, ἀλλὰ κατὰ κόμην ἐκάστην ξεναγόν. συνεστρατεύοντο δ' ἐκ τῶν κωμῶν πολὺ προθυμότερον ἢ ὅτε ἐδημοκρατοῦντο. καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Μαντινείας οὕτω διεπέπρακτο, σοφωτέρων γενομένων ταύτη γε τῶν ἀνθρώπων τὸ μὴ διὰ τειχῶν ποταμὸν ποιεῖσθαι.

κόμας, ἐξ ὧν εἰς τὴν Μαντίνειαν τὸ παλαιὸν συνώκησαν. Isocrates Panegygr. c. 35: Τὴν δὲ Μαντινέων πόλιν ἀνάστατον ἐποίησαν. Idem de Pace p. 179 C: Μαντινέας διόκισαν. Diodorus Ephorum sequi videtur, ex quo Harpocration retulit, ὅτι εἰς πέντε κόμας τὴν Μαντινέων διόκισαν πόλιν Λακεδαιμόνιοι. Dissensum ita tollebat Wesselingius ad Diodorum, ut ex Pausania admoneret Agesipolin paucis quibusdam permisisse ut ibi habitarent, ubi Mantinea steterat; atque ita dici possunt per quinque vicus dispersi Mantineenses: atque eodem modo habitasse antea credere oportet, quam in unum locum congregati Mantineam ampliassent, quia Diodorus remigrasse ait Mantineenses in antiquos habitare pagos, unde deinde coiverant Mantineam. SCHN.

τετραχῆ] πενταχῆ Meursius A. L. 2, 3. VALCK. Male. Conf. Müller. Dor. vol. 2, p. 65. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 8. ed. a. 1849.

τὸ ἀρχαῖον ᾠκουν] Strabo 8, p. 337: Μαντίνεια μὲν ἐκ πέντε δήμων ὑπ' Ἀργείων συνακίσθη, Τεγέα δὲ ἐξ ἑνεία, ἐκ τοσοῦτων δὲ καὶ Ἡραία ὑπὸ Κλεομβρότου ἢ ὑπὸ Κλεωνίμου· ὡς δ' αὐτῶς Ἀἴγιον ἐξ ἑπτὰ ἢ ὀκτῶ δήμων συνεπολίσθη. Vides etiam hic δήμους et κόμας dici eadem significatione. Hinc magistratus civitatum Doricarum δημουργοὶ vocati. De antiqua Mantineensium democratia confer Aristotelis Polit. 6, 2, 2. Thucyd. 5, 47. SCHN.

χωρίων] Sunt agri, pascua etc. Ceterum vide quam studiose Xenophon de Mantineensium calamitate

velut optabili iudicet, in qua reliqui scriptores merito Lacedæmoniorum crudelitatem accusant. Non mirum igitur Athenienses, cognito Xenophontis animo et iudicio de forma democratica reipublicæ suæ, exilio eum veluti civem perniciosum multasse. SCHN.

ἀριστοκρατία V.

δ' ἦσαν] δ' αὐ V.

οὐ καθ' ἕνα] Fr. Portus emendabat οὐχ ἕνα. Male. Est enim: non mittebant singulos, sed quatuor vicis totidem ξεναγούς. Monuit recte Weiskius. Contra Morus καθ' ἕνα scribi voluit, quod tamquam καθ' ἕν οἶσι scriptum interpretatur non ut olim in unam civitatem collectis. Comparavit Xenophontis locum infra 5, 2, 16: Τῆς Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι, μὴ καθ' ἕν εἴη. Dionysius Halic. Archæol. 8, 7 fin.: Καθ' ἕνα πάντες γενομένοι κωνὸν ἐκφέρουσι πόλεμον. Sed sana sunt omnia. SCHN. καθ' ἕν V.

κόμην] γνώμην Ald., corrigente I.

ἐδημοκρατοῦντο] Hoc verborum lenocinio tegere conatur Xenophon insidias Lacedæmoniorum, quas exponit Diodorus 15, 19: Τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα συσκευασάμενοι καὶ τῶν πόλεων τὰς μὲν πειθοὶ προσαγόμενοι, τὰς δὲ διὰ τῆς τῶν φυγάδων καθόδου βία χειρούμενοι, φανερώς ἤδη τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἑαυτοὺς μεθιστάσι [μεθίστασαν L. D.] παρὰ τὰς κοινὰς συνθήκας τὰς ἐπ' Ἀνταλκίδου. SCHN. καὶ τὰ] κατὰ B.

σοφωτέρων—τῶ μὴ—ποιεῖσθαι] Si verba σοφωτέρων γενομένων mutes in διδαχθέντων, quæ idem significant,

- 8 Οἱ δ' ἐκ Φλιούντος φεύγοντες αἰσθανόμενοι τοὺς Λακεδαι- [8] A.C.
 μονίους ἐπισκοποῦντας τῶν συμμάχων ὁποῖοί τινες ἕκαστοι ἐν 383.
 τῷ πολέμῳ αὐτοῖς ἐγεγένητο, καιρὸν ἠγησάμενοι, ἐπορεύθησαν
 εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἐδίδασκον ὡς ἕως μὲν σφεῖς οἴκοι ἦσαν,
 ἐδέχετό τε ἡ πόλις τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ τεῖχος καὶ
 συνεστρατεύοντο ὅποι ἠγοῖντο· ἐπεὶ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐξέβαλον,
 ὡς ἔπεσθαι μὲν οὐδαμοὶ ἐθέλοιεν, μόνους δὲ πάντων ἀνθρώπων
 9 Λακεδαιμονίους οὐ δέχοντο εἴσω τῶν πυλῶν. ἀκούσασιν οὖν [9]
 ταῦτα τοῖς ἐφόροις ἄξιον ἔδοξεν ἐπιστροφῆς εἶναι. καὶ πέμ-
 ψαντες πρὸς τὴν τῶν Φλιασίων πόλιν ἔλεγον ὡς φίλοι μὲν οἱ
 φυγάδες τῇ Λακεδαιμονίῳ πόλει εἶεν, ἀδικοῦντες δ' οὐδὲν φεύ-
 γοιεν. ἄξιον δ' ἔφασαν μὴ ὑπ' ἀνάγκης, ἀλλὰ παρ' ἐκόντων
 διαπράξασθαι κατελθεῖν αὐτούς. ἃ δὲ ἀκούσαντες οἱ Φλιασίοι
 ἔδεισαν μὴ εἰ στρατεύσαιντο ἐπ' αὐτούς, τῶν ἔνδοθεν παρείη-
 σάν τινες αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ συγγενεῖς πολλοὶ
 ἔνδον ἦσαν τῶν φευγόντων καὶ ἄλλως εὐμενεῖς, καὶ οἶα δὲ ἐν
 ταῖς πλείσταις πόλεσι νεωτέρων τινὲς ἐπιθυμοῦντες πραγμά-
 10 των κατάγειν ἐβούλοντο τὴν φυγὴν. τοιαῦτα μὲν δὴ φοβη- [10]
 θέντες, ἐψηφίσαντο καταδέχεσθαι τοὺς φυγάδας, καὶ ἐκείνοις
 μὲν ἀποδοῦναι τὰ ἐμφανῆ κτήματα, τοὺς δὲ τὰ ἐκείνων πρια-
 μένους ἐκ δημοσίου τὴν τιμὴν ἀπολαβεῖν· εἰ δέ τι ἀμφίλογον
 πρὸς ἀλλήλους γίγνοιτο, δίκη διακριθῆναι. καὶ ταῦτα μὲν αὖ
 περὶ τῶν Φλιασίων φυγάδων ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐπέπρακτο.

facilius senties, sequens τῷ cum [B. V.] Y. mutandum in τὸ esse. Ceterum etiam hinc patet fluvium Ophin transiisse urbem, non juxta fluxisse, quod ait Diodorus. SCHN.

ταῦτη γε post ἀνθρώπων ponit V.

8. Φλιούντος] Φιλιούντος B. αἰσθανόμενοι B.D.I.V. Ceteri αἰσθόμενοι.

τῶν συμμάχων B.D.E.V. et qui per ξ I. Ceteri ξυμμάχους.

ἐδέχετό τε] ἐδέχετο V.

τὸ om. A. Ald., corrigente I.

ἔπει] ἔπη C.E.

ἐπεὶ] ἐπειδὴ V.

αὐτοῦς] αὐτοὶ B.I.

οὐδαμοὶ] οὐδαμοῦ B.C.D.E.F.V.

Ceteri οὐδαμῶς. Alia illius formæ exempla v. in Thes. Stephani.

οὐ δέχοντο] οὐκ ἐδέχοντο V.

9. ἀκούσασιν οὖν B.D.E.F.I.V. ἀκούσασι δὲ E. Ceteri ἀκούσασι δὴ.

πέμψαντες] πέμψαντ' B., compendio syllabæ ες ὅ in ὄ transeunte.

στρατεύσαιντο] στρατεύσαιεν V.

παρείησάν] παρήσαν B.

αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν B.D.E.F.V. Ceteri εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦς.

τὴν φυγὴν] i. e. τοὺς φυγάδας. In

Platonis Legg. 3, p. 682 E: Τὰς τότε φυγάς recte habet cod. Voss. cum aliis pro τοὺς τότε φυγάδας. In Plutarchi Philopem. c. 16: Τὰς μὲν φυγάς κατήγαγεν εἰς τὴν πόλιν e codd. restitue, ubi τοὺς φυγάδας edidit Co-raes quoque. SCHN.

10. τοὺς—πριαμένους Stephanus. Libri τοῖς—πριαμένους.

γίγνοιτο] γίγνοντο F.

αὖ] δὴ V. Vid. ad 5, 3, 25.

- A.C. 11 'Εξ 'Ακάνθου δὲ καὶ 'Απολλωνίας, αἵπερ μέγισται τῶν περὶ [11]
 382. "Ολυθον πόλεων, πρέσβεις ἀφίκοντο εἰς Λακεδαίμονα. ἀκού-
 σαντες δ' οἱ ἔφοροι ὧν ἕνεκα ἦκον, προσήγαγον αὐτοὺς πρὸς
 12 τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς συμμάχους. ἔνθα δὴ Κλειγένης [12]
 'Ακάνθιος ἔλεξεν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι,
 οἴομεθα λανθάνειν ὑμᾶς πρᾶγμα μέγα φυόμενον ἐν τῇ Ἑλλάδι.
 ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ Θράκης μεγίστη πόλις "Ολυθος σχεδὸν
 πάντες ἐπίστασθε. οὔτοι τῶν πόλεων προσηγάγοντο ἐφ' ᾧ τε
 νόμοις τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ συμπολιτεύειν' ἔπειτα δὲ καὶ
 τῶν μειζόνων προσέλαβόν τινας. ἐκ δὲ τούτου ἐπεχείρησαν καὶ
 τὰς τῆς Μακεδονίας πόλεις ἐλευθεροῦν ἀπὸ 'Αμύντου τοῦ
 13 Μακεδόνων βασιλέως. ἐπεὶ δὲ εἰσήκουσαν αἱ ἐγγύτατα αὐτῶν,
 ταχὺ καὶ ἐπὶ τὰς πόρρω καὶ μείζους ἐπορεύοντο· καὶ κατελί-
 πομεν ἡμεῖς ἔχοντας ἤδη ἄλλας τε πολλὰς καὶ Πέλλαν, ἥπερ
 μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πόλεων· καὶ 'Αμύνταν δὲ ἤσθανό-
 μεθα ἀποχωροῦντά τε ἐκ τῶν πόλεων καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεπτω-
 κότα ἤδη ἐκ πάσης Μακεδονίας. πέμψαντες δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς
 καὶ πρὸς 'Απολλωνιάτας οἱ 'Ολύνθιοι προεῖπον ἡμῖν ὅτι εἰ μὴ

11. πρέσβεις] Diodorus 15, 19. bellum adversus Olynthios gestum narrat, nulla legationis hujus facta mentione. Contra Amyntam ait Lacedæmonii persuasisse ut bellum contra Olynthios susciperent. SCHN.

'Ακάνθιος] ὁ κάνθιος V.

12. σύμμαχοι B.D.E.H.I.V., hic quidem omisso præcedenti τε. Ceteri οἱ σύμμαχοι. Vid. s. 18.

πρᾶγμα μέγα B. Ceteri πρᾶγμα. Aristoph. Ran. 759: Πρᾶγμα πρᾶγμα μέγα κекίνηται μέγα et alibi.

οὔτοι] Scilicet 'Ολύνθιοι, quod latet in nomine urbis. SCHN.

ἔστιν ἄς post πόλεων om. B.C.D. E.F.H.I.V. Nec dubium videtur interpretis esse nescientis usum genitivi, etiam apud Xenophontem non infrequenter. Sed deesse videtur μικροτέρων, nisi ex contrario quod sequitur μειζόνων intelligitur.

ᾧ τε B.

νόμοις τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι B.C.D. E.F.V. Ceteri τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι νόμοις.

τοῦ Μακεδόνων βασιλέως B.D.V. Ceteri τοῦ βασιλέως Μακεδόνων.

13. εἰσήκουσαν] Stephanus usitatius ὑπήκουσαν malebat substituere. Sed εισακούειν ita esse apud Thucydidem 1, 126; 3, 4. monuit Morus. SCHN. Vid. infra 3, 10.

δὲ ἤσθανόμεθα B.D.F.H. μὲν αἰσθανόμεθα E. Ceteri δὲ αἰσθανόμεθα.

καὶ Πέλλαν] καὶ om. E. Πέλλας A. Πέλαν C. Σέλλαν D., λαν super sέλ ponens.

ἐκ πάσης B. Ceteri ἀπάσης. "Diodorus l. c.: Τῷ δήμῳ τῶν 'Ολυθίων δωρησάμενος πολλὴν τῆς ὁμόρου χώρας διὰ τὴν ἀπόγνωσιν τῆς ἑαυτοῦ δυναστείας, τὸ μὲν πρῶτον ὁ δήμος τῶν 'Ολυθίων τὰς προσόδους ἐλάμβανε τὰς ἐκ τῆς δοθείσης χώρας, μετὰ δὲ ταῦτ' ἀνεπίστως τοῦ βασιλέως ἀναλαβόντος αὐτὴν καὶ τὴν ἄρχην ἀνακτησάμενος, οἱ μὲν 'Ολύνθιοι τὴν χώραν ἀπαιτηθέντες οὐχ οἰοί ἦσαν ἀποδιδόναι· διόπερ 'Αμύντας ἰδίαν τε δύναμιν συνεστήσατο καὶ τοὺς Λακεδαιμόνιους ποιησάμενος συμμάχους ἐπεισεν etc. Conf. Isocratis Archidam. p. 125, Societatem cum Amynta contractam videbimus infra s. 37." SCHN.

οἱ B. inter versus.

- 14 παρεσοίμεθα συστρατευόμενοι, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν. ἡμεῖς δὲ, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, βουλόμεθα μὲν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι καὶ αὐτοπολίται εἶναι· εἰ μὲντοι μὴ βοηθήσει τις, ἀνάγκη καὶ ἡμῖν μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι. καίτοι νῦν γ' ἤδη αὐτοῖς εἰσὶν ὀπλίται μὲν οὐκ ἐλάττους ὀκτακοσίων, πελτασταὶ δὲ πολὺ πλείους ἢ τοσοῦτοι· ἵππεις γε μέντοι, εἴαν καὶ ἡμεῖς
- 15 μετ' αὐτῶν γενώμεθα, ἔσονται πλείους ἢ χίλιοι. κατελίπομεν δὲ καὶ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν πρέσβεις ἤδη αὐτόθι. ἠκούομεν δὲ ὡς καὶ αὐτοῖς Ὀλυνθίους ἐψηφισμένον εἶη συμπέμπειν πρέσβεις εἰς ταύτας τὰς πόλεις περὶ συμμαχίας. καίτοι εἰ τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τῇ τε Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων ἰσχύι, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅπως μὴ οὐκέτι εὐμεταχείριστα ἔσται ἐκεῖνα ὑμῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ Ποτιδαίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης οὖσαν, νομίζετε καὶ τὰς ἐντὸς ταύτης πόλεις ὑπηκούους ἔσεσθαι αὐτῶν. τεκμήριον δ' ἔτι ἔστω ὑμῖν καὶ τοῦτο ὅτι ἰσχυρῶς αὐταὶ αἱ πόλεις πεφόβηνται· μάλιστα γὰρ μισοῦσαι τοὺς Ὀλυνθίους ὅμως οὐκ ἐτόλμησαν μεθ' ἡμῶν πρεσβείας
- 16 πέμπειν διδασκάλους ταῦτα. ἐνοήσατε δὲ καὶ τότε, πῶς εἰκὸς ὑμᾶς τῆς μὲν Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι ὅπως μὴ καθ' ἓν εἶη, πολὺ δὲ μείζονος ἀθροίζομένης δυνάμεως ἀμελεῖσθαι, καὶ ταύτης οὐ κατὰ γῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν ἰσχυρᾶς γιγνομένης. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμποδῶν, ὅπου ζύλα μὲν ναυπηγήσιμα ἐν

παρεσοίμεθα] πορευσόμεθα F. Ceteri παρεσόμεθα.

συστρατευόμενοι B. στρατευόμενοι F. Ceteri συστρατευόμενοι.

14. αὐτοπολίται Valesius. Libri αὐτοὶ πολῖται. "Thucydides 5, 79: Αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλιες τὰν αὐτῶν ἔχοντες." SCHN.

βοηθήσει C.D.E.F.V. βοηθήση B. Ceteri βοηθήσοι.

ἡμῖν] ἡμᾶς A., corrigentibus H.I. καίτοι νῦν γ' ἤδη Wolfius. Libri καὶ τοῖνν γε δῆ.

ὀκτακοσίων] ὀκτακισχιλίων probabiliter Mitford History of Greece, vol. 6, p. 113, ed. Londin. 1797. De copiis Olynthiorum compara Demosthenis Or. de falsa legat. p. 425. SCHN. Sed ὀκτακισχιλίων rursus nimium esse nec per se probabile, aliumque numerum requiri, animadvertit Niebuhrius Schol. hist. vol. 3,

p. 230. Contra probat Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 14. ed. a. 1849.

15. πρέσβεις] πολλοὺς ὄντας V.

προσγενήσεται] προσγενήσεται τὰς πόλεις, deletis τὰς πόλεις, B. πρὸς πόλεις περιγενήσεται, erasis πόλεις περὶ E.

ἔσται ἐκεῖνα B.D.E.F.H.V. Ceteri ἐκεῖνα ἔσται.

δ' ἔτι V. Ceteri δέ τι. Quod ego jam antea scripseram δ' ἔτι, quamvis non nescius τεκμήριον τι dixisse Thucydidem 1, 34. Sæpe autem vel in his libris δέ τι scriptum pro δ' ἔτι.

ἔστω ὑμῖν B.D.H.I.V. Cet. ἔστω. αὐταὶ] καὶ αὐταὶ F.

16. ἰσχυρᾶς B.D.H. Ceteri ἰσχυρῶς.

γιγνομένης dedi pro γενομένης, ut præcedens oratio, ubi est ἀθροίζομένης, et sequens conveniat. γενησομένης maluit Weiskius. SCHN.

αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐστὶ, χρημάτων δὲ πρόσοδοι ἐκ πολλῶν μὲν
 λιμένων, πολλῶν δ' ἐμπορίων, πολυανθρωπία γε μὴν διὰ τὴν
 17 πολυσιτίαν ὑπάρχει; ἀλλὰ μὴν καὶ γείτονές γ' εἰσὶν αὐτοῖς
 Θράκες οἱ ἀβασιλευτοὶ, οἱ θεραπεύουσι μὲν καὶ ὦν ἤδη τοὺς
 Ὀλυνθίους· εἰ δὲ ὑπ' ἐκείνους ἔσονται, πολλὴ καὶ αὕτη δύναμις
 προσγένειτ' ἂν αὐτοῖς. τούτων μὴν ἀκολουθούντων καὶ τὰ ἐν
 τῷ Παγγαίῳ χρύσεια χεῖρα ἂν αὐτοῖς ἤδη ὀρέγοι. καὶ τούτων
 ἡμεῖς οὐδὲν λέγομεν ὅ τι οὐ καὶ ἐν τῷ τῶν Ὀλυνθίων δῆμφ
 18 μυριόλεκτόν ἐστι. τό γε μὴν φρόνημα αὐτῶν τί ἂν τις λέγοι;
 καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἴσως ἐποίησεν ἅμα τῷ δύνασθαί καὶ τὰ φρονή-
 ματα αὔξασθαι τῶν ἀνθρώπων. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες Λακε-
 δαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, ἐξαγγέλλομεν ὅτι οὕτως ἔχει τὰ κεῖ-
 ὑμεῖς δὲ βουλεύεσθε, εἰ δοκεῖ ἄξια ἐπιμελείας εἶναι. δεῖ γε μὴν
 ὑμᾶς καὶ τόδε εἰδέναι, ὡς ἦν εἰρήκαμεν δύναμιν μεγάλην οὖσαν,
 οὐπω δυσπάλαιστος ἐστίν· αἱ γὰρ ἄκουσαι τῶν πόλεων τῆς
 πολιτείας κοινωνοῦσαι, αὐταί, ἂν τι ἴδωσιν ἀντίπαλον, ταχὺ
 19 ἀποστήσονται· εἰ μέντοι συγκλεισθήσονται ταῖς τε ἐπιγαμίαις
 καὶ ἐγκτήσεσι παρ' ἀλλήλοις, ἃς ἐψηφισμένοι εἰσὶ, καὶ γνώ-

πολλῶν] ἐκ πολλῶν H.I.V.

πολυσιτίαν] πολυσυντέλειαν E.

ὑπάρχει] παρέχει B.

17. γείτονές γ' B.F.V. γείτονές γε H. Ceteri γείτονες.

μὴν B.D.H.I. Ceteri γε μὴν.

Θράκες οἱ ἀβασιλευτοὶ] Quos Thucydides 2, 29. μέρος αὐτόνομον Θρακῶν dixit, ubi habitationes eorum accuratius designavit. SCHN.

ἐκείνους] nisi leg. ἐκείνους, ut 6, 2, 4.

τῷ om. V.

Παγγαίῳ] Παγκαίῳ A.B. pr. Ald.
 "Antiquissima hæc metalla fuisse arguit quod Plinius 7, s. 57. et Clemens Stromat. 1, p. 307. Cadmum Phœnicem narrant auri metalla et conflaturam ad Pangæum montem reperisse. Fuerunt haud procul Crenides urbs, postea Philippi nomine insignis, qui opportunitate metalli egregie exculiti usus est ad bella, teste Diodoro 16, 8. et Strabone 7, p. 331. In colle Dionysi erant auri metalla, ἄσυλα dicta, prope Philippos, narrante Appiano B. Civil. 4, 106. Aurum resciscere ex vulgari traditione narrat auctor Mirabil. Acusm. c. 42.

Philippicum aurum pro χρυσεῖον dixit Plinius 37. s. 15." SCHN.

ἤδη servarunt B.D.E.F.H.I.V., om. ceteri. Antea χρύσεια] χρηστία E.

ὀρέγει A. Ald., corrigente H. ὀρέγει E. "allicere ad se vere interpretatur Weiskius ὀρέγειν χεῖρα." SCHN.

οὐ καὶ] οὐκ H.V. recte fortasse. Conf. varietatem scripturæ 6, 5, 47.

μυριόλεκτον] μυριόλεκτῶν Ald., quod ex Polluce 6, 206. emendavit Brodæus. SCHN. Confirmarunt libri.

18. τό γε μὴν] τὸ δὲ V.

ὁ θεὸς ἴσως B.D.E.F.V. Ceteri ἴσως ὁ θεός.

σύμ. pro ξύμ. B.D.

οὕτω τὰ κεῖ ἔχει D.F.V. οὕτω τὰ ἐκεῖ ἔχει Y. τὰ κεῖ ἔχει B., οὕτως interposito inter versus super τὰ κεῖ et ἔχει.

δεῖ γε] καὶ δεῖ γε V.

δυσπάλαιστος A.B.D.H.I.V. Ceteri δυσπάλαιστος τις.

ἴδωσιν] εἰδῶσιν F.

19. ταῖς τε B.C.I. Ceteri ταῖς.

παρ' ἀλλήλοις B., quanquam o non satis claro, D.V. παραλλήλοις E.H. Ceteri παραλλήλαις, Schneiderus παρ' ἀλλήλαις.

σονται ὅτι μετὰ τῶν κρατούντων ἔπεσθαι κερδαλέον ἐστίν, ὥσπερ Ἀρκάδες, ὅταν μεθ' ὑμῶν ἴωσι, τά τε αὐτῶν σώζουσι καὶ τὰ ἀλλότρια ἀρπάζουσι, ἴσως οὐκέθ' ὁμοίως εὐλτα ἔσται.

- 20 Λεχθέντων δὲ τούτων ἐδίδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς συμ- [13]
μάχοις λόγον καὶ ἐκέλευον συμβουλεύειν ὅ τι γιγνώσκει τις
ἄριστον τῇ Πελοποννήσῳ τε καὶ τοῖς συμμαχοῖς. ἐκ τούτου
μέντοι πολλοὶ μὲν συνηγόρευον στρατιὰν ποιεῖν, μάλιστα δὲ οἱ
βουλόμενοι χαρίζεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἔδοξε πέμπειν
21 τὸ εἰς τοὺς μυρίους σύνταγμα ἐκάστην πόλιν. λόγοι δὲ ἐγέ- [14]
νοντο ἀργυρίον τε ἀντ' ἀνδρῶν ἐξεῖναι δίδοναι τῇ βουλομένη
τῶν πόλεων, τριώβολον Αἰγιναιῶν κατ' ἄνδρα, ἰππέας τε εἴ τις
παρέχοι, ἀντὶ τεττάρων ὀπλιτῶν τὸν μισθὸν τῷ ἰππεῖ δίδοσθαι.
22 εἰ δὲ τις τῶν πόλεων ἐκλίποι τὴν στρατιάν, ἐξεῖναι Λακεδαι-
23 μονίοις ἐπιζήμιον στατηῆρι κατὰ τὸν ἄνδρα τῆς ἡμέρας. ἐπεὶ [15]

20. Πελοποννήσῳ τε B.D.F.I. Ceteri Πελοποννήσῳ.

συν. pro ξύν. B.D.

στρατιάν] Leonclavius correxuit, approbante Stephano, στρατείαν. Sed Morus recte monet ita esse debere ποιεῖσθαι. Ipse στρατιάν ποιεῖν interpretatur: exercitum cogere. SCHN. χαρίζεσθαι] χαρίσεσθαι A. Ald., ante βουλόμενοι ponit C.

τὸ εἰς τοὺς μυρίους B.I. τοὺς εἰς τοὺς Ἀκανθίους D. τὸ εἰς τοὺς συμμαχους V. Ceteri εἰς τοὺς μυρίους.

σύν. pro ξύν. B.D.

ἐκάστην B.D.I.V. Ceteri εἰς ἐκάστην. “Morus interpretatur: decretum est ut quaelibet civitas certam militum manum (σύνταγμα) mitteret ad conficiendum numerum decem millium. Infra s. 37. est de Lacedæmoniis: Τὴν δ' εἰς τοὺς μυρίους σύνταξιν αὐτοί τε (ἅπαντες) συνεξέπεμπον, καὶ ἐς τὰς συμμαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελεύοντες ἀκολουθεῖν Τελευτία κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμαχῶν. 6, 2, 3: Συνετάττοντο εἰς ἐξήκοντα ναῦς ἀπ' αὐτῆς τε τῆς Λακεδαίμονος καὶ Κορίνθου καὶ Λευκάδος καὶ Ἀμβρακίας etc. Agesilai 1, 7: Ἐς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμαχῶν. Hinc οἱ συνεταγαμένους 6, 4, 11. dicitur evocatus. Diodorus 15, 19: Οἱ Λακεδαιμόνιοι κατέλεξαν στρατιώτας ἐκ τε τῶν

πολιτῶν καὶ παρὰ τῶν συμμαχῶν τοὺς ἅπαντας ὑπὲρ μυρίους· παραδόντες δὲ τὴν δύναμιν Φοιβίδα προσέταξαν συμμαχεῖν τῷ Ἀμύντῳ καὶ μετ' ἐκείνον πολεμῆσαι τοὺς Ὀλυθίους.” SCHN.

21. τριώβολον] In diem scilicet. In fœdere apud Thucyd. 5, 47. civitates sociæ stipulantur invicem τῷ μὲν ὀπλίτῃ καὶ ψιλῷ καὶ τοξότη τρεῖς ὄβολοις Αἰγιναιῶσι τῆς ἡμέρας ἐκάστης, τῷ δ' ἰππεῖ δραχμὴν Αἰγιναιῶν. Novum atque inusitatum est, quod habet Thucyd. 3, 17: Ὀπλίτας διδράχμους, qui αὐτοῖς καὶ ὑπηρέτῃ δραχμὴν ἐλάμβανον τῆς ἡμέρας. SCHN.

ἀντὶ ἀντὶ τεττάρων delendum vidit Morus; constitutum enim fuit ut equiti in diem solveretur tantum stipendii, quantum peditibus quatuor. SCHN. Idem dicit ἀντὶ τεττάρων.

τὸν μισθὸν B.C.D.E.F.I.V. Ceteri μισθόν.

22. πόλεων] πολεμίῳ C.

ἐκλίποι] ἐκλείποι E.

στρατιάν] εἰσφορὰν D.V. “Leonclavius scripsit στρατείαν, sed vulgatum tenent codd., et in voce composita λιποστρατίον est στρατιὰ, non στρατεία.” SCHN.

Λακεδαιμόνιοις B.D.V. Ceteri τοῖς Λακεδαιμονίοις.

[τῆς ἡμέρας] sic B.

δὲ ταῦτα ἔδοξεν, ἀναστάντες οἱ Ἀκάνθιοι πάλιν ἐδίδασκον ὡς ταῦτα καλὰ μὲν εἶη τὰ ψηφίσματα, οὐ μέντοι δυνατὰ ταχὺ περανθῆναι. βέλτιον οὖν ἔφασαν εἶναι, ἐν ᾧ αὕτη ἢ παρασκευὴ ἀθροίζοιτο, ὡς τάχιστα ἄνδρα ἐξελθεῖν ἄρχοντα καὶ δύναμιν ἐκ Λακεδαιμόνος τε, ὅση ἂν ταχὺ ἐξέλθοι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων· τούτου γὰρ γενομένου τὰς τε οὐπω προσκεχωρηκίας πόλεις στήναι ἂν καὶ τὰς βεβιασμένας ἦττον ἂν συμμαχεῖν.

- 24 δοξάντων δὲ καὶ τούτων ἐκπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι Εὐδα- [16] μίδα, καὶ σὺν αὐτῷ νεοδαμώδεις τε καὶ τῶν περιοίκων καὶ τῶν Σκιριτῶν ἄνδρας ὡς δισχιλίους. ὁ μὲντοι Εὐδαμίδας ἐξιὼν Φοιβίδα, τὸν ἀδελφὸν ἐδεήθη τῶν ἐφόρων τοὺς ὑπολειπομένους τῶν ἑαυτῷ προστεταγμένων ἀθροίσαντα μετιέναι· αὐτὸς δὲ ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία, ταῖς μὲν δεομέναις τῶν πόλεων φρουροὺς ἔπεμπε, Ποτιδαίαν δὲ καὶ προσέλαβεν ἐκούσαν, σύμμαχον ἤδη ἐκείνων οὖσαν, καὶ ἐντεῦθεν ὀρμώμενος ἐπολέμει ὥσπερ εἰκὸς τὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν.
- 25 Ὁ δὲ Φοιβίδας, ἐπεὶ ἠθροίσθησαν αὐτῷ οἱ ὑπολειφθέντες [17] τοῦ Εὐδαμίδου, λαβὼν αὐτοὺς ἐπορεύετο. ὡς δ' ἐγένοντο ἐν Θήβαις, ἐστρατοπεδεύσαντο μὲν ἔξω τῆς πόλεως περὶ τὸ γυμνάσιον· στασιαζόντων δὲ τῶν Θηβαίων, πολεμαρχοῦντες

23. πάλιν B.C.D.E.I.V. Ceteri πάντες.

ἄλλων] πολλῶν pr. B.

οὐπω] οὐτῶ A.C.D.E.F. Ald.

24. δὲ καὶ B.C.D.E.I.V. Ceteri δέ. τῶν Σκιριτῶν B.E.I. τῶν Σκειριτῶν V. Ceteri Σκιριτῶν. "Contra Diodorus 15, 20: Τῶν δ' Ὀλυνθίων διαπολεμούντων πρὸς Ἀμύνταν τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα, Λακεδαιμόνιοι τὸν μὲν Φοιβίδα ἀπέστησαν τῆς ἡγεμονίας, Εὐδαμίδα δὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Φοιβίδα κατέστησαν στρατηγόν· δόντες δ' αὐτῷ τριαχιλίους ὀπλίτας ἐξαπέστειλαν διαπολεμήσοντα τὸν πρὸς τοὺς Ὀλυνθίους πόλεμον. Phœbidam igitur ante Eudamidam missum adversus Olynthios vult." SCHN.

ἐξιὼν] ἐξελθὼν E.

τὸν] τοῦ pr. B.

ταῖς μὲν δεομέναις] τοῖς μὲν δεομένοις F.

καὶ ἐντεῦθεν] ἐντεῦθεν B.

ἐλάττω] Diodorus 15, 21. de Eudamida: Ἐμβάλων εἰς τὴν χώραν τῶν

Ὀλυνθίων κοινῇ μετ' Ἀμύντου διεπολέμει πρὸς Ὀλυνθίους· εἶθ' οἱ μὲν Ὀλυνθιοὶ, δύναμιν ἀξιόλογον ἠθροικότες, ἐπλεονέκτουσαν ἐν ταῖς μάχαις, στρατιώτας πλείους ἔχοντες τῶν πολεμίων. Hæc ille sub Olympiad. 99. anno 2. SCHN.

ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν] ἔχοντα τοιαύτην δύναμιν V.

25. ἐγένοντο] ἐγένετο A.

ἐστρατοπεδεύσαντο] ἐστρατοπεδεύσατο B.

Θήβαις B.D.E.F.I.V. Ceteri ταῖς Θήβαις.

γυμνάσιον] Ante portas Prætidæ fuit gymnasium Iolæi et stadium, et ad dextram hippodromus, auctore Pausania 9, 23, 1. SCHN.

στασιαζόντων δὲ τῶν Θηβαίων] Post pacem Antalcidæ acceptam et postquam fœderis cum Atheniensibus icti columnam dejecerant, in partes Lacedæmoniorum oligarchi Thebanorum multi inclinabant, ut infra ad 5, 4, 9. ex Aristide doceo. Addo locum

μὲν ἐτύγχανον Ἴσμηνίας τε καὶ Λεοντιάδης, διάφοροι δὲ ὄντες
 ἀλλήλοις καὶ ἀρχηγὸς ἑκάτερος τῶν ἑταιριῶν. ὁ μὲν οὖν
 Ἴσμηνίας διὰ τὸ μίσος τῶν Λακεδαιμονίων οὐδὲ ἐπλησίαζε τῷ
 Φοιβίδᾳ· ὁ μὲντοι Λεοντιάδης ἄλλως τε ἑθεράπευεν αὐτὸν, καὶ
 26 ἐπεὶ εἰσφκειώθη, ἔλεγε τάδε. “Ἐξεστὶ σοι, ὦ Φοιβίδα, τῆδε τῆ [18]
 ἡμέρα μέγιστα ἀγαθὰ τῆ σεαυτοῦ πατρίδι ὑπουργῆσαι· ἐὰν
 γὰρ ἀκολουθήσης ἐμοὶ σὺν τοῖς ὀπίταις, εἰσάξω σε ἐγὼ εἰς τὴν
 ἀκρόπολιν. τούτου δὲ γενομένου νόμιζε τὰς Θήβας παντάπασι
 ὑπὸ Λακεδαιμονίοις καὶ ἡμῖν τοῖς ὑμετέροις φίλοις ἔσσεσθαι.
 27 καίτοι νῦν μὲν, ὡς ὄρας, ἀποκεκήρυκται μηδένα μετὰ σοῦ
 στρατεύειν Θηβαίων ἐπ’ Ὀλυθίου· ἐὰν δέ γε σὺ ταῦτα μεθ’
 ἡμῶν πράξης, εὐθύς σοι ἡμεῖς πολλοὺς μὲν ὀπίτας, πολλοὺς δὲ
 ἱππέας συμπέψομεν· ὥστε πολλῇ δυνάμει βοηθήσεις τῷ ἀδελ-
 φῷ, καὶ ἐν ᾧ μέλλει ἐκείνος Ὀλυθιον καταστρέφεσθαι, σὺ κα-
 28 τεστραμμένος ἔσει Θήβας, πολὺ μείζω πόλιν Ὀλύθιον. ἀκούσας [19]
 δὲ ταῦτα ὁ Φοιβίδας, ἀνεκουφίσθη· καὶ γὰρ ἦν τοῦ λαμπρόν τι
 ποιῆσαι πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦ ζῆν ἔραστῆς, οὐ μὲντοι λογιστικός

egregium Isocratis Plataicæ orationis
 p. 301 D: Γενομένου δὲ τοῦ Κορινθια-
 κοῦ πολέμου διὰ τὴν ὕβριν τὴν τούτων,
 καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἐπ’ αὐτοὺς
 στρατευσάντων, δι’ ἡμᾶς δὲ σωθέντες
 οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδοσαν, ἀλλ’
 ἐπειδὴ διελύσασθε τὸν πόλεμον, ἀπο-
 λιπόντες ἡμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων
 συμμαχίαν εἰσῆλθον. καὶ Χίοι μὲν καὶ
 Μιτυληναῖοι καὶ Βυζάντιοι συμπαρέμει-
 ναν, οὗτοι δὲ τηλικαύτην πόλιν οἰκοῦν-
 τες οὐδὲ κοινοὺς σφᾶς αὐτοὺς παρα-
 σχεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ’ εἰς τοῦτο ἀναν-
 δρίας καὶ ἀφροσύνης ἦλθον, ὥστε ὤμο-
 σαν ἢ μὴν ἀκολουθήσειν μετ’ ἐκείνων
 ἐφ’ ἡμᾶς τοὺς διασώσαντας τὴν πόλιν
 αὐτῶν. ὑπερ ὧν δόντες τοῖς θεοῖς δικας,
 τῆς Καδμείας καταληφθείσης, ἠναγκά-
 σθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν. Hinc ex-
 plicandæ partes Thebanorum. SCHN.

Λεοντιάδης] Λεοντιάδας bis V. “Plu-
 tarchus in Agesil. c. 23, 24. Pelopid.
 c. 5. de Genio Socratis p. 575 F. ubi
 historiam multo accuratius aliunde
 narrat, ubique Λεοντίδην nominat.
 Sed cum Xenophonte facit locus Ps.
 Demosthenis contra Neæram p. 1378,
 ubi scelestus ejus pater, qui Platæas
 prodidit, cum esset Bœotarcha, simil-
 limus filio et vita et studio Lacedæ-

moniorum, Eurymachus ὁ Λεοντιάδου
 nominatur, et Herodoti 7, 205 et
 234. ubi Λεοντιάδης et Εὐρύμαχος, pater
 et filius, duces Thebanorum nominan-
 tur. Diodori 12, 41.” SCHN. V. ad
 s. 28.

ἀρχηγὸς B. D. E. F. H. I. V. Ceteri
 στρατηγός. “Nunquam legi factionis
 duccem στρατηγὸν dictum, ubi de bello
 non agitur.” SCHN.

ἑταιριῶν] ἑταιρειῶν V.
 ὁ μὲν οὖν B. C. D. V. Ceteri ὁ μὲν.
 εἰσφκειώθη] in familiaritatem ejus
 se insinuaverat. SCHN.

τάδε B. C. D. E. H. Ceteri τοιάδε.
 26. τοῖς ante Λακεδαιμονίους om. B.
 D. I. V. et fortasse C. E.

Λακεδαιμονίοις] Λακεδαιμονίων B. E.
 27. καίτοι νῦν Leonclavius. Libri καὶ
 τοῖνν.

συμπέψομεν] συμπέψομεν B.
 καὶ ἐν] ἐν V.
 ἔσει] Libri ἔση.
 μείζω] μείζων C.
 28. πολὺ] om. V.

λογιστικός etc.] His verbis facti
 pessimi communionem a consiliis La-
 cedæmoniorum removere conatur Xe-
 nophon. Contra Diodorus 15, 20.
 Spartanos, crescentes Thebanorum

γε οὐδὲ πάνν φρόνιμος ἐδόκει εἶναι. ἐπεὶ δὲ ὠμολόγησε ταῦτα, προορμηθεῖσιν μὲν αὐτὸν ἐκέλευσεν, ὡσπερ συνεσκευασμένοις ἦν εἰς τὸ ἀπιέναι ἠνίκα δ' ἂν ἦ καιρὸς, πρὸς σέ ἤξω ἐγὼ, ἔφη ὁ
 29 Λεοντιάδης, καὶ αὐτὸς σοι ἠγήσομαι. ἐν ᾧ δὲ ἡ μὲν βουλὴ [20] ἐκάθητο ἐν τῇ ἐν ἀγορᾷ στοᾷ διὰ τὸ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ Καδμείᾳ θεσμοφοριάζειν, θέρους δὲ ὄντος καὶ μεσημβρίας

opes veritas et futuram aliquando auctoritatem Thebarum quasi præsargentes, hoc in mandatis secretis consilii ducibus suis dedisse ait ut oblatam occasione quancunque arcis Cadmeæ occupandæ arriperent. Plutarchus inveterato Agesilai in Thebanos odio et ambitioni immoderatæ hoc consilium aperte tribuit, eamque Græcorum, ut videtur, omnium eo tempore suspicionem exitus comprobavit; et satis manifesto animum prodidit Agesilau dicto illo quod refert ipse Xenophon infra §. 32. Conf. Plutarch. Agesil. c. 23. et 24. Diodorum universis Spartanis tribuere, quod nominatim adscribere debebat Agesilau, monuit etiam Morus. SCHN.

πάνν φρόνιμος B.D.F.V. Ceteri φρόνιμος πάνν.

συνεσκευασμένοις] ξυνεσκευασμένος A.C.E. Ald., corrigente I., qui συν., ut D. et qui νε supplet inter versus B.

Λεοντιάδης] Λεοντίδης B., a inter versus suppleto. V. ad Stephani Thes. v. Λεοντιάδης et Schneider. ad s. 25.

ἠγήσομαι] εἰσηγήσομαι V.
 ἐν τῇ ἐν ἀγορᾷ B.D.V. ἐν τῇ ἀγορᾷ C.E. Ceteri ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Καδμείᾳ] Καδμία A.B.D.E. Ald., corrigente I. "Monet hæc, quia alias senatus in acropoli Cadmea, ut Athenis, convenire solebat." SCHN.

θεσμοφοριάζειν] ἐμφοριάζειν V. "Tempore Pythiorum captam fuisse Cadmeam ex Aristidis Eleusiniaca oratione vol. 1, p. 452: Πυθίων ὄντων ἡ Καδμεία κατελήφθη, annotavit Palmerius. Dodwellus in Annalibus ad Olymp. 99, 2. putabat notam æstatis non convenire cum Thesmophoriorum tempore. Thesmophoria enim incidisse ait in mensem Pyanepsionem Atticum et Damatrium Bœoticum, Attico Pyanepsioni fere respondentem, hoc est in initium Novembris nostri. Reperio quidem in Plutarchi libro de

Iside locum p. 378 E hunc: Ἀθήνησι νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες ἐν Θεσμοφορίοις χαμαὶ καθήμεναι καὶ Βοιωτοὶ τὰ τῆς Ἀχαιᾶς μέγαρα κινουσίω (recte Τουρ. emendabat οἰκούσιν), ἐπαχθὴ τὴν ἐορτὴν ὀνομάζουτες, ὡς διὰ τὴν τῆς κόρης κάθοδον ἐν ἄξει τῆς Δήμητρος οὔσης. ἔστι δὲ ὁ μὴν οὗτος περὶ Πλειάδα σπόριμος, ὃν Ἀθῆναι Αἰγύπτιοι, Πυαναψιῶνα δ' Ἀθηναῖοι, Βοιωτοὶ δὲ Δαμάτριον καλοῦσι. Hinc igitur de tempore constat Thesmophoriorum Atticorum, quibuscum Plutarchus Thebanam solemnitatem sacrorum Cereris, ἐπαχθὴ appellatam, comparavit." SCHN. Thebis etiam Thesmophoria peragi consuevisse testatur Plut. Pelop. c. 5, qui Cadmeam Thebarum arcem a Lacedæmoniis occupatam fuisse scribit dum Thesmophoria agerentur; idque media æstate contigisse diligentissimus et cœvus scriptor Xenophon memoravit. Itaque præclare fallitur Dodwellus, qui, quamvis ab illo Thebana Thesmophoria memorari dixerit, quæ anno ½ Ol. 99, occupatæ Cadmeæ tempore peragebantur, illa tamen non æstate, sed hieme celebrata fuisse contendit, quod nimirum, inquit ille, Thesmophoria Athenis Pyanepsione, adeoque hiberno mense, agerentur. At innumeris exemplis aliis ostendi facile poterit, quod eadem prorsus festa apud varias gentes variis prorsus distinctisque anni temporibus celebrari consueverant; ut proinde ex Atheniensium Thesmophoriorum tempore Thebanorum mensis constitui atque gravissimum Xenophontis testimonium refelli plane non possit. CORSIN. F.A. vol. 2. p. 341. Conf. Clinton. ad a. 382. Pythia autem, tertiis singularum Olympiadum annis celebrata, neque in ver neque in hiemem incidisse satis constat ex Thuc. 5, 1. Thalsia tamen apud Xenophontem intelligebat Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 17 ed. a. 1849.

πλείστη ἦν ἐρημία ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν τούτῳ προσελάσας ἐφ'
 ἵππου ὁ Λεοντιάδης ἀποστρέφει τε τὸν Φοιβίδα καὶ ἡγεῖται
 εὐθὺς εἰς τὴν ἀκρόπολιν. καταστήσας δ' ἐκεῖ τὸν Φοιβίδα καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ παραδοὺς τὴν βαλανάγραν αὐτῷ τῶν πυλῶν,
 καὶ εἰπὼν μηδένα παριέναι εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὄντινα μὴ αὐτὸς
 30 κελεύοι, εὐθὺς ἐπορεύετο πρὸς τὴν βουλὴν. ἐλθὼν δὲ εἶπε
 τάδε. "Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, Λακεδαιμόνιοι κατέχουσι τὴν ἀκρό- [21]
 πολιν, μηδὲν ἀθυμεῖτε· οὐδενὶ γάρ φασι πολέμιοι ἤκειν, ὅστις
 μὴ πολέμου ἐρᾷ· ἐγὼ δὲ τοῦ νόμου κελεύοντος ἐξεῖναι πολε-
 μάρχῳ λαβεῖν, εἴ τις δοκεῖ ἄξια θανάτου ποιεῖν, λαμβάνω του-
 τονὶ Ἴσμηνίαν, ὡς πολεμοποιούντα. καὶ ὑμεῖς δὲ οἱ λοχαγοί
 τε καὶ οἱ μετὰ τούτων τεταγμένοι, ἀνίστασθε, καὶ λαβόντες
 31 ἀπαγάγετε τοῦτον ἔνθα εἴρηται. οἱ μὲν δὴ εἰδότες τὸ πρᾶγμα [22]
 παρήσαν τε καὶ ἐπέιθοντο καὶ συνελάμβανον· τῶν δὲ μὴ εἰδόντων,
 ἐναντίων δὲ ὄντων τοῖς περὶ Λεοντιάδην, οἱ μὲν ἔφευγον εὐθὺς
 ἔξω τῆς πόλεως, δείσαντες μὴ ἀποθάνοιεν, οἱ δὲ καὶ οἴκαδε
 πρῶτον ἀπεχώρησαν· ἐπεὶ δὲ εἰργμένον τὸν Ἴσμηνίαν ἤσθοντο
 ἐν τῇ Καδμείᾳ, τότε δὴ ἀπεχώρησαν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ταῦτά
 γυγνώσκοντες Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἴσμηνίᾳ μάλιστα τριακόσιοι.

ἀποστρέφει τε B.V. Ceteri ἀπο-
 στρέφει.

καὶ ἡγεῖται εὐθὺς εἰς τὴν ἀκρόπολιν]
 καὶ ἔρχονται εἰς τὴν ἀκρόπολιν V.

εὐθὺς] εὐθὺς τε I. Vid. annot. ad 5,
 3, 18.

τὴν βαλανάγραν αὐτῷ B.D.F.V. Ce-
 teri αὐτῷ τὴν βαλανάγραν.

κελεύοι B.C.D.E.F.V. Ceteri κελεύει.

εὐθὺς ἐπορεύετο B.C.D.E.F.I.V.
 Ceteri ἐπορεύετο.

πρὸς B.E.I. Ceteri ἐς.
 βουλὴν] pro β B. pr. π vel πο.

ἐλθὼν—τάδε om. V.
 30. φασι] φησιν F.

πολεμάρχῳ λαβεῖν εἴτις δοκεῖ] πο-
 λεμάρχους (sic) λαβεῖν εἴτις δοκοῖ V.

Ἴσμηνίαν] ut factionis principem
 contrariæ. Sed et multos alios deinde

comprehensos fuisse infra annotabi-
 mus, ubi Amphitheus nominatur a
 Plutarcho. SCHN.

λοχαγοί] Quod lochagos surgere
 jubet et comprehendere Leontiades,
 dubitationem mihi facit quinam lo-
 chagi isti fuerint, qui inter senatores
 sedebant. An potius milites Leonti-

ades secum duxerat, qui in vicinia
 alicubi, in foro, considerant interim
 quos polemarchus Leontiades nunc
 surgere et Ismeniam comprehendere
 jubet? SCHN.

ἀπαγάγετε B.D.F.I.V. Ceteri ἀπά-
 γετε.

31. συν. pro ξυν. B.D.
 ἔφευγον] ἔφυγον F.

ἀπεχώρησαν] ἀνεχώρησαν V.
 ἐπεὶ—ἀπεχώρησαν om. E.

Ἴσμηνίαν] Ἴσμιν. vel Εἰσμιν sæpius
 E.

ἐν Leonclavius Libri οἱ ἐν. Mox
 Ἀκαδημία pro Καδμείᾳ B. "Amici urbe
 excedunt, postquam Ismeniam in arce
 captum teneri audiverant." SCHN.

Ἀθήνας] Aristides in Panathen. p.
 300. ed. Cant. : Οὐδὲν εἶδος εὐεργεσίας

ἀπέλιπον, δεξάμενοι μὲν τὴν φυγὴν καὶ
 τὴν πράξιν αὐτοῖς συνθέντες, καὶ προ-
 δείξαντες ὥσπερ δρᾶμα παρ' αὐτοῖς,
 ἀτέλειαν δὲ καὶ πολιτείαν καὶ πάντων
 μετουσίαν δόντες. SCHN.

τριακόσιοι B.C.D.E.F.V. Ceteri
 τετρακόσιοι "Diodorus 15, 20 tre-
 centos modo edit ἐπιφανεστάτους, quos

- 32 ὡς δὲ ταύτ' ἐπέπρακτο, πολέμαρχον μὲν ἀντὶ Ἰσμηνίου ἄλλον [23] εἶλοντο, ὁ δὲ Λεοντιάδης εὐθὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐπορεύετο. εὔρε δ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐφόρους καὶ τῆς πόλεως τὸ πλῆθος χαλεπῶς ἔχοντας τῷ Φοιβίδῃ, ὅτι οὐ προσταχθέντα ὑπὸ τῆς πόλεως ταῦτα ἐπεπράχει· ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἔλεγε ὅτι εἰ μὲν βλαβερὰ τῇ Λακεδαίμονι πεπραχῶς εἴη, δίκαιος εἴη ζημιούσθαι· εἰ δὲ ἀγαθὰ, ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον ἐξεῖναι τὰ τοιαῦτα αὐτοσχεδιάζειν. αὐτὸ οὖν τοῦτ', ἔφη, προσήκει σκοπεῖν, πότερον ἀγαθὰ
- 33 ἢ κακὰ ἐστὶ τὰ πεπραγμένα. ἔπειτα μέντοι ὁ Λεοντιάδης ἐλθὼν [24] εἰς τοὺς ἐκκλήτους ἔλεγε τοιαῦτα. Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς μὲν πολεμικῶς ὑμῖν εἶχον οἱ Θηβαῖοι, πρὶν τὰ νῦν πεπραγμένα γενέσθαι, καὶ ὑμεῖς ἐλέγετε· ἐωρᾶτε γὰρ αἰεὶ τούτους τοῖς μὲν ὑμετέροις δυσμενεσί φιλικῶς ἔχοντας, τοῖς δ' ὑμετέροις φίλοις ἐχθροὺς ὄντας. οὐκ ἐπὶ μὲν τὸν ἐν Πειραιεῖ δῆμον, πολεμιώτατον ὄντα ὑμῖν, οὐκ ἠθέλησαν συστρατεῦν; Φωκεῦσι δὲ ὅτι
- 34 ὑμᾶς εὐμενεῖς ὄντας ἐώρων, ἐπεστράτεον; ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸς

turbam aliam ignobiliorum secutam fuisse suspicatur Morus; atque eundem numerum e codd. hic restitui." SCHN. Schol. Aristidis loco ab Schneidero paullo ante citato vol. 3, p. 278, 26: Τὴν φυγὴν] Τετρακόσιοι ἦσαν οἱ φυγάδες, ὡς Ἀνδρῶτιον λέγει. Quæ memoravit etiam Valcken., et recepit Müllerus Fragm. Histor. vol. 4, p. 646.

32. ὡς] ἐπεὶ C.
ταύτ' ἐπέπρακτο] ταῦτα πέπρακτο E.
ἄλλον εἶλοντο] Archias is fuit. Vide infra 4, 2. Nominat etiam Plutarchus Agesil. 23. Pelop. c. 5. SCHN.
τῆς πόλεως τὸ πλῆθος B.C.D.E.F.V.
Ceteri τὸ πλῆθος τῆς πόλεως.

ἔχοντας] ἔχον B.
ὑπὸ] ἀπὸ V.
ἐπεπράχει] ἐπεπράχθη F.
μέντοι] δέ γε V.
ὅτι] om. V.
βλαβερὰ] ταῦτα ἐπεπράχει addit, sed delet, B.

αὐτοσχεδιάζειν] sine mandatis ex tempore et loco agere. Plutarchus Agesil. c. 23: Τὰ γὰρ συμφέροντα τῇ Λακεδαίμονι καλῶς ἔχειν αὐτοματίζεσθαι, κἂν μηδεὶς κελεύσῃ. Idem in Præceptis reipublicæ gerendæ p. 807 F. τὰ τοιαῦτα δεῖν αὐτοματίζειν. SCHN.
αὐτὸ] αὐτὸς C.D.E.F. Ald.

σκοπεῖν] σκόπτειν B.

33. ἐκκλήτους] ἐγκλήτους A.C.E. Ald. Vid. ad 2, 4, 38.

ὑμῖν εἶχον] εἶχον ὑμῖν B.

ἐωρᾶτε—ἔχοντας, τοῖς om. F.

φιλικῶς B. Ceteri φιλιῶς. "Quod recepit Morus eam ob rationem, quod φίλιος opponitur hosti, φιλικὸς est ad amicitias suscipiendas gerendasque idoneus, adeoque amicus; præterea terram ait et gentem φιλιάν dici, pacatam, non hostilem, ubi φιλικὸς non habeat locum; ceterum utrumque ad-verbium φιλιῶς et φιλικῶς annotasse Pollucem 3, 62. Recte vir doctus hæc omnia. Verum respondeo similiter dici γῆν πολεμίαν, nusquam tamen legi πολεμῶς ἔχειν πρὸς τινα, sed πολεμικῶς. [Quod est *bellicose*, alterum *hostiliter*.] Idem igitur statuo de differentia phrasæο φιλικῶς ἔχειν et φιλιῶς ἔχειν. Ita φιλικῶς χρῆσθαι τινι est Comment. 4, 3, 12. Ipsum autem ὑμετέροις δυσμενεσί dicitur, ut in Apologia s. 27. τοῖς ἐμοῖς εὖνοις. Conf. Schäfer. ad Apollonii Schol. p. 169." SCHN.

ἐπὶ τὸν ἐν Πειραιεῖ δῆμον] Vid. 2, 4, 30.

ἠθέλησαν] ἐθέλησαν F.

συστρατεῦν] συστρατεύσειν V.

ὑμᾶς εὐμενεῖς] Recte, puto, margo Leonclaviū ὑμῖν εὐμενεῖς. Invidiam

ἽΟλυνθίους εἰδότες ὑμᾶς πόλεμον ἐκφέροντας συμμαχίαν ἐποι-
 οῦντο, καὶ ὑμεῖς γε τότε μὲν αἰὲ προσείχετε τὸν νοῦν πότε
 ἀκούσεσθε βιαζομένους αὐτοὺς τὴν Βοιωτίαν ὑφ' αὐτοῖς εἶναι
 νῦν δ' ἐπεὶ τάδε πέπρακται, οὐδὲν ὑμᾶς δεῖ Θηβαίους φοβείσθαι
 ἀλλ' ἀρκέσει ὑμῖν μικρὰ σκυτάλη ὥστ' ἐκείθεν πάντα ὑπηρετεῖ-
 σθαι ὅσων ἂν δέησθε, εἰάν ὥσπερ ἡμεῖς ὑμῶν, οὔτω καὶ ὑμεῖς
 35 ἡμῶν ἐπιμελήσθε. ἀκούουσι ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔδοξε [25]
 τὴν τε ἀκρόπολιν ὥσπερ κατείληπτο φυλάττειν καὶ Ἴσμηνίᾳ
 κρίσιν ποιῆσαι. ἐκ δὲ τούτου πέμπουσι δικαστὰς Λακεδαιμο-
 νίων μὲν τρεῖς, ἀπὸ δὲ τῶν συμμαχίδων ἓνα ἀφ' ἐκάστης καὶ
 μικρᾶς καὶ μεγάλης πόλεως. ἐπεὶ δὲ συνεκαθίζετο τὸ δικα-
 στήριον, τότε δὴ κατηγορεῖτο τοῦ Ἴσμηνίου καὶ ὡς βαρβαρίζοι
 καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρσῃ ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος γεγενη-
 μένος εἶη καὶ ὡς τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετελιφῶς εἶη
 καὶ ὅτι τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι ταραχῆς πάσης ἐκεῖνός τε καὶ
 36 Ἀνδροκλείδας αἰτιώτατοι εἶεν. ὁ δὲ ἀπελογείτο μὲν πρὸς πάντα [26]
 ταῦτα, οὐ μέντοι ἔπειθέ γε τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων τε καὶ

faciebat propensio Phocensium in par-
 tes Lacedæmoniorum, minimam vero
 aut nullam benevolentia Lacedæmo-
 niorum in Phocenses. Contra Leon-
 clavium monet Wolfius, si Xenophon
 scripsisset ὑμῖν εὐμενείς, eundem po-
 suisse Φωκέας. SCHN. Vid. 3, 5, 3, s.
 34. προσείχετε] προσείχετε B. per
 errorem compendii. Antea συμ. pro
 ἔσμ. B.D.

ἀκούσεσθε] ἀκούσεσθαι A.E. et supra
 scripto ε C.

ἐπεὶ] ἐπειδὴ V.

ἐκείθεν] ἐκείνον A.C. ἐκείνους Ald.,
 corrigentibus H.I. “*indidem*, Thebis
 nempe: nam hæc Leontiadæ Spartæ,
 non Thebis, loquitur.” SCHN.

οὔτω] οὔτως B.

35. ἀκούουσι B.C.D.E.F.V. Ceteri
 ἀκούσαι.

κρίσιν ποιῆσαι] Plutarchus Pelop.
 c. 5: Ἴσμηνίας συναρπασθεὶς καὶ κο-
 μισθεὶς εἰς Λακεδαίμονα μετ' οὐ πολλὸν
 χρόνον ἀνῆρέθη. Xenophon videtur
 iudicium in ipsis Thebis constituere,
 et iudices tres Lacedæmonii possunt
 videri fuisse illi tres harmostæ, quos
 Phœbidæ substituerunt Spartani, au-
 ctore Plutarcho. Sub specie iudicii
 numerum harmostarum latere fortasse
 voluerunt. Idem de Genio Socratis

p. 576 A: Τὸν Ἴσμηνίαν οὐ τοῦ βελ-
 τίστου θανάτου τυχόντα εὐθὺς ἀπὸ τῆς
 δίκης περὶ αὐτοῦ γενομένης. SCHN.
 συμμαχίδων B.D.I.V. Ceteri συμ-
 μάχων.

συνεκαθίζετο τὸ δικαστήριον B.D. et
 qui ἔξν. I. συνεκάθιζε πρὸς δικαστήριον
 E. συνεκάθισαν εἰς τὸ δικαστήριον V.
 Ceteri ξυνεκάθισον πρὸς δικαστήριον.
 “*Similis locus est infra 7, 1, 39: Οὐδ'*
εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε καθίζεω, de quo
vide Valcken. ad Herodotum 8, 71.
Igitur h. l. saltem articulus inserendus
erat.” SCHN.

βαρβαρίζοι B.C. correctus, D.E.F.
 Ceteri βαρβαρίζει. “*Sensus est, eum*
barbaris, Persis, favere.” SCHN.

36. ὁ δὲ om. F.

πάντα ταῦτα] πάντα C.D.E.V. ταῦτα
 A. Ald., corrigente I.

ἔπειθέ γε τὸ μὴ—εἶναι] ἔπειθε γέ τε
 καὶ κακοπράγμων τὸ μὴ οὐ μεγαλοπρά-
 γμων εἶναι A. Ald.

μεγαλοπράγμων] qui magna faci-
 nora tentat atque audet, κακοπράγμων,
 qui cum infortunio suo, fortasse et
 patriæ. Ita Agesilaus Epaminondam
 Eurotam transgressum cum exercitu
 intuitus dixisse fertur ὃ τοῦ μεγαλο-
 πράγμονος. Plutarch. Agesil. c. 32.
 Ceterum Lacedæmonios Phœbidam

κακοπράγμων εἶναι. καὶ ἐκεῖνος μὲν κατεψηφίσθη καὶ ἀποθνή-
σκει· οἱ δὲ περὶ Λεοντιάδην εἶχόν τε τὴν πόλιν καὶ τοῖς Λακε-
37 δαιμόνιοις ἔτι πλείω ὑπηρετοῦν ἢ προσετάττετο αὐτοῖς. τού- [27]
των δὴ πεπραγμένων οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ δὴ προθυμότερον
τὴν εἰς τὴν Ὀλυνθον στρατιὰν συναπέστειλλον. καὶ ἐκπέ-
πουσι Τελευτίαν μὲν ἀρμοστήν, τὴν δ' εἰς τοὺς μυρίους σύν-
ταξιν αὐτοὶ τε ἅπαντες συνεξέπεμπον, καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας
πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελεύοντες ἀκολουθεῖν Τελευτία
κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. καὶ οἱ τε ἄλλοι προθύμως
τῷ Τελευτία ὑπηρετοῦν, καὶ γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει εἶναι
τοῖς ὑπουργοῦσί τι, καὶ ἡ τῶν Θηβαίων δὲ πόλις, ἄτε καὶ
'Αγησιλάου ὄντος αὐτῷ ἀδελφοῦ, προθύμως συνέπεμπε καὶ
38 ὀπλίτας καὶ ἰππέας. ὁ δὲ σπεύδων μὲν οὐ μάλα ἐπορεύετο, [28]
ἐπιμελούμενος δὲ τοῦ τε μὴ ἀδικῶν τοὺς φίλους πορεύεσθαι καὶ
τοῦ ὡς πλείστην δύναμιν ἀθροίζειν. προέπεμπε δὲ καὶ πρὸς
'Αμύνταν, καὶ ἡξίου αὐτὸν καὶ ξένους μισθούσθαι καὶ τοῖς πλη-

multasse quidem, arcem Cadmeam nihilo tamen minus tenuisse, annotavit Diodorus l. c. Multatam centum milibus drachmarum ait Plutarchus in Pelopida, ubi Lysanoridem cum duobus collegis Phœbidæ substitutum fuisse addit. Exsulum historiam porro narravit Plutarchus Pelop. c. 6. His igitur Athenis commorantibus et ab optimo quoque honoratis insidias primum struit Leontiades, sicariis clam immissis, qui Androclidem solum occiderunt. Deinde etiam Lacedæmonii litteris missis Athenienses adigere volebant exsules ut ejicerent urbe sua. SCHN.

37. τούτων δὴ] τούτων δὲ C.E.F.
πολὺ B.D.E.F.V. Ceteri πολὺ ἔτι.
τὴν Ὀλυνθον] Ὀλυνθον C.
συν. προ ξυν. ter B.D.
αὐτοὶ τε ἅπαντες] Morus vocem ἅπαντες ut mendosam et ejiciendam inclusit. Weiskius cum Goldhagenio et Wolfio interpunxit post σύνταξιν, scripsit ἅπαντας et μὲν retractum post ἐκπέπουσι collocavit, interpretatus: quod vero attinet ad numerum militum e quaque civitate mittendum. Mihi ne sic quidem vel ἅπαντες vel ἅπαντας huic loco convenire videtur. Emendationi isti magis ἅπασαν foret aptum. De Teleutia Diodorus 15, 21. iis quæ

supra posui subjungit hæc: Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι δύναμιν ἀξιόλογον προχειρισάμενοι κατέστησαν στρατηγὸν ἐπ' αὐτῆς Τελευτίαν· οὗτος δ' ἦν ἀδελφὸς Ἀγησιλάου τοῦ βασιλέως, θαναζόμενος δὲ ἐπ' ἀρετῇ παρὰ τοῖς πολίταις. ἀναζεύξας οὖν μετὰ δυνάμεως ἐκ Πελοποννήσου καὶ κατανήσας πλησίον τῶν Ὀλυνθίων, παρέλαβε τοὺς μετὰ Εὐδαμίδου στρατιώτας. γενομένου δὲ ἀξιόμαχος, τὸ μὲν πρῶτον τῶν τῶν Ὀλυνθίων χώραν ἐδήλωσε, καὶ συναγαγὼν πλῆθος λείας ἐμέρισε τοῖς στρατιώταις τῶν δὲ Ὀλυνθίων μετὰ τῶν συμμάχων πανδημεὶ παραταξάμενων συνήψε μάχην. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἰσορροπῶν τοῦ κινδύνου γενομένου, διεχωρίσθησαν μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης μάχης ἰσχυρῶς, αὐτὸς τε ὁ Τελευτίας ἔπεσε, λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀνιρέθησαν πλείους τῶν χιλίων καὶ διακοσίων. SCHN.

τῷ Τελευτία ὑπηρετοῦν] ὑπηρετοῦν τῷ Τελευτία V.
τι B.D.F.I.V. Ceteri τι αὐτῷ.
ὄντος αὐτῷ B. Ceteri ὄντος.
συνέπεμπε] συνέπεμψε B.

38. Ἀμύνταν] Isocrates in Archidamo p. 125 B: Ἠττηθεὶς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῶν προσοικούντων μάχῃ καὶ πάσης Μακεδονίας ἀποστρηθεὶς, τὸ μὲν πρῶτον ἐκλίπην τὴν χώραν διενεσθή

σίον βασιλευσί χρήματα δίδοναι, ὡς συμμάχους εἶναι, εἴπερ βούλοιο τὴν ἀρχὴν ἀναλαβεῖν. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς Δέρδαν τὸν Ἑλιμίας ἄρχοντα, διδάσκων ὅτι οἱ Ὀλύνθιοι κατεστραμμένοι τὴν μείζω δύναμιν Μακεδονίας εἶεν, καὶ οὐκ ἀνήσουσι τὴν 39 ἐλάττω, εἰ μὴ τις αὐτοὺς παύσει τῆς ὕβρεως. ταῦτα δὲ ποιῶν, [29] μάλα πολλὴν ἔχων στρατιὰν ἀφίκετο εἰς τὴν ἑαυτῶν συμμαχίδα. ἐπεὶ δ' ἦλθεν εἰς τὴν Ποτίδαιαν, ἐκεῖθεν συνταξάμενος ἐπορεύετο εἰς τὴν πολεμίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν πόλιν ἰὼν οὐτ' ἔκαεν οὐτ' ἔκοπτε, νομίζων, εἴ τι ποιήσῃ τούτων, ἐμποδῶν ἂν αὐτῷ πάντα γίγνεσθαι καὶ προσιόντι καὶ ἀπιόντι· ὅποτε δὲ ἀναχωροίη ἀπὸ τῆς πόλεως, τότε ὀρθῶς ἔχειν κόπτοντα τὰ 40 δένδρα ἐμποδῶν καταβάλλειν, εἴ τις ὄπισθεν ἐπίοι. ὡς δὲ [30] ἀπείχεν ἀπὸ τῆς πόλεως οὐδὲ δέκα στάδια, ἔθετο τὰ ὄπλα, εὐώνυμον μὲν αὐτὸς ἔχων, οὕτω γὰρ συνέβαινε αὐτῷ κατὰ τὰς πύλας ἰέναι ἢ ἐξήεσαν οἱ πολέμιοι, ἢ δ' ἄλλη φάλαγξ τῶν συμμάχων ἀπετέτατο πρὸς τὸ δεξιόν. καὶ τῶν ἰππέων δὲ τοὺς μὲν Λάκωνας καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ ὅσοι τῶν Μακεδόνων παρῆ-

καὶ τὸ σῶμα διασώζειν ἀκούσας δέ τινος ἐπαινοῦτος τὸ πρὸς Διονύσιον ῥηθὲν καὶ μεταγνοῦς, ὥσπερ ἐκεῖνος, χωρίον μικρὸν καταλαβὼν καὶ βοήθειαν ἐνθένδε μεταπεμφάμενος ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἅπασαν κατέσχε Μακεδονίαν, τὸν δ' ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων γῆρα τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Idem in Panegyrico c. 35, exprobrat Lacedæmonius societatem cum Amynta initam. SCHN.

Ἑλιμίας Leonclavius. Libri Ἑλεμίας. V. ad Steph. Thes. v. Ἑλιμεία, quod Ἑλιμία scribendum, quomodo fere libri Stephani Byz. "Infra 6, 5. est Ἑλυμίας; sed illum locum male comparavit Morus. Illa enim Elymia est in Arcadia inter Orchomenum et Mantineam sita. Macedonica tamen et Elymæa et Elimia appellatur a scriptoribus, quos laudavit Palmerius in Græcia Antiqua p. 165. et 168. παρὰ τὴν Ἑορδαίαν τε καὶ τὴν Ἑλυμιῶν Arrian. Anab. 1, 7, 6. Ἑλιμείας est in Aristotelis Politicis 5, 10. Plutarchus Æmilii c. 9. βιαζόμενος κατὰ τὰς Ἑλιμίας. Ceterum de Derda augurium verum fuit Lacedæmoniorum, testante Theopompo apud Athenæum 10, p. 436 C, ubi Derdas ab Olynthiis captus fuisse narratur." SCHN.

ἀνήσουσι τὴν ἐλάττω] ἀνήσουσιν ἐπ' ἐλάττω V.

παύσει D.E.I. παύσῃ B. Ceteri παύσαιτο.

39. ἑαυτῶν] 5, 1, 28: Τοὺς ἑαυτῶν ξυμμαχους. Conf. 4, 8, 24. Anab. 4, 7, 19: Διὰ τῆς ἑαυτῶν πολεμίας χώρας. συμμαχίδα] συμμαχίδας E. ἐκεῖθεν] Ante hoc litteras duas erasit B., quarum altera talis fere: δ. Mox συν. B.D. pro ξυν.

συνταξάμενος] Conjunxit ibi suum exercitum cum sociorum et Eudamidæ, ut puto, copiis. SCHN. Immo est, Acie instructa processit.

οὐτ' ἔκαεν B.D. οὐτ' ἔκαεν I.V. οὐ κατέκαεν vel κατέκαεν C.E.F. Ceteri οὔτε κατέκαεν.

ἐμποδῶν Schneiderus. Libri ἐμπόδιον. "Ita supra 3, 5, 5: Οὐδένα ἄλλον πόλεμον ἐμποδῶν σφίσις εἶναι." SCHN.

πάντα] ταῦτα πάντα B. Conf. s. 36. ἐπίοι] ἐπίῃ E.

40. οὐδέ] οὐ F.

συν. pro ξυν. B.D.

ἰέναι] Suspisor ἐῖναι fuisse scriptum. SCHN. Sed aberat adhuc ab urbe.

ἢ δ' ἄλλῃ] οἱ δ' ἄλλοι B.E.

ἀπετέτατο B.D. ἀπετέτατο C. ἀπετέτατο V. Ceteri ἀπετέτακτο.

σαν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἐτάξατο, παρὰ δὲ αὐτῷ εἶχε Δέρδαν τε καὶ τοὺς ἐκείνου ἰππέας ὡς εἰς τετρακοσίους διὰ τε τὸ ἄγασθαι τοῦτο τὸ ἰππικὸν καὶ διὰ τὸ θεραπεύειν τὸν Δέρδαν, ὡς ἡδύ-
 41 μενος παρείη. ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ πολέμιοι ἐλθόντες ἀντιπαρετά- [31]
 ξαντο ὑπὸ τῷ τείχει, συσπειραθέντες αὐτῶν οἱ ἰππεῖς ἐμβάλ-
 λουσι κατὰ τοὺς Λάκωνας καὶ Βοιωτοὺς. καὶ Πολύχαρμόν τε
 τὸν Λακεδαιμόνιον ἵππαρχον καταβάλλουσιν ἀπὸ τοῦ ἵππου
 καὶ κείμενον πάμπολλα κατέτρωσαν, καὶ ἄλλους ἀπέκτειναν,
 καὶ τέλος τρέπονται ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι τὸ ἰππικόν. φευγόν-
 των δὲ τῶν ἰππέων ἐνέκλιε καὶ τὸ ἐχόμενον πεζὸν αὐτῶν, καὶ
 ὄλον δ' ἂν ἐκινδύνευσεν ἠττηθῆναι τὸ στράτευμα, εἰ μὴ Δέρδας
 ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἰππικὸν εὐθὺς πρὸς τὰς πύλας τῶν Ὀλυθίων
 ἦλασεν. ἐπήει δὲ καὶ ὁ Τελευτίας σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐν
 42 τάξει. ὡς δὲ ταῦτα ἤσθοντο οἱ Ὀλύθιοι ἰππεῖς, δείσαντες μὴ [32]
 ἀποκλεισθεῖεν τῶν πυλῶν, ἀναστρέψαντες ἀπεχώρουσιν πολλῇ
 σπουδῇ. ἔνθα δὲ ὁ Δέρδας παρελάνοντας παμπόλους ἰππέας
 αὐτῶν ἀπέκτεινεν. ἀπεχώρησαν δὲ καὶ οἱ πεζοὶ τῶν Ὀλυθίων
 εἰς τὴν πόλιν· οὐ μέντοι πολλοὶ αὐτῶν ἀπέθανον, ἅτε ἐγγὺς
 43 τοῦ τείχους ὄντος. ἐπεὶ δὲ τρόπαιόν τε ἐστάθη καὶ ἡ νίκη αὕτη [33]
 τῷ Τελευτία ἐγεγένητο, ἀπιὼν δὲ ἔκοπτε τὰ δένδρα. καὶ τοῦτο
 μὲν στρατευσάμενος τὸ θέρος διῆκε καὶ τὸ Μακεδονικὸν στρά-
 τευμα καὶ τὸ τοῦ Δέρδα· πολλάκις μέντοι καὶ οἱ Ὀλύθιοι
 καταθέοντες εἰς τὰς τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίδας πόλεις
 ἐληλάτουσιν καὶ ἄνδρας ἀπεκτίνοντο.

αὐτῷ] αὐτῷ B.D.

Δέρδαν] Δένδρα B.

εἰς om. E.V., ut 4, I, 19.

ἄγασθαι Stephanus. Libri ἄγασθαι, excerpto, ut videtur, V., de quo tacetur ad ἄγασθαι.

παρείη] παρήει B.D. et ex correctione V.

41. συσπειραθέντες] De equitibus etiam Anab. I, 8, 21: Ἀλλὰ συσπειραμένην ἔχων τὴν τῶν σὺν ἑαυτῷ ἑξακοσίων ἰππέων τάξιν. ubi Larcher. sic: *Il tint serrés autour de lui ses six cents chevaux.* SCHN.

ἵππαρχον καταβάλλουσιν] καταβάλλουσιν ἵππαρχον C.

πάμπολλα B.D.F.I.V. Ceteri πολλά. ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι τὸ ἰππικόν] τὸ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι ἰππικόν editiones

Stephani et Leonclavii. τὸ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι τὸ ἰππικόν V. et, ut videtur, I, qui agnoscere traditur prius τὸ, nec tamen omittere alterum. Quod rectius fortasse ponitur ante ἐπί.

ἐνέκλιε καὶ] ἐνέκλιε F.

δ' ἂν B. γ' ἂν V. Ceteri ἂν.

αὐτῶν] ἑαυτῶν B. αὐτὸν D.

42. ἀπεχώρουσιν B.D.V. Ceteri ἀπεχώρουσιν.

ἰππέας] Delendum videtur.

ὄντος B.D.I.V. Ceteri ὄντες.

43. τε om. C. supra versum ponit eadem manu D., ut alibi sæpe.

μὲν B.C.D.F.I.V. Ceteri μὲν δή.

τὸ θέρος] εἰς τὸ θέρος C.

Μακεδονικόν] Μακηδοῖον F.

μέντοι καὶ] Suspectum habeo: copula enim abundare videtur. SCHN.

ΚΕΦ. Γ.

“Αμα δὲ τῷ ἡρὶ ὑποφαινομένῳ οἱ μὲν Ὀλύμπιοι ἰππεῖς ὄντες A. C. 381.
ὡς ἐξακόσιοι κατεδεδραμήκεσαν εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν ἄμα με-
σημβρία καὶ διεσπαρμένοι ἐληλάτουν· ὁ δὲ Δέρδας ἐτύγγανε
ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφιγμένος μετὰ τῶν ἰππέων τῶν ἑαυτοῦ καὶ
ἀριστοποιούμενος ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ. ὡς δ’ εἶδε τὴν καταδρο-
μὴν, ἡσυχίαν εἶχε, τοὺς θ’ ἵππους ἐπεσκευασμένους καὶ τοὺς
ἀμβάτας ἐξωπλισμένους ἔχων. ἐπειδὴ δὲ καταφρονητικῶς οἱ
Ὀλύμπιοι καὶ εἰς τὸ προάστειον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πύλας ἤλαυ-
νον, τότε δὴ συντεταγμένους ἔχων ἐξελαύνει. οἱ δὲ ὡς εἶδον, εἰς
2 φυγὴν ὄρμησαν. ὁ δ’ ὡς ἄπαξ ἐτρέψατο, οὐκ ἀνήκεν ἐνενή- [2]
κοντα στάδια διώκων καὶ ἀποκτινύς, ἕως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε
τῶν Ὀλυνθίων τὸ τεῖχος. καὶ ἐλέγετο ὁ Δέρδας ἀποκτεῖναι ἐν
τούτῳ τῷ ἔργῳ περὶ ὀγδοήκοντα ἰππέας. καὶ ἀπὸ τούτου τει-
χῆρεις τε μᾶλλον ἦσαν οἱ πολέμιοι καὶ τῆς χώρας ὀλίγην
3 παντελῶς εἰργάζοντο. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, καὶ τοῦ Τε- [3]
λευτίου ἐστρατευμένου πρὸς τὴν τῶν Ὀλυνθίων πόλιν, ὡς εἶ τι
δένδρον ὑπόλοιπον ἢ τι εἰργασμένον τοῖς πολεμίοις, φθείροι,
ἐξελθόντες οἱ Ὀλύμπιοι ἰππεῖς ἡσυχοὶ πορευόμενοι διέβησαν
τὸν παρὰ τὴν πόλιν ῥέοντα ποταμὸν, καὶ ἐπορεύοντο ἡσυχῇ
πρὸς τὸ ἐναντίον στρατεύμα. ὡς δ’ εἶδεν ὁ Τελευτίας, ἀγα-
νακτήσας τῇ τόλμῃ αὐτῶν εὐθὺς Τλημοῖδαν τὸν τῶν πελτα-

1. τῷ ἡρὶ] Annum Olympiadis 98. tertium hinc exorditur Dodwellus; atque in eundem Teleutiae res contra Olynthios gestas contulit Diodorus, non distincta gemina ejus expeditione. Sed ita ille solet. SCHN.

κατεδεδραμήκεσαν B. Ceteri καταδ. ἡσυχίαν] Libri ἡσυχίαν τε.

εἶχε B.D.E.F.V. ἦχε I. et manu sec. C., qui pr. ἦγε cum ceteris.

ἀμβάτας] ἀλαβάτας B. potius quam, ut ceteri, ἀναβάτας. Quæ forma ubique eximenda Xenophonti, qui similiter dixit ἀκρατος, in libris in ἀνὰ κράτος mutatum.

ἐξωπλισμένους B.D.E.F.I.V. ἐξοπλισμένους C. Ceteri ὠπλισμένους.

προάστειον] προάστιον B.

τότε δὴ συντεταγμένους B.D.V. et qui ξυν. F. τότε τεταγμένους I. Ceteri τότε τοὺς τεταγμένους.

2. ἐνενήκοντα B. Ceteri ἐννεμήκοντα. ὀλίγην τινὰ V. ὀλίγην τι B.F.I. ὀλίγον τι E. et qui τι supra verum ponit D. Ceteri ὀλίγην γῆν. ὀλίγην Wyttenbachius Bibl. crit. vol. 2. part. 1, p. 101.

3. ὑπόλοιπον ἢ τι D.V. ὑπόλοιπον εἶτι B. ὑπόλοιπον εἴη τι A.C.E. Ceteri ὑπόλοιπον εἴη. “Infra s. 18. εἶ τι ὑπόλοιπον ἦν.” SCHN. Qui scripsit ὑπόλοιπον εἴη ἢ τι.

ἐπορεύοντο] ἐνεπορεύοντο C. Ald., corrigente I.

ἡσυχῇ] Alterum hoc ἡσυχῇ nescio an superfluum sit, cum antea jam dixerit auctor ἡσυχοὶ πορευόμενοι. SCHN. Ita dittographia foret similis illi Anab. 6, 5, 11, ubi item ἡσυχοὶ, ut Cyrop. 5, 3, 55, et hic s. 4. ἡσυχῇ B. ἐναντίον B.C.D.E.F.V. ἐναντίων I. Ceteri τῶν ἐναντίων. Conf. 7, 5, 25.

4 στῶν ἄρχοντα δρόμῳ φέρεσθαι εἰς αὐτοὺς ἐκέλευεν. οἱ δὲ [4]
 Ὀλύνθιοι ὡς εἶδον προθέοντας τοὺς πελταστὰς, ἀναστρέψαντες
 ἀπεχώρουν ἥσυχοι, καὶ διέβησαν πάλιν τὸν ποταμόν. οἱ δ' ἠκο-
 λούθουν μάλα θρασεῶς, καὶ ὡς φεύγουσι διώξαντες ἐπιδιέβαι-
 νον. ἔνθα δὴ οἱ Ὀλύνθιοι ἰππεῖς, ἠνίκα ἔτι εὐχείρωτοι αὐτοῖς
 ἐδόκουν εἶναι οἱ διαβεβηκότες, ἀναστρέψαντες ἐμβάλλουσιν
 αὐτοῖς, καὶ αὐτὸν τε ἀπέκτειναν τὸν Τλημονίδα καὶ τῶν ἄλ-
 5 λων πλείους ἢ ἑκατόν. ὁ δὲ Τελευτίας ὡς εἶδε τὸ γιγνόμενον, [5]
 ὀργισθεὶς, ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα ἤγε μὲν ταχὺ τοὺς ὀπίτας,
 διώκειν δὲ καὶ τοὺς πελταστὰς ἐκέλευε καὶ τοὺς ἰππέας καὶ μὴ
 ἀνίεναι. πολλοὶ μὲν οὖν δὴ καὶ ἄλλοι τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω
 τείχους διώξαντες κακῶς ἀπεχώρησαν, καὶ ἐκείνοι δ' ἐπεὶ ἀπὸ
 τῶν πύργων ἐβάλλοντο, ἀποχωρεῖν τε ἠναγκάζοντο τεθορυβη-
 6 μένως καὶ προφυλάττεσθαι τὰ βέλη. ἐν τούτῳ δὴ οἱ Ὀλύνθιοι [6]
 ἐπεξελαύνουσι μὲν τοὺς ἰππέας, ἐβοήθουν δὲ καὶ οἱ πελτασταί·
 τέλος δὲ καὶ οἱ ὀπίται ἐπεξέθεον, καὶ τεταραγμένη τῇ φά-
 λαγγι προσπίπτουσι. καὶ ὁ μὲν Τελευτίας ἐνταῦθα μαχόμενος
 ἀποθνήσκει. τούτου δὲ γενομένου εὐθὺς καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐνέ-

4. διώξαντες] Margo Leonclavii
 διώζοντες. Recte, puto. SCHN.

5. ἐκέλευε post πελταστὰς ponunt
 B.D.F. et qui καὶ ante τοὺς om. V.,
 ceteri post et τείχους adiunctum habet com-
 parativus ἐγγυτέρω.

ἀνίεναι B.D. ἀφίεναι V. Ceteri
 ἰέναι.

οὖν δὴ] οὖν F.

καὶ ἄλλοι] Ab his distinguit deinde
 καὶ ἐκείνοι: sed equidem ignoro quos-
 nam intelligi velit ἄλλους et ἐκείνους.
 An sententia in univrsum dicta est
 de iis ducibus, qui nimis prope acce-
 dunt urbium muros cum copiis?
 SCHN. Ita est.

τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω] i. e. quam par
 erat propius. Brodæus primus lacu-
 nam esse putavit ante hæc verba, at-
 que eam interpolavit inserto πέρα seu
 προσωτέρω, approbante Leonclavio;
 Stephanus malebat πλείον. Sed nulla
 correctione opus est. Ita est μείζων
 τοῦ καιροῦ γαστήρ in Xenophont.
 Symp. 2, 19. justo major venter. In
 Anab. 4, 4, 24. προσωτέρω τοῦ και-
 ροῦ προίεναι, i. e. iustro longius pro-
 gredi. Hic igitur τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω
 est justo propius. Conf. Zeunius ad

librum de Re Equestri 8, 4. [Qui
 locis jam citatis addit ib. 9, 1; 10, 14,
 ubi scribendum πλείον, Hipparch. 7,
 9. L. D.] Genitivum geminum και-
 ροῦ et τείχους adiunctum habet com-
 parativus ἐγγυτέρω. Ceterum protasi
 πολλοὶ μὲν οὖν respondet demum apo-
 dosis καὶ ὁ μὲν Τελευτίας. Interposita
 verba explicant turbas et mala eorum
 qui justo propius muros accesserant.
 SCHN.

τείχους V. Ceteri τοῦ τείχους.
 προφυλάττεσθαι] προσφυλάττεσθαι
 F.

6. ἐν τούτῳ δὴ] ἐν τούτῳ δὲ C.E.F.
 τοὺς ἰππεῖς] Vitium vulgatæ suspi-
 catus Kœrppenus articulum τοὺς de-
 lendum censebat. Sed οἱ Ὀλύνθιοι
 ἰππεῖς mihi non esse a Xenophonte
 scripti videntur. SCHN. Prava etiam
 verborum foret collocatio, etiamsi
 recte haberet illud, quod ne 5, 2, 42.
 quidem ferendum duximus. Hic si
 quid mutandum, dativum pro accu-
 sativo exspectes, cuius restitui formam
 ἰππέας.

ἐπεξέθεον] ἐξέθεον V.
 τεταραγμένοι Ald.

κλιναν, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἴστατο, ἀλλὰ πάντες ἔφευγον, οἱ μὲν ἐπὶ Σπαρτώλου, οἱ δὲ ἐπὶ Ἀκάνθου, οἱ δὲ εἰς Ἀπολλωνίαν, οἱ πλείστοι δὲ εἰς Ποτίδαιαν. ὡς δ' ἄλλος ἄλλη ἔφευγον, οὕτω καὶ οἱ πολέμιοι ἄλλος ἄλλοσε διώκοντες παμπληθεῖς ἀπέκτειναν ἀνθρώπους καὶ ὅτιπερ ὄφελος ἦν τοῦ στρατεύματος.

7 Ἐκ μέντοι γε τῶν τοιούτων παθῶν ἐγὼ φημι ἀνθρώπους [7] παιδεύεσθαι μάλιστα μὲν οὖν ὡς οὐδ' οἰκέτας χρῆ ὀργῇ κολάζειν· πολλάκις γὰρ καὶ δεσπόται ὀργιζόμενοι μείζω κακὰ ἔπαθον ἢ ἐποίησαν· ἀτὰρ ἀντιπάλους τὸ μετ' ὀργῆς ἀλλὰ μὴ γνώμη προσφέρεσθαι ὄλον ἀμάρτημα. ἡ μὲν γὰρ ὀργῇ ἀπρονόητον, ἡ δὲ γνώμη σκοπεῖ οὐδὲν ἤττον μὴ τι πάθη ἢ ὅπως βλάβῃ τι τοὺς πολεμίους.

8 Τοῖς δ' οὖν Λακεδαιμονίοις, ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πρᾶγμα, βου- [8] λενομένοις ἐδόκει οὐ φαύλην πεμπτέον δύναμιν εἶναι, ὅπως τό τε φρόνημα τῶν νενικηκότων κατασβεσθείη καὶ μὴ μάτην τὰ πεποιημένα γένοιτο. οὕτω δὲ γνόντες ἡγεμόνα μὲν Ἀγρησίπολιν τὸν βασιλέα ἐπέμπουσι, μετ' αὐτοῦ δὲ ὥσπερ Ἀγρησιλάου εἰς

Σπαρτώλου B.D.V. Σπαρτόλου I. Σπαρτώλη F. Ald.

ἄλλος ἄλλη B.D.F.V. Ceteri ἄλλη ἄλλος.

ἄλλος ἄλλοσε B.D.E.F.I.V. Ceteri ἄλλη ἄλλος.

τοῦ στρατεύματος B.D.E.F.V. τοιούτου τοῦ στρατεύματος C. Ceteri τοῦ τοιούτου στρατεύματος. “Loquendi formulam optime illustravit Hemsterhus. ad Luciani Tim. c. 55, vol. 1, p. 171. Ceterum plus quam 1200 Lacedæmonios occisos fuisse ait Diodorus.” SCHN.

7. ὡς ante ἐγὼ positum in libris ante οὐδ' posuit Fr. Portus. Alioqui χρῆ παιδεύεσθαι vel παιδεύεσθαι χρῆ scribendum, ut volebat Kœrppenus. Sed ἐγὼ φημι sic est 7, 3, 11.

μὲν οὖν B.D.I.V. Ceteri μὲν. “Xenophon non solum μάλιστα μὲν usurpavit supra 1, 4, 4: Ἐβούλοντο μὲν μάλιστα παρὰ βασιλέα ἀναβῆναι, εἰ δὲ μὴ, οἷκαδὲ ἀπελθεῖν. ubi male transposita particula est. Anab. 7, 7, 19: Ἐκέλευε δὲ μάλιστα μὲν αὐτῷ ἐλθεῖν—εἰ δὲ μὴ, Ξενοφῶντα πέμπειν. ubi vide annotata. sed etiam cum adjecto οὖν est De re equestri 6, 14: Διδάσκειν δὲ ὅτι οὐ δεινὰ ἔστι, μάλιστα μὲν οὖν

ἵπφω εὐκαρδίῳ· εἰ δὲ μὴ, ἀπτόμενον αὐτὸν τοῦ δεινοῦ δοκοῦντος εἶναι.”

SCHN. Thuc. 4, 104. extr.: Ἐβούλετο φθάσαι μάλιστα μὲν οὖν τὴν Ἀμφίπολιν, πρὶν τι ἐνδοῦναι, εἰ δὲ μὴ, τὴν Ἡϊόνα προκαταλαβῶν. Conf. dicta ad Thes. Stephani v. Μὲν vol. 5, p. 772 D, et annot. ad 5, 4, 55; 6, 3, 13. Similiter Achilles Tat. 1, 10, p. 16, 26. ed. Jacobs: Ἐὰν ἡδέως ἤδη προσέρχῃ, σιώπα μὲν οὖν τὰ πολλὰ ὡς ἐν μυστηρίῳ, φίλησον δὲ προσελθῶν ἡρέμα.

ὀργῇ κολάζειν B. Ceteri κολάζειν ὀργῇ.

ὄλον ἀμάρτημα] Demosth. contra Stephanum p. 1110, 18: Ὅτι πλάσμα ὄλον ἢ διαθήκη. SCHN.

πάθη] πάθοι C. Tum malis βλάβῃ.

8. πεποιημένα γένοιτο] πεποιημένα γένοιτο V.

Ἀγρησιλάου Leonclavius. Ἀγρησίλαον V. Ἀγρησί B. Ceteri Ἀγρησιλάφ. τριάκοντα Σπαρτιατῶν] De consilio triginta virorum vide supra ad 3, 4, 2. De expeditione hac Diodorus 15, 22. sub Olympiadis 99 anno 4: Τηλικαύτης δ' εὐημερίας γενομένης τοῖς Ὀλυνθίοις, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι, βουλόμενοι διορθῶσασθαι τὸ γεγονός ἐλάττωμα, δυνάμεις ἀδρότερας ἐπέμπειν

9 τὴν Ἀσίαν τριάκοντα Σπαρτιατῶν. πολλοὶ δὲ αὐτῷ καὶ τῶν [9] περιόικων ἐθελονταὶ καλοὶ κάγαθοὶ ἠκολούθουν, καὶ ξένοι τῶν τροφίμων καλουμένων, καὶ νόθοι τῶν Σπαρτιατῶν, μάλα εὐεῖδεις τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καλῶν οὐκ ἄπειροι. συνεστρατεύοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων ἐθελονταὶ, καὶ Θετταλῶν γε ἰππεῖς, γνωσθῆναι τῷ Ἀγησιπόλιδι βουλόμενοι, καὶ Ἀμύντας δὲ καὶ Δέρδας ἔτι προθυμότερον ἢ πρόσθεν. Ἀγησίπολις μὲν δὴ ταῦτα πράττων ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ὀλυθον.

10 Ἡ δὲ τῶν Φλιασίων πόλις, ἐπαινεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ Ἀγη- [10] σιπόλιδος ὅτι πολλὰ καὶ ταχέως αὐτῷ χρήματα εἰς τὴν στρατιὰν ἔδοσαν, νομίζουσα δ' ἔξω ὄντος Ἀγησιπόλιδος οὐκ ἂν ἐξελεῖν ἐπ' αὐτοὺς Ἀγησίλαον, οὐδ' ἂν γενέσθαι ὥστε ἅμα ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἔξω Σπάρτης εἶναι, θρασέως οὐδὲν τῶν δικαίων ἐποίουν τοῖς κατεκληλυθόσιν. οἱ μὲν γὰρ δὴ φυγάδες ἠξίουσαν τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῳ δικαστηρίῳ κρίνεσθαι· οἱ δὲ ἡνάγκα-

παρσκευάζοντο. οἱ δὲ Ὀλύνθιοι, νομίζοντες μείζοσι δυνάμεσιν ἦξειν τοὺς Σπαρτιάτας καὶ τὸν πόλεμον ἔσσεσθαι πολὺν χρόνον, σίτου τε παρασκευὰς ἀξιολόγους ἐποιούντο καὶ παρὰ τῶν συμμάχων στρατιώτας προσελαμβάνοντο. Λακεδαιμόνιοι μὲν, στρατηγὸν προχειρισάμενοι Ἀγησίπολι τὸν βασιλέα καὶ δύναμιν ἰκανὴν παραδόντες, ἐψηφίσαντο πρὸς Ὀλυθίου πόλεμον. SCHN.

9. ἐθελονταὶ post κάγαθοὶ ponit V. κάγαθοι] καὶ ἀγαθοὶ pr. B. ξένοι τῶν τροφίμων] Qui sint interpretes nondum distincte et accurate docuerunt. Sunt igitur qui Laconico vocabulo μόθακες aut μόθωνες appellabantur. Phylarchus apud Athenæum 6. p. 271: Οἱ μόθακες σύντροφοι τῶν Λακεδαιμονίων· ἕκαστος γὰρ τῶν πολιτῶν παῖδας, ὡς ἂν καὶ τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν, οἱ μὲν ἕνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντρόφους αὐτῶν. εἰσὶν οὖν οἱ μόθακες ἐλεύθεροι μὲν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι, μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. τούτων ἕνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον, πολίτην γενόμενον δι' ἀνδραγαθίαν. Eosdem Hesychius ait vocari μόθωνας. Videtur tamen apud Athenienses magis fuisse verna dictus μόθων: hinc pro

petulanti Atticis scriptoribus est. Conf. Aristophanes Pluti v. 279. Idem Equit. v. 635. 697. Hinc ὀμιλία μωθωνική ex Ione poeta apud Plutarchum in Pericle c. 5. Conf. ad Rempubl. Laced. 3, 3. Xenophon filium suum Lacedæmonii educandum tradidit, et Phocion filium, teste Plutarcho c. 20, κατέμειξε τοῖς ἀγομένοις τὴν λεγομένην ἀγωγὴν νεανίσκοις. SCHN. τῶν ἐν τῇ πόλει καλῶν] Disciplina Laconica usi, ut ex antea allatis locis clarum est. SCHN.

συν. pro ξυν. B.D. ταῦτα πράττων] Apparans ita expeditionem interpretatur Morus. SCHN. 10. στρατιᾶν] Anab. 1, 2, 27: Συνένεσις ἔδοκε Κύρῳ χρήματα πολλὰ εἰς τὴν στρατιάν. ἅμα om. V. Σπάρτης εἶναι] Malim ἰέναι. SCHN. Frustra. κατεκληλυθόσι] Nectuntur hæc cum narratis supra 5, 2, 8, 9, 10. SCHN. γὰρ δὴ] γὰρ A.C.E.F. Ald., corrigente I.

ἴσῳ δικαστηρίῳ] Apud æquos iudices, hoc est Lacedæmonios, qui exsules receperant, non cives suos, qui eiecerant exsules. SCHN.

- ζον ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διαδικάζεσθαι. λεγόντων δὲ τῶν κατελη-
λυθότων καὶ τίς αὐτῆ δίκη εἶη ὅπου αὐτοὶ οἱ ἀδικούντες δικά- [11]
11 ζιεν, οὐδὲν εἰσήκουον. ἐκ τούτου μέντοι ἔρχονται εἰς Λακεδαί-
μονα οἱ κατελθόντες κατηγορήσοντες τῆς πόλεως, καὶ ἄλλοι δὲ
τῶν οἴκοθεν συνηκολούθουν, λέγοντες ὅτι πολλοῖς καὶ τῶν πολι-
τῶν οὐ δοκοῖεν δίκαια πάσχειν. ἀγανακτήσασα δὲ τούτοις τῶν
Φλιασίων ἡ πόλις ἐζημίωσε πάντας ὅσοι μὴ πεμπούσης τῆς
12 πόλεως ἦλθον εἰς Λακεδαίμονα. οἱ δὲ ζημιωθέντες οἴκαδε μὲν [12]
ᾤκουν ἀπιέναι, μένοντες δ' ἐδίδασκον ὡς οὔτοι μὲν εἶσαν οἱ
βιαζόμενοι ταῦτα, οἵπερ σφᾶς τε ἐξέβαλον καὶ Λακεδαιμονίους
ἀπέκλεισαν, οὔτοι δὲ οἱ πριάμενοί τε τὰ σφέτερα καὶ βιαζό-
μενοι μὴ ἀποδιδόμει, οὔτοι δὲ καὶ νῦν διαπεπραγμένοι εἰσι ζη-
μιωθῆναι σφᾶς αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐλθόντας, ὅπως τοῦ
λοιποῦ μηδεὶς τολμῶν ἰέναι δηλώσων τὰ ἐν τῇ πόλει γιγνόμενα.
13 τῷ δ' ὄντι ὑβρίζειν δοκούντων τῶν Φλιασίων φρουρὰν φαίνου- [13]
σιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ ἔφοροι. ἦν δὲ οὐ τῷ Ἀγησιλάῳ ἀχθομένῳ
ταῦτα· καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ αὐτοῦ Ἀρχιδάμῳ ξένοι ἦσαν οἱ
περὶ Ποδάμενον, καὶ τότε τῶν κατεληλυθότων ἦσαν· εαυτῷ δὲ
14 οἱ ἀμφὶ Προκλέα τὸν Ἰππονίκου. ὡς δὲ τῶν διαβατηρίων γενο- [14]
μένων οὐκ ἔμελλεν, ἀλλ' ἐπορεύετο, πολλὰ πρεσβεῖαι ἀπήντων
καὶ χρήματα εἰδίδουσαν, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο
ὅτι οὐχ ἵνα ἀδικοίῃ, στρατεύοιτο, ἀλλ' ὅπως τοῖς ἀδικουμένοις
15 βοηθήσειεν. οἱ δὲ τελευτῶντες πάντα ἔφασκον ποιήσειν, ἐδέοντό [15]
τε μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ πάλιν ἔλεγεν ὡς οὐκ ἂν πιστεύσειε
λόγοις, καὶ γὰρ τὸ πρότερον ψεύσασθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἔργου

τίς αὐτῆ δίκη εἶη] Conf. s. 15 : Καὶ τί τοῦτ' ἂν εἶη; Qua particula hic quoque opus, si εἶη rectæ, non obliquæ est orationis.

οὐδὲν εἰσήκουον] Libri οὐδένας ἤκουον. Οὐδὲν εἰσήκουον etiam Hertleinius.

11. ἄλλοι δὲ τῶν οἴκοθεν om. C.

συν. pro ξυν. B. D.

12. οἴκαδε μὲν servarunt B. D. I. V., om. ceteri.

μὲν] μὴν B.

ἐξέβαλον] ἐξέβαλλον C.

ἀπέκλεισαν] Supra c. 2, 8 : Οὐ δὲ χοιντο εἴσω τῶν πυλῶν. Eandem rem obiter narrat 4, 4, 15. SCHN.

πριάμενοί τε τὰ] πριάμενοι τὰ τε V. οὔτοι δὲ] οὔτοι δὴ A. Ald. "Ad ora-

tionem rectam redit Xenophon : σφᾶς αὐτοὺς est nos ipsos." SCHN.

διαπεπραγμένοι] διαπεπραμένοι B.

13. Προκλέα] Πατροκλέα V. "Idem videtur qui infra 6, 5, 38, Πατροκλῆς ὁ Φλιάσιος dicitur, ubi codd. Προκλῆς, sed initio libri 7. iterum Προκλῆς Φλιάσιος appellatur, ubi margo Steph. et Leoncl. Πατροκλῆς habent." SCHN. Notandum autem εαυτῷ, ubi αὐτῷ expectes.

14. ἔμελλεν A. D. F. I. ἔμελεν B. E. Ceteri ἔμενεν.

ἀπήντων] ἀπεωτων E.

15. ἔφασκον B. D. F. I. V. Ceteri ἔφασκόν τε.

ἐδέοντό τε] καὶ ἐδέοντό τε V.

τινὸς πιστοῦ δεῖν ἔφη. ἐρωτώμενος δὲ καὶ τί τοῦτ' ἂν εἴη; πάλιν ἀπεκρίνατο, Ὅπερ καὶ πρόσθεν, ἔφη, ποιήσαντες οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν ἠδικήθητε. τούτο δὲ ἦν τὴν ἀκρόπολιν παραδοῦναι.

16 οὐκ ἐθελόντων δὲ αὐτῶν τούτο ποιεῖν, ἐνέβαλέ τε εἰς τὴν χώραν [16]

A. C. καὶ ταχὺ περιτειχίσας ἐπολιόρκει αὐτούς. πολλῶν δὲ λεγόντων

380.

Λακεδαιμονίων ὡς ὀλίγων ἕνεκεν ἀνθρώπων πόλει ἀπεχθάνοντο πλέον πεντακισχιλίων ἀνδρῶν· καὶ γὰρ δὴ ὅπως τοῦτ' ἐνδῆλον εἴη, οἱ Φλιάσιοι ἐν τῷ φανερωῖ τοῖς ἔξω ἐξεκκλησιάζον· ὁ μέντοι

17 Ἀγησίλαος πρὸς τούτο ἀντεμηχανήσατο. ὁπότε γὰρ ἐξίειεν ἢ [17]

διὰ φιλίαν ἢ διὰ συγγένειαν τῶν φυγάδων, ἐδίδασκε συσσιτία τε αὐτῶν κατασκευάζειν καὶ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἰκανὸν δίδόναι,

καὶ τί τοῦτ' ἂν εἴη] Supra s. 10: Καὶ τίς αὕτη δίκη εἴη. SCHN.

16. τε εἰς Castalio. Libri τε καὶ εἰς.

πολλῶν δὲ λεγόντων] Non satis aperte nec fideliter res narrat Xenophon. Agesipolis favebat Phliasiiis, et Agesilao inimicus erat, ut ipse Xenophon §. 26. ἀντίπαλον appellat. Expeditionem hanc in Phliasios discidium regum movisse suspiceris ex Plutarcho Agesil. c. 24: Αἰσχυρόμενος, εἰ Φλιασίοις ὀλίγον ἐμπροσθεν ὑπὲρ φυγάδων πεπολεμηκὸς αὐθις ὀφθήσεται Θηβαίους κακῶς ποιῶν διὰ τοὺς τυράννοους. Atque hinc Diodorus 15, 19. post memoratam expeditionem in Phliasios addit: Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον οἱ βασιλεῖς διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς αἰρέσεσιν. Ἀγησίπολις γὰρ ἔφη δεῖ ἐμμένειν τοῖς ἄρκοις καὶ παρὰ τὰς κοινὰς συνθήκας μὴ καταδουλοῦσθαι τοὺς Ἕλληνας· ἀδοξεῖν γὰρ τὴν Σπάρτην et reliqua, quæ lucem loco nostro affundunt. Hinc Xenoph. Ages. cap. 2. §. 21: Ἐπειδὴ δὲ εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες οἱ πολέμοι ἐπρεσβεύοντο, Ἀγησίλαος ἀντίειπε τῇ εἰρήνῃ, ἕως τοὺς διὰ Λακεδαιμονίους φυγόντας Κορινθίων καὶ Θηβαίων ἠνάγκασε τὰς πόλεις οἰκαδε καταδέξασθαι. ὕστερον δ' αὖ καὶ Φλιασίων τὰς διὰ Λακεδαιμονίους φυγόντας κατήγαγεν, αὐτὸς στρατευσάμενος ἐπὶ Φλιούντα. SCHN. Xenophon affords no ground for this conjecture; and the rivalry between the two royal houses is sufficiently notorious. What Diodorus says of the difference between the characters and views of the two kings, does not refer particularly

to Phlius, and probably had no other foundation than the part taken by Agesipolis in the affair of Phlius. THIRLWALL. Hist. vol. 5, p. 24. ed. a. 1849.

ὀλίγων ἕνεκεν ἀνθρώπων] Recte ad exsules retulit Weiskius, quos restituere volebat Agesilao. SCHN.

ἕνεκεν] ἕνεκα V. et mox ἀπεχθάνοντο. De πλέον v. Thes. Steph. vol. 6, p. 1431 C.

ἐνδῆλον B.D.I. Ceteri εὐδῆλον. τοῖς ἔξω] Qui extra urbem sunt. Conciones habuisse videntur in acropoli. SCHN. ἔξω bis, sed alterius littera prima erasa, E.

ἐξεκκλησιάζον B. ἐξεκκλησιάζον D.E. Ceteri ἐξεκκλησιάζον. "Etiam Thucydidēs 8, 93, ἐξεκκλησίασαν dixit, ut Demosthenes c. Midiam p. 577. Quod est inusitatum augmentum verbi ἐκκλησιάζω, ut recte admonuit Buttmannus Grammat. Gr. majoris I, p. 344." SCHN. Vid. ad Thes. Stephani v. Ἐκκλησιάζω.

17. ἐξίειεν B.D.V. ἐξήγειεν I., ἐξέλοιεν E. Ceteri ἐξέθειεν.

ἢ διὰ φιλίαν ἢ διὰ συγγένειαν B.C. D.E.F.V. Ceteri ἢ διὰ συγγένειαν ἢ διὰ φιλίαν.

συσ. pro ἕξω. B.D. αὐτῶν] αὐτῶν B.D.

καὶ εἰς τὰ] Leonclavius legebat καὶ ὅσον εἰς τὰ. Fr. Portus et Steph. καὶ ἀργύριον εἰς τὰ. Videtur vocabulum aliquod desse. Sensus autem hic est: ut qui ex urbcis civibus, re familiari valentes, egressi essent, affines suos et amicos collata pecunia ad arma paranda convictuque communi

ὁπόσοι γυμνάζεσθαι ἐθέλοισιν· καὶ ὄπλα δὲ ἐκπορίζουσιν ἅπανσι τούτοις διεκελεύετο, καὶ μὴ ὀκνεῖν εἰς ταῦτα χρήματα δανείζεσθαι. οἱ δὲ ταῦτα ὑπηρετοῦντες ἀπέδειξαν πλείους χιλίων ἀνδρῶν ἄριστα μὲν τὰ σώματα ἔχοντας, εὐτάκτους δὲ καὶ εὐοπλοτάτους· ὥστε τελευτῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔλεγον ὡς τοιούτων δέουτο συστρατιωτῶν.

- 18 Καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ περὶ ταῦτα ἦν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις [18] εὐθύς ἐκ τῆς Μακεδονίας προσιὼν ἔθετο πρὸς τῇ πόλει τῶν Ὀλυνθίων τὰ ὄπλα. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντεξῆει αὐτῷ, τότε τῆς Ὀλυνθίας εἴ τι ὑπόλοιπον ἦν ἐδήου καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν ἔφθειρε τὸν σίτον· Τορώνην δὲ καὶ προσβαλὼν εἶλε
- 19 κατὰ κράτος. ἐν δὲ τούτοις ὄντα κατὰ θέρους ἀκμὴν καῦμα [19] πυριφλεγῆς λαμβάνει αὐτόν. ὡς δὲ πρόσθεν ἑορακότα τὸ ἐν Ἀφύτει τοῦ Διονύσου ἱερὸν ἔρωσ αὐτὸν τότε ἔσχε τῶν τε σκιε-

adjuvant. Quod de largiore victu, quo opus esset iis, qui gymniciis exercitationibus se dabant, posuit ad h. l. Weiskius, alienum est et pertinet ad athletas, non ad militaria exercitia. SCHN. Si εἰς ἱκανὸν dictum fuerit ut ἐφ' ἱκανόν, conjicias τὰ ἐπιτήδεια εἰς ἱκανόν.

ὁπόσοι—ἐθέλοισιν] Hæc verba post verbum διεκελεύετο transponere jubet Morus, qui in sententia totius loci hæsit. Imprimis de sensu verborum ξυσσίτια τε αὐτῶν κατασκευάζειν dubitat. Modus esse videtur alliciendi et conciliandi sibi socios et amicos; quorum numerum majorem ut exsules sibi compararent optabat Agesilaus. Videtur igitur eos omnes, qui amicitiae aut cognationis causa ad exsules exierant urbe, retinuisse, eosque in armis exercitasse atque opibus quocunque modo juvisse, ut numerum exsulum augetet. Imperasse hæc puto et suasisse non solum exsulibus, sed et militibus suis Agesilaum. Nimis obscure hæc tangit Xenophon. Diodorus 15, 19: Ἐτέραν δὲ δύναμιν ἐπὶ Φλιοντιῶν ἐκπέμψαντες καὶ μάχην νικήσαντες ἠνάγκασαν ἰποταγῆναι τοὺς Φλιοντιῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις. ubi Wesselingius putabat ordinem rerum a Diodoro perturbatum esse. Memorat enim hic expeditionem hanc cum Olynthiaca sub Olymp. 99, 2, quæ tamen post Olyn-

thiacam Agesipolidis expeditionem facta fuisse videtur Wesselingio e Xenophonis loco nostro. Quæstionem hanc accuratius tractabimus infra ad s. 25. SCHN.

δέουτο] δέον V.

18. εὐθύς Leonclavius. Libri εὐθύς τε. Conf. var. scripturæ 5, 2, 29. Μακεδονίας] Λακεδεμονίας E.

ἔθετο] ἔθεντο E.

τῇ πόλει] τὴν πόλιν E.

τῶν Ὀλυνθίων om. C.

αὐτῷ B.V. αὐτόν E. Ceteri αὐτῶν.

τότε τῆς Ὀλυνθίας εἴ τι ὑπόλοιπον ἦν ἐδήου καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν servarunt B.D.I.V., om. ceteri. "Conf. supra §. 3: Εἴ τι ὑπόλοιπον εἶη εἰργασμένον, φθέροι." SCHN.

Ὀλυνθίας] Post hoc τὰ ὄπλ^a delet B. καὶ] καὶ Θέρμην V. καὶ Τορώνην δὲ frustra Leonclavius.

19. πυριφλεγῆς] περιφλεγῆς F.V. πρόσθεν B.D.F.V. Ceteri πρῶην. Conf. var. scripturæ apud Platon. Charmid. p. 155 C.

ἑορακότα] Libri ἑωρακότα.

Ἀφύτει] Ἀφύ^τ V. Ἀφυτις πόλις

Παλήνης· μέμνηται Θουκυδίδης ἐν ἠ' I. in fine paginæ. "Plutarchus de Ly-sandro narrat c. 20: Πολιορκοῦντι τὴν τῶν Ἀφυταίων πόλιν ἐν Θράκη κατὰ τοὺς ὑπνοὺς παραστήναι τὸν Ἀμμωνα, διὸ καὶ τὴν πολιορκίαν ἀφείς, ὡς τοῦ

ρῶν σκηνωμάτων καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδάτων. ἐκομίσθη μὲν οὖν ἐκείσε ἔτι ζῶν, ὅμως μέντοι ἐβδομαίος ἀφ' οὗ ἔκαμεν ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐτελεύτησε. καὶ ἐκείνος μὲν ἐν μέλιτι τεθεὶς καὶ κομισθεὶς οἴκαδε ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς.

20 Ἀγησίλαος δὲ τοῦτο ἀκούσας οὐχ ἢ τις ἂν ᾤετο ἐφήσθη ὡς [20] ἀντιπάλῳ, ἀλλὰ καὶ ἐδάκρυσε καὶ ἐπόθησε τὴν συνουσίαν. συσκηνοῦσι μὲν γὰρ δὴ βασιλεῖς ἐν τῷ αὐτῷ, ὅταν οἴκοι ᾧσιν· ὁ δὲ Ἀγησίπολις τῷ Ἀγησιλάῳ ἱκανὸς μὲν ἦν καὶ ἡβητικῶν καὶ θηρευτικῶν καὶ ἰπτικῶν καὶ παιδικῶν λόγων μετέχει· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὑπῆδειτο αὐτὸν ἐν τῇ συσκηνίᾳ, ὥσπερ εἰκὸς πρεσβύτερον. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀντ' ἐκείνου Πολυβιάδην ἀρμοστὴν ἐπὶ τὴν Ὀλυμπον ἐπέμπουσιν.

A. C. 21 Ὁ δ' Ἀγησίλαος ἤδη μὲν ὑπερέβαλε τὸν χρόνον, ὅσου ἐλέ- [21]
379· γετο ἐν τῷ Φλιούντι σίτος εἶναι· τοσοῦτον γὰρ ἐγκράτεια γαστρὸς διαφέρει ὥστε οἱ Φλιάσιοι τὸν ἡμισυν ψηφισάμενοι σίτον τελεῖν ἢ πρόσθεν, καὶ ποιοῦντες τοῦτο, τὸν διπλάσιον
22 τοῦ εἰκότος χρόνον πολιορκούμενοι διήρκεσαν. καὶ τόλμα δὲ [22] ἀπολμίας ἔσθ' ὅτε τοσοῦτον διαφέρει ὥστε Δελφίων τις, λαμπρὸς δοκῶν εἶναι, λαβῶν πρὸς αὐτὸν τριακοσίους ἄνδρας Φλιασίων ἱκανὸς μὲν ἦν κωλύειν τοὺς βουλομένους εἰρήνην ποιεῖσθαι,

θεοῦ προστάξαντος, ἐκέλευε τοὺς Ἀφυταίους Ἀμμωνίῳ θύειν. Eadem tradit Pausanias 3, 18, 3. Conf. etiam Thucydidem 1, 64." SCHN.

τῶν τε] τῶν D.

σκηνωμάτων F. Ceteri σκηνημάτων. Conf. Steph. Thes. in utraque forma.

ὅμως μέντοι alibi, ut in Anab. 2, 4, 23, est ita ut μέντοι antecedit. Similiter Cyrop. 2, 3, 22. Sed compara infra 5, 4, 51. SCHN.

ἐν μέλιτι] Agesilaum amici, quod mel non habebant, cera circumfuderunt, atque ita domum retulerunt, referente Cornelio Nepote c. 8. SCHN.

20. ἀντιπάλῳ] ἀντιπάλῳ A. C. Ald. Conf. 4, 7, 5.

ἀλλὰ καὶ B. Ceteri ἀλλά.

ἐπόθησε] ἐπέθησε A. C. E. Ald., corrigente I.

ἱκανὸς] ἱκανὸν Ald., corrigente I.

ἡβητικῶν] Cur disjunguntur a παιδικοῖς, de quibus v. ad Agesil. 8, 2? SCHN. Latius patet ἡβητικός.

παιδικῶν] παιδευτικῶν F.

Πολυβιάδην] Bellum duce Agesipolide gestum ita narrat Diodorus 15, 22: Οὗτος δὲ κατανήσας εἰς τὴν τῶν Ὀλυνθίων χώραν καὶ παραλαβὼν τοὺς προϋπάρχοντας ἐν τῇ παρεμβολῇ στρατιώτας, διεπολέμει πρὸς τοὺς ἐγχωρίους. οἱ δὲ Ὀλυνθιοὶ μεγάλην μὲν μάχην οὐδεμίαν κατὰ τοῦτον τὸν ἐναντὸν συνεστήσαντο, ἀκροβολισμοὺς δὲ καὶ βραχείας συμπολοῦσιν ποιοῦμενοι διετέλεσαν, καταπεπληγμένοι τὴν μετὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν. Mortem deinde Agesipolidis c. 23. ad Olymp. 100. annum i. refert. SCHN.

21. ὑπερέβαλε] ὑπερέβαλλε A. B. C. D. E.

ὅσου] ὅσον Ald., corrigente I., ambigue B.

τῷ Φλιούντι] τῇ Φλιούντι A.

ψηφισάμενοι] Libri συμψηφισάμενοι.

22. πρὸς αὐτὸν] πρὸς αὐτὸν C. F. πρὸς αὐτοὺς B. D. E. I. V. Ceteri μεθ' ἑαυτοῦ.

ικανὸς δὲ οἷς ἠπίσται εἶρξας φυλάττειν, ἐδύνατο δὲ εἶς τε τὰς
 φυλακὰς ἀναγκάζειν τὸ πλῆθος ἰέναι καὶ τούτους ἐφοδεύων
 πιστοὺς παρέχεσθαι. πολλάκις δὲ μεθ' ὧν εἶχε περὶ αὐτὸν καὶ
 ἐκθέων ἀπέκρουε φύλακας ἄλλοτ' ἄλλη τοῦ περιτετειχισμένου
 23 κύκλου. ἐπεὶ μέντοι οἱ ἐπίλεκτοι οὗτοι πάντα τρόπον ζητοῦντες [23]
 οὐχ εὔρισκον σίτον ἐν τῇ πόλει, ἐκ τούτου δὴ πέμψαντες πρὸς
 τὸν Ἀγησίλαον ἐδέοντο σπείσασθαι πρεσβεία εἰς Λακεδαίμονα
 ἰούση· δεδόχθαι γὰρ σφίσις ἔφασαν ἐπιτρέπειν τοῖς τέλεσι τῶν
 24 Λακεδαιμονίων χρήσασθαι τῇ πόλει ὃ τι βούλοιντο. ὁ δὲ ὄρ- [24]
 γισθεὶς ὅτι ἄκυρον αὐτὸν ἐποίουν, πέμψας μὲν πρὸς τοὺς οἴκοι
 φίλους διεπράξατο ἑαυτῷ ἐπιτραπῆναι τὰ περὶ Φλιοῦντος,
 ἐσπείσατο δὲ τῇ πρεσβείᾳ. φυλακῇ δ' ἔτι ἰσχυροτέρα ἢ πρό-
 τερον ἐφύλαττειν, ἵνα μηδεὶς τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐξίῃ. ὅμως
 25 ὑφείλετο ὄπλα τῶν πολιορκούντων, ἀπέδρασαν νύκτωρ. ἐπεὶ δὲ [25]
 ἦκον ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπαγγέλλοντες ὅτι ἡ πόλις ἐπιτρέπει
 Ἀγησίλαφ διαγνῶναι τὰ ἐν Φλιοῦντι ὅπως αὐτῷ δοκοίη, Ἀγη-
 σίλαος δὴ οὕτως ἔγνω, πενήκοντα μὲν ἄνδρας τῶν κατελληθό-
 των, πενήκοντα δὲ τῶν οἴκοθεν πρῶτον μὲν ἀνακρίναι ὄντινά τε
 ζῆν ἐν τῇ πόλει καὶ ὄντινα ἀποθανεῖν δίκαιον εἶη· ἔπειτα δὲ
 νόμους θεῖναι, καθ' οὓς πολιτεύσονται· ἕως δ' ἂν ταῦτα δια-
 πράξωνται, φυλακὴν καὶ μισθὸν τοῖς φρουροῖς ἐξ μηνῶν κατέ-

εἶρξας] εἶρξαι E. Ceteri εἶρξας.
 ἐδύνατο E. Ceteri ἠδύνατο.
 ἀναγκάζειν om. V.
 ἐφοδεύων] ἐφοδεύειν V.
 αὐτὸν] αὐτὸν B.D.
 καὶ ἐκθέων] Copulam a Moro se-
 clusam ad anteriora verba πολλάκις δὲ
 retrahendam censeo. SCHN.
 ἀπέκρουε φύλακας] Alii φυλακὰς
 scribunt. Leonclavius vertit: *Facta*
eruptione hostium excubitores alias
alibi de ambitu, quo circumvallatum
erat oppidum, deturbabat. Verum
 ita scriptum oportuit τοὺς τῶν πολε-
 μίων φύλακας. Certe τοὺς deest.
 SCHN. Qui male addiderat.

23. ἐπίλεκτοι] Sunt trecenti, quos
 antea dixerat τοὺς περὶ τὸν Δελφίωνα.
 Fuit igitur Delphion princeps fac-
 tionis contrariæ. SCHN.
 ζητοῦντες B.D.F.I.V. Ceteri ἐπι-
 ζητοῦντες.

ἐν τῇ πόλει] ἐπὶ τῇ πόλει Ald.
 πρεσβεία—ἰούση Fr. Portus. Libri
 πρεσβείαν—ἰούσι. Conf. s. 24: Ἐ-
 σπείσατο τῇ πρεσβείᾳ. SCHN.
 φυλακῇ—ἰσχυροτέρα B.D.V. Ce-
 teri φυλακῇ—ἰσχυροτέρα.
 ἐξίῃ B.C.D.E., correctus in littera
 ι, F.V. Ceteri ἐξίη.
 ὃ γε] γε ὁ V.

ἀπέδρασαν] Hoc est: noctu egressi
 arma militum ante castra Agesilai
 posita subtracta secum abstulerant
 atque evaserant. SCHN.

25. ἦκον] ἦσαν A.C.E.F.V. Ald.,
 corrigente I.
 ἐπιτρέπει B.D.F.V. Ceteri ἐπι-
 τρέπει.

δὴ] δὲ B.C.D.E.V.
 ἔγνω] ἐπέγνω C.
 ὄντινά τε B.C.D.E.I. Cet. ὄντινα.
 δίκαιον] V. Niebuhr. Schol. hist.
 vol. 2, part. 2, p. 265.

λιπε. ταῦτα δὲ ποιήσας τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγε. καὶ τὰ μὲν περὶ Φλιουντὰ οὕτως αὖ ἐπετετέλεστο ἐν ὀκτῶ μησὶ καὶ ἐνιαυτῶ.

τὸ δὲ πολιτικὸν] τὰ δὲ πολιτικὰ V.
τὰ μὲν] τὰ F.
οὕτως αὖ ἐπετετέλεστο] Conf. 5, 2,
10: Καὶ ταῦτα μὲν αὖ περὶ Φλιασίων
φυγαδῶν ἐπέπρακτο.

ὀκτῶ μησὶ καὶ ἐνιαυτῶ] Diodorus 15, 19. sub Olympiadis 99. anno 2. memorat expeditionem contra Olynthios, eique statim subjungit alteram in Phliasios susceptam, additque regum Spartanorum discidium ob has ipsas adversus Græcas urbes contra pacis commune fœdus susceptas expeditiones ortum. Contra Dodwellus eumque secutus Wesselingius posteriorem faciunt Agesipolidis in Olynthios expeditione alteram Agesilai contra Phliasios susceptam, eo usi argumento, quod Xenophon s. 10. narrat Phliasios Agesipolin exeuntem contra Olynthios pecuniis promte atque alacriter juvisse. Agesipolidis autem expeditionem ipse Diodorus c. 22. in annum 4. Olympiadis 99. contulit. Itaque Dodwellus apparatus belli contra Phliasios gerendi retulit ad finem anni hujus, quo Agesipolis contra Olynthios exiit, et sequente demum vere Olympiadis 100. Agesilaum exiisse cum exercitu putat, atque in obsidione consumsisse annum et octo menses, adeoque pertraxisse usque ad annum 2. Olympiadis 100. Agesipolidis mortem ipse cum Diodoro contulit in Olympiadis 100. annum 1. Recte hæc viri docti monuerunt, expeditionem contra Phliasios susceptam falso a Diodoro referri ad ann. 2. Olympiad. 99. Verum Diodorus etiam hic morem suum secutus est, ut res invicem connexas, sed tempore aliquo divisas, inprimis minoris momenti, oratione conjungeret. Discidium regum ortum erat, ut videtur, eo ipso tempore quo exsules apud Lacedæmonios conquirebantur de civibus suis, narrante Nostro c. 2, s. 8 seqq., quæ Dodwellus recte in annum 2. Olympiad. 99. contulisse videtur. Agesipolis, quamdiu adfuit Lacedæmone favens Phlasiis, obstitisse videtur quominus bellum decerneretur contra eos; sed

cum primum ille exierat contra Olynthios, exsules Agesilao et Ephoris persuaserunt ut arma efferrent contra patriam suam. Atque eodem anno exiisse Agesilaum contra Phliasios, non sequente demum, ut voluit Dodwellus demonstrat clarissime Xenophon, qui cœptam narrationem de Agesipolidis expeditione interrumpit expeditione Agesilai in Phliasios; ejus vero initia ubi enarravit, continuat Agesipolidis ingressum in terram Olynthiorum, ejusque mortem narrat; post hanc redit ad Agesilaum et res Phlasiarum absolvit. Sed de ipso etiam Agesipolidis anno, quo contra Olynthios exiit, scrupulus mihi hæret. Teleticiæ successit is in belli administratione. Teleticiæ autem cædem Diodorus in Olympiad. 99. annum 3. exeuntem, scilicet sub æstatem, contulit. Huic Agesipolis si eodem anno successit, ineunte anno 4. Olympiadis 99. factum fuerit. Verum nescio an apparatus copiarum majorum contra Olynthios duccendum tam brevi tempore perfici poterit, quem Xenophon ipse c. 3, §. 8. memorat. Novi tamen anni indicium non apposuit Xenophon Agesipolidis expeditioni. Nec iterum video quomodo Agesipolis, si eodem anno Teleticiæ in bello gerendo successit, parare majores copias et pecunias simul, ducere exercitum per Macedoniam, agrum messemque (ejusdem anni) vastare Toronenque expugnare poterit intra æstatis tempestatem; nam in morbum incidit propter æstatis vehementem ardorem, κατὰ θέρους ἀκμήν. At enim vero Dodwellus expeditionem Agesipolidis per duos annos distribuit, non civiles seu Olympicos, sed naturales, hoc uno argumento subnixus quod Diodorus mortem Agesipolidis in annum 1. Olympiadis 100. retulit, ineuntem scilicet. Verum Xenophon nec reditum Agesipolidis ex priore expeditione memoravit, nec novi anni alteriusque expeditionis signum ullum aut indicium apposuit: sed tantum s. 19. ὡς δὲ πρῶτην ἐορακῶτα est. Agesipolis igitur priore

- 26 Καὶ ὁ Πολυβιάδης δὲ παντάπασι κακῶς ἔχοντας λιμῶ τοὺς [26]
 Ὀλυνθίους διὰ τὸ μήτ' ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν μήτε κατὰ
 θάλατταν εἰσάγεσθαι σίτον αὐτοῖς ἠνάγκασε πέμψαι εἰς
 Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης. οἱ δ' ἐλθόντες πρέσβεις αὐτοκρά-
 τορες συνθήκας ἐποίησαντο τὸν αὐτὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ φίλον
 Λακεδαιμονίοις νομίζειν, ἀκολουθεῖν δὲ ὅποι ἂν ἠγῶνται καὶ
 σύμμαχοι εἶναι. καὶ ὁμόσαντες ταύταις ἐμμενεῖν οὕτως ἀπῆλθον
 οἴκαδε.
- 27 Προκεχωρηκότων δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὥστε Θηβαίους μὲν [27]
 καὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς παντάπασι ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, Κο-
 ρινθίους δὲ πιστοτάτους γεγενῆσθαι, Ἀργείους δὲ τεταπει-
 νῶσθαι διὰ τὸ μηδὲν ἔτι ὠφελεῖν αὐτοὺς τῶν μνηῶν τὴν ὑπο-
 φορὰν, Ἀθηναίους δὲ ἠρημῶσθαι, τῶν δ' αὖ συμμάχων κεκο-
 λασμένων οἱ δυσμενῶς εἶχον αὐτοῖς, παντάπασι ἤδη καλῶς καὶ
 ἀσφαλῶς ἢ ἀρχὴ ἐδόκει αὐτοῖς κατεσκευάσθαι.

anno Arhytin oppugnasse ponitur. Quare haud scio an rectius Agesipolidis expeditio annua dicenda et in Olympiadi 100^z. annum conferenda sit. Agesipolidi denique successit Polybiades, cujus expeditionem in annum 1. Olympiadi 100. contulit Diodorus 15, 23. ineuntem scilicet; atque eodem anno naturali; nam Diodorus addit Polybiadem in terra Olynthia copias ab Agesipolide illuc adductas recepisse: Οὗτος δὲ παραλαβὼν τὰς δυνάμεις. Quare non erat quod dubitare Dodwellus num hoc eodem anno an sequente demum vere bellum fuerit a Polybiade perfectum. Nec enim Xenophon reditum ejus, nec hiberna, nec novam expeditionem veris sequentis memoravit. Ceterum bellum contra Olynthios gestum cum altero in Phliasios suscepto conjungit etiam Isocrates Panegyrici c. 35. SCHN.

26. Πολυβιάδης] Plura ab eo facta refert Diodorus 15, 23: Τὸν πόλεμον ἐνεργῶς ἅμα καὶ στρατηγικῶς διοικῶν, ἐποίησε πολλὰ προτερήματα, ἀεὶ δὲ μᾶλλον εὐημερῶν καὶ πλείοσι μάχαις νικήσας συνέκλεισε τοὺς Ὀλυνθίους εἰς πολιορκίαν. τέλος δὲ καταπληξάμενος τοὺς πολεμίους προσέταξεν ὑποταγῆναι

Λακεδαιμονίοις. ἐγγραφέντων δὲ τῶν Ὀλυνθίων εἰς τὴν τῶν Σπαρτιατῶν συμμαχίαν, πολλαὶ καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ἔσπευσαν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμονίαν καταλεχθῆναι. Ex his igitur interpretandus est locus Demosthenis supra allatus, ubi est: Καὶ τὸ τελευταῖον, ὅπως ἐβούλοντο, οὕτω τὸν πόλεμον κατέθευτο, ad quem Ulpianus Polybiadis nomen habet. SCHN.

δὲ] δὲ δὴ B.I.

ὅποι B.D.F.V. Ceteri ὅπη.

ταύταις ἐμμενεῖν] Scripturam librorum ταῦτα mutabat Leonclavius in τούτοις [cum Stephano] aut ταύταις. Accentum etiam vulgatæ ἐμμένειν mutavi. SCHN.

27. τῶν μνηῶν τὴν ὑποφορὰν] Vid. annot. ad 4, 7, 2.

ἠρημῶσθαι] ἐρημῶσθαι V.

ἢ ἀρχῇ] Similiter de statu horum temporum Diodorus 15, 23: Διὸ καὶ κατὰ τοῦτους τοὺς καιροὺς πλείστον ἔσχυσαν Λακεδαιμόνιοι καὶ τῆς Ἑλλάδος ἔσχον τὴν ἡγεμονίαν κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν. Θηβαῖοι μὲν γὰρ ὑπῆρχον ἔμφρονοι, Κορινθιοὶ δὲ καὶ Ἀργεῖοι διὰ τοὺς προγεγονότας πολέμους ὑπῆρχον τεταπεινωμένοι, Ἀθηναῖοι δὲ διὰ τὰς τῶν πολεμουμένων κληρουχίας ἠδόξουν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. SCHN.

ΚΕΦ. Δ.

Πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν καὶ Ἑλληνικὰ καὶ βαρβαρικὰ, ὡς θεοὶ οὔτε τῶν ἀσεβούντων οὔτε τῶν ἀνόσια ποιούντων ἀμελοῦσι· νῦν γε μὴν λέξω τὰ προκείμενα. Λακεδαιμόνιοι τε γὰρ οἱ ὁμόσαντες αὐτονόμους ἐάσειν τὰς πόλεις τὴν ἐν Θήβαις ἀκρόπολιν κατασχόντες ὑπ' αὐτῶν μόνων τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάσθησαν, πρῶτον οὐδ' ὑφ' ἐνὸς τῶν πώποτε ἀνθρώπων κρατηθέντες, τοὺς τε τῶν πολιτῶν εἰσαγαγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοὺς καὶ βουληθέντας Λακεδαιμονίοις δουλεύειν τὴν πόλιν, ὥστε αὐτοὶ τυραννεῖν, τὴν τούτων ἀρχὴν ἐπτά μόνον τῶν φυγόντων ἤρκεσαν καταλύσαι. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο διηγῆσομαι.

- 2 Ἦν τις Φυλλίδας, ὃς ἐγραμμάτευε τοῖς περὶ Ἀρχίαν πολεμάρχοις καὶ τᾶλλα ὑπηρετεῖ, ὡς ἐδόκει, ἄριστα. τούτῳ δ' [2]

1. κρατηθέντες] In imperium et ditionem alienam redacti interpretatur Morus, quia preliis sæpe victi fuerint Lacedæmonii, adeoque κρατεῖσθαι h. l. non esse vinci. SCHN.

πρῶτον] πρότερον maluit Wolfius. SCHN. Frustra. Hieron. 4, 2: Καὶ τούτων πρὶν ἀρχεσθαι τοῖς θεοῖς, τοὺς διακόνους πρῶτον κελεύουσιν ἀπογεύσασθαι. Aristoph. Vesp. 55: Φέρε νυν κατεῖπω τοῖς θεαταῖς τὸν λόγον ὀλίγ' ἄπθ' ὑπειπὼν πρῶτον αὐτοῖσιν ταδί. Et similiter aliquoties Plato.

βουληθέντας] βουληθέντες B.

Λακεδαιμονίοις] Λακεδαιμονίους E. δουλεύειν τὴν πόλιν B.C.D.E.F.V. Ceteri τὴν πόλιν δουλεύειν.

ὥστε αὐτοὶ τυραννεῖν] Cum hæc verba ad nominativum nullum referantur, sed potius ad accusativum tuus, haud scio an rectius scribatur αὐτοὺς τυραννεῖν. Sed Wolfius vulgatam defendit. SCHN. Cum infinito conjunctos nominativum et accusativum habet Demosth. p. 435, 26: Ἀλλὰ ποῖοί τιες οἱ τὰ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' ἀδικούντες; οἱ νομίζοντες αὐτοὺς ἀξίόχρεως εἶναι τοῦ Φιλίππου ξένοι καὶ φίλοι προσαγορεύεσθαι. Quod dictum quasi præcessisset οἱ νομίζοντες ἀξίόχρεοι εἶναι, ut hic αὐτοὶ, quasi οἱ τε τῶν πολιτῶν εἰσῆγαγον αὐτούς.

τυραννεῖν] Post hoc, non post ἀρχὴν, ita ut præcedat τοὺς τε τῶν πολιτῶν εἰσαγαγόντας—καὶ βουληθέντας—τὴν τούτων ἀρχὴν—ἤρκεσαν καταλύσαι, interpunxit Valckenar. ad Herodot. 6, 9. SCHN.

μόνων C.E. Ceteri μόνον.

2. Φυλλίδας] Φυλίδας F. semper. Φιλίδας B. semper. Φιλίδας V. semper. Infra s. 4, Φιλίδας C.E. Φιλίδας E. 6, Φυλίδας C. Φιλίδας E. 7, Φυλίδαν C. Φιλίδαν E., ut s. 8. Similiter variatur in cognomine apud Polybium 4, 77, 6 etc., ubi restituendum Φυλλίδας. “Plutarchus Pe-lor. c. 7: Φιλίδας δὲ διεπράξατο τῶν περὶ Ἀρχίαν καὶ Φιλίππου γραμματεὺς γενέσθαι πολεμαρχούντων. Thucydides 2, 2, nominat Eὐρύμαχον et Πυθάγγελον τὸν Φυλίδου. quem Φυλλίδου scribendum puto. De adventu ejus Athenas nihil Plutarchus, sed clam ab exsulis Thebas missos fuisse ait qui rem omnem ordinarent. Ceterum Plutarchum, qui copiosissime historiam in Pelopida et de Genio Socratis narrat, sua suspicor duxisse ex patriis scriptoribus Dionysodoro et Anaxi, qui rerum Græcarum historiam Olympiade 104. concluderant, teste Diodoro 15, 95.” SCHN.

ὑπηρετεῖ B.D.E.I.V. Ceteri ὑπηρετῆκει.

ἀφιγμένῳ Ἀθήναζε κατὰ πρᾶξιν τινα καὶ πρόσθεν γνώριμος ὢν Μέλων τῶν Ἀθήναζε πεφευγόντων Θηβαίων συγγίγνεται, καὶ διαπυθόμενος μὲν τὴν περὶ Ἀρχίαν τε τὸν πολεμαρχοῦντα καὶ [τὴν περὶ] Φίλιππον τυραννίδα, γνοὺς δὲ μισοῦντα αὐτὸν ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ τὰ οἴκοι, πιστὰ δούς καὶ λαβὼν συνέθετο 3 ὡς δεῖ ἕκαστα γίγνεσθαι. ἐκ δὲ τούτου προσλαβὼν ὁ Μέλων [3] ἕξ τοὺς ἐπιτηδειοτάτους τῶν φευγόντων ξιφίδια ἔχοντας καὶ ἄλλο ὄπλον οὐδὲν, ἔρχεται πρῶτον μὲν εἰς τὴν χῶραν νυκτός·

Ἀθήναζε] De fuga exsulum Thebanorum ad Athenienses plura deinde annotabimus. SCHN.

πρόσθεν] πρόσθε I.

Μέλων B.D. et qui Μέλωνι V. Ceteri Μέλλων hic et s. 3. Simplex λ exhibent etiam libri Plutarchi Pelop. c. 8. s., Agesil. c. 24, Mor. p. 576 A, etc.

διαπυθόμενος μὲν] διαπυθόμενος V.

τὴν περὶ] τὰ περὶ B.

Ἀρχίαν τε τὸν πολεμαρχοῦντα] Μοῦρος interpretatur τοὺς περὶ Ἀρχίαν Archiam cum duobus collegis Leontiada et Philippo. Verum tunc non intelligo quare distinxerit Xenophon τὴν περὶ Φίλιππον τυραννίδα, omisso plane Leontiadae nomine. Plutarchus Agesil. c. 24: Ὅτι τὸν Ἀρχίαν καὶ τὸν Λεοντίαν ἀπεκτόνεσαν, ἔργῳ μὲν τυράννοισι, λόγῳ δὲ πολεμάρχουσι ὄντας. Nec alibi distincte numerum polemarchorum indicavit. Videtur tamen Philippus non fuisse e numero polemarchorum, ideoque eum oratione distinxit Xenophon. Polemarchi scilicet nunc dicuntur qui antea Bœotarchæ, cum Bœoticarum urbium imperium tenerent Thebani, ut recte admonet Dodwellus. Bœotarcharum autem collegium undecim viris compositum erat, auctore scholiaste Thucyd. 2, 2. et ipso Thucydide 4, 91, quamquam hunc illis potius favere qui ex Livio 42, 43. duodecim Bœotarchas ponunt, putat Wesselingius ad Diodorum 15, 53, vol. 2, p. 45. Nolim tamen ex numero Bœotarcharum colligere eundem polemarchorum numerum, quia tunc omnia ex voluntate Lacedæmoniorum et violenter administrabantur. [De numero polemarchorum, quos cum Bœotarchis confundit Schneiderus, conf. Boeckh. loco ad s. 6 citando.] Infra

obiter in eadem narratione 7, c. 3. τοὺς περὶ Ἀρχίαν καὶ Ὑπάτην nominat. Plutarchus in Pelopida c. 11. cum Leontida nominat Hypaten, eosque ait sibi invicem vicinos habitasse. De Genio Socratis p. 597 F, male legitur scriptum Ἰππάτης. SCHN.

τὴν περὶ] Delenda videntur. Vide Schneideri annot. præcedentem.

μισοῦντα αὐτὸν ἔτι μᾶλλον B.D.F.V. Ceteri ἔτι μᾶλλον μισοῦντα αὐτόν.

αὐτοῦ om. D.F. ante τὰ οἴκοι ponunt B. et qui αὐτοῦ V., ceteri post οἴκοι.

3. ἕξ] Septem numerat conjurationis auctores Xenophon; contra Plutarchus Pelopid. c. 8. duodecim, eorumque præcipuos Mellonem, Pelopidam, Damoclidem, Theopompum. Quibus accedunt alii, qui favebant exsulibus eosque adjuvabant, ut numerus omnium esset 48. Plutarch. ibid. c. 9. SCHN. Pelopidas was, it seems, the first to form the resolution of exposing his life in a bold attempt for the common cause, according to Plutarch. (Pel. 8.), whose authority in this matter I prefer to Xenophon's, who not only represents Mellon as the author and leader of the enterprise, but omits the name of Pelopidas altogether in his account of it: a silence, which speaks too much against himself: though it certainly refutes Diodorus, who (15, 81.) says of Pelopidas, that all writers agreed in describing the chief merit in the recovery of the Cadmea to him. THIRLWALL. Hist. vol. 5, p. 34. ed. a. 1849. Diodorus Xenophontis Historiam nunquam inspexisse videtur.

νυκτός] Plutarchus de Genio Socr. p. 576 C: Τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ σκότους ἔδει γενομένου τοὺς φυγάδας ἤκειν κρύφα πρὸς τὸ τεῖχος. SCHN.

ἔπειτα δὲ ἡμερεύσαντες ἐν τινι τόπῳ ἐρήμῳ πρὸς τὰς πύλας ἦλθον, ὡς δὴ ἐξ ἀγροῦ ἀπιόντες, ἠΐκαπερ οἱ ἀπὸ τῶν ἔργων ὀφιαίτατοι. ἐπεὶ δ' εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, διενεκτέρευσαν μὲν ἐκείνην τὴν νύκτα παρὰ Χάρωνί τινι, καὶ τὴν ἐπιούσαν δ' ἡμέραν διημέρευσαν. ὁ μὲν οὖν Φυλλίδας τὰ τε ἄλλα ἐπεμελείτο [4] τοῖς πολεμάρχοις, ὡς Ἀφροδίσια ἄγουσιν ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς, καὶ δὴ καὶ γυναῖκας πάλαι ὑπισχνούμενος ἄξειν αὐτοῖς τὰς σεμνοτάτας καὶ καλλίστας τῶν ἐν Θήβαις, τότε ἔφη ἄξειν.

ἐρήμῳ] Plutarchus de Genio Socr. p. 587 F: Ἐπὶ τοῦ ὄρους ἀπαντήσασιν τοῖς ἀνδράσι. Cithæronem alibi (p. 594 E) nominat. SCHN.

Χάρωνι] Eundem exsulum redeuntium hospitem nominat Plutarchus p. 576 C. D. 588 B. Pelop. c. 7, seq. SCHN.

ἐπιούσαν ἡμέραν] De tempore consentit Plutarchus. SCHN. Immo dissentit, notante etiam Thirlwallo Hist. vol. 5, p. 38.

4. ὡς Ἀφροδίσια] Morus ex Corsini Fast. Atticis vol. 2, p. 309. docet a Thebanis mense Attico Posideone exeunte, cui December noster respondet, Veneris sacra fuisse celebrata. De his tamen Veneris sacris celebratis a Polemarchis et Phyllida nihil Plutarchus in tam longa et copiosa narratione dixit. Equidem hic mallem metaphorice nominari Aphrodisia, qualia scilicet agunt nautæ ex longinquo itinere redeuntes. Hac metaphora sæpe usum reperio Plutarchum, cujus locos ponam. Ita Moral. p. 795: Ἀφροδίσια ναύταις ἄγουσι πάντα τὸν λοιπὸν ἤδη χρόνον, οὐκ ἐν λιμένι τὴν ναῦν ἔχουσιν, ἀλλ' ἔτι πλεούσαν ἀπολείπουσαν. Idem p. 1095: Εἴτα ἄγειν τὰ Ἀφροδίσια τοῦ βίου (in senectute) καὶ μεθεορτὰς καλὰς ἐν ἱστορίαις. Denique p. 1097: Τὸ δὲ περὶ τοῦ πρὸς εὐπαθείας ἐπαίρεσθαι ναυτῶν δίκην Ἀφροδίσια ἀγόντων. Idem Comp. Cimonis et Luculli c. 1: Ἦδη λοιπὸν Ἀφροδίσια τῶν πολέμων καὶ στρατηγῶν ἀγοντα παίζειν καὶ τρυφᾶν. Præterea polemarchi paulo post imperio se abdicaturi erant, ideoque Xenophon dixit ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς. Ineunte mense Bucatio, circa solstitium hiemale, novi magistratus seu Bœotarchi imperium adibant, auctore Plutarcho Pelop. c.

24 et 25. ex quo loco tempus ipsius cædis recte definit Dodwellus. Vide etiam infra ad §. 5. et notam sequentem. SCHN.

γυναῖκας—τὰς σεμνοτάτας] Plutarchus Pelop. c. 9: Εἰς δὲ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκ παλαιῦ καταγγελλκῶς τοῖς περὶ τὸν Ἀρχίαν πότον τινα καὶ συνουσίαν καὶ γυναῖκα τῶν ὑπᾶνδρων. Idem de Genio Socr. p. 577 C: Τινὰ τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν. Polyænus 2, 3, 1. narrat hanc eandem rem, sed tam perturbatis rebus et nominibus, ut socordiam hominis solitam agnoscas. Ait Phœbiadam Cadmeæ custodem amasse uxorem Epaminondæ, quem cœlibem tamen vixisse omnes reliqui scriptores tradunt; hanc amore simulato alias secum uxores in convivium adduxisse, quæ deinde egressæ permutaverint cum adolescentibus quibusdam vestes, atque ita hos cœnaculum ingressos Phœbiadam cum convivis occidisse. Sed idem Polyænus 2, 4, 3. ex alio scriptore narrat Veneris festum diem actum fuisse Thebis; Laconicum igitur Cadmeæ custodem advocasse in convivium meretrices, in honorem scilicet Veneris; cum his Pelopidam introiisse, Laconem occidisse et Thebas liberasse. Vides hominem sibi constare in eo quod Laconicum φρούραρον interfectum tunc fuisse tradit. De Veneris festo quod addit, videtur in Xenophonte τὰ Ἀφροδίσια de vero die festo Veneris dictum confirmare. SCHN. Neque aliter dixisse Xenophontem satis est manifestum. Polyæno restituendum Φοιβίδης ex ipso 2, 5, 2. Conf. etiam Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 36. ed. a. 1849.

τῶν ἐν Θήβαις τότε ἔφη ἄξειν] τότε τῶν ἐν Θήβαις ἔφη ἄξειν V.

οἱ δὲ, ἦσαν γὰρ τοιοῦτοι, μάλα ἠδέως προσεδέχοντο νυκτε-
 5 ρεύειν. ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησάν τε καὶ συμπροθυμουμένον ἐκείνου [5]
 ταχὺ ἐμεθύσθησαν, πάλαι κελεύοντων ἄγειν τὰς ἐταίρας, ἐξε-
 θὼν ἤγαγε τοὺς περὶ Μέλωνα, τρεῖς μὲν στείλας ὡς δεσποίνας,
 6 τοὺς δ' ἄλλους ὡς θεραπαίνας. κἀκείνους μὲν εἰσήγαγεν εἰς τὸ [6]
 ταμείον τοῦ πολεμαρχείου, αὐτὸς δ' εἰσελθὼν εἶπε τοῖς περὶ
 Ἀρχίαν ὅτι οὐκ ἂν φασιν εἰσελθεῖν αἱ γυναῖκες, εἴ τις τῶν
 διακόνων ἔνδον ἔσσιτο. ἔνθεν οἱ μὲν ταχὺ ἐκέλευον πάντας
 ἐξιέναι, ὁ δὲ Φυλλίδας δούς οἶνον εἰς εἶδος τῶν διακόνων ἐξέ-
 πεμψεν αὐτούς. ἐκ δὲ τούτου εἰσήγαγε τὰς ἐταίρας δὴ, καὶ
 ἐκάθιζε παρ' ἐκάστῳ. ἦν δὲ σύνθημα, ἐπεὶ καθίζουσιν, παίειν
 7 εὐθὺς ἀνακαλυψαμένους. οἱ μὲν δὴ οὕτω λέγουσιν αὐτοὺς ἀπο- [7]
 θανεῖν, οἱ δὲ καὶ ὡς κωμαστὰς εἰσελθόντας τοὺς ἀμφὶ Μέλωνα

ἦσαν γὰρ τοιοῦτοι] Anab. 7, 7, 17 :
 * Ἦν καὶ ἡμῆς τοιοῦτοι ἦτε. Et alibi.

5. Μέλωνα] Μέλωνα B.D.E.V. Ceteri Μέλλωνα hic et infra. "Plutarcho Pelop. c. 8. Μέλων. Idem c. 11. perhibet Charonem et Mellonem aggressos fuisse Archiam et Philip-pum atque occidisse. De Genio Socr. p. 597 A, addit Lysitheim." SCHN. μὲν] μὲν οὖν F.

τοὺς δ' ἄλλους] τὰς δ' ἄλλας A.Y. Ald., corrigente I. τοὺς δὲ πολλοὺς praeterea Y. τρεῖς δὲ τοὺς ἄλλους V.

6. κἀκείνους] κἀκείνας A.Y. Ald. ταμείον "vet. nonnulli" secundum Stephanum. ποταμείον A. Ald. Ceteri προταμείον.

πολεμαρχείου B.F. πολεμαρχεῖν C. D.E. Ald. et super χ positio ου A.

οὐ πολεμάρχην V. "Vulgatam Morus interpretatur in conclave polemarchi; quæ interpretatio tamen vera esse non potest: ταμείον enim non est conclave [sed cella vel ærarium]. Plutarchus in hac narratione ἀνδράνα nominat sæpiuscule; itaque res gesta est in domo privata Phyllidæ, ut videtur. Cornelius Nepos in Pelopida c. 2. cædem ait factam die illo quo magistratus simul consueverant epulari, scilicet imperio se abdicaturi. Fuerit igitur factum convivium in domo publica, quam πολεμαρχεῖον dixit Xenophon. Attamen dubitationem injicit quod polemarchi om-

nes non adsunt, si scilicet Leontiades fuit ex eorum numero, quod tamen non puto. In Plutarcho de Genio Socratis p. 586 E, est locus, unde privatum convivium fuisse suspiceris, hic: Οὐδὲ γὰρ τοσοῦτον εἰς τὰ συμ-πόσια καὶ τὰς ἵποδοχὰς παρεσκευάσσε Φυλλίδας ἄκρατον, ὥστε τοὺς χιλίους καὶ πεντακοσίους Ἀρχία μεθύσθηαι δορυφόρους. Ceterum Chæroneæ mos fuit ut magistratus omnes simul in ἀρχεῖω cænant, teste Plutarcho Cimonis c. 1." SCHN. De polemarchis Bæotorum conf. Boeckh. Corp. Inscr. vol. 1, p. 730 A.B.

ἔσσιτο] ἔπιτο V. ταχὺ ἐκέλευον B.C.D.E.F.V. Ceteri ἐκέλευον ταχὺ.

δοὺς om. F. εἰσήγαγε] ἤγαγε C. Ald. ἐταίρας B.D.I. Ceteri ἐταιρίδας. "Stephanus legi volebat ἐταιρίδια, merito reprehensus a Valckenario ad Herodot. 5, 20, qui ironice positum esse δὴ, scilicet, docet." SCHN.

ἦν δὲ B.D.I.V. Ceteri ἦν γάρ. καθίζουσιν] καθέζουσιν V., recte fortasse.

εὐθὺς] ante hoc αὐτοὺς delet B. 7. οἱ μὲν λέγουσιν] Xenophontis priorem narrationem sequitur Libanius vol. 3, p. 368. Reiskii. SCHN. οὕτως B.D.

κωμαστὰς] Plutarch. de Genio Socrat. p. 596 D: Ἡμιθωράκια ἐνδεδυμένοι καὶ στεφάνους δασεῖς ἔχοντες, οἱ

ἀποκτείναι τοὺς πολεμάρχους. λαβὼν δὲ ὁ Φυλλίδας τρεῖς αὐτῶν ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν τοῦ Λεοντιάδου οἰκίαν· κόψας δὲ τὴν θύραν εἶπεν ὅτι παρὰ τῶν πολεμάρχων ἀπαγγεῖλαί τι βούλοιο. ὁ δὲ ἐτύγχανε μὲν χωρὶς κατακείμενος ἔτι μετὰ δεῖπνον, καὶ ἡ γυνὴ ἐριουργοῦσα παρεκάθητο. ἐκέλευσε δὲ τὸν Φυλλίδα πιστὸν νομίζων εἰσιέναι. οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον, τὸν μὲν ἀποκτείναντες, τὴν δὲ γυναῖκα φοβήσαντες κατεσιώπησαν. ἐξιόντες δὲ εἶπον τὴν θύραν κεκλείσθαι· εἰ δὲ λήψονται ἀνεωγμένην, ἠπέλιψαν ἀποκτείνειν ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

8 ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, λαβὼν δύο ὁ Φυλλίδας τῶν ἀνδρῶν [8] ἦλθε πρὸς τὸ ἀναγκαῖον, καὶ εἶπε τῷ εἰργμοφύλακι ὅτι ἄνδρα ἄγιοι παρὰ τῶν πολεμάρχων ὃν εἰρξαι δέοι. ὡς δὲ ἀνέφξε, τοῦτον μὲν εὐθὺς ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ δεσμώτας ἔλυσαν. καὶ τούτους μὲν ταχὺ τῶν ἐκ τῆς στοᾶς ὄπλων καθελόντες ὥπλι-

μὲν ἐλάτης, οἱ δὲ πύκνης, ἔνιοι δὲ καὶ χιτῶνια τῶν γυναικῶν ἀμπεχόμενοι μεθύοντας ἀπομιμούμενοι κῶμῳ χρωμένους μετὰ γυναικῶν. SCHN.

Φυλλίδας τρεῖς] Plutarchus Pelop. c. 11. separatim Pelopidam, Cephisorum et Damoclidem immittit Leontiadæ et Hypatæ. In lib. de Genio Socr. p. 597 C, addit Theopompum et Theocritum vatem. SCHN. Conf. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 39.

χωρὶς κατακείμενος] In lecto triclinii post cœnam seorsum decumbat. Ceterum cœdem Leontiadæ multo aliter narrat Plutarch. c. 11. Simulabant nempe legati illi litteras se afferre Leontiadæ a Callistrato Atheniensi. Plutarch. de Genio Socr. p. 597 D. SCHN.

ἔτι ante χωρὶς ponit C.

ἀποκτείναντες] ἀπέκτειναν P. van den Es in Thesibus philolog. Lugd. Bat. 1849, cal. Novembr. propositis P. 2, 3.

λήψονται B. D. F. V. Ceteri λήψουτο.

8. λαβὼν δύο] Plutarch. de Genio Socr. p. 598 A: Ἐχωροῦμεν ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον· ἐκκαλέσας δὲ τὸν ἐπὶ τῆς εἰρκτῆς ὁ Φυλλίδας, Ἄρχιαις, ἔφη, καὶ Φίλιππος κελεύουσί σε ταχέως ἄγειν ἐπ' αὐτοὺς Ἀμφίθειον. ὁ δὲ ὄρων καὶ τῆς ὥρας τὴν ἀποπῖαν καὶ τὸ μὴ καθεστηκότα λαλεῖν αὐτῷ τὸν Φυλλίδα, ἀλλὰ θερμὸν ὄντα τῷ ἀγῶνι καὶ μετέ-

ωρον, ὑπιδόμενος τὸ πάλαισμα, Πότε, ἔλεγεν, ὦ Φυλλίδα, τρικαῦτα μετεπέμψαντο δεσμώτην οἱ πολέμαρχοι; πότε δὲ διὰ σοῦ; τί δὲ κομίζεις παράσημον; ἅμα δὲ τῷ λόγῳ ἔυστόν ἵππικόν ἔχων διήκε τῶν πλευρῶν καὶ κατέβαλε ποιηρὸν ἄνθρωπον, ᾧ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπενέβησαν καὶ προσέπτυσαν οὐκ ὀλίγα γυναικας. Quæ quidem minus probabilitatis habent. SCHN.

ὁ om. V.

ἀναγκαῖον] Pro carcere ex h. l. et Isæo oratore laudat Harpocratio. In Isæi loco tamen Suidas ἀνακαῖον habet; Grammatici vero Bœeotorum dicunt ἀνακαῖον pro carcere. Pariter ergastula, in quibus servi mali concluderantur, ἀνάκαια appellabantur. Demosth. contra Stephanum p. 1125. de Phormione servo; Ποιηρὸς οὗτος ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἀνακαῖου, ubi vide interpretes. SCHN. Conf. s. 14. εἰρμοφύλακι B.

ἄγιοι B. C. D. F. V. Ceteri ἄγει.

πολεμάρχων B. C. E. F. πολεμάρχῳ D. Ceteri πολεμάρχου. Addidi τῶν, ut s. 1.

εὐθὺς ἀπέκτειναν B. C. D. E. F. V. ἀπέκτειναν εὐθὺς A. I. ἀπέκτεινεν εὐθὺς Ald.

ἔλυσαν] ἀπέλυσαν C. ἀπέλυσε Ald., corrigente I.

στοᾶς ὄπλων] Plutarch. Pelop. c. 12: Ἀφαιρούντες ἀπὸ τῶν στοᾶν τὰ περικείμενα σκόλα καὶ τὰ περὶ τῆν

σαν, καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ Ἀμφείον θέσθαι ἐκέλευον τὰ
9 ὄπλα. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς ἐκήρυττον ἐξιέναι πάντας Θηβαίους, [9]
ἰππέας τε καὶ ὀπλίτας, ὡς τῶν τυράννων τεθνεώτων. οἱ δὲ
πολίται, ἕως μὲν νύξ ἦν, ἀπιστοῦντες ἡσυχίαν εἶχον· ἐπεὶ δ'
ἡμέρα τ' ἦν καὶ φανερόν ἦν τὸ γεγενημένον, ταχὺ δὴ καὶ οἱ
ὀπλίται καὶ οἱ ἰππεῖς σὺν τοῖς ὄπλοις ἐξεβοήθουν. ἔπεμψαν
δ' ἰππέας οἱ κατεληλυθότες καὶ ἐπὶ τοὺς πρὸς τοῖς ὀρίοις

οἰκίαν ἐργαστήρια δορυξέων καὶ μαχαιροποιῶν ἀναρρηγνύντες. ubi Reiskius emendat περὶ τὴν ἀγοράν. Certe οἰκίαν vitiosum est. [Non esse vitiosum ostendit illud τῶν ἐγγύς οἰκούντων in loco continuo citando. L. D.] Idem de Genio Socrat. p. 598 D: "Ὀπλα παρέχον αἱ θ' ἐστίαί πλήρεις οὔσαι παντοδαπῶν λαφύρων καὶ τὰ τῶν ἐγγύς οἰκούντων ἐργαστήρια μαχαιροποιῶν. ubi similiter leg. αἱ τε στοαί. SCHN.

Ἀμφείον] Brodæus monumentum sepulcrale Amphionis interpretatur, de quo Pausanias 9, 17, 4. Æschyli S. c. Theb. 513: Πέμπταισι προσταχθέντα βορραίας πόλεις τύμβον κατ' αὐτὸν διογενοῦς Ἀμφίονος. Locos Arriani Anab. I, 8. de Alexandro, qui ante portas Thebarum exercitum habebat: Οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς Καδμείας. tum pugna commissa persecutus Thebanos per portam: παρελθόντες ἐς τὴν Καδμείαν οἱ μὲν ἐκέειθεν κατὰ τὸ Ἀμφείον σὺν τοῖς κατέχουσι τὴν Καδμείαν ἐξέβαινον ἐς τὴν ἄλλην πόλιν. Igitur intra mœnia non longe a porta Prætide et Cadmea arce Ἀμφείον fuit situm. Extra mœnia semnὰ Ἀμφίονος μνήματα collocat Euripides Suppl. v. 663. ubi Musgravius posuit fuisse ante portam Prætidem. Ap. Plutarchum de Genio Socr. p. 577 B, ubi eadem narrantur, est: Ἐκνεύσας τῆς ὁδοῦ μικρὸν ὑπὸ τὸ Ἀμφίον. ubi cum Reiskio Ἀμφιόκειον scribi maluit Wytttenbach. SCHN. Quum ex locis scriptorum supra citatis Amphionis monumentum extra portas, comparatio utriusque non minus aliena est quam conjectura Stephani Ἀμφιέιον, quum Ἀμφείον potius reddendum videatur Plutarcho, quod etsi nescimus unde dictum sit, tamen non minus recte formatum quam Ἀμ-

φεια urbs Messeniæ.

9. ἰππέας τε] τε inter versus ponit B.

τ' ἦν] ἦν V.

ἰππέας] ἰππέα D. F. Ald.

οἱ] ὁ Ald., corrigente I.

καὶ ἐπὶ B. D. E. F. V. Ceteri ἐπί.

"Intelligit duces duos Athenienses exsulum, quos infra §. 19. a populo Atheniensi postea damnatos fuisse refert. Auctor est Diodorus 15, 25. adjuvantibus Atheniensibus rediisse exsules in patriam; deinde legatis Athenas missis auxilia rogasse atque obtinuisse, ac eorum ope arcem tandem expugnasse. Ducem auxiliorum ab Atheniensibus missorum nominat Demophontem, numerum peditum 5000, equitum 500 refert. Aristides in Panath. p. 301. ed. Cant. Athenienses ait exiisse prope omnes auxiliatum Thebanis, etsi Thebani paulo antea ipsas fœderis olim icti cum Atheniensibus columellas dejecissent: Καὶ τῶν στηλῶν τῶν περὶ τῆς συμμαχίας ὑπὸ Θηβαίων καθηρημένων. SCHN.

τοὺς πρὸς τοῖς ὀρίοις] Plutarchus Pelop. c. 8: Ἐδοξε τοῖς φυγάσιν τοὺς μὲν ἄλλους συναγαγόντα Φερένικον ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ περιμένειν, ὀλίγους δὲ τῶν νεωτάτων παραβαλέσθαι προεισελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. Post eadem Archiæ, Philippi, Leontiadæ et Hypatæ mittunt equitatum in Atticam et exsules reliquos advocant. Plutarchus ibidem c. 12. Æneas Tacticus c. 24. de usu sibili: Ἐχρήσαντο δὲ αὐτῶ καὶ ἐν Θήβαις, ὅτε οἱ τὴν Καδμείαν καταλαβόντες ἐσκεδάσθησαν νυκτὸς καὶ ἠγνόησαν ἑαυτοὺς, πρὸς συριγμὸν συνεδίοντο. De litteris Calliæ ab Archia neglectis consentit idem c. 31: Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ἐν Θήβαις ἢ Καδμεία κατελήφθη. SCHN.

Ἀθηναίων δύο τῶν στρατηγῶν. οἱ δ' εἰδότες τὸ πρᾶγμα ἐφ'
 IO ὃ ἀπεστάλκεσαν *ὁ μέντοι ἐν τῇ ἀκρόπολει ἀρμοστής ἐπεὶ [IO]
 ἦσθετο τὸ νυκτερινὸν κήρυγμα, εὐθύς ἔπεμψεν εἰς Πλαταιάς
 καὶ Θεσπιάς ἐπὶ βοήθειαν. καὶ τοὺς μὲν Πλαταιέας αἰσθόμενοι
 προσιόντας οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς, ἀπαντήσαντες ἀπέκτειναν
 αὐτῶν πλεόν ἢ ἕκοσιν· ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον ταῦτα πράξαντες καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τῶν ὀρίων ἤδη παρήσαν, προσέβαλον πρὸς
 II τὴν ἀκρόπολιν. ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἐν τῇ ἀκρόπολει ὀλίγοι [II]
 ὄντες, τὴν τε προθυμίαν τῶν προσιόντων ἀπάντων ἐώρων, καὶ
 τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων τοῖς πρώτοις ἀναβάσιν,
 ἐκ τούτων φοβηθέντες εἶπον ὅτι ἀπίοιεν ἂν, εἰ σφίσιν ἀσφά-
 λειαν μετὰ τῶν ὄπλων ἀπιούσι διδοίεν. οἱ δὲ ἄσμενοί τε
 ἔδοσαν ἂ ἦτουν, καὶ σπεισάμενοι καὶ ὄρκους ὀμόσαντες ἐπὶ

Ἀθηναίων] τῶν Ἀθηναίων V.
 δύο Dobræus. Libri τοὺς δύο.
 ἀπεστάλκεσαν B. D. F. V. Ceteri
 ἀπεστάλκεισαν. "Post hoc verbum
 ἔχοντο inserendum esse aut simile
 verbum vidit Leonclavius. ἦσαν de-
 dit Schæfer. δρόμῳ αὐτοῖς ἀπήντων
 proposuit Weiskius." SCHN. ἐβοή-
 θουν Dobræus.

10. ἔπεμψεν] ἔπεμψαν B.
 Πλαταιάς καὶ Θεσπιάς] Diodor. 15,
 25. Spartam nuncios missos tradit.
 A Plutarcho vero de Genio Socr.
 p. 586 E, narrantur ante cædem Har-
 mostæ die tertio jam edixisse Thespi-
 ensibus ut in armis essent et, quando
 demum cunque vocarentur, statim
 præsto esse possent. Vates enim
 publicum aliquod infortunium ex
 victimarum signis augurabantur.
 SCHN.

προσιόντας et ἀπαντήσαντες om. C.
 ἀπηγήσαντες cum signo dubii E.

εἴκοσι B. Μοχ προσέβαλλον C.
 II. ὀλίγοι ὄντες] Se esse paucos,
 scilicet ad hostes, interpretatur Mo-
 rus. Weiskius ad verba τῶν κηρυ-
 γμάτων—γιγνομένων verbum ἤκουον
 addendum censet. Diodorus Lace-
 dæmonios cum sociis fuisse ait in
 arce 1500. Spartiæ tamen inter
 eos pauci tantum aderant, ut diserte
 idem habet c. 27, qui tandem reli-
 quorum sententiæ concedere coacti
 arce excesserunt. Eundem præsi-
 diariorum numerum dat Plutarchus

Pelop. c. 12. SCHN.

τῶν προσιόντων] προσιόντων F.
 ἐκ τούτων B. D. F. I. Ceteri ἐκ τού-
 του. "Diu atque acriter pugnatum
 fuisse ad arcem narrat Diodorus
 Non solum enim Athenis, sed ex
 Bœotia etiam multi accurrerant mi-
 lites auxiliaturi Thebanis, pedites
 quidem numero 12000. equites plures
 quam 200, qui, divisa in partes mul-
 titudine, diu noctuque per vices ar-
 cem oppugnabant. Tandem fame
 expugnati Lacedæmonii cum sociis,
 accepta fide, incolumes egressi sunt
 urbe. Spartani ducum præsidii in
 iudicium adductorum duos quidem
 capite damnarunt, tertio ingentem
 multam irrogarunt, quam solvere non
 potuit. Ita Diodor. 15, 27. Plutarch.
 in Pelop. c. 13. occisos fuisse auctor
 est Hermippidam et Arcissum, Ly-
 sanoridem pecunia multatum extra
 Peloponnesum fugisse. Sed de Ge-
 nio Socratis p. 586 E, nominat Κρι-
 πίδαμ καὶ Ἀρκεσον, ubi Bryanus le-
 gendum censet Ἡριππίδαμ καὶ Ὀρ-
 σιππον, quæ nomina posuit Xeno-
 phon H. Gr. 4, 2, 8. Denique Ly-
 sanoridem non in arce tum adfuisse,
 sed auxilia accessivisse et reliquos
 harmostas destituisse, denique Co-
 rinthi deprehensum et multatum fu-
 isse, apparet ex Plutarchi loco de
 Genio p. 598 F, quem corruptum
 satis ingeniose concinnavit Reiskius." SCHN.

- 12 τούτοις ἐξέπεμπον. ἐξιόντων μέντοι, ὄσους ἐπέγνωσαν τῶν [12] ἐχθρῶν ὄντας, συλλαμβάνοντες ἀπέκτειναν. ἦσαν δέ τινες οἱ καὶ ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐπιβοθηησάντων ἐξεκλάπησαν καὶ διεσώθησαν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι καὶ τοὺς παῖδας τῶν ἀποθανόντων, ὄσοις ἦσαν, λαβόντες ἀπέσφαζαν.
- 13 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπύθοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν μὲν ἄρμο- [13] A C. 378.
στὴν τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπολιν καὶ οὐκ ἀναμείναντα τὴν βοήθειαν ἀπέκτειναν, φρουρὰν δὲ φαίνουσιν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους. καὶ Ἀγησίλαος μὲν λέγων ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ' ἧβης εἶη, καὶ ὥσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγκη εἶη τῆς ἑαυτῶν ἕξω στρατεύεσθαι, οὕτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν νόμον ὄντα ἀπεδείκνυε. κἀκείνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα οὐκ ἐστρατεύετο. οὐ μέντοι τούτου γ' ἕνεκεν κατέμεινε, ἀλλ' εὖ εἰδὼς ὅτι εἰ στρατηγοίη, λέξοιεν οἱ πολῖται ὡς Ἀγησίλαος, ὅπως βοηθήσειε τοῖς τυράννοις, πράγματα τῇ πόλει παρέχοι. εἶα οὖν αὐτοὺς βουλευέσθαι ὁποῖόν τι βούλοιντο

12. τῶν ἐχθρῶν ὄντας] Sunt illi qui post caedem polemarchorum factam in arcem confugerant. Plutarch. de Genio Socr. p. 598 E: Οἱ μὲν λακωνίζοντες εἰς τὴν Καδμείαν ἔφευγον ἐπισπασάμενοι καὶ τοὺς κρείττους λεγομένους, εἰωθότας δὲ περὶ τὴν ἄκραν κάτω νυκτερεύειν. Ita enim recte vulgatum καπνίζοντες emendavit Reiskius noster. SCHN.

ὑπὸ A.B.D.E.F.V. Ceteri ἀπό. ἐξεκλάπησαν B.D.I.V. Ceteri ἐκλάπησαν.

13. οὐκ] μὴ V. ἀπέκτειναν] Tres harmostas fuisse, quorum duos occiderunt Spartani, tertium pecunia multarunt ingenti, ante vidimus. SCHN. Plutarch's statement, which was probably drawn from Theban historians (see Schneider on Xen. H. 5, 4, 2.) as to the three whom he names, is better entitled to credit. If it were not that two were put to death, as equally sharing the whole responsibility, we might have supposed that they were appointed according to the practice which has been already noticed (see vol. 3, p. 480, n. 1) to take the command in succession. This would reconcile Xenophon with Plutarch;

and perhaps the condemnation of both officers is sufficiently explained by the extraordinary irritation produced at Sparta by the recent loss. THIRLWALL. Hist. vol. 5, p. 42. ed. a. 1849.

τετταράκοντα B.C.D.E.F.I.V. Ceteri τετταράκοντα ἔτη.

οὕτω δὴ] οὕτω δὲ B.V. νόμον ὄντα B.D.E.F.V. ὄντα A.C. Ald. Ceteri ὄντα νόμον. κατέμεινε] κατέμεινε F.

λέξοιεν Schæferus. Libri λέξειαν, quod λέξειαν ἂν scribebat Matthiae Gr. §. 501, p. 952.

βοηθήσειε τοῖς τυράννοις] Plutarchus hæc disertius explicat Agesil. c. 24: Αἰσχυνόμενος, εἰ Φλιασίους ὀλίγον ἔμπροσθεν ὑπὲρ φυγάδων πεπολεμηκῶς αὐθις ὀφθήσεται Θηβαίους κακῶς ποιῶν διὰ τοὺς τυράννους. SCHN.

παρέχοι B.C.D. Ceteri παρέχει. εἶα οὖν] οἱ αν E.

βουλευέσθαι B.C.D.E.F.V. Ceteri βούλεσθαι.

ὁποῖόν τι B.C.D.E.F.I.V. Ceteri ὁ τι.

βούλοιντο Stephanus. βουλεύειντο E. Ceteri βουλεύοιντο.

- 14 περὶ τούτων. οἱ δ' ἔφοροι διδασκόμενοι ὑπὸ τῶν μετὰ τὰς ἐν [14]
 Θήβαις σφαγὰς ἐκπεπτωκότων, Κλεόμβροτον ἐκπέμπουσι,
 πρῶτον τότε ἡγούμενον, μάλα χειμῶνος ὄντος. τὴν μὲν οὖν δι'
 Ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβρίας ἔχων Ἀθηναίων πελταστὰς ἐφύ-
 λαττεν· ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀνέβαινε κατὰ τὴν εἰς Πλαταιὰς
 φέρουσαν. προϊόντες δὲ οἱ πελτασταὶ περιτυγχάνουσιν ἐπὶ τῷ
 ἄκρῳ φυλάττουσι τοῖς ἐκ τοῦ ἀναγκαίου λελυμένοις, ὡς περὶ
 ἑκατὸν καὶ πενήκοντα οὔσι. καὶ τούτους μὲν ἅπαντας, εἰ μὴ
 15 τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν· αὐτὸς δὲ κατέβαινε [15]
 πρὸς τὰς Πλαταιὰς, ἔτι φιλίας οὔσας. ἐπεὶ δὲ εἰς Θεσπιάς
 ἀφίκετο, ἐκείθεν ὀρμηθεὶς εἰς Κυνὸς κεφαλὰς οὔσας Θηβαίων

14. Κλεόμβροτον] Regem et successorē Agesipolidis. MORUS. Κλεόμβροτον hic et postea F.

πρῶτον τότε B.C.D.E.F.V. Ceteri τότε πρῶτον.

μάλα χειμῶνος ὄντος] Sub initium hiemis exsules redierant Thebas, teste Plutarch. Pelop. c. 9. SCHN.

τὴν μὲν οὖν B. τὴν μὲν D.F.V. Ceteri καὶ τὴν μὲν.

Ἐλευθερῶν] Dodwellus in Annal. Xenophonteis ad Olymp. 100, 3, Nescio, inquit, an pro Eleutheris Erythræ potius intelligendæ sint. At vero Eleutheræ sitæ erant in dextro Cithæronis montis latere et Atticum agrum attingebant, auctore Pausania 1, 38, 3, contra Erythræ in sinistro latere et in agro Plataensi, eodem auctore 9, 2, 1. Apparet igitur longe commodius nominari a Xenophonte Eleutheras. Per utramque autem urbem via Lacedæmonios ducebat ad Tanagram in dextro Thebarum latere sitam; contra si Plateas versus descenderis ex Cithærone, via ducit ad Thespias in sinistro Thebarum latere sitas. SCHN. De Cleombroti expeditione conf. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 43, qui animadvertit etiam σφαγὰς dici s. 12 memoratas; de situ locorum Müller. Orchom. p. 477. ed. sec., Unger. Theban. Paradox. p. 285 seq.

Χαβρίας] Hic bello Corinthiaco adfuerat, nec videtur cum Demophonte auxilio missus fuisse Thebanis. SCHN. Χαυρίας B.

οἱ πελτασταὶ] quos Cleombrotus adduxerat. SCHN.

περιτυγχάνουσιν] ἐπιτυγχάνουσιν E.

ἀναγκαίου λελυμένοις] Ὀρχομενοῦ ὑπὸ μέθης ἐκλελυμένοις D., memorabili varietate, cujus originem alii comparatis pluribus libris indagabunt. SCHN. ἀναγκαίου s. 8. Hic pro

ἀναγκαίου B. ἀν, omittit cum lacuna V. Qualem in D. librarius, ut alibi in illo, audaci conjectura explevisse videtur.

ἑκατὸν καὶ πενήκοντα] πενήκοντα καὶ ἑκατὸν V.

ἔτι φιλίας οὔσας] Hoc prætextu Thebani postea usi Plateas exciderunt. Plateenses excusat Isocrates Plataic. p. 299 B ita: Οὐ γὰρ ἐκόντες, ἀλλ' ἀναγκασθέντες αὐτοῖς ἐδουλεύομεν— ἐκείνων οὕτω μεγάλην δύναμιν κερτημένων, ἔτι δὲ πρὸς τοῦτοις ἄρμωστοῦ καθεστῶτος καὶ φρουρᾶς ἐνούσης καὶ τηλικούτου στρατεύματος ὄντος Θεσπιάων. SCHN.

15. Θεσπείας ubique V.

Κυνὸς κεφαλὰς] Morus affert locum Plutarchi in Flaminio c. 8. Κυνὸς κεφαλὰι, λόφων οὔσαι πυκνῶν καὶ παραλλήλων ἄκραι λεπταὶ, δι' ὁμοιότητα τοῦ σχήματος οὕτως ὀνομάσθησαν. Sed fallitur, cum putat eundem ibi describi locum. Sunt enim illæ Κυνὸς κεφαλὰι in Thessalia haud procul Scotussa sitæ, ut ex Plutarcho ipso constat. Eisdem nominat etiam Pausanias 7, 8, 7. Thebanas Κυνὸς κεφαλὰς habet Stephanus Byz. appellans tamen Κυνοκεφάλους. Vicum ibidem fuisse ex eo licet arguere, quod Pindarum ibi natum fuisse tradunt scriptores veteres. Conf. infra ad c. 4, 38. SCHN.

- ἔστρατοπεδεύσατο. μείνας δὲ ἐκεῖ περὶ ἑκαίδεκα ἡμέρας ἀπεχώρησε πάλιν εἰς Θεσπιάς. κακεῖ μὲν ἄρμωστὴν κατέλιπε Σφοδρίαν καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων τὸ τρίτον μέρος ἐκάστων· παρέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ χρήματα ὅσα ἐτύγχανεν οἴκοθεν ἔχων,
- 16 καὶ ἐκέλευσε ξενικὸν προσμισθούσθαι. καὶ ὁ μὲν Σφοδρίας [16] ταῦτ' ἔπραττεν. ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τὴν διὰ Κρεύσιος τοὺς μεθ' αὐτοῦ στρατιώτας καὶ μάλα ἀποροῦντας πότερά ποτε πόλεμος πρὸς Θηβαίους ἢ εἰρήνη εἴη· ἦγαγε μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν Θηβαίων τὸ στράτευμα, ἀπῆλθε δὲ ὡς ἐδύνατο
- 17 ἐλάχιστα κακουργήσας. ἀπιόντι γε μὴν ἄνεμος αὐτῷ ἐξαισίος [17] ἐπεγένετο, ὃν καὶ οἰωνίζοντό τινες σημαίνειν πρὸ τῶν μελλόντων. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλα βίαια ἐποίησεν, ἀτὰρ καὶ ὑπερβάλλοντος αὐτοῦ μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐκ τῆς Κρεύσιος τὸ καθῆκον ἐπὶ θάλατταν ὄρος πολλοὺς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐτοῖς σκεύεσι, πάμπολλα δὲ ὄπλα ἀφαρπασθέντα ἐξέπνευσεν εἰς τὴν
- 18 θάλατταν. τέλος δὲ πολλοὶ οὐ δυνάμειοι σὺν τοῖς ὄπλοις [18] πορεύεσθαι, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ ἄκρου κατέλιπον λίθων ἐμπλήσαντες ὑπτίας τὰς ἀσπίδας. καὶ τότε μὲν τῆς Μεγαρικῆς ἐν Αἰγιοσθένεσι ἐδείπνησαν ὡς ἐδύναντο· τῇ δ' ὑστεραία ἐλθόντες ἐκομίσαντο τὰ ὄπλα. καὶ ἐκ τούτου οἴκαδε ἤδη ἕκαστοι ἀπήεσαν· ἀφῆκε γὰρ αὐτοὺς ὁ Κλεόμβροτος.
- 19 Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι ὀρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ῥώμην [19] καὶ ὅτι πόλεμος ἐν Κορίνθῳ οὐκέτι ἦν, ἀλλ' ἤδη παριόντες τὴν Ἀττικὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλλον, οὕτως

ἐκεῖ servavit B., om. ceteri.
 ἄρμωστὴν κατέλιπε B.D.F.V. Ceteri
 κατέλιπεν ἄρμωστὴν.
 ἔχων] ἔξ ex φεν factum in B.
 ἐκέλευσε] ἐκέλευε B.

16. Κρεύσιος Fr. Portus hic et s. 17,
 60. Libri Κράσιος, excepto, ut vi-
 detur, V., de quo tacetur ad Κρεύσιος.
 "Vide et 6, 4, 3, 25. et Pausan.
 Bœotic. c. 32." SCHN.
 μεθ' αὐτοῦ B.D. θαντοῦ(?) E. Ceteri
 μεθ' ἑαυτοῦ.

17. πρὸ τῶν μελλόντων] Arriani
 Anab. 7, 22, 5: Τοῦτό τε οὖν αὐτῷ πρὸ
 τῶν μελλόντων σημήναι. et c. 24, 1:
 Καί τι καὶ τοιούδε πρὸ τῶν μελλόντων
 σημήναι λέγει Ἀριστόβουλος. SCHN.
 βίαια B.D.I.V. Ceteri γενναία. "Al-
 terum glossema esse censet Morus,

qui γενναίαν δῖνην ex Soph. Ajac. 947.
 et alia affert." SCHN. Perperam.
 ἀφαρπασθέντα B.C.D.E.F.V. Ceteri
 ἀναρπασθέντα.
 ἐξέπνευσεν] ἐξέπνευσεν B.C.D.E.F.
 I.V. Ceteri ἐξέπεισεν.

18. ἔνθεν καὶ ἔνθεν] ἔνθεν καὶ A. Ald.,
 corrigente I.

τῆς Μεγαρικῆς ἐν Αἰγιοσθένεσι B.C.
 D.E.F.V. Ceteri ἐν Αἰγιοσθένεσι τῆς
 Μεγαρικῆς, ut 6, 4, 26.
 ἐδύναντο] ἠδύναντο A. Ald.
 οἴκαδε ἤδη ἕκαστοι B.D.E.F.V. οἴ-
 καδε ἕκαστοι C. Ceteri ἤδη ἕκαστοι
 οἴκαδε.

19. ῥώμην B.D.E.F.I.V. Ceteri
 δύνανμιν. Mox malis ὁ πόλεμος.
 εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλλον] ὡς τὰς
 Θήβας ἐνέβαλον V.

ἐφοβοῦντο ὥστε καὶ τὰ δύο στρατηγῶν, ᾧ συνηπιστάσθην τὴν τοῦ Μέλωνος ἐπὶ τοὺς περὶ Λεοντιάδην ἐπανάστασιν, κρίναντες τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὸν δ', ἐπεὶ οὐχ ὑπέμεινεν, ἐφυγάδευσαν.

- 20 Οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι, εἰ μηδένες ἄλλοι ἢ [20] αὐτοὶ πολεμήσοιεν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τοιόνδε εὐρίσκουσι μηχανήματα. πείθουσι τὸν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς ἀρμοστὴν Σφοδρίαν, χρήματα δόντες, ὡς ὑπωπτεύετο, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἵν' ἐκπολεμήσειε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. κά-

δύο] Libri δύο.

ᾧ] Libri οἷ.

Μέλωνος] Ἀπόλλωνος B. Ceteri Μέλωνος. Vid. ad s. 2, 5.

συνηπιστάσθην] Plutarchus Pelopid. c. 14. consentit de Atheniensibus: Οἱ Ἀθηναῖοι περίφοβοι γενόμενοι τὴν τε συμμαχίαν ἀπέπειναν τοῖς Θηβαίοις καὶ τῶν βοιωτιαζόντων εἰς τὸ δικαστήριον παραγαγόντες τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἐφυγάδευσαν, τοὺς δὲ χρήμασιν ἐξήμωσαν. Dignus est locus Dinarchi contra Demosthenem, qui huc refertur, p. 30: Τὰ μικρὸν πρὸ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας γεγεννημένα ὑπὸ Κεφάλου τοῦ ῥήτορος καὶ Θράσωνος τοῦ Ἐρχίεως καὶ Ἡλίων Φορμισίου καὶ ἑτέρων ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐνίων καὶ νῦν ἔτι ζῆ τὰ σώματα· τούτων γὰρ οἱ μὲν, φρουρομένης ὑπὸ Λακεδαιμονίων τῆς Καδμείας, βοηθήσαντες τοῖς εἰς Θήβας κατιούσι τῶν φυγάδων τοῖς ἰδίοις κινδύνους ἡλευθέρωσαν πόλιν ἀστυγέιτονα καὶ πολλὴν χρόνον δουλεύουσιν· οἱ δὲ πείσαντες ἐξελεθῆν ὑμῶν τοὺς προγόνους, Κεφάλου τούτου ψήφισμα γράψαντος, ὅς οὐ καταπλαγείς τὴν Λακεδαιμονίων δύναμιν οὐδὲ λογισάμενος — ἔγραψεν ἐξείναι βοηθήσοντας Ἀθηναίους τοῖς κατειληφῶσι τῶν φυγάδων Θήβας· καὶ ἐξελεθῶντων ἐκεῖ τῶν ἡμετέρων πατέρων, ὀλίγαις ἡμέραις ἐξεβλήθη ὁ τῶν Λακεδαιμονίων φρούραρχος, ἡλευθεροῦντο Θηβαῖοι. Cum quo comparandus est paulo longior Æschinis contra Ctesiph. p. 531., ubi nominantur duces et auctores subsidiorum Thebanis missorum. [De Cephalo decreto conf. Thirlwall. Hist. vol. 5. p. 44. ed. a. 1849.] Ad timorem Atheniensium accessit perfidia Thebanorum, quam enarravit Isocrates Plataic. p. 303. Ex Plutarcho apparet Archiam hierophantam et Callistratum favisse partibus Archiæ et Leontiadae. Vide de Genio Socr. p. 597 D. SCHN.

ἐπὶ τοὺς περὶ] περὶ τοὺς ἐπὶ V.

20. τοιόνδε B.D.F.I.V. τῇ οὐδὲν E., super μηχανήματα posito signo dubii. Ceteri τοιόνδε τι.

Σφοδρίαν] Diodorus 15, 29: Σφοδριάδαν et φύσει μετέωρον καὶ προσητὴν vocat, eique regem Cleombrotum id consilii dedisse ait ut Piræeum occuparet; postea in iudicio adductum, faventibus regibus, absolutum fuisse. Scilicet ex eventu consilium Cleombroti addidisse videtur, ut supra in Phæbida fecerat. Eundem Plutarchus Pelop. c. 14. ὑπόκουφον τὴν γνώμην καὶ κενῶν ἐλπίδων καὶ φιλοτιμίας ἀνοήτου μεστὸν vocat. Uterque secutus videtur Callisthenem libro secundo Ἑλληνικῶν, e quo Harpocration habet: Σφοδρίας Ἰσαῖος κατὰ Μεγαρέων — στρατηγὸς Λακεδαιμονίων. φησὶ δὲ αὐτὸν Καλλ. — ἐλήθη τε εἶναι λίαν καὶ κούφον πρὸς τὰς ἐλπίδας. Idem Ages. c. 24. de eo sentit, ubi tamen codices quidam Sphodriam harmosten Therapnis (Θεράπναις,) non Thespiis, dant. SCHN. Diodoro restituendum esse Σφοδρίαν dixi ad Steph. Thes. v. Σφοδρίας.

χρήματα δόντες] Orationem hominis a Pelopida submissi plus etiam quam pecuniam valuisse apud Sphodriam tradit Plutarchus Pelopid. c. 14. et Agesil. 24., ubi Μέλωνα et Pelopidam, Bœotarchos ambo, auctores consilii nominat. SCHN.

ἐκπολεμήσειε] ad bellum incenderet. Hoc sensu Harpocration Xenophonem ait in sexto Hellenicorum posuisse ἐκπολεμήσαι pro ἐκπολεμῶσαι. Zonaræ (p. 672) testimonium protulit Valckenar. ad Ammonium p. 72. Plutarchus Pelop. c. 14. hoc idem consilio Pelopidæ et Gorgidæ Bœotarcharum communi factum narrans, συγκροῦσαι πάλιν τοὺς Ἀθηναίους τοῖς Λακεδαιμονίοις. SCHN. Apud Harpocrationem

κεῖνος πειθόμενος αὐτοῖς, προσποιησάμενος τὸν Πειραιᾶ καταλήψεσθαι, ὅτι δὴ ἀπύλωτος ἦν, ἤγην ἐκ τῶν Θεσπιῶν πρῶ
 δειπνήσαντας τοὺς στρατιώτας, φάσκων πρὸ ἡμέρας κατανύσειν
 21 εἰς τὸν Πειραιᾶ. Θριάσι δ' αὐτῷ ἡμέρα ἐπεγένετο, καὶ οὐδὲν [21]
 ἐντεῦθεν ἐποίησεν ὥστε λαθεῖν, ἀλλ' ἐπεὶ ἀπετράπετο, βοσκή-
 ματα διήρπασε καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν δὲ ἐντυχόντων τινὲς
 τῆς νυκτὸς φεύγοντες εἰς τὸ ἄστυ ἀπήγγελλον τοῖς Ἀθηναίοις
 ὅτι στράτευμα πάμπολυ προσίοι. οἱ μὲν δὴ ταχὺ ὀπλισάμενοι
 22 καὶ ἰππεῖς καὶ ὀπλίται ἐν φυλακῇ τῆς πόλεως ἦσαν. τῶν δὲ [22]
 Λακεδαιμονίων καὶ πρέσβεις ἐτύχανον Ἀθήνησιν ὄντες παρὰ
 Καλλία τῷ προξένῳ Ἐτυμοκλῆς τε καὶ Ἀριστόλοχος καὶ
 Ὀκυλλος· οὓς οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα ἠγγέλθη, συλλα-

έ pro ἕκτη Τουπίου ad Suidam verba Harpocrationis repetentem. V. autem ad Thes. Stephani v. Ἐκπολεμέω.

ἀπύλωτος ἦν] Idem accidit Atheniensibus antea, cum res eorum maxime floreret, auctore Thucydide 2, 93: Τοῦ Πειραιῶς τοῦ λιμένος—ἦν δὲ ἀπύλωτος καὶ ἀκλειστος εἰκότως διὰ τὸ ἐπικρατεῖν πολὺ τῷ ναυτικῷ. et tunc post hostium reditum c. 94. φυλακῇ ἤδη τοῦ Πειραιῶς μᾶλλον τὸ λοιπὸν ἐποιοῦντο λιμένων τε κλείσει καὶ τῇ ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ. Nempē postquam Lysander rem nauticam Atheniensium plane everterat, portum ipsum neglexerant Athenienses, etsi paulatim maris imperium iterum affectantes. SCHN.

πρῶ] Libri πρωί.

τοὺς στρατιώτας C. vel E. in margine eadem manu.

ἡμέρας] ἡμέραν C.

21. Θριάσι B. Ceteri Θριάσι. “Usque ad Eleusinem provectum rediisse propter militum timorem tradit Plutarch. Pelopid. c. 14. Lumen ex sacris Eleusiniis subito apparuisse et milites terruisse narrat Ages. c. 24. Aristides in Eleusin. orat. p. 452. ed. Canteri: Σφοδρίου—ἤρκεσαν αἱ δᾶδες φανεῖσαι κατασβέσαι τὴν τὸλμαν. Unde colligitur mense medio Boëdromione Sphodriæ incursionem accidisse, quo per dies novem sacra Eleusinia celebrabantur.” SCHN.

οὐδὲ ταῦτ' ἐποίησεν] sed ne hoc quidem effecit, eum impulit, ut studeret laterē. Ita Morus. Quem sensum equidem ex verbis Græcis vel summa vi extorqueri posse nego.

Wolfius interpretatur: *neque jam ita se gessit ut lateret, i. e. consilium abjecit latendi.* Tum conjicit *τοιαῦτα scriptum fuisse, eadem tamen sententia.* Equidem τότε suspicor scriptum fuisse. SCHN. Scripsi οὐδὲν ἐντεῦθεν.

ἀπετράπετο B.D.I.V. Ceteri ἀπετέραπτο.

διήρπασε—ἐπόρθησε] invertit V. ἀπήγγελλον] ἀπήγγελον V.

πάμπολυ] πολὺ V.

προσίοι B.C.D.E.F.V. Ceteri προσήγει.

22. ἐτύχανον Ἀθήνησιν B.C.D.E.F. I.V. Ceteri Ἀθήνησιν ἐτύχανον.

προξένῳ] προξένου Ald. πρόξενον vel προξένου C. “Ipse Callias infra 6, 3. in oratione apud Lacedæmonios suam jactat προξενίαν. Favebat ille Lacedæmonius, ejusque ad Archiam Thebanorum polemarchum litteras, quibus eum de seditione exsulum admonebat, Plutarchus commemoravit.” SCHN.

Ὀκυλλος] Infra 6, 5, 33, cum Ety-mocle legatus Athenas venisse dicitur Laco Ὀκυλλος. Quæ forma rectior et vera sit ignoro. Ἐτεοκλῆς Laco est in Plutarchi Lysandro c. 9. Ἀδείμαντος Ὀκύτου Corinthius apud Herodotum 8, 5. æque vitiose scriptus videtur. Ceterum legati Lacedæmoniorum de pace missi videntur esse iidem de quibus argumentum orationis et oratio ipsa Andocidæ p. 90, 105. et 109. tradit. De argumento isto et oratione ipsa vide disputationem Valckenarii apud Sluiterum Lect.

- βόντες ἐφύλαττον, ὡς καὶ τούτους συνεπιβουλεύοντας. οἱ δὲ ἐκπεπληγμένοι τε ἦσαν τῷ πράγματι καὶ ἀπελογοῦντο ὡς οὐκ ἂν ποτε οὕτω μωροὶ ἦσαν ὡς εἰ ἤδεσαν καταλαμβανόμενον τὸν Πειραιᾶ, ἐν τῷ ἄστει ἂν ὑποχειρίους αὐτοὺς παρείχον, καὶ 23 ταῦτα παρὰ τῷ προξένῳ, οὐ τάχιστ' ἂν εἰρέθησαν. ἔτι δ' [23] ἔλεγον ὡς εὔδηλον καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἔσοιτο ὅτι οὐδ' ἡ πόλις τῶν Λακεδαιμονίων ταῦτα συνήδει. Σφοδρίαν γὰρ εὖ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι ἀπολωλότα πεύσονται ὑπὸ τῆς πόλεως. κἀκείνοι 24 μὲν κριθέντες μηδὲν συνειδέναι ἀφείθησαν. οἱ δ' ἔφοροι ἀνεκά- [24] λεσάν τε τὸν Σφοδρίαν καὶ ὑπήγον θανάτου. ἐκείνος μέντοι φοβούμενος οὐχ ὑπήκουσεν· ὅμως δὲ καίπερ οὐχ ὑπακούων εἰς τὴν κρίσιν ἀπέφυγε. καὶ πολλοῖς ἔδοξεν αὐτῇ δὴ ἀδικώτατα ἐν Λακεδαίμονι ἢ δίκη κριθῆναι. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ αἴτιον.
- 25 Ἦν υἱὸς τῷ Σφοδρίᾳ Κλεώνυμος ὄνομα, ἡλικίαν τε ἔχων [25] τὴν ἄρτι ἐκ παιδῶν καὶ ἅμα κάλλιστός τε καὶ εὐδοκίμωτατος τῶν ἡλικίων. τούτου δὲ ἐρῶν ἐτύγχανεν Ἀρχίδαμος ὁ Ἀγησιλάου. οἱ μὲν οὖν τοῦ Κλεομβρότου φίλοι, ἅτε ἐταῖροι ὄντες τῷ Σφοδρίᾳ, ἀπολυτικῶς αὐτοῦ εἶχον, τὸν δὲ γε Ἀγησίλαον καὶ

Andocid. p. 204 seqq. SCHN. Ὠκυλλος B. Ὠκελος D.V. Ceteri Ὠκελλος. Conf. de origine nominis Hemsterh. ad Hesych. vol. 2, p. 725. Inter Ὠκελλος et Ὠκυλλος variat scriptura etiam apud Jamblichum V. Pythag. p. 528, ubi pejus etiam per O et simplici λ, et p. 532, ubi ἀδελφῆ Ὀκκέλω et Ἐκκύλω, pravis accentibus.

ἐφύλαττον V. Ceteri ἐφύλασσον. οὕτω μωροὶ B.C.D.F.V. Ceteri μωροὶ οὕτως. ἤδεσαν B.D.V. ἤδησαν C.E. Ceteri ἤδειςαν.

αὐτοὺς] αὐτοὺς B.D. οὐ] Post hoc lacuna in C. quatuor vel quinque litterarum: οὐπερ V.

23. ἔσοιτο ὅτι] ἔσοιτο ὡς A. Ald., corrigente I.

24. ἀνεκάλεσάν B.D.I.V. τε ἀνεκάλεσαν F. τε ἐκάλεσαν E. Ceteri ἐκάλεσαν.

ὑπήγον Pierson. ad Mœrin p. 478. et Valckenar. ad Herodotum 9, 93. Libri ἀπήγον. SCHN. ἀπηγῶν V.

ὑπήκουσεν] ὑπήκουεν V. ὅμως δέ] ὅμως V. ἀπέφυγε] ἀπέφευγε A.C.E.

ἀδικωτάτη ἐν Λακ. V. ἀδικώτατα ἐν Λακ. B.D.F.I. Ceteri ἐν Λακ. ἀδικώτατα.

ἡ δίκη] Libri δίκη. Λακεδαίμονι B.C.D.F. Ceteri Λακεδαίμοις.

τούτο τὸ B.C.D.E.F.V. Ceteri τούτο.

25. Κλεώνυμος] Historiam ex Xenophonte iisdem sæpe verbis repetiit Plutarchus Ages. c. 25. Ceterum verba Κλεώνυμος ὄνομα statim post Σφοδρίᾳ inserenda videntur. SCHN. Ponebantur enim post παιδῶν. Transposui cum B., qui omittit ὄνομα.

τῷ Σφοδρίᾳ om. A.C.D.E.F.V. Ald. ἀπολυτικῶς] ἀπειλητικῶς A. Ald. "Stephanus nostram lectionem proposuit, eamque se in libris veteribus reperisse dixit. Morus tamen de integritate istius etiam lectionis dubitavit, offensus inprimis genitivo αὐτοῦ. Quodsi vero intersertum τῷ Σφοδρίᾳ cum edd. vetustis omiseris et αὐτοῦ ad ἐταῖροι retraxeris, hanc offensionem tolles, quæ tamen nulla est, ut recte monuit Weiskius." SCHN.

δὲ γε B.D.F. Ceteri δέ.

τοὺς ἐκείνου φίλους ἐφοβοῦντο, καὶ τοὺς διὰ μέσου δέ' δεινὰ
 26 γὰρ ἐδόκει πεποιηκέναι. ἐκ τούτου δὲ ὁ μὲν Σφοδρίας εἶπε [26]
 πρὸς τὸν Κλεώνυμον, Ἐξεστὶ σοι, ὦ υἱέ, σῶσαι τὸν πατέρα,
 δεηθέντι Ἀρχιδάμου εὐμενῇ Ἀγησίλαον ἐμοὶ εἰς τὴν κρίσιν
 παρασχεῖν. ὁ δὲ ἀκούσας ἐτόλμησεν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἀρχίδα-
 27 μον, καὶ ἐδεῖτο σωτῆρα αὐτῷ τοῦ πατρὸς γενέσθαι. ὁ μέντοι [27]
 Ἀρχίδαμος ἰδὼν μὲν τὸν Κλεώνυμον κλάοντα συνεδάκρυε παρ-
 εστηκώς· ἀκούσας δὲ δεομένου, ἀπεκρίνατο, Ἄλλ', ὦ Κλεώνυμε,
 ἴσθι μὲν ὅτι ἐγὼ τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ' ἀντιβλέπειν δύναμαι, ἀλλὰ
 κἄν τι βούλωμαι διαπράξασθαι ἐν τῇ πόλει, πάντων μᾶλλον ἢ
 τοῦ πατρὸς δέομαι· ὅμως δ', ἐπεὶ σὺ κελεύεις, νόμιζε πᾶσάν με
 28 προθυμίαν ἔξειν ταυτά σοιπραχθῆναι. καὶ τότε μὲν δὴ ἐκ τοῦ [28]
 φιλιτίου εἰς τὸν οἶκον ἐλθὼν ἀνεπαύετο· τοῦ δ' ὄρθρου ἀναστὰς
 ἐφύλαττε μὴ λάθοι αὐτὸν ὁ πατήρ ἐξελθών. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν
 ἐξιόντα, πρῶτον μὲν, εἴ τις τῶν πολιτῶν παρῆν, παρίει τούτους
 διαλέγεσθαι αὐτῷ, ἔπειτα δ', εἴ τις ξένος, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν
 θεραπόντων τῷ δεομένῳ παρεχώρει. τέλος δ', ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ
 Εὐρώτα ἀπιὼν ὁ Ἀγησίλαος εἰσηλθεν οἴκαδε, ἀπιὼν ὄχρητο
 29 οὐδὲ προσελθών. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ δὲ ταυτὰ ταῦτα ἐποίησεν. ὁ [29]
 δ' Ἀγησίλαος ὑπώπτευε μὲν ὦν ἔνεκεν ἐφοίτα, οὐδὲν μέντοι
 ἠρώτα, ἀλλ' εἶα αὐτόν. ὁ δ' αὖ Ἀρχίδαμος ἐπεθύμει μὲν, ὥσπερ

τοὺς διὰ μέσου] Neutri factioni ad-
 dictos interpretatur Morus. Plutarchus
 Agesil. c. 24. Sphodriam fuisse ait
 ἐκ τῆς ὑπεναντίας στάσεως τῷ Ἀγησι-
 λάῳ. SCHN.

26. εὐμενῇ Ἀγησίλαον B.C.D.E.F.
 V. Ceteri Ἀγησίλαον εὐμενῇ.

σωτῆρα αὐτῷ B. σωτῆρα αὐτόν D.
 F.I.V. τὸν σωτῆρα E., qui etiam ἔδει.
 Ceteri αὐτόν σωτῆρα.

27. κλαίοντα] Libri κλαίοντα.

συνεδάκρυε] ἐδάκρυσε C.
 παρεστηκώς B.D.I.V. Ceteri παρ-
 εστάς.

ἴσθι μὲν ὅτι ἐγὼ B.C.D.E.V. ἴσθι
 ὅτι ἐγὼ F. Ceteri ἴσθι ὅτι ἐγὼ μὲν.
 βούλωμαι B.C.D.F.V. Ceteri βού-
 λωμαι.

ἔξειν B.D.F.I.V. Ceteri συν-
 ἔξειν.

28. φιλιτίου] Margo Leonclavii
 φιδιτίου. Altera tamen scriptura re-
 peritur etiam apud Nostrum de Re-
 publ. Lacedæm. 3, 6. ubi vid. Zeu-

nium. SCHN.

λάθοι B. Ceteri λάθη.

παρίει B.D.E.F.I.V. Ceteri παρή-
 νει. "Sed male interpretatur Morus
 παρίει sic: cedebat illis. Quin: ad-
 mittebat illos. Sic Cyrop. I, 4, 6:
 "Οτι οὐ παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον.
 Sic et alibi Xenophon." SCHN.
 Immo dictum, ut sequens παρεχώρει,
 quam hic non agatur de janitore.

ἔπειτα δὲ καὶ τῶν θεραπόντων τῷ
 δεομένῳ B.D.I.V. ἔπειτα δὲ εἴτις καὶ
 τῶν θεραπόντων τῷ δεομένῳ C.E. et
 qui δ' F. Ceteri ἔπειτα δ' εἴ τις καὶ
 τῶν δεομένων παρεχώρει τῶν θεραπόν-
 των (θεραπευόντων margo Stephani).
 ταῦτα om. V.

29. ἐφοίτα] Tam frequens illi ubi-
 que aderat. Ceterum egregie timi-
 dam Archidami cunctationem pinxit
 Xenophon. Obscuritatem loci nescio
 quam reperire sibi visus est Morus.
 SCHN.

οὐδὲν] οὐ A. Ald.

- εἰκός, ὁρᾶν τὸν Κλεώνυμον ὅπως μέντοι ἔλθοι πρὸς αὐτὸν μὴ διειλεγμένους τῷ πατρὶ περὶ ὧν ἐκείνος ἐδεήθη οὐκ εἶχεν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Σφοδρίαν οὐχ ὀρώντες τὸν Ἀρχίδαμον ἴοντα, πρόσθεν δὲ θαμίζοντα, ἐν παντὶ ἦσαν μὴ λελοιδωρημένοι ὑπ'
- 30 Ἀγησιλάου [ἀπεληλαμένοι] εἶη. τέλος μέντοι ὁ Ἀρχίδαμος [30] ἐτόλμησε προσελθεῖν καὶ εἰπεῖν, ὦ πάτερ, Κλεώνυμός με κελεύει σου δεηθῆναι σῶσαί οἱ τὸν πατέρα· καὶ ἐγὼ ταῦτά σου δέομαι, εἰ δυνατόν. ὁ δ' ἀπεκρίνατο, Ἀλλὰ σοὶ μὲν ἔγωγε συγγνώμην ἔχω· αὐτὸς μέντοι ὅπως ἂν συγγνώμης τύχοιμι παρὰ τῆς πόλεως ἄνδρα μὴ καταγιγνώσκων ἀδικεῖν οἷς ἐχρηματίσατο
- 31 ἐπὶ κακῷ τῆς πόλεως οὐχ ὀρώ. ὁ δὲ τότε μὲν πρὸς ταῦτα οὐδὲν [31] εἶπεν, ἀλλ' ἠτήθη τῷ δικαίου ἀπῆλθεν. ὕστερον δὲ ἢ αὐτὸς νοήσας ἢ διδαχθεὶς ὑπὸ του εἶπεν ἐλθὼν, Ἀλλ' ὅτι μὲν, ὦ πάτερ, εἰ μὴδὲν ἡδίκηει Σφοδρίας, ἀπέλυσας ἂν αὐτὸν οἶδα· νῦν δὲ, εἰ ἡδίκηκέ τι, ἡμῶν ἕνεκεν συγγνώμης ὑπὸ σοῦ τυχέτω. ὁ δὲ εἶπεν, Οὐκοῦν ἂν μέλλη καλὰ ταῦθ' ἡμῖν εἶναι, οὕτως ἔσται.
- 32 ὁ μὲν δὴ ταῦτ' ἀκούσας μάλα δύσελπις ἂν ἀπῆει. τῶν δὲ τοῦ [32] Σφοδρία φίλων τις διαλεγόμενος Ἐτυμοκλεῖ εἶπεν, Ὑμεῖς μὲν, οἶμαι, ἔφη, πάντες οἱ Ἀγησιλάου φίλοι ἀποκτενεῖτε τὸν Σφο-

ἴοντα] Venientem, ut 4, 4, 5 ; 8, 5. ἐν παντὶ ἦσαν] Valde timebant, anxii erant. Ita infra 6, 1, 4: Εἰς πᾶν ἀφικέσθαι. Conf. Valckenar. ad Herodot. 7, 118. In Anabasi 3, 1, 12: Ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν est: omnia tentare. SCHN.

λελοιδωρημένοι ὑπ' Ἀγησιλάου ἀπεληλαμένοι εἶη B. λελοιδωρημένοι ὑπ' Ἀγησιλάου εἶη D.F.V. Ceteri λελοιδωρημένοι εἶη ὑπ' Ἀγησιλάου.

30. τέλος μέντοι] τέλος δὲ C.

εἰπεῖν] Nisi legendum εἶπεν, ut s. 26.

ταῦτά σου δέομαι C.D.E.F.V. ταῦτά σοι δέομαι B.I. Ceteri σου ταῦτα δέομαι. Ταῦτά Bothius.

ὅπως ἂν Schæferus. Libri ὅπως.

ἐχρηματίσατο] ἐχρήσατο B. "Morus interpretatur quasi esset ἀδικεῖν ἐν ἐκείνοις οἷς ἐχρηματίσατο, quæ in detrimentum patriæ et emolumentum suum fecit Wytenbachius in Bibl. Crit. Amstel. vol. 2, p. 101. ὅς legendum esse censet, quod et mihi placet. χρηματίσθαι dici videtur de homine pecuniis corrupto." SCHN. Conf. s. 20, ubi χρήματα δόντες.

Recte autem Morus.

31. ἡδίκη C.E. ἡδικήκει Schæferus. Conf. var. scripturæ 5, 4, 2. Demosth. p. 981, 2, ubi alii ἡδίκηεις pro ἡδικήκεις.

ἕνεκεν] ἕνεκα C. vel E.

ὑπὸ σοῦ] παρὰ σοῦ A. Ald., corrigente I. "Noverant amici, qui juveni consilium dederant, animum Agesilai mollem et facilem in amicos. Ejus enim epistolam memorat Plutarchus Præcept. reipubl. gerendæ p. 808 A. ad Idrieum Cariae regulum hanc: Νικίαν, εἰ uen οὐκ ἀδικεῖ, ἄφες, εἰ δ' ἀδικεῖ, ἐμοὶ ἄφες· πάντως δ' ἄφες." SCHN.

Οὐκοῦν ἂν B.I. Ceteri ἄν. "Plutarchus Agesil. c. 25: Σκέψασθαι δὲ φήσας ὅ τι καλῶς ἔχει καὶ προπέπνως, ἀπῆλθεν. ubi Stephanus emendabat σκέψασθαι." SCHN.

ἔσται B.D.V. Ceteri ἔστω.

32. Σφοδρία I.V., ut s. 63. Ceteri Σφοδρίον. Vid. ad 4, 5, 19.

οἶμαι, ἔφη] ἔφη, οἶμαι F.

πάντες οἱ Ἀγησιλάου φίλοι] ὁ Ἀγησιλάου φίλοι, πάντες B.

δρίαν. καὶ ὁ Ἐτυμοκλῆς, Μὰ Δία οὐκ ἄρα ταῦτ', ἔφη, ποιήσομεν Ἀγησιλάω, ἐπεὶ ἐκείνός γε πρὸς πάντας ὄσοις διείλεκται ταῦτὰ λέγει, μὴ ἀδικεῖν μὲν Σφοδρίαν ἀδύνατον εἶναι· ὅστις μέντοι παῖς τε ὢν καὶ παιδίσκος καὶ ἡβῶν πάντα τὰ καλὰ ποιῶν διετέλεσε, χαλεπὸν εἶναι τοιοῦτον ἄνδρα ἀποκτινύναι· τὴν γὰρ

33 Σπάρτην τοιούτων δέισθαι στρατιωτῶν. ὁ οὖν ἀκούσας ταῦτα [33] ἀπήγγειλε τῷ Κλεωνύμῳ. ὁ δ' ἦσθεις, εὐθύς ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον εἶπεν, "Ὅτι μὲν ἡμῶν ἐπιμελεῖ ἡδὴ ἴσμεν· εὖ δ' ἐπίστω, Ἀρχίδαμε, ὅτι καὶ ἡμεῖς πειρασόμεθα ἐπιμελεῖσθαι ὡς μήποτε σὺ ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ φιλίᾳ αἰσχυρθῆς. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἅπαντ' ἐποίησε ὅσα καλὰ ἐν τῇ Σπάρτῃ, καὶ ἐν Δεύκτροις πρὸ τοῦ βασιλέως μαχόμενος σὺν Δείνωνι τῷ πολεμάρχῳ τρίς πεσὼν πρῶτος τῶν πολιτῶν ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπέθανε. καὶ ἠρίασε μὲν εἰς τὰ ἔσχατα Ἀρχίδαμον, ὡς δ' ὑπέσχετο, οὐ κατήσχυνεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκόσμησε. τοιοῦτῳ μὲν δὴ τρόπῳ Σφοδρίας ἀπέφυγε.

34 Τῶν μέντοι Ἀθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες ἐδίδασκον τὸν δῆμον [34]

ταῦτ', ἔφη B. ταῦτα D. Ceteri ταῦτα. διείλεκται] διείλεγκται Ald. διήλεκται C.

ταῦτὰ λέγει] Libri ταῦτα λέγει. ἀδύνατον εἶναι] ἀδύνατον ἔφη εἶναι C.D.E.F.V. ἀδύνατον εἶναι ἔφη A. Ald.

παῖς τε] παῖς V.

33. ὁ οὖν B.D.F.I. Ceteri ὁ δέ. ἐπιμελεῖ] Libri ἐπιμελεῖ, nisi quod C. pr. i pro η.

τρίς πεσὼν B.D.F.I.V. Ceteri προσπεσὼν. Plut. Agesil. c. 28: Ἀπέθανον δὲ χίλιοι Λακεδαιμονίων καὶ Κλεόμβροτος ὁ βασιλεὺς καὶ περὶ αὐτῶν οἱ κράτιστοι τῶν Σπαρτιωτῶν· ἐν οἷς καὶ Κλεώνυμόν φασι τὸν Σφοδρίου τὸν καλὸν τρίς πεσόντα πρὸ τοῦ βασιλέως καὶ τοσαντάκις ἔξαναστάντα καὶ μαχόμενον τοῖς Θηβαίοις ἀποθανεῖν.

ἔσχατα Ἀρχίδαμον] ἔσχατα τᾶρχίδαμον B., pro ἔσχατ' Ἀρχίδαμον, ut videtur.

34. οἱ βοιωτιάζοντες] Huc pertinet locus Isocratis in Plataica p. 302, et verba Plutarchi Pelop. c. 15: Ἐκ τούτου πάλιν προθυμώτατα Ἀθηναῖοι τοῖς Θηβαίοις συνεμάχουν καὶ τῆς θαλάσσης ἀντελαμβάνοντο, καὶ περιύοντες ἐδέχοντο καὶ προσήγοντο τοὺς ἀποστα-

τικῶς τῶν Ἑλλήνων ἔχοντας. Sed omnium distinctissime hæc narrat Diodorus 15, 28. alieno tamen loco, ante Sphodriæ sc. impetum, eadem tamen Olympiade 100, 4. Suspiscatus est etiam Wesselingius illa præpostero ordine tradita esse, et comparavit hunc Xenophontis locum. Omisit tamen Plutarchi locum et alium Xenophontis postea afferendum, ex quibus ordo rerum satis clare constitui potest. Diodorus igitur Athenienses ait missis legatis civitates Græciæ hortatos esse ut superbum Lacedæmoniorum imperium detrectarent. Primos igitur accessisse ad partes Atheniensium Chios et Byzantios, deinde Rhodios, Mitylenæos aliarumque insularum incolas. Aucto ita paulatim sociorum numero, Athenienses commune sociorum concilium instituunt, in quo delecti ex unaquaque civitate consulerent de communi salute. Consensus concilii habebatur Athenis, civitati unicuique suffragii jus erat, imperium belli Athenienses gerebant. Post Sphodriæ impetum in Piræeum Thebanos etiam in commune concilium sociorum admissos fuisse refert Diodorus; addit

ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαι-
νέσειαν τὸν Σφοδρίαν, ὅτι ἐπεβούλευσε ταῖς Ἀθήναις. καὶ ἐκ
τούτου οἱ Ἀθηναῖοι ἐπύλωσάν τε τὸν Πειραιᾶ, ναῦς τε ἐναυπη-
35 γοῦντο, τοῖς τε Βοιωτοῖς πάση προθυμίᾳ ἐβοήθουν· οἱ δ' αὖ [35]
Λακεδαιμόνιοι φρουρὰν τε ἔφηναν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ τὸν
Ἀγησίλαον νομίσαντες φρονιμώτερον ἂν σφίσι τοῦ Κλεομ-
βρότου ἠγείσθαι, ἐδέοντο αὐτοῦ ἄγειν τὴν στρατιάν. ὁ δὲ
εἰπὼν [ὅτι] οὐδὲν ἂν ὁ τῆ πόλει δοκοίη ἀντεῖπειν παρεσκευάζετο
36 εἰς τὴν ἔξοδον. γιγνώσκων δ' ὅτι εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο [36]
τὸν Κιθαιρῶνα, οὐ ῥᾶδιον ἔσται εἰς τὰς Θήβας ἐμβαλεῖν,
μαθὼν πολεμοῦντας τοὺς Κλειτορίους τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ
ξενικὸν τρέφοντας, ἐκοινολογήσατο αὐτοῖς, ὅπως γένοιτο τὸ
37 ξενικὸν αὐτῶ, εἴ τι δεηθείη. ἐπεὶ δὲ τὰ διαβατήρια ἐγένετο, [37]
πέμψας, πρὶν ἐν Τεγέα αὐτὸς εἶναι, πρὸς τὸν ἄρχοντα τῶν
παρὰ τοῖς Κλειτορίοις ξένων, καὶ μισθὸν δούς μηνὸς, ἐκέλευε
προκαταλαβεῖν αὐτοὺς τὸν Κιθαιρῶνα. τοῖς δ' Ὀρχομενίοις

præterea Athenienses decrevisse ut
agri per sortitionem occupati (κλη-
ρουχίαι) a colonis suis dominis anti-
quis restituerentur, nemoque extra
Atticæ fines agri colendi jus haberet;
quo facto plures etiam civitates ad
partes Atheniensium accessisse, in
primis autem Eubœæ civitates, ex-
cepta Hestiazæ. Hactenus Diodorus.
Atque hinc perspicitur quid sit quod
infra 6, 2, 1. Athenienses queruntur
de Thebanis χρήματα οὐ συμβαλλομέ-
νοις εἰς τὸ ναυτικόν. Scilicet ærarium
commune erat apud Athenienses, ut
concilii ipsius consessus bellicæ im-
perium. De ærario monere oblitus
est Diodorus. Æginam in studio
Lacedæmoniorum perseverasse ex eod-
em Xenophontis loco cognoscimus.
SCHN.

ἐπαινέσειαν B. Ceteri ἐπαινέσαιεν.
πάση προθυμίᾳ ἐβοήθουν B.D.F.V.
Ceteri ἐβοήθουν πάση προθυμίᾳ.

35. ἠγείσθαι B.C.D.E.F.I. Ceteri
ἠγίσεσθαι. "Quod Morus prætulit.
Sed ἠγείσθαι ex addito ἂν habet
significationem futuri temporis."
SCHN.

ὁ] ὅ, τι B.

ἀντεῖπειν] Castalio ἀντεῖπειεν, Leon-
clavius ἀντεῖποι probat. Morus exci-
disse putabat δυνθείη aut simile ver-

bum. Equidem supervacuum puto ὅτι,
nec tamen ideo cum Stephano eji-
ciendum. [Similiter tamen interponit
5, 5, 37.] Cum B. ὅτι τῆ πόλει δοκοίη
habeat, potest inde nasci suspicio de
vocis transpositione. Plutarchus A-
gesil. c. 26: Ἐπεὶ δὲ τὸν υἱὸν Κλεόμ-
βροτον οὐχ ἑώρα πρόθυμον ὄντα πολε-
μῆν τοῖς Θηβαίοις, οὕτω δὲ χεῖρην τὸν
νόμον ἔασας, ᾧ πρόσθεν ἐχρήτο περὶ
τῆς στρατείας, ubi vocem υἱὸν delen-
dam esse viderunt interpretes. SCHN.
36. προκαταλήψοιτο] προκαταλή-
ψετο E.

Κλειτορίους Stephanus hic et infra.
Κλιτορίους B.D.V. Κλητορίους A.C.F.
Ald. Κλητηρίους et infra Κλητηρίους E.
"Κλειτόριοι ubique nomen hoc populi
scriptum reperitur apud Pausaniam."
SCHN.

ὅπως γένοιτο] ὅπως προσγένεοιτο S.
H. Rinkes Thes. philolog. Lugd. Bat.
1849 d. 15 Nov. propositis p. 2, 5.

37. αὐτὸς] Ita recte scribendum
censuit Morus pro scriptura librorum
αὐτοῦς. SCHN.

ξένων] ξένων A. Ald., corrigente I.
In B. ξ factum ex γ videtur.

αὐτοῖς post μηνὸς om. B.D.F.I.V.
ἐκέλευε B. D. F. V. Ceteri ἐκέ-
λευσε.

εἶπεν, ἕως στρατεία εἴη, παύσασθαι τοῦ πολέμου· εἰ δέ τις πόλις στρατιᾶς οὔσης ἔξω ἐπὶ πόλιν στρατεύοι, ἐπὶ ταύτην
 38 ἔφη πρῶτον ἵεναι κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δὲ [38]
 ὑπερέβαλε τὸν Κιθαιρῶνα, ἐλθὼν εἰς Θεσπιάς ἐκεῖθεν ὀρη-
 θεὶς ἦει ἐπὶ τὴν τῶν Θηβαίων χώραν. εὐρῶν δὲ ἀποτεταφρευ-
 μένων τε καὶ ἀπεσταυρωμένων κύκλῳ τὸ πεδίον καὶ τὰ πλείστου
 ἄξια τῆς χώρας, στρατοπεδεύμενος ἄλλοτ' ἄλλη καὶ μετ'
 ἄριστον ἔξάγων ἐδήου τῆς χώρας τὰ πρὸς ἑαυτοῦ τῶν σταυρω-

εἶπεν ἕως] εἶπε τέως B.D.I. εἶπεν ὅτι ἕως V.

στρατεία Fr. Portus. Libri στρα-
 τιά.

38. ὑπερέβαλε B.D.I. ὑπερέβαλεν, ut videtur, V. ὑπερέβαλεν εἰς A.F. Ald. ὑπερέβαλε εἰς E. ὑπερέβαλλεν εἰς C. Mox ἐλθὼν delet Bothius coll. 5, 41. ἀποτεταφρευμένον] ἀποτετεφραμέ-
 νον E.

τε om. A. cum sequentibus καὶ ἀπεστ. C.

ἀπεσταυρωμένον] ἀπεστρατευμένον A.E. Ald., corrigente I. "In Agesilao 2, 22. est: Εὐρῶν ἀποτεταφρευμένα καὶ ἀπεσταυρωμένα ἅπαντα, ὑπερβάς τὰς Κυνὸς κεφαλὰς ἐδήου τὴν χώραν μέχρι τοῦ ἄστεος. Quo in loco quidem Xenophon non nominavit Cynoscephalas, sed ex ordine rerum hic gestarum et ex §. 15. apparet fuisse illos colles inter Thespias et Thebas. Diodorus 15, 31, 32, qui hanc expeditionem longe copiosius enarrat, et Chabriæ inprimis prudentiam in acie struenda laudat, plane diversus ab ita Xenophonte; cum eo tamen consentiunt Cornelius Nepos in Chabria c. 1. et Polyænus 2, 1, 2. Valli nusquam meminit Diodorus, sed ita narrat c. 32: Οἱ μὲν Θηβαῖοι λόφον τινὰ κατελάβοντο παραμήκη, σταδίου ἀπέχοντα τῆς πόλεως εἴκοσι (Cynoscephalus videtur dicere,) καὶ πρόβλημα ποιησάμενοι τὰς δυσχωρίας, ἀνέμενον τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον. Itaque omnis reliqua narratio toto, ut ajunt, caelo differt. Mihi quidem Diodori et reliquorum scriptorum narratio multo verosimilior esse videtur quam Xenophonte. Videtur enim Xenophon hæc citus transiisse, ne gloriæ Agesilai officeret, quem ipsi triginta σύμβουλοι, qui cum eo exierant, taxabant timiditatis, quoniam magnis cum copiis, quas accurate

enarrat Diodorus, nihil plane effecerat." SCHN.

τὰ πρὸς] τὰ πρὸ V.

τὰ πρὸς ἑαυτοῦ τῶν σταυρωμάτων]

Hæc non integra esse verba et ipse agnosco, sed rationem eam quam cum viro docto in Observ. Miscell. Belgicis vol. 3, p. 430. ἔω scribente pro ἑαυτοῦ, ut s. 49, inii emendandi Morus quamque secutus probavit Weiskius [ipseque in priori editione probaverat Schneiderus], minime tanquam veram agnoscere possum. Vitium vulgatæ scripturæ manifestum est. Agesilauus enim non ipsum vallum et fossam circumductam a Thebanis vastabat ea parte qua spectabat ad ipsum, sed regionem extra vallum sitam, quod demonstrant verba sequentia οἱ πολέμοι ἀντιπαρήσαν αὐτῷ ἐντὸς τοῦ χαρακώματος. Igitur necessaria est definitio loci ea quæ non latus vel orientale vel occidentale valli designet, sed quæ interioribus locis, intra vallum conclusis, opponat. Non inepte igitur Leonclavius ἔξω addit ante τῶν σταυρωμάτων. Quod enim contra monet Morus, sic oportuisse dictum τὰ πρὸς ἑαυτὸν, leve et nullius momenti est. Contra falsum aperte quod tanquam certum posuit Morus, et hic et infra s. 49. Agesilauum a Cithærone progressum adoriri Thebanam regionem a parte orientali. Hic enim a Thespiis in latere occidentali Thebas versus sitis progreditur: infra vero s. 49. Thebani introitum a parte Thespiarum custodiunt, et Agesilauus conversus ad Erythras itinere duorum dierum contracto in unum superat vallum contra Solum situm. Igitur a latere meridionali progressus regionem Thebanam orientalem intra vallum vastavit. Quare Leonclavii conjecturam ἔξω recepti, vulgata relicta. SCHN. Non opus

μάτων καὶ τῆς τάφρου. οἱ γὰρ πολέμιοι, ὅπου ἐπιφαίνοντο ὁ Ἀγησίλαος, ἀντιπαρήεσαν αὐτῷ ἐντὸς τοῦ χαρακώματος ὡς
 39 ἀμυνόμενοι. καὶ ποτε ἀποχωροῦντος αὐτοῦ ἤδη τὴν ἐπὶ τὸ [39] στρατόπεδον, οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς τέως ἀφανεῖς ὄντες ἐξαίφνης διὰ τῶν ὠδοποιημένων τοῦ χαρακώματος ἐξόδων ἐξελαύνουσι, καὶ οἶα δὴ ἀπίοντων πρὸς δεῖπνον καὶ συσκευαζομένων τῶν πελταστῶν, τῶν δ' ἱππέων τῶν μὲν ἔτι καταβεβηκότων, τῶν δ' ἀναβαινόντων, ἐπελαύνουσι· καὶ τῶν τε πελταστῶν συχνοὺς κατέβαλον καὶ τῶν ἱππέων Κλέαν καὶ Ἐπικυδίδαν Σπαρτιάτας, καὶ τῶν περιόικων ἕνα, Εὐδικον, καὶ τῶν Θηβαίων
 40 τινὰς φυγάδας, οὓτω ἀναβεβηκότας ἐπὶ τοὺς ἵππους. ὡς δὲ [40] ἀναστρέψας σὺν τοῖς ὀπλίταις ἐβοήθησεν ὁ Ἀγησίλαος, οἱ τε ἱππεῖς ἤλαυον ἐναντίον τοῖς ἱππεῦσι καὶ τὰ δέκα ἀφ' ἧβης ἐκ τῶν ὀπλιτῶν ἔθει σὺν αὐτοῖς. οἱ μέντοι τῶν Θηβαίων ἱππεῖς ἐόκεσαν ὑποπεπωκόσι που ἐν μεσημβρίᾳ· ὑπέμενον μὲν γὰρ

hoc supplemento, quum genitivi illi regantur ab ipso τὰ πρὸς εαυτοῦ, ut apud Herodotum 2, 32: Νέμεται δὲ τὴν Σύρτιν τε καὶ τὴν πρὸς ἧῶ χώρην τῆς Σύρτιος οὐκ ἐπὶ πολλόν· in inscr. apud Caylus *Recueil* vol. 2, tab. 59, 7: Τόπον τὸν ἀπὸ δύσεως τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς. Πρὸς autem in talibus etiam genitivo jungi ejusdem Herodoti aliorumque constat exemplis. ἐπιφαίνοντο] ἐπιφαίνοντο C.

39. τὸ om. C.F. τοῦ στρατοπέδου pr. B.

τέως B.D., hic quidem syllaba ὡς compendio scripta. Ceteri τε ὡς.

ὠδοποιημένων] ὠδοποιουμένων B. ὠδοπεποιημένων D. ἐνδοπεποιημένων V.

ἔτι καταβεβηκότων, τῶν δ' ἀναβαινόντων] Participio ἀναβαινόντων comitem adjuncti ἔτι, ut hi ἔτι ἀναβαινοντες sint iidem qui mox οἱ οὓτω ἀναβεβηκότες ἐπὶ τοὺς ἵππους dicuntur. Pro ἔτι καταβεβηκότων Courier. ad Hipparch. p. 62. ἄρτι καταβεβηκότων proposuit. SCHN. Hæc confusa apud Thuc. 4, 106 extr.

ἐπελαύνουσι] ἀπελαύνουσι B.

τῶν B.V. Ceteri τῶν τε.

κατέβαλον] κατέβαλλον C.

Κλέαν B.D.I.V. Ceteri Κλέωνα.

Κλέαν autem decurtatum videtur ex Κλέανδρον vel Κλεανδρίδαν.

Ἐπικυδίδαν Schneiderus ad 4, 2, 2.

Libri Ἐπιλυτίδαν.

Θηβαίων] Libri Ἀθηναίων. Probabilis duxi Θηβαίων φυγάδας de factione Spartana interfuisse Lacedæmoniorum adversus Thebas expeditioni quam Ἀθηναίων, qui cum illis sæpissime permutantur in libris.

40. ἀναστρέψας σὺν] ἀναστρέψασιν αὐτοῖς σὺν V.

ὀπλίταις] ὄπλοις Ald., corrigente I. ἐναντίον B.D.I.V. Ceteri ἐναντίου.

ὑποπεπωκόσι] ὑποπεπτωκόσι A.B.C. corr., D.E.V. ὑποπεπτωκόσι Ald.

“Unice probanda emendatio a Camerario et Leopardo Emendat. 9, 23. jam olim proposita, quam confirmat locus simillimus infra 6, 4, 8. Similiter ὑποπεπωκὸς est in Symposio 9, 2, ubi Zeunius ex Suetonio Neron. c. 20, annotavit *subbibere*.” SCHN. Agebantur hæc μετ' ἄριστον, ut est s. 38.

μὲν γὰρ] γὰρ Ald., corrigente I.

ὑπέμενον] Morus τοὺς ἐπελαύνοντας emendat, aut ὑπέμενον corruptum esse censet: nisi dictum sit, ut ὑποστήναί τιμ apud Xenophontem. Quid si τοῖς ἐπελ. conjungas cum ἐξακοντίσειν, cui deinceps respondeat ἐξικνούνητο δ' οὓ? Alibi enim ἐξακοντίσειν τοῖς δόρασι et τοῖς παλτοῖσι dixit. SCHN. De dativo insolentius cum μένεω conjuncto, ut hic, nisi libri fallunt, jungitur cum ὑπομένειν, dixit Ernestus

τοῖς ἐπελαύνουσιν ὥστ' ἐξακοντίζειν τὰ δόρατα, ἐξικονοῦντο δ'
 41 οὔ. ἀναστρέφοντες δὲ ἐκ τοσοῦτου ἀπέθανον αὐτῶν δώδεκα. ὡς [41]
 δὲ κατέγνω ὁ Ἀγησίλαος ὅτι αἰὲ μετ' ἄριστον καὶ οἱ πολέμιοι
 ἐφαίνοντο, θυσάμενος ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἦγεν ὡς οἶόν τε τάχιστα,
 καὶ παρῆλθε δι' ἐρημίας εἴσω τῶν χαρακωμάτων. ἐκ δὲ τούτου
 τὰ ἐντὸς ἔτεμνε καὶ ἔκαε μέχρι τοῦ ἄστεος. ταῦτα δὲ ποιήσας
 καὶ πάλιν ἀποχωρήσας εἰς Θεσπιάς, ἐτείχισε τὸ ἄστει αὐτοῖς·
 καὶ ἐκεῖ μὲν Φοιβίδαν κατέλιπεν ἀρμοστήν, αὐτὸς δ' ὑπερβαλὼν
 πάλιν εἰς τὰ Μέγαρα τοὺς μὲν συμμαχοὺς διήκε, τὸ δὲ πολιτι-
 κὸν στράτευμα ἐπ' οἴκου ἀπήγαγεν.

42 Ἐκ δὲ τούτου ὁ Φοιβίδας ἐκπέμπων μὲν ληστήρια ἔφερε [42]
 καὶ ἦγε τοὺς Θηβαίους, καταδρομὰς δὲ ποιούμενος ἐκακούργει
 τὴν χώραν. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι ἀντιτιμωρεῖσθαι βουλόμενοι
 στρατεύουσι πανδημεὶ ἐπὶ τὴν τῶν Θεσπιέων χώραν. ἐπεὶ δ'
 ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ, ὁ Φοιβίδας σὺν τοῖς πελτασταῖς προσκεί-
 μενος οὐδαμοῦ εἶα αὐτοὺς ἀποσκεδάννυσθαι τῆς φάλαγγος·

ad Callim. Lav. Minerv. 120: Ὡ ἐτά-
 ρα, τῷ μήτι μινύρεο· τῷδε γὰρ ἄλλα
 τεύ χάριν ἐξ ἐμέθεν πολλὰ μενέυντι
 γέρα, male tamen comparans Theo-
 criti Id. 17, 118: Τί δὲ κάλλιον ἀνδρὶ
 κεν εἴη ὀλβίω ἢ κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀν-
 θρώποισιν ἀρέσθαι. τοῦτο καὶ Ἀτρεί-
 δαισι μένει. Qui locus ne fert qui-
 dem accusativum. Æschylus Agam.
 1151: Ἐμοὶ δὲ μέμνει σχισμὸς ἀμφή-
 κει δορί. Pers. 807: Οὐ σφιν κακῶν
 ὕψιστ' ἐπαμμένει παθεῖν. In Orac.
 Sibyll. 4, 112: Ἀρμενίη δέ τε, καὶ σὲ
 μένει δούλειος ἀνάγκη, ubi est varietas
 Ἀρμενίη δὲ καὶ σοὶ μένει, fortasse fuit
 Ἀρμενίη, καὶ σοὶ δὲ μένει.
 ἀναστρέφοντες] καὶ ἀναστρέφοντες
 A.V. Ald.

ἐκ τοσοῦτου B.C.D.E.V. Ceteri
 ἐκ τούτου. “Supra Noster 4, 4, 16.
 de peltastis Iphicratis, Lacedæmonios
 timentibus, hæc notarat: Ὡς ἐντὸς
 ἀκοντισμάτων οὐ προσήσαν τοῖς ὀπλί-
 ταις· ἦδη γὰρ ποτε καὶ ἐκ τοσοῦτου
 διώξαντες οἱ νεώτεροι τῶν Λακεδαιμο-
 νίων ἐλόντες ἀπέκτεινάν τινας αὐτῶν.
 Ex quo apparet, verba hujus nostri loci,
 ὥστ' ἐξακοντίζειν τὰ δόρατα, idem sig-
 nificare atque in illo loco verba: ἐντὸς
 ἀκοντισματος, adeoque etiam ἐκ τοσοῦ-
 του locum hic habere posse.” SCHN.

41. ἄριστον καὶ οἱ πολέμοι] καὶ, ab

Stephano omissum, revocavit Morus,
 ut hostes dicantur et ipsi post pran-
 dium prodire, prout fecerat Agesilaus
 §. 38. SCHN.

εἴσω] ἔσω B.D.V.
 ἔτεμνε] ἔτεμε V. Tum Θεσπειάς B.
 Conf. 46. s.

ἐτείχισε B.D.V. Ceteri ἐτείχιζε.
 ὑπερβαλὼν πάλιν εἰς τὰ Μέγαρα]
 Breviter dictum pro ὑπερβαλὼν τὸν
 Κιθαιρώνα καὶ ἔλθων εἰς τὰ Μέγαρα,
 ut supra s. 38. SCHN.

συμ. pro ξυμ. B.D.

42. Φοιβίδας] Longe aliter rem nar-
 rat Diodorus 15, 33: Οἱ δὲ Θηβαῖοι
 μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τὴν Ἀγησίλαου
 στρατεύσαντες ἐπὶ Θεσπιάς, τὴν μὲν
 προφυλακὴν οὖσαν ἀνδρῶν διακοσίων
 ἀνείλων, τῇ δὲ πόλει προσβολὰς συν-
 εχεῖς ποιούμενοι καὶ μηδὲν ἀξιόλογον
 πράξαντες, ἀπήγον τὴν δύναμιν εἰς τὰς
 Θήβας.—Φοιβίδας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος,
 ἀξιόλογον φρουρὰν ἐν ταῖς Θεσπιάς
 ἔχων, ἐκχυθεὶς ἐκ τῆς πόλεως καὶ προ-
 πετῶς τοῖς ἀποχωροῦσι Θηβαίοις ἐπι-
 θέμενος, τῶν μὲν στρατιωτῶν ἀπέβαλε
 πλείους τῶν πεντακοσίων, αὐτὸς δὲ
 λαμπρῶς ἀγωνισάμενος καὶ πολλοῖς
 ἐναντίοις τραύμασι περιπεσὼν ἠρωϊκῶς
 κατέστρεψε τὸν βίον. SCHN.

τῶν Θεσπιέων] Θεσπιέων B. Mox
 præstat fortasse οὐδαμοῖ.

ὥστε οἱ Θηβαῖοι μάλα ἀχθόμενοι τῇ ἐμβολῇ θάπτονα τὴν ἀποχώρησιν ἐποιοῦντο, καὶ οἱ ὄρεωκόμοι δὲ ἀπορριπτοῦντες ὄν εἰλήφεσαν καρπὸν ἀπήλανον οἴκαδε· οὕτω δεινὸς φόβος τῷ
 43 στρατεύματι ἐπέπεσεν. ὁ δ' ἐν τούτῳ θρασέως ἐπέκειτο, περὶ [43] ἑαυτὸν μὲν ἔχων τὸ πελταστικόν, τὸ δ' ὀπλιτικὸν ἐν τάξει ἔπεσθαι κελεύσας. καὶ ἐγένετο ἐν ἐλπίδι τροπὴν τῶν ἀνδρῶν ποιήσασθαι· αὐτὸς τε γὰρ ἐρρωμένως ἠγείτο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄπτεσθαι τῶν ἀνδρῶν παρεκελεύετο, καὶ τοὺς τῶν Θεσπιέων
 44 ὀπλίτας ἀκολουθεῖν ἐκέλευεν. ὡς δὲ ἀποχωροῦντες οἱ τῶν Θη- [44] βαίων ἱππεῖς ἐπὶ νάπη ἀδιαβάτῳ ἐγίγοντο, πρῶτον μὲν ἠθροίσθησαν, ἔπειτα δὲ ἀνέστρεφον διὰ τὸ ἀπορεῖν ὅπῃ διαβαίειν. οἱ μὲν οὖν πελτασταὶ ὀλίγοι ὄντες οἱ πρῶτοι φοβηθέντες αὐτοὺς ἔφυγον· οἱ δὲ ἱππεῖς αὐτὸ ὡς εἶδον, ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῶν
 45 φευγόντων ἐπιθέσθαι αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ Φοιβίδας καὶ δύο ἢ [45] τρεῖς μετ' αὐτοῦ μαχόμενοι ἀπέθανον, οἱ δὲ μισθοφόροι τούτου γενομένου πάντες ἔφυγον. ἐπεὶ δὲ φεύγοντες ἀφίκοντο πρὸς τοὺς ὀπλίτας τῶν Θεσπιέων, κἀκέينو, μάλα πρόσθεν μέγα

θάπτονα] θάσσονα B.D.F.I. Ceteri θάσσον.

ὄρεωκόμοι] ὄρεοκόμοι B. Vid. ad Thes. Stephani.

τῷ στρατεύματι] τοῖς στρατεύμασιν C.D.E.V. Ald.

43. ἑαυτὸν B.D.V. Ceteri αὐτόν. ἔπεσθαι] ἔσεσθαι B.

ἐγένετο ἐν ἐλπίδι] ἐν ἐλπίδι ἐγένετο B.

τροπὴν Fr. Portus. πρὸ τὴν A. Ceteri πρὸς τὴν. V. sic: Ἐν ἐλπίδι πρὸς τὴν τῶν ἀνδρῶν καταδίωξιν. αὐτὸς γὰρ ἐρρωμένως ἠγείτο καὶ τοῖς—τῶν θηβαίων (sic) ὀπλίτας, et in margine pr. m.: σημείωσαι τοῦτο τὸ χωρίον ἐσφαλμένον.

ποιήσασθαι] πονήσασθαι A. Ald., corrigente I.

44. νάπη B.C.D.F. νάφῃ E. Ceteri νάπει.

πρῶτον] τὸ πρῶτον F.
 ἀνέστρεφον] De pugna hac Phæbidæ cum Thebanis, duce Gorgida, ita Polyænus 2, 5, 2: Στενόπορον ἦν τὸ χωρίον. Γοργίδας φεύγειν προσποιούμενος τοὺς πελταστὰς ἐπὶ πόδα ἀνεχώρει. τῶν δὲ πολεμίων ἐγκειμένων ὑπήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐρυχωρίαν. εἴθα δὴ Γοργίδας κράνος ἐπὶ δόρατος ἀνατείνας σημείον ἔδωκεν ἀναστροφῆς·

ὡς δὲ ἐν πλατυτέρῳ χωρίῳ τὸ ἱππικὸν ἀνέστρεψε, τὴν ἐμβολὴν τῶν ἵππων οὐ φέροντες οἱ πελτασταὶ, προτροπὰδην ἐς Θεσπιὰς ἔφυγον, ὧν οἱ μὲν ἔπεσον ἐν τῇ φυγῇ, Φοιβίδας δὲ διώκων αὐτίκα φεύγων ὄχετο. Ita locus ille legendus est. Ultima tamen verba sana non præsto. Videtur enim potius de morte Phæbidæ voluisse narrare Polyænus. SCHN. Notwithstanding the many discrepancies between Xenophon and Polyænus, it seems probable that they refer to the same occurrence; nor is it impossible that Xenophon, when he represented the valour of the Thebans as the effect of necessity, may have trusted too much to the Lacedæmonian report of the affair. THIRLWALL. Hist. vol. 5, p. 55. ed. a. 1849.

ὅπῃ B. Ceteri ὅποι.
 ὀλίγοι] καὶ ὀλίγοι A. Ald., corrigente I.

τοῦτο ὡς B.D.V. Ceteri ὡς τοῦτο.
 45. Φοιβίδας] Mortem Phæbidæ memorat etiam Plutarchus Pelop. c. 15. qui breviter hæc transcurrit. SCHN.

μέγα φρονούντες μὴ ὑπέξειν] Jactantes. Conf. ad 4, 5, 12. SCHN.

φρονούντες μὴ ὑπέιξιν τοῖς Θηβαίοις, ἔφυγον, οὐδέν τι πάνυ διωκόμενοι· καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψέ. καὶ ἀπέθνησκον μὲν οὐ πολλοί, ὁμῶς δὲ οὐ πρόσθεν ἔστησαν οἱ Θεσπιεῖς, πρὶν ἐν τῷ τείχει
46 ἐγένοντο. ἐκ δὲ τούτου πάλιν αὐτὰ τῶν Θηβαίων ἀνεζῶπυ- [46]
ρεῖτο, καὶ ἐστρατεύοντο εἰς Θεσπιάς καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς περιουκίδας πόλεις. ὁ μέντοι δῆμος ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς Θήβας ἀπεχώρει· ἐν πάσαις γὰρ ταῖς πόλεσι δυναστεῖαι καθεστῆκεσαν, ὥσπερ ἐν Θήβαις· ὥστε καὶ οἱ ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι φίλοι τῶν Λακεδαιμονίων βοηθείας ἐδέοντο. μετὰ δὲ τὸν Φοιβίδα θάνατον πολέμαρχον μὲν καὶ μόραν οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ θάλατταν πέμψαντες τὰς Θεσπιάς ἐφύλαττον.

47 Ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ἐπέστη, πάλιν ἔφαινον φρουρὰν οἱ ἔφοροι [47] ^{Α. C.}
εἰς τὰς Θήβας, καὶ τοῦ Ἀγησιλάου, ἥπερ τὸ πρόσθεν, ἐδέοντο ^{377.}
ἡγεῖσθαι. ὁ δ' ὑπὲρ τῆς ἐμβολῆς ταῦτα γινώσκων, πρὶν καὶ τὰ διαβατήρια θύεσθαι, πέμψας πρὸς τὸν ἐν Θεσπιάς πολέ-
48 μαρχον ἐκέλευε προκαταλαβεῖν τὸ ὑπὲρ τῆς κατὰ τὸν Κιθαι-
ρῶνα ὁδοῦ ἄκρον καὶ φυλάττειν, ἕως ἂν αὐτὸς ἔλθῃ. ἐπεὶ δὲ [48]
τούτο ὑπερβαλὼν ἐν ταῖς Πλαταιαῖς ἐγένετο, πάλιν προσεποι-
ήσατο εἰς τὰς Θεσπιάς ἰέναι πρῶτον, καὶ πέμπων ἀγοράν τε ἐκέλευε παρασκευάζειν καὶ τὰς πρεσβείας ἐκεῖ περιμένειν· ὥστε
49 οἱ Θηβαῖοι ἰσχυρῶς τὴν πρὸς Θεσπιῶν ἐμβολὴν ἐφύλαττον. ὁ [49]
δὲ Ἀγησίλαος τῇ ὑστεραία ἅμα τῇ ἡμέρᾳ θυσάμενος ἐπορεύετο

οὐδέν] μηδὲν A. Ald.

ἀπέθνησκον] ἀπέθανον F.I.V.

46. αὐ addunt B.D.E.F.I.V.Y., om.

ceteri.

τὰ τῶν Θ. ἀνεζ.] ἀνεζ. τὰ τῶν Θ. C.

Θεσπιάς] τὰς Θεσπείας V.

ἄλλας τὰς A. supra versum. τὰς

om. I.

δυναστεῖαι] Sunt factiones optimatum, qui Lacedaemoniis favebant, cum praesidio et harmosta Laconico. SCHN.

καθεστῆκεσαν] καθεστῆκεσαν B.V.
ὥστε] ὥσπερ F.

θάλατταν] θάλασσαν B.D.

Θεσπιάς] Θεσπείας B. et 47, 48.,

ut 41.

47. οἱ ἔφοροι B.D.F.I.V. Ceteri οἱ Λακεδαιμόνιοι.

ταῦτα] ταῦτα B.D. Ald. Illud jam Castalio.

ἔλθῃ B.D.V. Ceteri ἔλθοι. Vid.

annot. ad 2, 3, 48.

48. προσεποιήσατο] προσεποιήσαντο C.

ἰέναι πρῶτον] πρῶτον ἰέναι B.

Θεσπιῶν ἐμβολὴν] Θεσπιέων ἐμβολὴν B.D.F.I.V. Ceteri Θεσπιάς εἰσβολὴν.

ἐφύλαττον] ἐφύλασσαν B.C.D.E.

“Polyænus 2, 1, 11: Ἀγησίλαος πυθόμενος Θηβαίους τὴν κατὰ Σκῶλον φυλάττειν πάροδον, πάσας τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας ἐν Θεσπιάς ἀναμένειν συνέταξεν. Θηβαῖοι ταῦτα πυθόμενοι μετῆλθον ἐπὶ τὴν κατὰ Θεσπιάς πάροδον καὶ ταύτη παρεφύλαττον. Ἀγησίλαος, δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο (lege [cum Valcken. ad Herodot. 9, 15.] ἡμέρα μιᾷ), τὴν κατὰ Σκῶλον πάροδον ἐρήμην εἰρῶν, ἀνευ μάχης διήλθεν.” SCHN.

49. τῇ ὑστεραία servarunt B.D.F.I.V., om. ceteri.

τὴν ἐπ' Ἐρυθράς· καὶ ὡς στρατεύματι δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν ἐν μιᾷ κατανύσας, ἔφθασεν ὑπερβάς τὸ κατὰ Σκῶλον σταύρωμα, πρὶν ἐλθεῖν τοὺς Θηβαίους ἀπὸ τῆς φυλακῆς, καθ' ἣν τὸ πρόσθεν εἰσῆλθε. τοῦτο δὲ ποιήσας τὰ πρὸς ἕω τῆς τῶν Θηβαίων πόλεως ἐδήου μέχρι τῆς Ταναγραίων· ἔτι γὰρ τότε καὶ τὴν Τάναγραν οἱ περὶ Ὑπατόδωρον, φίλοι ὄντες τῶν Λακεδαιμονίων, εἶχον· καὶ ἐκ τούτου δὴ ἀπῆει ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸ τεῖχος. 50 οἱ δὲ Θηβαῖοι ὑπελθόντες ἀντετάξαντο ἐπὶ Γραὸς στήθει, [50] ὀπισθεν ἔχοντες τὴν τε τάφρον καὶ τὸ σταύρωμα, νομίζοντες καλὸν εἶναι ἐνταῦθα διακινδυνεύειν· καὶ γὰρ ἦν στενὸν ταύτη

Ἐρυθράς B. D. Ceteri Ἐρυθρᾶς. V. quæ dixi ad Thes. Stephani.

ὡς στρατεύματι] τῷ στρατεύματι Schæferus. Articulus si abesset, conferenda forent hæc Diodori 14, 20 extr.: Διεβεβόητο ἡ ἕως Βάκτρων ὁδὸς οὕσα στρατοπέδῳ τετραμήνου. Sed molestum est ὡς. Itaque malim deleri ὡς στρατεύματι, tanquam nata ex ditographia in versu sequenti.

Σκῶλον] κῶλον C.

σταύρωμα] στράτευμα A. C. E. F. Ald., corrigente I. "In Agesilao 2, 22. est τὰ κατὰ Σκῶλον σταυρώματα καὶ τάφρους. Scoli situm notavit Pausanias 9, 4, 4. SCHN.

ἐδήου] ἐδήουν B. et antea εἰσῆλθεν.

Ταναγραίων] Ταναγρέων B.

50. ὑπελθόντες B. C. D. E. V. Ceteri ἐπελθόντες. "De hac pugna est locus Plutarchi in Pelop. c. 15: Πολλοὺς δὲ καὶ πρὸς Τανάγραν τρεψάμενος καὶ αὐτὸν Πανθοῖδην τὸν ἄρμωστήν ἀνείλεν. Ceterum Dodwellus in Annalibus Xenophontei ad ann. 1. Olympiad. 101. refert hanc pugnam ad Tanagram, hoc usus argumento, quod Tanagram habebant adhuc Lacedæmonii in secunda Agesilai expeditione, quam Dodwellus refert ad Olymp. 100, 4. Ex quo apparet virum doctum diversam putasse hanc ad Tanagram pugnam a secunda Agesilai expeditione. Male enim ponit Tanagram tunc captam fuisse a Thebanis; Plutarchus enim de capta urbe tacet." SCHN.

Γραὸς στήθει] Wesselingius ad Antonini Itiner. p. 327. non longe inquit a Thebis abfuisse locum quem Γραΐαν appellabant, et laudat Stephanum Byzantium, qui ita sub nomine Τανάγρα: Τὴν δὲ Γραΐαν εἶναι λέγουσι τὸ νῦν τῆς

Θηβαϊκῆς καλούμενον ἔδος. Deinde comparato Polyæni loco 2, 1: Οἱ δὲ κατέλαβον τὸν λόφον ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ δύσβατον, καλούμενον Ἰρέας ἔδος, emendat Xenophontem cum Polyæno, ita ut Γραΐας ἔδει scribat. Recte, nisi quod ad Tanagram magis pertinuisse hos colles aut fines Tanagræi et Thebani agri constituisse puto. Γραΐαν in Bœotia nominavit Illias 2, 498. Γραΐαν prope Oropum et Γραΐαν τὴν Ταναγρικὴν memorat Strabo 9. p. 404. Tanagræi urbis originem ad Pœmandrum referebant, cuius uxorem ob senectutem provectam Γραΐαν, et sensim ipsam urbem Tanagram ejus nomine appellatione dicuntur apud Pausaniam 9, 20, 2. Hujus igitur statua in colle inter Thebas et Tanagram sito fuisse videtur, Γραΐας ἔδος dicta. SCHN.

τὴν τε] τὴν A. Ald., corrigente I.

σταύρωμα] στράτευμα F. vel I. supra versum correctus.

ἦν στενὸν] στενὸν ἦν B. Diodor. 15, 34. nec in hac expeditione valli fossæve meminit, sed ita rem narrat: Οὐ πολλῶ δ' ὕστερον χρόνῳ πάντων Λακεδαιμονίων τῇ αὐτῇ δυνάμει στρατευσάντων ἐπὶ τὰς Θήβας, οἱ μὲν Θηβαῖοι δυσχωρίας τινὰς ἐτέρας καταλαμβατόμενοι διεκώλυον μὲν τοὺς πολέμιους λεηλατεῖν τὴν χώραν, κατὰ στόμα δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν δύναμιν ἐν τοῖς πεδίοις οὐκ ἐτόλμων παρατάξασθαι. τοῦ δ' Ἀγησιλάου προσμαχομένου, συγκατέβησαν ἐκ τοῦ (δέστ' ἰσχυρᾶς) κατ' ὀλίγον πρὸς τὸν ἀγῶνα. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ περὶ τὸν Ἀγησίλαον ἐπρωτέρουν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐκ τῆς πόλεως Θηβαίων ἐκχυθέντων πανθήμεϊ θεωρῶν τὸ πλήθος τῶν ἐπιρρεόντων ὁ Ἀγησίλαος, ἀνεκαλέ-

ἐπιεικῶς καὶ δύσβατον τὸ χωρίον. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἰδὼν ταῦτα πρὸς ἐκείνους μὲν οὐκ ἤγεεν, ἐπισιμώσας δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἦεν.
 51 οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι δείσαντες περὶ τῆς πόλεως, ὅτι ἐρήμη ἦν, [51] ἀπολιπόντες ἔνθα παρατεταγμένοι ἦσαν δρόμῳ ἔθειον εἰς τὴν πόλιν τὴν ἐπὶ Ποτνιαῖς ὁδόν· ἦν γὰρ αὕτη ἀσφαλεστέρα. καὶ μέντοι ἐδόκει καλὸν γενέσθαι τὸ ἐνθύμημα τοῦ Ἀγησιλάου, ὅτι πόρρω ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀποχωρεῖν δρόμῳ αὐτοὺς ἐποίησεν· ὁμοῦς μέντοι ἐπὶ παραθέοντας αὐτοὺς τῶν πολεμάρχων
 52 τινὲς ἐπέδραμον σὺν ταῖς μόραις. οἱ μέντοι Θηβαῖοι ἀπὸ τῶν [52] λόφων τὰ δόρατα ἐξηκόντιζον, ὥστε καὶ ἀπέθανεν Ἀλύπητος, εἰς τῶν πολεμάρχων, ἀκοντισθεὶς δόρατι· ὁμοῦς δὲ καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ λόφου ἐτράπησαν οἱ Θηβαῖοι· ὥστε ἀναβάντες οἱ Σκιριῖται καὶ τῶν ἰππέων τινὲς ἔπαιον τοὺς τελευταίους τῶν
 53 Θηβαίων παρελαύνοντας εἰς τὴν πόλιν. ὡς μέντοι ἐγγὺς τοῦ [53] τείχους ἐγένοντο, ὑποστρέφουσιν οἱ Θηβαῖοι· οἱ δὲ Σκιριῖται ἰδόντες αὐτοὺς θάττον ἢ βάδην ἀπῆλθον. καὶ ἀπέθανε μὲν

σατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας ἀπὸ τῆς μάχης· οἱ δὲ Θηβαῖοι τρόπαιόν τε ἔστησαν καὶ etc. SCHN. Nihil autem deest apud Diodorum.

ἐπισιμώσας] Leonclavius legere jubet ἀποσιμώσας, usus exemplo Thucydidis 4, 25., ubi de navi est, et schol. explicat ὑπαναχωρήσαι, et Hesychii loco, ubi ἀποσιμῶν explicatur per ἀποστρέφειν. Est flexio itinere abducere exercitum, agmen. Polyænus 2, 1, 12. hæc ita expressit: Προσποιεῖται δὴ λοξώσας τὴν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ τὸ ἄστυ τῶν Θηβῶν. καὶ γὰρ ἦν ἔρημον, ἐξεστρατευκῶτων ἀπάντων. Θηβαῖοι περὶ τῇ πόλει δείσαντες τὸν λόφον καταλιπόντες ἠερίγοντο εἰς τὸ ἄστυ. Ἀγησίλαος τὸν λόφον ἀκάλυτῶς διήλθεν. Vides nec Polyænum valli fossæve meminisse, sed colles a natura collocatos propugnaculorum instar nominat. Ceterum velitatio et pugna intra hos colles seu vallos accidit; et sensum totius loci satis bene collegit Polyænus. Idem deinde s. 25. iterum hanc expeditionem narrans magis cum Xenophonte in eo consentit quod vallum fossamque memorat: Θηβαῖοι τὸ πεδίον διετάφρευσαν καὶ ἀπεχαράκωσαν. τοῦ χαρακώματος ἑκατέρωθεν δύο πάροδοι στεναί. βουλόμενος Ἀγησίλαος παρελθεῖν, πλινθίον τάξας κοῖλον προῆγεν ἐπὶ τὴν πάροδον τὴν κατὰ τὸ εὐώνυμον

(Thespias versus,) Θηβαίων ἐνταῦθα (Scolium intelligi patet) πάντων ἀντιταξαμένων. ὁ δὲ μεταβαλλόμενος ἀπ' οὐράς ἐπὶ τὴν ἑτέραν πάροδον et cet. SCHN. Verbo ἐπισιμῶν utitur Ælianus. N. A. 8, 10.

51. ἐνθα B.D.F.I.V. ἐνταῦθα E. Ceteri ἢ ἐνταῦθα.

εἰς B.D.F.I.V. Ceteri πρὸς. Ποτνιαῖς Ποτνιαῖς A. "Potnium rudera a Thebis egressus stadium decem intervallo ultra Asopum sitarum reperit Pausan. 9, 8, 1. Fuerunt igitur Potniæ in latere orientali Thebarum sitæ." SCHN.

αὐτοὺς] αὐτοῖς C. ὁμοῦς μέντοι] De particulis ὁμοῦς μέντοι vide ad 5, 3, 19. SCHN.

ἐπὶ παραθέοντας Stephanus, tacente de F. Valckenario. Libri ἐπιπαραθέοντας.

52. τὰ δόρατα] δόρατα A.C.E.F.I.Ald. ὥστε—53. οἱ Θηβαῖοι om. D. τελευταῖους τῶν Θηβαίων B.F.V. Ceteri τῶν Θηβαίων τελευταίους. εἰς addidit Stephanus.

τὴν om. E. 53. θάττον ἢ βάδην] Etymol. e Menandro laudat τὸ δὴ λεγόμενον τοῦτο, θάττον ἢ βάδην. SCHN. Addit autem Etym. interpretationem θάττον ἢ ταχέως, codice Vossiano omittente ἢ ταχέως. Sed scribendum esse θάττον ἢ

- οὐδείς αὐτῶν ὁμως δὲ οἱ Θηβαῖοι τρόπαιον ἐστήσαντο, ὅτι
 54 ἀπεχώρησαν οἱ ἀναβάντες. ὁ μέντοι Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ὥρα ἦν, [54]
 ἀπελθὼν ἐστρατοπεδεύσατο ἔνθαπερ τοὺς πολεμίους εἶδε παρα-
 τεταγμένους· τῇ δ' ὑστεραία ἀπήγαγε τὴν ἐπὶ Θεσπιάς. θρα-
 σέως δὲ παρακολουθούντων τῶν πελταστῶν, οἳ ἦσαν μισθοφόροι
 τοῖς Θηβαίοις, καὶ τὸν Χαβρίαν ἀνακαλούντων, ὅτι οὐκ ἤκο-
 λούθει, ὑποστραφέντες οἱ τῶν Ὀλυνθίων ἱππεῖς, ἤδη γὰρ κατὰ
 τοὺς ὄρκους συνεστρατεύοντο, ἐδίωξάν τε αὐτοὺς πρὸς ὄρθιον,
 καθάπερ ἠκολούθουν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτῶν μάλα πολλοὺς·
 ταχὺ γὰρ πρὸς ἄναντες εὐήλατον ἀλίσκονται πεζοὶ ὑφ' ἱππέων.
 55 ἐπεὶ δ' ἐγένετο ὁ Ἀγησίλαος ἐν ταῖς Θεσπιαῖς, εὐρῶν στασιά- [55]
 ζοντας τοὺς πολίτας, καὶ βουλομένων τῶν φασκόντων λακωνίζειν
 ἀποκτείνει τοὺς ἐναντίους, ὧν καὶ Μένων ἦν, τοῦτο μὲν οὖν οὐκ
 ἐπέτρεψε· διαλλάξας δὲ αὐτοὺς καὶ ὄρκους ὁμοῖαι ἀλλήλοις
 ἀναγκάσας, οὕτως ἀπῆλθε πάλιν διὰ τοῦ Κιθαιρῶνος τὴν ἐπὶ
 Μέγαρα. καὶ ἐκείθεν τοὺς μὲν συμμάχους ἀφήκε, τὸ δὲ πολιτι-
 κὸν στράτευμα οἴκαδε ἀπήγαγε.
- 56 Μάλα δὲ πιεζόμενοι οἱ Θηβαῖοι σπάνει σίτου διὰ τὸ δυοῖν [56]
 ἐτοῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς, πέμπουσιν ἐπὶ δυοῖν
 τριήρουν ἄνδρας εἰς Παγασὰς ἐπὶ σίτον δέκα τάλαντα δόντες.
 Ἀλκέτας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων Ὀρεὸν, ἐν ᾧ ἐκείνοι

βραδέως, et apud Photium, qui λέγουσι
 συνήθως τάχιον ἢ βραχέως, eodem
 modo, dixi jam olim et ad hunc locum
 et ad Thes. Stephani v. Βάδην.

τρόπαιόν τε] Expungenda particula
 τε. Alioqui dicendum aliqua deesse
 post ἀναβάντες. STEPH. Delevi.

54. ἀπελθὼν om. V.
 Χαβρίαν] Χαυρίαν B.
 παρατεταγμένους] παρατεταμένους C.
 om. E.

ὑφ' B.D.V. Ceteri ὑπό.
 55. Μένων in B. ita scriptum com-
 pendio participii passivi, ut dubium
 sit Μένων an Μέλων legi oporteat.

μὲν οὖν B.F.I.V. Ceteri μὲν. Conf.
 annot. ad 5, 3, 7.

ἀλλήλοις] ἀλλήλους B.
 ἐκείθεν] ἐκείθε B.

56. τριήρουν] τριηροῖν B.
 Παγασὰς] Thessaliæ locus mariti-
 mus, a quo sinus Pagasæus dictus
 fuit. SCHN.

Ἀλκέτας] Alcidem nauarchum La-

cedæmoniorum nominat Thucyd. 3,
 16, 26, 31, 32, 33, 69, 76, 92, ubi
 codex Grævii bis Ἀλκείδαν vocat.
 Apud Diodorum 15, 48. Olympiadis
 101. anno 3. Alcidas Lacedæmoni-
 orum classi præfectus est. SCHN. V.
 Polyæn. infra cit. ab Schneidero.

Λακεδαιμόνιος] Λακεδαίμονιος V.
 Ὀρεὸν] Urbs Eubœæ binominis,
 Histiaea, deinde Oreus dicta, a Pericle
 fuit desolata. Diodorus 12, 7. Bi-
 nominem fuisse ait Strabo initio libri
 10. et schol. Thucyd. 1, 114. Athe-
 næus 1, p. 19: Ἴστιαεῖς οὖν καὶ Ὀρεῖ-
 ται Θεοδώρου τοῦ ψηφοπαίκτην ἐν
 θεάτρῳ χαλκῆν εἰκόνα ἀνέθηκαν, ubi
 Casaub. corrigebat οἱ καὶ Ὀρεῖται.
 Hinc odium ejus in Athenienses per-
 petuum. Conf. Wesseling. ad Diodor.
 15, 30, qui a partibus Atheniensium
 ait stetitisse Eubœam totam, excepta
 Ἴστιαία, quæ male ab Atheniensibus,
 benigne a Lacedæmoniis fuerat ac-
 cepta. Hos enim paulo antea, Olym-

- συνεωνοῦντο τὸν σῖτον, ἐπληρώσατο τρεῖς τριήρεις, ἐπιμεληθεῖς ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ Ἀλκείτας τὸν τε σῖτον καὶ τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς ἄνδρας ἐζώγησεν οὐκ ἐλάττους ὄντας ἢ τριακοσίους. τούτους δὲ εἶρξεν
 57 ἐν τῇ ἀκροπόλει, οὐπὲρ αὐτὸς ἐσκήνου. ἀκολουθοῦντος δὲ τινος [57] τῶν Ὀρειτῶν παιδός, ὡς ἔφασαν, μάλα καλοῦ τε κάγαθοῦ, καταβαίνων ἐκ τῆς ἀκροπόλεως περὶ τοῦτον ἦν. καταγνόντες δὲ οἱ αἰχμάλωτοι τὴν ἀμέλειαν, καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἡ πόλις ἀφίσταται· ὥστ' εὐπόρως ἤδη οἱ Θεβαῖοι σῖτον παρεκομίζοντο.
- 58 Ὑποφαίνοντος δὲ πάλιν τοῦ ἦρος ὁ μὲν Ἀγησίλαος κλινο- [58]^{A.C.}_{376.} πετῆς ἦν. ὅτε γὰρ ἀπήγε τὸ στράτευμα ἐκ τῶν Θεβῶν, ἐν

piadis 100, 4. (Βραχὺ πρὸ τούτων τῶν χρόνων) Neogenem, qui cum Alexandro Pheræo junctis oribus τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἐστιαίων occupaverat, seque pro tyranno gerebat, ταύτης τε τῆς χώρας καὶ τῆς τῶν Ὀρωπίων πόλεως ita ejecisse ut τοὺς ἐγχωρίους ad libertatem vocarent, τὸ χωρίον (i. e. ἀκρόπολιν) expugnarent et τοῖς Ὀρωπίοις libertatem redderent. Ubi recte Palmerius bis Ὀρείτας Oropii substituendos censebat, frustra dubitante Wesselingio, qui fatetur tamen nullam in Eubœa fuisse Oropum. At vero tum ἐγχώριοι, quos ad libertatem vocabant Lacedæmonii, non poterant dici Oropii, sed Ὀρείται. Deinde cum solam ἀκρόπολιν Hestîænsium nominet, eamque χωρίον paulo post appellet, seorsumque oppidum Oropiorum vel potius Oreitarum, patet acropolin Hestîæ superfuisse cum adjecta regione a paucis colonis culta, hinc χωρίον dicta; ipsam vero urbem in locum Hestîæ substitutam alibi resurrexisset, Oreon appellatam. Hinc Diodorus addit: δι' ἣν αἰτίαν οἱ τὴν Ἐστιαίων καλουμένην χώραν οἰκοῦντες οἰκειῶς διετέθησαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Oreitæ igitur, non Oropii, agrum Hestîænsium, adhuc nomine eorum appellatum, incolebant, non ipsam urbem, quæ alium in locum translata Oreos vocabatur. Pausanias 7, 26: Καὶ κατ' ἐμὲ ἦσαν ἔτι, οἱ Ὀρεὸν τὴν ἐν Εὐβοίᾳ τῷ ὀνόματι Ἐστιαίαν ἐκάλουν τῷ ἀρχαίῳ. Quartam Eubœæ partem tenuisse Oreitas auctor est Demosthe-

nes contra Aristocr. p. 691. Strata-gema ipsum narrat copiosius Polyæ-nus 2, 7: Ἀλκείτας ἀπὸ τῆς Ἰσθμίας ὀρμώμενος, βουλόμενος λαθεῖν, πεπληρωκὼς ναὺς πολλὰς, καθελκύσας τριήρη μίαν καὶ ἐς ταύτην ἀνὰ μέρος ἐμβιβάζων τοὺς στρατιώτας, ἵνα δοκοίη τοῖς πολεμίοις ἐν σκάφος ἔχειν· ἦν δὲ τῶν τριῶν ἀπασῶν τὰ πληρώματα. Ita locus ille corrigendus est. Reliqua supplenda sunt ex Frontino 4, 7. sic: Quodam deinde tempore omnes naves in Thebanos transnavigantes immisit, et commealibus eorum potitus est. De Oreο suspicio mihi incidit non levis diverso eam urbem loco positam fuisse, postquam Hestîææ incolæ a Pericle fuerunt expulsi. Suspicionem hanc movit mihi primum locus Diodori antea laudatus, mendosus tamen, deinde confirmavit eam locus Plutarchi in Amatorio p. 773 E, ubi Lacedæmonii harmoste Aristodemi amor et scelus in puerum Oreitam narratur: ibi enim pater pueri dicitur fuisse ἐξ Ὀρεοῦ, πόλεως τῆς Ἐστιαιάτιδος. Aliter ratio reddi nulla potest probabilis, quare Xenophon supra 2, 2, 3. Histîæos, nunc Oreitas appellet. SCHN.

συνεωνοῦντο τὸν σῖτον] τὸν σῖτον συνεωνοῦντο B.

ἐζώγησεν] ἐζώγησαν F.

ὄντας om. F.I.V.

εἶρξεν] ἦρξεν B.

57. τούτου] τοιούτου V.

ἀμέλειαν — εὐπόρως] ἐπιμέλειαν — ἀπόρως B.

58. ἀπήγε] ἀπήγαγε V.

τοῖς Μεγάροις ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ἀφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον ῥήγνυται ὅποια δὴ φλέψ, καὶ ἐρρῆν τὸ ἐκ τοῦ σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιές σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑπερόγκου καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων, Συρακόσιός τις ἰατρὸς σχάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ φλέβα αὐτοῦ. ὡς δὲ ἅπαξ ἤρξατο, ἔρρει αὐτῷ νύκτα τε καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἐδύναντο σχεῖν τὸ ρεῦμα πρὶν ἐλιποψύχησε· τότε μέντοι ἐπαύσατο. καὶ οὕτως ἐκείνος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς Λακεδαίμονα ἠρώσται τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος.

- 59 Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἔαρ ὑπέφαινε, πάλιν φρουρὰν τε [59] ἔφαινον καὶ Κλεόμβροτον ἠγεῖσθαι ἐκέλευον. ἐπεὶ δ' ἔχων τὸ στράτευμα πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι ἐγένετο, προήεσαν αὐτῷ οἱ πελτασταὶ ὡς προκαταληψόμενοι τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ. Θηβαίων δὲ καὶ Ἀθηναίων προκατέχοντές τινες τὸ ἄκρον τέως μὲν εἶον αὐτοὺς ἀναβαίνειν· ἐπεὶ δ' ἐπ' αὐτοῖς ἦσαν, ἐξαστάντες ἐδίω-

Ἀφροδισίου] Ἀφροδισίτου B.
 ἀρχεῖον] Plutarchus Agesil. c. 27.
 πρὸς τὸ ἀρχεῖον εἰς τὴν ἀκρόπολιν.
 Nihil ille de vena rupta, sed ita morbi initium tradit: Σπᾶσμα καὶ πόνος ἰσχυρὸς ἔλαβε τὸ ὑγιές σκέλος· ἐκ δὲ τούτου διογκωθὲν μεστὸν αἵματος ἔδοξε γενομένη καὶ φλεγμονῇ ὑπερβάλλουσαν παρέχειν. Ceterum Suidas [sive grammat. Bekkeri Anecd. p. 449, 7] in v. ἀρχεῖον e Xenophontis ἱστοριῶν ἠ. posuit ἀρχαία. Totus ille locus repetitus [ab interpolatore] legitur in scholio Bavarico ad Demosth. edito a Reiskio vol. 2. p. 54. ad p. 145, 6. SCHN. Suidas respicit Cyropædiæ, in qua aliquoties est ἀρχεῖον, librum 8. ἐρρῆν τὸ B.V. Ceteri ἐρρῆν. τὸ ὑγιές σκέλος] Conf. 3, 3, 3. κνήμης] νίκης B. Συρακόσιος B. Ceteri Συρακούσιος. σχάζει—φλέβα citat schol. recens Aristoph. Nub. 738. Conf. quæ dixi ad Thes. Stephani v. Σφυροτομέω. παρὰ τῷ σφυρῷ] Plutarchus ὑπὸ τῷ σφ. SCHN. νύκτα] νύκτωρ V. ρεῦμα B.D.F.I.V. Ceteri αἷμα. ἐλιποψύχησε] Libri ἐλειποψύχησε, nisi quod ἐλυπ. B. μέντοι] μέντοι γε A. Ald. λοιπὸν θέρος] Æstate igitur Megaribus translatus fuit Lacedæmonem,

ibique decubuit usque ad ver proximum, de quo agit Xenophon. Contra Dodwellus reditum ex Thebanorum ditione et Megaris assignat exeunti hiemi, veri proximæ. Sed is male copulavit verba Xenophontis, ex quibus sensum illum elicit. Ita enim ille sub Olymp. 100, 4: "Inde lecto, inquit, adflictus est: ὑποφαίνοντος πάλιν τοῦ ἡρος, inquit Xenophon; additque paucis interpositis, ἠρώσται τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος." At Xenophon cum novi anni initium designasset: ὑποφαίνοντος πάλιν τοῦ ἡρος, obiter mentionem injicit morbi Agesilai, ut causam daret cur tunc non ipse, sed Cleombrotus fuerit missus contra Thebanos. Decubuerat scilicet Agesilaus a reditu a Megaris: τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος usque ad ver, de quo ipso Xenophon ait: ὑποφαίνοντος δὲ πάλιν τοῦ ἡρος. SCHN.

59. φρουρὰν τε] φρουρὰν V.
 ἔφαινον B.C.D.E.F.I. Ceteri ἔφαινον τοῖς Θηβαίοις.
 Κλεόμβροτον] Κλεόβροτον hic et postea E.
 προήεσαν A.B.C.D.I.V. προσίεσαν E. Ceteri προσήεσαν.
 αὐτῷ] αὐτὸ vel αὐτοῦ E. om. C.
 τὸ ἄκρον] τὴν ἄκραν V.

κον καὶ ἀπέκτειναν περὶ τετταράκοντα. τούτου δὲ γενομένου ὁ Κλεόμβροτος ἀδύνατον νομίσας τὸ ὑπερβῆναι εἰς τὴν τῶν Θηβαίων, ἀπήγέ τε καὶ διῆκε τὸ στράτευμα.

60 Συλληγόντων δὲ τῶν συμμαχῶν εἰς Λακεδαιμόνα, λόγοι [60] ἐγίνοντο ἀπὸ τῶν συμμαχῶν ὅτι διὰ μαλακίαν κατατριβήσονται ὑπὸ τοῦ πολέμου. ἐξεῖναι γὰρ σφίσι ναῦς πληρώσαντας πολὺ πλείονας τῶν Ἀθηναίων ἐλεῖν λιμῶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐξεῖναι δ' ἐν ταῖς αὐταῖς ταύταις ναυσὶ καὶ εἰς Θήβας στράτευμα διαβιβάζειν, εἰ μὲν βούλοιντο, ἐπὶ Φωκέων, εἰ δὲ βούλοιντο, ἐπὶ Κρῆσιος. ταῦτα δὲ λογισάμενοι ἐξήκοντα μὲν [61] τριῆρεις ἐπλήρωσαν, Πόλλις δ' αὐτῶν ναύαρχος ἐγένετο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν οἱ ταῦτα γνόντες, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιορκούντο· τὰ γὰρ σιταγωγὰ αὐτοῖς πλοῖα ἐπὶ μὲν τὸν Γεραιστὸν ἀφίκετο, ἐκείθεν δ' οὐκέτι ἤθελε παραπλεῖν, τοῦ ναυτικοῦ ὄντος τοῦ Λακεδαιμονίων περὶ τε Αἴγινα καὶ Κέω καὶ Ἄνδρον. γνόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἀνάγκην, ἐνέβησαν

τετταράκοντα] De hac expeditione loqui puto Plutarchum in Pelopida c. 25: Τῆς δὲ πρὸς Πλαταιᾶς ἱππομαχίας, ἣν πρὸ τῶν Λευκτρικῶν ἐνίκησαν ἡγουμένου Χάρωνος, hujus scilicet pugnae picturam, ab Androcyde Cyziceno factam, dedicare volebant Thebani. De eadem ib.: Ἐν ἧ Γεράνδαν τινα τῶν ἀσήμεων Σπαρτιατῶν καὶ τεσσαράκοντα μετ' αὐτοῦ πεσεῖν, ἄλλο δ' οὐδὲν μέγαπραχθῆναι λέγουσι. De pugna enim ad Tegyras duce Pelopida commissa non loquitur Plutarchus. Locus etiam satis congruit, vicinia Platearum, ubi ascendentes Lacedaemonios adorti Thebani in fugam converterant. Androcydes pictorem idem videtur, de quo Plutarchus Sympos. Quæst. 4, 2, p. 665 D. Plinius sine patriæ nota eum memoravit; Athenæus 8, p. 341. Cyzicenum appellat. SCHN.

ὑπερβῆναι] ὑπερβῆσαι Ε.

60. ἀπὸ τῶν συμμαχῶν] Cum Wolfio ὑπὸ τ. σ. scriptum malim. SCHN. Conf. 6, 3, 10: Οὐκ ἐγγεγένηται ἄμαρτήματα καὶ ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀφ' ὑμῶν 7, 1, 5: Ἀπὸ τῶν θεῶν δέδοται ἡμῖν εὐτυχίαν.

αὐτῶν] ἀστῶν F.

ταῖς αὐταῖς ταύταις ναυσὶ B.D. et, quæ ταῖς ναυσὶ habere fertur, I. ταῖς

αὐταῖς ναυσὶ V. Ceteri ταύταις ταῖς ναυσὶ.

Κρῆσιος] Κράσιος libri, ut 5, 4, 16, tacente tamen ad Κρῆσιος V.

61. ταῦτα δὲ] ταῦτα δὲ V., quod malim.

Πόλλις] Supra 4, 8, 11. in nonnullis Πόλις. Eadem varietas est in codicibus Diodori 15, 34. Polyæni 3, 11, 17. Prefert tamen Πόλλις ex Suida et Aristide vol. 3, p. 383. Weseling. Forma Dorica est etiam in Plutarchi Nicia c. 24, ubi Syracusanus Πόλλιχος. SCHN.

Γεραιστὸν] Γεραιστὸν B. "Vide supra ad 3, 4, 4. Promontorium Eubææ Atheniensibus amicæ." SCHN.

ἤθελε] Significat h. l. ἐδίνατο, vel non audebant. Conf. Kœn. ad Gregor. p. 135. SCHN.

τοῦ ναυτικοῦ] Eadem igitur necessitate commeatus tenebantur tunc Athenienses, qua supra s. 57, 58, qui ex Eubæa commeatum frumenti arcescebant, a Lacedæmoniis impediti, qui Oreum tenebant. SCHN.

ὄντος τοῦ B.D.I. Ceteri ὄντος τῶν. ἐνέβησαν αὐτοῖ] Cum ad extremam necessitatem redacti fuerunt Athenienses, ipsi, nec sociæ subjectæve imperio illorum civitates ingredi dicuntur naves. Ita Plato in Menexeno

αὐτοὶ εἰς τὰς ναῦς, καὶ ναυμαχίσαντες πρὸς τὸν Πόλλιν Χαβρίου ἡγουμένου νικῶσι τῇ ναυμαχίᾳ. καὶ ὁ μὲν σίτος τοῖς
 A. C. 62 Ἀθηναίοις οὕτω παρεκομίσθη. παρασκευαζομένων δὲ τῶν [62]
 375. Λακεδαιμονίων στράτευμα διαβιβάζειν ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς, ἐδεήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῶν Ἀθηναίων περὶ Πελοπόννησον στράτευμα πέμψαι, νομίσαντες ὅτι εἰ τοῦτο γένοιτο, οὐ δυνατὸν ἔσοιτο τοῖς Λακεδαιμονίοις ἅμα μὲν τὴν ἑαυτῶν χώραν φυλάττειν, ἅμα δὲ τὰς περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία συμμαχίδας πόλεις, ἅμα
 63 δὲ στράτευμα διαβιβάζειν ἱκανὸν πρὸς ἑαυτούς. καὶ οἱ Ἀθη- [63]
 ναῖοι μέντοι ὀργιζόμενοι τοῖς Λακεδαιμονίοις διὰ τὸ Σφοδρία ἔργον, προθύμως ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Πελοπόννησον ναῦς τε ἐξήκοντα πληρώσαντες καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Τιμόθεον ἐλόμενοι. ἅτε δὲ εἰς τὰς Θήβας οὐκ ἐμβεβληκότων τῶν πολεμίων οὐτ' ἐν ᾧ Κλεόμβροτος ἦγε τὴν στρατιὰν ἔτι οὐτ' ἐν ᾧ Τιμόθεος περιέπλευσε, θρασέως δὴ ἐστρατεύοντο οἱ Θηβαῖοι ἐπὶ
 64 τὰς περιουκίδας πόλεις καὶ πάλιν αὐτὰς ἀνελάμβανον. ὁ μέντοι [64]

p. 243 C, de Conone Mitylenæ incluso: Βοηθήσαντες ἐξήκοντα ναυσίν, αὐτοὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς. Prius tamen τῆς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεμφθείσης δυνάμεως ἡγούμενος Χαβρίας ἐπόρθησε τὴν Ἔστιαϊδων χώραν, καὶ καλουμένην μὲν Μητρόπολιν, κειμένην δὲ ἐπὶ τινος λόφου ἔρμυοῦ τεχίσας ἀπέλιπεν ἐν αὐτῇ φρουράν· αὐτὸς δὲ ταῖς Κυκλάσι νήσοις ἐπιπλέων προσηγάγετο Πεπάρθον καὶ Σκίαθον καὶ τινὰς ἄλλας τεταγμένας ὑπὸ Λακεδαιμονίους. Diodorus 15, 30. sub Olympiadis 100. anno 5. Quæ pertinere ad hunc annum Xenophonteum manifestum est. Superiore enim anno in Bœotia peltastas ducebat Chabrias. Ita primum rem frumentariam expedit Chabrias in Eubœa; tum sequitur pugna navalis apud Diodorum 15, 34, 38. SCHN.

Χαβρίου] Χαυρίου Β.

νικῶσι τῇ ναυμαχίᾳ] τῇ ναυμαχίᾳ νικῶσι F.

σίτος τοῖς Β. Ceteri σίτος. "Pugnam navalem accuratissime enarrat Diodorus 15, 34, 35, a quo tamen in numero navium captarum diversus abit Demosthenes contra Leptinem p. 479. De eadem pugna refert Polyænus 3, 11, 11. Accidit inter Parum et Naxum die 16. mensis Boeodromionis, ut Plutarchus in Phoci-

one c. 6. Camillo et de Gloria Atheniens. p. 349 F, refert. Dodwellus refert hanc victoriam Atheniensium ad Olymp. 101. annum 1. Post pugnam Chabrias Phocionem misit ἐπὶ τὰς νησιωτικὰς συντάξεις, hic vero κατέπλευσε μετὰ πολλῶν νεῶν, ἅς ἀπέστειλαν οἱ σύμμαχοι, τὰ χρήματα τοῖς Ἀθηναίοις κομίζουσας. Plutarchi Phocion c. 7." SCHN.

οὕτω παρεκομίσθη] Diodorus 15, 34. distinctly states, that after the corn-ships had been brought into port, Chabrias laid siege to Naxos, and fought the battle; while Xenophon seems to represent the safe convoy as the fruit of the victory: ὁ μὲν σίτος τοῖς Ἀθηναίοις οὕτω παρεκομίσθη. But perhaps he had in his mind the general effect of opening the passage, rather than the deliverance of the vessels detained "at Geræstus. THIRLWALL. Hist. vol. 5, p. 58. ed. a. 1849.

62. ἐπὶ τοὺς Β. D. V. Ceteri ἐπὶ.

Βοιωτοὺς om. D. in fine versus.

στὶ addidit Castalio.

63. ναῦς τε D. I. V. ναῦς τ (sic, conjunctum cum sequenti ἐξήκοντα) B. Ceteri ναῦς. "De hac classe in fine capitis dicitur." SCHN.

ἀνελάμβανον B. D. I. ἀνελάμβανον V. Ceteri ἐλάμβανον. "Ad hoc

Τιμόθεος περιπλεύσας Κέρκυραν μὲν εὐθύς ὑφ' ἑαυτῷ ἐποίη-
 σατο· οὐ μέντοι ἠνδραποδίσατο οὐδὲ ἄνδρας ἐφυγάδευσεν οὐδὲ
 νόμους μετέστησεν· ἐξ ὧν τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις ἀπάσας
 65 εὐμενεστέρας ἔσχεν. ἀντεπλήρωσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι [65]
 ναυτικόν, καὶ Νικόλοχον ναύαρχον, μάλα θρασὺν ἄνδρα, ἐξέ-
 πεμψαν· ὃς ἐπειδὴ εἶδε τὰς μετὰ Τιμοθέου ναῦς, οὐκ ἐμέλλησε,
 καίπερ ἐξ νεῶν αὐτῷ ἀπουσῶν τῶν Ἀμβρακιωτίδων, ἀλλὰ
 πέντε καὶ πεντήκοντα ἔχων ναῦς ἐξήκοντα οὔσαις ταῖς μετὰ
 Τιμοθέου ἐνανμάχησε, καὶ τότε μὲν ἠττήθη, καὶ τρόπαιον ὁ
 66 Τιμόθεος ἔστησεν ἐν Ἀλυζία. ὁ δὲ ἀνειλικυμένων τῶν Τιμο- [66]

tempus pertinet pugna ad Tegyras facta, qua Thebani, Orchomeno expugnata, duplo majores Lacedæmoniorum copias vicerunt, de qua Diodorus 15, 37, et Plutarchus in Pelopida c. 16 et 17. Pugnam hanc memorabilem, ex qua Thebani præcipue animum majorem ceperunt, studiosus gloriæ Lacedæmoniorum silentio prætermisit Xenophon. Vide etiam dicenda ad 6, 3, 1." SCHN.

64. τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις] Conf. 6, 2, 38. "Cornelius Nepos in Timotheo c. 2: 'Corcyram sub imperium Atheniensium redegit, sociosque idem adjunxit Epirotas, Athamanas, Chaonas omnesque eas gentes, quæ mare illud adjacent.' Diodor. 15, 36: Πλεύσας ἐπὶ τὴν Κεφαλληνίαν τὰς τ' ἐν αὐτῇ πόλεις προσηγάγετο καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁμοίως ἔπεισεν ἀποκλίνει πρὸς Ἀθηναίους. Ἀλκέταν δὲ τὸν Μολοττῶν βασιλεία φίλον κατασκευάσας καὶ καθόλου τὰς πλείστας τῶν περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους πόλεων ἐξειδιοποιησάμενος, ἐνίκησε ναυμαχία τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ Λευκάδα." SCHN.

ἀπάσας] πάσας B. et qui ante πόλεις ponunt D.V. et omisso πόλεις E. De eodem Gailius: "Ce même ms., au f^o. verso de la page 104, interrompt le récit de Xénophon pour y placer les noms des sept Sages et leurs aorophthegmes. À la page 105 f^o. recto, reparoit le texte de Xénophon; mais, au lieu de le prendre où il l'a laissé, c'est-à-dire au mot πασας, il remonte à οἱ θηβαιοι σιγον παρεκομιζοντον du n°. 57 de ce chapitre; texte qui, dans le copiste, répond à la page 103, liq. 12 de son manuscrit, où se

retrouve la faute παρεκομιζοντον.

En examinant de nouveau, je vois, p. 103 (liq. 12 du ms. E) le copiste s'arrêter, et une autre main lui succéder; mais à la p. 105, le premier des deux calligraphes, regardant comme nul ce qui a été écrit par une main étrangère, reprend son texte où il l'avoit laissé, c'est-à-dire, au mot οἱ θηβαιοι. Au reste, la faute παρεκομιζοντον est faite par les deux copistes; ou plutôt les deux copistes ont évidemment lu παρεκομιζοντον dans le ms. qu'ils transcrivoient."

65. Νικόλοχον] Nicomachum appellat Polyænus 3, 10, 3. qui mense Scirophorione pugnam factam ait die 12. quo ludi Scira agebantur. Ibi legendum est ναυαρχούτος pro ναυμαρχούτος Λακεδαιμονίων. Ceterum Dodwellus recte hanc pugnam in Olympiad. 101, 2. anni partem priorem confert; ignoravit tamen locum Polyæni, unde accuratius tempus licet definire. Nicolochum recte nominat Polyænus 3, 10, 12. ubi stragemata accurate enarrat, quo usus Timotheus vicit hostes. Iterum, sed minus accurate, eandem pugnam refert 3, 10, 6. atque ex eo Frontinus, cujus locum attulit Casaubonus, 2, 5, 47. Ad hæc eadem tempora pertinet narratio Polyæni 3, 10, 2. ut ex Frontino 1, 12, 11. cognoscitur. SCHN. ἐμέλλησε D. ἐμέλησε B. ἠμέλησε C.E. Ceteri ἠμέλλησε.

αὐτῷ ἀπουσῶν B.D.V. Ceteri ἀπουσῶν αὐτῷ.

Ἀλυζία] Leonclavius ita emendavit scripturam librorum Ἀλυζία et 66 Ἀλυζίαν, malebat tamen Ἀλυζεία. Apud Diod. 18, 10. sunt Ἀλυζαίοι, ubi

θεού νεῶν καὶ ἐπισκευαζομένων, ἐπεὶ παρεγένοντο αὐτῷ αἱ Ἀμβρακιώτιδες ἕξ τριήρεις, ἐπὶ τὴν Ἀλυζίαν ἔπλευσεν, ἔνθα ἦν ὁ Τιμόθεος. ὡς δ' οὐκ ἀντανῆγε, τρόπαιον αὐτῷ κἀκείνος ἐστήσατο ἐν ταῖς ἐγγυτάτω νήσοις. ὁ δὲ Τιμόθεος ἐπεὶ ἄς τε εἶχεν ἐπεσκεύασε καὶ ἐκ Κερκύρας ἄλλας προσεπληρώσατο, γενομένων αὐτῷ τῶν πασῶν πλέον ἢ ἐβδομήκοντα, πολὺ δὲ ὑπερεῖχε ναυτικῶς χρήματα μέντοι μετεπέμπετο Ἀθήνηθεν· πολλῶν γὰρ ἐδεῖτο, ἅτε πολλὰς ναῦς ἔχων.

Palmerius malebat Ἀλυζιαῖοι ex Thucydide 7, 31. et Strabone 10, p. 450. SCHN. Ἀλύζα vel Ἀλυζᾶ schol. Aristid. vol. 3, p. 282, 27, ab Valckenario citatus.

66. ἀνεϊλκυσμένων] ἀνεϊλκισμένων I. ἀνεϊλκομένων A. Ald.

ἕξ τριήρεις] Polyænus 3, 10, 16: Περιῆσαν δέκα νῆες ἀναμαχῆτοι, ἅς ἐδεδοίκει. Τιμόθεος ἐπανίων ἐπὶ τὸν ναύσταθμον, καὶ δὴ τὸ ναυτικὸν ἔταξεν ἐν μνηοειδῇ σχήματι πρὸς τοὺς πολεμίους, ἐντὸς τοῦ κυρτοῦ (sic legendum) τὰ ναυᾶγια συναγαγὼν τὸν δὲ ἀπόπλον ἐποίειτο πρὸς τὴν γῆν, κελεύσας ἐλαύνειν ἐπὶ πρύμναν, ὅπως ἀντίπρωροι τὰς πολεμίας δέκα ναῦς ῥαδίως ἀμύνοιντο. τοῦτο τὸ σχῆμα τῆς τάξεως οἱ ἀπὸ τῶν δέκα νεῶν φοβηθέντες οὐκ ἐπέθεντο. SCHN.

ἀντανῆγε] ἀντανῆγον A. Ald., corrigente I.

ἐγγυτάτω] ἐγγυτάτων F. νήσοις] Scylax unam tantum insulam Carnon ponit juxta Alyziam, monente Palmerio Græciæ Antiquæ p. 416. Diodorus 15, 36. Lacedæmonios victos narrat περὶ Λευκάδα, et Ἀλυζία est in opposita Leucadi Acarnania. Isthmus, quo Leucas jungitur Acarnaniæ, Dioryctus dicitur Plinio 4, s. 2. Strabo 10, p. 452, ubi σημεία τοῖς ναυτιλλομένοις ἀποδέδεικται. Arriani Indica 41, 2. SCHN.

αὐτῷ τῶν] αὐτῷ Ald., αὐτῷ I.

πλέον ἢ] πλέον B.C.E.

πολὺ δὲ] πολὺ δὲ V.

χρήματα—μετεπέμπετο] De hac re audi auctorem libri de Economia sub Aristotelis nomine vulgati 2, 23: Περὶ Κέρκυραν δὲ πολεμῶν καὶ ἀπόρωσ διακέιμενος, καὶ τῶν στρατιωτῶν αἰτούντων τοὺς μισθοὺς καὶ ἀπειθούντων

αὐτῷ καὶ πρὸς τοὺς ἐναντίους φασκόντων ἀποπορεύεσθαι, ἐκκλησίαν συναγαγὼν ἔφησεν, οὐ δύνασθαι διὰ τοὺς χειμῶνας παραγενέσθαι αὐτῷ ἀργύριον· ἐπεὶ τοσαύτην εἶναι περὶ αὐτὸν εὐπορίαν, ὥστε τὴν προδεδομένην τρίμηνον σιταρκίαν δωρεὰν αὐτοῖς δίδοναι. οἱ δὲ ὑπολαβόντες, οὐκ ἂν ποτε προσέσθαι τοσαῦτα χρήματα τὸν Τιμόθεον αὐτοῖς, εἰ μὴ τῇ ἀληθείᾳ προσδόκιμα ἦν τὰ χρήματα πρὸς αὐτὸν, ἡσυχίαν εἶχον ὑπὲρ τε μισθῶν, ἕως ἐκείνος διωκῆσθαι ἄβούλετο. In iisdem deinde angustiis versatum fuisse Timotheum, eamque ob rem ab imperio revocatum, quod militibus stipendium non persolverat, cognoscimus ex oratione Demosthenis contra Timotheum. Audiamus nunc Isocratem in oratione περὶ ἀντιδόσεως multo integritate nuper edita et repetita ab Orellio p. 68, ubi Timothei res gestas enarrat: Ἀλλὰ εἰς μὲν τὸν περίπλον τὸν περὶ Πελοπόννησον τρία καὶ δέκα μόνον τάλαντα δούσης αὐτῷ τῆς πόλεως καὶ τριήρεις πενήτηκοντα Κέρκυραν εἶλε, πόλιν ὀγδοήκοντα τριήρεις κεκτημένην, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον Λακεδαιμονίους ἐνίκησε ναυμαχῶν, καὶ ταύτην ἠγάγκασεν αὐτοὺς συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, ἢ τοσαύτην μεταβολὴν ἑκατέρᾳ τῶν πόλεων ἐποίησεν, ὥσθ' ὑμᾶς μὲν ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας θύειν αὐτῇ καθ' ἕκαστον τὸν ἑνιαυτὸν, ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης οὕτω τῇ πόλει συνενεγκούσης, Λακεδαιμονίων δὲ μετ' ἐκείνων τὸν χρόνον μηδ' ὑφ' ἐνὸς ἐωράσθαι μήτε ναυτικὸν ἐντὸς Μακεδονίας περιπλέον, μήτε πεζὸν στρατόπεδον διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ πορευόμενον, ὅπερ αὐτοῖς τῆς περὶ Λευκτρα συμφορᾶς εὖροι τις ἂν αἴτιον γεγεννημένον. (§. 116. ed. Bekk.) SCHN.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

BIBLION EKTON.

ΚΕΦ. Α.

Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ ταῦτα ἦσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ κατεστρέψαντο τὰς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεις, ἐστράτευσον καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. ὡς δ' αὖ καὶ οἱ Φωκεῖς ἐπρέσβευον εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἔλεγον ὅτι εἰ μὴ βοηθήσοιεν, οὐ δυνήσοιεν μὴ πείθεσθαι τοῖς Θηβαίοις, ἐκ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι διαβιβάζουσι κατὰ θάλατταν εἰς Φωκέας Κλεόμβροτόν τε τὸν βασιλέα καὶ μετ' αὐτοῦ τέτταρας μόρας καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος.

2 Σχεδὸν δὲ περὶ τούτον τὸν χρόνον καὶ ἐκ Θετταλίας ἀφι- [2] κνεῖται πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Λακεδαιμονίων Πολυδάμας Φαρσάλιος. οὗτος δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Θετταλίᾳ μάλα εὐδοκίμει, καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πόλει οὕτως ἐδόκει καλὸς τε κάγαθος εἶναι ὥστε καὶ στασιάσαντες οἱ Φαρσάλιοι παρακατέθεντο αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὰς προσόδους ἐπέτρεψαν λαμβάνοντι, ὅσα ἐγγέγραπτο ἐν τοῖς νόμοις, εἰς τε τὰ ἱερὰ ἀναλίσκειν καὶ εἰς τὴν ἄλλην διοίκησιν. κακείνος μέντοι ἀπὸ τούτων τῶν χρη- [3] μάτων τὴν τε ἄκραν φυλάττων διέσωζεν αὐτοῖς καὶ τᾶλλα διοικῶν ἀπελογίζετο κατ' ἐνιαυτόν. καὶ ὁπότε μὲν ἐνδεὴς εἶη,

1. ὅτι B.C.D.F.H.I.V. Ceteri ὡς. βοηθήσοιεν B. Ceteri βοηθήσαιεν. δυνήσοιεν] δυνήσονται V. σοιεντο m. pr. (ut ubique.)

2. σχεδὸν δὲ] σχεδὸν F. μάλα addunt B.D.H.I.V., om. ceteri. αὐτῷ τὴν] αὐτῷ μὲν Ald. τὰς προσόδους] τοὺς προσόδους B. λαμβάνοντι A.B.D.E.I.V. Ceteri λαμβάνοντα.

3. ἀπὸ om. C., correctus etiam in vocabulo χρημάτων.

φυλάττων] φυλάττειν B. ἀπελογίζετο] signum dubii habet in C.

ἐνδεὴς εἶη] Cum ærarium ei creditum egeret, de suo supplebat. SCHN. Fortasse scribendum ἐνδεήσειε, impersonaliter, ut infra τι post δὲ addit Cobetus, intelligebat Sturzius.

παρ' εαυτοῦ προσετίθει, ὅποτε δὲ περιγένοιτο τῆς προσόδου, ἀπελάμβανεν. ἦν δὲ καὶ ἄλλως φιλόξενός τε καὶ μεγαλοπρεπῆς τὸν Θετταλικὸν τρόπον. οὗτος οὖν ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὴν Λακεδαιμόνα, εἶπε τοιάδε.

- 4 Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρόξενος ὑμῶν ὢν καὶ εὐερ- [4] γέτης ἐκ πάντων ὧν μεμνήμεθα προγόνων, ἀξιῶ, εἴαν τέ τι ἀπορῶ, πρὸς ὑμᾶς ἵεσθαι, εἴαν τέ τι χαλεπὸν ὑμῖν ἐν τῇ Θετταλίᾳ συνιστῆται, σημαίνειν. ἀκούετε μὲν οὖν εὖ οἶδ' ὅτι καὶ ὑμεῖς Ἰάσονος ὄνομα· ὁ γὰρ ἀνὴρ καὶ δύναμιν ἔχει μεγάλην καὶ ὀνομαστός ἐστιν. οὗτος δὲ σποιδᾶς ποιησάμενος συνεγέ-
5 νετό μοι, καὶ εἶπε τάδε. Ὅτι μὲν, ὦ Πολυδάμα, καὶ ἄκουσαν τὴν ὑμετέραν πόλιν δυναίμην ἂν παραστήσασθαι ἕξεστί σοι ἐκ τῶνδε λογίζεσθαι. ἐγὼ γὰρ, ἔφη, ἔχω μὲν Θετταλίας τὰς πλείστας καὶ μεγίστας πόλεις συμμάχους· κατεστρεψάμην δ' αὐτὰς ὑμῶν σὺν αὐταῖς τὰ ἐναντία ἐμοὶ στρατευομένων. καὶ μὴν οἶσθά γε ὅτι ξένους ἔχω μισθοφόρους εἰς ἕξακισχιλίους, οἷς, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐδεμία πόλις δύναται ἂν ῥαδίως μάχεσθαι. ἀριθμὸς μὲν γὰρ, ἔφη, καὶ ἄλλοθεν οὐκ ἂν ἐλάττων ἐξέλθοι· ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα τοὺς μὲν προεληλυθότας ἤδη ταῖς ἡλικίαις ἔχει, τοὺς δ' οὐπω ἀκμάζοντας· σωμασκούσί γε μὴν μάλα ὀλίγοι τινὲς ἐν ἐκάστη πόλει· παρ' ἐμοὶ

τῆς προσόδου *servarunt* B.H.I., om. *ceteri*.

φιλόξενός τε] φιλόξενος C.
τοιάδε] τάδε A. Ald., *corrigen*tibus H.I.

τρόπον] *Ut* Thessalus; Thessali enim tunc luxuria erant infames, in primis Pharsalii, teste Athenæo 12. p. 527. Ceterum de Pharsaliorum republica Aristoteles Politicorum 5, 6: Ἡ ἐν Φαρσάλῳ πολιτεία· ἐκεῖνοι γὰρ ὀλίγοι ὄντες πολλῶν κύριοί εἰσι διὰ τὸ χρῆσθαι σφίσιν αὐτοῖς καλῶς. SCHN.

4. ἐγὼ B.D.H.I.V. Ceteri ἐγὼ μὲν.

εὐεργέτης] Titulus est honoris, quem Athenienses peregrinis bene de se meritis tribuere solebant, cum ex plebiscito alicui προξενίαν, εὐεργεσίαν et similia darent. SCHN. V. annot. ad 1, 1, 26. De Vectig.

3, 11.

Θετταλία V. Ceteri Θεσσαλία.

συνιστῆται D.E.V. συνίστητον B. Ceteri ξυνιστῆται.

ὀνομαστός] ὀνομαστός B.

τάδε B.C.D.H.I.V. Ceteri τοιάδε, 5. Φάρσαλον post πόλιν *delevit* Schæferus.

παραστήσασθαι] παραστήσαισθαι B. γὰρ] B. pr. μὲν, ut videtur, μὲν γὰρ D., hic quidem omisso postea μὲν. Θετταλίας] Libri Θεσσαλίας.

ξένους deleri vult Morus, cum, qui stipendium acceperunt, exteri fuerint. Sed contra monuit et exemplis docuit allatis Kœppenus ξένους μισθοφόρους opponi sæpe Ἑλλήνας μισθοφόρους. SCHN. Similem H. Stephani errorem notavi ad Thes. v. Ξένος p. 1654 B.

ξένους ἔχω μισθοφόρους B.D.H.V. ἔχω ξένους μισθοφόρους F. Ceteri μισθοφόρους ἔχω (ἔχων A. Ald.) ξένους. ἄλλοθεν] Aliæ quidem civitates exercitum parem numero educere in bellum possunt. SCHN.

δὲ οὐδεὶς μισθοφορεῖ, ὅστις μὴ ἰκανός ἐστιν ἐμοὶ ἴσα πονεῖν. βαυτὸς δ' ἐστὶ, λέγειν γὰρ χρὴ πρὸς ὑμᾶς τάληθη, καὶ τὸ σῶμα μάλα εὖρωστος καὶ ἄλλως φιλόπονος. καὶ τοίνυν τῶν παρ' αὐτῷ πείραν λαμβάνει καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἡγεῖται γὰρ σὺν τοῖς ὅπλοις καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ὅταν ποι στρατεύηται. καὶ οὓς μὲν ἂν μαλακοὺς τῶν ξένων αἰσθάνηται, ἐκβάλλει, οὓς δ' ἂν ὀρᾷ φιλοπόνως καὶ φιλοκινδύνως ἔχοντας πρὸς τοὺς πολέμους, τιμᾷ τοὺς μὲν διμοιρίαις, τοὺς δὲ τριμοιρίαις, τοὺς δὲ καὶ τετραμοιρίαις, καὶ ἄλλοις δόροις, καὶ νόσων γε θεραπείαις καὶ περὶ ταφᾶς κόσμῳ ὥστε πάντες ἴσασιν οἱ παρ' ἐκείνῳ ξένοι ὅτι ἡ πολεμικὴ αὐτοῖς ἀρετὴ ἐντιμώτατόν τε βίον καὶ γ' ἀφθονώτατον παρέχεται. ἐπεδείκνυε δέ μοι εἰδότι ὅτι καὶ ὑπήκοοι ἤδη αὐτῷ εἶεν Μαρακοὶ καὶ Δόλοπες καὶ Ἀλκέτας ὁ ἐν τῇ Ἡπείρῳ ὑπαρχος ὥστε, ἔφη, τί ἂν ἐγὼ φοβούμενος οὐ ραδίως ἂν ὑμᾶς οἰοίμην καταστρέψεσθαι; τάχα οὖν ὑπολάβοι ἂν τις ἐμοῦ ἄπειρος, Τί οὖν μέλλεις καὶ οὐκ ἤδη στρα-

ἐμοὶ ἴσα πονεῖν B.D.F.H.V. Ceteri ἴσα πονεῖν ἐμοί.

εὖρωστος] εὖρωστος B.

6. χρὴ πρὸς ὑμᾶς B.D.F.V. Ceteri πρὸς ὑμᾶς χρὴ.

αὐτῷ Stephanus. Libri αὐτῷ.

ἡγεῖται γὰρ σὺν τοῖς ὅπλοις] Equidem hæc verba post illa: καὶ ὅταν ποι στρατεύηται, collocanda puto, ut sensum commodum efficiant. Ineptum enim est dici Jasonem cum armis in gymnasium præire suis, ibique eorum virtutem experiri. SCHN.

ποι V., ut ego olim scripseram ex conjectura. Ceteri πη.

ἐκβάλλει B., ut 7. μέλλεις pro μέλλεις.

7. ἤδη αὐτῷ εἶεν] αὐτῷ ἤδη εἶναι V.

Μαρακοὶ] Palmerius Exercit. p. 73. nomen sibi suspectum esse ait; nec quidquam de iis reperisse fatetur Morus. Igitur Kœppenus statim corruptum nomen conclamavit. Verum recte jam olim Fr. Portus, cujus annotationes aut secuti sunt omnes editores aut compilarunt taciti aut denique ignorarunt, admonuit esse intelligendos Maraces, quos Plinius 4, s. 3. cum Dolopibus, Ætolix populis, memorat. Ita sunt Dolopes, Heracleæ Trachiniæ vicini, cum Ænianiibus et Meliensibus nominati a Thucyd. 5, 51, qui eosdem Scyrum

olim incoluisse narrat 1, 98. Dolopia Pindo monti vicina est ibidem c. 102. Concilii Amphictygonum pars fuerunt Dolopes, postea extincti, auctore Pausania 10, 8. SCHN.

Ἀλκέτας] Non esse eum de quo supra 5, 4, 56, non erat quod Morus lectorem admoneret. Ille enim ibi Lacedæmonius appellatur. Est ergo hic Alcetas Molossorum rex, qui cum Jasone Athenas venit, ut Timotheo causam capitis dicenti succurreret, et de quo plura infra ad 6, 2, 10. Agi de hoc in Demosthenis loco adversus Timoth. p. 1157. recte annotavit Morus. Hunc eundem Syracusis exsulem apud Dionysium habet Diodorus 15, 13, quem Illyrii, adjuvante Dionysio, reducere in regnum conantur, Molossos contra adjuvantibus Lacedæmoniis, Olymp. 98, 4. Idem c. 36. sub Olympiade 101, 1. de Timotheo classis imperium gerente: Ἀλκέταν τὸν Μολοττῶν βασιλέα φίλον κατασκευάσας etc. Igitur tum in regnum restitutus fuit. SCHN. De Alceta Niebuhr. Schol. hist. vol. 2, part. 3, p. 170, de Epiro vol. 3, p. 253.

καταστρέψεσθαι] καταστρέψασθαι A.D. Ald., corrigente I.

τάχα οὖν] τάχα γοῦν E.

τείεις ἐπὶ τοὺς Φαρσαλίους; ὅτι νῆ Δία τῷ παντὶ κρείττον
 μοι δοκεῖ εἶναι ἐκόντας ὑμᾶς μᾶλλον ἢ ἄκοντας προσαγαγέ-
 σθαι. βιασθέντες μὲν γὰρ ὑμεῖς τ' ἂν βουλευοίσθε ὅ τι δύναι-
 σθε κακὸν ἐμοί, ἐγὼ τ' ἂν ὑμᾶς ὡς ἀσθeneστάτους βουλοίμην
 εἶναι· εἰ δὲ πεισθέντες μετ' ἐμοῦ γένοισθε, δῆλον ὅτι αὐξοίμεν
 8 ἂν ὅ τι δυνάμεθα ἀλλήλους. γιγνώσκω μὲν οὖν, ὦ Πολυδάμα,
 ὅτι ἡ σὴ πατρίς εἰς σέ ἀποβλέπει· ἐὰν δέ μοι φιλικῶς αὐτὴν
 ἔχειν παρασκευάσης, ὑπισχνουμαί σοι, ἔφη, ἐγὼ μέγιστόν σε
 τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι μετ' ἐμέ καταστήσειν. οἶων δὲ πραγμάτων
 τὰ δεύτερά σοι δίδωμι ἄκουε, καὶ μηδὲν πίστευέ μοι ὅ τι ἂν μὴ
 λογιζομένῳ σοι ἀληθὲς φαίνηται. οὐκοῦν τοῦτο μὲν εὐδῆλον
 ἡμῖν, ὅτι Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν ἐξ ὑμῶν ἡρτημέ-
 των πόλεων εὐπετῶς ἂν ἐγὼ ταγὸς Θετταλῶν ἀπάντων κατα-
 σταίην· ὡς γε μὴν, ὅταν ταγεύηται Θετταλία, εἰς ἑξακισχι-
 9 καθίστανται. ὦν ἐγὼ καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν
 ὀρῶν οἶμαι ἂν αὐτῶν εἰ καλῶς τις ἐπιμελοῖτο, οὐκ εἶναι ἕθνος
 ὀποῖφ ἂν ἀξιώσαιεν ὑπήκοοι εἶναι Θετταλοί. πλατυτάτης γε
 μὴν γῆς οὕσης Θετταλίας, πάντα τὰ κύκλῳ ἔθνη ὑπήκοα μὲν
 ἐστίν, ὅταν ταγὸς ἐνθάδε καταστή· σχεδὸν δὲ πάντες οἱ ταύτη
 ἀκοντισταὶ εἰσιν· ὥστε καὶ πελταστικῷ εἰκὸς ὑπερέχειν τὴν
 10 ἡμετέραν δύναμιν. καὶ μὴν Βοιωτοὶ γε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες
 ὅσοι Λακεδαιμονίοις πολεμοῦντες ὑπάρχουσί μοι σύμμαχοι·

κρείττον] κρείττων B.
 δοκεῖ εἶναι] δοκεῖ A. Ald., corrigentibus H. I.

μὲν γὰρ] γὰρ F.
 ὑμεῖς τ'] ὑμεῖς Ald., corrigentibus H. I.

βουλευοίσθε D. V. βουλεύεσθαι B.
 Ceteri βουλεύησθε.
 δύναισθε Castalio. Libri δύνασθε.
 ἀσθενεστάτους] ἀληθεστάτους A.
 Ald., corrigente H.

γένουσα] γένησθε E.
 8. πραγμάτων B. D. E. F. H. I. V.
 प्राग्लων, correctus in hoc, C. Ceteri πραγμάτων ἐγώ.
 ἄκουε B. C. D. E. H. I. Ceteri ἄκου-
 σον.

ταγὸς] ὁ ἄρχων, ἡγεμὼν, margo C.
 ὡς γε μὴν] οὕτως γε μὴν Leonclavius.
 Fortasse exciderunt verba aliquot, veluti φανερόν ἡμῖν ἐστι. SCHN.

9. γῆς om. A. Ald., corrigentibus H. I.

ἡμετέραν C. V. ἢ. D. Ceteri ὑμετέραν.
 10. οἱ ἄλλοι] ἄλλοι V.

πολεμοῦντες B. C. D. E. F. H. I. V. Ceteri πολεμοῦσι. De re eq. 11, 12: Πάντες ὅσοι συμπαραπέμπονοι. Dexippus p. 12, 7. ed. Niebuhr.: Παρέστησαντο (scr. Παρέστησαν) δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει ὅσοι ἀρχάς τινας ἐπιτετραμμένοι, σύμμαπαντες ἐφ' ἵππων. Conf. etiam annot. ad c. 2, 30.

ὑπάρχουσί μοι σύμμαχοι] Narrat Plutarchus de Genio Socratis p. 583 F. ante Cadmeam receptam aliquando (ergo ante Olympiadis 101, 1.) Jasonem Epaminondæ pecuniam donasse: Ἰάσονι τῷ Θετταλῷ ταγῷ πέμψαντι δεῦρο πολὺ χρυσίον ἑναγχος πρὸς ἡμᾶς καὶ δεομένῳ λαβεῖν ἀγροικότερος ἐφάνην ἀποκρινόμενος, ἀδίκων χειρῶν αὐτὸν

καὶ ἀκολουθεῖν τοῖν ἀξιούσιν ἐμοί, ἂν μόνον ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερῶ αὐτούς. καὶ Ἀθηναῖοι δὲ εὖ οἶδ' ὅτι πάντα ποιήσαιεν ἂν ὥστε σύμμαχοι ἡμῖν γενέσθαι· ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἂν μοι δοκῶ πρὸς αὐτούς φιλίαν ποιήσασθαι. νομίζω γὰρ ἔτι ῥᾶον τὴν κατὰ θάλατταν ἢ τὴν κατὰ γῆν ἀρχὴν παραλαβεῖν
 I I ἂν. εἰ δὲ εἰκότα λογίζομαι, σκόπει, ἔφη, καὶ ταῦτα. ἔχοντες μὲν γε Μακεδονίαν, ἔνθεν καὶ Ἀθηναῖοι τὰ ξύλα ἄγονται, πολὺ δὴπου πλέονας ἐκείνων ἱκανοὶ ἐσόμεθα ναῦς ποιήσασθαι. ἀνδρῶν γε μὴν ταύτας πληροῦν πότερον Ἀθηναίους ἢ ἡμᾶς εἰκὸς μᾶλλον δύνασθαι, τοσοῦτους καὶ τοιούτους ἔχοντας πένεστας; τοὺς γε μὴν ναύτας τρέφειν πότερον ἡμᾶς ἱκανωτέρους εἰκὸς εἶναι τοὺς δι' ἀφθονίαν καὶ ἄλλοσε σίτον ἐκπέμποντας ἢ Ἀθηναίους τοὺς μὴδ' αὐτοῖς ἱκανὸν ἔχοντας, ἂν μὴ πρίωνται;
 12 καὶ χρήμασί γε εἰκὸς δὴπου ἡμᾶς ἀφθονωτέροις χρῆσθαι μὴ εἰς νησύδρια ἀποβλέποντας, ἀλλ' ἡπειρωτικὰ ἔθνη καρπουμένων. πάντα γὰρ δὴπου τὰ κύκλω φόρον φέρει, ὅταν ταγεύηται τὰ κατὰ Θετταλίαν. οἶσθα δὲ δὴπου ὅτι καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν οὐ νήσους ἀλλ' ἡπειρον καρπούμενος πλουσιώτατος ἀνθρώπων ἐστίν· ὃν ἐγὼ ὑπήκοον ποιήσασθαι ἔτι εὐκατεργα-

κατάρχειν, ὅτι μοναρχίας ὧν ἐραστὴς ἀνδρα δημότην ἐλευθερίας καὶ αὐτονομου πόλεως ἐπεῖρα διὰ χρημάτων. Loquitur ibi Epaminondas. Idem in Apophthegm. p. 193 B: Ἰάσονος συμμάχου μὲν εἰς Θήβας παραγενομένου, δισχιλίους δὲ χρυσοῦς τῷ Ἐπαμεινώνδα πέμψαντος. SCHN.

ποιήσασθαι] ποιήσεσθαι H.

ἔτι ῥᾶον] ὅτι ῥᾶον D.V.

θάλατταν] θάλασσαν B.D.

II. εἰ δὲ εἰκότα λογίζομαι, σκόπει καὶ ταῦτα] Conf. annot. ad 2, 3, 27.

Ἀθηναῖοι τὰ ξύλα] Exemplum habet Demosthenis oratio contra Timotheum, ubi p. 1194. ligna Timotheo ab Amynta Macedoniae rege donata memorat. Andocides de re ditu p. 81. et tempore 400 tyrannorum: Εἰσήγαγον εἰς στρατιάν ὑμῶν οὖσαν ἐν Σάμφω κωπέας—ὄντος μοι Ἀρχελάου ξένου καὶ διδόντος γενέσθαι καὶ ἐξάγεσθαι, ὅποσα ἐβουλόμην. ubi corrigo τεμέσθαι [τέμνεσθαι Dobr.] καὶ ἐξάγεσθαι, nempe ξύλα. De eadem re dictum ad Theophrasti Characterem περὶ ἀλαζονείας. SCHN.

καὶ τοιούτους om. A. Ald., corri-

gentibus H.I.

εἰκὸς εἶναι Schæferus. Libri εἰκὸς ἐστι.

ἄλλοσε] ἄλλους V.

12. εἰκὸς δὴπου B.D.F.V. Ceteri δὴπου εἰκὸς.

νησύδρια] νησιδρια A.C. "Ex tributariarum insularum re ditibus sum-

tuum publicorum maximam partem desumtam fuisse patet etiam ex Xenophontis libro de Reditibus Atheniensium [et Thucydidis locis multis. MORUS.] Vide Valckenar. ad Herodot. 3, 122."

ἀποβλέποντας] Verbum graphicum desiderium et vultum famelici alienam mensam circumspicientis et adfectantis significat, qui describitur Anabas.

7, 3, 33. sic: Εἰς τὴν ἐκείνου τράπεζαν ἀποβλέπων, ὥσπερ κύων. SCHN.

φόρον] φόρον C. Conf. Boeckh. Oecon. Athen. vol. 1, p. 552, b, ed. alt.

τὰ κατὰ Θετταλίαν] Θετταλία et in marg. γρ. τὰ κατὰ Θετταλίαν V.

ὃν ἐγὼ ὑπήκοον] Recte Morus annotavit etiam locum Isocratis ad Philip-

pum p. 106 C, ubi de magnitudine

- στώτερον ἡγοῦμαι εἶναι ἢ τὴν Ἑλλάδα. οἶδα γὰρ πάντας τοὺς ἐκεῖ ἀνθρώπους πλὴν ἐνὸς μᾶλλον δουλείαν ἢ ἀλκὴν μεμελετηκότας, οἶδα δὲ ὑφ' οἷας δυνάμεως καὶ τῆς μετὰ Κίρου ἀναβάσεως
- 13 καὶ τῆς μετ' Ἀγησιλάου εἰς πᾶν ἀφίκετο βασιλεύς. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ ἐγὼ ἀπεκρινάμην ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἀξιόσκεπτα λέγει, τὸ δὲ Λακεδαιμονίους ὄντας φίλους ἀποστήναι πρὸς τοὺς ἐναντίους, μηδὲν ἔχοντας ἐγκαλεῖν, τοῦτ', ἔφην, ἀπορὸν μοι δοκεῖ εἶναι· ὁ δ' ἐπαινέσας με καὶ εἰπὼν ὅτι μᾶλλον ἐκτέον μου εἶη, ὅτι τοιοῦτος εἶην, ἀφῆκέ μοι ἐλθόντι πρὸς ὑμᾶς λέγειν τάληθῆ, ὅτι διανοοῖτο στρατεύειν ἐπὶ Φαρσαλίους, εἰ μὴ πεισοίμεθα. αἰτεῖν οὖν ἐκέλευε βοήθειαν παρ' ὑμῶν. καὶ ἐὰν μὲν σοι, ἔφη, διδῶσιν ὥστε σε πείθειν ἰκανὴν πέμπειν συμμαχίαν ὡς ἐμοὶ πολεμεῖν, ἄγ', ἔφη, καὶ τούτῳ χρώμεθα ὅ τι ἂν ἀποβαίῃ ἐκ τοῦ πολέμου· ἂν δέ σοι μὴ δοκῶσιν ἰκανῶς βοηθεῖν, οὐκ ἤδη ἀνεγκλητος ἂν δικαίως εἶης ἐν τῇ πατρίδι, ἢ σε
- 14 τιμᾶ, καὶ σοὶ πράττοις τὰ κράτιστα; περὶ τούτων δὲ ἐγὼ ἤκω πρὸς ὑμᾶς καὶ λέγω πάντα ὅσα ἐκεῖ αὐτός τε ὀρῶ καὶ ἐκείνου ἀκήκοα. καὶ νομίζω οὕτως ἔχειν, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς εἰ μὲν πέμψετε ἐκείσε δύναμιν μὴ ἐμοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις Θετταλοῖς ἰκανὴν δοκοῦσαν εἶναι πρὸς Ἰάσονα πολεμεῖν, ἀποστήσονται αὐτοῦ αἱ πόλεις· πᾶσαι γὰρ φοβοῦνται ὅποι ποτὲ προβήσεται ἡ τοῦ ἀνδρὸς δύναμις· εἰ δὲ νεοδαμῶδεις καὶ
- 15 ἄνδρα ἰδιώτην οἴεσθε ἀρκέσειν, συμβουλεύω ἡσυχίαν ἔχειν. εὐ

animi in Jasone hæc ponit: Ὁ Ἰάσων ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, ὡς εἰς τὴν ἡπειρὸν διαβησόμενος καὶ βασιλεῖ πολεμήσων. SCHN.

εἶναι om. C.

εἰς πᾶν] in summum periculum, quod alibi ita: ἐν παντὶ εἶναι. SCHN.

13. ἔχοντας] ἔχοντα V.

ἐκτέον μου B. Ceteri ἐατέον μοι, nisi quod C. ἐμοὶ habere neque ἐατέον satis clare exhibere dicit Gallius.

ἐλθόντι B.C.D.E.F.H.I.V. ἐλθόντ cum duobus punctis a significantibus A. Ceteri ἐλθόντα. Malis etiam ἐφῆκε. πεισοίμεθα] πειθοίμεθα, super θ scripto σ, D. πεισοίμεθα B.

διδῶσιν] θεοὶ δῶσιν Dobræus.

ὥστε σε B.C.D.E.I. Ceteri ὥστε.

ἀποβαίῃ B.F.H.V. Ceteri ἀποβαίνοι. ἂν B.C.D.E.F.H.I. Ceteri ἂν.

καὶ σὺ πράττεις τὰ κράτιστα] Stephanus legebat καὶ ἐν ἡ σὺ. Tota hæc

sectio hiulca mihi videtur esse et vitiosa. SCHN. Thuc. 7, 29: Διασκαλεῖω παῖδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι καὶ ἄρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες. Oraculum apud Herodot. 1, 47: Ἦι χαλκὸς μὲν ὑπέστρωται, χαλκὸν δ' ἐπίεσται. Sed hic quum πράττοις præbeant B.D.F., scripsi καὶ σοὶ πράττοις τὰ κράτιστα.

14. νομίζω] νομίζων A.C. Ald., corrigentibus H.I.

πέμψετε B.D.E.F.I.H.V. Ceteri πέμψοιτε.

ἐκείσε] ἐκεῖ V.

δοκοῦσαν Stephanus. Fr. Portus οἶαν μὴ ἐμοὶ μόνον—δοκεῖν. Libri δοκεῖν.

Ἰάσονα] Ἰάσωνα sæpius C.

ἀποστήσονται] ἀποστήσαντο V.

ἰδιώτην] ducem unum de multis. SCHN. Non regem. Conf. 3, 4, 7.

οἴεσθε] οἴεσθαι B.

γὰρ ἴστε ὅτι πρὸς τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ πόλεμος, καὶ πρὸς ἄνδρα ὃς φρόνιμος μὲν οὕτω στρατηγὸς ἔστιν ὡς ὅσα τε λανθάνειν καὶ ὅσα φθάνειν καὶ ὅσα βιάζεσθαι ἐπιχειρεῖ οὐ μάλα ἀφαιμαρτάνει. ἱκανὸς γὰρ ἔστι καὶ νυκτὶ ὅσαπερ ἡμέρα χρῆσθαι, καὶ ὅταν σπείδῃ, ἄριστον καὶ δεῖπνον ποιησάμενος ἅμα πονεῖσθαι. οἶεται δὲ καὶ ἀναπαύεσθαι χρῆναι, ὅταν ἀφίκηται ἐνθ' ἂν ὀρμημένος ἢ καὶ διαπράξῃται ἃ δεῖ· καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ δὲ ταῦτα εἴθικεν. ἐπίσταται δὲ καὶ ὅταν ἐπιπονήσαντες ἀγαθὸν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶται, ἐκπλήσαι τὰς γνώμας αὐτῶν· ὥστε καὶ τοῦτο μεμαθήκασιν πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἐκ τῶν πόνων 16 καὶ τὰ μαλακὰ γίγνεται. καὶ μὴν ἐγκρατέστατός γ' ἔστιν ὧν ἐγὼ οἶδα τῶν περὶ τὸ σῶμα ἡδονῶν· ὥστε οὐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχυλίαν ἔχει τὸ μὴ πράττειν αἰεὶ τὸ δεόμενον. ὑμεῖς οὖν σκεψάμενοι εἶπατε πρὸς ἐμὲ, ὥσπερ ὑμῖν προσήκει, ὅποια δυνήσεσθέ τε καὶ μέλλετε ποιήσειν.

17 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τότε μὲν ἀνεβά- [5] λοντο τὴν ἀπόκρισιν· τῇ δ' ὑστεραία καὶ τῇ τρίτῃ λογισάμενοι τὰς τ' ἕξω μόρας ὅσαι αὐτοῖς εἶεν καὶ τὰς περὶ Λακεδαίμονα πρὸς τὰς ἕξω τῶν Ἀθηναίων τριῆρεις καὶ τὸν πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον, ἀπεκρίναντο ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν δύναιντο ἱκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι ἐπικουρίαν, ἀλλ' ἀπιόντα συντίθεσθαι αὐτὸν

15. ὅτι om. B.
 ἔσται ῥώμην] ῥώμην ἔσται V.
 οὕτω] οὕτως B.
 ἐπιχειρεῖ] ἐπιχωρεῖ V.
 ἀφαιμαρτάνει B.C.D.E.F.H.V. Ceteri ἀφαιμαρτάνειν. "Conf. Cyrop. 3, 1, 19." SCHN.

νυκτὶ Stephanus. Libri νυκτός.
 ὅσαπερ] Libri ἄπερ. Cyrop. 1, 5, 12 : Νυκτὶ μὲν δήπου ὅσαπερ οἱ ἄλλοι ἡμέρα δύναισθ' ἂν χρῆσθαι. Agesil. 6, 6 : Νυκτὶ μὲν ὅσαπερ ἡμέρα ἐχρήτο, ἡμέρα δὲ ὅσαπερ νυκτὶ.

πονείσθαι] ποιείσθαι B.D.H.I.
 ὀρμημένος B.D.E. Cet. ὀρμώμενος.
 μεθ' αὐτοῦ B. Ceteri μετ' αὐτοῦ.
 ταῦτα ed. Mori, tacente V.
 ἐπιπονήσαντες] Reipubl. Lacedæm.

2, 5 : Νομίζων τοὺς οὕτω παιδευομένους μάλλον μὲν ἂν δύνασθαι, εἰ δεήσειεν, ἀσιτήσαντας ἐπιπονήσαι. Conf. Cyrop. 5, 5, 17. SCHN.

ἐκπλήσαι] Brodæus emendabat ἐμπλήσαι. Sic in Anabasi 1, 7, 7 : Ὅδε ἐμπιπλάς ἀπάντων τὴν γνώμην ἀπέπεμπε.

Demosth. contra Midiam p. 543 : Καὶ τὴν ἀναιδῆ γνώμην ἐπέπλησεν αὐτοῦ. Vulgatum defendit Lobeck. ad Phrynichum p. 96. SCHN.

τὰ μαλακὰ] In dicto Epicharmi Comment. 2, 1, 20 : Μὴ τὰ μαλακὰ μῶσο, μὴ τὰ σκλήρ' ἕχης. SCHN.

16. διὰ ταῦτα] Dubito an διὰ ταύτας scripserit Xenoph. SCHN. Non opus.

τὸ μὴ πράττειν] τὸ μὴ εἰς τὸ πράττειν B.C.D.E.V., et omisso altero τὸ, F. De I., ut opinor, Valckenarius : "Paullo aliter MS. dubito." Ceteri εἰς τὸ μὴ πράττειν. Delevi εἰς τό. "Alia structura est Comment. 1, 3, 11. Cyrop. 8, 1, 13, 7, 12., ubi vide adscripta." SCHN.

δεόμενον B.D.H.V. Ceteri δέον.

οὖν] μὲν οὖν H.
 εἶπατε] εἶπε τα E.

17. ἀνεβάλλοντο V. Cet. ἀνεβάλλοντο. καὶ τῇ τρίτῃ] καὶ τρίτῃ B.

τὰς ἕξω] τὰς ἐξήκοντα (5, 4, 63) Plugers.

αὐτῷ] ἑαυτῷ F.

ἐκέλευον ὅπῃ δύναιτο ἄριστα τὰ τε ἑαυτοῦ καὶ τὰ τῆς πόλεως.
 18 κἀκείνος μέντοι ἐπαινέσας τὴν ἀπλότητα τῆς πόλεως ἀπῆλθε. [6]
 καὶ τὴν μὲν ἀκρόπολιν τῶν Φαρσαλίων ἐδεῖτο τοῦ Ἰάσονος μὴ
 ἀναγκάσαι αὐτὸν παραδοῦναι, ὅπως τοῖς παρακαταθεμένοις
 διασώζῃ· τοὺς δὲ αὐτοῦ παῖδας ἔδωκεν ὁμήρους, ὑποσχόμενος
 αὐτῷ τὴν τε πόλιν πείσας ἐκοῦσαν σύμμαχον ποιήσειν καὶ ταγὸν
 συγκαταστήσειν αὐτόν. ὡς δὲ τὰ πιστὰ ἔδοσαν ἀλλήλοις,
 εὐθὺς μὲν οἱ Φαρσάλιοι εἰρήνην ἤγον, ταχὺ δὲ ὁ Ἰάσων ὁμολο-
 19 γουμένως ταγὸς τῶν Θετταλῶν καθιστῆκει. ἐπεὶ γε μὴν [7]
 ἐτάγηνσε, διέταξεν ἰππικόν τε ὅσον ἐκάστη πόλις δυνατὴ ἦν
 παρέχειν καὶ ὀπλιτικόν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἰππεῖς μὲν σὺν τοῖς
 συμμάχοις πλείους ἢ ὀκτακισχίλιοι, ὀπλίται δὲ ἐλογίσθησαν
 οὐκ ἐλάττους δισμυρίων, πελταστικόν γε μὴν ἰκανὸν πρὸς πάντας
 ἀνθρώπους ἀντιταχθῆναι· ἔργον γὰρ ἐκείνων γε καὶ τὰς πόλεις
 ἀριθμῆσαι. προεῖπε δὲ τοῖς περιοίκοις πᾶσι καὶ τὸν φόρον
 ὥσπερ ἐπὶ Σκόπα τεταγμένος ἦν φέρειν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως
 ἐπεραίνετο· ἐγὼ δὲ πάλιν ἐπᾶναιμι, ὅθεν εἰς τὰς περὶ Ἰάσονος
 πράξεις ἐξέβην.

ΚΕΦ. Β.

Οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι συνελέγοντο εἰς
 τοὺς Φωκέας, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀναχωρήσαντες εἰς τὴν αὐτῶν A.C.
374.

18. ἐδέετο] Cum Weiskio Atticam formam ἐδεῖτο restitui. Conf. Lobeck. ad Phrynichum p. 220 seqq. SCHN. Schäferi aliorumque iudicium talia apud Atticos defendentium notavi etiam ad Thes. Stephani v. Δέω p. 1038 A.B.

αὐτοῦ D. manu secunda, αὐτοῦ B. Ceteri ἑαυτοῦ.

πίσας ἐκοῦσαν] Recte defendit Kærpenus allato loco Anab. 5, 1, 14: Τὰς δὲ πόλεις ἐκούσας ἔπεισε ποιεῖν τὰς δόους. Comment. 2, 1, 13, de vi adhibet: Ἔως ἂν πείσωσιν ἐλέσθαι δουλεύειν ἀπὸ τοῦ πολεμεῖν τοῖς κρείττοσι. SCHN.

ἔδοσαν C.
 ὁμολογουμένως] ὁμολογουμένων C.
 Θετταλῶν C. Ceteri Θεσσαλῶν.
 καθιστήκει] καθιστήκη E.

19. δὲ B.D.V. Ceteri δὲ καὶ.
 πᾶσι καὶ B.D.F.I. Ceteri πᾶσι.
 ὥσπερ] Margo Leonclav. ὅσπερ.
 Σκόπα] Scopam Thessalum, a Si-

monide victorem laudatum, norunt omnes. Nec Jason fuit a litteris alienus. Habuit enim secum Gorgiam Leontinum, Pausania teste 6, 17, 9 Ibi senem Gorgiam juvenis Isocrates audiisse dicitur a Cicerone in Oratore c. 52. Ad Jasonis liberos exstat epistola Isocratis invitati, ut illuc veniret eosque erudiret. De Scopā copiosius dictum ad Aristotelis Politic. 5, 5, 7. et in Addendis. SCHN.

τὰς περὶ Ἰάσονος πράξεις] Thuc. 2, 6: Τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἠγγέλθη εὐθὺς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα· 6, 88: Ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντικῶν πράξιν. Diodor. 5, 35: Εἴρηται ἡμῖν καὶ ἐν ταῖς περὶ Ἡρακλέους πράξεσι τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ὄρη. Apud quem 19, 35, genitivum cum accusativo conjungunt libri.

Ἰάσονος] Ἰάσωνος B.
 1. Φωκέας] Continuat narrationem inceptam 6, 1, 1. SCHN.
 αὐτῶν] ἐαυτῶν C. αὐτῶν B.D.E.

ἐφύλαττον τὰς εἰσβολάς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἀξανομένους μὲν ὀρώ-
 ντες διὰ σφᾶς τοὺς Θηβαίους, χρήματά τε οὐ συμβαλλομένους εἰς
 τὸ ναυτικόν, αὐτοὶ δὲ ἀποκναιόμενοι καὶ χρημάτων εἰσφοραῖς καὶ
 ληστείαις ἐξ Αἰγίνης καὶ φυλακαῖς τῆς χώρας, ἐπεθύμησαν παύ-
 σασθαι τοῦ πολέμου, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα
 εἰρήνην ἐποίησαντο.

- 2 Εὐθύς δ' ἐκείθεν δύο τῶν πρέσβων πλεύσαντες κατὰ δόγμα [2]
 τῆς πόλεως εἶπον τῷ Τιμοθέῳ ἀποπλεῖν οἴκαδε ὡς εἰρήνης
 οὔσης· ὁ δ' ἅμα ἀποπλέων τοὺς τῶν Ζακυνθίων φυγάδας ἀπε-
 3 βίβασεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ ἐκ τῆς πόλεως Ζα-
 κύνθιοι πέμψαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμόνιους ἔλεγον οἷα πε-
 373·
 πονθότες εἶεν ὑπὸ τοῦ Τιμοθέου, εὐθύς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀδικεῖν
 τε ἡγοῦντο τοὺς Ἀθηναίους καὶ ναυτικόν πάλιν κατεσκεύαζον

ἐφύλαττον] Libri ἐφύλασσαν.

χρήματά τε] χρήματά (sic) B.

συμβαλλομένους] συλλαμβανομένους
 A.C. Ald., corrigente I. “Quid sit,
 intelliges ex iis quæ supra ad 5, 4, 34
 disputavi. Huc respexit Aristides
 Orat. Leuctrica vol. 2. p. 98: Πόσα
 χρήματα καταβαλόντες ὑμῖν (Ἀθηναῖοις)
 Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν εὔροντο; εὐ-
 φήμει, φαίητ' ἂν, ἡμῖν Θηβαῖοι; πόθεν;
 ἢ τί; τίνες δ' ἕτεροι;” SCHN.

ληστείας ἐξ Αἰγίνης] Vide supra 5,
 1, 1. SCHN.

εἰρήνην ἐποίησαντο] De hac Diodorus
 15, 38: Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ καὶ
 Ἀθηναῖοι διὰ παντός περὶ τῆς ἡγεμονίας
 διαφιλοτιμούμενοι παρεχώρουσαν ἀλλή-
 λους, οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ κατὰ θάλατ-
 ταν ἀρχῆς ἄξιοι κρινόμενοι. ubi compa-
 ravit Wesseling. locum Nepotis in
 Timotheo c. 2. Quo facto Lacedæmonii
 de diutina contentione destiterunt, et
 sua sponte Atheniensibus imperii ma-
 ritimi principatum concesserunt, pa-
 cemque his conditionibus constituerunt,
 ut Athenienses maris duces essent.
 Addit de ara pacis publice tum statuta,
 quam in antierius tempus alii conferunt.
 Refert utrumque locum Wesseling. ad
 Olympiadis 101. annum 2. SCHN.

ἐποίησαντο] ἐποίησαντο pr. B.

2. δ' ἅμα B.C. δὲ ἅμα F. δ' ἅμ' E.V.
 Ceteri δ' ἅμ'.

Ζακυνθίων φυγάδας] Exsules intel-
 ligit, qui a civibus, faventibus rebus
 Lacedæmoniorum et summa rerum
 potitis, ejecti erant, sed recepti a Ti-

motheo et expositi in insula, loco
 munito juxta mare occupato, excu-
 sionibus inde vexabant incolas urbis.
 Cives cum auxilium a Lacedæmoniiis
 peterent, exsules vero etiam hi legatos
 Athenas mitterent, Lacedæmonii, ubi
 Athenienses exsulum partibus faventes
 viderunt, naves 25 duce Aristocrate
 auxilio miserunt Zacynthiis. Ita rem
 hanc sistit Diodorus 15, 45. Idem
 ibidem narrat Lacedæmonios, cum a
 parte civium Corcyræorum, ipsis fa-
 vente, in subsidium vocati essent, mi-
 sisse auxilio naves 22, præfecto Alcida,
 simulante naves se istas in Siciliam
 ducere: Athenienses contra Zacynthiis
 ducem dedisse Ctesiclem, Corcyræis
 vero illis, qui ab ipsorum partibus
 stabant, subsidia navalia comparasse
 interim. c. 46. Deinde c. 47. tradit
 Lacedæmonios Mnasippum ducem
 (στρατηγόν) misisse in insulam Cor-
 cyram cum triremibus 65 et militibus
 1500, qui exsules navibus receptos in
 patrium solum restituit. Hinc apparet
 priora subsidia Lacedæmoniorum,
 duce Aristocrate et Alcida missa Za-
 cynthiis et Corcyræis, omisisse Xeno-
 phontem brevitate causa. SCHN.

ἀπεβίβασεν] ἀπεβίβασεν V.

3. πόλεως B.D.F.I. Ceteri χώρας.
 κατεσκεύαζον B.C.D.F. ατεσκεύαζον
 E. Ceteri παρεσκεύαζον. “Ceterum
 hæc ad ver anni Xenophontei 38 per-
 tinere monuit Manso Spartæ vol. 3,
 part. 2, p. 211.” SCHN.

καὶ συνετάττοντο εἰς ἐξήκοντα ναῦς ἀπ' αὐτῆς τε τῆς Λακεδαί-
 μονος καὶ Κορίνθου καὶ Λευκάδος καὶ Ἀμβρακίας καὶ Ἡλίδος
 καὶ Ζακύνθου καὶ Ἀχαΐας καὶ Ἐπιδαύρου καὶ Τροιζήνος καὶ
 4 Ἐρμιόνης καὶ Ἀλιέων. ἐπιστήσαντες δὲ ναύαρχον Μνάσιππον [3]
 ἐκέλευον τῶν τε ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἐκείνην τὴν θά-
 λατταν καὶ στρατεῦειν ἐπὶ Κέρκυραν. ἔπεμψαν δὲ καὶ πρὸς
 Διονύσιον διδάσκοντες ὡς καὶ ἐκείνῳ χρήσιμον εἴη τὴν Κέρκυραν
 5 μὴ ὑπ' Ἀθηναίοις εἶναι. καὶ ὁ μὲν δὴ Μνάσιππος, ἐπεὶ συνε-
 λέγη αὐτῷ τὸ ναυτικόν, ἔπλευσεν εἰς τὴν Κέρκυραν· εἶχε δὲ καὶ
 μισθοφόρους σὺν τοῖς ἐκ Λακεδαίμονος μετ' αὐτοῦ στρατεuo-
 6 μένοις οὐκ ἐλάττους χιλίων καὶ πεντακοσίων. ἐπεὶ δὲ ἀπέβη, [4]
 ἐκράτει τε τῆς γῆς καὶ ἐδήου ἐξεργασμένην μὲν παγκάλως καὶ
 πεφυτευμένην τὴν χώραν, μεγαλοπρεπεῖς δὲ οἰκῆσεις καὶ οἰνῶνας
 κατεσκευασμένους ἐπὶ τῶν ἀγρῶν· ὥστ' ἔφασαν τοὺς στρατιώ-
 τας εἰς τοῦτο τρυφῆς ἐλθεῖν ὥστ' οὐκ ἐθέλειν πίνειν, εἰ μὴ ἀν-
 θοσμίας εἴη. καὶ ἀνδράποδα δὲ καὶ βοσκήματα πάμπολλα
 7 ἠλίσκετο ἐκ τῶν ἀγρῶν. ἔπειτα δὲ κατεστρατοπεδεύσατο τῷ [5]
 μὲν πεζῷ ἐπὶ λόφῳ ἀπέχοντι τῆς πόλεως ὡς πέντε στάδια, πρὸ
 τῆς χώρας ὄντι, ὅπως ἀποτέμνοιτο ἐντεῦθεν, εἴ τις ἐπὶ τὴν χῶ-
 ραν τῶν Κερκυραίων ἐξίῃ· τὸ δὲ ναυτικόν εἰς τὰπὶ θάτερα τῆς

συνετάττοντο] Conf. ad 3, 3, 7. et 5, 2, 20. SCHN.

Ἀμβρακίας] Ἀμβρακίδας V.

Ἐρμιόνης vel Ἐρμιόνης B.C.D.E.F. Ceteri Ἐρμιόνης. "Illud equidem probavi, quoniam forma antiquior nominis esse videtur. Conf. Kuhn. ad Pausaniam 2, 34 extr. p. 193." SCHN.

Ἀλιέων] Thucydides etiam 2, 56. vicinas nominat terras, Troezeniam, Hermioniam καὶ τὴν Ἀλιίδα. Maritimum esse oppidulum Peloponnesi antesinum Argolicum contra Seriphon et Melon insulas situm, ex Strabone 8. p. 373. Stephano Byzant. et Diodoro 11, 78. et nomen a piscatorum ibi habitantium numero accepisse, docet Morus. Conf. supra 4, 2, 16. SCHN.

4. Κέρκυραν] Schol. Demosth. ad p. 598, 2: Ὁ γενόμενος περὶ Κέρκυραν (πόλεμος), οὐ καὶ μένηται Ξενοφῶν ἐν τῇ ζ' (sic) τῶν Ἑλληνικῶν.

5. τὸ ναυτικόν B.C.D.E.I.V. Ceteri τὸ στρατεῦμα τὸ ναυτικόν. "Omnes scilicet copiae navibus impositae hic

simul nominantur; deinde §. 7. pedestres copiae, τὸ πεζόν, et nauticae, τὸ ναυτικόν, distinguuntur." SCHN.

στρατευομένους] στρατευομένους C. Ald., corrigente I. "In numero militum plane consentit Diodorus." SCHN.

6. οἰνῶνας] Cellas vinarias interpretatur ex h. l. Pollux 6, 15; 9, 49, monente Moro. Huc pertinere videntur ἀμφορεῖς Κερκυραῖκοι, quos in emporio Liburnico Mentorum venditos fuisse narrat auctor Mirabil. Narrat. cap. 111, p. 225. ed. Beckm. Inde Hesychius: Κερκυραῖοι ἀμφορεῖς, τὰ Ἀδριανὰ κεράμια. SCHN.

ἔχουσαν post κατεσκευασμένους om. B.C.D.E.I.V.

ἀγρῶν] ἀνδρῶν F.

7. τῷ μὲν B. Ceteri τῷ. λόφῳ] Diodorus ait: Ἐνίκησε δὲ καὶ πεζῇ τοὺς ἐν τῇ γῇ λόφον τινα κατεληγμένους. SCHN.

ὄντι] ὄντος B.

τῶν Κερκυραίων] Κερκυραίων V. ἐξίῃ B.C.D.E.F.I. Ceteri ἐσίῃ.

πόλεως κατεστρατοπέδευσεν, ἔνθεν ᾤετ' ἂν τὰ προσπλέοντα
καὶ προαισθάνεσθαι καὶ διακωλύειν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐπὶ τῷ
8 λιμένι, ὁπότε μὴ χειμῶν κωλύοι, ἐφώρμει. ἐπολιόρκει μὲν δὴ [6]
οὕτω τὴν πόλιν. ἐπεὶ δὲ οἱ Κερκυραῖοι ἐκ μὲν τῆς γῆς οὐδὲν
ἐλάμβανον διὰ τὸ κρατεῖσθαι κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν δὲ
οὐδὲν εἰσήγετο αὐτοῖς διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ
9 ᾗσαν· καὶ πέμποντες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν τε ἐδέοντο
καὶ ἐδίδασκον ὡς μέγα μὲν ἀγαθὸν ἀποβάλοισιν ἂν, εἰ Κερκύρας
στερηθεῖεν, τοῖς δὲ πολεμίοις μεγάλην ἂν ἰσχὺν προσβάλοισιν·
ἐξ οὐδεμιᾶς γὰρ πόλεως πλήν γε Ἀθηνῶν οὔτε ναῦς οὔτε χρή-
ματα πλείονα ἂν γενέσθαι. ἔτι δὲ κείσθαι τὴν Κέρκυραν ἐν
καλῷ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τῶν πόλεων αἰ ἐπὶ
τοῦτον καθήκουσιν, ἐν καλῷ δὲ τοῦ τὴν Λακωνικὴν χώραν
βλάπτειν, ἐν καλλίστῳ δὲ τῆς τε ἀντιπέραν Ἠπείρου καὶ τοῦ
10 εἰς Πελοπόννησον ἀπὸ Σικελίας παράπλου. ἀκούσαντες δὲ [7]
ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἐπιμελητέον εἶναι, καὶ
ταγὸν πέμπουσι Στησικλέα εἰς ἕξακοσίους ἔχοντα πελταστὰς,

ἐπὶ] ἔτι Ald., corrigente I. "In
portu Corcyraeorum naves quatuor
ceperat, tres fuga elapsas Corcyraei
ipsi combusserunt, auctore Diodoro
c. 47." SCHN.

καὶ ante προαισθάνεσθαι om. C.

8. ναυκρατεῖσθαι] Quod inferiores
erant navalibus copiis et mari etiam
obsidebantur. SCHN.

γῆν, κατὰ] γῆν καὶ κατὰ F.I.V.

θάλατταν V. Ceteri θάλασσαν.

εἰσήγετο] εἰσίοτο V.

9. πέμποντες—ἐδέοντο] Xenophon
speaks only of one embassy, sent
after the Corcyraeans had been re-
duced to great distress by the opera-
tions of Mnasippus, and represents
this as the occasion of the decree for
the armament under Timotheus. But
Mnasippus cannot have been sent out
earlier than the spring of 373; and
Timotheus was making preparations
for his expedition before April of that
year, when he actually sailed from
Piræus, as will be shortly related.
(Demosth. in Timoth. §. 7: Μουνη-
χιῶνος μνηδὸς περὶ ἀναγωγῆν ἤδη ἦν
ἐν τῷ Πειραιεῖ.) It is therefore abso-
lutely necessary to suppose two em-
bassies from Corcyra to Athens. The
second was sent no doubt after the

blockade had lasted some time, to
hasten the promised succours; and
excited the impatience of the Athe-
nians at the dilatory proceedings of
Timotheus. THIRLWALL. Hist.
vol. 5, p. 76, 2 ed. a. 1849.

πέμποντες] Prius e ex tribus aliis
litteris jam evanidis factum in B.

βοηθεῖν τε B.D.I.V. Ceteri βοηθεῖν.
μέγα—ἀγαθὸν] Eadem argumenta
exposuit Thucydides 1, 36. monente
Moro. SCHN.

ἀποβάλοισιν ἂν B.D.I.V. ἀποβάλ-
λοισιν C. Ceteri ἀποβάλοισιν.

προσβάλοισιν B.C.D.E.V. Ceteri
προσβάλλοισιν.

Ἀθηνῶν] Libri Ἀθηναίων.

κείσθαι om. C.

ἐπὶ τοῦτον] ἐπὶ τούτων E. ἐν τούτῳ,
et in marg. γρ. ἐπὶ τοῦτον, C.

καλλίστῳ] καλῷ C.

ἀντιπέραν] ἀντιπέρας A. In B. super
ρ compendium syllabæ αν, sed in-
versum. De Epiro v. ad 1, 7.

10. ταγὸν] τάγην B. Quæ varietas
vocabulum mire positum vitii facit
suspectum. Στρατηγὸν Diodorus 15,
47. Præcedenti ἰσχυρῶς ἐπιμελητέον
conveniret etiam ταχῶν.

Στησικλέα] Diodorus Ctesiclem du-
cem Zacynthiis exsulis missum

11 Ἰαλκέτου δὲ ἐδείθησαν συνδιαβιβάζσαι τούτους. καὶ οὗτοι μὲν
 νυκτὸς διακομισθέντες πρὸς τῆς χώρας εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν.
 ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἐξήκοντα ναῦς πληροῦν, Τιμόθεον δ' αὐτῶν
 12 στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν. ὁ δ' οὐ δυνάμενος αὐτόθεν τὰς ναῦς
 πληρῶσαι, ἐπὶ νήσων πλείστας ἐκείθεν ἐπειράτο συμπληροῦν, οὐ
 φαῦλον ἡγούμενος εἶναι ἐπὶ συγκεροτημένας ναῦς εἰκῆ περι-

narrat auxilio c. 46. deinde post narratam Mnasippi expeditionem, Timothei cunctationem et Atheniensium apparatus navalem c. 47. addit: Κατὰ δὲ τὸ παρὸν στρατηγὸν ἐλόμενοι Κτησικλέα μετὰ στρατιωτῶν πεντακοσίων ἐξέπεμψαν βοθηήσοντα τοῖς Κερκυραίοις. hunc deinde clam noctu urbem Corcyram ingressum, seditione composita civium, rebusque ad bellum omnibus bene paratis, subito eruptionem fecisse in oppugnantes Lacedæmonios, eorumque ducentos occidisse; prælio vero commisso, Mnasippum cum multis interemisit oppugnantibus, antea in angustias conclusis; bello demum fere confecto, advenisse cum classe Iphieratem et Timotheum. Stesiclis igitur ductu gesta omnia fuerunt, quæ deinceps §. 17, 18. et seqq. narrat Xenophon. Ne vero quis dissensum Diodori suspicetur aliquem, cum Wesselingio tenendum est Zacynthios primos precibus adisse Athenienses pro auxilio; deinde vero, cum accessissent Corcyraei, Athenienses decrevisse primum Zacynthiis auxilium mittere Stesiclem; deinde eundem, rebus Zacynthiorum compositis, ad Corcyraeos pergere jussisse. Ne quis igitur eum interim rediisse Athenas et denuo Coreyram missum putet, quod Wesselingio in mentem venit. SCHN. Wesseling seems to have thought that Ctesicles and Stesicles were different persons (not, as Schneider represents, that Ctesicles returned from Zacynthus to Athens before he was sent to Corcyra). The way in which Schneider and Manso would reconcile Diodorus with Xenophon, by supposing that Stesicles proceeded from Zacynthos, in vessels furnished by Alcetas, to Corcyra, seems inconsistent, as Wesseling appears to have perceived, with the language of Xenophon, who evidently means to represent Stesicles as sent toward Cor-

cyra directly from Athens. Where Xenophon and Diodorus differ on a point of this kind, we cannot hesitate to prefer the contemporary writer. Otherwise nothing could be more natural than that some succours should have been sent to the Zacynthians, who were the occasion of the war. THIRLWALL. Hist. vol. 5. p. 76. ed. a. 1849.

Ἰαλκέτου συνδιαβιβάζσαι] Fuit ille Alcetas Epiro, e cujus regione est Corcyra, Ἰπαρχος, de quo supra c. 1, ubi vide annotata. Qui cum Athenas venisset, ut Timotheum deprecatione sua absolveret, Athenienses eum precati esse videntur ut ipse et Jason, qui simul aderat, copias pedestres eas secum transveherent, quas Corcyraeis submittere volebant. Hinc est, quod Xenophon dicit συνδιαβιβάζσαι τούτους. Alias enim dixisset διαβιβάζσαι. De Alceta paulo post videbimus, ut et de Jasono ad §. 13. Adfuerunt illi Athenis archonte Asteio. Alcetæ præsentiam ad ver anni Xenophonteii 38. et archontem Socratidem refert Manso Spartæ vol. 3. part. 2, p. 211. SCHN. Ἰαλκίτου F. Συνδιαβιβάζσαι est potius Adjuvare in trajiciendo ex Epiro in Corcyram.

11. αὐτῶν] αὐτὸν C.

12. ἐπὶ νήσων] Thraciam adisse et, adjunctis sibi civitatibus multis, triginta etiam triremes addidisse prioribus sexaginta, quas secum eduxerat, narrat Diodorus c. 47. SCHN. De formula v. ad 4, 8, 7.

συγκεροτημένας] Bene instructas. V. Reisk. loco inf. cit. et Steph. Thes. εἰκῆ] Morus legebat μὴ εἰκῆ et interpretabatur: haud parvi ad victoriam momenti ratus, si adversus classem bene paratam et instructam non temere, sed bene paratus proficisceretur. Contra bene monuit Kœppenius vulgatam lectionem non tentandam esse, sed interpretandam: non leve esse, sed magnæ imprudentiæ. At-

13 πλεῦσαι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίζοντες αὐτὸν ἀναλοῦν τὸν τῆς [8]
 ὥρας εἰς τὸν περίπλου χρόνον, συγγνώμην οὐκ ἔσχον αὐτῷ,
 ἀλλὰ παύσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας Ἴφικράτην ἀνθαιροῦν-
 14 ται. ὁ δ' ἐπεὶ κατέστη στρατηγὸς, μάλα ὀξέως τὰς ναῦς ἐπλη-

tulit propterea locum Anab. 6, 6, 12: Ἐνίοις δ' οὐ φαῦλον δοκεῖ εἶναι τὸ πρᾶγμα, εἰ ἡμίᾳ οὕτως ἔχων τὴν γνώμην Κλεάνδρος ἄπεισιν. SCHN.

περιπλεῦσαι] Reiskius Animadverss. ad Auctores Gr. vol. 4, p. 52. malebat παραπλεῦσαι. Ita etiam supra erat §. 9: Παράπλους εἰς Πελοπόννησον. sed mox §. 13, et 27. dicitur περίπλους; et commode utrumque vocabulum eadem de re potest poni. SCHN.

13. ἀναλοῦν] ἀναλοῦντα A. Ald., corrigente I.

τὸν περίπλου B.C.D.E.F.V. Ceteri περίπλου.

ἔσχον αὐτῷ] ἔχον αὐτὸν E.
 ἀνθαιροῦνται] Demosthenes in oratione contra hunc ipsum Timotheum p. 1186 seqq. ed. Reisk. plane facit cum Xenophonte. Exierat portu Timotheus mense Munychione, archonte Socratide, hoc est, Olymp. 101³. revocatus fuit et abdicatus διὰ τὸ μὴ περιπλεῦσαι Πελοπόννησον, accusante Callistrato et Iphicrate; iudicium capitis anno sequente, archonte Asteio, vix deprecantibus Alceta et Jasonē praesentibus, effugit, imperium tamen non recepit. In quo iudicio Antimachus τὰμίας Timothei condemnatus fuit et bona ejus publicata, instante Callistrato, Demosthen. p. 1187. qui narrat ibidem quomodo sexaginta trierarchi a Timotheo fuerint vexati, ut nautis mercedem solverent. Deprecaturi populum adveniant Alcetas et Jason mense Mæmacterione et a populo impetrasse videntur ut liceret Timotheo ad regem Persarum, in Ægypto bellum gesturum, abire. [That he made some exertions to obtain the appointment, is indicated in his accuser's language (in Timoth. §. 28), διαπραξάμενος ἐκπλεῦσαι ὡς βασιλεῖ στρατηγήσω. But the formal consent of the people does not seem to have been usually deemed necessary for such a purpose. THIRLWALL. Hist. vol. 5, p. 80, 4. ed. a. 1849.] Abiit mense Thargelione, atque annum unum et fere al-

terum abfuit. Locupletior interim factus rediit, et, intento Iphicrati peregrinitatis crimine, tandem filiam suam Iphicratis filio in connubium dedit. Ex hac Demosthenis narratione apparet male Diodorus contrarium ejus, quod in Xenophontis loco est, tradere c. 47. Narrat enim ille Athenienses quidem iratos Timotheo ab initio ob cunctationem imperium ademisse, paulo tamen post restituisse, cum Timotheus Athenas reversus legatos multarum civitatum, in societatem adjunctarum, cum navibus aliis 30 adduxisset, classemque suam rebus omnibus bene instructam monstrasset: summam vero navium, quas restituto imperio duxerit, fuisse 130. Quæ a veritate plane esse aliena monuit et demonstravit jam olim Wesselingius. Ceterum ex hac narratione Demosthenis intelliges etiam quam ob rem infra Xenophon §. 27. laudet Iphicratem, qui socios imperii sibi fieri voluerat Callistratum et Chabriam. Ceterum male Diodorus 15, 41. archonte Socratide Olympiadis 101, 3. Iphicratem ait μισθοφόρους Græcos Artaxerxis rexisse imperio, ductos contra Ægyptios. Quæ narratio, quod attinet ad tempus, falsi convincitur ex h. l. Certe ante Olympiadis 101, annum 3. Iphicrates debuit abfuisse a patria et μισθοφόρους Græcos duxisse. Chabriam in Ægypto exercitum duxisse ait Diodorus 15, 29. Olympiadis 100, anno 4, quo revocato ob querelas regis, populus Artaxerxi Iphicratem ducem misit. An igitur Diodorus adhuc de eadem expeditione et Olympiadis 100, 4. loquitur? Idem 15, 43. extremo Iphicratem conatu excidentem Ægypti aufugisse ex exercitu Athenas narrat, accusatum a rege Persarum. Athenienses autem μετ' ὀλίγον χρόνον στρατηγὸν κατεστήσαντο Ἴφικράτην ἐπὶ τὸ ναυτικόν. Ergo Iphicrates militaverat ante Olympiadis 101³. SCHN.

14. ἐπληροῦτο] Budæus in Comment. Gr. L. p. 941. emendabat

ρούτο καὶ τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζε. προσέλαβε δὲ παρὰ τῶν
 Ἀθηναίων καὶ εἶ πού τις ναῦς περὶ τὴν Ἀπτικήν ἔπλει καὶ τὴν
 Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν, λέγων ὡς ἐὰν τὰκεῖ καλῶς γένη-
 ται, πολλὰς αὐτοῖς ναῦς ἀποπέμψοι. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ αἱ
 15 ἅπασαι περὶ ἐβδομήκοντα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ οἱ Κερκυραῖοι [9]
 οὕτω σφόδρα ἐπείνων ὥστε διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτομολούντων
 ἐκήρυξεν ὁ Μνάσιππος πεπρᾶσθαι ὅστις αὐτομολοίη. ἐπεὶ δὲ
 οὐδὲν ἦττον ἠτομόλουν, τελευτῶν καὶ μαστιγῶν ἀπέπεμπεν. οἱ
 μέντοι ἔνδοθεν τοὺς γε δούλους οὐκ ἐδέχοντο πάλιν εἰς τὸ
 16 τεῖχος, ἀλλὰ πολλοὶ ἔξω ἀπέθνησκον. ὁ δ' αὖ Μνάσιππος
 ὀρῶν ταῦτα, ἐνόμιζε τε ὅσον οὐκ ἦδη ἔχειν τὴν πόλιν καὶ περὶ
 τοὺς μισθοφόρους ἐκαινούργει, καὶ τοὺς μὲν τινὰς αὐτῶν ἀπο-
 μίσθους ἐπεποιήκει, τοῖς δ' οὔσι καὶ δυοῖν ἡδὴ μνηοῖν ὄφειλε τὸν
 μισθὸν, οὐκ ἀπορῶν, ὡς ἐλέγετο, χρημάτων· καὶ γὰρ τῶν πό-
 λεων αἱ πολλαὶ αὐτῷ ἀργύριον ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν ἔπεμπον, ἅτε
 17 καὶ διαποντίου τῆς στρατείας οὔσης. κατιδόντες δὲ ἀπὸ τῶν [10]
 πύργων οἱ ἐκ τῆς πόλεως τὰς τε φυλακὰς χεῖρον ἢ πρόσθεν
 φυλαττομένας ἐσπαρμένους τε κατὰ τὴν χώραν τοὺς ἀνθρώ-
 πους, ἐπεκδραμόντες τοὺς μὲν τινὰς αὐτῶν ἔλαβον, τοὺς δὲ
 18 κατέκοψαν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Μνάσιππος, αὐτὸς τε ἐξωπλίζετο
 καὶ ὅσους εἶχεν ὀπίστας ἅπασιν ἐβοήθει, καὶ τοὺς λοχαγούς καὶ
 19 τοὺς ταξίαρχους ἐξάγειν ἐκέλευε τοὺς μισθοφόρους. ἀποκρινα-
 μένων δὲ τινῶν λοχαγῶν ὅτι οὐ ράδιον εἶη μὴ διδόντας τὰ ἐπι-

ἐπλήρου τε, quia reliquis in locis om-
 nibus semper activa forma usus sit
 Xenophon. SCHN. Medio 5, 4, 56;
 et infra s. 36.

τριηράρχους B.C.D.E.V. Ceteri
 τριηράρχας.

δέ] δὲ καὶ C.V., hic quidem omisso
 καὶ sequenti post Ἀθηναίων.

εἶ πού τις] εἶ τίς που C.

ἀποπέμψοι] ἀποπέμψει ed. Ste-
 phani. Mox αὐτῶν F.

15. τούτῳ τῷ] τῷ τοιοῦτῳ A.C.E.F.
 Ald.

πεπρᾶσθαι] Aoristi significatione
 dictum apud Aristoph. Ach. 734, 735,
 Andocid. De myst. p. 10, 18 et alibi;
 perfecti Aristoph. Pac. 1011: Κᾶτα
 Μελάνθιον ἦκειν ὕστερον εἰ τὴν ἀγορὰν,
 τὰς δὲ πεπρᾶσθαι, τὸν δ' ὀτοτύζειν, hic,
 ubi futuro opus, πεπρᾶσσεσθαι scribit

Cobetus, ut Anab. 7, 1, 36, ἐκήρυξεν
 ὅτι πεπρᾶσεται.

τοὺς γε] τοὺς τε B.D. Ald., corr. Y.
 16. ὅσον οὐκ ἦδη] Sic iterum 24.

Conf. ad Anabasin 7, 2, 5. SCHN.
 αὐτῷ post πολλὰι ponunt B.D. et

quī αὐτῶν V. Ceteri post ἀνδρῶν.
 στρατείας] στρατιᾶς Ald.

17. φυλακὰς] φάλαγγας A.C.E.
 Ald., corrigente I.

πρόσθεν] πρόσθε B.
 φυλαττομένας] vas in B. in litura.

18. αἰσθόμενος] Pro litteris ai B.
 pr. ejusmodi quid ut π. σ, littera

prima jam fere simili litteræ τ.
 ἐξωπλίζετο] μὲν ὀπλίζετο A. Ald.

ταξίαρχους B.C.D.E.F.I.V. Ceteri
 ταξίαρχας.

19. διδόντας B.D.I.V. διαδόνα F.
 Ceteri διδόνα. " Illud præstat : nam

τῆδεια πειθομένους παρέχειν, τὸν μὲν τινα βακτηρία, τὸν δὲ τῷ
 στύρακι ἐπάταξεν. οὕτω μὲν δὴ ἀθύμως ἔχοντες καὶ μισοῦντες
 20 αὐτὸν συνεξήλθον πάντες· ὅπερ ἤκιστα εἰς μάχην συμφέρει. ὁ [11]
 δ' ἐπεὶ παρετάξατο, αὐτὸς μὲν τοὺς κατὰ τὰς πύλας τῶν πολε-
 μίων τρεψάμενος ἐπεδίωκεν· οἱ δ' ἐπεὶ ἐγγὺς τοῦ τείχους ἐγέ-
 νοντο, ἀνεστρέφοντό τε καὶ ἀπὸ τῶν μνημάτων ἔβαλλον καὶ
 21 ἠκόντιζον· ἄλλοι δ' ἐκδραμόντες καθ' ἐτέρας πύλας ἐπιτίθενται
 ἀθρόοι τοῖς ἐσχάτοις· οἱ δ' ἐπ' ὀκτῶ τεταγμένοι, ἀσθενὲς νομί-
 σαντες τὸ ἄκρον τῆς φάλαγγος ἔχειν, ἀναστρέφειν ἐπειρῶντο.
 ὡς δ' ἤρξαντο ἐπαναχωρεῖν, οἱ μὲν πολέμιοι ὡς φεύγουσιν ἐπέ-
 θεντο, οἱ δ' οὐκέτι ἐπ' ἀνέστρεψαν· καὶ οἱ ἐχόμενοι δ' αὐτῶν εἰς
 22 φυγὴν ὄρμων. ὁ δὲ Μνάσιππος τοῖς μὲν πιεζομένοις οὐκ ἐδύ- [12]

παρέχειν melius dicitur de lochagis
 quam de Mnasippo." SCHÆFER.

τὰ ἐπιτήδεια] τὰπιτήδεια V.

πάντες B.D.E.F.V. Ceteri ἀπαν-
 τες.

20. ἐπεδίωκεν Stephanus, conferens
 7, 2, 12. Libri ἀπεδίωκεν, τε (sic)
 ἀνεστρέφοντο] ἀνέστρεφον V.
 ἔβαλλον] ἔβαλον A.
 καθ'] μεθ' F.

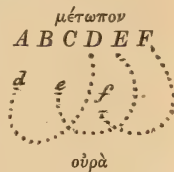
21. ἀναστρέφειν] Cornu phalangis
 nimis ἀραιὸν nec satis densum, βαθὺν,
 animadvertunt Lacedæmonii in ea
 parte, ubi hucusque pugnabatur, oc-
 toni (ἐπ' ὀκτῶ) stantes ipsi; igitur
 conantur phalangem explicare (ἀνα-
 πύσσειν Cyrop. 7, 5, 3.) et ex pha-
 langis parte nimis profunda in latus
 partem militum traducere per παρα-
 γωγὴν, quæ dicitur. Dum igitur mi-
 lites hi locum, ubi constiterant antea
 in phalange, relinquunt, ad latus se
 conversuri, hostes velut in fugientem
 adversam phalangem irruunt majore
 vi, eamque perrumpunt, multo minus
 profundam quam antea, ita ut media
 pars militum in fugam conversa re-
 trocedat per ipsos illos milites, qui se
 ad utrumque phalangis cornu con-
 vertere cœperant. Est igitur idem hoc
 in loco ἀναστρέφειν et ἐπαναστρέφειν.
 In Leuctrica pugna idem accidisse,
 narrat Plutarchus in Pelopida c. 23,
 ubi Lacedæmonii cornu dextrum pha-
 langis longius extendere conantur, at
 vero, ita interim irruente Pelopida,
 turbantur et vincuntur. ἤρξαντο με-
 τακινεῖν τῇ τάξει σφᾶς αὐτοῦς, καὶ τὸ

δεξιὸν ἀπέπτυσσον καὶ περιήγον, ὡς
 κυκλωσόμενοι—ὁ δὲ Πελοπίδας ἐν τού-
 τῳ προεξέδραμε—φθάνει, πρὶν ἀνατεῖ-
 ναι τὸν Κλεόμβροτον τὸ κέρας ἢ συν-
 ἄγειν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ καὶ συγκλείσαι
 τὴν τάξιν. Hinc intelligi puto ordi-
 nem militum interruptum et turbatum,
 quem Xenophon h. l. commemo-
 rat. In Anabasi ἀναστρέφειν in
 conversione agminis Gallicus Inter-
 pres de la Luzerne vertit faire demi-
 tour. Vide infra ad c. 5, 18. Sed
 idem monet ab Æliano Tactico ca-
 pite 24. ἀναστροφὴν dici etiam un
 quart de conversion qui se faisoit par
 le pas en arrière pour se remettre.
 Videant rei militaris peritiores, quæ
 notio h. l. conveniat. SCHN. Cæ-
 cutit Schneiderus, et Historiæ Græcæ
 corruptor loquacissimus Mitfordius.
 Extremum cornu erat ἐπὶ ὀκτῶ, et
 agmine densiore mediam aciem ver-
 sus contrahi conabatur. Collato loco
 6, 5, 18. ita credo hoc fieri:

Sint *ABCDEF*
 milites, quorum
 oporteat ἀναστρέ-
 φειν *DEF*. *F* verti-
 tur ἐπὶ δόρυ, et
 itinere quod punctis
 notavi it ad *f*,
 ibique se locat: *E*
 similiter in *e*, *D* in *d* eunt. DO-
 BRÆUS.

ἐπέθεντο] ἀπέθεντο B.

22. τοῖς μὲν πιεζομένοις om. A.C.E.
 F. Ald., corrigente I.

νατο βοηθεῖν διὰ τοὺς ἐκ τοῦ κατ' ἀντικρὺ προσκειμένους, αἰεὶ δ' ἐλείπετο σὺν ἐλάττοσι. τέλος δ' οἱ πολέμιοι ἀθρόοι γενόμενοι πάντες ἐπετίθεντο τοῖς περὶ τὸν Μνάσιππον, ἤδη μάλα ὀλίγοις
 23 οὔσι. καὶ οἱ πολῖται ὀρώντες τὸ γιγνόμενον ἐπέζησαν. ἐπεὶ δ' ἐκείνον ἀπέκτειναν, ἐδίωκον ἤδη ἅπαντες. ἐκινδύνευσαν δ' ἂν καὶ τὸ στρατόπεδον ελεῖν σὺν τῷ χαρακώματι, εἰ μὴ οἱ διώκοντες τὸν ἀγοραῖόν τε ὄχλον ἰδόντες καὶ τὸν τῶν θεραπόντων καὶ τὸν τῶν ἀνδραπόδων, οἰηθέντες ὄφελός τι αὐτῶν εἶναι, ἀπεστρέ-
 24 φοντο. καὶ τότε μὲν τρόπαιόν τε ἴστασαν οἱ Κερκυραῖοι τοὺς [13] τε νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει ἐρρωμενέστεροι ἐγεγένητο, οἱ δ' ἔξω ἐν πάσῃ δὴ ἀθυμία ἦσαν. καὶ γὰρ ἐλέγετο ὅτι Ἴφικράτης τε ὅσον οὐκ ἤδη παρείη,
 25 καὶ οἱ Κερκυραῖοι δὲ τῷ ὄντι ναῦς ἐπλήρουν. Ὑπερμένης δὲ, ὃς [14] ἐτύγχανεν ἐπιστολιαφόρος τῷ Μνασίππῳ ὄν, τό τε ναυτικὸν πᾶν ὅσον ἦν ἐκεῖ συνεπλήρωσε, καὶ περιπλεύσας πρὸς τὸ χαρακῶμα τὰ πλοῖα πάντα γεμίσας τῶν τε ἀνδραπόδων καὶ τῶν χρημάτων ἀπέστειλεν· αὐτὸς δὲ σὺν τε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς περισθεῖσι τῶν στρατιωτῶν διεφύλαττε τὸ χαρακῶμα·
 26 τέλος δὲ καὶ οὗτοι μάλα τεταραγμένοι ἀναβάντες ἐπὶ τὰς τριῆρεις ἀπέπλεον, πολὺν μὲν σῖτον, πολὺν δὲ οἶνον, πολλὰ δὲ ἀνδράποδα καὶ ἄσθενοῦντας στρατιώτας καταλιπόντες· δεινῶς γὰρ ἐπεφόβητο μὴ καταληφθεῖεν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ νήσῳ. καὶ ἐκείνοι μὲν εἰς Λευκάδα ἀπεσώθησαν.
 27 Ὁ δὲ Ἴφικράτης ἐπεὶ ἤρξατο τοῦ περίπλου, ἅμα μὲν ἔπλει, [15]

ἐλείπετο] ἐλίπετο B.F.

ἐπετίθεντο] ἐπιτίθενται V.

πολίται] Libri ὀπλίται.

23. ἅπαντες] ἅπαντας Stephanus.

οἱ διώκοντες] διώκοντες A.C.E.F.

Ald., corrigente I.

θεραπόντων] Valckenar. Anim. ad

Ammonium p. II. emendabat παρε-

πόντων. Postea eum, credo, pœnituit

istius opinionionis. Cyrop. 7, 5, 6: Οἱ

περὶ τὰ ἐπιτήδεια θεράποντες distin-

guuntur a militibus. Possunt igitur

æque bene hoc in loco cum turba

forensi, commeatum advehente et

vendente, commeatibus præfecti et

servi conjungi, ut a numero militan-

tium distinguantur. SCHN.

24. ἴστασαν B.D.V. Cet. ἔστησαν.

τοὺς τε B.V. Ceteri καὶ τοὺς.

25. ἐπιστολιαφόρος] De forma v.

Lobeck. ad Phrynichum p. 642. A-

libi ἐπιστολεὺς dicitur. SCHN.

πᾶν om. V.

τῶν τε ἀνδραπόδων] τῶν τετραπόδων

B. an vere? SCHN. Vid. s. 23, 26.

ἀπέστειλεν B.D.V. Ceteri ἀπέ-

στειλεν.

26. μάλα B.C.D.E.F.I.V. μάλα δὴ

τε A. Ceteri μάλα δὴ.

τεταραγμένοι] τεταγμένοι V.

πολὺν μὲν] πολλὸν μέντοι A.C. Ald.,

corrigente I.

καταληφθεῖεν] καταληφθείεν C.

27. ἔπλεεν] Atticam contractionem

ἅμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο· εὐθὺς μὲν γὰρ τὰ μεγάλα ἰστία αὐτοῦ κατέλιπεν, ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν πλέων·

ἔπλει restituendum esse monuit Lo-beck. ad Phrynichum p. 220. SCHN. Fallitur Buttmanus Gr. v. Πλέω.

πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν παρεσκευάζοντο] Putes quid deesse: sed ita et s. 30. STEPH. Conf. ad c. 1, 10.

τὰ μεγάλα ἰστία αὐτοῦ κατέλιπεν—καὶ τοῖς ἀκάτιοις δὲ ὀλίγα ἔχρητο] Vela magna ad pugnam prodituri relicta alicubi reponere solebant. Ita supra Conon 2, 1, 20. fugiens et appellens ἐπὶ τὴν Ἀβαριίδα τὴν Δαμφιάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρων νεῶν ἰστία: quæ quidem Lysander ad pugnam prodians reliquisse videtur. Ἀκάτια sunt et navigia parva et genus veli ad celeritatem cursus appositum. Posteriore significatione Epicurus disciplinas liberales fugere jubebat discipulos ἀκάτιον ἀραμένους, ut est apud Diogenem 50, 10, 6. Plutarchus de poetis legendis p. 15 D: Τὸ Ἐπικούρειον ἀκάτιον ἀραμένους ποιητικὴν φεύγειν αἶτ. Idem adversus Epicurum p. 1094 D: Ἐπαράμενος τὰ ἀκάτια φεύγειν ἀπ' αὐτῶν. Quod Quinctilianus Inst. 12, 2: Fugere omnem disciplinam navigatione velocissima interpretatur. Hos locos posueram olim ad veli significationem vocabulo asserendam contra Morum. Plutarchi locus Wytttenbachius ad priorem p. 174 seqq. recte quidem de velis interpretatur, sed Xenophonis locum omisit, nec naturam veli ejusque differentiam a velis magnis explicavit, quod equidem olim in Ad-dendis facere conatus sum, sed video Grammaticorum observationes a me consultorum nihil plane explicare. Pollux 1, 91: Καὶ ὁ μὲν μέγας καὶ γρη῏σιος ἰστός ἀκάτειος· ὁ δὲ κατόπιον ἐπίδρομος· ὁ δ' ἐλάττων δόλων· καλεῖται δὲ τι καὶ λοῖπαδος· ἐνίοις δὲ ἀκάτειος δοκεῖ. Hæc ille de malo ipso. Hesychius: Ἀκάτιον, ὁ μέγας ἰστός. Idem: Δόλωνες, οἱ μικροὶ ἰστοὶ ἐν τοῖς πλοίοις. Idem: Ἐπίδρομος, τὸ ἰστίον τὸ ἐν πρύμνῃ κρεμάμενον, ὃ καλοῦσι σίφαρον καὶ ἔλασσον. Pro λοῖπαδος Pol-lucis codices Kuhnii habent λοῖτασος, Falkenburgicus λόγασος. Salmasius emendabat σίπαρος. Quam emendationem firmare videtur locus Festi: Suparum appellant dolonem quod est velum minus in navi, ut

acation majus. Suparum autem dictum ait Cinnius Capito velut separatum quod sit disjunctumque a dolone interioris mali. Isidorus Origin. 19, 3: Genera velorum ἀκάτιος, δόλων, ἀρτέμων, ἐπίδρομος, siparum, mendicium. Ex quibus acatium velum maximum est et in media navi constitutum. Epidromus secundæ magnitudinis, sed ad puppim. Dolon minimum velum et ad proram defixum. Artemo dirigendæ potius navis causa commendatum quam celeritatis. Siparum genus veli unum pedem habens, quo navigia jvari solent in navigatione, quoties vis venti languescit, quod ex separatione existimant nominatum. Quis in loco Vincentius Speculi Doctrin. 12, 99. habet achateon, dalum, arthemion, siparum, mendicium. Eadem scripturæ varietas, achateon et dalum, in Glossis Vulcanii conspicitur. Veram scripturam siparum esse monstrat Græcum σιπάρους ἑπαίρειν apud Arrianum. Locum Isidori repetiit scholiastes Lucani ad 5, 429. verba: Summaque pandens suppara velorum perituras colligit auras. Alter Scholiastes vela minora in modum Delta litteræ interpretatur, Gesner in Thes. L. L. intelligit litteram inversam Δέλτα, hac figura, ▽, ut pedem unum habeat, quod Isidorus affirmat. Usus suppari docet præclarus locus Senecæ Epist. 77, unde patet, summis velis annecti solita fuisse suppara. Unde Statius Silvarum 3, 2, 27: Vos summis annectite suppara velis. Dolonis usum obiter significavit Livius 37, 30: Posteaquam prætoriam navem Polyxenidæ, relictis sociis, vela dantem videre, sublatis raptim dolonibus, ut erat secundus petentibus Ephesum ventus, capessunt fugam. Idem 36, 44: Quod ubi vidit Romanus, vela contrahit malosque inclinât, et simul armamenta componens operitur insequentes naves. Jam ferme triginta in fronte erant, quibus ut æquaret lævum cornu, dolonibus erectis altum petere intendit. et c. 45: Polyxenidas—sublatis dolonibus effuse fugere intendit. ad quem locum Donatus dolones Italarum trinchetto, epidromum vero mezzana interpretatur. Agathias malos navium oneriarum τὰς ἀκά-

καὶ τοῖς ἀκατίοις δὲ, καὶ εἰ φορὸν πνεῦμα εἴη, ὀλίγα ἐχρήτο· τῇ δὲ κόπῃ τὸν πλοῦν ποιούμενος ἄμεινόν τε τὰ σώματα ἔχειν τοὺς 28 ἄνδρας καὶ ἄμεινον τὰς ναῦς πλεῖν ἐποίει. πολλάκις δὲ καὶ ὅπου [16] μέλλοι ἀριστοποιεῖσθαι τὸ στράτευμα ἢ δειπνοποιεῖσθαι, ἐπανήγαγεν ἂν τὸ κέρας ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ ταῦτα τὰ χωρία. ἐπεὶ δ' ἐπιστρέψας ἂν καὶ ἀντιπρόρους καταστήσας τὰς τριήρεις ἀπὸ σημείου ἀφίει ἀνθαμιλλᾶσθαι εἰς τὴν γῆν, μέγα δὲ νικητήριον ἦν τὸ πρώτους καὶ ὕδωρ λαβεῖν καὶ εἶ του ἄλλου ἐδέοντο, καὶ πρώτους ἀριστήσασθαι· τοῖς δ' ὑστάτοις ἀφικομένοις μεγάλη ζῆμια ἦν τό τε ἐλαττοῦσθαι πᾶσι τοῖτοις καὶ ὅτι ἀνάγεσθαι

τους dixit, Lucianus autem ἀκάτια juxta ὀθύην de velis generatim posuit. Loca posita habes in Lexico Græco h. v. Ἐπισείων a Polluce 1, 91. ab ἀτράκτω τῷ ὑπὲρ τῆν κεραιάν suspenditur. De mendico Festus: *Mendicum dici putant velum, quod in prora ponitur.* Videtur igitur dolonem dicere. His omnibus e locis nulla differentiae nota confici potest, qua ἀκάτια distinguantur a velis magnis navis bellicæ. Manemus igitur incerti, nec quicquam juvat locus Hesychii a Moro quoque appositus: Ἀκάτια, τὰ μεγάλη ἄρμενα. Nam hæc ipsa quæ sint quærimus, et μεγάλη et ἀκάτια. Schol. Luciani ad locum Jovis Trag. c. 46: Ἄνεμος ἐμπύπτον τῇ ὀθύῃ καὶ ἐμπίπλᾳς τὰ ἀκάτια interpretatur: Οἱ μὲν τοὺς μεγάλους καὶ μέσους καλοῦσιν ἰστούς· εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν λεγόμενα κάραια ἀκάτια φασιν, οἷς ἡ κεραιά ἀνέλκεται. Idem ad Navigium c. 4: Εἶτα ἐπὶ τῆς κεραιάς ἄνω διαθέοντες τῶν κεραιῶν ἐπειλημμένον ἴτα: Τὰ νῦν κάρια [κάραια Bast. ad Greg. p. 361.] λεγόμενα παρὰ τοῖς ναυτικοῖς, ἃ καὶ κρικόους καλοῦσιν οἱ παλαιοί. Hæc rei nauticæ peritis explicanda commendo. SCHN. Explicavit Boeckhius *Urkunden über das Seewesen des Attischen Staates* p. 139 seqq., animadvertitque ἰστία μεγάλα esse vela majoris mali ejusque antennarum, ἰστία ἀκάτια alterius mali ἰστὸς ἀκάτειος vocati, quem grammaticos confudisse interdum cum majori ostendit p. 127, ut iidem ἰστία ἀκάτια aut majora pariter atque minora aut alterutra dici perhibent, Phrynicho tamen Bekkeri p. 19, 10, recte annotante κυρίως dici τὰ μικρά. De ceteris vocabulis v. Steph. Thes.

εἰ φορὸν D.V. εἰς φορὸν B. Ceteri εἰ ἔφορον. εἰ εὔφορον Stephanus cum hac annotatione: "In vulg. edit. legitur ἔφορον πνεῦμα. Nos ex aliquot vet. cod. εὔφορον reposuimus, posse tamen etiam φορὸν legi non ignorantes. Eodem modo dicitur paulo post, καὶ εἰ μὲν αἶρα φέροι. Quod genus loquendi Virgilius imitatus ventos ferentes dixit." Et sic A., ut videtur, de quo tacet Gailius, qui de E.: "εἰ εὔφορον E. La syllable eu est presque effacée, et d'ailleurs d'une forme nouvelle. La forme de eu, dans les autres passages, diffère beaucoup, et est assez remarquable." Mox pro πλοῦν idem νοῦν.

28. ὅπου] Libri ὅποι.

δειπνοποιεῖσθαι] δειπνοποιῆσαι F. ἐπανήγαγεν ἂν τὸ κέρας] ἐπανήγαγον E. "Vitium loci vidit et emendare conatus est Morus ita, ut ἀνὰ μέρος legeret et alterum ἂν post ἀντιστρέψας deleret. Equidem primum lego ἐπανήγεν, deinde ἐπὶ κέρως aut κατὰ κέρας, ut sensus sit hic: A litore in altum provehi jubet naves singulas, unam post alteram; deinde in alto conversas contra locum, ubi prandium sumere debent milites, consistere, unde signo dato omnes contendebant simul ad locum illum et prandium." SCHN. Τὸ κέρας dictum breviter pro τὰς ναῦς ἐπὶ κέρως τεταγμένας, i. e. alteram post alteram. In sequentibus vero ἐπεὶ δ' erit fortasse qui scribat ἔπειτ', puncto post γῆν posito. ἔπειτα δ'—μέγα δὲ Bothius. ἐπιστρέψας B.C.D.E.F.I. Ceteri ἀντιστρέψας.

εἰ του] εἶ τι F.

σημήνει] σημήνειεν A.V. Ceteri σημήνειαν. Illud impersonaliter dictum.

ἄμα ἔδει, ἐπεὶ σημήναιε· συνέβαινε γὰρ τοῖς μὲν πρώτοις ἀφικνουμένοις καθ' ἡσυχίαν ἅπαντα ποιεῖν, τοῖς δὲ τελευταίοις διὰ
 29 σπουδῆς. φυλακὰς γε μὴν, εἰ τύχοι ἐν τῇ πολεμίᾳ ἀριστοποιού- [17]
 μενος, τὰς μὲν ἐν τῇ γῆ, ὥσπερ προσήκει, καθίστη, ἐν δὲ ταῖς
 ναυσὶν αἰρόμενος αὐτὸς τοὺς ἰστούς ἀπὸ τούτων ἐσκοπεῖτο. πολὺ
 οὖν ἐπὶ πλέον οὗτοι καθεώρων ἢ οἱ ἐκ τοῦ ὀμαλοῦ, ἀφ' ὑψηλο-
 τέρου καθορῶντες. ὅπου δὲ δειπνοποιοῖτο καὶ καθέουδοι, ἐν μὲν
 τῷ στρατοπέδῳ πῦρ ὑκτωρ οὐκ ἔκαε, πρὸ δὲ τοῦ στρατεύματος
 φῶς ἐποίει, ἵνα μηδεὶς λάθῃ προσίων. πολλάκις δὲ, εἰ εὐδία εἴη,
 εὐθὺς δειπνήσας ἀνήγετο· καὶ εἰ μὲν αὔρα φέροι, θέοντες ἄμα
 ἀνεπαύοντο· εἰ δὲ ἐλαύνειν δέοι, κατὰ μέρος τοὺς ναύτας ἀνε-
 30 παυεν. ἐν δὲ τοῖς μεθ' ἡμέραν πλοῖς ἀπὸ σημείων τοτὲ μὲν ἐπὶ [18]
 κέρως ἦγε, τοτὲ δ' ἐπὶ φάλαγγος· ὥστε ἄμα μὲν ἔπλεον, ἄμα
 δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν καὶ ἡσκηκότες καὶ ἐπιστάμενοι εἰς
 τὴν ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὡς ᾤοντο, κατεχομένην θάλατταν ἀφι-
 κνοῦντο. καὶ τὰ μὲν πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ καὶ ἡρίστων καὶ ἐδείπνον·
 διὰ δὲ τὸ τὰναγκαῖα μόνον πράττειν καὶ τὰς βοηθείας ἔφθανεν
 31 ἀναγόμενος καὶ ταχὺ ἐπέραυε. περὶ δὲ τὸν Μνασίππου θάνατον [19]
 ἐτύγχανεν ὡν τῆς Λακωνικῆς περὶ τὰς Σφαγίας. εἰς τὴν Ἡλείαν

29. καθίστη] καθειστήκει V.

αὐ] ἂν Dobræus.

ἐσκοπεῖτο, πολὺ] Libri ἐσκόπει. τὸ πολὺ. Nunquam Xenophon τὸ πολὺ dixit Plerumque. Nec plerumque ab excelso loco longius quam plano prospicitur mare.

πῦρ ὑκτωρ] ὑκτωρ πῦρ B. "Rationem hujus moris explicat in Anabasi 7, 2, 18." SCHN.

λάθῃ] λάθοι V.

εὐδία] εὐδεία E.

θέοντες—εἰ δὲ ἐλαύνειν δέοι] Eadem juncta in prov. Πάντα θεὸν κάλαινεται, quod respiciens Aristoph. Eccl. 109 dicit: Νῦν μὲν γὰρ οὔτε θέομεν οὔτ' ἐλαύνομεν, ὃ ἔστιν οὔτε ἀνέμοις οὔτε κόπαις πλέομεν, secundum schol. De navigante Hom. Od. Γ, 288: Ἄλλ' ὅτε δὴ καὶ κείνος, ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον, ἐν ἡνσι γλαφυρῆσι Μαλειάων ὄρος αἰπὺν ἴξε θέων.

30. τοτὲ—τοτὲ] τότε—τότε B.

ἄμα μὲν] ἄμα F.

πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν] V. ad s.

27.

ὑπὸ τῶν Stephanus. Libri τῶν, ex-

cepto V., de quo tacetur ad ὑπὸ τῶν.

θάλατταν F. Ceteri θάλασσαν.

ἡρίστων] ἡρίστων F.

πράττειν] Libri πράσσειν.

καὶ τὰς om. E.

ἔφθανεν] ἔφθασεν A.E.F. Ald., corrigente I. "Weiskius vertit: prius profectus est quam hostes ad pugnam accederent. Nempe milites navibus egressi plerumque in terra aliena cibum capiebant, sed tam festinanter rem agebant, ut accurrentes agricolas et arma inferentes anteverterent abitu." SCHN.

καὶ ταχὺ ἐπέραυε] Hæc vulgo postposita sequebantur, quæ monente Weiskio suum in locum restituit. SCHN., qui posuit post πράττειν.

31. Σφαγίας Morus post Stephanum in Thes. v. Σφαγίαις. Libri Σφαγίας. "Plurali numero et tres quidem Sphagias ante Pylum commemorat Plinius 4, 12, s. 19. Messeniæ igitur prætensæ sunt istæ insulæ, non Laconicæ; nisi Xenophon ipse aut librarius in nomine aberravit. Weiskius Messeniam olim Laconi-

δὲ ἀφικόμενος καὶ παραπλεύσας τὸ τοῦ Ἀλφειοῦ στόμα ὑπὸ τὸν Ἰχθὺν καλούμενον ὠρμίσατο. τῇ δ' ὕστεραία ἐντεύθεν ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας, οὕτω καὶ τεταγμένος καὶ τὸν πλοῦν ποιούμενος ὡς, εἰ δέοι, πάντα ὅσα χρή παρεσκευασμένους ναυμαχοίη. καὶ γὰρ τὰ περὶ τοῦ Μνασίππου αὐτόπτον μὲν οὐδενὸς ἠκηκόει, ὑπόπτει δὲ μὴ ἀπάτης ἔνεκεν λέγοιτο, καὶ ἐφυλάττετο· ἐπεὶ μέντοι ἀφίκετο εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐπέθετο, καὶ ἀνέπανε τὸ στράτευμα.

32 Οἶδα μὲν οὖν ὅτι ταῦτα πάντα, ὅταν οἴωνται ναυμαχήσειν [20] ἄνθρωποι, καὶ ἀσκέεται καὶ μελετᾶται· ἀλλὰ τοῦτο ἐπαινῶ, ὅτι ἐπεὶ ἀφικέσθαι ταχὺ ἔδει ἔνθα τοῖς πολεμίοις ναυμαχήσειν ᾤετο, εὔρετο ὅπως μῆτε διὰ τὸν πλοῦν ἀνεπιστήμονας εἶναι τῶν εἰς ναυμαχίαν μῆτε διὰ τὰ ταῦτα μελετᾶν βραδύτερόν τι ἀφικέσθαι.

33 Καταστρεψάμενος δὲ τὰς ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ πόλεις ἔπλευσεν [21] εἰς Κέρκυραν. ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀκούσας ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ Διονυσίου, βοηθήσουςαι τοῖς Λακεδαιμονίοις,

cam dictam fuisse censet (conf. 7, 4, 9.) et a Thucyde 2, 25. Methonem τῆς Λακωνικῆς similiter dici monet. Sphacteriam vulgo etiam nominabant singulari numero: ita etiam Plato in Menexeno p. 242 C: Νικήσαντες αὐτοὺς ναυμαχία οἱ ἡμέτεροι καὶ λαβόντες αὐτῶν τοὺς ἡγεμόνας Λακεδαιμονίους ἐν τῇ Σφαγίᾳ." SCHN. De insulis his dixit Arnoldus ad Thucyd. vol. 2, p. 444-9. ed. tert.; de Messeniæ urbibus inter Laconicas relatis Niebuhrius Script. min. vol. 1, p. 119.

παραπλεύσας τὸ B.C.D.E.I.V. Ceteri παραπλεύσας εἰς τό. "Promontorium enim Ichthys ultra Alphei ostium situm est. Thucyd. 2, 25: Καὶ περιέπλεον τὸν Ἰχθὺν καλούμενον τὴν ἄκραν ἐς τὸν ἐν τῇ Φειᾷ λιμένα." SCHN.

παρεσκευασμένους] παρασκευασμένους A. Ald.

ἔνεκεν] ἔνεκα B.

32. εὔρετο] εὔρατο A. Ald., corr. I., om. C. "Ne ὅπως infinitivo jungatur, Stephanus emendat: ὅπως—ἀνεπιστήμονες εἶναι—ἀφικέσθαι δοκοῖεν. Leniore medicina vitium, si inest, sanari posse putabat Morus,posito ὡς pro ὅπως; sed idem affert locum

ex Economico 7, 29: Πειρᾶσθαι ὅπως ὡς βέλτιστα τὰ προσήκοντα ἐκάτερον ἡμῶν διαπράττεσθαι, ubi Zeunius duo exempla posuit ex Diodoro Siculo. Locus tamen Xenophontis plane diversus est. Quid si concijiam fuisse scriptum εὔρετό πως μῆτε et cetera? SCHN. Soph. Aj. 378: Οὐκ ἂν γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ὧδ' ἔχειν. Hic V. εὔρετο οὕτως ὅτι μῆτε. Exspectes potius ὥστε.

33. Διονυσίου] Respice s. 4. In hoc idem tempus incidit narratio Diodori 16, 57: Οὕτως δὲ ὁ χρόνος οὗτος τοῖς Ἀθηναίοις ἤνεγκεν ἀμαρτάνειν εἰς τὸν δαιμόνιον, ὥστε μικρὸν ἀνώτερον τῶν Δελφικῶν καιρῶν Ἴφικράτους διατριβόντος περὶ Κέρκυραν μετὰ ναυτικῆς δυνάμεως καὶ Διονυσίου τοῦ Συρακουσίων δυνάστου πέμψαντος εἰς Ὀλυμπίαν καὶ Δελφοῦς ἀγάλματα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος δεδημιουργημένα, περιτυχῶν ταῖς κομιζούσαις αὐτὰ ναυσὶν Ἴφικράτης καὶ κρατήσας αὐτῶν διεπέψατο πρὸς τὸν δῆμον ἑπερωτῶν, τί χρή πράττειν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι προσέταξαν αὐτῷ μὴ τὰ τῶν θεῶν ἐξετάξειν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως τοὺς στρατιώτας διαθρέψει. Ἴφικράτης μὲν οὖν ὑπακούσας τῷ δόγματι τῆς παρίδος ἐλαφύρο-

αὐτὸς ἐλθὼν καὶ σκεψάμενος τῆς χώρας ὄθεν τοὺς τε προσπλέ-
 οντας δυνατὸν ἦν ὀρᾶν καὶ τοὺς σημαίνοντας εἰς τὴν πόλιν κα-
 34 ταφανεῖς εἶναι, ἐνταῦθα κατέστησε τοὺς σκοπούς. κάκεινοις μὲν
 συνέθετο προσπλεόντων τε καὶ ὀρμούντων ὡς δύοι σημαίνειν
 αὐτὸς δὲ τῶν τριηράρχων προσέταξεν εἴκοσιν, οὓς δέησοι, ἐπεὶ [22]
 κηρύξειεν, ἀκολουθεῖν· εἰ δέ τις μὴ ἀκολουθήσοι, προεῖπε μὴ
 μέμψεσθαι τὴν δίκην. ἐπεὶ δ' ἐσημάνθησαν προσπλέουσαι καὶ
 ἐκηρύχθη, ἀξία ἐγένετο θέας ἢ σπουδῆ· οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ
 35 δρόμῳ τῶν μελλόντων πλεῖν εἰσέβη εἰς τὰς ναῦς. πλεύσας δὲ [23]
 ἔνθα ἦσαν αἱ πολέμιαι τριήρεις, καταλαμβάνει ἀπὸ μὲν τῶν
 ἄλλων τριήρων εἰς τὴν γῆν τοὺς ἄνδρας ἐκβεβηκότας, Μελάνιπ-
 πος μέντοι ὁ Ῥόδιος τοῖς τε ἄλλοις συνεβούλευε μὴ μένειν
 ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς πληρωσάμενος τὴν ναῦν ἐξέπλει. ἐκεῖνος μὲν
 οὖν καίπερ ἀπαντῶν ταῖς Ἰφικράτους ναυσὶν ὄμως ἀπέφυγεν·
 αἱ δὲ ἀπὸ Συρακουσῶν νῆες ἅπασαι ἐάλωσαν αὐτοῖς ἀνδράσιν.
 36 ὁ μέντοι Ἰφικράτης τὰς μὲν τριήρεις ἀκρωτηριασάμενος ἔλκων [24]
 κατηγάγετο εἰς τὸν τῶν Κερκυραίων λιμένα, τῶν δὲ ἀνδρῶν
 συνέβη ἐκάστῳ τακτὸν ἀργύριον ἀποτίσαι, πλὴν Κρινίππου τοῦ

πῶλησε τὸν τῶν θεῶν κόσμον· ὁ δὲ τύ-
 ραννος ὀργισθεὶς et cetera. SCHN.

34. δέησοι A.B.C.D.E.F.V. Ceteri
 δέησει.

μὴ μέμψεσθαι τὴν δίκην] Herodot.
 8, 106: Θεοὺς, οἱ σε ποιήσαντα ἀνό-
 σια νόμῳ δικαίῳ χρεώμενοι ἰπήγαγον
 ἐς χεῖρας τὰς ἐμάς, ὥστε σε μὴ μέμ-
 ψασθαι τὴν ἀπ' ἐμέο τοι ἐσομένην δί-
 κην. Hic Dobræus interpretatur,
 Non contemnenda ræna affectum iri,
 repudiata Stephani conjectura μέμ-
 ψεσθαι.

ἐσημάνθησαν B.D.V. Ceteri ἐση-
 μάνθη. "Polyænus 3, 9, 55: Προσ-
 τάξας πυρσὸν ἀνάπτειν φίλιον. Idem
 σκοποὺς Xenophontis appellat πυρ-
 σουροὺς, ubi malim πυρσωροὺς, ut φρυ-
 κτωροὺς." SCHN. Sed v. Steph. Thes.

35. τριήρων D.E.F.V. τριηρῶν B.
 Ceteri τριήρων.

36. κατηγάγετο] κατήγετο V.
 τῶν Κερκυραίων B.D.V. Ceteri
 Κερκυραίων.

συνέβη] Pactus est.
 ἐκάστῳ] ἕκαστον P. van den Es
 Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849, cal.
 Novembr. propositis p. 2, 4.

Κρινίππου Wesselingius ad Diod.
 15, 47. Κρινίππου B.D.E.F.I.V. et, ut
 videtur, C. Ceteri Ἀνίππου. "Dio-
 dorus 15, 47. duces subsidiorum a
 Dionysio missorum nominat Cissi-
 dem et Crinippum. Τήριλλος ὁ Κρι-
 νίππου Ἰμέρης τύραννος est apud He-
 rodotum 7, 165. Ita etiam Polyæ-
 nus Stratag. 3, 9, 55. nominat Cri-
 nippum. Simile nomen est Κνανίπ-
 που Syracusii apud Plutarchum in
 Parallelis p. 310; fortasse idem. [De
 Cyanippi nomine aliunde satis constat.
 L. D.] Diodorus tradit naves
 omnes novem Siculas captas, capti-
 vos venditos, ex eorum distractione
 plus quam 60 talenta collecta atque
 ita militibus stipendia soluta fuisse.
 Xenophon quidem decem tantum
 Dionysii triremes numerat, sed unam
 Melanippus Rhodius fuga subtraxit,
 et idem Xenophon captivos venditos
 negat. Diodorus usus est verbo λα-
 φυροπωλήσαντες τοὺς ἀλόντας, quod
 ex narratione Xenophontis videtur
 jam interpretandum. Polyænus l. c.
 undecim naves Siculas enarrat." SCHN.

- ἄρχοντας· τοῦτον δ' ἐφύλαπτεν, ὡς ἢ πραξόμενος πάμπολλα
 χρήματα ἢ ὡς πωλήσων. κάκεινος μὲν ὑπὸ λύπης αὐθαιρέτῳ
 θανάτῳ ἀποθνήσκει, τοὺς δ' ἄλλους ὁ Ἴφικράτης ἀφήκε, Κερ-
 37 κυραίους ἐγγυητὰς δεξάμενος τῶν χρημάτων. καὶ τοὺς μὲν [25]
 ναύτας γεωργοῦντας τοῖς Κερκυραίοις τὸ πλείστον διέτρεφε,
 τοὺς δὲ πελταστὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ὀπλίτας ἔχων διέ-
 βαινει εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν· καὶ ἐκεῖ ταῖς μὲν φιλίαις πόλεσιν
 ἐπεκούρει, εἴ τις τι δέοιτο, Θυριεῦσι δὲ, μάλα καὶ ἀνδράσιν
 A. C. 38 ἀλκίμοις καὶ χωρίον καρτερόν ἔχουσιν, ἐπολέμει. καὶ τὸ ἀπὸ [26]
 372· Κερκύρας ναυτικὸν προσλαβὼν, σχεδὸν περὶ ἐνεήκοντα ναῦς,
 πρῶτον μὲν εἰς Κεφαλληνίαν πλεύσας χρήματα ἐπράξατο, τὰ
 μὲν παρ' ἐκόντων, τὰ δὲ παρ' ἀκόντων· ἔπειτα δὲ παρεσκευάζετο
 τὴν τε τῶν Λακεδαιμονίων χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν κατ' ἐκεῖνα πόλεων πολεμίων οὐσῶν τὰς μὲν ἐθελούσας
 προσλαμβάνειν, τοῖς δὲ μὴ πειθόμενοις πολεμεῖν.
- 39 Ἐγὼ μὲν δὴ ταύτην τὴν στρατηγίαν τῶν Ἴφικράτους οὐχ [27]
 ἥκιστα ἐπαινῶ, ἔπειτα καὶ τὸ προσελέσθαι κελεύσαι ἐαντῷ
 Καλλίστρατόν τε τὸν δημηγόρον, οὐ μάλα ἐπιτήδειον ὄντα,

ὡς ἢ πραξόμενος χρήματα ἢ ὡς πω-
 λήσων] Similiter repetitum ὡς vide 3,
 5, 5; 5, 2, 2 et 8.
 αὐθαιρέτῳ θανάτῳ B.D.V. Ceteri
 θανάτῳ αὐθαιρέτῳ.

37. ταῖς μὲν] μὲν ταῖς V.

τι D.E.F.V. om. B. Ceteri του.

Θυριεῦσι Fr. Portus. Libri Θυ-
 ρεῦσι præter A., qui Θηρεῦσι. "Steph-
 phanus Byz. v. Θυρέα. "Ἔστι καὶ
 Ἀκαρνανίας Θύριον διὰ τοῦ ι. Τὸ ἐθ-
 νικὸν Θυριεὺς ὡς Σουριεὺς. Cum Cas-
 sander Acarnanibus persuasisset ut
 ex castellis suis in urbes convenirent,
 tum Thyrienses cum aliis contulerunt
 se in urbem Agrinium, teste Diodoro
 19, 67, ubi ante Gronovium Δεριεῖς
 legebatur pro Θυριεῖς." SCHN.

38. ἐνεήκοντα B.C.E.F. Ceteri ἐν-
 νεήκοντα.

χρήματα ἐπράξατο] His alebat ex-
 erciturum. Hinc graviter ferebat Iphi-
 crates pacem deinde cum Lacedæmoniis
 factam, cum Athenienses omnes
 istas Epidauri urbes liberas relin-
 quere cogerentur. Aristoteles Rhetoric.
 3, 10: Ἴφικράτης, σπεισαμένων
 Ἀθηναίων πρὸς Ἐπίδουρον καὶ τὴν

παραλίαν, ἡγανάκει φάσκων, αὐτοὺς τοῦ
 πολέμου τὰ ἐφόδια παρηρησθαι. SCHN.
 κατ' ἐκεῖνα] Ita supra 5, 4, 64.
 SCHN.

τοῖς πειθόμενοις] Stephanus mar-
 gini adscripserat: "Expectandum vi-
 debatur ταῖς πειθόμεναις, sc. πόλεσι."
 Quo admonere voluit lectorem de
 mutato sexu; Xenophon enim noluit
 πόλεις, sed urbium incolas, πολίτας,
 intelligi. Ita sæpe sexum sive genus
 mutat. SCHN.

39. Καλλίστρατον] Hic idem cum
 Timotheo et Chabria antea imperium
 gesserat, auctore Diodoro 15, 29.
 Quare prudenter fecit Iphicrates,
 quod socium sibi adscisceret eum
 qui Timotheum accusaverat, post-
 quam is solus imperium ceperat.
 SCHN.

οὐ μάλα] Kœppenus, non tam ini-
 que putans sensisse Xenophontem de
 Callistrato, delebat negationem. [Ἐδ
 μάλα Boeckh. Œcon. Athen. vol. 1,
 p. 550. ed. alt. Sed ἐπιτήδειον ver-
 tendum esse Amicum, quo refertur
 sequens ἀντιπάλους, recte animadver-
 tit Wolfius, male tamen addens:

“Si modo ἀπὸ in hac sententia omissum feras.” Rectius idem: “Etiamsi Xenophon iniquius sensisset de Callistrato, ne sic quidem loqui potuisset ut eum facit Leonclavius. Qui, quæso, id *laude maxima* dignum est, si quis hominem imperitum rei gerendæ socium sumserit? Id laudabile erit, si quis reipublicæ privatam inimicitiam remisert.” Similia Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 81. ed. a. 1849.] Vide Epimetrum de hoc loco in fine libri additum. SCHN. Quod ita habet: “Verba hæc ex iudicio Xenophontis ipsius esse intelligenda de Callistrato non satis idoneo ad res bello gerendas aut consilio iuvandas satis puto sequentia etiam demonstrare, ubi Chabriam nominat, additis verbis μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον. Quid? quod de utroque subiungit: εἴτε φρονίμους αὐτοὺς ἡγούμενος εἶναι—εἴτε ἀντιπάλους νομιζόντων. Oratoriis Callistrati laudibus ita nihil detrahitur. Eundem Theopompus Chius apud Athenæum 4, p. 166 πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀκρατῆ, τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἐπιμελῆ dixit. Ad voluptates prouorem fuisse etiam Iphicratem novimus. Addam suspicionem, mihi admodum probabilem videri amicitiam exinde inter Iphicratem et Callistratum tam arctam coaluisse et intimam, quam arguit etiam id quod narrat Xenophon infra c. 3, s. 3, ut Iphicratem, cum ille (post pugnam Leuctricam puto factam) Cotyos, Thracum regis, filiam in matrimonium duceret et fortunarum suarum sedem in Thraciam Athenis transferret, Callistratus sequeretur. Nuptias has Iphicratis in comœdia Protesilao descripserat et riserat Anaxandrides, eujus fragmenta duo servavit Athenæus 4, p. 131; 12, p. 553. et 15, p. 689. In posteriore Callistratus una cum Melanopo nominatur: is vero Melanopus idem esse videtur cum illo, quem nominavit Xenophon infra c. 3, s. 2. Sed ex hoc quidem Anaxandridis loco non satis constat an de convivio nuptiali in Thracia celebrato sermo sit: Callistrati igitur mentio ad Thraciam referri non potest. Sed habemus testimonium Scylacis p. 65. et Zenobii in Proverbio Θάσος ἀγαθὸν, denique Himerii Or. 6, p. 500, Datum Thraciæ urbem a Callistrato Aphidnæo, Callicratis filio, conditam,

deinde a Philippo, Amyntæ filio, colonis auctam fuisse et Philippos nomen accepisse. Quod factum esse debuit demum post nobilem illam super Oropo Eubææ causam a Callistrato peroratam, quæ Demosthenem auditorem in admirationem rapuit, teste Ammiano 30, c. 4. De voluntario Iphicratis in Thraciam exsilio exstat testimonium Theopompi apud Athenæum 12, p. 532, quem locum Corn. Nepos in Chabria c. 3. ad verbum expressit, ubi simul monet Theopompus, ejusdem temporis celeberrimos Atheniensium duces vitam extra patriam finire maluisse. Itaque Cononem in insula Cypro, Timotheum in Lesbo, Charetem in Sigeo, Chabriam in Ægypto vixisse, Iphicratem autem in Thracia. Jam antea Alcibiades in Thracia sedem sibi paraverat, ut supra apud Xenophontem legitimus. Et in Anabasi 7, 3, 19. Heraclides, Seuthis Thracum regis familiaris, Xenophonti promittit: Καὶ ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ ἴσως ἀξιώσεις καὶ τεῖχη λαμβάνειν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τῶν ὑμετέρων ἔλαβον, καὶ χώραν. Ipse Seuthes ibidem c. 2, s. 31. Atheniensium cognationem et amicitiam jactat. Scilicet Sadocus, Sitalcæ filius, ab Atheniensibus civitate donatus fuerat, auctore scholiaste Aristophanis Acharn. v. 145. Ab eo inde tempore plures Athenienses in Thraciam transmigrasse videntur, fertilitate regionis et amicitia regum invitati, ibique adeo oppida tandem condidisse in Chersoneso Thracia, quæ Xenophon Hist. 4, 8, 26. τὰς ὑπὸ τῇ Θράκῃ οἰκούσας πόλεις Ἑλληνίδας vocat. Iphicratis in Thracia degentis consilium regi Cotyi datum refert auctor Economicorum 2. sub Aristotelis nomine editorum. Ipsius Cotyos mores egregie pinxit Theopompus Athenæi 12, p. 531. De Anaxandride comico vide locum Chæmæleontis ibidem 9, p. 374. Hæc olim ad h. l. commentatus addo nunc Iphicratem postea, placatis civibus, rediisse Athenas, et ad senectutem pervenisse, auctore Cornelio Nepote. Filium Menestheum ad λειτουργίαν ante ætatem legitimam adigendum propter magnitudinem stature defendit oratione laudata ab Aristotele Rhetor. 2, 23, 17: Δρῦν, Thraciæ vel oppidum vel τεῖχος, conditum ab Iphicrate, libro historiarum 25. tes-

καὶ Χαβρίαν, μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον. εἶτε γὰρ φρονί-
μους αὐτοὺς ἡγούμενος εἶναι συμβούλους λαβεῖν ἐβούλετο,
σῶφρόν μοι δοκεῖ διαπράξασθαι, εἶτε ἀντιπάλους νομίζων,
οὕτω θρασέως μήτε καταρραθυμῶν μήτε καταμελῶν μηδὲν
φαίνεσθαι, μεγάλα φρονούντος ἐφ' ἑαυτῷ τοῦτό μοι δοκεῖ ἀνδρὸς
εἶναι. κάκεῖνος μὲν δὴ ταῦτ' ἔπραττεν.

ΚΕΦ. Γ.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἐκπεπτωκότας μὲν ὀρῶντες ἐκ τῆς Βοιωτίας

tatur Theopompus Harpocratonis in voce Δρῦς.

Ad do de Callistrato exsule et dam-
nato locum Demosthenis c. Polycl.
p. 1221: "Ἄνδρα φυγάδα, οὗ Ἀθη-
ναῖοι θάνατον δις κατεψηφίσαντο, Καλ-
λίστρατον ἐκ Μεθώνης εἰς Θάσον ὡς
Τιμόμαχον τὸν κηδεστήν. Lycurgus
p. 198: Τίς γὰρ οὐ μέμνηται τῶν προ-
σβυτέρων ἢ τῶν νεωτέρων οὐκ ἀκήκοε
Καλλίστρατον, οὗ θάνατον ἢ πόλιν
κατέγνω, τοῦτον φυγόντα καὶ τοῦ θεοῦ
τοῦ ἐν Δελφοῖς ἀκούσαντα, ὅτι, ἂν
ἔλθῃ Ἀθήναζε, τεύξεται τῶν νόμων,
ἀφικόμενον καὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν τῶν
δώδεκα θεῶν καταφυγόντα, καὶ οὐδὲν
ἦττον ὑπὸ τῆς πόλεως ἀποθανόντα;
Hæc oratio dicta fuit Olympiadis
112, 3. At oratio Demosthenica p.
1207. Molonem archontem edit, id
est Olympiadis 104, 3, et anno 1.
Olympiadis 105, nominat Callistra-
tum exsulem cum genero Timoma-
cho. Quomodo igitur Callistratus
archon Olympiadis 106, 2, potuit
esse, quod contra Fabricium dubi-
tantem statuit tamen Ruhnkenius in
Histor. Orat. Gr. p. 141. ed. Reisk.?
Diversus igitur est archon Callistra-
tus. Callistratum oratorem in Thra-
cia morantem cum Athenodoro com-
memorat Isocrates de pace p. 164 A:
"Ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλι-
στρατος, ὁ μὲν ἰδιώτης, ὁ δὲ φυγάς,
οἰκίσαι πόλιν οἰοί τε γεγόνασιν. Ἡ
ille extremo bello sociali scripsit."

Χαβρίαν] Χαυρίαν B. Γαβρίαν E.

στρατηγὸν] Bene corrigit στρατη-
γικὸν Wyttenbachius in Biblioth.
Critt. Amstelod. vol. 2, p. 103. Sæpe
usus est vocabulo hoc Xenophon.
SCHN. Sed 3, 3, 3: Διοπίειθς, μά-
λα χρησμολόγος ἀνὴρ. 2, 4, 2: Καί

μάλ' εἰημερίας οὔσης. Cyrop. 4, 2, 5:
Μάλα συμφορὰν τοῦτο ἡγούμεθα.

σῶφρον] Stephanus addebat τι.
SCHN. Qui eodem modo errantem
correxit 7, 1, 14.

οὕτω θρασέως] Vitium orationis
manifestum ita emendabat Morus, ut
scriberet οὕτω θρασέως, ὡς μήτε.
Sed vel ita deest verbum, quod
respondeat alteri membro σῶφρον
μοι δοκεῖ διαπράξασθαι. Igitur ap-
probo conjecturam Wyttenbachii l. c.
propositam, οὕτως ἐθάρσει, ὡς μήτε.
Brevius Jacobs. in Additamentis p. 29:
Οὕτως ἐθάρσει μήτε—φανείσθαι. Vul-
gatam defendebat Koëppenus ita ut
post ἀντιπάλους distinctionem pone-
ret et νομίζων οὕτω cum reliquis con-
jungeret. SCHN. Non ἐθάρσει Xe-
nophon dicturus erat, sed ἐθάρρει.
Οὕτως ἔδρασε ὡς Hertleinus. Si
recte habet scriptura, φαίνεσθαι pen-
det ex ἐβούλετο.

μηδὲν φαίνεσθαι D.E.V. μηδὲ vel
μηδὴ (dignosci enim nequit) φαίνε-
σθαι B. Ceteri φαίνεσθαι μηδέν. Post
φαίνεσθαι interpungit C.

μεγάλα φρονοῦντος B.D.V. Ceterum Xe-
nophon Cyrop. 4, 2, 5, similiter posuit:
Βουλόμενος αὐτοὺς ὡς μέγιστον φρο-
νεῖν ἐπὶ σφίσιν, ut quam magnificen-
tissime ipsi de se sentirent. Deinde
καταρραθυμῶν refertur ad ignaviam
animi, καταμελῶν ad negligentiam,
incuriam." SCHN. Reip. Laced. 12,
5: "Ὅστε μεγαλοπρεπεστέρους μὲν αὐ-
τοὺς ἐφ' ἑαυτοῖς γίγνεσθαι, ἐλευθεριω-
τέρους δὲ τῶν ἄλλων φαίνεσθαι, resti-
tuit μεγαλοφρονεστέρους.

ἑαυτῷ] ἑαυτοῦ E.F.

τοῦτο] τοῦτω E.

δοκεῖ] δοκῶ A.E.F.

Πλαταιέας, φίλους ὄντας, καὶ καταπεφευγότες πρὸς αὐτοὺς, ἰκετεύοντες δὲ Θεσπιάας μὴ σφᾶς περιβεῖν ἀπόλιδας γενομένους, οὐκέτι ἐπήνον τούς Θηβαίους, ἀλλὰ πολεμῆν μὲν αὐτοῖς τὰ μὲν ἡσχίνοντο, τὰ δὲ ἀσυμφόρως ἔχειν ἐλογίζοντο· κοινωνεῖν γε μὴν αὐτοῖς ὧν ἔπραττον οὐκέτι ἤθελον, ἐπεὶ ἑώρων στρατεύοντάς τε αὐτοὺς ἐπὶ φίλους ἀρχαίους τῇ πόλει Φωκέας, καὶ

1. Πλαταιέας] Platæenses, accessitis Atheniensium auxiliis, suam ipsam urbem tradere volebant: quo comperto, Thebani subito urbem securam occupant et excidunt, civibus ejectis omnibus. Igitur Platæenses Athenas confugiunt, et recepti ἰσοπολιτείαν consequuntur, auctore Diodoro 15, 46. Distinctius excidium urbis narrat Pausanias 9, 1. Pertinet huc Plataicus λόγος Isocratis. Nolebant scilicet Platæenses συντελεῖν εἰς τὰς Θήζας, quod tamen inde antiquissimis temporibus Orchomenii faciebant; nolebant etiam Thespienses et Tanagraei; hinc inimicitiae illæ inter has civitates et Thebanos, tam frequentes et graves bellorum causæ. Intervenerat denique pax Antalcidæ, quæ liberæ omnes eas civitates sui que juris esse volebat. Ceterum Pausanias excidium hoc confert in annum quartum Olymp. 101, contra Diodorus in annum tertium. In simili casu jam antea Platæenses jus civitatis Atticæ consecuti erant, ut præter Thucydidem narrat Ps. Demosthenes contra Neeram p. 1378. ed. Reisk. SCHN.

αἰτὸς] αὐτοὺς B. D.

Θεσπιάας—ἀπόλιδας] Thespiarum excidium factum fuisse post Leuctricam Thebanorum victoriam vult Pausanias 9, 14. quem ex Nostro et Diodoro erroris coarguit Wesselingius ad Diodorum p. 38. Satis tamen defendit Pausaniam locus Isocratis in oratione Plataica p. 298 C, ubi Platæenses de excidio urbis suæ conqueruntur: Πρὸς δὲ τοῖσι οὐδ' ὁμολογούμενα φαίνονται διαπραττόμενοι πρὸς τε τοὺς ἄλλους καὶ πρὸς ἡμᾶς· ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς, ἐπειδὴ πείθειν ἡμῶν τὴν πόλιν οὐχ οἰοῖ τε ἔσαν, ὥσπερ τοὺς Θεσπιάας καὶ τοὺς Ταναγραίους, συντελεῖν μόνον εἰς τὰς Θήζας ἀναγκάζειν· οὐδὲν γὰρ ἂν τῶν ἀνηκέστων κακῶν ἦμεν πεποιθότες. Νῦν δὲ φανεροὶ γέγονασιν οἱ τοῦτο διαπράξασθαι βου-

ληθέντες, ἀλλὰ τῆς χώρας ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες. Igitur ἀπόλιδες videntur esse Thespienses patria ejecti. Sed aliam dubitationem affert locus s. 5. ubi eadem dictione de Platæensibus et Thespiensibus utitur: τῇ Πλαταιέων τε καὶ Θεσπιέων ἀναίρεσει. Præterea ante pugnam Leuctricam commissum fuit proelium ad Tegyræam, quo Lacedæmonii plane victi fuerunt a Thebanis, auctore Plutarcho Pelop. c. 17. Agesilai 27. et Diodoro 15, 81. Deinde bellum cum Orchomeniis diu gesserant, quod obiter commemorat Xenophon infra c. 4, 10. SCHN. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 85. ed. a. 1849, postquam dixerat: "The Thespians were forced to evacuate their city, which was also razed to the ground; but the main part of the inhabitants appear to have occupied a strong-hold named Cereusus, situate on a rocky spur of mount Helicon, where they maintained themselves until after the battle of Leuctra, when the place was stormed by Epaminondas," addit: "This is perhaps the easiest way of reconciling Xenophon and Pausanias. Pausanias does not seem to be aware, that the Thespians had been expelled from their city before the battle of Leuctra. According to him it was not until after the battle that they quitted the city, and took refuge in Cereusus. . . . It seems most likely that a part at least sought shelter in the ancient fortress, where they had formerly defied the attacks of the Thessalians, as soon as they were driven from their homes."

οὐκέτι ἐπήνον] οὐκ ἐπήνον P. van den Es Thes. philolog. Lugd. Bat. 1849, cal. Novemb. propositus p. 2, 5, confers Anab. 6, 6, 25, Aristoph. Lys. 70. Οὐκέτι sequens tuetur prius. ὧν ἔπραττον] ὡσπερ ἔπραττον V. ἐπεὶ] ἐπεὶ δὲ F.

πόλεις πιστάς τ' ἐν τῷ πρὸς τὸν βάρβαρον πόλεμῳ καὶ φίλας
 2 ἑαυτοῖς ἀφανίζοντας. ἐκ τούτων δὲ ψηφισάμενος ὁ δῆμος [2]
 εἰρήνην ποιήσασθαι, πρῶτον μὲν εἰς Θήβας πρέσβεις ἔπεμψε
 παρακαλοῦντας ἀκολουθεῖν, εἰ βούλιντο, εἰς Λακεδαίμονα περὶ
 εἰρήνης· ἔπειτα δὲ ἐξέπεμψαν καὶ αὐτοὶ πρέσβεις. ἦν δὲ τῶν
 αἰρεθέντων Καλλίας Ἴππονίκου, Αὐτοκλῆς Στρομβιχίδου,
 Δημόστρατος Ἀριστοφῶντος, Ἀριστοκλῆς, Κηφισόδοτος,
 3 Μελάνωπος, Λύκαιθος. [ἐπεὶ δὲ προσῆλθον ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους [3]
 τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμαχοῦς] καὶ Καλλίστρατος

A. C.
 371.

πιστάς τ'] πιστάς E.F.V.
 τῷ supra verbum eadem manu C.
 2. ἐκ τούτων δὲ B.D.V. ἐκ δὴ τού-
 των Y. Ceteri ἐκ δὲ τούτων.
 ποιήσασθαι] ποιεῖσθαι B.
 ἔπεμψε B.D.F.V. ἔπεμψεν C.E.
 Ceteri ἔπεμψαν.
 εἰρήνην] Socium hujus fœderis re-
 gem Artaxerxem facit Diodorus 15,
 50. et Dionysius Halicarn. in Lysia
 vol. 2, p. 85. Uterque anno archontis
 Alcisthenis, h. e. Olympiadis 102.
 primo, assignat pacem; contra se-
 cundo anno, archonte Phrasiclidae,
 auctor orationis contra Neæram p.
 1357. ed. Reisk., in quo recte egisse
 videtur Wesselingio, quoniam eo an-
 no potissimum valuit confirmata pax
 inter Athenienses et Lacedæmonios.
 SCHN.

Αὐτοκλῆς Στρομβιχίδου] Ita recte
 Leonclavius librorum scripturam
 Στρομβιχίδης emendavit. Pater enim
 a tyrannide 30 fuerat interfectus.
 Στρομβιχίδης Διοσίμων est apud Thu-
 cyd. 8, 15. Nescio an idem sit Au-
 tocles dux in Hellesponto Olympi-
 adis 104, 2, de quo dicitur infra ad
 7, 1, 41. Sed is patris nomen addi-
 tum non habet. Alius Autocles Τολ-
 μαίου Thucyd. 4, 53 et 119. Infra
 §. 7. addit μάλα δοκῶν ἐπιστρεφῆς
 ῥήτωρ εἶναι, i. e. solertissimus orator.
 Damascius apud Photium p. 1031:
 Ἀγχίνους δὲ ὄν καὶ ἐπιστρεφῆς. Ejus
 orationem contra Mixidemidem lau-
 dat Aristoteles Rhetor. 2, 23. Huc-
 usque Ruhnken. Hist. Orator. p.
 139. in Reiskii Orat. Græc. vol. 8.
 SCHN.

Δημόστρατος Ἀριστοφῶντος] Ari-
 stophontis Azeniensis patrem conjicit
 esse Demonstratum hunc, quem præ-

terea Plutarchus in Nicia et Alcibiade
 nominat, Ruhnken. l. c. p. 130.
 SCHN.

Κηφισόδοτος] Cephisodotum ex
 Ceramicō intelligi eundemque laudari
 ab Aristotele Rhetoric. 3, 10. censet
 Ruhnken. l. c. p. 141. SCHN. Conf.
 7, 1, 14, Boeckh. Corp. Inscr. vol. 1,
 p. 127 B.

Μελάνωπος] Esse mihi videtur is
 quem Callistratus adversarium ha-
 buit in republica administranda et
 accusavit oratione laudata ab Aristo-
 tele Rhetoric. 1. Conf. Plutarchus
 Demosth. c. 13. SCHN. Μελάνω-
 πος V.

Λύκαιθος B.F.I.V. Λύκα^{ος} D. Ce-
 teri Λύκανθος. Alterius formæ aliud
 exemplum est Λύκαιθος pater Creon-
 tis, rex Corinthi, ap. schol. Eurip.
 Med. 20.

ἐπὶ] περὶ F.

καὶ τοὺς συμμαχοῦς] καὶ τῶν συμμα-
 χων A.C.D.E.F.V. Ald. Sed totum
 hoc ἐπεὶ δὲ—συμμαχοῦς inanis vide-
 tur dittographia proximorum, ἐπεὶ δὲ
 —συμμαχοῦς, qualis est 6, 4, 3. Ni-
 hilo enim tolerabiliorem orationem
 facit Leonclavii ἐπειδὴ pro altero ἐπεὶ
 δὲ. “Οἱ ἔκκλητοι sunt apud Lace-
 dæmonios consilium, concio Spar-
 tanorum sine sociis; alibi vulgari
 nomine ἐκκλησίαν appellat Noster 5,
 2, et 3, 3. Docte, sed operose, hæc
 explicuit Morus.” SCHN.

καὶ ante Καλλίστρατος addidit Κερ-
 πηνος. Vide annot. præcedentem.

Καλλίστρατος] De quo supra c. 2,
 39. Fuit Aphidnæus, Callicratis fi-
 lius, exemplar Demostheni, in exsili-
 um deinde missus, tandemque ad
 supplicium raptus. Vide de eo
 Ruhnken. l. c. p. 140. Ceterum

δὲ ὁ δημηγόρος παρῆν' ὑποσχόμενος γὰρ Ἴφικράτει, εἰ αὐτὸν ἀφείη, ἢ χρήματα πέμψειν τῷ ναυτικῷ ἢ εἰρήνην ποιήσειν, οὕτως Ἀθήνησί τε ἦν καὶ ἔπραττε περὶ εἰρήνης· ἐπεὶ δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμάχους, πρῶτος ἔλεξεν αὐτῶν Καλλίας ὁ δαδοῦχος. ἦν δ' οὗτος οἶος μηδὲν ἤττον ἤδεσθαι ὑφ' αὐτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλων ἐπαινούμενος· καὶ τότε δὴ ἤρξατο ᾧδέ πως.

- 4 Ὡς ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τὴν μὲν προξενίαν ὑμῶν οὐκ ἐγὼ [4] μόνος, ἀλλὰ καὶ πατρὸς πατὴρ πατρώαν ἔχων παρεδίδου τῷ γένει. βούλομαι δὲ καὶ τοῦτο ὑμῖν δηλώσαι, ὡς ἔχουσα ἡ πόλις διατελεῖ πρὸς ἡμᾶς. ἐκείνη γὰρ, ὅταν μὲν πόλεμος ἦ, στρατηγὸς ἡμᾶς αἰρεῖται, ὅταν δὲ ἡσυχίας ἐπιθυμία, εἰρηνοποιὸς ἡμᾶς ἐκπέμπει. ἀγὰρ πρόσθεν δις ἤδη ἦλθον περὶ πολέμου καταλύσεως, καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πρεσβείαις διεπραξάμην καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν εἰρήνην· νῦν δὲ τρίτον ἤκω, καὶ ἡγοῦμαι πολὺ
- 5 δικαιοτάτα νῦν ἂν διαλλαγῆς τυχεῖν. ὁρῶ γὰρ οὐκ ἄλλα μὲν [5] ὑμῖν, ἄλλα δὲ ἡμῖν δοκοῦντα, ἀλλ' ὑμᾶς τε ἀχθομένους καὶ ἡμᾶς τῇ Πλαταιῶν τε καὶ Θεσπιῶν ἀναιρέσει. πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς τὰ

Diodorus 15, 38. pacem biennio ante inter Athenienses et Lacedæmonios initam quidem, sed non bene confirmatam, omnino non commemoravit, sed sub anno 2. Olympiad. 101. generatim de pace tandem confirmata verba facit, et Callistratum atque Epaminondam tum Lacedæmone adfuisse perhibet. Utriusque altercationem refert Plutarchus Præcept. Reipubl. gerend. p. 810 F, sed ea ad tempora posteriora pace illa et pugna Leuctrica pertinere videtur, ut conjicere licet ex Cornelio Nepote Epamin. c. 6. SCHN.

εἰ om. V.

ἀφείη D. et, ut putabat Gailius, E. ἀφείη vel ἀφέλη F. ἀφήν V. ἀφίει B.I. Ceteri ἀφήσει.

Ἀθήνησί τε ἦν] Morus emendabat Ἀθήνηθεν παρῆν, Athenis advenerat. Sed lectionem vulgatam ita defendit Kœppenus ut Iphicrates eum dimississe dicatur Athenas, qui vel pecuniaria auxilia sibi submitteret vel pacem adeo efficeret. Hinc missa legatione Lacedæmonem et ipse adiit. SCHN.

ὁ δαδοῦχος] Hunc Calliam non da-

duchum, sed μητραγύρτην Iphicrates nominare solebat, narrante Aristotele Rhetoric. 3, 2. Ceterum de eo omnia sunt pervulgata, quæ veteres tradiderunt. SCHN. V. Boeckh. Œcon. Athen. vol. 1, p. 630. ed. alt.

ἤττον] Libri ἦσσαν.

ὑφ' αὐτοῦ] ὑπ' αὐτοῦ B.

4. οὐκ ἐγὼ μόνος] Addi volebat ἔχω Kœn. ad Gregor. p. 260. Morus ex participio ἔχων retracto intelligi posse putabat. SCHN.

καὶ τοῦτο ὑμῖν δηλώσαι B.D. Ceteri ὑμῖν καὶ τοῦτο δηλώσαι.

γὰρ ὅταν μὲν B., ut ego olim conjeceram. Ceteri μὲν γὰρ ὅταν.

ἡμᾶς om. B. ὑμᾶς C.

ἐκπέμπει] ἐκπέμπη E.F.

δις ἤδη] Ut videtur, inter eos qui 2, 2, 12, 17, et 2, 4, 37 missi sunt Spartam.

ἤδη ἦλθον] ἦλθον ἤδη V.

καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν B.C.D.F.V. καὶ ὑμῖν E.F. Ceteri καὶ ἡμῖν καὶ ὑμῖν.

5. Πλαταιῶν—Θεσπιῶν] Libri Πλαταιῶν—Θεσπιέων. Vid. var. script. 5, 4, 48.

τε om. F.

αὐτὰ γιγνώσκοντας φίλους μάλλον ἀλλήλοις ἢ πολεμίους εἶναι; καὶ σωφρόνων μὲν δήπου ἐστὶ μὴδὲ εἰ μικρὰ τὰ διαφέροντα εἶη πόλεμον ἀναιρεῖσθαι· εἰ δὲ δὴ καὶ ὁμογνωμοιοῦμεν, οὐκ ἂν πάντων θαυμαστῶν εἶη μὴ εἰρήνην ποιεῖσθαι; δίκαιον μὲν οὖν ἦν μὴδὲ ὄπλα ἐπιφέρειν ἀλλήλοις ἡμᾶς, ἐπεὶ λέγεται μὲν Τριπτόλεμος ὁ ἡμέτερος πρόγονος τὰ Δήμητρος καὶ Κόρης ἄρρητα ἱερὰ πρῶτοις ξένοις δεῖξαι Ἡρακλεῖ τε τῷ ὑμετέρῳ ἀρχηγέτῃ καὶ Διοσκόροιν τοῖν ὑμετέρῳιν πολίταιν, καὶ τοῦ Δήμητρος δὲ καρποῦ εἰς πρώτην τὴν Πελοπόννησον σπέρμα δωρήσασθαι. πῶς οὖν δίκαιον ἢ ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐλάβετε σπέρματα, τὸν τούτων ποτε καρπὸν ἐλθεῖν δηώσοντας, ἡμᾶς τε, οἷς ἐδόκαμεν, μὴ οὐχὶ βούλεσθαι ὡς πλείστην τούτοις ἀφθονίαν τροφῆς γενέσθαι; εἰ δὲ ἄρα ἐκ θεῶν πεπρωμένον ἐστὶ πολέμιους ἐν ἀνθρώποις γίγνεσθαι, ἡμᾶς δὴ χρὴ ἄρχεσθαι μὲν αὐτοῦ ὡς σχολαίτατα, ὅταν δὲ γένηται, καταλύεσθαι ἢ δυνατὸν τάχιστα.

7 Μετὰ τούτον Αὐτοκλῆς, μάλα δοκῶν ἐπιστρεφῆς εἶναι [5] ῥήτωρ, ὧδε ἠγόρευεν. "Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν ἂ μέλλω

ἀλλήλοις addunt B.D.H.I.V., om. ceteri.

εἰ B.D.E.F.V. Ceteri εἰ μή. εἴη] ἦν F. correctus.

δὲ δὴ] δὲ V.

6. ἐπιφέρειν] φέρειν C.

πρῶτος libri omnes. Grammius Hist. deor. p. 54 emendabat πρῶτοις, quod probatum etiam Wolfio recepi. Sacra ἄρρητα sunt Eleusinia, quæ Callias, ut δαδούχος, administrabat. Ab Heraclidis Peloponnesii et Lacedæmonii originem ducunt. Reges Spartani inprimis de Hercule, stirpis auctore, gloriabantur. SCHN.

ὑμετέρῳ] ἡμετέρῳ A.E. Ald., corrigente I.

Διοσκόροιν] Libri Διοσκούροιν.

ὑμετέρῳιν] ἡμετέρῳιν F.

δίκαιον] Argumentum a fructu cereali communicato cum reliqua Græcia ab Atheniensibus non adeo leve videbitur, si memineris a reliquis Græciæ civitatibus quotannis frugum primitias Athenas fuisse missas, monente sæpe Pythiæ oraculo eas, quæ curam eam omittebant, teste Isocratis Panegyrico c. 7. SCHN.

ἢ om. E. Nec satis defendunt pauca quæ sunt apud Hom. Il. B, 289,

Aesch. Eum. 523, et alibi, τε post ἢ positi exempla.

ποτε καρπὸν B.D.H.V. Ceteri καρπὸν ποτε.

δηώσοντας] δηώσαντας Y.

γίγνεσθαι B.D. Ceteri γίνεσθαι.

δὴ Stephanus, tacente de F. Valckenario. Libri δέ.

σχολαίτατα] σχολαιότατα H.V. Conf. quæ dixi ad Thes. Stephani v. Σχολαῖος p. 1688 A. "Vide mihi orationem gloriationis plenam et sacerdotem decentem, qualem promiserat etiam Xenophon. Satis tamen callide orationem ita vertit, ut non diceret frugum sacrorumque usum primum ab Atheniensibus receptum et deinde cum reliquis Peloponnesi civitatibus liberaliter communicatum fuisse, quod faciunt panegyrici oratores Attici; sed sacra ipsa frugumque usum statim cum ipso utriusque civitatis ἀρχηγέτῃ, Hercule, Dioscurisque et omni Peloponneso communicatum fuisse. Hercules autem et Dioscuri dicuntur initiati fuisse sacris Eleusiniis. Qua de re vide Heynii Comment. ad Apollodorum 2, 5, 12." SCHN.

λέγειν οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ῥηθήσεται οὐκ ἀγνοῶ· ἀλλὰ δοκεῖ μοι, οἵτινες βούλονται, ἢν ἂν ποιήσωνται φιλίαν, ταύτην ὡς πλείστον χρόνον διαμένειν, διδακτέον εἶναι ἀλλήλους τὰ αἷτια τῶν πολέμων. ὑμεῖς δὲ αἰεὶ μὲν φάτε ὡς αὐτονόμους τὰς πόλεις χρῆ εἶναι, αὐτοὶ δ' ἐστὲ μάλιστα ἐμποδῶν τῇ αὐτονομίᾳ. συντίθεσθε μὲν γὰρ πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις τοῦτο πρῶτον, 8 ἀκολουθεῖν ὅποι ἂν ὑμεῖς ἡγήσθε. καίτοι τί τοῦτο αὐτονομία προσήκει; ποιεῖσθε δὲ πολεμίους οὐκ ἀνακοινούμενοι τοῖς συμμαχοῖς, καὶ ἐπὶ τούτους ἡγείσθε· ὥστε πολλάκις ἐπὶ τοὺς εὐμενεστάτους ἀναγκάζονται στρατεύειν οἱ λεγόμενοι αὐτόνομοι εἶναι. ἔτι δὲ τὸ πάντων ἐναντιώτατον αὐτονομία, καθίστατε ἔνθα μὲν δεκαρχίας, ἔνθα δὲ τριακονταρχίας· καὶ τούτων τῶν ἀρχόντων ἐπιμελείσθε οὐχ ὅπως νομίμως ἄρχωσιν, ἀλλ' ὅπως δύνωνται βία κατέχειν τὰς πόλεις. ὥστ' εἰκόκατε τυραννίσι 9 μᾶλλον ἢ πολιτείαις ἡδόμενοι. καὶ ὅτε μὲν βασιλεὺς προσέταπτεν αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι, μάλα γιγνώσκοντες ἐφαινεσθε ὅτι εἰ μὴ εἴσοιεν οἱ Θηβαῖοι ἐκάστην τῶν πόλεων ἄρχειν τε ἑαυτῆς καὶ οἷς ἂν βούληται νόμοις χρῆσθαι, οὐ ποιήσουσι κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα· ἐπεὶ δὲ παρελάβετε τὴν Καδμείαν, οὐδ' αὐτοῖς Θηβαίοις ἐπετρέπετε αὐτονόμους εἶναι. δεῖ δὲ τοὺς μέλλοντας φίλους ἔσεσθαι οὐ παρὰ τῶν ἄλλων μὲν ἀξιῶν τῶν δικαίων τυγχάνειν, αὐτοὺς δὲ ὅπως ἂν πλείστα δύνωνται πλεονεκτοῦντας φαίνεσθαι.

7. μοι om. H.

ὡς post φάτε om. F.H.V.

ἡγήσθε] ἡγείσθε A.B.C.E. et pr. D. Ald.

τοῦτο] τούτου Valcken. Diatr. Eurip. p. 123, 87, frustra.

8. τούτους] τούτοις A.C.E. Ald., corrigente H.

καθίστατε B.D.V. Ceteri καθιστᾶτε. δύνωνται om. V.

εἰκόκατε — ἡδόμενοι] Debebat esse ἡδόμενοι. Sed in Anabasi 3, 5, 8. similiter est: Ὅμοιοι ἦσαν θαυμάζοντες. In Longi Pastor. p. 49. ed. Vill. [54, 19. Schæf., cujus v. annot. p. 367.] est: Ἐφάκεσαν ἐλεοῦσαι τὸν Δάφιν. In priore Xenophontis loco codices præferunt θαυμάζειν. Alter Longi facile corrigi possit, si ἐλεούσαις legas. SCHN. Dativum inter et nominativum variat scriptura Cy-

rop. 8, 8, 14, Com. 4, 3, 8. Vid. ad Steph. Thes. v. Εἶκω p. 230 D, ubi addere licet Pausan. 10, 25, 4, quo de loco dixi præf. ad eum p. 31.

τυραννίσι] τυραννεύσαι E.

9. εἴσοιεν B. Ceteri εἴσαιεν. Mox B. Καδμείαν, ut s. 11.

αὐτοῖς] αὐ τοῖς Ald., corrigente H.

“Sensus est: Vos quidem Thebanis antea irascebamini, quod civitates Bæoticas sui juris esse pati nollent, deinde vero ipsos adeo Thebanos sui juris esse nolistis, occupata eorum arce Cadmea dolo.” SCHN. Conf. 5, 4, 1.

ἐπετρέπετε F. Ceteri ἐπιτρέπετε. Sed concessistis Pirckhemeris, et ἐπετρέπετε jam ed. Leonclavii.

ὅπως] Scribendum videtur ὅποσα vel ὅπως.

- 10 Ταῦτα εἰπὼν σιωπὴν μὲν παρὰ πάντων ἐποίησεν, ἡδομένους δὲ τοὺς ἀχθομένους τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐποίησε. μετὰ τοῦτον [6] Καλλίστρατος ἔλεξεν, Ἄλλ' ὅπως μὲν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἐγγεγένηται ἀμαρτήματα καὶ ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀφ' ὑμῶν ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχειν μοι δοκῶ εἰπεῖν· οὐ μέντοι οὕτω γινώσκω ὡς τοῖς ἀμαρτάνουσιν οὐδέποτε ἔτι χρηστέον· ὁρῶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων οὐδένα ἀναμάρτητον διατελοῦντα· δοκοῦσι δέ μοι καὶ εὐπορώτεροι ἐνίοτε γίγνεσθαι ἄνθρωποι ἀμαρτάνοντες, ἄλλως
- 11 τε καὶ εἴαν κολασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀμαρτημάτων, ὡς ἡμεῖς. καὶ ὑμῖν δὲ ἔγωγε ὁρῶ διὰ τὰ ἀγνωμόνωςπραχθέντα ἔστιν ὅτε πολλὰ ἀντίτυπα γιγνόμενα· ὧν ἦν καὶ ἡ καταληφθεῖσα ἐν Θήβαις Καδμεία· νῦν γοῦν, ὡς ἐσπουδάσατε αὐτονόμους τὰς πόλεις γενέσθαι, πᾶσαι πάλιν, ἐπεὶ ἡδικήθησαν οἱ Θηβαῖοι, ἐπ' ἐκείνοις γεγέννηται. ὥστε πεπαιδευμένους ἡμᾶς ὡς τὸ πλεονεκτεῖν ἀκερδές ἐστι· νῦν ἐλπίζω πάλιν μετρίους ἐν τῇ πρὸς ἀλλή-
- 12 λους φιλίᾳ ἔσεσθαι. ἃ δὲ βουλόμενοί τινες ἀποτρέπειν τὴν εἰρήνην διαβάλλουσιν, ὡς ἡμεῖς οὐ φιλίας δεόμενοι, ἀλλὰ φοβούμενοι μὴ Ἀνταλκίδας ἔλθῃ ἔχων παρὰ βασιλέως χρήματα, διὰ τοῦθ' ἤκομεν, ἐνθυμήθητε ὡς φλυαροῦσι. βασιλεὺς μὲν γὰρ δήπου ἔγραψε πάσας τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεις αὐτονόμους εἶναι· ἡμεῖς δὲ ταῦτα ἐκείνῳ λέγοντές τε καὶ πράττοντες τί ἂν φοβοίμεθα βασιλέα; ἢ τοῦτο οἶεταί τις, ὡς ἐκείνος βούλεται

10. ἐποίησε] Verbum ἐποίησε delendum censebat Morus. SCHN. Anab. 3, 4, 35: Δεῖ ἐπιστάξει τὸν ἵππον Πέρσῃ ἀνδρὶ καὶ χαλινῶσαι δεῖ. Conf. ib. 5, 7, II; supra 4, 5, 17, infra 7, 1, 22.

τοῦτον B.C.D.F.V. τοῦτον καὶ E. Ceteri τοῦτον δέ.

ἐγγεγένηται] ἐγεγένηται B.

ἀμαρτήματα] ἀμαρτήματα V.

ἡμῶν—ὑμῶν] ὑμῶν—ἡμῶν V.

ἔχειν] ἔχει Ald., corrigente H.

εὐπορώτεροι] Pro ἐμπεριώτεροι dictum annotavit Fr. Portus. Commodiores, faciliores, interpretatur Weiskius. Neutra ratio placet mihi. SCHN. Dicitur ut contrarium ἀπόροπος s. 16, et Econ. 9, 5: Οἱ πονηροὶ (οἰκείται) συζυγέτες εὐπορώτεροι πρὸς τὸ κακουργεῖν γίνονται. Similia v. in Steph. Thes. v. Εὔπορος p. 2400 B, C.

11. ὅτε B.C.D.E.F.H.I. Ceteri ὅτε καί.

νῦν γοῦν ὡς ἐσπουδάσατε] Morus h. l. ita vertit: saltem in praesenti, etiamsi civitatum libertati consulistis, tamen omnes redierunt ad societatem Thebanorum injuria adfectorum. Equidem prius aliquod orationis membrum excidisse suspicor; certe locus est lacunosus, et oratio hiulca. Weiskius ita: Nunc certe, nisi vobis multa adversa eveniunt, hoc vobis molestum evenit: cum studiose egeritis, ut civitates essent liberae, postquam Thebani a vobis injuria sunt affecti, omnes rursus in potestatem eorum venerunt. SCHN. Nihil deest.

ἡμᾶς] ὑμᾶς Ald., corrigente H.

12. ἃ δέ] ἃ δὲ E.

τὴν] τὴν τὴν B.

πράττοντες] πράσσοντες B.D. βούλεται addit B., om. ceteri.

- χρήματα ἀναλώσας ἄλλους μεγάλους ποιῆσαι μᾶλλον ἢ ἄνευ
 13 δαπάνης ἃ ἔγνω ἄριστα εἶναι, ταῦτα ἑαυτῷ πεπράχθαι; εἶεν. τί
 μὴν ἤκομεν; ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἀποροῦντες, γνοίητε ἂν, εἰ μὲν
 βούλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ θάλατταν ἰδόντες, εἰ δὲ βούλεσθε,
 πρὸς τὰ κατὰ γῆν ἐν τῷ παρόντι. τί μὴν ἔστιν; εὐδηλον ὅτι
 [εἰ] τῶν συμμαχῶν τινὲς οὐκ ἀρεστὰ πράττουσιν ἡμῖν ἢ ὑμῖν
 ἀρεστά. ἴσως δὲ καὶ βουλοίμεθ' ἂν ὦν ἔνεκα περιεσώσατε ἡμᾶς
 14 ἃ ὀρθῶς ἔγνωμεν ὑμῖν ἐπιδειξαι. ἵνα δὲ καὶ τοῦ συμφόρου ἔτι
 ἐπιμνησθῶ, εἰςὶ μὲν δήπου πασῶν τῶν πόλεων αἱ μὲν τὰ ὑμέ-
 τερα, αἱ δὲ τὰ ἡμέτερα φρονοῦσαι, καὶ ἐν ἐκάστη πόλει οἱ μὲν
 λακωνίζουσιν, οἱ δὲ ἀττικίζουσιν. εἰ οὖν ἡμεῖς φίλοι γενοίμεθα,
 πόθεν ἂν εἰκότως χαλεπὸν τι προσδοκῆσαιμεν; καὶ γὰρ δὴ
 κατὰ γῆν μὲν τίς ἂν ὑμῶν φίλων ὄντων ἰκανὸς γένοιτο ἡμᾶς λυ-
 πῆσαι; κατὰ θάλατταν γε μὴν τίς ἂν ὑμᾶς βλάβῃαι τι ἡμῶν
 15 ὑμῖν ἐπιτηδείων ὄντων; ἀλλὰ μέντοι ὅτι μὲν πόλεμοι αἰεὶ ποτε
 γίνονται καὶ ὅτι καταλύονται πάντες ἐπιστάμεθα, καὶ ὅτι
 ἡμεῖς, ἂν μὴ νῦν, ἀλλ' αὐθίς ποτε εἰρήνης ἐπιθυμήσομεν. τί οὖν
 δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀναμένειν, ἕως ἂν ὑπὸ πλήθους κακῶν
 ἀπέπωμεν, μᾶλλον ἢ οὐχ ὡς τάχιστα πρὶν τι ἀνήκεστον γε-
 16 νέσθαι τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνους ἔγωγ'
 ἐπαινώ οἵτινες ἀγωνισταὶ γενομένοι καὶ νενικηκότες ἤδη πολ-

13. οὖν om. A.E.F. Ald., corrigentibus H.I. Conf. annot. ad 5, 3, 7. θάλατταν] θάλασσαν B.D.E.F.

τί μὴν ἔστιν; εὐδηλον] Sejuncti male copulata verba. SCHN. Qui scripsit τί μὴν; ἔστιν εὐδηλον.

εὐδηλον] εὐκολον E.

ὅτι Fr. Portus. Libri ὅτι εἰ.

ἢ ὑμῖν] Ante has voces excidisse μᾶλλον, saltem intelligendum esse, monuit Morus, locum hunc interpretatus: quosdam socios facere, quæ non tam vobis grata, quam nobis molesta sunt. Leonclavius emendabat ἡμῖν οὐδὲ ὑμῖν ἀρεστά. Fr. Portus delenda censebat ἢ ὑμῖν ἀρεστά. Sequentia mihi quoque, ut Weiskio, et lacunosa et obscura esse videntur. SCHN. Tertiam conjecturam addit Stephanus, εὐδηλον ὅτι εἰ τῶν συμμαχῶν τινὲς οὐκ ἀρεστὰ πράττουσιν ἡμῖν, ἀλλ' οὐδ' ἡμῖν ἀρεστά. Quorum nihil satisfacit.

14. ὑμέτερα—ἡμέτερα B.D.F.H.V.

ἡμέτερα—ἡμέτερα A. Ceteri ἡμέτερα—ὑμέτερα.

θάλατταν] θάλασσαν B.D.

15. ὅτι μὲν πόλεμοι B.C.D.E.F.H.V. Ceteri πόλεμοι. "Quid si suspicer ἄλλὰ μέντοι π. αἰεὶ ποτε γίνονται καὶ καταλύονται, καὶ πάντες ἐπιστάμεθα, ὅτι καὶ ἡμεῖς?" SCHN. ἀλλὰ μέντοι πόλεμοι εἴ ποτε γίνονται, καὶ ὅτι καταλύονται Bothius.

δεῖ B. inter versus.

κακῶν] κακῶς Ald., corrigentibus H.I.

ἢ οὐχ ὡς τάχιστα] Thucydides 2, 62: Εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν μᾶλλον ἢ οὐχ ὀλιγορῆσαι. 3, 36: Πόλις ὀλην διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους. Imitatus est Dionysius Hal. 6, 81; 10, 28; 11, 34, quos locos annotavit Dukerus Xenophontis immemor. SCHN.

ἀνήκεστον B.C.D.E.F.I.V. Ceteri ἀνήκεστον κακόν.

16. ἔγωγ' F. Ceteri ἔγωγε.

λάκεις καὶ δόξαν ἔχοντες οὕτω φιλονεικοῦσιν ὥστε οὐ πρότερον παύονται, πρὶν ἂν ἡττηθέντες τὴν ἄσκησιν καταλύσωσιν, οὐδέ γε τῶν κυβευτῶν οἵτινες αὐτὰ ἐὰν ἐν τι ἐπιτύχωσι, περὶ διπλασίων κυβεύουσιν· ὁρῶ γὰρ καὶ τῶν τοιούτων τοὺς πλείους ἀπόρους
17 παντάσῃ γιγνομένους. ἂν χρὴ καὶ ἡμᾶς ὁρῶντας εἰς μὲν τοιοῦτον ἀγῶνα μηδέποτε καταστῆναι ὥστε ἢ πάντα λαβεῖν ἢ πάντ' ἀποβαλεῖν, ἕως δὲ καὶ ἐρρώμεθα καὶ εὐτυχοῦμεν, φίλους ἀλλήλοις γενέσθαι. οὕτω γὰρ ἡμεῖς τ' ἂν δι' ὑμᾶς καὶ ὑμεῖς δι' ἡμᾶς ἔτι μείζους ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀναστρεφοίμεθα.

18 Δοξάντων δὲ τούτων καλῶς εἰπεῖν, ἐψηφίσαντο καὶ οἱ Λακε- [7] δαιμόνιοι δέχασθαι τὴν εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τοὺς τε ἀρμοστὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τὰ τε στρατόπεδα διαλύειν καὶ τὰ ναυτικὰ καὶ τὰ πεζικὰ, τὰς τε πόλεις αὐτονόμους εἶναι. εἰ δὲ τις παρὰ ταῦτα ποιήῃ, τὸν μὲν βουλόμενον βοηθεῖν ταῖς ἀδικουμέναις πόλεσι, τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ μὴ εἶναι ἔνορκον συμμαχεῖν τοῖς
19 ἀδικουμένοις. ἐπὶ τούτοις ὤμοσαν Λακεδαιμόνιοι μὲν ὑπὲρ [8] αὐτῶν καὶ τῶν συμμαχῶν, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι κατὰ πόλεις ἕκαστοι. ἀπογραφάμενοι δ' ἐν ταῖς ὁμομοκίαις πόλεσι καὶ οἱ Θηβαῖοι, προσελθόντες πάλιν τῇ ὑστεραίᾳ οἱ πρέσβεις αὐτῶν ἐκέλευον μεταγράφειν ἀντὶ Θηβαίων Βοιωτοὺς ὁμομοκότας. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀπεκρίνατο ὅτι μεταγράψει μὲν οὐδὲν ὦν τὸ πρῶτον ὤμοσάν τε καὶ ἀπεγράψαντο· εἰ μὲντοι μὴ βούλωντο ἐν ταῖς σπονδαῖς εἶναι, ἐξαλείφειν ἂν ἔφη, εἰ κελεύοιεν.

οὕτω] οὕτως B.D.

τὴν ἄσκησιν] *Morus* ἄθλησιν *legere* volebat, aut de actione certandi interpretari vulgatam lectionem. Est professio athletarum. Ita dicitur ἄσκησις in *Comment.* 3, 14, 3. ubi vide notas. Ita ἄσκησις ibidem dicitur 3, 7, 7. SCHN.

οὐδέ γε τῶν κυβευτῶν οἵτινες αὐτῶν] *Dictum* videtur pro οὐδέ γ' αὐτῶν *κυβευτῶν οἵτινες*. SCHN.

ἀποτύχωσι] *Margo Leonclavii* ἐπιτύχωσι, quod *recepti*. SCHN. *Qui cum semel lucrantur, inde duplo plus perdunt quam lucrum jam antea paritum* *Pirckheimerus*.

17. ὥστε ἢ] *Libri* ὥστε. *Conf.* 6, 4, 22. *Sic etiam Hirschig. Annot. crit.* p. 80.

πάντ' om. H.

καὶ ante ἐρρώμεθα addunt B.C.D. E.F.H.I.V., om. ceteri.

ἀναστρεφοίμεθα] V. annot. ad 7, 3, 2.

18. τὰ τε στρατόπεδα] τὰ στρατόπεδα F.

ἔνορκον *Stephanus. Libri* εἶορκον. *Eum jurejurando non cogi* *Pirckheimerus*.

19. Λακεδαιμόνιοι μὲν B. μὲν Λακεδαιμόνιοι C.D.E.F.I. *Ceteri μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι.*

κατὰ πόλεις] *Diodorus* 15, 50: *Διὰ τὸ πᾶσιν ἀρέσκειν κατὰ πόλιν γίνεσθαι τοὺς ὄρκους καὶ τὰς σπονδὰς de eadem re dixit*. SCHN.

πρέσβεις αὐτῶν] *Plutarchus* *Agasil.* c. 28. *Epaminondam nominat et rem paulo aliter narrat*. SCHN.

20 οὕτω δὴ εἰρήνην τῶν ἄλλων πεποιμημένων, πρὸς δὲ Θηβαίους [9]
 μόνους ἀντιλογίας οὔσης, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὕτως εἶχον τὴν
 γνώμην ὡς νῦν Θηβαίους τὸ λεγόμενον δὴ δεκατευθῆναι
 ἐλπὶς εἴη, αὐτοὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι παντελῶς ἀθύμως ἔχοντες
 ἀπῆλθον.

ΚΕΦ. Δ.

Ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τὰς τε φρουρὰς ἐκ τῶν
 πόλεων ἀπήγον καὶ Ἴφικράτην καὶ τὰς ναῦς μετεπέμποντο, καὶ
 ὅσα ὕστερον ἔλαβε μετὰ τοὺς ὄρκους τοὺς ἐν Λακεδαιμόνι γε-
 2 νομένους, πάντα ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι. Λακεδαιμόνιοι μέντοι
 ἐκ μὲν τῶν ἄλλων πόλεων τοὺς τε ἀρμοστὰς καὶ τοὺς φρουροὺς
 ἀπήγαγον, Κλεόμβροτον δὲ ἔχοντα τὸ ἐν Φωκεῦσι στράτευμα
 καὶ ἐπερωτῶντα τὰ οἴκοι τέλη τί χρὴ ποιεῖν, Προθόου λέξαν- [2]
 τος ὅτι αὐτῷ δοκοίη διαλύσαντας τὸ στράτευμα κατὰ τοὺς
 ὄρκους καὶ περιαγγείλαντας ταῖς πόλεσι συμβαλέσθαι εἰς τὸν
 ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ὅποσον βούλοιο ἐκάστη πόλις, ἔπειτα εἰ
 μὴ τις ἐφῆ αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι, τότε πάλιν παρακαλέ-
 σαντας ὅσοι τῇ αὐτονομίᾳ βούλοιντο βοηθεῖν, ἄγειν ἐπὶ τοὺς
 ἐναντιουμένους· οὕτω γὰρ ἂν ἔφη οἶεσθαι τοὺς τε θεοὺς εὐμε-

20. οὕτω δὴ C.D.E.F.V. Ceteri οὕτω δέ.

τὴν γνώμην] Olim τῆς γνώμης scripseram. Vide Zeunium ad Comment. 4, 8, 7. Sed Weiskius opposuit Cyrop. 1, 6, 11. Anab. 1, 3, 6. SCHN.

μὴ δεκατευθῆναι] μὴδὲ κατευθῆναι A. Ald., corrigente H. μὴδὲ κατευθυνθῆναι V. "Sensus elucet ex c. 5, 35:

Ἐὰν δὲ ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς ὁμοσήσωμεν, νῦν ἐλπὶς, τὸ πάλαι λεγόμενον, δεκατευθῆναι Θηβαίους. Scilicet cum Xerxis copiae per Graeciam divagatae multas sibi urbes adjunxissent, postea victores Graeci decreverunt hanc proditionem reliquarum civitatum ulcisci et Persarum studiosos Diis decimare. [Hoc est honorum et hominum partem decimam diis consecrari. Vid. Valcken. ad locum Herodoti, Müller. Dor. vol. 1, p. 259 ed. sec.] Formulam decimationis posuit Herodotus 7, 139. et Lycurgus orat. p. 193. Reisk. Ex his omnibus manifestum fit vitium vulgaris lectionis, ubi μὴ in μὲν mutabat Palmerius Exercit. p. 74. approbante Wesselingio ad Diodorum 15, 51. Delendum censebat cum

Porto Morus, in δὴ mutandum Curerius ad Luciani Asin. p. 218." SCHN. Quod recepi. Prope ab eo abfuerat Lennepius ad Phalar. p. 138 seq., qui ἤδη.

αὐτοὶ δὲ Morus. Libri αὐτοὶ τε. ἀθύμως ἔχοντες] ἔχοντες ἀθύμως V. 1. ἔλαβε] ἔλαβον B.C.D.E.F.I.V. τοὺς ὄρκους] τοὺς om. Ald.

Κλεόμβροτον] Κλεόβροτον F. semper. "Orationem multis membris intertrecisam ad grammaticæ regulas redigere conatus Leonclavius ante Κλεόμβροτον addebat οὐ, deinde s. 2: Προθόου δὲ—ἡ δὴ ἐκκλησία— et s. 3: Ὁ γὰρ Κλεόμβροτος legebat. Sed recte cum Stephano hyperbati excusatione Morus et ante eum Valckenarius ad Herodot. 6, 9. hunc locum defendit. Portus addi volebat μένειν εἶων atque interponi post τί χρὴ ποιεῖν." SCHN.

2. εἰς τὸν ναόν] Delii an Delphici Apollinis? SCHN.

παρακαλέσαντας B.D.E.F.I. Ceteri παρακαλέσαντας τοὺς συμμάχους.

βούλοιντο] βούλονται V.

ἂν ἔφη] ἔφη V.

3 νεστάτους εἶναι καὶ τὰς πόλεις ἥκιστ' ἂν ἄχθεσθαι· ἢ δ' ἐκκλη-
 σία ἀκούσασα ταῦτα ἐκείνους μὲν φλυαρεῖν ἠγγέλατο· ἤδη γὰρ,
 ὡς εἶοικε, τὸ δαιμόνιον ἦγεν· ἐπέστειλαν δὲ τῷ Κλεομβρότῳ μὴ
 διαλύειν τὸ στράτευμα, ἀλλ' εὐθὺς ἄγειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, εἰ
 μὴ αὐτονόμους ἀφίοιεν τὰς πόλεις. [ὁ δὲ Κλεομβροτος, ἐπειδὴ [3]
 ἐπίθετο τὴν εἰρήνην γεγενημένην, πέμψας πρὸς τοὺς ἐφόρους
 ἠρώτα τί χρὴ ποιεῖν· οἱ δ' ἐκέλευσαν αὐτὸν στρατεῦειν ἐπὶ τοὺς
 Θηβαίους, εἰ μὴ ἀφίοιεν τὰς Βοιωτίας πόλεις αὐτονόμους.] ἐπεὶ
 οὖν ἦσθετο οὐχ ὅπως τὰς πόλεις ἀφιέντας, ἀλλ' οὐδὲ τὸ στρά-
 τευμα διαλύοντας, ὡς ἀντιτάττοντο πρὸς αὐτὸν, οὕτω δὴ ἄγει
 τὴν στρατιὰν εἰς τὴν Βοιωτίαν. καὶ ἦ μὲν οἱ Θηβαῖοι ἐμβαλεῖν
 αὐτὸν ἐκ τῶν Φωκῶν προσεδόκων καὶ ἐπὶ στενῷ τιμὴ ἐφύλαττον,
 οὐκ ἐμβάλλει· διὰ Θισβῶν δὲ ὄρεινὴν καὶ ἀπροσδόκητον πορευ-
 θεὶς ἀφικνεῖται εἰς Κρεῦσιν, καὶ τὸ τεῖχος αἰρεῖ, καὶ τριήρεις
 4 τῶν Θηβαίων δώδεκα λαμβάνει. ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ ἀναβὰς [4]
 ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Λεύκτροις τῆς Θεσπι-
 κῆς. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ τῷ ἀπαντικρῷ λόφῳ
 οὐ πολὺ διαλείποντες, οὐδένας ἔχοντες συμμάχους ἀλλ' ἢ τοὺς

3. ἀφίοιεν] ἀφιέειν hic et infra ed. Stephani contra libros.

ὁ δὲ Κλεομβροτος—αὐτονόμους ex superioribus temere repetita esse recte vidit Valckenarius l. c. SCHN. Eadem notaverat manus antiqua in margine editionis Basil. a. 1568, qua ego utor, verbis: “Redundant hic, ut videtur, aliqua.” et omiserat Pirckheimerus, qui sic: “Prohibere itaque Cleombrotum ne exercitum dissolveret, sed confestim illam in Thebanorum fines, in Bœotia civitates liberarum dimitterent, irrumpere jusserunt. Ille vero cum Thebanos minime parere, sed in sententia perstare vidisset, ut jussus erat, in Bœotiam movit.” Vid. annot. ad 6, 3, 3.

ἐφόρους] εὐφόρους pr. V.

ἠρώτα] ἐρωτᾶ V.

ὡς om. V.

ὡς ἀντιτάττοντο πρὸς αὐτοὺς] ὡς ἀντιτάττοντο πρὸς αὐτὸν Brodæus. Stephanus ᾧ ἀντιτάττοντο πρὸς αὐτοὺς. “Mihī sententia horum verborum obscura esse videtur. Ceterum antequam Cleombrotus exercitum duceret contra Thebanos, legatos fuisse a La-

cedæmoniis Thebas missos, qui eadem quas antea, condiciones ferrent, sed asperum tulisse responsum, refert Diodorus 15, 51.” SCHN.

ἐμβαλεῖν Stephanus. Libri ἐμβάλλειν.

ἐμβάλλει] ἐμβάλει B.

ἐκ τῶν Φωκῶν] Pausanias 9, 13, 3: Ἐπαμεινώνδας ἔχων τοῦ στρατοῦ μοῖραν ἀντεκλήθητο ὑπὲρ τῆς Κηφισίδος λίμνης—Κλεομβροτος δὲ ἐπὶ Ἀμβρόσου τρέπεται τῆς Φωκῶν ἀποκτείνας δὲ Χαιρέαν, ὃς φυλάσσειν διετέτακτο τὰς παρόδους, καὶ ἄλλους τοὺς σὺν αὐτῷ Θηβαίους, ὑπερέβη καὶ ἐς Λεύκτρα ἀφικνεῖται τὰ Βοιωτία. SCHN.

ἐπὶ στενῷ τιμῇ] Occupaverat enim Epaminondas τὰ περὶ τὴν Κορώνειαν στενὰ, auctore Diodoro 15, 52. SCHN.

ὄρεινῃ] Diodorus: Διεξελεθῶν τὴν παραθαλάττιαν ὁδὸν, χαλεπὴν οὖσαν, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀκινδύνως· ἐν παρόδῳ δὲ τινα τῶν πολισματοίων χειρωσάμενος καὶ τριήρων ἐγκρατῆς ἐγένετο. SCHN.

4. θαλάττης] θαλάσσης B. D. F.

ἀπαντικρῷ λόφῳ] ἐπαντικρῷ λόφῳ B.

Βοιωτοὺς. ἔνθα δὴ τῷ Κλεομβρότῳ οἱ μὲν φίλοι προσιόντες
 5 ἔλεγον, ὦ Κλέομβροτε, εἰ ἀφήσεις τοὺς Θηβαίους ἄνευ μάχης, [5]
 κινδυνεύσεις ὑπὸ τῆς πόλεως τὰ ἔσχατα παθεῖν. ἀναμνησθήσου-
 νται γάρ σου καὶ ὅτε εἰς Κυνὸς κεφαλᾶς ἀφικόμενος οὐδὲν τῆς
 χώρας τῶν Θηβαίων ἐδήωσας, καὶ ὅτε ὕστερον στρατεύων ἀπε-
 κρούσθης τῆς ἐμβολῆς, Ἀγησιλάου ἀεὶ ἐμβάλλοντος διὰ τοῦ
 Κιθαιρῶνος. εἴπερ οὖν ἡ σαυτοῦ κήδει ἢ τῆς πατρίδος ἐπιθυμῆις,
 ἀκτέον ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. οἱ μὲν φίλοι τοιαῦτα ἔλεγον· οἱ δ'
 ἐναντίοι, Νῦν δὴ, ἔφασαν, δηλώσει ὁ ἀνὴρ εἰ τῷ ὄντι κήδεται
 6 τῶν Θηβαίων, ὥσπερ λέγεται. ὁ μὲν δὴ Κλέομβροτος ταῦτα [6]
 ἀκούων παρωξύνετο πρὸς τὸ μάχην συνάπτειν. τῶν δ' αὖ Θη-
 βαίων οἱ προεστῶτες ἐλογίζοντο ὡς εἰ μὴ μαχοῖντο, ἀποστή-
 σαιτο μὲν αἱ περιοικίδες αὐτῶν πόλεις, αὐτοὶ δὲ πολιορκή-

5. ὅτε] ὅτι ed. Stephani, ad quod tacetur de V. "Propter sequens ὅτι vulgatum præfero. Similem locum infra c. 5, 46, videbimus." Vide ad Œconom. 2, 10. SCHN. Quem alterum potius ὅτι in ὅτε mutare debuisse animadvertit Schæferus ad Eurip. Hecub. Porsoni Ind. v. ὅτε p. 119 ed. tert.

ἀπεκρούσθης] ἀπεκρούσθη B.

κήδει] Libri κήδη.

οἱ μὲν] οἱ μὲν δὴ V.

κήδεται] Favit Thebanis. Cicero

Offic. 1, 24: "Cum Cleombrotus invidiam timens temere cum Epaminonda conflixisset." Sequitur is scilicet Xenophontem, qui non solum Epaminondæ nomen tacuit, ut monuit Morus, sed in eo etiam studium suum in Lacedæmonios prodidit, quod induciarum haud meminert, quas suadente Jasone fecerat cum Thebanis. Post illas inducias reversus Cleombrotus occurrit exercitui, quem Archidamus adducebat; qui, nihil curans induciarum iusjurandum, configere statuit cum Thebanis. Thebanorum copias enumerans posuit Diodorus 6000, quibus demum Jason adjunxerat pedites 1500, equites 500. Xenophontem contra Palmerium defendere conati sunt Dodwellus Anal. Xenoph. p. 277. et Wesseling. ad Diodor. 2, p. 46. SCHN. It is remarkable enough that Wesseling, who is usually disposed to place too much confidence in his author, in

this instance very judiciously questions his accuracy; while Schneider, without a shadow of an argument, and in defiance of every principle of sound criticism, assumes that it is Xenophon who has grossly distorted facts, which, at the time when his history was written, were notorious to all his readers. Wesseling saw that Xenophon's narrative, in its leading outlines, bears the clearest stamp of truth; he might have added, that Diodorus has here only committed one of his ordinary blunders. It was probably the misplacing of Jason's arrival that drew him into all the other mistakes. Niebuhr in his Lectures observed: *According to Diodorus the Spartans, in the loss of the battle, suffered the punishment of perjury. Either Archidamus joined his colleague before the battle, or Cleombrotus was calumniated after his death. I believe that Diodorus here adopted a story invented by the Spartans.* THIRLWALL. Hist. vol. 5, p. 100. V. Niebuhr. l. c. vol. 2, part. 2, p. 286 ed. Berol., Grot. Hist. vol. 10, p. 260 s.

6. ταῦτα] τοιαῦτα A.C.F. Ald., corrigente I. τοιαῦτ' E.

οἱ προεστῶτες] Multo accuratius deliberationem Bœotarcharum enarrat Diodorus 15, 53. et Pausanias 9, 13, 6. Sed hæc deliberatio fuit ante fœdus cum Cleombroto ictum, quod tacuit Xenophon. SCHN.

μαχοῖντο] Libri μάχουτο.

σοιτο· εἰ δὲ μὴ ἔξοι ὁ δῆμος ὁ Θηβαίων τὰπιτήδεια, ὅτι κινδυνεύοι καὶ ἡ πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέσθαι. ἄτε δὲ καὶ πεφευγότες πρόσθεν πολλοὶ αὐτῶν ἐλογίζοντο κρείττον εἶναι 7 μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ πάλιν φεύγειν. πρὸς δὲ τούτοις [7] παρεθάρρυνε μὲν τι αὐτοὺς καὶ ὁ χρησμὸς ὁ λεγόμενος ὡς δέοι ἐνταῦθα Λακεδαιμονίους ἠττηθῆναι ἔνθα τὸ τῶν παρθένων ἦν μνήμα, αἷ λέγονται διὰ τὸ βιασθῆναι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τινῶν ἀποκτείνειν ἑαυτάς. καὶ ἐκόσμησαν δὴ τοῦτο τὸ μνήμα οἱ Θηβαῖοι πρὸ τῆς μάχης. ἀπηγγέλλετο δὲ καὶ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῖς ὡς οἱ τε νεφὲ πάντες αὐτόματοι ἀνεφώγοντο, αἷ τε ἱέρεια λέγοιεν ὡς νίκην οἱ θεοὶ φαίνοιεν. ἐκ δὲ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὄπλα ἔφασαν ἀφανῆ εἶναι, ὡς τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην ἐξωρμημένου. οἱ μὲν δὴ τινες λέγουσιν ὡς ταῦτα πάντα τεχνά- 8 σματα ἦν τῶν προεστηκότων. εἰς δ' οὖν τὴν μάχην τοῖς μὲν [8] Λακεδαιμονίοις πάντα τὰναντία ἐγίγνετο, τοῖς δὲ πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τύχης κατωρθοῦτο. ἦν μὲν γὰρ μετ' ἄριστον τῷ Κλεομβρότῳ ἡ τελευταία βουλή περὶ τῆς μάχης· ἐν δὲ τῇ μεσημβρίᾳ ὑποπινόντων καὶ τὸν οἶνον παροξύναι τι αὐτοὺς ἔλε- 9 γον. ἐπεὶ δὲ ὠπλίζοντο ἐκάτεροι καὶ πρόδηλον ἤδη ἦν ὅτι μάχη [9]

ἔξοι] ἔξοι F.

ἄτε δὲ Stephanus. Libri ἄτε δή.

κρείττον] Libri κρείσσον.

7. μὲν τι] μὲν τοι F. et mox δέη (sic).

χρησμὸς ὁ λεγόμενος] Leandrias exsul Spartiatus in exercitu Thebanorum publicavit hoc παλαιὸν λόγιον τοῖς Σπαρτιάταις, quo monebantur cavere τὸ Δευκτρικὸν μνήμα, ut habent Diodorus et Plutarchus in Pelopida. Confirmabant hoc iudicium augures et sacerdotes indigenæ. Conf. Diodorus 15, 54. SCHN.

παρθένων] Scedasi et Leuctri filias appellat Diodorus; nomina posuit Pausan. 9, 13, 5. Aliter Plutarchus. SCHN.

δὲ καὶ I.V. Ceteri δέ.

οἱ τε νεφὲ πάντες] Diodorus ita: Ὅτι τὰ κατὰ τὸν νεῶν τοῦ Ἡρακλέους ὄπλα παραδόξως ἀφανῆ γέγονε, καὶ λόγος ἐν ταῖς Θήβαις διαδέδοται ὡς τῶν ἠρώων τῶν ἀρχαίων ἀνεληφθῶν αὐτὰ καὶ βοηθεῖν τοῖς Βοιωτοῖς ἀπεληλυθότων. Addit alia signa, ex oraculo Trophonii allata, quæ quidem omnia ex Callisthene sumpta esse recte arguit

Wesseling. ex Cicerone de Divin. 1, 34. ubi tamen est: arma, quæ fixa in parietibus fuerant, ea sunt humi reperta. Eadem habet Polyænus 2, 2, 8. et Epaminondæ tribuit prudentiæ. Aliud Epaminondæ eodem tempore excogitatum stratagema, ab aliis omissum scriptoribus, posuit Idem 2, 2, 12. ubi copias Lacedæmoniorum ait fuisse 40000. De armis noctu ex templis subtractis narrat etiam Frontinus 1, 11, 16. SCHN.

τεχνάσματα] Ita tradit Diodorus ex Callisthene. Conf. Valckenar. ad Herodot. 7, 37. SCHN.

8. δ' οὖν] δὲ V.

τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις πάντα τὰναντία B.D.E.F. et omissio μὲν C.V. τὰναντία πάντα τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις I. Ceteri πάντα τὰναντία τοῖς Λακεδαιμονίοις.

αὐτοὺς ἔλεγον B.D.E.F.V. ἐλέγετο αὐτοὺς C. Ceteri αὐτοὺς ἐλέγετο.

9. ἤδη servarunt B.D.I.V., om. ceteri.

μάχη B.D. Ceteri ἡ μάχη.

ἔσοιτο, πρῶτον μὲν ἀπιέναι ὠρμημένων ἐκ τοῦ Βοιωτίου στρα-
τεύματος τῶν τὴν ἀγορὰν παρεσκευακότεων καὶ σκευοφόρων
τινῶν καὶ τῶν οὐ βουλομένων μάχεσθαι, περιμόντες κύκλῳ οἱ τε
μετὰ τοῦ Ἰέρωνος μισθοφόροι καὶ οἱ τῶν Φωκῶν πελτασταὶ
καὶ τῶν ἰππέων Ἡρακλεῶται καὶ Φλιάσιοι ἐπιθέμενοι τοῖς
ἀπιούσιν ἐπέστρεψάν τε αὐτοὺς καὶ κατεδίωξαν πρὸς τὸ στρα-
τόπεδον τὸ τῶν Βοιωτῶν ὥστε πολὺ μὲν ἐποίησαν μείζον τε
10 καὶ ἀθροώτερον ἢ πρόσθεν τὸ τῶν Βοιωτῶν στράτευμα. ἔπειτα [10]
δὲ, ἅτε καὶ πεδίου ὄντος τοῦ μεταξὺ, προετάξαντο μὲν τῆς
ἑαυτῶν φάλαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἰππέας, ἀντετάξαντο
δ' αὐτοῖς καὶ οἱ Θηβαῖοι τοὺς ἑαυτῶν. ἦν δὲ τὸ μὲν τῶν Θη-
βαίων ἰππικὸν μεμελετηκὸς διὰ τε τὸν πρὸς Ὀρχομενίους
πόλεμον καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεσπίεας, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις
11 κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον πονηρότατον ἦν τὸ ἰππικόν. ἔτρεφον [11]
μὲν γὰρ τοὺς ἵππους οἱ πλουσιώτατοι· ἐπεὶ δὲ φρουρὰ φαν-
θείη, τότε ἦκεν ὁ συντεταγμένος· λαβὼν δ' ἂν τὸν ἵππον καὶ
ὄπλα ὅποια δοθείη αὐτῷ ἐκ τοῦ παραχρήμα ἂν ἐστρατεύετο·
τῶν δ' αὖ στρατιωτῶν οἱ τοῖς σώμασιν ἀδυνατώτατοι καὶ
12 ἤκιστα φιλότιμοι ἐπὶ τῶν ἵππων ἦσαν. τοιοῦτον μὲν οὖν τὸ [12]
ἰππικὸν ἐκατέρων ἦν. τῆς δὲ φάλαγγος τοὺς μὲν Λακεδαιμο-
νίους ἔφασαν εἰς τρεῖς τὴν ἐνωμοτίαν ἄγειν· τοῦτο δὲ συμ-

Βοιωτίου] Βοιωτίου A.C.D.E.V.
Ald.

οὐ βουλομένων μάχεσθαι] Permisso
abitu iis qui pugnare nollent, Thes-
pienses ex Thebano exercitu abi-
erunt, auctore Polyæno 2, 2, 2. con-
sentiente Pausania l. c. SCHN.

Ἰέρωνος] An idem de quo Plu-
tarchus de Pythiæ Oraculis p. 397 E:
Τοῦ Ἰέρωνος μὲν τοῦ Σπαρτιάτου πρὸ
τῆς ἐν Λεύκτροις αὐτῷ γενομένης τε-
λευτῆς ἐξέπεσον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀν-
δριάντος? SCHN.

Ἡρακλεῶται] Libri Ἡρακλεῶται.
Vid. ad s. 27.

ἀθροώτερον] Confertius quidem, sed
impedimento potius ad victoriam.
Nimis favet Xenophon Lacedæmoniiis.
SCHN.

10. κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον] An un-
quam aliter factum Sparte? Deinde
aderant equites Heracleotæ et Phlia-
siii. SCHN.

πονηρότατον] πονηρότατα V.

11. ὁ συντεταγμένος] Quem ordo
requirebat. Conf. ad 5, 2, 21. SCHN.

δοίη αὐτῷ] Ex superioribus repetit
Morus ὁ πλούσιος. Equidem malim
ὅποια ἂν δοθῇ αὐτῷ. [Immo ὅποια
δοθείη, ut coniecit Dobræus.] Cete-
rum in omni fere Græcia ἵπποτροφεῖν
divites atque opulenti soli poterant;
ab his equi præbebantur exercitui nec
arti nec exercitati ad pugnam; de
quo conqueritur Xenophon in libro
de Magistro equitum. SCHN.

12. εἰς τρεῖς] τρεῖς Ald., sed τρεῖς I.
ἐνωμοτίαν] ἐνωμοτίαν B. et ἀνάγειν
pro ἄγειν C. "Scilicet mora habuit
quatuor λόχοις; singuli λόχοι com-
ponuntur πεντηκοστῶσι octo; hæ vero
ἐνωμοτίαι sedecim; ita ut lochorum
quisque quatuor enomotiiis constet:
quod si per lochos ordinatur acies, et
enomotiiæ collocantur ita ut profun-
ditas earum ternos milites contineat,
efficitur ut profunditas singulorum
lochorum fiat in duodenos milites.

βαίνειν αὐτοῖς οὐ πλεόν ἢ εἰς δώδεκα τὸ βάθος. οἱ δὲ Θηβαῖοι οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πενήκοντα ἀσπίδων συνεστραμμένοι ἦσαν, λογιζόμενοι ὡς εἰ νικήσειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα, τὸ ἄλλο πᾶν
 13 εὐχέρωτον ἔσοιτο. ἐπεὶ δὲ ἤρξατο ἄγειν ὁ Κλεόμβροτος [13] πρὸς τοὺς πολεμίους, πρῶτον μὲν πρὶν καὶ αἰσθῆσθαι τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ὅτι ἤγοίτο, καὶ δὴ καὶ οἱ ἱππεῖς συνεβεβλήκεσαν καὶ ταχὺ ἤτηντο οἱ τῶν Λακεδαιμονίων· φεύγοντες δὲ ἐνεπεπτώκεσαν τοῖς ἑαυτῶν ὀπλίταις, ἔτι δὲ ἐνέβαλλον οἱ τῶν

Conf. Xenoph. de Laced. rep. 11. Nescio an ita voluerit h. l. interpretari Morus. Ita vero ille ad h. l.: Enomotia singulae ita incedunt instructae, ut in quolibet ordine terni iuxta se sint milites; itaque ad summum duodecim ordines ejusmodi deinceps incedunt. Laudat etiam simillimum Thucydidis locum 5, 66, 67, 68. Verbum *συμβαίνειν* de collectione numerorum in summam dicitur. [V. ad Thes. Steph. v. *Συμβαίνω*, p. 1043 C. Sed malis *τούτω* vel *οὕτω*.] Locum Xenophontis apponam: Ἐκ δὲ τούτων τῶν μορῶν διὰ παρεγγύσεως καθίστανται, τοτὲ μὲν εἰς ἑνωμοτίας, τοτὲ δὲ εἰς τρεῖς, ποτὲ δὲ εἰς ἕξ. Quæ sensum plane non habent rei aptum. Sed præclare vertit Eques de la Luzerne: *Ces divisions se mettent en bataille suivant l'ordre qu'elles reçoivent. Quelquefois chaque énomotie ne fait qu'une file, quelquefois elle est sur trois files, quelquefois sur six.* Sensus scilicet is sequitur, quem verba Græca nullo modo admittunt, quæ ita ex h. l. ordinanda sunt: *Καθίστανται εἰς ἑνωμοτίας, τοτὲ μὲν εἰς τρεῖς, ποτὲ δὲ εἰς ἕξ.* Sed vide ibi annotata. Ceterum annotavit Gallus, prudentissimus rei militaris, Thucydidem 5, 68. contra asserere enomotiam unamquamque in quaternos milites fuisse collocatam in acie. (*Formée sur quatre files; ou ayant quatre hommes de front au premier rang.*) SCHN.

συνεστραμμένοι] *ἑστραμμένοι* nescio quis Parisinus. "Morus *συνεστραμμένων* legendum esse putabat, dubius tamen; et pro modestia sua vir æqualis doctrinæ veretur ut locum intelligat. Equidem nihil muto. Ut *ἑνωμοτία* significat Lacedæmoniorum peditatum, ita *ἀσπίδες* Thebanorum peditatum notat. Illius profunditas

duodeno, hujus vero quinquagenos milites continebat. De illo *βάθος* posuit; quod cum non satis esset densum ad Thebanorum peditatum, de hoc *συνεστραμμένοι* dixit, ut densitatem significaret. Contrarium infra 6, 5, 19. dicit, *ἐκτείνειν τὸ στράτευμα ἐπ' ἑνέα ἢ δέκα ἀσπίδων*. Sermo ibidem est de *ὀπλιτικῶ*. Diodorus etiam in exercitus parte ea quam Epaminondas ducebat, *τὴν πυκνότητα τῆς τάξεως* momentum fecisse ad victoriam affirmat c. 55. Ceterum aciem ipsam neuter satis dilucide exposuit, accuratius tamen Diodorus. In dextro cornu fuisse Cleombrotum manifesto arguitur ex Nostri loco §. 14. Igitur Epaminondas fuit in sinistro exercitus Thebani; in cornu enim fuisse eum Diodorus narrat. Sinistri igitur cornu aciem densissimam fecerat Epaminondas, eoque vicerat primus. Ita plane Plutarchus Quæst. Rom. p. 282 E. Θηβαῖοι τῷ ἀριστερῷ κέρατι τρεψάμενοι καὶ κρατήσαντες ἐν Δεύκτροις διετέλεσαν ἐν πάσαις ταῖς μάχαις τῷ ἀριστερῷ τὴν ἡγεμονίαν ἀποδιδόντες. Sed accuratius ordinem aciei describit in Pelopida c. 23., ubi dextrum Lacedæmoniorum cornu turbatum et primum victum fuisse annotat. Cum victoria diu dubia esset, Epaminondas a suis petiit: *ἐν βῆμα χαρίσασθέ μοι*; atque ita uno gressu proveci vicerunt Thebani, narrante Polyæno 2, 2, 4. Idem addit Lacedæmonios in ea pugna tibiens non adhibuisse contra morem. Vide eum 1, 10." SCHN. Conf. Müller. Dor. vol. 2, p. 231 ed. alt.

13. *αἰσθῆσθαι*] *αἰσθῆσθαι* B., ut alibi.

καὶ δὴ καὶ B.D.V. Ceteri καὶ δὴ. *ἐνεπεπτώκεσαν*] *ἀνεπεπτώκεσαν* B. ἔτι δὲ] ἔτι καὶ ed. Stephani, tacente de F. Valckenario.

Θηβαίων λόχοι. ὅμως δὲ ὡς οἱ μὲν περὶ τὸν Κλεόμβροτον τὸ πρῶτον ἐκράτουν τῇ μάχῃ σαφεί τούτῳ τεκμηρίῳ γινώη τις ἄν οὐ γὰρ ἂν ἐδύνατο αὐτὸν ἀνελέσθαι καὶ ζῶντα ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ οἱ πρὸ αὐτοῦ μαχόμενοι ἐπεκράτουν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. 14 ἐπεὶ μέντοι ἀπέθανε Δείνων τε ὁ πολέμαρχος καὶ Σφοδρίας [14] τῶν περὶ δαμοσίαν καὶ Κλεώνυμος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ μὲν ἵπποι καὶ οἱ συμφορεῖς τοῦ πολεμάρχου καλούμενοι οἱ τε ἄλλοι ὑπὸ τοῦ ὄχλου ὠθούμενοι ἀνεχώρουν, οἱ δὲ τοῦ εὐωνύμου ὄντες τῶν Λακεδαιμονίων ὡς ἐώρων τὸ δεξιὸν ὠθούμενοι, ἐνέκλιαν ὅμως δὲ πολλῶν τεθνεώτων καὶ ἠττημένοι, ἐπεὶ διέβησαν τὴν τάφρον ἢ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἔτυχεν οὕσα αὐτοῖς, ἔθεντο τὰ ὄπλα κατὰ χώραν ἔνθεν ὄρμηστο. ἦν μέντοι οὐ πάνυ ἐν ἐπιπέδῳ, ἀλλὰ πρὸς ὀρθίῳ μᾶλλον τι τὸ στρατόπεδον. ἐκ δὲ τούτου

τὸ πρῶτον] πρῶτον F. Ald., corrigente I.

τούτῳ] τούτο B.

τεκμηρίῳ] Quod minus valere patet eo quod tradit Pausanias 9, 13, 10. SCHN.

ἐδύνατο] Libri ἠδύνατο.

ζῶντα ἀπενεγκεῖν] Diodorus, τοῦ μὲν σώματος ἐγκρατεῖς ἐγένοντο. Ceterum solium Cleombrotum occisum fuisse etiam Diodorus tradit; quid igitur factum Archidamo, quem in altero cornu collocaverat? Ita enim ille: Τοῦ δὲ παραγέλλοιτος ἡγεμόνος τετελευτηκότος, ἐγένετο παντελὴς τροπή. Hoc argumento etiam usus Wesselingius Diodorum erroris convincere conatur, qui Archidamum Agesilai filium cum altero exercitu adduxit ad praelium, de quo tacet Xenophon. Sed argumento illi equidem non adeo confido. Alter dux superesse poterat, sed is neque imperium habuit tum, nec potuit rem restituere. SCHN.

οἱ πρὸ αὐτοῦ] πρὸ αὐτοῦ A.C.E.F. Ald. "Victoriam ancipitem fuisse, dum Cleombrotus esset in vita et multi eum propugnarent, consentit Diodorus 15, 55. Thebanos, in palæstra quippe magis exercitatos, vicisse maxime ὠθισμοῖς καὶ περιτροπαῖς, Plutarchus auctor est Sympos. Quæst. 2, 5. Idem antea Lysander, victus a Thebano Charone, affirmavit, auctore Plutarcho Arophthegm. Laconic. p. 233 E." SCHN.

14. Σφοδρίας] De patre hoc Cle-

onymi et filio supra 5, 4, 25. ubi causa amoris Cleonymi in Archidamum exponitur. Verba τῶν περὶ δημοσίαν Plutarchus, qui locum Xenophontis 5, 4, 25. excerpit in Agesilao c. 25., ita expressit: ἦν γὰρ ὁ Σφοδρίας ἐκ τῶν διαφόρων τοῦ Ἀγησίλαου, ubi pessime interpres: ex adversariis Agesilai. Qui sint οἱ περὶ δημοσίαν, post Leonclavium ad h. l. bene exposuit Morus supra ad 4, 5, 8. SCHN.

δαμοσίαν] Libri δημοσίαν.

Κλεώνυμος] Plutarchus Agesil. c. 28: Κλεώνυμον τὸν Σφοδρίου τὸν καλὸν, τρις πεσόντα πρὸ τοῦ βασιλείως, καὶ τοσαυτάκις ἐξαναστάντα. SCHN.

οἱ μὲν ἵπποι] Leonclavius et Stephanus emendant ἵππεις. [Equites et polemarchi comites Pirckheimerus.] Sed Morus ita explicandam, non corrigendam esse censet lectionem vulgata. Mihi gravior aliquid ulcus latere videtur in verbis μὲν ἵπποι. Oratio etiam ipsa hiulca et aspera vitium prodit. Ignoratur enim initium apodoseos, quod sine dubio exorditur a verbis οἱ τε ἄλλοι, et sic deinceps legendum erit: οἱ τε τοῦ εὐωνύμου ὄντες. SCHN. Οἱ ἄμπιποι Hemsterhusius Anecd. vol. 1, p. 226.

συμφορεῖς] Cragius de Rep. Laced. 4, 4. p. 237 censet legatum Polemarcho additum dici συμφορέα. Auctoritatem ignoro; nec interpretatio illa colligitur ex h. l. SCHN. συμφορεῖς F. πολεμάρχῳ] πολέμου C. ἠττημένοι F. Ceteri ἡττημένοι.

ἦσαν μὲν τινες τῶν Λακεδαιμονίων οἱ ἀφόρητον τὴν συμφορὰν
 ἡγούμενοι τό τε τρόπαιον ἔφασαν χρῆναι κωλύειν ἰστάναι τοὺς
 πολεμίους, τοὺς τε νεκροὺς μὴ ὑποσπόνδους, ἀλλὰ διὰ μάχης
 15 πειρᾶσθαι ἀναιρεῖσθαι. οἱ δὲ πολέμαρχοι, ὀρῶντες μὲν τῶν [15]
 συμπάντων Λακεδαιμονίων τεθνεῶτας ἐγγὺς χιλίους, ὀρῶντες δ'
 αὐτῶν Σπαρτιατῶν, ὄντων τῶν ἐκεῖ ὡς ἑπτακοσίων, τεθηνηκότας

τό τε] τὸ V.

15. Σπαρτιατῶν] Spartanos cives Spartanos, Lacedæmonios contra Helotes et alios, qui Laconicam habitant et Spartanos sequuntur, et in militia a Spartanis differunt, ut pars a parte, intelligi videtur Moro ad hunc locum et ad Isocratis Panegyrici cap. 25. Contra Valckenarius egregie docuit ad Herodot. 9, 11, Lacedæmonios et Laconicos esse qui alias *περίοικοι* dicuntur, nec iis nominibus comprehendi Helotes. Sunt igitur Lacedæmonii h. l. cives urbium *περιοικίδων*, quæ imperio metropoles Spartæ parent. Observationem Valckenarii neglexisse videtur Morus, etsi eam laudavit in Indice. Numerum Lacedæmoniorum occisorum Diodorus posuit 4000; Bæotorum 300. Contra Pausanias 9, 13, 12 Lacedæmonios numerat plus quam 1000, Thebanos 47. Plutarchus Ages. c. 28. numerat 1000 Lacedæmonios, Spartiatarum numerum non dat. Is ibi Xenophontem secutus fuisse videtur. Iterum in Apophthegm. p. 193 B, dicitur Epaminondas mortuorum receptionem non simul universis, sed singulatim urbibus permisisse; quod idem tradit Pausanias 9, 13, 11; atque ita numerum Lacedæmoniorum majorem 1000 deprehensum fuisse patet. Dionys. Halic. Archæol. 2, 17. Spartanos cæcos fuisse tradit 1700. Sed is hunc Xenophontis locum obiter inspexisse, atque inde numerum falsum dedisse videtur; uti suspiciatus est etiam Zeunius ad Xenophontis Agesil. 2, 24. Diodori rationem veriolem esse, cum Meursio de Regno Lacedæmon. c. 18. inde arguit Wesseling. ad Diodorum p. 47, quod Xenophon in Agesilao c. 2, §. 24. habet: *καὶ αὐτῶν Σπαρτιατῶν οὐ μείων ἀπολωλότων ἐν τῇ ἐν Δεύκτροις μάχῃ ἢ λειπομένων*. Numerum autem Spartanorum fuisse ad 8000 ferme dicit Demaratus apud Herodotum 7, 234. Conf. Plutarchi Lyc.

c. 8. Isocratis Paneg. c. 100. Verum ex hac ratione conficitur numerus Spartiatarum occisorum 4000; quibus addere deinde oportebit numerum pericæcorum occisorum, qui multo major esse debebat. Ita denique, sive Diodorum velis Lacedæmoniorum nomine Spartanos et Lacedæmonios simul comprehendisse, quæ quidem mihi maxime probabilis esse videtur opinio, sive Spartanos solos designasse, multo major inde numeri differentia consequitur quam putabat Wesselingius. Deinde dubitari etiam potest num verba Xenophontis in Agesilao ἢ *λειπομένων* sint intelligenda de numero universo Spartiatarum, an de illis tantum qui e pugna Leuctrica superferunt. [Verba illa, quibuscum conferas Livii 35, 12, 14: "Adjiciebat de duce Hannibale, nato adversus Romanos hoste, qui plures et duces et milites eorum occidisset quam quot superessent," ad Spartiatas universos referere Clinton. F. H. vol. 2, p. 498, quos numerum duorum millium tum non excessisse. Et quanquam in Historia Græca Xenophon circa septingentos Leuctris affuisse perhibens, quorum circiter quadringenti ceciderint, distinguere videtur τοὺς ἐκεῖ ab universis, ut pars eorum domi manserit, verba Agesilao ne sic quidem nimia erunt, si ad universos referantur, et universorum numerus paulo major quidem ponatur quam septingentorum, sed multo minor quam duorum millium, veluti circiter millenarius. Infra mille cives tum fuisse opinatur etiam Niebuhrius Schol. histor. vol. 2, part. 2, p. 287 ed. Berol. 1848, rejectisque cum Schneidero Dionysii Hal. 1700 Spartanis, certum habet non infra mille cecidisse Lacedæmonios, sed in medio relinquendum putat utrum hoc numero comprehensi fuerint Spartiatae necne: quorum de exiguo numero conf. idem ib. p. 87. L. D.] Denique vix fieri potest ut Diodorus in concor-

περὶ τετρακοσίους, αἰσθανόμενοι δὲ τοὺς συμμαχοὺς πάντας μὲν ἀθύμως ἔχοντας πρὸς τὸ μάχεσθαι, ἔστι δὲ οὓς αὐτῶν οὐδὲ ἀχθομένους τῷ γεγενημένῳ, συλλέξαντες τοὺς ἐπικαιριωτάτους ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ πᾶσιν ἐδόκει ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, οὕτω δὲ ἔπεμψαν κήρυκα περὶ σπονδῶν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι μετὰ ταῦτα καὶ τρόπαιον ἐστήσαντο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν.

- 16 Γενομένων δὲ τούτων, ὁ μὲν εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἀγγελῶν τὸ [16] πάθος ἀφικνεῖται γυμνοπαιδιῶν τε οὔσης τῆς τελευταίας καὶ τοῦ ἀνδρικοῦ χοροῦ ἔνδον ὄντος· οἱ δὲ ἔφοροι ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πάθος, ἐλυποῦντο μὲν, ὥσπερ, οἶμαι, ἀνάγκη· τὸν μὲντοι χορὸν οὐκ ἐξήγαγον, ἀλλὰ διαγωνίσασθαι εἶον. καὶ τὰ μὲν ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰκείους ἐκάστου τῶν τεθνεώτων ἀπέδοσαν· προεῖπον δὲ ταῖς γυναιξὶ μὴ ποιεῖν κραυγὴν, ἀλλὰ σιγῇ τὸ πάθος φέρειν. τῇ δ' ὑστεραία ἦν ὄραν, ὧν μὲν ἐτέθνασαν οἱ προσήκοντες,

diam redigatur cum Xenophonte, cum Diodorus multo majorem Lacedæmoniorum exercitum ad pugnam illam adductam exhibuerit quam Xenophon, Archidamum scil. cum exercitu altero a Lacedæmoniis submissum Cleombroto affirmans. Aliam rationem ingressus est Zeunius ad Agesilaum 2, 24, sed is multo minus verum attigisse videtur. Ceterum inter pugnam Leuctricam et pacem Lacedæmone firmatam intercessere tantum dies 20. Die enim 14. mensis Sciorphorionis fœdus fuit pactum; et die quinto Hecatombæonis pugna Leuctrica accidit, annotante Plutarcho Ages. c. 28. SCHN.

δ' αὐτῶν] δ' αὐτῶν V.
αἰσθανόμενοι B.C.D.E.F.V. Ceteri αἰσθόμενοι.

κήρυκα om. C.

16. γυμνοπαιδιῶν] γυμνοπαιδιῶν B.
γυμνοποδιῶν D.E.F.V.

τε] δὲ E.

οὔσης Gesnerus ad Lucian. De saltat. c. 12. Libri οὐσῶν.

τῆς τελευταίας] Diem ultimum ludorum non expressit, ut reliqua omnia hujus loci, Plutarchus Agesil. c. 29. Tempestate calidissima fuisse hos ludos actos constat ex Platone de Legibus 1. p. 633 C. Mensem Hecatombæonem colligimus ex loco Plutarchi

supra allato; qui primus anni Attici mensis incidit fere in solstitium æstivum. Durationem colligas ex Athenæi 11. p. 550. SCHN.

ἔνδον] in theatro; ideo deinceps ἐξήγαγον. Theatrum nominat Plutarch. Contra Pausanias 3, 11, 9 locum illum fori, ubi ephebi in γυμνοπαιδαῖς chorus Apollini agunt, χορὸν dictum fuisse refert. SCHN.

πρὸς τοὺς οἰκείους] Plutarchus l. c. ἀλλὰ κατ' οἰκίαν τῶν τεθνεώτων τοῖς προσήκουσι τὰ ὀνόματα πέμψαντες. Unde suspicari aliquis possit Plutarchum πρὸς τὰς οἰκίας olim in h. l. legisse scriptum. Quam lectionem firmare videtur quod sequitur de mandatis datis ad mulieres domi sedentes. Quodsi vero quis existimet verbum προσήκουσι in Plutarcho exprimere Xenophonteum οἰκείους, is fallitur; ipse enim Xenophon paulo post οἱ προσήκοντες posuit. Factum hoc putem præcipue propter sacri ludi religionem et hospites multos, quos adfuisse addit Plutarchus; hospites vero multos solitos fuisse spectare ludos istos, cognosces ex Comment. 1, 2, 61. SCHN.

τῇ ὑστεραία] Plutarchus ἡμα δ' ἡμέρα. Inde suspicio oritur usque in noctem ludos hos actos fuisse. Ceterum ex h. l. error grammaticorum

λιπαροὺς καὶ φαιδροὺς ἐν τῷ φανερῷ ἀναστρεφόμενοι, ὧν δὲ ζῶντες ἠγγελμένοι ἦσαν, ὀλίγους ἂν εἶδες, τούτους δὲ σκυθρωποὺς καὶ ταπεινοὺς περιούνας.

- 17 Ἐκ δὲ τούτου φρουρὰν μὲν ἔφαινον οἱ ἔφοροι ταῖν ὑπολοί- [17]
 ποιῶν μύραιν μέχρι τῶν τετταράκοντα ἀφ' ἧβης· ἐξέπεμπον δὲ
 καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν μέχρι τῆς αὐτῆς ἡλικίας· τὸ γὰρ
 πρόσθεν εἰς τοὺς Φωκέας μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα ἀφ'
 ἧβης ἐστράτευντο· καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς δὲ τότε καταλειφθέντας
 18 ἀκολουθεῖν ἐκέλευον. ὁ μὲν οὖν Ἀγησίλαος ἐκ τῆς ἀσθενείας [18]
 οὐπω ἴσχυεν· ἡ δὲ πόλις Ἀρχίδαμον τὸν υἱὸν ἐκέλευεν αὐτοῦ
 ἠγεῖσθαι. προθύμως δ' αὐτῷ συνεστρατεύοντο Τεγεᾶται· ἔτι
 γὰρ ἔζων οἱ περὶ Στάσιππον, λακωνίζοντες καὶ οὐκ ἐλάχιστον
 δυνάμενοι ἐν τῇ πόλει. ἐρρωμένως δὲ καὶ οἱ Μαντινεῖς ἐκ τῶν
 κωμῶν συνεστρατεύοντο· ἀριστοκρατούμενοι γὰρ ἐτύγχανον.
 καὶ Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι καὶ Φλιάσιοι καὶ Ἀχαιοὶ μάλα
 προθύμως ἠκολούθουν, καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ἐξέπεμπον στρα-
 τιώτας. ἐπλήρουν δὲ καὶ τριήρεις αὐτοὶ τε οἱ Λακεδαιμόνιοι
 καὶ Κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο καὶ Σικυωνίων συμπληροῦν, ἐφ' ὧν

veterum conspicitur, qui falsa gym-
 norædiarum etymologia inducti cre-
 diderunt choros tantum puerorum
 nudorum ductos fuisse Apollini. Locos
 eorum posuit Ruhnken. ad Timæum
 p. 73. SCHN.

προεῖπον] προεῖπαν B.D.F.
 ἐτέθησαν] ἐτέθεσαν B.

λιπαροὺς καὶ φαιδροὺς] Plutarchus :
 λιπαροὶ τὰ πρόσωπα, φρονήματος με-
 στοὶ καὶ γήθους. SCHN. Nicephorus
 Greg. Hist. Byz. 15, 2, p. 471 B :
 Λακεδαιμόνιοι πάλα χρυσοφορεῖν τὰς
 γυναικάς ἔπασαν διὰ τὸ ἐν Δεύκτροις
 ὑπὸ Θηβαίων σφίσι γενόμενον πάθος,
 ὅποτε δὴ μικροῦ τὴν πᾶσαν ἔκειρεν ὀπλι-
 τικὴν ἀκμὴν τῆς Σπάρτης Ἐπαμεινώνδας
 ἐκεῖνος, βοιωταρχῶν τηρκαῦτα.

17. ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν] Valesius
 ad Harpocrat. p. 124. suspicabatur
 h. l. ἐξ μορῶν legendum esse ; sex
 enim moras militum Spartanorum
 fuisse. Contra recte admonuit Morus
 opponi τὰς ἔξω illis duabus, quæ domi
 relictæ erant præsidio urbis (ταῖν ὑπο-
 λοιπίων μύραιν.) Quid ? quod, si nu-
 merus morarum fuit omnino senus,
 non possunt ex duabus reliquis et

sex aliis confici nisi octo moræ ; qui
 numerus opinionem Valesii ipsius re-
 pugnat. SCHN.

ἐπ' ἀρχαῖς] Post mentionem τῶν
 ἔξω μορῶν credo intelligi rectores ci-
 vitatum συμμάχων a Lacedæmoniis
 impositos. SCHN.

ἐστράτευντο] Libri ἐστρατεύοντο.
 Expeditionem in Phocidem narraverat
 6, 1, 1.

18. ἐκ τῆς ἀσθενείας] 5, 4, 58.

Ἀρχίδαμον] Hunc cum exercitu
 ipsi Leuctricæ pugnæ adfuisse tradit
 Diodorus, ut supra vidimus. Sub-
 sidia a Lacedæmoniis post Leuctricam
 pugnam submissa memorat etiam, sed
 obiter, Pausan. 9, 14, 1. SCHN.

ἐκέλευεν αὐτοῦ B.C.D. Ceteri αὐ-
 τοῦ ἐκέλευεν. Supra 4, 1, 6 : Τὸν δ'
 υἱὸν, ἔφη, ἑώρακας αὐτοῦ ὡς καλὸς ἐστι ;
 Τεγεᾶται] Ταγεᾶται B.

οἱ περὶ Στάσιππον] De quo conf. ad
 6, 5, 6 et 7. SCHN.

ἀριστοκρατούμενοι] Vide supra 5,
 2, 7. SCHN.

αὐτοὶ τε] αὐτοὶ δὲ E.F.

Κορίνθιοι B.C.D.E.F.I. Ceteri οἱ
 Κορίνθιοι.

19 διανοοῦντο τὸ στράτευμα διαβιβάζειν. καὶ ὁ μὲν δὴ Ἄρχι- [19]
δαμος ἐθύετο ἐπὶ τῇ διαβάσει.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι εὐθύς μὲν μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψαν εἰς Ἀθή-
νας ἄγγελον ἐστεφανωμένον, καὶ ἅμα μὲν τῆς νίκης τὸ μέγεθος
ἔφραζον, ἅμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον, λέγοντες ὡς νῦν ἐξείη Λα-
κεδαιμονίους πάντων ὧν ἐπεποιήκεσαν αὐτοὺς τιμωρήσασθαι.

20 τῶν δὲ Ἀθηναίων ἡ βουλὴ ἐτύγχανεν ἐν ἀκροπόλει καθημένη. [20]

ἐπεὶ δ' ἤκουσαν τὸ γεγενημένον, ὅτι μὲν σφόδρὰ ἠλιάθησαν
πᾶσι δῆλον ἐγένετο· οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν,
περὶ τε τῆς βοηθείας οὐδὲν ἀπεκρίναντο. καὶ Ἀθήνηθεν μὲν
οὕτως ἀπῆλθεν ὁ κῆρυξ. πρὸς μέντοι Ἰάσονα, σύμμαχον ὄντα,
ἔπεμπον σπουδῇ οἱ Θηβαῖοι, κελεύοντες βοηθεῖν, διαλογιζόμε-

21 νοι πῆ τὸ μέλλον ἀποβήσοιτο. ὁ δ' εὐθύς τριήρεις μὲν ἐπλή- [21]

ρου, ὡς βοηθήσων κατὰ θάλατταν, συλλαβὼν δὲ τό τε ξενικὸν
καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἰππέας, καίπερ ἀκηρύκτῳ πολέμῳ τῶν Φω-
κέων χρωμένων, πεζῇ διεπορεύθη εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐν πολλαῖς
τῶν πόλεων πρότερον ὀφθεῖς ἢ ἀγγελθεῖς ὄπη πορεύοιτο.
πρὶν οὖν συλλέγεσθαι τι πανταχόθεν ἔφθανε πόρρω γιγνόμε-

22 διαπράττεται τὰ δέοντα. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Βοιωτίαν, [22]

λεγόντων τῶν Θηβαίων ὡς καιρὸς εἴη ἐπιτίθεσθαι τοῖς Λακε-

καὶ ἐδέοντο] ἐδέοντο B.D. ἐδέοντο δὲ
V., recte fortasse.

καὶ Σικυωνίων B.D.F.V. τῶν Σικυω-
νίων E. Ceteri καὶ τῶν Σικυωνίων (Συ-
κιωνίων C.).

διανοοῦντο] δὲ ἐννοοῦντο F. δεενοοῦν-
το E.

τὸ ante στράτευμα om. C.D.F.V.
19. ὁ μὲν δὴ] ὁ μὲν A.C.E.F. Ald.,
corrigente I.

ἐπὶ] ἐν F. Ald.
εὐθύς μὲν B.D.F.V. Ceteri εὐθύς.
ἐπεποιήκεσαν] πεποιήκεσαν C.

αὐτοὺς] αὐτοῖς A.C.D.E.F. Ald.
“Τιμωρεῖσθαι τινὰ τινος similiter est
in Anabasi 7, 1, 25.” SCHN.

20. ἐκάλεσαν B.D.E.F.I. Ceteri
ἐδέξαντο. “Ita Anabasi 6, 1, 3: Ἐπὶ
ξένια δὲ ἐδέχοντο αὐτοὺς, ubi jam olim
Hutchinsonus monuit in hoc Xeno-
phontis loco vulgatum ἐπὶ ξένια esse
vitiosam scripturam. Quare rectam
restituit. [Altero potius loco restitu-
endum esse ξένια dixi ad Thes. Ste-

phani v. Ξενία, p. 1643 A.B. L. D.]
De ipsa re cum Xenophonte sentit
Aristides in Panathen. p. 303. sed
accuratius idem in Leuctrica prima
vol. 2, p. 88: Ὁ κῆρυξ ἦλθε—ἐστεφα-
νωμένος—οὕτω πόρρω τοῦ συναστῆναι
γενομένοις, ὥστε μήτε ἐς τὸ Πρυτανεῖον
καλέσαι μήτε ἄλλο μηδὲν φιλόνητον
ἐνδείξασθαι.” SCHN.

Ἰάσονα] Atqui is, si Diodoro fi-
des, pugnae interfuit cum subsidiis.
SCHN. V. ad s. 5.

Ἰάσονα] Ἰάσονα C. et infra. Ἰά-
σωνα B., et 32, 37 etc.
κελεύοντες] κελεύοντα C.

πῆ] ποί F.
21. θάλατταν] θάλασσαν B.D.F.
αὐτὸν] αὐτὸν B.D. Tum libri ἰπ-
πεῖς.

ὄπη A. Ald. quo Pirckhemerus. ὄπι
B.C.D.E.F.I.V.Y.

οὖν C. γοῦν B.D.E.F.V. Ceteri δέ.
τι, quod Moro suspectum, supra
versum V.

δαιμονίοις, ἄνωθεν μὲν ἐκείνον σὺν τῷ ξενικῷ, σφᾶς δὲ ἀντιπροσ-
 ώπους, ἀπέτρεπεν αὐτοὺς ὁ Ἰάσων, διδάσκων ὡς καλοῦ ἔργου
 γεγενημένου οὐκ ἄξιον αὐτοῖς εἶη διακινδυνεύσαι, ὥστε ἢ ἔτι
 23 μείζω καταπράξαι ἢ στερηθῆναι καὶ τῆς γεγενημένης νίκης. οὐχ [23]
 ὀράτε, ἔφη, ὅτι καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐγένεσθε, ἐκρατή-
 σατε; οἴεσθαι οὖν χρὴ καὶ Λακεδαιμονίους αἶν, εἰ ἀναγκάζονται
 ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν, ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι. καὶ ὁ θεὸς δὲ,
 ὡς εἴοικε, πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν,
 24 τοὺς δὲ μεγάλους μικροὺς. τοὺς μὲν οὖν Θηβαίους τοιαῦτα [24]
 λέγων ἀπέτρεπε τοῦ διακινδυνεύειν· τοὺς δ' αὖ Λακεδαιμονίους
 ἐδίδασκεν οἷον μὲν εἶη ἠττημένον στράτευμα, οἷον δὲ νεικῆκος.
 εἰ δ' ἐπιλαθέσθαι, ἔφη, βούλεσθε τὸ γεγενημένον πάθος, συμ-
 βουλεύω ἀναπνεύσαντας καὶ ἀναπαυσασμένους καὶ μείζους γεγε-
 νημένους τοῖς ἀηττήτοις οὕτως εἰς μάχην ἵεναι. νῦν δὲ, ἔφη,
 εὖ ἴστε ὅτι καὶ τῶν συμμάχων ὑμῖν εἰσὶν οἱ διαλέγονται
 περὶ φιλίας τοῖς πολεμίους· ἀλλὰ ἐκ παντὸς τρόπου πειρᾶσθε
 σπονδὰς λαβεῖν. ταῦτα δ', ἔφη, ἐγὼ προθυμοῦμαι, σῶσαι ὑμᾶς
 βουλόμενος διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν πρὸς ὑμᾶς καὶ διὰ
 25 τὸ προξενεῖν ὑμῶν. ἔλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα, ἔπραττε δ' ἴσως [25]
 ὅπως διάφοροι καὶ οὗτοι ἀλλήλοις ὄντες ἀμφοτέροι ἐκείνου
 δέονται. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι, ἀκούσαντες αὐτοῦ, πράττειν
 περὶ τῶν σπονδῶν ἐκέλευον· ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλθη ὅτι εἶσαν αἱ
 σπονδαὶ, παρήγγειλαν οἱ πολέμαρχοι δειπνήσαντας συνεσκευά-
 σθαι πάντας, ὡς τῆς νυκτὸς πορευσομένους, ὅπως ἅμα τῇ ἡμέρᾳ
 πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα ἀναβαίνοιν. ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, πρὶν

22. ἄνωθεν] Post tergum. Contra Weiskius: e colle aut regione leniter assurgente, ubi castra habebant s. 14. SCHN.

ἔτι in litura B.

23. ἀπονοηθέντας] ἀπονοηθέντες B., supra scripto eadem manu a.

24. μὲν οὖν] μὲν F.

ἀπέτρεπε] ἐπέτρεπε B.

μὲν] μὴν pr. B., ut videtur.

ἠττημένον V. Ceteri ἡσομημένον.

βούλεσθε] οὐ βούλεσθε Pirckheimerus videtur legisse aut potius correxisset, [qui vertit: Si omnino acceptam referre desideratis cladem]. Nonne hoc melius est? WOLF. Probat etiam Schneiderus. Sed id

οὐκ ἐπιλαθέσθαι potius dixisset Xenophon.

ἀναπνεύσαντας καὶ servarunt B. C. D. E. F. I. V., om. ceteri.

πειρᾶσθε σπονδὰς B. C. D. E. F. V. Ceteri σπονδὰς πειρᾶσθε.

τοῦ πατρὸς] πατρὸς B.

25. ἔλεγε μὲν οὖν] Eadem narrat, sed fœdus ante ipsam pugnam Leucetricam ictum fuisse, suasore Iasone, auctor est Diodorus 15, 54, de qua re supra vidimus. SCHN.

δ' ἴσως] δὲ ἴσως B., ε supra versum. συνεσκευάσθαι] συσκευάσθαι F. "Paratos esse, non parare se, quod esset συσκευάζεσθαι." SCHN.

- καθειδεν παραγγείλαντες ἀκολουθεῖν, ἠγούντο εὐθὺς ἀφ' ἐσπέρας τὴν διὰ Κρεύσιος, τῷ λαθεῖν πιστεύοντες μᾶλλον ἢ ταῖς 26 σπονδαῖς. μάλα δὲ χαλεπῶς πορευόμενοι, οἶα δὴ ἐν νυκτί τε [26] καὶ ἐν φόβῳ ἀπιόντες καὶ χαλεπὴν ὁδὸν, εἰς Αἰγύσθυνα τῆς Μεγαρικῆς ἀφικνοῦνται. ἐκεῖ δὲ περιτυγχάνουσι τῷ μετὰ Ἀρχιδάμου στρατεύματι. ἔνθα δὴ ἀναμείνας, ἕως καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες παρεγένοντο, ἀπῆγε πᾶν ὁμοῦ τὸ στράτευμα μέχρι Κορίνθου· ἐκέθην δὲ τοὺς μὲν συμμαχούς ἀφῆκε, τοὺς δὲ πολίτας οἴκαδε ἀπήγαγεν.
- 27 Ὁ μέντοι Ἰάσων ἀπιὼν διὰ τῆς Φωκίδος Ὑαμπολιτῶν μὲν [27] τό τε προάστειον εἶλε καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησε καὶ ἀπέκτεινε πολλούς· τὴν δ' ἄλλην Φωκίδα διῆλθεν ἀπραγμόνως. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἡράκλειαν κατέβαλε τὸ Ἡρακλεωτῶν τείχος, δῆλον ὅτι οὐ τοῦτο φοβούμενος, μὴ τινες ἀναπεπταμένης ταύτης τῆς παρόδου πορεύσονται ἐπὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνθυμούμενος μὴ τινες τὴν Ἡράκλειαν ἐπὶ στενῷ οὖσαν καταλαβόντες εἴργοιεν αὐτὸν, εἴ ποι βούλοιο τῆς Ἑλλάδος 28 πορεύεσθαι. ἐπεὶ δ' ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Θετταλίαν, μέγας [28] μὲν ἦν καὶ διὰ τὸ τῷ νόμῳ Θετταλῶν ταγὸς καθεστάναι καὶ

Κρεύσιος] Κράσιος B.

λαθεῖν] Iniquum in Thebanos animum mihi vide. SCHN.

26. Αἰγύσθυνα] Αἰγίσθαινα V. "In montuosa agri Megarici parte oppidum hoc situm esse, tradit Pausanias I. 44. 4. Diversitatem scripturæ in aliis auctoribus nunc non curo." SCHN.

πάντες om. V.

ἀπῆγε] ἀπήγρον F.

τοὺς μὲν] τοὺς B.

27. προάστειον] προάστιον B. "Cleonas. Vid. Valckenarius ad Herodotum 8, 28." SCHN. Nec Palmerius Græc. ant. p. 665, quem illic citat Valck., neque ipse Valck., Cleonas Hyampolidis dicit προάστειον, sed vicum fuisse in Hyampolitarum vicinia colligit ex Plut. Mor. p. 244 D: Περὶ Κλεωνᾶς τῆς Ὑαμπολίδος. Qui tamen fieri potest ut Ὑαμπολίτιδος scripserit.

κατέβαλε] κατέβαλλε C. κατέλαβε B. Sed vulgatam lectionem defendit locus Diodori 15, 57: Ἰάσων ὁ Φερῶν τύραννος—ἐστράτευσεν εἰς τὴν Λοκρίδα, καὶ τὴν μὲν Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίᾳ διὰ προδοσίας ἐλὼν ἀνά-

στατον ἐποίησε, καὶ τὴν χώραν Οἰταίοις καὶ Μηλιεῦσιν ἐδωρήσατο. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Περραιβίαν ἐπιζεύξας, τῶν πόλεων τὰς μὲν λόγοις φιλανθρώποις προσηγάγετο, τὰς δὲ διὰ βίας ἐχειρώσατο. Addit opes et vires ejus paulatim auctas suspectas tandem visas fuisse Thessalis. Deinde c. 60. Jasonem imperium Græciæ animo conceptum agitasse tradit, auctoritatemque summam belli gerendi accepisse a Thessalis; tandem dolose occisum fuisse. Ephorus septem juvenes in hujus cædis gloriam conjurasse tradidit; alii a Polydoro fratre occisum voluerunt. Hucusque Diodorus. SCHN. Apud quem l. ἀναζεύξας.

Ἡρακλεωτῶν B.D.V. Ceteri Ἡρακλειωτῶν.

δύναμιν] Ditionem, ut Thuc. 2, 7 in.

εἴργοιεν] εἴργειεν F.

ποι Bothius. Libri σου.

28. Θετταλίαν] Θεσσαλίαν B.C.D., et Θεσσαλῶν A.B.C.D.F., et 30. Θεσσαλοῖς B.C.D.E.F., et 35 B.D.

Θετταλῶν] τῶν Θετταλῶν V.

διὰ τὸ μισθοφόρους πολλοὺς τρέφειν περὶ αὐτὸν καὶ πεζοὺς καὶ ἵππεας, καὶ τούτους ἐκπεπονημένους ὡς ἂν κράτιστοι εἶεν· ἔτι δὲ μείζων καὶ διὰ τὸ συμμαχούς πολλοὺς τοὺς μὲν ἤδη εἶναι αὐτῷ, τοὺς δὲ καὶ ἔτι βούλεσθαι γίγνεσθαι. μέγιστος δ' ἦν

A. C. 29 τῶν καθ' αὐτὸν τῷ μηδ' ὑφ' ἐνὸς εὐκαταφρόνητος εἶναι. ἐπίον-[29]
370.

των δὲ Πυθίων παρήγγειλε μὲν ταῖς πόλεσι βοῦς καὶ οἰς καὶ αἶγας καὶ ὕς παρασκευάζεσθαι ὡς εἰς τὴν θυσίαν· καὶ ἔφασαν πάνυ μετριῶς ἐκάστη πόλει ἐπαγγελλομένων γενέσθαι βοῦς μὲν οὐκ ἐλάττους χιλίων, τὰ δὲ ἄλλα βοσκήματα πλείω ἢ μύρια. ἐκήρυξε δὲ καὶ νικητήριον χρυσοῦν στέφανον ἔσσεσθαι, ἥτις τῶν πόλεων βοῦν ἡγεμόνα κάλλιστον τῷ θεῷ θρέψει.

30 παρήγγειλε δὲ καὶ ὡς στρατευσομένοις εἰς τὸν περὶ τὰ Πύθια [30]

χρόνον Θετταλοῖς παρασκευάζεσθαι· διανοεῖτο γάρ, ὡς ἔφασαν, καὶ τὴν πανήγυριν τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτὸς διατιθέναι. περὶ μέντοι τῶν ἱερῶν χρημάτων ὅπως μὲν διανοεῖτο ἔτι καὶ νῦν ἄδηλον· λέγεται δὲ ἐπερομένων τῶν Δελφῶν τί χρῆ ποιεῖν, ἔαν λαμβάνη τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων, ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν

31 ὅτι αὐτῷ μελήσει. ὁ δ' οὖν ἀνὴρ τηλικούτος ὦν καὶ τοσαῦτα [31]

αὐτὸν] αὐτὸν B.D. Ald.

μέγιστος δ' ἦν τῶν καθ' αὐτὸν, τῷ—
εἶναι] Vulgata distinctione post αὐτὸν
sublata, Weiskius locum ita interpre-
tandum censuit: *a nemine suorum*
(sive eorum, qui ejus imperio essent
subjecti) fuisse contemptum. At hoc
esset τῶν ὑφ' αὐτὸν vel ἄμφ' αὐτὸν,
non καθ' αὐτόν. Deinde verba μηδ'
ὑφ' ἐνὸς εὐκαταφρόνητος εἶναι signifi-
cant omnibus sui temporis civitati-
bus et hominibus timendum fuisse.
SCHN.

29. οἷς καὶ αἶγας καὶ ὕς παρασκευά-
ζεσθαι B.D.E.F.I.V. et, omisso καὶ
ante αἶγας, E. Ceteri καὶ οἷς τρέφειν
καὶ αἶγας καὶ ὕς καὶ παρασκευάζεσθαι.
βοῦν ἡγεμόνα] Inscr. Delph. apud
Boeckh. vol. 1, p. 807, 32: Τοῦ βοῦς
τιμὰ τοῦ ἥρωος ἐκατόν στατήρες Αἰγι-
ναῖοι, confert Hasius Thes. Steph.
v. Βοῦς.

30. εἰς τὸν περὶ τὰ Πύθια χρόνον]
Sententia horum verborum, de qua
disputarunt Arnoldus ad Thucyd.
vol. 2, p. 457. Clintonus F. H. vol. 2,
p. 251. ed. tert., non alia esse potest
quam edictum fuisse Thessalis ut pa-
rati essent expeditioni suscipiendæ ad

tempus circa Pythia, quæ acta fuisse
circa Augusti initium conjicit Grot.
Hist. vol. 10, p. 266.

περὶ τὰ Πύθια] Dio Chrys. Or. 8,
p. 280: Οὐχ ὅταν ἠλείοι προείπωσιν
ἢ Κορινθιοὶ ἢ τὸ κοινὸν τῶν Θετταλῶν,
ubi Valesius Emendat. p. 51. monet
ex Philostrato Thessalos tum Pythiis
præsidisse. Sed in Vita Apollonii
4, 83. est: Οἱ Θετταλοὶ Ἀμφικτυονικὰ
πράττουσι. Idem Vit. Soph. 2, 27, 2.
trahit apud Thessalos magnum fuisse
honorem Pythiis vel semel præfuisse,
idque exemplo Hippodromi confir-
mat. Videtur igitur præsidium ex
eo inde tempore apud Thessalos fu-
isse, quod Xenophon h. l. memorat.
SCHN. Conf. Boeckh. Corp. Inscr.
vol. 1, p. 861 B.

αὐτὸς] αὐτῷ A.C. Ald., corrigente I.
λέγεται δὲ B.C.D.E.F.I.V. Ceteri
λέγεται γάρ.

Δελφῶν] “In quibusdam manu-
scriptis libris ἀδελφῶν legi” annotat
Stephanus ad 7, 1, 27. Sic B.

αὐτῷ μελήσει] Historiam lege apud
Suidam sub vocibus ἐμοὶ μελήσει.
Paulo diversa legitur in codice Bibl.
Coislinianæ p. 609. SCHN.

καὶ τοιαῦτα διανοούμενος, ἐξέτασιν πεποιηκῶς καὶ δοκιμασίαν τοῦ Φεραίων ἵππικου, καὶ ἤδη καθήμενος καὶ ἀποκρινόμενος, εἴ τις δεόμενός του προσίοι, ὑπὸ νεανίσκων ἑπτὰ προσελθόντων ὡς διαφερομένων τι ἀλλήλοις ἀποσφάττεται καὶ κατακόπτεται.

32 βοθηθῶντων δὲ ἐρρωμένους τῶν παραγενομένων δορυφόρων, εἰς [32] μὲν ἔτι τύπτων τὸν Ἰάσονα λόγχῃ πληγείς ἀποθνήσκει· ἕτερος δὲ ἀναβαίνων ἐφ' ἵππον ἐγκαταληφθεὶς καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν ἀπέθανεν· οἱ δ' ἄλλοι ἀναπηδήσαντες ἐπὶ τοὺς παρεσκευασμένους ἵππους ἀπέφυγον· ὅποιοι δὲ ἀφίκοντο τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἐν ταῖς πλείσταις ἐτιμῶντο. ᾧ καὶ δῆλον ἐγένετο ὅτι ἰσχυρῶς ἔδεισαν οἱ Ἕλληνες αὐτὸν μὴ τύραννος γένοιτο.

33 Ἀποθανόντος μέντοι ἐκείνου Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ [33] Πολύφρων ταγοὶ κατέστησαν. καὶ ὁ μὲν Πολύδωρος, πορευομένων ἀμφοτέρων εἰς Λάρισαν, νύκτωρ καθέδων ἀποθνήσκει

34 ὑπὸ Πολύφρονος τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδόκει· ὁ γὰρ θάνατος αὐ- [34] τοῦ ἑξαπιναιῶς τε καὶ οὐκ ἔχων φανεράν πρόφασιν ἐγένετο. ὁ δ' αὖ Πολύφρων ἠρξεν μὲν ἐνιαυτὸν, κατεσκευάσατο δὲ τὴν ταγείαν τυραννίδι ὁμοίαν. ἐν τε γὰρ Φαρσάλῳ τὸν Πολυδάμαντα καὶ ἄλλους τῶν πολιτῶν ὀκτῶ τοὺς κρατίστους ἀπέκτει-

31. Φεραίων] Φερραίων A.C.D.F.L. Φερρών E.

ἀποκρινόμενος] ἀποκρινάμενος B.

προσίοι] προσεῖη B. προσήοι C.

ὑπὸ νεανίσκων] Causam odii enarrat Valerius Maximus 9, 10, 2: Taxillo gymnasiarcho a quibusdam juvenibus pulsatum se conquesto permisit ut aut tricenās ab his exigeret drachmas, aut denas plagas singulis imponeret. Quo posteriore vindicta uso, qui vapulaverant, Jasonem interfecerunt, animi, non corporis, dolore pœnæ modum æstimantes. SCHN.

32. δορυφόρων] δοριφόρων E.

ἵππον A.B.C.D.E.F.I.V. Ceteri ἵππου.

ἀφίκοντο B. Ceteri ἀφίκοντο.

γένειτο] γένηται V.

33. Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ Πολύφρων] Πολύδωρος καὶ Πολύφρων ἀδελφοὶ αὐτοῦ Bothius. Polyphronem non fuisse fratrem germanum Jasonis suspicatur Sievers. Hist. Gr. p. 327, 27. Λάρισαν B. Λάρισσαν D.I. Ceteri τὴν Λάρισσαν. "Libanius 3, p. 433.

Reisk.: Μέγας ἦν καὶ Ἰάσων ἐκείνος ὁ Θετταλὸς καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς ἐλπίσι καὶ τῆς τῶν Πυθίων διαθέσεως ὠρέγετο· ἀλλ' ὁμοῦς τὰ μὲν πλείονων, ὁ δ' ἔκειτο, καὶ τοσοῦτον ἰσχυσαν ἄνδρες ἑπτὰ. ubi πλείονων vitiosum alius corrigendum commendo." SCHN.

Πολύφρονος] Non a Polyphrone, sed ab Alexandro fratre, veneno indito vino, interemtum Polydorum tradit Diodor. 15, 61. Addit ille: Alexandrum violenter atque injuste imperium obtinuisse per annos undecim, et tandem ab juvenibus Larissæis nobilibus, advocato Alexandro, Macedoniae rege, oppugnatum fuisse. Patrum Alexandri Polyphronem nominat adeoque cum Xenophonte facit Plutarchus in Pelopida c. 29. Conf. Wesseling: ad Diodorum p. 50. SCHN.

34. δ' αὖ] δ' οὖν V.

ἠρξεν] ἠρξάν Y.

ἐνιαυτὸν B.C.D.F.V. Ceteri ἔνα ἐνιαυτὸν. Mox τάγειαν B.

Πολυδάμαντα] Vide supra c. 1, 2. SCHN.

- νεν, ἔκ τε Λαρίσης πολλοὺς φυγάδας ἐποίησε. ταῦτα δὲ ποιῶν
 A. C. 35 καὶ οὗτος ἀποθνήσκει ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ὡς τιμωροῦντος τῷ [35]
 369. Πολυδώρῳ καὶ τὴν τυραννίδα καταλύοντος. ἐπεὶ δ' αὐτὸς πα-
 ρέλαβε τὴν ἀρχὴν, χαλεπὸς μὲν Θετταλοῖς ταγὸς ἐγένετο,
 χαλεπὸς δὲ Θηβαίοις καὶ Ἀθηναίοις πολέμιος, ἄδικος δὲ ληστής
 A. C. καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. τοιοῦτος δ' ὢν καὶ αὐτὸς αὐ
 359. ἀποθνήσκει, αὐτοχειρῆα μὲν ὑπὸ τῶν τῆς γυναικὸς ἀδελφῶν,
 36 βουλῇ δὲ ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης. τοῖς τε γὰρ ἀδελφοῖς ἐξήγγειλεν [36]
 ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιβουλεύει αὐτοῖς καὶ ἔκρυσεν αὐτοὺς ἔνδον

Λαρίσης B. Ceteri Λαρίσης, V. vero ἔν τε Λαρίση pro ἔκ τε Λαρίσης.

οὗτος] οὕτως B. pr.

35. παρέλαβε τὴν ἀρχὴν] Pausanias 6, 5: Alexandrum Pheræum Scotusam dolo cepisse civesque partim occidisse partim vendidisse narrat: Ἀτυθη Σκοτουσσαίοις ἢ συμφορὰ Φρασικλείδου μὲν Ἀθήνησιν ἐγένετο ἀρχοντος, δευτέρα δὲ Ὀλυμπιάδι ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν, ἣν Δάμων Θούριος ἐνίκα τὸ δεύτερον, ταύτης ἔπει δευτέρῳ τῆς Ὀλυμπιάδος. Ergo Alexander successerat fratri Olympiadis 102 §. Sed Diodorus 15, 75. demum Olympiadis 103, 2. contigisse ait cladem illam Scotussæ: ad quem locum Wesseling. majorem Diodoro fidem habendam censuit. Melanthium Alexandri adulatorem obiter memorat Plutarchus de discrimine amici et adulat. c. 5. quærenti quomodo perierit Alexander respondisse, διὰ τῆς πλευρᾶς εἰς τὴν γαστέρα τὴν ἐμὴν πληγείς. SCHN.

Θετταλοῖς—Θηβαίοις] De his vide quæ narrat Plutarchus in Pelopida c. 26. et seqq. Idem Mor. p. 193 D: Ἐπεὶ δ' Ἀλέξανδρον τὸν Φεραίων τυραννον, πολέμιος ὄντα Θηβαίων, Ἀθηναίοι φίλον ἐποίησαντο καὶ σύμμαχον, ὑποσχόμενον αὐτοῖς ἡμιβολίου τὴν μῆν χρεῶν ὄνιον παρέξειν, ἡμεῖς δ', ἔφη ὁ Ἐπαμῶνδας et cet. SCHN.

ταγὸς om. V.

Ἀθηναίοις] Cum Pelopidam captivum teneret, ab Atheniensibus ducem petiit, magnoque in honore fuit apud eos, donec contumeliose et nefarie etiam cum illis agere cœperit. teste Demosthene contra Aristocrat. p. 66o. ed. Reisk. Præterea Cyc-

das navibus suis infestavit et Athenienses vicit prælio navali. Vide Diodorum 15, 95. De eadem navali pugna Demosth. p. 1230. Idem c. Polycl. p. 1207. archonte Molone, i. e. Olymp. 104, 3: Ὅτι τῆνος μὲν καταληφθεῖσα ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐξηγροδραποδίσθη. Idem p. 674 ληστᾶς Alexandri memorat. Conf. Vales. ad Harpocr. p. 5. Polyæni liber 6. Hinc deinceps ληστής κατὰ θάλατταν dicitur. SCHN.

θάλατταν] θάλασσαν B.C.D.F.

αὐτὸς αὐ B.I. Ceteri αὐτός.

τῆς γυναικὸς] Uxor fuit Thebe, filia Jasonis, auctore Plutarcho in Pelopida c. 28. Θήβην nominat quoque Serenus Jo. Stobæi Serm. 7, p. 91. Cædes facta fuit Olympiadis 105. anno quarto: cujus ex Aristotele meminit Cicero de Divinatione 1, 25. SCHN.

36. ἐξήγγειλεν] ἐξήγγειλεν C. "Historiam eandem narrat, in paucis et parvi momenti rebus licet variet, Plutarchus in Pelop. c. 35. Instigata primum a Pelopida captivo et timens mariti crudelitatem et perfidiam cum fratribus Tisiphono, Pytholao et Lycophrone consilia cædis faciendæ communicat atque ordinat; insidias tamen fratribus structas fingentem non facit Plutarchus, qui aliunde accuratius rem narrat." SCHN.

ὁ ante Ἀλέξανδρος om. D. Ald., corrigente I.

ἐπιβουλεύει B.C.D.V. Ceteri ἐπιβουλεύει.

ἔνδον ὄντας post ἡμέραν ponit C.

ἔκρυσεν—ἔνδον] Plutarch.: Πλησίον ἐν οἴκῳ τινὶ κεκρυμμένους, ex quo profecti per scalas ascendunt in domum Alexandri. SCHN.

ὄντας ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ δεξαμένη μεθύοντα τὸν Ἀλέξανδρον, ἐπεὶ κατεκοίμισεν, ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ ἐξήνεγκεν. ὡς δ' ἦσθετο ὀκνοῦντας εἰσιέναι ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον τοὺς ἀδελφούς, εἶπεν ὡς εἰ μὴ ἤδη πράξοιεν, ἐξεγερεῖ αὐτόν. ὡς δ' εἰσῆλθον, ἐπισπάσασα τὴν θύραν εἶχετο 37 τοῦ ῥόπτρου, ἕως ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ. ἡ δὲ ἔχθρα λέγεται αὐτῇ [37] πρὸς τὸν ἄνδρα γενέσθαι ὑπὸ μὲν τινῶν ὡς ἐπεὶ ἔδησε τὰ ἐαυτοῦ παιδικὰ ὁ Ἀλέξανδρος, νεανίσκον ὄντα καλὸν, δεηθείσης αὐτῆς λῦσαι ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἀπέσφαξεν· οἱ δὲ τινες ὡς ἐπεὶ παῖδες αὐτῷ οὐκ ἐγίγνοντο ἐκ ταύτης, ὅτι πέμπων εἰς Θήβας ἐμνήστευε τὴν Ἰάσονος γυναικὰ λαβεῖν. τὰ μὲν οὖν αἷτια τῆς ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς οὕτω λέγεται· τῶν δὲ ταῦτα πραξάντων ἄχρι οὗ ὅδε ὁ λόγος ἐγράφετο Τισίφωνος πρεσβύτατος ὢν τῶν ἀδελφῶν τὴν ἀρχὴν εἶχε.

κατεκοίμισεν] κατεκοίμησεν A.C.

πράξοιεν B. Ceteri πράξαιεν.

ξίφος αὐτοῦ] Plutarchus: Καὶ καθελοῦσα τὸ ξίφος ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς κρεμάμενον, σημεῖον εἶναι τοῦ κατέχεσθαι τὸν ἄνδρα καὶ καθεύδειν ἔδειξεν. In reliquis nihil variat, nisi quod ῥόπτρου haud meminit. SCHN.

ῥοπάλου] Moro ῥοπαλον h. l. videtur esse idem quod ῥόπτρον, τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας apud Hesychium, et τὸ ἐπικροῦον τὴν θύραν apud Pollucem 10, 22. Præterea Hesychius et Harpocratio interpretantur κρίκον τῆς θύρας. Hinc effici putat Morus esse ῥόπτρον annulum ferreum, adfixum valvis, quo et fores attrahantur, cujusque ope etiam pulsetur. Ceterum Harpocratio ex sexto Xenophontis libro affert vocabulum ῥόπτρον; itaque olim sine dubio lectum h. l. fuit ita, uti censet etiam Valckenarius ad Herodotum 6, 91. qui docuit ῥόπτρον, quod scholiastes Euripidis Hippolyti 1172. interpretatur, ut reliqui, τὸ ἐπίσπαστρον, esse marculum januæ. SCHN. Ῥόπτρου restitui ex marg. F.

ἕως] ἕως ἂν V.

37. αὐτῇ] αὐτῇ B.

ἄνδρα B.C.D.E.F.I.V. Ceteri Ἀλέξανδρον.

παιδικὰ] Plutarchus Pelopid. c. 28. de Alexandro: Καὶ τὸν νεώτατον τῶν

αὐτῆς (Thebæ) ἀδελφῶν παιδικὰ πεποιημένον. Qui si fuit Pitholaus vel Pytholaus, ratio apparet cur eum Diodorus inter interfectores Alexandri haud nominaverit. Plutarchus Amator. p. 768 F, Pytholaum Alexandri amasium et occisorem vocat. Aristoteles Rhetor. 3, 9, 7: Καὶ ὁ εἰς Πειθόλαον τις εἶπε καὶ Λυκόφρονα ἐν τῷ δικαστηρίῳ· Οὗτοι δ' ὑμᾶς οἰκομένοντες ἐπώλουν, ἐλθόντες δ' ὡς ὑμᾶς ἐώνηται. quem locum alias obscurum huc pertinere suspicor. SCHN.

ἐμνήστευε] ἐμνηστεύετο V. "Cicero Offic. 2, 7: Ab ea est enim ipse propter pellicatus suspicionem interfectus. Ordinem cædis patratæ narrat etiam Ovidii Ibis v. 323. Ceterum particulas geminatas ὡς et ὅτι sæpe ita positas reperiri in libris Xenophontis admonuit ad h. l. Leonclav. Vide 6, 5, 13." SCHN. Ὅτι repetitum v. Anab. 5, 6, 19; 7, 4, 5.

λαβεῖν Stephanus. Libri ἀναλαβεῖν.

ἄχρι B. Ceteri ἄχρισ.

ὅδε ὁ λόγος] ὁ λόγος ὅδε C.

Τισίφωνος] Τισίφωνος A.C.E. Ald., hic et c. 5, 1. "Theben dominationem retinuisse, adscito nomine tenus fratre Tisiphono, testatur Conon Narrat. 50. Diodorus 16, 14. fratres duos, Lycophronem et Tisiphonum, solos nominat, eosque tandem ope mercenariorum

ΚΕΦ. Ε.

A. C. Καὶ τὰ μὲν Θετταλικά, ὅσα περὶ Ἰάσονα ἐπράχθη καὶ μετὰ
 370. τὸν ἐκείνου θάνατον μέχρι τῆς Τισιφόνου ἀρχῆς δεδήλωται
 ἡν δ' ἐπάνειμι ἔνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβην. ἐπεὶ γὰρ Ἀρχίδαμος
 ἐκ τῆς ἐπὶ Λεύκτρα βοηθείας ἀπήγαγε τὸ στράτευμα, ἐνθυμη-
 θέντες οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἔτι οἴονται χρῆναι
 ἀκολουθεῖν καὶ οὕτω διακέονται οἱ Λακεδαιμόνιοι ὥσπερ τοὺς
 Ἀθηναίους διέθεσαν, μεταπέμπονται τὰς πόλεις ὅσαι βού-
 2 λουτο τῆς εἰρήνης μετέχειν ἢ βασιλεὺς κατέπεμψεν. ἐπεὶ δὲ [2]
 συνῆλθον, δόγμα ἐποιήσαντο μετὰ τῶν κοινωνεῖν βουλομένων
 ὁμοῖσαι τόνδε τὸν ὄρκον. Ἐμμενῶ ταῖς σπονδαῖς ἄς βασιλεὺς
 κατέπεμψε καὶ τοῖς ψηφίσμασι τοῖς Ἀθηναίων καὶ τῶν συμ-
 μάχων. εἰ δέ τις στρατεύῃ ἐπὶ τινα πόλιν τῶν ὁμοσασῶν
 τόνδε τὸν ὄρκον, βοηθήσω παντὶ σθένει. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
 πάντες ἔχαιρον τῷ ὄρκῳ· Ἡλείοι δὲ ἀντέλεγον ὡς οὐ δέοι
 αὐτονόμους ποιεῖν οὔτε Μαργανέας οὔτε Σκιλλουντίους οὔτε
 3 Τριφυλίους· σφετέρας γὰρ εἶναι ταύτας τὰς πόλεις. οἱ δ' [3]
 Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ψηφισάμενοι, ὥσπερ βασιλεὺς
 ἔγραψεν, αὐτονόμους εἶναι ὁμοίως καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας

militum principatum vi obtinuisse ait. Cicero de Invent. 2, 49, de Thebe : "Hæc filium suum, quem ex tyranno habebat, sibi in præmii loco deposcit. Sunt qui ex lege puerum occidi dicant oportere." Atqui Xenophon negat ex Thebe liberos procreasse Alexandrum." SCHN.

1. Τισιφόνου B.D.I. Ceteri τοῦ Τισιφόνου.

ἐπάνειμι] Redit ad ordinem rerum supra c. 4, 26. exorsum. SCHN.

βοηθείας] Βοιωτίας A.C.E.F. Ald., corrigente I.

ἔτι οἴονται] οἴονται V.

ἀκολουθεῖν] Lacedæmonios sequi : nolabant a Lacedæmoniiis desciscere, suis quippe opibus et viribus diffidentes. Ita quidem Morus. Equidem tamen sic potius simpliciter intelligo : Peloponnesios, nondum suis ipsorum viribus confidentes, ad imperium paratos esse, si quis se illis ducem præbeat. Inde Atheniensium

spes facile se impetraturos esse ab iis ut se suamque auctoritatem sequantur. Quod factum etiam esse vides. SCHN.

οὕτω] οὕτω A.C.E. Ald., corrigente I.

βούλουτο B.I. Ceteri βούλονται. εἰρήνης] Pacis Antalcidæ. Vide 5, 1, 28 seq. SCHN.

2. τοῖς Ἀθηναίων B., in quo etiam sequens τῶν pr. fuit τοῖς, unde τῶν factum pallidiori atramento et recentiori fortasse manu. Ceteri τῶν Ἀθηναίων.

στρατεύῃ B.D.E.F.I.V. Ceteri στρατεύηται.

ὁμοσασῶν] ὁμοσάντων F.

Μαργανέας] Libri Μαργανείς. V. ad 3, 2, 30.

Σκιλλουντίους] Σκιλλουτίους potius quam Σκιλλουτίους B. "De Scilunte confer dicta in Epimetro ad Anabasin 5, 3, 8." SCHN.

Τριφυλλίους A.C.D.E.

πόλεις, ἐξέπεμψαν τοὺς ὀρκωτὰς, καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἐκάστη πόλει ὀρκῶσαι. καὶ ᾤμοσαν πάντες πλὴν Ἡλείων.

Ἐξ ὧν δὴ καὶ οἱ Μαντινεῖς, ὡς ἤδη αὐτόνομοι παντάπασιν ὄντες, συνήλθον τε πάντες καὶ ἐψηφίσαντο μίαν πό-

3. ὀρκωτὰς] Demosthenes bis dixit ὀρκίζειν τινὰ, jurejurando adigere aliquem, de Corona p. 235. et contra Aristocratem p. 678. Semel ἐξορκίζειν eodem sensu dixit, contra Cononem p. 1265. sæpius ἐξορκοῦν, quod unice probabat Valesius ad Harpocrat. p. 121. Æschines ἐξορκίζειν dixit p. 39. ed. Reisk. SCHN. V. ad Thes. Stephani.

Μαντινεῖς] Hunc locum usque ad §. 22. paulo accuratius explicandum puto, et rerum hic narratarum originem et causam paulo altius repetendam, quo melius lectores Xenophonis narrationem intelligant, quam postremus etiam interpres plane neglexit. Post victoriam Leuctricam, qua fractæ Lacedæmoniorum vires conciderant, subito cepit Arcades libertatis capessendæ tuendæque cupiditas; diversique auctores fuerunt, qui persuadere illis volebant ut in societatem unam omnes coirent consiliumque aliquod commune legerent, cujus imperio res omnes belli pacisque regerentur, ut eo fortius conjunctis consiliis et opibus libertatem tutarentur. Disputatum ab initio fuit de honore et auctoritate urbium, quarum multæ imperium ad se trahere et consilium commune secum habere volebant. Tegeatarum certamina et seditiones inde ortas, ut et Mantinensium, paulo obscurius tetigit Xenophon, qui de Tegeatis tamen satis aperte §. 6. hæc profert: *συνήγον ἐπὶ τὸ συνιέναι τε πᾶν τὸ Ἀρκάδικόν, καὶ, ὃ τι νικῶν ἐν τῷ κοινῷ, τοῦτο κύριον εἶναι καὶ τῶν πόλεων.* Tandem Mantinenses eorumque princeps Lycomedes vicisse videntur eatenus ut oppidum Megalopolin conderent Arcades, in eaque consilium commune (τοὺς Μυρτίους) constituerent. Nunc comparabo locum Diodori 15, 59, ad quem Wesselingii diligentiam desidero. Is igitur ad Olympiadis 102. annum 2. ita scribit:

Sub idem tempus Lycomedes Tegeates persuasit Arcadibus ut in unum reipublicæ corpus se conjungerent, communi instituto consilio, numero 10,000 virorum, quod de bello et pace consuleret reipublicæ. Facta autem magna Arcadum seditione, controversia armis disceptata fuit, multisque occisis, ultra 1400 partim ad Lacedæmonios partim ad Pallantinos confugerunt. Atque hi postremi a Pallantinis traditi victoribus et occisi fuerunt: illi contra Lacedæmonios permoverunt ut expeditione contra Arcades suscepta Agesilaus cum exercitu et exsulis in Tegeatarum, qui seditionis et exsili auctores esse videbantur, ditionem irruptionem faceret. Agesilaus Tegeatis, vastato eorum agro urbeque obsidione clausa et oppugnata, magnum injecit terrorem. Wesselingius dubitabat num Lycomedes Tegeates idem sit ille quem Xenophon infra 7, 1, 12. Mantinensem, magna inter Arcades auctoritate conspicuum, memorat, cum patriam diversam nominet Diodorus: sed idem Diodorus deinceps non solum c. 62. Lycomedem, Arcadum ducem, Mantinensem, sed etiam iterum c. 67. Arcadum ducem Lycomedem, nulla patriæ facta mentione, nominat. Eodem nomine venit apud Pausaniam 7, 27, 2, ubi legimus Lycomedem Mantinensem ducem datum coloniæ ad Megalopolin condendam missæ. Equidem vix dubito eundem ubique intelligi. Arcadum commune consilium, τοὺς Μυρτίους, in Megalopoli constitutum fuisse, præter Æschinem de falsa legat. p. 38. et Demosthenem p. 344, 403. tradit etiam Pausanias 8, 32, 1. Alterum Diodori locum afferam infra ad §. 13. SCHN.

μίαν πόλιν τὴν Μαντινεῖαν] διεκίσθη τετραχῆ 5, 2, 7.

4 λιν τὴν Μαντίνειαν ποιεῖν καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν. οἱ δ' αὖ [4]
 Λακεδαιμόνιοι ἠγοῦντο, εἰ τοῦτο ἄνευ τῆς σφετέρας γνώ-
 μης ἔσοιτο, χαλεπὸν ἔσσεσθαι. πέμπουσιν οὖν Ἀγησίλαον
 πρεσβευτὴν πρὸς τοὺς Μαντινέας, ὅτι ἐδόκει πατρικὸς φίλος
 αὐτοῖς εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς αὐτοὺς, τὸν μὲν δῆμον τῶν
 Μαντινέων οἱ ἄρχοντες οὐκ ἤθελον συλλέξαι αὐτῷ, πρὸς δὲ
 σφᾶς ἐκέλευον λέγειν ὅτου δέοιτο. ὁ δὲ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς, ἐὰν
 νῦν ἐπίσχωσι τῆς τειχίσεως, ποιήσειν ὥστε μετὰ τῆς Λακεδαί-
 5 μονος γνώμης καὶ μὴ δαπανηρῶς τειχισθῆναι τὸ τεῖχος. ἐπεὶ [5]
 δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι ἀδύνατον εἶη ἐπισχεῖν, δόγματος γεγενημένου
 πάσῃ τῇ πόλει ἤδη τειχίζειν, ἐκ τούτου ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἀπῆει
 ὀργιζόμενος· στρατεύειν γε μέντοι ἐπ' αὐτοὺς οὐ δυνατὸν ἐδόκει
 εἶναι, ἐπ' αὐτονομίᾳ τῆς εἰρήνης γεγενημένης. τοῖς δὲ Μαντι-
 νεῦσιν ἔπεμπον μὲν καὶ τῶν Ἀρκαδικῶν πόλεων τινες συντειχι-
 οῦντας, οἱ δὲ Ἡλεῖοι καὶ ἀργυρίοι τρία τάλαντα συνεβάλλοντο
 αὐτοῖς εἰς τὴν περὶ τὸ τεῖχος δαπάνην. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς
 περὶ ταῦτ' ἦσαν.

6 Τῶν δὲ Τεγεατῶν οἱ μὲν περὶ τὸν Καλλίβιον καὶ Πρόξενον [6]
 συνῆγον ἐπὶ τὸ συνιέναι τε πᾶν τὸ Ἀρκαδικόν, καὶ ὃ τι νικῆ
 ἐν τῷ κοινῷ, τοῦτο κύριον εἶναι καὶ τῶν πόλεων· οἱ δὲ περὶ τὸν
 Στάσιππον ἔπραττον ἑᾶν τε κατὰ χώραν τὴν πόλιν καὶ τοῖς

καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν om. V.

4. πέμπουσιν οὖν B. D. E. F. I. V. Ce-
 teri πέμπουσι γοῦν.

πατρικὸς φίλος] Conf. 5, 2, 3.

5. συντειχιούντας] συντειχιούντες A.
 E. Ald.

τρία] τριάκοντα margo Leonclavii.
 συνεβάλλοντο] συνεβάλλοντο B. συν-
 εβάλον (sic) D.

6. δὲ B. Ceteri δὲ γε.

συνῆγον] Morus interpretatur: una-
 nimi consilio rem eo trahebant, ut
 Arcadum concilium haberetur; et
 putat synonymum esse quod deinceps
 sequitur ἔπραττον, id agebant. SCHN.
 Ἐνήγον F. correctus, qui pr. videtur
 habuisse συνῆγον.

νικῆ] Quicquid consilium decre-
 verit, quæcunque in consilio sententia
 vicerit. SCHN.

κατὰ χώραν] Morus interpretatur:
 nihil immutare formam civitatis. Male.
 Scilicet vir doctus non animadverterat
 consilia jam tum inter Arcades de

condenda Megalopoli fuisse agitata,
 quæ ægre tandem fuerunt perfecta.
 Inde pendet etiam sensus verborum
 συνῆγον ἐπὶ τὸ συνιέναι πᾶν τὸ Ἀρκα-
 δικόν. Volebant scilicet Callibius et
 Proxenus cives abducere cum reliquis
 Arcadibus in Megalopolin. Vix autem
 verba illa Xenophontis sana et
 integra sunt. Timonem et Proxenum,
 Tegeatas, duces coloniæ ad Megalo-
 polin missæ, nominat Pausanias 8,
 27, 2. Quod vero Pausanias ib. 8
 statim post pugnam Leutricam mens-
 sibus paucis, eodem tamen anno,
 Olymp. 102, 2. conditam dicat Mega-
 lopolin, Diodorus autem 15, 72. tribus
 annis seriore faciat ejus urbis συνου-
 κισμόν; ita enim ille: post pugnam,
 qua Arcades victi sunt a Lacedæmo-
 niis, Olymp. 103, 1. Arcades Mega-
 lopolin condiderunt, collatis in eam
 40 pagis Mænaliorum et Parrhasio-
 rum; quod denique Marmor Parium
 urbis initia ad Olymp. 102, 3. referat:

7 πατρίοις νόμοις χρῆσθαι. ἡττώμενοι δὲ οἱ περὶ τὸν Πρόξενον [7]
καὶ Καλλίβιον ἐν τοῖς θεαροῖς, νομίσαντες, εἰ συνέλθοι ὁ δῆμος,
πολὺ ἂν τῷ πλήθει κρατῆσαι, ἐκφέρονται τὰ ὄπλα. ἰδόντες δὲ
τοῦτο οἱ περὶ τὸν Στάσιππον, καὶ αὐτοὶ ἀνθωπλίσαντο, καὶ
ἀριθμῶ μὲν οὐκ ἐλάττους ἐγένοντο· ἐπεὶ μέντοι εἰς μάχην
ῶρμησαν, τὸν μὲν Πρόξενον καὶ ἄλλους ὀλίγους μετ' αὐτοῦ ἀπο-
κτείνουσι, τοὺς δ' ἄλλους τρεψάμενοι οὐκ ἐδίωκον· καὶ γὰρ τοιοῦ-
τος ὁ Στάσιππος ἦν οἷος μὴ βούλεσθαι πολλοὺς ἀποκτινύναι
8 τῶν πολιτῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν Καλλίβιον ἀνακεχωρηκότες ὑπὸ τὸ [8]
πρὸς Μαντινείαν τεῖχος καὶ τὰς πύλας, ἐπεὶ οὐκέτι αὐτοῖς οἱ
ἐναντίοι ἐπεχείρουν, ἡσυχίαν εἶχον ἠθροισμένοι. καὶ πάλαι
μὲν ἐπεπόμφεσαν ἐπὶ τοὺς Μαντινείας βοθηεῖν κελεύοντες· πρὸς
δὲ τοὺς περὶ Στάσιππον διελέγοντο περὶ συναλλαγῶν. ἐπεὶ δὲ
καταφανεῖς ἦσαν οἱ Μαντινεῖς προσιόντες, οἱ μὲν αὐτῶν ἀναπη-
δῶντες ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐκέλευον βοθηεῖν τὴν ταχίστην, καὶ
βοῶντες σπεύδειν διεκέλευοντο· ἄλλοι δὲ ἀνοίγουσι τὰς πύλας
9 αὐτοῖς. οἱ δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ὡς ἦσθοντο τὸ γιγνόμενον, [9]

hæc temporis diversitas inde explicari debet cum Wesselingio ad Diodorum p. 59. quod Megalopolis condi quidem cœpta sit statim post victoriam Leucetricam, absoluta vero demum post Arcadam cladem. Hanc Wesselingii interpretationem plane confirmat hic Xenophontis locus, qui nescio quo pacto huc usque virorum doctorum diligentiam fugit. Eodem etiam respicit Plutarchus Pelopid. c. 24., qui primam Thebanorum irruptionem in Laconicam describens ita pergit: Ἐν ἐκείνῃ τῇ στρατείᾳ πᾶσαν Ἀρκαδίαν εἰς μίαν δύναμιν συνέστησαν. SCHN.

7. Πρόξενον] Pausanias Arcad. c. 27: Ἡρέθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀρκαδῶν οἰκιστῆαι Λυκομήδης καὶ Ὀπολέας, καὶ Τίμων τε καὶ Πρόξενος, οἳ μὲν ἐκ Τεγέας, Λυκομήδης δὲ καὶ Ὀπολέας Μαντινεῖς. Dux igitur coloniae publice electus Proxenus, antequam cives migrarent, occisus fuit. De Lycomedes vide infra ad 7, 1, 23. SCHN.

ἐν τοῖς θεάτροις] Certissime lege ἐν τοῖς θεαροῖς. Hinc apud Thuc. 5, 47 prope fin.: Ὁμνόντων δὲ Ἀθήνησι μὲν ἡ βουλὴ καὶ αἱ ἐθνημοὶ ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ πρυτάνεις, ἐν Ἀργεὶ δὲ ἡ βουλὴ καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ αἱ ἀρτύναι, ἐξορκούντων δὲ οἱ ὀγδοήκοντα, ἐν δὲ Μαντι-

νεῖα οἱ δημιουργοὶ καὶ ἡ βουλὴ καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ θεαροὶ καὶ οἱ πολέμαρχοι, ἐν δὲ Ἡλιδι οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες καὶ οἱ ἐξακόσιοι, ἐξορκούντων δὲ οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ δεσμοφύλακες, οἱ θεαροὶ apud Mantinenses videntur esse = πρυτάνεις Atheniensium. Forma Dor. θεαρῶς, ut θεαροδόκος in inscript. Siculis Torremuzzae p. 83, 84. DOBRÆUS. συνέλθοι] syllabæ εν compendium supra versum delet B.

ἰδόντες] εἰδόντες F.

τοιούτος ὁ Στάσιππος] Valerius Maximus 4, 1, 5. *Stasippus Tegeates, hortantibus amicis, ut gravem in administratione republica æmulum, sed alioqui probum et ornatum virum, qualibet ratione vel tolleret vel submoveret, negavit se facturum, ne, quem in tutela patriæ bonus civis locum obtineret, malus et improbus occuparet: seque potius vehementi adversario urgeri, quam patriam egregio advocato carere præcipit.* SCHN.

8. ἀνακεχωρηκότες] ἀποκεχωρηκότες V.

Μαντινείαν] Μαντινείαν B. Μαντινείας margo Stephani. Conf. Var. Script. 4, 4, 18.

ἐκπίπτουσι κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ Παλλάντιον φερούσας πύλας, καὶ φθάνουσι πρὶν καταληφθῆναι ὑπὸ τῶν διωκόντων εἰς τὸν τῆς Ἀρτέμιδος νεὼν καταφυγόντες, καὶ ἐγκλεισάμενοι ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δὲ μεταδιώξαντες ἐχθροὶ αὐτῶν ἀναβάντες ἐπὶ τὸν νεὼν καὶ τὴν ὄροφὴν διελόντες ἔπαιον ταῖς κεραμίσιν. οἱ δὲ ἐπεὶ ἔγνωσαν τὴν ἀνάγκην, παύεσθαι τε ἐκέλευον καὶ ἐξίεναι ἔφασαν. οἱ δ' ἐναντίοι ὡς ὑποχειρίους ἔλαβον αὐτοὺς, δήσαντες καὶ ἀναβαλόντες ἐπὶ τὴν ἀρμάμαξαν ἀπήγαγον εἰς Τεγέαν. ἐκεῖ δὲ μετὰ τῶν Μαντινέων καταγνόντες ἀπέκτειναν.

- 10 Τούτων δὲ γιγνομένων ἔφυγον εἰς Λακεδαίμονα τῶν περὶ [10] Στάσιππον Τεγεατῶν περὶ ὀκτακοσίους. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐδόκει βοηθητέον εἶναι κατὰ τοὺς ὄρκους τοῖς τεθνεώσι τε τῶν Τεγεατῶν καὶ ἐκπεπτωκόσι· καὶ οὕτω στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Μαντινέας, ὡς παρὰ τοὺς ὄρκους σὺν ὄπλοις ἐληλυθότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Τεγεάτας. καὶ φρουρὰν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Ἀγησίλαον δ' ἐκέλευεν ἡ πόλις ἡγεῖσθαι. οἱ
- 11 μὲν οὖν ἄλλοι Ἀρκάδες εἰς Ἀσέαν συνελέγοντο· Ὁρχομενίων [11]

9. Παλλάντιον B.C.D. Παλάντιον F. Παλάτιον E. Ceteri Παλάντιον. "Pro Arcadiæ urbe Palantium habet Stephan. Byz. Nominat etiam Diodorus 15, 59. Pausan. 8, 43. Dionysius Halicarn. 1, 31. Cum vero Diodorus dicat εἰς τὴν [1. τὸ] Παλάντιον: observandum est ex porta Megalopoleos aliqua viam duxisse ad Palantium et Tegeam usque ad Choma: qui terminus terram Megalopolitanam a Tegeatide et Palantia distinguebat. A Chomate via dextrorsum ad Palantium agrum ducebat. Ita Pausanias 8, 44." SCHN.

Ἀρτέμιδος] Cum templum hoc extramœnia fuerit, videtur Diana Limnatis esse, cujus templum in via in Laconicam ducente 9 stadia ab urbe dissitum erat, aut Κνακεᾶτις, cujus templum distabat stadiis 19, tradente Pausan. 8, 53, 11. Festo die Tegeatas omnes ad celebrandum Minervæ sacrum urbe egressos memorat Frontinus Stratag. 2, 2, 8. SCHN.

νεὼν] ναὸν F.V.

καταφυγόντες] καταφεύγοντας (sic) B. ἀναβαλόντες] Libri ἀναλαβόντες, ut apud Plutarchum Artax. c. 10 init.: Τριβάζου ἀναβαλόντος αὐτὸν ἐπ' ἄλλον ἵππον· et Cleom. c. 37 med., ubi cor-

rexit Solanus. Cyrop. 7, 1, 38: Ἀναβάλλει αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἵππον, deteriores nonnulli ἀναλαμβάνει. Mox libri Τέγεαν, ut s. 15.

10. τὴν ταχίστην post εἶναι om. B. D.F.I.V. Conf. s. 8. "Deinceps vulgo legitur: τοῖς τεθνεώσι τῶν Τεγεατῶν, κατὰ τοὺς ὄρκους, καὶ ἐκπεπτωκόσι. ubi Κορρηνus scribendum monuit καὶ τοῖς ἐκπεπτ. Sed nihil opus hac mutatione, modo jurgantur τοῖς τεθνεώσι τῶν Τεγεατῶν καὶ ἐκπεπτωκόσι, et verba importune interposita κατὰ τοὺς ὄρκους suum in locum vel post τὴν ταχίστην vel post ἐκπεπτωκόσι reponantur. Posterius hoc feci." SCHN. Ego prius feci cum B.C.D.E.F.V.

τοὺς ὄρκους] De juramento isto compara 6, 3, 18 et 19. SCHN. V. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 120 ed. a. 1849.

τεθνεώσι τε B.D.V. Ceteri τεθνεώσι. οὕτω] οὕτως B. σὺν] σὺν τοῖς F. σὺν ὄπλοις post αὐτῶν ponit V.

ἐκέλευεν] ἐκέλευον A.B.C.F.V.

11. Ἀσέαν] Arcadiæ pagum, κόμην, Stephanus Byz. terræ Megalopolitanæ pagum Strabo 8, p. 343. appellat. Scilicet post conditam Megalopolin

δὲ οὐκ ἐθελόντων κοινωνεῖν τοῦ Ἀρκαδικοῦ διὰ τὴν πρὸς Μαντι-
 νείας ἔχθραν, ἀλλὰ καὶ δεδεγμένων εἰς τὴν πόλιν τὸ ἐν Κορίνθῳ
 συνειλεγμένον ξενικόν, οὗ Πολύτροπος ἦρχεν, ἔμμενον οἴκοι οἱ
 Μαντινεῖς τούτων ἐπιμελόμενοι. Ἡραιεῖς δὲ καὶ Λεπρεῆται
 12 συνεστρατεύοντο τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τοὺς Μαντινεῖας. ὁ [12]
 δὲ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ διαβατήρια, εὐθὺς ἐχώρει
 ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν. καὶ καταλαβὼν πόλιν ὄμορον οὖσαν Εὐταίαν,
 καὶ εὐρῶν ἐκεῖ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς
 παῖδας οἰκούντας ἐν ταῖς οἰκίαις, τοὺς δ' ἐν τῇ στρατευσίμῳ
 ἡλικία οἰχομένους εἰς τὸ Ἀρκαδικόν, ὅμως οὐκ ἠδίκησε τὴν
 πόλιν, ἀλλ' εἶα τε αὐτοὺς οἰκεῖν, καὶ ὠνούμενοι ἐλάμβανον ὄσων
 δέοιντο· εἰ δέ τι καὶ ἠρπᾶσθη, ὅτε εἰσῆει εἰς τὴν πόλιν, ἐξευρῶν
 ἀπέδωκε. καὶ ἐπρωκοδόμει δὲ τὸ τεῖχος αὐτῶν ὅσα ἐδεῖτο, ἕωσπερ
 αὐτοῦ διέτριβεν ἀναμένων τοὺς μετὰ Πολυτρόπου μισθοφόρους.
 13 Ἐν δὲ τούτῳ οἱ Μαντινεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ὀρχομε- [13]
 νίους. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ τείχους μάλα χαλεπῶς ἀπῆλθον, καὶ

hæc oppida omnia, quæ in societatem unam coierant olim, vicorum et pagorum formam sub potestate Megalopolitanorum induerant, teste Pausania 8, 27, 5. SCHN.

Ὀρχομενίων] De Orchomeniis Arcadiæ sermo est. Hi ipsi quidem noluerunt ad Megalopolin condendam se conferre, sed ex eorum tractu et conventu (ἐκ τῶν συντελούντων ἐς Ὀρχομενὸν) Thisoa, Methydrium et Teuthis, auctore eodem Pausania 1. 1. SCHN.

Πολύτροπος] Hunc locum laudavit Harpocration v. Πολύστρατος. SCHN. Conf. Diodor. 15, 62.

ἐπιμελόμενοι B.D.V. Ceteri ἐπιμε-
 λούμενοι.

Ἡραιεῖς] Ἡραεῖς B.C.D.E.V. Conf. s. 22.

12. Ἀγησίλαος] Breviter eandem expeditionem narrat in Agesil. c. 2, 23. Plutarchus Agesil. c. 31. sedulo quidem cavisse ait Agesilaum ne prælio committeret copias suas, urbem tamen parvam Mantinensium cepisse et regionem devastasse. SCHN.

Εὐταίαν] Εὐταίαν Stephanus, qui ad s. 20: "In vulg. edit. legitur Εὐγαίας, et ver. sequente Εὐγαίαν: nos autem unico exemplari fidem adhibentes Εὐταίας et Εὐταίαν reposuimus, quod

ejus lectio Stephani testimonio comprobaretur. Ita enim ille, Εὐταία, πόλις Ἀρκαδίας. Ξενοφῶν Ἑλληνικῶν ε'. Est vero illi itidem χωρίον Ἀρκαδίας Εὐγαία, non Εὐγαία." Est autem unicum illud exemplar B., hic tamen servans Εὐγαίαν cum ceteris, qui etiam accentum variant ita ut proparoxytonon faciant hic quod infra paroxytonon. L.D. "Videtur esse ea quam Plutarchus πολίχνην τῶν Μαντινέων vocat. Nominat etiam Pausan. 8, 27, 3." SCHN.

τι] τις B.
 τὸ τεῖχος B.D.V. Ceteri τεῖχος.
 13. Ὀρχομενίους] Diodor. 15, 62. ad Olymp. 102, 4. Lacedæmonii, inquit, ducem Polytropum miserunt in Arcadium cum militibus domesticis 1000, et exsulibus Bæotiis et Argivis 500. Hic Orchomenium, Lacedæmonii faventem, præsidio occupavit. Lycomedes autem Mantinensis, dux Arcadum, cum epilectis numero 5000 contra Orchomenum venit, ibique ante urbem cum Lacedæmoniiis conflixit. In eo prælio cecidit Polytropus cum 200 aliis; reliqui in urbem confugerunt. Postea Arcades, adjunctis sibi sociis Eleis et Argivis, primum Athenas miserunt legatos, qui Athenienses ad societatem belli

- ἀπέθανόν τινες αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ ἀποχωροῦντες ἐν τῇ Ἑλυμίᾳ ἐγένοντο, καὶ οἱ μὲν Ὀρχομένιοι ὀπλίται οὐκέτι ἠκολούθουν, οἱ δὲ περὶ τὸν Πολύτροπον ἐπέκειντο καὶ μάλα θρασέως, ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποκρούσονται αὐτοὺς, ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται, ὑποστρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν τοῖς
- 14 ἐπικειμένοις. καὶ ὁ μὲν Πολύτροπος μαχόμενος αὐτοῦ ἀποθνή- [14] σκει· τῶν δὲ ἄλλων φευγόντων πάμπολλοι ἂν ἀπέθανον, εἰ μὴ οἱ Φλιάσιοι ἵππεις παραγενόμενοι καὶ εἰς τὰ ὄπισθεν περιελάσαντες τῶν Μαντινέων ἐπέσχον αὐτοὺς τῆς διώξεως. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς ταῦτα πράξαντες οἴκαδε ἀπῆλθον.
- 15 Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀκούσας ταῦτα, καὶ νομίσας οὐκ ἂν ἔτι [15] συμμίξαι αὐτῷ τοὺς ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ μισθοφόρους, οὕτω προήει. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἐν τῇ Τεγεάτιδι χώρα ἔδειπνοποιήσατο, τῇ δ' ὑστεραία διαβαίνει εἰς τὴν Μαντινικὴν, καὶ ἐστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς πρὸς ἐσπέραν ὄρεσι τῆς Μαντινείας· καὶ ἐκεῖ ἅμα ἐδήου τὴν χώραν καὶ ἐπόρθει τοὺς ἀγρούς. τῶν δὲ Ἀρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῇ Ἀσέα νυκτὸς παρήλθον εἰς τὴν
- 16 Τεγέαν. τῇ δ' ὑστεραία ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἀπέχων Μαντινείας [16] ὅσον εἴκοσι σταδίους ἐστρατοπεδεύσατο· οἱ δ' ἐκ τῆς Τεγέας Ἀρκάδες, ἐχόμενοι τῶν μεταξὺ Μαντινείας καὶ Τεγέας ὄρων, παρήσαν μάλα πολλοὶ ὀπλίται, συμμίξαι βουλόμενοι τοῖς Μαντινεῦσι· καὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι οὐ πανδημεὶ ἠκολούθουν αὐτοῖς· καὶ ἦσαν μὲν τινες οἱ τὸν Ἀγησίλαον ἔπειθον χωρὶς τούτοις ἐπιθέσθαι· ὁ δὲ φοβούμενος μὴ ἐν ὄσφ πρὸς ἐκείνους πορεύοιτο, ἐκ τῆς πόλεως οἱ Μαντινεῖς ἐξελθόντες κατὰ κέρας τε καὶ ἐκ τῶν ὄπισθεν ἐπιπέσοιεν αὐτῷ, ἔγνω κράτιστον εἶναι εἶσαι συνελθεῖν αὐτοὺς, καὶ εἰ βούλοιντο μάχεσθαι, ἐκ τοῦ δικαίου καὶ φανεροῦ τὴν μάχην ποιείσθαι. καὶ οἱ μὲν δὴ Ἀρ- [17]
- 17 κάδες ὁμοῦ ἤδη ἐγεγέννητο. οἱ δ' ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ πελτασταὶ

contra Lacedæmonios permovere conarentur; a quibus spretū ad Thebanos confugiunt, qui cum illis deinde Laconicam aggressi sunt. SCHN. μάλα] καὶ μάλα V.

Ἑλυμίᾳ] Morus eandem putat quæ supra 5, 2, 18. Elemia dicitur, infra Apollonian sita. Arcadiæ regio h. l. est, nomen vero hoc non alibi reperi in Arcadia nominatum. SCHN.

ἀποκρούσονται] ἀποκρούσαντο V.

14. εἰς τὰ] εἰς τὸ B. Conf. s. 15.

οἱ μὲν] οἱ B. V.

15. Τεγεάτιδι] Τεγεάδι F. ἐσπέραν] ἐσπέρα E. "Comparatographiam loci apud Polybium II, 10. et infra 7, 5, 21." SCHN.

εἰς τὴν] εἰς Ald., corrigente I.

16. ἀπέχων] ἀπέχων και E.

βουλόμενοι B. C. λίαν βουλόμενοι D.

Ceteri μάλα βουλόμενοι.

τῶν] τοῦ B. Conf. s. 14.

τὴν μάχην] μάχην B.

δὴ om. A. C. E. F. Ald., corrigente I.

καὶ οἱ τῶν Φλιασίων ἰππεῖς μετ' αὐτῶν τῆς νυκτὸς διεξεληθόντες παρὰ τὴν Μαντινείαν θυομένῳ τῷ Ἀγησίλαῳ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἐπιφαίνονται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐποίησαν τοὺς μὲν ἄλλους εἰς τὰς τάξεις δραμεῖν, Ἀγησίλαον δ' ἐπαναχωρῆσαι πρὸς τὰ ὄπλα. ἐπεὶ δ' ἐκείνοι μὲν ἐγνώσθησαν φίλοι ὄντες, Ἀγησίλαος δὲ ἐκεκαλλιέρητο, ἐξ ἀρίστου προῆγε τὸ στρατεύμα. ἐσπέρας δ' ἐπιγιγνομένης ἔλαθε στρατοπεδευσάμενος εἰς τὸν ὄπισθεν κόλπον τῆς Μαντινικῆς, μάλα σύνεγγυς καὶ 18 κύκλῳ ὄρη ἔχοντα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐθύετο μὲν [18] πρὸ τοῦ στρατεύματος· ἰδὼν δὲ συλλεγομένους ἐκ τῆς τῶν Μαντινέων πόλεως ἐπὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς οὐράς τοῦ ἑαυτῶν στρατεύματος, ἔγνω ἔξακτέον εἶναι τὴν ταχίστην ἐκ τοῦ κόλπου. εἰ μὲν οὖν αὐτὸς ἀφηγοῖτο, ἐφοβεῖτο μὴ τῇ οὐρᾷ ἐπίθοντο οἱ πολέμιοι· ἡσυχίαν δὲ ἔχων καὶ τὰ ὄπλα πρὸς τοὺς πολεμίους φαίνων, ἀναστρέψαντας ἐκέλευε τοὺς ἀπ' οὐράς εἰς δόρυ ὄπισθεν τῆς φάλαγγος ἡγεῖσθαι πρὸς αὐτόν· καὶ οὕτως ἅμα ἕκ τε τοῦ στενοῦ ἐξῆγε καὶ ἰσχυροτέραν αἰετὴν 19 φάλαγγα ἐποιεῖτο. ἐπειδὴ δὲ ἐδεδίπλωτο ἡ φάλαγξ, οὕτως [19] ἔχοντι τῷ ὀπλιτικῷ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον ἐξέτεινε πάλιν ἐπ' ἐννέα ἢ δέκα τὸ στρατεύμα ἀσπίδων. οἱ μὲντοι Μαντινεῖς οὐκέτι ἐξήσαν· καὶ γὰρ οἱ Ἕλεῖοι συστρατευόμενοι αὐτοῖς ἔπειθον μὴ ποιῆσθαι μάχην, πρὶν οἱ Θηβαῖοι παραγένοντο· εὐδὲ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι παρέσειντο. καὶ γὰρ δέκα τάλαντα 20 δεδανείσθαι αὐτοὺς παρὰ σφῶν εἰς τὴν βοήθειαν. οἱ μὲν [20] δὴ Ἀρκάδες ταῦτα ἀκούσαντες ἡσυχίαν εἶχον ἐν τῇ Μαντινείᾳ· ὁ δ' Ἀγησίλαος καὶ μάλα βουλόμενος ἀπάγειν τὸ στρατεύμα, καὶ γὰρ ἦν μέσος χειμῶν, ὅμως ἐκεῖ κατέμεινε

17. στρατοπέδου] ἄστεος V.
τὰς τάξεις] τάξεις C.E.F. Ald.,
corrigente I. "Similis locus est Anabas.
2, 2, 14." SCHN.

ἐπιγιγνομένης B.D.V. Ceteri ἐπιγι-
νομένης.

18. ἰδὼν—στρατεύματος om. B.

ἐπίθοντο] ἐπιθούντο B.

ὄπλα—φαίνων] Phalangem contra
hostem explicat, seu partem sui exer-
citus in phalange adversus hostes con-
stituit, quasi ad pugnam paratus.
SCHN.

ἀναστρέψαντας] Anabas. 4, 3, 29:
'Αναστρέψαντας ἐπὶ δόρυ ἡγεῖσθαι μὲν

τοὺς οὐραγούς: ubi Gallicus interpres
de la Luzerne vertit: faire demi-tour
à droite les serre-files en tête de la
ligne. SCHN.

ἐπὶ τῆς οὐράς C. nescio utrum pro
ὑπὲρ τῆς οὐράς an pro ἀπ' οὐράς.

ἐποιεῖτο] ἐποιούντο F. Ald., corri-
gente I.

19. ἐδεδίπλωτο] Conf. Cyrop. 7, 5,
3 seqq. SCHN.

προελθὼν εἰς] προελθὼν δὲ εἰς F.

ἀσπίδων] τῶν ἀσπίδων F.

συστρατευόμενοι B. C. D. E. F. I. V.
Ceteri συστρατοπεδευόμενοι.

τρεις ἡμέρας, οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς τῶν Μαντινέων πόλεως, ὅπως μὴ δοκοῖη φοβούμενος σπεύδειν τὴν ἄφοδον. τῇ δὲ τετάρτῃ πρὸ ἀριστοποιησάμενος ἀπῆγεν ὡς στρατοπεδευσόμενος ἔνθαπερ τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς Εὐταίας ἐξωρμήσατο. ἐπεὶ [21] δὲ οὐδεὶς ἐφαίνετο τῶν Ἀρκάδων, ἦγε τὴν ταχίστην εἰς τὴν Εὐταίαν, καίπερ μάλα ὀψίζων, βουλόμενος ἀπαγαγεῖν τοὺς ὀπλίτας πρὶν καὶ τὰ πυρὰ τῶν πολεμιῶν ἰδεῖν, ἵνα μὴ τις εἴποι ὡς φεύγων ἀπαγάγοι. ἐκ γὰρ τῆς πρόσθεν ἀθυμίας ἐδόκει τι ἀνειληφέναι τὴν πόλιν, ὅτι καὶ ἐνεβεβλήκει εἰς τὴν Ἀρκαδίαν καὶ δηοῦντι τὴν χώραν οὐδεὶς ἠθελῆκει μάχεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐγένετο, τοὺς μὲν Σπαρτιάτας ἀπέλυσε οἴκαδε, τοὺς δὲ περιόικους ἀφῆκεν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις.

A.C. 22 Οἱ δὲ Ἀρκάδες, ἐπεὶ ὁ Ἀγησίλαος ἀπεληλύθει καὶ ἤσθοντο [22] 369. διαλελυμένον αὐτῷ τὸ στράτευμα, αὐτοὶ δὲ ἠθροισμένοι ἐτύγγαλλον, στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἡραϊέας, ὅτι τε οὐκ ἠθελον τοῦ Ἀρκαδικοῦ μετέχειν καὶ ὅτι συνεισεβεβλήκεσαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. ἐμβαλόντες δ' ἐνεπίμπρων τε τὰς οἰκίας καὶ ἔκοπτον τὰ δένδρα.

Ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι βεβοθηκότες παρῆναι ἐλέγοντο εἰς τὴν Μαντινείαν, οὕτως ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς Ἡραϊίας καὶ συμ- 23 μιγνύουσι τοῖς Θηβαίοις. ὡς δ' ὁμοῦ ἐγένοντο, οἱ μὲν Θηβαῖοι [23] καλῶς σφίσιν ᾤοντο ἔχειν, ἐπεὶ ἐβεβοθηκέσαν μὲν, πολέμιον δὲ οὐδένα ἔτι ἐώρων ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ἀπίενα παρεσκευάζοντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἡλείοι ἔπειθον αὐτοὺς ἠγεῖσθαι ὡς τάχιστα εἰς τὴν Λακωνικὴν, ἐπιδεικνύοντες μὲν τὸ ἑαυτῶν πλῆθος, ὑπερεπαινοῦντες δὲ τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα. καὶ γὰρ οἱ μὲν Βοιωτοὶ ἐγυμνάζοντο πάντες περὶ τὰ ὄπλα, ἀγαλ-

20. τῆς τῶν] τῆς B.
σπεύδειν] σπεύδων V.
ἄφοδον] ἔφοδον B.D.
πρὸ] Librī πρωί.

Εὐταίας et 21. Εὐταίαν] Εὐταίας et Εὐταίαν B. Ceteri per γ. V. ad s. 12.

21. εἴποι B.D. Ceteri εἴπη.
ἀνειληφέναι] Plutarch. Ages. c. 30 : Βουλόμενος τὴν παρούσαν ἀθυμίαν καὶ κατήφειαν ἀφελεῖν τῶν νέων, ἐέβαλεν εἰς Ἀρκαδίαν — ἐλαφροτέραν ἐποίησε ταῖς ἑλπίσι καὶ ἠδίω τὴν πόλιν, ὡς οὐ παντάπασιν ἀπεγνωσμένην. MORUS.
ἐνεβεβλήκει] ἐμβεβλήκει V. Ceteri

ἐμβεβλήκει.
ἠθελῆκει] ἐθελῆκει V.
ἑαυτῶν] αὐτοῦ F.

22. συνεισεβεβλήκεσαν] συνεισεβεβλήκεσαν A. Ald., corrigente I. Ceteri συνεισεβεβλήκεσαν.

τῶν ante Λακεδ. inter versus B.

23. De re Diod. 15, 62, Plut. Ages. c. 31, Xen. Ages. 2, 24, Pausan. 9, 14. MORUS.

ᾤοντο] ἠγοῦντο F.
ἐπιδεικνύοντες] ἐπιδεικνύντες A. Ald.
περὶ] παρὰ B.D.I.V.
ἀγαλλόμενοι] ἀγγελλόμενοι B.

λόμενοι τῇ ἐν Λεύκτροις νίκη· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ Φωκεῖς ὑπήκοοι γεγενημένοι καὶ Εὐβοεῖς ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων καὶ Λοκροὶ ἀμφότεροι καὶ Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἡρακλεῶται καὶ Μηλιεῖς· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ ἐκ Θετταλίας ἱππεῖς τε καὶ πελτασταί. ταῦτα δὴ συνειδόμενοι καὶ τὴν ἐν Λακεδαίμονι ἐρημίαν λέγοντες ἰκέτευον μηδαμῶς ἀποτρέπεσθαι, πρὶν ἐμβαλεῖν εἰς
 24 τὴν τῶν Λακεδαιμονίων χώραν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἤκουον μὲν [24] ταῦτα, ἀντελογίζοντο δὲ ὅτι δυσεμβολωτάτη μὲν ἢ Λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι, φρουρὰς δὲ καθεστάναι ἐνόμιζον ἐπὶ τοῖς εὐπροσδοωτάτοις. καὶ γὰρ ἦν Ἰσχόλαος μὲν ἐν Οἰῷ τῆς Σκιριτίδος, ἔχων νεοδαμῶδεις τε φρουροὺς καὶ τῶν Τεγεατῶν φυγᾶδων τοὺς νεωτάτους περὶ τετρακοσίους· ἦν δὲ καὶ ἐπὶ Λεύκτρῳ

Μηλιεῖς Bothius. Libri Μαλιεῖς. V. ad Stephani Thes. v. Μῆλος p. 992 A. ταῦτα δὲ B. Ceteri ταῦτα.

συνειδόμενοι] συνιδόμενοι B.C.D.E. (συνιδόμενοι V.) “Quod recte improbat Morus, damnata etiam vulgata lectione. Pirckhemerus interpretatus est enumeravit: quod vocabulum rei aptum censet Morus. SCHN. Συνειδόμενοι, ut aliquid foret, scribendum esset συνιδόμενοι. Sed quum ne hoc quidem conveniat, aliud quid latere apparet.

24. Θηβαῖοι] Ineunte hieme hæc gesta esse annotavit ipse Xenophon infra §. 41. Plutarch. Pelop. c. 24: Καίτοι χειμῶνος μὲν ἦσαν αἱ περὶ τροπᾶς ἀκμαί, μηνὸς δὲ τοῦ τελευταίου φθίνοντος ὀλίγα περιῆσαν ἡμέραι καὶ τὴν ἀρχὴν ἤδη εἶδει παραλαμβάνειν ἐτέρους εὐθὺς ἰσταμένου τοῦ πρώτου μηνὸς, ἢ θνήσκειν τοὺς μὴ παραδιόντας. Bucatio mense imperium successori tradendum erat, quod tamen Pelopidas cum Epaminonda per quatuor menses ultra terminum istum retinuerunt, postea in capitis iudicium adducti, ut narrat Plutarchus ibidem cap. 25. Hæ erant rationes, quæ dubitationem afferebant Thebanorum ducibus. A Plutarcho diversus abit Appianus in Syriacis c. 41. nescio quem secutus auctorem, ubi Scipionis apologiam cum Epaminondæ defensione comparat. SCHN.

δυσεμβολωτάτη] Diodor. 15, 63: Ὀρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων χώραν δυσείσβολον οὖσαν. Euripides apud

Strabonem 8, p. 366. de Sparta: Κόλλη γὰρ, ὄρεσι περιδρομος, τραχεῖά τε, δυσείσβολός τε πολεμίοις. SCHN.

ἢ Λακωνικὴ ἐλέγετο] ἐλέγετο ἢ Λακωνικὴ V.

καθεστάναι Schæferus. Libri καθιστάται.

Οἰῷ et 25. Οἰὸν B.C.D.E.F.V. Ceteri Ἰῷ. “Stephanus Byzant. Οἰὸν πολίχνην ἀγρὶ Τεγεατικῆς habet.” SCHN.

τῆς Σκιριτίδος] Steph. Byz. Σκίρος Ἀρκαδίας κατοικία πλησίων Μανναλίων καὶ Παρρασίων. Arcadica Sciritis memoratur etiam infra 7, 4, 34. Et 6, 5, 26. idem Xenophon Οἰὸν vocat κώμην. Regionem Sciritidem nominat in hac historia etiam Diodorus, ubi Wesselingius recte admonet juxta Arcadiam eam fuisse positam. Hinc orti Sciritæ militabant in exercitu Lacedæmoniorum. Vide Zeunium ad Cyrop. 4, 2, 1. Thucyd. 5, 33: Τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναυρήσοντες, ὃ ἐτείχισαν Μαντινεῖς καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουσαν ἐν τῇ Παρρασιῇ κείμενον ἐπὶ τῇ Σκιριτίδι τῆς Λακωνικῆς. SCHN.

καὶ ἐπὶ] ἐπὶ V.

Λεύκτρων] Hoc loco Leuctra oppidum Peloponnesi est. Ita Morus. Quidni Laconicæ? Ita saltem Plutarchus Pelopid. c. 20: Ἐπεὶ καὶ τῆς Λακωνικῆς πολίχνην πρὸς τῇ θαλάττῃ Λεύκτρον ὀνομάζονται, καὶ πρὸς Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρκαδίας τόπος ἐστὶν ὀνόματι. Megalopolitani ἀγρὶ Leuctra nominat Plutarchus in Cleomene c. 6, ubi Polybius in eadem narratione

ὑπὲρ τῆς Μαλεάτιδος ἄλλη φρουρά. ἐλογίζοντο δὲ καὶ τοῦτο οἱ Θηβαῖοι, ὡς καὶ συνελθοῦσαν ἂν ταχέως τὴν τῶν Λακεδαιμονίων δύναμιν καὶ μάχεσθαι ἂν αὐτοὺς οὐδαμοῦ ἄμεινον ἢ ἐν τῇ ἑαυτῶν. ἃ δὴ πάντα λογιζόμενοι οὐ πᾶν προπετεῖς ἦσαν εἰς τὸ
 25 ἵεναί εἰς τὴν Λακεδαίμονα. ἐπεὶ μέντοι ἦκον ἕκ τε Καρυῶν λέ- [25]
 γοντες τὴν ἐρημίαν καὶ ὑπισχνούμενοι αὐτοὶ ἠγήσεσθαι, καὶ
 κελεύοντες, ἄν τι ἐξαπατῶντες φαίνωνται, ἀποσφάττειν σφῶς,
 παρῆσαν δὲ τινες καὶ τῶν περιοίκων ἐπικαλούμενοι καὶ φάσκον-
 τες ἀποστήσεσθαι, εἰ μόνον φανεῖσθαι εἰς τὴν χώραν, ἔλεγον
 δὲ ὡς καὶ νῦν καλούμενοι οἱ περιοικοὶ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν οὐκ
 ἐθέλοιεν βοηθεῖν· πάντα οὖν ταῦτα ἀκούοντες καὶ παρὰ πάντων
 οἱ Θηβαῖοι ἐπέισθησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν κατὰ Καρύας ἐπέβαλον,
 26 οἱ δὲ Ἀρκάδες κατὰ Οἶον τῆς Σκιριτίδος. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὰ [26]
 δύσβατα προελθὼν ὁ Ἴσχόλαος ὑφίστατο, οὐδένα ἂν ταύτῃ γ'
 ἔφασαν ἀναβῆναι· νῦν δὲ βουλόμενος τοῖς Οἰάταις συμμαχοῖς
 χρῆσθαι, ἔμεινεν ἐν τῇ κώμῃ· οἱ δὲ ἀνέβησαν παμπληθεῖς Ἀρ-
 κάδες. ἐνταῦθα δὴ ἀντιπρόσωποι μὲν μαχόμενοι οἱ περὶ τὸν
 Ἴσχόλαον ἐπεκράτου· ἐπεὶ δὲ καὶ ὄπισθεν καὶ ἐκ πλαγίου καὶ

Laodicia nominat. Fuerit igitur u-
 terque locus vicinus Megalopoli. La-
 conica Leuctra accurate designat Pau-
 sanias 3, 26, 4. et 21, 7. Nomen
 oppidi Λεύκτρον singulari numero po-
 suit etiam Strabo 8, p. 360. Ad sin-
 num Messeniacum is collocat Λεύκτρον
 τῶν ἐν Βοιωτία Λεύκτρον ἄποιον—οἰ-
 κίσαι δὲ λέγεται Πέλοψ τό τε Λεύκτρον
 et cet. et p. 361: Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος
 Πάμισος χαραδρώδης μικρὸς περὶ Λεύ-
 κτρον ῥέων τὸ Δακωνικόν. Quare non
 dubitavi cum Wolfio Λεύκτρον scribere.
 Ceterum agmine quadripartito irru-
 pisse hostes in regionem Laconicam
 aditu difficilem narrat Diodorus 15,
 63. Bœotios sc. recto itinere ad ur-
 bem Sellasiam perrexisse, Argivos
 per fines agri Tegeatarum irrupisse,
 et conserta manu cum præsidio, quod
 transitum occupaverat, ducem Alex-
 andrum Spartanum cum ducentis
 aliis occidisse, et in his multos Bœo-
 tios exules; tertiam et fortissimam
 agminis partem Arcadum irrupisse in
 regionem Sciritidem, quam occupave-
 rat Ischolaus; Eleos denique transi-
 disse per loca magis aperta et ad Sel-

lasiam convenisse cum reliquis omni-
 bus sociis, sicque omnem exercitum
 Spartam versus perrexisse. SCHN.

Μαλεάτιδος] Μελεάτιδος F.

25. Καρυῶν] Καρίων F. Καρύων
 B.D.

ἐρημίαν] Urbem nullo præsidio
 firmatam esse. Ita s. 23. et 28.
 SCHN.

ἠγήσεσθαι] ἠγήσασθαι A.B.C.

περιοίκων] Ex ditione Lacedæmo-
 niorum; diversi ergo sunt ab Heloti-
 bus. SCHN. Conf. ad 5. 32.

Σπαρτιατῶν] Σπατιατῶν B.

Οἶον] Vid. ad s. 24.

26. Οἰάταις B.C.D.E.F.V. Ceteri
 Ἰάταις. Vid. ad s. 24.

προελθὼν] προῖδων C.

Ἴσχόλαος] Diodoro 15, 64. Ἴσχό-
 λας audit, et, remissis Spartam junio-
 ribus militibus, strenue ipse pugnans
 cum reliquis omnibus occidisse dicitur,
 non sine magno virtutis præconio.
 Eundem nominat Polyænus
 Stratag. 2, 22. ut annotavit Wesseling.
 SCHN.

ταύτῃ γε ἔφασαν] ἔφασαν ταύτῃ
 γε C. ταύτῃ γ' ἔφασαν E.

ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀναβαίνοντες ἔπειον καὶ ἔβαλλον αὐτοὺς, ἐν-
 ταῦθα ὃ τε Ἰσχόλαος ἀποθνήσκει καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εἰ μὴ
 27 τις ἀμφιγνοηθεὶς διέφυγε. διαπραξάμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀρκάδες [27]
 ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τὰς Καρύας. οἱ δὲ Θηβαῖοι
 ἐπεὶ ἦσθοντο τὰ πεπραγμένα ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων, πολὺ δὴ θρα-
 σύτερον κατέβαινον· καὶ τὴν μὲν Σελλασίαν εὐθὺς ἔκαον καὶ
 ἐπόρθον· ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ἐγένοντο ἐν τῷ τεμένει τοῦ
 Ἀπόλλωνος, ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο· τῇ δ' ὑστεραία
 ἐπορεύοντο. καὶ διὰ μὲν τῆς γεφύρας οὐδ' ἐπεχείρουν διαβαίνειν
 ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς Ἀλέας ἱερῷ ἐφαίνοντο ἐναν-
 τίοι οἱ ὀπίται· ἐν δεξιᾷ δ' ἔχοντες τὸν Εὐρώταν παρήεσαν
 28 κάοντες καὶ πορθοῦντες πολλῶν κάγαθῶν μεστὰς οἰκίας. τῶν δ' [28]
 ἐκ τῆς πόλεως αἱ μὲν γυναῖκες οὐδὲ τὸν καπνὸν ὀρώσαι ἠέει-

ἔβαλλον] ἔβαλον A. Ald.

εἰ μὴ] καὶ V.

27. ἐπὶ] καὶ εἰς V.

πολὺ δὴ B.D.I.V. Ceteri πολὺ.

κατέβαινον] ἐπολέμουν V.

Σελλασίαν] Σελασίαν F. Ald. "A-
 grum et ditionem urbis intelligit. De
 scriptura nominis vide Wesselingium
 ad Diodor. 15, p. 52. [et nos ad Ste-
 phani Thes.] Situm urbis accurate
 definit Polybius in Excerptis Valesii
 p. 1410. Sitam Argos versus arguit
 Plutarchi Cleomenes c. 23." SCHN.
 V. ad 2, 2, 13. Grote Hist. vol. 10, p. 297.

ἔκαον] Libri ἔκαιον.

ἐν τῷ πεδίῳ] Male hæc verba
 damnat Morus, quasi sensu non di-
 versa ab illis ἐν τῷ τεμένει. Dixerat
 antea Thebanos descendisse (κατέ-
 βαινον), addit nunc eos in plano pro-
 gressos esse usque ad lucum Apol-
 linis, Carnei puto, quem in hac re-
 gione collocat Pausanias 3, 14, 6.
 Κορπεννὸς malebat: Ἐν τῷ ἱερῷ πε-
 δίῳ ἐγένοντο, ἐν τῷ τεμένει τοῦ Ἀπόλ-
 λωνος. Verum ita tautologia multo
 turpior existit. Nam τεμένος non est
 templum, sed ἱερόν πεδίον. SCHN.

Ἀπόλλωνος] Ἀπόλλωνος ἱερῷ B.C.
 D.E.F.I.

γεφύρας—πόλιν] Spartam. Ex Theo-
 pompo Plutarchus Agesil. c. 31:
 Ἐπυρπόλουν καὶ διήρπασον ἄχρι τοῦ
 ποταμοῦ καὶ τῆς πόλεως, μηδενὸς ἐπέξ-
 ἰώντος. In oraculo Delphico apud
 Plutarchum in Lycurgo c. 6. locus
 concionis nominatur μεταξὺ Βαβύκας

καὶ Κνακίωτος [Κνακίωτος scribendum
 dixi ad Thes. Stephani v. Βαβύκα.
 L. D.] Similiter in Pelopida c. 17.
 Ipse Plutarchus interpretatus est hæc
 nomina ita ut Babycam et Cnacionem
 sua ætate Ἐνυntem appellari dicat.
 Contra Aristoteles Cnacionem flu-
 vium, Babycam pontem interpretatus
 erat, ut idem Plutarchus refert. Li-
 vius libro 34. Sellasiam super Ἐν-
 nunta fluvium positam ait, quo in
 loco (campestri) Antigonus cum Cleo-
 mene dimicasse dicitur. Pausanias 3,
 24, 7, Κανακῶ habet, Camerarius Κνα-
 κῶ, sed ex Plutarcho legendum vide-
 tur Κνακίωτος. [Nunc Γαλακῶ resti-
 tutum.] Montem Κνακάδιον ibidem
 habet Pausanias. A flavo aquarum
 colore (κνακὸς enim Dorice flavus,
 fulvus) fluvius nomen habuit; hinc
 deinde a flavo vini colore Ἐνυntem
 Pons ab Aristotele memoratus fortasse
 idem cum Xenophonteo. SCHN.

Ἀλέας] Minervæ cognomen. In
 via, quæ Sparta ad Therapnen duce-
 bat, cis Eurotam signum Alexæ Mi-
 nervæ vidit adhuc Pausanias 3, 19, 7.
 SCHN.

κάγαθῶν] καὶ ἀγαθῶν E. "Legendum
 πολλῶν ἀγαθῶν videri queat, et de-
 pravationis præbuisse ansam genus
 illud loquendi frequentissimum καλοὶ
 κάγαθοί: sed lectionem istam in aliis
 etiam locis invenio, qui me ἐπέχειν
 cogunt." STEPH. Quales apponi
 inutile est.

28. οὐδὲ τὸν καπνὸν] Solebat Agesi-

χοντο, ἄτε οὐδέποτε ἰδοῦσαι πολεμίους· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἀτείχιστον ἔχοντες τὴν πόλιν, ἄλλος ἄλλη διαταχθεῖς, μάλα ὀλίγοι καὶ ὄντες καὶ φαινόμενοι ἐφύλαττον. ἔδοξε δὲ τοῖς τέλεσι καὶ προειπεῖν τοῖς εἴλωσιν εἴ τις βούλοιο ὄπλα λαμβάνειν καὶ εἰς τάξιν τίθεσθαι, τὰ πιστὰ λαμβάνειν ὡς ἐλευθέρους ἐσομένους ὅσοι συμπολεμήσαιεν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔφα- [29] σαν ἀπογράψασθαι πλέον ἢ ἑξακισχιλίους, ὥστε φόβον αὐτοῖσι παρεῖχον συντεταγμένοι καὶ λίαν ἐδόκουν πολλοὶ εἶναι· ἐπεὶ μέντοι ἔμενον μὲν οἱ ἐξ Ὀρχομενοῦ μισθοφόροι, ἐβοήθησαν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις Φλιάσιοί τε καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Πελλήνηες καὶ ἄλλαι δὲ τινες τῶν πόλεων, ἤδη καὶ τοὺς 30 ἀπογεγραμμένους ἤττον ὠρρώδουν. ὡς δὲ προῖόν τὸ στράτευμα [30] ἐγένετο κατ' Ἀμύκλας, ταύτῃ διέβαινον τὸν Εὐρώταν. καὶ οἱ μὲν Θηβαῖοι, ὅπου στρατοπεδεύοντο, εὐθὺς ὦν ἔκοπτον δένδρων κατέβαλλον πρὸ τῶν τάξεων ὡς ἐδύνατο πλείστα, καὶ οὕτως ἐφυλάττοντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες τούτων τε οὐδὲν ἐποίουν, καταλιπόντες δὲ τὰ ὄπλα εἰς ἀρπαγὴν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐτρέποντο. ἐκ τούτου δὴ ἡμέρα τρίτη ἢ τετάρτη προῆλθον οἱ ἱππεῖς εἰς τὸν

laus jactare per sexcentos annos nulum hostem intrasse Laconicam, et refert dictum ejus Plutarchus Agesil. c. 30: "Ὅτι γυνὴ Λάκαινα καπνὸν οὐχ ἐώρακε πολέμιον. Quingentos annos reliqui auctores numerant. Conf. Perizon. ad Æliani V. H. 13, 42. Ceterum fœminarum Laconicarum turbas memorat etiam Plutarchus l. c.: Καὶ τῶν γυναικῶν οὐ δυναμένων ἡσυχάζειν, ἀλλὰ παντάσῃν ἐκφρόνων οὐσῶν πρὸς τε τὴν κραυγὴν καὶ τὸ πῦρ τῶν πολεμίων. Aristoteles etiam Politic. 2, 9. mulieres ait tum θόρυβον πλείω τῶν πολεμίων fecisse: ubi Victorius a vero aberravit. SCHN.

ἠνεύχοντο] ἐνεύχοντο B.
διαταχθεῖς B.D.E.F.I.V. Ceteri διαταχθέντες.

καὶ ὄντες] ὄντες V.
τέλεσι] τελοῦσι E.
προειπεῖν] προσειπεῖν B.I.
εἴλωσιν] Postquam αἱ περίοικοι auxilium renuerant §. 25, Helotes advocant, quorum plerique tamen deinde defecerunt, ut ipse tradet infra 7, 2. Diodorus 15, 65: Προσθέντες τοὺς εἴλωτας ἠλευθερωμένους

προσφάτως χιλίους. Multos deinde ex ipsa urbe transfugisse Helotes et periόικους, testatur Plutarchus Agesil. c. 32. SCHN.

29. φόβον] Addit Plutarchus Ages. c. 32. varias civium seditiones et conjurationes erupisse. SCHN.

δέ τινες] δὴ τινες B.D.V.
ὠρρώδουν] ὠρώδουν B.
30. ὡς δὲ] ἐπεὶ μέντοι C.
προῖόν Leonclavius. προῖόν A.B. D.V. Ald. Ceteri προσιών.

Ἀμύκλας] Ἀμυκλὰς B. "Per Taygetum montem descendisse et Eurotam hiemalibus aquis intumescentem transgressos impetum hostium, turbato agminis ordine, sustinuisse, refert Diodorus 15, 65. deinde repulso ab ipsa urbe oppugnata in Arcadium recessisse. Cum Diodoro eadem tradit Plutarchus Ages. c. 32." SCHN.
οὕτως] οὕτω Ald., corrigente I.
τούτων τε οὐδὲν—καταλιπόντες δὲ] Vid. annot. ad 4, 8, 22.

καταλιπόντες] καταλείποντες B.V.
ἐτρέποντο] ἐγράφοντο B.I.
προῆλθον] προσῆλθον A.C.E.
ἱππεῖς] ὀπλίται V.

ἰππόδρομον εἰς Γαἰαόχου κατὰ τάξεις, οἳ τε Θηβαῖοι πάντες
καὶ οἱ Ἥλαιοι καὶ ὄσοι Φωκέων ἢ Θετταλῶν ἢ Λοκρῶν ἰππεῖς
31 παρῆσαν. οἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἰππεῖς, μάλα ὀλίγοι φαινό- [31]
μενοι, ἀντιτεταγμένοι αὐτοῖς ἦσαν. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες
ὄπλιτῶν τῶν νεωτέρων ὅσον τριακοσίων ἐν τῇ τῶν Τυνδαριδῶν,
ἅμα οὗτοι μὲν ἐξέθεον, οἱ δ' ἰππεῖς ἤλανον· οἱ δὲ πολέμοιο οὐκ
ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐνέκλιναν. ἰδόντες δὲ ταῦτα πολλοὶ καὶ τῶν
πέζων εἰς φυγὴν ὤρμησαν. ἐπεὶ μέντοι οἳ τε διώκοντες ἐπαύ-
σαντο καὶ τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα ἔμενε, πάλιν δὴ κατε-
32 στρατοπεδεύσαντο. καὶ τὸ μὲν μὴ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλεῖν [32]
ἂν ἔτι αὐτοὺς ἤδη τι ἐδόκει θαρραλεώτερον εἶναι· ἐκείθεν μέντοι
ἀπᾶραν τὸ στράτευμα ἐπορεύετο τὴν ἐφ' Ἐλος καὶ Γύθειον.

Γαἰαόχου Leonclavius. Γαιολόχου
A.B.C.D.V. Ald. Γεολόχου E. Confert
Morus Pausaniam 2, 20, 2; 21, 8.
qui Neptunum Γαἰαόχου a Spartanis
cultum memoravit. Idem 3, 20, 2,
inter Therapnen et Amyclas collocat
templum, de quo Xenophon. Hippo-
dromus fortasse idem est quem in hac
regione nominat Pausan. 3, 14, 6.
Stephanus ex Hesychio Γαἰαλόχου
memorat. Is: Γαἰαλόχος, ἡπειρώτης.
Idem: Γῆροι, γεώλοχοι. ubi γεώλοφοι
emendant. SCHN.

οἱ Ἥλαιοι] Ἥλαιοι V.

31. αὐτοῖς ἦσαν] ἦσαν αὐτοῖς C.
ὄσον] ὄσων V.

ἐνέδραν] Polyænus 2, 1, 27. Cum
Lacedæmonii Eurotam transgredi
vellent, ficto eos oraculo prohibuit
Agésilau, paucisque ad fluminis ri-
pam duce Symmacho Thasio relictis,
alios in insidiis collocavit in valle,
ipse cum maxima manu in loco mu-
nito et sylvo substitit. Thebani,
contemta hostium paucitate, ad flu-
minis oram subsistentium, flumen
transgressi, fugientesque fuga simu-
lata insecuti, in insidias incidunt, ita
ut eorum sexcenti interficerentur.
Paulo aliter et brevius eandem rem
narrat Frontinus 1, 10, 3. Addit Po-
lyænus 2, 1, 29, Agésilau Lacedæ-
monios a pugna extra urbem con-
tinuisse, atque ita oppugnandi mora
defatigatos Theban. recessisse. SCHN.

τῇ] τῆ B. "Τῇ de domo e Pausania
3, 16, 2. interpretatur Morus." SCHN.
V. Schæfer. ad Bossii Ellips. v. Οἰκία.
ἐνέκλιναν] νε inter versus eadem

manu B.

32. Καὶ τὸ μὲν μὴ πρὸς τὴν πόλιν
προσβαλεῖν ἂν ἔτι αὐτοὺς] Weiskius,
comparato loco Thucydidis 2, 51, ubi
is qui e morbo pestifero convaluit
ἐν θαρραλέῳ εἶναι, in tuto esse, dicitur,
recte locum interpretatur: eos non
amplius urbem invasuros esse, videbatur
aliquanto major spes esse (ut ex hac
parte Lacedæmonii tuti essent). Sic
est θαρραλέος δειπνον καὶ ὕπνον τυγχά-
νομεν Hieronis 6, 9. Ceterum quo-
modo Lacedæmonii hostes ab in-
gressu urbis arcere conati sint nar-
rantem vide Æneam Tacticum c. 2.
SCHN. Μῆ punctis tribus infra po-
sitis notatum in F., supra versum
ascriptum in E., habet etiam L. nec
debebat tolli ab Leonclavio. Conf.
Pindari Nem. 7, 74: Θρασύ μοι τόδ'
εἰπεῖν Soph. Phil. 106: Οὐκ ἄρ' ἐκέ-
ινη γ' οὐδὲ προσμῖξαι θρασύ;
ἀπᾶραν V. Ceteri ἀπᾶραν.

καὶ B.D.F.V. Ceteri τε καί.

Γύθειον et Γυθείω B.C.D.E.F.V.
Ceteri Γύθειον et Γυθείω, quod nihili
esse ostendi ad Thes. Stephani. "Gy-
thium Thebanorum præsidium tenu-
isse post pugnam Leuctricam, idque
Isadam cum centum adolescentibus
nudis, sed gladio armatis dejecisse,
narrat Polyænus 2, 9, quæ narratio
ad quod tempus pertineat nescio.
Plutarchus in Agésilao c. 34. Isadam
Phœbidæ filium nominat, et partem
eorum refert, quæ habet Polyænus,
quasi tempore secundæ Thebanorum
irruptionis facta sint, sed de Gythio
plane tacet." SCHN.

καὶ τὰς μὲν ἀτείχιστους τῶν πόλεων ἐνεπίμπρασαν, Γυθείῳ δὲ, εἴθα τὰ νεώρια τοῖς Λακεδαιμονίοις ἦν, καὶ προσέβαλλον τρεῖς ἡμέρας. ἦσαν δὲ τινες τῶν περιοίκων οἳ καὶ ἐπέθεντο καὶ συνεστρατεύοντο τοῖς μετὰ Θηβαίων.

- 33 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐν φροντίδι ἦσαν ὅτι χρῆ [33] ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν κατὰ δόγμα βουλῆς. ἔτυχον δὲ παρόντες πρέσβεις Λακεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων συμμάχων αὐτοῖς. ὅθεν δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἄρακος καὶ Ὠκυλλος καὶ Φάραξ καὶ Ἐτυμοκλῆς καὶ Ὀλονθεὺς σχεδὸν πάντες παραπλήσια ἔλεγον. ἀνεμίμησκόν τε γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ὡς αἰεὶ ποτε ἀλλήλοισ ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς παρίσταντο ἐπ' ἀγαθοῖς· αὐτοὶ τε γὰρ ἔφασαν τοὺς τυράννους συνεκβαλεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ Ἀθηναίους, ὅτε αὐτοὶ ἐπολιορ-
- 34 κούντο ὑπὸ Μεσσηνίων, προθύμως βοηθεῖν. ἔλεγον δὲ καὶ ὅσ' [34] ἀγαθὰ εἶη, ὅτε κοινῇ ἀμφοτέροι ἐπραττον, ὑπομιμνήσκοντες μὲν ὡς τὸν βάρβαρον κοινῇ ἀπεμαχέσαντο, ἀναμιμνήσκοντες δὲ ὡς Ἀθηναῖοί τε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἠρέθησαν ἡγεμόνες τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν κοινῶν χρημάτων φύλακες, τῶν Λακεδαιμονίων

τὰ νεώρια] τὰ τε νεώρια V.
προσέβαλλον B.D.V. Ceteri προσέβαλον.

τινὲς τῶν περιοίκων] Conf. s. 25, Grotii Hist. vol. 10, p. 301.

33. Λακεδαιμονίων—πρέσβεις om. E.

παρόντες πρέσβεις] πρέσβεις παρόντες C.

καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων συμμάχων αὐτοῖς B.C.D.E.F.I.V. Ceteri καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων τῶν ἔτι ὑπολοίπων αὐτοῖς.

Ἄρατος] Margo Leonclavii Ἄρακος. recte, puto. Aracum nauarchum nominavit libro 2, cap. 1, cum Diodoro. SCHN. Diodoro 13, 100, Wesselingius demum restituit Ἄρακος pro Ἄρατος, ut ego Xenophonti.

Ὠκυλλος] Supra 5, 4, 22, adfuit Ὠκελλος. Sed Dercyllus et Dercyllidas similiter dicuntur. SCHN. Supra restitutum Ὠκυλλος. Hic Ὠκυλλος V.

Φάραξ] Nauarchum ejusdem nominis supra nominavit; et Etymoclem 5, 4, 22. SCHN.

Ὀλονθεὺς] A ficubus, δλόνθοις, ductum nomen. SCHN.

παραπλήσια ἔλεγον] Aristoteles E-

thic. 4, 8: Οὐδ' οἱ Λάκωνες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους (τὰς εὐεργεσίας), ἀλλ' α πεπόνθεσαν εἶ, ubi Eustratius in Commentariis p. 54 b: Τὸ δὲ περὶ Λακεδαιμονίων τοιοῦτον ἱστορεῖ Καλλισθένης ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅτι, Θηβαίων εἰς τὴν Λακωνικὴν εἰσβαλόντων, ἔπεμψαν Λακεδαιμόνιοι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους συμμαχίας δεόμενοι, λέγοντες ἐπ' Ἀθηναίων, ὅσα μὲν τοὺς Ἀθηναίους οἱ Λακεδαιμόνιοι πεποιήκασιν εἶ, τούτων ἐπελάθοντο ἐκόντες, ἃ δ' αὐτοὶ χρῆστὰ πρὸς Ἀθηναίων ἐπεπόνθεσαν, τούτων ἐμέμνητο, ὡς διὰ τούτων αὐτοὺς ἐπαξόμενοι πρὸς τὴν συμμαχίαν μάλλον. Hæc ille ex libro primo Hellenicorum Callisthenis, quæ Callisthenes a pace Antalcidæ exorsus erat, teste Diodoro 14, 117. SCHN.

ἐπ' ἀγαθοῖς] Dubitationem mihi faciunt hæc verba. SCHN. Usitatus est ἐπ' ἀγαθῶ.

τυράννους] Pisistratidas. SCHN.

34. ὅσ' Stephanus. Libri ὅς. ἀμφοτέροι] ἀμφοτέρα A. Ald., corrigente I.

ἀπεμαχέσαντο] ἀπεμαχίσαντο F.
χρημάτων φύλακες] Cornelii locum Aristid. c. 3. excitavit Morus, Thu-

- ταῦτα συμβουλομένων, αὐτοί τε κατὰ γῆν ὁμολογουμένως ὑφ' ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες προκριθείησαν, συμβουλομένων αὐ τὰ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων. εἰς δὲ αὐτῶν καὶ ᾧδὲ πως εἶπεν. [35] Ἐὰν δὲ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς, ᾧ ἄνδρες, ὁμονοήσωμεν, νῦν ἐλπίς τὸ πάλαι λεγόμενον δεκατευθῆναι Θηβαίους. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι οὐ πάνν ἐδέξαντο, ἀλλὰ θροῦς τις τοιοῦτος διήλθεν ὡς νῦν ταῦτα λέγοιεν, ὅτε δὲ εὐ ἔπραττον, ἐπέκειντο ἡμῖν. μέγιστον δὲ τῶν λεχθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων ἐδόκει εἶναι ὅτι ἠῖκα κατεπολέμησαν αὐτοὺς, Θηβαίων βουλομένων ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς Ἀθήνας, σφίσιν ἐμποδῶν γένοιντο. ὁ δὲ πλείστος ἦν λόγος [36] ὡς κατὰ τοὺς ὄρκους βοηθεῖν δέοι· οὐ γὰρ ἀδικησάντων σφῶν ἐπιστρατεύοιεν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀλλὰ βοηθησάντων τοῖς Τεγεάταις, ὅτι οἱ Μαντινεῖς παρὰ τοὺς ὄρκους ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς. διέθει οὖν καὶ κατὰ τοῦτους τοὺς λόγους θόρυβος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· οἱ μὲν γὰρ δικαίως τοὺς Μαντινεῖας ἔφασαν βοηθῆσαι τοῖς περὶ Πρόξενον ἀποθανοῦσιν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Στάσιππον, οἱ δὲ ἀδικεῖν, ὅτι ὄπλα ἐπήνεγκαν Τεγεάταις.
- 37 Τούτων δὲ διοριζομένων ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, ἀέστη [37]

cydidis ex 1, 96. Fr. Portus, ubi est: Καὶ ἑλληνοταμίαι τότε πρώτων Ἀθηναίους κατέστη ἀρχῆ, οἱ ἐδέχοντο τὸν φόρον οὕτω γὰρ ἀνομάσθη τῶν χρημάτων ἢ φορᾶ. SCHN.

τῶν Λακεδαιμονίων] Puncto ante τῶν posito τῶν δὲ Λακεδαιμονίων A. Ald., corrigente I.

συμβουλομένων, quod bis est in libris, bis corrigendum esse συμβουλομένων dixi jam ed. prima, notavique Schæferi ad Demosth. p. 196, 25 ed. Reisk. errorem, loco Xenophonteo abutentis ad illius verba: Ἀκούω δ' ἔγωγε πολλάκις ἐνταυθὶ παρ' ὑμῖν τινῶν λεγόντων ὡς ὅτε ἠτύχησεν ὁ δῆμος ἡμῶν, συνεβουλεύθησάν τινες αὐτὸν σωθῆναι, neque duplicem animadvertentis solœcismum mediū pro activo et passivi pro medio, si ferri posset, positi, perversitatemque sententiæ, ibi quoque poscentis συνεβουλήθησαν. Apud Galenum vol. 8, p. 840 C, ed. Chart.: Προεἰπὼν δὲ αὐτοῦ τῷ δεσπότῃ μηδὲν εἶναι σωματικὸν πάθημα τῷ πρεσβύτῃ, σκέψασθαι συνεβουλευσάμεν ὅτι φοβοῖτο μέλλοντος αὐτοῦ τοὺς

λόγους ὧν ἐνεχείρισεν ἀπαιτεῖν, καὶ διὰ τοῦτο λυπόιτο, scribendum συνεβούλευσα μήτι φοβοῖτο, ut συνεβούλευσα est paullo post et p. 852 C. Ceterum ita συμβουλεύεται et συμβουλομένης pro συμβούλειται et συμβουλομένης liber unus Aristidis vol. 1, p. 506.

35. δεκατευθῆναι] De sensu vide supra ad 6, 3, 20. SCHN.

Ἀθήνας] Θήβας A. Ald., corrigente H.

σφίσιν] σφεῖς Dobræus. Vid. ad Thes. Steph. v. Σφέες, p. 1594 A.

36. πλείστος ἦν λόγος] Illud maxime urgebatur a Lacedæmoniiis legatis, ut recte Morus interpretatur. SCHN. Pro λόγος B. pr. aliud habuit vocabulum.

κατὰ τοὺς ὄρκους] Vid. ad s. 10. ἐπιστρατεύοιεν] Ne quis putaret legendum ἐπιστρατεύειν τοὺς Ἀρκάδας καὶ τοὺς etc., recte Morus comparavit locum infra 7, 1, 23. μόνου γὰρ οἰκοῖεν. Simile exemplum supra jam adfuit. Aliud in Anabas. 7, 3, 6. SCHN.

τὸν Στάσιππον] Στάσιππον F.V. Τεγεάταις] Ταγεάταις B.

Κλειτέλης Κορίνθιος καὶ εἶπε τάδε. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἴσως ἀντιλέγεται, τίνες ἦσαν οἱ ἄρξαντες ἀδικεῖν ἡμῶν δὲ, ἐπεὶ εἰρήνη ἐγένετο, ἔχει τις κατηγορῆσαι ἢ ὡς ἐπὶ πόλιν τινὰ ἐστρατεύσαμεν ἢ ὡς χρήματά τινων ἐλάβομεν ἢ ὡς γῆν ἄλλοτριάν ἐδῶσαμεν; ἀλλ' ὅμως οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ δένδρα ἐκκεκόφασιν καὶ οἰκίας κατακεκαύκασιν καὶ χρήματα καὶ πρόβατα διηρπάκασιν. πῶς οὖν, εἰ μὴ βοηθῆτε οὕτω περιφανῶς ἡμῖν ἀδικουμένοις, οὐ παρά τοὺς ὄρκους ποιήσετε; καὶ ταῦτα ὦν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε ὄρκων ὅπως πᾶσιν ὑμῖν πάντες ἡμεῖς ὁμόσαιμεν; ἐνταῦθα μέντοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεθορύβησαν ὡς ὀρθῶς τε καὶ δίκαια εἰρηκότος τοῦ

38 Κλειτέλους. ἐπὶ δὲ τούτῳ ἀνέστη Προκλῆς Φλιάσιος καὶ εἶπεν [38] Ὅτι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐκποδῶν γένοιτο Λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρώτους ἂν ὑμᾶς στρατεύσαιεν οἱ Θηβαῖοι, πᾶσιν οἶμαι τοῦτο δηλὸν εἶναι· τῶν γὰρ ἄλλων μόνους ἂν ὑμᾶς οἴονται

39 ἐμποδῶν γενέσθαι τοῦ ἄρξαι αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων. εἰ δ' οὕτως ἔχει, ἐγὼ μὲν οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίοις ἂν ὑμᾶς ἡγοῦμαι στρατεύσαντας βοηθῆσαι ἢ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. τὸ γὰρ δυσμενεῖς ὄντας ὑμῖν Θηβαῖους καὶ ὁμόρους οἰκοῦντας ἡγεμόνας γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πολὺ οἶμαι χαλεπώτερον ἂν ὑμῖν φανῆναι ἢ ὅποτε πόρρω τοὺς ἀντιπάλους εἴχετε. συμφωρότερόν γε μεντὰν ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσαιτε ἐν ᾧ ἔτι εἰσὶν οἱ συμμαχοῖεν ἂν ἢ εἰ ἀπολομένων αὐτῶν μόνου ἀναγκάζοισθε διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς

40 Θηβαῖους. εἰ δὲ τινες φοβοῦνται μὴ εἰ μὴ νῦν ἀναφύγωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτὲ πράγματα παρέχωσιν ὑμῖν, ἐνθυμήθητε ὅτι οὐχ οὓς ἂν εὖ ἀλλ' οὓς ἂν κακῶς τις ποιῆ φοβεῖσθαι δεῖ μὴ ποτε μέγα δυνασθῶσιν. ἐνθυμείσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι

37. ὄρκων] Repetitio hujus vocabuli orationem duriozem facit. Weiskio tamen et Wolfio clarior et gravior ita fieri videtur. SCHN.

ἡμεῖς om. B., qui antea ἐκεκόφ. οἱ Ἀθηναῖοι] Ἀθηναῖοι F.

38. Προκλῆς B.C.D.E.F.H.I. Ceteri Πατροκλῆς. Vid. annot. ad 5, 3, 13, et ad Strab. 8, p. 364.

πρώτους ἂν] πρώτους V.

39. ἐγὼ μὲν οὐδὲν μᾶλλον] ἐγὼ μᾶλλον οὐδὲν C.

ἡγοῦμαι—όντας ὑμῖν om. E.

ὑμῖν Θηβαῖους] ἡμῖν Θηβαῖους B. ἔχετε] Morus emendabat εἴχετε. SCHN. Sic B.D.H.V.

μὲν] μὴν F. βοηθήσατε] Scripsi βοηθήσατε. SCHN. Sic B.D.V.

οἱ συμμαχοῖεν ἂν] οἱ συμμαχοῖεν Stephanus, οἱ σύμμαχοι ἂν libri. ἢ εἰ] ἢ E.F.

40. ἀναφύγωσιν] Idem verbum adfuit 2, 3, 50. SCHN.

εἰ μὴ] καὶ E. In quo καὶ ἂν Gailius, κἂν latere putabat Schneiderus.

κτᾶσθαι μὲν τι ἀγαθὸν καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, ὅταν ἐρρωμενέστατοι ὦσιν, ἵνα ἔχωσιν, εἴαν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, 41 ἐπικουρίαν τῶν προπεπονημένων. ὑμῖν δὲ νῦν ἐκ θεῶν τιнос καιρὸς παραγεγένηται, εἴαν δεομένοις βοηθήσητε Λακεδαιμονίοις, κτήσασθαι τούτους εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον φίλους ἀπροφασίστους. καὶ γὰρ δὴ οὐκ ἐπ' ὀλίγων μοι δοκοῦσι μαρτύρων νῦν ἂν εὖ παθεῖν ὑφ' ὑμῶν· ἀλλ' εἴσονται μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα ὀρῶντες καὶ νῦν καὶ εἰς αἰεὶ, συνεπίστανται δὲ τὰ γιγνώμενα οἳ τε σύμμαχοι καὶ οἱ πολέμιοι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἅπαντες Ἑλληνές τε καὶ βάρβαροι· οὐδενὶ γὰρ τούτων ἀμελές. 42 ὥστε εἰ κακοὶ φανείησαν περὶ ὑμᾶς, τίς ἂν ποτε ἔτι πρόθυμος εἰς αὐτοὺς γένοιτο; ἐλπίζειν δὲ χρῆ ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς μᾶλλον ἢ κακοὺς αὐτοὺς γενήσεσθαι· εἰ γὰρ τινες ἄλλοι, καὶ οὗτοι δοκοῦσι διατετελεκέναι ἐπαίνου μὲν ὀρεγόμενοι, αἰσχυρῶν δὲ 43 ἔργων ἀπεχόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε καὶ τάδε. εἴ ποτε πάλιν ἔλθοι τῇ Ἑλλάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων, τίσιν ἂν μᾶλλον πιστεύσαιτε ἢ Λακεδαιμονίοις; τίνας δὲ ἂν παραστάτας ἡδίων τούτων ποιήσασθε, ὧν γε καὶ οἱ ταχθέντες ἐν Θερμοπύλαις ἅπαντες εἴλοντο μαχόμενοι ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ ζῶντες ἐπεισφέρεσθαι τὸν βάρβαρον τῇ Ἑλλάδι; πῶς οὖν οὐ

ποτ' ἀδύνατοι] H. et, quantum ex Valckenarii silentio colligo ad ed. Stephani ποτ' ἀδύνατοι exhibentem, F. Ceteri ποτε δυνατοί.

προπεπονημένων B.D.H.I.V. Ceteri πεπονημένων. "Non male προπεπονημένων: ut in senectute, viribus invalidi, fructu laborum priorum lætentur. Hoc illis auxilium firmissimum est, τὰ προπεπονημένα. Sed alia notione est in Com. 4, 2, 23." SCHN.

41. νῦν ante ἐκ ponunt B.C.D.E.F. H.I.V. Ceteri post παραγεγένηται, Ald. quidem cum εἴαν jungens.

θεῶν] θεοῦ D. om. F. Ald., corrigente H. Pro eo παρὰ V., servans ἐκ.

οὐκ ἐπ' ὀλίγων] οὐχ ὑπ' ὀλίγων B.H. ἐπ' ὀλίγον E.

καὶ ante νῦν addunt B.D.H.I.V., om. ceteri.

οὐδὲν—ἀμελές] Suspicio fuisse οὐδενί. Ita dicitur ἐπιμελές αὐτῶ ἐγένετο. SCHN. Atque etiam ἀμελές. Utriusque exempla v. in Stephani Theis.

42. ἔτι addunt B.D.H.I.V., om. ceteri.

ὡς] Propter futurum γενήσεσθαι Fr. Portus delendum, Jacobsius ad Achillem Tat. p. 549. in ὅμως mutandum censuit, exemplis contra Platonis aliisque defendit Heindorf. ad Phædon. p. 226. SCHN.

αὐτοὺς γενήσεσθαι] γενήσεσθαι αὐτούς F.

οὗτοι] αὐτοὶ V.

αἰσχυρῶν] αἰσχυρῶς Ald., corrigente H.

43. τῇ Ἑλλάδι B.C.D.E.F.H.V. Ceteri ἐν τῇ Ἑλλάδι.

κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων] Demosth. p. 1199, 7: Οὐδεὶς κίνδυνος ὑπ' Ἀθηναίων ἦν.

πιστεύσαιτε Schneiderus, πιστεύσοιτε D.F.V. Ceteri πιστεύσητε.

ποιήσασθε B.D.H.V. ποιήσθε C. ποιήσεσθε E.F.I. Ceteri ποιήσητε.

ἐπεισφέρεσθαι B.D.E.F.I.V. Ceteri συνεπεισφέρεσθαι. Tanguntur Thebani.

δίκαιον ὦν τε ἔνεκα ἐγένοντο ἄνδρες ἀγαθοὶ μεθ' ὑμῶν καὶ ὦν
 ἐλπίς καὶ αἰθῆς γειέσθαι πᾶσαν προθυμίαν εἰς αὐτοὺς καὶ ὑμᾶς
 44 καὶ ἡμᾶς παρέχεσθαι; ἄξιον δὲ καὶ τῶν παρόντων συμμάχων
 αὐτοῖς ἔνεκα προθυμίαν ἐνδείξασθαι. εἰ γὰρ ἴστε ὅτι οἵπερ
 τούτοις πιστοὶ διαμένουσιν ἐν ταῖς συμφοραῖς, οὗτοι καὶ ὑμῖν
 αἰσχύνοιντ' ἂν μὴ ἀποδιδόντες χάριτας. εἰ δὲ μικραὶ δοκοῦμεν
 πόλεις εἶναι αἱ τοῦ κινδύνου μετέχειν αὐτοῖς ἐθέλουσαι, ἐνθυμή-
 θητε ὅτι ἐὰν ἡ ὑμετέρα πόλις προσγένηται, οὐκέτι μικραὶ
 45 πόλεις ἐσόμεθα αἱ βοηθοῦσαι αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων ἐζήλουν τήνδε τὴν πόλιν ὅτι πάντας
 καὶ τοὺς ἀδικουμένους καὶ τοὺς φοβουμένους ἐνάδα καταφεύγον-
 τας ἐπικουρίας ἤκουον τυγχάνειν· νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀλλ'
 αὐτὸς ἤδη παρὼν ὀρῶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς ὀνομαστοτάτους
 καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς τε
 46 ἤκοντας καὶ δεομένους αὐτῶν ἐπικουρῆσαι. ὀρῶ δὲ καὶ Θη-
 βαίους, οἱ τότε οὐκ ἔπεισαν Λακεδαιμονίους ἐξανδραποδίσασθαι
 ὑμᾶς, νῦν δεομένους ὑμῶν περιδεῖν ἀπολομένους τοὺς σώσαντας
 ὑμᾶς. τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς
 Ἀργείων τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ Καδμείᾳ οὐκ εἶσαν ἀτάφους
 γειέσθαι· ὑμῖν δὲ πολὺ κάλλιον ἂν γένοιτο, εἰ τοὺς ἔτι ζῶντας
 Λακεδαιμονίῳν μῆτε ὑβρισθῆναι μῆτε ἀπολέσθαι εἴσαιτε.
 47 καλοῦ γε μὴν κἀκείνου ὄντος, ὅτε σχόντες τὴν Εὐρύσθεως
 ὕβριν διεσώσατε τοὺς Ἡρακλέους παῖδας, πῶς οὐκ ἐκείνου τόδε

καὶ αἰθῆς B.D.I.V. Ceteri αἰθῆς.

44. αὐτοῖς post συμμάχων ponunt
 B.D.V., ante προθυμίαν ceteri.

ἔνεκα B.D.I.V. Ceteri ἔνεκεν.
 ἀποδιδόντες B.D.E.F.V. Ceteri ἀ-
 ποδιδόναι.

ὑμετέρα] ἡμετέρα F.

45. ἐπικουρίας B.D.E.F.I.V. Ceteri
 ἐπικουρίας δεομένων.

τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν B.
 D.I.V. τοὺς φίλους πιστοτάτους E.
 Ceteri τοὺς φίλους αὐτῶν τοὺς πιστο-
 τάτους.

46. περιδεῖν] Ante περιδεῖν delevi
 quod in F. tribus punctis infra positus
 ut delendum notatur μῆ, jam a Casta-
 lione deletum. Sic Reip. Laced. 9,
 5: Γυναικὸς δὲ κενὴν ἐστὶαν περιοπτεόν,
 restitui pro οὐ περιοπτεόν. Thuc. 8,
 48: Σφίσι δὲ περιοπτεόν εἶναι τοῦτο
 μάλιστα ὅπως μὴ στασιάζωσι. Liber

unus οὐ περιοπτεόν. λ

ἀπολομένους] ἀπολυμένους F.

τῶν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγε-
 ται] Videri possit dicendum fuisse
 τῶν ὑ. προγόνων περί τοῦτο καλὸν λέ-
 γεται. STEPH. Conv. 8, 13: Φιλίην
 γε μὴν τῶν μὲν τὸ ἦθος ἀγαμένων ἀ-
 νάγκη ἡδέια καὶ ἐθελουσία καλεῖται.

ὅτε] Propter locum similem supra
 c. 4, 5. Morus hic et deinceps s. 47.
 malebat ὅτι. Sed utrumque bonum
 esse putaverim. SCHN.

Καδμεία] Καδμία B. manu secunda.
 Paneg. c. 15." MOR.

ἂν γένοιτο] γένοιτο C.

εἰ] εἰς B.E.

εἴσαιτε] εἴσητε B. Ceteri εἴσοιτε.

"Equidem propter simile περισώσατε
 s. sequentis εἴσαιτε scripsi." SCHN.

47. οὐκ ἐκείνου] οὐ καὶ ἐκείνου I.V.

κάλλιον, εἰ μὴ μόνον τοὺς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ὄλην τὴν πόλιν περισώσαιτε; πάντων δὲ κάλλιστον, εἰ ψήφῳ ἀκινδύνῳ σωσάντων ὑμᾶς τότε τῶν Λακεδαιμονίων, ὧν ὑμεῖς σὺν ὅπλοις τε καὶ 48 διὰ κινδύνων ἐπικουρήσετε αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαλλόμεθα οἱ συναγορεύοντες βοηθῆσαι ἀνδράσι ἀγαθοῖς, ἦπου ὑμῖν γε τοῖς ἔργῳ δυναμένοις βοηθῆσαι γενναῖα ἂν ταῦτα φανείη, εἰ πολλάκις καὶ φίλοι καὶ πολέμιοι γενόμενοι Λακεδαιμονίοις μὴ ὦν ἐβλάβητε μᾶλλον ἢ ὦν εὖ ἐπάθετε μνησθείητε καὶ χάριν ἀποδοίητε αὐτοῖς μὴ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάσης τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐγένοντο.

49 Μετὰ ταῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν μὲν ἀντιλε- [39] γόντων οὐκ ἠνείχοντο ἀκούοντες, ἐψηφίσαντο δὲ βοηθεῖν πανδημεῖ, καὶ Ἴφικράτην στρατηγὸν εἴλοντο. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερά ἐγένετο καὶ παρήγγειλεν ἐν Ἀκαδημείᾳ δειπνοποιεῖσθαι, πολλοὺς ἔφασαν προτέρους αὐτοῦ Ἴφικράτους ἐξελεῖν. ἐκ δὲ τούτου ἠγεῖτο μὲν ὁ Ἴφικράτης, οἱ δ' ἠκολούθουν, νομίζοντες ἐπὶ καλόν τι ἔργον ἠγήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον διέτριβέ τινας ἡμέρας, εὐθὺς μὲν ἐπὶ ταύτῃ τῇ διατριβῇ πρῶτον ἔψεγον αὐτόν· ὡς δ' ἐξήγαγέ ποτε, προθύμως μὲν ἠκολούθουν ὅποι ἠγοῖτο, προθύμως δ', εἰ πρὸς τεῖχος προσάγοι, προσέ-

et secunda manu B., qui οὐκ, etsi accentus primæ manus videtur, sed lineola post κ alterius, certe duplicis.

ἀρχηγέτας] Auctores familiæ et gentis Heraclidarum, a quibus orti Lacedæmonii, interpretatur Morus: sed Lacedæmonii reges suos e familia Heraclidarum ita appellabant, ut e Plutarchi Lycurgo c. 6. apparet. SCHN.

ψήφῳ ἀκινδύνῳ] Cum Thebani Athenas excindere suasissent, Lacedæmonii contrario suffragio illis obistentes nullum tunc periculum adibant. SCHN.

48. ἦπου ἦπου B.
εὖ om. B.

49. ἐβουλεύοντο] ἐβουλεύσαντο V.
τῶν μὲν ἀντιλεγόντων] Orator contra Neæram p. 1353: Ὅτε γὰρ Λακεδαιμονίους ὑμεῖς ἐσώζετε πεισθέντες ὑπὸ Καλλιστράτου, τότε ἀντειπὼν ἐν τῷ δήμῳ τῆδε τῇ βοηθείᾳ Ξενοκλείδης ὁ ποιητῆς ἐωνημένους τὴν πεντηκοστὴν τοῦ σίτου ἐν εἰρήνῃ, καὶ δέον αὐτὸν καταβάλλειν τὰς καταβολὰς εἰς τὸ βουλευ-

τήριον κατὰ πρυτανείαν, καὶ οὕτως αὐτῷ ἀτελείας ἐκ τῶν νόμων, οὐκ ἐξελεῖν ἐκείνην τὴν στρατείαν, γραφεῖς ὑπὸ Στεφάνου τούτου ἀστρατείας καὶ διαβληθεῖς τῷ λόγῳ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἦλω καὶ ἠτιμώθη: unde simul ætas poetæ Xenoclidæ fit manifesta. Demosth. de Megalopolit. p. 205: Οἱ γὰρ ταῦτα λέγοντες ἔπεισαν ὑμᾶς, πάντων Πελοποννησίων ἐλθόντων ὡς ὑμᾶς καὶ μεθ' ὑμῶν ἀξιούντων ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἵεναί, τούτους μὲν μὴ προσδέξασθαι, καὶ διὰ τοῦθ', ὅπερ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, ἐπὶ Θηβαίους ἦλθον· ὑπερ δὲ τῆς Λακεδαιμονίων σωτηρίας καὶ χρηματ' εἰσφέρειν καὶ τοῖς σώμασι κινδυνεύειν. SCHN.

ἐγένετο] ἐγένοντο F.I.V.
Ἀκαδημείᾳ] Libri Ἀκαδημία.
πρῶτον] πρῶτον μὲν A.C.E. Ald.
ἔψεγον] ἔ in B. pr. fuit ἄ.
ἦπου] ὅπου A. Ald., corrigente I.
ἠγοῖτο] ἠγεῖτο C.D.V.
τεῖχος B. Ceteri τὸ τεῖχος. Conf. annot. ad 5, 3, 5.

50 βαλλον. τῶν δ' ἐν τῇ Λακεδαίμονι πολεμιῶν Ἀρκάδες μὲν καὶ [40] Ἀργεῖοι καὶ Ἡλεῖοι πολλοὶ ἀπεληλύθεσαν, ἅτε ὁμοροὶ οἰκοῦντες, οἱ μὲν ἄγοντες οἱ δὲ φέροντες ὃ τι ἤρπακσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι τὰ μὲν καὶ διὰ τοῦτο ἀπιέναι ἐβούλοντο ἐκ τῆς χώρας, ὅτι ἐώρων ἐλάττονα τὴν στρατιὰν καθ' ἡμέραν γιγνομένην, τὰ δὲ, ὅτι σπανιώτερα τὰ ἐπιτήδεια ἦν· τὰ μὲν γὰρ ἀνήλωτο, τὰ δὲ διήρπαστο, τὰ δὲ ἐξεκέχυτο, τὰ δὲ κατεκέκαυτο· πρὸς δ' ἔτι καὶ χειμῶν ἦν, ὥστ' ἤδη πάντες ἀπιέναι 51 ἐβούλοντο. ὡς δ' ἐκείνοι ἀπεχώρουσιν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, οὕτω [41] δὴ καὶ ὁ Ἴφικράτης τοὺς Ἀθηναίους ἀπῆγεν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς Κόρινθον. εἰ μὲν οὖν ἄλλο τι καλῶς ἐστρατήγησεν, οὐ ψέγω· ἐκείνα μέντοι ἅ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ἔπραξε, πάντα εὐρίσκω τὰ μὲν μάτην, τὰ δὲ καὶ ἀσυμφόρως πεπραγμένα αὐτῷ. ἐπιχειρήσας μὲν γὰρ φυλάττειν ἐπὶ τῷ Ὀνειῷ, ὅπως μὴ δύναιτο οἱ Βοιωτοὶ ἀπελθεῖν οἴκαδε, παρέλιπεν ἀφύλακτον τὴν 52 καλλίστην παρὰ Κεγχρείας πάροδον. μαθεῖν δὲ βουλόμενος εἰ [42] παρεληλυθότες εἶεν οἱ Θηβαῖοι τὸ Ὀνειον ἔπεμψε σκοποὺς τοὺς τε Ἀθηναίων ἰππέας καὶ τοὺς Κορινθίων ἅπαντας. καίτοι ἰδεῖν μὲν οὐδὲν ἤττον ὀλίγοι τῶν πολλῶν ἱκανοί· εἰ δὲ δέοι ἀποχωρεῖν, πολὺν ῥᾶον τοῖς ὀλίγοις ἢ τοῖς πολλοῖς καὶ ὁδοῦ εὐπόρου τυχεῖν καὶ καθ' ἡσυχίαν ἀποχωρῆσαι· τὸ δὲ πολλοὺς τε προσάγειν καὶ ἤττονας τῶν ἐναντίων πῶς οὐ πολλὴ ἀφροσύνη; καὶ

50. Ἀρκάδες] Hieme Thebanos expulsos rediisse tradiderunt quidam; alii Arcades primos abiisse, aliqui tres integros menses in Laconica moratos fuisse hostes narrarunt, auctore Plutarcho Ages. c. 32. Diodor. 15, 67. dies 85 ponit. Theopompus apud Plutarchum perhibet Phrixum Spartanum Boeotarchis decem talenta attulisse ab Agesilao accepta, ut reditum jam antea decretum maturarent. SCHN.

ἀπεληλύθεσαν V. ἐπεληλύθεισαν C. D.E. ἐπεληλύθησαν B. Ceteri ἀπεληλύθεισαν.

οἱ δὲ Θηβαῖοι] οἱ Θηβαῖοι A.

δ' ἔτι] δέ τι F.

51. ἀπῆγεν] ἤγεν V.

εἰ ἄλλο τι καλῶς ἐστρατήγησεν] Velut 4, 5, 13 seqq. De sequenti ejusdem vituperatione conf. Rüstow et Köchly ad 7, 5, 23 citatos p. 169 s., Grot. Hist. vol. 10, p. 326 s.

ἐν] καὶ fuisse videtur pr. B.

Ὀνειῷ] Ὀνίῳ E. "Thucydides 4, 44: Τὸ ὄρος τὸ Ὀνειον. Strabo contra 8, p. 380; 9, p. 393, τὰ Ὀνεια ὄρη dixit. Polyænus 2, 2, 3, qui de hac ipsa expeditione, ut puto, narrat hæc: Ἐπαμινώνδας ἐνέβαλεν εἰς Πελοπόννησον· οἱ πολέμοι κατὰ τὸ Ὀνειον ἐμβαλόντες ἐστρατοπεδεύοντο. Eandem cum Polyæno narrationem habet Plutarchus Apophthegm. p. 192 F. Cleomenes, ut Antigonum et Macedonas ab ingressu in Peloponnesum arceret, τὰ Ὀνια χαρακώσας καὶ τειχίσας custodivit, auctore Plutarcho Cleomen. c. 20. ubi recte viri docti emendant "Ὀνεια." SCHN.

δύναντο B.D.F. δύνητο E. Ceteri δύνωνται.

Κεγχρείας] Κεγχρίας B.F.V.

52. εἰ δὲ δέοι B.D.F.I.V. εἰ δέοι E. Ceteri καὶ εἰ δέοι.

ἀφροσύνη] εὐφροσύνη B.

γὰρ δὴ ἄτε ἐπὶ πολὺ παραταξάμενοι χωρίον οἱ ἱππεῖς διὰ τὸ πολλοὶ εἶναι, ἐπεὶ ἔδει ἀποχωρεῖν, πολλῶν καὶ χαλεπῶν χωρίων ἐπελάβοντο· ὥστε οὐκ ἔλαττον ἀπόλοντο εἴκοσιν ἱππέων. καὶ τότε μὲν οἱ Θηβαῖοι ὅπως ἐβούλοντο ἀπῆλθον.

ἔλαττον] ἐλάττους B. "Diodorus similiter ἔλαττον et πλείω adverbialiter posuit. Vide Wesseling. ad vol. I, p. 37, 103. et 622." SCHN. Nihil huc pertinet vitiosum illud πλείω, de quo dixi ad Diodorum et Stephani Thes. v. Πολὺς, quum recte dicatur ἔλαττον, ut infra 7, 4, 23 et alibi.

εἴκοσιν] ἢ εἴκοσιν A. Ald., corrigente I.

ἀπόλοντο] Plutarchus Pelop. c. 24: Ἀπίοντες δ' ἐπ' οἴκου διὰ Κεγχρεῶν Ἀθηναίους ἐνίκων ἐπιχειροῦντας ἀψιμαχεῖν περὶ τὰ στενά καὶ κωλύειν τὴν πορείαν. Diodorus 15, 63. de Atheniensibus: Ἐξέπεμψαν καὶ τοὺς νέους αὐθημερόν ὄντας μυρίους καὶ δισχιλίους. Ἴφικράτης μὲν οὖν προθύμους ἔχων

τοὺς στρατιώτας προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ σπουδῆν. Deinde c. 65: Ἀθηναῖοι ὑστερηκότες τῶν καιρῶν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀττικὴν, οὐδέν πράξαντες μνήμης ἄξιον. Contra tamen Cornelius Iphicr. cap. 2: Idem subsidio, inquit, Lacedæmoniis profectus, Epaminondæ retardavit impetus. Nam, nisi ejus adventus appropinquasset, non prius Thebani Sparta abscessissent quam captam incendio delessent. Ex narratione Polyæni 3, 9, 28. intelligitur, Iphicratem non solum numerum hostium, sed animum victoria Leuctrica sumtum timuisse, et impetum Atheniensium retardasse. SCHN.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΚΕΦ. Α.

A.C. Τῷ δ' ὑστέρω ἔτει Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμαχῶν πρέσ-
369. βεις ἦλθον ἀντοκράτορες Ἀθήναζε, βουλευσόμενοι καθ' ὃ τι ἡ
συμμαχία Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἔσοιτο. λεγόντων δὲ
πολλῶν μὲν ξένων, πολλῶν δὲ Ἀθηναίων, ὡς δέοι ἐπὶ τοῖς ἴσοις
καὶ ὁμοίοις τὴν συμμαχίαν εἶναι, Προκλῆς Φλιάσιος εἶπε τόνδε
τὸν λόγον.

2 Ἐπέπερ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀγαθὸν ὑμῖν ἔδοξεν εἶναι [2]
Λακεδαιμονίους φίλους ποιείσθαι, δοκεῖ μοι χρῆναι τοῦτο σκο-
πεῖν, ὅπως ἡ φιλία ὅτι πλείστον χρόνον συμμενεῖ. ἐὰν οὖν ἡ
ἐκατέροις μάλιστα συνοίσει, ταύτη καὶ τὰς συνθήκας ποιησώ-
μεθα, οὕτω κατὰ γε τὸ εἰκὸς μάλιστα συμμένοιμεν ἄν. τὰ μὲν
οὖν ἄλλα σχεδόν τι συνωμολόγηται, περὶ δὲ τῆς ἡγεμονίας νῦν
ἡ σκέψις. τῇ μὲν οὖν βουλῇ προβεβούλευται ὑμετέραν μὲν
εἶναι τὴν κατὰ θάλατταν, Λακεδαιμονίων δὲ τὴν κατὰ γῆν·
ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτῷ δοκεῖ ταῦτα οὐκ ἀνθρωπίνῃ μᾶλλον ἢ θείᾳ

1. ὑστέρω B.C.D.E.F.V. Ceteri
ὑστεραίῳ. Conf. Grot. Hist. vol. 10,
p. 346.
καθ' ὃ τι] In quas leges futura
esset societas. Ita recte Morus, qui
de ipsa re conferri jubet Diodor. 15,
67. SCHN.

Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἔσοιτο
B.C.D.E.F.V. Ceteri ἔσοιτο Λακε-
δαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις.

λεγόντων δὲ πολλῶν μὲν] λεγόντων
μὲν πολλῶν A.C. Ald., corrigente I.

Προκλῆς] Προκλῆς F. i. e. Πατρο-
κλῆς. Vid. annot. ad 6, 5, 38.

τόνδε τὸν λόγον B.D.H.V. Ceteri
τὸν λόγον τόνδε.

2. ὑμῖν] ἡμῖν B.D.E.V.
ἔδοξεν εἶναι B.D.E.F.H.I.V. Ce-
teri ἔδοξε.

Λακεδαιμονίους] Λακεδαιμονίοις B.
τοῦτο σκοπεῖν B.C.D.E.F.H. Ce-
teri σκοπεῖν τοῦτο.

οὖν] om. E.F. Ald., corrigentibus
H.I. "Male. Nectit enim orationem
cum antecedente." SCHN.

σχεδόν τι συνωμολόγηται B.C.D.E.
F.I.V. σχεδόν συνωμολόγηται H. Ce-
teri συνωμολόγηται σχεδόν.

τὴν κατὰ γῆν] τῶν κατὰ γῆν C.
δοκεῖ ταῦτα post αὐτῷ ponunt B.C.
D.E.F.H.V. Ceteri post ἀνθρωπίνῃ,
cui post μᾶλλον Pluygers. addit γνώμη.

3 φύσει τε καὶ τύχῃ διωρίσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ τόπον ἔχετε κάλλιστα πεφυκότα πρὸς τοῦτο· πλείσται γὰρ πόλεις τῶν δεομένων τῆς θαλάττης περὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκοῦσι, καὶ αὐταὶ πᾶσαι ἀσθενέστεραι τῆς ὑμετέρας. πρὸς τοῦτοις δὲ λιμένας ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ οἷόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι. ἔτι δὲ τριήρεις κέκτησθε πολλὰς, καὶ πάτριον ὑμῖν ἐστὶ ναυτικὸν ἐπι-
4 κτᾶσθαι. ἀλλὰ μὴν τὰς γε τέχνας τὰς περὶ ταῦτα πάσας οἰκείας ἔχετε. καὶ μὴν ἐμπειρία γε πολὺ προέχετε τῶν ἄλλων περὶ τὰ ναυτικά· ὁ γὰρ βίος τοῖς πλείστοις ὑμῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης· ὥστε τῶν ἰδίων ἐπιμελόμενοι ἅμα καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγῶνων ἐμπειροὶ γίγνεσθε. ἔτι δὲ καὶ τόδε· οὐδαμόθεν ἂν τριήρεις πλείους ἀθρόαι ἐκπλεύσειαν ἢ παρ' ὑμῶν. ἔστι δὲ τοῦτο οὐκ ἐλάχιστον πρὸς ἡγεμονίαν· πρὸς γὰρ τὸ πρῶτον
5 ἰσχυρὸν γενόμενον ἥδιστα πάντες συλλέγονται. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν δέδοται ὑμῖν εὐτυχεῖν ἐν τούτῳ· πλείστους γὰρ καὶ μεγίστους ἀγῶνας ἡγωνισμένοι κατὰ θάλατταν ἐλάχιστα μὲν ἀποτετυχήκατε, πλείστα δὲ κατωρθώκατε. εἰκὸς οὖν καὶ τοὺς συμμάχους μεθ' ὑμῶν ἂν ἥδιστα τούτου τοῦ κινδύνου μετέχειν. ὡς δὲ δὴ καὶ ἀναγκαῖα καὶ προσήκουσα ὑμῖν αὕτη ἢ ἐπιμέλεια ἐκ
6 τῶνδε ἐνθυμήθητε. Λακεδαιμόνιοι ὑμῖν ἐπολέμου ποτὲ πολλὰ ἔτη, καὶ κρατοῦντες τῆς χώρας οὐδὲν προῦκοπτον εἰς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς. ἐπεὶ δ' ὁ θεὸς ἔδωκε ποτε αὐτοῖς κατὰ θάλατταν ἐπικρατῆσαι, εὐθύς ὑπ' ἐκείνοις παντελῶς ἐγένεσθε. οὐκοῦν εὐδη-
7 ἢ σωτηρία. οὕτως οὖν πεφυκότων πῶς ἂν ἔχοι καλῶς ὑμῖν Λακεδαιμονίοις ἐπιτρέψαι κατὰ θάλατταν ἡγεῖσθαι, οἱ πρῶτον

3. πρῶτον μὲν] Eadem fere argumenta posuit Xenophon de Republ. Athen. c. 2. SCHN.

τῆς θαλάττης B.D.H.I.V. Ceteri θαλάττης.

ναυτικῇ] τῇ ναυτικῇ V.

ἔτι δέ] ἔτι δὲ καὶ V.

κέκτησθε] κέχρησθαι B. in litura, qui fortasse pr. κέκτη- pro κέχρη-.

4. τὰς γε] τὰς Paris. nescio quis.

προέχετε τῶν ἄλλων B.C.D.E.F.H. V. Ceteri τῶν ἄλλων προέχετε.

ἐπιμελόμενοι B.D.I. Ceteri ἐπιμελούμενοι. "Dum mercaturam maritimam, piscationem exercetis resque ad eam necessarias fabricari disci-

tis." SCHN.

ἔστι δέ] ἔστι δὲ καὶ V.

πρῶτον B.D.E.F.H.I. Cet. πρόσθεν.

5. εὐτυχεῖν] ἐντυχεῖν B., nisi est potius εὐτυχεῖν.

κατωρθώκατε] κατωρθώσατε F.I.

6. ἐπολέμου B.C.D.E.F.H.I. Ceteri ἐπολέμου τε. V. praeter τε omittit etiam ποτέ.

σωτηρία] Malim ἢ σωτηρία. SCHN. Ita H.

7. πεφυκότων] Scil. τῶν πραγμάτων, ut alibi προχωρούντων. SCHN. V. 7, 4, 14.

πρῶτον B.D.F.H.I.V. Ceteri πρῶτα.

μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν ἀπειρότεροι ὑμῶν τούτου τοῦ ἔργου εἶναι, ἔπειτα δ' οὐ περὶ τῶν ἴσων ὁ κίνδυνός ἐστιν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσιν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν περὶ τῶν ἐν ταῖς τριήρεσι μόνων ἀνθρώπων, ὑμῖν δὲ καὶ περὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ 8 ὅλης τῆς πόλεως. καὶ τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα οὕτως ἔχει· τὰ δὲ δὴ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπισκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ οἰκοῦσιν ἐν μεσογαίᾳ· ὥστε τῆς γῆς κρατοῦντες καὶ εἰ θαλάττης εἵργοιντο, δύναιτ' ἂν καλῶς διαζῆν. ἐγνωκότες οὖν καὶ οὗτοι ταῦτα εὐθὺς ἐκ παίδων πρὸς τὸν κατὰ γῆν πόλεμον τὴν ἀσκησιν ποιοῦνται. καὶ τὸ πλείστου δ' ἄξιον, τὸ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν, οὗτοι 9 μὲν κράτιστοι κατὰ γῆν, ὑμεῖς δὲ κατὰ θάλατταν. ἔπειτα δὲ ὥσπερ ὑμεῖς ναυτικῶ, οὕτως αὖ ἐκείνοι κατὰ γῆν πλείστοι καὶ τάχιστ' ἂν ἐξέλθοιεν· ὥστε πρὸς τούτους αὐ εἰκὸς τοὺς συμμαχοῦς εὐθαρσεστάτους προσιέναι. ἔτι δὲ καὶ ὁ θεὸς αὐτοῖς δέδωκεν, ὥσπερ ὑμῖν κατὰ θάλατταν εὐτυχεῖν, οὕτως ἐκείνοις κατὰ γῆν· πλείστους γὰρ αὐ οὗτοι ἀγῶνας ἐν τῇ γῇ ἠγωνισμένοι ἐλάχιστα μὲν ἐσφαλμένοι εἰσὶ, πλείστα δὲ κατωρθωκότες. 10 ὥς δὲ καὶ ἀναγκαῖα οὐδὲν ἦπτον τούτοις ἢ κατὰ γῆν ἐπιμέλεια ἢ ὑμῖν ἢ κατὰ θάλατταν ἐκ τῶν ἔργων ἔξῃστι γιγνώσκειν. ὑμεῖς γὰρ τούτοις πολλὰ ἔτη πολεμοῦντες καὶ πολλάκις καταναυμαχοῦντες οὐδὲν προὔργου ἐποιεῖτε πρὸς τὸ τούτους καταπολεμησαί· ἐπεὶ δ' ἅπαξ ἠττήθησαν ἐν τῇ γῇ, εὐθὺς καὶ περὶ παίδων καὶ περὶ γυναικῶν καὶ περὶ ὅλης τῆς πόλεως ὁ κίνδυνος αὐτοῖς 11 ἐγένετο. πῶς οὖν οὐ τούτοις αὐ δεινὸν ἄλλοις μὲν ἐπιτρέπειν κατὰ γῆν ἠγείσθαι, αὐτοὺς δὲ ἄριστα τῶν κατὰ γῆν ἐπιμε-

μόνων B.D.F.H.V. Ceteri μόνον.

8. τὰ δὲ δὴ B.D.F.H.I.V. Ceteri τὰ δέ.

ἐπισκέψασθε B.D.H.I. ἐπισκέψασθαι χρή V. Ceteri ὄδε.

δύναιτ' F. οὗτοι B.C.D.E.F.H. Ceteri αὐτοί. εὐθὺς ἐκ παίδων B.C.D.E.F.V. Ceteri ἐκ παίδων εὐθὺς.

ποιοῦνται] ante p litteram ε, ut videtur, deletit B.

τὸ πείθεσθαι] Criminationem eandem in Athenienses, legibus et imperatoribus suis non obtemperantes, repetit Noster in Comment. 3, 5, 16. et 4, 4, 15. ubi demonstrat Lacedaemo-

niorum rempublicam quam maxime contineri et excellere perpetua civium obedientia. SCHN.

9. αὐ] οὖν E. κατὰ B.C.D.E.F.H.V. Ceteri καὶ κατὰ.

τούτους Leonclavius. Libri τούτους.

αὐτοῖς δέδωκεν B.C.D.E.F.H.V. Ceteri δέδωκεν αὐτοῖς.

10. τούτοις B.D.H. Ceteri αὐτοῖς. ἅπαξ] Cum Laconicam vastavit Epaminondas 6, 5, 25 s. SCHN.

ὁ κίνδυνος] κίνδυνος B.D.E.F.H. I.V.

11. αὐτοὺς δὲ H. et Stephanus. αὐτοῖς δὲ B.C.D.E.F.I.V. Ceteri αὐ-

λείσθαι; ἐγὼ μὲν οὖν, ὥσπερ τῇ βουλῇ προβεβούλευται, ταῦτα εἴρηκά τε καὶ συμφερότατα ἡγοῦμαι ἀμφοῖν εἶναι· ὑμεῖς δὲ εὐτυχοῖτε τὰ κράτιστα πᾶσιν ἡμῖν βουλευσάμενοι.

12 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοί τε καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμο- [3]

νίων παρόντες ἐπήνεσαν ἀμφοτέροι ἰσχυρῶς τὸν λόγον αὐτοῦ. Κηφισόδοτος δὲ παρελθὼν, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφη, οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατῶμενοι· ἀλλ' ἐὰν ἀκούσητέ μου, ἐγὼ ὑμῖν ἀντίκα μάλα ἐπιδείξω. ἤδη γὰρ ἠγήσεσθε κατὰ θάλατταν· Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμῖν ἐὰν συμμαχῶσι, δῆλον ὅτι πέμψουσι τοὺς μὲν τριηράρχους Λακεδαιμονίους καὶ ἴσως τοὺς ἐπιβάτας, οἱ δὲ ναῦται δῆλον ὅτι ἔσονται ἢ εἰλωτες ἢ μισθοφόροι. οὐκοῦν

13 ὑμεῖς μὲν τούτων ἠγήσεσθε. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὅταν παραγγείλωσιν ὑμῖν κατὰ γῆν στρατείαν, δῆλον ὅτι πέμψετε τοὺς ὀπλίτας καὶ τοὺς ἰππέας. οὐκοῦν οὕτως ἐκείνοι μὲν ὑμῶν αὐτῶν γίγνονται ἠγεμόνες, ὑμεῖς δὲ τῶν ἐκείνων δούλων καὶ ἐλαχίστου ἀξίων. ἀποκρίναι δέ μοι, ἔφη, ὦ Λακεδαιμονίε Τιμόκρατες, οὐκ ἄρτι ἔλεγες ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις ἡκοις τὴν συμμαχίαν

14 ποιοῦμενος; Εἶπον ταῦτα. Ἔστιν οὖν, ἔφη ὁ Κηφισόδοτος, ἰσαίτερον ἢ ἐν μέρει μὲν ἑκατέρους ἠγεῖσθαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐν μέρει δὲ τοῦ πεζοῦ, καὶ ὑμᾶς τε, εἴ τι ἀγαθὸν ἐστὶν ἐν τῇ κατὰ θάλατταν ἀρχῇ, τούτων μετέχειν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ κατὰ γῆν;

τοὺς, καί. "Alterum postulat sensus: ipsos quidem militiae terrestres curam optime gerere, aliis tamen imperium terrestre permittere." SCHN.

μὲν οὖν] μὲν V.

ἡμῖν B.D.F.V. Ceteri ὑμῖν.

12. Ἀθηναῖοί τε B.D.F.H.I.V. Ceteri Ἀθηναῖοι.

τῶν Λακεδαιμονίων post παρόντες ponit V.

παρόντες B.C.D.E.F.H.I.V. Ceteri συμπαρόντες.

Κηφισόδοτος] ὁ ἐκ Κεραμέων, qui in concionibus tum regnavit, usque dum Demosthenes in ejus auctoritatem successit. Conf. Index Demosthenicus Reiskii in hoc nomine. SCHN. Conf. ad 6, 3, 2.

ἤδη γὰρ] Valckenarius ad Herodot. 5, 20. emendabat ἢ δὴ γὰρ, scilicet maris duces eritis; ut ironice hæc majore cum efficacia dicantur. Præ-

clare. SCHN. Immo perperam.

ὑμῖν] ἢ super ὑ ponit V.

ἐπιβάτας] Milites classarios; contra nautæ remigum officio funguntur. Μισθοφόροι igitur h. l. sunt non milites, sed nautæ, forte gubernatores, mercede conducti. SCHN. Mox μὲν om. F.

13. τοὺς ὀπλίτας καὶ τοὺς ἰππέας B.D.F.V. Ceteri τοὺς ἰππέας καὶ τοὺς ὀπλίτας.

αὐτῶν in quo vis omnis sita est comparisonis, male om. A.C.E. (F. Ald. corrigentibus H.I.) SCHN.

ἀποκρίναι δέ] ἀπόκρινε δὴ V.

ἡκοις B.E.F.H. Ceteri ἡκοις, cui oi superscribit D. eadem manu.

14. Κηφισόδοτος F.

ἰσαίτερον] Vid. annot. ad 6, 2, 39.

ὑμᾶς τε] ὑμᾶς V.

τούτων B.D.F.H.I.V. τούτω E. Ceteri τούτου.

ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι μετεπίσθησαν, καὶ ἐψηφίσαντο [4]
κατὰ πενθήμερον ἑκατέρους ἡγείσθαι.

A. C.
368.

15 Στρατευσόμενων δ' ἀμφοτέρων αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων εἰς
Κόρινθον ἔδοξε κοινῇ φυλάττειν τὸ Ὀνεῖον. καὶ ἐπεὶ ἐπορεύον-
το οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι, παραταξάμενοι ἐφύλαττον
ἄλλοι ἄλλοι τοῦ Ὀνείου, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Πελληνεῖς
κατὰ τὸ ἐπιμαχώτατον. οἱ δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπεὶ [5]
ἀπείχον τῶν φυλαττόντων τριάκοντα στάδια, κατεστρατοπε-
δεύσαντο ἐν τῷ πεδίῳ. συντεκμηράμενοι δὲ ἡνίκ' ἂν ᾤοντο ὀρημη-
θέντες κατανοῦσαι, ἅμα κνέφα πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων
16 φυλακὴν ἐπορεύοντο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν τῆς ὄρας,
ἀλλ' ἐπιπίπτουσι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς Πελληνεῦσιν

ἑκατέρους] Hoc est quod Diodorus
15, 67, habet: Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἀμ-
φοτέροις ταῖς πόλεσιν ἐποίησαντο κοι-
νὰς τὰς ἡγεμονίας. Conf. de Vectig.
5, 7. SCHN. Apud Diod. delendum
ἐν.

15, κοινῇ B. Ceteri κοινῶς. "Recte
alterum prætulerunt Stephanus et
Leonclavius; est enim κοινῇ, scil.
βουλῇ, communi consilio. Ita ubique
Xenophon." SCHN.

"Ὀνεῖον"] Redire oportet ad 6, 5, 41,
unde pendet series rerum et sensus.
Ceterum Diodorus 15, 68, auctor est
Chabriam, Atheniensem ducem, cum
auxiliis Megarensium, Pellenaorum
et Corinthiorum in exercitu suo ha-
buisse milites 10,000, totidem fuisse
in exercitu Lacedaemoniorum et so-
ciorum, itaque omnino 20,000; tran-
situm Bœotorum vero ut impediret,
aditus (παρόδους) muniisse vallo fos-
saque profunda, ducta a Cenchreis
usque ad Lechæum. SCHN.

οἱ Θηβαῖοι] Ἀθηναῖοι V.

ἄλλοι ἄλλοι T. I. Halbertsma Thes.
philolog. Lugd. Bat. 1849, d. 25
Octob. propositis p. 3, 7. Conf. ad 3,
3, 8. Libri ἄλλος ἄλλοθεν.

Πελληνεῖς] Πεληνεῖς F.

ἐπιμαχώτατον] Ubi aditus facilior
erat. Refert Diodorus Lacedaemone-
nios tenuisse locum εὐεφοδώτατον.
Addit idem provocatos ab Epami-
nonda hostes, quamquam triplo nu-
merosiores, extra propugnacula pro-
dire non ausos esse, tandem vero op-
pugnatos cecidisse et omnium maxime

Lacedaemonios solos restitisse. Con-
tra Xenophon insidias diluculi et
peccatum polemarchi captasse videtur
in gratiam Lacedaemoniorum. Locum
pugnæ accuratius definit Pausanias
9, 15, 4: Ὡς δὲ βοιωταρχεῖν οὐδεὶς
(αὐθις lego) ἤρητο, καὶ στρατὸς Βοιω-
τῶν ἀφίκετο αὐθις εἰς Πελοπόννησον,
ἐκράτησε μὲν περὶ Λεχαιὸν Λακεδαιμο-
νίου μάχη, σὺν δὲ σφίσιον Ἀχαιῶν
Πελληνέας καὶ Ἀθηναίων οὐδὲ Χαβρίας
ἦγεν ἐξ Ἀθηνῶν. SCHN.

κατανοῦσαι] scil. τὴν ὁδὸν, pervenire.
SCHN.

ἅμα κνέφα] Narrat eandem rem Poly-
ænus 2, 2, 9: Ἐπειδὴ τὸ Ὀνεῖον
κατεῖχε φυλακὴ Λακωνικὴ, ἐνδειξάμενος
ὡς μέλλοι νυκτὸς παρεῖναι τὸ στρατεύ-
μα, κατεκοίμισε ἐν αὐτῷ τῷ Ὀνεῖῳ.
Custodes igitur Laconici armati to-
tam noctem insomnes transegerunt
et sub auroram demum ex lassitu-
dine sopiti ab Epaminonda, facto in
eos impetu, facile victi sunt. Ἐπεὶ δὲ
ὑπέλαμψεν ἡ ἑὸς, ἀναστῆσας τὸ στρα-
τόπεδον ἐπέθετο τοῖς φύλαξι. Contra
a Xenophonte sub vespem profecti
Thebani mane advenisse et castra
hostium adorti vicisse dicuntur. Ca-
saubonus respici putabat narrationem
infra §. 41. positam. Male. Vocem
enim κνεφαῖοι de diluculo Noster de
Lacedaemon. Republ. 13, 3, usurpavit
etiam, eamque notionem et hic ap-
probaverim. Brevius eandem rem
narrat Frontinus 2, 5, 26. SCHN.

16, ἐπιπίπτουσι] ἐμπίπτουσι A. C.
E. F. Ald., corrigente I.

ἡνίκα αἱ μὲν νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἤδη ἔληγον, ἐκ δὲ τῶν στιβάδων ἀνίσταντο ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος. ἐνταῦθα οἱ Θηβαῖοι προσπεσόντες ἔπαιον παρεσκευασμένοι ἀπαρασκευάστους καὶ συντε-
 17 ταγμένοι ἀσυντάκτους. ὡς δὲ οἱ σωθέντες ἐκ τοῦ πράγματος [6] ἀπέφυγον ἐπὶ τὸν ἐγγύτατα λόφον, ἐξὸν τῷ Λακεδαιμονίων πολεμάρχῳ λαβόντι ὀπόσους μὲν ἐβούλετο τῶν συμμάχων ὀπίστας, ὀπόσους δὲ πελταστὰς, κατέχειν τὸ χωρίον, καὶ γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἔξην ἀσφαλῶς ἐκ Κεγχρειῶν κομίζεσθαι, οὐκ ἐποίησε ταῦτα, ἀλλὰ μάλα ἀπορούντων τῶν Θηβαίων πῶς χρή ἐκ τοῦ πρὸς Σικυῶνα βλέποντος καταβῆναι ἢ πάλιν ἀπελθεῖν, σπονδὰς ποιησάμενος, ὡς τοῖς πλείστοις ἐδόκει, πρὸς Θηβαίων μᾶλλον ἢ πρὸς ἑαυτῶν, οὕτως ἀπῆλθε καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ ἀπήγαγεν.

18 Οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀσφαλῶς καταβάντες καὶ συμμίξαντες τοῖς [7] ἑαυτῶν συμμάχοις, Ἀρκάσι τε καὶ Ἀργείοις καὶ Ἡλείοις, εὐθύς μὲν προσέβαλον πρὸς Σικυῶνα καὶ Πελλήνην στρατευσάμενοι δὲ εἰς Ἐπίδαυρον ἐδήωσαν αὐτῶν πᾶσαν τὴν χώραν. ἀναχωροῦντες δὲ ἐκείθεν μάλα πάντων ὑπεροπτικῶς τῶν ἐναντίων, ὡς ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ τῶν Κορινθίων ἄστεος, δρόμῳ

ὅποι Schneiderus ad 2, 4, 6. Libri ὅπου. Plat. Theag. p. 129 B: Ὑμεῖς μὲν πίνετε, ἐμὲ δὲ δεῖ ποι ἔξαναστῆναι. Fecerant autem Thebani quod commendat Xenophon Cyrop. 1, 6, 36.

Θηβαῖοι] Duce Epaminonda. Contra Atheniensium exercitui præerat Chabrias, auctore Diodoro 15, 68. SCHN.

17. τῷ Λακεδαιμονίων] τῶν Δ. E. Frustra Schneid.: "Elegantia sermonis postulare videtur τῷ τῶν Λακεδαιμονίων."

Κεγχρειῶν] Κεγχριῶν B. C. D. F. Κεγχρι E. Κεκριῶν C. πρὸς om. F.

βλέποντος] Esse τὸ βλέπον neutrum, et significare partem collis quæ Sicyonem spectat, monuit Morus. Conf. 6, 5, 21. et 7, 2, 15. SCHN.

ποιησάμενος] ποιησαμένους Ald.

μεθ' αὐτοῦ] μετ' αὐτοῦ B. D. V. Ald.

18. καὶ συμμίξαντες om. B.

τοῖς ἑαυτῶν] τοῖς τε αὐτῶν B. D. V. τοῖς τε ἑαυτῶν E. F.

Ἀργείοις καὶ Ἡλείοις] Ἡλείοις καὶ

Ἀργείοις B., litteris β a supra positus.

προσέβαλον] προσέβαλλον F. στρατευσάμενοι] καὶ στρατοπεδευσάμενοι V.

Ἐπίδαυρον] Troezenem et Epidaurum aggressus Epaminondas regionem omnem vastavit, urbe tamen nulla capta. Interim Sicyonem, Phluntem et quasdam alias urbes sibi adjunxit. Ita Diodorus. Expeditionis in Sicyonios obiter meminit Pausanias 6, 3, 2. ubi Stomius, equitum Eleorum dux, certamine singulari provocatum Sicyoniorum ducem occidisse fertur. Portum eodem tempore dolo ceperunt Thebani, narrante Frontino 2, 2, 10. Ista enim loci illius narratio huc pertinere videtur. Distinctius Pausanias 9, 15, 4: Πόλισμα οὖν ἐλὼν Σικυωνίων Φοιβίαν, ἔνθα ἦσαν τὸ πολὺ οἱ Βοιωτῶσι φυγάδες, στιγμῆν (ἐπὶ τιμῇ emendant) ἀφίησι τοὺς ἐγκαταληφθέντας, ἄλλην σφίσιον ἦν ἔτυχε πατριδα ἐπονομαζῶν ἐκάστῳ. SCHN.

τῶν Κορινθίων] Κορινθίων B.

- ἐφέροντο πρὸς τὰς πύλας τὰς ἐπὶ Φλιούντα ἰόντι, ὡς εἰ ἀνεφ-
 19 γμέναι τύχειν, εἰσπεσοῦμενοι. ἐκβοηθήσαντες δὲ τινες ψιλοὶ ἐκ [8]
 τῆς πόλεως ἀπαντῶσι τῶν Θηβαίων τοῖς ἐπιλέκτοις οὐδὲ τέτταρα
 πλέθρα ἀπέχουσι τοῦ τείχους· καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰ μνήματα
 καὶ τὰ ὑπερέχοντα χωρία, βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἀποκτεί-
 νουσι τῶν πρώτων καὶ μάλα συχνούς, καὶ τρεψάμενοι ἐδίωκον
 ὡς τρία ἢ τέτταρα στάδια. τοῦτου δὲ γενομένου οἱ Κορίνθιοι
 τοὺς νεκροὺς πρὸς τὸ τεῖχος ἐλκύσαντες καὶ ὑποσπόνδους ἀπο-
 δόντες τρόπαιον ἔστησαν. καὶ ταύτη μὲν ἀνεψύχθησαν οἱ τῶν
 Λακεδαιμονίων σύμμαχοι.
- 20 Ἄμα δὲ δὴ πεπραγμένων τούτων καταπλεῖ Λακεδαιμονίους [9]
 ἢ παρὰ Διονυσίου βοήθεια, τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν· ἤγον δὲ
 Κελτούς τε καὶ Ἴβηρας καὶ ἰππέας ὡς πεντήκοντα. τῇ δ'
 ὑστεραία οἱ Θηβαῖοί τε καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν σύμμαχοι διατα-
 ξάμενοι καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδίον μέχρι τῆς θαλάττης καὶ
 μέχρι τῶν ἐχομένων τῆς πόλεως γηλόφων ἔφθειρον εἴ τι χρή-
 σιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ οἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων καὶ οἱ τῶν
 Κορινθίων ἰππεῖς οὐ μάλα ἐπλησίαζον τῷ στρατεύματι, ὀρῶντες
- 21 ἰσχυρὰ καὶ πολλὰ τάντιπαλα· οἱ δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου [10]
 ἰππεῖς, ὅσοι περ ἦσαν, οὗτοι διεσκευασμένοι ἄλλος ἄλλη παρα-
 θέοντες ἠκόντιζόν τε προσελαύνοντες, καὶ ἐπεὶ ὄρων ἐπ' αὐτοὺς,

ἐφέροντο] ἐφέροντι V.

Φλιούντα] Φλιούντα B.

ἰόντι B. C. D. E. F. I. ἰούσας V. Ceteri ἰόντι ὀρώσας. Thuc. 2, 96: Τοὺς ὑπερ-
 βάντι Αἶμον Γέτας. Linius 1, 8, 5, a
 Wolfio citatus: "Locum, qui nunc
 septus descendentibus inter duos lu-
 cos est."

εἰσπεσοῦμενοι] Corinthios praelio
 victos Bœotii intra mœnia compule-
 runt. Eorum aliquot temerarii, per
 portas una irrumpere ausi, a Chabria
 expelluntur, qui deinde extra urbem
 praelio commisso Bœotios vincit. Ita
 Diodorus. SCHN.

19. τρόπαιον] Plutarchus Apophthe-
 gm. p. 193 F: Τοῦ δὲ Χαβρίου περὶ
 Κόρινθον ὀλίγους τινὰς τῶν Θηβαίων
 ὑπὸ τὰ τεῖχη φιλομαχοῦντας καταβα-
 λόντος καὶ στήσαντος τρόπαιον, ὃ Ἐπα-
 μινῶνδας καταγελῶν ἔφη· Ἐνταῦθα δεῖ
 οὐ τρόπαιον, ἀλλὰ Ἐκατήσιον ἐστάναι·
 τὴν γὰρ Ἐκάτην ἐπικεικῶς ἐν ταῖς πρὸ
 τῶν πυλῶν ἰδρύνοντο τριώδοις. SCHN.

ταύτην] ταύτην E.

μὲν B. D. E. F. V. δὲ E. Ceteri μὲν δὴ.

20. ἄμα δὲ V. Ceteri ἄμα τε. Aliena
 a Xenophonte τε et δὴ particularum
 conjunctio, de qua dixi ad Thes. Ste-
 phani v. Δή, p. 1049 A, B.

Κελτούς τε καὶ Ἴβηρας] Carthagini-
 ensium ad Dionysium transfugas fu-
 isse animadvertit Niebuhr. Schol. hist.
 vol. 2, part. 3, p. 228. L. D. Celtas
 et Iberos 2000 submissos fuisse, dato
 in quinque menses stipendio, eosque
 æstate exeunte reversos tradit Diodo-
 rus 15, 70. nulla equitum facta men-
 tione. SCHN.

ἰππέας] Libri ἰππεῖς.

ἐμπλήσαντες] ἐμπλήσατε C.

οἱ τῶν om. F.

τάντιπαλα B. C. D. E. V. Ceteri τὰ
 ἀντίπαλα.

21. οὗτοι om. F. Similiter inter-
 ponitur οὗτος s. 23.

διεσκευασμένοι] διεσκευασμένοι B.
 D. F. I. L. V. διεσκευασμένοι E.

ἐπ' B. D. E. F. I. V. Ceteri πρὸς.

ἀνεχώρουν, καὶ πάλιν ἀναστρέφοντες ἠκοντίζον. καὶ ταῦτα ἄμα
 ποιούντες κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ ἀνεπαύοντο. εἰ δὲ
 καταβεβηκόσιν ἐπελαύνοιέν τινες, εὐπετῶς ἀναπηδῶντες ἀνε-
 χώρουν. εἰ δ' αὖ τινες διώξειαν αὐτοὺς πολὺ ἀπὸ τοῦ στρατεύ-
 ματος, τοῦτους, ὅποτε ἀποχωροῖεν, ἐπικείμενοι καὶ ἀκοντίζοντες
 22 εἰδὲν εἰργάζοντο, καὶ πᾶν τὸ στράτευμα ἠνάγκαζον ἑαυτῶν
 Θηβαῖοι μείναντες οὐ πολλὰς ἡμέρας ἀπῆλθον οἴκαδε, καὶ οἱ
 ἄλλοι δὲ ἕκαστος οἴκαδε. ἐκ δὲ τούτου ἐμβάλλουσιν οἱ παρὰ
 Διονυσίου εἰς Σικυῶνα, καὶ μάχῃ μὲν νικῶσι τοὺς Σικυωνίους ἐν
 τῷ πεδίῳ, καὶ ἀπέκτειναν περὶ ἑβδομήκοντα· Δέρας δὲ τεῖχος
 κατὰ κράτος αἰρούσι. καὶ ἡ μὲν παρὰ Διονυσίου πρώτη βοήθεια
 ταῦτα πράξασα ἀπέπλευσεν εἰς Συρακούσας. Θηβαῖοι δὲ καὶ
 πάντες οἱ ἀποστάντες ἀπὸ Λακεδαιμονίων μέχρι μὲν τούτου
 23 τοῦ χρόνου ὁμοθυμαδὸν καὶ ἔπραττον καὶ ἐστρατεύοντο ἡγου-
 μένων Θηβαίων. ἐγγεγόμενος δὲ τις Λυκομήδης Μαντινεὺς, [12]
 γένοι τε οὐδενὸς ἐνδεῆς χρήμασί τε προήκων καὶ ἄλλως φιλότιμος,
 οὗτος ἐνέπλησε φρονήματος τοὺς Ἀρκαδάδας λέγων ὡς μόνοις
 μὲν αὐτοῖς πατρίς Πελοπόννησος εἴη, μόνοι γὰρ αὐτόχθονες ἐν
 αὐτῇ οἰκοῖεν, πλείστον δὲ τῶν Ἑλληνικῶν φύλον τὸ Ἀρκαδικὸν
 εἶη καὶ σώματα ἐγκρατέστατα ἔχοι. καὶ ἀλκιμωτάτους δὲ
 αὐτοὺς ἀπεδείκνυε, τεκμήρια παρεχόμενος ὡς ἐπικούρων ὅποτε

ταῦτα ἄμα] ἄμα ταῦτα C.
 ἐπελαύνοιεν] ἐλαύνοιεν A. Ald., cor-
 rigente I.

ἀκοντίζοντες] ἀκοντί B., cui excidit
 folium, in quo ζοντες—31. ἐπιπτον.

ἀνεχώρουν] καὶ ἀνεχώρουν F.
 ἀναχωρεῖν] ἀναχωρεῖν supra scripto
 eadem manu το D.

22. οἱ Θηβαῖοι C.D.E.F.I.V. Ceteri
 Θηβαῖοι.

οἱ ἄλλοι] ἄλλοι F.

Δέρας D.I.V. Δαίρας E.F. Ceteri
 Γέρας. "Stephanus locum Laconicæ
 Δέρα a Stephano Byzantio memo-
 ratum comparavit, alienum ab agro
 Sicyonio, ut monuit Morus. Multo
 minus Brodæi commentum Γερηνίας
 probare possum. Δέρας e codd. pro-
 ditum a Stephano posuit geographica
 Itinerario Anacharsidis Gallico ad-
 juncta. Nescio cur Γέρας genitivum a
 Γέρα voluerit esse Weiskius." SCHN.

πρῶτη βοήθεια] De altera infra s. 20.
 SCHN.

ταῦτα D.F.I.V. Ceteri τοιαῦτα.
 Μοχ Συρρακούσας C.D.

μὲν τούτου] μὲν οὖν τούτου V.
 Θηβαίων D.I.V. Ceteri τῶν Θη-
 βαίων.

23. ἐγγεγόμενος D.V. Ceteri ἐγγι-
 νόμενος.

γένει D.F.I.V. Ceteri γένος.
 πατρίς Πελοπόννησος D.E.F.I.V.
 Ceteri Πελοπόννησος πατρίς.

αὐτόχθονες] Antiquitatem populi
 Arcadicæ explicuit Heynius in Opuscul.
 Academicor. vol. 2, p. 332 seqq.
 SCHN.

τῶν Ἑλληνικῶν φύλον C.D. τῶν
 Ἑλληνικῶν φύλων F. et qui φυλῶν
 V. τῶν Ἑλλήνων φύλων E. Ceteri
 φύλον τῶν Ἑλληνικῶν.

ἐγκρατέστατα] De equit. 7, 8. est χεῖρ
 ἐγκρατεστάτη. SCHN.

δεηθείεν τινες, οὐδένας ἠροῦντο ἀντ' Ἀρκάδων. ἔτι δὲ οὔτε
 Λακεδαιμονίους πώποτε ἄνευ σφῶν ἐμβαλεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας
 24 οὔτε νῦν Θηβαίους ἐλθεῖν ἄνευ Ἀρκάδων εἰς Λακεδαίμονα. ἐὰν
 οὖν σωφρονῆτε, τοῦ ἀκολουθεῖν ὅποι ἂν τις παρακαλῆ φείσεσθε·
 ὡς πρότερον Λακεδαιμονίοις ἀκολουθοῦντες ἐκείνους ἠξήσατε,
 νῦν δὲ, ἂν Θηβαίοις εἰκῆ ἀκολουθῆτε καὶ μὴ κατὰ μέρος ἡγείσθαι
 ἀξιῶτε, ἴσως τάχα τούτους ἄλλους Λακεδαιμονίους εὐρήσετε.
 οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ταῦτα ἀκούοντες ἀνεφυσῶντό τε καὶ ὑπερε- [13]
 φίλουν τὸν Λυκομήδην καὶ μόνον ἄνδρα ἡγοῦντο· ὥστε ἄρ-
 χοντας ἔταττον οὔστινας ἐκείνους κελύοι. καὶ ἐκ τῶν συμβαι-
 νόντων δὲ ἔργων ἐμεγαλύνοντο οἱ Ἀρκάδες· ἐμβαλόντων μὲν
 25 γὰρ εἰς Ἐπίδαυρον τῶν Ἀργείων, καὶ ἀποκλεισθέντων τῆς
 ἐξόδου ὑπὸ τε τῶν μετὰ Χαβρίου ξένων καὶ Ἀθηναίων καὶ
 Κορινθίων, βοηθήσαντες μάλα πολιορκουμένους ἐξέλυσαντο τοὺς
 Ἀργείους, οὐ μόνον τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς χωρίοις
 πολεμίοις χρώμενοι. στρατευσάμενοι δὲ καὶ εἰς Ἀσίνην τῆς [14]
 Λακαίνης ἐνίκησάν τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων φρουρὰν καὶ τὸν
 Γεράνορα τὸν πολέμαρχον Σπαρτιάτην γεγεννημένον ἀπέκτειναν

δεηθείεν] δεηθείεν D.
 πώποτε ἄνευ σφῶν D.E.F.V. Ceteri
 ἄνευ σφῶν πώποτε.

ἐπικούρων] Hinc Hermippus Athe-
 næi I, p. 27 F: ἀνδράποδ' ἐκ Φρυγίας,
 ἀπὸ δ' Ἀρκαδίας ἐπικούρους. Hinc ἐπι-
 κουρεῖν, in ἐπικούρων numero militare,
 apud Isocratem Panegyrici c. 44. male
 tentatum a Moro. SCHN.

24. ἐὰν D.E.F.I.V. Ceteri ἄν.
 οὔν om. C.

ὅποι] ὅπου D. ἴποι E.
 παρακαλῆ D.E.F.V. Ceteri παρα-
 καλοί.

πρότερον E.F. Ceteri πρότερόν τε,
 nisi quod τ cum lineola pro τε supra
 versum ponit V.

ἡγείσθαι ἀξιῶτε D.E.F.V. Ceteri
 ἀξιῶτε ἡγείσθαι.

ἀκούοντες] ἀκούσαντες D.
 ἐκείνους D.V. Ceteri κἀκείνους.

25. τοὺς Ἀργείους] Ἀργείους A. Ald.,
 corrigente I. "Expeditionem illam
 Argivorum intelligit, quam supra §.
 18. attigerat." SCHN.

Λακαίνης] Λακωνικῆς A. Ald., corri-
 gente I. Conf. s. 29. Τὴν Λακωνικὴν
 s. 28, nisi hic quoque fallit scriptura.
 Eurip. Helen. 1473: Τῆ Λακαίνα γᾶ.

Similiterque alibi cum aliis nonnullis,
 de quibus Lobeck. ad Phryn. Epit. p.
 341: Λάκαιναν μὲν γυναικα ἐρεῖς, Λάκαι-
 ναν δὲ τὴν χώραν οὐ, ἀλλὰ Λακωνικὴν,
 εἰ καὶ Εὐρυπίδης παραλόγως (Androm.
 194) 'Ὡς ἡ Δάκαινα τῶν Φρυγῶν μείων
 πόλις. (Et ib. 151: 'Ἐκ Λακαίνης Σπαρ-
 τιάτιδος χθονός.) L.D. "Asinen Laco-
 nicam habet etiam Stephanus Byz.
 Conf. Wassius ad Thucyd. 4, 12. et
 interpretes Strabonis 8. p. 373. De
 Asina nihil Diodorus, ubi de Lyco-
 mede agit 15, 67. Contra is expedi-
 tionem eo duce in Pellenen Laconicam
 memorat susceptam, ubi Arcades, Pel-
 lene vi capta, Lacedæmonico præsidio
 occiso civibusque in servitutem abrep-
 tis ac venditis regionem omnem vast-
 tant. Hanc expeditionem Diodorus
 cum reliquis in hoc capite hucusque
 traditis refert ad annum quartum
 Olymp. 102." SCHN.

Γεράνορα] Γεράνορα G. Dindorfius
 ad Stephani Thes.

Σπαρτιάτην γεγεννημένον] Minor fu-
 isset gloria, si Lacedæmonius vel Asi-
 næus fuisset. Hæc monui propter
 Weiskii dubitationem. SCHN.

καὶ τὸ πρόαστειον τῶν Ἀσιναιῶν ἐπόρθησαν. ὅπου δὲ βουλευ-
 θείεν ἐξελεῖν, οὐ νύξ, οὐ χειμῶν, οὐ μήκος ὁδοῦ, οὐκ ὅρη δύσβατα
 ἀπεκάλυεν αὐτούς· ὥστε ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ πολὺ ᾤοντο κρά-
 26 τιστοὶ εἶναι. οἱ μὲν δὴ Θηβαῖοι διὰ ταῦτα ὑποφθόνως καὶ [15]
 οὐκέτι φιλικῶς εἶχον πρὸς τοὺς Ἀρκάδας. οἱ γὰρ μὴν Ἡλείοι
 ἐπεὶ ἀπαιτοῦντες τὰς πόλεις τοὺς Ἀρκάδας ἄς ὑπὸ Λακεδαιμο-
 νίων ἀφηρέθησαν ἔγνωσαν αὐτοὺς τοὺς μὲν ἑαυτῶν λόγους ἐν
 οὐδενὶ λόγῳ ποιουμένους, τοὺς δὲ Τριφυλίου καὶ τοὺς ἄλλους
 τοὺς ἀπὸ σφῶν ἀποστάντας περὶ παντὸς ποιουμένους, ὅτι
 Ἀρκάδες ἔφασαν εἶναι, ἐκ τούτων αὐτῶν καὶ οἱ Ἡλείοι δυσμενῶς
 εἶχον πρὸς αὐτούς.

27 Οὕτω δ' ἐκάστων μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς φρονοῦντων τῶν συμμα- [16]
 χων, ἔρχεται Φιλίσκος Ἀβυδηνὸς παρ' Ἀριοβαρζάνους χρήματα
 ἔχων πολλά. καὶ πρῶτα μὲν εἰς Δελφοὺς συνήγαγε περὶ
 εἰρήνης Θηβαίου καὶ τοὺς συμμαχοὺς καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους.

Ἀσιναιῶν] Ἀσινάρων D. Ἀσιῶνων
 E. Ἀσιάνων F.

βουλευθείεν] βουλευθόειν A. Ald.

ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ D.E.F.V. Ceteri
 ἔν γε τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ.

πολὺ] πολλοὶ C.F.

26. ὑποφθόνως] ἐπιφθόνως Pluygers.

τὰς πόλεις] Conf. 3, 2, 30.

τοὺς Ἀρκάδας] Ἀρκάδας F.

λόγους ἐν οὐδενὶ λόγῳ] Mili non
 placet hæc ejusdem verbi repetitio.
 SCHN. Est paronomasia, dedita opera
 quæsitæ.

τοὺς—ποιουμένους om. C.

Ἀρκάδες ἔφασαν] ἔφασαν Ἀρκάδες
 V.

Τριφυλίου F. Τριφυλλίου D.

εἶχον πρὸς αὐτούς] Diodorus 15, 77.
 ad Olympiadis 103, 4. refert Arca-
 dum exsules apud Eleos commorantes
 Lasionem occupasse. Hinc bellum
 ortum. Demum Arcades instructos
 auxiliis Atheniensium exsilibus Ele-
 isque profligatis recuperasse Lasio-
 nem et urbes Elidis Margana, Cron-
 ion, Cyparissiam et Coryphasion.
 Demosth. Megalop. p. 206. dicta
 Olymp. 106, 4: Νυνὶ γάρ φασιν ἐκείνοι
 (Λακεδαιμόνιοι,) Ἡλείους μὲν τῆς Τρι-
 φυλίας τινὰ δεῖν κομίσασθαι, Φλιασίους
 δὲ τὸ Τρικάρανον: ubi Lucchesini refert
 locum Diodori, nescio quam recte
 ad ordinem temporum. SCHN.

27. μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς D.V. Ceteri
 ἐφ' ἑαυτοῖς μέγα.

Ἀριοβαρζάνους] Diodorus 15, 70.
 Artaxerxem nominat regem. Nullum
 vero tunc regem Ariobarzanem fuisse
 admonet Morus, qui nomen Artaxerxis
 substitutum voluit. Philiscus una
 cum Ariobarzane fuit civitate donatus
 ab Atheniensibus, et μέγιστος τῶν
 ὑπάρχων Ariobarzani, qui Hellespon-
 tum totum in eoque Græcas urbes
 occupavit et vastavit, in Perintho so-
 ciorum peregrinorum exercitum aluit,
 τοῖς ἐν Περίνθῳ ἔξενος ἐμισθοδοτεῖ, et
 tandem a Thersagora et Execesto
 Lampsacenis fuit occisus, uti narrat
 Demosthenes contra Aristocratem p.
 666. ed. Reisk. Abydenos Philiscum
 et Agauum μισθηνοιστάτους, etsi ci-
 vitate cum Ariobarzane donatus, vocat
 ibid. p. 687. Est hic ille Ariobarzanes,
 quem Timotheus, subsidio missus ab
 Atheniensibus, cum videret eum de-
 scivisse plane a rege Persarum, desti-
 tuit, auctore Demosthene de Rhodior.
 libert. p. 193. Inde odium ipsius et
 ejus ducum in Athenienses. Atque
 ex his perspicit lector vulgatam hujus
 loci lectionem non esse tentandam.
 Conf. Cyrop. 8, 8, 4. Filius Mithri-
 dates eum perdidit. SCHN.

Δελφοὺς] ἀδελφούς A. Ald.

συνήγαγε] Jus hoc convocandi cum
 auctoritate suadendæ tuendæque pacis
 habuit rex Persiæ per fœdus illud no-
 bile, de quo supra 5, 1, 28. Ita Morus.
 SCHN.

ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες τῷ μὲν θεῷ οὐδὲν ἀνεκοινώσαντο ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη γένοιτο, αὐτοὶ δὲ ἐβουλεύοντο. ἐπεὶ δὲ οὐ συνεχώρουσαν [17] οἱ Θηβαῖοι Μεσσήνην ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἶναι, ξενικὸν πολὺ συνέλεγεν ὁ Φιλίσκος, ὅπως πολεμοίῃ μετὰ Λακεδαιμονίων.

A.C. 28 Τούτων δὲ πραττομένων ἀφικνεῖται καὶ ἡ παρὰ Διονυσίου
367. δευτέρα βοήθεια. λεγόντων δὲ Ἀθηναίων μὲν ὡς χρεῶν εἶη αὐτοὺς ἵεναι εἰς Θέτταλιαν τὰναντία Θηβαίοις, Λακεδαιμονίων δὲ ὡς εἰς τὴν Λακωνικὴν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμαχοῖς ἐνίκησεν. ἐπεὶ δὲ περιέπλευσαν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Λακεδαίμονα, λα- [18] βῶν αὐτοὺς Ἀρχίδαμος μετὰ τῶν πολιτικῶν ἐστρατεύετο. καὶ Καρύας μὲν ἐξαιρεῖ κατὰ κράτος, καὶ ὄσους ζῶντας ἔλαβεν,

θεῷ οὐδὲν] Adverte Xenophontis pietatem. SCHN.

ἀνεκοινώσαντο] ἐνεκοινώσαντο D.V. Ceteri ἐκοινώσαντο. Frequentius alterum apud Xenophontem.

ἡ εἰρήνη] εἰρήνη F.

Μεσσήνην] Messenen regionem et novam ab Epaminonda conditam urbem intelligi patet. Hanc post primam in Laconicam expeditionem Epaminondas praesidio firmatam, veluti liberam, conquisitis undique Messeniis civibus, restituit, narrantibus Diodoro 16, 66. Pausania 4, 26. qui operose conditam urbem narrat, e Philochoro, credo, et Polybio 4, 32. Socii Lacedaemoniis suasisse dicuntur ut omissa Messene pacem acciperent, apud Isocratam in Archidamo, ubi de restaurata Messene p. 121 C. ita legitur: Ταύτην διὰ τριακοσίων ἐτῶν κατοικήουσιν, ἀμφότερα παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πράττοντες. Καὶ εἰ μὲν τοὺς ὡς ἀληθῶς Μεσσηνίους κατήγον, ἡδίκουν μὲν ἂν—νῦν δὲ τοὺς εἰλωτας ὁμόρους ἡμῖν παρακατοικήουσιν. Conf. infra c. 5, 5. Dio Chrysost. 15. p. 455. ed. Reisk. Θηβαῖοι ἠγάγκασαν τὴν τε χώραν τὴν Μεσσηνίαν ἀποδοῦναι Λακεδαιμονίους, καὶ ὅσοι ἦσαν ἀπ' ἐκείνων γεγονότες, δουλεύοντες πρότερον παρὰ Λακεδαιμονίους, τοὺς εἰλωτας λεγομένους, κατόπισαν πάλιν εἰς Μεσσήνην. SCHN.

ξενικὸν πολὺ] Reliquit milites selectos mercenarios bis mille, stipendio ante soluto. Ita Diodorus 15, 70. SCHN.

28. Ἀθηναίων μὲν ὡς χρεῶν εἶη editio Stephani. Libri Ἀθηναίων ὡς χρεῶν μὲν εἶη, excepto, ut videtur, I., in quo μὲν priori loco non deesse an-

notat Valck.

αὐτοὺς] auxilia a Dionysio submissa. MORUS.

Θηβαίοις] Non dubito quin desideretur infinitivus στρατεύεσθαι sive ἵεναι vel alius hujusmodi, qui a χρεῶν εἶη pendeat. STEPH. Excidisse πέμπειν aut simile verbum Leonclavius monuit. Thebanorum autem opes potissimum in Thessalia creverant, postquam Thessali contra Alexandrum Pheræum auxilio eos vocaverant. Diodor. 15, 67. et 71. Plutarch. Pelopid. c. 26. seqq. MORUS. ἵεναι post αὐτοὺς addidi ex V.

ὡς εἰς] eis D. "Ad ejciendos Arcades, qui irruptionem fecerant. Vide s. 14." MORUS.

Λακεδαίμονα] Pro Laconica dici recte admonuit Morus. Archidamus est rex Spartanus. SCHN.

Ἀρχίδαμος D. Ceteri ὁ Ἀρχίδαμος πολιτικῶν] militibus indigenis. SCHN.

Καρύας] Κάρνας C.E.F. Καρνάνας A. Ald., corrigente I. "Καρναί est oppidum in finibus Laconicae, in qua res geritur. Tertio civitas illa Caryatis nuper ad Thebanos defecerat (6, 5, 25, 27.) ut non mirum sit, si Spartanus nunc ab incolis ejus poenas sumsisse legimus. Polyænus I, 41, 5: Ἀρχίδαμος νύκτωρ τοὺς στρατιώτας ἤγεν ἐπὶ Κάρνας· ὁδὸς ἦν ἀνδρός, τραχεία, πολλή· ἠγανάκτων οὖν οἱ στρατιῶται τῷ πόνῳ· —ἐπεὶ δὲ ἄφνω προσπεσόντες καὶ πολλοὺς κτείναντες τῶν πολεμίων ἐξείλων τὸ χωρίον: ubi recte Heringa Observ. Critic. p. 155. comparato loco Xenophontis Καρύας correxit et de Caryis geminis disputavit. Coraes nihil an-

ἀπέσφαζεν ἐκείθεν δ' εὐθὺς στρατευσάμενος εἰς Παρρασίους τῆς Ἀρκαδίας μετ' αὐτῶν ἐδήου τὴν χώραν. ἐπεὶ δ' ἐβοήθησαν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἐπαναχωρήσας ἐστρατοπεδεύσατο ἐν τοῖς ὑπὲρ Μηδέας γηλόφοις. ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ Κισσίδας ὁ ἄρχων τῆς παρὰ Διονυσίου βοηθείας ἔλεγεν ὅτι ἐξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος ὅς εἰρημένος ἦν παραμένειν. καὶ ἅμα ταῦτ' 29 ἔλεγε καὶ ἀπῆει τὴν ἐπὶ Σπάρτης. ἐπεὶ δὲ ἀποπορευόμενον [19] ὑπετέμοντο αὐτὸν οἱ Μεσσήνιοι ἐπὶ στενὸν τῆς ὁδοῦ, ἐνταῦθα

notavit, sed *Kāras* scripsit mutato accentu." SCHN.

ἐξαιρεῖ] αἰρεῖ D., recte fortasse.

Παρρασίας] Παρουσίας C.D.E.F. Παρουσίας I. Παρρησίας A. "Urbis nomen plurali numero expressum nondum reperi. Fortasse fuit olim Παρρασίους, quibus plures urbes parebant, teste Pausania 8, 27, 2. Suadet idem usus Thucydideus 5, 33., qui Mantineorum imperio Parrhasios paruisse ait." SCHN. Scripsi Παρρασίους, ut Clinton. F.H. vol. 3. p. 507, u, ed. tert. ἐδήου] ἐδήουν F.

ἐστρατοπεδεύσατο] ἐστρατοπεδεύσαντο F. ἐστρατεύσατο D.

ὑπὲρ Μηδέας] Ἐπιμηδέας hic et 29, A. Ald. ὑπὸ Μηδέας hic C.D.E.F.V., ἐπὶ Μηδέας infra. Ἐπι Μηδέας utroque loco Brodæus, quod inde ab Stephano receptum. "Est vero gemina Μίδεια, alia Argiva, de qua hic sermo est, alia Bœotica. Argiva Μίδεια, Bœotica vero Μίδεια dicitur. Hanc admonitionem Strabonis 8, p. 373. et veterum editionum vestigia secutus sum, addicente Pausania 6, 20, 7 et 8, 27, 1, ubi Μιδέα scribitur." MORUS. Staius in Thebaide 4, 45: *Aptior armentis Midea*. SCHN. Locum Arcadiae potius quam Argolidis desiderari intelligens Müllerus Dor. vol. 2, p. 435, eundem dici conjicit qui apud Pausan. 8, 27, 3 dicitur Μαλαία, eodem vitio quo Μαλέα Laconica Μαλαία in libro uno 3, 25, 2; rectius Μαλέα apud Xenoph. supra 6, 5, 24, ubi ὑπὲρ τῆς Μαλεάτιδος. Sed ὑπὸ non dubitavi scribere ὑπὲρ, ut Anab. 1, 10, 12: Ἐπὲρ τῆς κόμης γηλόφοις ἦν, et infra 41. εἰρημένος ἦν D.E.F.V. εἰρημένος C. Ceteri ἦν εἰρημένος. Cyrop. 6, 2, 28: Ἦν δὲ τις καὶ ἔμπορος βούληται ἔπεισθαι πωλεῖν τι βουλόμενος, τῶν μὲν προειρημένων ἡμερῶν τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν ἦν τι πωλῶν ἀλίσκηται, πάντων στερήσεται.

29. ὑπετέμοντο] ἀπετέμοντο A. Ald. "Sic supra 1, 6, 17: Ὑποτεμόμενος τὸν ἐς Σάμον πλοῦν, i. e. intercludens. Sic Cyropæd. 1, 4, 19 et 21. Etsi Morus vulgatam h. l. lectionem damnare non audet, mihi tamen altera rectior videtur. Simul enim occursum anteriorem in locum significat. Sic in verbis similibus Xenoph. de Venat. 3, 10. canes multum cursu anticipantes lepores dicit πολὺ ὑπολαμβάνουσας. Ibidem §. 6: Ὑπολαμβάνουσαι ἐκ τοῦ πρόσθεν τὰ ἔχη. Sic ibidem §. 8: Ὑποθέουσιν. In Anabasi 1, 8, 15: Ὑπελαύνειν eodem modo dicitur. Equum currentem in conversione inhibere freno inde dixit ὑπολαμβάνειν de Re Equestri 7, 15, 16. et 9, 5. de Magistro Equit. 3, 14. Idem de Re Equestr. 11, 3: Ἀνακρούειν τῷ χαλιῶφι dicit. Contra qui in angustiis derelinquitur, eum Xenophon de Magistro Equit. 8, 13: Ἀπολαμβάνεσθαι διὰ δυσχωρίας dicit. Sic dicitur equus, pedibus posterioribus anteriores prægrediens, ὑποτιθέναι τὰ σκέλη τὰ ὀπίσθια ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια de Re Equestri c. 11, 2. Ejusmodi equum ad pompam aptum tollere se et erigere in pedes posteriores dicitur Xenophonti, sed aliam quandam et propriam corporis mensuram ad eam rem requiri, quam sic definit: Ὅς ἂν τὴν ὀσφίν ἕγρᾶν τε καὶ βραχίαν καὶ ἰσχυρὰν ἔχη, καὶ οὐ τὴν κατ' οὐρὰν λέγομεν, ἀλλ' ἡ πέφυκε μεταξὺ τῶν τε πλευρῶν καὶ τῶν ἰσχιῶν κατὰ τὸν κενεῶνα, οὗτος δυνήσεται πόρρω ὑποτιθέναι τὰ ὀπίσθια σκέλη etc. Intelligit equum corpore contractiori, non longo; præcipue ubi commissura renum (*le croupion* dicitur Gallis, nobis *das Kreuz*) seu spatium inter costas ultimas et femora, quod Latini dicunt ilia, est bene mobile, breve et forte. Hæc igitur com-

δὴ ἔπεμπεν ἐπὶ τὸν Ἀρχίδαμον καὶ βοηθεῖν ἐκέλευε· κἀκείνος μέντοι ἐβοήθει. ὡς δ' ἐγένοντο ἐν τῇ ἐπ' Εὐτρησίους ἐκτροπῇ, οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι προσέβαινον εἰς τὴν Λάκαιναν, καὶ οὗτοι ὡς ἀποκλείσονται αὐτὸν τῆς ἐπ' οἶκον ὁδοῦ. ὁ δέ, οὐδ' ἔστι χωρίον ἐπίπεδον ἐν ταῖς συμβολαῖς τῆς τε ἐπ' Εὐτρησίων καὶ τῆς ἐπὶ Μηδέας ὁδοῦ, ἐνταῦθα ἐκβὰς παρετάξατο 30 ὡς μαχοῦμενος. ἔφασαν δ' αὐτὸν καὶ πρὸ τῶν λόχων παριόντα [20] τοιαύδε παρακελεύσασθαι. Ἄνδρες πολῖται, νῦν ἀγαθοὶ γενόμενοι ἀναβλέψωμεν ὀρθοῖς ὄμμασιν· ἀποδώμεν τοῖς ἐπιγιγνο-

missuræ pars opponitur alteri, quæ ὁσφύς κατ' οὐρὰν dicitur, postremam corporis partem cum femoribus complectens. Sic ipsorum femorum partem posticam, sub cauda conspiciendam, Xenophon distinguit ab ea parte, quæ ilia spectat; et si pars postica sub cauda lato discrimine sit divisa, ejusmodi equum ait pedes posteriores longo intervallo ante anteriores ponere: Οὕτω καὶ τὰ ὀπίσθια σκέλη διὰ πολλοῦ ὑποθήσει, de Re Equestri I, 14. Possunt tamen etiam ita distingui a femoribus anterioribus, seu potius brachijs torosis, quæ Xenophon ibidem I, 7: Μηροῦς τοῦς ὑπὸ ταῖς ὠμοπλάταις appellat. Longe diversum est, cum equus latum pectus habet, et pedes anteriores lato intervallo disjunctos, ne inter eundem invicem impingant: Πρὸς τὸ μὴ ἐπαλλάξῃ ἀλλὰ διὰ πολλοῦ τὰ σκέλη φέρειν, I, §. 7. Quos quidem locos Zeunius aut plane omisit aut male interpretatus est. Est etiam diversitas quædam generatim in animalium incessu, quam notavit breviter Aristoteles H. A. 2, 1. Alia enim pedibus posterioribus anteriores transeunt, quod ὑποτιθέω, antepone, dixit Xenophon; alia intra anteriorum vestigia ponunt posteriores, quod κατὰ σκέλος βαδίζειν dicit Aristoteles, addens interpretationem: ὅτε οὐ προβαίνει τῷ ἀριστερῷ τὸ δεξιόν, ἀλλ' ἐπακολουθεῖ. Scilicet pes dexter anterior ubique præcedit, sinister posterior sequitur. Si igitur in incessu leonis, cameli et aliorum animalium pes primum sinister dextrum anteriorem, deinde dexter posterior anteriorem sinistrum non transgreditur, sed subsequitur, hoc Aristoteles dicit κατὰ

σκέλος βαδίζειν. Plinius II, s. 105. *pedatim gradi* vertit.—His igitur rationibus permotus ὑπετέμνοντο restitui. Sed difficultatem etiam faciunt ἐπὶ στενὸν τῆς ὁδοῦ, quæ ita interpretor: Messeni, ad viam angustam occurrentes, intercipere iter Sicularum auxiliorum conabantur." SCHN. Deteriorem scripturam Reiskius Animadv. vol. 4, p. 111, ab Valckenario citatus, confert cum Polyb. 2, 17, 7: Τὸ δὲ πλείον ἀποτέμεται μέρος τῆς πεδιάδος χάρας εἰς τὰς Ἄλπεις καὶ τὸν Ἀδριατικὸν μυχόν, de Pado, campestrem regionem ita dirimente ut illius maxima pars Alpes versus, minima Apenninum versus spectet, veritque ἀποτέμεσθαί τινα ἐπὶ στενὸν, aliquid ita intercipere atque impedire, ne eo quo vult perveniat, ut in angustias compulsus nesciat quo se vertat. Pro ἐπὶ στενὸν autem exspectes ἐπὶ στενῷ.

Εὐτρησίους D.E.F.V. Ceteri Εὐκτρησίους. "Steph. Byz. Arcadiæ, ubi res illæ gestæ sunt, oppidum nominat Εὐτρησίον; et Pausanias Arcad. similiter Εὐτρησίους appellat." SCHN.

οἱ Ἀργεῖοι] Ἀργεῖοι C.D.E.F.I. V. s. 28, ad 35.

ὡς] bis D.

ἀποκλείσονται αὐτὸν] Archidamum, Siculis opitulantem. SCHN.

οὐδ' ἔστι χωρίον ἐπίπεδον] Libri ὅπερ. Contra οὐδ' ἔστι pro ὅπερ illatum supra 3, 1, 1. τῆς τε] τοῖς τε F.

Εὐτρησίων E.F. Εὐετρησίων D. Ceteri Εὐκτρησίων.

Μηδέας] V. ad s. 28.

ἐκβὰς] ἐμβὰς F.

30, τοιαύδε] τοιαῦτα F.

παρακελεύσασθαι] παρακελεύεσθαι V. ὀρθοῖς ὄμμασιν] Ut erigere animum

μένους τὴν πατρίδα οἶανπερ παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν
 παυσώμεθα αἰσχυρόμενοι καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ πρεσβυ-
 τέρους καὶ ξένους, ἐν οἷς πρόσθεν γε πάντων τῶν Ἑλλήνων
 31 περιβλεπτότατοι ἦμεν. τούτων δὲ ῥηθέντων ἐξ αἰθρίας ἀστρα- [21]
 πᾶς τε καὶ βροντὰς λέγουσιν αἰσίους αὐτῷ φανῆναι· συνέβη δὲ
 καὶ πρὸς τῷ δεξιῷ κέρατι τέμενός τι καὶ ἄγαλμα Ἡρακλέους,
 οὗ δὴ καὶ ἀπόγονος λέγεται, εἶναι. τοιγαροῦν ἐκ τούτων πάν-
 των οὕτω πολὺ μένος καὶ θάρρος τοῖς στρατιώταις φασὶν
 ἐμπροσθεῖν ὥστε ἔργον εἶναι τοῖς ἡγεμόσιν ἀνείργειν τοὺς στρα-
 τιώτας ὠθυμένους εἰς τὸ πρόσθεν. ἐπεὶ μέντοι ἡγεῖτο ὁ Ἀρ-
 χίδαμος, ὀλίγοι μὲν τῶν πολεμίων δεξάμενοι εἰς δόρυ αὐτοὺς
 ἀπέθανον· οἱ δ' ἄλλοι φεύγοντες ἔπιπτον, πολλοὶ μὲν ὑπὸ
 32 ἰππέων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ τῶν Κελτῶν. ὡς δὲ ληξάσης τῆς μάχης [22]
 τρόπαιον ἐστήσατο, εὐθὺς ἔπεμψεν οἴκαδε ἀγγελοῦντα Δημο-
 τέλην τὸν κήρυκα τῆς τε νίκης τὸ μέγεθος καὶ ὅτι Λακεδαιμο-
 νίων μὲν οὐδὲ εἰς τεθναίῃ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς. τοὺς
 μέντοι ἐν Σπάρτῃ ἔφασαν ἀκούσαντας ἀρξαμένους ἀπὸ Ἀγη-
 σιλᾶου καὶ τῶν γερόντων καὶ τῶν ἐφόρων πάντας κλάειν· οὕτω
 κοινόν τι ἄρα χαρᾶ καὶ λύπη δάκρυα ἔστιν. ἐπὶ μέντοι τῇ τῶν
 Ἀρκάδων τύχῃ οὐ πολὺ τι ἦττον Λακεδαιμονίων ἡσθησαν Θη-

dicimus, ita oculos attollere jubet
 cives suos Archidamus, malis hucus-
 que adfectos et pudibundos. SCHN.

31. αἰθρίας] Caelo sereno, quod in-
 primis bonum et faustum facit augu-
 rium. Vocabulum αἰθρία ita fuit su-
 pra 1, 1, 16. At in Anabasi 4, 4, 14:
 Ὑπὸ τῆς αἰθρίας est sub divo. SCHN.
 Jungenda potius illic ὑπὸ τῆς αἰθρίας
 δίκην εἰδίδουσαν.

τι καὶ ἄγαλμα D. τε ἄγγεγμα E.
 Ceteri τε καὶ ἄγαλμα.

ἀπόγονος] Ipse Archidamus, ut re-
 liqui reges Spartani. Conf. Morum
 ad Isocratis Panegy. c. 16. SCHN.

εἶναι] Ad συνέβη pertinens verbum
 mirum est post λέγεται poni. Οὗ—
 ἀπόγονος delet Cobetus.

θάρρος] Libri θάρσος.

εἰς δόρυ αὐτοῦς C.D.E.F.V. Ceteri
 αὐτοῦς εἰς δόρυ.

Κελτῶν] Erant Celtæ aut Galli in-
 ter auxilia Syracusana, ut antea §. 20.
 De ipso prælio vide Diodorum 15,
 72. MORUS. Prius ὑπὸ om. Ald.

32. ὡς δὲ] ὡς δὴ V.

Δημοτέλην] Libri Δημοτέλη. Conf.
 annot. ad 4, 8, 13, et quæ dixi præ-
 fat. ad Pausaniam p. 10. Apud Dio-
 dorum 19, 16, scribendum Ξενοπέιθην.
 καὶ ὅτι Stephanus. Libri ὅτι.

οὐδὲ εἰς B.C.D.E.F.V. Ceteri οὐ-
 δείς. "Oraculum Dodonæum præ-
 dixerat Lacedæmoniiis bellum hoc
 fore ἄδακρυ, ut memorat Diodorus
 l. c., qui Arcadum ultra decies mille
 cecidisse refert. Addit post hanc
 pugnam Arcades Mænalios et Par-
 rhasios urbem Megalopolin condi-
 disse, collatis in eam 40 pagis O-
 lymp. 103, 1. Xenophon infra Mega-
 lopolitanos obiter nominat." SCHN.
 κλάειν] Libri κλαίειν.

οὕτω κοινόν] Ex nimio hoc Lace-
 dæmoniorum gaudio imbecillitatem
 et fractas vires merito arguit Plutar-
 chus Ages. c. 33. SCHN.

πολύ τι B.D.E.V. Ceteri πολύ.

Θηβαῖοι B.D.I.V. Ceteri οἱ Θη-
 βαῖοι.

βαίοί τε καὶ Ἡλείοι οὕτως ἤδη ἤχθοντο ἐπὶ τῷ φρονήματι αὐτῶν.

- 33 Συνεχῶς δὲ βουλευόμενοι Θηβαῖοι ὅπως ἂν τὴν ἡγεμονίαν [23] λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος, ἐνόμισαν, εἰ πέμψειαν πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα, πλεονεκτῆσαι ἂν τι ἐν ἐκείνῳ. καὶ ἐκ τούτου παρακαλέσαντες ἤδη τοὺς συμμάχους ἐπὶ προφάσει ὅτι καὶ Εὐθυκλῆς ὁ Λακεδαιμόνιος εἶη παρὰ βασιλεί, ἀναβαίνουσι Θηβαίων μὲν Πελοπίδας, Ἀρκάδων δὲ Ἀντίοχος ὁ παγκρατιαστῆς, Ἡλείων δὲ Ἀρχίδαμος ἠκολούθει δὲ καὶ Ἀργεῖος. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ταῦτα ἀνέπεμψαν Τιμαγόραν τε 34 καὶ Λέοντα. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ ἐγένοντο, πολὺ ἐπλεονέκει ὁ Πελο- [24]πίδας παρὰ τῷ Πέρσῃ. εἶχε γὰρ λέγειν καὶ ὅτι μόνου τῶν Ἑλλήνων βασιλεί συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδέποτε στρατεύσαντο ἐπὶ βασιλέα, καὶ ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' Ἀγησιλίου ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν οὐδὲ θῦσαι ἐάσαιεν αὐτὸν ἐν Αὐλίδι τῇ Ἀρτέμιδι, ἔνθαπερ ὅτε Ἀγαμέμνων εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλει

33. Θηβαῖοι B.D.I. Ceteri οἱ Θηβαῖοι.

εἶ] εἰς B., et mox πέμψοιαν (sic) ut voluisse videatur πέμψοιεν.

Περσῶν] τῶν Περσῶν F.

ἐν ἐκείνῳ B.D.I.V. Ceteri ἐκείνῳ.

“Παρ' ἐκείνῳ equidem cum Moro præfero, comparato s. 34: Παρὰ τῷ Πέρσῃ. Orelli ad Isocratem περὶ ἀντιδ. p. 342 ἐκέθειεν conjecit.” SCHN. Mox malis δῆ. Infra 4, 34: Ἐκ δὲ τούτου τάχα δὴ κ. τ. λ.

εἶη παρὰ βασιλεί] Inutilis est Weiskii conjectura ἧει παρὰ βασιλέα.

SCHN. V. tamen εἶη παρὰ βασι λ.

Ἀντίοχος—Ἀρχίδαμος] Archedamum Xenia divitis filium nominat bis Pausanias 6, 1, 3; 17, 5. Antiochum pancratiasten Pausan. ib. ex Lepreo oriundum dicit. Lepreatæ autem Triphylia Eliacæ sunt, malebant tamen ad Arcades adnumerari, teste Pausania 5, 5, 3. Hinc Xenophon Antiochum Arcadem nominat. Statuum Antiochi dicitur fecisse Nicodemus Mænalius. Ex hoc Xenophonis loco Antiochi et Nicodemi ætas cognoscitur. SCHN.

ἠκολούθει] ἠβουλήθη B.

Ἀργεῖος] Legati Elei nomen, quod etiam infra c. 4, 15. reperitur, ut animadvertit Kœppen. SCHN. Cognomines sunt apud Aristophanem et alios.

Ἀθηναῖοι B.D.I.V. Ceteri Ἀθηναῖοι δέ.

ἀνέπεμψαν B.D.V. Ceteri ἀντέπεμψαν, recte fortasse. Conf. 4, 8, 13.

34. πολὺ om. V.

καὶ ὅτι] ὅτι V.

Πελοπίδας] Vide Plutarchum in vita ejus c. 30 seqq. Rex Persarum intelligitur Xerxes, quem joverunt Thebani ad Plataeas. Conf. ad 6, 3, 9. SCHN.

οὐδέποτε B.D.V. Ceteri οὐδέποτε. “Οὐδέποτε jam Brunck. ad Aristoph. Ecclesiaz. v. 384, quem secutus sum. Ita enim semper de tempore præterito Attici ponunt, quamquam alteram formam de præterito tempore defendere suscepit nuper Wolfius ad Demosthenem advers. Leptinem p. 313.” SCHN. Etiam οὐδέποτε sic dici hodie nemo dubitat. V. ad Thes. Stephani.

Αὐλίδι] Vide supra 3, 4, 4. SCHN.

Ἀγαμέμνων] ὁ Ἀγαμέμνων V.

ἐξέπλει] ἔπλει V., ut 3, 4, 3.

35 θύσας εἶλε Τροίαν. μέγα δὲ συνεβάλλετο τῷ Πελοπίδᾳ εἰς τὸ τιμᾶσθαι καὶ ὅτι ἐνενικήκεσαν οἱ Θηβαῖοι μάχῃ ἐν Δεύκτροις καὶ ὅτι πεπορθηκότες τὴν χώραν τῶν Λακεδαιμονίων ἐφαίνοντο. ἔλεγε δὲ ὁ Πελοπίδας ὅτι οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες μάχῃ ἠττημένοι εἶεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐπεὶ αὐτοὶ οὐ παρεγένοντο. συνεμαρτύρει δ' αὐτῷ ταῦτα πάντα ὡς ἀληθῆ λέγει ὁ Ἀθηναῖος Τιμαγόρας, καὶ ἐτιμᾶτο δεύτερος μετὰ τὸν Πελοπίδαν. ἐκ δὲ τούτου ἐρωτώμενος ὑπὸ βασιλέως ὁ Πελοπίδας [25] τί βούλοιο ἑαυτῷ γραφῆναι εἶπεν ὅτι Μεσσήνην τε αὐτόνομον εἶναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίους ἀνέλκειν τὰς ναῦς· εἰ δὲ ταῦτα μὴ πείθονται, στρατεύειν ἐπ' αὐτούς· εἴ τις δὲ πόλις μὴ ἐθέλοι ἀκολουθεῖν, ἐπὶ ταύτην πρῶτον ἰέναι. γραφέντων δὲ τούτων καὶ ἀναγνωσθέντων τοῖς πρέσβεσιν, εἶπεν ὁ Λέων ἀκούοντος βασιλέως, Νῆ Δία, ὦ Ἀθηναῖοι, ὦρα γε ὑμῖν, ὡς ἔοικεν, ἄλλον τινα φίλον ἀντὶ βασιλέως ζητεῖν. ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλεν ὁ γραμματεὺς ἃ εἶπεν ὁ Ἀθηναῖος, πάλιν ἐξήνεγκε προσγεγραμμένα· εἰ δέ τι δικαιότερον τούτων γιγνώσκουσιν

Τροίαν B.D.I. Ceteri τὴν Τροίαν. 35. συνεβάλλετο] συνεβάλετο V. ἐφαίνοντο] Non videbantur, sed palam erat eos vastasse, ex 6, 5, 27. Ita recte admonet Morus. SCHN.

οἱ Ἀργεῖοι V. Ceteri Ἀργεῖοι. Conf. s. 44, 45.

καὶ οἱ Ἀρκάδες B.C.D.E.F.I.V. Ceteri καὶ Ἀρκάδες.

δ' αὐτῷ ταῦτα πάντα] ταῦτα πάντα δ' αὐτῷ C.

λέγει B.C.D.V. Ceteri λέγει. Ἀθηναῖος Τιμαγόρας B.C.D.E.F.V.

Ceteri Τιμαγόρας Ἀθηναῖος. δεύτερος B.D.F.V. δευτέρως margo Steph. Ceteri δεύτερα.

τὸν Πελοπίδαν] Articulus in B. margine potius reciso absumptus videtur quam omissus.

36. πρῶτον] πρῶτην V.

37. Δία] Δία γε D., servans mox γε. ὦρα γε ὑμῖν] "In Cyrop. 1, 4, 13 et 28. est simpliciter ὦρα ἂν εἴη σοι. Contra 4, 5, 1. est ὦρα δῆ." SCHN.

βασιλέως] Libri τοῦ βασιλέως. V. var. scripturæ 4, 1, 34; 8, 17, et ad Stephani Thes. v. Βασιλεύς. Ubi locis Demosthenis p. 178, 22; 193, 1, 3, addere licet p. 145, 5, ad quem v. Schäfer.

ἀπήγγειλεν] Interpretatus est sermonem Græcum regi, ut recte vertit Pirckhemerus. SCHN.

γραμματεὺς] ἐρμηνεὺς, κάλλιον margo D.

πάλιν ἐξήνεγκε] Morus interpretatus: protulit e cubiculo regis; putabat hæc absente rege dicta fuisse eique nunciata in cubiculo. Quare emendabat: οὐκ ἀκούοντος τοῦ βασιλέως. Verum mihi leges pacis seorsum scriptæ fuisse videntur, deinde e scribarum cubiculo prolatae et publice lectæ fuisse legatis et regi præsentibus. Ergo non opus est emendatione. SCHN.

δικαιότερον] δικαιότερα A. Ald. "Hac pace tandem finitum esse bellum inde a Leuctrica pugna ultra quinquennium a Thebanis et Lacedæmoniis gestum Diodorus 15, 76. perhibet. Idem bellum hoc modo Laconicum modo Bœoticum dici monet. Sed quæ de bello sine mora finito tradit, ea brevius quam pro justa perspicuitate scripsit, si quis quæ paulo post s. 27. a Xenophonte narrata sunt, comparet. Quod porro dicit, legatos a rege Persarum in Græciam missos esse, id ipsum re-

38 οἱ Ἀθηναῖοι, ἰόντας πρὸς βασιλέα διδάσκειν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο [26] οἱ πρέσβεις οἴκαδε ἕκαστοι, τὸν μὲν Τιμαγόραν ἀπέκτειναν οἱ Ἀθηναῖοι, κατηγοροῦντος τοῦ Λέοντος ὡς οὔτε συσκηνοῦν ἑαυτῷ ἐθέλοι μετὰ τε Πελοπίδου πάντα βουλευόιτο. τῶν δὲ ἄλλων πρέσβεων ὁ μὲν Ἡλείος Ἀρχίδαμος, ὅτι προὔτιμησε τὴν Ἥλιον πρὸ τῶν Ἀρκάδων, ἐπήνει τὰ βασιλέως, ὁ δ' Ἀντίοχος, ὅτι ἠλαττοῦτο τὸ Ἀρκαδικὸν, οὔτε τὰ δῶρα ἐδέξατο ἀπήγγειλέ τε πρὸς τοὺς μυρίους ὅτι βασιλεὺς ἀρτοκόπους μὲν καὶ ὄψοποιούς καὶ οἰνοχόους καὶ θυρωρούς παμπληθεῖς ἔχοι, ἀνδρας δὲ οἱ μάχονται ἂν Ἑλλησι πάνυ ζητῶν οὐκ ἔφη δύνασθαι ἰδεῖν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλήθος ἀλαζονείαν οἱ γε δοκεῖν ἔφη εἶναι, ἐπεὶ καὶ τὴν ὑμνουμένην ἂν χρυσὴν πλάτανον οὐχ ἰκανὴν ἔφη εἶναι τέττιγι σκιὰν παρέχειν.

pugnat Xenophontæ narrationi s. 28. Sed malim Xenophontem, qui h. l. diligentissimus est, sequi, præsertim cum Plutarchus Pelop. c. 30. cum eo consentiat. MORUS. Ipse tamen Xenophon s. 27. Persam una in Græciam missum memorat. SCHN.

38. οἴκαδε ἕκαστοι B. D. E. F. V. Ceteri ἕκαστοι οἴκαδε.

Τιμαγόραν] Causam damnationis refert Demosthenes de falsa legat. p. 383 et 400. ed. Reisk. legatum scil. eum fuisse cum Leonte apud Persas per quadriennium, et a rege abstulisse talenta 40. Plutarchus in Artaxerxe c. 22. libellum clam per scribam Beluridem a Timagora ad regem missum memorat, et daricos 10000 dono datos Timagoræ ponit. In Pelopida c. 30. argenti summam non definit, nec Ismeniaë meminit, quem altero in loco adfuisse Pelopidaë dixerat. Cum de morte Timagoræ audivisset rex Persarum, Ἀμφίπολιον δούλην κατέστησε Demosth. p. 383. Reisk. Conf. Valerii Maximi 6, 3, 3. [s. Julii Paridis epitome in Maji Nova Coll. Vat. vol. 3, p. 53, 16. L. D.] et Athenæi 6, p. 251 B. ubi Εὐαγόραν Brissonius de R. P. p. 27. mutavit in Τιμαγόραν, monente F. A. Wolfio. SCHN. Add. Photius v. Τιμαγόρας. ἑαυτῷ ἐθέλω B. D. E. F. V. Ceteri ἐθέλοι ἑαυτῷ.

Πελοπίδου] Πελοπίδα F.

προὔτιμησε] Scilicet rex Persarum, qui Arcadum legatō Archidamo dona

nulla dederat. SCHN.

βασιλέως] Libri τοῦ βασιλέως. V. ad s. 37.

δ'] In δ' desinit B. pagina recta, vacua relicta aversa, ut desint reliqua usque ad finem libri 7.

ἀπήγγειλέ τε C. D. I. Ceteri ἀπήγγειλε.

μυρίους] Ἀρκάδας μυρίους V. "Sunt senatus Arcadum, ex consilio Lycomedis institutus ἐξ ἀνδρῶν μυρίων, qui de pace et bello decerneret. Conf. Diodor. 15, 59. Demosth. de falsa legat. p. 344 et 403. ed. Reisk. et Vales. ad Harpocr. p. 130. Idem senatus nominatur infra 7, 4, 2, 33, 34." SCHN. Conf. Clinton. F. H. vol. 2, p. 510. ed. tert.

ὅτι] ὡς C. om. E.

ἀρτοκόπους] Pollux 7, 21. VALCK. μὲν addunt D. E. F., om. ceteri.

ἔφη] Libri ἂν ἔφη.

οἱ γε C. D. F. I. V. Ceteri αὐτοῦ. Οἱ γε sic est in libro De rep. Athen. 2, 17, οἱ Anab. 1, 1, 8, ubi ante me male οἱ.

ἔφη εἶναι C. D. F. I. V. Cet. εἶναι ἔφη. ὑμνουμένην ἂν—πλάτανον] Dario dono datam, de qua Herodot. 7, 27. Plinius 23, 47. et alii. Particula ἂν ad sequentem infinitivum ἰκανὴν εἶναι pertinere videtur. Platanus naturalis magna et patula arbor; cicada vero in arborum umbrosis ramis habitat, cui tamen protegendæ umbra sua platanus ista aurea non suffecerit. SCHN. ἂν fortasse delendum. Δὴ Cebetus.

39 Ὡς δὲ οἱ Θηβαῖοι συνεκάλεσαν ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπασῶν [27] ἀκουσομένους τῆς παρὰ βασιλέως ἐπιστολῆς, καὶ ὁ Πέρσης ὁ φέρων τὰ γράμματα δείξας τὴν βασιλέως σφραγίδα ἀνέγνω τὰ γεγραμμένα, οἱ μὲν Θηβαῖοι ὀμνῦναι ταῦτα ἐκέλευον βασιλεῖ καὶ ἑαυτοῖς τοὺς βουλομένους φίλους εἶναι, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπεκρίναντο ὅτι οὐκ ὁμοῦμενοι ἀλλ' ἀκουσόμενοι πεμφθείσαν· εἰ δέ τι ὄρκων δέοιτο, πρὸς τὰς πόλεις πέμπειν ἐκέλευον. ὁ μέντοι Ἄρκας Λυκομήδης καὶ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲ τὸν σύλλογον ἐν Θήβαις δέοι εἶναι, ἀλλ' ἔνθα ἂν ᾗ ὁ πόλεμος. χαλεπαινόντων δ' αὐτῷ τῶν Θηβαίων καὶ λεγόντων ὡς διαφθείροι τὸ συμμαχικόν, οὐδ' εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε καθίζειν, ἀλλ' ἀπιὼν ᾤχετο, καὶ μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ ἐξ Ἀρκαδίας
40 πρέσβεις. ὡς δ' ἐν Θήβαις οὐκ ἠθέλησαν οἱ συνελθόντες ὁμο- [28]σαι, ἔπεμπον οἱ Θηβαῖοι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις, ὀμνῦναι κελεύοντες ποιήσειν κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα, νομίζοντες ὀκνήσειν μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων ἀπεχθάνεσθαι ἅμα ἑαυτοῖς τε καὶ βασιλεῖ. ἐπεὶ μέντοι εἰς Κόρινθον πρῶτον αὐτῶν ἀφικομένων ὑπέστησαν οἱ Κορίνθιοι, καὶ ἀπεκρίναντο ὅτι οὐδὲν δέοιτο πρὸς βασιλέα κοινῶν ὄρκων, ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις κατὰ ταῦτ' ἀποκρινόμεναι. καὶ αὕτη μὲν ἡ Πελοπίδου καὶ τῶν Θηβαίων τῆς ἀρχῆς περιβολὴ οὕτω διελύθη.

39. συνεκάλεσαν D.E.F.I.V. Ceteri ἐκάλεσαν.

τὴν βασιλέως σφραγίδα] Valesius annotavit verba scholiastæ Thucydidis ad I, 129, verba καὶ τὴν σφραγίδα ἀποδείξει. Is igitur hæc: Ἡ σφραγὶς τοῦ Περσῶν βασιλέως εἶχε κατὰ μὲν τινὰς τὴν βασιλέως εἰκόνα, κατὰ δὲ τινὰς τὴν Κύρου, πρῶτον βασιλέως αὐτῶν, κατὰ δὲ τινὰς τὸν Δαρείου ἵππον, δι' ἃν χρεμετίσαντα ἐβασίλευσεν. Ad dit locum Polyæni 8, 27. de Rhodogune: Τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι σφραγὶς βασιλικὴ εἰκὼν ἐστὶν ἀναλελυμένας τὰς τρίχας ἔχουσα Ῥοδογούνη. SCHN.

ὀμνῦναι ταῦτα] Per has litteras regis Persarum jurare volunt Thebani reliquas civitates. Mirum et insolens mihi hoc videtur. Ergo κατὰ ταῦτα legere malo, ut est s. 40. Wolfius vulgatam defendit [ταῦτα referens ad γεγραμμένα]. SCHN.

Θήβαις] Θηβαίους V. sic: Θήβαισ.

δέοι] δεῖ V.

ἔνθα ἂν ᾗ ed. Stephani, ἔνθα ᾗ I. ἔνθα εἰ F. Ceteri ἔνθα ᾗ ἂν. διαφθείροι C.D.E.F.V. Ceteri διαφθείρει.

40. συνελθόντες D.V. Ceteri συνελθούσες.

ἔπεμπον] ἔπεμψαν V.

ποιήσειν] ποιῆσαι A.F. Ald., corrigente I.

ποιήσειν κατὰ τὰ βασιλέως] κατὰ τὰ βασιλέως ποιῆσαι Y.

ὑπέστησαν] Obstitterunt. Vide Indicem. SCHN.

ἄλλαι πολλαὶ] ἄλλαι D.V., recte fortasse.

κατὰ ταῦτα] Portus emendat κατὰ ταῦτά. Non male. SCHN. Sic V. Eadem Pirckhemerus.

περιβολὴ] Supra 4, 8, 18. περιβάλλεσθαι erat: sibi assumere, comparare. In Anab. 6, 3, 3. Cyrop. 1, 4, 17; 3, 3, 23. est similiter positum.

A. C. 41 Αἰθῆς δ' Ἐπαμεινώνδας, βουλευθεὶς τοὺς Ἀχαιοὺς προσα- [29]
 366. γαγέσθαι, ὅπως μᾶλλον σφίσι καὶ οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ ἄλλοι
 σύμμαχοι προσέχοιεν τὸν νοῦν, ἔγνω ἑκστρατευτέον εἶναι ἐπὶ
 τὴν Ἀχαΐαν. Πεισίαν οὖν τὸν Ἀργεῖον στρατηγούντα ἐν
 τῷ Ἀργεῖ πείθει προκαταλαβεῖν τὸ Ὀνειον. καὶ ὁ Πεισίας
 μέντοι καταμαθὼν ἀμελουμένην τὴν τοῦ Ὀνείου φυλακὴν ὑπό
 τε Ναυκλέους, ὃς ἦρχε τοῦ ξενικοῦ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ
 ὑπὸ Τιμομάχου τοῦ Ἀθηναίου, καταλαμβάνει νύκτωρ μετὰ
 42 δισχιλίων ὀπλιτῶν τὸν ὑπὲρ Κεγχρειῶν λόφον, ἔχων ἑπτὰ
 30] ἡμερῶν τὰ ἐπιτήδεια. ἐν δὲ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἐλθόντες οἱ [30]
 Θηβαῖοι ὑπερβαίνουνσι τὸ Ὀνειον, καὶ στρατεύουσι πάντες οἱ
 σύμμαχοι ἐπ' Ἀχαΐαν, ἡγουμένου Ἐπαμεινώνδου. προσπε-
 σόντων δ' αὐτῷ τῶν βελτίστων ἐκ τῆς Ἀχαΐας, ἐνδυναστεύει ὁ
 Ἐπαμεινώνδας ὥστε μὴ φυγαδεῦσαι τοὺς κρατίστους μηδὲ πο-
 λιτείαν μεταστῆσαι, ἀλλὰ πιστὰ λαβῶν παρὰ τῶν Ἀχαιῶν ἡ

Hinc περιβολὴ h. l. est conatus, studium imperii acquirendi, ut recte Morus interpretatur. Quodsi simul verbum διελύθη volueris exprimere, poteris interpretari: Atque ita Pelopidæ et Thebanis imperium firmiter amplexantibus ereptum et dissolutum fuit. Est enim περιβολὴ etiam amplexatio apud Xenophontem de Venatione. SCHN.

41. Ἐπαμεινώνδας, ut omnes 42, A.C.D.V. Ald. Ceteri Ἐπαμινώνδας.

προσαγαγέσθαι C.D.E.F.V. Ceteri προῦπαγαγέσθαι. "Diodorus 15, 75. de eadem re: Τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τινὰς ἄλλας πόλεις προσηγάγετο. quod et h. l. malim. Ceterum Dymen, Nauptactum et Calydonem præsidio Achæorum liberavit, auctore Diodoro. Vide supra ad 4, 6, 14." SCHN.

ἔγνω ἑκστρατευτέον Hertleinius. Libri ἔγνωκε στρατευτέον.

Πεισίαν—πείθει] Hermogenes de Inventione 4, 7. (vol. 3, p. 169, 11, et Planudius vol. 5, p. 430, ubi libri item Πειθίαν) de parechesi laudat e Xenophonte πείθει τὸν Πειθίαν. SCHN.

ἀμελουμένην] ἀμελουμένων A. Ald., om. C.

Τιμομάχου] Τιμάχου E. "Hunc ducem Atheniensem in Hellesponto εὐθή vocat ejusque ταμίαν Hegesan-

drum Æschines c. Timarch. p. 80. Fuit Acharnensis, post expeditionem Chersonesicam infelix: Οὐχ ἦκιστα αἴτιος ἐγένετο Τιμομάχῳ τῆς συμφορᾶς Ἠγήσανδρος. Oratio Demosth. c. Polycl. p. 1207. nominat Molonem archontem Olympiadis 104, 3, quo anno Autocles imperator fuit in Hellesponto. Ol. 104, 4. successit Menon, 105, 1. Timomachus." SCHN.
 τὸν ὑπὲρ] ὑπὲρ C. Ald., corrigente I.

Κεγχρειῶν] Κεγχριῶν C.D.E.F. et semper V.

τὰ ἐπιτήδεια D.E.V. Ceteri ἐπιτήδεια.

42. οἱ Θηβαῖοι post ταύταις ponit Ald.

Ἀχαΐαν] Ἀχαιοὺς A.

προσπεσόντων] Cum eum supplices rogarent. Ita recte Morus, qui sequens ἐνδυναστεύειν explicat: auctoritate sua perficere. Eo sensu Diodorus aliiq̄ dixerunt καταδυναστεύειν, quorum locos posuit Wesseling. ad Diodor. p. 599. Idem Diodorus 13, 101. simili sensu dixit ἐνίσχυσαν. SCHN.

μηδὲ] Libri μήτε.

λαβῶν D.I.V., de quo Stephanus: "Pro λαβεῖν reponitur quidem ex quodam veteri codice λαβῶν, et ex ejusdem auctoritate expungitur καὶ

μὴν συμμαχοῦς ἔσεσθαι καὶ ἀκολουθήσειν ὅποι ἂν Θηβαῖοι
 43 ἤγῳνται, οὕτως ἀπῆλθεν οἴκαδε. κατηγορούντων δὲ αὐτοῦ τῶν [31]
 τε Ἀρκάδων καὶ τῶν ἀντιστασιωτῶν ὡς Λακεδαιμονίοις κατε-
 σκευακῶς τὴν Ἀχαΐαν ἀπέλθοι, ἔδοξε Θηβαίοις πέμψαι ἀρμο-
 στὰς εἰς τὰς Ἀχαΐδας πόλεις. οἱ δ' ἐλθόντες τοὺς μὲν βελτί-
 στοὺς σὺν τῷ πλήθει ἐξέβαλον, δημοκρατίας δὲ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ
 κατέστησαν. οἱ μὲντοι ἐκπεσόντες συστάντες ταχὺ, ἐπὶ μίαν
 ἐκάστην τῶν πόλεων πορευόμενοι, ὄντες οὐκ ὀλίγοι, κατήλθον
 τε καὶ κατέσχον τὰς πόλεις. ἐπεὶ δὲ κατελθόντες οὐκέτι ἐμέ-
 σενον, ἀλλὰ προθύμως συνεμάχουν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπι-
 44 ἔζοντο οἱ Ἀρκάδες ἔνθεν μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἔνθεν δὲ ὑπὸ
 Ἀχαιῶν. ἐν δὲ τῷ Σικυῶνι τὸ μὲν μέχρι τούτου κατὰ τοὺς [32]
 ἀρχαίους νόμους ἢ πολιτεία ἦν. ἐκ δὲ τούτου βουλόμενος ὁ
 Εὐφρων, ὥσπερ παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις μέγιστος ἦν τῶν
 πολιτῶν, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν πρωτεύειν, λέγει
 πρὸς τοὺς Ἀργεῖους καὶ τοὺς Ἀρκάδας ὡς εἰ μὲν οἱ πλουσιώ-
 τατοι ἐγκρατεῖς ἔσονται τοῦ Σικυῶνος, σαφῶς, ὅταν τύχη, πά-
 λιν λακωνιῇ ἢ πόλις· ἐὰν δὲ δημοκρατία γένηται, εὖ ἴστε, ἔφη,

ante οὕτως: sed ἀπῆλθον intactum
 relinquitur. Atqui illæ duæ emen-
 dationes nihil nos juverint, nisi et
 tertia accedat, ἀπῆλθον mutato in
 ἀπῆλθεν." Ceteri λαβεῖν.

ὅποι C.D.E.F.V. Ceteri ὅπη.

ἤγῳνται] ἡγούνται E.

οὕτως D.F.I. Ceteri καὶ οὕτως.

ἀπῆλθεν D. Ceteri ἀπῆλθον.

43. αὐτοῦ V. αὐτῶν D. Ceteri αὐ-
 τῶν.

ἀντιστασιωτῶν C.D.E.F.I.V. Ce-
 teri στασιωτῶν. "Sed sunt hoc in
 loco στασιῶται qui antea s. 29. erant
 σύμμαχοι. Ita Herodot. 1, 59. et
 alii. Conf. Vales. ad Harpocr. in
 h. v. Xenophoriti idem verbum in
 Anabasi 6, 6, 6. [perperam] restituit
 pro vulgato στρατιωτῶν Zeunius ex
 Junta et codice Guelf." SCHN.

Λακεδαιμονίοις] Res Achaiæ ita eum
 constituisse, ut e re Lacedæmoniorum
 esset. MORUS. Scilicet in pleris-
 que Achaiæ civitatibus oligarchia in-
 stituta erat, non democratia; quare
 magis imperio Lacedæmoniorum fa-
 vebant. SCHN.

Ἀχαΐδας] Ἀχαιῆς V., δ super i
 posito.

ἐπιέζοντο] ἐπίσθοντο E.

οἱ] γὰρ οἱ D.V. μὲν οἱ E. Ceteri
 μὲν γὰρ οἱ.

44. Σικυῶνι] Vide Diodor. 15, 70.
 qui Euphronem, adjutum ab Argivis,
 consilia sua perfecisse, optimatum
 quadraginta ejecisse et mercenarios
 milites aluisse breviter narrat. Refert
 is hæc facta ad Olympiadis 102. an. 4.
 ubi Wesselingius monet Xenophonem
 eadem paulo seriora fecisse nar-
 ratione sua. SCHN.

ἀρχαίους D.E.V. Ἀχαιοὺς C.F. Ce-
 teri Ἀχαιῶν.

μέγιστος ἦν D.F.V. Ceteri ἦν μέ-
 γιστος.

μέγιστος] Infra c. 3, 7. φιλαίτατος
 Λακεδαιμονίοις dicitur. SCHN.

πρωτεύειν] πρεσβεύειν A.C.E.F.
 Ald., corrigente I.

καὶ τοὺς Ἀρκάδας] καὶ πρὸς τοὺς Ἀρ-
 κάδας C.E.F.I. καὶ πρὸς Ἀρκάδας D.

ἐγκρατεῖς D.E.F.V. Ceteri σαφῶς
 ἐγκρατεῖς.

σαφῶς C.D.E.F. Ceteri ἀτεχνῶς.

ἔφη om. D., ἐὰν πόλις V.

ὅτι διαμενεῖ ὑμῖν ἡ πόλις. εἰν οὖν μοι παραγένησθε, ἐγὼ ἔσομαι ὁ συγκαλῶν τὸν δῆμον, καὶ ἅμα ἐγὼ ὑμῖν ταύτην πίστιν ἐμαυτοῦ δώσω καὶ τὴν πόλιν βέβαιον ἐν τῇ συμμαχίᾳ παρέξω. ταῦτα δ', ἔφη, ἐγὼ πράττω εὐ ἵστε ὅτι πάλαι μὲν χαλεπῶς φέρων, ὥσπερ ὑμεῖς, τὸ φρόνημα τῶν Λακεδαιμονίων, ἄσμενος 45 δ' ἂν τὴν δουλείαν ἀποφυγῶν. οἱ οὖν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι [33] ἠδέως ταῦτ' ἀκούσαντες παρεγένοντο αὐτῷ. ὁ δ' εὐθὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ παρόντων τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Ἀρκάδων συνεκάλει τὸν δῆμον, ὡς τῆς πολιτείας ἐσομένης ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, στρατηγούς ἐκέλευσεν ἐλέσθαι οὐστινας αὐτοῖς δοκοίη· οἱ δ' αἰροῦνται αὐτόν τε τὸν Εὐφφωνα καὶ Ἴππόδαμον καὶ Κλέανδρον καὶ Ἀκρίσιον καὶ Λύσανδρον. ὡς δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, καὶ ἐπὶ τὸ ξενικὸν καθίστησιν Ἀδέαν τὸν 46 αὐτοῦ υἱόν, Λυσιμένην τὸν πρόσθεν ἄρχοντα ἀποστήσας. καὶ [34] εὐθὺς μὲν τούτων τῶν ξένων ὁ Εὐφφρων πιστούς τινας εὐ ποιῶν ἐποίησατο, καὶ ἄλλους προσελάμβανε, οὔτε τῶν δημοσίων οὔτε τῶν ἱερῶν χρημάτων φειδόμενος. καὶ ὅσους δ' ἐξέβαλεν ἐπὶ λακωνισμῷ, καὶ τοῖς τούτων χρήμασι ἐχρήτο. καὶ τῶν συναρχόντων δὲ τοὺς μὲν δόλῳ ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐξέβαλεν· ὥστε πάντα ὑφ' ἑαυτῷ ἐποίησατο καὶ σαφῶς τύραννος ἦν. ὅπως δὲ ταῦτα ἐπιτρέποιεν αὐτῷ οἱ σύμμαχοι, τὰ μὲν τι καὶ χρήμασι διεπράττετο, τὰ δὲ καὶ, εἴ ποι στρατεύοιντο, προθύμως ἔχων τὸ ξενικὸν συνηκολούθει.

ὑμῖν om. V.

πίστιν D.V. Ceteri τὴν πίστιν.

δώσω D.E.F.I.V. Ceteri δώσω.

45. ἀκούσαντες C.D.E.I.V. Ceteri ἀκούοντες.

ἐν τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις] ἐπὶ corrigebat Weiskius. συμμαχία ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις est bis supra I et 13. Ita vero democratia significatur. SCHN. Recepi ἐπὶ.

αἰροῦνται C.D.F.V. ἠροῦνται E. Ceteri ἠροῦντο.

αὐτοῦ] αὐτοῦ D.

46. εὐ ποιῶν ἐποίησατο] Ingrata mihi iteratio ejusdem verbi accidit. An προσεποίησατο scriptum fuit? SCHN. Jungenda sunt πιστούς ἐποίησατο, et recte habent.

καὶ ἄλλους] ἄλλους Ald., corrigente I.

φειδόμενος] Compara c. 3, 7 seqq. SCHN.

ἐξέβαλεν] ἐξέβαλλεν C.E.

σύμ. pro ξύμ. D.

μὲν τι] μὲν^v V., quod esse non μὲν τι, sed μέντοι compendio scriptum, constat ex eodem compendio 7, 4, 3, 17. Ceteri μέντοι. Correxerat Schaeferus. Adverbialiter autem dictum τι, si recte habet τά. V. ad Steph. Thes. v. Τίς. Delet τοι Bothius.

χρήμασι C.D.E.F. Ceteri χρήσιμα. "Cum esset ipse in urbe, pecunia dividenda omnia perficiebat; cum milites extra urbem mitteret, ipse cum mercenariis exhibat, quo facilius præda et spoliis eos locupletaret sibi-que conciliaret." SCHN.

ποι] Libri που.

ΚΕΦ. Β.

Οὕτω δὲ τούτων προκεχωρηκότων, καὶ τῶν τε Ἀργείων ἐπι-
 τετειχικότων τῷ Φλιοῦντι τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου Τρικάρανον,
 καὶ τῶν Σικυωνίων ἐπὶ τοῖς ὀρίοις αὐτῶν τειχίζοντων τὴν Θυα-
 μίαν, μάλα ἐπιέζοντο οἱ Φλιάσιοι καὶ ἐσπανάζον τῶν ἐπιτη-
 δείων ὅμως δὲ διεκαρτέρου ἐν τῇ συμμαχίᾳ. ἀλλὰ γὰρ τῶν
 μὲν μεγάλων πόλεων, εἴ τι καλὸν ἔπραξαν, ἅπαντες οἱ συγ-
 γραφεῖς μέμνηται· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, καὶ εἴ τις μικρὰ πόλις οὔσα
 πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα διαπέπρακται, ἔτι μᾶλλον ἄξιον εἶναι
 2 ἀποφαίνειν. Φλιάσιοι τοίνυν φίλοι μὲν ἐγένοντο Λακεδαιμο-
 νίοις, ὅτ' ἐκεῖνοι μέγιστοι ἦσαν σφαλέντων δ' αὐτῶν ἐν τῇ ἐν [2] A. C.
 Λεύκτροις μάχῃ, καὶ ἀποστάντων μὲν πολλῶν περιοίκων, ἀπο-
 στάντων δὲ πάντων τῶν ειλώτων, ἔτι δὲ τῶν συμμάχων πλὴν
 πάνυ ὀλίγων, ἐπιστρατευόντων δ' αὐτοῖς ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν
 Ἑλλήνων, πιστοὶ διέμειναν, καὶ ἔχοντες πολεμίους τοὺς δυνα-
 τωτάτους τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Ἀρκάδας καὶ Ἀργείους ὅμως
 ἐβοήθησαν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν τελευταῖοι λαχόντες εἰς Πρα-

369.

1. ἐν τῷ Φλιοῦντι] In ditione Phliasi-
 siorum Morus interpretatur. SCHN.
 Sic s. 4, 11. Hic tamen delendum vide-
 tur ἐν, ut ego feceram ante Dobræum.
 τὸ om. D.

Τρικάρανον C. D. E. F. I. V. Ceteri
 Τρικράνον, ut Ald. infra s. 5. et, ubi
 Τρικρανείου F., 11 et 13. "Stephanus
 Byz., Τρικάρανον, φρούριον τῆς
 Φλιασίας. Demosthenes Orat. pro
 Megalopol. dicta Olympiadis 106, 4.
 p. 206. ed. Reisk. ait Lacedæmonios
 voluisse restituere Phliasiiis τὸ Τρικάρ-
 ανον, ubi scholiastes codicis Bava-
 ricæ p. 57. hæc monet: φρούριόν ἐστι
 τῆς Ἀργείας οὕτω καλούμενον, plane
 ut Harpocration in h. v. Ceterum
 dedit hoc Xenophon animo suo in
 Lacedæmonios propenso et amori vic-
 iniæ, ut discidia parvarum urbium
 accuratius et copiosius enarraret
 quam in rebus majoribus tradendis
 facere solet. Exsilio enim multatus
 ab Atheniensibus propter studium
 in Lacedæmonios (vide Diogenem 2,
 52. et Pausaniam 5, 6.) sedem fortun-
 arum suarum fixit in urbe Scillunte,
 quam Lacedæmonii restauraverant,
 juxta Olympiam. Anabas. 5. c. 3."
 SCHN.

ἐσπανάζον C. D. E. F. I. V. Ceteri
 ἐσπανίζοντο. "Sed infra s. 16. si-
 militer σπανίζομενοι. In eadem ta-
 men re infra c. 3, 1. πάντων σπανί-
 ζοντες legitur. Activum legitur de
 Venat. 12, 6. Hieron. 1, 14 et 25.
 Anabas. 2, 2, 12. Cyrop. 3, 2, 18;
 8, 6, 23. sine varietate. σπανίζομενοι
 Thucyd. 8, 2, 16." SCHN.

ἀλλὰ γὰρ] Hoc secundum caput
 digreditur a serie rerum ad laudes
 Phliasiorum; et res jam ante de-
 scriptæ nunc ita repetuntur ut Phlia-
 siorum maxime ratio habeatur, et,
 quæ eorum in gerendis his rebus
 partes fuerint, exponatur. MORUS.
 Manifestum etiam ex hac digressionem
 Xenophontis in Lacedæmonios stu-
 dium est. SCHN.

μικρὰ πόλις] Supra 5, 3, 16: Πόλει
 πλέον πεντακισχίλιον ἀνδρῶν. "He
 probably means small in influence
 and weight." Clinton. F. H. vol. 2,
 p. 514. a. ed. tert.

2. Ἀρκάδας καὶ Ἀργείους C. D. E.
 F. V. Ceteri Ἀργείους καὶ Ἀρκάδας.
 Conf. 7, 1, 44, 45.

λαχόντες εἰς Πρασιὰς] εἰς Πρασιὰς
 λαχόντες E. F. "Cum iis sors ita
 cecidisset, ut sociorum ultimi versus

σιὰς τῶν συμβοηθησάντων, ἦσαν δ' οὗτοι Κορίνθιοι, Ἐπιδάυ-
 3 ριοι, Τροϊζήνιοι, Ἐρμιονεῖς, Ἀλιεῖς, Σικυώνιοι καὶ Πελληνεῖς, [3]
 οὐ γὰρ πω τότε ἀφέστασαν, ἀλλ' οὐδ' ἐπεὶ ὁ ξεναγὸς τοὺς
 προδιαβεβῶτας λαβὼν ἀπολιπὼν αὐτοὺς ᾤχετο, οὐδ' ὡς ἀπε-
 στράφησαν, ἀλλ' ἡγεμόνα μισθωσάμενοι ἐκ Πρασιῶν, ὄντων
 τῶν πολεμίων περὶ Ἀμύκλας, ὅπως ἐδύναντο διαδύντες εἰς
 Σπάρτην ἀφίκοντο. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε ἐτί-
 4 μων αὐτοὺς καὶ βοῦν ξένια ἔπεμψαν. ἐπεὶ δ' ἀναχωρησάντων [4]
 τῶν πολεμίων ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος οἱ Ἀργεῖοι ὀργιζόμενοι
 τῇ τῶν Φλιασίων περὶ τοὺς Λακεδαιμονίους προθυμίᾳ ἐπέβαλον
 πανδημίᾳ εἰς τὸν Φλιοῦντα καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδῆουν, οὐδ'
 ὡς ὑφίεντο, ἀλλὰ καὶ ἐπεὶ ἀπεχώρουσαν φθείραντες ὅσα ἐδύναντο,
 ἐπεξελλόντες οἱ τῶν Φλιασίων ἱππεῖς ἐπηκολούθουν αὐτοῖς, καὶ
 ὀπισθοφυλακούντων τοῖς Ἀργεῖοις τῶν ἱππέων ἀπάντων καὶ
 λόχων τῶν μετ' αὐτοὺς τεταγμένων, ἐπιθέμενοι τούτοις ἐξή-
 κοντα ὄντες ἐτρέψαντο πάντας τοὺς ὀπισθοφύλακας· καὶ ἀπέ-
 κτειναν μὲν ὀλίγους αὐτῶν, τρόπαιον μέντοι ἐστήσαντο ὀρών-
 των τῶν Ἀργείων οὐδὲν διαφέρον ἢ εἰ πάντας ἀπεκτόνεσαν
 αὐτούς.

A. C.
368.

5 Αὐθις δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ οἱ σύμμαχοι ἐφρούρουσαν τὸ [5]
 ὄνειον, Θηβαῖοι δὲ προσήεσαν ὡς ὑπερβησόμενοι. πορευομέ-
 νων δὲ διὰ Νεμέας τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων, ὅπως συμμίζαιεν
 τοῖς Θηβαίοις, προσήνεγκαν μὲν λόγον τῶν Φλιασίων φυγάδες

Prasias transirent. Prasiæ locus maritimus Laconicæ apud Thucyd. 2, 56. Apud Pausaniam 3, 24. scribitur Βρασιαί." SCHN.

Τροϊζήνιοι] Τριζήνιοι D.
 τότε] Libri ποτε.

3. ἐπεστράφησαν] Hoc sensu apud Xenophontem alibi non reperi; igitur fortasse ἀπεστράφησαν legendum est, quod ipsum nunc e D. suscepi. SCHN.

Ἀμύκλας] Vide supra 6, 5, 30. SCHN.

4. ἐπέβαλον D.V. Ceteri ἐπέβαλον.

ὑφίεντο] ἡφίεντο A. Ald.

λόχων ed. Stephani. Libri λόχους. τούτοις—όντες C.D.E.I.V. τούτους—όντες F. Ceteri τούτους—όντας.

πάντας om. D.

ὀπισθοφύλακας D. Ceteri ὀπισθεν φύλακας.

5. ὑπερβησόμενοι] Ut, monte O-neio præterito, per superiora loca in regionem Corinthiacam penetrarent. Vide supra 6, 5, 42. SCHN.

Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων D.E.F.V. Ceteri Ἠλείων καὶ Ἀρκάδων.

λόγον τῶν F.V. Ceteri λεγόντων. Correxerat jam Steph. ex "vet. exemplaribus," idemque vitium notaverat Marklandus ad Lysiam p. 692. ed. Reisk. ab Schneid. citatus, qui addit: "Dubium reliquit Xenophon ad quosnam se converterint exsules, Thebanos an socios? Nec apparet satis manifesto quinam in insidiis subsederint ad arcis muros. Videntur tamen ipsi Thebani intelligi."

ὡς εἰ ἐθελήσειαν ἐπιφανῆναι μόνον σφίσι, λάβοιεν ἂν Φλιοῦν-
 τα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα συνωμολογήθη, τῆς νυκτὸς ὑπεκαθίζοντο ὑπ'
 αὐτῶ τῶ τείχει κλίμακας ἔχοντες οἱ τε φυγάδες καὶ ἄλλοι μετ'
 αὐτῶν ὡς ἑξακόσιοι. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν σκοποὶ ἐσήμαινον ἀπὸ τοῦ
 Τρικάρανου ὡς πολεμίων ἐπιόντων, ἡ δὲ πόλις πρὸς τούτους
 τὸν νοῦν εἶχεν, ἐν δὴ τούτῳ οἱ προδιδόντες ἐσήμαινον τοῖς ὑπο-
 6 καθημένοις ἀναβαίνειν. οἱ δ' ἀναβάντες καὶ λαβόντες τῶν [6]
 φρουρῶν τὰ ὄπλα ἔρημα, ἐδίωκον τοὺς ἡμεροφύλακας ὄντας
 δέκα· ἀφ' ἐκάστης δὲ τῆς πεμπάδος εἰς ἡμεροφύλαξ κατελεί-
 πετο· καὶ ἓνα μὲν ἔτι καθεύδοντα ἀπέκτειναν, ἄλλον δὲ κατα-
 φνυγόντα πρὸς τὸ Ἑραιοον. φυγῇ δ' ἐξαλλομένων κατὰ τοῦ
 7 τείχους τοῦ εἰς τὸ ἄστν ὄρωντος τῶν ἡμεροφυλάκων, ἀναμφι-
 7 σθητήτως εἶχον οἱ ἀναβάντες τὴν ἀκρόπολιν. ἐπεὶ δὲ κραυγῆς [7]
 εἰς τὴν πόλιν ἀφικομένης ἐβοήθουν οἱ πολῖται, τὸ μὲν πρῶτον
 ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς ἀκροπόλεως οἱ πολέμοιοι ἐμάχοντο ἐν τῶ
 πρόσθεν τῶν εἰς τὴν πόλιν φερουσῶν πυλῶν· ἔπειτα πολιορ-
 κούμενοι ὑπὸ τῶν προσβοηθούτων ἐχώρουν πάλιν πρὸς τὴν
 ἀκρόπολιν· οἱ δὲ πολῖται συνεισπίπτουσιν αὐτοῖς. τὸ μὲν οὖν
 μέσον τῆς ἀκροπόλεως εὐθὺς ἔρημον ἐγένετο· ἐπὶ δὲ τὸ τείχος

ἐθελήσειαν D. Ceteri θελήσειαν.
 ὑπεκαθίζοντο] ὑπεκαθίζον V.

τῶ τείχει] Sub ipsa arce seu acro-
 poli. SCHN.

ἀπὸ τοῦ Τρικάρανου] Comma post
 nomen castelli sustulit et post ἐσή-
 μαινον posuit, ne lector falsus eo a
 sensu aberraret. Argivi scilicet, qui
 castellum hoc ipsi urbi Phliasiorum
 imminens tenebant, (vide supra §. 1.)
 communi consilio cum Thebanis rem
 et oppugnationem hanc exsequeban-
 tur. Hos igitur speculatores adve-
 nire monent a Tricarano; hisque in-
 tenti Phliasii insidias sub arce laten-
 tes non animadvertabant. Hinc sub-
 dito Argivi cum Arcadibus infra §. 8.
 urbem circumdant et muros arcis
 perfodiunt, dum Thebani intus in
 arce pugnant. Tamen Weiskius, dis-
 tinctione antiqua relicta, vertit: cum
 speculatores signum darent e Trica-
 rano. SCHN.

πρὸς τούτους τὸν νοῦν εἶχεν D.V.
 τὸν νοῦν πρὸς τούτους εἶχεν E. τὸν
 νοῦν πρὸς τούτους εἶχε F. Ceteri τὸν
 νοῦν εἶχε πρὸς τούτοις. Utriusque

constructionis exempla v. in Stephani
 Thes. v. Νόσις, p. 1562 C.

ἐν δὴ Leonclavius. Libri ἐν δέ.
 Conf. s. 8.

6. πεμπάδος D.E. correctus, F.I.V.
 Ceteri πεμπτάδος. V. Steph. Thes. v.
 Πεμπάς.

Ἑραιοον] Libri Ἑραῖον, ut II. V.
 ad 4, 5, 5.

ἐξαλλομένων] Intellige omnium
 praesidiariorum militum, quorum nu-
 merus erat quinquaginta. SCHN.

κατὰ τοῦ F.I.V., κατὰ τούτου D.E.
 Ceteri ἀπὸ τοῦ.

τοῦ εἰς τὸ ἄστν D. τοῦ εἰς τὸ ἄστνον
 E. Ceteri εἰς τὸ ἄστν.

ὄρωντος] Libri ὄρωντων.

7. εἰς τὴν πόλιν ἀφικομένης D.E.F.
 I.V. Ceteri γενομένης εἰς τὴν πόλιν.

ἐπεξελθόντες D.F.V. Ceteri ἐξελ-
 θόντες.

πολέμοιοι] πολῖται V.

οἱ δὲ πολῖται] Libri οἱ δὲ ὄπλιται
 vel οἱ δ' ὄπλιται.

μέσον τῆς] Morus quaerit an area,
 spatium munimentis inclusum intel-
 ligatur. Mihi spatium omne inter

καὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες οἱ πολέμοι ἔπαιον καὶ ἔβαλλον
 τοὺς ἔνδον· οἱ δὲ χαμόθεν ἡμύνοντο καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ τεῖχος
 8 φερούσας κλίμακας προσεμάχοντο. ἐπεὶ δὲ τῶν ἔνθεν καὶ ἐν- [8]
 θεν πύργων ἐκράτησάν τινων οἱ πολῖται, ὁμόσε δὴ ἐχώρουν
 ἀπονενοημένως τοῖς ἀναβεβηκόσιν. οἱ δὲ ὠθοῦμενοι ὑπ' αὐτῶν
 τῇ τόλμῃ τε καὶ μάχῃ εἰς ἔλαπτον συνειλοῦντο. ἐν δὲ τούτῳ
 τῷ καιρῷ οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι περὶ τὴν πόλιν
 ἐκκυλοῦντο, καὶ κατὰ κεφαλὴν τὸ τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως διώ-
 ρυττον· τῶν δὲ ἔνδοθεν οἱ μὲν ἐπὶ τὸ τεῖχος, οἱ δὲ καὶ ἔξωθεν
 ἔτι ἐπαναβαίνοντας, ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν ὄντας, ἔπαιον, οἱ δὲ
 πρὸς τοὺς ἐπαναβεβηκότας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πύργους ἐμάχοντο,
 καὶ πῦρ εὐρόντες ἐν ταῖς σκηναῖς ὑφήπτον αὐτοὺς, προσφο-
 ροῦντες τῶν δραγμάτων ἅ ἔτυχον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως
 τεθερισμένα. ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων τὴν φλόγα
 φοβούμενοι ἐξήλλοντο, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν
 9 παϊόμενοι ἐξέπιπτον. ἐπεὶ δ' ἅπαξ ἤρξαντο ὑπέκειν, ταχὺ δὴ [9]
 πᾶσα ἡ ἀκρόπολις ἔρημος τῶν πολεμίων ἐγεγένητο. εὐθὺς δὲ

urbis portas et acropolin medium significari videtur. SCHN. Aream dicit arcis, satis amplam, ut ex Pausania cognoscere licet 2, 13, 3.

τὸ τεῖχος καὶ τοὺς πύργους] τοὺς πύργους καὶ τὸ τεῖχος F.

8. ὁμόσε δὴ] ὁμόσε δὲ F.

καὶ μάχῃ C.D.E.F.I.V. Ceteri καὶ τῇ μάχῃ.

κατὰ κεφαλὴν] Morus interpretatur *desuper, in superiore loco*; confitetur tamen locum hunc sibi obscuriorem esse. Scilicet ut situm locorum bene noscamus, diligenter comparandus est alter locus infra §. 11, ex quo apparet a Sicyone advenienti Tricaranum, Argivorum castellum, in edito regionis loco fuisse et arcī fere Phliasiorum oppositum; hinc descensus ducebat in campum, ubi Ἡραῖον positum erat. Acropolis in editiore regionis parte erat, et hanc versus directæ erant portæ urbis, quæ Corinthum ducebant. Has, ab acropoli venientibus occurrentes, nominat hic Xenophon τὰς εἰς τὴν πόλιν φερούσας πύλας. In edita regionis parte, ubi acropolis erat, Sicyonii et Pellenenses relinquebantur s. 11, ne Phliasii interim, dum Thebani in campo ante Heræum rem agebant, ab altera parte

urbis circumvenientes et acropolin transeuntes e superiore loco Thebanos oppugnarent (κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν γένοιτο ὑπὲρ τοῦ Ἡραῖου). His ita explicatis, clara omnia lectoribus esse putaverim. SCHN.

τῶν δὲ ἔνδοθεν] Intellige Phliasios; aderant enim et Thebani. SCHN.

οἱ μὲν] οἱ E.

ἐπὶ τὸ τεῖχος] τοὺς ἐπὶ τοῦ τεύχους Leonclavius, ut sequitur οἱ ἐπὶ τῶν τειχῶν. Οἱ δὲ debebat Dobræus. Schneiderus malebat οἱ δὲ τοὺς ἔξωθεν ἀναβαίνοντας καὶ ἔτι ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν ὄντας.

ἔξωθεν ἔτι D.E.V. ἔξωθεν, ut videtur, F. Ceteri ἔτι ἔξωθεν.

ἐπαναβεβηκότας] ἀναβεβηκότας D.V. Quo recepto eadem correctio videatur adhibenda præcedenti ἐπαναβαίνοντας.

9. ἤρξαντο] ἤρξατο F.

εὐθὺς δὲ] Vitiosam loci interpunctionem mutavi, quo clarior sententia esset. Post ἐγεγένητο punctum pro commate posui. Deinde nova incipit oratio, qua significatur Phliasiorum equites prorupisse, atque his conspectis hostes ante urbem circa muros arcis occupatos aufugisse. Igitur punctum post ἐξήλλανον erat tollendum. SCHN.

καὶ οἱ ἰππεῖς ἐξήλαυνον· οἱ δὲ πολέμιοι ἰδόντες αὐτοὺς ἀπεχώ-
ρουν, καταλιπόντες τὰς τε κλίμακας καὶ τοὺς νεκροὺς, ἐνίοις δὲ
καὶ ζῶντας ἀποκεχωλευμένους. ἀπέθανον δὲ τῶν πολεμίων οἱ
τε ἔδον μαχόμενοι καὶ οἱ ἐξαλλόμενοι οὐκ ἐλάττους τῶν
ὀγδοήκοντα. ἔνθα δὴ θεάσασθαι παρῆν ἐπὶ τῆς σωτηρίας τοὺς
μὲν ἄνδρας δεξιουμένους ἀλλήλους, τὰς δὲ γυναῖκας πειῖν τε
φερούσας καὶ ἅμα χαρᾷ δακρυούσας· πάντας δὲ τοὺς παρόντας
τότε γε τῷ ὄντι κλαυσίγελως εἶχεν.

- 10 Ἐνέβαλον δὲ καὶ τῷ ὑστέρῳ ἔτει εἰς τὸν Φλιούντα οἱ τε [10] A.C.
Ἀργεῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες ἅπαντες. αἴτιον δ' ἦν τοῦ ἐπικεῖσθαι
αὐτοὺς αἰεὶ τοῖς Φλιασίοις ὅτι ἅμα μὲν ὠργίζοντο αὐτοῖς, ἅμα
δὲ ἐν μέσῳ εἶχον, καὶ ἐν ἐλπίδι ἦσαν αἰεὶ διὰ τὴν ἀπορίαν τῶν
ἐπιτηδείων παραστήσεσθαι αὐτούς. οἱ δ' ἰππεῖς καὶ οἱ ἐπί-
λεκτοι τῶν Φλιασίων καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἐμβολῇ ἐπὶ τῇ διαβάσει
τοῦ ποταμοῦ ἐπιτίθενται σὺν τοῖς παρούσι τῶν Ἀθηναίων
ἰππεῦσι· καὶ κρατήσαντες ἐποίησαν τοὺς πολεμίους τὸ λοιπὸν
τῆς ἡμέρας ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας ὑποχωρεῖν, ὥσπερ ἀπὸ φιλίου
καρποῦ τοῦ ἐν τῷ πεδίῳ φυλαττομένους μὴ καταπατήσειαν.
- 11 Αὐθις δὲ ποτε ἐστράτευσεν εἰς τὸν Φλιούντα ὁ ἐν τῷ Σι- [11]
κυῶνι ἄρχων Θηβαῖος, ἄγων οὗς τε αὐτὸς εἶχε φρουροὺς καὶ
Σικυωνίους καὶ Πελληνέας· ἤδη γὰρ τότε ἠκολούθουν τοῖς Θη-

ἐξαλλόμενοι Dobræus. ἔξω ἀλλό-
μενοι C. D. E. F. ἔξω ἀλλώμενοι V.
ἔξω ἀλώμενοι A. ἔξω ἀλώμενοι Ald.,
quo verbo non utitur Xenophon. V.
annot. ad I, 5, 11.

τῷ ὄντι] Significat respici dictum
alius, ut Hieron. 3, 5: Νομίζω τῷ
ὄντι αὐτόματα τὰγαθὰ τῷ φιλουμένῳ
γίγνεσθαι. Conv. 2, 24: Τῷ ὄντι ὁ
οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς τὰς λύπας κοι-
μίζει.

κλαυσίγελως] Verbum hoc ex Ho-
meri Iliad. 6, 484. ductum esse mo-
nuit Pollux 2, 64. Utitur eodem
Plutarchus t. 2, p. 1097 F. et Deme-
trius de Elocutione §. 28. Conf. A-
thenæus 13, p. 591. SCHN. E Xe-
nophonte citat Hermogenes Walz.
Rhett. vol. 3, p. 311, 18.

10. αἰεὶ post εἶχον transponit V.
οἱ ἐπίλεκτοι] ἐπίλεκτοι F.
τοῦ ποταμοῦ] Asopi, ut e Pausania
apparet. SCHN.

ἐποίησαν] ἐποίησαντο A. Ald., cor-
rigente I.

ἐπὶ D. Ceteri ὑπό.

φιλίου] φίλιος καρπὸς est sociorum
et amicorum in agris proveniens.
SCHN.

φυλαττομένους] φυλαττομένου F.

11. εἰς τὸν Φλιούντα C. D. E. F. I. V.
Ceteri ἐπὶ Φλιούντα. Photius: Φλι-
οῦντα ἀρρενικῶς οἱ Ἀττικοί. Ξενοφῶν
φησὶν· Αὐθις δὲ ἐστράτευσεν εἰς τὸν
Φλιούντα.

ἐν τῷ Σικυῶνι D. E. F. V. ἐπὶ τῷ Σικυῶνι
C. Ceteri ἐν Σικυῶνι. Photius: Σι-
κυῶν ἀρρενικῶς Ξενοφῶν.

Θηβαῖος] Ita auctore Moro scripsi
pro vulgato Θηβαῖους. Infra enim
s. 14. est ὁ Θηβαῖος et c. 3, 4. Θη-
βαῖος ἀρμοστής. Ergo a Thebanis
præfectus huic urbi erat, ut supra
c. 1, 31. generatim monuit Xenophon
SCHN.

- βαίοις· καὶ Εὐφρων δὲ τοὺς αὐτοῦ ἔχων μισθοφόρους περὶ διαχιλίους συνεστρατεύετο. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι αὐτῶν διὰ τοῦ Τρικαράνου κατέβαινον ἐπὶ τὸ Ἡραίων, ὡς τὸ πεδίον φθεροῦντες· κατὰ δὲ τὰς εἰς Κόρινθον φερούσας πύλας ἐπὶ τοῦ ἄκρου κατέλιπε Σικυωνίους τε καὶ Πελληνέας, ὅπως μὴ ταύτη περιελθόντες οἱ Φλιάσιοι κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν γένοιτο ὑπὲρ
- 12 τοῦ Ἡραίου. ὡς δ' ἔγνωσαν οἱ ἐκ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους [12] ἐπὶ τὸ πεδίον ὠρμημένους, ἀντεξελθόντες οἳ τε ἰππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλιασίων ἐμάχοντο καὶ οὐκ ἀνίσταντο εἰς τὸ πεδίον αὐτοῦς. καὶ τὸ μὲν πλείστον τῆς ἡμέρας ἐναυθὰ ἀκροβολιζόμενοι διήγον, οἱ μὲν περὶ τὸν Εὐφρονα ἐπιδιόκοντες
- 13 μέχρι τοῦ ἰππασίμου, οἱ δὲ ἔνδοθεν μέχρι τοῦ Ἡραίου. ἐπεὶ [13] δὲ καιρὸς ἐδόκει ἰέναι, ἀπήσαν οἱ πολέμοι κύκλω τοῦ Τρικαράνου ὥστε γὰρ τὴν σύντομον πρὸς τοὺς Πελληνέας ἀφικέσθαι ἢ πρὸ τοῦ τείχους φάραγγ' εἶργε. μικρὸν δ' αὐτοὺς πρὸς τὸ ὄρθιον προπέμψαντες οἱ Φλιάσιοι ἀποτρεπόμενοι ἔεντο τὴν
- 14 παρὰ τὸ τεῖχος ἐπὶ τοὺς Πελληνέας καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν. καὶ [14] οἱ περὶ τὸν Θηβαῖον δὲ αἰσθόμενοι τὴν σπουδὴν τῶν Φλιασίων ἡμιλλῶντο ὅπως φθάσειαν τοῖς Πελληνέεσι βοηθήσαντες. ἀφικόμενοι δὲ πρότεροι οἱ ἰππεῖς ἐμβάλλουσι τοῖς Πελληνέεσι. δεξαμένων δὲ τὸ πρῶτον, ἐπαναχωρήσαντες πάλιν σὺν τοῖς παραγεγεννημένοις τῶν πεζῶν ἐπέβαλον καὶ ἐκ χειρὸς ἐμάχοντο. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐγκλίνουσιν οἱ πολέμοι, καὶ ἀποθνήσκουσι τῶν τε Σικυωνίων τινὲς καὶ τῶν Πελληνέων μάλα πολλοὶ καὶ
- 15 ἄνδρες ἀγαθοί. τούτων δὲ γενομένων, οἱ μὲν Φλιάσιοι τρόπαιον [15] ἴσταντο λαμπρὸν παιανίζοντες, ὥσπερ εἰκός· οἱ δὲ περὶ τὸν Θηβαῖον καὶ τὸν Εὐφρονα περιεώρων ταῦτα, ὥσπερ ἐπὶ θέαν

Εὐφρων] De tempore hujus expeditionis conf. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 172. ed. a. 1849.

αὐτοῦ] αὐτοῦ D.

διὰ] ἐπὶ F.

Ἡραίων] Libri Ἡραίου, ut supra s. 6.

ὡς] ὥστε F.

13. καιρὸς D.E.F.I.V. Ceteri ὄρα.

ἰέναι] εἶναι Pluygers.

ὥστε γὰρ τὴν σύντομον] Inserta negatione scripsi μὴ τὴν σύντομον, comparato loco Anab. 3, 3, 16: Εἰ μέλλομεν τούτους εἶργειν, ὥστε μὴ δύνασθαι βλάπτειν ἡμᾶς. SCHN. Male.

ὄρθιον] ὄρθιον A.C. Ald., corrigente I.

ἔεντο] Libri ἔεντο.

παρὰ] περὶ A. Ald.

14. βοηθήσαντες Schæferus. Libri βοηθήσοντες.

ἀφικόμενοι δὲ] ἀφικόμενοι A.C.E.V. Ald.

πρότεροι D.E. a correctore, et F., ni fallor. Ceteri πρότερον.

15. λαμπρὸν παιανίζοντες interponxit ed. Stephani, Dobræus. Ceteræ λαμπρὸν, παιανίζοντες.

παραδεδραμηκότες. τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ μὲν ἐπὶ Σικυῶνος ἀπῆλθον, οἱ δ' εἰς τὸ ἄστυ ἀπεχώρησαν.

16 Καλὸν δὲ καὶ τοῦτο διεπράξαντο οἱ Φλιάσιοι· τὸν γὰρ [16]

Πελληνέα Πρόξενον ζῶντα λαβόντες, καίπερ πάντων σπανιζόμενοι, ἀφῆκαν ἄνευ λύτρων. γενναίους μὲν δὴ καὶ ἀλκίμους

17 πῶς οὐκ ἂν τις φαίη εἶναι τοὺς τοιαῦτα διαπραττομένους; ὥς [17]

γε μὴν καὶ διὰ καρτερίας τὴν πίστιν τοῖς φίλοις διέσωζον περιφανές· οἱ ἐπεὶ εἶργοντο τῶν ἐκ τῆς γῆς καρπῶν, ἔζων τὰ μὲν ἐκ τῆς πολεμίας λαμβάνοντες, τὰ δὲ ἐκ Κορίνθου ὠνούμενοι, διὰ πολλῶν κινδύνων ἐπὶ τὴν ἀγορὰν ἰόντες, χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς δὲ τοὺς πορίζοντας διαπραττόμενοι, γλίσχωρος δ' ἐγγυητὰς καθιστάντες τῶν ἀξόντων ὑπο-

18 ζυγίων. ἤδη δὲ παντάσῃν ἀποροῦντες Χάρητα διεπράξαντο [18]

σφίσι παραπέμψαι τὴν παραπομπήν. ἐπεὶ δ' ἐν Φλιούντι ἐγένοντο, ἐδεήθησαν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀχρεῖους συνεκπέμψαι εἰς

περιδεδραμηκότες] *Morus malebat paradεδραμηκότες, qui adcurrerant. Vulgata lectio mihi satis placet. SCHN. Recepi παραδεδραμηκότες.*

16. Πρόξενον] *Nomen viri esse, littera igitur initiali majore scribendum, monuit etiam Goldhagenus, quod oblitus erat annotare Morus. Si publicus hospes significaretur, nomen erat tamen addendum. SCHN. ζῶντα] ὄντα V.*

τοιαῦτα D.F.V. Ceteri τὰ τοιαῦτα.

17. τὴν πίστιν τοῖς φίλοις D.F.V. Ceteri τοῖς φίλοις τὴν πίστιν.

κινδύνων] *Porta Corinthiaca et via ducebat juxta montem, in quo Tricaranon Argivorum castellum acropoli imminabat, unde Argivi transeuntes Phliasios oppugnare poterant. SCHN.*

τοὺς πορίζοντας] *Reperiunt, conciliant sibi, qui iis curent seu mutuum dent pecuniam. Ita Morus. Verum Xenophon de cura pretii præbendi jam antea dixerat; hoc enim est τιμὴν πορίζειν. Equidem πορίζοντας τὰ ἐπιτήδεια intelligo, qui præberent sibi res ad victum necessarias et advehent, quam ad rem opus erat prædibus et sponsoribus, ne vehiculorum et jumentorum damnum paterentur ab hostibus. SCHN.*

καθιστάντες] καθιστῶντες D.

18. Χάρητα] *Ducem Atheniensium, qui juvabant Phliasios, ut supra admonuit s. 10. et infra 4, 1. Diodorus*

15, 75. narrat Charetem, submissum auxilio Phliasiiis, pressis ab Argivis, hostes vicisse duobus præliis Olymp. 103, 2. SCHN.

τὴν παραπομπήν] *Æschines de falsa legat. p. 331. de se narrans: Πρώτην δ' ἐξελθὼν στρατείαν τὴν ἐν τοῖς μέρεσι καλουμένην καὶ συμπαραπέμπων μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ξένων τὴν εἰς Φλιούντα παραπομπήν, κινδύνου συμβάντος ἡμῖν περὶ τὴν Νεμεάδα χάραδραν καλουμένην, οὕτως ἡγωνισάμην, ὥστε ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων ἐπαινεῖσθαι, de hoc ipso tempore loquitur, ut sequens narratio de pugna ad Mantineam docet. De Charete locus est Plutarchi An seni resp. genda p. 788 D: Οἱ ῥήτορες Ἀθήνησι Τιμοθέῳ καὶ Ἰφικράτει Χάρητα τὸν Θεοχάρους ἐπαποδύοντες ἀκμάζοντα τῷ σώματι καὶ ῥωμαλέον ἤξιον τοῦτον εἶναι τὸν τῶν Ἀθηναίων στρατηγόν· ὁ δὲ Τιμόθεος, οὐ μὰ τοὺς θεοὺς, εἶπεν, ἀλλὰ τοιοῦτον μὲν εἶναι δεῖ τὸν μέλλοντα τῷ στρατηγῷ τὰ στρώματα κομίζειν. SCHN.*

παραπομπήν. ἐπεὶ δ' ἐν Φλιούντι ἐγένοντο, ἐδεήθησαν αὐτοῦ] *παραπομπήν ἀπὸ Κορίνθου ἐν Φλιούντι ἐγένοντο ἐδεήθησαν οὖν αὐτοῦ V.*

συνεκπέμψαι εἰς τὴν Πελληνίην] *Ut, dum petentes comæatum deduceret Chares, simul inutilem (in tanta egestate) turbam educeret Pellenen. Erat igitur tunc Pellene Phliasiiis*

τὴν Πελλήνην. ἀκείνους μὲν ἐκεῖ κατέλιπον, ἀγοράσαντες δὲ καὶ ἐπισκευασάμενοι ὅποσα ἐδύνατο ὑποζύγια νυκτὸς ἀπήεσαν, οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐνεδρεύοιντο ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀλλὰ νομίζοντες χαλεπώτερον εἶναι τοῦ μάχεσθαι τὸ μὴ ἔχειν τὰπι-
 19 τήδεια. καὶ προήεσαν μὲν οἱ Φλιάσιοι μετὰ Χάρητος· ἐπεὶ δὲ [19] ἐνέτυχον τοῖς πολεμίοις, εὐθὺς ἔργου τε εἶχοντο καὶ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις ἐνέκειντο, καὶ ἅμα Χάρητα ἐπιβοηθεῖν ἐβόων. νίκης δὲ γενομένης καὶ ἐκβληθέντων ἐκ τῆς ὁδοῦ τῶν πολεμίων, οὕτω δὴ οἴκαδε καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἅ ἦγον ἀπέσωσαν. ὡς δὲ τὴν νύκτα ἠγρύπνησαν, ἐκάθευδον μέχρι πόρρω τῆς ἡμέ-
 20 ρας. ἐπεὶ δὲ ἀνέστη ὁ Χάρης, προσελθόντες οἱ τε ἵππεῖς καὶ [20] οἱ χρησιμώτατοι τῶν ὀπλιτῶν ἔλεγον, ὦ Χάρης, ἔξεστί σοι τήμερον κάλλιστον ἔργον διαπράξασθαί· χωρίον γὰρ ἐπὶ τοῖς ὄροις ἡμῖν οἱ Σικυώνιοι τειχίζουσιν, οἰκοδόμους μὲν πολλοὺς ἔχοντες, ὀπλίτας δὲ οὐ πᾶν πολλοὺς. ἠγησόμεθα μὲν οὖν ἡμεῖς οἱ ἵππεῖς καὶ τῶν ὀπλιτῶν οἱ ἔρρωμενέστατοι· σὺ δὲ τὸ ξενικὸν ἔχων ἐὰν ἀκολουθῆς, ἴσως μὲν διαπεπραγμένα σοι καταλήψει, ἴσως δὲ ἐπιφανεῖς σὺ τροπῆν, ὥσπερ ἐν Πελλήνῃ, ποιήσεις. εἰ δέ τι δυσχερές σοί ἐστιν ὧν λέγομεν, ἀνακοίνωσαι τοῖς θεοῖς θυόμενος· οἴομεθα γὰρ ἔτι σε μᾶλλον ἡμῶν τοὺς θεοὺς ταῦτα πράττειν κελεύσειν. τοῦτο δὲ χρὴ, ὦ Χάρης, εἶ εἰδέναι, ὅτι ἐὰν ταῦτα πράξῃς, τοῖς μὲν πολεμίοις ἐπιτετειχικῶς ἔσει,

amica, forte subito Pellenensium animo converso ob liberalitatem in Proxenum Phliasiorum s. 16. commemoratam. Ita suspicatur etiam Goldhagenus. Sero Xenophon hujus amicitiae cum Phliasii reconciliatae meminit infra c. 4, 17. SCHN.

ἀγοράσαντες] Intellige: postquam Pellenæ reliquerant inutilem turbam, Corinthum progressi mercabantur commeatum. De obscura Xenophontis brevitate in hoc loco jam olim conquestus est Palmerius Exercitatt. p. 75. SCHN.

τὰπιτήδεια D. Ceteri τὰ ἐπιτήδεια. Quod semper conjunctim pronuntiandum, etiam ubi dividitur scriptura apud Xenophontem.

19. ἦγον] εἶγον D. εἶγον E.F.

20. προσελθόντες om. V.

οἱ τε D.E.F.I.V. Ceteri οἱ.

οἱ χρησιμώτατοι] Sunt qui paulo post οἱ ἔρρωμενέστατοι dicuntur, ut

recte admonuit Morus. SCHN.

ὀπλιτῶν hic et infra Schæferus ad Bos. p. 401. Libri πολιτῶν.

τήμερον] σήμερον F.

χωρίον] Thyamiam. SCHN.

ὄροις D.E.F.I.V. Ceteri ὀρίοις.

ἔχοντες] ἔχοντας D. Mox οἱ ante ἐρ. om. F.

καταλήψει] Libri καταλήψη.

τροπῆν post σὺ ponunt D.E.F.I.V., ceteri post Πελλήνη. Mox ποιήσεις malis, ut 5, 4, 43. Sed τροπῆν ποιήσας Herodot. 1, 30.

ὥσπερ ἐν Πελλήνῃ] Conf. s. 14. SCHN.

δυσχερές σοι] δυσχερές V.

τοῦτο δέ] τοῦτο V.

ἐπιτετειχικῶς D. Ceteri ἐπιτετευχικῶς. "Sensum explicuit Morus: si occupaveris castellum jam munitum, Thyamiam, tenebis castellum, quo utaris adversus hostes." SCHN.

ἔσει] Libri bis ἔση.

φιλίαν δὲ πόλιν διασεσωκῶς, εὐκλεέστατος δὲ ἐν τῇ πατρίδι
 ἔσει, ὀνομαστότατος δὲ καὶ ἐν τοῖς συμμαχοῖς καὶ πολεμίοις.
 21 ὁ μὲν δὴ Χάρης πεισθεὶς ἐθύετο· τῶν δὲ Φλιασίων εὐθὺς οἱ μὲν [21]
 ἰππεῖς τοὺς θώρακας ἐνεδύοντο καὶ τοὺς ἵππους ἐχαλίνου, οἱ
 δὲ ὀπλίται ὅσα εἰς πεζὸν παρεσκευάζοντο. ἐπεὶ δὲ ἀναλα-
 βόντες τὰ ὄπλα ἐπορεύοντο ἔνθα ἐθύετο, ἀπήντα αὐτοῖς ὁ
 Χάρης καὶ ὁ μάντις, καὶ ἔλεγον ὅτι καλὰ τὰ ἱερά. ἀλλὰ περι-
 μένετε, ἔφασαν· ἦδη γὰρ καὶ ἡμεῖς ἔξιμεν. ὡς δὲ τάχιστα
 ἐκηρύχθη, θεία τινὶ προθυμίᾳ καὶ οἱ μισθοφόροι ταχὺ ἐξέδρα-
 22 μον. ἐπεὶ δὲ Χάρης ἤρξατο πορεύεσθαι, προήεσαν αὐτῷ οἱ [22]
 τῶν Φλιασίων ἰππεῖς καὶ πεζοί· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ταχέως
 ἠγοῦντο, ἔπειτα δὲ ἐτρόχάζον· τέλος δὲ οἱ μὲν ἰππεῖς κατὰ
 κράτος ἤλαυνον, οἱ δὲ πεζοὶ κατὰ κράτος ἔθεον ὡς δυνατὸν ἐν
 τάξει, οἷς καὶ ὁ Χάρης σπουδῇ ἐπηκολούθει. ἦν μὲν οὖν τῆς
 ὄρας μικρὸν πρὸ δύντος ἡλίου· κατελάμβανον δὲ τοὺς ἐν τῷ
 23 τοῖς δὲ φυρῶντας, τοὺς δὲ στιβάδας ποιουμένους. ὡς δ' εἶδον [23]
 τὴν σφοδρότητα τῆς ἐφόδου, εὐθὺς ἐκπλαγέντες ἔφυγον, κατα-
 λιπόντες τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι πάντα τὰπιτήδεια. κἀκεῖνοι
 μὲν ταῦτα δειπνήσαντες καὶ οἴκοθεν ἄλλα ἐλθόντα, ὡς ἐπ' εὐ-
 τυχίᾳ σπέισαντες καὶ παιανίσαντες καὶ φυλακὰς καταστησά-
 μενοι, κατέδαρθεν. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἀφικομένου τῆς νυκτὸς
 ἀγγέλου περὶ τῆς Θυαμίας, μάλα φιλικῶς κηρύξαντες τὰ ζεύγη
 καὶ τὰ ὑποζύγια πάντα καὶ σίτου γεμίσαντες εἰς τὸν Φλιούντα

21. μὲν δὴ] μὲν E.F.

οἱ μὲν D.V. Ceteri μὲν οἱ.

τῶν δὲ—ἐνεδύοντο om. E.

ὅσα εἰς πεζὸν] Ea quibus opus est
 peditibus. Ita supra 2, 1, 8: Παρε-
 σκευάζοντο πρὸς τὸ ναυτικόν. SCHN.
 Artius confertur 6, 2, 27: Πάντα ὅσα
 εἰς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο· et ib.
 30.

καλὰ C.D.E.F.I. Ceteri καλὰ εἶη.

22. αὐτῷ Castalio. Libri αὐτοῦ.
 5, 4, 59: Προήεσαν αὐτῷ οἱ πέλτα-
 σταί, confert Kœppenus.

κατὰ κράτος ἤλαυνον D.I.V. Ceteri
 ἤλαυνον. Sequens κατὰ κράτος om.
 margo Stephani, servans prius.

λουομένους] Com. 3, 13, 3. λουόμε-
 νοι codices mutant in Atticum λού-
 μενοι, hic vero tacent. Conf. Lobeck.

ad Phrynich. p. 189. SCHN. Scripsi
 λουμένους. V. ad Steph. Thes. v.
 Λούω.

φύροντας] Subigentes farinam, un-
 de fit φουστὴ μάζα. SCHN. φυρῶντας
 D.F.V. Ceteri φύροντας.

23. ἔφυγον] ἔφευγον V.

τὰπιτήδεια D. Ceteri τὰ ἐπιτήδεια.
 καταστησάμενοι] Libri κατασκευα-
 σάμενοι. Quod alienum ab sententia,
 quæ pariter atque usus Xenophontis
 poscit quod restitui.

κηρύξαντες] Per præconem impe-
 rantes jumenta, ea jubent exhiberi,
 præstari. Ita Morus. Recte quidem:
 sed insolens mihi videtur κηρύττειν
 τὰ ζεύγη. De Vectig. 4, 18. est κη-
 ρύττειν ἄγειν ἀνδράποδα. Ita fere Cy-
 rop. 4, 2, 32. et c. 5, 41. SCHN.

παρήγαγον· καὶ ἕωσπερ ἐτειχίζετο τὸ τεῖχος, ἐκάστης ἡμέρας παραπομπὰ ἐγίγοντο.

ΚΕΦ. Γ.

Περὶ μὲν δὴ Φλιασίων, ὡς καὶ πιστοὶ τοῖς φίλοις ἐγένοντο καὶ ἄλκιμοι ἐν τῷ πολέμῳ διετέλεσαν, καὶ ὡς πάντων σπανίζοντες διέμενον ἐν τῇ συμμαχίᾳ, εἴρηται. σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰνέας Στυμφάλιος, στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων γεγενημένος, νομίσας οὐκ ἀνεκτῶς ἔχειν τὰ ἐν τῷ Σικυῶνι, ἀναβὰς σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατεύματι εἰς τὴν ἀκρόπολιν συγκαλεῖ τῶν Σικυωνίων τῶν τε ἔνδον ὄντων τοὺς κρατίστους καὶ τοὺς 2 ἄνευ δόγματος ἐκπεπτωκότας μετεπέμπετο. φοβηθεῖς δὲ ταῦτα [2] ὁ Εὐφρων καταφεύγει εἰς τὸν λιμένα τῶν Σικυωνίων, καὶ μεταπεμψάμενος Πασίμηλον ἐκ Κορίνθου, διὰ τούτου παραδίδωσι τὸν λιμένα τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἐν ταύτῃ αὖ τῇ συμμαχίᾳ ἀνεστρέφετο, λέγων ὡς Λακεδαιμονίοις διατελοίη πιστὸς ὢν·

ἕωσπερ ἐτειχίζετο] Libri ἕως περιειχίζετο. Sed ad Thyamiam hæc referri apparet ex iis quibus cap. 4, 1 hæc continuantur: Ἐγὼ δὲ ἔνθεν εἰς ταῦτα ἐξέβην ἐπάνειμι. ἔτι γὰρ τειχίζόντων τῶν Φλιασίων τὴν Θυαμίαν. Eo autem quum referantur, castellum non dicitur περιειχίζεσθαι, sed τειχίζεσθαι, ut scribendum fuerit ἕωσπερ ἐτειχίζετο, ut s. 1, 20. Ἐωσπερ dixit 6, 5, 12.

ἐγίγοντο C.D.E.V. Ceteri ἐγίγοντο.

1. ἐν τῷ πολέμῳ διετέλεσαν C.D.E.F.V. Ceteri διετέλεσαν ἐν τῷ πολέμῳ. πάντων] πάντα E.

διέμενον ἐν τῇ συμμαχίᾳ C.D.E.F.V. Ceteri ἐν τῇ συμμαχίᾳ διέμενον.

δὲ D.E.V. om. C. Ceteri δέ τοι, unde δέ τι Schneiderus in ed. priori.

Αἰνέας] Cognominem Æneam Stymphalium ex Arcadia, sed diversum, habet Xenophon Anabas. 4, 7, 13. SCHN.

γεγενημένος post Ἀρκάδων ponunt C.D.E.F.V. Ceteri ante στρατηγός.

τὰ ἐν τῷ Σικυῶνι] V. c. 1, 44.

ἄνευ δόγματος] Non communi civitatis decreto, sed injuria Euphronis. Vide supra 1, s. 32. SCHN.

μετεπέμπετο] μετεπέμψατο D.

2. Πασίμηλον] De quo vide supra 4, 4, 4 et 7. SCHN.

τὸν λιμένα] Postea Demetrius Antigoni filius Olympiadis 119, 2: Τὸ τῷ λιμένι συνάπτον μέρος τῆς πόλεως κατέσκαψε πείσας τοὺς Σικυωνίους εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετοικῆσαι. ubi oppidum duravit usque ad Diodori tempora. SCHN.

ἀνεστρέφετο] ἀνεστρέφοντο E. F. "Homo mutabilis et vafer volebat partibus Lacedæmoniorum et simul contrariis Argivorum, Arcadum et Thebanorum favens videri, ut clarum est ex c. 1, s. 32. Hinc pendere sensum verbi ἀνεστρέφετο vidit Morus, interpretatus: in hac rursus societate versabatur, erat, hanc rursus societatem inibat, quia dicebat, præ se ferebat. Vix ergo, ita pergit Morus, ferebat cum aliquo societatem, et ecce rursus aliam cum aliis inibat, ἐν ἄλλῃ συμμαχίᾳ ἀναστρέφεται. Verum hic sensus admodum languidus est et voci αὐτὸν repugnare videtur. Modus igitur societatis ineundæ novæ indicari videtur, ingenio hominis mutabili conveniens. Igitur interpretor: etiam in hac nova cum Lacedæmoniis inita societate (quibus portum traderat) retro ad partes contrarias convertebatur simul iisque favere volebat videri; omnes se in partes versabat dicendo, ut res a se gestas utrique parti commendaret. Sed verbum

ὅτε γὰρ ψῆφος ἐδίδοτο ἐν τῇ πόλει, εἰ δοκοίη ἀφίστασθαι, 3 μετ' ὀλίγων ἀποψηφίσασθαι ἔφη· ἔπειτα δὲ τοὺς προδόντας [3] ἑαυτὸν βουλόμενος τιμωρήσασθαι δῆμον καταστήσαι. καὶ νῦν, ἔφη, φεύγουσιν ὑπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ὑμᾶς προδιδόντες. εἰ μὲν οὖν ἐδυνάσθην ἐγὼ, ὅλην ἂν ἔχων τὴν πόλιν πρὸς ὑμᾶς ἀπέστην· νῦν δ' οὐ ἐγκρατῆς ἐγενόμην τὸν λιμένα παραδέδωκα ὑμῖν. ἠκροῶντο μὲν δὴ πολλοὶ αὐτοῦ ταῦτα· ὁπόσοι δὲ ἐπέιθοντο οὐ πᾶν κατάδηλον.

4 Ἄλλὰ γὰρ ἐπέιπερ ἠρξάμην, διατελέσαι βούλομαι τὰ περὶ [4] Εὐφρονος. στασιασάντων γὰρ ἐν τῷ Σικυῶνι τῶν τε βελτίστων καὶ τοῦ δήμου, λαβὼν ὁ Εὐφρων Ἀθήνηθεν ξενικὸν πάλιν κατέρχεται. καὶ τοῦ μὲν ἄστεος ἐκράτει σὺν τῷ δήμῳ· Θηβαίους δὲ ἄρμοστοῦ τὴν ἀκρόπολιν ἔχοντος, ἐπεὶ ἔγνω οὐκ ἂν δυνάμενος τῶν Θηβαίων ἐχόντων τὴν ἀκρόπολιν τῆς πόλεως κρατεῖν, συσκευασάμενος χρήματα ᾗχετο, ὡς τούτοις πείσων Θηβαίους ἐκβάλλειν μὲν τοὺς κρατίστους, παραδοῦναι δ' αὐτῷ πάλιν τὴν 5 πόλιν. αἰσθόμενοι δὲ οἱ πρόσθεν φυγάδες τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ [5] τὴν παρασκευὴν, ἀντεπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας. ὡς δ' ἑώρων αὐτὸν οἰκείως τοῖς ἄρχουσι συνόντα, φοβηθέντες μὴ διαπράξαιτο ἃ βούλεται, παρεκινδύνευσάν τινες καὶ ἀποσφάπτουσιν ἐν τῇ ἀκρόπολει τὸν Εὐφρονα, τῶν τε ἀρχόντων καὶ τῆς βουλῆς συγκαθημένων. οἱ μέντοι ἄρχοντες τοὺς ποιήσαντας εἰσήγαγον εἰς τὴν βουλὴν, καὶ ἔλεγον τάδε.

aliud requiri videtur." SCHN. Anab. 2, 5, 14: Εἰ δὲ τίς σε λυποῖ, ὡς δεσπότης ἂν ἀναστρέφοιο. H. Gr. 6, 3, 17: Οὕτω γὰρ ἡμεῖς τ' ἂν δι' ὑμᾶς καὶ ὑμεῖς δι' ἡμᾶς ἔτι μείζους ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀναστρέφοίμεθα. Recte igitur Morus.

Λακεδαιμονίους] In margine libri sui annotaverat Zeunius Budæum in Comment. Gr. L. p. 208. Ἀθηναίους legere. SCHN.

3. βουλόμενος τιμωρήσασθαι D.E. F.V. Ceteri τιμωρήσασθαι βουλόμενος.

δῆμον καταστήσαι] Hoc est democraticatiam. Vide supra c. 1, 44. SCHN. ἐγενόμην om. D.

πολλοὶ αὐτοῦ D.E.V. Ceteri αὐτοῦ πολλοί.

ἐπέιθοντο] ἐπίθοντο C. Aldina.

4. ἐπέιπερ] ἐπέι τε A. Ald., corrigente I.

Εὐφρονος D.V. Ceteri τοῦ Εὐφρονος. Μοχ στασιάντων D.

τῶν τε βελτίστων] τῶν βελτίστων F. λαβὼν—Ἀθήνηθεν ξενικόν] An huc pertinet locus Demosthenis περὶ συντάξεως, ubi meminit decreti πρὸς Φλιασίους, ὅτε ἐξέπεσον τὸ ἔναγχος, βοηθεῖν μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς σφαγεῦσι· τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τοὺς βουλομένους παρακαλεῖν, quem posuit Valesius supra ad c. 2, 18? SCHN.

5. μὴ D.E.F.I.V. Ceteri μὴ πῶς. ἀποσφάπτουσιν D.F.I.V. Ceteri ἀποσφάπτουσιν αὐτόν.

τὸν Εὐφρονα addunt D.E.F.I.V., om. ceteri.

6 ὦ ἄνδρες πολῖται, ἡμεῖς τουτουσὶ τοὺς ἀποκτείναντας Εὐ- [6]
φρονα διώκομεν περὶ θανάτου, ὀρῶντες ὅτι οἱ μὲν σῶφρονες
οὐδὲν δῆπου ἄδικον οὐδὲ ἀνόσιον ποιοῦσιν, οἱ δὲ πονηροὶ ποιοῦσι
μὲν, λανθάνειν δὲ πειρῶνται, οἷοι δὲ τοσοῦτον πάντας ἀνθρώ-
πους ὑπερβεβλήκασι τόλμη τε καὶ μιαιρία ὥστε παρ' αὐτάς τε
τὰς ἀρχὰς καὶ παρ' αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς κυρίου οὔστινας δεῖ ἀπο-
θνήσκειν καὶ οὔστινας μὴ αὐτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν
ἄνδρα. εἰ οὖν οἷοι μὴ δώσουσι τὴν ἐσχάτην δίκην, τίς ποτε
πρὸς τὴν πόλιν θαρρῶν πορεύεται; τί δὲ πείσεται ἡ πόλις, εἰ
ἐξέσται τῷ βουλομένῳ ἀποκτείνειν πρὶν δηλῶσαι ὅτου ἕνεκα
ἦκει ἕκαστος; ἡμεῖς μὲν δὴ τούτους διώκομεν ὡς ἀνοσιωτάτους
καὶ ἀδικωτάτους καὶ ἀνομωτάτους καὶ πλείστον δὴ ὑπεριδόντας
τῆς πόλεως· ὑμεῖς δὲ ἀκηκόετε, ὁποίας τινὸς ὑμῖν δοκοῦσιν
ἄξιοι εἶναι δίκης, ταύτην αὐτοῖς ἐπίθετε.

7 Οἱ μὲν ἄρχοντες τοιαῦτα εἶπον· τῶν δὲ ἀποκτεινάντων οἱ [7]
μὲν ἄλλοι ἠρνοῦντο μὴ αὐτόχειρες γεγενῆσθαι· εἷς δὲ ὠμολο-
γῆκει, καὶ τῆς ἀπολογίας ὠδέ πως ἤρχετο. Ἄλλ' ὑπερορᾶν
μὲν, ὃ Θηβαῖοι, οὐ δυνατὸν ὑμῶν ἀνδρὶ ὃς εἰδείη κυρίου μὲν
ὄντας ὃ τι βούλεσθε αὐτῷ χρῆσθαι· τίνι μὴν πιστεῶν ἀπ-
έκτεινα τὸν ἄνδρα; εἴ ἴστε ὅτι πρῶτον μὲν τῷ νομίζειν δί-
καιον ποιεῖν, ἔπειτα δὲ τῷ ὑμᾶς ὀρθῶς γνώσεσθαι. ἦδειν γάρ
ὅτι καὶ ὑμεῖς τοὺς περὶ Ἀρχίαν καὶ Ὑπάτην, οὓς ἐλάβετε ὅμοια
Εὐφρονη πεποικῆκας, οὐ ψῆφον ἀνεμίνατε, ἀλλὰ ὀπότε

6. ὦ ἄνδρες C.D.E.F.H.I.V. Ceteri
ἄνδρες.

ἀποκτείναντας Εὐφρονα C.D.E.F.I.

V. Ceteri Εὐφρονα ἀποκτείναντας.

περὶ delet Pluygers.

λανθάνειν δὲ D.E.F.H.I.V. λανθά-

νειν μὲν C. Ceteri λανθάνειν δὲ ὅμως.

μιαρία] Vocem damnatam a Phry-

nicho adhibuit quoque Demosthenes.

Conf. Lobeck. ad Phryn. p. 343.

SCHN.

αὐτάς τε] αὐτάς D.

παρ' αὐτοὺς] παρ' ἑαυτοὺς A.C.D.

E.F. Ald. "Dicuntur arbitri, iudices

κύριοι." SCHN.

δώσουσι] δίδωσι F.

θαρρῶν] Libri θαρρῶν.

πέισεται Schäferus. Libri εἴσεται.

ἦκει D.E.H.V. Ceteri ἦκοι.

μὲν δὴ D.E.F.H.V. Ceteri μὲν.

καὶ ἀδικωτάτους addunt C.D.F.H.

V., om. ceteri.

καὶ ἀνομωτάτους om. A.E.

7. γεγενῆσθαι C.D.E.F.I.V. Ceteri

γενέσθαι. Mox ὠμολόγει Cobetus.

εἰδείη] εἰδοίη Ald., corrigentibus

H.I.

μὴν D.H.I.V. Ceteri μέντοι.

ἐνθάδε ante ἀπέκτεινα satis otiosum

om. D. SCHN. Delevi.

δίκαιον D.F.H.I.V. Ceteri δίκαια.

ὅτι καὶ ὑμεῖς τοὺς] Nisi statuas orationem

ἀνακόλουθον esse, legendum

erit: "Οτι καὶ ὑμεῖς, ὅτε τοὺς—Ὑπάτην

ἐλάβετε Εὐφρονη—, aut ἀναμείναντες

scribendum. SCHN. Frustra.

ὅμοια Εὐφρονη D.H.V. Ceteri Εὐ-

φρονη ὅμοια.

πρῶτον ἐδυνάσθητε ἐτιμωρήσασθε, νομίζοντες τῶν τε περιφανῶς ἀνοσίων καὶ τῶν φανερῶς προδοτῶν καὶ τυραννεῖν ἐπιχειρούντων ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων θάνατον κατεγνώσθαι. οὐκοῦν καὶ Εὐφρων πᾶσι τούτοις ἔνοχος ἦν. παραλαβὼν μὲν γὰρ τὰ ἱερὰ μεστὰ καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἀναθημάτων κενὰ πάντων τούτων ἀπέδειξε. προδοτῆς γε μὴν τίς ἂν περιφανέστερος Εὐφρονος εἶη, ὃς φιλαίτατος μὲν ὢν Λακεδαιμονίοις ὑμᾶς ἀντ' ἐκείνων εἴλετο· πιστὰ δὲ δούς καὶ λαβὼν παρ' ὑμῶν πάλιν προῦδωκεν ὑμᾶς καὶ παρέδωκε τοῖς ἐναντίοις τὸν λιμένα; καὶ μὴν πῶς οὐκ ἀπροφασίστως τύραννος ἦν, ὃς δούλους μὲν οὐ μόνον ἐλευθέρους ἀλλὰ καὶ πολίτας ἐποίει, ἀπεκτίννυε δὲ καὶ ἐφυγάδευε καὶ χρήματα ἀφηρεῖτο οὐ τοὺς ἀδικούντας, ἀλλ' οὓς αὐτῷ 9 ἐδόκει; οὔτοι δὲ ἦσαν οἱ βέλτιστοι. αὐθις δὲ μετὰ τῶν ἐναντιωτάτων ὑμῖν Ἀθηναίων κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἐναντία μὲν ἔθετο τὰ ὄπλα τῷ παρ' ὑμῶν ἄρμοστῇ· ἐπεὶ δ' ἐκείνον οὐκ ἐδυνάσθη ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκβαλεῖν, συσκευασάμενος χρήματα δεῦρο ἀφίκετο. καὶ εἰ μὲν ὄπλα ἠθροικῶς ἐφάνη ἐφ' ὑμᾶς, καὶ χάριν ἂν μοι εἶχετε, εἰ ἀπέκτεινα αὐτόν· ὃς δὲ χρήματα ἤλθε παρασκευασάμενος, ὡς τούτοις ὑμᾶς διαφθερῶν καὶ πείσων πάλιν κύριον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς πόλεως, τούτῳ ἐγὼ τὴν δίκην ἐπιθεῖς πῶς ἂν δικαίως ὑφ' ὑμῶν ἀποθάνοιμι; καὶ γὰρ οἱ μὲν ὄπλοις βιασθέντες βλάπτονται μὲν, οὐ μέντοι ἄδικοί γε ἀναφαίνονται· οἱ δὲ χρήμασι παρὰ τὸ βέλτιστον διαφθαρέντες

θάνατον] θανάτου D.

8. πᾶσι τούτοις ἔνοχος ἦν C.D.F. H.V. ἔνοχος ἦν πᾶσι τούτοις E. Ceteri ἔνοχος πᾶσι τούτοις ἦν.

μεστὰ Wytttenbachius Biblioth. crit. vol. 2, p. 105. Libri μετὰ, nisi quod μεστὰ tribuitur H.V.

καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν C.D.E. pr. F.H.I.V. Ceteri καὶ χρυσῶν τούτων καὶ ἀργυρῶν.

πάντων τούτων C.D.F.H.I.V. Ceteri πάντων. Tum περιφανέστερον Cobetus.

φιλαίτατος] φιλότατος C., eraso super o priori ai. Eustathius Od. p. 1441, 30: Ξενοφῶν δὲ καὶ φιλαίτατον ἐν ἐβδόμῃ φησι· τούτο δὲ καὶ φιλότατον ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων εὔρηται. Etym. M. p. 31, 20: Ξενοφῶν δὲ καὶ (hoc om. cod. Dory.) φιλαίτατα, ubi alius liber πλησιαιτάτα, quæ forma

sæpius est apud eum.

ἀντ' ἐκείνων εἴλετο D.E.F.V. Ceteri εἴλετο ἀντ' ἐκείνων.

ἀπροφασίστος] Vulgatum ἀπροφασίστως correxi, comparatis locis Cyrop. 2, 4, 10. Agesilai 6, 4; 11, 13. Hipparch. 2, 9. SCHN. Recte, ut videtur.

δούλους μὲν H.I.V. Ceteri δούλους. ἐποίει] ἐποίησεν Ald., corrigentibus H.I.

οὔτοι δὲ C.D.E.V. Ceteri οὔτοι δή. 9. εἰς τὴν πόλιν Ald., corrigentibus H.I.

τὰ ὄπλα τῷ παρ' ὑμῶν ἄρμοστῇ C. D.E.F.V. Ceteri τῷ παρ' ὑμῶν ἄρμοστῇ τὰ ὄπλα.

ἀκροπόλεως C.D.E.F.I. Ceteri πόλεως.

βέλτιστον D.F.H.I.V. βέλτιον E. Ceteri δίκαιον.

10 ἄμα μὲν βλάπτονται, ἄμα δὲ αἰσχύνῃ περιπίπτουσιν. εἰ μὲν τοίνυν ἐμοὶ μὲν πολέμιος ἦν, ὑμῖν δὲ φίλος, καὶ γὰρ ὁμολογῶ μὴ καλῶς ἂν μοι ἔχειν παρ' ὑμῖν τούτον ἀποκτεῖναι· ὁ δὲ ὑμᾶς προδοῦδος τί ἐμοὶ πολεμιώτερος ἦν ἢ ὑμῖν; ἀλλὰ νῆ Δία, εἴποι ἂν τις, ἐκὼν ἦλθε. κᾶτα εἰ μὲν ἀπεχόμενον τῆς ὑμετέρας πόλεως ἀπέκτεινέ τις αὐτὸν, ἐπαίνου ἂν ἐτύγχανε· νῦν δὲ ὅτε πάλιν ἦλθεν ἄλλα πρὸς τοῖς πρόσθεν κακὰ ποιήσων, οὐ δικαίως φησὶ τις αὐτὸν τεθνάναι; ποῦ ἔχων Ἑλλησι σπονδὰς ἀποδείξει ἢ

11 προδοταῖς ἢ παλιναυτομόλοις ἢ τυράννοις; πρὸς δὲ τούτοις ἀναμνήσθητε ὅτι καὶ ἐψηφίσασθε δήπου τοὺς φυγάδας ἀγωγίμους εἶναι ἐκ πασῶν τῶν συμμαχίδων. ὅστις δὲ ἄνευ κοινοῦ τῶν συμμάχων δόγματος κατέρχεται φυγὰς, τούτον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθήσκειν; ἐγὼ φημι, ὦ ἄνδρες, ἀποκτείναντας μὲν ὑμᾶς ἐμὲ τετιμωρηκότας ἔσσεσθαι ἀνδρὶ τῶ πάντων ὑμῖν πολεμιωτάτῳ· γνόντας δὲ δίκαια πεποικημένοι αὐτοὺς τετιμωρηκότας φανεῖσθαι ὑπὲρ τε ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν συμμάχων ἀπάντων.

12 Οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες ἔγνωσαν δίκαια τὸν [8]

10. εἰ] οἱ E.
 ὑμῖν δέ] ἐμοὶ δὲ D., servans prius ἐμοί.
 παρ' ὑμῖν τούτον D.E.F.V. Ceteri τούτον παρ' ὑμῖν.
 ἂν τις D.H.V. Ceteri τις ἂν.
 ἀπεχόμενον] ἀπεχόμενος D.
 ὑμετέρας πόλεως C.H.I.V. ἡμετέρας πόλεως D.E.F. Ceteri πόλεως ὑμῶν.
 ὅτε Schæferus. Libri ὅτι.
 πρόσθεν] πρώτοις V. Tum φήσει Pluygers.
 παλιναυτομόλοις V. Ceteri πάλιν αὐτομόλοις.

11. ἐψηφίσασθε] ἐψηφίσατε F.
 ἀγωγίμους] Interpretatur Morus: qui a quolibet corripri et abduci possunt ad judicem, in carcerem, ad supplicium, ubicunque deprehensi fuerint. Conferre jubet Reiskii Indicem Græcit. Demosthenicæ. Apud Demosthenem contra Aristocratem 624. et ad Nicostratum p. 1249. ἀγωγίμων εἶναι et γίνεσθαι ita simpliciter dici videtur. Sed in alio loco, quem omisit Index Reiskianus, p. 667. contra Aristocratem est plane eodem sensu quo in Xenophonte, ἀγωγίμων αὐτὸν ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι, quæ

verba deinceps explicantur: ἐξεδίδοτ' ἂν ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος. Quando igitur decreto populi damnatur aliquis ea lege ut, si ad socios effugerit, jure inde retrahi possit et debeat, tunc aliquis ἀγωγίμος ἐκ τῶν συμμάχων γίνεται aut ἐστὶ. Sic Lacedæmonii edixerant exsules Athenienses ἀγωγίμους εἶναι πανταχόθεν, ἐκσπόνδους δὲ τοὺς ἐνισταμένους τοῖς ἀγούσι, ut ait Plutarchus in Lysandro c. 27. Diversa et litibus Salmasii et Heraldi celebrata est notio prioris dictionis, quæ huc non pertinet. SCHN.

πασῶν] πάντων D.F.I.V., servantes συμμαχίδων. Sed præstat fortasse hic quoque πάντων—συμμάχων.
 συμμάχων F.H.I. συνόδων D. Ceteri συμμαχίδων.

κατέρχεται C.D.E.F.H.V. Ceteri κατέρχεται. “Ad hanc narrationem respexisse videtur Aristoteles Rhetor. 2, 23: Καὶ περὶ τοῦ Θῆβησιν ἀποθανόντος, περὶ οὗ ἐκέλευε κρίναι, εἰ δίκαιος ἦν ἀποθανεῖν, ὡς οὐκ ἄδικον ἔν, ἀποκτεῖναι τὸν δίκαιως ἀποθανόντα, ubi Victorius h. l. laudavit.” SCHN.
 ὑμῖν] ὑμῶν D.

Εὐφρονα πεπονθέναι· οἱ μέντοι πολῖται αὐτοῦ ὡς ἄνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι ἔθαψάν τε ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβονται. οὕτως, ὡς ἔοικεν, οἱ πλείστοι ὀρίζονται τοὺς εὐεργέτας ἑαυτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι.

ΚΕΦ. Δ.

A. C. 366. Καὶ τὰ μὲν περὶ Εὐφρονος εἴρηται· ἐγὼ δὲ ἔνθεν εἰς ταῦτα ἐξέβην ἐπάνειμι. ἔτι γὰρ τειχιζόντων τῶν Φλιασίων τὴν Θυαμίαν καὶ τοῦ Χάρητος ἔτι παρόντος Ὀρωπὸς ὑπὸ τῶν φευ-

12. αὐτοῦ D.E.F. Ceteri αὐτόν.

11. Amphipolitani Brasidam Lacedaemoniorum ducem occisum δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς νῦν ἀγορᾶς οὐσίας, καὶ τὸ λοιπὸν περιέζαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον ὡς ἥρωϊ τε ἐντέμνουσι καὶ τιμὰς δεδώκασι ἀγωνίας καὶ ἐτήσιους θυσίας καὶ τὴν ἀποικίαν ὡς οἰκιστῇ προσέθεσαν. ubi Hudsonus e Plutarchi Arato Euphronem a Corinthiis item in foro publice sepultum memorat et comparat Herald Adversar. I, 6. SCHN.

ἀρχηγέτην] Ad hunc locum erudita est Mori disputatio, qua docet cives de patria bene meritos post mortem divinis honoribus cultos fuisse; ab ejusmodi civibus Clisthenem tribubus decem Atticis nomina indidisse, auctore Herodoto 5, 66; hos denique ἥρωας ἐπιχωρίους et ἑπωνύμους τῇ χώρᾳ, vel, monente Hesychio, ἀρχηγέτας dictos fuisse. SCHN.

σέβονται] ^βσεύονται F.

οἱ πλείστοι ὀρίζονται τοὺς εὐεργέτας ἑαυτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι] Aristot. Eth. Nic. 8, 1 fin.: "Ἐνιοὶ τοὺς αὐτοὺς οἴονται ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ φίλους.

ἑαυτῶν D.V. Ceteri αὐτῶν.

1. Ὀρωπὸς D.V. Ceteri δ' Ὀρωπός. Res altius repetenda. De Orope Diodorus 14, 17, sub Olympiadis 94, 3: Οἱ τὸν Ὀρωπὸν οἰκοῦντες πρὸς ἀλλήλους στασιάζσαντες ἐφυγάδυσαν τῶν πολιτῶν τινάς· οἱ δὲ φυνγάδες μέχρι μὲν τινος δι' ἑαυτῶν ἐπεβάλλοντο καταλθεῖν, οὐ δυνάμενοι δὲ τὴν προαίρεσιν ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν, ἔπεισαν τοὺς Θεβαίους αὐτοὺς συναποστεῖλαι δύναμιν. Θεβαῖοι δὲ στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ὀ-

ρωπίους καὶ κυριεύσαντες τῆς πόλεως μετόπισαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης αὐτοὺς ὡς ἐπτὰ σταδίου, καὶ χρόνους μὲν τινὰς εἶασαν καθ' ἑαυτοὺς πολιτεύεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα δόντες πολιτείαν τὴν χώραν Βοιωτίαν ἐποίησαντο. Idem de hoc ipso tempore 15, 76: Θεμισίων ὁ Ἐρετριῆς τύραννος Ὀρωπὸν καταλάβετο· ταύτην δὲ τὴν πόλιν οὐσαν Ἀθηναίων παραλόγως ἀπέβαλε. τῶν γὰρ Ἀθηναίων στρατεύσαντων ἐπ' αὐτὸν καὶ πολὺ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερεχόντων, οἱ Θεβαῖοι βοηθήσαντες αὐτῶ καὶ παραλαμβάνοντες ἐν παρακαταθήκῃ τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέδωκαν. Demosthenes de Corona p. 259. Themisonem et Theodorum simul nominat; ubi Ulpianus in commentariis rem copiosius narrat. Causam capitis super Orope erepta dixit Chabrias imperator, accusante Philostrato, ut narrat Demosthenes contra Midiam p. 535. ed. Reisk., ubi vide scholiasten. Eandem Thebanorum iniquitatem tangit Isocrates ad Philipp. p. 93 A., ubi res post pugnam Leuctricam ab iis gestas breviter percurrit: Ἠνόχλων μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ, Θετταλίαν δ' ἐτόλμων καταδουλοῦσθαι, Μεγαρεῦσι δ' ὁμόροις οὐσιν ἠπειλοῦν, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας ἀπεστέρουν, Εὐβοίαν δ' ἐπόρθουν, εἰς Βυζάντιον δὲ τριήρεις ἐξέπεμπον, ὡς καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἄρξοντες. Quae ille de imperio maris a Thebanis captato refert, confirmat et copiosius narrat Diodorus 15, 79, sed ordine rerum perturbato, quem ex Isocratis loco, a Wesselingio non annotato, constitutes facile. Plutarchus Philopem. c. 14: Πλὴν Ἐπαμεινώνδαν μὲν ἔνιοι λέγουσιν ἄκνοῦντα γεῖσθαι τὸν κατὰ θάλασσαν ὠφελειῶν τοὺς πολίτας, ὅπως αὐτῶ μὴ

γόντων κατελήφθη. στρατευσαμένων δὲ πάντων Ἀθηναίων ἐπ' αὐτὸν καὶ τὸν Χάρητα μεταπεμφαμένων ἐκ τῆς Θυαμίας, ὁ μὲν λιμὴν αὐτὸς τῶν Σικυωνίων πάλιν ὑπ' αὐτῶν τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν Ἀρκάδων ἀλίσκεται· τοῖς δ' Ἀθηναίοις οὐδεὶς τῶν συμμαχῶν ἐβοήθησεν, ἀλλ' ἀνεχώρησαν Θηβαίοις παρακαταθέμενοι τὸν Ὠρωπὸν μέχρι δίκης.

- 2 Καταμαθῶν δὲ ὁ Λυκομήδης μεμφομένους τοὺς Ἀθηναίους [2] τοῖς συμμαχοῖς, ὅτι αὐτοὶ μὲν πολλὰ πράγματα εἶχον δι' ἐκείνους, ἀντεβόηθησε δ' αὐτοῖς οὐδεὶς, πείθει τοὺς μυρίους πράττειν περὶ συμμαχίας πρὸς αὐτούς. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐδυσχέρανόν τινες τῶν Ἀθηναίων τὸ Λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους γενέσθαι τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν συμμαχοῦς· ἐπειδὴ δὲ λογιζόμενοι εὕρισκον οὐδὲν μείον Λακεδαιμονίοις ἢ σφίσιν ἀγαθὸν τὸ Ἀρκάδας μὴ προσδεῖσθαι Θηβαίων, οὕτω δὲ προσεδέχοντο τὴν τῶν Ἀρκάδων συμμαχίαν. καὶ Λυκομήδης ταῦτα πράττων, ἀπιὼν Ἀθήνηθεν δαιμονιώτατα ἀποθνήσκει. ὄντων γὰρ παμ- [3] πόλλων πλοίων, ἐκλεξάμενος τούτων ὁ ἐβούλετο, καὶ συνθέμενος τοῖνυν ἀποβιβάσαι ὅποι αὐτὸς κελύοι, εἴλετο ἐνταῦθα ἐκβῆναι ἔνθα οἱ φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες. κάκεινος μὲν οὕτως ἀποθνήσκει, ἡ μέντοι συμμαχία ὄντως ἐπεραίνετο.

λάθωσιν ἀντὶ μονίμων ὀπλιτῶν ναῦται γενόμενοι καὶ διαφθάρεντες, ἀπρακτοὶ ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ τῶν νήσων ἀπελθεῖν ἐκουσίας. Ceterum de hoc ipso tempore Isocrates in Plataic. edita Olymp. 101, 4, p. 300 C. de Thebanis: Καὶ τῇ μὲν ἡμετέρα πόλει τῆς γῆς τῆς ὑπ' Ὠρωπίων δεδομένης φθονοῦσιν, αὐτοὶ δὲ βία τὴν ἀλλοτρίαν χώραν καταφέρονται. et p. 303 D., de iisdem: Ὅτε μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐξουσίαν ἤλπισαν ἔσσεσθαι ποιεῖν, ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, οὐχ ὡς συμμαχοῖς ἡμῖν προσηρέχθησαν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰς τοὺς πολεμιστάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν· ἐπειδὴ δ' ἐκσπτόνους αὐτοὺς ἀντὶ τούτων ἐψηφίσασθε ποιῆσαι, πανσάμενοι τῶν φρονιμάτων ἤλθον εἰς ἡμᾶς ταπεινότεροι, ἢ νῦν ἡμεῖς τυγχάνομεν ἔχοντες. Xenophon res mari gestas hoc tempore et multas Thebanorum nescio an invidia motus omisit." SCHN.

ὑπὸ τῶν φευγόντων] Oropiorum. Vid. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 175 ed. a. 1849.

μέχρι δίκης] "Donec jure disceptari

de possessione urbis posset." Brodæus. SCHN.

2. πράττειν περὶ] Ita supra 6, 4, 25: Πράττειν περὶ τῶν σπονδῶν ἐκείνων. Anabas. 7, 2, 12: Ξενοφῶν ἔπραττε περὶ πλοίων. Ibid. c. 2, §. 7: Πρὸς Ἀρίσταρχον διεπράττετο τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ στρατεύματος. Sic iterum 7, 4, 12. SCHN.

ἐπειδὴ δὲ D.V. ἐπεὶ δὲ δὴ I. Ceteri ἐπεὶ δέ.

3. δαιμονιώτατα] Morus in Indice δαιμονίως ἀποθνήσκειν interpretatur, deo modum ac genus mortis dirigente. Mihi brevitatis auctoris nimis obscura displicet. SCHN.

τοῖνυν] Conjecturæ Wytttenbachii in Biblioth. critica vol. 2, p. 105. τοῖς ναῦταις prætuli multo faciliorem Lobeckii ad Phrynichum p. 343. τὴν ναῦν. SCHN. Sed ἀποβιβάσειν de navigantibus potius dicitur quam de navi. Neque opus erat repeti τὴν ναῦν. Ad καί—τοῖνυν conferas Eicon. 5, 2.

ὄντως D.I. οὕτως V., supra scripto

- 4 Εἰπόντος δὲ Δημοτίωνος ἐν τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ὡς ἡ [4]
 μὲν πρὸς τοὺς Ἀρκάδας φιλία καλῶς αὐτῷ δοκοίη πράττεσθαι,
 τοῖς μέντοι στρατηγοῖς προστάξαι ἔφη χρῆναι ὅπως καὶ Κό-
 ρινθος σφά ἢ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ
 Κορίνθιοι, ταχὺ πέμψαντες ἱκανοὺς φρουροὺς ἑαυτῶν πάντοσε
 ὅπου Ἀθηναῖοι ἐφρούρουν εἶπον αὐτοῖς ἀπιέναι, ὡς οὐδὲν ἔτι
 δεόμενοι φρουρῶν. οἱ δ' ἐπέιθοντο. ὡς δὲ συνῆλθον οἱ ἐκ τῶν
 φρουρίων Ἀθηναῖοι εἰς τὴν πόλιν, ἐκήρυξαν οἱ Κορίνθιοι, εἴ τις
 ἀδικοῖτο Ἀθηναίων, ἀπογράφεσθαι, ὡς ληψομένους τὰ δίκαια.
- 5 οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων Χάρης ἀφικνεῖται μετὰ ναυτικοῦ πρὸς [5]
 Κεγχρείας. ἐπεὶ δ' ἔγνω τὰ πεπραγμένα, ἔλεξεν ὅτι ἀκούσας
 ἐπιβουλεύεσθαι τῇ πόλει βοηθῶν παρείη. οἱ δ' ἐπαινέσαντες
 αὐτὸν οὐδὲν τι μᾶλλον ἐδέχοντο τὰς ναῦς εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ'
 ἀποπλεῖν ἐκέλευον καὶ τοὺς ὀπλίτας δὲ τὰ δίκαια ποιήσαντες
 ἀπέπεμψαν. ἐκ μὲν οὖν τῆς Κορίνθου οἱ Ἀθηναῖοι οὕτως
- 6 ἀπηλλάγησαν. τοῖς μέντοι Ἀρκάσι πέμπειν ἠναγκάζοντο τοὺς [6]
 ἰππέας ἐπικούρους διὰ τὴν συμμαχίαν, εἴ τις στρατεύοιτο
 ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν τῆς δὲ Λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ
 πολέμῳ.

Τοῖς δὲ Κορινθίοις ἐνθυμουμένοις ὡς χαλεπῶς ἔχοι αὐτοὺς

γρ. ὄν. Ceteri οὕτως. Quod ego olim delebam. L. D. “ὅμως a Wyttenbachio l. c. propositum probō.” SCHN.

4. εἰπόντος Δημοτίωνος—ἔφη] Vid. annot. ad 4, 8, 9.

Δημοτίωνος] Hunc aliunde non novi: nam ἄσωτος ille Demotio Timoclis comici Athenæi 6, p. 243 B., posterioris ætatis esse videtur. SCHN.

Κόρινθος D.E.V. Ceteri ἢ Κόρινθος. Μοχ σῶα V. duplici accentu et conjuncto.

ἀκούσαντες δὲ D.E.F.V. Ceteri ἀκούσαντες.

ταχὺ πέμψαντες D.E.F.V. Ceteri πέμψαντες ταχὺ.

Ἀθηναῖοι ἐφρούρουν D.E.F.I.V. Ceteri ἐφρούρουν Ἀθηναῖοι.

εἶπον] εἶπαν C.D.E.F.I.V.Y.

αὐτοῖς] αὐτοὺς D.

ληψομένους τὰ δίκαια] Dictum est de mercede soluta militibus peregrinis, quod sequens τὰ δίκαια ποιήσαντες ἀπέπεμψαν docet. Anab. 7, 7, 14: Τότε ἀπιέναι, ὅταν τὰ δίκαια ἔχωσιν οἱ

στρατιῶται. Plutarchus Dionis c. 40: Τὰ δίκαια τοῖς ξένοις ποιεῖν. Cicero ita Offic. 1, 3. *justa præbere*, et Columella 1, 8, 11. et 18. *justa reddere* dixit. Lysias p. 590. de usuris usurpavit: Οὔτοι οὐδὲν ἔτι ὑμῖν τῶν δικαίων ἐποιοῦν. SCHN. Cyrop. 3, 2, 20: Ἐθέλοισ' ἂν εἴαν νέμειν ταῦτα τοὺς Ἀρμενίους, εἰ ὑμῖν μέλλοιεν οἱ νέμοντες τὰ δίκαια ἀποτελεῖν; Anab. 7, 7, 17: Ἡμεῖς τοίνυν ἀπίοιμεν ἂν ὅποτε ἂν μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα ὑμῖν καταπράξαντες· εἰ δὲ μὴ, ἐρχόμεθα μὲν καὶ νῦν τιμωρησόμενοι ἄνδρας, οἱ τούτους παρὰ τοὺς ὄρκους ἠδίκησαν· ἦν δὲ δὴ καὶ ὑμεῖς τοιοῦτοι ἦτε, ἐνθὺνδε ἀρξόμεθα τὰ δίκαια λαμβάνειν.

5. δὲ τούτων] δὲ καὶ τούτων V. ναυτικοῦ C.D.E.F.I.V. Ceteri τοῦ ναυτικοῦ.

Κεγχρείας C.D.E.F.V. Κεγχρείας I. Ceteri τὰς Κεγχρείας.

6. πέμπειν ἠναγκάζοντο D.E.V. Ceteri ἠναγκάζοντο πέμπειν.

πολέμῳ] πολέμῳ V.

σωθῆναι, κρατουμένους μὲν καὶ πρόσθεν κατὰ γῆν, προσγεγενη-
 μένων δὲ αὐτοῖς Ἀθηναίων ἀνεπιτηδείων, ἔδοξεν ἀθροΐζειν καὶ
 πεζοὺς καὶ ἰππέας μισθοφόρους. ἡγούμενοι δὲ τούτων, ἅμα μὲν
 τὴν πόλιν ἐφύλαττον, ἅμα δὲ πολλὰ τοὺς πλησίον πολεμίους
 7 κακῶς ἐποίουν· εἰς μέντοι Θήβας ἔπεμψαν ἐπερησομένους εἰ
 ὡς ἐσομένης, ἐδεήθησαν οἱ Κορινθιοὶ εἶσαι σφᾶς ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ
 τοὺς συμμαχοῦς, ὡς μετὰ μὲν τῶν βουλομένων ποιησόμενοι τὴν
 εἰρήνην, τοὺς δὲ πόλεμον αἰρουμένους εἴσοντες πολεμεῖν. ἐφέν-
 8 τῶν δὲ καὶ ταῦτα πράττειν τῶν Θεβαίων, ἐλθόντες εἰς Λακε-
 δαίμονα οἱ Κορινθιοὶ εἶπον, Ἕμεῖς, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, [8]
 πρὸς ὑμᾶς πάρεσμεν ὑμέτεροι φίλοι, καὶ ἀξιούμεν, εἰ μὲν τινα
 ὁράτε σωτηρίαν ἡμῖν, εἴαν διακαρτερώμεν πολεμοῦντες, διδάξαι
 καὶ ἡμᾶς· εἰ δὲ ἀπόρως γινώσκετε ἔχοντα τὰ ἡμέτερα, εἴ μὲν
 καὶ ὑμῖν συμφέρει, ποιήσασθαι μεθ' ἡμῶν τὴν εἰρήνην· ὡς οὐδὲ
 μετ' οὐδένων ἂν ἦδιον ἢ μεθ' ὑμῶν σωθείημεν· εἰ μέντοι ὑμεῖς
 λογιζέσθε συμφέρειν ὑμῖν πολεμεῖν, δεόμεθα ὑμῶν εἶσαι ἡμᾶς
 εἰρήνην ποιήσασθαι. σωθέντες μὲν γὰρ ἴσως ἂν αὐθις ἔτι ποτὲ
 ἐν καιρῷ ὑμῖν γενοίμεθα· εἴαν δὲ νῦν ἀπολώμεθα, δῆλον ὅτι
 9 οὐδέποτε χρήσιμοι ἔτι ἐσόμεθα. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Λα- [9]
 κεδαιμόνιοι τοῖς τε Κορινθίοις συνεβούλευον τὴν εἰρήνην ποιή-

κρατουμένους D.I.V. κρατημένους
 C.E. Ceteri κεκρατημένους. Vid. an-
 not. ad I, 1, 30.

ἀνεπιτηδείων] ἐπιτηδείων A. Ald.,
 corrigente I. "Morus comparavit He-
 sychiū: Ἐπιτηδείος, ὁ φίλος, ἀνεπιτή-
 δειος, ὁ ἐχθρός." SCHN.

πολλὰ τοὺς πλησίον πολεμίους D.E.
 F.I. τοὺς πλησίον πολεμίους C. τοὺς
 πλησίον πολεμίους, ascripto supra
 versum πολλά, V. Ceteri τοὺς πολε-
 μίους.

ἐλθόντες εἰρήνης D.E.F.V. Ceteri
 εἰρήνης ἐλθόντες.

7. ἐσομένης Leonclavius. Libri
 ἐσομένων.

τοὺς δὲ πόλεμον F. τοὺς τε πόλεμον
 C.D.E.I.V. Ceteri τοὺς τὸν πόλεμον.
 αἰρουμένους C.D.E.F.I.V. Ceteri
 αἰρησομένους.

8. ὑμέτεροι] οἱ ὑμέτεροι F.
 ἡμῖν D.E. Ceteri ὑμῖν.

διακαρτερώμεν] διακαρτεροῦμεν F.

ἡμέτερα D. Ceteri ὑμέτερα.

συμφέρει] συμφέροι C.E.

ἡμῶν] ὑμῶν C.E. et D. correctus,
 in quo pr. tamen non videtur fuisse η.

οὐδὲ μετ' οὐδένων] Aut μετ' οὐδένων
 aut οὐδ' ἡμεῖς μετ' οὐδένων aut οὐδὲ
 μεθ' ἑνῶν exspectes, nisi οὐδὲ respicit
 contrarium πολεμεῖν. L.D. De plu-
 rali οὐδένες conf. Valckenar. ad He-
 rodot. 9, 58. Quod vero Weiskius
 malebat scriptum εἴ γε καὶ ὑμῖν συμ-
 φέρει vel εἴ πη καὶ ὑμῖν, in eo non
 sentio cum viro docto: sequens enim
 εἰ μέντοι, positum pro εἰ δέ, prius μὲν
 respicit et postulat. SCHN.

ἂν adduct C.D.E.F.H.I., om. ce-
 teri.

ἐν καιρῷ] Supra 3, 4, 9: Ἐν καιρῷ
 σοι εἶναι. Andocides p. 72: Καὶ ἐστὶν
 ὑμῖν χρῆσθαι τούτοις, ὅπου ἂν ἐν καιρῷ
 τι ὑμῖν γένηται. SCHN.

χρήσιμοι ἔτι D.E.F.V. Ceteri ἔτι
 χρήσιμοι.

- σασθαι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐπέτρεψαν τοῖς μὴ βουλομέ-
νοις σὺν ἑαυτοῖς πολεμεῖν ἀναπαύεσθαι· αὐτοὶ δ' ἔφασαν πολε-
μοῦντες πράξειν ὃ τι ἂν τῷ θεῷ φίλον ἦ· ὑφήσεσθαι δὲ
οὐδέποτε, ἦν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον Μεσσήνην, ταύτης
10 στερηθῆναι, οἱ οὖν Κορίνθιοι ἀκούσαντες ταῦτα ἐπορεύοντο εἰς [10]
τὰς Θήβας ἐπὶ τὴν εἰρήνην. οἱ μέντοι Θηβαῖοι ἠξίουσαν αὐτοὺς
καὶ συμμαχίαν ὀμνύναι· οἱ δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι ἡ μὲν συμμαχία
οὐκ εἰρήνη ἀλλὰ πολέμου μεταλλαγὴ εἴη· εἰ δὲ βούλοιντο, πα-
ρεῖναι ἔφασαν τὴν δικαίαν εἰρήνην ποιησόμενοι. ἀγασθέντες δὲ
αὐτοὺς οἱ Θηβαῖοι, ὅτι καίπερ ἐν κινδύνῳ ὄντες οὐκ ἠθελον τοῖς
εὐεργέταις εἰς πόλεμον καθίστασθαι, συνεχώρησαν αὐτοῖς καὶ
Φλιασίοις καὶ τοῖς ἐλθοῦσι μετ' αὐτῶν εἰς Θήβας τὴν εἰρήνην
ἐφ' ᾧτε ἔχειν τὴν ἑαυτῶν ἐκάστους. καὶ ἐπὶ τούτοις ὠμόσθησαν
11 οἱ ὄρκοι. οἱ μὲν δὴ Φλιάσιοι, ἐπεὶ οὕτως ἡ σύμβασις ἐγένετο, [11]
εὐθύς ἀπῆλθον ἐκ τῆς Θυαμίας· οἱ δὲ Ἀργεῖοι ὀμόσαντες ἐπὶ
τοῖς αὐτοῖς τούτοις εἰρήνην ποιήσασθαι, ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο κατα-
πράξαι ὥστε τοὺς τῶν Φλιασίων φυγάδας μένειν ἐν τῷ Τρικα-
ράνῳ ὡς ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει ἔχοντας, παραλαβόντες ἐφρούρουσαν,
φάσκοντες σφετέραν τὴν γῆν ταύτην εἶναι, ἦν ὀλίγῳ πρότερον
ὡς πολεμίαν οὖσαν ἐδήουν. καὶ δίκας τῶν Φλιασίων προσκα-
λουμένων οὐκ ἐδίδοσαν.
- 12 Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον τετελευτηκότος ἤδη τοῦ [12]
πρόσθεν Διονυσίου ὁ υἱὸς αὐτοῦ πέμπει βοήθειαν τοῖς Λακε-
δαιμονίοις δώδεκα τριήρεις καὶ ἄρχοντα αὐτῶν Τιμοκράτην.
οὗτος δ' οὖν ἀφικόμενος συνεξαίρει αὐτοῖς Σελλασίαν· καὶ
τοῦτο πράξας ἀπέπλευσεν οἴκαδε.

10. καὶ συμμαχίαν] συμμαχίαν V.

ὅτι ἦ] ἦ V.

ἔχειν] ἔχουεν V.

οἱ ὄρκοι om. V.

11. σύμ. pro ξύμ. D. συμβίβασις V.
ποιήσασθαι] Nisi scribendum ποι-
ήσεσθαι.

ἐδύναντο C.D.E. Ceteri ἠδύναντο.

ἔχοντας C.D.E.F.V. Ceteri ἔχον-
τες.

παραλαβόντες] Pirkhemeri versio-
nem ipsos in fidem receperunt prae-
sidioque iuraverunt probavit Wolfius. oc-
curatum (Tricaranum) firmarunt prae-
sidio vertit Weiskius. SCHN. Hoc
est καταλαβόντες.

τὴν γῆν D.F.I.V. Ceteri καὶ τὴν γῆν.
προσκαλουμένων] προκαλουμένων A.
D.V. Vid. annot. ad I, 7, 12.

12. πρόσθεν C.D.E.F.I.V. Ceteri
προτέρου.

οὖν] αὖ I.V. margo Stephani.

Σελλασίαν] Quae desciverat, a Baeo-
tis sollicitata. Diodor. 15, 64: 'Ἡ
μὲν οὖν πρώτη μερὶς τῶν Βοιωτῶν τὴν
πορείαν ἐποιήσατο ἐπὶ τὴν Σελλασίαν
καλουμένην πόλιν, καὶ τοὺς τῇδε κατοι-
κοῦντας ἀπέστησε τῶν Λακεδαιμονίων.
Quibuscum conf. Xenophon supra 6,
5, 27. Ut fallatur Morus hoc Xeno-
phontis loco usus ad vindicandum
πλησίον 2, 2, 13, in Addendis ad p. 65.

A. C. Μετὰ δὲ τοῦτο οὐ πολλῶ ὕστερον καταλαμβάνουσιν οἱ
 365 Ἡλείοι Λασιῶνα, τὸ μὲν παλαιὸν ἑαυτῶν ὄντα, ἐν δὲ τῷ πα-
 13 ρόντι συντελοῦντα εἰς τὸ Ἀρκαδικόν. οἱ μέντοι Ἀρκάδες οὐ [13]
 παρωλιγώρησαν, ἀλλ' εὐθὺς παραγγείλαντες ἐβοήθουν. ἀντεβο-
 ἦθησαν δὲ καὶ τῶν Ἡλείων οἱ τριακόσιοι, καὶ ἔτι τετρακόσιοι.
 ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ τὴν ἡμέραν ἐν ἐπιπεDESTÉρω χωρὶφ
 τῶν Ἡλείων τῆς νυκτὸς οἱ Ἀρκάδες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὴν τοῦ
 ὑπὲρ τῶν Ἡλείων ὄρους κορυφὴν ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ κατέβαινον
 ἐπὶ τοὺς Ἡλείους. οἱ δὲ ἰδόντες ἅμα μὲν ἐξ ὑπερδεξίου προσι-
 όντας, ἅμα δὲ πολλαπλασίους, ἐκ πολλοῦ μὲν ἀπελθεῖν ἠσχύν-
 θησαν, ὁμοσε δ' ἦλθον καὶ εἰς χεῖρας δεξάμενοι ἔφυγον· καὶ
 πολλοὺς μὲν ἀνδρας, πολλὰ δὲ ὄπλα ἀπόλεσαν, κατὰ δυσχω-
 ρίας ἀποχωροῦντες.

14 Οἱ δὲ Ἀρκάδες διαπραξάμενοι ταῦτα ἐπορεύοντο ἐπὶ τὰς [14]
 τῶν Ἀκρωρείων πόλεις. λαβόντες δὲ ταύτας πλὴν Θραύστου
 ἀφικνοῦνται εἰς Ὀλυμπίαν, καὶ περισταυρώσαντες τὸ Κρόνιον

Λασιῶνα] De ea vide supra 3, 2, 30. Pluribus rem narrat Diodorus 15, 77. qui Lasionem Triphyliae χωρίον ὄχυρον appellat. Prætexebant Elei exsules, qui in locum illum confugerant. In pugna ad Lasionem commissa ceciderunt plus quam 200 Elei milites; Arcades numero longe superiores deinde ipsam Eleam invadunt. Ita Diodorus, qui addit ab Atheniensibus Arcades subsidia perisse: Μετεπέμψαντο παρ' Ἀθηναίων συμμαχίαν. De hac societate belli Xenophon supra dixit §. 2. et 6. SCHN. De accentu acuto nominis Λασιῶν, qui hic est in libris, v. ad Thes. Steph.

13. τῶν Ἡλείων οἱ τετρακόσιοι D. E.F.V. Ceteri οἱ τῶν Ἡλείων τετρακόσιοι, nisi quod οἱ om. I. "Fuit Eleorum exercitus ex certo equitum et peditum numero constitutus. Οἱ τριακόσιοι videntur esse pedites, quia infra §. 16. dicitur: Οἱ ἵππεῖς καὶ οἱ τριακόσιοι." SCHN. Hinc recte Dobræus τριακόσιοι καὶ ἔτι τετρακόσιοι pro scriptura librorum τετρακόσιοι καὶ ἔτι τριακόσιοι.

ἀντιστρατενομένων] ἀντεστρατενομένων E. "Morus emendat ἀντιστρατοπεδευομένων, defendit vulgatum

Wolfius comparato loco 4, 7, 7. et 7, 5, 8." SCHN. Et ἀντιστρατοπεδευομένων V. Scribendum erat ἀντεστρατοπεδευομένων.

ἐν ἐπιπεDESTÉρω] ἐπὶ πεDESTÉρω A. C.E.F. Ald.

ὑπὲρ] ὕ in rasura D.

ἐκ πολλοῦ] E longinquo recte interpretatur Morus. SCHN.

14. Ἀκρωρείων] Ἀκρωρείων V. Ald. "De populo primus recte interpretatus est Morus. Supra 3, 2, 21. memorantur Ἀκρώρειοι. Stephan. Byz. urbem Triphyliae appellat Acrorios, etiam incolas ita appellari addens. Regio tota, quam populus iste, per diversas urbes disperditus, occupabat, Ἀκρώρεια dicitur a Diodoro 14, 17, populus ipse Ἀκρώρειοι. Ita Morus. Diodor. 15, 77. captas ab Eleis fuisse ait urbes Margana, Cronium, Cyparissiam et Coryphasium." SCHN.

Θραύστου] Comparavit Morus locum Θραυστὸς dictum a Diodoro 15, 17. SCHN.

τὸ] Libri τόν. Correxit G. Dindorfius ad Steph. Thes. in seq. nomine.

Κρόνιον D.E.F.V. Ceteri Κρόνειον. "Collis Saturno sacer. Alii Κρόνιον appellant, solenni variatione." SCHN.

ἐνταῦθα ἐφρούρουν καὶ ἐκράτουν τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ὄρους· ἔλαβον δὲ καὶ Μαργανέας ἐνδόντων τινῶν. οὕτω δὲ προκεχωρηκότων οἱ μὲν Ἥλαιοι αὐ παντάπασιν ἠθύμησαν. οἱ δὲ Ἀρκάδες ἔρχονται ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ μέχρι μὲν τῆς ἀγορᾶς ἦλθον· ἐκεῖ μέντοι ὑποστάντες οἱ τε ἱππεῖς καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν ἐκβάλλουσί τε αὐ-
 15 τούς καὶ ἀπέκτεινάν τινας καὶ τρόπαιον ἐστήσαντο. ἦν μὲν οὖν [15] καὶ πρότερον διαφορὰ ἐν τῇ Ἥλιδι. οἱ μὲν γὰρ περὶ Χάροπον τε καὶ Θρασωνίδα καὶ Ἀργεῖον εἰς δημοκρατίαν ἦγον τὴν πόλιν, οἱ δὲ περὶ Στάλκαν τε καὶ Ἰππίαν καὶ Στρατόλαν εἰς ὀλιγαρχίαν. ἐπεὶ δ' οἱ Ἀρκάδες μεγάλην δύναμιν ἔχοντες σύμμαχοι ἐδόκουν εἶναι τοῖς δημοκρατεῖσθαι βουλομένοις, ἐκ τούτου δὴ θρασύτεροι οἱ περὶ τὸν Χάροπον ἦσαν, καὶ συνθέμενοι τοῖς
 16 Ἀρκάσι ἐπιβοηθεῖν καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. οἱ δ' [16] ἱππεῖς καὶ οἱ τριακόσιοι οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐχώρουν ἄνω, καὶ ἐκκρούουσιν αὐτούς· ὥστ' ἔφυγον σὺν τῷ Ἀργεῖῳ καὶ Χαρόφῳ τῶν πολιτῶν περὶ τετρακοσίους. οὐ πολὺ δ' ὕστερον οὗτοι παραλαβόντες τῶν Ἀρκάδων τινὰς καταλαμβάνουσι Πύλον. καὶ πολλοὶ μέντοι πρὸς αὐτούς ἐκ τῆς πόλεως ἀπήεσαν τοῦ δήμου, ἅτε χωρίον τε καλὸν καὶ μεγάλην ῥώμην τὴν τῶν Ἀρκάδων σύμμαχον ἔχοντας. ἐπέβαλον δὲ καὶ ὕστερον εἰς τὴν χώραν τὴν τῶν Ἥλείων οἱ Ἀρκάδες, ὑπὸ τῶν φευγόντων ἀνα-
 17 πειθόμενοι ὡς ἡ πόλις προσχωρήσειτο. ἀλλὰ τότε μὲν οἱ [17]

ἐνδόντων] De proditione habet quae Thucyd. 4. 76; 5. 62; 7. 48. et alibi. SCHN.

τούτων ante προκεχωρηκότων om. D.F.V., ut 2, 4, 29, et similiter 5. 3, 27; 7. 1, 7; et 2, 2, 16, cui conf. Anab. 5. 7, 31. Contra est 7, 2, 1.

ἔρχονται] ἄρχονται E.

ἐπὶ τὴν πόλιν] Addendum hic censeo αὐτῶν, sc. Eleorum, et retrahendum ex sede aliena, quam occupavit post ἄλλοι τινές: post ἀπέκτεινάν τινας reponi voluit Weiskius. SCHN. Similiter ponitur αὐτῶν s. 17, καταλαμβάνουσι αὐτῶν Ὀλουρον.

οἱ ἄλλοι αὐτῶν D.E.F.I.V. Ceteri ἄλλοι τινές.

15. μὲν γὰρ] μὲν A.C.E.F. Ald., corrigente I.

Χάροπον] ο prius ω D. pr.

Στάλκαν] Nomen suspectum, cui simile Σιτάλκαν, de quo dixi ad Thes. Stephani.

Ἰππίαν] Hippias hic Eleus sine dubio diversus a celeberrimo Sophista, de quo Platonis et Xenophontis libri multa tradunt, ut monuit Wolfius. SCHN.

δῆ] δὲ F.

Ἀρκάσι ἐπιβοηθεῖν] Ἀρκάσι βοηθεῖν V.

16. ἐμέλλησαν] ἠμέλλησαν D., super ἡ scripto ε, et E. Ceteri ἠμέλλησαν. τετρακοσίους] τριακοσίους D.

Πύλον] Eleam, diversam a maritima Pylo Messeniae, et ab Elide dissitam stadiis 80, auctore Pausania 6, 22, 5. Diodorus 14, 17. ab Elide dissitam esse ait stadiis fere 70. SCHN.

ἔχοντας Morus. Libri ἔχοντες, V. quidem εσ positio super τ.

ἐπέβαλον] ἐπέβαλλον C.

καὶ ὕστερον D.E.F.V. Ceteri ὕστερον καί.

ὑπὸ] οἱ ὑπὸ Ald.

- Ἀχαιοὶ φίλοι γεγενημένοι τοῖς Ἡλείοις τὴν πόλιν αὐτῶν διεφύλαξαν ὥστε οἱ Ἀρκάδες οὐδὲν ἄλλο πράξαντες ἢ δηώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν ἀπῆλθον. εὐθύς μέντοι ἐκ τῆς Ἡλείας ἐξιόντες, αἰσθόμενοι τοὺς Πελληneas ἐν Ἡλιδι ὄντας, νυκτὸς μακροτάτην ὁδὸν ἐλθόντες καταλαμβάνουσιν αὐτῶν Ὀλουρον· ἤδη γὰρ πάλιν προσεκεχώρηκεσαν οἱ Πελληνεῖς εἰς τὴν τῶν Λακεδαι-
 18 μονίων συμμαχίαν. ἐπεὶ δ' ἤσθοντο τὰ περὶ Ὀλούρου, περιελ- [18]
 θόντες αὐ καὶ οὗτοι ὅπη ἐδύνατο εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν Πελλήνην εἰσῆλθον. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐπολέμουν τοῖς ἐν Ὀλούρῳ Ἀρκάσι τε καὶ τῷ ἑαυτῶν παντὶ δήμῳ μάλα ὀλίγοι ὄντες· ὁμως δὲ οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πρὶν ἐξεπολιόρκησαν τὸν Ὀλουρον.
- A. C. 19 Οἱ δ' αὖ Ἀρκάδες πάλιν ποιοῦνται ἄλλην στρατείαν εἰς τὴν [19]
 364. Ἡλιν. μεταξὺ δὲ Κυλλήνης καὶ τῆς πόλεως στρατοπεδευομένοις αὐτοῖς ἐπιτίθενται οἱ Ἡλείοι, ὑποστάντες δὲ οἱ Ἀρκάδες ἐνίκησαν αὐτούς. καὶ Ἀνδρόμαχος μὲν ὁ Ἡλείος ἵππαρχος, ὅσπερ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τὴν μάχην συνάψαι, αὐτὸς αὐτὸν διέφθειρεν· οἱ δ' ἄλλοι εἰς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν. ἀπέθανε δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ παραγεγόμενος καὶ Σωκλείδης ὁ Σπαρτιάτης· ἤδη γὰρ
 20 τότε οἱ Λακεδαιμόνιοι σύμμαχοι τοῖς Ἡλείοις ἦσαν. πιεζόμενοι [20]
 δὲ οἱ Ἡλείοι ἐν τῇ ἑαυτῶν, ἠξίου καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους

17. φίλοι γεγενημένοι τοῖς Ἡλείοις D.F. φίλοι γεγενημένοι τοῖς Ἀργείοις V. φίλοι τοῖς Ἡλείοις γεγενημένοι C. E.I. Ceteri φίλοι τοῖς Ἡλείοις γεγόμενοι.

ἐξιόντες C.D.E.F. et omisso ἐκ τῆς Ἡλείας V. Ceteri ἐξεελθόντες.

Πελληνεάς] Libri Πελληνεῖς. Conf. 7, 2, 11 seqq. et annot. ad 3, 2, 30.

Ὀλουρον] Olurum Achaiae urbem parvam nominat Stephanus Byz. ex Xenophontis libro sexto et decimo, errore, ut videtur, librarii. Ita Morus. SCHN. Non est autem cur apud Stephanum addatur Ἑλληνικῶν, quod omittit etiam Eustath. ad 7, 3, 8 citatus.

εἰς τὴν] τὴν Ald. "Jam Leonclavius eis addidit et rationem emendationis edidit ad Cyrop. 1, 3, 14." SCHN.

18. ὅπη] Libri ὅποι.

παντὶ δήμῳ] Arcades sine dubio cives deprehensos cogebant arma cum suis sociare atque ita bellum intestinum facere. Ita occurrit Morus emen-

dationi Leonclav. qui malebat αὐτῶν, scil. Arcadam, legere. SCHN.

μάλα D.E.F.V. Ceteri καὶ μάλα. οὐ D.E.F.I.V. Ceteri οὐδέ.

19. ἄλλην] καὶ ἄλλην F.

καὶ C.D. Ceteri τε καί.

ἵππαρχος D.F.V. Ceteri ἵππαρχος. Diodor. 15, 85: Ὁ τῶν Ἡλείων ἵππαρχος, confert Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 183 ed. a. 1849.

αἴτιος συνάψαι] Infra 5, 17: Αἴτιοι μὲν ἐγένοντο σωθῆναι πάντα τὰ ἔξω. Contra Com. 4, 4, 15: Οἵτινες αἰτιώτατοι ὄσι τοῦ τοῖς νόμοις πείθεσθαι. Et infra 5, 18: Αἴτιος γεγενημένος τοῦ συνεστάναι Λακεδαιμονίους. SCHN. Qui male ex ed. Castalionis asciverat τοῦ συνάψαι.

τὴν μάχην συνάψαι D.E.F.V. Ceteri συνάψαι τὴν μάχην.

Σωκλείδης C.D.F.V. Ceteri Σωκλείδας.

σύμμαχοι τοῖς Ἡλείοις C.D.E.V. Ceteri τοῖς Ἡλείοις σύμμαχοι.

πέμποντες πρέσβεις ἐπιστρατεύειν τοῖς Ἀρκάσι, νομίζοντες οὕτως ἂν μάλιστα ἀπολαβεῖν τοὺς Ἀρκάδας, εἰ ἀμφοτέρωθεν πολεμοῖντο. καὶ ἐκ τούτου δὴ Ἀρχίδαμος στρατεύεται μετὰ τῶν πολιτῶν, καὶ καταλαμβάνει Κρῶμμον. καταλιπὼν δ' ἐν αὐτῷ φρουρὰν τῶν δώδεκα λόχων τρεῖς, οὕτως ἐπ' οἴκου ἀνεχώ-
 21 ρησεν. οἱ μέντοι Ἀρκάδες, ὥσπερ ἔτυχον ἐκ τῆς εἰς Ἡλιν [21] στρατείας συνειλεγμένοι, βοηθήσαντες περισταύρωσαν τὸν Κρῶμμον διπλῶ σταυρώματι, καὶ ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῷ Κρῶμμῳ. χαλεπῶς δὲ ἢ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις φέρουσα ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ τῶν πολιτῶν, ἐκπέμπει στρατιάν ἠγάειτο δὲ καὶ τότε Ἀρχίδαμος. ἐλθὼν δὲ ἐδήου καὶ τῆς Ἀρκαδίας ὅσα ἐδύνατο καὶ τῆς Σκιρίτιδος, καὶ πάντα ἐποίει ὅπως, εἰ δύναίτο, ἀπαγάγοι τοὺς πολιορκοῦντας. οἱ δὲ Ἀρκάδες οὐδὲν τι μᾶλλον ἐκινούντο, ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρεώρων.
 22 κατιδὼν δὲ τινα λόφον ὃ Ἀρχίδαμος, δι' οὗ τὸ ἔξω σταύρωμα [22] περιεβέβληντο οἱ Ἀρκάδες, ἐνόμισεν ἐλεῖν ἂν τοῦτον, καὶ εἰ τούτου κρατήσειεν, οὐκ ἂν δύνασθαι μένειν τοὺς ὑπὸ τοῦτον πολιορκοῦντας. κύκλῳ δὲ περιάγοντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς εἶδον οἱ προθέοντες τοῦ Ἀρχιδάμου πελτασταὶ τοὺς ἐπαρίτους ἔξω τοῦ σταυρώματος, ἐπιτίθενται αὐτοῖς, καὶ οἱ

20. ἀπολαβεῖν Jacobs. Additam. ad Athenæum p. 42. ἀποβάλλειν E. Ceteri ἀποβαλεῖν. "Conf. Valcken. ad Herodot. 9, 70." SCHN.

Κρῶμμον] Auctore Plutarcho περι δυσωπίας Archidamus Nicostratum Argivum ad prodendum sibi urbem Cromnum hortatus est, cujus responsum refert. Idem tradit, tacito tamen urbis nomine, in Arophthegm. p. 192 A. De exitu obsessæ urbis Callisthenes narrat apud Athen. 10, p. 452 A: Ὡς Ἀρκάδων πολιορκούντων Κρῶμμον (πολίχμιον δ' ἐστὶν ἰδρυμένον πλησίον Μεγάλης πόλεως) Ἰππόδαμος ὁ Δάκων, εἰς ὧν τῶν πολιορκουμένων, διεκελεύετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἦκοντι κήρυκι, δηλῶν ἐν αἰνιγμῷ τὴν περὶ αὐτοῦ κατάστασιν, ἀπαγγέλλειν τῇ μητρὶ λυέσθαι τὸ γύναιον δέχ' ἡμερῶν τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς οὐκέτι λυσιμον ἐσόμενον, εἰ ἂν αὐτὰς παρέλθωσιν, καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνηε σαφῶς τὸ μῆνυμα· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ παρὰ τὸν τοῦ Ἀπολλωνος θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομειμημένος λιμὸς ἔχων γυναικὸς μορφήν· φανερὸν οὖν ἐγένετο

πᾶσιν ὅτι δέκα ἡμέρας ἔτι καρτερήσαι δύνανται οἱ πολιορκούμενοι διὰ τὸν λιμὸν. Συνέντες οὖν οἱ Δάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοήθησαν κατὰ τάχος τοῖς ἐν τῇ Κρῶμμῳ. Eustathius ad Iliad. p. 938, 56 ed. Rom. male inde dedit λαίμω, et φράσιν ζωγραφικῆν [λαίμιον, de quo v. Stephani Thes.] e vocabulo prave scripto effecit. Polyænus 2, 15, 1. Hippodamum, urbem Πρασιάς et templum Ἀπολλώνιον aliunde memoravit. SCHN. Apud Athen. leg. ἐὰν αὐται παρέλθω.

τῶν δώδεκα λόχων] Conf. c. 5, 10.

21. σταυρώματι] στρατεύματι F. ἐδύνατο] ἡδύνατο D.V.

παρεώρων] περιεώρων Cobetus, ut 2, 15.

22. ἐλεῖν ἂν] ἐλεῖν A.C.E.F. Ald. τοῦτον bis Leonclavius. Libri bis τοῦτο.

τοῦ Ἀρχιδάμου πελτασταὶ D.E.F.I. Ceteri πελτασταὶ τοῦ Ἀρχιδάμου.

ἐπαρίτους] De his vide infra ad §. 33. SCHN.

σταυρώματος] ^{αυρῶ} στρατεύματος F.

ἰππεῖς συνεμβάλλειν ἐπειρῶντο. οἱ δ' οὐκ ἐνέκλιναν, ἀλλὰ
 συντεταγμένοι ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δ' αὖ πάλιν ἐνέβαλον. ἐπεὶ
 δὲ οὐδὲ τότε ἐνέκλιναν, ἀλλὰ καὶ ἐπήσαν, ἤδη οὔσης πολλῆς
 κραυγῆς, ἐβοήθει δὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχίδαμος, ἐκτραπόμενος
 κατὰ τὴν ἐπὶ Κρῶννον φέρουσαν ἀμαξιτὸν, εἰς δύο ἄγων,
 23 ὥσπερ ἐτύγχανεν ἔχων. ὡς δ' ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, οἱ μὲν σὺν [23]
 τῷ Ἀρχιδάμῳ κατὰ κέρας, ἅτε καθ' ὁδὸν πορευόμενοι, οἱ δ'
 Ἀρκάδες ἀθρόοι συνασπιδοῦντες, ἐν τούτῳ οὐκέτι ἐδύναντο οἱ
 Λακεδαιμόνιοι ἀντέχειν τῷ τῶν Ἀρκάδων πλήθει, ἀλλὰ ταχὺ
 μὲν ὁ Ἀρχίδαμος ἐτέρωτο τὸν μηρὸν διαμπᾶξ, ταχὺ δὲ οἱ
 μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ ἀπέθνησκον, Πολυαινίδας τε καὶ Χίλων
 ὁ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀρχιδάμου ἔχων, καὶ οἱ πάντες δὲ αὐτῶν
 24 τότε ἀπέθανον οὐκ ἔλαπτον τῶν τριάκοντα. ὡς δὲ κατὰ τὴν [24]
 ὁδὸν ἀναχωροῦντες εἰς τὴν εὐρυχωρίαν ἐξήλθον, ἐνταῦθα δὴ
 Λακεδαιμόνιοι ἀντιπαρετάξαντο. καὶ μὴν οἱ Ἀρκάδες, ὥσπερ
 εἶχον, συντεταγμένοι ἕστασαν, καὶ πλήθει μὲν εὐλείποντο, εὐθυ-
 μότερον δὲ πολὺ εἶχον, ἐπεληλυθότες ἀποχωροῦσι καὶ ἄνδρας
 ἀπεικτονότες. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μάλα ἀθύμως εἶχον, τετρω-
 μένον μὲν ὀρῶντες τὸν Ἀρχίδαμον, ἀκηκοότες δὲ τὰ ὀνόματα
 τῶν τεθνηκότων, ἀνδρῶν τε ἀγαθῶν καὶ σχεδὸν τῶν ἐπιφανε-

οἱ ἰππεῖς tacito Stephanus ed. se-
 cunda. Libri ἰππεῖς.

ἐνέκλιναν] ἐκλιναν F. ἀνέκλιναν A.
 Ald.

ἀλλὰ συντεταγμένοι—οὐδὲ τότε ἐνέ-
 κλιναν servarunt D.I.V., om. ceteri.

ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ δὲ V.

δὴ D.V. Ceteri δέ.

ὁ Ἀρχίδαμος D.E.F.V. Ceteri Ἀρ-
 χίδαμος.

ἄγων—ἔχων Schæferus. Libri ἔχων
 —ἄγων.

23. κατὰ κέρας] Supra 6, 5, 16. est
 a latere; quæ tamen significatio hic
 locum non habet, ut addita ἅτε καθ'
 ὁδὸν πορευόμενοι arguunt. Dubitavit
 etiam Morus in Indice, ubi h. l. lau-
 daverat. Res hæc est. Duxerat scilicet
 Archidamus copias suas per angustam
 viam, ubi bini milites in agmine
 incedebant, quod Græce dicitur
 εἰς δύο ἄγων; contra Arcades ex vallo
 conferti prortumbebant, et ex loco ampli-
 ore Archidamum, angustiis labo-
 rantem et paucos tantum milites opo-
 nentem, facile vincebant. Quare

κατὰ κέρας longe aliud quid significat.

In Anabasi 4, 6, 6. ἐπὶ κέρας ἄγειν
 significat agmen longum, cuius frons
 seu latitudo multo est minor altitudine.

In Hipparch. 4, 3: Ἦν διὰ στενῶν
 ὁδῶν ἐλαύνης—εἰς κέρας ἡγητέον ἦν
 δὲ πλατείας ἐπιτυγᾶνης ὁδοῖς—πλα-

τυντέον τῆς φυλῆς τὸ μέτωπον. In Cy-
 rop. 1, 6, 43. κατὰ κέρας ἄγειν idem
 dicitur et opponitur ἐπὶ φάλαγγος

ἄγειν. Sic et h. l. Verbum συνασπι-
 δοῦντες supra 3, 5. adfuit, ubi simpli-
 citer societatem belli et armorum sig-
 nificabat. Additur hic ἀθρόοι, ut res-
 pondeat verbis κατὰ κέρας. Morus

voce ἀθρόοι velut interpretamentum
 verbi συνασπιδοῦντες delendam cense-
 bat. SCHN.

διαμπᾶξ] Pollux 4, 189, τετρώσθαι
 διαμπᾶξ.

τότε] οἴγε D. ἐκέισε V.

24. ἕστασαν] ἕστασαν D.F.I.V.
 Ceteri ἕστησαν.

ἐπεληλυθότες D.E.F.V. ἐπεληλυθότες
 δὲ A.C. Ceteri ἐπεληλυθότες δὴ.

- 25 *στάτων. ὡς δὲ πλησίον ὄντων ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων* [25]
εἶπε, Τί δεῖ ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, μάχεσθαι, ἀλλ' οὐ σπείσαμένους
διαλυθῆναι; ἄσμενοι δὴ ἀμφότεροι ἀκούσαντες ἐσπείσαντο. καὶ
οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι ἀπῆλθον, οἱ δ'
Ἀρκαῶδες ἐπαναχωρήσαντες εἶθα τὸ πρῶτον ἤρξαντο ἐπιέναι
τρόπαιον ἐστήσαντο.
- 26 *Ὡς δ' οἱ Ἀρκαῶδες περὶ τὸν Κρῶμμον ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς πόλεως* [26]
Ἡλείοι πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν Πύλον περιτυγχάνουσι τοῖς
Πυλίοις ἀποκεκρουμένοις ἐκ τῶν Θαλαμῶν. καὶ προσελαύνοντες
οἱ ἰππεῖς τῶν Ἡλείων ὡς εἶδον αὐτοὺς, οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ'
εὐθὺς ἐμβάλλουσι, καὶ τοὺς μὲν ἀποκτινύουσιν, οἱ δὲ τινες
αὐτῶν καταφεύγουσιν ἐπὶ γήλοφον. ἐπεὶ μέντοι ἦλθον οἱ πε-
ζοὶ, ἐκκόπτουσι καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ, καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ
ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβον ἐγγὺς διακοσίων. καὶ
ὅσοι μὲν ξένοι ἦσαν αὐτῶν, ἀπέδοντο, ὅσοι δὲ φυγάδες, ἀπέ-
σφαττον. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς τε Πυλίους, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς
ἐβοήθει, σὺν αὐτῷ τῷ χωρίῳ αἰρουῦσι, καὶ τοὺς Μαργανέας
 27 *ἀναλαμβάνουσι. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὕστερον αὐτὸν ἐλθόντες* [27]
νυκτὸς ἐπὶ τὸν Κρῶμμον ἐπικρατοῦσι τοῦ σταυρώματος τοῦ κατὰ
τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς πολιορκουμένους τῶν Λακεδαιμονίων

25. *σπείσομένους]* σπείσαμένους I. margo Stephani.

δῆ] δὲ E.

ἀμφότεροι serarunt D.E.F.V., om. ceteri.

26. *ἐκ τῆς πόλεως Ἡλείοι]* qui antea in urbem pulsī fugerant. Vide supra §. 19. SCHN.

ἐπὶ] περὶ D.

τὴν Πύλον] In quam nuper Elei exsules cum Arcadibus se contulerant; vide supra §. 28. Thalamas Messeniæ oppidum ex Stephano Byz. affert Morus, et laudat simul Polybium 4, 75. Sed ex eo loco non solum situs a natura munitissimus cognoscitur, sed discimus etiam Eleorum fuisse castellum. SCHN.

περιτυγχάνουσι C.D.E.F.I. Ceteri *ἐπιτυγχάνουσι.*

ἐκ C.D.E.F.V. Ceteri *ἀπό.*

Θαλαμῶν] Libri *θαλάμων.* Nomen proprium agnoverat Brodæus, accentum correxit Morus.

ἐμέλλησαν D.V. Ceteri *ἠμέλησαν.*

τῷ λόφῳ C.F.I.V. *λόφῳ* D. Ceteri

τῷ γηλόφῳ.

αὐτοῦ D.V. Ceteri *αὐτῶν.*

τοὺς δὲ καὶ] τοὺς δὲ ed. Stephani, alterum in marg. ponens, tacente F.

27. *τοὺς Ἀργείους]* τοὺς τε Ἀργείους Ald., ad quod tacetur de V. "Partem aliquam Argivorum, Lacedæmoniis faventem, intelligi necesse est; alii enim cum Arcadibus faciebant et captorum hostium quartam partem sortiti sunt, ut deinceps narratur. Palmerius vero Exercit. p. 76. legere jubet: *ἐπικρατοῦσι τοῦ σταυρώματος κατὰ τοὺς Ἀργείους, tenebant eam valli partem, quam Argivi custodiebant. Quam equidem emendationem, a Moro omisam, approbo: neque enim de Argivis captis deinceps sermo est, ubi de Lacedæmoniis.*" SCHN. Qui in Palmerii conjectura de suo interposuerat τοῦ inter σταυρώματος et κατὰ, quod καὶ scriptum in libris. Conf. var. scripturæ infra s. 37. Cum Palmerio, quem sequutus sum, consentit Grot. Hist. vol. 10, p. 435.

εὐθὺς ἐξεκάλουν. ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά τε ἐτύγχανον ὄντες καὶ ὠξυλάβησαν, ἐξήλθον· ὀπόσους δὲ ἔφθασαν πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων συμβοηθήσαντες, ἀπεκλείσθησαν ἔνδον καὶ ληφθέντες διενεμήθησαν· καὶ ἐν μὲν μέρος ἔλαβον Ἀργεῖοι, ἐν δὲ Θηβαῖοι, ἐν δὲ Ἀρκάδες, ἐν δὲ Μεσσήνιοι. οἱ δὲ σύμπαντες ληφθέντες Σπαρτιατῶν τε καὶ περιοίκων πλέονες τῶν ἑκατὸν ἐγένοντο.

- 28 Ἐπεὶ γε μὴν οἱ Ἀρκάδες ἐσχόλασαν ἀπὸ τοῦ Κρώμνου, [28] πάλιν δὴ περὶ τοὺς Ἥλείους εἶχον, καὶ τὴν τε Ὀλυμπίαν ἐρωμενέστερον ἐφρούρου, καὶ ἐπιόντος Ὀλυμπιακοῦ ἔτους παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ Ὀλύμπια σὺν Πισάταις τοῖς πρώτοις φάσκουσι προστῆναι τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ δὲ ὁ τε μὴν ἦκεν ἐν ᾧ τὰ Ὀλύμπια γίγνεται αἶ τε ἡμέραι ἐν αἷς ἡ πανήγυρις ἀθροίζεται, ἐνταῦθα δὴ οἱ Ἥλαιοι ἐκ τοῦ φανεροῦ συσκευασάμενοι καὶ παρακαλέσαντες Ἀχαιοὺς ἐπορεύοντο τὴν Ὀλυμπιακὴν ὁδόν.
- 29 οἱ δὲ Ἀρκάδες ἐκείνους μὲν οὐκ ἂν ποτε ᾤοντο ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς, [29] αὐτοὶ δὲ σὺν Πισάταις διετίθεσαν τὴν πανήγυριν. καὶ τὴν μὲν ἵπποδρομίαν ἤδη ἐπεποιήκεσαν καὶ τὰ δρομικὰ τοῦ πεντάθλου οἱ δ' εἰς πάλιν ἀφικόμενοι οὐκέτι ἐν τῷ δρόμῳ, ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ βωμοῦ ἐπάλαιον. οἱ γὰρ Ἥλαιοι σὺν τοῖς ὄπλοις παρήσαν ἤδη εἰς τὸ τέμενος. οἱ δὲ Ἀρκάδες πορρωτέρω μὲν οὐκ ἀπήντησαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Κλαδάου ποταμοῦ παρετάξαντο, ὅς παρὰ τὴν Ἄλτιν καταρρέων εἰς τὸν Ἀλφεῖον ἐμβάλλει.

ὠξυλάβησαν] ω erasit F.

ἐν μὲν μέρος D.V. Ceteri ἐν μέρος.

Ἀρκάδες] μέρος Ἀρκάδες D.I.

περιοίκων] τῶν περιοίκων V.

πλέονες] πλείονες D.

28. ἐν ᾧ V. Ceteri ᾧ. 4, 5, 1: Καὶ γὰρ ἦν ὁ μὴν ἐν ᾧ Ἰσθμια γίγνεται.

σὺν] σὺν τοῖς A. Ald., corrigente I.

φάσκουσι προστῆναι] "Rem brevius narrat Diodor. 15, 78. Hinc vero evenit ut Elei hanc Olympiadem, in qua facta erant omnia vi, et Pisatae atque Arcades ludis praefuerant, ne numerarent quidem. Pausanias 6, 22. Ἀλυμπιάδος hanc cum 10. et 34. fuisse appellatas ab Eleis tradit. Mensis erat Atheniensium Hecatombæon. SCHN.

Ἀχαιοὺς D.I. Ceteri τοὺς Ἀχαιοὺς.

29. τὴν μὲν] τὴν nescio an V., ex quo diserte affertur τὴν μὲν.

ἐν τῷ δρόμῳ] ἐν δρόμῳ A.C. Ald., corrigente I. "Est pro stadio. Ὁ

βωμὸς est altare Jovis Olympii ex cineribus victimarum accumulatum, uti ferebat fama. Fuit extra lucum sacrum, ut sequentia docere videntur." SCHN.

σὺν τοῖς ὄπλοις παρήσαν ἤδη C.D.F. V. Ceteri παρήσαν ἤδη σὺν τοῖς ὄπλοις.

Κλαδάου] Κλαυδάου A. "Apud Pausaniam Κλάδεος appellatur. Apud Strabonem Κελάδων vocatur, monente Valesio." SCHN.

Ἄλτιν] Ἄλτιν D.V. Ald., corrigente I. "Veram scripturam Brodæus exhibuit et defendit Kœn. ad Gregor. p. 220. Est lucus sacer, in quo ludi fiebant, quem paulo antea dixit Xenophon τὸ τέμενος. [Altin τοῦ τεμένους fuisse partem anteriorem animadvertit Grot. Hist. vol. 10, p. 438.] Pindarus Ol. 3, 30 ἄλτος vocat et Διὸς αἵτε πανδόκῳ addit, in qua voce Ἄλτιν latere merito suspicatur Heynius." SCHN.

- καὶ σύμμαχοι δὲ παρήσαν αὐτοῖς, ὀπλίται μὲν Ἀργείων εἰς
 30 δισχιλίους, Ἀθηναίων δὲ ἵππεῖς περὶ τετρακοσίους. καὶ μὴν οἱ [30]
 Ἡλείοι τὰπὶ θάτερα τοῦ ποταμοῦ παρετάξαντο, σφραγιασάμενοι
 δὲ εὐθύς ἐχώρουν. καὶ τὸν πρόσθεν χρόνον εἰς τὰ πολεμικὰ
 καταφρονούμενοι μὲν ὑπ' Ἀρκάδων καὶ Ἀργείων, καταφρονού-
 μενοι δὲ ὑπ' Ἀχαιῶν καὶ Ἀθηναίων, ὁμως ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ τῶν
 μὲν συμμάχων ὡς ἀλκιμώτατοι ὄντες ἠγούντο, τοὺς δ' Ἀρκάδας,
 31 τούτοις γὰρ πρώτοις συνέβαλον, καὶ εὐθύς ἐτρέψαντο, καὶ
 ἐπιβοηθήσαντες δὲ τοὺς Ἀργείους δεξάμενοι καὶ τούτων ἐκρά-
 31 τησαν. ἐπεὶ μέντοι κατεδιώξαν εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ βουλευτηρίου [31]
 καὶ τοῦ τῆς Ἑστίας ἱεροῦ καὶ τοῦ πρὸς ταῦτα προσήκοντος
 θεάτρον, ἐμάχοντο μὲν οὐδὲν ἤττον καὶ ἐώθουν πρὸς τὸν βωμὸν,
 ἀπὸ μέντοι τῶν στοῶν τε καὶ τοῦ βουλευτηρίου καὶ τοῦ μεγά-
 λου ναοῦ βαλλόμενοι καὶ ἐν τῷ ἰσοπέδῳ μαχόμενοι, ἀποθνή-
 σκουσιν ἄλλοι τε τῶν Ἡλείων καὶ αὐτὸς ὁ τῶν τριακοσίων
 ἄρχων Στρατόλας. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπεχώρησαν εἰς τὸ
 32 αὐτῶν στρατόπεδον. οἱ μέντοι Ἀρκάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν [32]
 οὕτως ἐπεφόβηντο τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ὥστε οὐδ' ἀνεπαύσαντο
 τῆς νυκτός, ἐκκόπτοντες τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα καὶ
 ἀποσταυροῦντες. οἱ δ' αὖ Ἡλείοι ἐπεὶ τῇ ὑστεραία προϊόντες
 εἶδον καρτερὸν τὸ τεῖχος καὶ ἐπὶ τῶν ναῶν πολλοὺς ἀναβεβη-
 κότας, ἀπῆλθον εἰς τὸ ἄστυ, τοιοῦτοι γενόμενοι οἴους τὴν
 ἀρετὴν θεὸς μὲν ἂν ἐμπνεύσας δύναιτο καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἀποδείξαι,
 ἄνθρωποι δ' οὐδ' ἂν ἐν πολλῷ χρόνῳ τοὺς μὴ ὄντας ἀλκίμους
 ποιήσειαν.
- 33 Χρωμένων δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι τῶν ἐν τοῖς Ἀρκάσιν [33]^{A.C.}
 ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἐπαρίτους τρεφόντων, πρῶτοι ^{363.}

ἵππεῖς om. A.C.E. Ald., corrigente I. "De equitibus Atheniensibus, subsidio missis Arcadibus, vide supra §. 6. et notam ad §. 12." SCHN.

30. πρώτοις] πρώτον D.

συνέβαλον] συνέβαλλον F.

31. ἐώθουν] "De hac pugna loqui videtur Pausanias 4, 20. errore memoriae Lacedæmonios nominans pro Arcadibus." SCHN. ἐώρουν E.

ἄρχων Στρατόλας] ἀρχιστράτηγος V.

32. τῶν ναῶν] τὸν ναὸν V.

μὲν ἂν D.F.I.V. Ceteri μὲν.

ὄντας] ἐόντας D.E.F.I.V. ἐώντας C.

"Xenophon hanc subitanam Eleis fortitudinem ab ipso Jove et reliquis Diis Olympicis inspiratam fuisse monet, pro quorum aris pugnarint. Aristides Eleusin. Orat. p. 452: Τὴν δ' ἐπ' Ἀλφειῷ μάχην σιωπῶ' πλὴν ὅσα καὶ ταύτη σύμβολον οὐ φαῦλον ἐπέστη παρὰ τοῦ Διὸς ἢ τῶν ἀποστερουμένων τόλμα καὶ νίκη." SCHN.

33. ἐπαρίτους] Inter ι et τ litteræ spatium in E. "Epariti hic et supra §. 22. atque infra §. 36. sunt in exercitu Arcadum milites stipendiarii et mercenarii. Infra c. 5, 3. legati etiam

Μαντινεῖς ἀπεψηφίσαντο μὴ χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι. καὶ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τοὺς ἐπαρίτους ἐκ τῆς πόλεως ἐκπορίσαντες ἀπέπεμψαν τοῖς ἄρχουσιν. οἱ δὲ ἄρχοντες φάσκοντες αὐτοὺς λυμáινεσθαι τὸ Ἄρκαδικόν, ἀνεκαλοῦντο εἰς τοὺς μυρίους τοὺς προστάτας αὐτῶν· καὶ ἐπεὶ οὐχ ὑπήκουον, κατεδίκαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐπαρίτους ἔπεμπον ὡς ἄξοντας τοὺς κατακεκριμένους. οἱ μὲν οὖν Μαντινεῖς κλείσαντες τὰς
 34 πύλας οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς εἶσω. ἐκ δὲ τούτου τάχα δὴ καὶ [34] ἄλλοι τινὲς ἔλεγον ἐν τοῖς μυρίοις ὡς οὐ χρὴ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι χρῆσθαι οὐδὲ καταλιπεῖν εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον τοῖς παισὶν ἔγκλημα τοῦτο πρὸς τοὺς θεοὺς. ὡς δὲ καὶ ἐν τῷ κοινῷ ἀπέδοξε μηκέτι χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι, ταχὺ δὴ οἱ μὲν οὐκ ἂν δυνάμενοι ἄνευ μισθοῦ τῶν ἐπαρίτων εἶναι διεχέοντο, οἱ δὲ δυνάμενοι παρακελευσάμενοι αὐτοῖς καθίσταντο εἰς τοὺς ἐπαρίτους, ὅπως μὴ αὐτοὶ ἐπ' ἐκείνοις, ἀλλ' ἐκείνοι ἐπὶ σφίσιν εἶεν. γνόντες δὲ οἱ τῶν ἀρχόντων διακεχειρικότες τὰ ἱερὰ χρήματα ὅτι εἰ δώσοιεν εὐθύνας, κινδυνεύσοιεν ἀπολέσθαι, πέμπουσιν εἰς Θήβας, καὶ διδάσκουσι τοὺς Θηβαίους ὡς εἰ μὴ στρατεύσοιεν, κινδυνεύσοιεν

ex Eparitis mittuntur Lacedæmonem ab Arcadibus. Hesychius: Ἐπαρόητοι (pro Ἐπάριτοι), τάγμα Ἄρκαδικόν μαχηώτατον, καὶ οἱ παρὰ Ἄρκάσι δημόσιοι φύλακες. Stephanus Byz. hunc Xenophontis locum laudans Ἐπαρίτας appellat, et ἔθνος Ἄρκαδίας esse dicit, nomine ab urbe Ἐπαρις ducto, quam tamen alibi nominatam legisse se ipse negat. Cohortem potius aliquam Arcadicam fuisse censet Morus. Certiora afferre non possum. Comparari posse videntur cum Eleorum τριακοσίους. Cives fuisse ex civitatibus omnibus collectos apparet ex §. 34. SCHN.

ἀπεψηφίσαντο] Ita postea dicitur etiam ἀπέδοξε μηκέτι χρῆσθαι. Ceterum Diodorus 15, 82. hæc habet: Τῶν δὲ Μαντινεῶν ἀναλαβόντων εἰς τοὺς ἰδίου βίου οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναθημάτων, ἔσπευδον οἱ παρανομήσαντες διακατέχειν τὸν πρὸς Ἡλείου πόλεμον, ἵνα μὴ δώσιν ἐν εἰρήνῃ λόγον τῶν ἀναλωθέντων. SCHN.

μὴ χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι D. F.V. Ceteri τοῖς ἱεροῖς χρήμασι μὴ χρῆσθαι. Post quæ τῶν ἐν τοῖς Ἄρκάσι ἀρχόντων repetit D. φάσκοντες om. V.

τοὺς προστάτας αὐτῶν] Wesselingii ad Diod. 15, 59, aliorumque errorem cum τοὺς μυρίους conjungentium quæ ad ἀνεκαλοῦντο referri patet, notavit Clinton. F.H. vol.2, p. 510, m. ed. tert.

ἔπεμπον] ἔπεμψαν V.

34. τινὲς] Ἄρκαδίας esse dicit, F.

πρὸς τοὺς θεοὺς D.E.F.I.V. Ceteri εἰς τοὺς θεοὺς. Conf. quæ dixi ad Thes. Stephani v. Ἐγκλημα vol. 3. p. 85 B. ταχὺ δὴ] ταχὺ δὲ V.

διεχέοντο] διεδέχοντο F.

ἐπ' ἐκείνοις] ἐπ' ἐκείνου A.C.D.E. Ald. Tacito correxit Stephanus.

διακεχειρικότες] In Œcon. 14, 6. τὰ διαχειριζόμενα sunt res, quæ administrantur a servis. In Anabas. 1, 9, 17. est πολλὰ δικαίως αὐτῷ διαχειρίζετο. In Cyrop. 1, 4, 25. ἀνδρὸς ἔργα διαχειριζόμενον pro vulgato διαπραττόμενον ex codice restituit Zeunius. SCHN.

κινδυνεύσοιεν—στρατεύσοιεν] Libri κινδυνεύσοιεν—στρατεύσοιεν. 6, 4, 6: Εἰ δὲ μὴ ἔξοι ὁ δῆμος ὁ Θηβαίων τὰ πιτήδεια, ὅτι κινδυνεύσοι καὶ ἡ πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέσθαι.

κινδυνεύσοιεν] Comparato loco supra 6, 1, 1. εἰ μὴ βοηθήσαιεν, οὐ δυνή-

35 οἱ Ἀρκάδες πάλιν λακωνίσαι. καὶ οἱ μὲν παρεσκευάζοντο ὡς [35] στρατευσόμενοι· οἱ δὲ τὰ κράτιστα τῇ Πελοποννήσῳ βουλευόμενοι ἔπεισαν τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων πέμψαντες πρέσβεις εἰπεῖν τοῖς Θηβαίοις μὴ ἰέναι σὺν ὄπλοις εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, εἰ μὴ τι καλοῖεν. καὶ ἅμα μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔλεγον, ἅμα δὲ ἐλογίζοντο ὅτι πολέμου οὐδὲν δέοιτο. τοῦ τε γὰρ ἱεροῦ τοῦ Διὸς προσεστάναι οὐδὲν προσδεῖσθαι ἐνόμιζον, ἀλλ' ἀποδιδόντες ἂν καὶ δικαιότερα καὶ ὀσιώτερα ποιεῖν, καὶ τῷ θεῷ οἴεσθαι μᾶλλον ἂν οὕτω χαρίζεσθαι. βουλομένων δὲ ταῦτα καὶ τῶν Ἡλείων, ἔδοξεν ἀμφοτέροις εἰρήνην ποιήσασθαι· καὶ ἐγένοντο σπονδαί.

36 Γενομένων δὲ τῶν ὄρκων, καὶ ὁμοσάντων τῶν τε ἄλλων [36] ἀπάντων καὶ Τεγεατῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Θηβαίου, ὃς ἐτύγχανεν ἐν Τεγέα ἔχων τριακοσίους ὀπλίτας τῶν Βοιωτῶν, οἱ μὲν Ἀρκάδες ἐν τῇ Τεγέα αὐτοῦ ἐπικαταμείναντες ἐδειπνοποιούντο τε καὶ εὐθυμοῦντο καὶ σπονδὰς καὶ παιᾶνας ὡς εἰρήνης γεγενημένης ἐποιούντο, ὃ δὲ Θηβαῖος καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι τὰς εὐθύνας σὺν τε τοῖς Βοιωτοῖς καὶ τοῖς ὁμογνώμοσι τῶν ἐπαρίτων κλείσαντες τὰς πύλας τοῦ τῶν Τεγεατῶν τείχους, πέμποντες ἐπὶ τοὺς σκηνοῦντας συνελάμβανον τοὺς βελτίστους.

σονται μὴ πείθεσθαι, scribendum censui κινδυνεύσοιεν. ibi solus B. βοηθήσοιεν. SCHN.

35. τοῦ τε γὰρ] τοῦ γὰρ V. οἴεσθαι.] Inclusum damnavit Morus. Sed Wolfius repetendum censet ἔφασαν e verbo ἐνόμιζον, ut 3, 2, 12: Οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν. SCHN. Æschines F. L. p. 32 extr.: Θαρρεῖν τε παρεκέλευτο καὶ μὴ νομίζειν, ὥσπερ ἐν τοῖς θεάτροις, διὰ τοῦτο οἴεσθαι τι πεπονθέναι. Similia v. in Steph. Thes. v. Οἶομαι vol. 5, p. 1848 B.

36. καὶ Τεγεατῶν D. Ceteri καὶ τῶν Τεγεατῶν.

Τεγέα C.D.E.V. Ceteri τῇ Τεγέα. τριακοσίους ὀπλίτας C.D.E.F.V. Ceteri ὀπλίτας τριακοσίους. οἱ μὲν D. Ceteri οἱ μὲν.

Ἀρκάδες.] Ἀκαρνᾶνες A. Ald., corrigente I.

ἐν τῇ Τεγέα] velut interpretationem verbi αὐτοῦ damnat Morus, sed jam antea defenderat Valckenar. ad Herodot. 4, 135, apposito etiam Latino exemplo, ubi *indidem Thebis* dicitur.

[V. supra 4, 8, 39. Thuc 8, 28: Ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσιν. L.D.] Ceterum Diodor. 15, 82, rem ita narrat. Cum duces, donariis et pecuniis sacris abusi, timerent pacem et sacrilegii pœnam, bellum protrahere satagebant, et, factione Arcadium excitata, pacem procrastinabant. Tegeatæ, diversas a Mantinensibus partes secuti, Bœotorum auxilia duce Epaminonda advocabant; Mantinenses contra subsidium petebant ab Atheniensibus et Lacedæmoniiis. Dum vero Lacedæmonii regionem Tegeatarum vastabant, Epaminondas cum auxiliis suis Mantineam versus accedebat. SCHN.

ἐπικαταμείναντες D.E.F.I. καταμείναντες C.V. Ceteri καταμένοντες.

ὃ δὲ Θηβαῖος D.E.F.I.V.Y. Ceteri οἱ δὲ Θηβαῖοι. "Scilicet Harmostes Thebanus. Vide supra c. 1, 43." SCHN.

σκηνοῦντας D.E.F.V. Ceteri συσκηνοῦντας. Conf. var. scripturæ 5, 1, 20.

ἄτε δὲ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων παρόντων τῶν Ἀρκάδων, καὶ πάντων εἰρήνην βουλομένων ἔχειν, πολλοὺς ἔδει τοὺς συλλαμβανομένους εἶναι· ὥστε ταχὺ μὲν αὐτοῖς τὸ δεσμοτήριον μεστὸν 37 ἦν, ταχὺ δὲ ἡ δημοσία οἰκία. ὡς δὲ πολλοὶ οἱ εἰργμένοι ἦσαν, [37] πολλοὶ δὲ κατὰ τοῦ τείχους ἐκπεπηδηκότες, ἦσαν δ' οἱ καὶ διὰ τῶν πυλῶν ἀφείντο· οὐδεὶς γὰρ οὐδενὶ ὠργίζετο, ὅστις μὴ ᾔετο ἀπολείσθαι· ἀπορηῆσαι δὲ μάλιστα ἐποίησε τὸν τε Θηβαῖον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ταῦτα πράττοντας ὅτι Μαντινέας, οὓς μάλιστα ἐβούλοντο λαβεῖν, ὀλίγους τινὰς πάνυ εἶχον· διὰ γὰρ τὸ ἐγγὺς τὴν πόλιν εἶναι σχεδὸν πάντες ᾔχοντο 38 οἴκαδε. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο καὶ τὰ πεπραγμένα ἐπύ- [38] θοντο οἱ Μαντινεῖς, εὐθὺς πέμποντες εἰς τε τὰς ἄλλας Ἀρκαδικὰς πόλεις προηγόρευον ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι καὶ φυλάττειν τὰς παρόδους, καὶ αὐτοὶ δὲ οὕτως ἐποίουν, καὶ ἅμα πέμψαντες εἰς τὴν Τεγέαν ἀπήτουν ὅσους ἔχιοιεν ἄνδρας Μαντινέων· καὶ τῶν ἄλλων δὲ Ἀρκάδων οὐδένα ἀξιούν ἔφασαν οὔτε δεδέσθαι οὔτε ἀποθνήσκειν πρὸ δίκης. εἰ δὲ καὶ τινες ἐπαιτιῶντο, ἔλεγον ἐπαγγέλλοντες ὅτι ἡ τῶν Μαντινέων πόλις ἐγγυῶτο ἢ μὴν παρέξειν εἰς τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων ὀπόσους τις 39 προσκαλοῖτο. ἀκούων οὖν ὁ Θηβαῖος ἠπόρει τε ὅ τι χρῆσαιτο [39] τῷ πράγματι καὶ ἀφίησι πάντας τοὺς ἄνδρας. καὶ τῇ ὑστεραία συγκαλέσας τῶν Ἀρκάδων ὀπόσοι γε δὴ συνελθεῖν ἠθέλησαν, ἀπελογεῖτο ὡς ἐξαπατηθεῖη. ἀκοῦσαι γὰρ ἔφη ὡς Λακεδαιμόνιοί τε εἶεν σὺν τοῖς ὅπλοις ἐπὶ τοῖς ὀρίοις προδιδόναι τε

ἄτε δὲ Stephanus tacito ed. secunda. Libri ἄτε δὴ.

δημοσία οἰκία] aliis usibus forte dicata alio tempore. Lacedæmonii carcerem δημοσίον vocabant. Thucyd. 5, 18. SCHN.

37. κατὰ τοῦ τείχους] καὶ τοῦ τείχους E.

τόν τε] τὸν A. Ald., corrigente I.

38. εἰς τε τὰς C.D.V. Ceteri εἰς τὰς.

προηγόρευον] προεκέλευον V. παρόδους D., supra versum ponens γρ. πόλεις, quod est in ceteris.

Τεγέαν] Libri Τέγεαν, et infra.

Μαντινέων D.I. Ceteri Μαντινεῖς.

ἀξιούν ἔφασαν I. ἔφασαν solum D. ἀξιούντες solum A. Ceteri ἀξιούντες ἦσαν.

εἰ δὲ καὶ τινες ἐπαιτιῶντο D. καὶ τινες ἐπαιτιῶντο C.E.F.V. Ald. οἱ δὲ τινες ἐπαιτιῶντο I.

ἔλεγον D. ἔλεγον τε V. Ceteri καὶ ἔλεγον.

ἐπαγγέλλοντες] Libri ἀπαγγέλλοντες. Conf. quæ dixi ad Thes. Stephani v. Ἐπαγγέλλω vol. 3, p. 1363 A.

ἡ τῶν Μαντινέων πόλις] τῶν Μαντινέων ἢ πόλις V.

προσκαλοῖτο] scil. εἰς δίκην. Igitur non est opus conjectura Wytttenbachii in Bibl. Crit. Amstel. vol. 2, part. 1, p. 105, προκαλοῖτο. SCHN. προκαλοῖτο C. Vid. ad s. 11, ubi similiter προκ. præfert Dobr. Adv. 1, p. 121.

39. ἔφη ὡς C.D.E.F.I. Ceteri ἔφη ὅτι.

μέλλοιεν αὐτοῖς τὴν Τεγέαν τῶν Ἀρκάδων τινές. οἱ δὲ ἀκούσαντες, ἐκείνον μὲν, καίπερ γινώσκοντες ὅτι ἐψεύδετο περὶ σφῶν, ἀφίεσαν· πέμψαντες δ' εἰς Θήβας πρέσβεις κατηγόρουν αὐτοῦ ὡς δεῖν ἀποθανεῖν. τὸν δ' Ἐπαμειώνδαν ἔφασαν, καὶ γὰρ 40 στρατηγῶν τότε ἐτύγχανε, λέγειν ὡς πολὺ ὀρθότερον ποιή- [40] σαιεν, ὅτε συνελάμβανε τοὺς ἄνδρας ἢ ὅτε ἀφῆκε. τὸ γὰρ ἡμῶν δι' ὑμᾶς εἰς πόλεμον καταστάντων ὑμᾶς ἄνευ τῆς ἡμετέρας γνώμης εἰρήνην ποιεῖσθαι πῶς οὐκ ἂν δικαίως προδοσίαν τις ὑμῶν τοῦτο κατηγοροίη; εὖ δ' ἴστε, ἔφη, ὅτι ἡμεῖς καὶ στρατευσόμεθα εἰς τὴν Ἀρκαδίαν καὶ σὺν τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι πολεμήσομεν.

ΚΕΦ. Ε.

Ὡς δὲ ταῦτα ἀπηγγέλθη πρὸς τε τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων καὶ κατὰ πόλεις, ἐκ τούτου ἀνελογίζοντο Μαντινεῖς τε καὶ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου, ὡσαύτως δὲ καὶ Ἡλείοι καὶ Ἀχαιοὶ, ὅτι οἱ Θηβαῖοι δῆλοι εἶεν βουλόμενοι ὡς ἀσθενεστάτην τὴν Πελοπόννησον εἶναι, ὅπως ὡς ῥᾶστα αὐτὴν 2 καταδουλώσαιντο. τί γὰρ δὴ πολεμεῖν ἡμᾶς βούλονται ἢ ἵνα [2] ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους κακῶς ποιῶμεν, ἐκείνων δ' ἀμφοτέρωθεν δεώμεθα; ἢ τί λεγόντων ἡμῶν ὅτι οὐ δεόμεθα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι παρασκευάζονται ὡς ἐξιόντες; οὐ δῆλον ὡς ἐπὶ τῷ κακῶν τι 3 ἐργάζεσθαι ἡμᾶς στρατεύειν παρασκευάζονται; ἔπεμπον δὲ καὶ [3] Ἀθήναζε βοηθεῖν κελεύοντες· ἐπορεύθησαν δὲ καὶ εἰς Λακεδαιμόνα πρέσβεις ἀπὸ τῶν ἐπαρίτων, παρακαλοῦντες Λακεδαιμονίους, εἰ βούλονται κοινῇ διακωλύειν, ἃν τινες ἴωσι καταδουλωσόμενοι τὴν Πελοπόννησον. περὶ μέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο ὅπως ἐν τῇ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἡγήσονται.

μέλλοιεν αὐτοῖς D.F.V. Ceteri αὐτοῖς μέλλοιεν.

ἐκείνον] ἐκείνοι A.C.F. Ald., corrigente I. ἐκείνο E.

ἀφίεσαν] ἀπήρισαν A.C. Ald., corrigente I. ἀφῆκαν V.

Ἐπαμειώνδαν pro Ἐπαμινώνδαν A. C.D.E.F. Antea δεῖ Castalio. V. ad 6, 5, 42.

40. καταστάντων Stephanus, ad quod tacetur de V. Ceteri καταστησάντων, sed punctis duobus infra ησ positus F. Correxerat etiam Stephanus. "Ita καταστῆναι εἰς ἀπορίαν

est in Econ. 2, 7." SCHN.

1. καὶ κατὰ D.F.I.V.Y. Ceteri καὶ τὰς.

οἱ Θηβαῖοι] Θηβαῖοι A.C.E.F. Ald. βουλόμενοι ὡς ἀσθενεστάτην D.E. F.V. Ceteri ὡς ἀσθενεστάτην βουλόμενοι.

2. ἐπὶ τῷ D. Ceteri ἐπὶ τό. ἐργάζεσθαι ἡμᾶς D.F.V. Ceteri ἡμᾶς ἐργάζεσθαι.

3. ἐπορεύθησαν C.D.E.F.I.V. Ceteri ἔπεμψαν.

αὐτόθεν] Statim ab initio, ex eo ipso tempore. SCHN.

A. C. 4 'Εν ὄσφ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, Ἐπαμεινώνδας ἐξήει, Βοιωτοὺς [4]
 362. ἔχων πάντας καὶ Εὐβοέας καὶ Θετταλῶν πολλοὺς παρά τε
 Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἐναντίων αὐτῷ. Φωκεῖς μέντοι οὐκ ἠκο-
 λούθουν, λέγοντες ὅτι συνθήκαι σφίσιν αὐτοῖς εἶεν, εἴ τις ἐπὶ
 Θήβας ἴοι, βοηθεῖν· ἐπ' ἄλλους δὲ στρατεύειν οὐκ εἶναι ἐν ταῖς
 5 συνθήκαις. ὁ μὲντοι Ἐπαμεινώνδας ἐλογίζετο καὶ ἐν Πελοπον- [5]
 νήσφ σφίσιν ὑπάρχειν Ἀργείους τε καὶ Μεσσηνίους καὶ Ἀρκά-
 δων τοὺς τὰ σφέτερα φρονούντας. ἦσαν δ' οὗτοι Τεγεᾶται καὶ
 Μεγαλοπολίται καὶ Ἀσεᾶται καὶ Παλλαντιεῖς, καὶ εἴ τινες δὴ
 πόλεις διὰ τὸ μικραὶ τε εἶναι καὶ ἐν μέσαις ταύταις οἰκεῖν
 6 ἠναγκάζοντο. ἐξήλθε μὲν δὴ ὁ Ἐπαμεινώνδας διὰ ταχέων· ἐπεὶ [6]
 δὲ ἐγένετο ἐν Νεμέα, ἐνταῦθα διέτριβεν, ἐλπίζων τοὺς Ἀθη-
 ναίους παρίοντας λήψεσθαι, καὶ λογιζόμενος μέγα ἂν τοῦτο
 γενέσθαι τοῖς μὲν σφετέροις συμμαχοῖς εἰς τὸ ἐπιρρῶσαι
 αὐτοὺς, τοῖς δὲ ἐναντίοις εἰς τὸ εἰς ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν, ὡς δὲ συν-
 ελόντι εἰπεῖν, πᾶν ἀγαθὸν εἶναι Θηβαίοις ὃ τι ἐλαττοῖντο
 7 Ἀθηναῖοι. ἐν δὲ τῇ διατριβῇ αὐτοῦ ταύτῃ συνήεσαν πάντες οἱ [7]
 ὁμοφρονούντες εἰς τὴν Μαντίνειαν. ἐπεὶ μὲντοι ὁ Ἐπαμει-
 νώνδας ἤκουσε τοὺς Ἀθηναίους τὸ μὲν κατὰ γῆν πορεύ-

4. Ἐπαμεινώνδας pro Ἐπαμινώνδας
 A.C.D.E.F. hic et infra.

'Αλεξάνδρου] Pheræorum tyranno,
 de quo supra 6, 4, 34. Eum, acerri-
 mum antea Thebanorum hostem,
 tandem vero a Pelopida victum, coe-
 gerant Thebani promittere se duces
 Thebanos ad quodlibet bellum secu-
 turum esse. Plutarch. Pelop. c. 35.
 MORUS. De morte ejus exstat
 fragmentum Theopompi in scholio
 Victoriano ad II. 24, 428. SCHN.

ἐναντίων] Sunt eæ civitates, quas
 oppressas nuper ab Alexandro The-
 bani, victo eo, libertati restituerant.
 Vide Plutarchum ibid. MORUS.

σφίσιν αὐτοῖς] σφίσιν Cobetus.

5. Μεσσηνίους] Causam aperit Plu-
 tarch. Pelop. c. 24: Τὴν δὲ Μεσσηνίαν
 χόραν νεμομένον Σπαρτιατῶν ἀποτεμό-
 μενοι τοὺς παλαιούς Μεσσηνίους ἐκά-
 λουν καὶ κατήγον Ἰθώμην συνοικίσαν-
 τες. Ithomen non nominat, sed urbem
 Messenen, cum antea urbs Mes-
 sene nulla esset, sed regio tantum.
 Diodor. 15, 66. SCHN.

'Ασεᾶται Stephanus ex Stephano
 Byz. Ἀθεᾶται A. Ceteri Ἀσθεᾶται.

'Ασέα 6, 5, II.

Παλλαντιεῖς] Παλλαντεῖς D. Ceteri
 Παλαντεῖς. Correxit Palmerius Ex-
 ercit. p. 76. "Nomen est Παλάντιον
 apud Pausaniam 8, 27." SCHN. De
 vera ejus forma v. ad Thes. Stephani.
 μικραὶ D.F. Ceteri σμικραὶ.

μέσαις] μέσφ V.

6. ἐλπίζων C.D.E.F.I.V. Ceteri
 νομίζων.

λογιζόμενος D.F.I.V.Y. Ceteri οἰό-
 μενος.

εἰς τὸ εἰς ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν] εἰς τὸ
 ἀθυμίαν (ἀθυμίαν E.) ἐμπεσεῖν A.C.
 E.F. Ald., corrigente I. "Hanc
 lectionem secutus Zeunius in mar-
 gine libri emendaverat ἐμπούησαι.
 Quam conjecturam probō." SCHN.
 Perperam. Ceterum alias Epami-
 nondæ rationes fuisse arbitratu Grot.
 Hist. vol. 10, p. 452.

7. τὸ μὲν—ἀπεγνωκένα] In Anab.
 I, 7, 19. est ἀπεγνωκένα τοῦ μαχεί-
 σθαι. Sed Diodorus 15, 53: Τὸ μὲν
 ταύτῃ ποιέσθαι τὴν διέξοδον ἀπέγνω.
 Ita sæpius idem variavit casum geni-
 tivum et accusativum. SCHN.

εσθαι ἀπεγνωσμένοι, κατὰ θάλατταν δὲ παρασκευάζεσθαι ὡς διὰ
 Λακεδαίμονος βοηθήσοντας τοῖς Ἀρκάσιν, οὕτω δὲ ἀφορμήσας
 8 ἐκ τῆς Νεμέας ἀφικνεῖται εἰς τὴν Τεγεάν. εὐτυχῆ μὲν οὖν οὐκ [8]
 ἂν ἔγωγε φήσαιμι τὴν στρατηγίαν αὐτῷ γενέσθαι· ὅσα μέντοι
 προνοίας ἔργα καὶ τόλμης ἐστὶν, οὐδὲν μοι δοκεῖ ἀνὴρ ἐλλιπεῖν.
 πρῶτον μὲν γὰρ ἔγωγε ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ
 τείχει τῶν Τεγεατῶν ἐποίησατο, ἔνθ' ἐν ἀσφαλεστέρω τε ἦν ἢ
 εἰ ἔξω ἐστρατοπεδεύετο καὶ τοῖς πολεμίοις ἐν ἀδηλοτέρῳ ὅ τι
 πράττειτο. καὶ παρασκευάζεσθαι δὲ, εἴ του ἐδεῖτο, ἐν τῇ πόλει
 ὄντι εὐπωρότερον ἦν. τῶν δ' ἐτέρων ἔξω στρατευομένων ἐξῆν
 ὄραν, εἴτε τι ὀρθῶς ἐπράττετο εἴτε τι ἡμάρτανον. καὶ μὴν οἰό-
 9 μενος κρείττων τῶν ἀντιπάλων εἶναι, ὅποτε ὀρφῆ χωρίοις [9]
 πλεονεκτοῦντας αὐτοὺς, οὐκ ἐξήγετο ἐπιτίθεσθαι. ὄρων δὲ οὔτε
 πόλιν αὐτῷ προσχωροῦσαν οὐδεμίαν τὸν τε χρόνον προβαίνον-
 τα, ἐνόμισε πρακτέον τι εἶναι· εἰ δὲ μὴ, ἀντὶ τῆς πρόσθεν
 εὐκλείας πολλὴν ἀδοξίαν προσεδέχετο. ἐπεὶ οὖν κατεμάνθανε
 περὶ μὲν τὴν Μαντίνειαν τοὺς ἀντιπάλους πεφυλαγμένους,
 μεταπεμπομένους δὲ Ἀγησίλαόν τε καὶ πάντας τοὺς Λακεδαι-
 μονίους, καὶ ἦσθετο ἐξεστρατευμένον τὸν Ἀγησίλαον καὶ ὄντα
 ἤδη ἐν τῇ Πελλάγη, δειπνοποιησάμενος καὶ παραγαγείλας ἠγείτο

διὰ Λακεδαίμονος] i. e. per Laconicam. SCHN.

οὕτω δὲ C.D.E.F.V. Ceteri οὕτω δέ.

8. οὐκ ἂν ἔγωγε D.E.F.V. Ceteri ἔγωγε οὐκ ἂν.

στρατηγίαν C.D.E.F.V. στρατηγίαν I. Ceteri στρατείαν.

ἀνὴρ] Libri ἀνὴρ. Vid. annot. ad 4, 8, 22.

“Diodorus 15, 83. de hac ipsa expeditione ita scribit: Συνεωτέραν δὲ στρατηγίαν τὴν τοῦ Λακεδαίμονιου ἠγήσασατο.” SCHN.

ἐλλιπεῖν Morus. Libri ἐλλείπειν.

ἔγωγε om. V., γὰρ præcedens F.

ἢ εἰ] εἰ A.C. Ald.

ἐστρατοπεδεύετο D. I. V. Ceteri ἐστρατοπεδεύσατο.

ἦν] om. Ald., addit I. Mox ἐταίρων E.F.

9. αὐτῷ προσχωροῦσαν D.E. Ceteri προσχωροῦσαν αὐτῷ.

προβαίνοντα D.E.F.I.V. Ceteri ἐξήκοντα.

τὴν Μαντίνειαν D.E.F.V. Ceteri Μαντίνειαν.

ἀντιπάλους C.D.E.F.I.V. Ceteri ἄλλους.

ὄντα ἤδη] ἤδη ὄντα V.

τῇ Πελλάγη] D.E.I.V. Cet. Πελλάγη.

Πελλάγη] Pellenen Achaiae oppidum non esse, multis argumentis vicit Morus, et censuit intelligi Pellenam Dorice dictam a Pausania 3, 20, 21. in Laconica, in via ad Arcadium ducente sitam et a Sparta ultra 50 stadia distantem. Plutarchus Agesil. c. 34, laudato hoc ipso Xenophontis loco et Callisthene, refert Agesilaum tum fuisse in itinere Mantineam versus. Polybius l. c. ad Mantineam eum fuisse narrat. Quæ quidem testimonia demonstrant intelligi oppidum aliquod Arcadiæ ipsius aut in via ad Mantineam situm, quale est Pellana, a Pausania nominata aliquoties. Hucusque Morus, qui brevior multo disputatione defungi poterat, si Pellenen Laconicæ ab Arcadibus oppugnatam apud Diodorum 15, 67. memoria illi suggessisset. In vulgatis Diodori

ΙΟ τῷ στρατεύματι εὐθὺς ἐπὶ Σπάρτην. καὶ εἰ μὴ Κρής θεία τι [ΙΟ]
 μοῖρα προσελθὼν ἐξήγγειλε τῷ Ἀγησίλαῳ προσιὸν τὸ στρά-
 τευμα, ἔλαβεν ἂν τὴν πόλιν ὥσπερ νεοττιὰν παντάσασιν ἔρημον
 τῶν ἀμνουμένων. ἐπεὶ μέντοι προπυθόμενος ταῦτα ὁ Ἀγησί-
 λαος ἔφθη εἰς τὴν πόλιν ἀπελθὼν, διαταξάμενοι οἱ Σπαρτιάται
 ἐφύλαττον, καὶ μάλα ὀλίγοι ὄντες· οἳ τε γὰρ ἰππεῖς αὐτοῖς
 πάντες ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀπῆσαν καὶ τὸ ξενικὸν καὶ τῶν λόχων δώ-
 ΙΙ δεκα ὄντων οἱ τρεῖς. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο Ἐπαιμινώνας ἐν τῇ πόλει [ΙΙ]

libris scribitur Παλλῆνη. [Quod cor-
 rexit Palmerius.] Refert scil. Dio-
 dorus Epaminondam, cum non longe
 abesset a Mantinea, audivisse Lace-
 dæmonios agrum Tegeatarum vastare;
 igitur statim statuise Spartam ipsam
 aggredi, atque ita noctu iter ingres-
 sum esse. Hactenus consentiunt
 Xenophon eumque secutus Plutarchus
 Agesil. c. 34. Sed deinceps Diodorus
 c. 82, 83, Agin regem nominat et
 Agesilaum pro Archidamo; nisi is est
 librarii error, nimis ineptus pro Diodori
 eruditione. [Conf. Grot. Hist. vol. 10,
 p. 454.] Denique Plut. Mor. p. 346 C,
 noctu quidem profectum Epaminon-
 dam esse consentit, sed antea hostes
 instructos ante Mantineam ad pugnam
 provocasse, quam illi, subsidia Athe-
 nensium exspectantes, detrectaverint.
 —Nunc demum video Palmerium jam
 olim in Exercit. p. 76. recte admo-
 nuisse de Laconica Pellene esse ser-
 monem, nec hujus observationis me-
 minisse Morum. Plutarchi Agis c. 8.
 de Laconica: Τῆς γῆς ἀναδοσθείσης
 τὴν μὲν ἀπὸ τοῦ κατὰ Πελλήνην χαρά-
 δρου πρὸς τὸ Ταύγετον καὶ Μαλέαν καὶ
 Σελλασίαν κλήρους γενέσθαι τετρακις-
 χιλίους πεντακοσίους, τὴν δ' ἕξω μυ-
 ρίους. Polybius 4, 81: Τὴν ἐν τῇ Τρι-
 πόλει προσαγορευομένην Πελλήνην.
 Idem 16, 37. SCHN.

δειπνοποιησάμενος] Auctor de ob-
 sidione toleranda editus post Mathe-
 maticos veteres p. 323: Θεωρήσας
 τοὺς Λακεδαιμονίους πανδημῆι παρα-
 γεγοτότας εἰς Μαντίνειαν μετὰ τῶν συμ-
 μάχων, ὡς παραταξομένους τοῖς Θη-
 βαίοις, δειπνοποιήσασθαι τοῖς αὐτοῦ
 καθ' ὥραν παραγγελίας, ἐξῆγε τὴν δύ-
 ναμιν ἄρτι τῆς νυκτὸς ἐπιγυνομένης, ὡς
 τῆς παρατάξεως χάριν σπεύδων εὐκαί-
 ρους τινὰς προκαταλαβέσθαι τόπους·
 τοιαύτην δὲ τοῖς πολλοῖς δόξαν εἰργα-

σάμενος προσῆγε ποιούμενος τὴν πο-
 ρείαν ἐπ' αὐτὴν τὴν Λακεδαίμονα. Sed
 hæc ille e Polybio 9, 8. duxit. SCHN.
 δειπνοποιησάμενος] σθαι super με-
 νος F.

παραγγελίας] Copulam καὶ præponi
 vult Morus. [Addidi ex D.V.] Poly-
 bius hæc ipsa narrans 9, 8. dicit δει-
 πνοποιήσασθαι παραγγελίας. Noctu
 profectum a Tegea tradunt Diodorus
 et Plutarchus. Fortasse aliquot verba
 h. l. exciderunt. SCHN. Nihil deest.
 Σπάρτην D.E.F.V. Ceteri Σπάρτην.
 ἀμνουμένων] ἀμνομένων D.E.V.
 ὁ Ἀγησίλαος D.E.F.V. Ceteri Ἀ-
 γησίλαος. Mox εἰς πόλιν D.

10. Κρής] Hunc locum respicit
 Plutarchus Ages. c. 34. Plures nun-
 cios Cretenses ex numero hemero-
 dromorum fuisse tradit Diodor. 15,
 82. SCHN.

αὐτοῖς] αὐτῶν V.
 ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀπῆσαν] Fortasse ἀπῆ-
 σαν. Portus tamen dictum putabat
 pro ἀπῆσαν εἰς Ἀρκαδίαν. SCHN.
 Thuc. 4, 42: Καὶ ἐν Ἀμπρακίᾳ καὶ ἐν
 Λευκαδίᾳ ἀπῆσαν αὐτῶν πεντακόσιοι
 φρουροὶ, recte emendatum ἀπῆσαν,
 quod restituit.

δώδεκα D.I.V. Ceteri δέκα. Supra
 c. 4, 20: Καταλιπὼν φρουρὰν τῶν δώ-
 δεκα λόχων τρεῖς.

11. ἐν τῇ πόλει] Ad urbem, prope
 urbem. MORUS. Polybius 9, 8:
 Epaminondam ait primo impetu urbis
 partem aliquam cepisse et ad forum
 usque penetrasse; sed, elapso ad A-
 gesilaum transfuga et adpropinquante
 exercitu Agesilæi, coactum fuisse re-
 infecta redire. Attigit eam rem Poly-
 lænus 2, 2, 10. Diodorus 15, 83.
 tradit pueros et senes jussos fuisse e
 muris lapides conjicere in hostes.
 SCHN. Ἐν esse in ostendunt se-
 quentia.

- τῶν Σπαρτιατῶν, ὅπου μὲν ἔμελλον ἔν τε ἰσοπέδῳ μαχεῖσθαι καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βληθήσεσθαι, οὐκ εἰσῆι ταύτη, οὐδ' ὅπου γε μηδὲν πλέον μαχεῖσθαι τῶν λίγων πολλοὶ ὄντες· ἔνθα δὲ πλεονεκτεῖν ἂν ἐνόμιζε, τοῦτο λαβὼν τὸ χωρίον κατέβαινε καὶ
- 12 οὐκ ἀνέβαινε εἰς τὴν πόλιν. τό γε μὴν ἐντεύθεν γεινόμενον [12] ἔξεστι μὲν τὸ θεῖον αἰτιάσθαι, ἔξεστι δὲ λέγειν ὡς τοῖς ἀπονενομημένοις οὐδεὶς ἂν ὑποσταίη. ἐπεὶ γὰρ ἠγήετο Ἀρχίδαμος οὐδὲ ἑκατὸν ἔχων ἄνδρας, καὶ διαβὰς ὅπερ ἐδόκει τι ἔχειν κάλυμα ἐπορεύετο πρὸς ὄρθιον ἐπὶ τοὺς ἀντιπάλους, ἐνταῦθα δὴ οἱ πῦρ πνέοντες, οἱ νευικηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους, οἱ τῷ παντὶ πλέονες καὶ προσέτι ὑπερδέξια χωρία ἔχοντες, οὐκ ἐδέξαντο
- 13 τοὺς περὶ τὸν Ἀρχίδαμον, ἀλλ' ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι [13] τῶν Ἐπαμεινώνδου ἀποθνήσκουσιν· ἐπεὶ μέντοι ἀγαλλόμενοι τῇ νίκῃ ἐδίωξαν οἱ ἐνδοθεν πορρωτέρω τοῦ καιροῦ, οὗτοι αὖ ἀποθνήσκουσι· περιεγέγραπτο γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ θεοῦ μέχρι ὄσου νίκη ἐδέδοτο αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀρχίδαμος τρόπαιόν τε ἴστατο ἔνθα ἐπεκράτησε καὶ τοὺς ἐνταῦθα πεσόντας τῶν πολε-
- 14 μίων ὑποσπόνδους ἀπεδίδου. ὁ δ' Ἐπαμεινώνδας λογιζόμενος [14] ὅτι βοηθήσειεν οἱ Ἀρκάδες εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἐκείνοις μὲν οὐκ ἐβούλετο καὶ πᾶσι Λακεδαιμονίοις ὁμοῦ γενομένοις μά-

ἔνθα Schaeferus. Libri ἔνθεν.

πλέον D. πλέονες V. Ceteri πλείονες. "Magis tamen arridet emendatio Wyttenbachii in Bibl. Critica Amstelod. vol. 2, part. 1, p. 106, πλέον ἔμελλον ἔχειν. Curerius ad Hipparch. p. 71. πλέον δύνασθαι conjecit. Ceterum in hac narrationis brevitate, in qua manifestum imprimis est studium Xenophontis in Lacedaemonios, difficile est absque accurata locorum notitia recte omnia intelligere. Hoc tamen in universum tenendum, καταβαίνειν significare descensum in locum planum, ἀναβαίνειν ascensum in editum et montuosum." SCHN. καὶ οὐκ ἀνέβ. om. E.

12. Τό τε γε] Scribendum Τό γε censeo. SCHN. Τό, τε γε D. Constructione simile 1, 7, 31, Τὰ μὴ καλῶς πραχθέντα τοὺς ταχθέντας ὑπέχειν λόγον, ubi genitivum desiderabat Stephanus.

ὑποσταίη] ὑποστάλη E. "Verbum eadem cum significatione junctum dativo est in Anab. 3, 2, 7." SCHN. πρὸς ὄρθιον addunt D.I.V. πρὸς

ὄρθιον F. πρὸς ὄρθιον C. om. cet.

προσέτι D.E.F.I.V. Ceteri πρὸς τούτοις. "Alterum aliis in locis Xenophon frequentavit. Pugnam hanc Archidami narrat Plutarchus Agesilai c. 34." SCHN.

τοὺς περὶ] τοῖς περὶ D.

13. οἱ μὲν πρῶτοι] Justinus 7, 7. In eo praelio duo duces hostium cecidere; deinde ipsum Epaminondam graviter vulneratum fuisse refert. SCHN. Mox περὶ τὸν V. pro τῶν.

Ἐπαμεινώνδου A.C.F. Ἐπαμεινώνδου Ald. Ἐπαμεινώνδα D.E.V. Ἐπαμεινώνδα I. Conf. 7, 1, 42, praef. ad Pausan. p. 10.

ἀποθνήσκουσιν—ad om. D.E.

πορρωτέρω τοῦ καιροῦ] Anab. 4, 3, 24: Προσωτέρω τοῦ καιροῦ. SCHN. περιεγέγραπτο] περιεγέγραπτο A. μέχρι D.E. Ceteri μέχρις. νίκη D.E.F.V. Ceteri ἡ νίκη. ἴστατο] ἴστησεν V.

14. βοηθήσειεν οἱ Ἀρκάδες D.E.F.V. Ceteri οἱ Ἀρκάδες βοηθήσειεν. βοηθήσειεν restituit Schneiderus.

χεσθαι, ἄλλως τε καὶ εὐτυχηκόσι, τῶν δὲ ἀποτετυχηκότων πάλιν δὲ πορευθεὶς ὡς ἐδύνατο τάχιστα εἰς τὴν Τεγέαν τοὺς μὲν ὀπλίτας ἀνέπαυσε, τοὺς δ' ἰππέας ἔπεμψεν εἰς τὴν Μαντινείαν, δεηθεὶς αὐτῶν προσκαρτερῆσαι, καὶ διδάσκων ὡς πάντα μὲν εἰκὸς ἕξω εἶναι τὰ τῶν Μαντινέων βοσκήματα, πάντας δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλως τε καὶ σίτου συγκομιδῆς οὔσης. καὶ οἱ 15 μὲν ᾤχοντο· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἰππεῖς ὀρμηθέντες ἐξ Ἐλευσίνος [15] ἐδειπνοποίησαντο μὲν ἐν Ἴσθμῳ, διελθόντες δὲ τὰς Κλεωνὰς

πάλιν δὲ πορευθεὶς] Cum audivisset Mantinenses advenire auxilium latorum, copias paululum a Sparta abductos cœnare jussit, equitibus tantum aliquot in castris relictis, qui ignes ad matutinam usque vigiliam alerent; ipse noctu cum exercitu properat ad Mantineam, quam defensore vacuum opprimere volebat. Ita Diod. 15, 84. Contra Plutarchus de Gloria Atheniensium. p. 346 C. ita de Epaminonda loquitur: Ὑπέδειξε μὲν ὡς αὐθις ἐπὶ λεηλασίαν καὶ φθορὰν τῆς χώρας τρεψόμενος, ἐξαπατήσας δὲ καὶ κατακομίσας οὕτω τοὺς πολέμιους ἀνέζευξε νυκτός. Mantinenses tum auxilia voluisse submittere Lacedæmoniis, cum ante urbem subito adesset Epaminondas. De Epaminondæ nocturna in Spartam expeditione quædam habet Polyænus 2, 3, 10, quæ alibi haud reperias. Ille scil. Agesilaum ait comperto ex transfugis Epaminondæ consilio antevertisse hostem cum exercitu, eumque excerpisse firmo animo: Οἱ δὲ προσπεσόντες ἐξώσθησαν μετὰ βίας ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων· ὡς δ' ἐν ἰσχυρῷ κινδύνῳ ταραχῶδῶς ἐμπεσόντες, καὶ διὰ νυκτός φεύγειν βιασθέντες ἀπέβαλλον πολλοὶ τὰς ἀσπίδας etc. Aliunde rem eandem narrat Frontinus 3, 11, 5: "Epaminondas, inquit, apud Mantineam, cum Lacedæmonios in subsidium hosti venisse animadverteret, ratus posse Lacedæmonem occupari, si clam illo profectus esset, nocte crebros ignes fieri jussit, ut specie remanendi occultaret profectiorem; sed a transfuga proditus, assecuto exercitu Lacedæmoniorum, itinere quidem, quo Spartam petebat, destitit: idem tamen consilium convertit ad Mantinenses; æque enim ignibus factis Lacedæmonios, quasi maneret, frustratus, per qua-

draginta millia passuum Mantineam revertitur, eamque auxilio destitutam occupavit." Quem l. ex reliquorum narratione interpretaberis. SCHN.

καὶ σίτου] σίτου C.V. autem ad s. 18. 15. δὲ καὶ] καὶ E.F. δὲ C.

Κλεωνὰς] Oppidulum inter Corinthum et Argos situm, de quo Pausanias 2, 15. Hanc equitum Atheniensium pugnam cum Thebanis pinxerat Euphranor, auctore Plutarcho de Gloria Atheniensium. Eandem picturam memorat Pausanias Attic. 1, 3, 4. [De confusa in ea sive a picture sive a Pausania ἱππομαχία cum proelio Mantinensi v. A. Schæfer. Mus. Rhen. 1847, 5, p. 63.] Plinius 35, s. 40. inter Euphranoris opera equestre prælium commemorans hoc ipsum intelligit, et ipsum artificem Olymp. 104. eminuisse longe ante omnes tradit, qua ipsa hæc pugna accidit. Locus Pausaniæ ita habet: Ἐν δὲ τῇ γραφῇ τῶν ἰππέων ἐστὶ μάχη, ἐν ᾗ ἡρωιμώτατοι Γρύλλος τε ὁ Ξενοφώντος ἐν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ κατὰ τὴν ἵππον τὴν Βοιωτίαν Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος. Iterum ille 9, 15, 5: Καὶ Ἀθήνησιν ἐν ἵππων [l. ἰππέων L. D.] μάχη τὸν Ἐπαμινώνδαν ὁ ἀνὴρ οὗτος γέγραπται φονεύων Γρύλλος ὁ Ξενοφώντος, ubi dubito num verbum γέγραπται pictus an adscriptus est interpreter. Mirum enim mihi accidit Pausaniam Grylli faciem in pictura agnovisse. Forte igitur nomen fuit adscriptum. In illa pugna cum Gryllo periiit Cephisodoros ὁ ἵππαρχος, ut e Dinarchi oratione contra Callæschrum refert Harpocration in Κηφισόδωρος. Alter filius Xenophontis Diodorus superfuisse videtur, quantum colligitur ex Harpocratione in v. Γρύλλος. Uterque filius prælio interfuit, teste Diogene L. 2, 54, qui testem Ephorum libro 25. advocat:

ἐτύχανον προσιόντες εἰς τὴν Μαντινείαν καὶ καταστρατοπε-
 δευσάμενοι ἐντὸς τείχους ἐν ταῖς οἰκίαις. ἐπεὶ δὲ δῆλοι ἦσαν
 προσελαύνοντες οἱ πολέμιοι, ἐδέοντο οἱ Μαντινεῖς τῶν Ἀθη-
 ναίων ἰππέων βοηθῆσαι, εἴ τι δύναυτο· ἔξω γὰρ εἶναι καὶ τὰ
 βοσκήματα πάντα καὶ τοὺς ἐργάτας, πολλοὺς δὲ καὶ παῖδας καὶ
 γεραιτέρους τῶν ἐλευθέρων· ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι
 16 ἐκβοηθοῦσιν, ἔτι ὄντες ἀνάριστοι καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἵπποι. ἐν- [16]
 ταῦθα δὴ τούτων αὐτῶν τὴν ἀρετὴν τίς οὐκ ἂν ἀγασθεῖ; οἱ καὶ
 πολὺ πλείονας ὀρῶντες τοὺς πολεμίους καὶ ἐν Κορίνθῳ δυστυ-
 χήματος γεγενημένου τοῖς ἰππεῦσιν οὐδὲν τούτων ἐπελογί-
 σαντο, οὐδ' ὅτι καὶ Θεβαίους καὶ Θετταλοὺς τοῖς κρατίστοις
 ἰππεῦσιν εἶναι δοκοῦσιν ἔμελλον μάχεσθαι, ἀλλ' αἰσχυρόμενοι,

Ἰππαρχοῦτος Κηφισοδώρου καὶ στρα-
 τηγοῦτος Ἠγησίεω, de quo dixi ad
 Vectig. 3, 7. Xenophontem tum Co-
 rinthi habitasse et filios Athenas mi-
 sisse ad auxilium Lacedæmonis fe-
 rendum e Dinarcho narrat, qui ser-
 vum Xenophontis Æschylum, ab eo
 manumissum, sed accusatum ἀποστα-
 σίου, defendit. Ceterum ex Pausa-
 niæ narratione apparet non velitatio-
 nem equitum Atheniensium cum The-
 banis ante ipsam magnam pugnam,
 sed hanc, duce Epaminonda mis-
 sam, cum equitibus pictam fuisse
 ab Euphranore. SCHN. Sed v.
 Schæfer. l. c.

ἐντὸς τείχους] Cum adesset Epa-
 minondas, subito Atheniensium auxi-
 lia militum 6000 (στρατιῶται) duce
 Hegeloch adveniunt, quorum quos-
 dam in urbis præsidio collocavit, re-
 liquos ad pugnam produxit. Equites
 Athenienses tamen deinceps comme-
 morat Diodorus, et subsidia illa ad-
 venisse ait ἐπὶ θάτερα τῆς Μαντινείας,
 ergo a dextra Thebanorum. Ceterum
 Diodorus victoriam equitum Athe-
 niensium ante ipsam pugnam nullam
 commemorat. Plutarchus autem plane
 cum Xenophonte facit. SCHN.

πολλοὺς δὲ καὶ] πολλοὺς δὲ V.
 ἀνάριστοι] Plutarch. de Gloria A-
 theniens. p. 346 D: Ἐν τούτῳ δὲ Ἀθη-
 ναῖοι κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἄκρων εἰς τὴν
 Μαντικὴν, οὐκ εἰδότες τὴν ῥοπήν—
 ἀλλ' ὀδῶ πορευόμενοι καθ' ἡσυχίαν ὡς
 δὲ τίς αὐτῶν ἐκδραμὼν ἀπήγγειλε τὸν
 κίνδυνον, ὀλίγοι μὲν ὄντες ὡς πρὸς τὸ
 πλῆθος τῶν πολεμίων, ἐξ ὁδοῦ δὲ κε-

κμηκότες, οὐδεὶς δὲ τῶν ἄλλων συμ-
 μάχων παρόντος, ὅμως εὐθὺς εἰς τάξιν
 καθίσταντο τοῖς πλείστοις· οἱ δ' ἰππεῖς
 διασκευασάμενοι καὶ προσεξέλασαντες
 ὑπὸ τὰς πύλας αὐτὰς καὶ τὸ τείχος
 ἔθεντο καρτερὰν ἵππομαχίαν καὶ κρατή-
 σαντες ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Ἐπαμινώνδα
 ἀφείλοντο τὴν Μαντινείαν. SCHN.

16. αὐτὸς om. D.

πολὺ] πολλῶ F. πολλοὶ E.

ἐν Κορίνθῳ δυστυχήματος γεγενημέ-
 νου D.E.F.V. Ceteri δυστυχήματος
 γεγενημένου ἐν Κορίνθῳ.

ἐν Κορίνθῳ] Respicit, puto, casum
 supra c. 1, 20, 21. aut §. 41. memora-
 tum, ubi Atheniensium ex castello Co-
 rinthiorum, Onio, dejecti obiter me-
 morantur. SCHN.

οὐδὲν τούτου ἐπελογίσαντο] Ste-
 phanus τούτων maluit scriptum: equi-
 dem ὑπελογίσαντο. Verbo ἐπιλ. alibi
 Xenophon usus esse non reperitur.
 SCHN. τούτων V., quod restitui.
 Ἐπιλογίεσθαι autem etsi Xenophon
 non dixit, sed sæpius ὑπολογίεσθαι,
 alii tamen dixerunt, quos satis multos
 indicat Thes. Stephani.

ἅμα post Θεβαίους om. D.E.F.V.

Θηβαίους—Θετταλοῖς] Diodorus ip-
 sius pugnam Mantinensium initium fac-
 tum esse ait ab equitibus in cornibus
 utriusque exercitus collocatis; equites
 Athenienses Thessalis et Thebanis
 non tam virtute, animo et peritia ces-
 sisse, quam superatos fuisse multitu-
 dine militum levis armaturæ et acie
 multo prudentius ab hostibus structa,
 15, 85. SCHN.

ἰππεῦσιν] ἰππέειν D.I.

H h

εὶ παρόντες μὴδὲν ὠφελήσειαν τοὺς συμμάχους, ὡς εἶδον τά-
 χιστα τοὺς πολεμίους, συνέρραξαν, ἐρῶντες ἀνασώσασθαι τὴν
 17 πατρίαν δόξαν. καὶ μαχόμενοι αἴτιοι μὲν ἐγένοντο τὰ ἕξω [17]
 πάντα σωθῆναι τοῖς Μαντινεῦσιν, αὐτῶν δὲ ἀπέθανον ἄνδρες
 ἀγαθοὶ, καὶ ἀπέκτειναν δὲ δῆλον ὅτι τοιοῦτους· οὐδὲν γὰρ
 οὕτω βραχὺ ὄπλον ἐκάτεροι εἶχον ᾧ οὐκ ἐξικνούντο ἀλλήλων.
 καὶ τοὺς μὲν φίλους νεκροὺς οὐ προήκοντο, τῶν δὲ πολεμίων
 18 ἦν οὓς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ὁ δ' αὖ Ἐπαμεινώνδας, ἐνθυ- [18]
 μούμενος ὅτι ὀλίγων μὲν ἡμερῶν ἀνάγκη ἔσοιτο ἀπιέναι διὰ τὸ
 ἐξήκειν τῇ στρατείᾳ τὸν χρόνον, εἰ δὲ καταλείψοι ἐρήμους οἷς
 ἦλθε σύμμαχος, ἐκείνοι πολιορκήσουντο ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων,
 αὐτὸς δὲ λελυμασμένος τῇ ἑαυτοῦ δόξῃ παντάπασιν ἔσοιτο,
 ἡττημένος μὲν ἐν Λακεδαίμονι σὺν πολλῷ ὀπλιτικῷ ὑπ' ὀλίγων,
 ἡττημένος δὲ ἐν Μαντινείᾳ ἵππομαχίᾳ, αἴτιος δὲ γεγενημένος
 διὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον στρατείαν τοῦ συνεστάναι Λακεδαι-
 μονίους καὶ Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς καὶ Ἡλείους καὶ Ἀθηναίους·

ὡς ὡς C.

17. αἴτιοι—σωθῆναι] Vide supra ad c. 4, §. 19. SCHN.

τὰ ἕξω πάντα σωθῆναι D.E.F.V. Ceteri σωθῆναι πάντα τὰ ἕξω.

οὕτω] οὕτως C.D.E.I.

ᾧ] τῷ A.

φίλους D.I.V. Ceteri φίλους.

οὐ προήκοντο F., οὐ supra verbum posito, προήκοντο C.D.E. προσήκοντο V. delete σ. Ceteri ἀνείλοντο.

18. ὀλίγων μὲν] ὀλίγων V.

στρατείᾳ] Morus emendabat στρατηγία, imperii sui tempus. Timebat enim Epaminondas ne iterum sibi accideret quod antea, cum ultra tempus legibus definitum imperium retinuisset, eamque ob rem in iudicium vocatus esset, auctore Plutarcho. Sed Dodwellus etiam monet hæc verba ad tempus definitum militibus stipendiariis referri, ut de Dionysii auxiliis 7, 1, 28. est ἐξήκει αὐτῷ ὁ χρόνος, ὅς ἦν εἰρημένος. Igitur mensis Scirophorion manet intactus, cuius die 12. pugnam accidisse Plutarchus refert Mor. p. 350 A. [“Whence we obtain June B.C. 362 for the date of the battle. Xenophon, however, mentions that the harvest was at hand: 7, 5, 14, σίτου συγκομιδῆς οὔσης. But in the climate of Greece the harvest was early: ‘The corn in

the plain of Athens, which is cut in May, is very high at the beginning of March.’ Hobhouse’s Travels p. 355.” Clinton. F. H. vol. 2, p. 130 ed. tert.] Bœotarchia mense Decembri finiebatur. στρατεία milites solos spectat: si esset στρατηγία, ut voluit scribi Morus, tum Bœotarchia Epaminondæ intelligeretur. Archontem Chariclidem cum pugna hæc nominat Plutarchus in vita Demosthenis. SCHN. Conf. Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 195 ed. a 1849.

καταλείψοι Budæus Comment. Gr. L. p. 170. et 346. καταλήψοι C.D.V. καταλήψει A. καταλήψε E.

τῇ ἑαυτοῦ δόξῃ παντάπασιν ἔσοιτο D.E.F.V. Ceteri παντάπασιν τῇ ἑαυτοῦ δόξῃ ἔσοιτο.

Ἀχαιοὺς] Diodorus 15, 85. aciem et numerum sociorum, qui cum Lacedæmoniis stabant, ita enarrat. In dextro cornu cum Lacedæmoniis stabant Mantinenses et reliqui Arcades; post eos Elei, Achæi; in sinistro Athenienses soli stabant. In adverso exercitu Thebani cum Arcadum robore et Tegeatis sinistrum cornu obtinebant, dextrum Argivi; medium locum occupabant Locri, Eubæenses, Sicyonii, Messenii, Malienses, Ænianses et Thessali. Xenophon Athenienses equites in sinistro cornu constitisse

ὥστε οὐκ ἔδοκει αὐτῷ δυνατὸν εἶναι ἀμαχεῖ παρελθεῖν, λογι-
 ζομένῳ ὅτι εἰ μὲν νικῶν, πάντα ταῦτα ἀναλύσειτο· εἰ δὲ
 ἀποθάνοι, καλὴν τὴν τελευταίην ἡγήσατο ἔσσεσθαι πειρωμένῳ τῇ
 19 πατρίδι ἀρχὴν Πελοποννήσου καταλιπεῖν. τὸ μὲν οὖν αὐτὸν [19]
 τοιαῦτα διανοεῖσθαι οὐ πᾶν μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι· φιλοτί-
 μων γὰρ ἀνδρῶν τὰ τοιαῦτα διανοήματα· τὸ μέντοι τὸ στρα-
 τευμα παρεσκευακῆναι ὡς πόνον τε μηδένα ἀποκᾶμνειν μήτε
 νυκτὸς μήτε ἡμέρας, κινδύνου τε μηδενὸς ἀφίστασθαι, σπάνιά τε
 τὰ ἐπιτήδεια ἔχοντας ὁμῶς πείθεσθαι ἐθέλειν, ταῦτά μοι δοκεῖ
 20 θαυμαστότερα εἶναι. καὶ γὰρ ὅτε τὸ τελευταῖον παρήγγειλεν 20]
 αὐτοῖς παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης, προθύμως μὲν
 ἐλευκούντο οἱ ἰππεῖς τὰ κράνη κελεύοντος ἐκείνου, ἐπεγράφοντο
 δὲ καὶ οἱ τῶν Ἀρκάδων ὀπλίται ρόπαλα, ὡς Θηβαῖοι ὄντες,
 πάντες δὲ ἠκονῶντο καὶ λόγχας καὶ μαχαίρας καὶ ἐλαμπρύνοντο
 21 τὰς ἀσπίδας. ἐπεὶ μέντοι οὕτω παρεσκευασμένους ἐξήγαγεν, [21]
 ἄξιον αὐτὸ κατανοῆσαι ἃ ἐποίησε. πρῶτον μὲν γὰρ, ὥσπερ εἰκὸς,
 συνετάττετο. τοῦτο δὲ πράττων σαφηνίζειν ἔδοκει ὅτι εἰς
 μάχην παρεσκευάζετο· ἐπεὶ γε μὴν ἐτέτακτο αὐτῷ τὸ στρα-
 τευμα ὡς ἐβούλετο, τὴν μὲν συντομωτάτην πρὸς τοὺς πολεμίους

assentitur §. 24. Supra 7, 5, 5. nominavit inter socios Thebanorum Megalopolitanos, Aseatas, Tegeatas, Palantienses. Demosth. pro Megalop. p. 207, 1. testatur, pugnae ad Mantineam interfuisse Megalopolitanos. Pugna ad Mantineam, cui Argivi interfuerunt, de qua Aristoteles Politic. 5, 4 med. est longe vetustior. SCHN.

ἀναλύσειτο] Demosthenis p. 187, 25, τὰς προτέρας ἀναλύσειν ἀμαρτίας, confert Morus. Idem notat anacoluthon in ὥστε post ἐνθυμούμενος.

19. ἀνδρῶν om. C.
 τὸ στρατευμα] Libri στρατευμα.
 πόνον C.E.F.V. Ceteri πόνων.
 ἀποκᾶμνειν] Com. 2, 6, 35. ἀποκᾶμ-
 νεις μῆχανόμενος. SCHN.

20. ἐλευκούντο] ἐνλευκούντο C.
 ἐπεγράφοντο] ἀπεγράφοντο C. "Verbum ἐπιγράφεσθαι Morus interpretatur: inscribent clypeos suos ita ut si Thebani essent; hoc est, inscribent iis litteram Θ, ut supra 4, 4, 10. Sicyonios litteram Σ clypeis suis inscripsisse legimus. Sic Lacedaemonii litteram Δ clypeis inscriptam gerebant. Vide Meursii Miscell. Laconica

1, 18. Praeterea ἐπιγράφεσθαι dicitur etiam de symbolo aliquo, clypeis inscripto, quale gessisse constat Septem duces adversus Thebas pugnantes apud Aeschylum. Aristophan. Acharn. v. 1095: Καὶ γὰρ σὺ μεγάλῃν ἐπεγράψου τὴν Γοργόνα. Epaminondae clypeo inscriptus erat draco, teste Pausania 8, 11. Videntur igitur aut litteram Θ aut symbola Thebanorum suis clypeis inscripsisse Arcades, quibus eo manifestius testatam facerent alacritatem animi in Thebanos et ducem eorum Epaminondam propensi." SCHN. Sententiam esse Arcades, tanquam Thebanos, clavam, Herculis Thebani insigne, in scutis gestasse, multis disputat Eckhel. Doctr. Num. vol. 2, p. 203 s., ubi de numo Thebano, scutum cum clava habente, disserit.

οἱ τῶν] Libri τῶν.
 ρόπαλα D.E.F.I.V. Ceteri ρόπαλα ἔχοντες. Quod fefellit Eckhelium l. c. ἠκονῶντο καὶ λόγχας] Hom. II, 2, 382: Ἐὶ μὲν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω. SCHN.

21. ἐξήγαγεν D.I.V. Ceteri ἀπήγαγεν. Tum ὅτι D.E.F.I. Ceteri ὡς.

οὐκ ἦγε, πρὸς δὲ τὰ πρὸς ἐσπέραν ὄρη καὶ ἀντιπέραν τῆς Τεγέας ἠγείτο· ὥστε δόξαν παρείχε τοῖς πολεμίοις μὴ ποιή-
 22 σεσθαι μάχην ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ γὰρ δὴ ὡς πρὸς τῷ ὄρει [22] ἐγένετο, ἐπεὶ ἐξετάθη αὐτῷ ἡ φάλαγξ, ὑπὸ τοῖς ὑψηλοῖς ἔθετο τὰ ὄπλα, ὥστε εἰκάσθη στρατοπεδευομένῳ. τοῦτο δὲ ποιήσας ἔλυσε μὲν τῶν πλείστων πολεμίων τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς πρὸς μάχην παρασκευὴν, ἔλυσε δὲ τὴν ἐν ταῖς συντάξεσιν. ἐπεὶ γὰρ μὴν παραγαγὼν τοὺς ἐπὶ κέρως πορευομένους λόχους εἰς μέτωπον ἰσχυρὸν ἐποίησατο τὸ περὶ ἑαυτὸν ἔμβολον, τότε δὴ ἀναλαβεῖν παραγγείλας τὰ ὄπλα ἠγείτο· οἱ δ' ἠκολούθουν. οἱ δὲ πολέμιοι ὡς εἶδον παρὰ δόξαν ἐπιόντας, οὐδεὶς αὐτῶν ἡσυχίαν ἔχειν ἐδύνατο, ἀλλ' οἱ μὲν ἔθεον εἰς τὰς τάξεις, οἱ δὲ παρετάττοντο, οἱ δὲ ἵππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ θώρακας ἐνεδύοντο, πάντες δὲ
 23 πεισομένοις τι μᾶλλον ἢ ποιήσουσιν ἐώκεσαν. ὁ δὲ τὸ στρατεύμα [23] ἀντίπρῳρον ὥσπερ τριήρη προσῆγε, νομίζων, ὅπῃ ἐμβαλῶν

καὶ ἀντιπέραν τῆς Τεγέας C.D.E.F.V. Ceteri τῆς Τεγέας καὶ ἀντιπέραν. "Supra 6, 5, 15: Ὑπὸ τοῖς πρὸς ἐσπέραν ὄρεσι τῆς Μαντινείας—οἱ δ' ἐκ τῆς Τεγέας Ἀρκάδες ἐχόμενοι τῶν μεταξὺ Μαντινείας καὶ Τεγέας ὄρων παρήσαν—συμμίξει βουλλόμενοι τοῖς Μαντινεῦσι: unde non dubitavi ordinem librorum optimorum recipere. Ita non est opus cum Moro κατ' ἀντιπέραν vel κατὰ τὸ ἀντιπ. scribere." SCHN.

ἐκείνῃ C.D.E.V. Ceteri ἐν ἐκείνῃ.

22. ἐπὶ κέρως D.E.F.V. Ceteri ἐπικαίρως. "Idem vitium de Laced. Rep. c. 11, 10. Ceterum Wytttenbachius in Biblioth. Crit. Amstel. vol. 2, p. 106. vitium in vulgari lectione esse putat. Primum enim ait actionem phalangis in modum extendi, tum eam in cunei formam redigi; hanc loci sententiam, quo minus appareat, impedire verba, quæ eam ob rem ita ordinat: παραγαγὼν ἐπὶ κέρως τοὺς εἰς μέτωπον πορευομένους λόχους. Equidem nescio quid viro docto in mentem venerit, cum nec satis explicarit quid ipsi in vulgato verborum ordine displicerit. Epaminondas phalangem contrahit sensim et colligit in frontem, ut cunei seu rostri navalis formam efficeret. Copiæ igitur ex utroque latere explicatæ transeunt in frontem; hoc est παράγειν εἰς μέτωπον. ["I agree with Folard (*Polybe* vol. 1, p. lv—lxi.) in considering ἔμβολον to be a column,

rather than a wedge tapering towards the front, and I dissent from Schneider's explanation. It appears to me that the troops which Epaminondas caused to wheel into the front and to form the advancing column, consisted only of the left or Theban division, the best troops in the army." Grot. Hist. vol. 10, p. 470. Qui vid. ib. p. 468.] Quod dum faciunt, singuli lochi incedunt ἐπὶ κέρως, hoc est, ut longo agmine bini, trini aut quaterni se exciperent milites. Hoc est enim ἐπὶ κέρως πορεύεσθαι, qua locutione sæpissime usus est Xenophon, ut apparet inprimis ex loco *Cyrop.* 2, 3, 21. Singuli etiam incedentes ἐπὶ κέρως πορεύεσθαι dicuntur. Sic est apud Thucydidem 2, 90. κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως παραπλέοντας. SCHN. Conf. Müller. *Dor.* vol. 2, p. 232 ed. alt.

λόχους om. V. Mox αὐτὸν C. ἐαυτῶν E.F. ἐαυτὸν I. αὐτοῦ A. Ald. ἀναλαβεῖν om. D.

ἐδύνατο] Libri ἡδύνατο. πεισομένοις] super ei D. ponit", id est *aio*, quasi *παισομένοις* scriptum voluisset.

τι servarunt D.F.I.V., om. ceteri. 23. τὸ στρατεύμα] τῷ στρατεύματι, A. Ald., corrigente I. τὸ στράτευμα τι C.

ὥσπερ τριήρη] Includit hæc verba *Morus*, quoniam putabat verborum antecedentium explicandorum causa

διακόψει, διαφθερεῖν ὄλον τὸ τῶν ἐναντίων στρατεύμα· καὶ γὰρ δὴ τῷ μὲν ἰσχυροτάτῳ παρεσκευάζετο ἀγωνίζεσθαι, τὸ δὲ ἀσθενέστατον πρόρρω ἀπέστησεν, εἰδὼς ὅτι ἠττηθὲν ἀθυμίαν ἂν παράσχοι τοῖς μεθ' αὐτοῦ, ῥώμην δὲ τοῖς πολέμοις. καὶ μὴν τοὺς ἰππέας οἱ μὲν πολέμοι ἀντιπαρετάξαντο ὥσπερ ὀπλιτῶν
24 φάλαγγα βάθος ἐφεξῆς καὶ ἔρημον πεζῶν ἀμίππων· ὁ δὲ [24]

addita fuisse ab aliena manu; esse enim προσάγειν ἀντίπρῳρον recta alium verctus ducere. Verum vir doctus plane ita a sensu aberravit. Non solum enim recta via significatur verbo ἀντίπρῳρον et addita comparatione triremis, sed potius figura aciei, quam ita struxerat Epaminondas, ut proræ trimis similis esset. Ideo etiam primam ejus partem, ab ipso Epaminonda ductam, ἔμβολον, ducta item a trimere comparatione, appellavit. Diodor. 15, 86., ubi peditum pugnam hanc describit, Epaminondam ait δι' ἑαυτοῦ κρίναι τὸν κίνδυνον. εὐθὺς οὖν ἀναλαβὼν τοὺς ἀρίστους καὶ μετὰ τούτων συμφράξας εἰσέβαλεν εἰς μέσους τοὺς πολέμοιους· καθηγούμενος δὲ τοῦ συντάγματος καὶ πρώτος ἀκοντίσας ἔβαλε τὸν ἠγούμενον τῶν Λακεδαιμονίων— διέκοψε τὴν φάλαγγα τῶν πολέμων. Supra 4, 3, 12. adfuit τριήρης ἔμβολὰς ἔχουσα· quem locum pessime vulgo de rostro navium interpretati sunt. Ἐμβάλλειν dicitur, quando rostro suo navis bellica dirigitur et impellitur in hostilem; ita est 5, 1, 27. Contra vero navis, quæ ictu a rostro impulso accepit et extruditur ex acie in terram, dicitur τριήρης ἔμβολὰς ἔχουσα πρὸς τὴν γῆν ἐξωσθῆναι. Æschylus Pers. 415. ἔμβολαῖς χαλκοστόμοις dixit, ubi Stanlejus ἔμβόλοις, sed Schutzius ἔμβολαῖς defendit collato Thucyd. 2, 76, ubi machinæ bellicæ rostrum dicitur habere τὸ προέχον τῆς ἔμβολῆς. [Conf. dicta ad Steph. Thes. vol. 3, p. 818 A, B. L. D.] Denique Xenoph. metaphoram continuavit etiam, cum ait ὅπη ἔμβολων διακόψει. Igitur sana et integra omnia præstare ausim. In libro de Lacedæmon. republ. 11, 10. est similiter: τὸν λόχον ἕκαστον ὥσπερ τριήρη ἀντίπρῳρον τοῖς ἐναντίοις στρέφουσι. Ex loco hoc, comparata versione Gallici interpretis Anabaseos Equitis de la Luzerne, alium demum sensum hujus loci esse intellexi quam ab initio putaram. Is vero locum ita

vertit: on fait faire à chaque cohorte un mouvement central de demi-conversion comme à une galere dont on veut présenter la proue à l'ennemi. Eandem scilicet agminis conversionem nunc facit Epaminondas, ut etiam ex verbis præcedentibus intelligitur, παραγαγὼν τοὺς et reliqua. SCHN. V. Grot. ad s. 22. cit.

ὅπη] ὅποι C. D. E. F. V.

αὐτοῦ] ἑαυτοῦ D.

φάλαγγα βάθος ἐφεξῆς C. D. E. F. I., hic tamen servans ἐξῆς, φάλαγγος βάθος ἐφεξῆς V. Ceteri φάλαγγος βάθος ἐξῆς. “Morus emendabat φάλαγγα εἰς βάθος, deleto, veluti superfluo, ἐξῆς. Priorem hujus emendationis partem equidem approbo, alteram non ausim. Continuum ordinem militum juxta se stantium significat ἐξῆς, non interruptum immisto ἀμίππων numero. φάλαγγα βάθος ἐς δέκα καὶ ἔρημος Curerius ad Hipparch. p. 66.” SCHN. Ἐφεξῆς sic Pollux 1, 127: Καὶ τὸ μὲν ἐφεξῆς εἶναι κατὰ μήκος ζυγεῖν, τὸ δ' ἐφεξῆς κατὰ βάθος στοιχεῖν. Apud Xenophontem βάθος ἐφ' ἐξ conjiciunt Ruestow et Kœchly Geschichte des griechischen Kriegswesens, Arau, 1852, p. 176, 35.

ἀντιπαρετάξαντο] Libri αὐτοὶ παρετάξαντο. Anab. 4, 8, 9: Καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἕλληνες ἀντιπαρετάξαντο κατὰ φάλαγγα, ὡς οὕτως ἄζοντες πρὸς τὸ ὄρος, ut scripsi ex libro uno, quum deesset κατά. Et sæpius in H. Gr., quanquam sine accusativo. Sed cum illo aliis duobus compositis 6, 4, 10: Προετάξαντο μὲν τῆς ἑαυτῶν φάλαγγος οἱ Λακεδαιμονιοὶ τοὺς ἰππέας, ἀντετάξαντο δ' αὐτοῖς καὶ οἱ Θηβαῖοι τοὺς ἑαυτῶν. Et 2, 4, 34: Συνταξάμενος παντελῶς βαθείαν τὴν φάλαγγα. Similiter autem apud Thuc. 6, 5, ἀντωνόμασεν in αὐτὸ ὀνόμασεν depravatum in nonnullis et alia alibi.

ἀμίππων] Ex Harpocrate, qui locum Xenophontis in Hellenicis laudat, ubi ἀμῖπποι nominentur, Kuster.

Ἐπάμεινόνδας αὐτὸ καὶ τοῦ ἵππικοῦ ἔμβολον ἰσχυρὸν ἐποίησατο, καὶ ἀμίππους πεζοὺς συνέταξεν αὐτοῖς, νομίζων τὸ ἵππικὸν ἐπεὶ διακόψειεν, ὅλον τὸ ἀντίπαλον νενικηκῶς ἔσσεσθαι· μάλα γὰρ χαλεπὸν εὐρεῖν τοὺς ἐθελήσοντας μένειν, ἐπειδὴν τινες φεύγοντας τῶν ἑαυτῶν ὀρώσι· καὶ ὅπως μὴ ἐπιβοηθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου κέρατος ἐπὶ τὸ ἐχόμενον, κατέστησεν ἐπὶ γηλόφων τινῶν ἐναντίους αὐτοῖς καὶ ἱππέας καὶ ὀπλίτας, φόβον βουλόμενος καὶ τούτοις παρέχειν ὡς εἰ βοηθήσοιεν, ὅπισθεν οὗτοι ἐπικείσονται αὐτοῖς. τὴν μὲν δὴ συμβολὴν οὕτως ἐποίησατο, καὶ οὐκ ἐψεύσθη τῆς ἐλπίδος· κρατήσας γὰρ ἢ προσ-
 25 ἔβαλεν ὅλον ἐποίησε φεύγειν τὸ τῶν ἐναντίων. ἐπεὶ γε μὴν [25] ἐκεῖνος ἔπεσεν, οἱ λοιποὶ οὐδὲ τῇ νίκῃ ὀρθῶς ἔτι ἐδυνάσθησαν χρήσασθαι, ἀλλὰ φυγούσης μὲν αὐτοῖς τῆς ἐναντίας φάλαγγος οὐδένα ἀπέκτειναν οἱ ὀπλίται οὐδὲ προῆλθον ἐκ τοῦ χωρίου ἔνθα ἡ συμβολὴ ἐγένετο· φυγόντων δ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων, ἀπέκτειναν μὲν οὐδ' οἱ ἱππεῖς διώκοντες οὔτε ἱππέας οὔθ' ὀπλί-

ad Suidam in h. v. et Kuhn. ad Pol-
 lucem 1, 131. librorum scripturam
 ἀνίππων et ἀνίππους et s. 25 ἀνίπποι
 correxerunt. Fuisse pedites equitibus
 immistos ex Thucydide 5, 57., ubi
 sunt in exercitu Bœotorum, et Har-
 pocratione, comparato Valerio Max-
 imo 2, 3, Cæsare de B. Gall. 1, 48.
 Curtio 7, 7., docuit Morus, qui simul
 ἀμφίππους, desultores, et διμάχας,
 equites peditesque simul, recte dis-
 tinxit. Ceterum hos ἀμίππους videitur
 intelligere Diodorus 15, 85. ubi equites
 Athenienses superatos fuisse ait in
 primis a multitudine et ordinatione
 τῶν ψιλῶν. Ita enim recte emendavit
 Wesselingius vulgatum φίλων. Addit
 fuisse paucos jaculatores apud Athe-
 nienses, cum triplo plures Thebanis
 essent et jaculatores et funditores.
 Infra §. 25. cum peltastis Xenophon
 τοὺς ἀμίππους nominat, eosque cum
 equitibus vicisse ait. Conf. ad Hip-
 parch. 5, 9. annotata. SCHN.

24. ἐπεὶ] ἐπειδὴν D.

ἑαντῶν C.D.E.F.V. Ceteri ἑαντοῦ.
 γηλόφων] Diodorus equites Athe-
 nienses in sinistro cornu collocatos
 tandem fugisse ait victos, sed extra
 cornu recessisse atque ibi incidisse in
 Eubœenses et mercenarios quosdam,
 qui missi erant ad vicinos colles oc-

cupandos, eosque omnes occidisse.
 Ita intelligitur quomodo Xenophon
 deinde §. 25. dixerit ἀμίππους et pel-
 tastas, qui cum equitibus vicerant,
 postquam ad cornu sinistrum (exer-
 citus scilicet adversi) pervenerant, ab
 Atheniensibus equitibus omnes fuisse
 occisos. SCHN.

βοηθήσοιεν] Libri βοηθήσαιεν.

ἐπικείσονται] ἐπικείσονται D.

συμβολὴν] συμβουλήν E.

25. ἐκεῖνος ἔπεσεν] Manu Grylli,
 filii Xenophontis, interfectum [ab A-
 theniensibus et Thebanis perhiberi, a
 Mantinensibus vero ab Machærione
 Mantinensi] narrat Pausanias 8, 11,
 [et 9, 15, 5, ubi ἐν ἵππων μάχῃ ad s. 15.
 correxi ἱππέων. L. D.] qui alio loco
 9, 13, 14, 15. res ab Epaminonda
 gestas narravit. De magnitudine
 ejus animi in morte ipsa vide præter
 Nepotem Cicer. Epist. ad Divers. 5,
 12. et Diodorum 15, 87. Honorem
 cædis Phocenses vindicarunt Am-
 phissenses Eucnamo, de quo locus
 est Plutarchi Amator. p. 761 D, ubi
 legendum est τὸν δ' Ἐπαμεινόνδαν
 φοβερῶτατον etc. SCHN.

μὲν αὐτοῖς] ἑαντοῖς Ald. μὲν αὐτῆς
 I. et corr. F.

προῆλθον] προσῆλθον C.E.F.

οἱ ἱππεῖς] ἱππεῖς D.

τας, ὥσπερ δὲ ἠπτώμενοι πεφοβημένως διὰ τῶν φευγόντων πολεμίων διέπεσον. καὶ μὴν οἱ ἄμῖπποι καὶ οἱ πελτασταὶ συννευικηκότες τοῖς ἰππεύσιν ἀφίκοντο μὲν ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου, ὡς κρατοῦντες, ἐκεῖ δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων οἱ πλείστοι αὐτῶν ἀπέθανον.

- 26 Τούτων δὲ πραχθέντων τούναντίον ἐγεγένητο οὐ ἐνόμισαν [26] πάντες ἄνθρωποι ἔσεσθαι. συνελθλυθείας γὰρ σχεδὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιτεταγμένων, οὐδεὶς ἦν ὅστις οὐκ ᾔετο, εἰ μάχη ἔσοιτο, τοὺς μὲν κρατήσαντας ἄρξειν, τοὺς δὲ κρατηθέντας ὑπηκόους ἔσεσθαι· ὁ δὲ θεὸς οὕτως ἐποίησεν ὥστε ἀμφοτέροι μὲν τρόπαιον ὡς νευικηκότες ἐστήσαντο, τοὺς δὲ ἰσταμένους οὐδέτεροι ἐκάλλουν, νεκροὺς δὲ ἀμφοτέροι μὲν ὡς νευικηκότες ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, ἀμφοτέροι δὲ ὡς ἠττημένοι ὑπο-

ὥσπερ δὲ D.F.V. Ceteri ὥσπερ δὲ ἄμῖπποι] Libri ἄντιπποι, ut s. 23.

πελτασταὶ] πελθον E.

συννευικηκότες D.V. νευικηκότες E.

F. Ceteri συννευηκότες.

26. πάντες] πάντες οἱ D.

συνελθλυθείας γὰρ V., ut conjecerat Stephanus. Ceteri συνελθλυθείας δέ.

ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος] In exercitu Lacedæmoniorum Diodorus 15, 84. numerat pedites 20000, equites 2000; contra in Thebano 30000 pedites, 3000 equites, ex quibus summa efficitur militum 55000. Ceterum duodecimo die mensis Scirophorionis pugnam hanc factam esse, in qua soli Athenienses vicisse sibi visi sunt, testatur Plutarchus de Gloria Atheniens. p. 350 A. Tradit idem Plutarchus Epaminondam, cum audivisset Iollidam et Daiphantum occidisse, suasisse civibus suis ut pacem cum hoste componerent, Apophthegm. p. 194 C. Agesilaum cum suis in fugam conversos memorat idem p. 214 D. Agesilaum, duce[m] exercitus Lacedæmoniorum, et Cephisodorum, equitum Atheniensium præfectum, ex Ephoro nominat etiam Diogenes L. 2, 54, ut monuit ad h. l. Palmerius Exercit. p. 76. non sine reprehensione Xenophontis. SCHN. Scribit Palmerius ad verba s. 25, ἐπεὶ—ἀπέθανον: "Supple ex Ephoro apud Diogenem l. c., Cephisodoro equitatus Athen. præfecto, Agesilao vero duce. Nec mirum est de Age-

silao Xenophontem ne verbum quidem fecisse. Nam Agesilao deditus et omnino favens Xenophon ejus nomen in ea pugna tacuit, eo quod Spartani loco pulsi fuerunt a Thebanis, et nihil sua fama dignum in eo prælio fecit Agesilao. Ideo Plutarchus, Diodorus et alii, qui ejus pugnae narrationem a Xenophonte mutuati sunt, Spartiatarum duce[m] non nominant, et nisi nos Diogenes ex Ephoro id docuisset, adhuc ignoraretur." Sed recte adversus hunc et Schneiderum, ex Ἡγησίλω apud Diog. fingentes Agesilao, Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 201, 2. ed. a. 1849. "Nothing can be clearer than that an Athenian general must be signified by the words Ἡγησίλω στρατηγούντος, as Cephisodorus, who is mentioned just before, is evidently the commander of the Athenian cavalry. This Hegesilaus is the Hegelochus of Diodorus."

καὶ ἀντιτεταγμένων] Excidisse videntur et mihi, ut Weiskio, verba quædam hujus fere sententiæ: qui de Græciæ principatu certabant. SCHN. μὲν om. C.

τρόπαιον ὡς νευικηκότες D.E.F.V. Ceteri ὡς νευικηκότες τρόπαιον.

ἀμφοτέροι δὲ] ἀμφοτέροι μὲν δὲ D. νεκροὺς δὲ ἀμφοτέροι] Primi Lacedæmonii mortuos ad sepulturam poscerunt, misso caduceatore, auctore Diodoro 15, 87. SCHN.

27 σπόνδους ἀπελάμβανον, νενικηκέναι δὲ φάσκοντες ἑκάτεροι οὔτε [27] χώρα οὔτε πόλει οὔτ' ἀρχῇ οὐδέτεροι οὐδὲν πλεόν ἔχοντες ἐφάνησαν ἢ πρὶν τὴν μάχην γενέσθαι· ἀκρισία δὲ καὶ ταραχὴ ἔτι πλείων μετὰ τὴν μάχην ἐγένετο ἢ πρόσθεν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ἐμοὶ μὲν δὴ μέχρι τούτου γραφέσθω· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλω μελήσει.

27. οὔτε χώρα οὔτε πόλει οὔτ' ἀρχῇ — πλεόν ἔχοντες] Xenophon speaks the language of a partisan of Lacedæmon. It was not strictly true that οὔτε χώρα—ἐν τῇ Ἑλλάδι. The Theban confederacy gained their great object, by establishing an effectual check to the power of Lacedæmon, and by securing the independence of Messenia. Plutarch, then, Agesil. c. 35, consistently with Polybius 4, 33, 8, implies that a general peace, of which the Messenians enjoyed the benefit, followed the battle of Mantinea. CLINTON. F. H. a. 361, vol. 2, p. 132. ed. tert. Eadem fere Thirlwall. Hist. vol. 5, p. 204. ed. a. 1849.

πλέον om. A. Ald., addit I. ἀκρισία καὶ ταραχὴ] Demosth. de Corona p. 231: Ἄλλὰ τις ἦν ἀκριτος παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἔρις καὶ ταραχὴ. SCHN.

τούτου C.D.E.F.I. Ceteri τοῦδε. γραφέσθω] γεγράφθω scripsit Le-onclavius. SCHN. Qui conf. in Ind.

v. Γράφω. "In summa senectute (ἑσχατογήρων) condidisse Xenophonem historias has Græcas Diodorus 15, 76. ex eo arguit quod Epaminondæ mortem, quæ Olymp. 104, 2. accidit, commemoravit adhuc. Sed recte admonuit Wesselingius esse aliud præterea argumentum in H. G. libro 6, 4, 35, ubi cædem Alexandri Pheræi commemoravit Xenophon, quæ facta est Olympiad. 105, 4. [immo 2. V. Clinton. F. H. a. 359. et Append. c. 15, vol. 2, p. 346. s. ed. tert.] Exinde colligit falsam esse rationem Stesiclidis apud Diogenem 2, 56, qui Nostrum obiisse diem suam tradit Olympiadis 105. anno primo. Grylli mortem ad Mantineam occisi quanta animi constantia senex tulerit narrat Ælianus V. H. 3, 3. et Stobæus Tit. 7, p. 89. In morte Epaminondæ substitit etiam Anaximenis Lampsaceni Historia, et Dionysii junioris historia a Philisco scripta, auctore Diodoro 15, 89." SCHN.

INDEX NOMINUM.

- ABARNIS** prom. 2, 1, 29.
 Abydus 1, 1, 5; 2, 15. 2, 1, 18. 4, 8, 3 sq. 32. 5, 1, 25. Abydeni 2, 1, 18. 4, 8, 3, 35 sq.
 Academia 2, 2, 8. 6, 5, 49.
 Acanthus 5, 2, 11; 3, 6. Acanthii 5, 2, 23.
 Acarnanes 4, 2, 17; 6, 1 sq.; 7, 1. 6, 5, 23.
 Acarnania 6, 2, 37.
 Achæi 1, 2, 18. 3, 2, 26. 4, 2, 18; 6, 1 sq. 6, 4, 18; 7, 1, 41 sq.; 4, 17, 28; 5, 1, 18.
 Achaia 4, 8, 3, 10. 23. 6, 2, 3. 7, 1, 41 sq.
 Achaici Phthiæ montes 4, 3, 9.
 Achilleum 3, 2, 17. 4, 8, 17.
 Acrisius Sicyonius 7, 1, 45.
 Acrocorinthus 4, 4, 4.
 Acrorii 3, 2, 30. 4, 2, 16. 7, 4, 14.
 Adeas Sicyonius 7, 1, 45.
 Adimantus Athen. 1, 4, 21; 7, 1. 2, 1, 30, 32.
 Ægæ 4, 8, 5.
 Ægina 2, 2, 9. 5, 1, 2. Æginetæ 2, 2, 3, 9. 5, 1, 2; 4, 61. 6, 2, 1.
 Ægospotami 2, 1, 21.
 Ægosthena Megar. 5, 4, 18. 6, 4, 26.
 Ægyptia Larisa, v. Larisa.
 Æneas Stymphalius 7, 3, 1.
 Ænesias Laced. 2, 3, 9.
 Ænianses 3, 5, 6. 4, 3, 15.
 Æoles 3, 4, 11. 4, 3, 17.
 Æolis 3, 1, 10; 2, 13. 4, 8, 33.
 Æschines Athen. 2, 3, 2, 13.
 Ætoli 4, 6, 14. Ætolia ibid.
 Æxonenses 2, 4, 26.
 Agamemnon 3, 4, 3. 7, 1, 34.
 Agathinus Corinthius 4, 8, 10.
 Agesandridas Laced. 1, 1, 1; 3, 17.
 Agesilaus 3, 3, 1; 4, 2 sq. 4, 1, 1; 3, 15; 4, 19; 5, 6, 3; 7, 5. 5, 1, 32 sq.; 2, 3, 32; 3, 8, 10, 13 sq.; 4, 13, 25, 35, 55, 58. 6, 4, 5; 5, 5, 12, 15 sq. 7, 5, 9, 10.
 Agesipolis 4, 2, 9; 7, 2. 5, 2, 3; 3, 8, 9, 18.
 Agesistratus Laced. 2, 3, 10.
 Agis 1, 1, 33. 2, 2, 7 sq.; 3, 3. 3, 2, 22 sq.; 3, 1 sq.
 Agrigentum 1, 5, 21. 2, 2, 24.
 Agyrrius Athen. 4, 8, 31.
 Alcetas Laced. 5, 4, 56 sq.
 Alcetas Epiri rex 6, 1, 7; 2, 10.
 Alcibiades 1, 1, 5, 9 sq.; 3, 3, 10. 20; 4, 10, 13, 18; 5, 9 sq. 2, 1, 25; 3, 42.
 Alcibiades Alcibiadis consobrinus 1, 2, 13.
 Alcimenes Corinthius 4, 4, 7.
 Alea Minerva 6, 5, 27.
 Alexander Thessalus 6, 4, 34 sq. 7, 5, 4.
 Alexias Athen. 2, 1, 10.
 Alexippidas Laced. 2, 3, 10.
 Alpheus fl. 3, 2, 29. 6, 2, 31.
 Altis 7, 4, 29.
 Alypetus Laced. 5, 4, 52.
 Alyzia 5, 4, 65, 66.
 Amphidoli 3, 2, 25, 30. 4, 2, 16.
 Ampheum 5, 4, 8.
 Amphipolis 4, 3, 1.
 Amyclæ 6, 5, 30. 7, 2, 3.
 Amyclæi 4, 5, 11 sq.
 Amyntas rex Maced. 5, 2, 12, 38; 3, 9.
 Anætius Athen. 2, 3, 2.
 Anaxibius Laced. 4, 8, 35.
 Anaxicrates Byzant. 1, 3, 18.
 Anaxilaus Byzant. 4, 8, 35, 36.
 Andrii 1, 4, 21 sq. 2, 1, 31 sq.
 Androclidas Thebanus 3, 5, 1. 5, 2, 31.
 Andromachus Eleus 7, 4, 19.
 Andrus 1, 4, 21; 5, 18.
 Angenidas Laced. 2, 3, 10.
 Antalcidas Laced. 4, 8, 12 sq. 5, 1, 6, 25, 28. 6, 3, 12.
 Antandrus 1, 1, 25; 3, 17. 2, 1, 10. 4, 8, 35.

- Antigenes Athen. 1, 3, 1.
 Antiochus Arcas 7, 1, 33, 38.
 Antiochus Athen. 1, 5, 11 sq.
 Antiphon Athen. 2, 3, 40.
 Antisthenes Laced. 3, 2, 6.
 Anytus Athen. 2, 3, 42.
 Apaturia 1, 7, 8.
 Aphrodisium Megar. 5, 4, 58.
 Aphytis 5, 3, 19.
 Apollo 3, 5, 5. 6, 4, 2, 30; 5, 27.
 Apollonia 5, 2, 11; 3, 1 sq. Apolloniae 5, 2, 13.
 Apollonophanes Cyzicenus 4, 1, 29.
 Aracus Laced. 2, 1, 7; 3, 10. 3, 2, 6. 8. 6, 5, 33.
 Arcades 3, 2, 26; 5, 12. 6, 5, 11. 22. 7, 1, 18. 23 sq. 28 sq. 7, 1, 18. 23 sq. 28 sq.; 2, 2 sq.; 4, 3 sq. 13 sq.
 Archedemus Athen. 1, 7, 2.
 Arcestratus Athen. 1, 5, 16. 2, 2, 15.
 Archias Thebanus 5, 4, 2. 7, 3, 7.
 Archidamus Agesilai pater 5, 3, 13.
 Archidamus Agesilai filius 5, 4, 25 sq. 6, 4, 18. 19. 7, 1, 28 sq. 31; 4, 21 sq.; 5, 12 sq.
 Archidamus Eleus 7, 1, 33.
 Archytas Laced. 2, 1, 10; 3, 10.
 Aresias Athen. 2, 3, 2.
 Argeus Eleus 7, 1, 33; 4, 15. 16.
 Arginusæ 1, 6, 27. 28. 38.
 Argivi 1, 3, 13. 2, 2, 7. 3, 2, 21; 5, 11. 4, 2, 17; 3, 15 sq.; 4, 1 sq. 9. 19; 5, 1; 7, 2. 3; 8, 13 sq. 5, 1, 29 sq. 6, 5, 46. 7, 1, 25. 28. 44; 2, 1 sq.; 4, 11. 29 sq.
 Ariæus 4, 1, 27.
 Ariobarzanes 1, 4, 7. 5, 1, 28. 7, 1, 27.
 Aristarchus Athen. 1, 7, 28. 2, 3, 46.
 Aristocles Athen. 6, 3, 2.
 Aristocrates Athen. 1, 4, 21; 5, 16; 6, 29; 7, 2.
 Aristodemus Laced. 4, 2, 9.
 Aristogenes Athen. 1, 5, 16; 6, 29; 7, 1.
 Aristogenes Siculus 1, 2, 8.
 Aristolochus Laced. 5, 4, 22.
 Ariston Byzant. 1, 3, 18.
 Aristophon Athen. 6, 3, 2.
 Aristoteles Athen. 2, 2, 18; 3, 2, 46.
 Arnapes Persa 1, 3, 12.
 Artaxerxes 5, 1, 31 sq.
 Asea 6, 5, 11. Aseatæ 7, 5, 5.
 Asia 3, 4, 5. 4, 8, 5. 27. 5, 1, 31.
 Asine 7, 1, 25.
 Aspendus 4, 8, 30. Aspendii ib.
 Astyochnus Laced. 1, 1, 31.
 Astyrene Diana 4, 1, 41.
 Atarneus 3, 2, 11.
 Athenadas Sicyonius 3, 1, 18.
 Athenæ 2, 3, 3 sq. 6, 2, 9 etc.
 Athenienses 1, 1, 1 sq.; 2, 1, 12; 3, 1 sq.; 4, 4 sq.; 5, 13 sq.; 6, 13 sq.; 7, 9 sq. 2, 1, 16 sq.; 2, 1 sq.; 3, 1 sq.; 4, 21. 3, 1, 1; 5, 2 sq. 16. 4, 4, 18; 8, 12 sq.; 5, 1, 1 sq.; 4, 34 sq. 6, 1, 1. 10; 2, 1 sq.; 3, 1; 4, 20; 5, 1 sq. 7, 1, 1; 4, 1 sq.
 Aulis 3, 4, 3; 5, 5. 7, 1, 34.
 Aulon 3, 2, 25; 3, 8, 10. Aulonitæ 3, 3, 8.
 Autobœsaces Persa 2, 1, 8.
 Autocles Athen. 6, 3, 2, 7.
 Bacchi templum Aphyti 5, 3, 19.
 Bageus Persa 3, 4, 13.
 Bendideum 2, 4, 11.
 Bithyni 1, 3, 2 sq. 3, 2, 2 sq.
 Bœotarchi 3, 4, 4.
 Bœotia 6, 4, 3. Bœoti 2, 4, 30. 3, 2, 25. 4, 3, 3; 5, 9. 5, 1, 32. 33; 4, 62.
 Bœotius Laced. 1, 4, 2.
 Brasidas Laced. 2, 3, 10.
 Byzantium 1, 1, 35; 3, 14. 15. 18. 20. 2, 2, 1. 4, 8, 27. Byzantii ib.
 Cadmea 5, 2, 29; 4, 1 sq. 6, 3, 9; 5, 46.
 Cadusii 2, 1, 13.
 Callias Athen. 1, 6, 1. Hipponici f. 4, 5, 13. 5, 4, 22. 6, 3, 2 sq.
 Callias Laced. 4, 1, 15.
 Callibius Laced. 2, 3, 13. 14.
 Callibius Tegeata 6, 5, 6.
 Callicratidas Laced. 1, 6, 1.
 Callimedon Athen. 4, 8, 13.
 Callisthenes Athen. 4, 8, 13.
 Callistratus Athen. 2, 4, 27. Alius 6, 2, 39; 3, 3. 10 sq.
 Callixenus Athen. 1, 7, 8. 35.
 Calydon 4, 6, 1. 14.
 Camarina 2, 3, 5.
 Cannonus Athen. 1, 7, 20.
 Cardia 1, 1, 11.
 Cares 3, 2, 15.
 Caria 3, 2, 12.
 Carthaginienses 1, 1, 37; 5; 21. 2, 3, 5.
 Caryæ 6, 5, 25. 7, 1, 28.
 Castolus 1, 4, 3.
 Catina 2, 3, 5.
 Caue 4, 1, 20.
 Cebren 3, 1, 17.
 Cedreæ 2, 1, 15.
 Celtæ 7, 1, 20. 31.
 Celusa 4, 7, 7.
 Cenchreæ 4, 5, 1. 6, 5, 51. 7, 4, 5.

- Ceos 5, 4, 61.
 Cephallenia 6, 2, 31. 33.
 Cephisodotus Athen. 2, 1, 16. Al. 6, 3, 2, 7, 1, 12.
 Cephisophon Athen. 2, 4, 36.
 Cephisus fl. Atticæ 2, 4, 19. Bœotiæ 4, 3, 16.
 Ceramicus Atticus 2, 4, 33.
 Ceramicus Cariæ 1, 4, 8. 2, 1, 15.
 Ceres 6, 3, 6.
 Chabrias Athen. 5, 1, 10 sq.; 4, 61. 6, 2, 39. 7, 1, 25.
 Chæreleus Athen. 2, 3, 2.
 Chærilas (Charilas) Laced. 2, 3, 10.
 Chæron Laced. 2, 4, 33.
 Chalcedon 1, 3, 2, 2, 1. 4, 8, 28. Chalcedonia 1, 1, 22.
 Chares Athen. 7, 2, 18. 20; 4, 1 sq.
 Charicles Athen. 2, 3, 2.
 Charmides Athen. 2, 4, 19.
 Charon Thebanus 5, 4, 3.
 Charopus Eleus 7, 4, 15.
 Chersonesus Thraciæ 1, 5, 17. 3, 2, 8 sq. 4, 2, 6; 8, 39. Chersonesitæ 1, 3, 10. 3, 2, 8.
 Chilon Laced. 7, 4, 23.
 Chius 1, 1, 32; 6, 12. 2, 1, 1. Chii 2, 1, 1 sq.
 Chremon Athen. 2, 3, 2.
 Chrysopolis 1, 1, 22; 3, 12.
 Cinadon Laced. 3, 3, 4 sq.
 Cissidas Syrac. 7, 1, 28.
 Cithæron 5, 4, 37. 47. 55. 59. 6, 4, 5.
 Cius 1, 4, 7.
 Cladaus 7, 4, 29.
 Clazomenæ 1, 1, 10. 11. 5, 1, 31.
 Cleander Sicyonius 7, 1, 45.
 Clearchus Laced. 1, 1, 35; 3, 15.
 Cleas Laced. 5, 4, 39.
 Cleocritus Athen. 2, 4, 20 sq.
 Cleombrotus Laced. 5, 4, 14. 16. 59. 63. 6, 1, 1; 4, 2 sq.
 Cleomedes Athen. 2, 3, 2.
 Cleonæ 7, 5, 15.
 Cleonymus Laced. 5, 4, 25. 6, 4, 14.
 Cleophon Athen. 1, 7, 35.
 Cleosthenes Laced. 2, 3, 10.
 Cleostratus Argivus 1, 3, 13.
 Cligenes Acanthus 5, 2, 12.
 Clinomachus Laced. 2, 3, 10.
 Cliteles Corinthus 6, 5, 37.
 Clitorii 5, 4, 36 sq.
 Cnidus 4, 3, 12; 8, 22.
 Cocylitæ 3, 1, 16.
 Cœratadas Bœotus 1, 3, 15. 21. 22.
 Colonæ 3, 1, 13. 16.
 Colophon 1, 2, 4. Colophonii ib.
 Collytensis, v. Thrasybulus.
 Conon Athen. 1, 4, 10; 5, 16. 18; 6, 15. 38; 7, 1. 2, 1, 28 sq. 4, 8, 1 sq.
- Corcyra 5, 4, 64. 6, 2, 4 sq. Corcyraei ib. 8 sq.
 Coressus 1, 2, 7.
 Corinth 4, 4, 6. 14 sq.; 5, 1; 8, 15. 5, 1, 34. 36. 6, 5, 13. 49. 7, 4, 4 sq.
 Corinthii 2, 1, 32 sq.; 4, 30. 3, 2, 25; 5, 17. 4, 2, 14; 3, 15; 4; 5, 4. 5, 3, 27. 6, 4, 18; 5, 52. 7, 1, 2, 25; 4, 6 sq.
 Coronea 4, 3, 16.
 Coryphasium 1, 2, 18.
 Cranium 4, 4, 2.
 Crannonii 4, 3, 3.
 Cratesippidas Lac. 1, 1, 32; 5, 1.
 Cremaste 4, 8, 37.
 Cretenses 4, 2, 16; 7, 6. 7, 5, 10.
 Creusis 4, 5, 10. 5, 4, 16. 60. 6, 4, 3.
 Crinippus Syrac. 6, 2, 36.
 Critias Athen. 2, 3, 2. 24—56; 4, 8. 19.
 Crocinas Thessalus 2, 3, 1.
 Crommyon 4, 4, 13; 5, 19.
 Cromnus 7, 4, 20. 21 sq.
 Cronium 7, 4, 14.
 Cydon Byzant. 1, 3, 18.
 Cyllene 3, 2, 27. 30. 7, 4, 19.
 Cylon 3, 5, 1.
 Cyme 3, 4, 27.
 Cynoscephalæ 5, 4, 15. 6, 4, 5.
 Cyprus 5, 1, 10. 31.
 Cyrus minor 1, 4, 3; 5, 2. 3. 2, 1, 8. 13. 15. 3, 1, 1.
 Cythera 4, 8, 8. Regio Cytheria 7.
 Cyzicus 1, 1, 11. 14. 16 sq. Cyziceni 1, 1, 19. 20.
- Darius 1, 2, 19. 2, 1, 8. Dariæus ib.
 Dascyleum 3, 4, 13. 4, 1, 15.
 Declea 1, 1, 33 sq.; 2, 14; 3, 22. 2, 2, 7; 3, 3.
 Delphinium 1, 5, 15.
 Delphion Phliasius 5, 3, 22.
 Demænetus Ath. 5, 1, 10. 26.
 Demaratus Laced. 3, 1, 6.
 Demarchus Syrac. 1, 1, 29.
 Demostratus Athen. 6, 3, 2.
 Demoteles Laced. 7, 1, 32.
 Demotion 7, 4, 4.
 Deras castellum 7, 1, 22.
 Dercylidas Laced. 3, 1, 8. 9. 16 sq.; 2, 1 sq.; 4, 6. 4, 3, 1 sq.; 8, 3 sq.
 Derdas 5, 2, 38 sq.; 3, 1 sq.
 Diana 4, 2, 20. 6, 5, 9. 7, 1, 34. Astyrene 4, 1, 41. Ephesia 1, 2, 6. 3, 5, 18. Leucophryene 3, 2, 19. Mynychia 2, 4, 11.
 Digma in Piræeo 5, 1, 21.

- Dinon Laced. 5, 4, 33. 6, 4, 14.
 Diocles 2, 3, 2.
 Diomedon Athen. 1, 5, 16; 6, 22, 29;
 7, 2, 16.
 Dion Athen. 4, 8, 13.
 Dionysius Syrac. major 2, 2, 24; 3, 5.
 6, 2, 4, 33. 7, 1, 20, 22.
 Dionysius Syrac. minor 7, 4, 12.
 Dionysius Athen. 5, 1, 20.
 Diopithes Laced. 3, 3, 3.
 Dioscuri 6, 3, 6.
 Diotimus Athen. 1, 3, 12. 5, 1, 25.
 Diphridas Laced. 4, 8, 21 sq.
 Dolopes 6, 1, 7.
 Dorieus Rhodius 1, 1, 4; 5, 19.
 Dorotheus 1, 3, 13.
 Dracon Pellen. 3, 2, 11.
 Dracontides Athen. 2, 3, 2.

 Ecdicus Laced. 4, 8, 20 sq.
 Eion 1, 5, 15. Vid. annot.
 Elæus 2, 1, 20.
 Elei 3, 2, 21 sq. 4, 2, 16. 6, 2, 2;
 5, 3, 19, 23. 7, 1, 18 sq.; 2, 5; 4,
 12 sq.; 5, 1, 18.
 Eleusis 2, 4, 8, 24, 28, 29. 7, 5, 15.
 Eleusinii 2, 4, 9.
 Eleutheræ 5, 4, 1, 14.
 Elimia 5, 2, 38.
 Elis 3, 2, 25. 6, 2, 3.
 Elymia Arcadiæ 6, 5, 13.
 Endius Laced. 2, 3, 1.
 Enyalios 2, 4, 17.
 Epaminondas 7, 1, 41; 4, 40 sq.; 5, 3 sq.
 Epariti 7, 4, 22, 33, 36; 5, 3.
 Eperatus Laced. 2, 3, 10.
 Epeum 3, 2, 30.
 Ephesus 1, 2, 6; 5, 14. 3, 2, 11; 4,
 4, 7, 16. 5, 1, 7. Ephesii 1, 2, 10;
 5, 12, 15. Regio Ephesia 3, 2, 14.
 Epicydidas Laced. 4, 2, 2. 5, 4, 39.
 Epidaurus 6, 2, 3. 7, 1, 18, 25. Epi-
 daurii 4, 2, 16.
 Epidocus 1, 1, 29.
 Epiicia 4, 2, 14; 4, 13.
 Epitalium 3, 2, 29, 30. Epitalien-
 ses 25.
 Erasimides Ath. 1, 5, 16; 6, 29; 7, 2.
 Erasistratus Athen. 2, 3, 2.
 Eratosthenes Athen. 2, 3, 2.
 Erythræ 5, 4, 49.
 Eteonicus Laced. 1, 1, 32; 6, 26, 35 sq.
 2, 1-5 sq.; 2, 5. 5, 1, 1 sq.
 Etymocles Laced. 5, 4, 22, 32. 6, 5, 33.
 Euagoras Cypr. 2, 1, 29. 4, 8, 24, 5,
 1, 10. Eleus 1, 2, 1.
 Eualecs Athen. 4, 1, 40.
 Euarchippus Laced. 1, 2, 1. 2, 3, 10.
 Eubœa 2, 3, 10. Eubœenses 4, 3, 15.
 6, 5, 23. 7, 5, 4.
 Eubotas Cyren. 1, 2, 1.
 Euclea festum 4, 4, 2.
 Eucles Siculus 1, 2, 8.
 Euclides Athen. 2, 3, 2.
 Euctemon Athen. 1, 2, 1.
 Eudamidas Laced. 5, 2, 24.
 Eudicus Laced. 5, 4, 39. Vid. annot.
 ad 2, 3, 1.
 Eumachus Athen. 1, 1, 22.
 Eumathes Athen. 2, 3, 2.
 Eunomus Athen. 5, 1, 5, 7, 9.
 Euphron Sicyon. 7, 1, 44 sq.; 2, 11
 sq.; 3, 2 sq.
 Eurotas 5, 4, 28. 6, 5, 27, 30.
 Eurymedon 4, 8, 30.
 Euryptolemus Athen. 1, 3, 12 sq.; 4,
 19; 7, 16.
 Eurysthenes 3, 1, 6.
 Eurystheus 6, 5, 47.
 Eutæa 6, 5, 12, 20.
 Euthycles Laced. 7, 1, 33.
 Eutresii 7, 1, 29.
 Euxenus Laced. 4, 2, 5.
 Exarchus Laced. 2, 3, 10.

 Galaxidorus Laced. 3, 5, 1.
 Gambreum 3, 1, 6.
 Gaureum 1, 4, 22.
 Gela 2, 3, 5.
 Gelanor s. Geranor Laced. 7, 1, 25.
 Gerastus Geræstus 3, 4, 4. 5, 4, 61.
 Gergis 3, 1, 15, 19.
 Gnosis Syrac. 1, 1, 29.
 Gongylus Eretr. 4, 1, 6.
 Gordieum 1, 4, 1.
 Gorgion Eretr. 3, 1, 6.
 Gorgopas Laced. 5, 1, 5 sq.
 Græci in exercitu Cyri minoris 3,
 1, 2.
 Gryneum 3, 1, 6.
 Gylis Laced. 4, 3, 21, 23.
 Gytheum 1, 4, 11. 6, 5, 32.

 Hagnon Athen. 2, 3, 10.
 Halæ 2, 4, 34.
 Haliartus 3, 5, 17.
 Halienses 4, 2, 16. 6, 2, 3. 7,
 2, 2.
 Halipledon Athenarum 2, 4, 30.
 Halisarna 3, 1, 6.
 Hamaxitus 3, 1, 13, 16.
 Hannibal 1, 1, 37.
 Helicon mons 4, 3, 18.
 Helixus Megar. 1, 3, 15, 21.
 Hellespontii 3, 4, 11 sq. 4, 3, 17.
 Hellespontus 1, 1, 2. 2, 1, 21. 3,
 2, 9.
 Helos Lacon. 6, 5, 32.
 Helotes 1, 2, 18. 3, 3, 6 sq. 6, 5, 28.
 7, 2, 2.

- Heraclea Trachinia 1, 2, 18. 6, 4, 27.
 Heracleotæ 3, 5, 6. 6, 4, 9. 27; 5, 23.
 Heracleum Æginæ 5, 1, 10. Chalced.
 1, 3, 7. Thebarum 6, 4, 7.
 Heraclides Syrac. 1, 2, 8.
 Heræa 3, 2, 30; 3, 1. Heræenses 6,
 5, 11, 22. Heræum Corinth. 4, 5,
 5 sq. Phlias. 7, 2, 1 sq.
 Hercules 3, 3, 3. 6, 3, 6; 4, 7.
 Herippidas Laced. 3, 4, 6. 20. 4, 1,
 11 sq.; 2, 8; 3, 15. 17; 8, 11.
 Hermion 6, 2, 3. Hermionenses 4,
 2, 16. 7, 2, 2.
 Hermocrates Syrac. 1, 1, 27; 3, 13.
 Hermogenes Athen. 4, 8, 13.
 Hermon Megar. 1, 6, 32.
 Herodas Syrac. 3, 4, 1.
 Hieramenes Persa 2, 1, 9.
 Hierax Laced. 5, 1, 3 sq.
 Hieron Athen. 2, 3, 2. Laced. 6, 4, 9.
 Himera 1, 1, 37.
 Hippeus Samius 1, 6, 29.
 Hippias Eleus 7, 4, 15.
 Hippocrates Laced. 1, 1, 23; 3, 6 sq.
 Hippodameum forum 2, 4, 11.
 Hippodamus Sicyon. 7, 1, 45.
 Hippolochus Athen. 2, 3, 2.
 Hippomachus Athen. 2, 4, 19.
 Hippon Syrac. 1, 2, 8.
 Hipponicus Athen. 6, 3, 2. Phlia-
 sius 5, 3, 13.
 Histiaenses 2, 2, 3.
 Hyampolitæ 6, 4, 27.
 Hypates Theb. 7, 3, 7.
 Hypatodorus Tanagr. 5, 4, 49.
 Hypermenes Laced. 6, 2, 25.

 Jason Pheræus 6, 1, 4; 4, 20 sq.
 Iberes 7, 1, 20.
 Ichthys prom. 6, 2, 31.
 Ida 1, 1, 25.
 Idæus Laced. 4, 1, 39.
 Ilarchus Laced. 2, 3, 10.
 Ilium 1, 1, 4.
 Ilienses 3, 1, 16.
 Imbrus 4, 8, 15. 5, 1, 31.
 Iones 3, 4, 11. 4, 3, 17.
 Ionia 3, 2, 14. 5, 1, 28.
 Ionice urbes 3, 2, 12.
 Iphicrates Athen. 4, 4, 9. 15; 5, 13 sq.;
 8, 34 sq.; 5, 1, 25. 6, 2, 13 sq.;
 3, 3; 4, 1; 5, 49 sq.
 Isanor Laced. 2, 3, 10.
 Isarchus Laced. 2, 3, 10.
 Ischolaus 6, 5, 24 sq.
 Isias 2, 3, 10.
 Ismenias 3, 5, 1. 5, 2, 25 sq.
 Isthmia 4, 5, 1.
 Isthmus Corinth. 4, 5, 1; 8, 8. Thra-
 cius 3, 2, 10. Pallenes 5, 2, 15.

 Juppiter Olympius 3, 2, 22. 26. 4, 7,
 2. 7, 4, 35.

 Labotes Laced. 1, 2, 18.
 Lacedæmon, v. Sparta.
 Lacedæmonii 1, 1, 7 et passim.
 Laconica 7, 1, 25. 28. 29.
 Lacrates Laced. 2, 4, 33.
 Lampsacus 1, 2, 15. 2, 1, 18. 3,
 2, 6.
 Larisa Ægyptia, Larisæi 3, 1, 7, 16.
 Thessaliæ 6, 4, 33. Larisæi 2, 3, 4,
 4, 3, 3.
 Larisus 3, 2, 23.
 Lasion 3, 2, 30. 7, 4, 12. Lasionii
 4, 2, 16.
 Lechæum 4, 4, 7. 17; 5, 7 sq.
 5, 1, 29.
 Lemnus 4, 8, 15. 5, 1, 31.
 Leon Athen. 1, 5, 16; 6, 16. 7, 1, 33.
 38. Laced. 2, 3, 10. Salaminus 2,
 3, 39.
 Leontiades Theb. 5, 2, 25 sq.; 4, 7,
 19.
 Leontichus Athen. 5, 1, 26.
 Leontini 2, 3, 5.
 Leotychides 3, 3, 1 sq.
 Lepreatæ 3, 2, 25. 6, 5, 11.
 Lesbus 1, 2, 11; 6, 26. 2, 2, 5. 4, 8,
 28.
 Letrini 3, 2, 25. 30. 4, 2, 16.
 Leucas 6, 2, 3. 26.
 Leucolophides Athen. 1, 4, 21.
 Leucophrys 3, 2, 19. 4, 8, 17.
 Leuctra 6, 4, 4.
 Leuctrum 6, 5, 24.
 Libys Laced. 2, 4, 28.
 Lichas Laced. 3, 2, 21.
 Locri Opuntii 3, 5, 3 sq. Et Ozolæ
 4, 2, 17; 3, 15. 22.
 Locris 3, 5, 3. 4, 3, 21.
 Lycæthus Athen. 6, 3, 2.
 Lycarius Laced. 2, 3, 10.
 Lyceum 1, 1, 33. 2, 4, 27.
 Lyciscus Athen. 1, 7, 13.
 Lycomedes Mantin. 7, 1, 23 sq.; 4,
 2 sq.
 Lycophron Pheræus 2, 3, 4.
 Lyncurgus Laced. 1, 3, 18.
 Lysander Laced. 1, 5, 1 sq.; 6, 1 sq.
 2, 1, 6 sq.; 2, 2 sq.; 3, 6 sq.; 4,
 28 sq. 3, 3, 3; 4, 2. 7 sq.; 5, 6 sq.
 Lysander Sicyon. 7, 1, 45.
 Lysias Athen. 1, 6, 30.
 Lysimachus Athen. 2, 4, 8. 26.
 Lysippus Laced. 3, 2, 29 sq.

 Macedones 5, 2, 12. 40.
 Macedonia 5, 2, 12. 13. 38. 6, 1, 11.
 Macedonicus exercitus 5, 2, 43.

- Macistus 3, 2, 30.
 Madytus 1, 1, 3.
 Mæander 3, 2, 14. 17; 4, 12. 21. 4, 8, 17.
 Malea prom. Lacon. 1, 2, 18. Maleatis 6, 5, 24.
 Malea prom. Lesbi 1, 6, 26.
 Mania Dardan. 3, 1, 10 sq.
 Mantinea 4, 5, 18. 5, 2, 2 sq. 6, 5, 15. 7, 5, 7 sq.
 Mantincenses 3, 2, 21. 4, 2, 13; 4, 17; 5, 18. 5, 2, 1 sq. 6, 4, 18; 5, 3. 7, 4, 33; 5, 1.
 Mantinice 6, 5, 15. 17.
 Mantitheus Athen. 1, 1, 10; 3, 13.
 Maraci 6, 1, 7.
 Marganenses 3, 2, 25. 30. 4, 2, 16. 6, 5, 2. 7, 4, 14. 26.
 Medea 7, 1, 28. 29.
 Medi 1, 2, 19.
 Medocus 4, 8, 26.
 Megabates Persa 4, 1, 28.
 Megalopolitæ 7, 5, 5.
 Megara 1. 1, 36; 2, 14. 2, 4, 1. 4, 4, 13. 5, 4, 55. 58.
 Megillus Laced. 3, 4, 6.
 Melanippus Rhodius 6, 2, 35.
 Melanopus Athen. 6, 3, 2.
 Melanthius Athen. 2, 3, 46.
 Meletus Athen. 2, 4, 36.
 Melienses 3, 5, 6. 4, 2, 17. 6, 5, 23.
 Melii 2, 2, 3, 9.
 Melobius Athen. 2, 3, 2.
 Melon Theb. 5, 4, 2 sq.
 Melus 4, 8, 7.
 Menander Athen. 1, 2, 16. 2, 1, 16. 26.
 Menascus Laced. 4, 2, 8.
 Meneceus Athen. 1, 7, 34.
 Menecrates Syrac. 1, 1, 29.
 Menon Thesp. 5, 4, 55.
 Messene 5, 2, 3. 7, 1, 27. 36.
 Messenii 6, 5, 33. 7, 4, 27; 5, 5.
 Methymna 1, 2, 12; 6, 13. 37. 4, 8, 29. Methymnæi 1, 6, 13. 14.
 Midias Dardan. 3, 1, 14 sq.
 Migdon Laced. 3, 4, 20.
 Milesii 1, 6, 8.
 Miletus 1, 1, 31; 2, 2; 5, 1; 6, 2. 7.
 Mindarus Laced. 1, 1, 4. 11. 14 sq.
 Minerva 1, 1, 4; 3, 1; 6, 1. 3, 1, 21. 22. v. Alea.
 Misgolaidas Laced. 2, 3, 10.
 Mitræus Persa 2, 1, 8.
 Mitrobates Persa 1, 3, 12.
 Mnasippus Laced. 6, 2, 4 sq. 15.
 Mnesilochus Athen. 2, 3, 2.
 Mnesithides Athen. 2, 3, 2.
 Munychia 2, 4, 11. Diana Munychia ib.
 Myrina 3, 1, 6.
 Myscon Syrac. 1, 1, 29.
 Mysi 3, 1, 13. 4, 1, 24.
 Mytilene 1, 6, 16. 26. 2, 2, 5. 4, 8, 28. Mytilenæi ib.; 1, 6, 22.
 Narthacium 4, 3, 8 sq.
 Naubates Laced. 3, 2, 6.
 Naucles Laced. 7, 1, 41.
 Naucidas Laced. 2, 4, 36.
 Naupactus 4, 6, 14.
 Nauplia 4, 7, 6.
 Neandrenses 3, 1, 16.
 Nemea 4, 2, 14; 7, 3. 7, 2, 5; 5, 6.
 Neptunus 4, 5, 1. 2. 4; 7, 4. Gæaochus 6, 5, 30.
 Niceratus Athen. 2, 3, 39.
 Nicias Athen. 2, 3, 39.
 Nicolochus Laced. 5, 1, 6 sq. 25; 4, 65.
 Nicophemus Athen. 4, 8, 8.
 Nicostratus Athen. 2, 4, 6.
 Notium prom. 1, 2, 4. 11; 5, 12 sq.
 Ocyllus Laced. 5, 4, 22. 6, 5, 33.
 Odeum Athen. 2, 4, 9.
 Œata 6, 5, 26.
 Œniadæ 4, 6, 14.
 Œnoe Att. 1, 7, 28. Corinth. 4, 5, 5. 19.
 Œtæi 1, 2, 18. 3, 5, 6.
 Œum 6, 5, 24 sq.
 Olontheus Laced. 6, 5, 33.
 Olurus 7, 4, 17 sq.
 Olympia 3, 2, 26. 4, 7, 2. 7, 4, 28. Olympiaca via ib. Olympiacus mons 14.
 Olympiorum ludicrum 7, 4, 28.
 Olympius Juppiter, v. Juppiter.
 Olynthus 5, 2, 12. 27. 37; 3, 9. Olynthii 5, 2, 13 sq.; 3, 1 sq.; 4, 54.
 Œneum 6, 5, 51. 7, 1, 15. 41 sq.; 2, 6.
 Onomacles Athen. 2, 3, 2. Laced. 2, 3, 10.
 Onomantius Laced. 2, 3, 10.
 Opuntii Locri, v. Locri.
 Orchomenus Arcadiæ 6, 5, 15 sq. 29. Orchomenii ib. 11. Bœotia 3, 5, 17. 4, 3, 15. 5, 1, 29. Orchomenii 3, 5, 6. 4, 2, 17; 3, 15. 5, 4, 36. 6, 4, 10.
 Oreum 5, 4, 56.
 Oropus 7, 4, 1.
 Orsippus Laced. 4, 2, 8.
 Otys rex Paphlag. 4, 1, 3 sq.
 Ozolæ Locri, v. Locri.
 Pactolus 3, 4, 22.
 Pagasæ 5, 4, 56.
 Palægambreum 3, 1, 6.

- Pallantium 6, 5, 9. Pallantienses
 7, 5, 5.
 Pamphilus Athen. 5, 1, 2.
 Pangæum 5, 2, 17.
 Pantacles Laced. 1, 3, 1. 2, 3, 10.
 Paphlagonia 4, 1, 2 sq.
 Paralus navis 2, 1, 28 sq.; 2, 3.
 Parapita Persis 4, 1, 39.
 Parium 1, 1, 13.
 Parrhasii 6, 1, 28.
 Pasimachus Laced. 4, 4, 10.
 Pasimelus Corinth. 4, 4, 4, 7.
 Pasippidas Laced. 1, 1, 32; 3, 13, 17.
 Patesiadas Laced. 2, 3, 10.
 Pausanias rex Laced. 2, 2, 7; 4, 29 sq.
 3, 5, 6 sq. 5, 2, 3.
 Pella 5, 2, 13.
 Pellene Achaïæ 7, 1, 18; 2, 18, 20;
 4, 18. Lacon. 7, 5, 9. Pelle-
 nenses Ach. 4, 2, 20. 6, 5, 29. 7,
 1, 15; 2, 2, 11 sq.; 4, 17.
 Pelles (?) Laced. 4, 3, 23.
 Pelopidas Theb. 7, 1, 33 sq.
 Peloponnesus 4, 6, 14. 6, 2, 9; 3, 6.
 7, 1, 23; 5, 1 sq. Peloponnesii 1,
 1, 6; 6, 33 sq. 2, 2, 7; 4, 21.
 3, 1, 4; 5, 6.
 Percote 5, 1, 25.
 Pergamus 3, 1, 6.
 Pericles Athen. 1, 5, 16; 6, 29; 7, 16.
 Perinthus 1, 1, 21. Perinthii ib.
 Persæ 3, 4, 14 sq. 4, 1, 30.
 Phædrias Athen. 2, 3, 2.
 Phanius Athen. 5, 1, 26.
 Phanothenes Athen. 1, 5, 18.
 Pharax Laced. 3, 2, 12. 4, 5, 6. 6,
 5, 33.
 Pharnabazus Persa 1, 1, 6 sq.; 2, 16;
 3, 5 sq.; 4, 1 sq. 3, 1, 9 sq.;
 2, 1 sq. 9, 13; 4, 10. 4, 1, 1. 7, 15
 sq.; 3, 11; 8, 1. 3, 6 sq. 5, 1, 28.
 Pharnabazi filius 4, 1, 39 sq.
 Pharsalus 6, 4, 34. Pharsalii 4, 3, 3.
 6, 1, 2 sq.
 Phea 3, 2, 30.
 Pheræ 4, 8, 7.
 Pheræi 2, 3, 4. 6, 4, 31.
 Phidon Athen. 2, 3, 2.
 Philiscus Abydenus 7, 1, 27.
 Philocles Athen. 1, 7, 1. 2, 1, 30 sq.
 Philodicus (?) Athen. 1, 3, 13.
 Phliasii 4, 2, 16; 4, 15. 5, 2, 9 sq.;
 3, 10 sq. 6, 4, 9; 5, 14 sq. 7,
 1, 1; 2, 1; 4, 1 sq.
 Phlius 4, 4, 15; 7, 3. 5, 2, 8. 7, 2,
 4, 11 sq.
 Phocæa 1, 3, 1; 5, 11; 6, 33.
 Phocenses 3, 5, 3 sq. 4, 3, 15. 6,
 1, 1; 2, 1; 4, 9. 21; 5, 23. 30. 7,
 5, 4.
 Phocis 3, 5, 4. 6, 1, 1; 4, 27.
 Phœbidas Laced. 5, 2, 24 sq.; 4,
 41 sq.
 Phœnice 3, 4, 1.
 Phœnicus 4, 8, 7.
 Phrixa 3, 2, 30.
 Phrygia 4, 1, 1.
 Phthia 4, 3, 9.
 Phyle 2, 4, 2 sq.
 Phyllidas Theb. 5, 4, 2. 4 sq.
 Piræum 4, 5, 1 sq.
 Piræus 2, 3, 11; 4, 1 sq. 4, 8, 9.
 Pisander Laced. 3, 4, 29. 4, 3, 12 sq.
 Pisatæ 7, 4, 28 sq.
 Pisiæ s. Pithias Argivus 7, 1, 41.
 Pison Athen. 2, 3, 2.
 Pithias, v. Pisiæ.
 Pityas Laced. 1, 6, 1. 2, 3, 10.
 Plataeæ 5, 4, 14. 48. 6, 3, 5. 7, 1, 34.
 Platæenses 5, 4, 10. 6, 3, 1.
 Plistolas Laced. 2, 3, 10.
 Plynteria 1, 4, 12.
 Podanemus Laced. 4, 8, 11. 5, 3, 13.
 Pollis Laced. 4, 8, 11. 5, 4, 61.
 Polyænidas Laced. 7, 4, 23.
 Polyanthes Corinth. 3, 5, 1.
 Polybiades Laced. 5, 3, 20. 26.
 Polychares Athen. 2, 3, 2.
 Polycharmus Pharsalius 4, 3, 8.
 Polydamas Pharsalius 6, 1, 2 sq.
 Polydorus Thessalus 6, 4, 33.
 Polyphron Thessalus 6, 4, 33 sq.
 Polytropus Corinth. 6, 5, 11.
 Polyxenus Syracus. 5, 1, 26.
 Potamis Syracus. 1, 1, 29.
 Potidæa 5, 2, 15. 39; 3, 6.
 Potniæ 5, 4, 51.
 Pras 4, 3, 9.
 Prasæ 7, 2, 2.
 Praxitas Laced. 4, 4, 7; 5, 19.
 Priene 3, 2, 17. 4, 8, 17.
 Proænus Corinth. 4, 8, 11.
 Procles Phliasius 5, 3, 13. 6, 5, 38.
 7, 1, 1. Teuthran. 3, 1, 6.
 Proconnesus 1, 1, 18; 3, 1. 4, 8, 36.
 5, 1, 26.
 Prometheus Thessalus 2, 3, 36.
 Prothous Laced. 6, 4, 2.
 Protomachus Athen. 1, 5, 16; 6, 30;
 7, 1.
 Proxenus Syracus. 1, 3, 13. Tegeates
 6, 5, 7.
 Pygela 1, 2, 2. Pygelenses ib.
 Pylus Elidis 7, 4, 16. 26. Pylîi ibid.
 Pyrrholochus Argivus 1, 3, 13.
 Pythia 6, 4, 30.
 Pythodorus Athen. 2, 3, 1.
 Rhamphias Laced. 1, 1, 35.
 Rhathines Persa 3, 4, 13.

- Rhium 4, 6, 14; 8, 11.
 Rhodus 1, 1, 2; 5, 1. 19; 6, 3. 4, 8,
 20. 5, 1, 5. Rhodii, 6, 18. 4, 8, 20.
 Rhœteum 1, 1, 2.
 Salamina navis 6, 2, 14.
 Salamis 2, 2, 9.
 Samii 1, 6, 25. 29; 7, 30. 2, 2, 6;
 3, 6.
 Samius Laced. 3, 1, 1.
 Samus 1, 4, 8 sq.; 5, 14 sq. 2, 1, 12; 3, 3.
 Sardes i, 1, 10; 5, 1. 3, 4, 25. 4, 1,
 27. Sardia regio 3, 4, 21.
 Satyrus Athen. 2, 3, 54.
 Scepsis 3, 1, 15 sq. Scepsii 21 sq.
 Scilluntii 6, 5, 2.
 Scionæi 2, 2, 3.
 Sciritæ 5, 2, 24; 4, 52 sq. Sciritis
 6, 5, 25. 7, 4, 21.
 Scolus 5, 4, 49.
 Scopas Thessalus 6, 1, 19.
 Scotussæi 4, 3, 3.
 Scyrus 4, 8, 15. 5, 1, 31.
 Scythes Laced. 3, 4, 20.
 Selinus 1, 1, 37. Selinuntii 1, 2, 8, 10.
 Sellasia 2, 2, 13. 19. 6, 5, 27. 7, 4, 12.
 Selybria 1, 1, 21; 3, 10.
 Sestus 1, 1, 11 sq.; 2, 13. 2, 1, 20. 25.
 4, 8, 3 sq.
 Seuthes 3, 2, 2, 9. 4, 8, 2, 6.
 Sicilia 1, 1, 37; 5, 21. 6, 2, 9. Si-
 culi 2, 2, 24.
 Sicyon 4, 2, 14; 4, 1, 7, 14; 5, 19. 7, 1, 18.
 44; 2, 11. 15; 3, 1; 4, 1. Sicyonii
 4, 2, 16; 4, 8 sq. 6, 4, 18. 7, 1, 22;
 2, 1 sq. 11. 20.
 Sidus 4, 4, 13; 5, 19.
 Sisyphus 3, 1, 8.
 Soclides Laced. 7, 4, 19.
 Socrates Athen. 1, 7, 15.
 Sophocles Athen. 2, 3, 2.
 Sophroniscus Athen. 1, 7, 15.
 Sostratidas Laced. 2, 3, 10.
 Sparta 1, 6, 32; 2, 3, 32; 5, 9. 7, 1,
 28. Lacedæmon 3, 2, 20; 3, 1,
 4, 2, 12; 8, 7. 6, 4, 16; 5, 23. 7,
 1, 23. 24; 5, 7. Spartiatæ 3, 3, 5
 sq. 5, 1, 11. 6, 4, 15; 5, 21. 25.
 Spartolus 5, 3, 6.
 Sphagiæ 6, 2, 31.
 Sphodrias Laced. 5, 4, 15 sq. 23 sq.
 6, 4, 14.
 Spithridates Persa 3, 4, 10. 4, 1, 2.
 20 sq.
 Stages Persa 1, 2, 5.
 Stalca Eleus 7, 4, 15.
 Stasippus Laced. 6, 4, 18; 5, 6 sq. 36.
 Stesicles Athen. 6, 2, 10.
 Sthenelaus Laced. 2, 2, 2.
 Stratolas Eleus 7, 4, 15. 31.
 Stratus 4, 6, 4.
 Strombichides Athen. 6, 3, 2.
 Struthas Persa 4, 8, 17 sq.
 Syracusæ 1, 1, 29. 31. 6, 2, 35. 7,
 1, 22. Syracusani 1, 1, 18. 26 sq.;
 2, 8 sq.; 2, 2, 24; 3, 5.
 Tanagra 5, 4, 49. Tanagræ ib.
 Tegea 3, 5, 7. 25. 5, 1, 33; 4, 37. 6,
 5, 9. 15 sq. 7, 4, 36; 5, 7, 14. Te-
 geatæ 4, 2, 13. 6, 4, 18; 5, 9 sq.
 7, 4, 36; 5, 5 sq. Tegeatis 6, 5, 15.
 Teleutias Laced. 4, 4, 19; 8, 11. 23 sq.
 5, 1, 2 sq.; 2, 37; 3, 3 sq.
 Temnus 4, 8, 5.
 Tenea 4, 4, 19.
 Tenedus 5, 1, 6. Tenedii 7.
 Teos annot. ad 1, 5, 15.
 Teuthrania 3, 1, 6.
 Thalamæ 7, 4, 26.
 Thamneria 2, 1, 13.
 Thasus 1, 1, 12. 32; 4, 9. 5, 1, 7.
 Thebæ 2, 4, 1 sq. 3, 5, 3. 5, 2, 25;
 4, 19. 6, 3, 1. 7, 4, 34. Thebani
 2, 2, 19. 3, 2, 21; 5, 4 sq. 4, 3,
 16 sq.; 5, 10. 5, 1, 32 sq.; 2, 25 sq.;
 4, 2. 6, 1, 1; 2, 1; 3, 1. 19 sq.; 4,
 3 sq.; 5, 22 sq. 7, 1, 15 sq.; 2, 5;
 3, 4 sq.; 4, 1 sq.
 Thebes campus 4, 1, 41.
 Themistogenes Syracus. 3, 1, 2.
 Theogenes Athen. 1, 3, 13. 2, 3, 2.
 Theognis Athen. 2, 3, 2.
 Theopompus Milesius 2, 1, 30.
 Theramenes Athen. 1, 1, 12. 22; 6, 35;
 7, 4. 2, 2, 16 sq.; 3, 2 sq.
 Therimachus Laced. 4, 8, 29.
 Thersander Laced. 4, 8, 18 sq.
 Thespiaë 5, 4, 15. 38. 6, 3, 5. Thespien-
 ses 4, 2, 20. 5, 4, 42 sq. 6, 3, 1; 4, 10.
 Thessalia 2, 3, 36. 6, 1, 2. Thes-
 sali 2, 3, 4. 4, 3, 7 sq. 6, 1, 8.
 Thibrachus Laced. 2, 4, 33.
 Thibron Laced. 3, 1, 4 sq. 4, 8, 17 sq.
 Thisbæ 6, 4, 3.
 Thorax Laced. 2, 1, 9. 28.
 Thoricus 1, 2, 1.
 Thraces 3, 2, 8. Thraces Bithyni 1,
 3, 2. Thraces Odrysæ 3, 2, 5.
 Thracia 1, 4, 9. 2, 2, 5. 3, 2, 9.
 4, 8, 26. Thracium 1, 3, 20.
 Thrasonidas Eleus 7, 4, 15.
 Thrasybulus Stiriensis 1, 1, 12; 4,
 9 sq.; 5, 11; 6, 35; 7, 17. 2, 3, 42 sq.
 4, 2 sq. 3, 5, 16. 4, 8, 25 sq.
 Thrasybulus Collytensis 5, 1, 26.
 Thrasydæus Eleus 3, 2, 27 sq.
 Thrasyllus Athen. 1, 1, 8. 33. 34; 2,
 1 sq.; 3, 5; 4, 10; 5, 16; 7, 2, 29.
 Thraustus 7, 4, 14.
 Thræ 5, 4, 21.
 Thyamia 7, 2, 1; 4, 1.

- Thymocharēs Athen. 1, 1, 1.
 Thyrienses 6, 2, 37.
 Tigranes Persa 4, 8, 21.
 Timagoras Athen. 7, 1, 33. 38.
 Timocrates Athen. 1, 7, 3.
 Timocrates Laced. 7, 1, 13.
 Timocrates Rhodius 3, 5, 1.
 Timocrates Syracus. 7, 4, 12.
 Timolaus Corinthius 3, 5, 1. 4, 2, 11.
 Timomachus Athen. 7, 1, 41.
 Timotheus Athen. 5, 4, 63. 6, 2, 2.
 Tiribazus Persa 4, 8, 12 sq. 5, 1, 6 sq.
 Tisamenus Athen. 3, 3, 11.
 Tisiphonus Thessalus 6, 4, 37; 5, 1.
 Tissaphernes Persa 1, 1, 9. 31; 2, 6. 8;
 5, 2. 8 sq. 3, 1, 3 sq.; 2, 12 sq.;
 4, 1 sq.
 Tithraustes Persa 3, 4, 25 sq.; 5, 1.
 Tlemonidas Laced. 5, 3, 3 sq.
 Torone 5, 3, 18. Toronæi 2, 2, 3.
 Trachinia Heraclea. v. Heraclea.
 Tralles 3, 2, 19.
 Tricaranum 7, 2, 1. 5. 11. 13; 4, 11.
 Triphylia urbes 3, 2, 30. Triphylia
 4, 2, 16. 6, 5, 2. 7, 1, 26.
 Triptolemus 6, 3, 6.
 Tripirgia 5, 1 10.
 Træzen 6, 2, 3. Træzenii 4, 2, 16.
 Troja 3, 4, 3. 7, 1, 34.
 Tydeus Athen. 2, 1, 16. 26.
 Tyndaridæ 6, 5, 31.
 Vesta 2, 3, 52. 7, 4, 31.
 Xenias Eleus 3, 2, 27.
 Xenocles Laced. 3, 4, 20.
 Xerxes 2, 1, 8.
 Zacynthus 6, 2, 3. Zacynthii 2. 3.
 Zenis Dardan. 3, 1, 10.
 Zeuxippus Laced. 2, 3, 10.
 Zoster 5, 1, 9.

INDEX GRÆCUS

J. G. SCHNEIDERI.

- ἌΒΑΣΙΛΕΥΤΟΙ Θρᾶκες 5, 2, 17.
 ἄγαστὸν 2, 3, 56.
 ἀγάλλεσθαι 4, 5, 7. 6, 5, 23. et 48.
 7, 5, 13. placere sibi aliqua re, gloriari, efferrī animo.
 ἀγαπᾶν, εἰ 3, 1, 5. contentum esse, si.
 ἄγγελος, legatus 1, 4, 1. 3, 2, 14.
 ἄγειν, in vincula ducere 2, 4, 1. Vide ἀγώγιμος. ἄγειν καὶ φέρειν, agere ferre, prædas agere 3, 2, 11. et 30.
 ἄγειν καὶ κάειν 3, 2, 5.
 ἀγνωμονεῖν 1, 7, 36. Plutarch. Alcib. cap. 14. et 19. ἀγνωμόνως 6, 3, 11. inscitiam sequi solet imprudentia, stultitia atque improbitas.
 ἀγορὰ, commeatus, res venales 3, 4, 11. 5, 4, 9. ἀγοραῖος ὄχλος, qui commeatum affert et vendit 6, 2, 12. ἀγοράζειν, in foro versari 2, 4, 14.
 Ἄγροτέρα 4, 2, 20. Dianæ venatricis cognomen.
 ἀγώγιμοι φυγάδες ἐκ πασῶν πόλεων 7, 3, 11. not.
 ἀγωνισταί, i. e. ἀθληταί 6, 3, 16.
 ἀδημονεῖν τὴν ψυχὴν 4, 4, 3. angī, tristēm esse.
 ἀδίκως καὶ παρὰ τὸν νόμον 1, 1, 27.
 ἀεὶ, τὰ ἀεὶ παραγγελόμενα ib.
 ἀθρόον οὐδενὸς ὄντος 5, 1, 12. στρατόπεδον ἀθρόωτερον 6, 4, 9. ἀθροίζομενοι εἰς 1, 4, 3. qui eo convenire tenentur.
 ἄθνημος προσβολή 3, 1, 18. not.
 αἰθρία, cælum serenum 1, 1, 16. 7, 1, 31.
 αἰρεῖν βασιλεία, debellare 3, 5, 1.
 αἰρεσθαι ἰστούς, erigere 6, 2, 29.
 αἰστος, faustus 7, 1, 31.
 αἰτία κοινὴ, commune crimen 1, 7, 18.
 αἰτιώτατοι 6, 2, 35. αἰτίοι σωθῆναι 7, 5, 17. not.
 αἰτιάζεσθαι, accusari 1, 6, 5. et 12. 2, 1, 32. Thucyd. 6, 53.
 ἀκάτιον 6, 2, 27. velorum genus, not.
 ἀκερδὲς 6, 3, 11.
 ἀκήρυκτος πόλεμος 6, 4, 21. internecinum bellum, quoniam vel non indicitur more, vel misso præcone non componitur.
 ἀκμάζει σῖτος 1, 2, 4. not. ἀκμὴ θέρους 5, 3, 19.
 ἀκονάσθαι, acuere 7, 5, 20.
 ἀκρισία, confusio 7, 5, 27.
 ἀκροβολισμὸς 1, 3, 10. alibi, velitatio.
 ἀκρόπολις, ibi senatus habetur 6, 4, 20. 7, 3, 5.
 ἀκρωνυχία 4, 6, 4. Anabas. 3, 4, 23.
 ἀκρόρεια 7, 2, 10.
 ἀκρωτήρια νεῶς 2, 3, 9. hinc ἀκρωτηριάζειν ναῦς 6, 2, 24. et alibi.
 ἄκυρον ποιεῖν τινα 5, 3, 24.
 ἀλαλάζειν 4, 3, 17.
 ἀλιμενότης τῆς χώρας 4, 8, 7.
 ἀλκή, bellica virtus 4, 8, 18. 6, 1, 4.
 ἀλλάξασθαι δεσπότης 4, 1, 35.
 ἄλοβα ἱερά, victima, exta, ubi lobus jecinoris deest, infausta 3, 4, 15. 4, 7, 7.
 ἄλλως τε καὶ, præsertim. Sæpe.
 ἀλφίτων τεύχος 1, 7, 11.
 ἀμαξίαῖος λίθος 2, 4, 18.
 ἀμαξιτὸς, vīa, per quam plaustrum vehi possit.
 ἀμαρτάνειν εἰς θεοὺς 1, 7, 20.
 ἀμαχεῖ, sine pugna 1, 5, 18.
 ἀμελές, quod negligitur 6, 5, 48.
 ἀμέπτως, copiose, liberaliter 3, 1, 13.
 ἄμμποι 7, 5, 23. not.
 Ἄμφιαλος, ἦ, 4, 2, 13. not.
 ἀμφιγνοηθεῖς, de quo dubitatur, non agnitus 6, 5, 36.
 ἀναβαίνειν, ad Persarum regem adire

- 4, 1. ut καταβαίνειν de iis qui ab eo redeunt.
 ἀναβάτης, eques 5, 3, 1.
 ἀναβάλλεσθαι, differre 1, 6, 11, 6, 1, 5.
 ἀναβιβάζειν τὰς ναῦς, subducere, πρὸς τὴν γῆν 1, 1, 2. Vide καταβιβάζειν.
 ἀναβλέπειν, suspicere 7, 1, 30.
 ἀνάγεσθαι, provehi in altum, ἐπὶ 1, 1, 2. et 11. ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν 1, 1, 12, 6, 2, 16, 17, 18. et alibi: hinc ἀναγωγῆ 1, 6, 28.
 ἀναγκαῖος, cognatus 1, 7, 16. τὰ ἐκ θεοῦ ἀναγκαῖα, necessitas naturæ 1, 7, 36. ἀναγκαῖον vel ἀνακαῖον, carcer 5, 4, 8. et 14. not.
 ἀναδείκνυσθαι, demonstrare 3, 5, 16.
 ἀναδεῖσθαι, navem captam religare a victrice 1, 6, 21. 5, 1, 9. et 18. et alibi.
 ἀναξενυγνῖναι στόλον 3, 1, 10. si lectio sana.
 ἀναξωपुरεῖσθαι, refocillari 5, 4, 46.
 ἀναθαρεῖ ἢ πόλις, animum resumit 4, 4, 15.
 ἀναρείσθαι τοὺς νεκροὺς, tollere sepeliendos mortuos. Sæpe.
 ἀνακαλείσθαι, in jus vocare 7, 4, 33.
 ἀνακαλύψασθαι 5, 4, 6.
 ἀνακοινοῦσθαι τὴν 6, 3, 8. 7, 2, 20. deliberare dixit Cornel. Nep. Milt. 1. Them. 2. ἀνακοινοῦσθαι θεοῖς, monente Moro. Vide ἀναξνουσθαι.
 ἀνακουφίξεσθαι 5, 2, 28. alias ἀναπτειροῦσθαι.
 ἀνακρίνειν, judicare 5, 3, 25.
 ἀναλογίξεσθαι 2, 4, 23. et 40. hinc ἀναλογισμὸς, ratiocinatio, consilium 5, 1, 19.
 ἀναλύεσθαι, redimere culpam 7, 5, 18.
 ἀναμυμήσκω ὑμᾶς τὰ— 2, 3, 30.
 ἀναξνουσθαι 1, 1, 30. Vide ἀνακοινοῦσθαι.
 ἀναπετανώειν τὰς πύλας 3, 1, 19. ἀναπεπταμένης παρόδου 6, 4, 27.
 ἀναπεροῦσθαι dicitur animus levis, efferri, tolli, ἐπαίρεσθαι 3, 4, 2; 1, 14.
 ἀνύριστος, impransus 4, 5, 8. 7, 5, 15. Pollux 6, 101.
 ἀναρρηθῆναι, per præconem renuntiarī 1, 4, 20.
 ἀναρχία, annus, cujus archon non numeratur 2, 3, 1.
 ἀνασπᾶν τοὺς ὄρους, revellere 4, 4, 6.
 ἀναστρέφειν in agmine 6, 2, 21. 6, 5, 18. ἀναστρέφεσθαι ἐν τῇ Ἑλλάδι 6, 3, 17. ἐν τῷ φανερωῖ 6, 4, 16. ἐν τῇ συμμαχίᾳ 7, 3, 2. not.
- ἀνατειχίζειν, reficere muros 4, 4, 18. hinc ἀνατειχισμὸς 4, 8, 9.
 ἀναφεύγειν, effugere 6, 5, 40. absolvi 2, 3, 50. not.
 ἀναφυσᾶσθαι 7, 1, 24. fastu inflari.
 ἀναψύχειν τὰς ναῦς, requiescere pati 1, 5, 6. 7, 1, 19.
 ἀνδράποδα δούλα, servi captivi 1, 6, 15. not. ἀνδραποδισθῆναι 1, 6, 14.
 ἀνδρικός χορὸς 6, 4, 16.
 ἀνδρομήκης 3, 2, 3.
 ἀνειπεῖν, edicere per præconem 3, 1, 23.
 ἀνείργειν 7, 1, 31.
 ἀνέλκειν τὰς ναῦς, subducere 1, 5, 6; 6, 17. 7, 1, 36.
 ἀνέκλητος 6, 1, 13.
 ἀνεπιτήδειος, alienus, inimicus 7, 4, 6.
 ἀνέχειν, obstinate perseverare 1, 6, 20. not. 2, 2, 16. sed legendum videtur ἀντέχειν.—ἐπεὶ ἀνέσχευεν, cum tempestas cessasset 1, 6, 28. not.
 ἀνίσχων 2, 1, 23.
 ἀνήκεστον κακὸν 6, 3, 15.
 ἀνθοσμίας οἶνος 6, 2, 6.
 ἀνέντες pro ἐνέντες, immissis habenis 2, 4, 32. not. οὐδὲν ἀνέσαν 2, 3, 46. not. dimittere, ἀνήσομεν 2, 3, 51. 5, 2, 38, 7, 2, 12. alio sensu 2, 4, 11. not.
 ἀνίστημι τὴν ἐκκλησίαν, dimitto 2, 4, 42.
 ἀνίσχων ἥλιος 2, 1, 23. oriens.
 ἀνοίγειν, de navibus 1, 1, 2; 5, 13; 6, 21. not.
 ἀνοικοδομεῖν 4, 4, 19.
 ἀντανάγειν, —γεσθαι 1, 1, 5; 5, 15.
 ἀντάξιον χρημάτων 4, 1, 15.
 ἀντέχειν, sustinere, tolerare 4, 6, 2. obniti 2, 2, 16.
 ἀντικόπτειν, reniti 2, 3, 15. et 31.
 ἀντίληψις 3, 5, 5.
 ἀντιλογίξεσθαι 6, 5, 24.
 ἀντιμέτωπος 4, 3, 12.
 ἀντιπρόσωπος 6, 4, 22; 5, 26.
 ἀντίπρωρος exercitus quis? 7, 5, 23. not.
 ἀντιπυρναεσθαι 3, 4, 10.
 ἀντιρρόπος 5, 1, 36.
 ἀντιστρέφειν 6, 2, 28.
 ἀντίτυπον 6, 3, 6.
 ἀνυπόδητοι καὶ γυμνοὶ 2, 1, 1.
 ἀνω 4, 1, 20; 8, 17. cum de regione maritima sursum quis in mediterraneanam proficiscitur; ut contra κάτω, cum quis inde redit. ἀνωθεν a tergo 6, 4, 22.
 ἀξίεπαινος 4, 4, 6, ubi ἀξιεπαινεωτάτης erat.
 ἀξιοβίωτος ibid. not.

- αξιόσκεπτα 6, 1, 13.
 ἀπαίρειν, abire 1, 6, 17. 6, 5, 32.
 ἀπαντησόμενος 1, 6, 3.
 ἀπαντικρῦ 6, 4, 4.
 Ἀπατούρια 1, 7, 8.
 ἀπειτεῖν ὑπὸ κακῶν 6, 3, 15.
 ἀπιστεῖν, inobedientem esse 6, 2, 1.
 Valckenar. ad Herodot. 6, 108.
 ἄπλους navis 5, 1, 21.
 ἀπλῶς, ingenuè, sincere 4, 1, 16; 4, 8.
 ἀπλότης τῆς πόλεως 6, 1, 6.
 ἀπὸ σημείου, dato signo 6, 2, 16.
 ἀποβάλλειν ὑπὸ τινος 2, 4, 3.
 ἀποβιβάσαι 7, 4, 3, not.
 ἀποβλέπειν εἰς ἠυσόδρια 6, 1, 12. vide
 not. et ad 2, 3, 31. ἀποβλέπει εἰς
 σε ἢ πόλις 6, 1, 8.
 ἀπογιγνώσκειν, τὸ, nolle 7, 5, 7.
 ἀπογράφειν, consignare 3, 1, 25. 26;
 3, 11.
 ἀπογράφεσθαι, nomen profiteri 2, 4, 8.
 6, 3, 19, 7, 4, 4.
 ἀποδεικνύειν νόμον, proferre, promul-
 gare 2, 3, 11. ἀρχήν, creare 2, 3, 18.
 κενόν, reddere vacuum 6, 3, 7. not.
 ἐλεύθερον, liberum præstare 4, 4, 6.
 ἀποδιδόναι τὰ ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰ-
 κείους 6, 4, 16. ἀποδίδεσθαι, ven-
 dere, locare 1, 6, 14. et 16. 2, 3, 18.
 4, 8, 27.
 ἀποδικεῖν, se defendere in iudicio 1, 7,
 21. not.
 ἀποδοκεῖ μηκέτι χρῆσθαι 7, 4, 34.
 ἀποθύειν, partem sacrificare, δεκάτην,
 offerre decumas deo 4, 3, 21.
 ἀποκαλεῖν, revocare 7, 4, 20.
 ἀποκάμνει τὸν πόνον 7, 5, 19.
 ἀποκηρύττειν, per præconem vetare 5,
 2, 18.
 ἀποκναίεσθαι, atteri 6, 2, 1.
 ἀποκομιᾶσθαι, 5, 1, 16. not.
 ἀποκομιζέσθαι, receptum referre 5, 1, 5.
 ἀποκοτταβίζειν 2, 3, 50. not.
 ἀποκρούειν, repellere 5, 3, 22. 6, 4, 4.
 7, 4, 26. 4, 4.
 ἀπολαμβάνειν, intercludere 1, 1, 16.
 not.
 ἄπολις 6, 3, 1.
 ἀπολογίζεσθαι, rationes reddere 6, 1, 3.
 ἀπολοφύρεσθαι τὴν συμφορὰν 1, 1, 27.
 ἀπολυτικῶς ἔχειν 5, 4, 25. not.
 ἀπομάχεσθαι τινα 6, 5, 44. Morus ex
 Josepho Archæol. 2, 10, 2. ἀπο-
 μάχεσθαι τὰ ἐρπετὰ apposit.
 ἀπόμσθος, qui stipendium non ac-
 cipit 6, 2, 16.
 ἀπονενομημένος, ἀπονοηθεῖς 6, 4, 23.
 7, 5, 12. ἀπονενομημένος 7, 2, 8.
 ἄπνος, homo mollis, imbellis 3, 4, 19.
 ἀποπέμπεσθαι, dimittere a se 1, 1, 29.
 ἀπορεῖν 1, 1, 23. ἀπόρως ἔχειν 2, 1, 2.
 ἀπόρροια 5, 2, 5.
 ἀποσημαίνεσθαι 2, 3, 21; 4, 13. not.
 ἀποσιμῶν not. ad 5, 4, 50.
 ἀποστρέφει τὰναντία 3, 4, 12. not.
 ἀποσταυροῦν et ἀποταφρεύειν 5, 4, 38.
 7, 4, 32.
 ἀποσοῦμαι. ἀπέσσομαι Laconicum, mor-
 tuus est, obiit 1, 1, 23. not.
 ἀποτάσσειν, locum seorsum assignare
 in acie 5, 2, 40.
 ἀποτεχιζέω τὴν πόλιν 1, 3, 3. et 6,
 2, 4, 3.
 ἀποτεμένεσθαι 7, 1, 19.
 ἀποτρέπειν τὴν εἰρήνην 6, 3, 12.
 ἀποτυγχάνειν, conatu excidere 7, 1, 2.
 ἀποφαίνειν, narrare, declarare 7, 2, 1.
 ἀποφείγειν, absolvi 1, 3, 12. 5, 4, 33.
 ἀπόφθεγμα 2, 3, 24.
 ἀποχώννυμι, obstruo 2, 2, 2. 5, 2, 4.
 ἀποκεχωλευμένος 7, 2, 9.
 ἀποψηφίζεσθαι sequente μῆ 3, 5, 8.
 7, 3, 2; 4, 33.
 ἀπραγμόνως 6, 4, 27.
 ἀπροθύμως 1, 6, 4.
 ἀπρονόητον ἡ ὄργη 5, 3, 7.
 ἀπροφάσιτος φίλος 6, 5, 41. ἀπρο-
 φασίτως τύραννος, ubi ἀπροφά-
 σιστος dedi, 7, 3, 8.
 ἀπύλωτος 5, 4, 20.
 ἀργυρολογεῖν 1, 1, 12. 4, 8, 30. ἀργυ-
 ρολογία 1, 1, 8. Sic χαλκολογεῖν,
 Latinis antiquis æruscare, teste
 Festo h. v.
 ἀριστεῖον 1, 2, 7.
 ἀρκεῖ ἐμοὶ 1, 6, 5. οὐδὲν ἀρκέσει μοι
 2, 3, 53. ἤρκεσαν καταλύσαι 5, 4, 1.
 οὐ μόνον ταῦτ' ἤρκει 3, 2, 21. not.
 ἀρμάμαξα 3, 1, 10. 6, 5, 9. Vide no-
 tas ad Xenophontis Cyropæd.
 ἀρμοστής. Lacones missi ad civi-
 tates regendas dicuntur ἀρμοσταί:
 iidem ἀρμοστῆρες 4, 8, 39. ἀρ-
 μοστής κατὰ γῆν 2, 4, 19.
 ἀρτῶν. πόλις ἡρτημένη ἐκ τινος 6, 1, 8.
 ἐκ τῆς θαλάττης ἡρτηται ἡ σωτηρία
 7, 1, 6.
 ἀρτοκόπος, pistior 7, 1, 26. Pollux 7, 21.
 ἄρρητα ἱερὰ 6, 3, 6. Eleusinia sacra.
 ἀρχεῖον, curia 5, 4, 58.
 ἀρχηγέτης 6, 3, 6. not.; 5, 47. 7,
 3, 12.
 ἀρχηγός. Vide στρατηγός.
 ἀσθένεια, morbus 6, 4, 18.
 ἄσκησιν καταλύειν 6, 3, 16. not.
 ἀσπίδων (μετὰ) καὶ ἵππων prov. 2, 3, 48.
 not. ἐπ' ἀσπίδων πενήκοντα et si-
 milia 2, 4, 11. 6, 4, 12. idem quod
 ὄπλιτων. Aspidem gerentem stare
 pæna militaris Laced. 3, 1, 9.

- ἀσχολία εἰς τὸ μὴ πράττειν 6, 1, 16. not.
 ἀτέλεια οἰκείν 1, 2, 10.
 ἀτεχνῶς, plane 7, 1, 44.
 ἄτιμος 2, 2, 11. not.
 ἄττα pro τινὰ 3, 4, 24.
 ἀττικίζειν 1, 6, 13.
 αὔλιον, caula 3, 2, 3. αὐλίεσθαι 1, 6, 36. not.
 αὐτογνωμονήσας, pro arbitrio 7, 3, 6. Sic αὐτοὶ γνόντες 5, 1, 31.
 αὐτόθεν, ex eo ipso loco 2, 2, 13. 7, 5, 3. etiam de tempore dicitur.
 αὐτοκράτωρ, dux et legatus 1, 4, 20. 2, 2, 11. et alibi.
 αὐτομάτου, ἀπό, 1, 7, 10.
 αὐτὸς δέκατος 2, 2, 11.
 αὐτόνομος 3, 1, 20. 6, 3, 7. ἀπό τινος 5, 1, 36. 7, 1, 36.
 αὐτοσχεδιάζειν 5, 2, 32. not.
 αὐτοχειρία 6, 4, 35. αὐτόχειρες 7, 3, 7.
 αὐτόχθονες 7, 1, 12.
 ἀφανίζειν, celare 3, 3, 9. 4, 1, 25.
 ἀφανίεσθαι, mergi 1, 6, 24. πῶλις ἀφανίζεται 4, 4, 6. alio sensu 6, 3, 1.
 ἀφείσαν et ἀφήκαν 1, 5, 19.
 ἀφιππος χώρα, non apta equis, synonym. δύσιππος 3, 4, 12. ἀφιππεία, imperitia equitandi, Xenoph. Hipparch. 8, 13. In Polluce 1, 210. pro ἄνιππος recte cod. Falkenb. ἀφιππος. V. Hesych. in ἀφιπποι.
 ἀφθόνως διατᾶσθαι, laute 5, 1, 14.
 ἀφιστάνα τινα, abrogare alicui munus 7, 1, 45. ὅποι ἀποσταίεν 3, 5, 10.
 ἀφορμᾶν 1, 6, 21.
 ἀφορμὴ 4, 8, 32. 33. not.
 Ἀφροδίσια 5, 4, 4. not.
 ἀχάριστος 5, 2, 37.
 ἀχθευῶς 4, 8, 27.
 ἀχθεσθαι ἐπὶ 7, 1, 32.
 Βάδην, pedetentim 5, 4, 53.
 βαθεῖα φάλαγξ, acies profunda 4, 2, 7. 3, 4, 13. 2, 4, 8. et alibi. Hinc βάθος aciei.
 βαλανάγρα 5, 2, 29. Casaub. ad Æneæ Poliorcet. p. 511. 517. in Polybio Ernesti t. 3.
 βάραθρον 1, 7, 21. Schol. Aristoph. ad Plut. 431. Harpocr.
 βαρβαρίζειν, barbaris favere s. Persis 5, 2, 35.
 Βενθίδειον 2, 4, 11. Corsini Fasti Attic. t. 2, p. 313.
 βία τινός 3, 1, 21. βίαια ποιεῖν 5, 4, 17.
 βίος, victus 7, 1, 5. οὐ βιωτὸν 2, 3, 50.
 βοή, ὅσον ἀπὸ βοῆς ἔνεκεν 2, 4, 31. not.
 βοηθεῖν πρὸς 1, 2, 2. et alibi. ἐπὶ 1, 1, 4. εἰς 1, 1, 26.
 βοιώταρχοι 3, 4, 4.
 βουθυτεῖν εὐαγγέλια 4, 3, 14.
 Βουλαία Ἔστια 2, 3, 21. not.
 βουκόλια, greges boum 4, 6, 6.
 βοῦς ἡγεμών 6, 4, 29.
 Γαῖοχος, Neptunus 6, 5, 30. Laco-nibus: not.
 γαστήρ, venter, edendi libido 5, 3, 21.
 γενναία ποιεῖν de vento 5, 4, 17. not.
 Γέροντες de senatu Laced. 3, 3, 5. 7, 1, 32. Cicero Divin. 1, 43.
 γεραίρειν στεφάνους 1, 7, 36.
 γήλοφος 7, 1, 20. et alibi.
 γίγνεται τὰ ἱερὰ (ἐφάνη τὰ ἱερὰ Plutarchi Aristid. c. 18.), litant hostiæ 3, 1, 17. 4, 8, 36. τὸ γιγνόμενον μέρος, tata 7, 4, 33. κραυγῆς γενομένης εἰς τὴν πόλιν 7, 2, 27. τὰκεῖ καλῶς γίγνεται 4, 2, 3. not. 6, 2, 15. τὰδε εὖ γίγνεται 4, 3, 2.
 γλίσχρως, ægre 7, 2, 17.
 γνώριμοι 2, 2, 6. not.
 γραμματεύειν, esse scribam 5, 4, 2.
 γράφειν γνώμην 1, 7, 36. proponere sententiam, in quam fit decretum. γραφέσθω 7, 5, 27. ubi γεγράφθω dedit Leonclavius. Sed fortasse vulgatam defendit exemplum Theophrasti, qui θεωρεῖσθω et similia verba hujus temporis usurpavit. Γεγράφθω De eq. 10, 17; 12, 14.
 γραφεύς 4, 1, 18. not.
 γυμνήτες 2, 4, 25.
 Γυμνοπαιδία 6, 4, 16. not.
 Δαδοῦχος 6, 3, 3. minister sacrorum Eleusiniorum.
 δαιμόνιον, τὸ, ἡγε 6, 4, 2.
 δαιμονίως ἀποθνήσκειν 7, 4, 3.
 δαμοσία, vide δημοσία.
 ἐδέδισαν 4, 4, 16, ubi ἐεδέδισαν libri.
 δεῖλη, postmeridianum tempus ad vesperam 1, 1, 3. 4, 1, 10. Hutchins. ad Xenoph. Anab. 1, 8, 5. et Larcher t. 1, p. 76. et t. 2, p. 218.
 δεκαρχία 3, 4, 2. not.
 δεκάτην ἐκλέγεσθαι 1, 1, 22. δεκατε-τήριον 1, 1, 22. Hemsterh. ad Pol-luc. 8, 132.
 δεύτερα, τὰ, 6, 1, 4.
 δέχεσθαι εἰς χεῖρας, εἰς δόρυ, vel simpliciter, excipere impetum hostis 2, 4, 24. 7, 1, 21. 7, 4, 30. et alibi.
 δέουσαι δυοῖν ἔκοσι νῆες 1, 1, 5.
 δὴ post καὶ initio positum, καὶ οἱ μὲν δὴ 6, 5, 17. καὶ ἐκ τούτου δὴ 7, 4, 20.

- δημαγωγός 2, 3, 17.
 δημεύειν 1, 7, 10. δημοσιεύειν 1, 7, 6.
 Thucydides 5, 60. δημεύειν τὰ χρήματα.
 δημηγόρος 6, 2, 30. 6, 3, 3.
 δημοσία vel δαμοσία (σκηνή) Laced.
 6, 4, 14. 4, 5, 8. 4, 7, 4. notæ.
 οἰκία 7, 4, 36. assessores regis vocat Cicero Divin. 1, 43. τοὺς περὶ τὴν δημοσίαν.
 διὰ σπουδῆς 6, 2, 16.
 διαβατήρια (ἱερά) 3, 4, 3. 3, 5, 7. 4, 7, 2. Idem est ἐπὶ τῇ διαβάσει θύειν 6, 4, 19.
 διαγωνίζεσθαι 6, 4, 16.
 διαδικάζεσθαι 5, 3, 10.
 διαζῆν 7, 1, 8.
 διαθροεῖν 1, 6, 4. Thucyd. 6, 46. 8, 91.
 διαιροῦνται τρία μέρη τῆς ἡμέρας 1, 7, 24.
 διακαρτερέω 7, 4, 8. 7, 2, 1.
 διάκειται οὕτω 4, 1, 14. 6, 5, 1.
 διαλαμβάνω. διειλημμένους κρίνεσθαι not. ad 1, 7, 20.
 διαλλάσσειν, permutare 1, 6, 4. reconciliare amicitiam 1, 6, 6. 2, 4, 28. διαλλαγῆ 2, 2, 11.
 διαλογίζεσθαι 6, 4, 20. διαλογίζεσθαι καὶ φυλάττεσθαι jungit Plutarch. Niciæ c. 16.
 διαλύειν, inimicos dissolvere, reconciliare 2, 4, 25. 7, 4, 25. Alibi dimittere 2, 3, 2. 6, 4, 2. διαλύειν τὸν σύλλογον 4, 1, 39.
 διαμαρτύρεσθαι 2, 2, 13.
 διαμάχεσθαι 6, 4, 23.
 διαμπᾶξ 7, 4, 23.
 διανυκτερεύειν 5, 4, 3.
 διαπίπτειν, perumpere et evadere 3, 2, 3. 4, 3, 12.
 διαπόντιος 6, 2, 16.
 διαπράττεσθαι παρά τινος 7, 4, 7. διαπράττεσθαι τοὺς πορίζοντας 7, 2, 17.
 διαπωλεῖν 4, 6, 6.
 διαρκεῖν ποδιορκοῦμενον 5, 3, 21.
 διασκηνοῦν ἐξ ἀρίστου 4, 8, 18. not.
 διασώζειν τὴν πίστιν 7, 2, 17.
 διασπᾶν τὸ δόρυ 3, 2, 3. 4, 4, 10.
 διατάττειν 1, 1, 26.
 διατελεῖται τὰ περὶ 7, 3, 4.
 διατιθέναι, adficere 5, 1, 4. ἀγῶνας, moderari 6, 4, 30. 7, 4, 29. διατίθεσθαι, vendere 4, 5, 8. 8, 24.
 διαφορὰ, discordia 7, 4, 15.
 διάφοροι, discordes 6, 4, 25.
 διαφείναι τὸ στράτευμα 3, 2, 17.
 διαφυλάττειν τὰ πλοῖα 1, 2, 36. videre observare significare.
 διαχέεσθαι, dilabi 7, 4, 34.
 διαχειμάζειν, hiemare 4, 1, 16.
 διαχειρίζειν 7, 4, 35.
 διαχειροτονεῖν 1, 7, 38.
 διαψηφίζεσθαι 1, 7, 24. 2, 3, 50. κατὰ φυλάς 1, 7, 9. διαψηφίσις 1, 7, 14.
 διδόναι ψῆφον, in suffragia mittere 7, 3, 2.
 διέκπλους 1, 6, 31. Thucyd. 1, 49.
 διέχει, distat 2, 1, 21.
 διένειναι, dimittere 2, 4, 28. 3, 2, 21. 4, 4, 19. et alibi. διῶν ἐπ' οἴκου, abiens 4, 5, 18.
 δίσττημι, disjungo 2, 4, 35.
 δίκαιός ἐστι λόγον ὑπέχειν 1, 7, 2. τὰ δίκαια λαμβάνειν, ποιεῖν 7, 4, 4. not. ἐκ δικαίου καὶ φανεροῦ μάχεσθαι 6, 5, 16. δικάια εἰρήνη 7, 4, 10.
 δικαστήριον ἴσον 5, 3, 10. not.
 δίκροτος ναῦς 2, 1, 18. navis, quæ a duobus remigibus impellitur, casu scilicet. Ita contra Meibom. de fabrica trirem. p. 59. interpretatur Morus: haud scio an recte.
 διοικεῖσθαι κατὰ κόμας 5, 2, 5. διοικίζων 5, 2, 7.
 διοίκησις, administratio 6, 1, 2.
 διομολογείσθαι 4, 2, 13.
 διορίζειν, disceptando rem definire, constituere 6, 5, 37. 7, 1, 2.
 διπλοῦν, τὸ, fraudulentia 4, 1, 32.
 διωθεῖν 2, 1, 8.
 διώκειν αὐτὸν, sequi 1, 1, 13. περὶ θανάτου, accusare 7, 3, 8. qui accusatur, dicitur φεύγειν δίκην. in Apol. 21. est sine peri.
 δοκεῖν, δόξαντος τούτου 1, 1, 36. hinc δόγμα, decretum, edictum. δόξαντα ταῦτα 3, 2, 19. not.
 δόρυ, εἰς δόρυ, dextrorsum 6, 5, 18. contra ἐπ' ἀσπίδα, sinistrorsum. Dextra enim hastam, sinistra clypeum tenet. Ita Æschylus Agamem. 118. augurium venisse ait χερὸς ἐκ δοριπάλτου, i. e. a dextra.
 δουλεύειν ὑπ' ἀμηχανίας ἠραγκάσθη 1, 4, 15.
 δράγματα, manipuli 7, 2, 8.
 δραπετεύειν, fugitivum esse 3, 4, 13.
 δραχμῆς μετέχειν 2, 3, 48. senatorem esse: not. δραχμῆ Αἰγυπτιακῆ, de qua Perizonius ad Æliani V. H. 12, 10.
 δρόμος, stadium cursorum 7, 4, 19. et alibi.
 δρύφακτα 2, 3, 50. et 55. cancelli curiæ: not.
 δυνασθῆναι 3, 3, 33. not. ἐδυνάσθη 7, 3, 3. et 7.

δύναμις, exercitus 3, 2, 7. οἱ ἐν δυνάμει ὄντες, primores, magistratus 4, 4, 5.
 δυναστέια ἐν ταῖς πόλεσι 5, 4, 46. not.
 δυναστεύειν ὥστε 7, 1, 42. not.
 δυνατὸν, τὸ, τῆς πόλεως 1, 4, 13.
 δυσέμβολος 6, 5, 24. not.
 δυσμενεῖς ὑμέτεροι 5, 2, 33. not.
 δύσνοι εἰς τὰ πράγματα 2, 1, 2.
 δυσπάλιαιτος 5, 2, 12.
 δυσπορία, locus difficilis et itineris difficultas. Vide sequens vocab.
 δυσχωρία 6, 4, 13. et 3, 5, 20, ubi antea erat δυσπορία.

Ἐβδομαίος, septimo die post 5, 3, 19.
 ἐγγυᾶσθαι, prædem fieri 1 7, 7. 1, 7, 39. unde ἐγγυητῆς χρημάτων 6, 2, 36. ὑποσυγίων 7, 2, 17.
 ἐγγὺς τριάκοντα, circiter 2, 4, 22. alibi ὡς dixit.
 ἐγκαταλιπεῖν 1, 1, 22. 6, 4, 37.
 ἐγκέισθαι, urgere, vexare 5, 2, 1, ubi ἐπικέισθαι dedi.
 ἐγκλημα εἰς τοὺς θεοὺς 7, 4, 34. quasi sit ἐγκλημα ἀμαρτήματος εἰς θεοὺς.
 ἐγκρατές σώμα 7, 1, 23. not. τῶν ἡδονῶν 6, 1, 4.
 ἐκκρίνεσθαι τὸ στάδιον 4, 1, 19. admitti, idoneum judicari. Contrarium ἐκκρίνεσθαι.
 ἐγκτησις 5, 2, 19. jus possidendi fundos in ditione aliena.
 ἐγχειρίδιον, pugio 2, 1, 3.
 ἐγχειρητικώτερος στρατηγὸς 4, 8, 22. not.
 ἐγχωρεῖ, fieri potest 2, 2, 21. 2, 3, 16.
 εἶδος, simulacrum 1, 4, 12. not.
 εἶθι κε τοὺς αὐτοὺς ταῦτα 6, 1, 4.
 εἰ δὲ καὶ τοῦτο δεῖ εἰπεῖν sequente infinitivo 2, 4, 27. not.
 εἶεν, particula transitum orationi faciens 6, 3, 13. sæpe apud Platonem reperitur.
 εἰοίκατε ἡδόμενοι 6, 3, 8. not.
 εἰλωτες 1, 2, 12. 3, 3, 6. Aristides post pugnam Leucricam ait defecisse a Lacedæmoniis *συμμάχους, περιοίκους, οἰκέτας*, i. e. εἰλωτας, Panath. p. 301. ed. Canteri.
 εἰμί. ἔστι βουλομένω ἐκείνω 4, 1, 11. ἦν οὐ τῷ Ἀγησιλάῳ ἀχθομένω ταῦτα 5, 3, 13. τὰ ὄντα λεγέω 1, 1, 31. ἐμοῦ ὄντος 3, 3, 2.
 εἶρκται 4, 7, 7. not. εἶργειν τῆς γῆς 1, 1, 35. τῆς θαλάττης 7, 1, 8. τῶν καρπῶν 7, 2, 17. εἶρξε, in carcerem conjecit 4, 8, 16. 5, 2, 31. hinc εἶργοφύλαξ, custos carceris 5, 4, 8.

εἶρήνην ποιείσθαι τινι, cum aliquo facere pacem 2, 2, 15.
 εἶρηνοποιὸς 6, 3, 4.
 εἶς. καθ' ἐν ὄντες, uniti 5, 2, 16. ἔπεμπον οὐ καθ' ἕνα, ἀλλὰ κατὰ κόμην ἐκάστην ξεναγὸν 5, 2, 7. not.
 εἶς δύο, τρεῖς, ὀκτῶ 3, 1, 22. et alibi. εἰς ὀπόσους eodem sensu 4, 2, 7.
 εἰσαγγείλας, δ, 3, 3, 5.
 εἰσακούειν, idem quod ὑπακούειν, obedire, obsequi 5, 2, 12. not. 5, 3, 10.
 εἰσβαίνειν sc. τὴν ναῦν 1, 6, 21. et 24.
 εἰσβιβάζειν sc. εἰς ναῦν 1, 6, 24.
 εἰσβολή, aditus regionis 6, 2, 1.
 εἰσηγγέισθαι, rogare, proponere sententiam in concione 1, 6, 12.
 εἰσιεσθαι, intro admittere 1, 3, 19.
 εἰσοικειοῦσθαι, in familiaritatem aliquid se insinuare 5, 2, 17.
 εἰστίθεσθαι, imponere suas merces 1, 6, 10., ubi Brodæus malebat ἐντίθεσθαι.
 εἰσφέρειν, ferre ad populum 1, 7, 7.
 εἶτα s. κατὰ cum affectu ponitur in interrogatione 7, 3, 7.
 ἐκβηθεῖν 5, 4, 9.
 ἐκγίγνεσθαι τοῦ ζῆν 6, 4, 23.
 ἔκδρομος 4, 5, 16.
 ἐκεῖνα, κατὰ, sc. τὰ χωρία 5, 4, 64. 6, 2, 38.
 ἐκεχειρία Olympica, ad 4, 7, 2. not.
 ἐκκαθεύδειν, extra dormire 2, 4, 24. Ciceronis *ex cubare* Divin. 1, 43. recte comparavit Valckenar. ad Herodot. 8, 134.
 ἐκκλησία μικρὰ 3, 3, 8. not. ποιεῖν ἐκκλησίαν 1, 1, 14. 1, 7, 9.
 ἐκκλησιάζειν, unde ἐξεκκλησίαζον 5, 3, 16. not.
 ἔκκλητοι. In jure, qui arbitrio alicujus rem permittit, dicitur ἔκκλητον λαμβάνειν. Plutarch. Apophthegm. Lacon. p. 215 C. τὴν τῶν Μεγαρέων πόλιν ἔκκλητον λαμβάνειν, ubi male ab Stephano editum ἔγκλητον. Apud Xenophontem ἐκκλήτους esse pro ἐκκλησία jam olim recte monuit Leonclavius, deinde accuratius docuit Morus in Indice. Primum ἔκκλητοι soli nominantur 5, 2, 33. 6, 3, 3. et junguntur ephoris, alibi *συμμάχοις*. 6, 3, 3. 5, 2, 11. 4, 6, 3. 5, 2, 23. et 24. 2, 4, 38. 5, 2, 23. et 24. 5, 2, 12. Cum socii concioni non aderant, dici μικρὰν ἐκκλησίαν 3, 3, 8. censet Morus, contra Cragius de republ. Laced. 1, 7.
 ἐκκόπτειν δένδρα 6, 5, 37. σκῆνωμα 7,

- 4, 32. homines deturbare 7, 4, 26.
 ἐκκρούειν 7, 4, 16.
 ἐκλάμπει ὁ ἥλιος 1, 1, 16.
 ἐκλέγειν τὴν δεκάτην 1, 1, 22. Ex Demosthene contra Timocrat. p. 713. Thucyd. 8, 44. ἐκλέγειν hoc sensu annotavit Morus, quod de portitore proprie dicitur.
 ἐκλύεσθαι τὸν πολιορκούμενον, solvere obsidione 7, 1, 25.
 ἐκπίπτειν, ejici, elabi, effugere 4, 4, 11. 6, 6, 5. 9. 1, 1, 23. 4, 8, 5. 3, 4, 2. ἐκπλήσαι τὰς γνώμας 6, 1, 15.
 ἐκπλοῦς 1, 6, 18. 2, 1, 17.
 ἐκποδῶν ποιείσθαι, e medio tollere 2, 3, 13. et 16.
 ἐκπολεμῆν τινα 5, 4, 20. not.
 ἐκπουεῖν εἰς κόσμον 4, 2, 4. μισθοφόροι ἐκπουημένοι, ὡς ἂν κράτιστοι εἶεν 6, 4, 28.
 ἐκσπονδος, exclusus fœdere 5, 1, 32.
 ἐκσπορίζειν, suppeditare 7, 4, 33.
 ἐκστρατεύεσθαι 7, 5, 9.
 ἐκτειχίζω, murum perficere 3, 2, 8. 4, 4, 18.
 ἐκτρέχειν 4, 3, 10. Vide ἔκδρομος.
 ἐκτροπή, de via 7, 1, 19.
 ἔλαττον εἰκοσιν ἵππεών 6, 5, 51. not.
 ἔλαττοῦσθαι, numero minorem esse 1, 5, 9. τὶ ὑπὸ τινος 3, 4, 10.
 ἐλαύνουσι ἵππεῖς, concitato cursu equorum feruntur 7, 2, 22. Vide ἀνίμυ.
 ἔλλιπειν οὐδὲν 7, 5, 8.
 ἐμβάλλει ἡ ναὺς 1, 6, 33. remiges ἐμβάλλουσι 5, 1, 13. not.
 ἐμβολή, aditus regionis 4, 3, 10. 4, 7, 7. 6, 4, 4. ἔμβολον, rostrum navis 7, 5, 22. quo fit ἐμβολή. Hinc 4, 3, 12. navis dicitur ἐμβολὰς ἔχουσα. Vide notas.
 ἐμβροντᾶσθαι 4, 7, 7. not.
 ἐμμένειν ὄρκους 2, 4, 43. εἰρήνη 5, 1, 35. 5, 3, 27.
 ἐμπεδῶν, ratum habere 5, 1, 32. 3, 4, 6. ἐμπνεύσας θεὸς homini fortitudinem addit 7, 4, 32.
 ἐμποδῶν εἶναι 2, 3, 23. 3, 5, 5. 5, 2, 39., ubi erat ἐμποδιον. τοῦ ἀρξαι 6, 5, 38.
 ἐμπολή, merces mercatorum 5, 1, 23. Hinc ἐμπολήσαι Anab. 7, 5, 3. Pol-lux 3, 127.
 ἐμπροσθεν ποιείσθαι 4, 2, 8.
 ἐμφαγεῖν 4, 5, 8. not.
 ἐμφανῆς 5, 2, 10.
 ἐμφρουροι ὄντες Ἀθηναίων, qui præsidio ab Atheniensibus tenentur 1, 6, 13. sed Morus h.l. interpretatur ἐμφρούρους per φρουρούς. Locus fortasse vitiosus est.
 ἐμφωνος 2, 4, 20. alii libri εὔφωνος habent.
 ἐναποδημῆν 3, 1, 3.
 ἐνδέεστερος 4, 1, 3.
 ἐνδεὴς οὐδενὸς γένους 7, 1, 23., ubi alii γένει habent.
 ἐνδεκα, οἱ, undecimviri capitales 1, 7, 6. 2, 3, 21. 2, 4, 5. Diodorus 13, 102. τοὺς ἐνδεκα ἀρχοντας appellat; describit Etymolog. M. monente Moro. Conf. Sluiteri Lect. Andocideæ.
 ἐνδέομαι. εἰ τις ἐνεδείτο 5, 1, 27.
 ἐνδιδόναι, dedere, prodere, tradere 7, 4, 14. Agesilai 2, 18. Plutarchus Alcib. c. 22.
 ἐνδυναστεύειν 7, 1, 42. not.
 ἐνεργὸς χώρα 4, 4, 1.
 ἐνίμυ. ἐνέντες, immissis habenis 2, 4, 32. not.
 ἐνορκος 6, 3, 18.
 ἐνότως λέγειν 2, 4, 23.
 ἐντρέπεσθαι τιнос 2, 3, 33.
 ἐντροφᾶν 4, 1, 29.
 ἐνωμοτία 4, 4, 12. not.
 ἐξαγγέλλειν, prodere 1, 1, 15. 1, 6, 28. alibi.
 ἐξαιρεῖν, delere 4, 2, 6. 2, 2, 12. ἐξαιρεῖσθαι ἰστία 1, 1, 13. tollere, capere.
 ἐξαισῖος 5, 4, 17. ἐξαισία φυγή 4, 3, 8.
 ἐξάμηνος sc. χρόνος 2, 3, 9. 3, 4, 3.
 ἐξανίστημι τὴν ἐνέδραν 4, 8, 36.
 ἐξαπιναῖος 6, 4, 33.
 ἐξάρχειν παῖδνα, præcinere 2, 4, 17.
 ἐξελίσσειν 4, 3, 18.
 ἐξεργασμένη χώρα 6, 2, 3.
 ἐξέρχεσθαι ἔξοδον 1, 2, 17. σπονδαὶ ἐξέρχονται 5, 2, 2.
 ἐξέτασις καὶ δοκιμασία 6, 4, 31. ἐξέτασιν ποιεῖν ἐν τοῖς ἵππεῦσι 2, 4, 8. ποιείσθαι 2, 3, 20. Alibi ἐξέτασιν ἐν ὄπλοις ποιεῖν. Thucydides 4, 74. et 6, 96. ἐξέτασιν ὄπλων ποιείσθαι. Cyropæd. 2, 4, 1. ἐξέτασιν πάντων ποιουμένου ἐν ὄπλοις.
 ἐξευρίσκειν 4, 1, 5.
 ἐξηγείσθαι τι 1, 6, 7.
 ἐξηκεῖ ὁ χρόνος 7, 1, 18.
 ἐξειδύσασθαι 2, 4, 8.
 ἐξηκνείσθαι τινος 2, 4, 10.
 ἐξόδους ἐξέρχεσθαι 1, 2, 17.
 ἐξορμᾶν τινα 2, 3, 28.
 ἐξέωσθησαν 4, 3, 12. not.
 ἐπαγγέλλεσθαι, ultro de suo offerre 1, 6, 12. 3, 4, 28. 6, 4, 29. ἐπαγγελ-λομένω Morus interpretatur qui de-mittit, edicit, simul monens hac notione verbum alias activum poni.
 ἐπαισχύνεσθαι τινα 4, 1, 34.

- ἐπαιτῖσθαι οὐδὲν I, I, 29.
 ἐπακτρῖς I, I, II.
 ἐπανάγειν, in altum provehi contra
 aliquem 6, 2, 28.
 ἐπαναπλεῖν, eadem notione 4, 8, 36.
 ἐπαναστρέφειν, in agmine, 6, 2, 21.
 not.
 ἐπαναφέρειν εἰς τὰς Ἀθήνας, referre 2,
 2, 21.
 ἐπαναχωρεῖν 6, 2, 21.
 ἐπανέρχεσθαι ἐπὶ τὰ πράγματα I, 7, 31.
 Ἐπάρτοι Arcadum 7, 4, 22. et 33. not.
 Ἐπεὶ τάχιστα, quam primum 2, 3, 8.
 ἐπεισβαίνειν I, I, 6.
 ἐπεισπλεῖν I, I, 5. et 12.
 ἐπέκεινα Ἡρακλείου 5, I, 10.
 ἐπέχειν I, 6, 6. τῆς ἐπιτειχίσσεως 6,
 5, 4.
 ἐπὶ τόπον, versus I, 2, II. et alibi. ἐπὶ
 τίνι λόγῳ; quibus instructi man-
 datis? 2, 2, 19. ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧτε, ἐφ' οἷς,
 ea lege, ea conditione 2, 3, II. 3, I,
 17. 2, 2, 22. 2, 4, 38. not. Ita
 Columella 5, I, 4. obsequar volun-
 tati tuæ, cum eo, ne dubites. ἐπ'
 ἐφόρου ὄντος I, 2, I. 2, I, 7. ἐπὶ τῇ
 νυκτὶ, post 4, 4, 9. ἐπὶ μῖας, singu-
 latim I, 6, 29. ἐπὶ κέρως, singu-
 lulari deinceps I, 7, 31. 6, 2, 18.
 Valckenar. ad Herodotum 6, 12.
 ἐπ' ὀκτώ, octoni 2, 4, 23. ἐπ' ἐννέα
 ἀσπίδων 6, 5, 19. i. e. ὀπλιτῶν. τὸ
 ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, quantum in illis
 fuit 3, 5, 8. Markland. ad Lysiam
 p. 482. ed. Reisk. οἱ ἐπὶ πᾶσι, no-
 vissimum agmen I, I, 34. ἐπὶ μαρ-
 τύρων, coram testibus 6, 5, 38.
 ἐπιβάται I, 6, 13. I, I, 28. not. et 30.
 I, 2, 4. I, 3, 17. 5, I, II. not.
 Græcum vocabulum posuit Hirtius
 de bello Alex. monente Moro.
 ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν I, 7, I. postulare
 ut reo multa imponatur. Taylor.
 ad Lys. p. 219. et Markland. ad
 Lys. p. 565.
 ἐπιγαμία 5, 2, 19. Connubium Ro-
 manis, i. e. facultas matrimonium
 jure Romano contrahendi, teste Ul-
 piano.
 ἐπιγράφεσθαι 7, 5, 20. not.
 ἐπιδέκατον, τὸ, decima pars I, 7, 10. et
 21. not.
 ἐπιδιαβαίνειν 5, 3, 4.
 ἐπιδιαπλεῖν I, I, 15.
 ἐπιεικῶς, valde 5, 4, 50.
 ἐπιζημιῶν 5, 2, 14.
 ἐπιθαλαττίδιος 4, 8, I.
 ἐπιθορυβεῖν εὐμηνῶς I, 7, 13. 2, 3, 49.
 6, 5, 37.
 ἐπικαιριώτατοι 3, 3, II. 6, 4, 15.
 ἐπικαλεῖν τινί τι I, I, 28. Locus Cyrop.
 4, 5, 12. alio pertinet. ἐπικαλεῖσθαι
 θεοὺς 2, 3, 55. testes facere.
 ἐπικάμπτει τὸ ὑπερέχον 4, 2, 12.
 ἐπικέισθαι, urgere 6, 5, 35. et 5, 2, I.
 Vide ἐγκέισθαι.
 ἐπικηρύττειν I, I, 15. per præconem
 edicere, denunciata simul pœna.
 ἐπικτᾶσθαι, acquirere 7, I, 2.
 ἐπικυδέστερος 5, I, 36.
 ἐπικυλινδρεῖν 3, 5, 13.
 ἐπιλαμβάνεσθαι τινας 2, I, 32. χωρίον
 6, 5, 42.
 ἐπιλεκτοὶ 7, I, 19. et alibi.
 ἐπιληθίδες πόλεις 3, 2, 23.
 ἐπιλογίζεσθαι 7, 5, 16.
 ἐπιμαρτύρεσθαι θεοὺς 3, 4, 4.
 ἐπίμαχος 7, I, 4. Diodorus in eadem
 re 15, 68. εὐεφοδῶτατον dixit, mo-
 nente Moro.
 ἐπιμέλειαν, κατὰ, consulto 4, 4, 8.
 ἐπιμελητῆς, idem qui ἄρμοστῆς 3, 2, 9.
 ἐπιμένειν σπονδαῖς 3, 4, 7. not.
 ἐπιμιξία 5, I, I. not. Plutarch. Lys.
 c. 3.
 ἐπιπαραθέουσι 5, 4, 51.
 ἐπιπεδέστερος 7, 4, 13.
 ἐπιπλεῖν, invehī navi in navem I, I,
 17.
 ἐπιπονεῖν, laborare ultra modum 6, I,
 15. Sic in Rep. Laced. 2, 5.
 ἐπισημαίνειν de oraculo 4, 7, 2.
 ἐπισιμοῦν 5, 4, 50. not.
 ἐπισιτίζεσθαι 2, I, 21. hinc ἐπισιτισμὸς
 3, 2, 19.
 ἐπισκευάζειν, reficere, apparare I, 5, 10.
 7, 2, 18. 5, 3, I. et alibi.
 ἐπισκοπεῖν, observare, inquirere 5, 2, 7.
 ἐπισπεύδειν 5, I, 33. active.
 ἐπιστέλλειν, mandare I, 5, 2. I, 7, II.
 et alibi. per litteras significare 3, I, I.
 ἐπιστολεὺς I, I, 15. 2, I, 5. 4, 8, II.
 5, I, 5. 6. idem ἐπιστολῖαφόρος 6,
 2, 25. Polluci I, 96. ἐπιστολεὺς ὁ
 ἐπὶ τοῦ στόλου διάδοχος ναυάρχου,
 i. e. legatus navarchi, qui absentis
 vel mortui munus vicesque obibat.
 Contra Valckenar. ad Theocrit. p.
 263. censebat esse, qui mandata ad
 classarios perferebat. Equidem cum
 Moro sentio.
 ἐπιστρέφεισθαι, curare, commoveri ali-
 qua re 7, 2, 2. ἐπιστρεφῆς, orator
 6, 3, 7. Ruhnk. Hist. Or. Græc. p.
 139. interpretatur solertissimus.
 Vide Lexic. in ἐπιστροφή.
 ἐπιστροφή, cura 5, 2, 9.
 ἐπιτάττειν I, 6, 21.
 ἐπιτειχίζειν τινί 5, I, 2. 7, 2, 20. inde
 ἐπιτειχισμὸς, et ἐπιτειχισμα ibid.

Conf. 3, 2, I. et Wesseling. ad Diod. 12, 44.
 ἐπιτήδαιοι, cognati et amici 1, 4, 5. et alibi. τὰ ἐπιτήδεια, ad victum necessaria 2, 4, 19, etc.
 ἐπιτίθεσθαι, adgredi 2, 4, II. ἐπίθουτο 6, 5, 18.
 ἐπίτιμος 2, 2, II. not.
 ἐπιτυγχάνειν τινὶ 4, 2, 17. 7, 4, 26. τὶ 4, 5, 19.
 ἐπιφάινεσθαι, subito advenire 4, 8, 19.
 ἐπιχειρήμα 1, 2, 4.
 ἐπιχωρεῖν 2, 4, 34.
 ἐπιψηφίζεσθαι I, 1, 34., ubi codd. simplex dederunt. 4, 2, 2.
 ἐποικοδομεῖν τὸ τεῖχος 6, 5, 12.
 ἔποικοι 1, 2, II.
 ἐργασμένα, agri culti 5, 3, 3. οὐδὲν ἄλλο κακὸν ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει I, 1, 20. ἀγαθὸν ἐν κωδύνοις sine accus. personæ 2, 2, 20.
 ἐργαστήριον πολέμου 3, 4, 17.
 ἔργον, prælium 5, 3, 2.
 ἔρρημῶσθαι 5, 3, 37.
 ἔρρει τὰ καλά I, 1, 23. not.
 Ἔστία βουλαία I, 3, 52.
 ἔσχαται, agri 2, 4, 4.
 ἐσχατώτατα πάσχειν 2, 3, 48. not.
 ἑταιρία, factio 5, 2, 25. sodalitas 2, 4, 21.
 εὐαγγέλια θύει I, 6, 27. βουθυτεῖν 4, 3, 14.
 εὐδαιμονικῶς διάγειν 3, 2, 7.
 εὐδαιμονικός ἀνεμος I, 6, 39.
 εὐδοκμεῖν 4, 5, 4.
 εὐδοξεῖν I, 1, 31.
 εὐεξάλειπτος 2, 3, 53.
 εὐεργεσία, titulus euergetæ I, 1, 26. n.
 εὐετηρία, anni fertilitas 5, 2, 4.
 εὐήθης 2, 3, II.
 εὐήλατος 5, 4, 54.
 εὐημερίας οὐσης, die sereno 2, 4, 2.
 εὐθὺ Γυθείου I, 4, 5.
 εὐθυμείσθαι 7, 4, 36.
 εὐῦππος 4, 2, 3.
 εὐκατέρηραστον 6, 1, 12.
 εὐκαταλυτώτερα 3, 5, 15.
 εὐκαταφρόνητος ὑπὸ μηδενὸς 6, 4, 28.
 Εὐκλεια, τὰ, festi dies Corinthiorum 4, 4, 2.
 εὐκρινεῖν 4, 2, 6. not.
 εὐλυτον 5, 2, 12.
 εὐνομία 4, 4, 6.
 εὐορκῶν I, 7, 10.
 εὐπορεῖν τιος I, 1, 6. I, 6, 13.
 εὐπωρότεροι ἐνίοτε γίνονται ἀνθρωποὶ ἁμαρτάνοντες 6, 3, 10. si scriptura sana: not.
 εὐριπος I, 6, 16.
 εὐρίσκειν, vendi 3, 4, 24. not.

εὐτακτος 3, 1, 25.
 εὐτρεπίζειν τὴν πόλιν τινὶ 4, 8, 12.
 εὐτρεπίζεσθαι τὴν πόλιν 4, 8, 6.
 ἐφῆδεςθαί τινι 5, 3, 20.
 ἐφοδοεῖν 2, 4, 24. 5, 3, 22.
 ἐφοδιάζεσθαι 1, 6, 12. ἐφόδιον I, 1, 24.
 ἔφοδος τῶν ἐπιτηδείων, adventus comemeatus 2, 4, 3.
 ἐφορμεῖν, in ancoris stare I, 6, 20. 21. Thucyd. 3, 33. Pollux I, 122.
 ἔχειν. ὡσπερ εἶχε 4, 1, 13. ὡς εἶχε φιλίας 2, 1, 9. ὡς τάχους εἶχε 4, 5, 15. οὐκ εἶχον ὅπως I, 4, 15. ἔχει τὰ πράγματα I, 6, 9. ἐχόμενοι τινος, prope stantes 4, 4, 9. et alibi. ἔχεσθαι ἔργου, instare operi 7, 2, 19. ἐκτέον μου 6, 1, 13. χαλεπῶς ἔχει, difficile est 7, 4, 6. εἶχον περὶ Ἡλείου 7, 4, 28. instabant. ἔχειν του, pro ἐπέχειν, retinere 4, 8, 5. Anabas. 3, 5, 6. εἰ μὴ τις σχήσοι καὶ ὄθεν ὁ σίτος φοιτᾷ I, 1, 35.
 ἔχυραι πόλεις 3, 1, 15.
 ἔως, interea dum 4, 7, 3.

Ζηλοῦν 6, 5, 38.

ζημίωμα 3, 1, 7.

ἤ. πλέον ἢ σταδίου 5, 2, 14. 2, 1, 6. 4, 6, 5.
 ἦβη, pubertas, ætas militaris cum incipit. οἱ δέκα ἀφ' ἦβης 3, 4, 23. not. τὰ δέκα ἀφ' ἦβης 4, 5, 15. 5, 4, 40. et alibi, quod est pro οἱ ἔχοντες τὰ δέκα ἔτη ἀφ' ἦβης.
 ἦδη. εἰ μὴ ἦδη πράξοιεν 6, 4, 36.
 ἡμερεῖν 5, 4, 3.
 ἡμεροσκοπός I, 1, 2. opponitur φρουκτωρῶ et νυκτοτήρη.
 ἡμεροφύλαξ 7, 2, 6.
 ἡπειρος, terra continens. Græci ita Asiae continentem dicere solent I, 2, 11. 3, 1, 3.
 ἠττάσθαι, repulsum ferre, ἠττωμένους ἀπέπεμπε 3, 4, 8.
 ἦων, littus I, 1, 3.

Θαλαττοκράτωρ I, 6, 2.

θαμίζειν 5, 4, 29.

θανατοῦν 2, 3, 15. et 51.

θαρραλεώτερον εἶναι τὸ μὴ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλεῖν ἂν ἔτι αὐτοῦς 6, 5, 32. not.

θεραπευτικός 3, 1, 25.

θερμά, θερμαί, vel aquæ calidæ, vel locus 5, 5, 3.

θεσμοφορίαζέειν 5, 2, 29. not.

θῆραι, venationes, feræ ad venationem collectæ et nutritæ 4, 1, 15.

θρασύνεσθαι 2, 4, 2.

θροῦς διήλθε 6, 5, 35.

θύειν τὰ εὐαγγέλια 1, 6, 38.

Ἱατρεῖον, officina medici vel chirurgi
2, 1, 3.

ἵππαγρέτας 3, 3, 9. not.

ἵππαρμωστής 4, 4, 10. 4, 5, 12. idem
quī ἵππαρχος alibi.

ἵππάσιμος 7, 2, 12. ἵππέυειν, equo me-
rere 3, 1, 3.

ἵπποδρομία 3, 2, 4. ἵππόδρομος 3, 4,
16.

ἵπποκόμος 2, 4, 4.

ἵππος, ἦ, 3, 2, 1. et alibi pro equitatu.

ἵπποτροφεῖν 3, 4, 15.

ἵπποφόρβιον, grex equorum pascen-
tium 4, 6, 6.

ἴσαι, totidem 1, 6, 21. ἐν τοῖς ἴσοις καὶ
ὁμοίοις πολιτεία 7, 1, 45. not. ἰσαί-
τερον 7, 1, 14.

ἰσομέτωποι 4, 5, 16.

ἰσοτελεῖς, ἰσοτέλεια 2, 4, 25. not.

ἰστία τὰ μεγάλα 2, 1, 29. 6, 2, 27. not.

ἰσχυρὸν ψήφισμα, vehemens, severum
1, 7, 10.

Καθάπτεσθαι τινος 1, 7, 2.

καθέλκειν, deducere 1, 1, 4. 1, 6, 19.

καθήκει ὁ χρόνος 4, 7, 2. ὄρος καθήκον
ἐπὶ, procurrens, pertingens 5, 4, 17.

καθίζειν εἰς τὸ συνέδριον 7, 1, 39.

καθιστάται τὴν πόλιν 2, 3, 18. κατα-
στήγειν εἰς τὴν βουλὴν 2, 3, 38. not.

εἰς οὖρον 2, 3, 31. τὰ καθεστῶτα 1,
6, 5. εἴ που καταστάει 4, 1, 11. κα-
θίσταντο εἰς τοὺς Ἐπαρίτους 7, 4,
34.

κάθοδος, reditus exsulis 1, 1, 31.

καθυφείσθαι 2, 4, 23.

καὶ εἰ, etiamsi 2, 4, 16. Valcken. ad
Comment. 4, 1, 1. Sæpe etiam καὶ
est pro καίπερ.

καινουργεῖν περὶ τινα 6, 2, 16.

καιροῦ πλέονες 2, 3, 17. ἐγγυτέρω τοῦ
καιροῦ 5, 3, 5. πορρωτέρω 7, 5, 13.

ἐν καιρῷ εἶναι τινα 3, 4, 9. 7, 4, 8. ali-
quo se in loco magno iis usui futu-
rum, Cicero Invent. 2, 35. ἡγείσθαι
καιρὸν εἶναι 3, 4, 23. καλὸς additum
3, 5, 5. not.

κακοπράγμων 5, 2, 36.

καλῶ, ἐν, ἐστὶ 4, 3, 3. ἐν καλῶ τοῦ
βλάπτειν 6, 2, 9. ἐν καλῶ ὀρμεῖν 2,
1, 25. τὸ καλὸν, præclare factum 6,
5, 46. Vide καιρός.

κάρανος 1, 4, 3. not.

καρτερεῖν 2, 2, 6. 3, 1, 14. 7, 2,
17.

κατὰ cum accusativo, e regione 4, 2,
12.

κατάγειν, reducere, revocare 1, 2, 29.
2, 2, 20. τὰ πλοῖα, intercipere 4, 8,
33. 5, 1, 26. not.

κατάγεσθαι, deverti 4, 5, 17. hinc κα-
ταγωγῇ 3, 2, 11.

καταγιγνώσκων προσοσίαν 1, 7, 36.
ἄνδρα καταγιγνώσκων ἀδικεῖν 5, 4,
30. alibi cognoscere 5, 4, 57.

καταγορεύειν τι, deferre, indicare 3,
3, 5.

καταδαρθεῖν 7, 2, 23.

καταδικάζειν τινὸς δίκην 3, 1, 21.

καταδεδυκῦια ναῦς 1, 6, 36. not.

καταθέοντα πλοῖα 1, 1, 35.

καταθυμῖν 3, 2, 27.

καταιτιαθεῖς 1, 1, 32.

κατακομίζειν 6, 4, 36.

κατακρημνίζειν 2, 1, 31.

καταλέγεσθαι, milites sibi conscribere
1, 1, 34.

πλουσίους ἵπποτροφεῖν κατέλεξε 3, 4,
15. not.

καταλέγειν 1, 2, 13. not.

καταλύειν θυσίαν 4, 1, 22. τὸν δῆμον
1, 7, 29. τὴν ἀσκήσιν 6, 3, 16.
not.

καταμανεῖν, indicium facere contra 3,
3, 2.

καταμελεῖν 6, 2, 39.

κατέμεινεν 5, 8, 13.

καταναυμαχεῖν 7, 1, 10.

κατανεῖν εἰς 5, 4, 20. 7, 1, 15.

καταπατεῖν 3, 4, 12.

καταπαύειν ἀρχῆς 2, 4, 15.

καταπλεῖν, redire cum nave 1, 6, 38.

καταπολεμῖν τινα 7, 1, 10.

καταρραθυμῖν 6, 2, 39.

κατασβεννύειν τὸ φρόνημα 5, 3, 8.

κατασημαίνεσθαι, obsignare 3, 1, 27.

κατασιωπᾶν 5, 4, 7. κατασιωπᾶσθαι 2,
4, 20.

κατασκευάζειν τινὰ, ὥστε, eo redigere
5, 2, 1. δημοκρατίαν 2, 3, 36.

κατασκηνοῦν εἰς τὸ στρατόπεδον 4, 2,
23.

καταστασιάζεσθαι 1, 6, 4.

καταστρέφεσθαι, sibi subjicere, sæpe.

κατάστρωμα navis 1, 4, 18.

κατατείνοντα, τὰ τεῖχη, pertingentia 4,
4, 7.

κατατίθεσθαι τὴν λείαν εἰς τοὺς Βιθυ-
νοὺς 1, 3, 2.

κατατρέχειν, adcurrere ad littus 5, 1,
12. alibi incursionem militarem
significat, unde καταδρομῇ 5, 4,
42.

κατατρίβεσθαι ὑπὸ πολέμου 5, 4, 60.

καταφρονητικῶς 4, 8, 18. 5, 3, 2.

καταψηφίζεσθαι τινος 2, 3, 10. 5, 2,
36.

- κατέχειν, instare, urgere 4, 6, 10. not.
 κατασχών, qui appulit navem 2, 1, 19.
 κατηγορεῖν κατά τινας 1, 7, 9. προδοσίαν τις ὑμῶν τοῦτο κατηγοροῖ 7, 4, 40.
 κατορθοῦται πάντα 6, 4, 8.
 κάτω, οἶ, qui mare accolunt; hinc καταβαίνειν mare versus descendere e mediterranea regione 1, 4, 1.
 κείνος pro ἐκείνος sæpius scriptum in his libris, et correctum.
 κείρεσθαι ἐν χρῶ 1, 7, 8.
 κελεύειν ἐπὶ τὰ ὄπλα 2, 3, 20. κελεύειν τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τινα 2, 3, 54. not.
 κελουστής 5, 1, 8.
 κέλῃς ὑπηρετικός 1, 6, 37.
 κέρας, κατὰ, 6, 5, 16. aliter est 7, 4, 23. not. ἐπὶ κέρως. Vide ἐπί.
 κηδεσθαί τινας, favere alicui 6, 4, 5. hinc κηδεστία 2, 4, 21.
 κατὰ κεφαλὴν 7, 2, 8. et 11. not.
 κήρυγμα μέγα 5, 4, 11.
 κηρύττειν τὰ ζεύγη 7, 2, 23. not.
 κήρυξ τῶν Μυστῶν 2, 4, 13. Conf. Morus ad Isocr. Panegyri. c. 42.
 κίocρανον, capitulum columnæ 4, 4, 5. not.
 κλασιγέλως 7, 2, 9. not.
 κλέπτειν. ἐκλάπησαν 5, 4, 12. clam subtracti viri ita dicuntur. Ita Plutarch. Nicia c. 27. πολλοὶ διεκλάπησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. iterum c. 29. et in Pericle c. 25. ἐκκλέψαντες αὐτοῖς τοὺς ὀμήρους.
 κλήσις, vocatio in jus 1, 7, 8.
 κλινοπέτης 5, 4, 58.
 κλοῖς, collare 2, 4, 41. not. 3, 3, 11. in tormento est.
 κνέφας, crepusculum 7, 1, 15.
 κόθορνος 2, 3, 31.
 κοίλη ναῦς, pars navis sub catastrophe 1, 6, 19.
 κοῖλον χωρίον, vallis montibus cincta 5, 1, 10.
 κοινολογεῖσθαι τι 3, 1, 10. 5, 4, 36.
 κοινὸν, τὸ, τῶν Ἀκαρνάνων 4, 6, 4, 6, 1, 2. Ita Cicero commune dixit Verrin. 1, 38. 2, 46. et 63.
 κοινότης, in laude 1, 1, 21.
 κοινοῦσθαι θεῶ 7, 1, 27. Vide ἀνακοινοῦσθαι.
 κόλπος, i. e. κοῖλος τόπος 6, 5, 17.
 κόμιζεσθαι, recuperare 1, 1, 7.
 κόπτειν τὰ δένδρα 4, 5, 10. 5, 2, 29.
 χώραν 3, 2, 24. 4, 6, 5. et alibi.
 κόπτειν καὶ κείνιν 3, 2, 26. 4, 5, 10. 4, 6, 12. κόπτειν καὶ κατακάειν 5, 2, 39. not.
 κόρη 2, 1, 8. not.
 κρανεῖνα παλτὰ, ex corno, 3, 4, 14. Vide ad Xenoph. de Venat. 10, 3, 12, 12.
 κράσπεδος 3, 2, 16. not. 4, 6, 8. not.
 κρατεῖσθαι 6, 2, 6.
 κρίνω γνώμην 1, 7, 38. κρίνεσθαι περὶ θανάτου 3, 5, 25.
 κρίσιν ποιεῖν τινι 5, 2, 35.
 κυβενταί 6, 3, 16.
 κύκλος 4, 4, 2. et 11. ὁ περιτετειχισμένος κύκλος 5, 3, 22.
 κυκλοῦσθαι περὶ τὴν πόλιν 7, 2, 8.
 κύριος, cujus est arbitrium 2, 2, 7. et 11. 7, 3, 6. et 7.
 κωλύειν τῆς πορείας 4, 3, 4.
 κόμη. In Asia varii vel pagi vel oppida parva dispersa dicuntur κόμαι. 4, 1, 15. Sic Plinius inter urbes Gordiucomen refert 5, s. 40. Ita Καὴ κόμη μεγάλη 4, 1, 20.
 κωμαστής 5, 4, 7.
 κώνειον πῖνιν 2, 3, 56.
 Λάκαιναν, τὴν, sine χώραν 7, 1, 29. improbat Phrynichus Lobeckii p. 341.
 Λακωνίζεω et Λακωνισθαί sæpe de iis, qui partibus Lacedæmoniorum favent, v. c. 1, 1, 32.
 λαμβάνειν, comprehendere 5, 2, 21. ἐκ τῆς γῆς 5, 3, 26.
 λαμπρὸν παιανίζεω 7, 2, 18.
 λαμπρύνεσθαι 7, 5, 20.
 λαμπτήρ 5, 1, 9.
 λάσιον χωρίον, arboribus obsitum 2, 4, 3, 4, 2, 19.
 λαφυροπάλαι 4, 1, 26.
 λεία, κατὰ τὰς ἰδίας λείας διεσκευασμένοι 1, 2, 5.
 λευκάσπιδες Κᾶρες 3, 2, 15.
 λευκοῦσθαι τὰ κράνη 7, 5, 20. alio sensu 2, 4, 25. not.
 ληστής 4, 8, 35. ληστήριον, cohors prædatoria 5, 4, 42.
 λιθολόγος 4, 4, 18. 4, 8, 10. faber murarius, ut recte monet Morus. Hinc λιθολόγημα in Cyrop. 6, 3, 25. paries lapideus.
 λιθοτομία in Piræeo 1, 2, 14.
 λιπαροὺς καὶ φαειροὺς 6, 4, 16.
 λιπαροῦμενος, qui multum rogatur 3, 5, 12.
 λιτανεύειν 2, 4, 17.
 ἐλογίσθησαν 6, 1, 7.
 λογιστικός 5, 2, 28.
 λόγον διδόναι τινι, dicendi potestatem facere 1, 1, 19. 5, 2, 13. idem λόγον προτιθέναι 1, 7, 5. ἐν οὐδενὶ λόγῳ 7, 1, 26.
 λειοδορημένος ὑπὸ 5, 4, 29.

- λόχοι, Thebani 6, 4, 13. Argivi 7, 2, 4.
 λυμαινέσθαι τινά 2, 3, 16. τινί 7, 5, 18. 2, 3, 26.
 λῶστος 4, 1, 17.
 μαινῶ. ἔμνε ταῦτα τὸν Ἀγησίλαον 3, 4, 8. not.
 μακρολογεῖν 4, 1, 13.
 μαλακός, timidus 4, 5, 16. ἐκ τῶν πό-
 νων τὰ μαλακὰ γίγνεται 6, 1, 15.
 μαλακία, ignavia 5, 4, 60.
 μάλης, ὑπὸ, 2, 3, 23.
 μάλιστα μὲν ἐτ μὲν μάλιστα 1, 4, 4. et
 5, 3, 7. not.
 μᾶλλον ἢ οὐ 6, 3, 15. not.
 μέγα φρονεῖν 2, 3, 34.
 μεγαλειότερος γαμῖν 4, 1, 9.
 μεγαλοπράγμων 5, 2, 36.
 μεγαλοφρόνων, superbe 4, 5, 6.
 μεγαλοφρονεῖν ἐφ' ἑαυτῷ 6, 2, 39.
 μεγαλοψυχία 6, 1, 9.
 μεγαλύνεσθαι 7, 1, 24.
 μεθιστάναι τὴν πολιτείαν 2, 3, 17. νό-
 μους 5, 4, 46. μεθίσταμαι, discedere
 jubeo 4, 1, 5.
 μεθορμίζειν 2, 1, 25.
 μειοῦν 3, 4, 8. oppon. τιμᾶν.
 μελήσει ἄλλῳ 7, 5, 27.
 μελετᾶν 3, 4, 16.
 μέλιτι, ἐν, τεθείς 5, 3, 19.
 μέλλω, τί οὐ, 4, 1, 3.
 μέμφεσθαι τινὶ τινός 3, 2, 6. passive
 1, 4, 2.
 μέρει, ἐν, vicissim 2, 1, 4. 7, 1, 3.
 idem est κατὰ μέρος 7, 1, 12.
 μεσεύειν 7, 1, 48. διὰ μέσου εἶναι 5,
 4, 25.
 μεσογεία 4, 7, 1. sed rectius μεσογαία
 7, 1, 8.
 μεταβάλλεσθαι 2, 3, 17. μεταβαλὼν,
 alium sensum tribuere 4, 3, 13.
 μεταβιβάζειν 1, 6, 13.
 μεταγράφειν 6, 3, 19. aliter scribere.
 μεταδιώκειν, celeriter redire ad se 4,
 5, 12.
 μεταίτιος πλείστοις 5, 1, 31. 2, 3, 32.
 μεταπίθειν 7, 1, 4.
 μεταπέμπτος 2, 1, 10. μεταπέμπεσθαι
 1, 4, 5.
 μετᾶστασις 1, 4, 6.
 μετιέναι, sequi 5, 2, 24. e loco aliquid
 petere 2, 1, 16.
 μέτοικοι, peregrini Athenis habitantes
 2, 3, 21. 4, 4, 6. 5, 1, 12.
 μέχρι, quamdiu 2, 3, 38.
 μηδένες 5, 4, 20.
 μὴ ὅτι, nedum 2, 3, 38. not.
 μήπω divisum 1, 4, 5. not.
 μηχανικός vel μηχανητικός 3, 1, 8.
 μηχανοποῖός 2, 4, 27.
 μαιφῶνοι 4, 4, 6.
 μαρία 7, 3, 6.
 μικρολογεῖσθαι 3, 1, 26.
 μικροπολίτης 2, 2, 10. Ita Aristoph.
 Equit. 814.
 μιξοβάρβαροι 2, 1, 15.
 μισθοδοτεῖν 4, 8, 21.
 μισθοφόροι 6, 1, 4. et alibi.
 μισοδημότατος 2, 3, 47.
 μισοχρηστότατος ibid.
 μημῖον 2, 4, 17.
 μησικακεῖν 2, 4, 43.
 μηστυεῖν 6, 4, 37. [ἀνα]λαβεῖν γυ-
 ναῖκα.
 μόθακες et μόθωνες Lacedæmoniorum
 qui? ad 5, 3, 9.
 μοιχᾶν τὴν θάλατταν 1, 6, 16.
 μονόκροτος 2, 1, 28. vide δίκροτος.
 μόρα, mora Laconica 2, 4, 22. 4, 5,
 11. Xenoph. de Republ. Laced.
 2, 4.
 μορμόνας 4, 4, 17. not.
 μοχθηρότερα λέγειν 1, 4, 13. not.
 Μύριοι, consilium Arcadium commune
 7, 1, 38; 4, 2, 33. 34. not.
 μυριόλεκτον 5, 2, 17.
 μύσται 2, 4, 20.
 Νάπος vel νάπη 5, 4, 44.
 ναυμαχεῖν τοῖς πολεμίοις 7, 2, 32.
 νακρατεῖσθαι 6, 2, 6.
 ναυπηγεῖσθαι τριήρεις 1, 1, 25. 2, 1, 8.
 ναυτικόν, bellum navale 2, 1, 12.
 νεοδαμῶδεις 1, 3, 17. 3, 1, 4; 3, 6,
 5, 2, 24. 6, 1, 4. Valckenar. ad
 Herodot. 9, 11 ita: Helotes, si
 bello heris operam suam approbas-
 sent, libertate donati, νεοδαμῶδεις
 dicebantur. Contra Morus ab He-
 lotibus manumissis eos distinguen-
 dos esse censet auctore Thucydidē
 5, 34. et 67. et 7, 58. Sed locus
 Thucydidis clarissimus est 7, 58.
 δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλευθέρων
 ἤδη εἶναι, i. e. significat vocabulum
 νεοδαμῶδεις homines nuper libertate
 donatos. Alter locus 5, 34. τοὺς
 Εἰλωτας—ἐλευθέρους εἶναι, καὶ οἰκῆν
 ὅπου ἂν βούλωνται. Καὶ ὕστερον οὐ
 πολλῶς αὐτοὺς μετὰ τῶν νεοδαμῶδων
 εἰς Λέπρον κατέστησαν, ubi distin-
 guuntur Helotes libertate donati. a
 νεοδαμῶδεσι, et recte quidem, quia
 iis liberum erat habitare, ubi vel-
 lent. Neodamodes ab illis etiam
 distingui potuerunt eam ob cau-
 sam, quoniam hi jam antea liber-
 tate donati fuerant. Maneo igitur
 in sententia Valckenarii et veterum

- Grammaticorum. Eos Morus esse putabat vicinos Spartanis, iis subiectos et tributarios, ac civitatis jure, etsi non optima conditione. Servos donatos libertate Dionysius similiter νεοπολίτας vocabat, auctore Diodoro 14, 7. Hesych. δαμώδεις (falso δαμώσεις legitur) δημόται ἢ οἱ ἐντελεῖς παρὰ Λάκωσι.
- νεώσοικος 4, 4, 12. ædificium juxta mare, quo naves hieme subducuntur.
- νησύδρια 6, 1, 4.
- νικῆ, ὅ τι ἐν τῷ κοινῷ 6, 5, 6.
- νικητήριον 6, 2, 16; 4, 29.
- νόθοι Σπαρτιατῶν 5, 3, 9.
- νομάδες 4, 1, 25.
- νομίζεται 2, 4, 36. 4, 2, 20.
- νόμος ἀνθρώπος 4, 4, 3.
- νομοθετῶν 2, 3, 18. not.
- νόμος ἐπὶ ἱεροσύλοις καὶ προδόταις 1, 7, 23. ν. πατρίους συγγράφειν 2, 3, 2.
- νυκτερεύειν 4, 5, 3. 5, 4, 4.
- Ξεναγοί 3, 5, 6, qui copias ξένων contrahunt et ducunt 4, 2, 19. 5, 2, 7.
- ξεναγεῖν 4, 3, 17. 5, 1, 33.
- ξένια καὶ δῶρα 1, 1, 9. not. ἐπὶ ξένια δέχεσθαι 6, 4, 20.
- ξενικόν, τὸ, et οἱ ξένοι, milites extranei, qui stipendium accipiunt 1, 1, 22. 4, 3, 8. iidem etiam μισθοφόροι dicuntur, eorumque duces ξεναγοί, ξεναγεῖν.
- ξενουσθαί τι 4, 1, 12. et 15.
- ὁ γρητότερον διάγειν 3, 4, 8.
- ᾠδοποιημένη ἐξοδος 5, 4, 39.
- οἰκεία τέχνη 7, 1, 2.
- οἰκεί ἢ πόλις 4, 8, 5. οὐδὲν κάκιον οἰκεῖται ἢ πόλις 1, 6, 32. αἱ πόλεις οἰκοῦσι 7, 5, 5.
- οἰκείως χρῆσθαι, συνεῖναι 2, 3, 11. 7, 3, 5.
- οἶκος 3, 1, 22. res familiaris.
- οἰμώζειν 2, 3, 50.
- οἰνῶν 6, 2, 4. cella vinaria. Pollux 6, 15. 9, 49.
- οἶος ἦν ἦδεσθαι 2, 3, 18. 4, 3, 7. 6, 3, 3.
- ὀκνῶν τοὺς πολίτας, timens 3, 1, 20. 4, 4, 16.
- ὀλίγον δεῖν, fere 2, 4, 21. μετ' ὀλίγον τούτων 1, 1, 1. not.
- ὄλον ἀμάρτημα 5, 3, 7.
- ὀλκᾶς 5, 1, 20.
- ὀμαλῆς 4, 6, 7.
- ὀμοθυμαδὸν 7, 1, 22.
- ὄμοιοι apud Spartanos 3, 3, 5. not.
- ὀμολογεῖν τι 2, 2, 10. pacisci, dedere se 2, 3, 5. ὀμολογουμένη φίλη πόλις 3, 5, 4.
- ὀμολογουμένως, τοὺς ὀμολογουμένως συκοφάντας, ubi alii libri ὀμολογουμένους habent 2, 3, 38. not.
- ὀμόσε φέρεσθαι 4, 3, 10.
- ὄμως μέντοι 5, 3, 19. not.
- ὄξυλαβεῖν 7, 4, 27.
- ὄπισθεν ποιείσθαι 4, 1, 20.
- ὄπισθοφυλακοῦντες 7, 2, 4.
- ὄποι προ ὄπου 6, 2, 28. not.
- ὄποιαν τινὰ 4, 6, 2. not.
- ὄπότερα προ πότερα 3, 5, 12.
- ὄπλα 2, 4, 6. not. ὄπλα ἔρημα 7, 2, 6. scuta 2, 4, 16.
- ὄπώρα, fructus auctumnales 2, 4, 16.
- ὄπως μὴ ἔσται—ὄρατε 5, 2, 15. ὄπως sequente infinitivo 6, 2, 32. not.
- ὄρεωκόμοι 5, 4, 42.
- ὄρθιον, πρὸς, ἰένα 2, 4, 15.
- ὄρθοῖς ὄμμασι 7, 1, 30.
- ὄρθουδν τείχος 4, 8, 10.
- ὄρίζεσθαι 7, 3, 12.
- ὄροῦν τινα 6, 5, 3. not.
- ὄρωκῆς ibid.
- ὄρμειν 1, 2, 12. 5, 1, 17. 18.
- ὄρμιζεσθαι 1, 1, 10; 6, 12. πρὸς τὴν γῆν 1, 4, 7.
- ὄρμηθεῖσαι 4, 1, 16.
- ὄροφή 6, 5, 9. τὴν ὄροφήν διελόντες (τοῦ νεώ). Polyænus 5, 1, 3. τὰς ὄροφὰς διελόντες. Thucydides 4, 48. διελόντες τὴν ὄροφήν ἐβαλλον τῷ κεράμῳ.
- ὄρρωδειν 6, 5, 29.
- ὄσον οὐκ ἤδη 6, 2, 24. ὄσα ἀήτητοι γεγόνατε 1, 1, 28.
- ὄστις. πάντα ὅ τι 2, 2, 16. not.
- ὄστι ante infinitivos redundans 2, 2, 1. not.
- οὐδέις ὄστις, ὄς, οὐ 5, 1, 3. not.
- οὐδένεες 6, 4, 4. 7, 4, 8.
- οὐρᾶ, ἐπὶ, 4, 3, 4. 6, 5, 18.
- οὐραγοί 4, 3, 2. Eques de la Luzerne ad Anabas. p. 449: *Le mot οὐρὰ, οὐραγοί ne signifie jamais les dernières files de la ligne, mais toujours les derniers rangs: quam notam transtulit Zeunius ad Anabas.* 6, 5, 5.
- οὐριον πνεῦμα 1, 6, 27.
- οὐχ ὄπως, non modo non 2, 4, 10. 5, 4, 34.
- ὄφελος ὅ τι ἦν τοῦ στρατ. 5, 3, 6. οὐδὲν ὄφελος εἶναι 1, 1, 35. 6, 2, 23.
- ὄχύρωμα 3, 2, 3.
- ὄψιαίτατα 4, 5, 18. 5, 4, 3.
- ὄψίζεω 6, 5, 21.
- Παγκάλως 6, 2, 4.

- παῖνα ἐξάρχειν 2, 4, 17. alio sensu 4, 5, 11.
 παιγιῶδες 2, 3, 56.
 παιδικά, amasius 4, 8, 39. 6, 4, 37.
 παντί, ἐν, εἶναι, in metu esse 5, 4, 29.
 εἰς πᾶν ἀφικνεῖσθαι, in discrimen summum venire 6, 1, 4. intellige κακόν. Valckenar. ad Herodot. 7, 118. ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν, omnia tentare, Anabas. 3, 1, 12. τῷ παντὶ ἀδικώτερα 2, 3, 22. 3, 5, 14. 6, 1, 4. 7, 5, 12.
 πανδημί 1, 3, 8.
 παρὰ, i. e. πρὸς, 2, 1, 14. 27.
 παραβλήματα παραβάλλειν 2, 1, 22. not.
 παραβοηθεῖν 1, 1, 6.
 παραγγέλλειν, imperare, jubere, de duce exercitus. Varie interpretari debemus pro varietate rerum, quæ tractantur. V. g. ut armati adsint 4, 8, 19, ut itineri se milites parent 7, 5, 9. παρ. τὰς πατρίους πολιτείας 3, 4, 2. not.
 παράγειν 3, 1, 8. 7, 5, 22. παραγωγὴ κωπῶν 5, 1, 8. not.
 παραδεικνύναι, assignare 2, 1, 14. not. 2, 3, 8.
 παραβαρύνειν 4, 4, 7.
 παραιρεῖσθαι τινός τι 2, 3, 14.
 παρεκελεύετο ὅτι 1, 1, 14.
 παρακινδυνεύειν, audere 3, 5, 9. 7, 3, 5.
 παρακομίζω 1, 4, 3.
 παραλλάττειν τόπον, præterire 5, 1, 12.
 πάραλος 2, 1, 29; 2, 2, 6, 2, 8. Navis publica, ut Salaminia, ad bellicos usus rarissime, nec aliter nisi in summa necessitate adhibita.
 παραμυθεῖσθαι, cohortari et promittere 4, 8, 28.
 παραπίπτειν ἐν, errare in 1, 6, 4.
 παραπλείν 1, 3, 2. cum περιπλείν sæpe permutatur in libris. Est proprie oram legere.
 παραπομπή 7, 2, 18. et 23.
 παραρρήματα 1, 6, 19.
 παρασκευάζεσθαι τινα 7, 5, 19. apponere 1, 7, 8.
 παρασπᾶσθαι τινος 4, 8, 33.
 παραστάτης, qui prope alterum stat in acie 4, 3, 23. 6, 5, 43.
 παραχρήμα, ἀπὸ τοῦ, 1, 1, 30.
 παρεγγῆν, jubere 4, 2, 12.
 παρέρχεσθαι, advenire 4, 5, 3. prodire ad dicendum 7, 1, 3.
 παρέχειν αἴσθησιν 5, 1, 9.
 παρίεναι, transmittere, admittere 4, 2, 22; 3, 19. 5, 2, 9. et 29. 5, 4, 28. not.
 παρίστασθαι, adjungere sibi, subjicere 3, 2, 11. 6, 1, 4. 7, 2, 10.
 παροιχόμενα κακά, præterita 1, 4, 17.
 παρόμοιοι τὸν ἀριθμὸν 3, 4, 13.
 παρωθείσθαι 1, 1, 7. et 17. 2, 3, 12.
 πασσυδι 4, 4, 9.
 πεζομαχεῖν 1, 1, 14. εἰς πεζὸν παρασκευάζεσθαι 6, 2, 21. not. πεζὸν, εἰς, ὅσα παρασκευάζεσθαι 7, 2, 21. not.
 πείθειν χρήμασι 7, 3, 4.
 πελάγιος, in altum provectus mare 2, 1, 17.
 πελταστής, peltasta, miles peltam seu scutum levius gestans, levis miles; sæpe nominatur.
 πεμπᾶς 7, 2, 6.
 πενέσται 2, 3, 36. 6, 1, 4. Eadem conditione apud Thessalos, qua Helotes apud Spartanos.
 πενταδραχμία 1, 6, 12.
 πένταθλος 4, 7, 5, ubi tropice ponitur. τὰ δρομικὰ τοῦ πεντάθλου 7, 4, 29. Nam π. complectitur cursum, saltum, luctam, palæstram, scopum.
 πεντηκοντήρ 3, 5, 22. 4, 5, 7. Xenoph. Republ. Laced. 11, 4, 13, 4. πέραθεν, ultra mare, ex ulteriore regione 3, 2, 2.
 περαίνειν 2, 4, 39. 4, 8, 6. 5, 2, 23. 6, 1, 7.
 περὶ θεοὺς ἀσεβῆς 3, 2, 21. κακὸς περὶ τινα 6, 5, 38.
 περιαιρεῖν, idem quod καθαιρεῖν 2, 2, 22.
 περιβάλλεσθαι, in suam potestatem redigere 4, 8, 17. unde περιβολὴ τῆς ἀρχῆς, conatus et studium rei acquirendæ 7, 1, 40.
 περιγίγνεσθαι, superesse 2, 3, 8.
 περιγράφειν, fines circumscribere, definire 7, 5, 3.
 περιόντι τῷ ἐναντῷ 3, 2, 24. not.
 περιέπεσθαι καλῶς 3, 1, 16.
 περιειργασμένοις erat 4, 1, 16, ubi περιειργμένοις dedi: not.
 περιόικοι, urbium Laconicarum incolæ liberi, sed imperio Spartanorum subjecti. Idem Λακεδαιμόνιοι et Λακωνικοὶ dicuntur et distinguuntur a Spartanis νεοδαμόδεσι et Helotibus. Hæc egregie demonstravit Valcken. ad Herodot. 9, 11, quem sequitur etiam Larcher ad Herod. t. 4, p. 378. A Valckenarii sententia temere discessit Morus. Classicus locus, qui conditionem περιόικων clarissime docet, est Iocratris Panathenæici cap. 73, p. 270 C.

περιορᾶν, spectare æquo animo 2, 1, 9.
 7, 2, 15.
 περιπλεῖν 1, 1, 17.
 περισταυροῦσθαι 3, 2, 2.
 περισώζειν, servare. Sæpissime.
 περιτείχισμα 1, 3, 4.
 περιτυγχάνειν τι 4, 8, 24.
 πέρυσι, superiore anno 3, 2, 6.
 πετροβόλοι 2, 4, 12.
 πιστά, pignora fidei 3, 2, 14; 5, 1.
 πιστὰ καὶ ὁμήρους δοῦναι καὶ λαβεῖν
 3, 2, 18.
 πίστει ποιεῖσθαι 1, 3, 4. ἀλλήλοις 12.
 πιστότης 4, 8, 4.
 πλαίσιον 4, 3, 4.
 πλάτανος χρυσῆ regis Persarum 7,
 1, 38.
 πλέθρον 3, 4, 13. 7, 1, 8. spatium
 centum pedum.
 πλεονεκτεῖν 2, 3, 11; 4, 6.
 πλεονεξία 3, 5, 8.
 πλέονες τοῦ καιροῦ 2, 3, 17.
 πληροῦν ναῦς 1, 1, 26; 6, 24. πλη-
 ροῦσθαι eodem sensu 6, 2, 14. hinc
 πληρώματα navis dicuntur 1, 6, 11.
 4, 8, 10. 5, 1, 10. not.
 πλίνθοι, lateres in sole cocti 5, 2, 5.
 not.
 Πλυντήρια 1, 4, 12. Sacra Minervæ
 Attica, ubi vestes ejus lavabantur,
 et effigies obtegebatur interim.
 Corsini Fast. Att. t. 2, p. 364.
 πνέοντες πῦρ, οἱ, 7, 5, 12.
 ποιεῖν ἐντὸς 3, 2, 8. ἀγῶνα 4, 5, 2.
 ποιεῖσθαι περὶ παντὸς 4, 1, 34; 8, 6.
 7, 1, 26.
 πολεμοποιεῖν 5, 2, 30.
 πολιτεία, jus civitatis 1, 2, 10. πολι-
 τεία opponitur tyrannidi 6, 3, 5, ut
 ap. Isocr. Panegy. c. 35.
 πολιτεύειν et πολιτεύεσθαι, rempubli-
 cam administrare, in civitate vivere
 1, 4, 6; 5, 11. 2, 4, 13.
 πολιτικόν, τὸ, στράτευμα, ex civibus
 compositus exercitus, qui oppo-
 nitur sociis 4, 4, 19. et sæpe alibi.
 πολυπραγμαοεῖν 1, 6, 3.
 πονηρὸν ἱππικὸν 6, 4, 16.
 πορθεῖον 5, 1, 23. navigium ad
 transfretandum.
 πορίζειν τὰ ἐπιτήδεια 7, 2, 17.
 πόρος χρημάτων 1, 6, 8. κατὰ πόρον
 χρημάτων ad cogendas pecunias 5,
 1, 2.
 πόρρω τῆς ἡμέρας 7, 2, 19. πορρωτέρω
 τοῦ καιροῦ, ultra quam decebat 7,
 5, 13.
 πούς, κατὰ πόδας πλέοντες 2, 1, 20. e
 vestigio insequentes. Vide ad Com.
 3, 11, 8.

πράττειν χρήματα 1, 3, 8. πράττεσθαι
 τινα χρ. 1, 5, 19. πράττειν παρὰ
 τινος 1, 4, 2. εἰρήνην πράττειν ἀδό-
 λως 3, 4, 6. πράττειν περὶ 7, 4, 2.
 not.
 πράγματα. οἱ τὰ πράγματα ἔχοντες 1,
 6, 13. optimates.
 πρηστήρ, fulmen 1, 3, 1.
 προάγειν incitare 2, 3, 31.
 προβολή, cum quis jure agit in ali-
 quem, cum accusat 1, 7, 39.
 προβουλευέειν de senatu 1, 7, 7. 7,
 1, 2.
 προδιδόναι, ante diem præfinitum sol-
 vere 1, 5, 4. αἱ κάτω πλίνθοι προ-
 διδοῦσαι τὰς ἄνω 5, 2, 5.
 πρόδικος, tutor, Laconice 4, 2, 9, not.
 προειπεῖν, edicere 2, 1, 14; 4, 1.
 προέχουσαι νῆες 5, 1, 27.
 προηγορεῖν 1, 1, 27. not.
 προσήκει 7, 1, 12.
 προθυμείσθαι 6, 4, 24.
 πρόθυμόν τι εἶναι εἰς τι 1, 1, 34. 2,
 3, 40. οἱ τῇ πόλει πρόθυμοι γεγε-
 νημένοι. hinc προθυμία 1, 1, 21.
 προῖστασθαι τὰ ἄρματα 4, 1, 19.
 προσεσθηκότες, οἱ, ἐν ταῖς πόλεσιν 3,
 5, 1. ἐν Θήβαις 3, 5, 3. ὁ προ-
 εσθηκὸς ἐν Ἀθήναις 1, 7, 1. not.
 προκαλεῖσθαι 2, 2, 9.
 προκόπτειν εἰς 7, 1, 6.
 προνομὴν ποιεῖσθαι 1, 1, 33. 2, 4, 25.
 σὺν προνομαῖς λαμβάνειν 4, 1, 16.
 not.
 πρόξενος, publicus civitatis alicujus
 hospes, ad quem legati deverti so-
 lent 1, 1, 25. 5, 4, 22. hinc προ-
 ξενία 6, 3, 4. προξενεῖν τινος 6,
 4, 24.
 πρόοδος 3, 4, 15.
 προορμᾶν 5, 2, 28.
 προπαρέχεσθαι 5, 1, 18.
 προπέμπειν 4, 1, 4. 7, 2, 13.
 προπετής 6, 5, 24. 2, 3, 15. et 30.
 πρόστιναι 1, 5, 4.
 πρὸς τινος, in emolumentum alicujus
 7, 1, 6.
 προσάγεσθαι, adjungere sibi 4, 8, 30.
 5, 2, 12. 7, 1, 41.
 προσαραρέναι, adhærere 4, 7, 6, ubi
 erat προσαρρηρέναι.
 προσβάλλειν, adoriri 1, 2, 2. 2, 3, 5.
 4, 18. 3, 1, 10; 5, 11.
 προσβολή, confictus 4, 8, 11. ποι-
 εῖσθαι πρ. 1, 3, 10.
 προσεργάζεσθαι 3, 1, 25.
 προσεύχεσθαι νίκην 3, 2, 22.
 προσέχευ τὴν γνώμην 4, 8, 17. νοῦν
 4, 8, 26.
 προσήκει ὑμῖν οὐδὲν δικαιοσύνης 2,

- 4, 40. τί τοῦτο αὐτονομία προσ-
ῆκει; 6, 3, 7.
πρόσθεν, prius 2, 3, 48. 7, 4, 12.
προσκαλείσθαι 1, 7, 12. δίκας προσκα-
λείσθαι 7, 4, 11, i. e. καλείσθαι πρὸς
δίκας, in jus vocare. Hinc πρόσ-
κλησις, ἡ εἰς δικαστήριον κλήσις, καὶ
προσκαλέσασθαι, τὸ παραγγέλλειν
εἰς δίκην, auctore Harpocrat.
προσκαρτερεῖν 7, 5, 14.
προσκομίζεσθαι κώπαις 5, 1, 16.
προσομιλεῖν πρὸς τινα 1, 1, 30.
προσπίπτειν τινί, supplicare 7, 1, 42.
aggredi 1, 6, 28. 2, 4, 6.
προσποιούμαι φίλον 4, 8, 28.
προστάτης 2, 3, 51. δήμου, demago-
gus 3, 2, 27. 5, 2, 4. τῆς εἰρήνης
5, 1, 36.
προσφέρεσθαι τινι, aggredi 5, 3, 7.
προσφιλῶς ἔχειν τινί 2, 3, 44. Pollux
3, 63.
προσχωρεῖν, dedere se, sociare se al-
teri 1, 2, 3; 6, 9. 4, 8, 30.
προτάττειν 2, 4, 10. 6, 4, 10.
προτιθέναι λόγον. Vide λόγος. δια-
ψήφισιν 1, 7, 14. et 29.
προτιμᾶν πρὸ 7, 1, 26.
προὔργου ποιεῖν 7, 1, 10. idem quod
προκόπτειν ibidem.
προφυλάττεσθαι τὰ βέλη 5, 3, 5.
προκεχωρηκότων τοῖς Λακεδαιμονίοις
sc. τῶν πραγμάτων 5, 3, 27.
πρῶς, mane 1, 1, 30. πρῶτατα 4, 5,
18.
πρώτευνει 7, 1, 44.
πρωτόπλους 5, 1, 27. not.
πρωτοστάτης 2, 4, 16.
πτηγὰ, aves 4, 1, 16.
πυλοῦν 5, 4, 34.
πυρὰ, τὰ, ignes nocturni militum 1,
6, 20.
πυριφλεγές καῦμα, æstus febrilis 5,
3, 19.
- ῥαπὰ 4, 1, 30. not.
ῥόπαλον, ῥόπτρον 6, 4, 36. not.
- Σαλαμινία. Vide Πάραλος.
σαφῶς βοηθήσαι 4, 8, 38.
σεῖριον. Vide σπειρίον.
σεῖει ὁ θεὸς 4, 7, 4. ut ἕει ὁ θεός.
σηκάζειν, includere 3, 2, 3.
σημαίνειν, signum dare 6, 2, 16. πρὸ
τῶν μελλόντων 5, 4, 17. not.
σημείον, sigillum 5, 1, 30.
σίγμα, τὰ, 4, 4, 10. not.
σίδηρος 3, 3, 7. forum ferrentorum.
σιμὸν, τὸ, locus acclivis 4, 3, 23.
Hinc ἐπισιμοῦν 5, 4, 5. Vitruvio 4,
1. et 2. pro sinuare ex codice si-
mare restituit Wesseling. Observat.
p. 199. Lucilius: *sinavit taxim ad
nares delphinus ut olim*, ubi Nonius
interpretatur *deprimit*.
σίτου ἀκμάζοντος 1, 2, 4. Vide ἀκμά-
ζειν.
σιῶ, Laconice, i. e. θεῶ, Castor et
Pollux 4, 4, 10.
σιωπὴν ποιεῖν 6, 3, 10.
ἐσκεμμένα λέγειν 3, 3, 8.
σκενοφόροι, lixæ et calones 2, 4, 3.
σκηναῖ 5, 1, 20.
σκηνοφύλακες 3, 2, 4.
Σκιρίται 5, 2, 24; 4, 52. 53. Cohors
in exercitu Spartano, præcipuæ
fortitudinis, in sinistro cornu posita
stabat, nec cum aliis militibus per-
mixta. Thucyd. 7, 67. Vide not.
σκοτιαῖος 4, 5, 18.
σκυλεύειν τοὺς χιτῶνας 2, 4, 19.
σκυτάλη 3, 3, 8. 9. 5, 2, 37.
σπανίζειν et σπανίζεσθαι 7, 2, 1. not.
et 16. 7, 3, 1.
σπανοσιτία 4, 8, 7.
Σπαρτιάται a Lacedæmoniiis diversi 6,
4, 15. not.
σπειρίον vel σεῖριον 4, 5, 4. not.
σπέισαντες, libatione facta 6, 2, 23.
σπένδεσθαι τινι, reconciliari cum
aliquo 2, 3, 29.
σπονδαὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, libatio 4,
7, 4.
σπορητὸς, sementis 4, 6, 13.
σπουδαῖον ἔργον 1, 4, 5.
στασιάζειν πρὸς τὴν πόλιν 1, 1, 28.
στασιώτης 7, 1, 43. i. e. σύμμαχος:
not.
στατήρ 5, 2, 21. Argentus æquabat
pretium drachmarum quatuor;
drachma vero Romanum denarium;
aureus æquabat viginti drachmas
argenteas.
σταῦρωμα, vallum 3, 2, 3. et alibi.
στέλλειν, induere, componere 5, 4, 5.
στενοπορία et στενοχωρία in libris
permutantur, not. ad 3, 5, 20.
στιβὰς, lectus ex frondibus humi
stratus 7, 1, 16. 7, 2, 22.
στιγματίας 5, 3, 24.
στόλον ποιεῖσθαι 3, 4, 4.
στόμα τοῦ στρατεύματος, aciei frons 3,
1, 23. 4, 3, 2. not.
στρατεύσιμος ἡλικία 6, 5, 17.
στρατηγὸς ἑταιρίας 5, 2, 25, ubi codd.
ἀρχηγός.
στρατιῶν ποιεῖν 5, 2, 20. not.
στρατιῶται, varia vocis notio not. ad
2, 1, 1.
στρατιώτης ναῦς, major navis et gravis,

- opponitur levi 1, 1, 36. Duker. ad Thucyd. 6, 43.
 στρατοπεδεία pro στρατόπεδον 4, 1, 24. not.
 στρατόπεδον, exercitus 1, 1, 14.
 στρογγύλον πλοῖον, oneraria navis 5, 1, 15. not. opponitur μακρῷ. Cæsar B. G. 5, 1.
 στύραξ, ferrum hastili imo præfixum 6, 2, 19. Thucydidi 2, 4. est στυράκιον ἄκοντιον.
 συγγράφειν, decretum scriptum senatui proponere comprobandum 1, 7, 12. Compara sect. 27. Vide γράφειν γνώμην.
 συγκείμενον χωρίον 3, 2, 19. 4, 1, 29.
 συγκλείεσθαι 5, 2, 19.
 συγκεκριοτημένοι νῆες 6, 2, 12.
 σύλλογος 4, 1, 18.
 συμβαίνειν τινί 1, 2, 11.
 συμβάλλεσθαι χρήματα 6, 2, 1.
 σύμβασις 7, 4, 11.
 συμβολαὶ ὁδοῦ 7, 1, 19. συμβολή, conflictus 4, 2, 21. 7, 5, 24.
 συμμαχέω 7, 1, 3. et alibi.
 συμμαχίδες πόλεις 7, 3, 11. et alibi.
 συμμένει ἢ φιλία 7, 1, 2.
 συμμιγνύειν πρὸς τινα 1, 3, 6. τινί 3, 1, 6.
 συμμορία 1, 7, 32.
 συμπολιτεύειν 5, 2, 12.
 συμπονεῖν 5, 1, 16.
 συμπράττειν 2, 4, 19. τινί 2, 3, 9. et alibi.
 συμπροθυμείσθαι 5, 1, 14; 4, 5.
 συμπροτέμπεσθαι 3, 1, 18.
 συμφοιτητὰ 2, 4, 13.
 συμφορεῖς 6, 4, 14. not.
 συμφράττειν τὰς ναῦς 1, 1, 7.
 συμφωνεῖν πρὸς 1, 3, 8.
 συνάγειν ἐπὶ 6, 5, 6. not.
 συναγορεύειν 3, 5, 9. τινί 3, 3, 3.
 συναθροίζειν 1, 1, 15.
 συναλίξειν 1, 1, 30. not.
 συνασπιδούν 3, 5, 11. 7, 4, 23.
 συνέδριον 1, 1, 22.
 συνειδόμενοι ταῦτα 6, 5, 23. not.
 συνειλίσθαι 7, 2, 8.
 συνεισφέρειν 2, 1, 4.
 συνεπαίνειν 2, 1, 13.
 συνεπιεσφάρεσθαι τὸν βάρβαρον 6, 5, 43. not.
 συνεπίστασθαι 5, 4, 19.
 συνενδαιμονεῖν 5, 1, 16.
 σύνθημα 2, 1, 2.
 συνίστημι τούτους πρὸς ἐκείνους 3, 5, 2. hinc συνεστηκότες πρὸς ἑαυτοῦς, fœderis societate juncti 4, 2, 1.
 συνιστάμενον ἀντίπαλον 2, 3, 17.
 συνίσταται χαλεπὸν τι, nascitur 6, 1, 4. συνεστηκὸτα ἐν κύκλῳ, consistentem cum aliquo 4, 4, 3.
 συνορμίζειν τὰς ναῦς 1, 1, 17.
 σύνταγμα, exercitus. Sæpe etiam σύνταξις.
 σύνταξις 7, 5, 22.
 συντάττεσθαι 6, 2, 2. 1, 5, 6. 3, 3, 7. 4, 8, 22. 1, 2, 15. 4, 8, 28. absolute 2, 4, 11. 5, 2, 29.
 συντεκμαίρεσθαι 7, 1, 15.
 συντελοῦσα πόλις εἰς τὸ 7, 4, 12.
 συντίθεσθαι, pacisci, conjurare 2, 1, 1. 6, 3, 7. alio sensu 4, 8, 20. τὰ ἑαυτοῦ 6, 1, 5.
 συνωρίδες, bigæ 1, 2, 1, in ludis Olympicis additæ.
 συρράττειν, configere 4, 3, 19. 7, 5, 16.
 συσκευάζεσθαι ὄπλα καὶ σκευή 2, 4, 4.
 συσπειράσθαι 2, 4, 7.
 συσσίτιον 5, 3, 17.
 συσκηνοῦντες 3, 2, 8. 5, 3, 20. 7, 4, 36.
 συσπειραθέντες 5, 2, 30. 2, 4, 11.
 συνεστραμμένοι eodem sensu 6, 4, 12.
 σφάλεσθαι 7, 1, 2.
 σφράγισμα βασιλείων 1, 4, 3. σφραγὶς ἢ βασιλέως 7, 1, 39. not.
 σχάζειν, secare venam 5, 4, 58.
 σχεδόν τι 4, 2, 14.
 σχολαίτατα 6, 3, 6.
 σώματα τὰ ἐλευθερα, homines ingenui 2, 1, 19.
 σωμασκεῖν 6, 1, 4.
 σωφρονίζειν 3, 2, 17.
 Ταγεύω, unde ταγεία, ἢ, a ταγός, quod vocabulum proprium Thessalorum de duce vel imperatore 6, 1, 8. 18. 19. 6, 4, 28. et 33. sed de duce Atheniensium est 6, 2, 10. καὶ ταγὸν πέμπονσι Σηησικλέα, ubi codex unus τάγην, in qua scriptura vera latere videtur. V. not.
 ταμείον 5, 4, 5. not.
 ταινιοῦν, infula ornare 5, 1, 3.
 ταμίας, villicus 3, 1, 27.
 τάξις ἔχοντες τὴν κρατίστην 1, 1, 28. ὄπλα λαμβάνειν καὶ εἰς τάξις τίθεσθαι 6, 5, 28.
 τάττειν ναυτὴ δραχμὴν 1, 5, 4. Vide et 2, 3, 17. 4, 3, 2. 1, 7, 10.
 ταπεινοὶ 2, 4, 14. 6, 4, 16.
 ταπεινότης 3, 5, 14.
 ταφρεύειν 5, 2, 4.
 τεθορυβημένως 3, 3, 5. 5, 3, 5.
 τειχῆρεις ποιεῖν 5, 3, 2. Utitur sic etiam Thucydides.

τειχίζειν 1, 2, 1. τείχισις 6, 5, 4.
 τειχομαχείν 1, 1, 14.
 τείχος 6, 4, 3. Non solum muros, castellum, sed et ipsum oppidum significat apud Xenoph. monente etiam Polluce 9, 7. Sic 7, 5, 8. μακρὰ τείχη 2, 2, 3. et 15. 2, 3, 11. 4, 8, 9.
 τειχύδιον, castellum 2, 1, 28.
 τέλη, τὰ, οἱ ἐν τέλει, magistratus 3, 2, 6; 5, 23. et sæpius.
 τέμενος, ager deo sacer 6, 5, 37.
 τέμνειν καὶ κείν τὴν χώραν 4, 2, 15. 5, 4, 41.
 τέττιξ, cicada 7, 1, 38.
 τεύχος 1, 7, 11.
 τεχνάσματα 6, 4, 7.
 τίθεσθαι τὰ ἀσπίδας, ponere clypeos humi 2, 4, 12. θέσθαι τὰ ὄπλα, consistere in armis 3, 1, 23. 4, 5, 8. 5, 4, 8. sic θέμενος τὰ ὄπλα 2, 4, 4. et alibi.
 τιμωρεῖν τινι 3, 1, 15. 7, 3, 11. τιμωρεῖσθαι τινά τινος 6, 4, 19.
 τίς, τί οὖν οὐ πυνθάνει; 4, 1, 11.
 τοιοῦτος, οἷος μὴ βούλεσθαι 6, 5, 7.
 τόπος Σαρδιανός, regio 3, 4, 21. not.
 τοῦμπαλι, retro 2, 1, 17.
 τρέπεσθαι, in fugam convertere 1, 2, 6. et sæpe.
 τρήραρχος 1, 1, 19. et 23. De eo munere et sumtibus ob id faciendis præclare disputavit Wolf. Prolegom. ad Demosth. Leptin. p. 100. Adde locum Xenoph. Econ. 2, 8.
 τρίτες, tertio die 2, 1, 30.
 τριώβολον Λιγναίων 5, 2, 21.
 τρόπαιον στήσαι, alibi στήσασθαι 5, 4, 65. 2, 4, 7. et alibi.
 τρόφιμοι apud Spartanos 5, 3, 9. not.
 τροχάζειν 7, 2, 22.
 τρύχειν 5, 2, 4.
 τύπτειν, de ictu vesparum 4, 2, 6. Alio sensu 4, 4, 3.
 τύρσις, turris 3, 2, 13. 4, 7, 5.
 Ὑακίνθια 4, 5, 11. not.
 ἰδρία 1, 7, 9.
 ἰδωρ, pluvia 1, 6, 20. 4, 5, 4.
 ἰεν. ἰοντος πολλοῦ vel πολλῶ 1, 1, 16. not.
 ἰμέ 4, 4, 10. Laconice.
 ἰπάγειν, accusare 2, 3, 28. θανάτου 1, 3, 12. 2, 3, 11. 5, 4, 24.
 ἰπαιδεῖσθαι 5, 3, 20.
 ἰπαρχος 3, 1, 12. 6, 1, 4. 7, 4, 19.
 ἰπασπιστής 4, 5, 14. 4, 8, 39. not.
 ἰπεραπολογεῖσθαι 1, 7, 16.
 ἰπερβάλλειν τὸν χρόνον 5, 3, 21. Ita τὸν καιρὸν Xenoph. Eq. 10, 14.

ἰπερβάλλεσθαι τὰ δίκαια δοκοῦντα εἶναι, differre in aliud tempus 1, 4, 6. Herodoti locum 3, 71. comparavit Morus.
 ἰπερδέξια χωρία 4, 2, 14. 7, 4, 13. 7, 5, 12.
 ἰπερέχοντα χωρία 7, 1, 8.
 ἰπερογκος ἐγένετο 5, 4, 58.
 ἰπεροπτικῶς τινός 7, 1, 18.
 ἰπέρολυς 2, 3, 19.
 ἰπηρετικός. Vide κέλως.
 ἰπ' αἰλητρίδων 2, 2, 23. not. ὑπὸ ψηφίσματος 5, 1, 5.
 ἰπομεινοες 3, 3, 6. not.
 ἰπομόσασθαι 1, 7, 38. not.
 ἰποπίνειν, subbibere 5, 4, 40. 6, 4, 8. not.
 ἰπόπτως ἔχων τινι 2, 3, 40.
 ἰπόσπονδοι νεκροὶ 1, 2, 7. et alibi.
 ἰποτελεῖν τὸν φόρον 1, 3, 9.
 ἰποτέμενεσθαι τὸν πλοῦν 1, 6, 15. ἰποτέμνειν τὰς ἐλπίδας 2, 3, 34. 7, 1, 28. not.
 ἰπορρηῖσαι ἀγαθὰ τῇ πόλει 5, 2, 20.
 ἰποφαίνεται τὸ ἔαρ 5, 3, 1.
 ἰποφέρειν τοὺς μῆνας, σπονδὰς 4, 7, 2. 3. not. inde ὑποφορὰ 5, 1, 29.
 ἰποφθονεῖν τινός τινι 3, 2, 13. ὑποφθόνως 7, 1, 15.
 ἰποχωρεῖν, fugere 2, 4, 1.
 ἰπόψαμμος 3, 2, 19.
 ἰστεραία προσβολή 2, 1, 10.
 ἰστερεῖν, serius venire 3, 5, 18. 5, 1, 3.
 ἰφάπτω τινά πυρὶ 7, 2, 8.
 ἰφίεσθαι 7, 2, 4. ἰφίσεσθαι οὐδέποτε στερηθῆναι 7, 4, 9.
 ἰφίστασθαι, firmiter obsistere 6, 2, 26. 7, 1, 48. 7, 4, 14. 19. τινι 7, 5, 12. not. ὑποστήναι, in se suscipere, polliceri 3, 4, 1. Thucyd. 4, 39. Plato Alcibiad. 2. p. 141 B. ἰφιστάναι, apponere 4, 1, 26.

Φαίνειν τὰ ὄπλα πρὸς τοὺς πολεμίους 6, 5, 18. φαίνειν φρουράν, vide φρουρά.
 φάλαγξ, ἐπὶ φάλαγγος 6, 2, 30. Eques de la Luzerne ad Anabasin p. 110. docet φάλαγγα Xenophonti esse *une ligne pleine quelconque*.
 φάραγξ 7, 2, 13.
 φάσκω, οὐ, nego 1, 7, 9.
 φανλότης, tenuitas in cultu et vestitu 4, 1, 29.
 φερόμενος εἰς 2, 1, 6. πονηρῶς 1, 5, 17. τὰ πράγματα φέρεται κακῶς 3, 4, 25. χαλεπῶς φέρειν τὸ πολέμφω 5, 1, 29. ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ 7, 4, 21. βαρέως φέρειν τῇ ἀτιμίᾳ 3, 4, 8. τὸ φρόνημα β. φ. 7, 1, 44.

φεύγειν ὑπὸ δήμου 1, 1, 27. φευξόμε-
 νοι duo codd. 4, 4, 5.
 φιλαίματος 7, 3, 7.
 φιλαπόδημος 4, 3, 2.
 φιλικῶς 5, 2, 3. 6, 1, 4. 7, 1, 15.
 φίλιος καρπὸς 7, 2, 10. φιλία, sc. γῆ,
 4, 8, 36. πόλις ibid. φιλίως ἔχειν
 5, 2, 33, ubi φιλικῶς dedi: not.
 φιλίτιον 5, 4, 28. alibi φιδίτιον.
 φιλοτιμείσθαι, honorem et gloriam
 spectare 1, 6, 5. Hinc etiam gra-
 viter aliquid ferre in Anabas. 1,
 4, 1.
 φλυαρεῖν 3, 1, 15. 6, 3, 12; 4, 2.
 πεφοβημένον πλήθος 4, 4, 12.
 φοίτησις ἐπὶ τὰς θύρας 1, 6, 6.
 φορὸν πνεῦμα, ferens, secundus ven-
 tus 6, 2, 15.
 φορηγικὸν πλοῖον 5, 1, 18.
 φρεατίας ὑπόνομος 3, 1, 7. ὀχετοῦς
 ὑπόνομος dixit Thuc. 6, 100.
 φρονεῖν. μέγα φρονούντες μὴ ὑπείξειν
 5, 4, 45. φρόνημα, fastus 7, 1, 12.
 22.
 φράτερες 1, 7, 8. not.
 φρουρά, cum de Lacedæmoniorum
 exercitu loquitur Xenophon, idem
 est quod στρατιά. Dicuntur Λα-
 κεδαιμόνιοι, alibi ἔφοροι, 4, 7, 1.
 ipse rex φρουρὰν φαίνειν, colligere,
 contrahere exercitum 3, 2, 23. not.
 4, 2, 5. 5, 4, 35. et 59. ἐξάγειν 2,
 4, 29. idem quod στρατιὰν ἐξάγειν
 3, 5, 5. ἡγείσθαι φρουρᾶς 4, 7, 2.
 φρουρὰ ἐφάνθη 6, 4, 17; 5, 10.
 πεφασμένη 5, 1, 26. ἐπὶ τινα
 alias, sed 5, 4, 59. τοῖς Θηβαίοις:
 not.
 φρουρίδες νῆες 1, 3, 17.
 φρουροὶ, οἱ, præsidium 1, 6, 10. 2,
 2, 1.
 φυγὰς πάσης χάρας 4, 1, 7.
 φυγή, ἡ, exsules 5, 2, 9. φυγαὶ in ex-
 exercitu 4, 2, 19. not.
 φυλάττεσθαι ἀπὸ 7, 2, 10. πεφυλαγμέ-
 νοι 7, 5, 9.
 φύρειν, farinam subigere 7, 2, 22. not.
 φῶς ποιεῖν 6, 2, 17. fax 5, 1, 8.
 Χαλκεὺς 3, 4, 17. idem qui in Age-

silao est σιδηρεὺς, faber ferrarius.
 Pollux 7, 106.
 χαλκοτύπος ib. faber ærarius. Valcken.
 ad Herodot. 1, 68.
 χαμόθεν 7, 2, 7.
 χαράδρα 4, 2, 15. not.
 χειμῶν, tempestas 1, 7, 2.
 χεῖρα ὀρέγει τὰ χρύσεια 5, 2, 12. ἐκ
 χειρὸς, cominus 7, 2, 14. in toga
 Persica 2, 1, 8. not.
 χελώνη, testudo, machina bellica 3,
 1, 7.
 χρήματα, pecuniæ 2, 3, 15. 6, 1, 4.
 χρήματα λαμβάνειν, prædam capere
 3, 5, 3. 6, 5, 37. χρήματα merces
 mercatorum 1, 6, 38.
 χρηματίζεσθαι, lucrum quærere? 5, 4,
 30. not.
 χρῆσθαι νυκτὶ ὄσπερ ἡμέρα 6, 1, 15.
 χρησμολόγος 3, 3, 3.
 χρηστηριάζεσθαι 3, 2, 22. 4, 7, 2.
 χρόνῳ ποτὲ, longo tempore post 4, 1,
 34.
 χρῶ, ἐν, κεκαρμένος 1, 7, 8.
 χρύσεια, aurifodinæ 4, 8, 37. 5, 2, 12.
 χρωλὴ βασιλεία 3, 3, 3.
 χῶμα 2, 3, 46. not.
 χῶραν, κατά, εἶν 6, 5, 6.
 χωρίον, fundus, prædium 2, 4, 1. 3,
 3, 5; 5, 24. 5, 2, 7.
 χωρίτης rusticanus 3, 2, 22.
 Ψεύδειν τινὰ 4, 4, 10. ψεύδεται σε 3,
 1, 25.
 ψηφίζεσθαι εἰς τὴν ὕδριαν 1, 7, 6.
 ψηφὸν δίδοναι, vide δίδοναι. φανερὰ
 ψηφὸς 2, 4, 9. Thuc. 5, 74.
 ψιλοὶ, levis armatura 1, 1, 24. ἀκον-
 τισταὶ 2, 4, 12.
 ὠιδεῖον 2, 4, 6. 15. not.
 ὠθεισθαι 7, 1, 21.
 ὦρα, proventus anni 2, 1, 1. ἀπὸ τῆς
 ὥρας ἐτρέφοντο.
 ὦς ἐπὶ ναυμαχίαν 1, 1, 12. et 16. ὦς
 ἐπὶ τὰς ναῦς 1, 6, 5. ὦς εἰς στρα-
 τείαν 3, 4, 11. ὦς βασιλεία 1, 3, 8.
 ὦς, circiter 2, 4, 2. ὦς δ' αὐτως 2,
 2, 5. ὦς ὅτι 3, 2, 14. not. ὦς ὅτι 6,
 4, 37; 5, 13.

ADDENDA.

QUUM nuper editis Grotii Historiæ voluminibus postremis et Mne-
mosynes Batavæ voluminis primi parte tertia (Lugd. Bat. 1852), cui
conjecturæ ad Hellenica insertæ sunt p. 304 seqq., paucis tantum ex-
tremi operis locis uti licuerit, breviter hic fuerunt supplenda quæ præ
ceteris notanda viderentur, adjectis aliis nonnullis quæ nunc quidem
animadversa essent addendis aut corrigendis.

1, 1, 15. τὴν ζημίαν] Articulum sic positum omittunt libri apud De-
mosth. p. 498, 7, ubi h. l. suspectus fuit Schæfero.

1, 1, 25, 3. Τε] *leg.* Τε, p. 1619 D.—30, 4. *leg.* V. post κοινότητα.

1, 1, 36. εἰς Σηστὸν] εἰς Ἀβυδον Grotius 8, p. 174, 1, ob 1, 1, 7 seqq.;
2, 13.

1, 2, 8. τῶν προτέρων εἴκοσι νεῶν καὶ ἐτέρων πέντε] V. Grot. 8,
p. 175, 1.

1, 2, 13. εἰς τὴν Σηστὸν] Nisi legendum εἰς Σηστὸν, ut 1, 1, 7. 11. 36,
quum εἰς τὸν Σηστὸν dicturus fuisse videatur Xenophon.

1, 2, 18. Κορυφάσιον] V. Grot. 8, p. 177, 1.

1, 3, 9. μὴ πολεμείν] Conf. Grot. 8, p. 180.

1, 3, 13. Φιλοδίκης] Fortasse Φιλόδικος.

1, 3, 13. Ἐρμοκράτης] Celebrem fuisse Hermocratem dubitat Grot.
10, p. 580, 2.

1, 3, 17. ἄλλαι] ἄλλαι τε, quod est in V., videtur esse ejus qui, ut
Morus, ad sequens καὶ ἄς referens desideraret particulam, cujus post
ἄλλος sequente καὶ omissæ exempla non minus suspecta quam post
ἄλλως. Fieri autem potest ut frustra laboretur in hoc pronomine, ex
sequenti paullo post ἄλλαι repetito.

Ibid. ἐπιβάτης] V. Grot. 8, p. 27.

1, 3, 55. *in annot.* lin. 7. *leg.* confudisse.

1, 4, 7. πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον] V. Grot. 8, p. 187.

1, 5, 5. τὰς συνθήκας οὕτως ἐχούσας] V. Grot. 8, p. 192.

1, 5, 21. et 2, 2, 24. quæ traduntur de rebus Siculis, alterutro loco
non suo tempore posita videntur Grotio 10, p. 619. V. supra p. 61. s.

1, 6, 4. p. 41, col. 2; 11 *leg.* inferri.

1, 6, 17. τῶ λυμένι] V. Grot. 8, p. 228, 1.

1, 6, 28. De prælio ad Arginusas et iudicio ducum disserit S. A. Naber Mnemosynes l. c. p. 217—256. Conf. etiam Grotius 8, p. 239—244, ubi Diodori et aliorum etiam ab Niebuhrio Schol. hist. vol. 2, part. 2, p. 190, 10 ed. Berol. animadversum errorem de tollendis non tantum mortuis, ut illi putarunt, sed etiam vivis naufragis, notavit, et de iudicio ducum p. 244—284. disserens, p. 267. scholiastæ Aristoph. de Cannoni psephismate rejicit opinionem, *διαλελημμένους* autem, ut Schneid. ad s. 20, i. q. *κρίνεσθαι δίχα* s. 34. esse putat.

1, 7, 2. Archedemum in Com. 2, 9. memoratum eundem fuisse dubitat Grot. 8, p. 245. Quem pariter atque H. Maldenum Musei Class. vol. 4, p. 332 fugit *Δεκελείας* jam olim a me correctum esse *διωβελίας*.

1, 7, 6. *κατηγοροῦσιν*] Ex plurali Grotius 8, p. 247, 2, colligit etiam Thrasymbulum inter accusatores fuisse. Quod præter s. 4. et 8. maxime s. 31, ubi *ὄς* est, non *οἱ*, improbable reddere animadvertit Hinrichs. de Theramenis, Critiæ et Thrasymbuli rebus p. 57, 17.

1, 7, 17. *ἔπεισαν* Grotius 8, p. 250 defendit collato *ἐπίσθη* apud Thucyd. 3, 32. Cujusmodi locus qui ex Lysia et Demosthene contulerat Schneiderus ed. priori, omisit in altera, et corruptum putavit *ἔπεισαν*.—20. V. Add. ad 1, 6, 28.—28. *Ἀριστάρχη*] V. Grot. 8, p. 118, 2.

1, 7, 31. *τὰ πραχθέντα*] Constructionem frequentiore in verbo *αἰτιᾶσθαι* tetigi ad 7, 5, 12. Multis de eadem agit Hickie Musei Class. vol. 7, p. 233 seqq.

1, 7, 35. De Cleophonte conf. Grot. 8, p. 309, 2.

2, 1, 22. *ἀνάξιοι*] *ἀνασχίσοιτο* interpretatur Suidas, quod esset *ἀνέξιοι*.

2, 2, 6. *σφαγὰς τῶν γωρίμων ποιήσαντες*] V. Grot. 8, p. 302.

2, 2, 9. *εἶργε*] Respicit schol. Aristid. vol. 3, p. 354, 12, ubi *ταῖς Ἑλληνικαῖς*, de quo cum Theopompi *Φιλιππικαῖς* et aliis comparando vid. Præfat.

2, 2, 10. *εἰ* delet Cobetus Mnemos. l. c.

2, 2, 24. V. Add. ad 1, 5, 21.

2, 3, 20. Meliorum librorum scriptura tollitur præsidium ex iis quaesitum conjecturae Bergkii apud Scheibium De oligarch. Athen. p. 73, 28, *ἀπελύθησαν*.—27, p. 97, col. 2, 9. *leg. εὐρήσει*.

2, 3, 45. *οἱ Λακεδαιμόνιοι—πιστεύσειαν*] V. Grot. 8, p. 18.

2, 4, 2. *εὐημερίας*] *εὐδαιμονίαν* perperam hic interpretatur Photius.

2, 4, 8. *ἀπογράφεσθαι*] V. Grot. 8, p. 363.

3, 2, 27. *βουλόμενοι—ἐμεθύσθη*] Lacunam in his esse ex postremis conjicit Grot. 9, p. 314, 1.—*κατηθύμνησε*] Verbum nondum alibi reperiendum videtur cum *καταμελεῖν*, nec scribendum *καὶ ἠθύμνησε*.

3, 3, 9. *ἀπέγραψε*] V. Grot. 9, p. 350.

3, 4, 2. *δεκαρχίας*] *δεκαδρχίας* male hinc schol. Aristidis vol. 3, p. 569, 27, ut dixi ad Steph. Thes. v. *Δεκαρχία*.—15. *κῆρσαιτο*] *κῆρσοιτο* Cobetus.

3, 4, 17. penult. ante V. pone punctum.—21, p. 173, col. 2, 7. *leg.* Weiskio.

3, 5, 4. ἤρξαντο] ἤρξαν τοῦ Cobetus.

3, 5, 23, p. 185, col. 2, 9, post Schn. add.: Vid. 7, 2, 8.

4, 1, 41, p. 196, col. 1, 5. *leg.* Vogtlander.

4, 2, 17. De numeris vitii suspectis conf. Grot. 9, p. 422, 1.

4, 4, 2. κινδυνεύσει] κινδυνεύσοι Cobetus.

4, 4, 5. ἀδελφοί] ἀδελφαὶ Naber Mnem. l. c.

4, 4, 9, p. 217, col. 1, 7. *leg.* ἀμαχεί.

4, 5, 1, p. 223, col. 1, 4, post SCHN. add. Conf. de annis Olympiadum, quibus respondisse videntur, Hermann. Antiq. vol. 2, p. 242, 5.

4, 5, 6. περὶ τὴν λίμνην] παρὰ τὴν λίμνην Cobetus.

4, 5, 12. et 17. ἑξασκοίους—πεντήκοντα καὶ διακοίους] Alterutrum numerum corruptum opinatur Grot. 9, p. 486.

4, 8, 19. ἀπῆσαν post βοηθείας addit nescio quis in Mnemosyne.

5, 1, 1. πάλω] V. Grot. 9, p. 517.

5, 1, 11. τῶν ἐκ τῶν νεῶν delet Pluygers Mnem. l. c.

5, 2, 22. κατὰ τὸν ἄνδρα] κατ' ἄνδρα Cobetus, ut s. 21.

5, 2, 22, p. 285, col. 2, ult. [τῆς— B.] Dele.

5, 3, 1. ἡσυχίαν] *leg.* ἡσυχίαν Bothius.

5, 3, 18. προσίων] προίῶν Cobetus.

5, 4, 1. Ad hæc respiciens schol. Demosth. p. 25, 2, nuper ex codicibus auctus est verbis Ξενοφῶν φησιν.

5, 4, 39. Nomini Κλέας conferendum Κλεύας, de quo v. Steph. Thes. Ipsum Κλέας in inscr. Tegeat. apud Boeckh. vol. 1, p. 699, n. 1513, 16, restituit Keil. Analect. p. 71.

5, 4, 63. οὗτ' ἐν ᾧ Κλεόμβροτος ἦγε τὴν στρατιὰν ἔτι οὗτ' ἐν ᾧ Τιμόθεος περιέπλευσε] De temporibus dissentiens a Clintono Grotius 10, p. 185, verba ἐν ᾧ Τιμόθεος περιέπλευσε intelligit non simpliciter de tempore quo Peloponnesum circumnavigarit, sed de anno quem postmodum transegerit in mari Ionio. Duos fecit annos Schæferus ἔτι in ἔτει mutato.

6, 1, 5. Φάρσαλον] Conf. annot. ad 3, 4, 17.

6, 2, 15. πεπρᾶσθαι] Conf. annot. ad 1, 6, 14 ult.; 1, 7, 29.

6, 4, 13. καὶ οἱ μὲν ἵπποι] οἱ μὲν ἵππεῖς (de quibus præter alios Eust. II, 6, 518.) Pluygers Mnem.

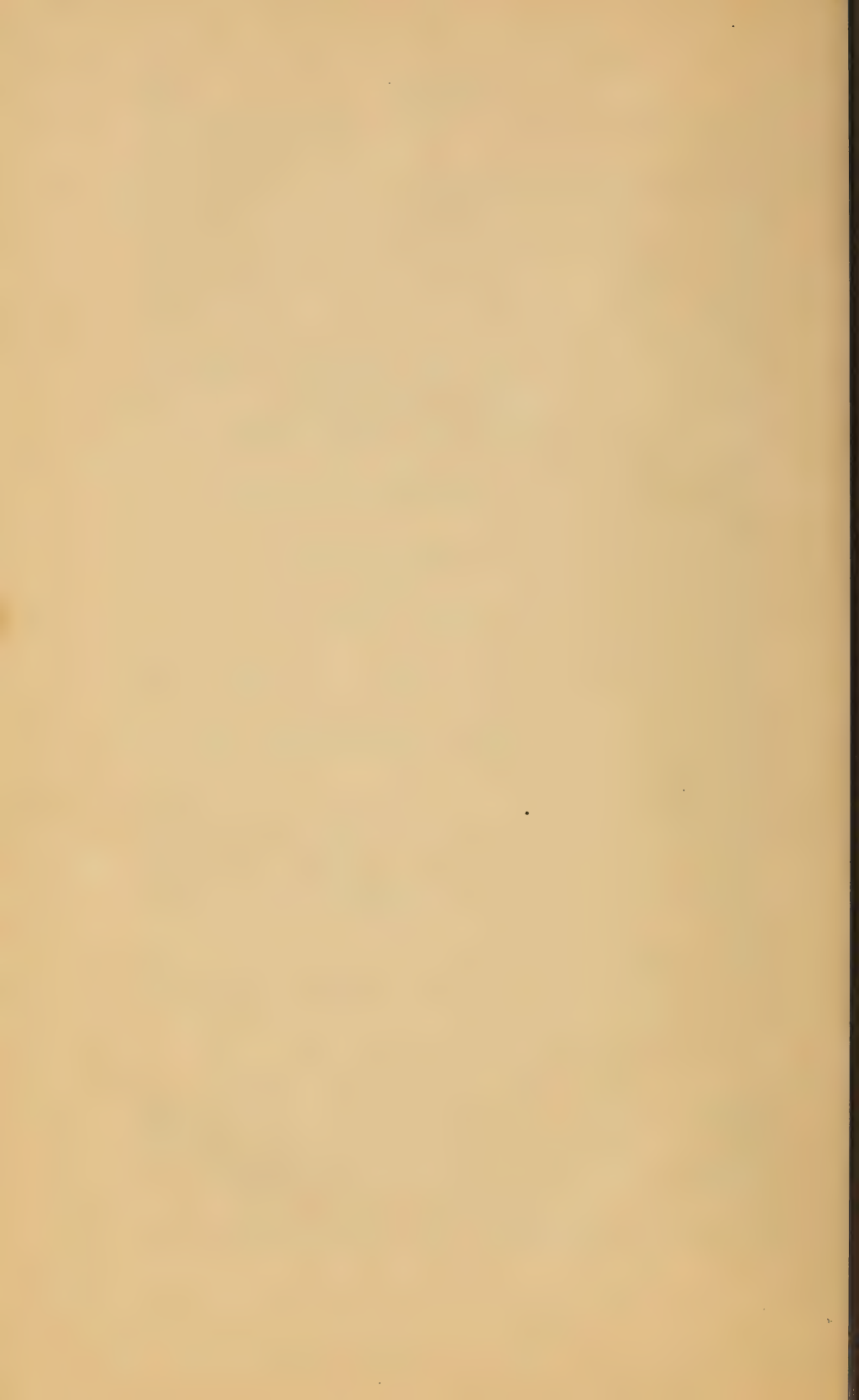
7, 1, 25. Ἀσίνην τῆς Λακαίνης] V. Grot. 10, p. 311 s.

7, 1, 46. τι confirmat Anab. 4, 1, 14, ubi item est var. τοι.

7, 2, 5. Post Ἠλείων in annot. add.: καὶ Ἀργείων post Ἀρκάδων addit Dobræus, ut s. 8: ad quos, non ad Thebanos trans Oneum, se converterint exsules. Idem s. 11. ἄκρον, non Phliuntis, ut Schneiderus, sed inter Phliuntem et Corinthum positum collem dici animadvertit.

7, 2, 14. Schæferus] *leg.* Stephanus.

7, 5, 4. σφίσιν etc.] delenda.

BOOKS

PRINTED FOR THE UNIVERSITY OF OXFORD :

SOLD BY

JOHN HENRY PARKER, Oxford; and E. GARDNER, 7 Paternoster Row, London;

At the following Prices in Sheets.

ÆSCHYLI Tragediæ et Fragmenta, ex recensione G. DINDORFII. Editio secunda emendatior. 1851. 8vo. 5s.

Tomus II. ANNOTATIONES G. DINDORFII. Partes II. 1841. 15s.

Tomus III. Scholia Græca ex Codicibus aucta et emendata. 1851. 8vo. 8s.

ARISTOPHANIS Comædiæ et Fragmenta, ex recensione G. DINDORFII.

Tomi II. 1835. 8vo. 10s.

Tomus III. ANNOTATIONES G. DINDORFII. Partes II. 1837. 8vo. 18s.

Tomus IV. Scholia Græca, ex Codicibus aucta et emendata a G. Dindorfio. Partes III. 1839. 8vo. 17. 10s.

EURIPIDIS Tragediæ et Fragmenta ex recensione G. DINDORFII. Tomi II. 1834. 8vo. 13s.

Tomus III. Annotationes G. DINDORFII. Partes II. 1840. 17.

—————Alcestis ex recensione G. DINDORFII. 1834. 8vo. 2s.

—————Heraclidæ et Medea. Ex recensione P. Elmsley, qui Annotationes suas et Aliorum selectas adjecit. Editio altera. 1828. 8vo. 12s.

SOPHOCLES DINDORFII. Ed. 3. 1849. 8vo. 5s.

— cum notis DINDORFII. Tomi II. 1849. 8vo. 12s.

— Ad Sophoclis Tragedias Annotationes G. DINDORFII. 1836. 8vo. 9s.

— Scholia in Sophoclem. Ed. P. ELMSLEY. 1825. 8vo. 8s.

— Scholia. Vol. II. Ed. DINDORF. 1852. 8vo. 8s.

DINDORF. METRA Æschyli Sophoclis Euripidis et Aristophanis descripta. Accedit CHRONOLOGIA SCENICA. 8vo. 1842. 8s.

DEMOSTHENES DINDORFII. Tomi IV. 1846. 8vo. 27. Tomi V. VI. VII. Annotationes 1849. 17. 14s. 6d. Tomi VIII. IX. Scholia 1851. 8vo. 14s.

— Scholia in Æschinem et Isocratem. Ed. G. DINDORFIUS. 1852. 8vo. 4s.

Books printed for the University of Oxford.

ARISTOTELES ex recens. IM. BEKKERI. Accedunt Indices Sylburgiani. Tomi XI. 1837. 8vo. 3l. 6s.

I. — Organon, 1841. 8vo. 7s.

II. — Nat. Ausc. De Cælo. Gen. et Corr., 1841. 8vo. 7s.

III. — Parva Naturalia, 1841. 8vo. 7s.

IV. — Historia Animalium, 1841. 8vo. 7s.

V. — De Partibus, &c. Animalium, 1841. 8vo. 7s.

VI. — Opuscula Varia, 1841. 8vo. 7s.

VII. — Problemata, 1841. 8vo. 7s.

VIII. — Metaphysica, 1841. 8vo. 7s.

IX. — Ethica, De Virt. et Vitiis, 1841. 8vo. 7s.

X. — De Republica et Economica, 1841. 8vo. 7s.

XI. — De Rhetorica. De Poetica, 1841. 8vo. 7s.

ARISTOTELIS de Rhetorica Lib. III. ad fidem MSS. recogniti. 1833. 8vo. 4s.

— Animadversiones Variorum in Arist. de Rhet. Lib. III. 1820. 8vo. 11s.

HOMERI ILIAS cum brevi annotatione C. G. Heynii. Accedunt Scholia minora. Tom. II. 1834. 8vo. 14s.

— HEYNI, (C. G.) Excursus. 1822. 8vo. 6s.

— ODYSSEA, cum Scholiis et variis lectionibus, accedunt Batrachomyomachia, Hymni, Fragmenta. 1827. Tomi II. 15s.

LONGINI (D.) quæ supersunt, Gr. et Lat. Denuo recensuit, Animadd. Toupii, Ruhnkenii aliisque Subsidiis instruxit Benj. Weiske. 1820. 8vo. 10s. 6d.

ORATORES ATTICI, ex recensione BEKKERI,

Tomus I. Antiphon, Andocides et Lysias. 1822. 8vo. 11s. 6d.

II. Isocrates. 1822. 8vo. 14s.

III. Isæus, Æschines, Lycurgus, Dinarchus, &c. 1823. 8vo. 14s.

Indices Græcitatatis in Oratores Atticos a T. MITCHELL, A.M. 8vo. 1l. 5s.

Index Græcitatatis Isocraticæ, a T. MITCHELL, A. M. 1828. 8vo. 12s. 6d.

PARCEMIOGRAPHI GRÆCI, quorum pars nunc primum ex Codd. MSS. vulgatur. Ed. T. GAISFORD, S.T.P. 1836. 8vo. 10s. 6d.

PEARSONI (J.) ADVERSARIA HESYCHIANA, Tomi II. 1844. 8vo. 15s.

PLOTINUS, edidit F. CREUZER. Tomi III. 1835. 4to. 6l.

SCRIPTORES LATINI REI METRICÆ. Ed. T. GAISFORD, S.T.P. 1837. 8vo. 11s. 6d.

Books printed for the University of Oxford.

- STOBÆI (J.) FLORILEGIUM. Ed. T. GAISFORD, S. T. P. Tomi IV. 1822. 8vo. 2l. 8s.
- ECLOGARUM PHYSICARUM ET ETHICARUM libri duo. Accedit Hieroclis Commentarius in Aurea Carmina Pythagoreorum. Ad MSS. recensuit T. GAISFORD, S. T. P. Tomi II. 1850. 8vo. 1l.
- VIRGILII (P. Maronis) Opera, Locis Parallelis et Annotationum delectu illustrata. Accedunt Tabulæ Geographicæ et Index Maittairianus. 1834. 8vo. 7s.
- XENOPHONTIS quæ exstant. Recensuit et interpretatus est Jo. Gottlob. Schneider, Saxo.
- Memorabilia Socratis. 1826. 7s. 6d.
- Oeconomicus, etc. 1826. 7s. 6d.
- Opuscula Politica, etc. 1817. 10s.
- A GREEK-ENGLISH LEXICON, based on the German work of F. PASSOW, by HENRY GEORGE LIDDELL, M.A. and ROBERT SCOTT, M.A. Third Edition. crown 4to. 1849. 2l. 2s.
- A LEXICON, chiefly from the use of Schools, abridged from the Greek-English Lexicon of H. J. LIDDELL, M.A. and ROBERT SCOTT, M.A. Fourth Edition. square 12mo. 1852. 6s.
- A COPIOUS GREEK-ENGLISH VOCABULARY, compiled from the best Authorities. 24mo. 1850. 5s. 6d.
- GRÆCÆ GRAMMATICÆ RUDIMENTA, IN USUM SCHOLARUM. 12mo. 1851. Eighth Edition. 4s. bound.
- ETYMOLOGICON MAGNUM. Ad Codd. MSS. recensuit THOMAS GAISFORD, S. T. P. 1848. fol. 3l.
- SHELLER. Lexicon Linguae Latinæ, with the German explanations translated into English by J. E. RIDDLE, A. M. 1835. fol. 4l.
- SUIDÆ LEXICON. Ad Codd. MSS. recensuit T. GAISFORD, S. T. P. Tomi III. 1834. fol. 7l.
- VETUS TESTAMENTUM GRÆCUM ex versione Septuaginta interpretum secundum exemplar Vaticanum Romæ editum.—Accedit potior varietas codicis Alexandrini. 3 vols. 1848. 12mo. 12s.
- NOVUM TESTAMENTUM GRÆCUM juxta exemplar Millianum. 18mo. 1851. 2s.
- NOVUM TESTAMENTUM GRÆCUM. *Accedunt parallela S. Scripturæ Loca, necnon vetus capitulorum notatio et canones Eusebii.* 12mo. 1851. 2s. 6d.

Books printed for the University of Oxford.

- FASTI HELLENICI. The Civil and Literary Chronology of Greece, from the earliest Accounts to the LVth Olympiad. By the late HENRY F. CLINTON, Esq., M. A. 1834. 4to. 1*l.* 8*s.* 6*d.*
- from the LVith to the CXXIIIrd Olympiad. 1841. 4to. 1*l.* 12*s.* 6*d.*
- from the CXXIVth Olympiad to the Death of Augustus. Second edition. 1851. 4to. 1*l.* 10*s.*
- Epitome of the Civil and Literary Chronology of Greece, from the earliest Accounts to the Death of Augustus. 1851. 8vo. 6*s.*
- FASTI ROMANI. The Civil and Literary Chronology of Rome and Constantinople from the Death of Augustus to the Death of Justin II. 4to. 2*l.*
- The Civil and Literary Chronology of Rome and Constantinople. Vol. II. Appendix. From the Death of Augustus to the Death of Heraclius. 1850. 4to. 1*l.* 5*s.*
- CRAMER'S Geographical and Historical Description of Asia Minor, with a Map. 2 vols. 1832. 8vo. 1*l.* 10*s.*
- — 2 vols. 8vo. without the Map. 1*l.*
- Map of Asia Minor. 15*s.*
- Description of Ancient Italy, with a Map, 2 vols. 1826. 8vo. 1*l.* 10*s.*
- — 2 vols. 8vo. without the Map. 1*l.*
- Map of Ancient and Modern Italy, on two sheets. 15*s.*
- Description of Ancient Greece. 3 vols. 1828. 8vo. 1*l.* 10*s.*
- Map of Ancient and Modern Greece, on two sheets. 15*s.*

SELECT LIST

OF

Standard Theological Works

PRINTED AT
THE CLARENDON PRESS, OXFORD.

THE HOLY SCRIPTURES, ETC.	page 1
FATHERS OF THE CHURCH, ETC.	" 4
ECCLESIASTICAL HISTORY, ETC.	" 5
ENGLISH THEOLOGY	" 6
LITURGIOLGY	" 8

1. THE HOLY SCRIPTURES, ETC.

- HEBREW, etc.** *Notes on the Text of the Book of Genesis.* By G. J. Spurrell, M.A. *Second Edition.* Crown 8vo. 12s. 6d.
- *Notes on the Hebrew Text of the Books of Samuel.* By S. R. Driver, D.D. 8vo. 14s.
- *Treatise on the use of the Tenses in Hebrew.* By S. R. Driver, D.D. *Third Edition.* Crown 8vo. 7s. 6d.
- *The Psalms in Hebrew without points.* Stiff covers, 2s.
- *A Commentary on the Book of Proverbs.* Attributed to Abraham Ibn Ezra. Edited from a MS. in the Bodleian Library by S. R. Driver, D.D. Crown 8vo, paper covers, 3s. 6d.
- *Ecclesiasticus* (xxxix. 15-xlix. 11). The Original Hebrew, with Early Versions and English Translation, &c. Edited by A. E. Cowley, M.A., and Ad. Neubauer, M.A. 4to, 10s. 6d. net.
- Translated from the Original Hebrew, with a Facsimile. Crown 8vo, stiff covers, 2s. 6d.
- *The Book of Tobit.* A Chaldee Text, from a unique MS. in the Bodleian Library; with other Rabbinical Texts, English Translations, and the Itala. Edited by Ad. Neubauer, M.A. Crown 8vo. 6s.
- *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament,* with an Appendix containing the Biblical Aramaic, based on the Thesaurus and Lexicon of Gesenius, by Francis Brown, D.D., S. R. Driver, D.D., and C. A. Briggs, D.D. Parts I—VI. Small 4to. 2s. 6d. each.
- *Hebrew Accentuation of Psalms, Proverbs, and Job.* By William Wickes, D.D. 8vo. 5s.
- *Hebrew Prose Accentuation.* By the same Author. 8vo. 10s. 6d.
- *The Book of Hebrew Roots,* by Abu 'l-Walid Marwân ibn Janâh, otherwise called Rabbi Yônâh. Now first edited, with an appendix, by Ad. Neubauer. 4to. 2l. 7s. 6d.
- ETHIOPIC.** *The Book of Enoch.* Translated from Dillmann's Ethiopic Text (emended and revised), and edited by R. H. Charles, M.A. 8vo. 16s.

GREEK. *A Concordance to the Septuagint and the other Greek Versions of the Old Testament, including the Apocryphal Books.* By the late Edwin Hatch, M.A., and H. A. Redpath, M.A. In six Parts, imperial 4to, 21s. each.

— *Essays in Biblical Greek.* By Edwin Hatch, M.A., D.D. 8vo. 10s. 6d.

— *Origenis Hexaplorum quae supersunt; sive, Veterum Interpretum Graecorum in totum Vetus Testamentum Fragmenta.* Edidit Fridericus Field, A.M. 2 vols. 4to. 5l. 5s.

— **NEW TESTAMENT.** *Novum Testamentum Graece.* Antiquissimorum Codicum Textus in ordine parallelo dispositi. Accedit collatio Codicis Sinaitici. Edidit E. H. Hansell, S.T.B. Tomi III. 8vo. 24s.

— *Novum Testamentum Graece.* Accedunt parallela S. Scripturae loca, etc. Edidit Carolus Lloyd, S.T.P.R. 18mo. 3s.

On writing paper, with wide margin, 7s. 6d.

— *Appendices ad Novum Testamentum Stephanicum*, jam inde a Millii temporibus Oxoniensium manibus tritum; curante Gulmo. Sanday, A.M., S.T.P., LL.D. I. Collatio textus Westcottio-Hortiani (jure permissio) cum textu Stephanico anni MDL. II. Delectus lectionum notatu dignissimarum. III. Lectiones quaedam ex codicibus versionum Memphiticae Armeniacaе Aethiopicæ fusius illustratae. Extra feap. 8vo, cloth. 3s. 6d.

— *Novum Testamentum Graece juxta Exemplar Millianum.* 18mo. 2s. 6d. On writing paper, with wide margin, 7s. 6d.

— *The Greek Testament*, with the Readings adopted by the

Revisers of the Authorised Version, and Marginal References:—

(1) 8vo. *Second Edition.* 10s. 6d.

(2) Feap. 8vo. *New Edition.* 4s. 6d.

(3) The same, on writing paper, with wide margin, 15s.

— *The Parallel New Testament, Greek and English*; being the Authorised Version, 1611; the Revised Version, 1881; and the Greek Text followed in the Revised Version. 8vo. 12s. 6d.

— *Outlines of Textual Criticism applied to the New Testament.* By C. E. Hammond, M.A. *Fifth Edition.* Crown 8vo. 4s. 6d.

— *A Greek Testament Primer.* An Easy Grammar and Reading Book for the use of Students beginning Greek. By E. Miller, M.A. *Second Edition.* Extra feap. 8vo, 2s.; cloth, 3s. 6d.

LATIN. *Libri Psalmorum Versio antiqua Latina, cum Paraphrasi Anglo-Saxonica.* Edidit B. Thorpe, F.A.S. 8vo. 10s. 6d.

— *Old-Latin Biblical Texts*: No. I. The Gospel according to St. Matthew, from the St. Germain MS. (g₁). Edited with Introduction and Appendices by John Wordsworth, D.D. Small 4to, stiff covers, 6s.

— *Old-Latin Biblical Texts*: No. II. Portions of the Gospels according to St. Mark and St. Matthew, from the Bobbio MS. (k), &c. Edited by John Wordsworth, D.D., W. Sanday, M.A., D.D., and H. J. White, M.A. Small 4to, stiff covers, 21s.

— *Old-Latin Biblical Texts*: No. III. The Four Gospels, from the Munich MS. (q), now numbered Lat. 6224 in the Royal Library

at Munich. With a Fragment from St. John in the Hof-Bibliothek at Vienna (Cod. Lat. 502). Edited, with the aid of Tischendorf's transcript (under the direction of the Bishop of Salisbury), by H. J. White, M.A. Small 4to, stiff covers, 12s. 6d.

Nouum Testamentum Domini

Nostri Iesu Christi Latine, secundum Editionem S. Hieronymi. Ad Codicum Manuscriptorum fidem recensuit Iohannes Wordsworth, S.T.P., Episcopus Sarisburiensis. In operis societatem adsumto Henrico Iuliano White, A.M. 4to.

Fasc. I. *Euangelium secundum Mattheum.* 12s. 6d.

Fasc. II. *Euangelium secundum Marcum.* 7s. 6d.

Fasc. III. *Euangelium secundum Lucam.* 12s. 6d.

Fasc. IV. *Euangelium secundum Johannem.* 10s. 6d.

OLD-FRENCH. Libri Psalmorum

Versio antiqua Gallica e Cod. ms. in Bibl. Bodleiana adseruato, una cum Versione Metrica aliisque Monumentis peractustis. Nunc primum descripsit et edidit Franciscus Michel, Phil. Doc. 8vo. 10s. 6d.

ENGLISH. The Books of

Job, Psalms, Proverbs, Ecclesiastes, and the Song of Solomon. According to the Wycliffite Version of Hereford and Purvey. With Introduction and Glossary by W. W. Skeat, Litt. D. 3s. 6d.

The New Testament. According to the same Version. 6s.

The Holy Bible, Revised Version.*

Cheap Editions for School Use.

Revised Bible. Pearl 16mo, cloth boards, 10d.

Revised New Testament. Nonpareil 32mo, 3d.; Brevier 16mo, 6d.; Long Primer 8vo, 10d.

* The Revised Version is the joint property of the Universities of Oxford and Cambridge.

ENGLISH. The Oxford Bible

for Teachers, containing the Holy Scriptures, together with a new, enlarged, and illustrated edition of the Oxford Helps to the Study of the Bible, comprising Introductions to the several Books, the History and Antiquities of the Jews, the results of Modern Discoveries, and the Natural History of Palestine, with copious Tables, Concordance and Indices, and a series of Maps. Prices in various sizes and bindings from 7s. 6d. to 2l. 2s.

— *Helps to the Study of the Bible, taken from the Oxford Bible for Teachers. New, Enlarged, and Illustrated Edition.*

Pearl 16mo, stiff covers, 1s. net.

Nonpareil 8vo, cloth boards, 2s. 6d. net.

Large Type edition, long primer 8vo, cloth boards, 5s.

— *The Psalter, or Psalms of David, and certain Canticles, with a Translation and Exposition in English, by Richard Rolle of Hampole. Edited by H. R. Bramley, M.A. With an Introduction and Glossary. Demy 8vo. 1l. 1s.*

— *Studia Biblica et Ecclesiastica. Essays in Biblical and Patristic Criticism, and kindred subjects. By Members of the University of Oxford. 8vo.*

Vol. I. 10s. 6d. Vol. II. 12s. 6d.

Vol. III. 16s. Vol. IV. 12s. 6d.

— *The Book of Wisdom: the Greek Text, the Latin Vulgate, and the Authorised English Version; with an Introduction, Critical Apparatus, and a Commentary. By W. J. Deane, M.A. 4to. 12s. 6d.*

2. FATHERS OF THE CHURCH, ETC.

- St. Athanasius :** *Orationes against the Arians.* With an account of his Life by William Bright, D.D. Crown 8vo. 9s.
- *Historical Writings, according to the Benedictine Text.* With an Introduction by W. Bright, D.D. Crown 8vo. 10s. 6d.
- St. Augustine :** *Select Anti-Pelagian Treatises, and the Acts of the Second Council of Orange.* With an Introduction by William Bright, D.D. Crown 8vo. 9s.
- St. Basil :** *The Book of St. Basil on the Holy Spirit.* A Revised Text, with Notes and Introduction by C. F. H. Johnston, M.A. Crown 8vo. 7s. 6d.
- Canons of the First Four General Councils of Nicaea, Constantinople, Ephesus, and Chalcedon.** With Notes by W. Bright, D.D. Second Edition. Crown 8vo. 7s. 6d.
- Catena Graecorum Patrum in Novum Testamentum.** Edidit J. A. Cramer, S.T.P. Tomi VIII. 8vo. 2l. 4s.
- Clementis Alexandrini Opera,** ex recensione Guil. Dindorfii. Tomi IV. 8vo. 3l.
- Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini in XII Prophetas.** Edidit P. E. Pusey, A.M. Tomi II. 8vo. 2l. 2s.
- *in D. Joannis Evangelium.* Accedunt Fragmenta Varianon Tractatus ad Tiberium Diaconum Duo. Edidit post Aubertum P. E. Pusey, A.M. Tomi III. 8vo. 2l. 5s.
- Cyrilli Commentarii in Lucae Evangelium quae supersunt Syriace.** E mss. apud Mus. Britan. edidit R. Payne Smith, A.M. 4to. 1l. 2s.
- The same, translated by R. Payne Smith, M.A. 2 vols. 8vo. 14s.
- Ephraemi Syri, Rabulae Episcopi Edesseni, Balaei, aliorumque Opera Selecta.** E Codd. Syriacis mss. in Museo Britannico et Bibliotheca Bodleiana asservatis primus edidit J. J. Overbeck. 8vo. 1l. 1s.
- Eusebii Pamphili Evangelicae Praeparationis Libri XV.** Ad Codd. mss. recensuit T. Gaisford, S.T.P. Tomi IV. 8vo. 1l. 10s.
- *Evangelicae Demonstrationis Libri X.* Recensuit T. Gaisford, S.T.P. Tomi II. 8vo. 15s.
- *contra Hieroclem et Marcellum Libri.* Recensuit T. Gaisford, S.T.P. 8vo. 7s.
- Eusebius' Ecclesiastical History,** according to the text of Burton, with an Introduction by W. Bright, D.D. Crown 8vo. 8s. 6d.
- Evagrii Historia Ecclesiastica,** ex recensione H. Valesii. 8vo. 4s.
- Irenaeus : The Third Book of St. Irenaeus, Bishop of Lyons, against Heresies.** With short Notes and a Glossary by H. Deane, B.D. Crown 8vo. 5s. 6d.
- Patrum Apostolicorum, S. Clementis Romani, S. Ignatii, S. Polycarpi, quae supersunt.** Edidit Guil. Jacobson, S.T.P.R. Tomi II. 8vo. 1l. 1s.

Philo. *About the Contemplative Life; or, the Fourth Book of the Treatise concerning Virtues.* Critically edited, with a defence of its genuineness. By Fred. C. Conybeare, M.A. 8vo. 14s.

Reliquiae Sacrae secundi tertiique saeculi. Recensuit M. J. Routh, S.T.P. Tomi V. 8vo. 1l. 5s.

Scriptorum Ecclesiasticorum Opuscula. Recensuit M. J. Routh, S.T.P. Tomi II. 8vo. 10s.

Socrates' Ecclesiastical History, according to the Text of Hussey, with an Introduction by William Bright, D.D. Crown 8vo. 7s. 6d.

Sozomeni Historia Ecclesiastica. Edidit R. Hussey, S.T.B. Tomi III. 8vo. 15s.

Tertulliani Apologeticus adversus Gentes pro Christianis. Edited, with Introduction and Notes, by T. Herbert Bindley, B.D. Crown 8vo. 6s.

————— *de Praescriptione Haeticorum: ad Martyras: ad Scapulam.* Edited, with Introduction and Notes, by T. Herbert Bindley, B.D. Crown 8vo. 6s.

Theodoretii Ecclesiasticae Historiae Libri V. Recensuit T. Gaisford, S.T.P. 8vo. 7s. 6d.

3. ECCLESIASTICAL HISTORY, ETC.

Adamnani Vita S. Columbae. Edited, with Introduction, Notes, and Glossary, by J. T. Fowler, M.A., D.C.L. Crown 8vo, half-bound, 8s. 6d. net.

Baedae Historia Ecclesiastica. *A New Edition.* Edited, with Introduction, English Notes, &c., by C. Plummer, M.A. 2 vols. Crown 8vo. 21s. net.

Bedford (W.K.R.). The Blazon of Episcopacy. Being the Arms borne by, or attributed to, the Archbishops and Bishops of England and Wales. With an Ordinary of the Coats described and of other Episcopal Arms. *Second Edition, Revised and Enlarged.* With One Thousand Illustrations. Sm. 4to, buckram, 31s. 6d. net.

Bigg. The Christian Platonists of Alexandria. By Charles Bigg, D.D. 8vo. 10s. 6d.

Bingham's Antiquities of the Christian Church, and other Works. 10 vols. 8vo. 3l. 3s.

Bright. Chapters of Early English Church History. By W. Bright, D.D. *Second Edition.* 8vo. 12s.

Burnet's History of the Reformation of the Church of England. A new Edition, by N. Pocock, M.A. 7 vols. 8vo. 1l. 10s.

Cardwell's Documentary Annals of the Reformed Church of England; being a Collection of Injunctions, Declarations, Orders, Articles of Inquiry, &c. from 1546 to 1716. 2 vols. 8vo. 18s.

Councils and Ecclesiastical Documents relating to Great Britain and Ireland. Edited, after Spelman and Wilkins, by A. W. Haddan, B.D., and W. Stubbs, D.D. Vols. I and III. Medium 8vo, each 1l. 1s. Vol. II, Part I. Med. 8vo, 10s. 6d. Vol. II, Part II. *Church of Ireland; Memorials of St. Patrick.* Stiff covers, 3s. 6d.

Fuller's Church History of Britain. Edited by J. S. Brewer, M.A. 6 vols. 8vo. 1l. 19s.

Gibson's *Synodus Anglicana.*

Edited by E. Cardwell, D.D. 8vo. 6s.

Hamilton's (*Archbishop John*)

Catechism, 1552. Edited, with Introduction and Glossary, by Thomas Graves Law, Librarian of the Signet Library, Edinburgh. With a Preface by the Right Hon. W. E. Gladstone. Demy 8vo. 12s. 6d.

Hussey. *Rise of the Papal*

Power, traced in three Lectures. By Robert Hussey, B.D. *Second Edition.* Fcap. 8vo. 4s. 6d.

Jackson. *The Church of St.*

Mary the Virgin, Oxford. By T. G. Jackson, M.A., R.A. With Twenty-four full-page Illustrations, and numerous Cuts in the Text. Demy 4to, half-bound, 36s. net; or in vellum, gilt top and morocco labels &c., 42s. net.

John, Bishop of Ephesus. *The*

Third Part of his Ecclesiastical History. [In Syriac.] Now first edited by William Cureton, M.A. 4to. 1l. 12s.

— *The same*, translated by R. Payne Smith, M.A. 8vo. 10s.

Le Neve's *Fusti Ecclesiae*

Anglicanae. Corrected and continued from 1715 to 1853 by T. Duffus Hardy. 3 vols. 8vo. 1l. 1s.

Noelli (A.) *Catechismus sive*

prima institutio disciplinae Pietatis Christianae Latine explicata. Editio nova cura Guil. Jacobson, A.M. 8vo. 5s. 6d.

Ommanney. *A Critical Dis-*

sertation on the Athanasian Creed. By G. D. W. Ommanney, M.A. 8vo, 16s.

Records of the Reformation.

The Divorce, 1527-1533. Mostly now for the first time printed from MSS. in the British Museum and other Libraries. Collected and arranged by N. Pocock, M.A. 2 vols. 8vo. 1l. 16s.

Reformatio Legum Ecclesiasticarum.

The Reformation of Ecclesiastical Laws, as attempted in the reigns of Henry VIII, Edward VI, and Elizabeth. Edited by E. Cardwell, D.D. 8vo. 6s. 6d.

Shirley. *Some Account of the*

Church in the Apostolic Age. By W. W. Shirley, D.D. *Second Edition.* Fcap. 8vo. 3s. 6d.

Stubbs. *Registrum Sacrum*

Anglicanum. An attempt to exhibit the course of Episcopal Succession in England. By W. Stubbs, D.D. Small 4to. *Second Edition.* 10s. 6d.

4. ENGLISH THEOLOGY.

Bradley. *Lectures on the*

Book of Job. By George Granville Bradley, D.D., Dean of Westminster. Crown 8vo. 7s. 6d.

— *Lectures on Ecclesiastes.*

By the same. Crown 8vo. 4s. 6d.

Bull's *Works, with Nelson's*

Life. Edited by E. Burton, D.D. 8 vols. 8vo. 2l. 9s.

Burnet's *Exposition of the*

XXXIX Articles. 8vo. 7s.

Butler's *Works.*

Divided into Sections; with Sectional Headings; an Index to each volume; and some occasional Notes; also Prefatory Matter. Edited by the Right Hon. W. E. Gladstone. 2 vols. Medium 8vo. 1l. 8s.

- Comber's Companion to the Temple**; or a Help to Devotion in the use of the Common Prayer. 7 vols. 8vo. 1l. 11s. 6d.
- Cranmer's Works.** Collected and arranged by H. Jenkyns, M.A., Fellow of Oriol College. 4 vols. 8vo. 1l. 10s.
- Enchiridion Theologicum**
Anti-Romanum.
- Vol. I. Jeremy Taylor's Dissuasive from Popery, and Treatise on the Real Presence. 8vo. 8s.
- Vol. II. Barrow on the Supremacy of the Pope, with his Discourse on the Unity of the Church. 8vo. 7s. 6d.
- Vol. III. Tracts selected from Wake, Patrick, Stillingfleet, Clagett, and others. 8vo. 11s.
- Greswell's Harmonia Evangelica.** Fifth Edition. 8vo. 9s. 6d.
- Hall's Works.** Edited by P. Wynter, D.D. 10 vols. 8vo. 3l. 3s.
- Heurtley.** *Harmonia Symbolica: Creeds of the Western Church.* By C. Heurtley, D.D. 8vo. 6s. 6d.
- Homilies appointed to be read in Churches.** Edited by J. Griffiths, D.D. 8vo. 7s. 6d.
- Hooker's Works,** with his Life by Walton, arranged by John Keble, M.A. *Seventh Edition.* Revised by R. W. Church, M.A., Dean of St. Paul's, and F. Paget, D.D. 3 vols. medium 8vo. 1l. 16s.
- *the Text* as arranged by J. Keble, M.A. 2 vols. 8vo. 11s.
- Jackson's (Dr. Thomas) Works.** 12 vols. 8vo. 3l. 6s.
- Jewel's Works.** Edited by R. W. Jelf, D.D. 8 vols. 8vo. 1l. 10s.
- Martineau.** *A Study of Religion: its Sources and Contents.* By James Martineau, D.D. *Second Edition.* 2 vols. Crown 8vo. 15s.
- Patrick's Theological Works.** 9 vols. 8vo. 1l. 1s.
- Pearson's Exposition of the Creed.** Revised and corrected by E. Burton, D.D. *Sixth Edition.* 8vo. 10s. 6d.
- *Minor Theological Works.* Edited with a Memoir, by Edward Churton, M.A. 2 vols. 8vo. 10s.
- Sanderson's Works.** Edited by W. Jacobson, D.D. 6 vols. 8vo. 1l. 10s.
- Stillingfleet's Origines Sacrae.** 2 vols. 8vo. 9s.
- *Rational Account of the Grounds of Protestant Religion;* being a vindication of Archbishop Laud's Relation of a Conference, &c. 2 vols. 8vo. 10s.
- Wall's History of Infant Baptism.** Edited by H. Cotton, D.C.L. 2 vols. 8vo. 1l. 1s.
- Waterland's Works,** with Life, by Bp. Van Mildert. *A new Edition,* with copious Indexes. 6 vols. 8vo. 2l. 11s.
- *Review of the Doctrine of the Eucharist,* with a Preface by the late Bishop of London. Crown 8vo. 6s. 6d.

Wheatly's Illustration of the
Book of Common Prayer. 8vo. 5s.

Wyclif. *A Catalogue of the*
Original Works of John Wyclif. By
W. W. Shirley, D.D. 8vo. 3s. 6d.

Wyclif. Select English Works.
By T. Arnold, M.A. 3 vols. 8vo.
1l. 1s.

— *Triialogus.* With the
Supplement now first edited. By
Gotthard Lechler. 8vo. 7s.

5. LITURGIOLOGY.

Cardwell's Two Books of Com-
mon Prayer, set forth by authority
in the Reign of King Edward VI,
compared with each other. *Third*
Edition. 8vo. 7s.

— *History of Conferences*
on the Book of Common Prayer from
1551 to 1690. 8vo. 7s. 6d.

The Gelasian Sacramentary.
Liber Sacramentorum Romanae Ec-
clesiae. Edited, with Introduction,
Critical Notes, and Appendix, by
H. A. Wilson, M.A. Medium 8vo.
18s.

Liturgies, Eastern and
Western. Edited, with Introduc-
tions and Appendices, by F. E.
Brightman, M.A., on the Basis of
the former Work by C. E. Ham-
mond, M.A.

Vol. I. *Eastern Liturgies.* Demy
8vo. 1l. 1s.

Helps to the Study of the
Book of Common Prayer: Being
a Companion to Church Worship.
By the Very Rev. W. R. Stephens,

B.D., Dean of Winchester. Crown
8vo. 3s. 6d.

Leofric Missal, The, as used
in the Cathedral of Exeter during
the Episcopate of its first Bishop,
A.D. 1050-1072; together with some
Account of the Red Book of Derby,
the Missal of Robert of Jumièges,
&c. Edited, with Introduction and
Notes, by F. E. Warren, B.D., F.S.A.
4to, half-morocco, 1l. 15s.

Maskell. *Ancient Liturgy of*
the Church of England, according to
the uses of Sarum, York, Hereford,
and Bangor, and the Roman Liturgy
arranged in parallel columns, with
preface and notes. By W. Maskell,
M.A. *Third Edition.* 8vo. 15s.

— *Monumenta Ritualia*
Ecclesiae Anglicanae. The occasional
Offices of the Church of England
according to the old use of Salisbury,
the Prymer in English, and other
prayers and forms, with disserta-
tions and notes. *Second Edition.*
3 vols. 8vo. 2l. 10s.

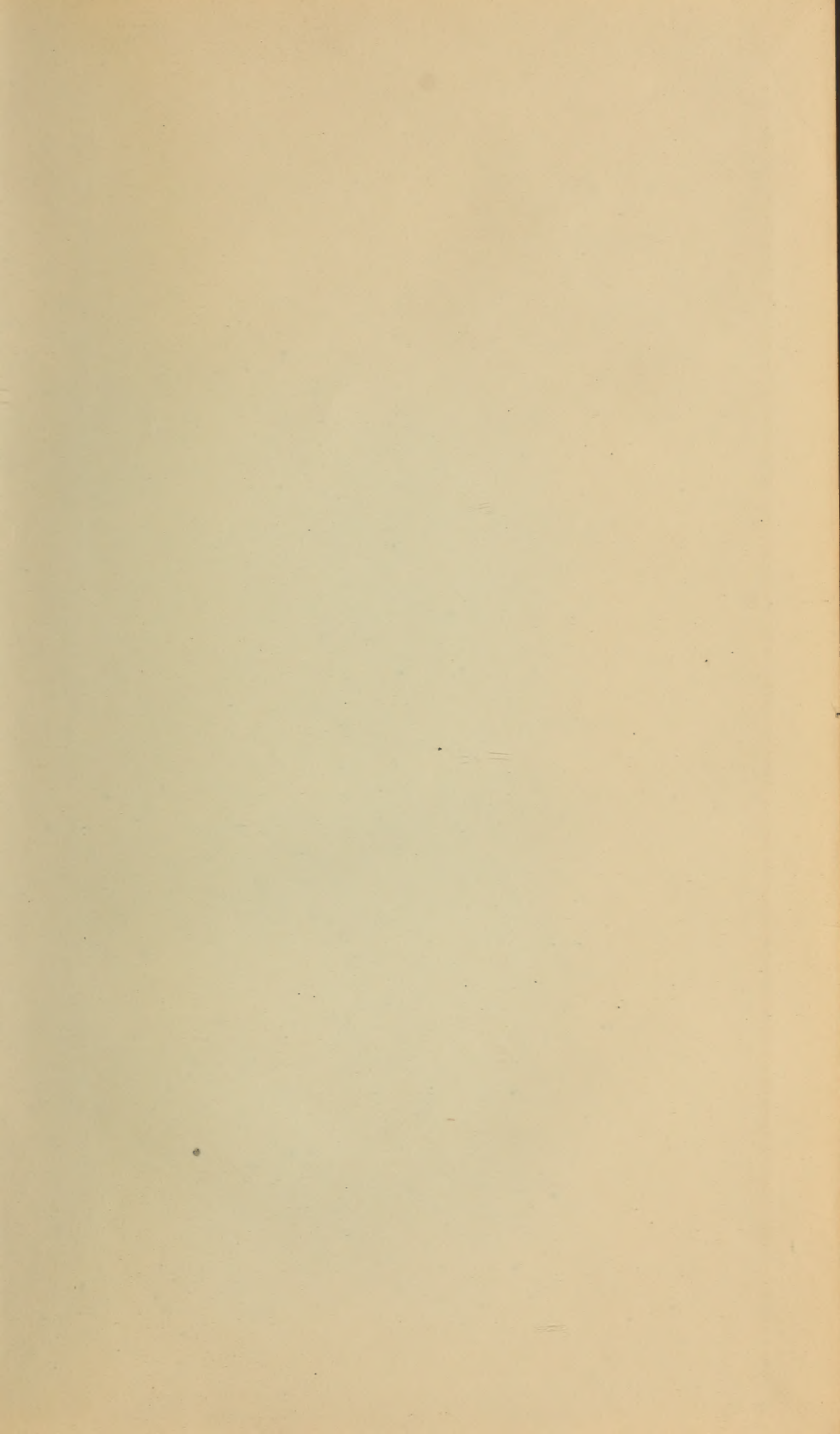
Warren. *The Liturgy and*
Ritual of the Celtic Church. By F. E.
Warren, B.D. 8vo. 14s.

Oxford

AT THE CLARENDON PRESS

LONDON: HENRY FROWDE

OXFORD UNIVERSITY PRESS WAREHOUSE, AMEN CORNER, E.C.

LIBRARY OF CONGRESS

0 003 054 175 3

